

376
M. ASIM B

الجلد الاول من تفسير ٤٧٦

* سبب طبع کتاب صحت‌نصاب اولدرکه *

دار الطباعهٔ عالم فائده افراد نوع بنی بشر سیما ارباب معارف و هنر جوهر شهر تلرین زیور صحایف اثرایلمک امور طبیعیه دن اولدیغی کتب حکمیه ده محرر و بتخصیص سلاطین ماضیه جعل الله تعالی ارواحهم من ادعیة اخلافهم راضیه حضراتنک خاتم پیروزه رنك فلکده ابقای نام نامی رسم سامیٔ ملوکانه لرندن ایدوکی سرلوحه پیرای کتب تواریخ وسیر در علی الخصوص حالا دیباجه طراز اصول واسباب سلطنت وترتیب ساز فصول وابواب خلافت شیرازه بند اوراق اقالیم و بلاد و مطلب اعلای مباحث عدل وداد داور اسکندر ظفر دادآور اصحاب سیر حامیٔ اهل سنت احمدی ماحیٔ دشمن دین محمدی الا وهو السلطان الاعظم ابن السلطان المعظم السلطان الغازی محمود خان ابن السلطان ابو المغازی عبد الحمید خان لازالت انهار عنایته جاریة الی حیاض بساطین اصحاب العلوم وما برحت اشجار مرحمته مظلة علی ریاض اساطین ارباب الفهوم افندیمز حضرتلرینك ایام عهد وسلطنتلری شجرهٔ اقلام علمایه هنگام وصل ورق وهنگام مجد وشوکتلری مهرهٔ اعلام فضلایه ایام عرض سبق اولدیغندن جلوس میمنت مأنوس جهانبانیلرندن بو اوان مسعدت اقترانه دکین اسم محمدت رسم خلافتپناهیلرینه ترسیم کتابهٔ فلك معارف قیلنان مصنفات صحت اثر اعداد کواکبدن افزون نثر اولوب هر بری محفوظ در سخانه‌ٔ نه قباب وشمسهٔ جلد مطلالری شهرتشکن لمعهٔ افتاب اولمغله رسالهٔ هفت اوراق ذات العجب صورتنمای کطی السجل للکتب اولنجیه دق نسخهٔ مدایح کینی ستانیلری رحلهٔ کهکشان اوزره سبق نمای طلبهٔ سروشان وجای اعتنای خواجهٔ اسمان اولمشدر بقای نامه کرکدر جهانده بویله اثر * عجبکه بیهده چالشدی سده اسکندر * حقا که خامهٔ دوات کرامت ادوات هنر پیرالری نهال کلشن آمال علما اوله‌لی جیب ودامان فضلا مالا مال میوهٔ رفاه وغنا اولدیغندن باشقه حجره نشینان مدارس صحن جنان اولان ارواح نحایر وتحوله دخی صدقهٔ جاریه‌لری باعث رحمت باری اولمق نیت خیریه سیله زادهٔ طبع علمای پیشین لحاف سندس اتصاف طبع وتمثیلده مستریح نشین اوله رق نیچه نسخ نفیسه اسهل صورتله منطبع و بو وجهله متواریٔ لحد نسیان اولمش جهابذهٔ کرامك حیات ثانیلرینی مستتبع اولمغله نام کرم ارتسام همایونلری شهرت مکرمت حاتمی باصدر دبق نمایان وداغزن نامهٔ اشتهار شهریاران اولدیغی کونشدن عیان اولمشدر ازانجمله علامهٔ ذوفنون منطوق ومفهوم عنتابی السید محمد منیب افندی مرحومك تعریف وتوصیفدن مستغنی ومطالعهٔ کتب سائره دن مغنی سیر کبیر ترجمه‌لری فوائد کثیرهٔ دینیه وعوائد وفیرهٔ ملکیه‌یی کافل زینت دوش خدمهٔ دوات علیه اولمغه لایق برحمائل اولوب انجق نسخه سی اندر ونادر بولنسه دخی جوهری عالی وبهاسی غالی اولدیغندن اشتراسنده صعوبت ظاهر اولمغین اول مخطوبهٔ نازنینك مهر مجلی تقلیل وجهله پیرای نکارستان طبع وتمثیل قیلنمسی بو منتم نعم پادشاه جلیل المناقب الیوم کرك امتعهٔ ومطبخ عامرهٔ همایونلری امینی الحاج ابراهیم صائب قوللرینه امر وفرمان بیورلوب مأمور اداره سی اولدیغم طبعخانهٔ معموره لرنده از سر نو تنقیح ادوات لازمه یه صرف ما حصل مکنت وسواد دیدهٔ دقتی مداد صفحهٔ غیرت ایده رك عمر همایونلرندن براعت استهلال اولمق اوزره بیك عدد نسخهٔ پرنیان لطافت منسوج دستکاه اتمام ومعروض جناب پادشاه دار اخدام قیلنمشدر همیشه قالب پرداز صحف زمین وزمان تنزهت براعهٔ قدرته عن الخطا والنقصان حضرتلری ثوابت وسیاراته رقزدهٔ قلم زرین ونقط پروین ایله جوهر افشان تزیین اولدقجه حرز جان جهانیان وقوة الظهر اهل ایمان اولان کتاب نایاب وجود همایونلرین محفظهٔ صمدانیه‌ده آرایش دار الکتب صحت وعافیت والی قیام الساعة مأخذ مسائل دین ودولت ایلیوب بو خدمت جلیله‌لرندن روحانیت حضرت سید المرسلینی خشنود وزمان ظفر نشان خدیویلرین فتوحات عظیمه ایله عاقبت محمود ایلیه آمین بحرمة من جاهد لاعلاء کلمة الله المبین وامر به جنود الموحدین علیه صلوات الله وسلامه الی یوم الدین

* فهرست الجلد الاول من ترجمة شرح السير الكبير المشتمل على ما فيه من الابواب والفصول *
ومايحويه من غرائب المسائل ورغائب الفصول

تمت الفهرست للجلد الاول

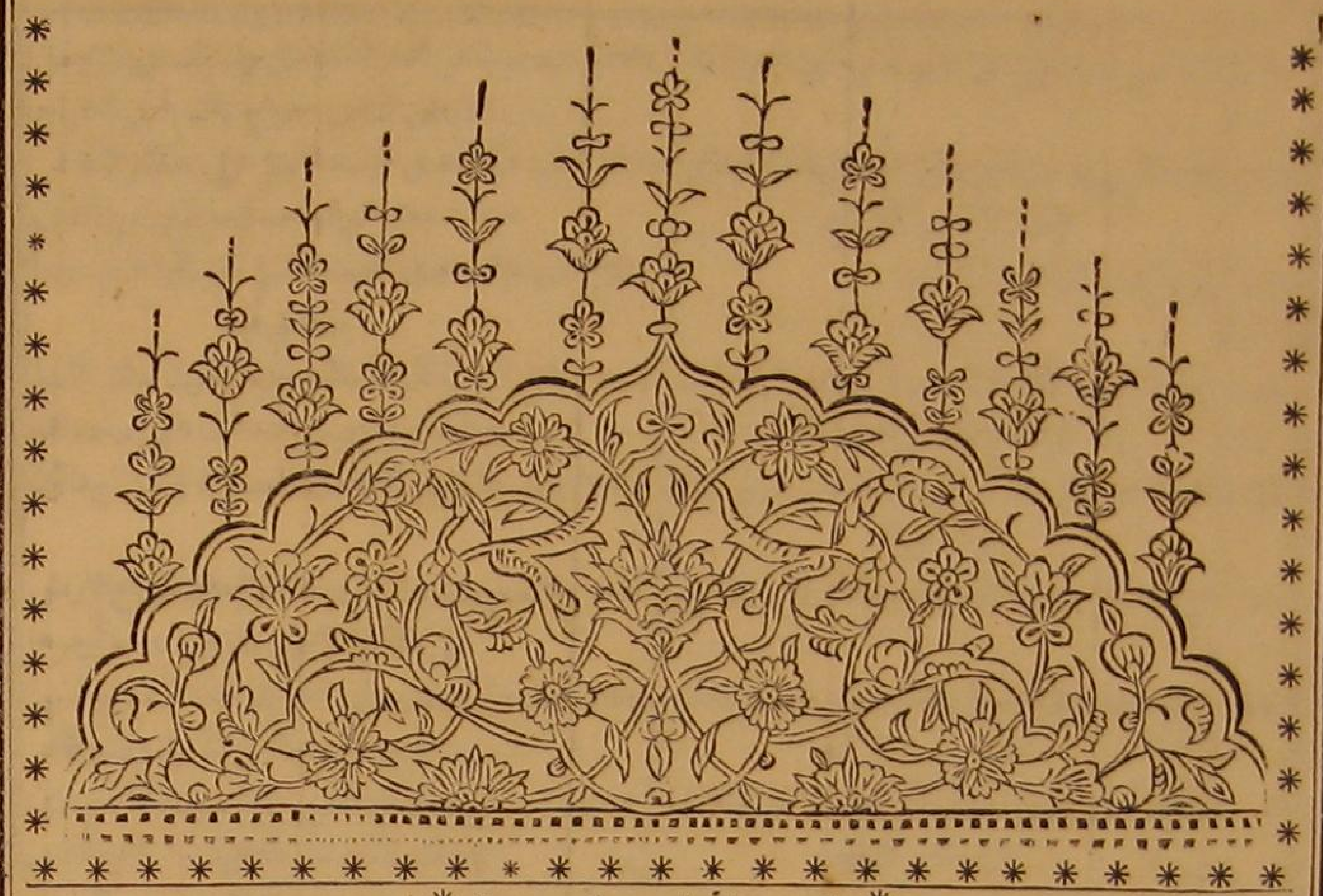
بعون الله الملك المتعال

* فهرست الجلد الثانى من ترجمة شرح السير الكبير المشتمل لما فيه من الابواب والفصول ومايحويه من غرائب المسائل ورغائب الاصول *

٤٧٦

تمت الفهرست للجلد الثانى من شرح السير الكبير بعون الله الملك القدير
وصلى الله تعالى على سيدنا محمد وآله واصحابه الطيبين الطاهرين
والحمد لله رب العالمين ربنا اتمم لنا نورنا واغفرلنا
انك على كل شئ
قدير

بسم الله الرحمن الرحيم

حمد نعمت‌زا وشكر نعومت افزا كه هر حرف حلاوت مغزاسى احراز مغانم اجر وجزاده موازى مرارت حرفت غزا وهر كلمهٔ كرامت اعتزاسى تسويهٔ حسن كفايت واجتزاده مساوى مقاسات كاوم شهدا قلمناغه سزادر اول ولى المؤمنين وموهن كيد الكافرين اولان حضرت كريم غفار وجليل جبار جل شانه وعز سلطانه جنابنه حقيق وجديردركه معسكر ولله جنود السموات والارض دن اخراج ايلديكى جيوش دريا جوش آتش خروشله ساحهٔ غبرايى چرك شركدن تطهير وخانمان كفر وضلالى سوختهٔ قهر وتدمير ايلدى نظم لمؤلفه * هو الواحد القهار يعلو خصومه * بوحدته ذا واحد يغلب الجمعا * هو المانع المعطى فلبس بقادر * سواه لان يملك ضرا ولا نفعا * وصلوات درية النظام * وتحيات مسكية الختام كه هر سطرى صف شكن ذنوب وآثام وهر بندى قفل افكن قيود آلام در اول نبى السيف ورسول الملاحم وعين الجود وينبوع المراحم اولان سيد المرسلين وقائد الغر المحجلين حضرتنه اليق واحرادر كه بازار كارزار ان الذين يبايعونك انما يبايعون الله ده تنفيل ان الله اشترى من المؤمنين انفسهم واموالهم بان لهم الجنة ايله منافع قتالى وصف واطرا وامت عالى همتن صرف رأس مال جان وكسب سرمايهٔ حيات جاودانه سوق واغرا ايلدى نظم لمؤلفه شهنشهى‌ست كه نه چرخ باركاه ويست مسومين ملائك همه سپاه ويست هزار سنكدلا نرا بمشت ريك شكست بلى شكسته شود آنكه سنك راه ويست واول مصدوقهٔ اشداء على الكفار رحماء بينهم ومقصودهٔ اذلة على المؤمنين اعزة على الكافرين اولان آل واصحاب واهل بيت معالى استصحابنه ولاسيما محرمان سر وجهارى وسائران سير سعادت اشتهارى اولان جهار يار خلافتمأبنه لايق وشايانددركه ميدان يجاهدون فى سبيل الله ولا يخافون لومة لائم ده دامن درميان وپهناى هيجاده برمنطوق اذا لقيتم فئة فاثبتوا مانند بنيان راسخ الاركان ثبات ابدان وتثبت جنان اوزره دادوستاد سيف وسنان ايله جان بخش وجان ستان اولديلر نظم لمؤلفه احمد مختار در سرخيل جمع اصفيا طالب اولدى امتدن اولمغه هب انبيا * آل پاكيدر كل آل زمين ابتهاج زمرهٔ اصحابيدر نجم سماء اهتدا * اما بعد نزد عقلاده معقول بلكه عند الجهلا دخى مسلم ومقبولدركه اصح دلائل تعرز ناس واوضح مخائل تميز ناس ونسناس انجق انتساب ابواب علوم واكتساب اسباب فهومدر ومن بين العلوم علم الفقه والاحكام دخى بردولت ابديهٔ ثابتة الاقدام وبرسعادت سرمديهٔ شامخة الاعلامدركه نظام رابطهٔ رشتهٔ معاش ومعادنك اصول صعبة الوصولنه بسته وانتظام ضابطهٔ عبادات ومعاملات آنك فروع سهلة الحصولنه پيوسته اولمغله اول ملك لا يبغى به مالك واول سلك عديم الانحنايه سالك اولان مرد قويم المسالك حدذاتنده

برعبد مملوك ياخود كداى صعلوك ايسه دخى يته مرجع امور ممالك وملوك اوله جغى مجزوم وغير مشكوكدر نظم * ذى المعالى فليعلون من تعالى هكذا هكذا والا فلا لا على الخصوص مسائل السير والجهاد برفن بعيد السبر وبديع الاجتهاددركه هر تركيبى تعديل مزاج دين ودنياده ترياق اكبر وهر ترتيبى تصحيح عيار ملك وملتده كبريت احمر اولمغله اول فن كثير الافنانده تحصيل تفنن واتقان واول حديث وفير الاشجانده تكميل تمرن وايقان علماء اعلام وفضلاء ذوى الاحلامدن بشقه ملوك غزا پيشه ووزراى وغا انديشه واركان دولت وخدمهٔ سلطنت ورؤساى عسكر بلكه آحاد لشكرك دخى علم حاللرندن معدود وعقايد لازمة الاعتقادلرنده مندرج ومعقوددر بناء عليه ممالك ملكه اقتدار اولان ارباب بصائر وابصار اوزره اول علم رفيع المعالى على وجه التملك استنباط واستحضار ايلمك اهم والزم وقاصر قصاراى اعتبار اولان اصحاب شغل واعذار اوزره دخى رمبتغاى فاسئلوا اهل الذكر ان كنتم لا تعلمون لدى الحاجة برعالم متقن وعارف متفننددن استفتا واستفسار ايلمك واجب ومحتمدر لكن مسائل مرقومه‌دن كتب فقهيه‌ده ضبط وتحرير وبسط وتقرير اولنان انجق بحر عماندن قطرهٔ قطره ومهر تاباندن ذرهٔ ذره دركه صدر غليله تقريب اودية سقادن قاصر وچشم عليله ترتيب ادويهٔ شفادن متقاصردر انجق سراج الامة وامام الائمة منور طلعة الملة الحنيفة البيضاء ومطهر شرعة الشريعة النقية السمحاء امام اعظم وهمام اقدم رضى عنه ربه الاكرم حضرتلرينك تلميذ درس تحقيق بلكه شريك مذهب انيقلرى اولوب رأى صائب واجتهاد مصيب اوزره تصانيف وامالى وتلاميذ باهرة المعالى ايله مذهب حنيف حنفيه‌يى مشارق ومغاربده مثال كواكب سياره سائر ومتلالى ومانند مواكب جراره مذاهب سائره اوزره ظاهر ومتعالى قيلوب اوائل ترجمه مزده قبل الخوض فى المقال اوصاف جميله‌سى على وجه الاجمال مانند عقد اللآل زيب كردن كتاب بديع الجمال قلنان امام ربانى محمد بن الحسن الشيبانى رحمه الله تعالى حضرتلرينك معظمات تصنيفاتندن كتاب السير الكبير فضائل غزا ورباطى وعساكر وامرا حقلرنده مشروع وممنوع اولان احوال لازمة الارتباطى جامع ومسلميندن اهل حربه اعطا اولنان عهد وامانك اسباب وشروط وعباراتنى واول عهد وامانى نقض وابطالك جائز وغير جائز اولديغى مواضع واعتباراتنى مستجمع ومسلمينك اهل حربدن اخذ واستلاب ايلدكلرى اموال واسرا واراضينك احكام اقسامنى واهل حربك دخى مسلميندن خطف وانتهاب ايلدكلرى اموال واسرا واراضينك اقسام احكامنى حاوى وشجعان مجاهدينى غنائمدن بعض منافع زائده ايله تنفيل وتقديمى وفرسان موحدينى مغانمدن سهام متزايده ايله رجال راجلين اوزره تفضيل وتكريمى محتوى واهل حربدن مؤمنين واميرالمؤمنينه ايصال اولنان هديه‌يى قبولك مقبول وغير مقبولنى ومسلميندن اهل حربچون ارسال هديه‌نك مقبول وغير مقبولنى حائل ومبادلهٔ اسراء مسلمين ومشركينك صور جائزه وباطله‌سنه ومشركينله مجانا ياخود اخذ مال يا اعطاء مال ايله عقد مسالمه‌نك انواع صحيحه وباطله‌سنه كافل وشروط مسالمه‌دن صحيح وغير صحيحنى وطاق تحرير عهدنامه‌دن فصيح وغير فصيحنى شارح ودار الحربده بولنان مسلميندن اعمال صالحه وفاسده‌يى ودار الاسلامده بولنان اهل حربله معاملات نافذه وكاسده‌يى موضح ومسلمينك اهل حربه اعدالرى اولان اهل حرب آخرين اوزره استعانتلرندن واهل حربله اعداء مسلمين اولان اهل حرب آخرين اوزره استعانتلرندن باحث وطاعت امامدن خارج اولان اهل بغيله قتال واخذ اموالرندن واهل عدلدن ايكن ميان اهل بغيده ياخود مسلميندن ايكن ميان اهل حربده بولنوب ياخود صف مشركينده مسلمينله قتال ايلين كمسنه‌لر ايله اقتتال وغيرى احوالرندن باسط المباحث وذخائر واسلحه وامتعه ورقيق وحيواناتدن اهل حربه بيعنده رخصت اولوب اولمدقلرى ودار اسلامده اهل ذمت ايچون احداث كنائس واظهار خمر وخنزيرده اجازت اولنوب اولنمدقلرى فارق وحربى مستأمن دار اسلامده طول مكثدن واستملاك عقار واراضيدن منع اولنمق مباحثنى واهل حرب دار الحربه عودتدن منع اولنوب اهل ذمتده اندراجنك اسباب وبواعثنى ناطق ودار اسلام ودار الحربده اصابت اولنان ركاز ومعدن وجواهر مثللو نسنه‌لرك حكم شرعيسنى ومسلم وذمى وحربيدن اخذ اولنان زكوة وكمرك وجزيه وخراج ارض مثللو نسنه‌لرك طريق مرعيسنى مبين وحربى وذمى ومرتده دائر اولان جميع احوالى وكفارك وصبيان كفارك اسلاملريله حكمى موجب اولوب اولمايان مجموع اقوال وافعالى معين والحاصل بغاة مسلمينه واهل حرب واهل ذمته بوجه من الوجوه متعلق اولان عامهٔ مسائل شرعيه‌يه شامل اولديغندن بشقه تنظير وتوضيح واستدلال ضمننده ابواب فقهيه‌دن هزاران هزار فوائد اصليه

وفرعيه متناول ومن كل الوجوه كامل ومكمل بر كتاب عديم المماثلدر * نظم لمؤلفه * كتاب كروض العدن فيها
جميع ما * تشتهت نفوس الكاملين بلامطل * فى كل باب منه ابواب حكمة * وفى كل فصل الف فصل من الفضل
واول كتاب فضائل اكتنابى مؤلف كرامت نصابك باواسطه شاكردان مكارم اكتسابندن مهر تاب افراز
خضراى جلالت و بحرموج اندازغبراى اصالت اولوب بنده اوائل ترجمه مزده قبل الشروع فى المرام شمه
شميمه مشكفام وعنبرآشامى مانند بشام معطرساز مشام صبح وشام قلنان امام الانام ومجتهد بنام شمس الائمة
محمد بن احمد بن ابى سهل السرخسى نورالله تعالى مضجعه بنوره القدسى جنابلرى على طريقة القدما
متن وشرحى بربرندن تمييز وافراز اتمك اوزره هجرت نبويه دن دورتيوزسكسن تاريخنده على وجه الاملا شرح
وايضاحله سر افراز اولوب اول كنج نقودى مثال ماء معين بطن بطوندن ظهر ظهوره اخراج واول
درج عقوده مانند عقد ثمين كان سامى مكان صدرندن نيجه جواهر دخى ضم وادراج ايلمشدر * نظم لمؤلفه *
شرح كمتن جيادا لخيل يوصلنا * الى المنى بمسير يشرح الصدر * اوالشمس كانت تضئ البدر عن كمد * وصاحب
الشرح شمس يوجدالبدرا * واول متن متانت قرينله اول شرح شماست رهين مانند عروبه مخدره
لباس عربيتله پرده پوش ونقاب تعقيد عبارات وحجاب غرابت تعبيراتله خريداران وصلندن استغنا فروش
اولوب علماء ملت ورؤساى دولت وقرناى سلطنت دخى عامهٔ امصار وكافهٔ اعصارده * نظم
مثال كعبهٔ ايانورديدهٔ عشاق * كورن جمالكى مشتاق وكورمين مشتاق * مغزاسنجه باسرهم عاشق
د لفريب وواموق بى صبر وشكيبى ايكن تاريخ تأليفندن بوآوان ميمنت اليفه كلنجه كرك علماء متقدمين
وكرك فضلاء متأخريندن هيچ برفرد فتوت قرين شرح وتفسير و بسط تعبير ولا اقل لغت غريبهٔ
عربيه دن لسان سهولت السان ديكره نقل وتغيير ايتموب * نظم * معنى بى لفظ راادراك كردن مشكلست
جهرهٔ نازك همان بهتركه باشددر نقاب مثالنه امتثال برله اول عذراء نهفته عذار متعذرة المنال منصه نشين
حجلهٔ وصال قلماغه همنكار ميل واقبال بلكه خاطر كذار تصور وخيال اولمامغله اول مصلحت صالحه يى
بعض متأخرين ايچون تأخير واهمال ايلديلر ❊ نظم لمؤلفه ❊ قد قيل ان الناس من قبلنا * قد
ذهبوا بالشرف الفاخر ❊ فقلت كلا بل ورثنا هم * كم ترك الاول للاخر * بناء على ذلك مجلس
ارباب فضلده دخيل فضولى اولان السيد محمد منيب العينتابى ثم الاستنبولى وفقه الله تعالى الى شكرما اولاه
وجعل آخرته خيرا من اولاه نيجه مدت سايهٔ عاطفت وايهٔ دولت عثمانيه لازالت محفوفة بالتأييدات الصمدانيه ده
متاولات مدارسات انواع علوم ومزاولات ممارسات اجناس فهوم اوزره دورهٔ سلسلهٔ طريق تدريسى امضا
ومدينهٔ ازمير بهجت سميرنده سنهٔ كامله على وجه المولويه اجراء احكام قضادن صكره تولى قضا اقتضاء
قاعدهٔ دولت اوزره توالى دروس طلبهٔ علومه مانع اولمغله كوشهٔ كاشانهٔ وحدتده كثرت مطالعات كتب
علميه ايله قانع اولديغم هنكامده سابق الذكر شرح السير الكبيرك سائر كتائب كتب اوزره كفضل القمر
على سائر الكواكب تفاضلنى تذكر ومشايخ اسلافك اول خزينهٔ رزينه يى كشف وايضاحده كيترك الظبى
ظله اهمال وتغافللرينى تفكر ايدر ايكن هواتف رحمتدن كوش هوشمه الهام وعواطف حكمتندن
دهن ذهنمه القام اولنديكه تعميما للفوائد وتتميما للعوائد اول كتاب عالمتابك اوازم خدمتنى اوزريمه التزام
والوجهله لغات مشكله وتراكيب معضله سنى حل وتسهيله اهتمام وشايستهٔ ايجاز اولان مواضع اطنابى
قصر واجمال وبايستهٔ اطناب اولان مواقع ايجازى بسط واكمال وتقديم وتأخير ايله مسائل متفرقه سنى
نظم وترتيب وحذف وايصال ايله مكررات زائده سنى رفع ولوازم ضروريه سنى وضع اوزره تهذيب وتذهيب
ايدرك زبان عذب البيان تركى ايله ترجمه برله مليحهٔ عربيه يه * نظم * الله اكبر كل الحسن فى العرب
كم تحت لمة ذاالتركى من عجب * مصداقى اوزره تجديد لباس وديباى دلرباى روم بهجت رسومدن الباس ايليم
همان اولبابده دين ودنياسنده مؤتمن وكفتار وكردارنده متيمن اولان بعض ذوات حسن الشارات والاشارات ايله مرة
بعداخرى قرع ابواب قرعهٔ استشاره دن صكره سنت سنيهٔ نبى مختار عليه من الصلوات خيارها ومن التحيات كارها
اوزره دركاه مفتح الابواب جل ذاته عن اكتناه العقول والالباب دن دخى كرة بعد اولى استمطار انواء استخاره
ايدوب مستعينا بالله المستعان ومتوكلا على الله الملك المنان اول امرذى باله اقبال بالله شروع واهتمام
وقدم اقدامله نجما فنجما رسيدهٔ سرمنزل انجام قيلندى وتأسيس معانيسنى مبانىٔ محكمه اوزره اثناده مزيد
دقت واعتنا اولنوب بيان لغات ومفردات وتفسير ايات بينات وشرح احاديث واثار وذكر مغازى وسير

وتحرير قواعد اصليه وتقرير فوائد فرعيه و بسط امثال وحكايات وضبط اسماء رجالات مثللو علوم عقليه
ونقليه يه متوقف اولان جميع مباحث ومواقفده مجرد محفوظ حافظهٔ وجدانم اولان معلوماتم ايله اكتفا واستغنا
ايتميوب بلكه هربابده مجددا مرجع لايقنه مراجعتله كتب معتبره دن التقاط واجتنا ايلدم واكثر مواضعده
نسخهٔ امام ابو المحامد محمود بن احمد الحصيرى يه اعتبار ايدوب بعض مواضعده دخى جميع نسخ موجوده ده
مهو ناسخ ظاهر وراسخ اولمغله جمله سنه مخالفتله موافقت حق صريحى اختيار ايلدم انجق كرك مسائل
كتابى وكرك مقام استدلالده ايراد اولنان ايات واحاديث وغيريلرينى لفظا بلفظ ترجمه وتفسير ايلمك تفهيمه
باعث اخلال وافهامه بادى اختلال ايدوكى مجزوم نكته شناسان مقال اولديغندن همان لسان عصر
اوزره تعبيرزبان زد ايله تلخيص خلاصهٔ معانى ايله اشتغال ايلدم وعبارهٔ كتابى بعينها ذكر وتحرير ضخامت
ترجمه يه بادى اولديغندن بشقه فائدهٔ زائده يه دخى مؤدى اولمامغله اول واديدن صرف عنان اعتبار ومجرد
ترجمهٔ حاصل معانى برله اكتفايه توجيه وجههٔ اختيار ايدوب انجق آيات واحاديث واثار واشعار مثللو مقام
استشهادده ايراد اولنان اصول بلاغت شعارى بعباراتها كتب وتمنيق وخلاصهٔ مضمونلرين شرح وتنسيق
ايلدم كذلك اصل كتابدن معرض اشكال واعتراض اولان بعض مواضعى دخى بعبارتها ذكر وتصريح
بعده عرض شبهه ياخود رفع اشتباهله بحث وتنقيح ايلدم كذلك عبارات عربيه سى بالخصوص موارد
احكامده نصوص اولان الفاظ عقودى باعيانها ذكر وتسطير بعده لازم اولان جميع قيود وشروطنى جامع
كلمات تركيه ايله ترجمه وتفسير ايلدم والحاصل ترجمهٔ عاجزانم افادهٔ مرامده لازم اولان جميع شروطه موافق
اولمغله مطالعان كتابه شرح فائق ومتعلمانه استاذ حاذق مرتبه سنه لاحق ايدوكى اصل كتابله ترجمه يه
على وجه المقابله امعان نظر ايلين اهل بصيرت واصحاب تمييز عندلرنده ممتاز ومحققدر وعبد فقيركبى
بضعيف بى تاب بو مثللو راثر بليغ التأثيره دسترس انتساب اولمق امداد بى علت ربانى واحسان
بى غايت صمدانيه دن صكره انجق حق عاجزانمده مثال سحاب بى حد وحساب عاطفت بار انصباب
وانسياب اولان نظر كيميا نظير شاهى واحسان رفعت رسان پادشاهيدن صورتياب اولمشدر * نظم لمؤلفه *
كريه قند يك نكاه رغبتش دريك خشك * در نظرها رشك بخش عقد لعل ترشود * ور بيابد تربيت ازهمتش
سنك سياه درهماندم رنك پردازز راحمر شود حقا كه بر شهريار عادل وجهاندار بى معادلدركه رأفت
وعدالتى شهرت نوشروانى بى نام ونشان وهيبت وصلابتى داستان رستمى انداختهٔ پيغولهٔ نسيان قيلمشدر
وبرداد كاركردور وتاجدار كرامت پروردركه بر لحظه ده مانند ابر نيسان دست جهان بخش ملوكانه سندن
خاتمان صد حاتمى بذل واعطا ونيم ساعتده مثال دم عيسى نطق جان بخش رؤفانه سندن هزار مرده دلان
يأس وحرمانى احيا ايدر * نظم * له يد برعت جود النائلها * ومنطق دره فى الطرس منتشر * فحاتم كامن
فى طى راحته * وفى انامله سحبان مستتر * وبر اردشير شير صولت وقهرمان نريمان سطوتدركه بهرام چرخ بيم
ناوك دلدوزندن لرزان وكيوان سپهر اند يشهٔ كمان بى امانندن پيرناتوان اولمشدر وبر فريدن فلاطون
منش واسكندر ارسطو دانشدركه نور اشراق رأى ورويتله مثال شب تار پرده دار استتار اولان امور مهمهٔ
مدلهمه يى مانند روزروشن پيشكاه اعين اعيان دولتده عيان وبيان واقدام تمشيت فكر وفراستله مثال
اسب چوبين پابستهٔ شكال اشكال اولان معظمات مصالح صالحه يى مانند سمند باد پيوند ميان ميدان
منافع عالميانده روان ودوان ايدر * نظم * شاها بپايكاه توكيوان نميرسد * درساحت توكنبد كردان نميرسد
جابى رسيدهٔ بمعانى ومرتبت * كانجا بجهد فكرت انسان نميرسد * اعنى به حضرت السلطان الاعظم والخاقان
المعظم ظل الله تعالى على بريته وخليفته على خليقته الذى يفتخر برأسه التاج و بقدمه السرير و يستنير باسمه
المنابر ورسمه النضير السلطان السلطان ابن السلطان سليم خان ابن السلطان مصطفى خان ابقى الله تعالى على
اريكة الاجلال وجوده ونصر على اعدائه انصاره وجنوده * نظم * بقيت امير المؤمنين فانما * بقاؤك حسن للزمان
وطيب * ولاكان للمكروه نحوك مطلب * ولا لصروف الدهر منك نصيب * بناء على ذلك ذكر اولنان تأليف عاجزانهم
هرنه قدر انواع سهو وقصور واجناس عجز وحصر اوزره مقصور ومحصور ايسه ده درونى خارج
ازحد مسائل دينيه وقواعد ملكيه يه مخزن وسرنامهٔ ديباجه سى نام نامىٔ شاهى ووصف سامىٔ پادشاهى
ايله موشح ومزين اولديغندن مجمع مجامع فضل وكمال ومنبع ينابيع مجد واجلال اولان بعض كرام
كريم الخصال ديوان سپهر ايوان ملوكانه عرض وتقديمى لايق ومستحسن كورمكله حالا مسند آراى

* البيتان لابراهيم الصابي
* القطعة لرشيد الدين الوطواط
* البيتان للبحترى

صدر والای فتوی ورونق افزای قصر معلای تقوی نعمان ثانی وعمان المعانی زهد وعفتده جانشین حسن بصری
ورشد وفطانتده عصر ینک ابو علی وابو النصری مسائل اصلیه وفرعیه ده مصیب مجتهد وفنون عقلیه ونقلیده
امام منفرد صد افتکار دین ودولت وعارف اسرار ملك وملت خیر الخلف وبقیة السلف شیخ مشایخ الاسلام
وعمدة اساتید اساتیذ الاعلام مصطفی عاشر افندی حضرتلرینك وحالا بهجت انداز مقام وزارت عظمی وزینت
پرداز مهام وکالت کبری آصف ثانی وبوزرجمهر بی مدانی احاطهٔ انواع فضل وکمالده مرکز نشین قطب
رازی وجمع اشتات علم وافضالده درس فرمای علامهٔ شیرازی نظم اشعار نوآیینده نظامی اقدم وتنظیم اشعار
قوانینده نظام الملك مقدم ابداع بدایع فضائلده ابن العمید اول واختراع صنایع رسائلده ابن عباد اکمل ذوالریاستین
وصاحب الوزارتین قائممقام سامی مکان ابو بکر پاشا حضرتلرینك ایادیٔ کثیرة الافضاللری ایله پیشگاه فلك
دستگاه خسروانهلرینه رفع وایصال اولندی الطاف عمیمة الانعطاف رب لطیفدن نیاز عبد ضعیف اولدرکه
بو تألیف وثاقت البنی تحصیل رضای الوهیتنه بادی ومصالح دین ودولتده منافع مسلمینه خیر المبادی قبله
ومکارم شهریار کریمدن دخی رجای مستمند قدیم اولدرکه اول کتاب سلاست اکتسابه چشم قبول
واقبال الله نظر رأفت وکتابخانهٔ ملوکانهلرینه وضعله اظهار رغبت بیورملریله کتاب مرقومی بین الانام
مظهر رواج وشهرت وتناول وتداولندن حاصل اولان اجر وحسناتی دفتر صدقات جاریهلرینه ضم
والحاق بابنده اجرای احسان وعنایت قیلهلر وما توفیقی الا بالله علیه توکلت والیه انیب

بسم الله الرحمن الرحیم

ترجمهٔ احوال المؤلف الامام الهمام محمد بن الحسن بن فرقد ابو عبد الله الشیبانی رحمه الله تعالی ونفعنا برکاته
امام مشار الیه صبت سجال المغفرة علیه حضرتلرینك والد ماجدلری حسن بن فرقدك اصللری باب دمشق
شامده وسط غوطهده حرستا نام قریهٔ میمنت آشامدن ایدی بلاد عراقدن بلدهٔ واسطه حط رحال ورود
وامام مشار الیه اول واسطه ایله واسطده قدم نهادهٔ منزلهٔ شهود اولوب آنده تحصیل نشو ونما وتکمیل علم
حدیث ایچون امام مسعر ومالك بن معول وعمر بن ورد الاوزاعی وامام ثوری وبونلرك امثالی کبار محدثینه
ملازمت واتما ایدوب بعده امام اعظم ابو حنیفه حضرتلرینك مجلس عالیلرینه انتساب وسرمایهٔ علم
وافضالی اول شهبندر فضل وکمالدن اکتساب وبعد وفاته مجتهد ثانی امام ابو یوسف بعدانیدن بنه علم
ابی حنیفه یی اخذ وتلقی ور منطوق فعززنا بثالث بو ایکی حقایقدان سبع المثانی یه ثالث اولمغله جمیع ائمهٔ
مجتهدین اوزره تفوق وترقی ایلمشدر لکن رفته رفته امام ابو یوسف حضرتلریله میانه لرنده حسب البشریه
ارباب کمال وفحول رجال حقلرنده داء قدیم عضال اولان صورت حسد ده غیرت علمیه پیدا واولوجهله بعض
مناقشه ومنافسه هویدا اولمشدرکه ابتدای کتابده ذکر اولنور ان شاء الله تعالی وفرط ذکا وکثرت احاطهٔ بی انتها
ایله مانند خورشید مشتهر وتصانیف عدیده وتداریس مفیده سیله مذهب ابی حنیفه اوزره انوار دین
حنیف اقطار ارضده منتشر اولمشدر * نظم * کشت پشت شریعت نبوی ازمساعیٔ او قوی امام ابو حفص
کبیر بخاری وابو سلیمان جوزجانی وموسی بن نصر الرازی ومحمد بن سماعه ویعلی بن منصور وابراهیم بن رستم وهشام بن
عبد الله وعیسی بن ابان ومحمد بن مقاتل وفقیه ایوب بن الحسن وشداد بن حکیم وداود بن رشید وبونلرك
امثالی نیچه ائمهٔ دین وکبار مجتهدین اندن اخذ علم ایله ممتاز وبی قرین اولمشلردر وامام شافعی حضرتلری
امام محمد بن حسندن بردوه یوکی علم شریف اخذ ایتدم وبر کمسنه کورمدم که بر مسئلهٔ دقیقه کندودن سؤال
اولندقده سیماسنده رنك انفعال صور تیاب اولمیه انجق امام محمد بن حسن حضرتلرین کوردمکه هر قنقی
مسئله دن استجواب اولنسه حاضر جواب اولمغله وجهلرنده شوق وسرور شعله تاب اولور ایدی وبر رجل
سمین کورمدمکه آنك کبی خفیف الروح وسریع الفهم اوله جمالی ایله ناسك کوزینی وکمالی ایله کوکلنی طولدرر
ایدی وتکلم ایتدکجه قرآن کریم آنك لغتی اوزره نازل اولمش ظن اولنور ایدی دیو ثنا ایتمشلردر وعلاوهٔ
کمال نفسانیسی اولان حسن وجمال انسانیسنه متعلق امام سمنانیدن منقولدرکه برکون امام محمدك پدر
والاکهرلری مجلس امام اعظمده حاضر ایدیلر حضرت امام آنلره توجیه خطاب ایدوب فرزند ارجمندك
محمد بر غلام صاحب جمالدر خوف ایدرمکه مجلس علمده بولنان علمانی مطالعهٔ حسن طلعتی ایله اشغال ایدر
مصلحت اولدرکه سر خیل لشکر صباحت اولان صاچنی تحلیق وملابس نفایسن جامهٔ کهنه تبدیل ایله
اسباب ملاحتن تفریق وتمزیق ایده سین امید درکه خلق ودلق ایله میان خلقده خورشید حسن وآنی زیر

سحاب اختفاده نهان اوله دیو افاده واشراب ایلدی پدر والا نظرلری رأی امامه اقتدا ودرآن ساعت تغییر
تجملاتنه ابتدا ایلدی اما حسن الحضارة مجلوب بتطریة وفی البداوة حسن غیر مجلوب منطوقنجه
بنه زیب جمالی وآلا ومثال آیینهٔ برهنه روی تابانی دخی مجلا اولمشدر وحداثت سن وسالرنده شیوخ
اهل کمال ایله همدرس وهم سبق بلکه آنلردن اقدم واسبق اولمغله امام وکیع بن الجراح دیرایدیکه امام محمد ایله
طلب علم حدیثده شریك ایدك لکن حسن وجمال ایله بر غلام خورشید جناب اولدیغندن اثناء راهده آنکله
برابر کیتمکدن اجتناب ایدر ایدك ونقل اولنورکه امام محمد حداثت سنلرنده مدینهٔ منوره یه وارب صاحب المذهب
امام مالك حضرتلرینك مجلس شریفلرینه کیروب امام مالکدن سؤال ایتدیلرکه برجنب مسجده
صوبی کورسه وغیری محلده بولمسه نماز دخی حاضر اولسه نه ایشلر امام مالك جنب مسجده کیرهمز دیدی
امام محمد برقاچ دفعه سؤالی تکرار ایدوب امام مالك جواب اولدن غیری جوابه موفق اولمادی بالاخره امام
محمده یاسن نه دیرسین دیدی آنلر دیدیلرکه تیمم ایدر ومسجده کیروب صوبی آلوب غسل ایدر امام مالك بورأیی
تحسین ایدوب سن نه یردنسین دیدی امام محمد ارضه اشارت ایدوب بو یردن اولورم دیدی امام مالك مدینهٔ
منوره دن اولورم دیمك فهم ایدوب بن اهل مدینه یی جمله بیلورم سنی بیلمزم دیدی امام محمد بیلمدیکك دخی چوقدر
دیو تعریض کونه لطیفه ایلدی مجلسدن کتدکده بو امام محمد دردیو تعریف ایلدیلر نه عجب کذب ایدوب
اهل مدینه دنم دیدی دیدکده ارضی کوستردی دیدیلر بو دخی اعجبدر دیدی وتصانیفی طقوز یوز طقسان طقوز
وعند البعض بیك عدد کتابه بالغ اولوب زهد وتقوایه دائر دخی بر کتاب تصنیف ایتمزمیسز دیو رجا ایتدکلرنده
بو کتاب تألیف ایتمك مرادایتدیلر لکن عمر کرامیلری وفا ایتمیوب زهد وتقوایه دائر انجق بر کتاب تألیف
ایتمشدر وجامع الصغیر وجامع الکبیر وزیادات والسیر الصغیر وترجمه سنه شروع ایتدیکمز السیر الکبیر
مشاهیر تصانیفندندر بونلردن نقل اولنان مسائله ظاهر الروایه تعبیر ایدرلر وابن سماعه وابن رستم وهشام
وغیریلری اندن مسائل نوادر روایت ایتمشلردر وهارونیات که آنی خلیفهٔ عباسی هارون
الرشید عامله الله تعالی بلطفه المدید روایت ایلمشدر ورقیات که ابن سماعه امام محمد رقهده قاضی ایکن
انی روایت ایتمشدر وجرجانیات که آنی علی بن صالح الجرجانی روایت ایتمشدر وکیسانیات که سلیمان بن سعید
الکیسانی روایت ایتمشدر جملهسی امام مشار الیهدن روایت اولنمشدر بونلره غیر ظاهر الروایه اطلاق اولنور
آثار وموطأ نام کتابلری دخی واردر وکتاب مبسوط دخی اعاظم تألیفاتندندر کتب فقهیهده مثلا کذا فی الاصل
دینلسه کتاب مرقوم مراد اولنور حتی امام شافعی کتاب مرقومی کمال استحسانله تماما حفظ واتقان
ایتمشدر وکفرهٔ اهل کتابدن بر حکیم هدایتمآب کتاب مبسوطی مطالعه ایتدکده همان شرف اسلامله احراز
سعادت وهذا کتاب محمدکم الاصغر فکیف کتاب محمدکم الاکبر یعنی محمد اصغر یکزك کتابی بودر عجبا
محمد اکبر یکزك کتابی نیجه دردیو اظهار حیرت ایله اعلان کلمهٔ شهادت ایلمشدر وصاحب المذهب امام احمد بن
حنبل رحمه الله تعالی دن بو مسائل دقیقه یی قندن اخذ ایدرسین دیو سؤال ایتدکلرنده امام محمد بن حسنك
کتابلرندن اخذ ایدرم دیو جواب ویردیلر وعیسی بن ابان دن امام ابو یوسفمی اعلم یوقسه امام محمدمی دیو سؤال
اولندقده فاعتبروا بکتبهما یعنی کتابلرینه نظر ایدك امام محمد اعلمدر دیدی لکن بعد وفات ابی حنیفه
امام ابو یوسفدن تحصیل علوم وتکمیل فهوم ایتمش اولوب میانه لرنده حقوق تلمذ واستاذیت جایگیر اولمغله
امام ابو یوسفك فضلی تقدیم وامام محمدك فضلی تأخیر اولنمشدر بنا بر ین اسمعیل بن ابی رجاد بمشدرکه بعد
الوفات امام محمدی منامده رؤیت والله تعالی سکا نه کونه معامله بیوردی دیو استفسار کیفیت ایلدم دیدیلرکه
خداوند کریم بکا عفو وغفران والطاف واحسانله معاملهٔ تکریم ایدوب محض فضل وامتناندن بنی شو وجهله
خطاب الوهیته شایان قلدیکه یا محمد اکر سکا ارحمیم ایله عذاب ایتمکه ارادهٔ علیهم تعلق ایتمش اولیدی اسرار
لدنیه مدن اولان علمی سنك صندوقهٔ صدر کده پنهان ایلمزایدم تکرار امام ابو یوسف قنده در دیو سؤال ایتدم
آنك درجهسی عالیدر مابعنزفی الطول والعرض بین السماء والارضدر دیدیلر تکرار امام ابو حنیفه قندهدر
دیدم هیهات هیهات آنلر اعلای علیینه واقصای علو یینده دردیدیلر نقل ایدرلر که امام ابو یوسف حضرتلری
امید ایدرایدیکه امام محمد کندولرندن روایت اوزره بر کتاب تألیف ایده پس امام محمد امر شریفلرینه انقیاد
وجامع الصغیری تصنیفه بذل اجتهاد ومسائلنی عن یعقوب عن ابی حنیفه دیه رك مرام استاد اوزره روایت
واسناد ایلدیلر بعد التتمیم پیشگاه ابو یوسفه عرض وتقدیم ایتدکده کمال استحسان ایله ابو عبد الله یعنی امام محمد

وهارونیات وجه مذکور ایله
تعبیر اولنمق انجق کلیات ابی البقاده
ظاهر ماده سنده کوریلوب موضع
آخرده بولنمامشدر *

بندن استماع ایندکلر ینه کوزل حفظ واتقان ایلمش انجق التی مسئله ده غلط ایدوب بندن اخذایتدیکی کبی سرد و بیان
ایتمش دیدی امام محمد ایشیدوب حاشا بن غلط ایتمدم لکن کندولر روایتلرینی اونوتمشلر دیدیلر مسائل
مذکوره شرح جامع الصغیرده مسطور در امام علی القمی ذکرایدرکه امام ابو یوسف حضرتلری علوشانی
وسمومکانی ایله بیله امام محمدك جامع الصغیرینی سفر وحضرده برآن یانندن منفك ایلمزایدی ومشایخ
متقدمین جامع الصغیر حفظنده اولمیان عالمی قاضی نصب اتمکی جائز کورمیوب تقلید قضاایده جکلری ذواتك
حفظنده دکل ایسه حفظ ایله صکره قاضی اول دیو قضاتی آنك حفظ واتقانی ایله امتحان ایدرلرایدی وامام
بزرکوارك حیرت افزای اولی الابصار وعبرت فرمای ذوی الاعتبار اولان حالات کرامتمدارلرندندرکه امام کردرینك
کتاب مناقب ابی حنیفه سنده امام شافعی نفعنا الله تعالی بشفاعته دن نقل وتذکار اولنور امام شافعی بیوریرکه
برکیجه امام محمد حضرتلریله خانه لرنده برحجره ده برابرجه بیتوتت ایلدك بعد العشا امام محمد ظهرسعادتلری
اوزره اضطجاع وتاباصباح کویاخواب راحت ایله استماع ایدوب بندخی * نظم * زعمر یکشبه کم کیروزنده داروتحسب
مضمونه اقتداوفالقوب تك وتنهاطاعات وعبادات ایله اول لیله یی احیاقیلدم فجرطلوع ایتدکده امام محمدخوابکاهندن
بیدار وهمان تجدید وضوء ایتمدین صلوة فجری ادایه ابتدارایلدی حکمتندن تعجب کنان سئوال ایتدیکمده
بو وجهله کشف حال ایلدیلرکه ای شافعی سن تاباصباح کندونفسك ایچون سعی وهمت بندخی امت محمد
ایچون جهد وغیرت ایدوب کتاب اللهدن تعامل عباد ایچون بیك وشوقدر مسئله دخی استنباط واجتهاد ایلدم
امام شافعی دیرکه بن حالت قیامده ترك راحت ومنام ایتدیکمدن تعجب ایتمدم انجق آنلرك هیئت نائمده سر بیالین
رقود وتاسحر چشم بیخواب ودل پرتاب ایله سفرد روطن طریقه سی اوزره تماشای عالم شهود اتملرندن
تعجب ایلدم ونقل اولنورکه بعدوفات الامام آنی منامده مشاهده ایدوب یاامام حالت نزعی نیجه امرار ایتدك دیو
استعلام ایلدیلر جوابنده عبد مکاتب مسائلندن برمسئله نك ملاحظه واجتهادیله اوقاتکذار ایدم ناکاه
روحم نزع اولنمش قطعا خبردار اولهمدم دیدیلر * نظم * زهی مراتب خوابیکه به زبیدار یست وامام مشارالیه
اسبغ الله رضوانه علیه نقل ایدرلرایدیکه استادم سراج الامة وامام الائمة ابو حنیفه علیه الرحمة حضرتلرندن
شونده برخاتون وضع حملده وفات ایدوب بطننده اولان جنینك حركاتندن علائم حیات ر ونمون اولورنه امر
ایدرسز دیو استفتا ایلدیلر آنلر دخی بطننی شق واخراج ولدایله افتابیوردیلر ذکوردن برغلام صبیح ظاهر اولوب
طلب علم شریف ایله چوق زمان معمر ومجلس درسمه حاضر وبین الناس ابن ابی حنیفه دیو مشتهر
اولمش ایدی ومنصب قضا باعث ابراز حق وباطل وبادیء امتیاز مجروح وعاطل برامرجلیل الفضائل اولوب قاضی
اولان ذات عارف مسائل شرعیه نك فروع واصول ودلیل ومدلولنه واقف برعالم متبحر اولمغه متوقف اولمغله ارشد
خلفای بنی العباس ابن عم خیرالناس امیر المؤمنین هارون الرشید عامله الله تعالی بمزید لطفه المدید اهلیت قضا
امام موسی الیه حضرتلرینه مخصوص وآنلره تقلید قضا اولی الامره بمنزلة المنصوص اولدیغین علی وجه الیقین
جزم وآنلری قاضی نصب اتمکه عزم ایدوب حضرة امام کمال زهدوتورعلرندن قبول قضادن ابا وتمنع ایتدکلرنده
نظم * نوله اول آهوکرزان اولسه ده شمدنکر وکیم طوتوب محکم خیالن دلده حبس ایتدم آنك مفراسنجدا کراما
لازغاما وتألیفا لاتعنیفا اللی کوندن زیاده قید وبند ایله محبوس وظلمت آبادزندانده حیات وزندکانیدن
مأیوس اولوب ناچار وناکام امرخلیفه اوزره قبول قضایه رام وابتدابرمدت رقه ده حکومت ایله قاضیء بنام اولوب
بعده جناب خلافتمآب ایله بلاد عراق عجمدن ری شهرینه قادمه جنان حرکت واقدام واول سفرده قاضی القضاة
نافذ الاحکام قیلنمشدر لکن * نظم * ولو کانت الدنیا تدوم لواحد لکان رسول الله فیها مخلدا * بلدهء ری
قراسندن رنبویه نام برقریه ده بحسب الظاهرشراب چون سراب زندکانیدن ریان وسایهء رحمتوایهء اشجار
جنات تجری من تحتها الانهارده حضور وراحت ایله خسبان اولوب بحسب الحقیقه تصانیف وامالیسی ایله
بی حد وتعداد علوم شرعیه ده آثارحسنه ابداع وایجاد ودین محمدیده وجاهدوا فی الله حق جهاده مقتضاسی
اوزره حقا که کمال سعی واجتهادایله * قطعه * موفق لسبیل الخیرمتبع یزینه کل ما یأتی و یجتنب * له خلایق
بیض لا تغیرها * صرف الزمان کما لا یصدأ الذهب * مصدا فیجه الی انقراض الایام ذکرجمیلی ابقا واخلاد
وعامهء عالمیانی الی آخر الزمان امور دین ودنیاده امر ونهینه مطیع ومنقاد ایلمشدر * رباعی * ای چرخ جهان خرابی
از کینهء تست بیداد کری عادت دیرینهء تست ای خاك اکر سینهء تو بشکافند بس کوهر قیمتی که در سینهء تست
ولادت باسعادتلری اختلاف مورخین اوزره یوز اوتوز بریاخود اوتوز ایکی یاخود اوتوز بشده ظاهر اولوب

انتقاللری بالا تفاق یوز سکسن طقوز سنه سنده واقع اولمغله عمرعزیزلری اللی سکز یاخود اللی بدی یاخود اللی
دورت سنه ده آخر اولمشدر رحمة الله تعالی علیه رحمة واسعة ومنقولدرکه صاحب القراءة والنحو واللغة امام کسائی
دخی بلدهء ریده امام محمد حضرتلرینك یوم وفاتلرنده تبدیل جامهء حیات واکتسای حلل جنات عالیات
ایلمشدر * نظم * زفضل خداوند مغفور باد * بباغ جنان شاد ومسرور باد * نقل اولنورکه امام کسائی ایله امام
محمد حضرتلری یومامن الایام مانند شمس وقمر برمجلسده اقتران ایله بسط نور وفر ایلدیلر امام کسائی فضائل انواع
علومی بیانه ابتدا وبرکسنه علومك قنقیسنده متبحر اولسه اول علم ایله علوم سائره نك مسائلنی استنباطه
قادر اولورد بواد عا ایلدی امام محمد بطریق الامتحان دیدیلرکه جنابکزك علوم عربیه ده کمال تبحری معلوم
عالمیاندر برکسنه سجدهء سهو اثناسنده ینه سهو ایتسه اوزرینه بردخی سجدهء سهولازم اولورمی اولمازمی ایشته
بومسئله یه عربیه ایله جواب ویرامام کسائی جواب ویردیلرکه لازم اولماز زیرا علمای نحاة المصغر لایصغر دیمشلردر
بعده سؤال ایتدیلرکه برکسنه اکر فلان جاریه یه مالك اولورسم بندن آزاد اولسون دیو عتقنی ملکنه تعلیق ایلسه
بعد التملك آزاد اولورمی اولمازمی امام کسائی جواب ویردیکه اولماز زیرا امثال عربیه ده السیل لایسبق المطر
وارد اولمشدر امام محمد حضرتلری حسن جوابلرینه تحسین اوفی وصورت قوالرینی تسجیل وامضا ایلمشدر
بوله کوکبین سعدینك تحت الارض اختفالری بدیدا اولدقده امیرالمؤمنین هارون الرشید حضرتلری بلدهء ریدن
کندومسقط رأسی ومولد نفسی ایکن تشاؤم وتطیر وبوشهره علم فقه وعلم عربیه ایله کبردم شمدی * نظم
ایا قبر معن کیف واریت جوده * وقد کان منه البر والبحر مترعا * منطوقنجه ایکیسنی دخی بوخاکغمناکده دفن ایدوب
فقه وعربیه سرنکیده رم دیو کریه وانین ایده رك اظهارتحزن وتضجر ایلمشدر رحمة الله تعالی علیهم اجمعین
ترجمة الامام شمس الائمة السرخسی ابو بکر محمد بن احمد بن ابی سهل شارح السیر الکبیر بین الانام معلوم خاص
وعامدرکه اول فاضل بنام مناظره وکلامده امام همام واصول وفروعده علامهء علمای اعلام ایدی شیخ
الاسلام مولانا احمد بن سلیمان بن کمال پاشا آنلری مجتهدین فی المسائل طبقه سنده عد واحصا ایلمشدر اوائل حالنده
خوان فضائل شمس الائمة الحلوانی یه داخل ومقابلهء شمس ایله ماهیت استعدادین بدرکامل واول مجلس بی مماثلده
لذت حلاوت علم شریفه واصل ومثال حلوای سکرین ممتازطبقات اقران واماثل اولمشدر زینب سلسلهء استادلری
بووجهله ایراد اولنمشدرکه شمس الائمة السرخسی شیخ امام شمس الائمة عبدالعزیز بن احمد الحلوانیدن تلمذ ایدوب
حلوانی دخی امام ابی علی النسفیدن انلردخی امام محمد بن فضل البخاریدن آنلرده شیخ عبدالله بن یعقوب السبذمونیدن
آنلرده ابی عبدالله ابی حفص الصغیردن آنلردخی والد ماجدلری استاذ الاعاظم والاماجد امام ابی حفص الکبیردن
آنلردخی صاحب الکتاب امام محمد بن الحسن تلمیذ الامام ابی حنیفه دن اخذ علوم وجمع اشتات منطوق
ومفهوم ایلمشلردر وشمس الائمة السرخسیدن دخی برهان الدین کبیر برهان الائمة عبدالعزیز بن عمر بن مازه
وشیخ الاسلام محمود بن عبدالعزیز الاوزجندی والشیخ الامام رکن الدین ابو محمد الخطیب مسعود بن الحسین
بن الحسن بن محمد بن ابراهیم الکشانی والشیخ الامام الزاهد ابو عمرو عثمان بن علی بن محمد بن علی البیکندی
البخاری وبونلرك امثالی نیجه فقهاء دین وامناء انبیا ومرسلین اکتساب علم یقین ایدوب وهر برندن دخی نیجه
مشایخ مرشدین وائمهء مجتهدین استفادهء انوار علم مبین اتمکله منورساز ظلام زمان وزمین اولمشلردر رحمة الله
تعالی علیهم اجمعین وصاحب الترجمه امام شمس الائمه حضرتلرینك قوت ذکا وحافظه وحدت
ذهن ومحافظه لرندن برشمه سین بوتعبیر دلپذیر اوزره مجمره کردان تحریر اولمشلردرکه برکون جناب شمس تنویرلری
مجالس افاده لرنده نشراشعهء تقریر ایدر ایکن بعض حضار مناسبت مقام ایله امام شافعی حضرتلرینك مدایحنه
آغاز وکتب علمیه دن اوچیوز جزء محفوظلری وار ایمش دیو ثنای حفظنده مساز اولدقده شمس الائمه حضرتلری
بیوردیلرکه بو صورتده امام شافعینك محفوظی بنم محفوظاتمك زکوتی رتبه سنه نائل یعنی قرق سهمده برسهمی حسابنه
انجق واصل ایمش بعده حفظنده اولان کتابلری ایراد وحضار مجلس دخی اجزاسنی تعداد ایلدیلر تماما اون ایکی بیك
جزء منتهی واوچیوز جزءانك قرق سهمنده برسهمی ایدوکی بدیهی اولمشدر وامام مشارالیه غایت صدق وصداقت
ونهایت ورع ودیانتلرندن ناشی برمقتضای الدین النصیحة پادشاه عصرینه بعض کلام نصایح انجام اسماع
وافهام اتمکله * نظم * اذا ما صدقتهم خفتهم * واخشی من الله ان اکذبا مدلولنجه پادشاه والارتب اظهار سطوت
وغضب ایدوب حبسنه فرمان واوبله برشمس تابانی بلاد فرغانه دن اوزکند شهری زندانده واقع برچاه عمیقده نهان
وفلاکت حال وشانی * نظم * خرجنا من الدنیا ونحن من اهلها فلا نحن فی الاموات فیها ولا الاحیا * اذا جائنا السجان

بومالحاجة عجبنا وقلنا جاء هذا من الدنيا مضمونندن نشان ایلدی بعد زمان تلامیذ بنه اذن سلطانی ارزان
اولوب صحن زندانده لب چاهده عقد حلقهٔ اجتماع وماننده ماه نخشب قعر چاهده محبوس اولان شمس الائمه نك
تقریر منورلرن استماع ایدرلر ایدی *نظم* هرچاهکه هست یوسفی در روی هست صاحب نظری ایك بهر
قافله نیست امام همام دخی زیر چاهدن علی طریق الاملا ماندزمزم حیاتبخشا مسائل سعادت وسائل علمیه یی
خارق العاده بسدن بالایه اجرا وتفجیر وسائلین حضار دخی اول ینبوع حقایقدن نبوع ایدن کلمات لؤلؤ سماتی
کتب وتسطیر ایدرلر ایدی املا اکادیرلر که مشایخ معلوماتنی یاخود شعرا منظوماتنی انشاد وروایت ومستمعین
انی قید وکتابت ایدرلر حضرت امام دخی سجن مظلمده محبوس واسباب سلامتدن مأیوس ورفیق غمگسار دن تنها
وعندنده کتب علمیه دن بر ورق دخی ناپیدا ایکن العلم فی الصدور لا فی السطور رمانجه کتاب مبسوط که تمام اون بش
جلد کبیر ایله مضبوط ومبسوط سرخسی دیمکله نامدار ومعتبرات کتب فقهیه نك مأخذ ومداریدر کتاب مرقومی
درون چاهدن عن ظهر القلب ذکر وتلقین وطلبه سی کار محبسده استماعله تحریر وتدوین ایلدیلر حتی کتاب
مبسوطدن هر بابی اتمام ایلدکجه کیفیت حاللرین شرح واعلام ایدرلر ایدی مثلا شرح عباداتی اکمال ایلدکده
هذا آخر شرح العبادات باوضح المعانی واوجز العبارات املاه المحبوس عن الجمع والجماعات تعبیری ایله کشف
حال کذلك مسائل اقراری استکمال ایلدکده انتهی شرح الاقرار المشتمل من المعانی علی ماهو من الاسرار
املاه المحبوس فی موضع الاشرار حامد الله ومصلیا علی النبی المختار تعبیری ایله اظهار حزن وملال ایلدیلر
نظم اما فی نبی الله یوسف اسوة لمثلك محبوس علی الظلم والافك وترجمه سنه شروع ایتدیکمز شرح السیر
الکبیری دخی منوال مشروح اوزره درون چاهده بلا مطالعهٔ کتاب ولا مراجعهٔ اصحاب حفظندن علی وجه الاملا
تلامیذینه القا ایدوب آنلر دخی اخذ واکتاب ایلدیلر بعده علم اصول الفقهدن اصول سرخسی نامیله معروف
کتاب مستطابی بنه محبسده دستور مذکور اوزره املا ایله مشغول ومشعوف ایکن *نظم* ورب نازلة یضیق بها
الفتی ذرعا وعند الله منها المخرج باب الشروطه رسان اولدقلرنده شرطهٔ عنایت یزدانی ان مع العسر یسرا
مهبندن وزان وعفو واطلاقله اوز کندندن جانب فرغانه یه روان اولوب صاحب فرغانه امیر حسن انواع حسن
واحسان ایله قدوملرین اجلال وترحیب واجناس کرم واکرام ایله کندو سراینه انزال وتقریب ایلدی تلامذه سی
دخی *نظم* فالمنهل العذب کثیر الزحام جانب فرغانه یه هجوم وازدحام ایدوب بقیهٔ کتابی سرای مرقومده
بنه علی وجه الاملا اکمال واتمام ایلدیلر بو قصهٔ پرغصه وبو قضیهٔ پرغصه دن علمای اولینك احیاء دین ونشر علوم
سید المرسلینه کیفیت جهد جهیدلری وطالبلرینك الحکمة ضالة المؤمن انما وجدها اخذها تحصیل علوم وتکمیل
فهومه کیفیت سعی اکیدلری عیان وبیان اولوب وانما یرتفع العلم بارتفاع اهله مداولنجه *نظم* ببین تفاوت ره
از کجاست تا بکجا عصریمزده اولان اساتذه وتلامذه نك قصور همت وفتور غیرتلری جهتیله اسلاف کرامه
مغایرت ومباینت بلکه ولو بطریق التباین عدم مناسبتلری ظاهر ونمایان اولمشدر لکن ارباب بصائره مدار
تسلیٔ خاطر اولدر که بو واقعهٔ فاجعه دن دول سالفه ده کلن دملوك ماضیه ایله سلاطین آل عثمان ایدهم الله تعالی
فی کل زمان ومکان حضراتنك دین پرور وعدالت گستر وشریعت نواز وعنایت پرداز لق حسیله رجحان
وامتیازلری آشکار وتصدر واعتلالری پدیداردر که شمس الائمهٔ السرخسینك کتابلرینی فی الجمله فهم وتفهیمه
قادر اولان علمای عصره اصناف جود وانعاملری بی حد وحصر اولدیغندن ماعدا شمس الائمه نك اسمنی استماع
اتمامش وکلامندن حرف واحد ایله انتفاع اتممش مجرد طلبهٔ علوم لباسنی لابس وفهم ایدر ایتمز مجالس علمده
جالس اولان مبتدیان ابجد خوانانه دخی لطف واحسانلرین مبذول قیلوب وجهامن الوجوه تکدیر وتذلیللرین
معقول گورمزلر ادام الله تعالی دولتهم واقام علی اعدائهم نصرهم وشوکتهم آمین بحرمة العلماء العاملین
وامام سرخسی حضرتلرینك قوت حفظ واتقان ووفرت فهم وایقانلرینه احسن براهین اوله جق مناقب غرابت
رهینلرندندر که صاحب فرغانه امیر حسن ملکنده اولان ام ولدلرندن هربرین خدمهٔ احرارندن بربنه تزویج
وعلمای بلدینی که هربری مانند بیض البلد رفعت شان ومتانت فضل وعرفان ایله برعلم مفرد ایدیلر جمله سین
ولیمه یه جمع ایله متاع لطف وهمتن تزویج ایدوب آنلره باعث جمیلرین افاده وتبیین ایلدکده جمله سی سرجنبان
تحسین *نظم* ذی المعالی فلیعلون من تعالی هکذا هکذا والا فلا نشائدیله ساباش وآفرین ایلدیلر
انجق شمس الائمه ساق مخالفت اوزره قیام وهربرخادمك برمنکوحهٔ حره سی واردر نکاح الامة علی الحرة نك
عدم جوازی کالشمس فی وسط النهاردر دیو حضاری الزام ایلدی امیر حسن چونکه حکم شریعت بویله در

بندخی جمله ام ولدلریمی اعتاق ایلدم سزلر دخی تجدید نکاحله هربرین صاحبلرینه الحاق ایدك دیو التماس
ایلدکده فقهای حاضرین *نظم* کیمی معدوم دیدی کیمی دیدی جوهر فرد *دهن شکری حلنده دخی قالمدی
سوز* ستایشله یکزبان اتفاق اولدقلرنده شمس الائمه بنه تصویبلرین تخطئه یه اقدام وبعد الاعتاق
امهات اولاد اوزرینه انقضای عدت اقتضا ایدر دیو حاضرینی افحام ایدوب کرك امیر حسن وکرك علمای حضار
امام مشارالیهك *نظم* هو الشمس ماللشمس فیمازی مثل* نشیده سیله فضل ورجحاننی اقرار ایلدیلر خلاصه
امام شمس الائمة السرخسی حضرتلری احاطهٔ اجناس علوم وفضائل واماطهٔ ارجاس رسوم ورذائل
جهتلریله معاصرین واخلافنه فائق بلکه متقدمین واسلافنه سابق ونسبتلری نسبة الشمس الی الکواکب
یاخود نسبة الامیر الی المواکب قبیلندندر دینمکه لایق وحقنده علماء امتی کانبیاء بنی اسرائیل مضمون
منیفی صادق راستاذ مفیض الحقایق ایدی نظم آه جور چرخ بجرودن هزاران آه آه شمشه کون گوستر میوب
اخر اکا وبردی زوال اختلاف مورخین اوزره دورتیوز سکسن اوچ یاخود طقسان یاخود بشیوز حدودلرنده
اول مهر منیر معارف *نظم* وقد حجبت فیه السحائب شمسه کما حجبت وردا لخدود المعاجر مصداقنجه زیر خاك تیره ده
منکسف اولوب انجق تدریس واملا وتصانیف شناسیله تا محشر مثال خورشید انور پرتو اقبال ورونق مجد وافضالی
مابین الخافقین مؤبد ومقرر اولمشدر *نظم* ذکر الفتی عمره الثانی وحاجته ماقاته وفضول العیش اشغال رحمة الله
تعالی علیه مترجم فقیر السید محمد منیب العینتابی دیر که زالی هذا الان خارج از کتاب مؤلف وشارحك ترجمهٔ حاللریله علی
وجه الاجمال تفصیل واطناب ایلدك بعد هذا مقصد صغیر وکبیر اولان شرح السیر الکبیری افهام ناسه قریب تعبیر
دلپسند ودلفریب ایله ترجمه یه آغاز وجناب قدیر وهابدن تیسیر واتمامن نیاز ایدرزومن الله الهدایة ومنه البدایة والیه النهایة

بسم الله الرحمن الرحیم

الحمد لله رب العالمین والعاقبة للمتقین ولاعدوان الا علی الظالمین والصلوة علی رسوله محمد وآله اجمعین
قال الشیخ الامام الزاهد الهمام شمس الائمة وفخر الاسلام ابو بکر محمد بن ابی سهل السرخسی رحمه الله تعالی
معلوم اوله که کتاب السیر الکبیر امام محمد حضرتلرینك فقه شریفده آخر تصنیفیدر بنابرین امام ابو حفص
کبیر که امام محمدك اعظم تلامذه سندن اولوب تصانیفی آنك روایتی ایله منتشر اولمشدر بو کتابی امام محمددن
روایت ایده مدی زیرا اول اثناده ابو حفص بغداددن وطن اصلیسی اولان بخارایه عودت ایتمشیدی وآخر تألیفی
اولدیغندن امام ابو یوسف حضرتلرینك اسمنی بو کتابك برمحلنده ذکر وتصریح ایتمدی زیرا آنك تصنیفی
میانه لرنده نفرت ومباعدت مستحکم اولدقدن صکره ایدی وهرقچن امام ابو یوسف حضرتلرندن حدیث
شریف روایتنه محتاج اولسه برموثوق به کسنه بو یله خبر وردی دیوب اسملرینی یاد ایتمدی بو معنایه اولان
اخبرنی الثقة لفظی هرقنده ذکر ایدرسه مرادی ابو یوسف حضرتلریدر وبو منافرهلرینك اصل وسببی
بین العلماء جریان ایدن غیرت اقران ومنافسهٔ اخوان در زیرا اول امامین همامینك ایکیسنك دخی تلمیذ خاص وملازم
بالاختصاصلرندن امام معلی بن منصور الرازی حکایت ایلدیکه ابو یوسف حضرتلرینك مجلسلرنده امام محمد
حضرتلرینك ذکری جاری اولوب امام ابو یوسف مدح وثنا ایلدی بن دیدمکه نه عجب برکره ذم وقدح وبرکره
ثنا ومدح ایدرسز اول وقتده انصاف ایدوب اول آدم میانه مزده محسود دربو اقرار واعتراف ایلدی وبنه
ایکیسنك دخی اصحاب کرام وتلامیذ فخامندن امام محمد بن سماعه امام محمد حضرتلرندن ذکر وروایت قیلدیکه
امام ابو یوسف قاضی القضاة اولدیغی زمانلرك اوائلنده کل یوم دابه سنه راکب ومجلس خلیفه یه ذاهب اولوب
اثناء راهده طلبهٔ علومه تصادف ایتدکجه بونلر قنده کیدرلر دیو سؤال ایدوب امام محمدك مجلسنه کیدرلر دیو جواب
وبریلدکده محمدك قدری مجلسنه طلبهٔ علوم کیدوب کلمکه بالغ اولدیمی والله اکار غما بغدادك حجاملرینی وبقاللرینی
آنك کبی فقیه ایدرم دیو یمین ودرس واملا ایچون برمجلس عالی ترتیب وتزیین ایلدی اما شغل قضا ایله مشغول
اولمغله مداومت ایده میوب امام محمد قصر اوقات اوزره درسه مواظبت ایلدی آخر حال ابو یوسف حضرتلری
بنه اثناء راهده علی الصباح نیجه مشاهیر علما وجماهیر فقهایه تصادف ایدوب قنده کیدرسز دیدکده امام محمدك
مجلس عالیسنه کیدرز دیدیلر ابو یوسف حضرتلری کیدك کیدك اول یکت میانه مزده محسوددر دیدی سبب مذکور
بین العلماء الاعلام جاری اولان غیرت اقران دیدکلری بلای عامدر اما منافرت مرصوصه لرینك علت مخصوصه سی
اولدر که امام محمد حضرتلرینك شهرتلری آفاقگیر اولوب ذکری خلیفهٔ عهد اولان هارون الرشید حضرتلرینك
حضورلرنده جریان وجناب خلیفه ثنا ومدحی ایله تحسین واحسان ایلدی ابو یوسف مبادا که خلیفه

امام محمـدی محضر النفانه قریب وجاه وتقربمده بکارقیب ایده دیو اندیشه ایدوب امام محمدی خلوتنـه دعوت
وقضای مصره رغبت ایدرسڭ سکا توجیه ایده یم دیو اظهار سماحت ایلدی امام محمـد بن طالب قضا دکل ایکن
بوندن مرادیکز ندردیدی امام ابو یوسف دیدیکه غرضم اولدر که علممز بغداد ونواحیسنده شایع اولدی استرمکه
اهل مصر دخی منتفع اوله لر امام محمـد دیدیکه او یله ایسه ملاحظه ومشاوره ایده یم پس اصحاب واحبابی ایله
مشاوره ایتدکده جمله سی ظاهر معامله دن استدلال ومقصـدی انجق سنی جانب خلیفه دن تبعید اتدوکی اقرب
احتمالدر دیه رڭ کشف حال ایلدکلرنده قضـای مصره عدم رضاده مصر اولدیغی پیامن ایصـال ایلدی بعده
خلیفهٔ زمان امام ابو یوسفه امام محمـدی مجلس خلافتپناهلرینـه احضار ایله فرمان ایدوب امام ابو یوسف غالبا
بیـان واقعده براز مبالغه اوزره دیدیکه یا امـیر المؤمنین آنڭ برعلتی واردر اول علتدن مجلس خلیفه یه صلاحیتی
بوقدر نه دردیدکده سلس البولی واردر اکا دوام مجالست ممکن اولمـاز دیدی خلیفه امر ایتـدیکه البته کتور
ومحتاج اولدیغی وقتده قالقمغه طرفمدن اکا اذن ویر بوندنصکره واروب امام محمـدی خلوتنـه دعوت ایدوب
دیدیکه امیر المؤمنین سنی استر لکن طول مجلسی سومز وتیز تیز او صانمق عادتیدر مجلس سـعادتلرنده اطویل
مکث ایتمه همان سکا اشـارت ایتدیکم کبی قالق بو یله توصیه دنصکره مجلس خلیفه یه ادخال ایلدی امام محمد
بدیع الجمال ولذیذ المقـال بر ذات عدیم المثال اولمغـله جناب خلیفه حسن لقا وتکلمده لطف اداسنه تحسین ورغبت
واوزرینـه اقبال وتوجـه برله طرح کلفت و بر بر یله صحبت ومکالمه یه هنوز کرمیت حاصل اولدقده همان امام
ابو یوسف قالق دیو رمز واشـارت وامام محمـد دخی کلامنی محل غیر مناسـبده قطع ومجلس خلیفه دن چیقمغه
مسارعت ایلدی جناب خلیفه دخی اظهار تأسف وآه شو آدمده بو علت اولمیدی مجالسمزده آنکله تجمل وتزین
ایدیڭ دیو تحزن وتلهف ایلدی وامام محمـده بو یله وقت غیر مناسـبده نیچون چیقدڭ دیو سؤال ایلدیلر
جوابنـده البته او یله وقتده قالقمق لایق اولمدیغن بیلوردم لکن امام ابو یوسف استاد مدر مخالفتی مناسب
کورمدم دیدی بعد زمان امام محمـد حسب البشریه امام ابو یوسفدن صادر اولان صنعته واقف اولوب بالضروره
انکسار قلب ایله اللهم اجعل سبب خروجه من الدنیا ماتسببنی الیه یعنی یارب دنیادن سبب خروجنی بکا اسـناد
ایلدیکی علت قیل دیو بددعا ایلدی فی الواقع دعاسی مستجـاب اولوب امام ابو یوسف بو علت ایله وفات ایلدی که
آنڭ برقصـهٔ مشهوره سی واردر وامام ابو یوسف حضرتلری رحمة الله تعـالی علیه هارون الرشـید خلافتنده
یوز سکسن ایکی سـنه سی ربیع الاولینڭ بشنجی کوننده وفات ایدوب امام محمد حضرتلری جنازه سـنه کتمدی
نقل اولنور که ناس امام محمدڭ انکساری ایله فوت اولدی دیرلر دیو جانبدن چیقمدی زیرا امام ابو یوسف حضرتلرینڭ
جاریه لری جنازه لرینه بکا ایتدکلرنده امام محمده تعریض ایدرلر ایدی حتی حکایه اولنور که جاریه لری امام محمدڭ
قپوسی سمتندن مرور وعبور ایتدکلرنده شو ایکی بیتی انشاد وقرائتـله حاللرندن شکایت وامام محمد حضرتلرینـه
اظهار شماتت ایدرلر ایدی * نظـم * الیوم یرحمنا من کان یحسـدنا الیوم نتبع من کانوا لنا تبعا الیوم نخضع
للاقوام کلهـم الیوم نظهر منا الحزن والجزعا یعنی بو کونده فی الاصـل بزه حسد ایدنلر بزه مرحمت ایدرلر
بو کونده فی الاصـل بزه تابع اولنلره بز متابعت ایده رز بو کونده بز جمیع خلقه تذلل ایده رز بو کونده بز قلب
ولسانلریمزدن حزن وجزع اظهار ایده رز بو ایکی رکن دین ومذهبڭ بر برلرندن شدت نفرت وکرمیت برودتلرینه انجق
اصل وسبب بودر که ذکر اولندی بیـان سبب تألیف السیر الکبیر حقایق سیر علماء محققینده سیران ودقایق
اثر فضلاء مدققینده جولان مراد ایدن ارباب فهم واذعانه ظاهر ونمایان اوله که کتاب السیر الکبیر فی علم الفقه
بالاده توصیف قیلندیغی اوزره عالم ربانی امام محمد بن الحسن الشیبانی حضرتلرینڭ تصنیفلریدر لکن کرڭ
سیر کبیر وکرڭ امام مشار الیهڭ تصانیف سائره سی باعیانها زمانه مزده مفقود انجق بین العلمـا متداول اولان
شروحی ضمننده موجوددر اما علماء متقـدمین جمع وتدوین ایلدکلری شروحلرنده مؤلفین متأخرینڭ طرز
طراوت آمیزلری اوزره متنی شرحندن بعض علائم ایله تمییز ایتمیوب همان کلام مؤلفی مقدار حاجت کشف وتفسیر
وکندو کلاملریله کلام شخص واحد کبی ممزوج اسردو تقریر واصـل کتابدن استغنای طلابه بو جهتله حسن
تدبیر ایدرلر تصانیف اقدمینڭ فقـدان وغیبوبتنه تقـادم مدتدن بشـقه شروح مشروحه دخی سبب وعلت
اولمشـدر وسالف البیان امام شمس الائمة السرخسی حضرتلری دخی سیر کبیری بو سیاق دلپذیر اوزره
علی وجه الاملا شرح وتبیان ایتمکله اشبو کتاب مستطاب شرح السیر الکبیر نامیله شهرتیاب اولمشدر شرح
مذکورڭ کیفیت تألیفی بالاده تحریر اولندی شمدی متنڭ روایت شارح اوزره سبب تصنیفنی ترجمه وتفسیر

ایده لم امام محمد بن الحسن جزاه الله تعـالی باحسن الحسن حضرتلری السیر الصغیر اسمیله شهیر وبالاده وصفی
کشیدهٔ سلك تقریر اولان کتاب کبیر المقـادیری تصنیف ایتدکده صبح وشام اقطار ارضده شهرتکیر اوله رق
عالم اهل الشـام امام همام عبـد الرحمن بن عمرو الاوزاعی حضرتلرینـڭ دست مطالعه سنه رسیده اولوب
بو تألیف کیمکدر دیو سؤال ایلدی امام محمـد عراقیندر دیدیلر غضبناك اولوب اهل عراق ایله بو بابده تصنیفك
نه مناسبتی واردر آنلرڭ سیر نبویه یه وغزوات رسول اللهه صلی الله تعالی علیه وسلم علم واطلاعلری یوقدر واصحاب
رسول الله شـام وحجاز طرفلرندن ایدی اهل عراقدن دکل ایدی عراقڭ فتحی محمـدیدر بو علمی کیمدن اخذ
ایتدیلر دیدی بو خبر امام محمـده بالغ اولدقده کمال غیرتلرندن انلر دخی تهور ایدوب اشغـال سائره سـندن فراغ
وکتاب السـیر الکبیری هر مسـئله نڭ ضمننده کتاب وسنتدن اصـل ودلیلی ذکر وتقریر اولنمق اوزره قالب ترصیفه
سبك وافراغ ایلدی حکایت اولندیکه امام اوزاعی السیر الکبیره دخی نظر ایتـدکده اکر بو کتابه درج وتضمین
ایتدیکی احادیث شریفه اولمسه بو آدم مسـائل علمدینی کندی عندندن وضع ایدر دیرایدم والله تعـالی اصابت
جوابی آنڭ رأی صوابنه تخصیص وتعیین ایتمشـدر صدق الله وفوق کل ذی علم علیم دیو مدح وتحسین ایلدی
بعده امام محمـد کاتبلره امر ایلدیکه کتاب مرقومی التمش جلده توزیع وتحریر وبرعربه یه تحمیل ایله باب خلافتمآبه
سوق وتسییر ایده لر خلیفهٔ کامکاره امام محمد بر کتاب تصنیف وانشا ایلدی عربه ایله باب سعادتکزه عرض واهدا
ایده یور دیو اخبار اولندقده مسرور ومتذار اولوب محاسن ایام دولت ومحامد ازمان سـلطنتلرندن عد وشمار
واسلاف کراملری اوزره مایهٔ افتخاردر دیو ابتهاج واستبشار ایلدی بعد الوصول خلیفهٔ عالی نژاد کتاب مذکوری
مطالعـه ایدوب تعجب واستحسـانلری دخی مزداد اولدی واول کتاب عدیم المثـالی بالمشـافهه امام محمـد
حضرتلرندن قرائت واستمـاع ایتملریچون شهزاده کان کراملرینی مجالس شریفلرینه ارسال ایلدی اسماعیل بن
توبهٔ القزوینی که شهزاده کان کرامڭ استـاد فضائلقرینی ایدی شهزاده کانی ذهاب وایابده مالا یعنیدن محافظه
ملاحظه سیله حضور درسده معیت واستماع وقرائتده مشارکت ایلدی اتفاقیات غریبه دندر که بعد زمان کتاب
مذکوری قرائت وروایت ایدن ارباب رؤیت وروایتدن اسمعیل بن توبه ایله امام ابو سلیمـان الجوزجانیدن غیری
کیمسنه قالمیوب انجق اول ایکی ذات فضـائل خصلت کتاب السیر الکبیری مسائر اطرافه نشر وروایت ایلدیلر
بیـان سلسلهٔ اسناد شارح السیر الکبیر شمس الائمة السرخسی الی مؤلفه الامام محمد بن الحسن الشیبانی امام
شمس الائمـهٔ السرخسی حضرتلری دیدیکه کتاب مذکوری الشیخ الامام استادمز شمس الائمة ابو محمـد
عبد العزیز بن احمد الحلوانی بن عندنده قرائت ایتمکله بزه اخبار ایلدی امام حلوانی دخی دیدیکه بزه کتاب مذکوری
القـاضی الامام ابو علی حسین بن خضر بن محمد النسفی اخبار ایلدی حسین بن خضر دخی دیدیکه بزه دخی الشیخ
الامام ابو بکر محمد بن الفضل دخی ابو اسحق ابراهیم بن محمد بن حمدان الخطیب المهلبی اخبار ایلدی ابو بکر وابو اسحق
ایکیسی دخی دیدیلر که بزه دخی کتاب مذکوری عبد الله بن محمد بن یعقوب الحارثی خبر ویردی عبد الله دیدیکه بزه
دخی ابو محمد عبد الرحیم بن داود السمنانی خبر ویردی ابو محمد دیدیکه بزه دخی ابو ابراهیم اسمعیل بن توبهٔ القزوینی
تحدیث ایلدی اسمعیل بن توبه دخی دیدیکه کتاب مذکوری بزه مؤلفی اولان امام همام محمد بن الحسن رحمه الله
تعالی حضرتلری تحدیث ایلدی شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی استادی شمس الائمة الحلوانیدن اول دخی کندی
استادی سالف الذکر قاضی ابو علیدن روایت ایلدیلر که قاضی ابو علی دیدیکه بزلر بو کتابی سابق الذکر امام ابو بکر
محمد بن الفضل رحمه الله تعالی حضرتلرندن قرائت ایتدك ابواب الامان مسائلنه واصل اولدیغمزده وفات ایلدی
بزلر دخی کتاب مرقومی مجددا سابق الذکر خطیب مهلبی دن قرائت ایتدك بو ابواب الامانه دکین روایتمز امام ابی بکر ایله
خطیب مهلبینڭ ایکیسندندر ابواب الامانڭ مابعدی الی آخر الکتاب یالکز خطیبدندر بنه شارح الکتاب شمس الائمة
السرخسی حضرتلری کتاب مذکوره سند آخر سرد ایدوب دیدیکه کتاب مذکوری القاضی الامام ابو الحسن
علی بن حسین السغدی حضرتلرندن قرائتله بزه خبر ویردی اول دخی دیدیکه بزه الحاکم الامام ابو محمد عبد الله بن احمد
الکفی وفی نسخهٔ الکفینی خبر ویردی اول دخی دیدیکه بزه الحاکم ابو احمد محمد بن محمد بن الحسن خبر ویردی اول دخی
دیدیکه بزه احمد بن حم بن عصمة البلخی خبر ویردی اول دخی دیدیکه بزه نصیر بن یحیی خبر ویردی اول دخی دیدیکه
بزه ابو سلیمان الجوزجانی مؤلف الکتاب امام محمـد بن الحسن رحمه الله تعـالی حضرتلرندن خبر ویردی بنـه
شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی حضرتلری جناب مؤلفڭ ابتدای کتابده نقـل وروایت
ایدوب بعده اکا متعلق اولان احوال جهادی سرد وحکایت ایلدیکی حدیث شریفی جناب مؤلفه ومؤلفدن دخی

تارسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه واصل اولان اسناد صحيح ايله نقل وايراد ايدوب ديديكه بزه حديث
آنى بى الشيخ الصالح الثقه ابوحفص عمر بن منصور البزاز المعروف بحبيب بر قرائت ايدوب آنلر استماع ايتمكله
خبر وردى اولدخى ديديكه بزه الحافظ ابو عبدالله محمد بن احمد بن سليمان الوراق خبر وردى اولدخى ديديكه
بزه ابو نصر احمد بن نصير بن اشكاب خبر وردى اولدخى ديديكه بزه ابو محمد عبدالله بن عبدالوهاب القزوينى
تلميذ المؤلف اسمعيل بن توبة القزوينى دن خبر وردى اولدخى ديديكه امام محمد بن الحسن بزه خبر وردى
ديديكه ثور بن يزيد خالد بن معداندن خالد دخى شرحبيل بن السمطدن شرحبيل دخى صاحب رسول الله
سلمان الفارسى حضرتلرندن بزه خبر وردى كه سلمان فارسى ديدى من رابط يوما فى سبيل الله تعالى كان له
كصيام شهر وقيامه ومن قبض مرابطا فى سبيل الله تعالى اجير من فتنة القبر واجرى عليه عمله الى يوم القيامة
يعنى بركمسنه بركون دشمن قارشوسنده فى سبيل الله بر سرحدى محافظه ايلسه آنك ايچون بر آى صيام وقيام ثوابى
حاصل اولور واول كمسنه كه فى سبيل الله محافظ اولديغى حالده فوت اوله عذاب قبردن جوار عنايت الهيه ده
محفوظ اولوب الى يوم القيام ثواب اعمالى اوزرينه اجرا قيلنور بو حديث شريف روايت سابقه اوزره هر نه قدر
قال رسول الله صلى الله عليه وسلم مثللو تعبير ايله رسول اكرم حضرتلرينه رفع ونسبت اولنميوب سلمان فارسى اوزره
موقوف ايسه دخى بنه مرفوع الى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم كبيدر زيرا مجازات عبادات وصيام شهر كبى
مقادير حسنات رأى ايله بيلنمز بلكه طريق معرفتى انجق صاحب شرع يعنك توقيف وتعريفيدر وبو مدعايى
مؤيد بعد هذا الحديث امام مكحولدن ذكر وروايت اولنديكه شرحبيل بن السمط ارض فارسده برقلعه ده مرابط
ومحافظ ايكن سلمان فارسى حضرتلرى يانينه كلدى وديديكه رسول الله صلى الله عليه وسلمدن ايشتديكم برحديث
شريفى سكا خبر ويره يم مى كه بو مقامده اقامتكه معين اوله شرحبيل حضرتلرى بلى خبر ويرديدى سلمان حضرتلرى
ديديكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرين ايشتدم بيوريرلر لرباط يوم خير من صيام شهر
وقيامه ومن مات وهو مرابط اجير من فتنة القبر ونماله عمله كاحسن ماكان يعمل الى يوم القيامة يعنى بركون
سرحد عدوده محافظ اولمق بر آى صيام وقيامدن البته افضلدر واول كمسنه كه محافظ اولديغى حالده فوت اوله
عذاب قبردن حفظ اولنور واول عمل خيرى احسن وجوهله عمل اولنمش كبى نشو ونما بولوب الى يوم القيام
دفتر حسناتنه يازيلور بو بيان ايله متبين اولديكه صحابهٔ كرامدن برينك حفظنده برحديث نبوى اولسه كاه آنى
صورت ثانيه كبى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرندن روايت وانبا وكاه صورت اولى كبى بلا رواية
معناى شريفى ايله افتا ايدرايدى ومحدث حقنده بو ايكى صورت دخى جائزدر وحديث سابقده ذكر اولنان
رباط ومرابطه نك معناسى اعزاز دين ومسلميندن دفع شر مشركين ايچون دشمن قارشوسنده اقامتدن عبارتدر
اصل رباط ربط الخيلدن مأخوذدر قال الله تعالى ومن رباط الخيل مسلم مجاهد آتلرينى سرحددن ساكن
اولديغى محلده ربط ايدر كه دشمنى ارهاب وتخويف ايده كذلك دشمنى دخى بويله ايدر بنابرين بو معامله يه
باب مفاعله دن مرابطه دينلدى زيرا باب مذكورك بناسى اكثرى مشاركت بين الاثنين ايچوندر بو جهتدن
ايچنده بعض ناس ساكن اولوب ابناى سبيل آنلرك قوتيله شر لصوصدن امين اولمغيچون صحرالرده بنا قلنان
تكيه لره رباط تسميه اولندى وحديث سابقده بركون مرابط يعنى محافظ اولمق اكرچه بر آى صيام وقيام كبى قيلندى
لكن حديث آخرده بر آيدن اكثره معادل قيلندى زيرا امام مكحولدن روايت اولنديكه بركمسنه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه كلوب ديديكه يارسول الله بن بر جبلده بر مغاره بولدم استرمكه اجلم كلنجه
انده عبادت ونماز قيله يم پس رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديلر لمقام احدكم فى سبيل الله خير
من صلوته ستين سنة فى اهله يعنى سزدن بريكزك دشمن قارشوسنده فى سبيل الله آز وچوق مكث واقامت
ايتمكز اهل وعيالنك ايچنده التمش سنه نماز قلمسندن افضلدر عمل برابر ايكن حديث اولده بر آى وبونده التمش
سنه يه معادلدر ديو اجر وثوابده ظاهر اولان تفاوت يا عدودن امن وخوفده تفاوت حسبيله در هر نه زمان
كه مجاهده خوف وخطر اكثر اوله اجر وثوابى اوفر اولور ياخود مكث واقامتى ايله منافع مسلميننك قلت وكثرتده
تفاوتى حسبيله در زيرا بو ثواب انجق اقامتى ايله اعزاز دين وتحصيل المنفعة للمسلمين ايچون حاصلدر رسول الله
صلى الله عليه وسلم خير الناس من ينفع الناس بيورمشدر ياخود اقامت ايتديكى اوقاتك فضائلده تفاوتى
جهتيله در امام مكحول رحمه الله تعالى ابى بن كعب رضى الله تعالى عنه دن روايت ايتديكى حديث شريفده
شهر رمضانده واقع اولان رباطك غيرده واقع اولانه فضل ورجحانى اعلان اولنمغله بو تفاوتى بيان واردر كه

قال

قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لرباط يوم فى سبيل الله صابرا محتسبا من وراء عورة المسلمين فى غير
شهر رمضان افضل عند الله من عبادة مائة سنة صيام نهارها وقيام لياليها ولرباط يوم فى سبيل الله صابرا
محتسبا من وراء عورة المسلمين فى شهر رمضان افضل عند الله تعالى من عبادة الف سنة صيام نهارها وقيام
لياليها ومن قتل مجاهدا اومات مرابطا فحرام على الارض ان تأكل لحمه ودمه ولم يخرج من الدنيا حتى يخرج
من ذنوبه كيوم ولدته امه وحتى يرى مقعده من الجنة وزوجته من الحور العين وحتى يشفع فى سبعين من اهل بيته
ويجرى له اجر الرباط الى يوم القيامة يعنى بركون فى سبيل الله نيت خالصه ايله صبر وثبات وقصد اجر وحسنات
ايدرك ديار مسلميننك نهايتى بر سرحدده شهر رمضانك غيرده محافظ اولمق عندالله يوز سنه صيام نهارى
وقيام لياليسى ايله عبادتدن افضلدر وشهر رمضانده وجه مشروح اوزره محافظ اولمق بيك سنه صيام نهارى
وقيام لياليسى ايله عبادتدن افضلدر واول كمسنه جهاد ايدرك قتل اولنه ياخود محافظ ايكن فوت اوله لحم ودمينى
اكل ايتمك ارضه حرامدر جسدى چورميز ووالده سندن طوغديغى كون كبى كناهلرندن چقمدقچه وجنتدن
مكانى وحورعيندن زوجه سنى كورمدكچه واقرباسندن يتمش كمسنه يه شفاعت ايتمدكچه اول كمسنه دنيادن
چقماز واجر محافظه الى يوم القيام اكا اجرا اولنور وحديث اولده اجير من فتنة القبر قول شريفنده
اهل السنة والجماعه ايچون عذاب قبر حقدر قوللرى اوزره دليل واردر زيرا لفظ فتنه بونده عذاب معناسنه در
ذوقوا فتنتكم دخى ان الذين فتنوا المؤمنين والمؤمنات آيت كريمه لرنده بو معنايه اولديغى كبى لفظ فتنه نك
اصل معناسى امتحاندر مثلا بركمسنه فتنت الذهب دير امتحان ايچون التونى آتشه اداخال ايتديكى وقتده وهم
لا يفتنون دخى وفتناك فتونا دخى ان هى الا فتنتك * نظم جليللرى بو قبيلدندر * ابتلا وامتحان معنالرينه
در بو معنادن مأخوذ منكر ونكير حضرتلرينه فتانى القبر ديلنور زيرا ايمان واسلامدن سؤال ايله صاحب
القبرى امتحان ايدرلر بعض علما ديديلركه اجير من فتنة القبر قول شريفنده فتنة القبرك معناسى ضغطة القبر يعنى
قبرك ميتى صقمسيدر وهر كس انكله ابتلا اولنور مكر الله تعالى نك حفظ ايتديكى كمسنه اوله روايت اولنديكه
كبار انصاردن سعد بن معاذ رضى الله تعالى عنه دفن اولندقده رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرينك وجه بانضرتلرى متغير اولوب الله اكبر الله اكبر ديديلر صحابهٔ كرام دخى صغير وكبير رفع
آوازهٔ تكبير ايدوب بقعهٔ مباركهٔ بقيع زلزله كير اولدى سبب تغير وتكبيرلرندن سؤال ايتدكلرنده رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم بيورديلركه سعد بن معاذى قبر بر مرتبه صقديكه اضلاعى بربرينه كچدى صكره الله تعالى اندن
دفع وتفريج ايلدى واكر ضغطهٔ قبردن بركمسنه نجات بولبدى البته بو عبد صالح نجات بولور ايدى لكن حضرت
عايشه رضى الله تعالى عنهادن مروى اولان حديثده واردر كه حضرت عايشه رضى الله تعالى عنها ضغطهٔ
قبردن رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه سؤال ايتدكده بيورديلركه اول ضغطه مؤمن ميته
كوره شول والدهٔ مشفقه منزله سنده در كه رضاسنده اولان محبتلى اوغلى كندويه باش اغريسندن شكايت
ايدر اولدخى النى اوغلينك باشنه قويوب رفقله دلك ايدر امامنافقه كوره بر بيوك طاشك التنده قالمش يمرطه
منزله سنده در واحاديث سابقه ده مرابط ايكن فوت اولانلر حقنده عذاب قبردن نجات ايله وعدك نكته سى
الله اعلم اولدر كه مرابط حياتنده محافظه سيله مسلمينى تأمين ايدر ايدى الجزاء من جنس العمل قاعده سى
اوزره قبرنده خوف ايتديكى نسنه دن تأمين ايله مجازات اولنور ياخود حياتنده اعزاز دين ايچون مقام خوف
ووحشتده قرار واقامت اختيار ايتمكله قبرنده ايكن اوزرندن خوف ووحشتى دفع ايله مجازات اولنور نته كيم حديث
آخرده يوم قيامتده صائمين قبرلرندن چقدقلرنده آنلره مائده لر كتوريلور يرلر وايچرلر سائر ناس ايسه قيامتده آج
وصوسزلردر معناى شريفى وارد اولمشدر زيرا بونلر دنياده آجلق وصوسزلق اختيار ايلديلر الله تعالى آخرنده
اعطاء مائده ايله آنلره مجازات قلدى اما احاديث سابقه دن برنده واجرى عليه عمله وبرنده ونماله عمله
قول شريفلريكه مرابط ايكن فوت اولان كمسنه نك ثواب عملى الى يوم القيام اوزرينه اجرا اولنور واجر وثوابى
نشو ونما بولور معناسنه در نكته سى كتاب اللهده وارد اولمشدر قال الله تعالى ومن يخرج من بيته مهاجرا
الى الله ورسوله ثم يدركه الموت فقد وقع اجره على الله يعنى اول كمسنه كه رضاء الله ورضاء رسول اللهى قصد ايله
خانه سندن هجرت ايتديكى حالده چقوب صكره اكا موت ايريشه آنك اجر وثوابى البته الله تعالينك فضل
وعنايتى اوزره قرار ايلدى وقال صلى الله تعالى عليه وسلم من مات فى طريق الحج كتبت له حجة مبرورة فى كل سنة
يعنى اول كمسنه كه طريق حجده وفات ايده آنك دفترينه هر سنه بر حج مبرور ثوابى يازيلور ومرابط ومحافظ

اولد يغى حالده فوت اولنلر حقنده دخى مراد اولان ايشته بو معنادر و بر سبب دخى اولدر كه آخر ايام دنيايه دكين
كندويه جارى اولان ثواب خصوصنده محافظ اولمق منزلنه وضع اولنور لكن بونك مدارى اولدر كه آخر ايام
دنيايه دكين صاغ اولسه دوام اوزره مرابط اولمق ضميرنده اوله زيرا ثواب انجق نيته منوطدر قال رسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم الاعمال بالنيات يعنى ثواب اعمال نيته منوطدر ومؤلف كتاب امام محمد حضرتلرى سند صحيح ايله عبد
الله بن عمر رضى الله تعالى عنهمادن روايت قيلديكه ديديلر الا انبئكم بليلة هى افضل من ليلة القدر حارس يحرس
فى سبيل الله فى ارض خوف لعله لايؤب الى اهله اورحله يعنى سزه بر كيجه يى خبرويره يمى كه ليلهٔ قدردن افضلدر
بر محافظ كه ارض مخوفه ده وطننه بلكه بارخانه سنه عودت ايده ميه جكين رجا ايده رك فى سبيل الله بر بلده يى ياخود عسكرى
حفظ وحراست ايده ايشته آنك كيجه سى ليلهٔ قدردن افضلدر بو اثر معتبرده ارض حربده عسكر غزاتى قراول طريقى
ايله حفظ وحراسته ترغيب عظيم واردر كه آنك كيجه سى بيك آيدن افضل اولان ليلهٔ قدردن افضل قلنمشدر
نكته سى اولدر كه مرد محافظ سائر مسلميندن ازالهٔ خوف ه سعى ايدر اما ليلهٔ قدرى احيا ايدن انجق نفسنى تخليصه
سعى ايدر و بو معنى ابو هريره رضى الله تعالى عنه حضرتلرينك روايت قيلديغى حديثده مرفوعا الى رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم روايت اولندى قال رسول الله صلى الله عليه وسلم لمقام ساعة فى سبيل الله تعالى
افضل من احياء ليلة القدر عند الحجر الاسود يعنى بر ساعت فى سبيل الله دشمن قارشوسنده قائم اولمق حجر اسود
عندنده ليلهٔ قدرى احيادن افضلدر وقال عليه السلام ثلثة اعين لاتمسها نار جهنم عين فقئت فى سبيل الله
وعين بكت من خشية الله وعين باتت تحرس فى سبيل الله يعنى اوچ عدد كوزه نار جهنم مس ايلمز برى اول كوزدر كه
فى سبيل الله اخراج اولنه و برى اول كوزدر كه خشية اللهدن بكا ايده و برى اول كوزدر كه فى سبيل الله مسلمينى حفظ
وحراست ايده رك كيجه ليه واره قول شريفى ديمكدر كه اول توجهنده شهيد اولوب
اهلنه رجوع اتمك رجا ايدر بونده اشارت واردر كه ارض حربده قراول كزوب ياخود محافظ بولنان كمسنه
كندويى دوشمنه اورمقله ان الله اشترى من المؤمنين انفسهم نظم جليلى مدلولنجه الله تعالى يه بيع اتديكى
نفسنى تسليم ودرجهٔ شهادته عرض وتقديم اتمك كركدر مؤلف الكتاب امام محمد بيورد يركه يزيد بن ثور خالد بن
معداندن بزه خبر ويرديكه خالد ديدى من صام يوما فى سبيل الله بعدت منه جهنم مسيرة خمسين عاما للراكب
المجد لايفتر ولايعرس يعنى اول كمسنه كه فى سبيل الله بر كون صائم اوله يورميوب وعادت عرب اوزره آخر ليلده
استراحت ايچون نزول اتمين راكب مجد ايچون اللى سنه لك يول قدر جهنم اندن بعيد اولور لايعرس قول شريفى
لاينزل فى آخر الليل ديمكدر آخر ليلده نزوله تعريس ديرلر و بو حديث شريفدن مراد صوم ايله جهادى جمع
اتمكدر اكرچه جميع طاعات سبيل الله در زيرا رضاء الهى طاعات ايله طلب و تحصيل اولنور لكن بو حديث
شريفده اولديغى كبى سبيل الله على الاطلاق ذكر اولنسه جهاد فهم اولنور وجهاد ايله صيامى جمع نفسه غايتله
كوچدر اول جهتدن افضلدر زيرا نبى اكرم صلى الله تعالى عليه وسلمدن روايت اولنديكه افضل اعمالدن سؤال
اولندقده احمزها يعنى زياده مشقتليسيدر ديديلر وجهاد ايله صيامى جمع نفس اماره يى طلب رضاء الهى يه
زبون اتمكه سبب اقوادر قالديكه امام اعظم ابو حنيفه رضى الله تعالى عنه دن طريق حجده مشى ايله صومى جمع
مكروهدر ديو روايت قيلنى حجده ناسله مجادله دن منع ايچوندر وامام مشار اليه بو نكته يه اشارت ايدوب ديمشدر
بر كمسنه طريق حجده مشى ايله صومى جمع ايلسه طبيعتى تنك اولوب رفيقى ايله عربده ايدر حجده ايسه مجادله
حرامدر امابر كمسنه بو محذوردن مصون اولورسه اكا كوره افضلدر ومعلوم اوله كه اشبو حديثده جهنمك اندن تبعيدى
اللى سنه لك مسافه ايله بيان اولندى اما صكره عمرو بن عنبسة السلمى رضى الله تعالى عنه دن روايت اولنديكه
نبى اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديلر من صام يوما فى سبيل الله تعالى بوعد من النار مسيرة مائة عام
يعنى اول كمسنه كه طريق جهادده بر كون صائم اوله جهنمدن يوز سنه لك مسافه قدر تبعيد اولنور بو لفظده
علمانك ايكى قوللرى واردر قول اول ظاهرينه حملدر كه فى نفس الامر جهنم اندن تبعيد اولنور اولئك عنها مبعدون
نص كريمى بو معنايى مؤيددر قول ثانى تبعيد امن وسلامتدن مجازدر زيرا جهنمدن ابعاد اولان امين اولمش اولور
وحديثينك برنده اللى و برنده يوز سنه ديو تعيين مسافه ده تفاوت واختلاف نيت مجاهدده قوت اخلاص جهتيله
تفاوته مبنيدر ياخود تبعيد جهنمى بيانده مبالغه قصد اولنمشدر حقيقت مسافه مقصود دكلدر وعادت
عربدركه كثرتده مبالغه ايچون سبعين وخمسين ومائة كبى الفاظى ذكر ايدرلر ان تستغفر لهم سبعين مرة
فلن يغفر الله لهم آيت شريفه سى بو معنايى تأييد ايدر مؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى ديديكه عمر بن

الخطاب رضى الله تعالى عنه دن روايت اولنور كه اهل مكه يه ندا ايدوب ديرايدى يا اهل مكة يا اهل البلدة الا التمسوا
الاضعاف المضاعفة فى الجنود المجندة والجيوش السائرة الا وان لكم العشر ولهم الاضعاف المضاعفة يعنى يا اهل
مكة ويا اهل البلدة يعنى مكه آكاه اولوب جنود مرتبه وجيوش غازيه يه ثوابدن اعطا اولنان اضعاف مضاعفه يى
سز دخى غزايه عزيمتله طلب ايدك آكاه اولكز كه سائر جيوش ايچون ثوابدن اضعاف مضاعفه واردر اما اهل مكه
ايچون آنلره و يريلن ثوابك اون قاتى واردر و بو خطبهٔ استنفاردر ناسى جهاده اغرا ايچوندر ورسول الله صلى الله
تعالى عليه وسلم دخى چوق محللرده بويله اتمشلردر زيرا الله تعالى يا ايها النبى حرض المؤمنين على القتال بيوردى
يعنى اى پيغمبر ذيشان مؤمنلرى جهاده اغرا قيل بعده حضرت عمر دخى اهل مكه جهادده تكاسل ايتدكلرنده آنلرى
اغرا اتمكده بو سنت نبويه يه اقتدا ايلدى بو اثرده دليل واردر كه مكه ده مجاورتله ثواب عظيمه نائل اولنور
وحضرت عمر رضى الله تعالى عنه الا وان لكم العشر يعنى اى اهل مكه سزلر ايچون اون قات ثواب واردر ديمكله
بو معنايه اشارت ايلدى لكن جهاد فى سبيل الله ده ثواب مجاورت مكه دن اكثر اولمغله آنلرى اول درجهٔ علبايى
تحصيله اغرا قيلدى تا كه آنلر جيران بيت الله وسكان حرم الا كه اولدقلرينه مغرور اولوب جهاددن تخلف اتميه لر
وحضرت عمر رضى الله تعالى عنه جيوش سائره ايچون ثوابدن اضعاف مضاعفه واردر قول شريفنى مثل الذين
ينفقون اموالهم فى سبيل الله الاية نظم كريمى ايله فيضاعفه اضعافا مضاعفة نص قديمندن اخذ ايلمشدر
اكرچه آيت كريمه لر فى سبيل الله بذل مال ايدنلر ايچون مواعيد جسيمه يى متضمنلردر لكن آنلره موعود اولدقده
فى سبيل الله بذل نفس ايدنلر بو وعد كريمه دخى اولى واحرادر سؤال اولنورسه كه امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى
مكهٔ مكرمه ده مجاورتى مكروه كوروب حجدن فارغ اولان اهل و وطننه عودت ايتمك مستحبدر ديمشلر ديو
روايت اولنور بو صورتده مكهٔ مكرمه ده مجاورتله ثواب عظيمه نائل اولنور ديمك صحيح اولورمى جواب
اولدر كه امام مشار اليهك مرادلرى مكهٔ مكرمه ده اقامتى مجرد مكروه كورمك دكلدر بلكه ايكى محذوره
مبنيدر برى بودر كه اقامتى كثرت بولدقجه الفت حاصل اولوب كثرت رؤيتله بيت الله نظرنده
بى حرمت اولور ايكنجى بودر كه نعوذ بالله تعالى حرم الهيده بر معصيت ارتكابنه مبتلى اولور
قال الله تعالى ومن يرد فيه بالحاد بظلم نذقه من عذاب اليم يعنى اول كمسنه كه حرم الهيده طريق حقدن
عدول وظلم نامعقوله ملابس اولديغى حالده بر معصيت قصد و اراده قيله بز عظيم الشان اكا عذاب اليمدن
طاتديررز اما بو محذورلردن امين اولان كمسنه نك مجاورتى بلا خلاف موجب ثواب عظيمدر و مؤلف الكتاب
حديث سابقدن صكره ينه حضرت عمر رضى الله عنه دن روايت قيلديكه بيورديلر لايزال هذه الامة على شريعة
من الاسلام حسنة وفى رواية على شريعة من الاسلام هم فيها لعدوهم قاهرون وعليهم ظاهرون ما لم
يصبغوا الشعر ويلبسوا المعصفر او يشاركوا الذين كفروا فى صغارهم فاذا فعلوا ذلك كان قمنا ان ينتصف
منهم عدوهم يعنى بو امت مرحومه عدولرينى قاهر و دشمنلرينه غالب وظاهر اوله جقلرى
اسلامدن طريقت حسنه وشريعت مستحسنه اوزره زائل اولمازلر مادامكه لحيه لرينى بوياوب وثوب
معصفر كيمك مثللو زينته د وشميه لر ياخود زراعتله مشغول اولوب كفارك رؤسندن آلنان خراج آنلرك
اراضيسندن اخذ اولنمغله ذل وحقارتده كفاره مشارك اولميه لر اما بونلرى ايتدكلرنده دشمنلرى انلردن
انتقام اتمكه سزاوار اولورلر و بو حديث موقوفده بيان واردر كه بو امت جهاد ايله مادامكه مشغوللردر
آنلره نصرت الهيه دركاردر وان تنصروا الله ينصركم آيت كريمه سنده بو معنايى بيان واردر وينه بو حديثدن
مستفاددر كه بو امت قچانكه دنيايه ميل ولذات وشهواته اتباع وجهاددن اعراض ايده لر اوزرلرينه
دشمنلرى غالب و كندولر مغلوب اولورلر وحديثده كانوا قمنا قول شريفنك معناسى لايق وسزاوار
اولورلر ديمكدر واتباع شهواتدن لحيه لرينى بويامقله كنايه اولندى لكن مراد مجرد زيب وزينت ونسوانى
كندويه رغبت ايتدرمك ايچون بويامقدر يوقسه نفس خضاب مذموم دكلدر بلكه سيماء مسلميندندر
قال عليه السلام غيروا الشيب ولا تشبهوا باليهود يعنى بياض لحيه يى تغيير ايدوب على حاله ترك ايله يهوده
تشبه اتمه كز راوى ديركه بو حديثدن صكره ابو بكر الصديق رضى الله تعالى عنه حضرتلرين منبر نبوى
اوزره كوردمكه لحيهٔ شريفه لرى كويا بر ضرام عرفج ايدى عرفج عينك فتحى وضمى ايله مرويدر بر شجرهٔ
صغيرهٔ سريعة الاشتعالدركه حين احتراقده سياه علولرى ظهور ايدر وضرام علو معناسنه در ضرام
عرفج ايله مرادى لحيه لرى مخضوب ومصبوغ ايدى ديمكدر بنابرين غزاتدن بر كمسنه دشمن كوزنده مهابتى

مطلب حكم الخضاب

مطلب لبس الاحمر

زياده اولمق ايچون لحيه سين بوياسه ممدوح اولور اما ترغيب نسوان ايچون اتسه عامهٔ علما مكروه در
ديديلر وبعضيلر جائز كورديلر وامام ابو يوسف رحمه الله تعالى دن روايت اولنديكه نسوانك بكا قارشو بنئ
بكا نه كونه خوش كلور ايسه بنم دخى آنلره قرشو زينتم آنلره خوش كلور ديو بيه ويلبسوا المعصفر قول شريفنده دليل
واردر كه ثوب احمر كيمك مقبول دكلدر وعبد الله بن عمر رضى الله تعالى عنهما دن نقل اولنان
حديثده رسول الله صلى الله عليه وسلم ثوب معصفر كيمكدن وركوعده قرآن اوقومقدن نهى بيوردقلرى
وارد اولمشدر وقال عليه السلام اياكم والحمرة فانها زى الشيطان يعنى اى امتم حمره يى كندوكزدن
وكند وكزى حمره دن تبعيد ايديكز زيرا شيطان قيا فتيدر وسعد رضى الله تعالى عنه حد يثنده ديمشدر كه
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بنى كورديلر كه اوز رمده برقرمزى چارشب وار ايدى بندن بوزچو برديلر
همان بند نچى كيد وب اول چارشبى احراق ايتدم بعده بنى كوروب چارشبى نه يابدك ديو سؤال بيورديلر ديدمكه
بنى كوروب اعراض ايتد يكيكزده احراق ايتدم بعض نسوانكه ويره ايدك ديو عتاب بيورديلر وبراء بن عازب
رضى الله تعالى عنهما بيورديلر ما رأيت ذا لمة فى حلة حمراء احسن من رسول الله صلى الله تعالى عليه
وسلم يعنى ايكى قات لباس احمر ايچنده برصاچ صاحبى كمسنه كورمدمكه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم
حضرتلرندن احسن اوله بو اثردن اكرچه ثوب احمرك اباحتى بلكه استحبابى فهم اولنور لكن بو ابتداء اسلامده
ايدى صكره استعمالى رجاله مكروه قيلندى وامام شعبى كبى ذات بزركوار ثوب معصفر تلبس ايدر ايدى ديو روايت
اولنديغنك حكمتى اولدر كه آنى منصب قضادن تخلص ايچون ايدر ايدى زيرا آنى بالدفعات قاضى ايتمك مراد
ايتديلر آنلر ثوب معصفر كيوب وشطرنج اوينايوب وصبيان وفتيان ايله تماشاى فيله چيقماغه باشلدى تاكه بو
حاللرينى كوروب خفتنه حمل ايله آنى ترك ايلديلر وحديث سابقده اويشاركوا الذين كفروا فى صغارهم
قول شريفى ديمكدر كه ياخود خراج ارضى التزام ايدوب زراعتله اشتغال وجهاددن اعراض ايده لر زراعتله

مطلب جواز تملك الاراضي الخراجية

اشتغالى مكروه كورنلر بو لفظ شريفك ظاهرى ايله استدلال ايدرلر وبر دخى نبى اكرم صلى الله تعالى عليه
وسلم حضرتلرندن روايت اولنور كه برقومك خانه لرنده آلات حراثت وزراعتدن برنسنه كوروب بيورديلر كه
بو نسنه برقومك خانه لرينه كيرمز الا خوار وذليل اولورلر لكن بزم عنديمزده تأويلى اولدر كه دشمنلرى اوزرلرينه
هجوم ايدنجيه دكين جهاددن اعراضه مؤدى اولورسه مزارعه مكروه اولور بويله اولمازسه اشتغالده
بأس يوقدر ونبى اكرم صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى مدينهٔ منوره يه قريب جرف نام محلده زراعت
ايتدرمشلردر واراضى خراجيه يه مالك اولوب خراج زمينى درعهده ايتمكده دخى ضرر يوقدر زيرا حقيقت ذل
وصغار اهل ذمت كبى خراج رؤسده در خراج اراضيده دكلدر زيرا روايت اولنديكه ابن مسعود وحسن بن
على وابو هريره رضى الله تعالى عنهم حضراتنك سواد كوفه ده اراضى خراجيه لرى وار ايدى وخراج زمينى
صاحب ارضه ادا ايدرلر ايدى ومؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى بعد حديث عمر رضى الله تعالى عنه
حضرت عثمان رضى الله تعالى عنه دن دخى روايت قيلديلر كه اهل مدينه اوزره خطبه يه قيام ايدوب ديديلر
يا اهل المدينة خذوا بحظكم من الجهاد فى سبيل الله تعالى الا ترون الى اخوانكم من اهل الشام واهل مصر
واهل عراق فوالله ليوم يعمله احدكم فى سبيل الله خير له من الف يوم يعمله فى بيته صائما وقائما لا يفطر ولا
يفتر يعنى يا اهل المدينه فى سبيل الله جهاده قيام ايله نصيبكزى اخذ واغتنام ايديكز اهل شام واهل مصر
واهل عراقدن دين قرنداشلريكزى كورمزميسز كه آنلر جهاده نه كونه سعى ايدرلر والله سزك بريكزك جهاد

مطلب الحلف بلا موجب

فى سبيل الله ايله عمل ايتديكى يوم واحد افطار ايتميه رك وفتور كلميه رك صائما وقائما خانه سنده عمل وعبادت
ايتديكى بيك كوندن كندو يه انفعدر يا اهل المدينه قول شريفى خطبيه قيام ايدوب اهل مدينه خطاب
عام ايلمشدر بو دخى اهل مدينه يى جهاده بعث وتسيار ايچون خطبهٔ استنفار در حضرت عثمان رضى الله تعالى
عنه ذكرى سبقت ايتديكى وجه اوزره اهل مكه يه خطبه ايتدكارى كبى وبو اثرده دليل واردر كه انسان محتاج
دكل ايسه ده صادقا يمين بالله ايتمكده ضرر يوقدر زيرا حضرت عثمان رضى الله تعالى عنه مجاهد فى سبيل الله
ايچون ذكر ايلديكى وعد ثواب اوزره يميندن مستغنى اولوب تكذيب ايدر يوغيكن يمين ايلدى بعده اهل مدينه يى
جهاده ترغيب ايچون شام ومصر وعراق اهاليلرينى ذكر ايله غيرت ويردى زيرا اهالئ مذكورين
جهادده تكاسل ايتمزلر ايدى ووجه مذكور اوزره يوم واحد بيك كوندن افضلدر قوللر ينك معناسى سابقده بيان
ايتديكمز نكته در كه جهادده اعزاز دين وقهر مشركين ودفع الشر عن المسلمين وار در بو فوائد

مدينهٔ منوره ده اهل وعيالى ايچنده اقامت اوزره عبادتده يوقدر ومؤلف الكتاب رحمه الله تعالى بوندنصكره
امام طاووس حضرتلرندن روايت ايدر كه قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ان الله تعالى بعثنى بالسيف
بين يدى الساعة وجعل رزقى تحت رمحى او ظل رمحى وجعل الذل والصغار على من خالفنى ومن تشبه بقوم
فهو منهم يعنى الله تعالى بنى قيام ساعته قريب سيف ايله بعث ايلدى ورزقيمى رمحمك تحتنده ياخود شك
راوى اوزره ظل رمحمك تحتنده قيلدى وذل وحقارتى بكا مخالفت ايدنلر اوزره تسليط ايلدى واول كمسنه كه
رقومه تشبه ايده آنلردن عد اولنور بو حديث شريفده بعثنى بالسيف قول شريفندن مرادلرى جهاد فى سبيل الله در
زيرا حديث آخرده بيورديلر امرت ان اقاتل الناس حتى يقولوا لا اله الا الله فاذا قالوها عصموا منى دماءهم
واموالهم الا بحقها وحسابهم على الله يعنى بن ناس ايله مقاتله يه مأمور اولدم ناس لا اله الا الله كلمهٔ طيبه سين
تكلم ايدنجيه دكين اول كلمهٔ مباركه يى تكلم ايتدكلرى وقتده نفوس واموال لرين بندن تخليص ايدرلر مكر حق شرعى
آنلره تعرض ايجاب ايده وحسابلرى الله تعالى يه مفوضدر ونلرين تفتيش ايتمم ومرادلرى جهاد فى سبيل الله
اولديغنه بروجه دخى اولدر كه قتال مشركين سائر انبياء عظام اوزره واجب دكل ايدى وجوبى انجق رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينه مخصوص قيلندى وتوراة شريفده وصف جميللرى نبى الملحمة
عيناه حمراوان من شدة القتال واقع اولمشدر يعنى محاربهٔ اعدا ايله مأمور بر نبى مؤيد ومنصوردر كه شدهٔ
قتالدن ايكى ديدهٔ شجاعتمونلرى مانند ورد احمر سرخ كوندر وبو امتك وصف جزيللرى اناجيلهم
فى صدورهم وسيوفهم على عواتقهم وارد اولمشدر يعنى برامتدر كه كتابلرى قلبلرنده محفوظ وقلجلرى
اوموزلرى اوزره معلقدر ياخود قلجلرى عريان وآمادهٔ حرب قلنوب اوموزلرى اوزره وضع اولنمشدر ورسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى السيوف اردية الغزاة قول شريفلرنده بو معنايه اشارت بيورديلر يعنى سيوف
غازيلرك اثوابلريدر كه اوموزلرندن دور ايلمزلر وروايت اولنور كه سفيان بن عيينه حضرتلرى ديديلر كه الله تعالى
رسولنى صلى الله تعالى عليه وسلم سيوف اربعه ايله بعث ايلدى بريسى قتال مشركين ايچوندر كه بنفسه قتاله آنكله
مباشرت ايلديلر وبرى قتال مرتدين ايچوندر كه تقاتلونهم او يسلمون آيت كريمه سنده مراد اولدر كه يعنى مرتدين
اسلامى قبول ايدنجيه دكين انلر ايله قتال ايدرسز وبو سيف ايله حضرت ابى بكر رضى الله تعالى عنه بعد رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم اموال ظاهره نك زكاتنى ويرميوب مرتد اولان عربان ايله قتال ايلدى وبرى دخى قتال اهل
كتاب وقتال مجوس ايچوندر كه الله تعالى قرآن عظيمنده بيورير قاتلوا الذين لا يؤمنون بالله الى قوله تعالى
حتى يعطوا الجزية عن يد وهم صاغرون يعنى اى اهل اسلام سزلر اهل كتابدن شول كفره ايله قتال ايديكز كه
آنلر الله تعالى يه ويوم قيامته كما هو حقه ايمان كتورمزلر ودين حق ايله متدين اولمازلر تا آنلر حقير وذليل اولدقلرى
حالده اداء جزيه لرينه انقياد ايدنجيه دكين وبو سيف ايله حضرت عمر رضى الله تعالى عنه قتال ايلدى وبرى دخى
قتال خوارج ايچوندر وقرآن عظيمده بو آيت كريمه ده بيان اولندى فان بغت احديهما على الاخرى الآية
يعنى مؤمنلردن برطائفه طائفهٔ آخرى اوزرينه بغى وعدوان ايدر ايسه اول طائفهٔ باغيه ايله قتال ايديكز تا الله تعالينك
امر وفرماننه رجوع ايدنجيه دكين وبو سيف ايله حضرت على كرم الله وجهه قتال ايلدى نته كيم بو معناده
ديدى امرت بقتال المارقين والناكثين والقاسطين يعنى بن مارقين كه ديندن خارج اولان خوارج ايله
وناكثين كه بعد البيعه نقض عهد ايدن اصحاب جمل ايله وقاسطين كه ظلم وجورى عادت قيلان اهل شام ايله
قتال ايتمكله طرف رسالتدن مأمور اولدم وحديث سابقده بين يدى الساعة قول شريفى قيام ساعتك
قربنده ديمكدر قال الله تعالى اقتربت الساعة يعنى قيامت غايتله قريب اولدى حتى فيم انت من ذكراها
نظم شريفنك معناى منيفنده ديديلر فيم خبر مقدمدر مبتدأ مؤخركه السؤال عن الساعة لفظى در
ماقبلى قرينه سيله محذوفدر وانت من ذكراها جملهٔ حاليه در قيامتدن سؤال نه نك ضمننده در حال آنكه
حبيبم سن اشراط قيامتدنسين ديمكدر وجعل رزقى تحت رمحى او ظل رمحى قول شريفنده محدثين ديديلر كه
بو حكمك مشروعيتى ابتداء اسلامده ايدى شويله كه برغازى اخشام وقتى برقومك خانه لرى عندنده مز راغنى
ديكدكده آنى مسافر ايدوب اطعام ايتمك اول قومك اوزرينه واجب اولور ايدى واتمزلر ايسه صباح اولدقده
اول غازى آنلرى تغريم ايدوب نفقه سنى اخذه قادر اولور ايدى صكره لا يحل مال امرئ مسلم الا بطيبة
نفس منه يعنى برشخص مسلمك مالى بركمسنه يه حلال اولماز مكر آنك طيب خاطرى ايله اوله حديث شريفى ايله
نسخ اولندى بعضيلر اندن مراد بعثت نبويه دن اقدم بركمسنه يه حلال قيلنمامش ايكن غنائمك بو امته حلال

اولمسيدر ديديلر بو حكمك بياني فكلوا مما غنمتم حلالا طيبا نظم جليلنده در يعني سز مال كفاردن اغتنام ايتديككز نسنه دن حلال وطيب اولديغي حالده اكل ايديكز و رسول الله صلى الله عليه وسلم خصصت بخمس يعني بن بش فضيلت ايله اسلاف انبياء عظامدن ممتاز اولدم واول بش فضيلتك ايچنده حل غنايمي دخي تعداد بيورديلر وحديث مذكورده لفظ ظل ايله حقيقت ظلي مراد اولنميوب بلكه امن وامان معناسني اراده بيورديلر السلطان ظل الله في الارض قول شريفي دخي بو معنايه در مراد امان الله ديمكدر وجعل الذل والصغار على من خالفني قول شريفنده ذلك معناسي ذل شركدر قرآن كريمده ولله العزة ولرسوله وللمؤمنين وارد اولمشدر وآنده ذل وحقارتك مخالفين اوزره هجومني بيان واردر وبعضيلر صغاردن مراد جزيه در وقرآن عظيمده وهم صاغرون وارد اولمشدر ديديلر وحديث مذكورده ومن تشبه قوما فهو منهم قول شريفنك معناسي ديمكدر كه اول كسنه كه مجاهدين ايله برابر چيقوب بعض مصالحلرنده سعي ايده هيچ اولمازسه تكثير سواد ايده اول كسنه دخي دنياده غنيمته وعقباده اجر وثوابه مستحق اولمقده مجاهديندن عد اولنور ورسول الله صلى الله عليه وسلم بو معنا ده علما شاننده بيورديلر هم القوم لايشقى جليسهم يعني جميع ناس ايچنده انجق فرقهٔ علما واردر كه قوم لفظي اطلاق اولنسان انجق آنلردر آنلر ايله مجالست ايدنلر شقي اولميوب بلكه سعادتلرندن حصه ياب اولورلر امام مكحول رحمه الله تعالى دن مرويدر كه عبدالله بن رواحه رضي الله تعالى عنه حضرتلرينك غزوهٔ موته ده شهادتني خبري كلدكده رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديلركه كان اولنا فصولا وآخرنا قفولا وكان يصلي الصلوة او قتها يعني قتال اعدا ايچون صف مجاهديندن انفصال جهتيله اولمز وقتالدن عودت جهتيله آخر مز ايدي بو يله ايكن اشغل قتال ايله اشتغالي مانع اتخاذ اتميوب نمازيني وقتنده ادا ايدر ايدي بو حديث شريفده دليل واردر كه ميت اوزره كندوده موجود اولان وصف ايله ثناده ضرر يوقدر مكروه اولان انجق كندوده بولنميان محاسني ذكر ايله حدي تجاوزدر اولنا فصولا قول شريفي قتال اعدا ومبارزهٔ ميدان غزا ايچون صف مجاهديندن خروج وانفصال جهتيله اولمز ايدي ديمكدر وآخرنا قفولا قول شريفي قتالدن عودت وقفول جهتيله آخر مز ايدي ديمكدر جهاده شدت رغبتني بيان بيورمشلردر و بو خصلت فضيلت مقبوله در قال الله تعالى فاستبقوا الخيرات يعني خيراته مسابقه ايديكز وقال الله تعالى سارعوا الى مغفرة من ربكم يعني قوللرم ربكزدن عفو ومغفرته مسارعت ايديكز عبد الله بن رواحه حضرتلري قتالدن عودت جهتيله آخرلري اولمغله مشاق قتال اوزره شدت صبريني وقوت ثباتني بيان بيورديلر بو صفت مادحه در كه قرآن عظيمده اصبروا وصابروا وارد اولمشدر يعني اي اهل ايمان دينكزده اولان مشاق عبادت اوزره صبر ايديكز وشدائد جهاد اوزره اعدا كزك صبر وتحمللرندن زياده صبر وتحمل ايدوب غلبه يه اقدام ايديكز بعده بو صبر وثبات ايله بيله نمازيني وقتنده ادا ايدر ايدي ديو بيان بيورديلر يعني جهاد اوزره بو مرتبه اقدامي بينه وقتنده اداء صلوة اوزره محافظه ومداومتدن اني منع اتمز ايدي و بو خصوص مجاهدينه غايت مشقتليدر وصفت مادحه در نته كيم كلام قديمده حافظوا على الصلوات وارد اولمشدر يعني قوللرم صلوات خمسي مداومت اوزره محافظه ايديكز والا من اتخذ عندالرحمن عهدا آيت كريمه سنك تأويلنده اتخاذ عهددن مراد صلوات خمس اوزره وقتلرنده محافظه ومداومتدر ديو وارد اولدي و بو حديث امام شافعينك خلافنه حجتدر كه سفرده صلوتيني وقت واحده جمعي تجويز ايدر جهاد ايسه دائما مسافرتده اولور باوجود كه عبدالله بن رواحه يي جهادده ايكن وقتنده محافظهٔ صلوة ايدر ايدي ديو مدح بيورديلر جمع بين الصلوتين جائز اولايدي مدح مذكور صحيح اولماز ايدي ومعبد حضرتلرندن مرويدر بيورديلر كه قچانكه بو امت زراعت ايله اشتغال ايدهلر آنلردن نصرت الهيه نزع اولنوب درونلرينه رعب وهراس القا اولنور بوندنصكره محمد بن كعب القرظي حضرتلرندن روايت اولندي بيورديلركه حضرت علي رضي الله تعالى عنه دن سؤال ايلديلركه ان تطيعوا الذين كفروا يردوكم على اعقابكم فتنقلبوا خاسرين يعني اي اهل ايمان اكر كفاره اطاعت ايدرسكز سزلري سمت ضلاله ازلر يكز اوزره تحويل ايدرلر همان سزلر دخي خيبت وخسران ايله متحول اولورسز آيت شريفه سنده تحويل وتحولدن مراد تعرب ميدر يعني مجددا جماعت اسلامي ترك ايدوب صحرا نشين اولمق ميدر جوابنده بيورديلركه مراد تعرب دكلدر بلكه زراعتله اشتغالدر بو صورتده حديثين سابقينك تأويلي بيان ايتديكمز معنادر كه بو امت بالكليه جهاددن اعراض ايدهرك زراعتله اشتغال ايدرلر ايسه آنلردن نصرت الهيه نزع اولنور اما بعضيسي زراعتله وبعضيسي جهاد ايله اشتغال ايدرلر ايسه اهل زراعتله مجاهدينه قوت كلمك ايله اشتغالده ضرر يوقدر و بو يله اتمك

مطلب جواز الثناء على الميت بما فيه

مطلب الجمع بين الصلوتين

كركدركه

كركدركه اهل زراعتك كسبي ايله مجاهدينه قوت ومجاهدينك سعي ايله اهل زراعته امن وراحت حاصل اوله و بو معنالر امر مستحسندر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديلر المؤمنون كالبنيان يشد بعضهم بعضا يعني مؤمنلر بنايه بكزرلر بري بريني حفظ واحكام ايدرلر و بو معني براصل صحيحدر كه جميع مؤمنين جهاد ايله اشتغال ايدوب كسب آخره ميل ايدراولمسه كندو ماكولاتلرينه ودوابلرينك علف ومهماتلرينه محتاج اولوب بولمق حسبيله جهاددن عاجز قالورلر بو تقريب ايله مصلحت جهاد فوت اولور وآيت سابقه ده بعض ناس رد وانقلابدن مراد صحراده اقامت ايدوب ونيت جهاد ايله مدينهٔ منوره يه ايتدكلري هجرتي ترك ايتمك معناسنه اولان تعربي فهم ايدوب سؤال ايلديلر وغالبا اشبو فهملرنده الاعراب اشد كفرا ونفاقا نظم شريفنك ظاهرينه نظر واعتماد ايلديلر يعني طائفهٔ اعرابكه باديه نشين اولان عربلردر كمال جهل ورعونتلري حسبيله آنلرك كفر ونفاقلري بغايت شديددر وحضرت علي كرم الله وجهه آنلره تفهيم ايلديلركه آيت مذكوره ده مراد اولنان زراعتله فرط اشتغال حسبيله امر جهادي بالكليه ترك واهمالدر واشبو تأويلي ان تطيعوا الذين كفروا نظم كريمنده اطاعت كفار قول شريفي مؤيددر زيرا كفار اهل ايماني انجق قتالدن اعراضه دعوت ايدرلر يوخسه زراعتله مؤمنينك انتفاعلري بالذات مقصودلري دكلدر بو معني امر ظاهردر كه كفاره اطاعت انجق بزدن طلبكار اولدقلري نسنه لرده اولور آنلر بزلردن انجق جهاددن اعراضي طلب ايدرلر يوخسه نفس زراعتله انتفاعمزي استمزلر مؤلف الكتاب امام محمد بن الحسن رحمه الله تعالى ديديكه وذكر عن الحسن البصري ان رجلا وضع قرنه اي جعبة وقام يصلي فاحتمل رجل قرنه فلما انصرف ونظر فلم ير قرنه فافزعه ذلك فبلغ ذلك النبي صلى الله تعالى عليه وسلم فقال لا يحل لامرئ مسلم ان يروع اخاه المسلم يعني حسن بصري رحمه الله تعالى حضرتلرندن روايت اولنديكه زمان سعادتده بر كسنه تيركشيني بر محله وضع ايدوب نمازه طوردي آخر بر كسنه دخي كلوب على طريق اللطيفه اول تيركشي الوب كتدي نمازدن فراغنده باقوب تيركشيني كورميجه سرقه اولندي زعمي ايله خوفه ذاهب اولدي رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه بو خبر بالغ اولدقده بيورديلركه لا يحل لامرئ مسلم ان يروع اخاه يعني شخص مسلمه دينقرنداشني قورقتمق اصلا حلال اولماز بعض محدثين بو حديث شريفده اولان فاحتمل لفظني فاحتال ديو روايت قيلدي يعني تيركشي حل ايتدي يعني اغزيني چوزديكه ايچنده بعض سهامي چيقوب دوكوله و بعضيلري فاحتال دن حذف الف ايله مخففا فاحتل ديو روايت قيلديلر تيركش مزبوره حيله ايتدي ديمكدر لكن اصح اولان روايت اولي كه فاحتمل در معناسي صاحبي بيلميه رك اخذ ايدوب قالدردي ديمكدر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك لطيفه طريقي ايله اخذ ايدوب سرقه قصد اتمديكي معلوملري اولمشيكن ينه حديث سابق ايله نهي ايلديلر زيرا اول كسنه تيركشني كورمدكده سرقه اولندي ديو خوفه تابع اولدي وآنكله لطيفه ايدن كسنه آني اخافه اتمش اولدي بنابرين لا يحل لامرئ مسلم ان يروع اخاه المسلم بيورديلر ومفهوم حديثده مؤمنينك عندالله كمال حرمتني ومجاهدينك علو منزلتني بيان واعلان ايدردر و بو سياقده آثار مشهورهٔ كثيره وارد اولمشدر وحسن بصري رحمه الله حضرتلرندن مرويدر كه بر كسنه آخر كسنه اوزرينه سل سيف ايدوب تخويفه باشلدي بو خبر اشعري حضرتلرينه ابلاغ اولندقده بيورديكه لازالت الملائكة تلعنه حتى اغمده يعني ملائكهٔ كرام علي الدوام اول كسنه اوزرينه لعنت ايدرلر تا سيفني غلافنه وضع ايدنجه دكين بعض علما ديديلركه بو كلامك قائلي اولان اشعريدن مراد ابو مالك الاشعريدر و بعضيلر ابو موسى الاشعريدر ديديلر بو قول اظهردر وقولي دخي رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرندن روايته مبنيدر ظن اولنور زيرا لعن ملائكه عقل وفكر ايله بيلنور اموردن دكلدر بلكه سمعه موقوفدر و بو خبرده بر مسلم اوزره سلاح چكوب قصدي ضرب وجرح دكل ايسه دخي اول مسلمي تخويف ايدن كسنه نك كناهي غايتله عظيم اولديغنه دليل واردر وحديثده وارد دركه من شهر سلاحا على مسلم فقد اطل دمه اي اهدره يعني اول كسنه كه بر مسلم اوزره سلاح چكه اول كسنه على التحقيق كندي قتلني مباح ايلدي وخبر سابقده مازالت الملائكة تلعنه قول شريفنده بو معنايه اشارت واردر زيرا ملائكه مؤمنلره استغفار ايدرلر لعنت اتملري انجق صفت ايمان تبدل ايتديكي وقتده اولور لكن بو حديث شريف قتل مسلمي حلال ادراعتقادي اوزره ياخود مجرد مؤمندر ديو قتلنه قصد وتصدي اوزره تشهير سلاح ايدنلره محمولدر زيرا اول جهله تشهير سلاح ايدن كافر اولوب قتلي مباح اولور و سليمان بن بريده رضي الله تعالى عنه دن مرويدر ديديلركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم بيورديلر حرمة نساء المجاهدين على القاعدين

مطلب لا يحل لامرئ مسلم ان يروع اخاه

كرمة امهاتهم مامن رجل يخالف الى امرأة رجل من المجاهدين الاوقف يوم القيامة فيقال له هذا خانك فى اهلك
فخذ من عمله ما بدا لك فاظنكم يعنى مجاهد يندن بر رجلك خاتوننه سوء معامله ايله كلوب كيدر بر رجل
يوقدر الا يوم قيامتده اول رجل توقيف اولنوب اول مجاهده دينلور كه شو خائن اهلك خصوصنده سكا خيانت
ايلدى اعمال خيرندن دلديكك مقدارى اخذ قيل بو صورتده ظن ايدرميسزكه آنك اعمال خيرندن برنسنه يى
كندويه قويوب اخذ ايتميه اشبو حديث شريفده مجاهدينك علو قدرينى بيان واردر زيرا نسوانك مزيد
حرمتى ازواجك علو قدرينه تابعدر الله تعالى وازواجه امهاتهم قول شريفنده بو نكته يه اشارت بيوردبلر
يعنى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرينك ازواج مطهره لرى مؤمنلرك والده لريدركذلك
نؤتها اجرها مرتين قول شريفنده دخى اشارت واردر يعنى ازواج مطهره نبويه دن اعمال صالحه اتيان
ايدنلره بز عظيم الشان اجرينى ايكى قات اعطا ايدرز وجه اشارت اولدركه ازواج طاهراته بوكرامتلر ايله تكريم
اولنمق انجق اكرم المرسلين صلوات الله وسلامه عليه وعليهم اجمعين جنابنه تعظيم وتفخيم ايچوندر بوندنصكره
بيلمك كركدركه مجاهده اهلى خصوصنده خيانت ايدن كمسنه هم دين قرنداشنك اماتنى وهم الله تعالينك
اماتنى خصوصلرنده خائندرزيرا مجاهد اهل وعيالنى قاعدينك يانندة امانة الله اولمق اوزره ترك ايلدى
وخائن اولان كمسنه مجاهدينى غزا وجهاد ايچون سفردن منعه دخى ساعيدرزيرا مجاهد كندودن صكره بيكانه لر
اهلنه خيانت ايده جكارين بيلدكده غزايه خروج ايده مز بلكه بو صورتده من غير ضرورة خروجى دخى
كندويه جائز اولماز زيرا محافظهٔ اهل وعيال كندويه فرض عيندر جهاد فرض عين دكل بلكه فرض كفايه در
بو تقديراوزره مجاهد جهاده خروج ايتمدكده امر جهاد منقطع اولوب اول خائن فرض جهادى قطع
ونفويته سعى ايتمش اولوب كويا بو خيانتله مشركينى مؤمنين اوزره تسليط وتقويت ايتمش اولور فرضا جهاده
خروج ايتمش بولونسه ده جهادده بو خبر فاحش كندويه بالغ اولدقده البته قلبى مشغول اولمغله قتالده بذل
مقدور ايده مز بلكه بى هنكام قتالدن عودت ايدوب تقليل سواد مسلمينه باعث وبو مقوله امور چوق كره هزيمت
موحدينه بادى اولور بنا برين يوم قيامتده مجاهد اول خائنك اعمال خيرنده تحكيم اولنور ديلديكى مقدارى اخذ
ايدر بيوريلمشدر وحديث سابقده فاظنكم قول شريفنك مفعولى محذوفدر تقديركلام اتظنون ان يبقى له
شيأ من عمله مع حاجته اليه فى ذلك الوقت ديمكدر معناسى يوم قيامتده كمال احتياجى وارايكن مجاهد اول خائنك
اعمال خيرندن كندويه برنسنه ترك ايدر دييو ظن ايدرميسز ديمكدر وبو مجملى بيان حضرت على رضى الله تعالى
عنه دن مروى اولان حديثده وارددركه ديديلر قال رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم لا تؤذوا المجاهدين
فان الله تعالى يغضب لهم كما يغضب للمرسلين ويستجيب لهم كما يستجيب للمرسلين ومن آذى مجاهدا فى اهله
مأواه النار ولا يخرج منها الاشفاعة المجاهد له ان فعل ذلك يعنى سزلر مجاهدينه اذا وجفا ايتمكز زيرا
الله تعالى مجاهدين ايچون اعدالرينه غضب ايدر مرسلين ايچون اعداء مرسلينه غضب ايلديكى كبى ومجاهدينك
دعالرين مستجاب قيلر مرسلينك دعالرين مستجاب قيلديغى كبى واول كمسنه كه مجاهده اهل وعيالى حقلرنده خيانتله
جفا ايليه آنك مكانى جهنمدر وجهنمدن آنى انجق اول مجاهدك شفاعتى اخراج ايدر اول مجاهد دخى بو خيانتدن
صكره شفاعت ايدرايسه ومعاوية بن قره رضى الله عنه دن مرويدركه قال رسول الله صلى الله عليه وسلم فى كل امة
رهبانية ورهبانية هذه الامة الجهاد يعنى هر امتده رهبانيت واردر امابو امتك رهبانيتى انجق جهاددر رهبانيتك معناسى
عبادت اوزره قصر اوقات وعمل دنيا ايله اشتغالى بالكليه تركدر وبو معنى امم ماضيه ده ناسدن عزلت وصومعه لرنده
اقامت ايله واقع اولور ايدى وآنلرك شريعتلرنده ترك وعزلت كسب والفتدن افضل ايدى صكره رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم لا رهبانية فى الاسلام قول شريفى ايله نسخ ايدوب بو امت ايچون طريق رهبانيت
انجق جهاددر دييو بيان بيورديلر پس جهادده هم ناس ايله الفت وهم اعمال دنيادن فراغت وهم سنام دين مبين اولان
امر عظيم ايله اشتغال وممارست واردر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم جهاده سنام الدين تسميه
قلمشلردر سنام دوه نك ظهرنده اولان اوركجيدر سنام الدين دينك ركن اعلاسى معناسنه در وجهادده امر
معروف ونهى منكر دخى واردر آنلر بو امتك صفتلريدر وجهادده اعلاى درجات اولان رتبهٔ شهادته دخى عرض
نفس واردر بو جهتله جهاد وجوه رهبانيتك اعلاسى اولور وابى قتاده رضى الله عنه دن مرويدركه رسول الله
صلى الله تعالى عليه وسلم ناسه خطبه ايله قيام بيوروب اولا الله تعالى يه حمد وثنا ايلديلر بعده جهادى ذكر ايدوب
اندن افضل برنسنه ابقا ايتمديلر انجق فرائضى يعنى فرض عين اولان نسنه لرى ترك وابقا بيورديلر مراد راوى

شول فرائضدركه فرضيتى عينا ثابت اوله آنلر اركان خمسهٔ معلومه در وجهاد اكرچه فرضدر لكن فرض
كفايه در وفرض عين فرض كفايه دن زياده مؤكددر وثواب ايسه تأكيد فرضيته مبنيدر بو سبب ايله
رسول الله صلى الله عليه وسلم جهادى آنلرك اوزرلرينه ترجيح وتفضيل بيوردقلرى اعمال خيردن انجق
فرائض خمسه استثنا قيلمشدر راوىٔ سابق ابى قتاده ديديكه اول وقتده بركمسنه آياغه قالقوب ديديكه يارسول الله
اول كمسنه كه فى سبيل الله قتل اولنه شهادتى خطاياسنه كفارت اولورمى بزه خبر ويردر راوى ديركه رسول الله صلى الله تعالى
عليه وسلم برمقدار سكوت بيورديلر حتى اوزرلرينه وحى الهى نزولنى فهم ايلديك بعده بيورديلركه نعم اذا قتل
محتسبا صابرا مقبلا غير مدبر الا الدين فانه مأخوذ به كما زعم جبريل عليه السلام يعنى بلى صبر وثبات وقصد اجر
وحسنات ايده رك كفاره مقبل ومقابل اولوب مدبر ومتحول اولمديغى حالده قتل اولندقده خطاسنه كفارت
اولور ديوندن غيريسنه زيرا ديون ايله مؤاخذه اولنور جبريل عليه السلام قولى اوزره بو حديث شريفده
شهدانك علو درجه لرينى بيان ورتبهٔ شهادت محو خطايايه سبب اولديغين اعلان واردر وحديثده وارد اولمشدركه
رسول الله صلى الله عليه وسلم بيورديلر من استشهد فى سبيل الله فباول قطرة تقطر من دمه يغفرله جميع ذنوبه
وبالقطرة الثانية يكسى حلة الكرامة وبالقطرة الثالثة يزوج الحور العين يعنى اول كمسنه كه فى سبيل الله
شهيد قيلنه آنك دمندن تقاطر ايدن قطرهٔ اولى مقابله سنده جميع ذنوبنه مغفرت اولنور وقطرهٔ ثانيه مقابله سنده
اكا حلهٔ كرامت الباس اولنور وقطرهٔ ثالثه مقابله سنده اكا حور عين تزويج اولنور وبو حديث بين المحدثين
معروف اولان السيف محاء للذنوب الا الدين حديث شريفنك معناسنده در يعنى سيف ايله شهادت ديوندن
غيرى جميع ذنوبى تماما محو ايديجيدر وشهدانك علو شانلرندندركه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم احدده
آنلرك حقلرنده بيورديلر ان الله تعالى جعل ارواح من استشهد من اخوانكم فى اجواف طير خضر ترد انهار الجنة
وتأكل من ثمارها ثم تأوى الى قناديل معلقة فى ظل العرش فلما اصابوا طيب مأكلهم ومشربهم قالوا ليت اخواننا
يعلمون ما نحن فيه فيجدون فى الجهاد فيقول الله تعالى انى مبلغهم عنكم يعنى اى اصحابم الله تعالى اخوانكزدن
شهيد قيلنانلرك روحلرينى براز يشل قوشلرك درونلرنده قيلديكه آنلر انهار جنتدن صولانوب فواكهندن اكل ايدرلر
صكره ظل عرشده معلق اولان قنديللرده تمكن ايدرلر طيب مأكل ومشربلرندن تناول ايله تلذذ ايتدكلرى
وقتلرده ديرلركه آه نوليدى دنياده اخوانمز بزلرنه كونه لذت ونعمتده اولديغمزى بيلوب آنلر دخى غزا وجهاده
جد واجتهاد ايده لر ايدى اول وقتده الله تعالى بيوريركه سزلرك طرفكزدن احوالكزى آنلره ابلاغ ايده رم
وبو بابده ولا تحسبن الذين قتلوا فى سبيل الله امواتا نظم جليلى نازل اولوب وعدا الهى اوزره جناب خدا
احوال شهداىى اخوانلرينه اخبار بيورمشدر لكن بو درجهٔ عاليه انجق رتبهٔ شهادته رغبت اوزره مقتول
اولانلر ايچون حاصل اولوب رغبت ايسه انجق صبر وثبات وقصد مثوبات ايده رك اهل كفر وضلاله اقبال واستقبال
ايله ظاهر اولور وبو حديثده مظالم عبادده احوال ناس مشكل ايدوكين بيان وايراد واردر زيرا شهيد ايچون
بويله درجهٔ رفيعه وارايكن ينه ديون ايله مطالبه اولنه جغن اخبار ايدوب كما زعم جبريل عليه السلام قول
شريفى ايله دخى عن وحى سويلدكلرين اشعار بيورديلر تا كه هر كس بيله لركه طلب ارضاى خصوم امر شديد
اللزوم در وبعض علما ديديلركه حكم سابق اوائل اسلامده مسلمينك مالارى قليل واداى ديوندن عجزلرى
نمايان اولمغله رسول الله صلى الله عليه وسلم آنلرى استدانه دن نهى بيوردقلرى وقتلرده ايدى بو سببدن رسول الله
صلى الله عليه وسلم قضاء دين ايده جك مالى قالميان ميتك نمازينى قيلمزلر ايدى صكره من ترك مالا فلورثته
ومن ترك كلا وعيالا فهو على حديث شريفى ايله نسخ اولندى يعنى اول كمسنه كه بعد الوفاة مال ترك ايده
وارثلرينكدر واول كمسنه كه دين وعيال ترك ايده اداوانفاقلرى بنم اوزريمه در وبو حديثك نظيرى باب الحجده دخى
بو وجه اوزره وارد اولديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم عرفاتده مغفرت امته دعا ايلديلر بين العباد واقع
اولان مظالمدن غيرى هر خصوصده مستجاب اولدى بعده مزدلفه ده على الصباح مشعر حرامده دعا ايلديلر
دعالرى مظالمده دخى مستجاب اولوب جبريل عليه السلام نزول والله تعالى بعضك حقنى بعض آخر طرفندن
فضل وعنايتى ايله قضا ايدر دييو اخبار ايلدى وبو كرامتك مثلى شهيد مديون حقنده دخى الطاف الهيه دن
بعيد دكلدر مؤلف الكتاب دخل فيه بعض البسر يعنى شهيد حقنده بعض سهولات داخل اولدى قولنك
معناسى بودر وابو هريره رضى الله تعالى عنه دن مرويدركه بركمسنه سؤال ايدوب ديديكه يارسول الله بركمسنه كه
جهاد فى سبيل الله قصد ايدوب جهادده متاع دنيا دخى مراد ايده اجر وثوابنه مانع اولورمى جوابده بيورديلركه

مطلب الدين وحقوق العباد

مطلب عفو المظالم فى الحج

مطلب لا بأس بتكرار السؤال للتفهم

اصلا اجری یوقدر اصحاب کرامه حزن عظیم عارض اولوب اول سائله دیدیلرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه مجددا سؤال ایله ظن ایده رز که جوابی فهم اتمدك اوله اول سائل تکرار دیدیکه یارسول الله برکمسنه که
جهاد فی سبیل الله مراد ایده حال بوکه متاع دنیادخی طلب ایده اجر وثوابی وارمیدر ینه بیوردیلرکه اصلا اجری
یوقدر اول سائل دفعهٔ ثالثه ده اعادهٔ سؤال ایدوب ینه اصلا اجری یوقدر دیو بیوردیلر بو بابده سائل
فهم مسائل ایچون تکرار سؤال اتمکده ضرر اولمیوب ومجیب ایچون دخی کثرت سؤالدن نفرت وضجرت لایق
اولمدیغنه دلیل واردر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم اول کمسنه یی تکرار سؤالدن منع اتمیوب اصحاب کرام
دخی تکرار ایله امر ایلدیلر آنلر ایسه کمال تعظیملرین التزام ایدوب برفرده ترك تعظیملرینه رخصت ویرمزلر ایدی
پس بزه معلوم اولدیکه اعادهٔ سؤالده ترك تعظیم یوقدر و بوحدیثی تأویلده ایکی وجه وار دربری بودرکه
جهاده چیقان کمسنه ناسه ریا وارادهٔ جهاد اراءت ایدوب فی الحقیقه کسب ماله عزم ونیت ایدر زمان نبوتده
اولان منافقلرك حاللری بودر وآنلر ایچون اصلا اجر وثواب یوقدر وبری دخی اولدر که مجاهدا گرچه قصد جهاد
ایله خروج ایدر لکن اعظم آمالی انجق دنیاده تحصیل اموالدر یوخسه عقباده وصول ثواب اعمال دکلدر
وبونلرك امثالنده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر من کانت هجرته الی دنیا یصیبها اوالی امرأة یتزوجها
فهجرته الی ماهاجر الیه یعنی اول کمسنه که نقل وهجرتی نائل اوله جغی مال دنیایه یاخود تزوج ایده جکی زن حسنایه اوله

مطلب التجارة فی الحج

آنك هجرتی انجق نیتنده هجرت قیلدیغی نسنه یه در وجهاد ایچون ایکی دیناره استیجار اولنان شخصه خطابا
بیوردیلر انما لك دینارك فی الدنیا والاخرة یعنی دنیا واخرتده سنك ایچون انجق ایکی دینارك واردر اما برکمسنه نك
اعظم مرامی جهاد فی سبیل الله اولوب فی الجمله غنیمته دخی رغبت ایدر ایسه ینه مأجور اولوب لیس علیکم
جناح ان تبتغوا فضلا من ربکم مضمون منیفنده داخلدر یعنی قوللرم طریق حجده تجارت ایله ربکزدن
فضل ومنفعت نیاز اتمکزده اوزریکزه وبال یوقدر واهل حج تجارتله ثواب حجدن محروم اولمدیغی کبی مجاهد
مذکور دخی فی الجمله رغبت مال ایله ثواب جهاددن محروم اولمازوابی خیثمه دن مرویدر دیدیلرکه ابو الدرداء

مطلب یتعلق بالوصیة

رضی الله تعالی عنه حضورلرینه وارب دیدمکه برکمسنه بنی وصی ایدوب بکا امر ایلدیکه وصیتنی سن یا ابا الدرداء نه محله
امر ایدر ایسك اول محله صرف ایده یم ابو الدرداء دیدیکه اگر آنك یرنده اولیدم فی سبیل الله مجاهدینه صرفنی
تعیین ایدر ایدم عندمده فقرا ومساکینه تعیینندن احسندر وعند الموت مالنی انفاق ایدن کمسنه نك حالی بعد الشبع
بقیهٔ طعامنی احبابنه اهدا قیلن کمسنه نك حالی کبیدر و بوخبرجلیلده موصی وصیسنه ثلث مالمی سن دیلدیکك
محله یاخود فلان کمسنه نك دیلدیکی محله صرف قیل دیو وجه مذکور اوزره وصیتك صحتنه دلیل واردر
کذلك فقراء مجاهدینه صرفی غیریلرینه صرفندن اولی ایدوکنه تنبیه جزیل وار در زیرا بونده هم معنای
تصدق وهم جهاد بالمال وهم اول مال ایله مجاهدینه ایراث قوت ومشرکینك دفع اذالرینه سعی وهمتله جمیع
مسلمینه مالینك منافعن ایصال واردر بعده بوخبرده آنیدخی بیان واردر که وصیت مز بو رده بودکلو منافع
وارایکن ینه وصیت ایدن کمسنه صحت وحیاتنده مالنی کندو یدیله انفاق اتمش اولسه وصیت ایله آنك ثوابنه
نائل اوله مزز یرا حیاتنده ماله احتیاجی وارایکن فی سبیل الله انفاق اتمش اولور ایدی موت ایله ایسه احتیاجی
زائل اولدی بعد الشبع فضل طعامنی اهدا ایدنلر مثللو اولور و بو ماده نك نظیرنده رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیلر افضل الصدقة ان تصدق وانت صحیح شحیح تأمل الغنی وتخشی الفقر لا حتی اذا بلغت
الی هذا واشار الی التراقی قلت لفلان کذا ولفلان کذا لقد کان ذلك وان لم تقل یعنی افضل صدقه
سن صاغ وسالم اولوب امید غنی وخوف فقرایده رك مالکی حفظ وامساك ایدر ایکن تصدقدر یوخسه جان
حلقومه کلدکده فلان نسنه فلانك اولسون وفلان نسنه دخی فلانك اولسون دیر سین اول نسنه لر ایسه
سن دیمه سك دخی آنلرك اولدی سنك علاقدك قالمدی افضل صدقه بودکلدر رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم حضرتلری حتی اذا بلغت الی هذا قول شریفلرنده دست سعادتلریله تراقیلرینه اشارت ایلدیلر
تراقی جمع ترقوه در مقدم الحلق فی اعلی الصدر معناسنه در امام مکحولدن مرویدر آنلره جانب رسالتدن بوخبر
بالغ اولمشدر که اول کمسنه که جهاده کتمیه یاخود مجاهده اعانت اتمیه یاخود مجاهده اهل وعیالنده خلف اولوب
خدمت وصیانت اتمیه یوم قیامتدن اقدم اول کمسنه یه برقارعه اصابت ایده کیدر قارعه شول مصیبتدرکه
انسان نه اکا متحمل ونه رد نه مقتدر اوله قال الله تعالی ولا یزال الذین کفروا تصیبهم بما صنعوا قارعة الآیة
یعنی کافر اولان کمسنه لر سوء صنعلری سببیله کندولره دائما قارعه اصابت ایدر اولورلر و بوحدیثده فضیلت

جهادی ومجاهده اعانتله نیل ثوابی ومجاهده اهل وعیالی خصوصنده خیانت ایدنلرك استعظام وزر ووبالی
بیان واردر و بواوچ خصلتلر که ترك الجهاد وترك اعانة المجاهدین وخیانة المجاهد فی اهله در مؤمنده تحقق
اتمیوب انجق انلری جمع ایدن کمسنه منافقدر واصابت قارعه ایله ذکر اولنان وعید شدید دخی البته حال
منافقینه لایقدر وحسن بصری علیه الرحمه دن مرویدرکه دیدیلر قال رسول الله صلی الله علیه وسلم قال ربکم
من خرج مجاهدا فی سبیلی ابتغاء مرضاتی فانا علیه ضامن اوهو علی ضامن ان قبضته ادخلته الجنة وان رجعته
رجعته بما اصاب من اجر او غنیمة یعنی ای امت واصحابم ربکز بیوردیکه اول کمسنه که بنم رضامی طلب
اتدیکیچون سبیلمده مجاهدا اولدیغی حالده وطنندن چیقه بن آنك اوزرینه ضامنم یاخودشك راوی اوزره
اول کمسنه بنم اوزریمه ضامن وواثق اولسونکه اگر روحنی قبض ایدرسم آنی جنته ادخال ایده رم واگر وطننه
اعاده ایدرسم ثواب ایله یاخود ثوابدن فضله غنیمت ایله اعاده ایده رم بوحدیثده الله تعالی سبیلنده جهاد ایدنلره
دنیاده غنیمت وآخرتده نعیم جنت وعدیبوردیغی بیان واردر وحدیثده ذکر اولنان ضامن لفظندن فهم اولنوب
کفالت معناسنه اولان ضمان انجق تعبیرده تجوز وعبارده توسع طریقی اوزره وعد عنایتی بیان ایچوندر
یوخسه حقیقت حالده الله تعالی اوزرینه براحد ایچون کفالت واجب اولماز وتعبیر مذکور بومثللو عباره
ایله توسع وتجوزده ضرر شرعی اولمدیغنه دلالت ایدر نیتا برین ان الله ضمن الرزق لعباده دیرلر کذلك
رزق العباد علی الله دیرلر اندن مرادلری الله تعالی قوللرینه وعدا رزاق ایلدی و وعده خلف ایلمز دیمکدر
یعنی عدم تخلف جهتیله اوزرینه واجب کبیدر معناسنی قصد ایدرلر ینه حسن بصریدن مرویدر بیوردیلرکه
مسلمیندن برکمسنه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه کلوب دیدیکه بنم جهاده طاقتم قالمدی
و بنم مالم واردر بکا برعمل خیر ایله امر قیل که آنی ایشلدیکم وقتده مرابط ومحافظ مرتبه سنده اولایم بیوردیلرکه
اویله ایسه معروف ایله امر ایله ومنکردن نهی ایله وضعیفه اعانت قیل واخرق یعنی امورنده عاجز ومتحیر
اولان کمسنه یه طریق مصالحنی ارشاد قیل بونلری ایشلدیکك وقتده مرابط مرتبه سنده اولورسین بوحدیثده
مرابطك علو رتبه سنی بیان واردر که اول کمسنه جهاد ورباطدن عاجز اولدقده رسول الله صلی الله علیه
وسلمدن کندو حقنده اجر وثواب خصوصنده رباط مقامنه قائم کندوبی برعمل خیره ارشاد نیاز ایلیوب
رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی حدیث شریفده آنی اعمال مذکوره یه ارشاد بیوردیلر پس جهادده
معروف ایله که اسلامدر امر ومنکردن که کفردر نهی واردر ومسلمیندن ضرر مشرکینی دفع ایله ضعفایه اعانت

مطلب کراهة بیع العینة

وامداد واخرقه که حیرت وضلالتده قالان مشرکدر هدایت وارشاد واردر پس اعمال مذکوره یی نفسی ایله
یاخود مالی ایله حسب القدره ایشلین کمسنه مرابط منزله سنده واصلدر وابن عمر رضی الله تعالی عنهمادن مرویدرکه
اذا تبایعتم بالعین واتبعتم اذناب البقر وکرهتم الجهاد ذللتم حتی یطمع فیکم عدوکم عین کسر عین وسکون یا ایله
جمع عینه در وعینه برنوع بیعدرکه اهل ربادن بخیل کمسنه لر محض ربادن احتراز ایچون احداث ایلمشلردر
مثلا برمتاعی محتاج قرض اولان کمسنه یه مؤجلا یوز درهمه بیع ایدوب ینه اندن نقدا سکسن درهمه اشترا
ایدرلر صورتی تمثیل سابق اوزره جامع الصغیرده مذکوردر یعنی عینه ایله مبایعه واذناب بقره متابعه
وجهادی ترك وموادعه ایتدیکیکز وقتده ذلیل اولورسز حتی دشمنکز سزه طمع ایدر وابن عمر رضی الله عنهما
بیع عینه یی مکروه کوردی زیرا انده هم اظهار بخل وهم شرع شریفك مندوب قیلدیغی اقراض محتاجی
ترك واردر واتبعتم اذناب البقر قول شریفی زراعتله اشتغال وجهادی بالکلیه ترك اتدیکیکزده دیمکدر
وقریبا بیان ایلدك که امر مذکور اعدانك اهل اسلامه طمعلرینه وهجوملرینه سببدر اول جهتله مسلمین
ذلیل اولورلر وضمرة بن حبیبدن مرویدرکه نبی اکرم صلی الله علیه وسلم بیوردیلر اعظم القوم اجرا خادمهم
یعنی قوم مجاهدینك اجر وثواب جهتیله اعظملری خادملریدر بوحدیثده خدمت مجاهدین وتعهد دوابلرینه
رغبت اوزره حث وترغیب واردر پس بوعملی ایشلین کمسنه یه ثواب مجاهدین حاصل اولدیغندن بشقه دنیاده
وصف سیادته استحقاقه نائل اولور قال رسول الله صلی الله علیه وسلم سید القوم خادمهم و بوحکم صحیحدر
زیرا مجاهد طعامنی طبخ ایدر ودابه سنی ربط ایدر خادمی اولدیغجه جهاده اشتغال ایده مز و بو صورتده مصلحتن
بنفسه رؤیته محتاج اولوب جهاددن فراغته باعث اولور بوجهتله ظاهر اولدیکه سبب جهاد خادمدر بناء
علی ذلك سید القوم اولور امام مجاهددن مرویدر دیدیکه غزا ایچون رکوب مراد ایتدکده ابن عون حضرتلری
رکابمی طوتدی تأدب ایدوب ابا وامتناع اتدم اولوقتده دیدیکه یا مجاهد مأجور اولدیغمی ایستمزمیسین

علی التحقیق حدیثده بزه بالغ اولدیکه دنیاده مجاهدینك خادمی اهل سمامبانلرنده جبریل علیه السلام
منزله‌سنده در وتبیع که کعبك ربیبی وخاتوننك اوغلیدر کعبدن روایت ایدرکه اذا وضع الرجل رجله فی السفینة
خرج من خطایاه کیوم ولدته امه المائد فیه کالمتشحط فی دمه فی سبیل الله تعالی والغریق له مثل اجر شهیدین
والصابر فیه کالملك علی رأسه التاج یعنی برکمسنه ایاغن سفینه‌یه باصدیغی ساعتده آنه سندن طوغدیغی
کون کبی جمیع ذنوبندن پاك اولور وسفینه‌ده صاغه وصوله تمایل ایدن کمسنه فی سبیل الله قانبچنده یوارلنان
شهید کبیدر وغریق ایچون ایکی شهید ثوابی واردر ومحن بحره تحمل ایدنلر جنتده پادشاه کبی باشنده تاج واردر
مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی دیرکه بزلر بوقولی اخذ ایدوب غز وبحرده ضرر شرعی یوقدر وسائر
غزالردن افضلدر دیو حکم ایدرز و بوقولده اشارت واردرکه کعب حضرتلرینك رکوب سفینه‌دن مرادی
رکوب علی قصد الجهاد در وکعب بوقولی شر بعتمزده نسخی ظاهر اولمیان کتب منزله‌دن اخذ ایتمشدر
یاخود رسول الله صلی الله علیه وسلمدن روایت ایدن کمسنه‌دن استماع ایله سویلمشدر و بوندن صکره معلوم اوله‌که
رکوب السفینه علی قصد الجهاد افضل اولدیغی انجق خوف ومشقتی زیاده اولدیغندن دروآنده طلب رضای
باری ایچون تسلیم نفس واردر اول سبب ایله تطهیر ذنوبده درجهٔ شهیده نائل اولور المائد فیه قولی تلاطم
امواج وقتنده تمایل سفینه ایله مائل معناسنه در بوکمسنه اجر وثوابده فی سبیل الله شهید اولدقدنصکره قانبچنده
یوارلنان کمسنه مثللودر زیرا بوحالتدن سبب هلاکنی معاینه ایله نفسندن مأیوسدر وغزاء بحرده غریق اولان
کمسنه ایچون ایکی شهید ثوابی واردر زیرا برکره رکوب سفینه‌ده و برکره حین غرقنده نفسنی ایکی کره بذل
ایتمشدرکه ایکیسی دخی طلب رضاء الهی ایچوندر والصابر فیه کالملك علی رأسه التاج قولنده صبر انجق
اسباب غرقی معاینه ایله فعلنه ندامت کلمدیکی وقتده ثابت اولوب آنده فی سبیل الله تسلیم نفس متحقق اولور
پس اول کمسنه جنتده پادشاه کبیدر وپادشاهه تشبیهی انك ایچوندرکه پادشاه دنیاده سائر خلقدن زیاده بعض
مشتهیاتنه نائل اولور شهید دخی جنتده جمیع مشتهیاتنه نائل اولور قال الله تعالی وفیها ماتشتهیه الانفس
وتلذ الاعین یعنی جنتده نفوسك جمیع مشتهیاتی وابصارك جمیع مستلذاتی واردر اما باشنده تاج اولان ملوك
ایچون دنیاده انجق بعض مشتهیات ومستلذات واردر مترجم فقیردیرکه تقریر مشروح اوزره وجه تشبیه انجق
ناسدن زیاده نیل مشتهیاتدر یاخود تشبیه مقلوبدر ووجه احسن اعتقاد ناسه بنا ایتمکدر زیرا ملوکی جمیع
مشتهیاتنه نائلدر ظن ایدرلر انتهی وبحث مذکوردن جهاد ایچون رکوب سفینه‌نك جوازی ظاهر اولدقده
حج شریف ایچون دخی جوازی بطریق الاولی ظاهر اولور زیرا فرضیت حج بطریق العین اولمغله جهاددن
اقوادر وکذلك علی قصد التجارة دخی رکوب سفینه‌ده ضرر شرعی یوقدر اکر نجات وسلامت غالب اولورسه وسفر
بحر ایله کسب مال حلال اولمغله فطره وزکاة کبی حق اللهٔ لزومنه مانع اولماز وسهل بن معاذدن مرویدردیکه عبد الملك
بن مروان امیر صائفه ایکن آنکله غزایه کتدم وصائفه صیفدن مأخوذدر شول جیش عظیمدرکه هنکام صیفده تجمع
ایدوب وقت حریفده هواء معتدل اولدقده غزا ایدرلر آنلر ایله حصن سنانی محاصره ایتدك عسکر مرقوم
تضییق منازل وقطع طرق مخارج ومداخل ایلدیلر و برکمسنه بوحالی کوروب دیدیکه بن برکره رسول الله
صلی الله علیه وسلم حضرتلری ایله غزایه کتدم وناس بو یله منازلی تضییق وقطع طریق ایلدیلر درحال رسول الله
صلی الله علیه وسلم ناسه برمنادی بعث ایدوب ندا اتدردیلرکه هرکیم تضییق منزل وقطع طریق ایدر ایسه انك ایچون
جهاد یوقدر وقعهٔ مذکوره‌ده تضییق منزلك معناسی برکمسنه محل نزولنده دینقرنداشنه دابه سنی ربط وطعامنی
طبخ وحاجتنی قضا ایده جك محل قالمامق وجه اوزره قرینه نزول ایتمکدرو بوشرعا حرامدر زیرا هر منزله که بر
انسان نزول ایده اول منزله غیریدن احقدر قال علیه السلام منی مناخ من سبق یعنی ارض منی حجاجدن هرکیم
ایلرو کلورسه انك اناخهٔ بعیر ایده جك منزلیدر وانسان منزلنده سکون واقامت ایتمکه انجق اطرافنده بولنان مصالحنی
رؤیت ایده جکی محللر ایله قادر اولور واول محللر حریم منزلی عد اولنور وآخر کمسنه آنی منزلندن ازعاج ایتمك
جائز اولمدیغی کبی اوزرینه منزلنی تضییق ایله منافع ومرافقنی قطع ایتمك دخی جائز اولماز ووقعهٔ مرقومه‌ده واقع
اولان قطع طریقك معناسی برکمسنه‌نك ممری یاخود ممرینه قریب محله اول کمسنه‌نك متأذی اولدیغی وجه
اوزره نزول ایتمکدر بودخی حرامدر مرور وعبور ایدنلر متأذی اولدقلری وقتلرده طریق مسلمین اوزره جلوس
مثللودر و بو ایکی خصلتلردن منع ایچون رسول الله صلی الله علیه وسلم وعید شدید جنسندن بیوردقلری لا جهاد له
کلام دهشت انجامنی ذکر واعلام بیوردیلر یعنی بو ایکی خصلتی ارتکاب ایلین کمسنه انلردن احترازایلین

مطلب ركوب البحر للغزو والحج والتجارة

مطلب تصرف المترجم في شرح الحديث

مطلب تضييق المنازل على الناس حرام

مجاهدینك ثوابنه نائل اوله مز حکمتی اولدرکه مجاهد اولان مسلمیندن اذی وضرری دافع اولمق کرکدر
زیرا جهاد انجق دفع الاذی عن المسلمین ایچون مشروع اولمشدر بو ایسه شمدیدن کندو فعلی ایله مسلمینه موذیدر
واصحاب معاذ بن جبل دن کلاعیدن برکمسنه دن روایت اولندیکه قال معاذ رضی الله عنه ایاکم وهذه السرایا
فانهم یجبنون و یغلون وعلیکم بفسطاط المؤمنین وجماعاتهم یعنی العساکر یعنی بوسریه‌لردن احتراز ایدوب
وانلر ایله جهاده کتمیکز زیرا سریه هم دشمندن قورقارلر وغنائمده برلرینه خیانت ایدرلر وسزلر همان مؤمنینك
اوردولرینه وجماعات کثیره‌لرینه ملازمت ایدیکز یعنی عساکر عظیمه‌یی التزام ایدیکز وسریه شول عدد قلیله
دینورکه دار الحربه علی قصد المحاربه کیررلر سری دن مأخوذدر وسری علی وزن هدی تمام لیلده یوله کتمکدر
وآنلره سریه تسمیه‌سی قلتلرندن ناشی کیجه‌لر کیدوب کوندزلرده اختفا ایتدکلرندندر ومعاذ بن جبل رضی الله
عنه آنلر ایله جهاده کتمکی مکروه کوروب وحکمتنی بیان قیلدیکه آنلره برامر مخوف اصابت ایتدکده قلت
عددلرندن ناشی خوف وفرار ایدرلر وغنائمه ظفر بولدقلرنده برپرینه خیانت ایدرلر زیرا ایچلرنده امیر مطاع
بولنمامغله حرکتلری استقامت اوزره اوله مز و بومعنی رسول اکرم صلی الله علیه وسلم جنابلرندن دخی مرویدر قال
علیه السلام لاتنزلن فی الخیل النفل فانهم ان یغنموا یغلوا وان یقاتلوا یفروا یعنی عسکر نفل ایله رفیق اولوب
ایچلرینه نزول ایتمکز زیرا آنلر غنائم اخذ ایدرلر ایسه خیانت ایدرلر وقتال ایدرلر ایسه فرار ایدرلر لفظ نفل
فتحتین ایله ونونك ضمی وفانك فتح وتشدیدی ایله مرویدر ومراد اول عدد قلیلدرکه امراولی الامر یوغیکن کیزلوجه
چیقرلر ولفظ نفل فتحتین ایله بمعنی الغنیمه در و نفل نونك ضمی و فانك فتحه وتشدیدی ایله جمع نافلدر
و بونلره بو اسم ایله تسمیه مقصودلری غنیمت اولدیغندندر یاخود غزا اوزرلرینه واجب اولمیوب نافله
کتدکلرندندر زیرا خروج الی الجهاد انجق امر امام المسلمین ایله واجب اولور وفسطاط خیمهٔ عظیمه معناسنه در
وحدیث معاذده مذکور اولان فسطاط ایله مراد جیش عظیمدر وآنلره عسکر اطلاقی کبی فسطاط دخی
اطلاق اولندیغی قتی چوق خیام عظیمه استصحاب ایتدکلرندندر و بواثرده اهل غزا بویله عسکر ایله کیتمکلایق اولوب
اصحاب سرایا ایله چیقماق جائز اولمدیغنه دلیل واردر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بیورمشلردرکه
یدالله مع الجماعة فمن شذشذ فی النار یعنی الله تعالینك عون وعنایتی جماعتله بیله در پس آنلردن مفارقت
ایدن کمسنه ناره مفارقت ایتمش اولور وشارح الکتاب دیرکه مؤلف رحمه الله تعالی بوندنصکره رسول الله صلی الله
علیه وسلمدن جهاد اوزره حث واغرا و بین الصفین مبارزه ایچون خروج ایدن شجعانك علودرجاتنی بیان
وابدا خصوصلرنده ایکی حدیث دخی ایراد ایلدی و بزدخی بوبابده کفایت مقداری فضائل ودلائلی تقدیم
وتعداد ایلدك وابو هریره رضی الله عنه‌دن مرویدرکه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم والذی نفسی بیده
لوددت ان اقاتل فی سبیل الله فاقتل ثم احیی فاقتل یعنی نفسم یدقدرتنده اولان الله تعالی‌یه
قسم ایده رم که بن فی سبیل الله قتال ایدوب قتل اولنوب بعده احیا قیلنوب ینه قتل اولنوب بعده احیا قیلنوب ینه قتل
اولنمغی تمنی ایده رم و بومحلده بعض نسخه‌ده فکان ابو هریره یقول اشهد لله ای بالله انه قال ثلثا عبارتی ثبت اولنمشدر
معناسی ابو هریره رضی الله عنه دیر ایدیکه اشهد لله ای بالله انه قال ثلثا اشهد لله لفظنده لام بمعنی البادرولام ایله باء بربری
موقعنده استعمال اولنور مثلا امر له وامر به دینلور یعنی بن الله تعالی‌یه یمین ایده رمکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
تمنیٔ قتل خصوصنده فاقتل لفظنی تحریر اولندیغی اوزره اوچ کره تکلم بیوردیلرو بعض نسخ صحیحه‌ده وکان
ابو هریره یقول ثلثا اشهد لله ای بالله عبارتی واقع اولمشدر معناسی ابو هریره حضرتلری صحت حدیثی تأکید ایچون حین
روایتنده اوچ کره اشهد لله دیو یمین ایدر ایدی وحدیث شریفده شهادتك رفعت درجه‌سنی بیان واردرکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم رتبهٔ عالیهٔ رسالت وارایکن نفس نفیسلری ایچون شهادتی ومرة بعد اخری تکرار شهادتی نیاز
ورجا ایلدیلر تا که شهید ایچون عند الله نه کونه درجات عالیه وار ایدوکی ظاهر وهویدا اوله ومعنای مذکور ابی امامة الباهلی
رضی الله عنه حضرتلرینك حدیثنده بیان اولنمشدرکه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم مامن احد یموت وله عند الله
خیر فیتمنی الرجعة الی الدنیا وله الدنیا بما فیها الا الشهید فانه یتمنی الرجوع لیستشهد ثانیا من اعظم ماینال من الدرجة یعنی
براحد یوقدرکه فوت اولوب عند الله خیر وثوابی وار ایکن دنیا ومافیها کندونك اولمق شرطیله دنیایه عودنی تمنی
ایده انجق شهید نائل اولدیغی درجات عظیمه‌دن ناشی بردخی شهید اولمق ایچون دنیایه عودنی تمنی ایدر
وکذلك حدیث جابرده دخی بیان اولنمشدرکه جابر رضی الله تعالی عنه دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
بنی محزون کوروب سبب حزنمدن سؤال بیوردیلر دیدمکه یا رسول الله پدرم شهید اولوب بکا چوق دیون

وعیال ترك ایلدی بیوردیلر كه یا جابرسنی تبشیر اتمیه یمی الله تعالی پدریكه بلا واسطه تكلم ایدوب یا عبدالله
بندن نه دیلرسك دیله دیدی پدرك دخی فی سبیل الله بر دخی قتال ایدوب قتل اولنمغیچون احیا قیلنمق دیلرم
دیدی الله تعالی بیوردیكه بندن قضا وقدر سبقت اتدیكه موتی عالم دنیایه عودت ایلمزلر لكن تمنی ایتدیكك
نسنه یی نه كونه درجه‌ایچون تمنی قیلدی ایسك سنی اول درجه‌یه ابلاغ ایده‌رم وحسن بصریدن مرویدركه
رسول الله صلی الله علیه وسلم غزا ایچون برعسكر بعث بیوردیلر وایچلرنده عبدالله بن رواحه رضی الله عنه
وار ایدی واول عسكر علی الصباح حركت ایدوب ابن رواحه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله نمازه حاضر
اولمغیچون كیرو قالدی بعد قضاء الصلوة انی كوروب یا ابن رواحه عسكر ایچنده دكلمی ایدك دیدیلر ابن رواحه
دیدیكه بلی لكن معیت سعادتك ایله ادای صلوته رغبت قیلدم وعسكرك قوندقلری محل معلومدر بعد
العصر كیدوب آنلره واصل اولورم بیوردیلركه والذی نفس محمد بیده لو انفقت ما فی الارض جمیعا ما ادركت
فضل غدوتهم یعنی نفس محمد یدقدرتنده اولان الله تعالی یه یمین ایده‌رمكه ارضده اولان جمیع مالی
انفاق ایلسك انلرك علی الصباح حركتلری ثوابنه واصل اوله مزسین وحدیث شریفده خروج الی الجهاد
ایچون تبكیراوزره حث وترغیب وجماعت ایله اداء صلوة ایچون عازم جهادر قیغلرندن كیر وقالمقدن منع وزهیب
واردر وافضل صلوات معیت رسول الله صلی الله علیه وسلمده اداقیلنسان ایكن بنه دیدكلری قول سابقی دیدیلر
وحدیث انس رضی الله عنه‌ده كلمشدركه الا تری ان النبی صلی الله علیه وسلم قال فی حق ابن رواحه ما قال
مع ان الصلوة خلف رسول الله افضل یعنی كورمزمیسین كه نبی اكرم صلی الله علیه وسلم ابن رواحه حقنده
دیدكلرین دیدیلر خلف رسول الله صلی الله علیه وسلمده اداء صلوة جمله‌دن افضل ایكن وینه حدیث انس
رضی الله عنه‌ده واردركه قال النبی صلی الله علیه وسلم غدوة او روحة فی سبیل الله خیر من الدنیا وما فیها
یعنی جهاد فی سبیل الله ده بركره صباح یاخود اخشام وقتی كیتمك دنیا وما فیهادن عندالله افضلدر وبو حدیث
دعوامزی مؤیددر وحسن بصریدن مرویدركه بركسنه امیرالمؤمنین عمر بن الخطاب رضی الله عنه حضرتلری
نامه خطابت ایدر ایكن كلوب یا خیرالناس دیو نداقیلدی حضرت عمر رضی الله عنه كلامنی فهم ایتمیوب
نه دییورسین دیو سؤال ایلدی حضار مجلس سزه یا خیرالناس دییور دیدیلر بیوردیلركه اویله ایسه خیرالناس
بن دكلم دكلدسكا خیرالناسی خبرویره‌یم اول كمسنه كیمدر یا امیرالمؤمنین دیدی حضرت عمر رضی الله عنه دیدیكه
خیرالناس اهل بادیه‌دن اول كمسنه دركه صرمهٔ غنم صاحبی اولوب ابل یاخود صرمهٔ ابل یاخود غنمی بلاددن
ربلده‌یه كتوروب بیع ایده صكره آنی فی سبیل الله خرج ایدوب مسلمین ایله اعدالری میاننده مسلحه اوله
اشته اول كمسنه خیرالناسدر بواثرلطیفده اولان لفظ صرمه قطعه معناسنه‌در ومسلحه اندهٔ اسلحه وضع اولان
سرحد یاخود حمل سلاح ایدن كمسنه‌در وبوندن اخذ ایله پیشگاه سلاطینده حمل سلاح ایدن كمسنه‌یه مسلحه
تسمیه قیلندی وحضرت عمر رضی الله عنه بن خیرالناس دكلم قوللری انجق اظهار تواضع ایچوندر زیرا بعد
وفات الصدیق ایام خلافتلرنده خیرالناس ایدیلر وقول مذكور حضرت ابی بكر رضی الله عنه‌دن روایت اولنان
كلامك نظیریدركه حال خلافتنده اقیلونی فانی لست بخیركم دیرلر ایدی یعنی بنی خلافتدن اقاله وبیعتمی
خلع ایدیكز زیرا بن سزدن افضل دكلم آنلر ایسه قول رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله بعد الانبیاء والمرسلین
خیرالناس ایدیلر وحضرت عمر رضی الله عنه ذكر اولنان صاحب الصرمه‌یه خیرالناس اطلاق ایلدی زیرا اول
كمسنه خیرالناس من ینفع الناس مقتضاسی اوزره منفعت مسلمین ایچون نفسنی ومالنی بذل ایلدی وقال رسول الله
صلی الله علیه وسلم خیرالناس رجل ممسك بعنان فرسه فی سبیل الله كلما سمع هیعة طار الیها یعنی خیرالناس
اول كمسنه‌دركه فی سبیل الله آتنك دیزكینی طوتوب حاضر وآماده طوره هرقچان دشمندن صوت مخوف ایشیتسه
اول جانبه پرواز ایلیه بعده اول كمسنه دیدیكه یا امیرالمؤمنین انی رجل من اهل البادیة وانی اجفو عن اشیاء
من العلم فعلمنی مما علمك رسول الله صلی الله علیه وسلم یعنی بن اهل بادیه‌دن بركسنه‌یم وبن علوم دینیه‌دن
چوق نسنه‌لرده جاهلم رسول الله صلی الله علیه وسلم سكا تعلیم قیلدیغی علومدن بكا تعلیم قیل حضرت عمر
رضی الله عنه دیدیكه سن لا اله الا الله محمد رسول الله مضمونته شهادت اتمزمیسین اول كمسنه بلی شهادت ایده‌رم
دیدی حضرت عمر رضی الله عنه دیدیكه سن نمازیكی ادا وزكوتكی اعطا ورمضانده صیام وحج بیت الحرام
ایدرمیسین بلی ایده‌رم دیدی حضرت عمر رضی الله عنه دیدیكه علیك بالعلانیة وایاك والسر علیك بكل عمل
اذا اطلع علیه منك لم یشنك ولم یفضحك وایاك وكل عمل اذا اطلع علیك منك شانك وفضحك یعنی علانیته

ملازم

ملازم اولوب سردن اجتناب قیل سن هر برعمل خیره ملازمت قیل كه آنك اوزرینه سندن مطلع اولورلر ایسه
سكا عار وفضاحت عارض اولمیه وهر برعمل شردن احتراز قیل كه مطلع اولورلر ایسه سكا عار وفضاحت عارض
اوله واول كمسنه‌نك اجفو عن اشیاء قولی اجهل معناسنه‌در وبو معنادن اخذ ایله قری وصحراده ساكن اولنلره
اهل الجفا تسمیه اولنور اوزرلرینه جهالت غالب اولدیغیچون وحضرت عمر رضی الله عنه شخص مذكور جاهلم
دیمش ایكن مضمون كلمهٔ شهادته عارف ومعترف اولمغله جواب مزبورنده اول شخص عالمدر دیو ایضاح وبیان
ایلدی وعلمادن بومقدار یسیر ایله اول شخصه عالم دیمكده شهد الله انه لا اله الا هو والملائكة واولوا العلم
نظم كریمنه اعتماد قیلدی یعنی الله تعالی شهادت قیلدیكه كندودن غیری معبود بالحق یوقدر وملائكه
واصحاب علم دخی بویله شهادت ایلدیلر واولوا العلم ایله مراد مؤمنلردر وبو نظم جلیل حق ایمان ایله مؤمن
اولان كمسنه اهل علم ایدوكنه دلیلدر وعلیك بالعلانیة قول شریفنك معناسی عقاید واعمالكده
طریق جاده‌یه كه جماعت مسلمینك اجتماع ایلدكلری مسلكه دخول ومذاهب باطله‌دن اجتناب
وعدول قیل دیمكدر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك علیكم بدین العجائز قول شریفی ایله
مراد بو معنادر وایاك والسر قولنده سرك معناسی اول عمل واعتقاددركه جماعت مسلمین
اكا معترف اولمیه‌لر وبعض علما دیدیلركه قولین مذكورین ایله مراد ناس ایله معامله‌ده علانیه‌لرینه اتباع
وظاهر حاللری ایله اكتفا قیلوب سرائر احواللرین استكشاف واستقصا ایلمه دیمكدر وعلیك بكل عمل قولنك معناسی
نفسك ایله معامله‌ده هر برعمل خیره ملازمت قیل كه سندن آنك اوزرینه ناس مطلع اولورلر ایسه سكا عار لاحق
اولمیه یعنی باطنك ظاهریكه مخالف اولمیه یعنی میان ناسده ناسدن حیا ایدوب مباشرتندن امتناع اتدیكك عملدن
خلوتكده دخی الله تعالی دن حیا ایدوب امتناع قیل وبویله امتناع اتمینلری الله تعالی مفتضح ورسوای قیلر ومؤلف
الكتاب امام محمد رحمه الله تعالی اشبو بابی ابو هریره رضی الله عنه‌دن روایت قیلنان حدیث شریف ایله ختم
ایلدیكه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم ومن مات مرابطا مات شهیدا یعنی اول كمسنه كه سرحد كفره‌ده محافظ
اولدیغی حالده فوت اوله شهید اولدیغی حالده فوت اولور یعنی انكیچون ثواب شهید واردر زیرا طلب رضاء الهی
ایله مماتی ایریشنجیه دكین مرابطه ومحافظه‌یه صبر ایده‌رك نفسنی بذل ایلمشدر والله المعین وایاه نستعین

باب وصایا الامراء فی الحرب * یعنی اولو الامر اولنلر عسكر وسرعسكرلرینه امر حربده نه كونه تنبیه وتوصیه
اتمك كركدر آنی بیان بابیدر امام اعظم ابو حنیفه رحمه الله تعالی روایتی ایله حبیب بن بریده والدلری بریده‌دن
روایت قیلدیكه نبی اكرم صلی الله علیه وسلم هرنه دمكه برجیش عظیم یاخود برسریهٔ قلیله بعث ایده‌لر انلره اغزوا
باسم الله دیو تنبیه بیورلر ایدی یعنی اسم الله ایله تیمن واستمداد ایده‌رك غزا ایدیكز وصاحب الكتاب امام محمد
رحمه الله كتاب السیر الصغیره بو حدیث ایله ابتدا قیلوب بزدخی اول محلده فوائد حدیثی بیان قیلدق
وبو حدیثك آخرنده كلان رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك وان ارادوكم ان تعطوهم ذمة الله
فلا تعطوهم قول شریفلری واردر یعنی اكر مشركین ایله میانه‌كزده اولان عهود وشروط اوزره عهد الله
اولسونكه بو شرطه رعایت ایده‌رز وبو عهدك عهد سندن چیقمازز دیمك قوالكزی ایسترلر ایسه مساعده
اتمكز بلكه بزلر بویله معاهده ایده‌رز دیو كندو نفسلریكزه نسبت ایدیكز وجناب مؤلف حكم شریفین
شو وجه اوزره بیان قیلدیكه نهی مزبور علی وجه التحریم دكلدر بلكه لدی الحاجه نقض عهد اللهدن احتراز
ایچون كراهته محمولدر واما اوزاعی كفاره اعطاء ذمة الله فی عاجز اولماز دیوب حدیث مذكورك ظاهر یله
استدلال ونهی مطلق منهینك حرمتنی مقتضیدر قاعده سیله تأیید مقال ایلدی ولفظ مذكور حضرت علی
رضی الله عنه‌دن طریق اهل بیت ایله روایت قیلنان حدیثده دخی ذكر اولنوب قال علیه السلام لا تعطوهم
ذمة الله ولا ذمتی وذمتی ذمة الله یعنی كفار ایله معاهده‌كزده الله تعالی نك عهدینی وبنم عهدیمی عهد الله
اولسون یاخود عهد رسول الله اولسون دیه‌رك اعطا اتمكز زیرا بنم عهدم دخی عهد الله كیدر اكن بزم
مذهبمزده مكروه كوردیكی اعطاء عهد اللهده موجب كراهت بروصف تحققندن دكلدر بلكه باعث كراهت
اولدركه احیانا مسلمین رأی ایتدكلری مصلحت ایچون نقض عهده محتاج اولورلر اول وقتلرده كندو عهدلرینی
نقض اتملری نقض عهد الله وعهد رسول اللهدن اهوندر وآخر حدیثده بو معنایه اشارت ایدوب دیمشدركه
فانكم ان تخفروا ذممكم وذمم ابائكم خیر من ان تخفروا ذمة الله یعنی زیرا سزلر كندو عهدلریكزی وآبا واجدادیكزك
عهدلرینی نقض اتمكز عهد اللهی نقض اتمكزدن احسندر ولفظ ذمة بمعنی العهددر قال الله تعالی لا یرقبون

في مؤمن الا ولا ذمة لفظ ال كسر همزه وتشديد لام ايله يمين معناسنه وذمت عهد معناسنه در يعني اهل شرك مؤمنين حقلرنده يمين وعهدلرينه رعايت ايدوب سوزلرنده طورمازلر و بوندن اخذ ايله بني آدمدن معاهدينه دخي ذمت تسميه اولندي التزام عهده محل اولدقلري ايچون وكندو ذمتلري وآبا واجدادلري ذمتلرندن مراد شول مخالفه ومعاهده در كه زمان جاهليتده ايدرلر ايدي واخفار نقض العهد معناسنه در ثلاثيدن خفروا ديرلر عاهدوا ديمكدر وافعالدن اخفروا ديرلر نقضوا العهد ديمكدر وهمزه سي ازاله ايچوندر وعند الحاجه بو عهدي نقض ايتمك جائزدر قال الله تعالى واما تخافن من قوم خيانة فانبذ اليهم على سواء يعني يا محمد اگر بر قوم معاهديندن بعض امارات ايله خيانتلرندن انديشه ايدر ايسك مساوات اوزره عهدلرين اوزرلرينه طرح ايله يعني غدردن احتراز ايچون سز وآنلر نقض عهد ايده جكلري بكزي شبهه سزجه بيلمكده مساوات اوزره ديمكدر ودخي براءة من الله ورسوله الى الذين عاهدتم من المشركين نظم كريمنده مدعامزه دليل واردر يعني اشبو رخصت نازله الله تعالى ورسولي جانبلرندن مقدما مشركيندن معاهده ايلديككز كسنه لر جانبلرينه تبريدر ومشركين محافظهٔ عهود ايتمدكلرندن سزك دخي بعد اليوم عهدلريكز نبذ اولنمشدر انتهى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك ثلث انا خصمهم ومن كنت خصمه خصمته وقال في الجملة رجل اعطى بي ثم غدر ورجل باع حرا واكل ثمنه ورجل استأجر اجيرا ولم يعطه اجره قول شريفلري نهي مذكور على وجه التحريم دكلدر كلاممزي تأييد ايلدي يعني اوچ طائفه واردر كه بن آنلره خصومت ايدرم وهر كسنه كه بن اكا خصومت ايدرم البته بن اكا غالب كلورم واول جمله يي تعداد ايتمكده ديديلر كه بريسي اول كسنه در كه خصمنه بنم عهدم ايله معاهده ايدوب صكره وفاقيليه وبري دخي اول كسنه دركه حر صاتوب بهاسني اكل ايده وبري دخي اول كسنه دركه اجرت ايله بر كسنه يي استخدام ايدوب واجرتني ويرميه پس بو حديثده اعطاء عهد رسول الله جائز ايدوكين بيان واردر لكن عدم وفا ايله غدر حرام اولور وامراء جيوش عهد الله وعهد رسول الله ايله امان ويررلر ايدي وحضرت ابو بكر وحضرت عمر رضي الله عنهما آنلري منع ايتمزلر ايدي بوندنصكره مؤلف رحمه الله ابن عمر رضي الله عنهمادن بر حديث شريف ذكر ايلديكه ابن عمر رضي الله عنهما بيورديلر كه ابو بكر الصديق رضي الله عنه يزيد بن ابي سفياني بر عسكر اوزره امير نصب وغزايه بعث ايدوب حضرت ابي بكر اكا بعض وصايا توصيه ايدرك ماشيا برابر چيقديلر يزيد بن ابي سفيان ديديكه يا خليفة رسول الله بن راكب وسن ماشي نيجه اولور سن راكب اول ياخود بن نازل اولايم حضرت ابي بكر رضي الله عنه بيورديلر كه نه بن راكب اولورم ونه سن نازل اول زيرا في سبيل الله خطوه لرم ايله ثواب قصد ايدرم وبونده دليل واردر كه انسان هرنه اولور ايسه اولسون تشييع غزات ايچون مشيي غنيمت بيلمك كركدر حضرت صديق رضي الله عنه خليفهٔ رسول الله ايكن ايتدكلري كبي وحضرت صديق رضي الله عنه دن مرويدر ديديلر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرين ايشتدمكه بيوررلر من اغبرت قدماه في سبيل الله وجبت له الجنة يعني اول كسنه كه في سبيل الله قدميني غبار آلوده اوله آنك ايچون جنت واجب اولور وحديث انس رضي الله عنه ده واردر كه قال عليه السلام ما اجتمع غبار في سبيل الله ودخان جهنم في جوف مسلم يعني جوف مسلمده في سبيل الله غبار ايله دخان جهنم اجتماع ايلمز وبوندنصكره مؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله ينه حديث ابي بكري سند آخر ايله ذكر ايلديكه حضرت ابي بكره ركوب ايچون دوه سين كتوردكلرنده ديديكه راكب اولمزم بلكه ماشيا كيدهرم پس كندو ماشيا كيدوب دوه سين آردنجه چكديلر وكيدر ايكن في سبيل الله قدملرينه غبار اصابت ايتمك ايچون نعلينن چيقاروب كندو ايكي پرمقلري ايله طوتدي وحضرت ابي بكر رضي الله عنه بو فعلنده انجق رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه اقتدا قصد ايلدي زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلري معاذ بن جبلي رضي الله عنه يمنه بعث ايتدكلرنده تشييع ايدوب برابرجه بر ميل ياخود ايكي ميل ياخود اوچ ميل ماشيا كتديلر وبو قصه نك نظيري روايت اولنمشدركه حضرت حسن بن علي رضي الله عنهما طريق حجده ماشيا كيدوب هجانلري يانده چكيلور ايدي يا ابن رسول الله نه ماشيسين ديدكلرنده ديرايديكه نعم زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرين ايشتدمكه بيوررلر من اغبرت قدماه في سبيل الله لم تمسها نار جهنم يعني اول كسنه كه قدميني في سبيل الله پر غبار اوله اكا نار جهنم مس ايلمز وابو بكر رضي الله عنه نه قيلدي ايسه حاجي ياخود غزاتي تشييع ايدنلره دخي مندوب ومستحب اولان اولدر بعده ابو بكر صديق رضي الله عنه يزيد بن ابي سفيانه ديديكه سكا اون خصلت ايله وصيت ايدهرم آنلري ازبر قيل بري اولدر كه سن بو سفركده عن قريب كفرهدن بر طائفه يه ملاقي اولورسنكه انلر صومعه لرنده كيروب

مطلب تشييع الحاج والغازي

زعملرنجه طاعة الله ايچون تفريغ نفس ايتمشلردر سن انلري تفريغ نفس ايلدكلري خصوص ايله ترك ايدوب تعرض قيلمه وامام ابو يوسف وامام محمد رحمة الله عليهما اصحاب صوامع قتل اولنمازلر قوللرنده بو كلام ايله استدلال ايدرلر وقول مذكور امام ابو حنيفه رحمه الله تعالىدن دخي روايتدر لكن امام ابو يوسفدن مرويدركه قتل اصحاب صوامعدن امام ابو حنيفه يه سؤال ايتدم قتللرين مستحسن كورديلر بعض علما ديديلركه جواز قتل اولو قتده دركه آنلر صومعه لرندن ناسه نزول وكاه ناس انلره صعود ايدوب رأي وتدبيرلري مصدر قتال اوله اما اوزرلرينه صومعه لرينك قپولرين قپارلر ايسه قتل اولنمازلر بالكليه ترك قتال ايتدكلري ايچون وحديث ابي بكر رضي الله عنه ايله مراد انجق بودر ونكته سي اولدركه مبيح قتل اولان من حيث المحاربه دفع شرلريدر وآنلر قپولرين اغلاق ايتدكلرنده كرك مباشرت وكرك تسبب وجهي اوزره شرلري مندفع اولور اما امر حربده رأي وتدبيرلري اولوب كفار دخي تدبيرلرينه متابعت ايدرلر ايسه آنلر دخي تسبب وجهي اوزره مقاتلدر البته قتل اولنورلر وحضرت ابي بكر رضي الله تعالى عنه خصلت ثانيه ايله توصيه ده ديديكه سن بو سفركده قريبا بعض اقوامه ملاقي اولورسنكه آنلر باشلرينك اورطه لرين تراش ايتمشلر اول محللريني سيف ايله قلع وشق ايديكز وبو طائفه دن مرادي شماسلردركه انلر بين النصارى ميان مسلمينده علويه منزله سنده در وحضرت ابي بكر رضي الله عنه سند آخر ايله روايت اولنان حديثده بو معنايه اشارت ايدوب وتركوا شعورا كالعصابة ديدي يعني انلر باشه بغلنان چنبر كبي اطراف رأسلرنده صاچلر ترك ايلديلر وبعض علما ديديلر كه انلر هارون عليه السلام اولادندن ايديلر وناس امر حربده رأي وتدبيرلرينه تابع اولوب انلر دخي ناسي مسلمين ايله حرب وقتاله اغرا ايدرلر ايدي بناء على ذلك آنلر ائمة الكفردر غيري قتلدن انلري قتل اولى واحرادر وسند آخر ايله روايت اولنان حديثده حضرت ابي بكر رضي الله تعالى عنه بو معنايه اشارت ايدوب فاضربوا مقاعد الشيطان منها بالسيوف والله لان اقتل رجلا منهم احب الي من ان اقتل سبعين من غيرهم ديدي يعني سز آنلرك رؤس محلوقه لرينك تا اورطه يرلرندن اماكن شيطان اولان محللريني سيف ايله ضرب ايديكز والله انلردن بريني قتل بكا سائر كفاردن يتمش كسنه قتلندن احبدر قال الله تعالى فقاتلوا ائمة الكفر انهم لا ايمان لهم يعني اهل كفرك ائمه ورؤسالري ايله قتال وانلري قتل ايله ازاحهٔ ضلال ايديكز زيرا انلرك عهود ويمينلرينه رعايتلري يوقدر وكسر همزه ايله ايمان قرائتنه كوره اسلام وايمانلري يوقدر ديمكدر والله تعالى بناسي مشاركت بين الاثنين ايچون فقاتلوا كلمه سي ايله امر ايلمكده مضمون مذكوره اشارت واردر مترجم فقيردر كه بو محلده بعض نسخ كتابده ومراده بمقاعد الشيطان شؤن رؤسهم واقع اولمشدر شؤن جمع الشأن در موصل قبائل الرأس يعني رأسده بربرينه واصل اولان قطعه لرك مجمعي در وبعض نسخده شؤن رؤسهم يرنده سوء همهم وبعضيسنده شؤن رؤسهم اي سوء همهم واقع اولمشدر بو صورتده شؤن جمع الشأن بمعنى الحال در بو ايكي نسخه صحته اقرب وذيلنده وذلك يكون في الرأس كما قال ابو بكر رضي الله عنه في اقامة الحد اضربوا الرأس فان الشيطان في الرأس قوله انسبدر يعني مقاعد الشيطان ديمكدن مرادي رأسلرنده اولان احوال فاسدهٔ نفسانيه ومؤمنين حقلرنده همم كاسدهٔ شيطانيه لريدر وبو احوال وهمم رأسده يعني دماغده اولور نته كيم حضرت ابي بكر رضي الله عنه اقامت حدود قتنده محدودك باشنه اوريك زيرا شيطان باشنده در ديدي انتهى وخصلت ثالثه ده حضرت ابي بكر رضي الله عنه ولا تقتلن مولودا ديدي يعني مولودي اصلا قتل ايتمه اگرچه صغير وكبير جمله ناس مولوددر لكن مرادي انجق صبيدر اكا مولود ايله تعبير ايلديكي ولادته قريب العهد اولديغندندر ومرادي قتال ايتمين صبياني قتل ايتمه ديمكدر وروايت اخراده ايضاح ايدوب لا تقتلن صغيرا ضرعا ديمشدر يعني صبي ضعيف وذليلي قتل ايتمه وخصلت رابعه ده ولا امرأة ديدي يعني عورتلري دخي قتل ايتمه ومرادي قتال ايتمزسه قتل ايتمه ديمكدر زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم بر مقتوله عورت اوزره مرور ايدوب هاي بو قتال ايدر دكل ايدي وارخالده يتشوب سويله كه صبي واجيره مقوله سني قتل ايتمسون ديديلر وخصلت خامسه ده ولا شيخا كبيرا وفي رواية فانيا ديدي يعني شيخ كبير فاني يي دخي قتل ايتمه مرادي اگر قتال ايتموب وامر قتالده صاحب رأي دكل ايسه ديمكدر اما اگر قتال ياخود قتالده رأي وتدبير ايدر ايسه البته قتل اولنور زيرا
* رسول الله صلى الله عليه وسلم يوز يكرمي ياشنده ايكن دريد بن الصمه يي قتل ايله امر ايلديلر واهل سير ايچون انده بر قصهٔ معروفه لري واردر كه كفار اني يوم حنين ده رأي وتدبيري ايله استمداد ايچون احضار ايلديلر واول دخي في الحقيقه امر حربده صاحب رأي ايدي بعده انلره بعد المشورة رأي واشارت قيلديكه اولاد وعياللرين بلادلرندن

جبال عالیه‌یه رفع ایدوب ورجاللری آنلر ینك ارقه‌لرنده سیوفلری ایله اعداری اولان مسلمینه ملاقی اوله‌لر لکن مخاذیل
کفار بورأیی قبول واختیار ایتمیوب عادت عرب اوزره اهل وعیاللری معیتلرنده اوله‌رق قتاله ابتدار ایلدیلر و بو کیفیت
مسلمینه باعث نصرت ومشرکینه سبب هزیمت اولدی حتی درید بن الصمة بو شعر فضا حتشعار ایله قصهٔ
مشروحه‌یی اشعار ایلمشدر * شعر * امرتهم امری بمنعرج اللوا فلم یستبینوا الرشد الا ضحی الغد فلما عصونی
کنت منهم وقداری غوایتهم فی اننی غیر مهتد مترجم فقیر دیرکه بیت ثانیده فی موضعنده واوایله وانی غیر
مهتد دخی روایت اولندی ومنعرج فتح رایله مکان میل وانعطاف معناسنه‌در ولوی رمل ملتوی‌در ومنعرج
اللوی رملك محل انعطافی معناسنه‌در اکرچه علم موضع اولدیغی کتب لغتده بولنمامشدر لکن بنم مرادی
وصف مذکور اوزره اولان مکان معیندر یعنی بن انلره منعرج لواده امر رشیدم ایله امر ایلدم لکن انلر رشاد
امریمی انجق ایرته‌سی وقت ضحاده بعد الهزیمه فهم ایلدیلر وقتاکه بکا عصیان ایلدیلر بن دخی حقمده
سبیل رشاده مهتدی دکلدر دیو زعملرنده خطا وغوایتلرین بیلوب طوردم ایکن لاعلاج بنده آنلردن اولدم
روایت ثانیه اوزره معنای بیت وقتاکه بکا عصیان ایلدیلر بن دخی خطا وغوایتلرین بیلور ایکن آنلردن اولدم
حال آنکه بن دخی اول هنکام عجزده سمت رشاده مهتدی دکلم وشاعر مزبور مدلول شعری اوزره امر حربده
صاحب رأی اولمغله رسول الله صلی الله علیه وسلم انی قتل ایله امر ایلدیلر انتهی وخصلت سادسه‌ده
ولا تعقرن شجرا بدا ثمره ولا تحرقن نخلا ولا تقطعن کرما دیدی یعنی میوه‌سی ظاهر اولان شجرك باشنی کسمه وخرما
اغاجنی یاقمه وشجرهٔ عنبی قطع ایتمه امام اوزاعی رحمه الله تعالی بو حدیثك ظاهر اطلاقی ایله استدلال ایدوب
مسلمین ایچون دار الحربده تخریب دیاره مؤدی اولان برنسنه‌یی اشلمك حلال اولماز زیرا تخریب فساددر والله
تعالی فساده راضی اولماز دیو افادهٔ حال وقرآن عظیمده دخی واذا تولی سعی فی الارض لیفسد فیها ویهلك
الحرث والنسل نظم کریمی ایله تأیید مقال ایلدی وحضرت علی رضی الله عنه دن مروی اولان حدیثده
دخی واردرکه نبی اکرم صلی الله علیه وسلم امراء جیوشه وصیتلرنده قول مذکوری ذکر ایدرلر ایدی وابو الحسن
الکرخی اول حدیثی بطوله ذکر ایدوب واثناء حدیثده الا شجرا یضرکم کلدی یعنی سزکله قتال عدو بیننه
حائل اولان شجری قطع ایدیکز وامام اوزاعی مقال مشروح المآلنه حدیث آخرده روایت قیلنان بر دلیل ایله
دخی استدلال قیلدیکه الله تعالی انبیاسندن بر نبی‌یه وحی قیلدیکه هرکیم ملکوت ارض ایله اعتبار مراد ایدر ایسه
آل داود ایله اهل فارسك ملکنه نظر قیلسون اول نبی دیدیکه یارب اکرچه آل داوده‌نه ایله اکرام ایتدی ایسك
اکا لایقلردر لکن اهل فارس مجوسیلر ایکن آنلر کیمدر که اویله ملك عظیم ایله اکرام ایلدك جوابنده الله تعالی
بیوردیکه انهم عمروا بلادی فعاش فیها عبادی یعنی اهل فارس عدالتلری ایله بلادیمی معمور قیلدیلر واول
بلادده بنم قوللرم تعیش ایلدیلر و بو ادله ایله عمارارضه سعی ایلمك ممدوح ایدوکی متبین اولدقده سعی تخریب
دخی مذموم ایدوکی متعین اولور ولکن بزلر که معاشر الحنفیه امام اوزاعی‌یه مقابله‌ده دیرزکه نفوس انسانیه حرمت
جهتیله اشیاء مذکوره دن اعظم ایکن کسر شوکت مشرکین ایچون آنی قتل ایتمك جائز اولنجه تخریب بنا
وقطع اشجار مقوله سندن ماد ون النفوسی اتلاف اولی بالجواز در حتی ولا یطؤن موطئا یغیظ الکفار
ولا ینالون من عدو نیلا الا کتب لهم به عمل صالح نظم جلیلنده مدعای مذکوره بیان ودلیل واردر یعنی اهل اسلام
بلاد کفاردن بر موضعه قدم باصوب ارضلرنده کفاری تکدیر واغضاب ایده جك وجهله تصرف ایتمزلر ودشمن
دینلرین قتل واسر وهزیمتدن بر وجهله تحقیر وتذلیل ایلمزلر الا هر بری ایچون مسلمینه عظیم عمل صالح دیوان
حسناتلرینه کتب وتحریر اولنور اما حدیث ابی بکر رضی الله عنه ده وارد اولان ولا تعقرن شجرة آه
قول شریفنك تأویلنه امام محمد رحمه الله تعالی بوندنصکره اصل کتابده اشارت قیلمشدرکه جناب صدیق
اول عسکری فتح شام ایچون تجهیز قیلوب مقدما دخی اخبار نبی اکرم صلی الله علیه وسلم ایله بلمش ایدیکه
بلاد شام فتح اولنوب مسلمینه نصیب اوله جقدر بناء علی ذلك تخریب دیار وقطع اشجاردن آنلری نهی ایلدی
نته کیم بوندنصکره بیان اولنور ونبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن روایت قیلنان حدیثك دخی تأویلی بودر
کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حصن ثقیفی محاصره‌ده منجنیق نصب ایلدیلر ومنجنیقده اولان
تخریب وافساد جمله‌یه ظاهر وهویدادر وخصلت سابعه‌ده دیدیکه اعدانك اوکوز وقیون وسائر حیوانلرینی
ذبح ایتمکز مکر ضرورت اکل ایچون اوله زیرا روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ضرورت اکلدن

غیریده ذبح حیواندن نهی بیوردیلر و بو حدیثده دلیل واردرکه دار الحربده غانمین ایچون طعام وعلف
مقوله‌سندن اخذ وتناول جائز اولور وذبح المأکول للاکل دخی بو قبیلدندر و بوندنصکره مؤلف الکتاب
امام محمد رحمه الله تعالی بو حدیثی طریق آخر ایله اعاده قیلوب آخرنده اوج خصلت دخی زیاده ایلدی
مترجم فقیر درکه مقتضای سوق اولدرکه حضرت امام خصال عشرك انجق بدیسنی بر سند ایله ومجموعنی
دخی سند آخر ایله اخذ ایدوب اول سببدن سیاق مذکور اوزره روایت قیلمشدر وخصلت ثامنه‌ده حضرت ابی بکر
رضی الله عنه ولا تغلن دیدی یعنی غلول ایتمه و بو قوله‌ده حرمت غلولی بیان واردر وغلول بعض غانمین
غنائمدن طعام وعلفدن غیری بعض اشیایی کند ونفسی ایچون کیزلوجه اخذ ایتمکدر و بو حرامدر قال الله تعالی
ومن یغلل یأت بما غل یوم القیمة یعنی اول کمسنه که غلول ایده اول غلول ایتدیکی نسنه‌یی یوم قیامتده
میدانه کتوروب ظهور خیانت ایله میان اهل محشرده رسوای قیلنور وقال علیه السلام الغلول من جمر جهنم
یعنی غلول نار جهنمدندر ومال غنیمتدن علی وجه الغلول اخذ ایتمك جهنم آتشنی آلمق کبیدر وخصلت تاسعه‌ده
ولا تجبنن دیدی یعنی امر حربده قطعا اظهار خوف وخشیت ایتمه ووصیت مزبوره الله تعالینك ولا تهنوا قول شریفی
کبیدر یعنی قتالدن اظهار وهن وضعف ایتمکز زیرا اهل جهادك اظهار جبن ایتملری آنلره قتالدن ضعف ایراث ایدر
وخصلت عاشره‌ده ولا تفسدن ولا تعصین دیدی بعض علما دیدیلرکه معناسی سکا امر ایتدیکم نصیحتی ترك وافساد
ایله بکا عصیان ایتمه دیمکدر زیرا فائدهٔ وصیت انجق قبول واطاعت ایله ظاهر اولور و بعضلر دیدیلرکه اکر الله تعالیدن
نصرت ایسترایسك الله تعالی‌یه عاصی اولمه دیمکدر بعده امام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذکوری طریق ثالث
ایله عبد الرحمن بن نفیر الحضرمی روایتی اوزره اعاده ایدوب نقل ایلدیکه حضرت ابی بکر الصدیق بعد رسول الله
صلی الله علیه وسلم تجهیز جیوش ایتدکده عسکره خروج ایله امر ایلدی وآنلر اول جیوشدرکه بر طائفه‌سنه شرحبیل
بن حسنه و بر طائفه‌سنه یزید بن ابی سفیان و بر طائفه‌سنه عمرو بن العاص رضی الله عنهم حضراتی امیر وسر عسکر
ایدوب وجمله‌سنه محللرندن خروج ومدینهٔ منوره‌یه التی میل مسافه‌ده بنی شرحبیل قبولرنده که اول موضعك
اسمی یار بنی شرحبیل‌دردینلدی اجتماع قیلملر ایله امر ایلدی و بو کلامده دلیل واردرکه امام المسلمین تجهیز جیوش
مراد ایتدکده خارج بلده‌ده موضع معینده اجتماعلری ایچون بر مجمع اتخاذ ایله آنلره امر ایتمك لایقدر زیرا اول مجمعدن
جمله‌سی بردن حرکت ایلمك کندو خانه‌لرندن حرکتلرینه نسبت ایله اسهلدر بعد التجمع حضرت ابی بکر رضی الله
عنه مجمعلرینه کلوب آنلر ایله صلوة ظهری ادا بعده خطبه ایچون قیام والله تعالی‌یه حمد وثنا ایلدی بعده
دیدیکه انکم تنطلقون الی ارض الشام وهی ارض شبعة قد ورب الکعبة دخلتها مرات بعض رواة
سین مهمله ایله سبعه روایت ایدوب کثیرة السباع المؤذیة معناسنه‌دردیدیلر لکن روایت مذکوره خطا وتصحیفدر
صحیحی شین معجمه ایله شبعه‌درکه ارض مخصبه درآنده شویله کثرت نعم واردرکه انسان همان رؤیتی ایله شبعان
اولور معناسنه‌در یعنی سزلر ارض شامه کیده‌یورسز واول ارض شبعه‌در ورب الکعبة بن علی التحقیق اکا
کرار اومرار داخل اولدم و بویله مدح ایله انلری شامه توجهلرینه تشویق ایدوب کویا سزلر مدینه‌ده چکیلن
جوع وشدتدن اویله بر ارض مخصبه‌یه انتقال ایده‌یورسز دیمش اولدی بعده دیدیکه الله تعالی سزه نصرت
ایدیجی وقدرت ویریجی درحتی شامده مسجدلر اتخاذ ایدرسز لکن اولمیه‌که هوای نفسکز ایچون لعب ولهو
قصدی ایله کیده‌سز زیرا الله تعالی هر شیئه عالمدر وحضرت ابی بکر رضی الله عنه بو قولی انجق رسول الله
صلی الله علیه وسلم دن سماع ایله سویلدی زیرا نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن حدیث معروفده
کلدیکه قال علیه السلام انکم ستظهرون علی کنوز کسری وقیصر یعنی ای اصحابم سزلر قریبا
کسری و قیصرك ملکنه غالب وخزائننه مالك اولورسز و بو حدیثدن ظاهر اولورکه حضرت صدیق
وصایای سابقه‌سنده تخریب دیار وقطع اشجاردن عسکری نهی ایتدیکی بالجمله مسلمینه نصیب اوله جق
بلد یکندندر وعسکرین لعب ولهو قصدی ایله کیتمکدن نهی ایلدی زیرا جهاده چیقدیلر وجهاد امر دیندر
ودینده لعب ولهو حرامدر قال الله تعالی وذر الذین اتخذوا دینهم لهوا ولعبا یعنی یا محمد سن آنلری ترك
قیل که دینلرین لهو ولعب مقوله‌سندن اولان نسنه‌لری دین اتخاذ ایده‌لر بعده حضرت صدیق
دیدیکه وایاکم والاشر ورب الکعبة لتأشرن یعنی سزلر اشردن احتراز ایدیکز ورب الکعبة نهی ایتدیکم
اشره مبتلی اولورسز واشر نوع طغیاندرکه تحصیل غنی ایدنلرده پیدا اولور قال الله تعالی ان الانسان
لیطغی ان رأه استغنی یعنی انسان کندونفسنی غنی ومستغنی بیلمك ایله البته عصیان وطغیان ایلر بنا برین حضرت

راوئ مذکور امام حصیر نسخه‌سنده
عبد الرحمن بن جبیر بن نفیر واقع
اولوب وبروی نفیل ونفیر دیو نسخه
مرقومه دن نقل اولنمشدر *

مطلب استعراض الامام جیشه

ابی بکر آنلری نهی ایلمش ایکن اموال کثیره یه ظفر بولملریله مبتلای اشر وطغیان اوله جقلرینه ورب الکعبه دیو
یمین ایلدی و بو حدیث الی آخره اصل کتابده مذکوردر ونهایتنده حضرت ابی بکر رضی الله عنه دیدیکه
بوندن صکره بن اشبو مقامدن عود ایتدیکمده سزلر بکا قرشو ترتیب طابور ایدوب صف واحد اولوکز حتی بن کلوب
کوره یم وامام المسلمین عرض جیوش اتدکده بویله اتمک کرکدر راوی دیرکه حضرت صدیق سلام ویره رک
صف عسکرک اولندن آخرینه وارنجه امرار نظر ایله مرور ایلدی ودیر ایدیکه اللهم اقبضهم بما قبضت به
بنی اسرائیل بالطعن والطاعون انطلقوا موعدکم الله یعنی یارب بونلری بنی اسرائیلی انکله قبض ایتدیکک
طعن رماح وطاعون متلف الارواح ایله قبض قیل واروب کیدک سزکله موعد جمعیتمز دیوان باریدر و بو قولنک
تأویلی اولدر که عسکری خانه لرینه رجوع اتمک نیتیله خروجه اغرا قیلدی زیرا رضاء الله تسلیم نفس اتمک
ایچون اول نیتیله تمام اولور وآنلره اللهم اقبضهم بما قبضت به بنی اسرائیل قولنده نیل شهادت ایله دعا ایلدی
وبعض علما دیدیلر که مرادی فناء امتی بالطعن والطاعون حدیث شریفنک معنای منیفیدر یعنی بنم امتمک
هلاککاری طعن وطاعون ایله در یوقسه امم سالفه کبی علی وجه الاستیصال انواع عذاب ونکال ایله دکلدر
وطاعون ارض شامده کثیر الوقوع اولمغله عساکر اسلام انکله مبتلی اولورلر ایسه حضرت ابی بکر رضی الله
عنه اوجهله واصل درجهٔ شهادت اولملریله دعا ایلدی و بونده دلیل واردر که برکسنه آخر ایچون شهادت ایله
دعا اتمکده بأس یوقدر زیرا ظاهرده موتله دعا ایسه ده معناده حیات ابدیه ایله دعادر وحضرت صدیق رضی الله
عنه انطلقوا موعدکم الله قولی ایله یوم مذکور کندو ایله ملاقاتلرینه آخر العهد اولوب دنیاده بردخی ملاقی
اولمیه جقلرین بیان ایلدی مرادی کندونک قرب اجلنی اخبار یاخود عسکرک عودت اتمیه جکلرین اشعاردر
زیرا بو ایکی صورتده قبل یوم القیامه بربرینه ملاقی اوله مزلر راوی دیرکه اول عسکر کیدوب ارض شامه نازل
اولدیلر وکفار روم بلاد شامدن آنلر ایله محاربه یه جیوش عظیمه جمع وتدارک ایلدیلر و بو خبر جناب صدیقه
واصل اولدقده خالد بن ولید رضی الله عنه بلاد عراقده ایدی اکا خبر ارسال قیلدیکه عراقدن اوچ بیک آتلو ایله
عودت وشامده اولان اخوانکه امداد ونصرت ایده سین ثم العجل ثم العجل والله قرای شامدن بر قریهٔ صغیره
عراقده بر بلدهٔ عظیمه دن بکا احبدر دیو تنبیه وافهام ایلدی و بو قضیه کبی امام المسلمین اوزره واجبدرکه
عسکر اسلام اوزره جموع اعدانک کثرت وغلبه سین استماع اتدکده تقویت مسلمین ایچون امداد واعانت
وامداده کیدنلری سرعت وتعجیله حث واغرایه مسارعت ایده که انهزاملرندن اقدم وصوللریله
امداددن مطلوب اولان فتح وظفر منصهٔ وصلتده جلوه کر اوله زیرا منهزم اولان عسکر بردخی کیرو
دونمیه جکی امر مقرردر وجناب صدیقک شامی عراق اوزره ترجیح ایتدیککی مقام مرسلین اولمق ایله بلدهٔ
مبارکه اولدیغندندر راوی دیرکه فاقبل خالد مغذا جوادا بمن معه یعنی حضرت خالد امر خلیفه کلدکده
یانندهٔ اولان عسکر ایله مسرع ومنقاد اولدیغی حالده کلدی یقال اغذ القوم اذا اسرعوا السیر
راوی دیرکه حضرت خالد ارض شامده عساکر رومی شق ایدوب تا که ضمیر وذنبه نام محلره چیقدی
وعسکر مسلمینی جابیه نام محلده بولدی راوی دیرکه مملکت رومده رومه تابع اولان اعراب قدوم حضرت
خالدی ایشیدوب خوفه دوشدیلر زیرا حضرت خالد شجاعتله مشهور اولوب کمال صرامتندن رسول الله
صلی الله علیه وسلم اکا سیف الله دیو تسمیه قیلمشلر ایدی راوی دیرکه خوفلرین اشعار وایراده شاعرلری اشبو بیتی
نظم وانشاد ایلدی * شعر * الا فاصبحینا قبل خیل ابی بکر لعل منایانا قریب وماندری یعنی ای جاریه بزم شراب
صبوحمزی عسکر ابی بکر کلمزدن اقدم بزه ویر ظن ایدرمکه ممانلریمز قریبدر و بزلر بیله میورز و بو شعرک
قصه سی کتب مغازیده مذکوره درکه بو بیتک قائلی عظماء مرتدیندن ایدی وجاریه سی بر کاسه ایچنده شرابی
کتوروب یدینه صوندی وکندو دخی ارقه سنی دیواره ویروب بو بیتی سویلدی بعده شرب شرابه باشلدی
اتفاقیات غریبه دندرکه نظمنده ایلدیکی تشأم ظهوره کلوب اول حینده خالد بن ولید حضرتلرینک عسکرندن
بر بهادر منزلی دیوارندن آشمش ایدی بو نظمی ایشتدیکی کبی سیف صارم ایله کله سنه بر ضرب ایله ضرب ایلدیکه
سر شقاوت افسری حباب شراب کبی کاسه سنک ایچنه ساقط اولدی راوی دیرکه خالد بن ولید رضی الله تعالی عنه
کلوب امراء ثلثهٔ سابقهٔ الذکر شرحبیل بن حسنه ویزید بن ابی سفیان وعمرو بن العاص اوزرلرینه امیر الامرا اولدی
وعسکر روم دخی انطاکیه وحلب وقنسرین وحمص وحماة مثللو بلده لردن فرار ایلدیلر وهرقل که روم
پادشاهی ایدی فرارلرندن محزون اولوب کندو دخی بلاد رومه کتدی و باهان که صاحب الجیشی ایدی یاننده

اولان عسکری ایله هرمسه نام محلدن کلوب شامده اولان عسکره ملتحق اولدی و بو یانمزدن متین اولورکه
عساکر روم باجمعهم شامده اجتماع ایلمشلر ایدی وامراء مسلمین دخی بر خیمه ده جمعیت وامور حربیه یه دائر رشتهٔ
مشاوره یی نقض وابرامه مباشرت قیلدیلر وایچلرنده مقدما احوال دشمنی تجسس ایچون کیدوب کلمش
قضاعه نام برکسنه وار ایدی انک ایله خلوت واحوال عدودن بحث وصحبت ایدرلر ایدی وامراء جیوش اوزره
واجبدرکه اعدانک عزیمت ایلدکلری رأی وتدبیرلرندن خبر کتورر جاسوسلر بعث وتسییر وعودتنده جاسوسی
نامه تشهیر اتمیه رک انکله خلوت ایدوب استکشاف ما فی الضمیر ایده لر تا که جیوش مسلمین اعدانک قوتنه
واقف اولوب خوف وخشیتلرینه یاخود ضعفنه مطلع اولوب تکاسل ورخاوتلرینه باعث اولمیه راوی دیرکه
اول اثناده ابو سفیان عصاسنه طیرنوق کلوب امراء مسلمینه سلام ویردی آنلر دخی وعلیک السلام لکن بزه یاقلشمه
دیدیلر ورداعلرینه بادی اولدرکه ابو سفیان مؤلفه دن اولوب هنوز اسلامی قوت بولمادی دیو اتهام ایدرلر ایدی
ابو سفیان دیدیکه قومم اولان قریشدن بر طائفه امر حربده مشورت ایده لر و بن دخی میانه لرنده حاضر اولایم
و بنی مشاوره لرنده ادخال اتمیه لر بن بعد الیوم دنیاده صاغ قالمق استمم وابو سفیانک بو اصرارینه بادی اولدرکه
ابو سفیان میان قریشده امر محاربه ده بغایه حسن تدبیر ایله مشهور ایدی پس بعض حضار دیدیلرکه
اختیاریکزک رأینه اعتباریکز واردر که اول امر حربده صاحب رأیدر جمله سی بلی واردر دیدکلرنده انی دخی
دعوت ایتدیلر اول دخی مجلسه کیردی دیدیلرکه بو بابده تدبیرینه در سویله اول دخی استغنا کوستروب امرا سزلرسز
وسزلر بیلورسز دیدی انلر دخی دیدیلرکه سنک تدبیرکدن مستغنی دکللرز البته سویله اول دیدیکه بن شو مرغاده
بریولک دیه کوریورم بلی واردر دیدیلر اول دیدیکه بنم رأیم اولدرکه بو محلدن قالقوب اول دیه یی ارقه کزه
آلورسز وعکرمهٔ بن ابی جهلی بر مقدار عسکره باش ایدوب عسکرده هرنه قدر تیرانداز وکمانکش وار ایسه
معیتنه تعیین ایدرسز زیرا بن بیلورمکه عکرمه بو ایشک رجلیدر و بلال صلوهٔ صبح ایچون اذان اول ایله ندا
قیلدقده عکرمه اول تیراندازلر براوله رق چیقوب واول تیراندازان انلرینک کوکسی برابری صف باغلیوب
طورسونلر اکر اثناء لیلده دشمندن بر حرکت اولورسه انلر الله تعالینک اذنی ایله متهیء بولنوب درساعت بنوب
مقابله ومقاتله ایدرلر وفی الواقع ابو سفیانک بو تدبیری رأی حسندر وامراء جیشه بویله رأی واشارت قیلدی
ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی یوم احدده بویله تدبیر بیورمشلر ایدی اکر رماة سهام میل غنائم ایله مخالفت
امر اتمیه لر ایدی تدبیر مذکور کفاره سبب هزیمت اولمش ایدی کما قال الله تعالی حتی اذا فشلتم وتنازعتم فی الامر
وعصیتم یعنی ای اصحاب رسول الله سزلر غزوهٔ احدده وعد الهی اوزره منصور اولمش ایدیکز تا که سزده
جبن وضعف رأی عارض اولوب رسول اللهک تعیین ایلدیکی محلده ثبات وعدم ثبات بابنده منازعه وامر نبوی یه
عصیان ایلدیککز الله تعالی دخی سزدن عون ونصرتنی قطع ایلدی راوی دیرکه ابو سفیانک بو رأیی نصح
خیر ایدوکنه امراء جیوشک علم یقینلری محیط اولمغله رأینی قبول وامضا وموجب ومقتضاسنی اجرا ایلدیلر
واثناء لیلده عسکر روم قصد شبخون ایله هجوم ایدوب ایراقدن مسلمینک دوه لری صداسنی ایشیدوب عربلر
قاچمشلر زعمی ایله عبادید اولدقلری حالده یعنی بو صوبه عسکر قومایوب ترتیب صفوف اتمیه رک بربرین
سبقت ایله آردلرنجه یوریدیلر ونا کاه عسکر عکرمه ورماة تیری حاضر بولدیلر وآنلر دخی کفار اوزرینه حمله قیلوب
الله تعالینک ابداء مسلمین ایله براوجندن کفاری قتل ایلدی تا که طلوع شمس قریب اولنجه بقیة السیوف واقوصه
نام موضعده طوران عسکرلرینه طوغری آرقه ویروب فرار ایلدیلر وعکرمه عسکریله سالما وغانما عسکر مسلمینه
عود ایدوب ابتداء فتوح شام اشبو وقعه اولدی بعده ینه قتاله مباشرت اتدکلرنده سر عسکر روم اولان باهان
امیر امراء موحدین اولان خالد بن ولید حضرتلرینه بکا طوغری کل سکا سویلیه جکم واردر دیو ارسال
سفیر ایلدی وحضرت خالد دخی مانند سیف مشهور بی باک و بی واهمه بلنده بروز وظهور ایلدی ومیانه لرنده
بر ترجمان دخی وار ایدی باهان دیدیکه یا خالد سزه عرض ایده جکم بر ماده واردر آنی قبول قیل ماده اولدرکه
سز بو دیاردن ال چکوب عودت ایدرسز شول شرطله که راجل اولنلر یکرمی دابه ویره لیم ونوقر لکم ظهورکم
یعنی دابه لر یکرمی امتعه یوکله لیم و بر روایتده ونوفر لکم طعاما وادما یعنی وافر طعام وادام کتورمکه قانق اولان
نسنه دروره لیم اما روایت اولی اصحدر ودخی دیدیکه سزدن هر بره یکرمی بشر التون ویره لیم بلکه امر ایده لیم زیرا بیلورزکه
سزلر ارض حجاز کبی قلیل المحصول بر ارضده اولورسز وکلمکدن مقصودیکز انجق تحصیل منافعدر حضرت خالد
رضی الله عنه دیدیکه حاشا بزه بو جانبه کلمزه باعث اکلادیغک کبی دیاریمزده ضرورت معاشمز اولدیغی دکلدر

بلكه بزاونه جابجا ده اولان طوائف امم ايله قتال ايدوب جمله سنك قانلرينى ايچدك صكره طائفهٔ رومدن زياده قانى
طنلى برقوم بوقدرديو بزه خبرو يرديلر وبزانجق سزك قانكزى ايچمكه كلدك طائفهٔ روم بو كلام هول انجامى ايشتدكده
بر برينه باقوب والله بونلرحقنده بزه خبرو يريلن سوز كرچك ايمش ديديلر يعنى بونلرجزيه لرينى ياخود دينلرينى قبول
واطاعت وايستر ايستمز انقياد ومطاوعت ايتمدكجه عودورجعت ايتمزلر ديدكلرى واقع ايمش ديديلر و مؤلف الكتاب
امام محمد رحمه الله تعالى بعد ذكر هذا المقال دارالحربده قطع نخيـل وتخريب بيوت جائزاولديغنه ماقطعتم
من لينة الآية نظم جليلى ايله استدلال ايلدى يعنى اى اصحاب رسول الله يهودبنى النضيرك لينه سندن هرقنقيسين
قطع ايتدى ايسكز ياخود كوكى اوزره قائمة ترك ايدوب قطع ايتمدى ايسكز ايكى صورت دخى الله تعـالينك اذن
ورضاسنه مقروندر امام زهرى قولى اوزره لينه خرمانك اعلاسى اولان عجوه دن غيرى جميع انواع نخيله شاملدر
وامام ضحـاك قولنده لينه عجوه كبى نخـلهٔ كريمه وطيبة الثمر اولان شجرهٔ نخيه در وآيت مذكوره بنى النضير
قصه سنده نازله اولمشدر زيرا نبى اكرم صلى الله عليـه وسلم حضرتلرى آنلرايله طرف عالـيلرينه اعانت واهـانت
ايتمك شرطى اوزره مصـالحه بيورمشلرايدى بعـده عمرو بن امية الضميرينك بنى كلابدن مشركاردر ظنى ايله
خطأ قتل ايتديكى ايكى كمسـنه نك ديتلرين اداده عادت عرب اوزره بنى النضيردخى برمقـدار اقراض ايله
امداد ايلك مرادرسالتپناهى اولوب رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت ابى بكر وحضرت عمر وحضرت على
رضى الله عنهم اجمعين ايله بنى النضيرك منزللرينه واروب افادهٔ مرام بيوردقلرنده اظهار مطاوعت ايدوب
ياابا القاسم براز مكث ايدك سزى اطعام ومراداتديكك مبلغى اعطا ايده لم ديدكلرنده برمقدار جلسهٔ استراحت
بيورديلر بعـده رئيسلرى حيى بن اخطب اول قوم يهود ايله خلوت ايدوب آنلره ديديكه اشبو وقتدن اسهـل
اوله جـق وقت آخرده محمدى قتله قادراوله مزسز بوفرصتى فوت ايتمه ليم آنلردخى بالاتفاق نعوذ بالله تعـالى
قتللرينه عزيمت قيلديلر درحال حضرت جبريل عليه التحية والتبجيل كلوب رسول الله صلى الله عليه وسـلم
حضرتلرينه اعلام ايتدكـده همان اول مجلسدن قيام ومدينهٔ منوره يه توجه واعـتزام ايلديلر و بوبابده
اذ هم قوم ان يبسطوا اليكم ايديهم فكف ايديهم عنكم نظم كريمى نازل اولدى يعنى اى اهـل ايمان برقوم
خيانتشعـار سزلره سوء قصـد ايله ال اوزادوب الله تعـالى دخى كيدومكرلرين سزدن دفع ايتديكى وقتلرده
جنـاب حقك نعمتلرينى تذكرايديكز بعده رسول الله صـلى الله عليه وسلم عسكر چكوب انلرى محاصره ايلديلر
وهرسنه كلوب ميوه لريكزى كندولريكز قطع ايتمك شرطى اوزره بنم جوارمدن چيقوب كيديكز ديو امرايلديلر
بنى النضير راضى اولميز ديو اظهـار عصيان ايلدكلرنده رسول الله صـلى الله عليه وسـلم انلرى اون بش كيجه
محاصره بيورديلر انلردخى صوقاقلرينـك قپولرين قاپه يوب ديوارلرى اردندن قتاله باشلديلر كما قال الله تعـالى
لايقاتلونكم جميعـا الا فى قرى محصنة يعنى يهود معهود ميدان مبارزه ده اجتماع ايده رك سزكله مردانه قتـاله
قادراوله مزلر انجق نسوان كبى اماكن حصينه ده مقاتله ايدرلر وطائفهٔ مرقومه وجه مذكوراوزره تحصن ايتملرى ايله
مسلمين دخى محـاربه لرينه كسب قدرت ايچون خانه لرين طشره جانبنـدن هـدم وتخريبه باشلديلر ومسلمين
هرچند دخول ايچون طرف خارجندن نقب ايتديلر يهود دخى فرار وخروج وجوارنده اولان خانهٔ ديكره ولوج
ايچون كند وخانه لرين جانب داخلـدن نقب ايلديلر كما قال الله تعـالى يخربون بيوتهم بايديهم وايدى المؤمنين
يعنى خانه لرين كند واللرى ايله ومؤمنلرك اللرى ايله هدم وتخريب ايدرلر وقتا كم تقريرسابق اوزره آنلره لاحق اولان
ضررعظيم لاحق اولوب ومدينه ده اولان منافقين دخى وان قوتلتم لننصرنكم نظم جليلنده حكايت اولنديغى
منوال اوزره اكرقتال اولنورسكز سزه نصرت ايده رزديو وعدايتمشلر ايكن امـداد دن عجزلرى متحقق اولمغله
كلوب انلره ملتحق اوله ميوب رسول الله صلى الله عليه وسلم دخى نخللرين قطع ايله اصحاب كرامه فرمان ايتملريله
هربرشاخى اول قوم لئيمه برغلام وجاريه دن احب ايكن نخللرى قطع اولنوب ميانه لرنده بالاضطرار استشـاره
قيلديلركه زوال نخلـلدن صكره بزلره اقامت وتحمل تصور ونخيل اولماز طرف رسالتپنـاهى يه ندا ايلديلركه
ياابا القاسم ازقديم فسـاددن جمله عبادى نهى ايدر ايدك شمدى نخيلك جرمى ندركه قطع واحراق اولنورلر بزه نفوس
واولادمز وحلقه دنكه سـلاحدن غيرى دوه يه تحميل اولنه جـق امتعه مز اوزره امان ويرمبسين رسول الله
صلى الله عليه وسـلم بلى و يريرم بيوردقـلرنده ابواب حصونلرين كشـاد ايلدكلرنده انلرى شروط صلح اوزره
وطنلرندن اجـلا بيورديلر وروايت اخراده بورسم اوزره حكايت اولنمشـدركه رسول الله صلى الله عليه وسـلم
قطع نخيللرى خدمتنه ابوليلى المازنى وعبدالله بن سلام رضى الله عنهمايى تعيين قيلدقلرنده ابوليلى اكرم نخـل

ومعلوم اوله كه حضرت خالدك قانز ايچمه تعبيرى حقيقته محمول دكلدركه دروغ مصلحت آميزه حمل اولنسه بلكه مرادى روم ايله قتال عندعزده النذواحلادر ديمكدر لكن تحويل خصم ايچون قان ايچمك عبارتى ايله كنايه ايلدى منه

اولان

اولان عجوه يى قطع ايدوب عبدالله بن سلام لون كه جمع لينه در يعنى ادانى النخيلدر انلرى قطع ايدرايدى ابوليلى يه
نيچون عجوه يى قطع ايتدك ديو سؤال اولندقده كفـاره غيظ وكدرى ازيد اولديغى ايچون ديدى وابن سلامه نيچون
لونى قطع ايدوب عجوه يى ترك ايتدك ديديلر جوابنده بيلدم كه الله تعـالى رسولنى اوزرلرينـه غالب ومالّلرينى
اكا غنيمت قيله جقدر خيار اموا للرى اولمغين عجوه يى ابقـا قيلدم ديدى وهربرينك رأى ومسلكن تصويب
وقبولده ماقطعتم من لينة آيت كريمه سى شرفبخش نزول اولمشدر وروايت اخراده وارددركه يهود بنى النضير
بالاى حصونلرندن ندا ايدوب سزلرمسلملرز فساد ايتميز زعم ايدر ايكن ينه نخيلى قطع ايدر سز والله تعـالى
سزه بويله امرايتمـدى فريقيندن قنقيمز غالب كلورسه نخلى انك ايچون ترك ايديكز ديديلر وبعض مسلمين كرچك
سويلديلر ترك ايده ليم وبعضيلر بلكه انلرى تحقير وتكدير ايچون قطع ايده ليم ديديلر والله تعـالى قول فريقينه
اظهـار رضا وماقطعتم من لينة نظم كريمـين انزال ايله حجت طرفينى قبول وامضـا ايلدى وصاحب الكتاب
امام محمد رحمه الله تعـالى دعواى سابقه يه حديث اسـامة بن زيد ايله دخى استـدلال ايلديكه رسول الله
صلى الله عليه وسـلم اسامة بن زيد رضى الله عنهما يه ابنى نام محـلى هنكام صبحده غارت بعـده احراق ايله
امرايلديلر وروايت اخراده ابيات نام محـل ديو وارد اولدى لفظ مذكور برموضعك آديدركه والد
اسامه يعنى زيد بن حارثه آنده قتـل اولنوب رسول الله صلى الله عليه وسـلم قتلنه حزن شديد ايله محزون
اولمشلر ايدى بنـاءً على هـذا اسامه حضرتلرين اوچ بيك نفر عسكر ظفررهبر اوزره امير وانلرايله محـل
مرقومه ذهاب وقدوم وهر برطرفدن اوزرلرينه غارت وهجوم ودار ودبارلرين نار ايله احراق وسـكان
منشـلرين تيار قهر وتيـار ايله اغراق ايتمكله مأمور قيلمشـلرايدى لكن قبل خروج اسامه رسول الله صلى الله
عليه وسلم خرامان روضهٔ رضوان اولوب جيش مذكورى حضرت ابى بكر رضى الله عنه فرمان نبى ذيشان اوزره
تجهيز وتنفيذه شتـابان اولمشدر وامام زهريدن منقولدركه نبى اكرم صلى الله عليـه وسلم حضرتلرى طائف
قصدى ايله كيدرايكن اوطاس نام موضعـدن مرور ايتدكلرنده مالك بن عوف النضرينـك قصرى ديدهٔ
حقـايق بينلرينه منظور اولدقده احراقى ايله فرمان ايلديلر وبوبابده حضرت حسان اشبوبيت لطيف ايله اجاده
واحسـان ايلمشدر *نظم* وهان على سراة بنى لوى حريق بالبويرة مستطير يعنى بويره نام موضعـده حريق
عظيم منتشرا شراف بنى لوى اوزره سهو لتله متمـكن اولدى مترجم فقـيردركه كتاب طلبة الطلبـه ده وهان
لفظى موقعنده اغار واقع اولمشـدر بوروايت اوزره بيـان معنى ظاهروباهردر امام محمد رحمه الله تعالى ديديكه
اشته رسول الله صلى الله عليه وسلم محاصرهٔ حصن طائفـده بالنفس امير جيش اولوب قصرمز بورى فتح
ومحـاصره يه مباشرت ايتمشلر ايكن تحريقى ايله امر ايلديلر وامرشريفلرى انجق صـاحبنى تحقير وتكدير ايچوندر
بووجهله بزه ظاهر وبديد اراولمشـدركه بلاد كفـارده قطع اشجـار وتخريب دياره بأس شرعى يوقدر راوى
ديركه بعده رسول الله صلى الله عليـه وسلم طائفه واروب كرومـلرين قطع ايله مسلمينه امر ايلديلر وبوبابده كتب
مغـازيده مذكور برقصهٔ مشهوره واردركه اهـل طائف قطع كرومدن فريادايدوب برينه ديديلركه اشجار
عنب اون سنه يه دكين ميوه ويرمز انك قطعندن صكره بزلرنه كونه تعيش ايده رز بعده ايچلرندن بعض كفـار اظهار
جلادتله كروميمزى قطع ايتدى ايسـكزآب وتراب وشمسده آنك خلفى واردرينه تدارك ايده رز ديو مسلمينـه
ندا قيلديلر ايچلرندن ينه بعضلرى اكا جواب ويروب بوسوزك بعد اليوم اشبو دلـكدن چيقمغه قادر اولورسك
اوله جقـدر ديدى ورسول الله صلى الله عليـه وسلم نخيل خيبرى دخى قطع ايله فرمان ايلديلر حتى حضرت عمر
رضى الله عنـه قطع ايدنلره مرور ايدوب منعلرين مراد ايتدكده رسـول الله صلى الله عليـه وسلم بويله امر ايلديلر
ديو اعتذار قيـلديلر بعده حضرت عمر رضى الله عنه حضور سعـادته كلوب يارسول الله قطع نخيـل ايله سن مى
امرايلدك ديوب بلى بن امرايلدم بيوردقلرنده حضرت عمر رضى الله عنه دخى يارسول الله الله تعالى سكا فتح
خيبرى وعد قيلمـادمى ديوب بلى اويله وعد قيـلدى بيوردقلرنده حضرت عمر يا رسول الله بو صورتده كندو
نخيلكى واصحابكك نخيللرينى قطع ايتدرمش اولورسز ديدى اولوقتده رسول الله صلى الله عليه وسلم برمناديه امر ايدوب
قطع نخيـلدن نهى ايله ندا ايلدى راوى ديركه نخيل نطاتده قاطعينـك آثارينى كوروب نخيـل مذكوره
جنـاب رسالتك قطع ايله امرايلدكلرى اشجـاردندر ديدكلرين ايشيدن كمسنه لر بكا بويله جه كوروب ايشتدكلرينى
اخبـار ايلديلر نطـاة حصون خيبردن برحصنـك آديدر واهل خيـبرك التى عدد حصونلرى واردى شق
نطاة قوص كتيبه سلاليم وطيحـه در وابن عمر رضى الله عنهمادن منقولدركه عمر بن الخطاب رضى الله تعـالى

مطلب بعض تصرف المترجم في بيت حسان

عنه شامده اولان خليفه سنه نامه يازديكه انطرمن قبلك فرهم فلينعلوا واحتفوا اثر مذكورده لفظ قبل فتح قاف وسكون باايله اولديغي تقدير اوزره ديمكدر سندن اقدم اولنلره نظر ايدوب آنلره امر قيل كه كاه ايقلرينه نعلين كيوب يوريسنلر وكاه يالين ايق ايله كزوب اكا دخي اعتياد قيلسونلر اما كسر قاف وفتح باايله اولورسه طرفكده اولان ذواته نظر ايدوب امر مذكور ايله تنبيه قيل ديمكدر و روايت اخراده فلينتعلوا كلدي معناسي واحددر وافظي دخي بناء تفعل اوزره صحيحدر و بناء مذكور حديثده كان رسول الله صلى الله عليه وسلم يحب التيامن حتى في تنعله وترجله ديو وارد اولمشدر يعني رسول الله صلى الله عليه وسلم هر خصوصده جانب يمين ايله ابتدايي سورلر ايدي حتى تنعل وترجللرنده دخي وترجل ترجيل شعر يعني صاچ طراق ياخود دابه دن نزول ايله ترجل ايدوب پياده اولمق معناسنه در وحضرت عمر رضى الله عنه بعضا يالين ايق ايله يوريسنلر ديو امر ايلديكي انجق مسلمينه شفقتلر ندندر كه دار الحربده برجهت ايله يالين اياق يوريمكه محتاج اولورلر ايسه مشقت چكمسه لر وقصه غارده حضرت ابي بكر رضى الله عنه نقل ايلديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم غاره داخل اولدقلرنده بطن قدملرندن دم تقاطر ايدر كوردم زيرا حافي ماشي اتمكه معتاد دكلار ايدي ولهذا استحبوا الاحتفاء في المشي بين الغرضين يعني نكته مذكوره بناء رمي سهام ومسابقه بالاقدام مثللو حالاتده بر نشاندن نشان آخره وارنجه يالك اياق يوريمكي فقهاء كرام مستحبدر ديو ذكر واعلام ايلديلر بعده حضرت عمر رضى الله عنه شامده خليفه سنه يازديغي نامه وليأتزروا وليرتدوا ديو كتب ايلدي يعني آنلره امر قيل كه نمازه ياخود مجمع ناسه چيقدقلرنده ازار و ردا ايله چيقوب ثوب واحد ايله چقماسونلر اكرچه انسان ثوب واحد ايله تستر وتوشح ايلسه نمازي جائز اولور لكن مستحب اولان ازار و ردا ايله ادا ايلمكدر وناسه تلبس ردا ايله امر ايلديكي انجق ردا لباس عرب اولديغندندر بعده وليؤدبوا الخيل يازدي مرادي رياضت خيل وتعليم افراسدر كه حين حاجتده اداره سي آسان اوله ياخود مرادي اكر آنلري اوركر ايسه تأديب ايتسونلر ديمكدر زيرا حديثده وارددر كه تضرب الدابة على النفار ولا تضرب على العثار يعني دابه اوركك اوزره ضرب اولنور سورچك اوزره ضرب اولنماز زيرا سورچك راكبي دزكين طوتمغي بيلمكدن اولور اما اوركك انجق دابه نك سوء خلقندن اولور بناء برين تأديب اولنور بعده ولا يقربنهم صليب يازدي يعني انلره صليب قريب اولماسين معناسي امصار مسلمينده صليبلرين آشكاره قيلق واثناء طريقده صليب ايله كاوب كچمكه اهل ذمته رخصت ويرمسونلر ديمكدر زيرا فعل مذكور استخفاف مسلمينه راجع اولور ويرلر ايسه انلره استخفاف مسلمين ايتسونلر ديو اعطاء ذمت اتمدك بعده ولا يجاورنهم الخنازير ديو كتب ايلدي يعني انلره خنازير همجوار اولماسين معناسي اهل ذمت خمور وخنازير مثللو امور باطله لرين امصار مسلمينده اظهار وبيع اتمكدن منع اولنورلر ديمكدر زيرا بونلر معصيتدر واهل ذمت اظهار معصيته تمكين اولنمازلر لكن اعمال مرقومه يي داخل صلح اولان بيوت وكنايسلرنده ايشلمكدن منع اولنمزلر زيرا آنلرك شركلري والله تعالينك غيرينه عبادتلري اعمال مذكوره دن اشنع ايكن خانه لرنده شرك وعبادتلرينه تعرض اولنماز بعده ولا يقعدون على مائدة يشرب عليها الخمر يازدي يعني اوزرنده شرب خمر اولنان سفره ده قاعد اولماسونلر وفي نفس الامر مسلمه كوره بو مقوله سفره اوزره قعود اتمك لايق اولماز بلكه قادر ايسه نهي منكر وجهي اوزره شرب خمر ايدنلري منع ايدر دكل ايسه اول موضعدن تباعد ايدر زيرا شرب خمر ايدنلره لعنت نازله اولور نته كيم رسول الله صلى الله عليه وسلم حديث اشراط ساعتده بيورمشلردر كه يدار الكاس على موائدهم واللعنة تنزل عليهم يعني سفره لري اوزره كاسه خمور اداره اولنور ولعنت دخي اوزرلرينه نازله اولور بعده ولا يدخلن الحمام الا بازار يازدي يعني حمامه عريان كيرميوب ازار ايله كيرسونلر زيرا ستر عورت فرضدر وحديثده من كان يؤمن بالله واليوم الآخر فلا يدخل الحمام الا بازار ولا يدخل حليلته الحمام وارد اولمشدر يعني اول كمسنه كه الله تعاليه و يوم قيامته ايمان كتوره ازارسز حمامه كيرمسون وعورتني حمامه ادخال ايلمسون بعده واياكم واخلاق الاعاجم يازدي يعني اخلاق اعاجمدن احتراز ايديكز مرادي ترفه وتنعم وتجبر وتعظمده ياخود اخلاق مجوس اعاجمدن خصال مؤمنينه نا ملايم اولان اخلاق ذميمه ده تقليد عجمدن اجتناب ايديكز ديمكدر و بو تفسيردن مستفاد در كه اخلاق مسلميندن عد اولنان عادات مشتركه دن منع ونهي مقصود ومراد دكلدر وشارح الكتاب شمس الائمة السرخسي رحمه الله تعالى دير كه امام محمد رحمه الله تعالى دخي حديث مذكوري بعد النقل بزم يانمزده اوزره تفسير واعلان ايدوب اواخر كلامنده ديديكه اكر اهل ذمت قبايح مذكوره دن برنسنه يي اعلان مراد ايدرلر ايسه امصار مسلميندن خارج

برلرده يعني قراده ايشلسونلر زيرا امصار مواضع اعلام شعائر دين وآنده اظهار قبايح استخفاف مسلميندر ومحذور ومعهود قراده ناموجود واهل قرى آنلري رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلري وصف وتعريف وبيان حاللرنده اهل الكفور هم اهل القبور مضمني ايله توصيف بيوردقلري مثللولردر وكفور جمع الكفر يعني القرية در واهل الكفور اهل القبور عبارتي ايله اهل قرانك كمال جهالت وامور دينيه ده قلت اهتمام وغيرتلرينه اشارت بيورديلر وشيخ امام شمس الائمة الحلواني عليه رحمة الملك العلام دير كه بنم عندمده قول صحيح اولدر كه قول مذكورده امام محمد حضرتلرينك مرادي كوفه قريه لريدر كه عامة اهاليسي اهل ذمت وروافضدر اما بزم ديارمز بلاد بخاراده اهل ذمت اظهار قبايح مذكوره لرندن بلاد وامصارده منع اولندقلري كبي مساكن مسلمين اولان قريه لرده دخي زجر ودفع اولنور زيرا بزم ديارمزده اولان قريه لر مسجد جماعتدن وناسه وعظ ونصيحت ايدر بر واعظدن خالي اولماز و بونلر دخي شعائر دينندر وابي اسيد الساعديدن ذكر وروايت اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدرده بيورديلركه اذا اكثبوكم فارموهم ولا تسلوا السيف حتى تغشوهم يعني كفار سزلره ياقلشدقده رمي سهام ايله مقاتله ايديكز وتا كفاري احاطه اتمدكجه سل سيوف اتميكز وحديث شريفده كثبوكم واكثبوكم روايت اولندي معناسي سزه قريب اولوب اوزريكزه هجوم وازدحام اتدكلري وقتده ديمكدر وترتيب مذكور امر حربده برادب مستحسندر كه عند الحاجه رمي سهام ايله دشمني اوزرلرندن دفع اتملريله امر وتنبيه بيورديلر و بو امر وتنبيهلري اصحاب كرامي درجنك اول قتالدن نهي ايتدكلري وقتلرده ايدي زيرا قصه بدرده روايت اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم كندولر ايچون بنا قيلنان عريشه حضرت ابي بكر ايله برابر دخوللرنده ناسي قتالدن نهي ايدوب كلام مذكوري تكلم بيورمشلردر ولا تسلوا السيوف حتى تغشوهم قول شريفلرنده آني افاده واردر كه غازينك دشمنه ضربي واصل اوله جق مرتبه ده دشمنه قريب اولمدقجه سل سيف ايتمسي مناسب اولماز اكرچه امر مرقومده كراهت شرعيه يوقدر بلكه مكايد حربيه دندر كه لمعان سيوف ابتدا كوزينه كورندكده دشمني اخافه اتمكله بعيد ايكن وقوع بولدقده فرار ايله قتل وهلاكدن خلاصنه باعث اولور وبعض علما توجيهنده ديديلركه دشمنه قريب اولمقدن اقدم سل سيوف اتمك علامت جبن وخوفدر بناء برين نهي اولندي قال الله تعالى ولا تنازعوا فتفشلوا وتذهب ريحكم يعني اهل ايمان رأي وتدبيرده عدم اتفاق حسبيله نزاع وشقاق اتميكز كه تفرق كلمه سببيله دشمندن خوف ايدوب دولت ونصرتكز زائل اولميه وبالله التوفيق وهو الهادي الى سواء الطريق

باب الامارة * امام المسلمين برمحله آز اكر چوق ارسال جيشه عازم اولدقده ايچلرندن بريني جمله نك اوزرينه امير ورأي وتدبيرلرنده حاكم ومشير نصب اتمدكجه ارسال اتمك لازمدر ولزومنه موجب وعلت انجق سنت نبويه يه اقتدا ومتابعتدر زيرا رسول الله عليه السلام على الدوام بعث سرايا ايدوب هر دفعه ده نصب اميري التزام بيورمشلردر واكر جواز تركه احتمال اولايدي تعليم الجواز بردفعه ترك واهمال ايدرلر ايدي وشاهد عقلي دخي بو مدعايي مؤيددر كه ارسال اولنان عسكر لامحاله اجتماع رأي وكلمه يه محتاج و بو معني انجق ايچلرندن بعضيسي امير اولدقده حاصل اولور كه آنلره برنسنه ايله امر ايتدكده جمله سي اطاعت ايدرلر وحرب خصوصنده امرايه انقياد واطاعت كاميه قتالدن انفع موجب مصلحتدر وآحاد عسكره دخي اطاعت امر لايق وسزاواردر كه اطاعتسز نصب اميرده نفع وفائده پديدار اولماز قال عليه السلام من اطاعني فليطع اميري ومن عصى اميري فقد عصاني يعني بكا اطاعت ايدن نصب ايتديكم اميره اطاعت ايلسون وامير يمه عصيان ايدن في الحقيقه بكا عصيان ايلمدي ومؤلف الكتاب امام محمد رحمه الله تعالى ذكر ايتديكمز قول اوزره حديث عبد الرحمن بن عوف رضي الله تعالى ايله استدلال قيلديكه قال عليه السلام اذا اجتمع ثلثة نفر في سفر فليؤمهم اقرأهم وان كان اصغرهم يعني برسفرده اوچ نفر اجتماع ايلسه لر قرآن عظيمي قنقيسي زياده بيلور ايسه نه قدر اصغرلري ايسه ده آنلره امامت قيلسون واعلمرين تقديم بيوردقلري جمله دن افضل اولديغندندر بعده امام محمد رحمه الله ديديكه شخص مذكور امامت اولدقده اميرلري دخي اولور واول شخص برامير دركه آني رسول الله صلى الله عليه وسلم مقتضاي حديث مذكور نصب ايلمشلردر و بو مثللو برحديثدن استدلال ايله صحابه كرام خلافت ابي بكر رضي الله عنه اوزره استدلال ايليوب ديديلركه رسول الله صلى الله عليه وسلم آني امر دينكز اولان امامت صلوة ايچون اختيار بيورمشلر ايكن سزلر امر دنياكزده نجه رضا واعتبار قلمزسز وكذلك اهل سفرانك ايكي كمسنه اولسه لر بينه افضلي اولدر كه احدهما اميرا اخري مأمور اوله زيرا ايكيلرنده انعقاد وفاق وانتفاء خلاف وشقاق

مصلحتی امر مذکور ایله صورتیاب انساق اولور وامام محمد رحمه الله اصل کتابده سلیمان بن عامر رضی الله عنه دن مروی
اولان حدیث شریفی ذکر ایلدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم بعض اسفارده بولنوب اثناء لیلده عزم راه ایتملریله
ناس غلبهٔ نومدن ایلرو وکیرو متفرق اولوب حضرت ابی بکر ایله ابو عبیده رضی الله عنهما دخی نائملر ایکن راکب
اولدقلری دوه لری یولدن بر شجره یه میل ایدوب شجره دن یمکه باشلدیلر بعده او یاندیلر که رسول الله صلی الله
علیه وسلم واصحاب کراملری کچمشلر وقونمشلر درعقب انلر دخی راحل ورسول الله صلی الله علیه وسلم اسماع
کلام ایده جکلری موضعه واصل اولدقلرنده آنلره ندا بیوردیلر که ایکیکزدن بریکزی امیر نصب اتدیکزمی
بلی اتدک یارسول الله دیدیلر اول حینده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که الارشدتما یعنی اکاه اولیکز که
سز تدبیریکزده سمت صوابه رهیاب اولدیکز وخوف اصوص هنکامنده ابناء سبیل دخی اتفاق آرا ایله اوزرلرینه
برکسنه یی امیر نصب ایلملری لایقدر که هر خصوصده اکا اطاعت وجنك وجدال اقتضا ایدر ایسه سوزیله عمل
وحرکت ایده لر اما خوف وخطر یوغیسه نصب امیر اتملرنده بأس یوقدر وجناب مؤلف دیر که امام المسلمین
اوزره واجبدر که ریاست جیش ایچون برکسنه یی تعیین قیله که امر حربده بصیر ومجرب الرأی والتدبیر اولوب
نابجا عسکری مهلکه یه القا وفرصتیاب اولدقلرنده منع ودفعله مصلحت قتالی الغا ایدر مقوله دن اولمیه زیرا
امام ناظر مسلمین در وتمام نظر ایسه انجق خصال مذکوره ایله مجرب برکسنه یی نصب امیر اتمکده درز یرا امیر اولان
کسنه جبان اولمغله وقت فرصتده ناسی منع ایدر ایسه الفرصة خلسة یعنی فرصت سرعتله قاچمقدن عبارتدر
مثللو اوزره بر دخی ایرشمکه قادر اوله میه جقلری مصلحتی تفویت ایدر واکر متهور اولمغله کمال جسارتندن ناسی
ناسی مهالکه القا ایدر ایسه ناس البته متابعته مجبور اولورلر طوته لم کندو قوت وشجاعتی ایله نجات بولسون
وقت اولور که ناس آنك مقدورینه قادر اوله میوب تلف اولورلر ومؤلف حضرتلری قول مرقومی تأیید ایچون
جناب فاروق رضی الله عنه دن منقول اولان حدیثی روایت قیلدیکه جناب فاروق رضی الله عنه اطراف بلادده
اولان عاملرینه تحریر ایدر ایدیکه انس بن مالکك قرنداشی براء بن مالکی رضی الله عنهما جیوش مسلمیندن
برجیش اوزره امیر نصب اتمکز زیرا براء بن مالك مهالکدن بر مهلکه در که ناسه رهبر اولوب هلاك القا ایلر
و براء بن مالك رضی الله عنه ایسه زهد وتقواده کبار اصحابدن ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم عند الله علو
منزلتن افاده ایچون بیوردیلر رب اشعث اغبر ذی طمرین لا یؤبه به لو اقسم علی الله لابره منهم البراء بن مالك یعنی
نچه پژمرده قیافت وغبار آلوده هیئت وکهن جامه وکسوت کسنه لر واردر که ناس حقیر کوروب شأننه اعتنا
ایلمزلر لکن الله تعالی اوزره قسم ایدوب والله شویله اوله جقدر دیسه آنی خدای متعال تصدیق وقولنی
تحقیق ایلر انلردن بریسی براء بن مالکدر حتی روایت اولندیکه بعض غزواتده غلبهٔ کفار بدیدار وحال مسلمین
دشوار اولوب اهل اسلام براء بن مالك رضی الله عنه حضرتلرینه دیدیلر که رسول الله صلی الله علیه وسلم سنك
حقکده لو اقسم علی الله لابره قول شریفیله استجابت دعوتکی اخبار ایلمشلر ایکن بزه خیر دعا ایلمزمیسین
اول حینده اللرین قالدیروب اللهم امنحنا اکتافهم یعنی یارب اعدانك اوموزلرین بزه احسان قیل که انده
سوغزی امتحان ایده لم دیو مناجات ایلدی فی الحال اول کروه اهل ضلال سمت ادباره عنان یز اقبال ومجال
معرکه دن فرار وهزیمته بی قرار و بی مجال اولدیلر قالدیکه براء بن مالك رضی الله عنه بو یله بر ذات عالیشان
وصحابیء سامی مکان ایکن امیر المؤمنین حضرت عمر رضی الله عنه غایت جرأت وجسارتندن انی امیر جیش
قلمقدن نهی ایلدی زیرا قطعا مبالات واهتمام ایتمیوب حروب ومهالکه بی پروا غوص واقتحام ایلر ایدی
ونصر بن سیارد نکه برامکه نیك مقربی ایدی وابو مسلم انی بلدهٔ مرودن اخراج ایلمش ایدی بو قول حکیمانه
حکایت اولنور که بزرکان عجم انك اوزرینه اتفاق ایلدیلر که سرعسکر اولان کسنه ده خصال بها یمدن
اون خصلت بولنمق لازمدر شجاعت خروس وشفقت دجاجه وقلب اسد وغارت ذئب وهجوم خنزیر
وصبر الکلب علی الجراحة وحرص کرکی یعنی طورنه وروغان ثعلب یعنی حیلهٔ روباه وحذر غراب وسمن دواب
یعنی سمینه اولوب قطعا مهزوله کوریلمین دواب خراسان کبی سمین وقوی اولمق امام محمد رحمه الله تعالی دیر که
اکر بو یله متبصر اولمیان برکسنه یی امیر قیلمق اقتضا ایدر ایسه امام المسلمین بر متبصر کسنه یی اکا وزیر مشیر
تعیین اتمك کرکدر قال الله تعالی واجعل لی وزیرا من اهلی هرون اخی اشدد به ازری واشرکه فی امری
یعنی حضرت موسی علیه السلام دیدیکه یارب دخی اقاربمدن قرنداشم هارونی بکا وزیر قیل انکله قوتمی
تشدید قیل وانی امر رسالتده بکا شریك قیل واکر بو یله بر وزیر دخی تعیین اولنمازسه اول امیر کرکدر که عسکردن

اهل بصیرتی دعوت وامورنده مشورت ورأی وتدبیرلرینه مطاوعت قیله زیرا نبی اکرم صلی الله علیه وسلم اهل
وعیاللرینك قوت وادالرینه وار نجه هر خصوصلرنده صحابهٔ کراملری ایله مشاوره ایدرلر ایدی وانکله مأمورلر ایدی
قال الله تعالی وشاورهم فی الامر یعنی یا محمد اوزرینکه وحی نازل اولمیان امورده اصحابکله مشاوره قیل
وقال علیه السلام ما هلك قوم من مشورة یعنی مشورتدن بر جماعت ضرر کوروب هالك اولمدیلر لکن ترك مشورت
مؤدیء هلاکدر امام محمد رحمه الله دیر که بعد المشاوره امیر مذکور مقتضای مشاوره ایله ناسه امر ایدر وناس دخی
کرکدر که اطاعت ایدوب اصلا مخالفت اتمیه لر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که لا یحل الجنة لعاص
یعنی امیره عصیان ایدن کسنه یه جنت حرامدر نقل اولنور که رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم خیبرده قتالدن
نهی اتدکاری وقتلرده برمنادی یه امر ایدوب ترك قتال ایله ندا ایتدردیلر اول اثناده برکسنه کفار ایله قتال ایدوب قتل اولندی
فلان کسنه شهید اولدی دیو جناب رسالتپناه سویلدکلرنده قتالدن نهیدن صکره می دیو سؤال بیوروب بلی صکره در
دیدیلر اول حینده لا یحل الجنة لعاص دیدیلر رتبهٔ شهادته ایرشمیکن بنه اول کسنه حقنده بو یله بیوردیلر تا که ظاهر
ونمایان اوله که امیر جیشك خطأ تدبیری متیقن اولمدقچه مخالفت وعصیان بر وجهله حلال وشایان اولماز والله الموفق
باب بعث السرایا ❊ یعنی اخراج عساکره دائر اولان مسائل مهمه بابیدر مؤلف الکتاب امام محمد رحمه الله تعالی
صخر الغامدی رضی الله عنه دن مروی اولان حدیثی ذکر وتحدیث ایلدیکه قال النبی صلی الله علیه وسلم اللهم بارك
لامتی فی بکورها یعنی یارب امتم ایچون سحری حرکتلرنده یمن وبرکت احسان قیل ورسول الله صلی الله علیه وسلم ارسال
عسکر مراد ایتدکلرنده اول نهارده ارسال بیورلر ایدی وحدیث مذکورده دلیل واردر که صاحب مصلحت
مصلحتنه سعی ایچون سحری حرکت اتمك مناسبدر زیرا دعاء رسالتپناهی برکاتیله حصول مراده اقربدر
ورسول الله صلی الله علیه وسلم البکرة رباح او نجاح بیورلر ایدی یعنی صبحدم سعی وحرکت ربح وفوائد
یاخود شك راوی اوزره فوز مقاصددر بنا برین طلب علم ایچون ابتکاری مستحب کوروب دیدیلر که انما ینال العلم
ببکور کبکور الغراب یعنی علم شریف انجق غرابك طیران سحریسی کبی حرکت سحریه ایله نائل اولنور وبونده
دلیل واردر که امام المسلمین ارسال عسکر مراد ایتدکده اول نهارده ارساله رغبت اتمك کرکدر وعلما دیدیلر که یوم
سبت وخمیسی دخی اختیار اتمك کرکدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم دن مرویدر که بیوردیلر اللهم بارك لامتی
من بکورها سبتها وخمیسها یعنی یارب امتمك سبت وخمیسلرینك بکورندن یمن وبرکت احسان قیل وروایت
اولندیکه عمر بن الخطاب رضی الله عنه مسافرلردن برکسنه یی کوردیکه دوه سنی یاغلیوب مکث اتمك مراد ایدر
اول کسنه یه سنی بو ایکدن کیرو قویان ندر دیو سؤال ایدوب یا امیر المؤمنین صلوة جمعه در دیدکده الجمعة لا تحبس
مسافرا فاذهب فیه دیدی معناسی جمعه مسافری شرعا عوق ایلمز وارکیت جمعه ده دیمکدر وبونده دلیل
واردر که غزا یاخود حج یاخود سفر آخر ایچون یوم جمعه حرکتده ضرر شرعی یوقدر اکر چه مجرد ایاس زهد
ایله دعوای ورع ایدنلردن بعض کسان یوم جمعه خروج الی السفرده صلوة جمعه دن فرار شبهه سی اولمغله
مکروهدر دیدیلر لکن جوابده بز دریز که ایام سائره ده خروج الی السفر بلا کراهة جائزدر آنده صلوة سفریه
ادا اولنمق ایله نصف صلوتدن شبههٔ فرار یوقدر کذلك رمضانده دخی جائزدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم
مدینه دن مکه یه رمضاندن ایکی کیجه کچدکدن صکره حرکت بیوردیلر انده دخی اداء صومدن شبههٔ فرار
یوقدر ویوم جمعه خروجده شبههٔ فرار نه کونه عارض اولور وبوندن ماعدا قبل الزوال اوزرینه صلوة جمعه
واجب اولمادیغنده شبهه یوقدر وبعد الزوال دخی کندو مسافر بولنوب اوزرینه صلوة جمعه واجب اولماز
بو صورتده فرار عن الواجب نه وجهله تحقق ایدر وقبل الزوال خروج للسفر مباح اولدیغی کبی بزم عندمزده
بعد الزوال دخی مباح اولور لکن امام شافعی رحمه الله تعالی بعد الزوال اباحت خروجده بزه مخالفت ایلدی
زیرا امام مشار الیه عبادات موقته نك وجوب اداسنده اول وقتی اعتبار ایدر بو جهتله اول وقتده که عقیب زوالده
مقیم بولنمغله اداء جمعه انك مذهبنده بر وجهله واجب محتم اولور که سفر ایله تبدل وتغیر اتمز اما بزم عندمزده
حکم وجوب اداده معتبر اولان آخر وقتدر که آخر وقتده بعد الوجوب تغیر اتمز بنا برین ایام سائره ده آخر وقتده
مسافر اولسه صلوة سفر واجبه اولور ویوم جمعه ده دخی قبل خروج وقت الظهر یعنی آخر وقت ظهرده
عمران مصرندن چقمش اولسه اوزرینه جمعه واجبه اولمامغله قبل الزوال کبی بعد الزوال دخی مسافرده
ضرر اولماز اما وقت ظهر تمامیجه منقضی اولنجیه دکین عمران مصرندن تجاوز ایده میه جکنی بیلور سه اول کسنه
صلوة جمعه یه حاضر اولسون زیرا آخر وقت ظهرده عمران مصری داخلنده بولندقده اوزرینه صلوة جمعه

واجب اولوب قبل الاداء خروجی جائز اولماز وامام محمد رحمه الله تعالی اصل کتابده مسئلهٔ مذکوره نك دلیلنده
لانها فریضة علیه دیر یعنی زیرا صلوة جمعه اول کسنه اوزرینه فرضدر وتعلیل مذکور امام مشارالیهك کندو
اصل وقاعده سنه مبنیدر وعندنده مفهم حقنده اصل فرض صلوة جمعه در شارح الکتاب دیر که مسئلهٔ مزبوره ده
اولان اختلافی برکتاب الصلوتده ایضاح ایلدك وامام زفر رحمه الله تعالی وجه مشروح اوزره آخر وقت اولان
آن غیر منقسمه اعتبار ایتمیوب انجق برمقدار دخی تأخیر اولنور ایسه وقتك اداء جمعه یه واسع اولمیه جغی مرتبه ده
حال تضیقنی اعتبار ایدر وبو قولی امام مشارالیهك کندو اصل وقاعده سنه مبنیدر که سببیت وجوب همان
اواخر وقتده مثلا اداء جمعه یه واسع اوله جق مقداری زمان اخیره متعینه در که اداء جمعه یی آندن تأخیری
جائز اولماز وبو سببدن برخاتون وقت ضیق مذکورده حائض اولسه نمازی ساقط اولمیوب بعد الطهر قضا ایدر
دیو حکم ایدر وکذلك وقت جمعه وجه مشروح اوزره ضیق اولنجه دکین مسافر مصرندن چیقماسه
اکا حضور جمعه لازم اولور شارح الکتاب شمس الائمة السرخسی رحمه الله تعالی دیر که شیخمز امام شمس الائمة
الحلوانی رحمه الله تعالی دیرایدی که بنم عندمده مسئلهٔ مذکوره ده نوع اشکال واردر که آخر وقته اعتبار انجق
سائر نمازلر کبی مصلی یه علی الانفراد اداسی ممکن اولان نمازده اولور اما جمعه منفردا ادا اولنمیوب انجق امام وجماعت
ایله ادا اولنور بوصورتده وجوبنده آخر وقت ظهر معتبر اولمیوب بلکه جماعتك وقت اداری معتبر اولمق
اقتضا ایدر حتی مسافر جماعتك اداء جمعه لرندن اقدم مصرندن چیقه مزسه اکا حضور جمعه لازم اولمق کورینور
جناب شارح جوابنده دیر که شبههٔ مرقومه انجق اصل زفر اوزره وارد ومتقرر اولور زیرا امام مشارالیه وقتده
بالفعل ادایه قدرت وتمکن اعتبار ایدر اول جهتدن عندنده سببیت وجوب وقتك اول جزئنده متعین اولور که
جزء مذکورده اهمال وتأخیر ایلسه ما بعدی تضیق ایدوب ادایه واسع اولماز امابزم عندمزده سببیت اجزاء
وقتدن آن اخیرده متعین اولوب بویله سبب ایله متقرر الوجوب اولان عبادتی آن مرقومده بالفعل ادایه قدرت
وتمکن معتبر دکلدر وبزم آخر وقتی اعتبارمزه باعث بو معنادر بعده اشبو جملهٔ معترضه دن اعراضله عطف
عنان وبحثمز اولان میدان مبعث السرایاده جولان ایده لم ابن عباس رضی الله تعالی عنهما دن مرویدر که
قال رسول الله صلی الله علیه وسلم خیر الاصحاب اربعة وخیر السرایا اربعمائة وخیر الجیوش اربعة آلاف
ولن یغلب اثنی عشر الفا عن قلة اذا کانت کلمتهم واحدة یعنی خیر الاصحاب دورتدر وخیر السرایا دردیوزدر
وخیر الجیوش دورت بیکدر واون ایکی بیك عسکر رأی واحد اوزره اتفاق ایتدکده نصکره قلتلرندن ناشی مغلوب
اولمازلر بعض علما دیدیلر که خیر الاصحاب اربعة قول شریفلرینك معناسی خیر اصحابی یعنی اصحابمك
افضلی دیمکدر بوتقدیر اوزره خلفاء اربعهٔ راشدین ابو بکر وعمر وعثمان وعلی رضوان الله تعالی علیهم اجمعین
حضراتنك افضل الاصحاب اولدقلرینه اشارتدر وبعضلر دیدیلر که بلکه مراد ظاهر معناسیدر که خیر رفقا
وخیر جماعت دیمکدر وحدیث مذکور امام ابو حنیفه وامام محمد رحمة الله علیهمانك صلوة جمعه امامدن
غیری اوچ نفر ایله ادا اولنور قوللرینه دلیلدر زیرا خیر الاصحاب انلردر که معاونتلریله اداء فریضه اولنه
بناء علی ذلك دورت کسنه ایله اداء جمعه جائز اولور وحدیث مذکور دلالت ایدر که سریه من جهة العدد
جیشدن اقلدر وعسکر قلیله سرادن اخذ ایله سریه تسمیه سی قلت عددلرندن ناشی تحفظ ایچون کیجه لرده
کیدوب کوندوزلرده درکین اولدقلرندندر وجیشه جیش ایله تسمیه اولنمق آنك ایچوندر که عربیه ده
جیش فارسیه ده جوش مثللو تموج وغلیان معناسنه در وعسکر کبیر دخی کثرتلرندن بربری اوزرینه تموج
وغلیان اتمکله جیش ایله تسمیه اولندی وحدیثدن مراد شریفلری اول دکلدر که دورتیوزدن اقله سریه اطلاق
اولنمیه بلکه مرادلری انجق اولدر که دورتیوزه بالغ اولورلر ایسه ظاهر حاللری اولدرکه قبل نیل المرام
دار الحربدن فرار وانهزام کوسترمزلر ولن یغلب اثنی عشر الفا من قلة قول شریفلری اکا دلیلدر که غزات
مجاهدین عدد مذکوره بالغ اولدقدنصکره اعدالری اضعاف مضاعفه کثیر اولسه لر دخی انهزام ایله عودتلری
حلال اولماز زیرا مدلول لن یغلب اوزره مغلوب اولمیان البته غالبدر لکن شول شرطله میانلرنده اتفاق کلمه درکار
اوله اکرچه یوم حنین ده عدد مسلمین اون ایکی بیك ایکن ینه منهزم اوله رق یوز چویردیلر کما قال الله تعالی ثم ولیتم
مدبرین یعنی صکره ارقه ویردیکیکز حالده اعراض ایلدیکز لکن ایچلرنده منافقین واهل مکه دن اول کونلرده
اسلامه کلوب هنوز اسلامی قوت بولمیان کسنه لر مختلط اولمغله متفق دکللر ایدی اما اتفاق کلمه بولنورسه آنلره
بروجهله فرار جائز اولماز زیرا آنلر اون ایکی بیك نفر اولمغله اوچ عسکر عدا اولنور که دورت بیکی میمنه اوزره درکه

مطلب اداء صلوة الجمعة یصح باربعة نفر

خیر الجیوش آنلردر واول مقداری دخی میسره ده واول مقداری دخی قلب عسکرده در وجمع متفق علیهك
ادناسی اوچدر واکثرینه نهایت یوقدر وحکم شرعیده ادناسی اکثرینه مساویدر بوجهتله اشبو اوچ عسکر که
مجموعی اون ایکی بیکدر جموع لاتحصی یه مساوی عدا اولنمغله انهزام وفرارلری قطعا حلال اولماز ورسول الله
صلی الله علیه وسلمدن مرویدر که بیوردیلر خیر امراء السرایا زید بن حارثة اقسمه بالسویة واعدله فی الرعیة
یعنی اکثر امراء جنوده نسبتله افضللری زید بن حارثه در که علی السویه تقسیم غنائمده فائق وبین الرعیه اجراء
عدالتده متفوقدر وزید بن حارثه رضی الله تعالی عنه معتق رسول الله صلی الله علیه وسلمدر فی الاصل ام المؤمنین
حضرت خدیجه رضی الله عنهانك مملوکی اولوب جناب رسالته هبه قیلدقلرنده انی اعتاق وکندولرینه
ولد اتخاذ ایدوب جاهلیتده اولان حکم تبنی منسوخ اولنجه دکین حقنده حکم بنوتی اجرا بیورمشلردر وبعد النسخ
انجق معتقلریدر وقرآن عظیمده واذ تقول للذی انعم الله علیه وانعمت علیه نظم کریمی آنك شاننده نازل
اولمشدر یعنی الله عظیم الشانك انعام ایلدیکی وحبیبم سنك دخی انعام ایلدیکك ذاته خطابا ذیل آیتده ذکر
اولنان کلامی سویلدیکك وقتی تذکر قیل یعنی الله تعالی دین اسلام ایله انعام ایلدی وحبیبم سن دخی اعتاق
ایله انعام ایلدك بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم آنی سکز دفعه امیر عسکر قیلدی تاکه یوم مؤته ده شهید اولوب
رسول الله صلی الله علیه وسلم خیر الامراء قول شریفی ایله ثناسین ایدوب تحقیق صفت خیریت ایچون خصلتین
مذکورتینی تعیین بیوردیلر زیرا امیر عسکر خصلتین مذکورتینه محتاجدر که بریسی نائل اولدقلری غنائم
خصوصنده عدالت تقسیمی اعتبار وبری دخی مراجعت اتدکاری امورده بعضسك بعض آخردن حقنی
آلیویرمکله انصاف فی الانتصافه بذل اقتدار ایلمکدر وامرین مذکورین انجق عهدهٔ امرایه تفویض اولنمشدر
وامام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذکوری اقسمه واعدله ضمیرلری امراء سرایایه راجع اولوب بحسب الظاهر
ضمیر جماعت ایله اقسمهم واعدلهم دینلمك اقتضا ایدر ایکن افراد ایله روایت قیلدیغنی بعض کسان تعییب
ایلدیلر لکن جوابلرنده دیرز که امام محمد رحمه الله تعالی حدیث مذکوری لفظ مزبور ایله اخذ وروایت
ایلدیکی ضمیر افرادی موضع جماعتده استعمالك صحتنه دلالت ایدر وامثالنده باب تأویل واسع ومیان صغیر
وکبیرده شایعدر ینه مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیر که امام المسلمین عهده سندن کلور کسنه بولنور ایسه سریه
نامنه یالکز برشخص یاخود ایکی یاخود اوچ شخص ارسال اتمك جائزدر زیرا روایت اولندیکه نبی اکرم صلی الله
علیه وسلم غزوهٔ خندقده بعض ایامده حذیفة بن الیمان حضرتلرین یالکز وعبد الله بن انیس ودحیة الکلبی
وابن مسعود وخباب رضی الله عنهم دن هر برینی یالکز سریه نامنه ارسال بیوردیلر اکرچه رسول الله صلی الله
علیه وسلم اوچ نفردن اقل بعث سریه دن نهی ایلدیلر لکن نهی مذکور ایکی کونه تأویل اولنور بری اولدر که
بر یاخود ایکی نفرك بعثی دینده مکروه اولمیه رق مجرد شفقت علی المسلمین وجهی اوزره نهی اولنه وبری دخی
اولدر که سریه اوچ نفردن اقل چیقمامق افضل ایدوکنی بیان اوله تاکه اثناء طریقده هیئت جماعت اوزره
بریسی امامته تقدم ایدوب ایکیسی دخی ارقه سنده صف اولمغله جماعتله اداء صلوته مقتدر اوله لر وتوجیه
مذکور نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن مروی اولان الراکب شیطان والراکبان شیطانان
والثلثة رکب حدیث شریفك مضمون منیفیدر یعنی راکب واحد شیطان واحد در وراکبان ایکی شیطاندر
واوچ راکب جماعت انسان وقافلهٔ رکباندر وجواب مذکور توجیه بطریق المنقولدر ومن جهة المعقول جواب آخر
مقبوله تصدی ایدوب دیرز که بعث سریه دن مقصود همان قتال دکلدر بلکه کاه خبر اعدایی تجسس وعزیمت
ایتدکلری اسراری تفحص قصد اولنور بوصورتده شخص واحد جاسوسلق ایچون میان اعدایه دخوله قادر اولمق
اوچ کسنه نك قدرت حلولندن اسهل ایدیکی ظاهردر وخصوص مرقومه کاه شخص واحد ایله حاصل اولور
وکاهیجه بری خبر کتوروب اخری دخی اول کلدکدن صکره حادث اولان رأی اعدایه واقف اولمق ایچون میان
اعداده مکث اتمسی مقصود اولور وغرض مفروض ایکی شخص ایله منصهٔ حصولده معروض اولور وکاه مقصود
ومرام علی الغفله قتال کفرهٔ لئام یاخود ایچلرندن بعض مبارزین مشهورینی ناکهانی قتل واعدام واقع اولوب
بو مقصود دخی اوچ یاخود زیاده جدا ایله صورتپذیر وجود اولور بناء علی هذا خصوص مخصوصده رأی وتدبیر وابستهٔ
عهدهٔ امیردر که مسلمینه فنی صورتده نظر ومنفعت ملاحظه ایدر ایسه اول وجهله عمل وحرکت قیلر والله الموفق
* باب الرایات والالویة * یعنی جهاد دار بابی رایات والویه اتخاذنه دائر اولان مسائل شرعیه بابیدر صاحب الکتاب امام
محمد رحمه الله تعالی دیرکه انسب واجود اولان اهل اسلامك لوالری ابیض ورایه لری اسود اولمقدر ومنوال

مطلب فضائل زید بن حارثه

مشروح اوزره اخبار نبويه وارده اولوب راشد بن سعيد رضي الله عنه دن روايت اولنديكه رسول الله صلى الله
عليه وسلم حضرتلرينك رايه لرى سياه ولوارى سفيد ايدى وعروة بن الزبير ديديكه رسول الله صلى الله
عليه وسلم حضرتلرينك رايه لرى سياه ايدى حضرت عايشه رضي الله تعالى عنهانك برده سندن مصنوع
ايدى اسمنه عقاب ديرلر ايدى وعقاب رايه لرينك اسميدر عمامه لرينك اسمى سحاب وفرسلرينك سكب
وبغله لرينك دلدل اولديغى كبى بوند نصكره معلوم ارباب علومدركه لفظ لوى ملوك وسلاطين واصحاب
جيوش يشكاهنده چكيلن شقهٔ معتبره نك اسميدر ملوك آل عثمان ايدهم الله تعالى الى انقراض الدوران
حضراتنه مخصوص اولان لواء سعادت نشان پيغمبر عاليشان ووزراء سامى مكانلرينه مخصوص اولان توغ پرفروغ
وسنجاغ رونق افشانلرى كبى اما لفظ رايه وجوه عسكردن هر برينه اعطا قيلنان شقه نك اسميدركه هر برينك
نفراتى تحتنده تجمع ايدرلر دوات عثمانيه ده اورطه لره وسوارى عسكرلرينك سر بلوكلرينه تعيين اولنان
بيراقلر كبى ورسول الله صلى الله عليه وسلمڭ غزوه ده اتخاذ رايه قيلدقلرنده اختلاف روايات واقع اولوب امام
زهرى رحمه الله تعالى يوم خيبره كلنجه رايه يوغيدى همان الويه وار ايدى ديدى لكن سائر محدثين ذكر
ايلديلركه غزوهٔ بدرده رايه وار ايدى وسياه ايدى بو بيان اوزره قبل يوم خيبر رايه اتخاذ اولندیغى مستبان
اولدى ورايانده لون سواد مستحب كوريلمكده حكمت اولدركه رايات انجق اصحاب قتالك علاماتيدر وهر طائفه
كندو بيراقلرى آلتنده قتال ايدوب حسب الاقتضا بربرندن جدا دوشدكده ينه بيراقلرى آلتنه عودته مقتدر
اولورلر واون سواد ضوء نهارده وعلى الخصوص ارتفاع غبارده الوان سائره دن اظهر واشهر ايدوكى آشكار واول
سيدن استحباب سواد ظاهر وبديداردر لكن من جهة الشرع بيراقلر ابيض واصفر واحمر اولمقده بأس وضرر
يوقدر انجق لواده اون بياضى اختيار اتمه‌مز رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك ان احب الثياب عند الله
البيض فليلبسها احياؤكم وكفنوا فيها موتاكم حديث جواهر نثارلرينه مبنيدر يعنى على التحقيق عند الله افضل
ثياب ابيض اولنلريدر بناء على ذلك حيوتده اولنلر بكز آنى كيسونلر وميتلر يكزى آنده تكفين ايديكز واوى
هر جيش عظيمده انجق بردانه اولوب آحاد عسكر صاحب الجيش اولان سلطان ياخود امير والاشانه عرض حاجت
ايتدكلرنده سمت لواسنه مراجعت والتوا ايدرلر بو جهتله لواده اون بياضى اختيار ايلمك تا كه سائر سر بلوكلرك
رايهٔ سودالرندن امتياز ايله تا سك وجههٔ مقصودى آشكار اوله ومؤلف الكتاب رحمه الله سلمة بن الاكوع
رضي الله عنه دن روايت ايدوب سلمه حضرتلرى ديركه والله يوم خيبرده كندومى كوردمكه حضرت على رضي الله
عنهك اردنجه سرعت ايده رم قلعهٔ خيبره وارنجيه دكين اكا ير يشه مدم فخرجت غادية اليهود سلمه حضرتلرينك
بو قولنده غاديه غين معجمه وعين مهمله ايله مرويدر روايت اولايه كوره معناسى زراعت وحراثت اربابندن
وقت غدوه ده حركت ايدن اهل عمل طشره چيقديلر ديمكدر وثانيه يه كوره اهل عدوان يهودك مبارزان
ميدان جلادتلرى نمايان اولديلر ديمكدر خلاصهٔ كلام قلعهٔ خيبره وصولمزده يهودك غاديه ياخود عاديه لرى
چيقوب جانب مسلمينه متصل اولان باب قلعه‌يى كشاد ايلديلر وقلعهٔ مرقومه برقلعه ايديكه عظماء يهود حصن
نطاته شبخون خوفيله ارقه سنده اوچ قات ديوار بنياد اتمشلر ايدى وخيل اعدا اكا ظفر بوله مز ايدى يهود
خيبر اول قلعه دن وديوارلردن چيقوب قتال مسلمين سوداسيله صحرايه چيقديلر ودرحال مرحب نام بهادر ممتازلرى
ميدان مبارزه ده امتياز و بو شعر ايله ارتجازه سر آغاز ايلدى * شعر * قد علمت خيبر انى مرحب شاكى السلاح بطل
مجرب * اضرب احيانا وحينا اضرب * اكفى اذا اشهد من يغيب معناسى تحقيق اهل خيبر بيلديلركه بن مرحب
وتام السلاح بهادر مجربم ميدان جنكده كاه مضروب وكاه ضارب اولوب بن حاضر اولدقدنصكره غايبلرك
منابنه نائب اولورم ديمكدر وآنى حضرت على رضي الله عنه قتل ايلدى و بو قصه كتب مغازيده معروفه
ومذكوره در وجناب مؤلف قصهٔ مذكوره يى روايتدن مقصودى همان آخر حديثده رسول الله صلى الله عليه وسلم
غزوهٔ مرقومه ده وجوه عسكره توزيع رايات ايلدكلرين بيان ومقدما الويه استعمال ايدرلر ايكن يوم مذكورده
اتخاذ رايات ايلدكلرين افاده واعلاندر وامام محمد رحمه الله ديركه اهل جهاد جهاده خروج اتدكلرنده هر طائفه
ميانه لرنده برنسنه‌يى شعار وعلامت اتخاذ اتملرى لايقدركه ايچلرندن بريسى رفقاسندن دور اولوب احدهما آخرين
ياخود مكان ومقربن بوله مزسه شعارلر يله ندا ايدوب سمت مقصوده ظفر بوله وكذلك هر اهل رايه ايچون دخى
برشعار معروف اولمق مناسبدركه اول رايه اصحابندن بريسى رايه سندن جدا دوشرسه شعارى ايله ندا
ورفيقلرينه وصول ورجوعه قدرت وتمكن پيدا قيله وامر مذكور من حيث الديانه واجب ولازم دكلدر حتى

ترك ايدنلر عاصى وآثم اولمازلر لكن مصلحت حربه اقواى سبب اولمغله اتيانى افضل وانسب ومواقفت آثار
وارده يه اقربدرز يرا سنان بن وبرة الجهنى رضي الله عنه دن بو قول شريف مرويدركه رسول الله صلى الله
عليه وسلم ايله غزوة المريسيع ده كه غزوهٔ بنى المصطلق در برابر ايدك وبيمزده شعاريمز يا منصور امت
كلمه سى ايدى معناسى دشمنه ظفر بولديك همان ديلديككى قتل واماته قيل ديمكدر وشعار نبوى يوم بدرده
دخى بو كلمه ايدى ويوم احدده امت امت كلمه سى ايدى وحضرت عايشه رضي الله عنها دن مرويدركه
رسول الله صلى الله عليه وسلم شعار مهاجرينى يا بنى عبد الرحمن وشعار خزرجى يا بنى عبد الله وشعار اوسى
يا بنى عبيد الله قيلديلر وغزوهٔ احزابده بر كيجه ديديلركه اكر كفاره شبخون ايدر ايسكز شعاريكز حم لا ينصرون
كلمه سى اولسون معناسى اعدا منصور اولميه جقلرين تأكيد ايچون حاميمه قسمدر ويوم حنين ده شعارلرى
يا اصحاب سورة البقرة ايدى حتى اصحاب كرام اول وهله ده انهزام ايله حربدن نكول واقدام اتدكلرنده رسول الله صلى الله
عليه وسلم آنلره لفظ مذكور ايله ندا ايدوب يا اصحاب سورة البقرة الى انا عبد الله ورسوله سائر اليوم ديديلر يعنى
اى اصحاب سورة البقره بكا طوغرو عودت ايديكز بن الله تعالينك جميع ابامده قولى ورسوليم بو يله تكلم ودشمنك
صدرينه طوغرو اقدام وتقدم ايدرلر ايدى ومسلمين صوت رسول اللهى كوش اتدكلرى آنده صوب سعادتلرينه
عود ورجعتله جوش وخروش ايلديلر وروايت اخراده يوم مزبورده شعارلرى حم لا ينصرون ايدى ومسلمين
جانب سعادتلرينه عودت اتدكلرى ساعتده اهل شرك روكردان هزيمت اولوب رسول الله صلى الله عليه وسلم
انهزموا ورب الكعبه يوردیلر يعنى ياسينه قسم ايدرمكه منهزم اولديلر ولفظ مذكور قسمدركه خبر هزيمتلرين تأكيد
ايلديلر والحاصل شعار همان علامتدن عبارتدر وآنى وضع وتعيين وابستهٔ رأى امام المسلميندر لكن اول
بابده بطريق التفاؤل فوز وظفره دلالت ايدر بركلمه اختيار وتأمل اتمك لايقدر زيرا رسول الله صلى الله
عليه وسلم فال حسنى سورلر واظهار سرور ايدرلر ايدى والله اعلم

باب الدعاء عند القتال يعنى غزا وجهاد اصحابى حين محاربه ده دعاء فتح ونصرت واعداء دينى قبل الحرب
دين اسلامه دعوته متعلق مسائل شرعيه بابيدر عبد الله بن ابى اوفى رضي الله تعالى عنهما دن مرويدركه
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اعداء دين ايله معركهٔ حربده ملاقات اتدكلرنده قبل القتال بو دعاء اجابت
استدعا ايله تضرع ومناجات ايدرلر ايدى اللهم انا عبادك وهم عبادك نواصينا ونواصيهم بيدك اللهم اهزمهم
وانصرنا عليهم يعنى يارب بزلر سنك قوللريكز وكفار دخى قوللركدر بزم وآنلرك نواصى اختيار يمز يد اقتدار كده در
يارب بز حق اوزره آنلر باطل اوزره اولمغله آنلرى مهزوم ومكسور وبزلرى اوزرلرينه مظفر ومنصور قيل
بونده دليل واردركه هر غازى عند القتال دعا وتضرع ده جناب رسالتنه اقتدا اتمك كركدر زيرا مؤمن
بركت دعا ايله رزق ونصرتى استنزال ورفع انواع بلا ودفع شرور اعدايه كسب استيهال ايدر بناء على هذه الامور
هر خصوصده دعا وتضرع ايله مأمور اولمشزدر قال الله تعالى فليستجيبوا لى وليؤمنوا بى يعنى قوللرم
بكا رجاى اجابت قيلسونلر وبكا ايمان كتورسنلر وقال الله تعالى ادعوا ربكم تضرعا وخفية يعنى قوللرم
تذلل وناسدن اختفا ايده رك ربكزه دعا ايدك وانبيا ومرسلين صلوات الله على نبينا وعليهم اجمعين حضراتى
دخى اعدالرى اوزره بد دعا قيلدقلرى قرأن عظيمده اخبار روانها اولندى مثلا حضرت نوح عليه السلام
رب لا تذر على الارض من الكافرين ديارا دعاء قيلدقلرى اخبار واعلام اولندى يعنى يارب ارض اوزره كافرلردن
برفردى ترك اتميوب جمله سين اهلاك ايله وحضرت موسى وهارون وخليل عليهم الصلوات من ارب الجليل
دخى قهر اعدا ايله دعا ايلدكلرى آيات قرأنيه ده اظهار وابدا قيلندى جناب مؤلف ديركه مسلمين نيت حرب ايله
مشركينه مقابل اولدقلرنده ايكى صورت واردر برى اولدركه صيت اسلام ودعوت دار السلام آنلره الى الآن
بالغ اولمامش اوله وبرى دخى عكسيدر اكر بالغ اولمامش ايسه ابتدا آنلرى اسلامه دعوت اتمدكجه حرب وقتال
بر وجهله حلال اولماز لقوله تعالى وما كنا معذبين حتى نبعث رسولا يعنى بز عظيم الشان كمسنه يه عذاب ايديجى
اولمادق حتى بعث رسول ايله الزام حجت ايدنجيه دكين ورسول الله صلى الله عليه وسلم دخى امراء جيوشه بو يله
وصيت وابتدا كفارى شهادت توحيده دعوت ايدك ديو نصيحت بيورير لر ايدى ووجه آخرى دخى واردركه
كفار ائمه بزم قتالمزى مجرد مالللرينى اغتنام وعيال واولادلرينى سبى واقتسام قصدى ايله طمع خامه مبنيدر
ديو كاهيجه سوء ظنونه اقدام ايدرلر اكر قتالمز انجق احياء دين ايچون ايدوكين من اول الامر بيلسه لر من غير
حاجة الى القتال دعوت اسلامه اجابتلرى احتمالدر خصوصا عرض اسلامى تقديمده حكمت حسنه وموعظه

مستحسنه ایله سبیل حقه دعوت مصلحتی تقویم واردر بنا برین دعوت اسلام ایله ابتدا وشروع طریق وجوب
ایله مشروعدر واکر دعوت اسلام آنلره بالغ اولمش ایسه آنلردن جزیه یی قبول وانقیاد جزیه ایدرلر ایسه محاربه دن
عدول ایده جکمز معلوملری اولمق واولمامق واردر اکر معلوملری دکل ایسه اعطاء جزیه یه دعوت اتمدکجه
آنلر ایله قتال اتمك کرکدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم امراء جیوشه بو یله توصیه ایدرلر ایدی ومانع قتال اولان
امور دن بری دخی قبول جزیه در قال الله تعالی حتی یعطوا الجزیة عن ید وهم صاغرون وقبول جزیه ده
بعض احکام مسلمینی التزام ومعاملاتلرنده مسلمینه انقیاد والتزام واردر بو سبیله معلوملری دکل ایسه ابتدا
عرض جزیه واجبدر مکر مرتدین وعربدن عبدهٔ اصنام مثللو کندولردن جزیه شرعا قبول اولنمیه جق
طائفه دن ایسه لر عرض جزیه یه حاجت یوقدر زیرا آنلردن انجق اسلام یاخود سیف قبول اولنور قال الله تعالی
تقاتلونهم او یسلمون یعنی مرتدیندن بنی حنیفه ایله قتال ایدرسز تا آنلر اسلامه کلنجیه دکین اکر بو طائفه
بعد عرض الاسلام ابا و امتناعه اقدام ایدرلر ایسه اعطاء جزیه عرض اولنمیوب همان قتال وقتللرینه
اقتحام اولنور وقبل دعوة الاسلام قتال وقتل اولنسه لر دخی قاتللری اولان مسلمین اوزره دیت وکفارتدن نسنه
الزام اولنماز زیرا دیت وکفارتك وجوبی اختلاف علماء اعلام اوزره دار الاسلام یاخود دین اسلام ایله احرازه منوطدر
یوقسه بدون الاحراز مجرد قتللرندن نهی شرعله واجب اولماز مثلا اهل حربك نسوانلرین واولاد صغارلرین
قتل اتمك شرعا ممنوع ایکن قاتللرینه دیت وکفارت واجب اولمدیغی کبی صورت مذکوره ده دخی واجب اولماز
نکته سی اولدر که نهی شرعینك مقتضاسی انجق امر منهیدن کف وانتهادر ومحل نهی متقوم اولوب دیت وکفارت
لازم اولمق وراء انتهاده امر آخر وشارعدن دلیل مستقله موقوف ایدوکی مقرردر واکر بو طائفه یه دعوت اسلام
مقدما رسیده اولمش ایسه آنده مسلمین مخیرلردر دیلرلر ایسه من انذر فقد اعذر مثلنه امتثال وابلاء عذر ایچون
قبل القتال دعوت اسلام ایله انذار وتخویفه استعجال ایدرلر واکر دیلرلر ایسه مطلب مسلمین مقدما معلوم اعداء
دین اولدیغنه بناء بلا دعوة قتال وبولدقلرین قهر واستیصال ایدرلر وکاه اولور که تقدیم دعوتده تفویت فرصت ایله
مسلمینه لحوق ضرردن توهم اولنور بو صورتده من غیر دعوة حرب وقتاله اقدام وتقدمده ضرر شرعی یوقدر
اکرچه ابن عباس رضی الله عنهمادن رسول الله صلی الله علیه وسلم دعوت اتمدکجه کفاردن برقومه قتال اتمدیلر
وطلحه رضی الله عنه دن رسول الله صلی الله علیه وسلم مشرکینی اسلامه دعوت اتمدکجه قتال اتمزلر ایدی
قوللری روایت اولندی لکن آنك تأویلی امام محمد حضرتلرینك کتابنده تعلیل ایلدیکیدر که رسول الله صلی الله
علیه وسلم اول کونلرده دین اسلامی هنوز کتورمشلردر بنا برین اکثر کفارك نه یه دعوت اتدکلرندن خبردار دکللر ایدی
بو جهتله تقدیم دعوت ایدرلر ایدی وامام ابراهیمدن دخی بو یله جه منقولدر حتی اهل دیلمی اسلامه
دعوت لازممیدر دیو اکا سؤال ایلدکلرنده اهل دیلم دعوتی بیلدیلر دیو جواب ویردی مرادی دیمکدر که
بزم زمانمز حکم سالفده زمان نبوته مخالفدر وامام محمد قولین مذکور بنی وجه آخر ایله تأویل ایدوب
دیرکه یاخود التزام تقدیم دعوت واجب اولمیه رق رسول الله صلی الله علیه وسلم مجرد توبه وانابتلرین رجا وتطلب
اتدکلرندن علی وجه التألف والتحبب اوله اول قصهٔ مرویه یی کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
بعد الدعوة مشرکین ایله قتال ایدوب نماز وقتی کلدکده صحابه ایله نمازی قیلوب موضع حربه عودت
ومرهٔ ثانیه ده ینه اسلامه دعوت ایدرلر ایدی بو دعوت ثانیه انجق تألفه محمول ایدوکی معلوم اصحاب عقولدر
وعطاء بن یسار رحمه الله دن مرویدر که نبی اکرم صلی الله علیه وسلم علی بن ابی طالب رضی الله عنه جنابلرین
بر محله بعث ایدوب دیدیلر کیت وآرقه که باقمه یعنی امرمدن برشیئ ترك اتمه اول دخی یارسول الله امر بکزنه در
وآنلره نه ایشلیه لیم دیدکده بیوردیلر که ساحهلرینه واروب نازل اولدیغك وقتده آنلر سنکله قتال اتمدکجه سن
انلر ایله قتال اتمه آنلر قتاله شروع ایدرلر ایسه سزدن برکسنه یی آنلر قتل اتمدکجه ینه سن قتال اتمه وسزدن برکسنه یی
دخی قتل ایدرلر ایسه اول مقتولی آنلره کوسترمدکجه ینه سن قتال اتمه و بوندن صکره ینه آنلره دیرسنکه لا اله الا الله
دیمکه میلکز وارمیدر اکر واردر دیرلر ایسه سن دیکه نماز قیلمغه میلکز وارمیدر اکر واردر دیرلر ایسه سن دیکه
مالکزدن اخراج زکوته میلکز وارمیدر اکر واردر دیرلر ایسه آنلردن بشقه نسنه طلب اتمه والله یا علی الله تعالی
سنك یدك ایله برقولنه هدایت قیلمق سنك حقکده اوزرینه شمس طلوع وغروب ایدن دنیا ومافیهادن افضلدر
وعند العقلاء ظاهر وهویدادر که کفار حقلرنده حدیث مذکورده ذکر اولنان امهال وتأخیر علی وجه الایجاب
اولمیوب انجق علی قصد التألف والتحبیردر وعبد الرحمن بن عائذ رضی الله عنه دن مرویدر که رسول الله

مطلب دیة اهل الحرب اذا قتلوا

صلی الله

صلی الله علیه وسلم بر محله عسکر بعث اتدکلرنده دیرلر ایدیکه ناس ایله تألف وقتالده تأنی وتوقف ایدیکز
واسلامه دعوت اتمدکجه اوزرلرینه هجوم واغاره اتمکز زیرا ارض اوزره مدر وو بردن یعنی اهل بادیه وحضردن
براهل بیت یوقدر الا آنلری بکا مسلم اوله رق کتورمکز اولادی ونسالرین اسیر کتوروب رجاللرین قتل اتمکزدن
بکا احبدر وابی عثمان النهدی حضرتلری دیدیکه کنا ندعو وندع یعنی کاه کفاری اسلامه دعوت وکاه
دعوتی ترك ایدوب هجوم وغارات ایدرایدیك وقول مذکور دلالت ایدرکه دعوت وترك دعوت ایکیسی دخی محلنده
امر حسندر اکر اسلاملری مأمول ایسه مرة بعد اخری دعوت ایدرلر دکل ایسه بلا دعوة اوزرلرینه هجوم جائزدر
ومعنای مذکور رسول الله صلی الله علیه وسلمدن روایت اولنان حدیث شریفده شعله یاب بیان وظهوردر که
نبی ذی شان علیه صلوات الرحمن حضرتلری ابی قتادة بن ربعی جنابلرین اون دورت نفر ایچنده غطفانه بعث
ایدوب شنوا الغارة علیهم ولا تقتلوا النسوان والصبیان بیوردیلر یعنی هر طرفدن اوزرلرینه هجوم ایدیك ونسوان
وصبیانی قتل اتمکز بعده معیتلرنده اولان راوی ابی قتاده نك حسن تدبیری بیانده دیدیکه وقتاکه غطفاندن کیجه
ایچنده بر حاضر عظیم یعنی حی جسیم اوزره هجومی قصد ایلدك ابی قتاده بزلره خطبه ووصیته آغاز ایدوب
دیدیکه بن تکبیر اتدیکمده حمله کز بردن تکبیر ایدك وحمله اتدیکمده حمله کز حمله ایدك وطلبده امعان اتمکز
یعنی غنیمت اردنجه ایراق کتمکز بو یله دیوب هر ایکی کسنه یی بر برینه الیف ورفیق ایلدی وتنبیه ایلدیکه برکسنه
مادام قتل اولنوب یاخود بکا عودت ایدوب خبرینی افاده اتمدکجه زمیل ورفیقندن مفارقت اتمسون و برکسنه کلوب
بن اکا کیفیت رفقاسندن سؤال ایدرسم بیلمم دیمیوب البته بر برینی محافظه وحاللرین ملاحظه قیلسونلر راوی
مرقوم دیرکه درحال حاضر معهودی احاطه اتدیك اول اثناده برکسنه یاخضراه دیو صیحه ایلدی بن دخی
ایشیدوب تفاؤل برله البته بن برخیره اصابت ایده رم دیدم ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی بو مثللو فال خیر ایله
تفاؤل بیورلر ایدی حتی مدینه یه هجرت قصدی ایله حضرت ابی بکر رضی الله عنه ایله غاردن چیقدقلرنده
بریدة الاسلمی اوزره مرور وحضرت ابی بکری اول کسنه نك اسمنی سؤال ایله مأمور ایلدیلر اول کسنه اسمم بریده در
دیدکده رسول الله صلی الله علیه وسلم بردلنا الامر دیدیلر یعنی امریمز بارد ولطیف اولدی واول کسنه اسلم
قبیله سندنم دیدکده سلمنا دیدیلر یعنی کفارقریشدن سلامته ایریشدیك حدیث مذکوردن وصف مزبور
اوزره حسن تفاؤل جائز ایدوکی بزه معلوم اولمشدر ونقل اولنور که مسلمین نهر جیحونی عبور اتدکلرنده برکسنه یی
ایشتدیلر که غلامنه یاظفر دیوندا ایدر اول وقتده مسلمین تفاؤل ایدوب قد ظفرنا دیدیلر وبر آخر کسنه یی
دخی ایشتدیلر که غلامنه یاعلوان دیوندا ایدر ینه مسلمین قد علونا دیدیلر وزید بن حارثه رضی الله عنه بر سریه
اوزره امیر ایکن غارت ابی قتاده نك نظیرینی راوی مذکور آندن دخی روایت ایدوب قصد اتدیکمز حاضره یعنی
قبیله یه غبش صبحده یعنی ضوء وظلامك حین اختلاطنده واصل اولدیق دیدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم
بنی المصطلق غافل وحیوانلرین سقی ایله مشغللر ایکن اوزرلرینه هجوم وغارت ومقاتللرین قتل وذریتلرین
اسر وسبیه مبادرت ایلدیلر وازواج مطهره دن جویریة بنت الحارث رضی الله عنها اول سبیك ایچنده ایدی
واسامة بن زید رضی الله عنهما حضرتلرینه اهل ابنی اوزره علی الصباح هجوم وغارت بعده احراق بالنار ایله
تعذیبه مباشرتله تنبیه بیوردیلر و بو مقوله غارت وهجوم تقدیم دعوت اسلام ایله صورتیاب اولمیه جغی معلومدر
وحسن بصری رحمه الله دن مرویدر که کفار روم ایچون قبل القتال دعوت اسلامه حاجت یوقدر زیرا آنلر
سوابق ازمانده دعوت اولنمشلردر دیدی وقول مذکوردن مرادی حضرت عیسی صلوات الله تعالی علی نبینا
وعلیه نصارای رومه محمد علیه الصلوة والسلام ایله تبشیر و بعث اولندقلرنده ایمان کتورملریله امر وتذکیر
ایلمشلردر دیمکدر کما قال الله تعالی ومبشرا برسول یأتی من بعدی اسمه احمد الآیة وبالله التوفیق
باب البرکة فی الخیل وما یصلح منها * یعنی فرسده اولان خیر وبرکتی تحقیق ومیمنتله رکوبه صالح اولنلرین اولمایانلردن
تفریقی متضمن بابدر قبقدر عبد الله بن عمر رضی الله عنهمادن مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم الخیل
فی نواصیها الخیر الی یوم القیامة بیوردیلر یعنی افراسك جبهه لرنده الی یوم القیام خیر واردر وخیر مذکور ایله مراد
غزا وجهاد وتخویف عدوی بد نهاددر کما قال الله تعالی ومن رباط الخیل ترهبون به عدو الله وعدوکم بو صورتده
حدیث شریفده اولان خیر ایله بالاخره فرسان مجاهدینه حاصل اولان ثواب واجر اراده اولنور نته کیم
حدیث آخرده وارددر الخیل لثلثة لرجل اجر وهوان یمسکها فی سبیل الله کلما سمع هیعة طار الیها یعنی اتخاذ
خیل اوچ طائفه ایچوندر برینه کوره اجر وثوابدر واجر وثواب دخی فی سبیل الله خیلنی حفظ وامساك ایدوب هر قچان

ای بفتح الهمزة والقصر اسم موضع من فلسطین بین عسقلان والرملة *

اعداطرفندن برصوت هائل ایشتسه اکا قارشو پرواز اتمك ایله حاصل اولور یاخود خیر مذکور ایله مراد فرسان
مجاهدینك واسطهٔ خیل ایله غنیمتدن برسهم مخصوصه استحقاق واستعدادیدر والله تعالی ان ترك خیرا
الوصیة نظم شریفنده ماله خیر ایله تسمیه قیلدیغندن استحقاق غنیمت خیر ایدوکی ظاهر اولور زیرا برمالدرکه
اشرف جهات اولان جهاد ایله کسب اولنور بناء برین اوزرینه اسم خیر اطلاق اولنور وصالح بن کیسان
حضرتلرندن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم خیر الخیل الشقر بیوردیلر یعنی اتلرك افضلی اشقر اولنلر بدر
ووصف اشقریت افراسده یلبسی وقویروغی ایله متبین اولور اکر بو ایکی محلی یاخود یالکز بریسی احمر ایسه
اشقردر واکر ایکیسی دخی سیاه اولورسه اکا کمیت دیرلر وعبد الله بن نجیح القیسی رضی الله عنه دن مرویدرکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن ایشتدم دیدیلر الیمن فی الخیل فی کل اقرح ادهم ارثم محجل الثلث
طلق الیمنی فان لم یکن فکمیت علی هذه الصفة اقرح اول آتدر که جبهه سنده مقدار درهم یاخود دخی اقل
بیاض اوله واکر بیاض مزبور فوق الدرهم ایسه اول آت اغردر وادهم سیاه آتك اسمیدر وارثم اول آتدر که
شفهٔ علیاسینك فوقنده بیاض اوله ومحجل الثلث طلق الیمنی اول آتدر که اوچ ایاغنده بیاض اولوب انجق صاغ
ایاقلرینك برنده اولمیه مقابلی ارجلدر که صاغ ایاقلرینك برنده بیاض اولوب سائر ایاقلرنده اولمیه و بو ارجل
ایله تشاؤم اولنوب نوع اوله رغبت ایله تیمن اولنور وتفاؤل مذکور زمان جاهلیه ده بین العرب معروف ومشهور
اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی کما کان ابقا وتقریر واعتقاد عوامی تصویب بر له یمن و برکت
صنعت سابقه ده اولان افراسده در دیو بیان وتفسیر بیوردیلر وروایت اولندیکه عمر بن الخطاب رضی الله عنه
سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه یه یازدیکه لاتخصین فرسا ولاتجرین فرسا فوق المیلین یعنی آیغر آتی ایکدیش اتمه
یاخود اتدرمه وآتی ایکی میل مسافه دن زیاده قوشمه یاخود قوشدرمه و بعض ناس حدیث مذکورك ظاهرینه
تمسك واخصاء فرس مکروهدر دیوب کلامرین انکله تأیید قیلدیلرکه حضرت علی رضی الله عنه جناب
رسالته اخصاء فرسدن سؤال اتدکده انما یفعل ذلك من لاخلاق له فی الاخرة بیوردیلر یعنی فعل معهودی
انجق آخرتده نصیبی اولمیان کمسنه لر ایشلرلر حتی ولامرنهم فلیغیرن خلق الله آیت کریمه سین دخی بونکله
تأویل اتدیلر یعنی ابلیس دیدیکه بن بنی آدمه البته امر ایده رم آنلر دخی خلق الهی تغییر ایدرلر تفسیر آیتده
وارد اولدیکه تغییر خلق اللهدن مراد اخصاء دوابدر لکن بزم عندمزده مذهب صواب جواز اخصاء
دوابدرکه زمان رسالتدن الی یومنا هذا من غیر نکیر ولا منکر بین الانام متعارف ومشتهردر وایکدیشلك اشترا
ورکوبی ضرر شرعیدن عاری ایدوکنه اتفاق علما جاری اولمشدر ورسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك
بو وصف اوزره برفرسلری دخی وارایدی اکر اخصاده کراهت اولیدی فعل مذکوردن نهی زجر ایچون
شرا ورکوبی دخی مکروه اولور ایدی وحدیث عمر رضی الله عنه ده واقع اولان نهیك تأویلی امام محمد
رحمه الله ذکر وتعلیل ایلمشدرکه صهیل خیل اعدایی ترهیب وتخویف ایدر لکن اخصا صهیلی ازاله وتخفیف
ایدر بو جهتله مکروه کوریلمشدر بوقسه دیمزده حرام اولدیغندن دکلدر ونهی ثانیدن که ولاتجرین فرسا
فوق المیلین قول شریفندن مراد فرسك وسعندن زیاده قوشمق یاخود علی وجه التلهی والتلاعب قوشمقدر
اما مسابقه بالافراس تعلیم ایچون اولورسه اول کوزلدر انده ضرر یوقدر وعامر الشعبی حضرتلرندن
مرویدرکه ان عمر بن الخطاب اجری وسبق قول سند کورده سبق لفظی تخفیف وتشدید ایله روایت اولندی
تخفیفه کوره معناسی عمر بن الخطاب رضی الله عنه آت قوشدردی ورفیقنی کچدی دیمکدر وتشدیده کوره
معناسی سبق اوزره قوشو تعبیر اولنان صله واکرامی التزام ایلدی دیمکدر وافراسك محملندن خارج مسافه یه
باغ اولمدقجه مسابقه ده ضرر یوقدر منقولدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم وابو بکر وعمر رضی الله عنهما مسابقه
ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم سابق وحضرت صدیق مصلی وجناب فاروق مثلث اولمشلردر ومصلینك
معناسی رأس دابه سی پیشکاهنده کیدن ذاتك صلا دابه سی یعنی ذنبی عندنده اولان کمسنه در وحدیث مجاهدده
رسول الله صلی الله علیه وسلمدن وارد اولمشدرکه قال لاتحضر الملائکة شیئا من الملاهی سوی النصال والرهان
یعنی ملائکهٔ کرام صورت ملاهیده اولان نسنه لردن نصال ایله رهاندن غیری برشیئه حاضر اولمازلر نصال
رمی سهام ورهان مسابقهٔ خیل معنالرینه در وحدیث ابی هریره ده وارددرکه ان النبی علیه السلام قال لاسبق
الافی خف اونصل اوحافر یعنی خف ونصل وحافردن غیری نسنه لرده مسابقه یوقدر وحافردن مراد فرس
وخفدن ابل ونصلدن رمیدر وحدیثده وارددرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك عضبا نام

بر ناقه لری وار ایدی قطعا آنی بردوه سبقت ایده مز ایدی براعرابی یاشی ایکی ایله التی میاننده قعود اطلاق اولنور
بردوه سی اوزرنده کلوب عضبایی سبقت ایلدکده مسلمینه زیاده کران کلدی اول حینده رسول الله صلی الله
علیه وسلم بیوردیلرکه ما رفع الله تعالی فی الدنیا شیئا الاوضعه یعنی الله تعالی دنیاده برشیئی عالی قیلمدی الا
عاقبتنده انی سافل قیلدی و بونلرکبی مسابقه علی الاقدام دخی جائزدر زیرا امام زهری رحمه الله تعالی صحابهٔ کرام
میانلرنده مسابقه آنلرده ودوه لرده واقدامرنده اولور ایدی دیو روایت ایلدی ودلیل اخر اولدرکه اهل غزا
ریاضت دوابه محتاج اولدقلری کبی ریاضت نفسلرینه دخی محتاجلردر حتی پیاده ایکن طالب یاخود هارب اولق
اقتضا ایتسه سرعت حرکت موجب مشقت اولمیه واهل مسابقه میانه لرنده برجعل که لسان ترکیده اوکدل وقوشو
دیدکلری نسنه یی شرط ایدرلر ایسه اکا نظر اولنور اکر جعل مشروط یالکز برطرفدن اولوب احدهما آخره اکر سن بنی
کچرسك بن سکا شونسنه یی و یره یم اما بن سنی کچرسم سندن نسنه اخذ ایتمیه یم دیرسه شرطلری اوزره عقدلری
استحسانا جائز واخذ جعله مستحق اولور زیرا حدیثده المؤمنون عند شروطهم وارد اولمشدر یعنی اهل ایمان
شرطلری عندنده موقوفلردر حقده مخالف اولمدقجه شرطلرینه البته مراعات ایدرلر اما شرط مذکور
ایکی طرفدن ایسه بعینه قماردر وقمار حرامدر مکر بینلرنده بر محلل اوله صورت محلل اولدرکه متسابقیندن
بشقه برشخص ثالث دخی اولوب شرط ایدرلرکه اکر اول شخص ایکیسنی بردن کچرسه اکا برنسنه و یره لر واکر
ایکیسی بردن آنی کچرلرسه نسنه سین الامیه لر و بو ایکی دخی بینلرنده شرط آخر ایده لرکه قنقیسی آخری کچرسه
برنسنه سین اخذ ایده ایشته بو صورت جائز و جوازی سعید ابن مسیب رحمه الله دن مرویدر لکن بشرط آنکه
محلل اولان شخص ثالث متسابقینی کچمك قابل اولان دابه اوزرنده اوله زیرا بو یله اولمدقجه آنی ادخالده فائده
بولنمایوب شرطلرینه قمار اولمقدن خارج اوله مزو بو محلده شارح الکتاب امام سرخسی دیرکه شیخمز
امام شمس الائمة الحلوانی دیرایدیکه طلبهٔ علوم بینلرنده جاری اولان شرطك دخی قول سابقه قیاس ایله
جوازی ایله افتا اولنور مثلا ایکی طالب برمسئله ده اختلاف واستادلرینه قصد مراجعت اتدکلرنده احدهما آخره
اکر جواب استاد دیدیکم قول ایسه بن سکا شونی و یره یم واکر سنك قولك ایسه سن بکا نسنه و یرمه دیو شرط
ایدرسه جائزدر واکر جانبیندن ایسه قماردر ووجه قیاس اولدرکه مسابقهٔ افراس جائز کوریلمك انجق جهادده تحصیل
ممارست ایچوندر بنا برین مباحثهٔ علمیه ده دخی تعلم علومه تشویق واغرا ایچون جائز کوریلور وصفوان بن
عمرو السکسکیدن منقولدرکه عمر بن عبد العزیز اصحاب سکسکی یه رکض الخیلدن یعنی آت قوشدرمقدن
نهی ایدوب نامه یازدی ومرادی نخاسلرك یعنی جانبازلرك رکضیدر وآنلری دخی انجق بلا موجب دابه یی
اتعاب ایدن قوشدرمقدن یاخود طبیعت دابه نك خلافنه تکلفله قوشدرمقدن نهی ایلدی زیرا بونده تغریر
مشتری واردر وحرامدر یاخود مرادی رکض علی وجه التلهیدر وارهاب عدو ملاحظه سیله خیوله احسان
ایله بزلم امورلر ایکن علی وجه التلهی رکضله اتعابلری جائز دکلدر راوی مذکور دیرکه عمر بن عبد العزیز بنه
برکسنه یی مبزغ ایله دابه یه رکوب اتدرمسونلر دیو نهی ایلدی ومبزغ بعض جانبازلك اتدکلری کبی اول دمورلی
قمچیدرکه آنکله دابه یی قوشدیررلر وامر مذکور من غیر موجب جرح حیوانه بادی و بعضا هلاکنه دخی مؤدی
اولمغله عمر بن عبد العزیز رحمه الله نهی ایلمشدر وکذلك عادت عرب اوزره ظاهر خفنده عند العقب نخس فرس
ایچون اتخاذ حدیده اتمك دخی وجه سابقه بناء منهیدر وعمر بن عبد العزیز رحمه الله تعالی حضرتلری جهاد
یاخود غیری برغرض صحیح اولمدقجه ناسی رکض الخیلدن نهی ایدرلر ایدی والله الموفق * باب کراهیة الجرس
یعنی اهل جهاد دابه لرینه چاك و جنقرق تعلیق اتملرینك کراهتی محل تحقیقیدر کعب رضی الله عنه دن مرویدرکه
مسلمیندن برجیش اخراج اولنمازالاحق جل وعلا برملك بعث ایدرکه دوابلری حقنده ندا ایدوب اللهم اجعل
ظهورها شدیدا وحوافرها حدیدا دیه رك دعا ایدر یعنی یارب ارقه لرینی قوتلی وطرنقلرینی دمور کبی حدتلی قیل
انجق اوزرنده چاك بولنان حیوانه بو یله دعا ایتمز وخالد بن معدان رضی الله عنه دن منقولدرکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم چاکلی بردوه کوروب تلك مطی الشیطان بیوردیلر یعنی اشبو دوه شیطانك بنه جکیدر
ونبی اکرم صلی الله علیه وسلم العیرالتی فیها الجرس لاتصحبها الملائکة بیوردقلری ام حبیبه رضی الله عنها دن
منقولدر یعنی اول قافله که ایچنده چاك بولنه ملائکه آنلره رفیق اولماز و بعض علما آثار مذکوره نك ظواهری ایله
استدلال وغزا وسائر اسفارده دواب اوزره وضع جرس مکروهدر دیو قطع مقال ایلدیلر و بوکه مماثل اقدام
اطفاله وضع خلاخل واتخاذ جلاجل دخی مکروهدر دیو ادعا وحضرت عائشه رضی الله عنها برخاتون کوردی

بانده اباغنده جلاجلي واربصبي وارايدي اول خاتون بوصبيدن تنفير ملائكه ايدن نسنه يي نزع ايله دبمكلـه
امرايلدي دبوا ثبات مدعا ايلديلر لكن بزم مذهبمزده آثار مذكوره نك تأويلي اولدر كه اتخاذ جرس غزاته كوره
دارالحربده مكروهدر زيرا دشمنه شبخون مراد اتسه لر انذار صوت جرسله دشمن خبردار اولوب مقابله يه
ابتدار ايدرلر ومسلمين سريه قليله ايسه اول صوتله دشمن محللرين بيلوب قتل واهلاكلرينه فرصت بولورلر
بو صورتلرده اتخاذ جرس مشركيني جلب ودعوت ومسلمين اوزره سوق ودلالت اتمكده معروض حكم كراهتدر
اما داراسلامده دابه صاحبنه اتخاذ جرسده منفعت اولمغله شرعا بأس ومضرتي يوقدر يعني جابجا مسلمين سفرلرنده
صوت جرسله انتفاع ايدوب مثلا انكله ديدهلرندن دفع خواب ويول غائب ايدن آنكله ملاقات اصحاب ايدرلر وبعض
دواب دخي صوت جرسله كسب نشاط وسرعت سير ايچون تحصيل انبساط ايدرلر ومؤمنين خوف لصوصدن
امين وجرسدن وجه مشروح اوزره منتفعين اولورلر ايسه اتخاذنده ضرر شرعي يوقدر واتخاذ جرس سوق جمال
ايچون حدي ديدكلري نغمه نك نظيريدر واول ميان عربده معروفدر كه اكا رسول الله صلى الله عليه وسلم دخي
اذن ويرمشلردر حتى كيجه ايله سفرلرده كيتدكلرنده حاديلري حضور عاليلرنده حدي ايله نغمات ايدرلر ايدي بنابرين آنده
دخي ضرر اولماديغي بزه مستبين اولدي واقدام صبيانده اولان جلاجل اكر منفعت مقصوده ايچون اولمايوب مجرد
لهو ايچون ايسه محبوب ومستحب دكلدر واكر آنده بر منفعت مقصوده وار ايسه آنده دخي ضرر يوقدر والله اعلم
باب رفع الصوت * مؤلف الكتاب عليه رحمة الرحيم الوهاب ديركه وقت حربده رفع اصوات من جهة الدين مكروه
ومنكور دكل ايسه ده علامت جبن وفشل اولمغله ممدوح ومشكور دكلدر لكن آنده تحريض قتال مثلا وفائده وار ايسه
بأس شرعي يوقدر يعني مبارزين رفع صوت ايله كاهيجه اكتساب مزيد نشاط وقوت وكاهيجه درون اعدايه القاء
رعب وخشيت اتمك كبي منفعت اولورسه رفع صوتده شرعا بأس ومضرت يوقدر على ما قال النبي صلى الله عليه وسلم
صوت ابي دجانة في الحرب فئة يعني هنكام حربده ابي دجانه نك صوتي بر جماعت عسكر مقامنه قائمدر وحسن
بصري رضي الله عنهدن مرويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم اوچ موضعده رفع صوتي مكروه كورير لر ايدي
عند قرأة القرآن وعند الجنائز وعند القتال وقيس بن عباد حضرتلرندن مرويدر كه اصحاب رسول الله صلى الله عليه
وسلم اوچ موضعده رفع صوتي مكروه كورير لر ايدي بري جنازه وبري قتال وبري ذكردر وذكر ايله مراد مجلس
وعظدر وبو ايكي حديثدن سماع قرآن ياخود استماع وعظ وقتنده رفع صوتك كراهتي متبين ومتعين اولمشدر شارح
الكتاب شمس الائمة السرخسي رحمه الله تعالى ديركه بيان سابقدن مستبين اولمشدر كه ادعاي وجد ومحبت ايدنلرك فعل
وعادت واظهار حالتلري مكروهدر كه امردينده اساس واصلي وباب زهدده بحث وفصلي يوقدر وبونه متبين
اولور كه صوفيه نك عادتلري اولان عند السماع رفع صوت وتخريق ثياب مثلا واخترع وابتداعلرندن آنلري
منع اتمك اولي الامر اوزره امر لازمدر زيرا اعمال مرقومه سماع قرآن ووعظ وقتنده مكروه ايكن صوفيه نك سماع
نغمات هنكامنده اتدكلرينه ظن ايدرسين وعند الجنائز رفع صوتله مراد نوحه وبكا اتمك واثوابني يرتوب
يوزلرين طرملامقدر كه شرعا حرامدر ياخود مراد عند الجنازه مدحنده افراطدر واهل جاهليه بويله ايدوب
حتى وقوعي رتبهٔ محالده اولان اوصافله ميتي توصيف ايدرلر ايدي قال صلى الله عليه وسلم من تعزى بعزاء الجاهلية
فاعضوه بهن ابيه ولا تكنوا الله اعلم مراد شريفلري ولي ميتي عزاء جاهليه ايله تعزي وتسليدن منع ايدبكز
وزجر ايله ميتي سوء ذكر ايله مذمت اتمكز ديمكدر مترجم فقير ديركه شراح حديث بو خبر اطبقك معناي منيفني وجه
آخر ايله دخي تعريف قيلديلر لكن تحريرنده بر حسن تعبيره ظفرياب اولهمديغمدن تقريرندن اجتناب اولنمشدي
باب العمائم في دار الحرب * صاحب الكتاب رحمه الله تعالى ديركه وقت حربده وغيريده صارق صارمق خصال
مسلميندن بر خصلت حسنه در زيرا عمائم طائفهٔ عربك تاجلريدر قال صلى الله عليه وسلم تعمموا تزدادوا حلما
يعني باشكزه عمامه وضع ايدبكز تاكه حلمكز مزداد اوله ورسول الله صلى الله عليه وسلم مكه يه يوم فتحنده
سر سعادت افسرلرنده دستار سياه اولديغي حالده دخول ايلدكلرندن بزه لايح اولديكه لبس عمامه لا سيما
عمامهٔ سودا بر خصلت حسنادر وابن عمر رضي الله عنهمادن مرويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم عبد الرحمن
بن عوف رضي الله عنهي دعوت ايدوب حاضر اول سني بر سريه يه سرعسكر ايدوب بعث ايده جكم ديديلر وابن عمر
رضي الله عنهما حديث مذكوري سرد وتفصيل ايدوب ختامنده تذييل براه ديديكه عبد الرحمن بن عوف اوزرنده
بر عمامه وار ايديكه كندو باشنه صارمش ايدي همان رسول الله صلى الله عليه وسلم آني دعوت وحضور عاليلرينه
اقعاد ايدوب يد بيضالري ايله عمامهٔ مرقومه يي كورا بعد كوربوزوب نزد عنايتلرندن بر عمامهٔ سودايي رأس شريفنه

مطلب جواز الحدى

مطلب اعتذار مترجم في ترك شرح الحديث

مطلب رفع الصوت عند الجنائز

مطلب النهى عما يفعله المتصوفة

مطلب عمامة السوداء

تخصيص ايله تعميم وبر طرفن بين الكتفين ارخا ايله حسن تنظيم بيوروب هكذا فاعتم يا ابن عوف ديديلر
يعني يا ابن عوف عمامه كي اشته بويله تنظيم قيل وفعل مذكور ايله انجق سرعسكر مبروريته قصدا كرام
وبين الاصحاب كرامت مشروحه ايله اني ممتاز وبنام ايلديلر وبو حديثده فعل رسالتپناهيده واقع اولديغي اوزره
ارخاء طرف العمامة بين الكتفين مستحب ايدوكنه دليل ساطع واردر وبعض علما اول طرف مرسلي بر شبر ايله
تقدير وبعضيلر دخي وسط ظهره وبعضيلر موضع جلوسه واصل اوله جق مقدار ايله تحرير ايلديلر وبونه
حديث سابقده دليل آخر واردر كه لف عمامه سين تجديد ايدن كمسنه عمامه سين باشندن بردن رفع اتمك ياخود
قلنسوه دن بردن نزع اتمك لايق دكلدر بلكه لف ايتديكي منوال اوزره تدريجله نقض اتمك سنت نبويه يه مطابقدر
زيرا رسول جليل عليه التحية والتبجيل حضرتلري عمامهٔ ابن عوفي بويله جه نقض وتحليل ايلديلر وصورت مذكوره
نشر طومار مطوي منزله سنده در بنابرين نشر تدريجي همان دفعهٔ واحدة نشر ايدوب يره براقمقدن اولي وانسبدر
باب القتال في الاشهر الحرم * مرويدر كه سليمان بن يسار رحمه الله دن اشهر حرمده كه رجب وذو القعده وذو الحجه
ومحرمدر مسلمين ايچون قتال مشركين جائزميدر ديو سؤال اولندقده نعم جائزدر ديدي وبز دخي بو قولي اخذ ايدهرز
لكن عطا حضرتلري فاذا انسلخ الاشهر الحرم فاقتلوا المشركين نظم كريمي ايله استدلال وجائز دكلدر ديو
قطع مقال ايلدي يعني اشهر حرم منسلخ اولدقده مشركيني بولديغكز محلده قتل ايدبكز لكن بزلر ديرزكه
دليل مذكور منسوخ العمل وناسخي وقاتلوا المشركين كافة يعني مشركينه عموما قتال ايدبكز دخي وقاتلوهم
حتى لا تكون فتنة يعني كفار ايله قتال ايدبكز تا اثر شرك مضمحل اولنجيه دكين نص اجلاريدر وبعض علماء كرام
وجه آخر ايله التزام الزام ايدوب فاقتلوهم حيث وجدتموهم ذكر جليلي هر زمان ومكانده اباحت قتال
مشركينه ادل دليلدر وعطا حضرتلرينك استدلال ايلديكي فاذا انسلخ الاشهر الحرم قول شريفندن مراد
بعض كفار ايچون مدت معاهده تعيين اولنان زمانك انقضا وانتهاسيدر يوقسه اشهر حرمده حرمت قتالك بيان
وانتهاسي دكلدر ديو توجيه كلام ايلديلر ونصين سابقيندن قطع نظر روايت صحيحه ايله مضبوط اهل
سيردر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم فتح طائف ايچون محرمدن آلتي كون مرورنده غزو وجهاد ونصب
منجنيق ايله تضييق ومحاصره يه اجتهاد ايدوب ماه صفرده فتح وتسخير ايله مظفر اولديلر وبونك كبي
بين الفحول تلقي بالقبول قيلنمش سنت مشهوره ايله جواز نسخ الكتاب مسلم ارباب الباب در والله اعلم بالصواب
باب هجرة الاعرابي * حسن بصري رحمه الله تعالى ديمشدر كه اعرابينك هجرتي انجق دفتر مجاهدين اسمي
جمع وتدوين اتمكله حاصل اولور وابتداء اسلامده جمله عربان ترك اوطان ايله مدينهٔ منوره يه هجرت اتمك فرض ايدي
قال الله تعالى والذين امنوا ولم يهاجروا ما لكم من ولايتهم من شيء حتى يهاجروا يعني اول كمسنه لر كه ايمانه كلوب
هجرت اتميه لر آنلرك تولي امورلرندن سيزك ايچون بر نسنه يوقدر تا آنلر هجرت ايدنجيه دكين وقال عليه السلام
ثم ادعوهم الى التحول الى دار المهاجرين فان ابوا فاخبرهم انهم كاعراب المسلمين يجري عليهم حكم الله الذي
يجري على المسلمين وليس لهم في الفيء ولا في الغنيمة نصيب يعني رسول الله صلى الله عليه وسلم جنابلري طائفهٔ
اعرابه ارسال ايلدكلري صحابهٔ سعادتمآبلرينه امر ايلديلر كه بعده آنلري دار مهاجرينه تحوله دعوت قيلك
اكر امتناع ايدرلر ايسه آنلره اعلام قيلك كه اعراب مسلمين مثللو اولورلر سائر مسلمين اوزره جاري اولان احكام
شرعيه آنلرده دخي جاري اولوب فيء وغنيمتدن آنلره نصيب يوقدر ومذهب حسن رحمه الله تعالى اولدر كه فرضيت
هجرت نسخ اولنمادي واعرابدن اسلامه كلن كمسنه اوزرينه واجبدر كه نامني دفتر اهل غزاده كتب اتدرمكله
شرف هجرتي كسب ايده وحسن رحمه الله جنابلرينك ذكر ايلديكي وقتلرده مقصود بالهجرة انجق قتال اتدي
يوقسه دار الهجرتيه تحول وانتقال دكل ايدي اما اكثر علما قوللري اوزره فرضيت هجرت يوم فتح مكه ده نسخ
اولندي لقوله عليه السلام لا هجرة بعد الفتح انما هو جهاد ونية يعني فتح مكه دن صكره هجرت يوقدر انجق
آنك بدلي جهاد واخلاص نيتدر وقال عليه السلام المهاجر من امتي من هجر السوء اوقال ما نهى الله عنه
يعني امتمدن مهاجر اول كمسنه در كه سوء اعمالي ترك ايده ياخود شك راوي اوزره الله تعالينك نهي ايلديكي نسنه يي
ترك ايده وبو معنايه امام محمد رحمه الله اشارت ايدوب ديمشدر كه بر اعرابي امصار مسلميندن بر مصري وطن
اتخاذ ايتدكده ديوان غزاته الحاق اتمسون اعرابيتدن خروج واهل امصاره ولوج اتمش اولور
وتوطن امصار شرط قيلنمق دخي انجق تعلم شعائر اسلامه كسب اقتدار ايچوندر اكر قبيله سي ايچنده ايكن تعلم
مذكوره علاج بولورسه انكيچون ترك ديار وتوطن امصاره احتياج يوقدر همان لازم اولان علم حالي تعلم

مطلب ارخاء ذنب العمامة

مطلب كيف نقض العمامة

واهل شيعه ظاهر دركه تفسير بيضاوي وكشافده بو مبحثلر تفصيل ومذهب عطادن بعض اجوبه دخي تسجيل اولنمشدر *

درجه سنه خارج اولد قده رتبهٔ اعرابیدن یعنی الله تعالینك واجدر ان لا یعلموا حدود ما انزل الله على رسوله قول شریفنده اعرابی وصف ایلدیکی مضیق جهالتدن خارج اولور

مطلب الصدقة على المشرك

باب صلة المشرك * یعنی اهل شرکه صله واکرام جائز اولدیغنه متعلق مبحث ومقامدر ابن مروان خزاعی رحمه الله دن مرویدرکه مجاهد حضرتلرینه اهل شرکدن برشخص وار در بیمزده قرابت و بنم آنده براز مالمده واردر اول مالی اکا هبه ایده یمی دیدم بلی هبه واکرام قیل دیدی بزلر دخی بوقولی اخذ ایدوب دیرزکه مسلم اولان کمسنه قریب و بعید حربی وذمی اهل شرکه اکرام اتمکده ضرر یوقدرز یراسلمة بن الاکوع رضی الله عنه دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صلوة صبحی قیلدم ناکاه کتفیم بیننده برمس کبی حس ایدوب کیرو باقدیمکه رسول الله صلی الله علیه وسلم در باسلمه ام قرفه نك قیزینی بکا هبه ایدرمیسین بیوردیلر نعم یارسول الله دیوب هبه ایلدم اخذ ایدوب خاللری حزم بن ابی وهبه ارسال ایلدیلر حال بوکه حزم مشرك واول قیزدخی مشرکه ایدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم اهل مکه قبل الفتح مبتلای قحط اولدقلرنده مکه یه بشیوز التون بعث وتوجیه واول مبلغی ابی سفیان بن حرب ایله صفوان بن امیه فقراء مکه یه توزیع اتملریچون یدلرینه تسلیم اولنمغه امر وتنبیه بیوردیلر وصولنده ابی سفیان وصفوان اخذ وقبول ایدوب محمد بو نکله انجق شبان قریشی خدعه ایله جلب ایلمك مأمول ایدر دیدیلر وهم صلهٔ رحم عند کل عاقل وفی کل مذهب حق او باطل برامر محمود

مطلب قبول هدية المشرك وعدمه

واهدا الی الغیر مکارم اخلاقدن معدوددر وقال علیه السلام بعثت لاتمم مکارم الاخلاق یعنی بن مکارم اخلاقی تکمیل وتتمیم ایچون بعث اولندم بناء علی ذلك مسلمین ومشرکین اوزره بذل احسان امر مستحسن ایدوکی بزه نمایان اولدی و بوند نصکره کعب بن مالکدن مرویدرکه عامر بن مالك ابو البراء حال شرکنده مدینه یه کلوب جناب رسالته ایکی فرس وایکی حله اهدا ایلدکده بن مشرکك هدیه سین قبول اتمم دیدیلر مع هذا رسول الله صلی الله علیه وسلم هدایای مشرکینی قبول بیوردقلری روایت اولندی و عمرو بن امیه الضمری یدیله ابی سفیانه حال شرکنده تمرهٔ عجوه اهدا واندن سختیان اهداسنی اراده بیوردیلر وابوسفیان دخی هدیهٔ نبویه یی قبول ومقابلنده اهداء ادیم ایله سعی مقبول ایلدی و برنصرانی دخی حضرت رسالته حریر براق اهدا ایلدکده هدیه سین قبول بیوردیلر وعیاض بن حماد المجاشعی دخی پیشگاه سعادتلرینه هدیه کتوردکده یاعیاض اسلامه کلدیکمی دیو سؤال ایلدیلر کلمدیم دیدیکنده بیوردیلرکه ان الله تعالی نهانی ان اقبل زبد المشرکین یعنی الله تعالی بنی عطیهٔ مشرکینی قبولدن نهی ایلدی وامام زهری دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم هدیهٔ مشرکینی قبولدن نهی اولندیلر دیو ذکر ایلدی لکن نقول مذکوره میاننده تعارض استشعار اولنمغله عدم قبوله دلالت ایدنلرك تأویلی برقاچ وجهله اعلان واشعار اولندی بری بودرکه هدیه سی رد اولندقده ایمانه کلمسی امید اتدکاری مشرکدن قبول بیورمدیلرکه هدیه سی قبول اولنمق داعیه سی ایمانه باعث اوله و بری دخی اولدرکه بعض ناکسان هدیه سینك عوض ومقابلنه طامع اولوب بذل بدل مثلی ایله مکافاته دخی قانع اولمیوب انجام کاری هل من مزید ایله تعجیزه راجع اولور و بومعنایی بیان لقد هممت ان لا اقبل هدیة الاعراب حدیث شریفنده وروایت اخراده لا اقبل الهدیة الامن قریشی او ثقفی خبر لطیفنده ظاهر ونمایاندر یعنی تحقیق هدیهٔ اعرابی قبول اتمك قصد اتدم وقریش ایله بنی ثقیفك غیریلرندن هدیه قبول اتمم و توجیه مذکوری مؤید روایت اولندیکه ذکری سبقت ایدن عامر بن مالك ایکی فرس اهدا ایلدیکه ایچندن بریسی فی الاصل رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك ملکلرنده ایکن بعض حروبده ایادی کفاره دوشمش ایدی ینه رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا هدیه سندن زیاده عوض و یرمشلر ایکن دخی زیاده استمکه باشلدی حتی رسول الله صلی الله علیه وسلم خطبه لرنده دیدیلرکه ما بال اقوام یهدون الینا ما نعرفه انه لنا ثم لا یرضون منا بالمکافاة بالمثل یعنی اول قومك حال وشانلری نه درونه اتمك استرلرکه کندو مالمز ایدوکنی بیلدیکمز نسنه یی بزه اهدا ایدرلر ینه مکافات مثلنه بزدن قناعت اتمزلر ووجوه هدندن بری دخی اولدرکه هدیهٔ عامری عدم قبوللری اکا مبنیدرکه باباسی اصحاب رسول اللهدن یتمش نفر ذواتی تأمین ایدوب جار قیلمش ایکن قومی جمله سنی قتل ایلدیلر وآنلر اصحاب بئر معونه درکه قصهٔ معروفه لری واردر بنابر ین رسول الله صلی الله علیه وسلم هدیه سین رد ایلدیلر بعده امام محمد رحمه الله تعالی دیدیکه امیر جیش هدایای مشرکینی قبول ایلرو هدر واکر آلورسه فیء مسلمین قیلمق کرکدر وعلماء اعلام قول مذکورده بحث وکلام ایلدیلر بعضیلری دیدیلرکه مرادی کراهت تحریم دکل بلکه تنزیهدر زیرا قبول هدیه ده مشرکین ایله الفت ومحبتدن امین اولنماز حدیث شریفنده الهدیة تذهب وحر الصدر واقع اولمشدر یعنی هدیه صدرده اولان غیظ

وعداوتی کیدررو برلر ایسه کفاره غلظت وخشونتله مأمورلرز قال الله تعالی ولیجدوا فیکم غلظة یعنی کفار سزلرده غلظت وخشونت بولسونلر و بعضیلری دیدیلرکه مرادی هدیه یی مخصوص امیرك اولمق اوزره قبول حلال اولمازاما غنائم مسلمینه الحاق اوزره قبولی جائزدرزیرا اکا عزت ومنعه سندن ناشی هدیه و یریلر امیرك ایسه تمتع وتمتعی نفسی ایله دکل بلکه انجق مسلمین ایله در ورؤساء عسکردن برینه کلن هدیه دخی بویله درامامشرکین مسلمیندن برشجیع مبارزه اهدا ایلسه لر یالکز کندو آلور زیرا آنك عزتی نفسنده اولان شجاعتله در و رسول الله صلی الله علیه وسلم حقلرنده دخی بو یله در مشرکیندن کلن هدیه نفس نفیسلرینه مخصوصدرزیرا عزت وقوتلری

مطلب قبول الهدية من امراء الجور

مسلمین ایله دکل بلکه بالعکسدر قال الله تعالی والله یعصمك من الناس یعنی یا محمد الله تعالی سنی ناسدن حفظ ایدرسکا ضرر ایرشدیرمزلر علی الخصوص هدیه لرین قبول ایله کفاره میل خاطرلری دخی توهم اولنماز بناء علی هذا الوجه المقبول بعض احیانده هدیه لرین قبول ایلدیلر وصحابهٔ کرام وصکره کلن علماء عظام امراء جوردن جواز قبول هدیه ده اختلاف اوزره قیام ایلدیلر ابن عباس وابن عمر رضی الله عنهم مختارکبی ستمکاردن کلن هدیه یی اخذ واعتبار ایدرلر ایدی اما ابوذر وابوالدرداء رضی الله عنهما قطعا تجویز اتمزلر ایدی حتی امرادن بری ابی ذر رضی الله عنهه یوز التون اهدا ایلدکده هر مسلمه بودکاونسنه اهدا قیلدیمی دیو سؤال ایلدی و یریلمدی دیدکلرنده رد ایدوب کلا انها لظی نزاعة للشوی دیدی یعنی قبول ایله بکا ابرام اتمه زیرا بوهدیه لهیب ناردرکه انسانك جلد رأسنی نزع ایدیجیدر علی طریق الاقتباس بو یله سویلدی وعلی بن ابی طالب رضی الله عنه دن مرویدرکه سلطان حلال وحرامدن اخذ وجمع ایدرا کرسکا بر نسنه و یریرسه اخذ ایله سکا حلالدر و بو بابده حاصل مذهبمز اولدرکه اکر امیر ستمکارك اکثر مالی رشوت وحرامدن ایسه سکا و یردیکی وجه حلالدن ایدوکی معلوم اولمادقجه قبول جائزه سی جائز اولماز واکر تجارت وزراعت صاحبی اولوب اکثر مالی حلالدن ایسه سکا و یردیکی حرامدن ایدوکی معلوم اولمادقجه قبول هدیه وعطیه سنده ضرر شرعی یوقدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم بعض مشرکینك هدیه سین قبول بیورملرنده مذهبمزه دلیل معقول وسند منقول واردر وبالله التوفیق

باب المبارزة * یعنی مجاهد بنفسه میدان محاربه یه اقتحام واعدادن اقرانی ایله مقابله ومقاتله یه اقدامه متعلق کلامدر انس بن مالك رضی الله عنه دن روایت اولندیکه باب الاماره ده ذکری سبقت ایدن قرنداشی براء بن مالك رضی الله عنه مریض ایکن عیادته سنه واروب آنی وحدتنده تغنی ایدر بولدی اکا عتاب کونه تغنی می

مطلب جواز التغني في وحدته

ایده یورسین دیدکده جوابنده مسلمین ایله مشارکت اتدیکیم قتالدن بشقه یالکز کندی یدمله یتمش طقوز کافر قتل ایلدم شمدی رتبهٔ شهادتدن حرمان برله فراشمده می فوت اوله جغم دیو خشیتمدن دفع وحشت ایچون تغنی ایده یورم دیدی بو اثر جلیلده انسان وحشتنی دفع ایچون یالکزجه تغنی اتمك جائز ایدوکنه دلیل واردر زیرا براء بن مالك رضی الله عنه زهاد اصحابدن اولوب پیغمبر والاجناب لواقسم علی الله لابره قول شریفی ایله مدح وثناسین اشراب بیورمشلر ایکن مریض اولوب یالکز قالدقده تغنی ایله دفع اضطراب ایدر ایدی لکن انس رضی الله عنه طور مذکوری استبعاد ایله اعتراض وانکار اتدکده براء رضی الله عنه دخی تغنیدن قصدی انجق دفع وساوس نفسانیه اولوب تلهی قصد اتمدیکین بیان برله اعتذار ایلدی زیرا رتبهٔ شهادت رجاسنده ایکن مرض معهودی ایله فراشنده فوت اولماقدن توحش وتوهم ایدوب برای تسلی تغنی وترنم ایلدی بو جهتله صورت مذکوره ده جواز تغنی بزه معلوم وعلی طریق اللهو اولان مکروه ایدوکی مجزوم اولدی علی ماقال علیه السلام انهاکم عن صوتین احمقین فاجرین صوت الغناء فانه مزمار الشیطان وخمش الوجوه وشق الجیوب ورنة الشیطان یعنی ای امت واصحابم سزی ایکی احمق وفاجر اولان صوتلردن نهی ایده رم بری صوت تغنیدرکه مزمار شیطاندر و بری دخی یوزین طرملایوب جامه سین چاك ایده رك رنهٔ شیطاندر یعنی عند المصیبه رفع صوتدر بوندنصکره روایت صحیحه ایله ثابتدرکه براء بن مالك رضی الله عنه برء وعافیتله مرض مرقومدن نائل صحت ودلخواهی اوزره بعض غزواتده واصل مرتبهٔ شهادت اولمشدر

باب من قاتل فاصاب نفسه * یعنی اثناء قتالده سلاحی کندویه اصابتله نفسنی اهلاك ایدن مقاتله متعلق مسائلدر امام مکحول رحمه الله دن منقولدرکه صحابهٔ کرامدن بریسی اعدادن برینی ضرب ایده یم دیرایکن خطا ایدوب سلاحی کندوایاغنه اصابت ومجموع دمی جریان اتمکله فوت اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم نمازینی قیلدیلر اصحاب کرام یارسول الله بوشهیدمیدر دیدکلرنده نعم وانا علیه شهید بیوردیلر یعنی بلی شهیددر و بن دخی شاهدم ومعنای حدیث انجق آخرتده نیل درجات جهتیله شهیددر دیمکدر بوقسه دنیاده غسل وتکفین

اولنوب نمازی قیلنورز یرا غسل اولنمیان شهید اولدر که فعل عدو ایله قتل اولنه و بو ایسه کندو فعلی ایله قتل اولندی
لکن عن قصد اولمامغله معذور در بنا برین حکم آخرتده شهید اولوب حکم دنیاده موتای مسلمین معامله سی قیلنور
نظیری المبطون شهید والنفساء شهید والمرأة التی تموت بجمع لم تطمث شهید حدیث شریفدر یعنی اسهالدن
فوت اولان شهید و نفاسدن فوت اولان عورت شهید و شول عورتکه آنده حمل یاخود بکارت مجتمع و غیر منفصل اولوب
بکر وطیء ایله و حامل وضع حمله تدمیه اولنمادین فوت اوله اولدخی شهیددر یعنی بونلر احکام آخرتده شهیدلردر
یوقسه احکام دنیاده دکللردر بعده مشایخمز نفسنی سلاحله عمدا قتل ایدن کمسنه نك نمازی قیلنورمی
اختلاف ایلدیلر و بو کتابده آنفا مخطیء مذکور حقنده نقل اولنان دلیلدر که عمدا نفسنی قتل ایلسه نمازی
قیلنماز خصوصا ابو هریره رضی الله عنه روایت اتمشدر که قال النبی صلی الله علیه وسلم من قتل نفسه
بحدیدة فحدیدته بیده یجاء بها نفسه فی نار جهنم خالدا مخلدا ومن تردی من موضع فهو یتردی فی نار جهنم خالدا
مخلدا ومن شرب سما فمات فهو یشربها فی نار جهنم خالدا مخلدا یعنی اول کمسنه که نفسنی بر حدیده ایله قتل
ایده نار جهنمده حدیده سی یدنده اننکله نفسنی ابد الاباد ضرب وجرحله تعذیب اولنور واول کمسنه که بر مکاندن
مرتفعدن نفسنی القا ایله اهلاك ایده اول دخی نار جهنمده ابدی اننکله عذاب اولنور واول کمسنه که شرب سم
ایله فوت اوله نار جهنمده ابدی شرب سم ایله عذاب اولنور شارح الکتاب امام سرخسی رحمه الله دیرکه
شیخمز امام حلوانی دیرایدیکه بنم عندمده اصح اولان نمازی قیلنوب وقبل الموت توبه ایدر سه قبول اولنمقدر
لقوله تعالی ویغفر ما دون ذلك لمن یشاء یعنی الله تعالی مادون الشرکی دیلدیکی قوللری ایچون عفو ایدر
وحدیث مذکور قتل نفسنی حلال اعتقاد ایدنلر حقنده در دیو تأویل اولنور نته کیم سباب المؤمن المسلم
فسق وقتاله کفر حدیثی مستحل ایله تأویل اولندیغی کبی وقاضی امام علی السغدی رحمه الله تعالی حضرتلرین
ایشتدم دیرکه عندمده قول اصح اولدر که نمازی قیلنماز لکن توبه سی مقبوله اولمدیغندن دکل بلکه کندو
نفسی اوزره باغی اولوب و باغی اوزره نماز قیلنماد یغندندر وسلمة بن الاکوع رضی الله عنه دن مرویدر
دیدیکه عامر بن سنان بن الاکوع رضی الله عنه بر یهودیی سیف ایله ضرب وایاغن قطع اتدکدنصکره سیفی
کندو اوزرینه رجوع ونفسنی جرح ایدوب فوت اولمش ایدی دیدیمکه یارسول الله اسید بن حضیر البته عامر بن
سنان بن الاکوع حقنده عملی خبط اولدی دیور اول وقتده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که کذب
من قال ذلك ان له لاجرین جاهد مجاهد وانه لیعوم فی الجنة عوم الدعموص یعنی عملی خبط اولدی دیین کذب
ایلدی البته آنك ایچون ایکی قات اجر وثواب واردر زیرا هم صابر وهم مجاهددر والبته اول جنت ایچنده شول
غدیرما ایچنده دعموص دیدکلری سیاه بوجك نه کونه سباحت ایدرسه اویله سباحت ایدر و بزدخی بو قولی اخذ
ایدوب دیرزکه اول کمسنه مصاب اولدیغی محنتده معذور وعملی اوزره مثاب ومأجوردر زیرا قتل کافره علی وجه
المبالغه جاهد وسیفی کندو اوزره رجوع وجرح اتدکده الی الوفات صبر ایله مبتلای مصائب وشداید
اولمشدر بو جهتله جاهد صابر وصابرینه اجر وثوابلری بغیر حساب ایفا اولنه جغی نص قرآن ایله ظاهردر
ان له لاجرین قول شریفنك معنای منیفی بودر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه مسلمیندن ایکی سریه اثناء
لیلده بربرینه مقابله واقتران وهر بری آخری حقنده مشرکدر دیو کمان راه همان مقاتله یه آغاز وطرفیندن یاخود
طرف واحددن بعض مقتول ووقوعندنصکره افتراق وامتیاز ایدوب بعده کیفیته عالم اولسه لر کمسنه اوزرینه
دیت وکفارتدن نسنه لازم اولماز زیرا سریتین مزبورتیندن هر بری مباح اولان دفع صائله مباشرت وسریهٔ
اخرایه قصد ومبادرت ایدوب سریهٔ اخری دخی نفسندن دفع صائل ایچون قتال وقتله مستعجل اولدی
ودفع مذکور شرعا انسانه واجب اولمغله دیت وکفارتدن بر نسنه یی موجب اولماز و بو بابده اصل اصیل جابر بن
عبدالله رضی الله عنهمادن روایت اولنان اثر جلیلدر دیمشدر که رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم حضرتلرینك
خندقدن ایکی طلیعه لری خروج ایدوب اثناء لیلده بربرینی بیلموب انجق دشمن اعتقاد ایده رك ملاقات
ومقاتله یه ابتدار ایله ایچلرنده وافر مجروح ومقتول بدیدار اولدی بعده شعار اسلام ایله ندا اتدکلرنده بربرینی
بلوب ال چکدیلر وخصوص مرقومی جناب رسالته ذکر اتدکلرنده بیوردیلر که جراحاتکم فی سبیل الله من قتل
منکم فهو شهید یعنی یاره لریکز فی سبیل الله در اننکله مأجور لرسز وایچکزدن قتل اولنان شهیددر اکن
مسلمیندن بر طائفه مشرکین ایله قتال ایدر ایکن بر مسلم مسلم آخری مشرك ظنی ایله قتل ایدوب یاخود مشرك
قصدی ایله رمی اتدکده سهمی بر تقریب ایله عودت ومسلمه اصابتله قتل ایلسه قاتل اوزره دیت وکفارت

لازمدر زیرا صورت مفروضه قتل خطا صورتیدر وآنده دیت وکفارت نص ایله واجبدر و بونده اصل ودلیل
روایت قیلنان خبر جلیلدر که یوم احدده حذیفه رضی الله عنهك پدری یمان رضی الله عنه اوزره مشرکدر
ظنی ایله سیوف مسلمین تعاقب ایدوب آنی قتل ایلدیلر رسول الله صلی الله علیه وسلم وجوب دیتله حکم اتدکلرنده
حذیفه رضی الله عنه اول دیتی قاتللرینه هبه ایلدی و بو صورتله صورت سابقه بینلرنده فرق اولدر که بو صورتده
مقتولك قاتلنه سوء قصدی اولمامغله کندو حقنده حرمت نفسی باقیه در اول جهتدن دم مقتولی هدردن
صیانت ایچون دیت واجبه اولور اما صورت اولی ده مقتول دخی قتل قاتله عازم اولمغله کندو حقنده حرمت
نفسنی اسقاط ایدوب آنی قتل ایدن انجق مباح اولان دفعله قتل اتمش اولور بو جهتله اوزرینه نسنه لازم اولماز
* باب قتل ذی الرحم المحرم * مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه مسلم اهل حرب اولان مشرکیندن
هر بر ذی رحم محرمنی ابتداء امرده یعنی مشرك آنك قتلنه تعرض اتمکسزین دخی قتل اتمك جائزدر انجق مشرك
اولان باباسنی ابتداء امرده قتل مکروهدر ومن قبل الاب یاخود من قبل الام جد اولان قریب وبعید باباسی کبیدر
مگر اول مسلمی بونلر قتله تعرضله مضطر قیلرلر ایسه قتللری مشروعدر لقوله تعالی وصاحبهما فی الدنیا
معروفا یعنی والدینکه دنیاده احسان ایله معامله قیل و بو مقامده والدین ایله مراد ذیل آیتده وان جاهداك علی
ان تشرك بی قرینه سیله ابوین مشرکیندر و بدایت بالقتل ایسه معاملهٔ احساندن دکلدر اما قتلنه قصد ایله آنی
مضطر ایدرلرسه اول صورتده نفسندن دفع صائل ایدر وانسان خصوص احسانده کندو نفسی ایله ابتدایه
مأمور اولوب نفسندن ضرر قتلی دفع دخی ابلغ وجوه الاحسان اولمغله قتل ابوینده اعتذاری نمایاندر ووجه
اخر اولدر که بابا والدینك ایجادینه سبب اولمغله ولد باباسنی قتل قصد یله کندو نفسنی باباسنك اعدامنه سبب
قیلق جائز اولماز لکن وجه مشروح اوزره مضطر اولورسه باباسی سبب اعدامنی کندو کسب اتمکله نفسنی قتل
اتمش کبی اولور زیرا اصل شرعی اولدر که مضطر قیلنان کمسنه قیلن کمسنه نك سلاحی منزله سنده در یعنی اول
ثانی یی قتل ایلسه ثانی کندو سلاحی ایله نفسنی قتل اتمش کبی اولور و بو جهتله اب دین ولد ایچون حبس اولنماز
اما نفقه سی ایچون حبس اولنور زیرا ولدك نفقه سنی منع اتدکده اتلافنه قصد اتمش اولور بعده امام محمد رحمه الله
اصل کتابده اول حدیث مروی ایله استدلال قیلدیکه حنظلة بن ابی عامر وعبدالله بن عبدالله بن ابی رضی الله
عنهما رسول اکرم صلی الله علیه وسلمدن هر بری باباسنی قتل اتمکه استیذان اتدکلرنده آنلری منع ونهی بیوردیلر
وعمیر بن مالك رضی الله عنه دن مرویدر که برکمسنه یارسول الله بابامه اعدا ایچنده ملاقی اولدیم وآندن جناب
رسالتکزه حاشاسی متضمن برسوز ایشیدوب آنی قتل ایلدم دیدی اولبابده رسول الله صلی الله علیه وسلم سکوت
ایلدیلر حدیث مذکورده دلیل واردر که قتل مزبور ایله قاتل اوزره نسنه واجب اولماز زیرا نبی الانام علیه الصلوة
والسلام قاتل مرقومه بر نسنه ایله امر ایلمدیلر حال آنکه بعد تحقق الحاجة سکوت عن البیان شان نبوته شایان
دکلدر وقتل والد مشرکده احسن وجوه اولدر که مسلم والد مشرکنی هم قتل اتمیه وهم صف قتالدن عود
ورجوع قصد ایدرسه سبیلنی تخلیه دخی ایلیوب آنی بر موضع مضیقه الجاو ایشقه مسلم کلوب آنی قتل ایدنجیه دکین
اول موضعده حبس وابقا ایلیه وامام محمد رحمه الله اصل کتابده وصف مذکور اوزره بر حدیث شریف
دخی روایت قیلدی وصورت موصوفه عندمزده احب واحسندر اما مشرکیندن والد و مولودك
غیری ذی رحم محرمك اباحت قتلنی جامع الصغیرده بیان قیلدیق والله اعلم
باب البکاء علی القتلی * یعنی مقتولین اوزره جواز بکاده واقع اولان اقوال فقهادر روایت اولندیکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم بنی عبدالاشهل یوم احدده قتل اولنان شهیدلرینه بکا ایدرلر ایکن اوزرلرینه مرور وتأسف کنان
لکن حمزة لابواکی له بیوردیلر یعنی لکن حمزه یه بکا ایدیجی خاتونلر یوقدر حدیث مذکوری روایت قیلان
خاتون دیدیکه در حال برلر چیقوب جانب عائلرینه واروب حضرت حمزه رضی الله عنهه بکا ایلدیك
ورسول الله صلی الله علیه وسلم خانهٔ سعادتلرنده ایدیلر حتی درون خانه ده نشیج بکالرین ایشتدیك بعده برلره
اصابت واحسان ایلدیکز یتشوردیو ارسال پیام ایلدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم لکن حمزة لابواکی له
بیورملری انجق آنك ایچوندر که حضرت حمزه رضی الله عنه یوم احدده سید الشهدا ایدی لکن مدینه ده غریب
اولمغله نسواندن کمسنه سی یوغیدی اول جهتدن رسول الله صلی الله علیه وسلم ذکر اولنان قول شریفلریله
اکا ندبه ایلدیلر وکتب مغازیده مذکوردر که سعد بن معاذ رضی الله عنه جناب رسالتدن بو قول شریفی
ایشتدکده قومندن جمیع نسوانی جمع ایلدی کذلك سعد بن عباده ومعاذ بن جبل رضی الله عنهما دخی بویله

مطلب استماع بكاء النساء على الميت

ايلمديلر واول نسواندن هرفرقه سى باب بيت رسول الله صلى الله عليه وسلمه كلوب حضرت حمزه يه ندبه
و بكا ايلديلر وحضرت رسالت دخى آنلرك بكارله استيناس ايدوب خوابه وارديلرواول وقتدن برو مدينهٔ منوره ده
رسم بلده دركه ايچلرندن برى فوت اولدقده اولا حضرت حمزه رضى الله عنهه بكا ايله ابتدا ايدرلر ورجال مدينه
بربرينه تعزيه ده انجق مات رسول الله ديرلر زياده نسنه سويلمزلر بعده مؤلف الكتاب حديث مذكورى ابن عمر
رضى الله عنهمايه متصل اولان طريق ايله روايت ايدوب آخرنده آنى زياده قيلديكه رسول الله صلى الله عليه
وسلم خوابدن بيدار اولديلركه نسوان مرقومه دخى بكا ايده بورلر بيورديلركه ياويحهن انهن لههنا منذ اليوم
فليرجعن ولايبكين على هالك بعد اليوم يعنى اى واه اولوقتدن برو آنلر بونده لردرعودت ايلسونلر و بعد اليوم
برميته بكا ايلسونلر بعض علما بو حديثك ظاهرينه تمسك ايدوب ديديكه بكاء مذكوره يوم مزبورده رخصت
شرعيه وير يلمشيدى صكره حديث مذكور ايله نسخ اولندى لكن اكثر علما متفقلردركه منسوخ وغيرمرخص اولان
نوحه و بكا ايله رفع صوتدر زيرا مرويدركه قال عليه السلام النائحة ومن حولها من مستمعيها عليهم لعنة الله
والملائكة والناس اجمعين يعنى نوحه ايدن عورت ومستمعيندن اطرافنده اولانلر اوزره الله تعالينك وجميع
ملائكه وانسانك لعنتلرى نازله دريا خود نازله اولسون اما من غير صوت بكا ده ضرر شرعى يوقدر زيرا روايت
اولنديكه ابراهيم بن رسول الله عليه السلام وفات اتدكده رسول اكرم صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك مبارك
كوزلرندن دموع جريان ايدوب عبد الرحمن بن عوف رضى الله عنه ديديكه بزى بكادن نهى اتمديكزمى
بيورديلركه انما نهيتكم عن صوتين احمقين فاجرين واما هذه رحمة يجعلها الله تعالى فى قلوب الرحماء العين تدمع
والقلب يحزن ولانقول مايسخط الرب يعنى بن سزى انجق تغنى ونوحه دن عبارت اولان صوتين احمقين
فاجريندن نهى ايلدم اما بو كورديكك اثر مرحمتدر كه انى خداى متعال رحيم اولانلرك قلوبنه وضع ايدر كوز ياشه ريز
وقلب محزون اولور لكن رضاء الله اولميان كلامى سويلمزز و حضرت عمر رضى الله عنه دن مرويدركه
برعورت حضورنبويده ولدينه بكا ايدر ايكن ايشيدوب جناب فاروق منع ايلدى اول حينده رسول الله صلى الله
عليه وسلم بيورديلركه دعها يا عمر فان القلب حزين والنفس مصابة والعهد قريب يعنى منع اتمه يا عمر زيرا قلبى
محزون ونفسى مصابه وفراقى قريب العهددر لكن على كل حال صبر جميل وترك بكا وعويل افضل واجملدر
قال الله تعالى الذين اذا اصابتهم مصيبة قالوا انا لله وانا اليه راجعون يعنى اول كمسنه لرى مدح ايده رمكه آنلره
برمصيبت اصابت اتدكده بزلر جميعا الله تعالى نك ملكلرى يز وعود ورجوعمز ينه امر وحكمنه دردير لر * *
باب حمل الرؤس الى الولاة * يعنى واليلره حمل رأس مقطوع مشروع ونامشروع اولديغنه دائر مباحثدر
عقبة بن عامر الجهنى رضى الله عنه دن منقولدركه حضرت ابى بكر رضى الله عنهك خلافتنده بناق نام بطريق
بنامك رأس مقطوعنى كتوردكلرنده منع وانكار وعدم رضاسنى اظهار ايلدى حضار مجلس يا خليفة رسول الله كفار
بزم مقتوللر يمزك رؤسنى حضور ملوكلرينه عرض واحضار ايدرلر ديدكلرنده ديديكه كفرهٔ روم واعجامك عادت
باطله لرينه تقليد ميدر بعد اليوم بكا رأس كلمسون همان مكتوب وخبر بكا كافيدر وروايت اخراده بغى وعدوان
وتجاوز حد ايله طغيان اتديكز ديو عتاب فراوان ايلدى وروايت اخراده شامده اولان عماله بكا كله كوندرمكز
مكتوب وخبر كافيدر ديو كتب وارسال ايلدى و بعض علما بو قولك ظاهريله استدلال وحمل الرؤس الى الولاة
غير جائزدر زيرا جيفه در اماطهٔ اذى ايچون دفنندن ماعدايه سبيل يوقدر وهم تفريق الرأس عن الجسد مثله در
ورسول الله صلى الله عليه وسلم ولو بالكلب العقور مثله دن نهى اتمشلردر على الخصوص جناب صديق عادت
جاهليه در ديو تعبير ايلدى و بزلر اهل جاهليه يه تشبهدن ممنوعلرز ديو تأييد مقال ايلديلر لكن اكثر مشايخمز
بو وجه اوزره قائللردركه اكر حمل رؤسده كفارى تكدير وتحقير حاصل ياخود قتل اولنان وجوه مشركيندن ياخود
مشاهير مبارزيندن اولوب رأسنى كورمكده مؤمنينه فراغ قلب واطمئنان خاطر واصل اولورسه حمل رأسده قطعا
بأس يوقدر كورمزميسكه عبد الله بن مسعود رضى الله عنه يوم بدرده رأس ابى جهلى پيشكاه رسول الله صلى الله
عليه وسلمه حمل والقا وهذا رأس عدوك ابى جهل كلام بشارت افزاسين انبا وانها اتدكده رسول الله صلى الله
عليه وسلم الله اكبر هذا فرعونى وفرعون امتى وكان شره على وعلى امتى اعظم من شر فرعون على موسى وامته
مقال لؤلؤ مثاللريله اظهار شكر وثنا بيوروب قطعا معاملهٔ منع وانكارى اجرا ايلمديلر يعنى الله اكبر اولودر اشته بو بنم
وامتمك فرعونيدر و بونك بنم وامتم اوزره شر وضررى فرعونك موسى عليه السلام وامتى اوزره شر وضررندن
اشد ايدى وقول مذكور امام زهرى رحمه الله دن روايت اولنان كلامك معناسيدركه جناب رسالته يوم بدردن

غريده رأس كتوريلدى وحضرت صديقه كتوريلدى رضا ويرمدى واول كندويه حمل رأس قيلنان
ابن انيس بر درديدى و رسول الله صلى الله عليه وسلم عبد الله بن انيس رضى الله عنهى سفيان بن عبد اللهى
قتل ايچون ارسال بيوردقلرنده عبد الله نقل ايلديكه كيدوب عنقنى ضرب ورأسنى اخذ وبرجبله صعود وآنده
اختفا ايلدم تا كه بنى طلب ايدنلر يأسله عودت اتدكلرنده رأس مذكور ايله توجه ايدوب نبى اكرم صلى الله عليه وسلم
حضرتلرينه كتوردم وينه محمد بن مسلمه رضى الله عنهى كعب بن الاشرفى قتل ايچون ارسال ايلدكلرنده اول دخى
رأس مزبورى اخذ ورسول الله صلى الله عليه وسلم حضورلرينه كتوردى وبونلرى منع وانكار ايله خطارين
اظهار بيورمديلر ونقل اولنان آثاردن حمل رؤس الكفار بعض احيانده جائز ايدوكى آشكاردر والله الموفق
باب السلاح والفروسية * يعنى استعمال سلاح وتعليم افراسه متعلق اقوال صحت استيناسدر عتبة بن ابى حكيم
رضى الله عنه دن مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضورلرنده قوس ذكر اولنوب بيورديلركه ماسبقها
سلاح قط الى خير يعنى قوسى قطعا برسلاح جانب خيره سبقت اتمدى يعنى آلات جهادك اقواسيدر و بونده
اهل غزايى تعلم رمى سهامه حث واغرا واردر وبيان فضائلنده آثار كثيره واردر برسى حديث عقبة بن عامر
رضى الله عنه دركه ديديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم واعدوا لهم ما استطعتم من قوة نظم كريمنك تفسيرنده
اوچ كره الا ان القوة الرمى بيورديلر معناى آيت سزلر محاربهٔ كفار ايچون قادر اولديغكز قوتى تهيئه ايديكز
ديمكدر ومعناى حديث آكاه اولكز قوت انجق رمى سهامدر ينه حديث عقبه ده وارددركه ان الله تعالى يدخل
بالسهم الواحد ثلثة الجنة صانعه الذى يحتسب به ومنبله والرامى به يعنى الله تعالى براوق بركاتيله اوچ كمسنه يى
جنته ادخال ايدر برى احتساب وطلب ثواب ايده رك آنى وجوده كتورندر و برى اول اوقى يايه وضع ايدوب رامى يه
اعانت ايدندر و برى دخى آنى كفاره رمى ايدن كمسنه در وقال عليه السلام كل لهو ابن آدم باطل الا ثلثة تأديبه
فرسه وملاعبته اهله ورميه عن قوسه يعنى ابن آدمك اوچ نسنه دن ماعدا جميع لعب ولهوى باطل وحرامدر
برسى فرسنى تعليم وبرى اهلى ايله ملاعبه و برى قوسندن رمى سهامدر ورسول الله صلى الله عليه وسلم فدا ايله
ابوينلرينك ايكيسنى بردن بركمسنه يه جمع اتمديلر انجق يوم احدده سعد بن ابى وقاص رضى الله عنه ايچون
جمع ايليوب ارم فداك ابى وامى بيورديلر يعنى رمى سهام قيل پدر ومادرم سكا فدا اولسون وروايت اولنديكه

مطلب قص الاظفار والشوارب

عمر بن الخطاب رضى الله عنه ارض عدوده طرنقلريكزى كسميوب توفير ايديكز زيرا سلاحدر ديو بعض محلره
نامه يازدى واكرچه قص اظفار فطرتدن محسوبدر لكن توفيرى دخى دار الحربده اهل جهاده امرمندوبدر
زيرا يدندن سلاحى كيدوب دشمن دخى يقين كلدكده جابجا طرنقلريله مدافعه يه مقتدر اولور وقص اظافير
قص شواربه نظيردركه اول دخى سنت ايكن غازى يه دار الحربده توفير شارب مندوبدر تاكه عين اعداده غايتله مهيب
اولمغله ارهاب كفار نصيب اوله وحضرت عمر رضى الله عنه دن مرويدر ديمشدركه علموا اولادكم السباحة والفروسية
ومروهم بالاحتفاء بين الاغراض يعنى اولادلريكزه صوده يوزمك وآت قوللنمق تعليم ايديكز وامر ايديكزكه
مسابقه ايچون وضع اولنان نشانلر ميانده يالن اياق يوريسونلر ومعناى مذكور رسول الله صلى الله عليه وسلمدن مأثوردر
لكن حديث نبويده بويله دركه قال عليه السلام علموا اولادكم السباحة والرمى والمرأة المغزل يعنى اولاديكزه صوده
يوزمك واوق آتمق تعليم ايديكز وعورتلره دخى ايلك ايشلمه چكرى مغزلى تعليم ايديكز وقال عليه السلام ارموا واركبوا
وان ترموا احب الى من ان تركبوا يعنى اوق آتكز وآته بينكز لكن اوق اتمكز بكا آته بنمكزدن سوكيليدر والحاصل
مجاهدك جهادينه معين ومدار هرنه ايسه آنى تعلم وآنكله الفت واعتياد مندوب وسزاواردر زيرا آنده اعزاز دين

مطلب افطار المريض والمسافر افضل

وقهر مشركين واردر وعبيد بن عمير رضى الله عنه دن منقولدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم فتح مكه ده
اصحاب كراملرينه افطروا فانه يوم قتال بيورديلر يعنى صومى ترك ايدوب افطار ايديكز زيرا يوم قتالدر و بو حديث
شريفده فتح مكه عنوة قتال ايله اولديغنه واهل غزا شهر رمضانده قتال ايده جك اولدقده افطارى صيامندن
افضل ايدوكنه دليل لطيف واردر زيرا صيام كاهيجه بعض لوازم قتالدن ضعيف دوشوروب اول
ضعفله كلن خللى سائر اوقاتده تدارك قابل اولماز اما صومى سائر ايام معدوده ده قضاسنه قادر اولور وصيام
موجب مشقت اولدقده مريض ومسافر حقلرنده افطار افضل اولدقدنصكره مسافر مقاتل حقنده افضليتى
بالطريق الاولى در وعون بن ابى جحيفه دن اول دخى والدى ابى جحيفه دن روايتله ابى جحيفه رضى الله عنه
ديديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرين سختيا ندن برقبهٔ حمرا ايچنده كوردم يعنى يوم فتح مكه ده
و بلالى دخى كوردمكه ماء وضوء لرين حضور عاليلرينه ادخال و بعد التوضئ دوكمك ايچون اخراج ايلدى

وناسی دخی کوردیکـه اول جانبه ابتدار ایدوب اول صودن بر مقدار اخذ ایده بیلن آنکلـه تبرکا تمسح ایدرلر
واخذ ایده مین اخذ ایدنلرك رطوبتندن اخذ ایله یدینی ترطیب وآنکله تمسح ایدر وحدیث مذکور ایله امام محمـد
رحمه الله طهارت ماء مستعمل اوزره استدلال واصحاب کرام وضوده استعمال ایلدکلری صو ایله تبرك ایدرلر ایدی
اگر طاهر اولماسـه تبرك اتمزلر ایدی ورسول الله صلی الله علیـه وسلم دخی آنلری منع ایدرلر ایدی دیو مدعاسنی
اکمال ایلدی لکن امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی دلیل مذکوردن اعتذار ایدوب دیرکه تبرك اصحاب جناب رسالته
بالغ اولدیغی نقل ایله عندیمزده صحیاب اولمدی واحتجاج مذکور ایسه انجق خبر مرقوم جناب رسالتـه بالغ
اولوب منع وانکار اتمدکلرینی نقل ایله بزه معلوم اولدقده مستقیم المفهوم اولور بعده ابو جحیفه رضی الله عنـه دیدیکه
بعده بلالی کوردم بر عنزه چیقاروب یره دیکدی ورسول الله صلی الله علیـه وسلم حلهٔ حمرا ایچنده متشمرا چیقوب
اول رمحه قارشو ناس ایله ایکی رکعت نماز قیلـدیلر وچوق ناس ودواب دخی کوردمکـه عنزه نك وراسندن اوکلرندن
کچرلر ایدی وعنزه حربه کبی برنسنه درکه سفرلرده نماز قیلدقلرنده اوکلرینه دیکمك ایچون هر بار پیشکاه سعادتلرنده
کوتوریرلر ایدی وملوك وامرا اوکلرنده حمـل سلاح اولنمق عادتی بوندن مأخوذ در وحدیث مذکورده لبس
ثوب احمر جائز اولدیغنـه وصحراده نماز قیلن اوکنده ستره اتخـاذی لازم ایدوکنه وستره امام امامده اولسه کفایت
ایدوب جمیع جماعتك قدامنده اولمق شرط اولمدیغنه دلیل واردر زیرا امام صف اوله واول دخی ثانی یه ستره
منزله سنده در وینه دلیل واردر که وراء ستره ده مرور دن کمسنه منع اولنماز زیرا ستره دن مقصود شـارع خارج
وبعید اولان کمسنه لرانکلـه مصلی یی بیلوب مصلی ایله ستره نك آره سندن کچمکلـه سترهٔ مذکوره خارج ایله
مصلی میانه بمنزلة الحائط حائل ومانع اولمقـدر بنا برین وراسندن مرورده ضرر یوقدر اما تستر مطلوب
دخی ستره طویل وغلیظ اولمـدقجه حاصل اوله مز وبعض فقها طولنی بر ذراع وغلظنی مقدار غلظ اصبعله
تقدیر ایدوب اول قولك صاحبی دخی رسول الله صلی الله علیـه وسلم یجزئ من السترة السهم بیوردقلری
بکا بالغ اولدی دیو دلیل مسئله یی تحریر قیلدی یعنی ستره دن براوق کفایت ایدر والله اعلم
باب الحرب کیف یعبی له وفی نسخـة کیف یغشاه * یعنی حرب ایچون تعبیهٔ صنوف عسکر وتهیئهٔ صفوف
لشکر نیجه اولمق لازم یاخود احاطهٔ امر حرب وستر واخفـای اهل ضرب نه کونه قیلنمق ملایم ایدوکی اشبو بابده
مشروح ومرتسمدر غزوهٔ حنینی حکایتده محمد بن ابراهیم بن الحارث ذکر وروایت ایدوب دیدیکه کیجـه دن
بر مقداری کذران اولدقده مالك بن عوف کندو عسکرینه توجه ایدوب آنلری وادی حنینده پنهـان ایلدی
واول وادی برچوقور دره درکه کیزلو یوللری وطـار بوغازلری واردر ومالك عسکرین اول وادیده تفریق
وتقسیم ومحمد واصحـابی کلدکلرنده اوزرلرینه همان بردن حمله ایدیکز دیو امر وتعلیم ایلدی ومالك مز بور یوم
حنینده کفار هوازنك صـاحب الجیشی اولوب کفاره عیال واموالرین هنکام محـاربه ده معیتلرینه استصحاب ایله
تنبیه ودینکز ایچون قتـال اتمز سکز دخی باری عیـال واموالکز ایچون ایدرسز دیو مرامنی توجیـه ایلمش ایدی
وباب الاماره ده ذکری سبقت ایدن درید بن الصمـه تدبیر مذکوری تخطئه یه آغاز ومالك حقنـده اول قیون
چوبانیله تدبیر حربك نه مناسبتی واردر هیچ منهزم اولان عسکری برنسنه کیرودوندره بیلورمی بوکنوره جککز
عیال واموال بالجمله غنائم محمد در ومنهزم اولور سکز قطعـا سزه فائده ویرمزلر دیو دهان مکر وحیله یی باز ایلدی
واکا بوصورتده رأی حسن نه در دیو سؤال ایلدکلرنده جواب ویردیکه عیـال واموالکزی بلادیکزده اولان رؤس
جباله ایصال ورجال حربکز قلیچلر یله آنلری ارقه سنده دشمنلر یله قتال ایلمکدر بعـده مالك رأینده اصرار وبن
تدبیریمی تغییر اتمم بشقه برسوزك وارمیدر دیو استفسار ایلدکده درید بلی واردر باری عسکری ایکی فرقه یه تعیین
وشو یوللرده وبوغازلرده درکین ایدرسنکـه همان دشمن دخول وقدوم اتدیکی ساعتده ایکی طرفدن چیقوب
اوزرلرینه بردن هجوم ایدرلر دیدی مالك بو رأیی تسلیم وآنکلـه عمل اتمکی التزام وتصمیم قیلـدی راوی دیرکه
رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم دخی علی السحر صفوف اصحابی ترتیب وتنظیم والویهٔ سعادت ملتویه لرین
اربابنه اعطا وتسلیم ایلـدیلر وراوی مذکور حدیث شریفی بطوله سوق ایدوب نهایتنده دیدیکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم وادی حنینه که برچوقور دره در سرعتله منحـدر اولوب دلدل نام بغلهٔ بیضالرینه سوار
وصفوف عسکری قتاله اغرا وصدق وثبات ایدرلر ایسه فتحله تبشیر ایدرك پیشگاه صفوف عسکرده گشت وگذار
ایلـدیلر وامام المسلمین دخی مواضع خوفده ودشمن قریب اولدقده کیجـه اثنالرنده صفوف عسکرینی وجه
مشروح اوزره طواف ایتمك لازمهٔ حالدندر راوی دیرکه جنود مسلمین ظلام صبحـده اول وادی یه انحدار وقدوم

مطلب جواز لبس الثوب الاحمر

مطلب اتخاذ السترة بین یدی المصلی

اثناسنده ایکن ناکاه مشرکین اول شعـاب ومضایقـدن اوزرلرینه بردن حمله وهجوم ایلدیلر همان اسبق جنود
اسلامکه خیل بنی سلیم ایدی انهزامله عودت واهل مکه دخی آنلره متابعت وسـائری آنلره اتباعله بر یره باقیوب
هزیمتده مسابقت ایلدیلر مغـازیده مسطور درکه ابلیس علیـه اللعنة اول حینده الاان محمدا قد قتل فلیرجع
کل ذی دین الی دینه دیو ندا ایدوب باعث انهزام اهل اهتـدا اولمشدر یعنی آکاه اولکز که محمد قتـل اولندی
هر دین صاحبی ینه دین قدیمنه رجوع ایلسون کما قال الله تعالی ثم ولیتم مدبرین یعنی سزه کمال خوف کلدکدنصکره
ارقه ویروب منهزم اولدیغکز حالده فرار ایلدیکز وبعض مسلمین فرارده اول مرتبه افراط ایلدیلرکه تا مکه یه واصل
اولمدقجه قرار قیلمدیلر وصفوان بن امیه یوم مرقومده بعض منافقینك قتل محمد واستراح الناس منه یعنی محمد قتـل
اولنوب ناس مستریح اولدی قول باطلن ایشیدوب صفوان هنوز مشرك ایکن اول منافقه بفیك الاثلب لرب
من قریش احب الی من رب من هوازن اذا کنت مربوبا یعنی اغزیکـه طاش بن محکوم اولدقدنصکره
قریشدن برحاکم بکا هوازندن برحاکمدن البته احب وافضلدر دیو توبیخ ایلدی ینـه راوی دیرکه رسول الله
صلی الله علیـه وسلم انهزام مسلمینی کوردکلرنده همان دابه لرندن نزول وقائمـا ثابت اولوب تیغلرین عریان
وغلاف تیغی مطروح بیـابان قیلوب صوت اعلی ایله یا اصحاب الشجرة یوم الحدیبیـة الله الله الکرة علی
نبیکم یعنی ای یوم حدیبیـه ده تحت الشجره ده بیعة الرضوان اربابی اللهدن قورقـکز کلوب پیغمبریکز
اوزرینه عودت ایدیکز دیو صیحه ایده رك دشمنه قارشو تقدم واقدامه باشلدیلر ومغـازیده مذکوردرکه وقت
هزیمتده حضرت رسـالتك نزد سعـادتلرنده انجق عمیلرنده عم مکرملری حضرت عباس ویسـارلرنده عم
زاده لری ابو سفیـان بن الحارث بن عبدالمطلب قالمشلر ایدی وابو سفیـان مذکور مقدما جنـاب رسالتی
حاشـا ثم حاشا قتی چوق هجو ومذمتله تنفیر اتمش اولمغله اگرچه یوم فتح مکه ده اسـلامه کلمش ایدی لکن
بو وقته دکین رسول اکرم صلی الله علیه وسلم اکا حرف واحد تکلم اتمامشلر ایدی لکن یوم مرقومده صدق اسلام
وثبـات اقدامن کوردکلرنده انکله حسن کـلام ومعانقـه بر له تطییب واکرام بیوردیلر والله تعـالی صوت
رسول اللهی بالجمله مهاجرین وانصاره اسماع ایدوب باجمعهم عودت واعدا اوزره بردن حمله یه مبادرت ایلدیلر
ومسلمین هنوز طعن رماح وضرب سیف وسلاحه مبـاشرت اتمدین اعدا یی سـپرداربار وهزیمت اولدیلر
کما قال الله تعـالی وانزل جنودا لم تروها وعذب الذین کفروا الایة یعنی الله تعـالی ملائکه دن سیزك کوز یکز
ایله کورمدیککز جنود غیبی انزال ایدوب کافرلره قتـل واسر ایله عذاب ایلدی وسعید بن ذی حدان رحمه الله دن
مرویدرکه حضرت علی رضی الله عنه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم الحرب خدعة دیو حدیث مذکوری
نقل ایلدیکنی جنـاب مرتضویدن ایشیدن کمسنه بکا خبر ویردی دیدی وخدعـه خانك فتح وضمی ودالك
سکونیله وخانك ضمی ودالك فتحی ایله جملهسی لغت وروایتـدر معناسی حرب همان برخدعه دن عبـارتدر
دیمکدر وحدیث مذکورده مجـاهد حال قتالده کفو مقابلنـه خدعه اتمـك جائز اولوب غدر وخیـانت
عد اولنمـادیغنه دلیل واردر وبعض علمـا ظاهرینه مائل وحال قتالده رخصت کذب واردر دیو قائل اولوب
روایت ابی هریره رضی الله عنـه ایله وارد اولان لا یصلح الکذب الا فی ثلث فی الصلح بین اثنین وفی القتـال
وفی ارضاء الرجل اهله حدیث بشارتمآلی ایله تأییـد مقال ایلدیلر یعنی کذب انجق اوچ مصلحتده جائز اولور
بریسی ایکی خصمك میاننی اصلاحده وبری قتالده وبری کشی اهلنی ارضا وتطییبـده لکن مذهبمز اولدرکه
حدیث شریفده مراد کذب محض دکلدر زیرا اکا قطعا رخصت یوقدر بلکه مراد انجق استعمال معاریضدرکه
ایهام وتوریه ایله ایکی یوزلو کلام سویلمکـدر وبونك نظیری روایتـله وارد اولان ان ابراهیم صلوات الله
علیه کذب ثلث کذبات حدیثیـدرکه آنکله مراد تکلم بالمعاریضدر زیرا انبیـاء عظام صلوات الله علیهم
اجمعـین کذب محضدن معصوملردر وحضرت عمر رضی الله عنه ان فی المعـاریض لمندوحة عن الکذب
دیمشـدر یعنی معاریض کلامده کذبدن مخلص واردر مؤلف الکتاب امام محمـد رحمه الله اصل کتابده بو محلی
تفسیر ایدوب دیرکه خدعهٔ حربیـه وکذب فی القتـال اولدرکه مجـاهد مبارزینه ظاهری واقعه مخالف برکلامی
تکلم وافاده وضمیرنده اول کلامله خلاف ظاهری قصـد واراده ایدر مثلا حضرت علی رضی الله عنـه
یوم خندقده عمرو بن عبدود ایله مبـارزه اتدیکی هنکامده عمروه دیدیکه سن بنم میدانمه یالکز چیقوب کمسنه دن
استمداد اتممکه تعهد اتمدیکمی ایدی یه اهل دعوت اتدیکك آدملر کیملردر اشته کلام مرقوم استفهام قبیلندندر آنده
کذب جاری اولماز وعمرو بن عبدود بن کیمی دعوت اتمشم دیو کلام مذکوری استبعاد ایدرکبی آرقه سنه باقدقده

مطلب الکذب فی بعض المواضع

همان جناب کرار ضربهٔ حیدرانه ایله مسافیننه ضرب ایدوب ایکی ایاغنی بردن قطعله شجرهٔ خبیثـهٔ وجودینی
ناپایدار قیلدی یاخود مجاهد کندو رفقاسنه برنسنه تکلم ایدرکه ایشیدن ضمننده فتح وظفر یاخود کندولره ایراث
قوت ایده جك حسن اثر واردر دیو توهم ایدر حقیقتـده ایسـه ایما اتدیکی نسنه لر بوقدر لکن شویله ایهام
وتلویح اتمـك کرکدرکه کلامی کذب صریح اولمیه مثلا روایت اولنورکه حضرت علی رضی الله عنـه وقت
محاربه ده برکره ارضـه باقوب برکره دخی رأسنی سمـایه رفع ایدوب ما کذبت ولا کذبت دیر ایدی یعنی بن کذب
ایلمدم و بکا خبرویرن ذات عالی سمـات دخی کذب ایلمدیلر وکلام مذکـور صحیح وصـادقدرکه حضرت
علی رضی الله عنه کاذب دکلدر واکا تعلیم علوم ایدن رسول الله صلی الله علیـه وسلم دخی کذبدن معصوملردر
لکن اول کلامله بطریق الایهام رسول الله صلی الله علیـه وسلم کویا بو خصوصی بکا اخبـار ایلدی واصحابمه
امر ایلدیکم نسنه یی امر ایله بکا تنبیه ایلدی مفهومنی افهام ایدر ایدی ومفهوم مرقومك فی نفس الامر وقوعی
محتمـل ایسه ده عدم وقوعی دخی محتملدر لکن بو مقوله ایهام وتوریه ده ضرر شرعی یوقدر زیرا مرویدرکه قال
علیـه السلام ان الجنة لاتدخلهـا العجائز یعنی البتـه جنته عجائز کیرمز حتی حدیث مذکوری بعض عجائز
ایشیدوب بکایه باشلدقده رسول الله صلی الله علیـه وسلم انا انشأ ناهن انشاء فجعلنـاهن ابکارا عربا اترابا
مدلولی اوزره صفت اهـل جنتی تبیین ایله خاطر عاجزانه سنی تسلیت وتسـکین بیوردیلر ونوع مذکورك برصنفی
دخی اولدرکه کلامنی جزم وتأکید اتمیوب بلکه امیددر ومأمولدر مألنی مفید لعل وعسی ایله تقیید ایدر و بونلردخی
ان شـاء الله دیمك منزله سنده کلامی عزیمت قطعیة المفاد اولمقدن اخراج وابعـاد قیلر بو معنـانك بیان
مناسنده امام محمد رحمه الله دیرکه بزه اسـانید اساتید ایله بالغ اولمشـدرکه یوم خندقده برکسنه نبی الانام علیه
السلام حضورلرینه کلدی واول کسنه نك اسمی مغا زیده مذکور و نعیم بن مسعود الثقفی دیمکله مشهوردر
دیدیکه یا محمد بنی قریظه سکا غدر وخیـانت ایلیوب ابو سفیـان جانبنه بیعت ایلدیلر رسول الله صلی الله علیـه
وسلم بیوردیلرکه فلعلنا نحن امرناهم بهذا یعنی مأمولدرکه بز آنلره بویله امر اتمشز اوله وقول مذکور محض صدق مقالدر
زیرا وقوع امر مذکور احتمال مأمول غیر محالدر بعده شخص مرقوم ابی سفیانه عود واقتحام ومحمد بنی قریظه نك
ابی سفیانه متابعت ومبادعتنی بزامر اتدك دیو ردیه رك فهم ناقصنه کوره اتمام پیام ایلدی ابو سفیا ن سن محمددن
بویله ایشتدیکمی دیدی بلی ایشتدم دیدی ابو سفیـان والله محمد کذب ایلمزدیدی وقصهٔ مزبوره نك تمامی مغازیده
ایکی وجهله اعلام اولنمشدر وجه اول اولدرکه یهود بنی قریظه مقدما رسول الله صلی الله علیه وسـلم ایله صلح
ومعاهده اوزره ایکن احزاب مشرکین محاربهٔ مسلمین قصدی ایله کلدکده رئیس بنی النضیر اولان حیی بن اخطب
دخی احزابله برابر کلوب حیی بن حیا کعب بن الاسـدی و بنی قریظه یی اغرا واغوا ایلمکله آنلر دخی رسول الله
صلی الله علیه وسـلم ایله معاهده لرین نقض وائتلاف وابو سفیانه بیعت ایدوب بونلر مدینه یه شبخون اتمك وآنلر دخی
رسول الله صلی الله علیه وسـلم واصحاب کراملریله قتال اتمك شرطیله اتفاق وایتلاف ایلدیلر وملل کفار بربریله
استظهار اتمکله کار مسلمین دشوار اولدی کما قال الله تعالی اذ جاؤکم من فوقکم ومن اسفل منکم یعنی ای اهـل
ایمـان جنود کفار اوست طرفکز غربدن وآلت طرفکز شرقدن کلوب سزی احاطه اتدکلری وقتلرده ظهور ایدن
نعمت حقی ذکر ایدیکز ونعیم بن مسعود اول اثناده دخی شرك اوزره زمرهٔ اشقیادن معدود ایکن کلوب اتفـاق
واجتمـاعلرین اخبار واسماع ایلدکده رسول الله صلی الله علیه وسـلم مآل سابق اوزره فلعلنا امرناهم بذلك
بیوردیلر وعلی وجه الایهام بنی قریظه نك ابی سفیـانه صورتا متابعتلری بنه بزمله معـاهده وموافقتلرینه مبنیدرکه
احزاب مشرکینی هر طرفـدن احاطه ووجود چرك آلودلرین محو واماطه اتمك استرز مضمونی اشعار وافهـام
بیوردیلر ونعیم بن مسعود مجـلس عالیلرندن چیقدقـده حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه یا رسول الله نعیم
بو کلامکزی ظاهرینه حمـل وایهام مرامکزدن غفلت وجهـل ایله لسان کوهر افشانکزدن حاشا کلام کاذب
صدوری بین الناس منقول ومأثور اولمـق محذور کبیردرکه امر بنی قریظه اکا نسبتله شیٔ یسیردر دیوب رسول الله
صلی الله علیه وسـلم دخی الحرب خدعة یا عمر بیور دیلر واول کلام خیر انجـام مشرکینه موجب تفرقهٔ کلام
ومستوجب تفرق وانهزام اولمشـدر و وجه ثانی اولدرکه بنی قریظه بعد مبایعة ابی سفیان حیی بن اخطبه
دیدیلرکه بز قورقرزکه ایش اوزایوب واحزاب دخی بلاغلبة عود وایاب ایدوب بزلر محمد ایله یالکز قالایز اولدخی
سکا وقومك بنی النضیره اتدیکی کبی بزی دخی محاصره ودیار یمزدن اخراج ایده حیی دیدیکه بن دخی رای استحکام
احزاب ابنـاء کبارلرندن یتمش دانه سین قلعه کزه رهن ویرملرینی طلب وابرام ایده رم ونعیم بن مسـعود دخی بو صحبتك

جریانده

مطلب المزاح بالتعریض

مطلب تقیید الکلام بلعل وعسی یخرجه عن الکذب

جریانـده بنی قریظه نك یانده ایدی آنلری بو تدبیره تشویق ورأی صواب بودر دیو تصویب وتصدیق ایلدی
بعده حضور سعادته کلوب ماجرایی اخبار اتدکده فلعلنـا امرناهم بذلك نطق حکمت آثاری ایله ناطقه زیب
کفتار اولدیلر بعده نعیم بن مسعود ابو سفیـانه کلوب طلب رهن ایچون کلن رسول بنی قریظه یی آنده بولدقـده
ابو سفیانه دیدیکه محمد قطعـا کذب اتمدیکنی بیلورمسین ابو سفیان بیلورم دیدی نعیم بن شمدی محمدی ایشتدم
شویله دیـور و بونلرك طلب رهن اتمـلری محمد ایله اتفـاقه مبنیدرکه سزدن یتمش کسنه یی آلوب محمده ویروب
قتـل اتدیره جکلردر اول دخی بونلرك برجناحلرین کسر اتمش ایدی آنی اصلاح ایده جك یعنی بنی النضـیری
ینه دارلرینه نقـل اتدیره جکدر ابو سفیان بو کلامی ایشیدوب لات وعزی حقیچون ایش بویله در دیدی و یوم
وقعه دخی یوم الجمعه ایدی ابو سفیان بنی قریظه یه ایش اوزادی معاهده مز اوزره یارین یوریشه تمشیت ویرمك ایچون
حاضر اولکز دیو بعث سفیر و بنی قریظه دخی یارین یوم السبتدر بزلر کسر سبت ایده مزز و بعد السبت دخی رهن
مطلوبی المادیجه قلعه دن چیقمازز دیو کشف ضمیر اتدکلرنده ابو سفیـان ایش نعیمك دیدیکی کبیدر دیو سبـابه
کزای خذلان اولدی وحق جل وعلا قلوب پرقسوتلرینه القاء رعب وخشیت ایتمکله همان اول کیجه روکردان
ادبار وهزیمت اولوب قهار ذوالجلال مؤمنینی محتاج مناولهٔ قتال اتمدین مشرکینی مبتلای قهر ونکال ایلدی مؤلف
الکتاب امام محمد رحمه الله دیرکه قصهٔ مذکوره وامثالی مکائد حرب ولندر آنده قطعا ضرر شرعی یوقدر والله الموفق
باب الفرار من الزحف * یعنی قتال کفاردن فراره دائر مسـائل ودلائلدر مؤلف الکتاب امام محمد رحمـه الله دیرکه
مسلمیندن قوت مقـاومتی اولان بر رجل مشرکیندن ایکی رجلدن فراری جائز کورمز لقوله تعالی ومن یولهم
یومئذ دبره الا متحرفا لقتال او متحیزا الی فئة فقد باء بغضب من الله ومأویه جهنم وبئس المصیر یعنی اول کسنه که
یوم ملاقات کفـارده ارقه سین چویروب فرار ایده تحقیق اول غضب الهی ایله رجوع اتمش اولدی وآنك
مکانی جهنمدر و نه خبیث مکان اولدی مکر کر بعـد الفر قصد ایدوب اظهـار هزیمتله دشمنی جلب وعسکره
اوزرینه هجوم ایچون منحرف یاخود مسلمیندن کیروده بولنسان عسکره التجا قصـدی ایله منصرف اوله وآیت
کریمه ده تقدیم وتأخـیر واردر یعنی ظاهر تعبیر وبئس المصیر الا متحرفا تقدیر اوزره موضع استثنا آخر آیتدر
وتحیز وانحیاز توجه معناسنه در یقال تحوز وتحیز الی فلان اذا انضم الیه وفئه قوت وجماعت معناسنه در واهـل
تفسیر آیت مذکوره ده اختـلاف ایدوب امام قتاده وامام ضحاك دیدیلرکه حرمت فرار انجق یوم بدرده ایدیکه
مسلمینك رسول الله صلی الله علیه وسلمدن غیری انحیاز ایده جك پناهلری یوغیدی وآنلر دخی ایچلرنده برابر ایدی
واکثر مفسرین دیدیلرکه حکم مذکور محکم غیر منسوخدر وفرار من الزحف کبائردندر زیرا رسول الله صـلی الله
علیه وسلم خمس من الکبائر لاکفارة فیهن بیوروب ایچلرنده فرار عن الزحفی دخی ذکر ایلدیلر وقال علیه السلام
ان من اعظم الموبقـات الشرك بالله واکل مال الیتیم والتولی یوم القتال وقذف المحصنـات یعنی شرك بالله واکل
مال الیتیم و یوم قتـالده فرار ومحصنه اولان خاتونلری زنا ایله ذکر وقذف البته اعاظم مهلکاتدندر بوندنصکره
معلوم اوله که اکر عـدد مسلمین نصف مشرکین ایسه مسلمینه بو وجهله فرار حلال اولماز وابتداء اسلامده قلت
مؤمنین جهتیله حکم شرعی بویله ایدیکه اکر مسلمین مشرکینك عشری مقـداری ایسه مسلمینه فرار وانحلال
بر وجهله حلال اولمزایدی کما قال الله تعالی ان یکن منکم عشرون صابرون یغلبوا مائتین یعنی ای اهل ایمـان
اکر سزلردن صبر وثبات ایدیجی یکرمی مجاهد بولنسه ایکی یوز کـافره غالب کلورلر واول طائفه که الله تعـالی
غالبیتلرین اخبـار ایده آنلر ایچون مساغ فرار یوقـدر بعده اهـل اسـلامده کثرت اعداد حاصـل اولدقـده
الله تعـالی تخفیف تکالیف ایله امداد ایلدی قال الله تعـالی الآن خفف الله عنکم وعلم ان فیکم ضعفا
فان یکن منکم مائة صابرة یغلبوا مائتین وان یکن منکم الف یغلبوا الفین باذن الله والله مع الصابرین یعنی شمدی
الله تعالی سزدن تکلیف مشقت ردیغی تخفیف قیلدی وسزده ضعف ابدان یا ضعف اذعان وایقان وار ایدوکی
ظاهر اولدی بو تقـدیر اوزره اکر سزدن یوز عدد مجاهد صابر بولنور ایسه ایکی یوز و بیك بولنورسه ایکی بیك کافره
باذن الله تعـالی غالب وقاهر اولورلر وامداد رب اکرم صابرین ایله همدم وهمقـدمدر لکن حکم مـذکور مبسوط
سلاحلری بولنوب مقاومت وقتـاله صلاحلری اولمغله مشروطدر اما سلاحی اولمیان مسـلم مسلح اولان کافردن
کذلك آلت رمی بولنمیـان مسلم بولنان کافردن فرار موجب عصیان وعار دکلـدر کورمزمیسنکه مخرج اعدا
اولان باب قلعـه دن ومرمای منجنیق اولان بقعه دن بعد وفرار جائز زیرا اویله محلـده قراردن انسان عاجزدر
بناء علی هـذا مسلم واحد مشرکین ثلثه دن فرار اتمك جائزدر انجق مسلمین اون ایکی بیك عدده واصل ومبانلرنده

اکرچه بو محلده تقدیم وتأخیر تصریح اولندی لکن کشافده وجه اخر اظهار ایله تفسیر اولنمشدر ومعنالرنده تفاوت دخی بوقدر محلنه مراجعت اولنه *

اتفاق کلمه دخی حاصل اولسه اعداء دین هرنه قدر کثرت عدد ایله آنلردن فرق قات دخی از یاد اولسه ینه فرار وانحلال وجها من الوجوه آنلره حلال اولماز زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم ولن یغلب اثنا عشر الفا عن قلة بیورمشلردر یعنی اون ایکی بیك عسکر قلتدن ناشی مغلوب اولمازلر وغالب اولان کسنه دخی فرار اتمك جائز ومناسب اولماز وابن عمر رضی الله عنهمادن منقولدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم جانب نجده بر سریه بعث ایلدیلر وبن دخی ایچلرنده ایدم همان مسلمین هل من محیص کویان فرار وانهزامه شتابان اولدیلر صکره مدینه یه قادم وبز فرارین اولدیق دیو نادم اولدیغمزده رسول الله صلی الله علیه وسلم بل انتم العکارون فی سبیل الله انا لکم فئة قول شریفلریله تسلیه وتلطیف بیوردیلر وعکار راجع الی القتال فی سبیل الله دیمکدر یعنی سزلك عود تیکز فرار وهزیمت دکلدر بلکه بکا تحیز والتجادر بن دخی سزه قوت ومدار تقویتم وعود وقفه ولکز مجددا اغله فی سبیل الله جهاده رجوع ووصول ایچوندر امام محمد رحمه الله دیرکه ابو عبید الثقفی که مختار ثقفینك باباسیدر قسط الناطف یاخود قبس الناطف نام محلده قتال کفارده صبر وتثبت وعود وانهزامدن اباوتعنت ایدوب قتل اولندقده حضرت عمر رضی الله عنه دیدیکه یرحم الله اباعبید لو انحاز الی کنت له فئة یعنی الله تعالی ابو عبیده رحمت ایلسون بکا عودت ایدیدی بن اکا قوت اولور ایدم ودعاء رحمتله مصدر اولان بو اثر معتبرده دلیل اظهر واردر که طرف عدودن فوق الطاقه هجوم وازدحام توجه ایدرسه مسلمین ایچون فرار وانهزام وصبر ایله تثبت واقدام ایکیسی دخی جائزدر اما بعض ناس مخالفته قیام ایدوب صورت مفروضه ده ثبات اقدام القاء النفس فی التهلکه در وحرامدر دیدیلر باآنکه صبر وثباتده رضاء الله بذل نفس نفیسی تحقیق وتأسیس واردر وصحابهٔ کرامدن چوق کسنه لر بو فضیلتی احراز ایلمشلردر که بریسی عاصم بن ثابت رضی الله عنه درکه بعد الشهاده کفارك اهانتدن جسدینی زنابیر حمایت اتمکله حمی الدبر دیو تلقیب اولنمشدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم دخی ثباتی مقابلنده اکا ثنا اتمشلردر و بو مقوله براهین باهره ایله جواز ومشروعیتی ظاهر اولمشدر والله الموفق

باب من اسلم فی دار الحرب ولم یهاجر الینا* یعنی دار الحربده اسلامه کلوب دار اسلامه هجرت ایلمین کسانك احوالنی بیاندر اهل حربدن برکسنه اسلامه کلوب دار اسلامه خروج اتمزدن اقدم انی برمسلم خطأ قتل ایلسه اول مسلم اوزره دیت یوقدر انجق کفارت واجبه درلکن ابی حنیفه رحمه الله تعالیدن علی وجه الاملا روایت اولندیکه کفارت دخی واجبه اولماز زیرا وجوب کفارت مقتولك دمی مقوم اولمغله مشروطدر بوقسه یالکز حرمت قتله منوط دکلدر کورمزمیسنکه قتل نساء اهل حرب حرام ایکن ینه موجب کفارت دکلدر ومقومیت دم انجق احراز بدار الاسلام ایله حاصل اولور وروایت مذکوره خلافی اوزره وجوب کفارته دلیل وان کان من قوم عدو لکم وهو مؤمن فتحریر رقبة مؤمنة نظم جلیلیدر یعنی اکر خطأ قتل اولنان سزه دشمن اولان قوم کافریندن اولوب کندو مؤمن اولورسه آنك کفارتی قدرتی وار ایسه تحریر رقبهٔ مؤمنه در بو آیت کریمه نك تفسیرنده عطا ومجاهد رحمة الله علیهمادن روایت وتحریر اولندیکه مقتولدن مراد اول رجلدرکه اسلامه کلوب دار مسلمینه کلمزدن اقدم قتل اولنه و بعض مفسرین دیدیلرکه نزول آیت مرداس نام برکسنه حقنده ایدیکه اسلامه کلدی ودار مسلمینه واصل اولمزدن اول اسلامنی بیلمیه رك اسامة بن زید رضی الله عنهما انی قتل ایلدی والله تعالی اوزرینه کفارتنی ایجاب ایدوب دیت ایجاب اتمدی ودلیل آخر اولدرکه کفارت حق الله اولمق اوزره واجبه در وحق الله حقنده دین اسلام ایله احراز کافیدر اما دار اسلام ایله احرازه احتیاج وتوقف انجق حقوق عباد ایچون واجب اولان ضمان وتصرفده در و بحث مذکور سیر صغیرده مقرر ومسطوردر والله الموفق وبه العون

باب دواء الجراحة* یعنی حکم دواء مجروح بو بابده مفصل ومشروحدر ابی امامة بن سهل بن حنیف رضی الله عنه دن مرویدرکه نبی اکرم صلی الله علیه وسلم یوم احدده وجه انورلرینه عظم رمیم ایله مداوات ایلدیلر وصحیحدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك یوم احدده وجه شریفلری شج اولندی حتی خد انجدلری اوزره دم سیلان اتدکده کیف یفلح قوم خضبوا وجه نبیهم بدمه وهو یدعوهم الی الله دیدیلر یعنی اول قوم نیجه فلاح بولورلر که پیغمبرلری آنلری الله ه دعوت ایدر ایکن آنلر اول پیغمبرلرینك وجهنی کندو دمی ایله مخضوب قیلدیلر اول اثناده لیس لك من الامر شیء او یتوب علیهم او یعذبهم فانهم ظالمون آیت شریفه سی نازله اولدی یعنی یا محمد سن آنلرك امورندن برنسنه یه مالك دکلسین بلکه مالك امورلری الله عظیم الشاندر آنلری اهلاك ومنهزم ایدر یاخود اسلامه کلنلرینك توبه سین قبول ایدر یاخود ظلم وشرکلرینه بناء عذاب ایدر بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم وجه اکرملرینه مداوات ایلدیلر روایت اولندیکه برقطعهٔ حصیری احراق

وانکله مداوات ایلدیلر وروایت اولندیکه عظم بالی ایله دوا واوزرینه عصابه بند ایلدیلر ونیجه ایام جبیره اوزره مسح ایدرلر ایدی وقصهٔ مرقومه ده جراحات ایچون مدا وانله اشتغال جائز ایدوکنه استدلال واردر لکن بعض ناس مدا واتدن نهیده وارد اولان آثاره استناد ایله کراهیله حکم واعتقاد ایلدیلر آثاردن بری اولدرکه قال علیه السلام یدخل الجنة من امتی سبعون الفا بغیر حساب یعنی امتمدن یتمش بیك کسنه بلا حساب جنته داخل اولورلر آنلر کیملردر یا رسول الله دیدکلرنده بیوردیلرکه الذین لا یکتوون ولا یسترقون ولا یتطیرون وعلی ربهم یتوکلون یعنی اول کسنه لردرکه داغ وافسون وتشاؤم بیلمزلر همان خالقلرینه توکل ایدرلر اما جواز معالجه ده بزم مدار اعتمادیمز رسول الله صلی الله علیه وسلم دن روایت اولنان تداووا عباد الله فان الله لم یخلق داء الا وخلق له دواء الا السام والهرم حدیث باعث الاعتضادلریدر یعنی یا عباد الله تداوی ایدیکز زیرا الله تعالی بر درد خلق اتمدی الا آنك دواسنی دخی خلق ایلدی انجق موت ایله هرمی دفعه علاج خلق اتمدی ومخالفینك روایت اتدکلری حدیث منسوخدر زیرا مرویدرکه یوم خندقده سعد بن معاذ رضی الله عنه بر سهم طویل النصل ایله ضرب واکحل طمری قطع اولندقده رسول الله صلی الله علیه وسلم کی ایله اکا معالجه اتمشلردر واسعد بن زراره رضی الله عنه دخی کی ایله علاج اتدکلری مرویدر ومع قطع النظر عن النسخ بین الخبرین طریق توفیق اولدرکه علیل علاجی شفاده بالذات مؤثر اعتقاد ایدرسه تداوی ایله اشتغال حلال دکلدر اما شافی انجق الله تعالی در وعلاج همان سبب ظاهریدر دیو اعتقاد ایدرسه اکا تداوی جائزدر وخبر سابقده عظم بالی ایله جواز مداواته سند عالی واردر زیرا عظمده حیات اولمغله قاعده مراوزره موتله متنجس اولماز مکر عظم انسان یاخود عظم خنزیر اوله زیرا بونلر ایله تداوی مکروهدر هله خنزیر نجس العیندر وعظمی دخی لحمی کبیدر بروجهله آنکله انتفاع جائز دکلدر اما انسان حیاتنده نیجه محترم ایسه بعد الموت دخی محترمدر وکرامتنه بناء انسان حیك اجزاسندن برنسنه ایله تداوی جائز اولمدیغی کبی بعد الموت عظمی ایله دخی جائز اولماز قال علیه السلام کسر عظم المیت ککسر عظم الحی یعنی انسان میتك کسر عظمی حرمتده حیك کسر عظمی کبیدر وامام زهری رحمه الله دن منقولدر دیمشدرکه مضت السنة ان لا یسترق کافر مسلما یعنی سنت نبویه کافر مسلمی استرقاق اتمك اوزره جاریدر امام محمد رحمه الله دیرکه بزدخی بو قولی اخذ ایدرز حتی کافرك عبدی اسلامه کلسه کافرانی استرقاقده ترك ایدوب ترك اولنموب بیعه جبر اولنور وامام محمد رحمه الله حدیثده اولان استرقاقی ابتداء تملکه حمل اتموب بلکه استدامهٔ ملکه وملك یمین ایله قهرا استخدامه حمل ایلدی زیرا استرقاق امر ممتد اتمیدر ودائمی اولان نسنه لرده استدامت ابتداء انشا کبیدر بو جهتله استرقاق ابتداء تملکه اطلاق اولندیغی کبی استدامته دخی اطلاقی صحیح اولور و بعض فقها دیدیلرکه مراد حر مسلمده ابتداء استرقاقدر زیرا کافر مسلمی سبی واستعباد قیلسه کافر ایچون مسلم اوزره رق وعبودیت جاری اولماز لقوله علیه السلام الاسلام یعلو ولا یعلی علیه یعنی دین اسلام عالی اولور واوزرینه غیری نسنه عالی اوله مز و بو حدیث ایله مراد حکم اسلامی بیان وایراددر یوقسه حس واستشعار ایلدیککه اسلام عالی اولوب معلو علیه اولماز دیو اخبار دکلدر زیرا اخبار نبویه ده تخلف جائز اولمدیغندن البته مضمون خبر تحقق اتمك لازمدر بعض احیانده ایسه اهل شرك مسلمین اوزره اظهار اعتلا ایدرلر لکن ینه حکم اسلام اعتلاء مفادیدر بوندنصکره معلوم اوله که مسلم شرعا اذلال کافردن مصون ومالکیتی مملوکیته تبدیل ودوام ملك ایله قهرا استخدام وترذیل دخی البته اذلال مسلمه مقروندر بو سبب ایله رق مسلمی بیع اوزره کافره جبر والجارله کافر آنی اذلال اتمکدن صون وانجا قیلنور اما رق مسلمه مجرد کافر مالك اولمغله عتق لازم اولماز زیرا کافر ایسه ده عقد ذمته بناء مالیت رقیقی اتلاف اولنماز ومملوکك اسلامی و مالکك کفری دخی مالك مملوکنه احسانی موجب اولمقده مؤثر دکلدر لکن برکسنه قریبنه مالك اولسه مملوك مجانا آزاد اولور زیرا قرابتك استحقاق احسان وعنایتده تأثیری واردر ینه مؤلف الکتاب دیرکه وینبغی للرجل اذا اسلم ان یغتسل من الجنابة لان المشرکین لا یغتسلون عن الجنابة ولا یدرون کیف الغسل عن ذلك یعنی برمشرك اسلامه کلدکده غسل اتمك کرکدر زیرا کفار جنابتدن غسل اتمزلر ومشرکین عرب کبی جنابتدن غسل ایدنلر دخی کیفیت غسلی بیلمزلر بو کلامدن مستفاددرکه صفت جنابت کافرده دخی حاصل وسبب حدث موجود اولدقده تحقق حدث منزله سنه نازلدر لکن مشایخ اسلاف وقت وجوب غسلده اختلاف ایلدیلر کفار فروع شریعت ایله مکلفلردر دینلر حال کفرلرنده دخی اوزرلرینه وجوب غسل ایله حکم ایلدیلر بو جهتله حال کفرنده غسل ایلسه صحیحدر بعد الاسلام واجب اولماز اما فروع ایله مکلف دکللردر دینلر دیدیلرکه بعد الاسلام آنلره غسل ایجاب والزام قیلنمق

مطلب جواز المعالجة وعدمه

اكامبنيدركه وصف جنابت امر ممتد دائمدر آنك بعد الاسلام دوامى مجددانشا والتزامى كيدر وقبل الاسلام
صحت اغتسالرى سبب غسلك وجودندندر بوجهتدن قبل الاسلام دم حائض منقطع اولوب صكره اسلامه كلسه
اكا غسل لازم اولماز زيرا اكا كوره سبب وجوب انقطاع دمدر وانقطاع دوام وامتداد قبول ايتمز بنابرين
بعد الاسلام آنك حقنده كرك حقيقة وكرك حكما سبب وجوب تحقق ايتمش اولمغله اوزرينه اغتسال واجب اولماز
وجناب مؤلفك انهم لايدرون كيف الغسل قولينك معناسى مشركين غسل ايتسه لردخى مضمضه واستنشاق
فرض ايكن آنى اتيان ايلمزلر بنابرين حين اسلامده جنابتدن غسل ايله مأمور اولورلر و وجوب اغتسال اوزره
ابوهريره رضى الله عنه دن روايت اولنان حديثله دخى استدلال قيلنديكه ثمامه بن اثال الحنفى اسلامه كلدكده
رسول الله صلى الله عليه وسلم اكا اغتسال ايله امر ايلديلر ابن عمر رضى الله عنهما ديركه ثمامه بعد الغسل ايكى ركعت
دخى نماز قيلدى و رسول الله صلى الله عليه وسلم كوروب قد حسن اسلام صاحبكم بيورديلر ديو نقل ايلديلر
ونقل اولنوركه كليب نام كسنه رسول الله صلى الله عليه وسلم حضورلرينه كلوب اسلامله بيعت ايتدكده احلق
عنك شعر الكفر يعنى باشكدن كفر صاچنى تراش ايله ديو امر ايلديلر اولدخى تراش ايلدى امام محمد رحمه الله ديركه
بعد الاسلام حلق رأسى بز واجب كورمزز زيرا اكثر اصحابه آنكله امر ايلمديلر وظن ايده رمكه همان كليبى صاچينك
حسن ورونقنه اعتبار ايله عجب و پندار وفخر واستكبار ايدر كوروب عجب و كبرندن منع وزجر ايچون تراشله امر ايلديلر
ياخود حال كفرنده نابت اولان شعر رأسنى ازاله ايله مزيد تطهيرينى مستحب كورديلر اما اغتسال بويله دكلدر زيرا
آنك سببى اولان جنابت تقرير سابق اوزره مشركده متقرر اولمغله آنكله على سبيل الايجاب امر اولنمشدر والله الموفق
باب اتخاذ الانف من الذهب والفضة * يعنى آلتون وكومشدن اتخاذ انوف جائز ايدوكى بو بابده مشكوفدر عرفجة
بن اسعد رضى الله عنه دن مرويدركه آنك انفى زمان جاهليه ده كلاب نام محلده اثناء حربده قطع اولنوب كومشدن
بر انف اتخاذ ايتدكده مرور زمانله آنده رائحهٔ كريهه حادث اولدى بناء عليه رسول الله صلى الله عليه وسلم اكا
آلتوندن بر انف اتخاذى ايله امر ايلديلر وامام محمد رحمه الله حديث مذكوره تمسك ايدوب آلتوندن اتخاذانفى
جائز كوردى كذلك دبشى دوشدكده محلنه آلتوندن برديش الحاق ياخود آلتوندن تل ايله ديشلرين ضم والصاق
جائزدرديدى وقول مذكور ابراهيم نخعى رحمه الله دن دخى مأثوردر لكن ابوحنيفه رحمه الله تعالى آنى مكروه
وكومشدن اتخاذانى جائز كوروب استعمال فضه مثلا اتخاذ خاتم كبى انتفاع ايچون رجال حقلرنده جائزدر اما استعمال
ذهبه قطعا رخصت يوقدرديدى وآنك عندنده حديث مذكورك تأويلى اولدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
رخصت مرقومه يى عرفجه رضى الله عنهه تخصيص ايدوب غيريلر حقنده ترخيص ايلمديلر واصول ابى حنيفه
رحمه الله تعالى دندركه قبولنه اتفاق اولنان عام البته خاص اوزره ترجيح ايدر بنابرين رسول الله صلى الله عليه وسلم
يمينلرينه ذهب و يسارلرينه حريرى اخذ ايدوب هذان حرامان على ذكور امتى حل لاناثهم يعنى شو ذهب ايله حرير ذكور
امتم اوزره حراملر واناثلرينه حلاللردر بيورديلر بو عموم واطلاقى اوزره مشهور ومتفق عليه بين الجمهور اولمغله حديث
عرفجه ده رخصت اتخاذ انف ذهب اوزره ترجيح وحديث عرفجه دخى تخصيص رخصته مهما امكن تصحيح اولنور
باب اموال المعاهدين * يعنى مشركين مصالحينك اخذ اموالرينه متعلق مسائل واقوالدر مسلمين بر قوم
مشركين ايله موادعه ومصالحه ايلسه لر معاهده لرينه بناء اموال مشركيندن برنسنه اخذ ايتمك حلال اولمازمكر
طيب خاطرلريله اعطا قيله لر زيرا معاهدهٔ كفار اموال ونفوسلرينه حرمت تعرضى موجب اولمقده اسلاملرى
منزله سنده در اموال مسلميندن بلا طيب خاطر نسنه اخذ ايتمك حلال اولمديغى كبى اموال معاهديندن دخى
حلال اولماز زيرا آنده غدر وجفا وعهده عدم وفا واردر ورسول الله صلى الله عليه وسلم شان عهود ده وفاء
لا غدر فيه يعنى عهده وفا لازمدر غدر جائز دكلدر بيورمشلر ايدى و بوندن بشقه ابى ثعلبة الخشنى رضى الله عنهك
حديثى ايله استدلال اولنديكه يوم خيبرده رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه بعد تمام العهود يهوددن
بر جماعت كلوب ديديلركه بزم بستانلر يمزه اصحابك كيروب اندن بقول ياخود فوم آلديلر همانده رسول الله صلى الله
عليه وسلم عبد الرحمن بن عوف رضى الله عنهه امر ايدوب بين المسلمين رسول الله صلى الله عليه وسلم لا احل لكم
شيئا من اموال المعاهدين الا بحق يعنى اموال معاهديندن بغير حق برنسنه يى سزه حلال كورمم بيورديلر ديو
ندا ايتدرديلر وامام زهريدن منقولدركه ابوسفيان بن حرب اثناء هدنه ده دخى كافر ايكن مسجد نبوى يه كيرر ايدى
لكن مسجد حرامه ادخال مشرك حلال اولماز قال الله تعالى انما المشركون نجس فلا يقربوا المسجد الحرام
يعنى مشركين انجق عين نجسلردر بو سنه دنكه هجرتك طقوزنجى سنه سندن صكره مسجد حرامه قريب اولمسونلر

وهدنه دن مراد يوم حديبيه ده رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله اهل مكه ميانلرنده واقع اولان صلحدر واول
صلحى مشركين نقض ايدوب رسول الله صلى الله عليه وسلم غزو وجهاده سعى واجتهاد ايدرلر ديو خوف
ايتملريله تجديد عهد ايچون ابوسفيان مدينه يه كلوب مسجد نبوى يه كيرمش ايدى ومادهٔ مذكوره نك قصهٔ مشهوره سى
واردر وروايت زهرى بزم ايچون امام مالك رحمه الله اوزره دليل كاملدر كه امام مشار اليه مشركك مساجدن برينه
دخوله تمكين وترخيص اولنماز حكمنه قائل اولمشدر و بزم ايچون دليل آخر دخى مرتب ومقرردركه وفد بنى ثقيف رسول الله
صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه كلدكلرنده آنلر ايچون مسجد شريفلرنده ضرب خيمه ايله امر ايلديلر بونلر انجاس
اهل شركدر ديدكلرنده ليس على الارض من نجاستهم شئ ديديلر يعنى ارضه نجاستلرندن نسنه اصابت ايلمز
بوندن صكره امام شافعى رحمه الله حديث زهرى ايله تمسك ايدوب مشركينك مساجد سائره يه دخوللرى مشروع
انجق آيت سابقه يه بناء مسجد الحرامدن ممنوعلردر ديدى اما بزم عنديمزده مسجد الحرامدن دخى منع اولنمازلر
وخصوص مرقومده حربى وذمى برابردر وتأويل آيت جاهليه ده مألوف اولدقلرى اوزره بيت مكرمى عريان
طواف ايتمكله تقربدن ياخود امور بيتى تدبير ونظام وعمارت مسجد الحرامه قيام وجهى ايله تقربدن نهيدر
و بو معنايه بز دخى قائللرز كه تنظيم بيت آنلره مفوض دكلدر كرك اكا وكرك عار باطوافلرينه قطعا رخصت ويرلمز
ونقل اولنوركه عمر بن عبد العزيز رحمه الله حمامه نفسا ياخود مريضه اولانلردن غيرى عورت كيرمسون ديو
بعض عماله نامه تحرير ايلدى ونسا ايچون دخول حمامى مكروه كورنلر بو قولى اخذ ايدوب رسول الله صلى الله
عليه وسلم دن روايت اولنان ايما امرأة وضعت جلبابها فى غير بيت زوجها فعليها لعنة الله والملائكة والناس اجمعين
حديث شريفيله دخى استدلال ايدرلر يعنى قنقى عورتكه جلبابنى بيت زوجينك غيرى محللرده وضع ونزع ايده
الله تعالى نك لعنتى وجمله ملائكه وانسانك لعنتلرى آنك اوزرينه اولسون حتى نساء اهل حمص حجرهٔ عايشه
رضى الله عنهايه كيردكلرنده جناب صديقه آنلره سزلر شو حماملره كيرن عورتلر دكلميسز ديو سؤال ايدوب آنلر
نعم ايله جواب ويرديلر همان بونلرى يانمدن اخراج ايديكز وموضع جلوسلرين غسل وتطهير ايديكز ديو امر ايلدى اما
بزم مذهبمزده اكر عورت خانه سندن چيقدقده تحفظ وتعفف وحمامه كيرنجه تستر وتلفف ايدرسه حمامه دخولى
مشروع ومعقولدر زيرا دخول حمام باتزيين اندام ايچوندركه نسايه رجالدن زياده اليق والزمدر ياخود اغتساله احتياج
واهتمام ايچوندركه اسباب وجوب اغتسال حيض ونفاس انضماميله نسا حقنده رجالدن اكثر واعظمدر ورجال
حياض وانهاردن اغتساله قادر اما نسا غير مقتدره دروذكر اولنان حديث وآثار خلاف شرع اوزره مثلا بغير اذن الزوج
خروجلرينه مصروفدرز يرا نسا خانه لرنده قرار ايله مأموره لردر قال الله تعالى وقرن فى بيوتكن يعنى اى
ازواج رسول الله خانه لريكزده وقار اوزره قرار ايديكز معلوم اهل علومدركه مورد خطاب خاص ايسه ده
حكمى على وجه العمومدر بنه عمر بن عبد العزيز رحمه الله تعالى نامهٔ مذكوره سنده كتب ايلديكه مسلمه
عورت اكرلى آته بنمسونلر وتحرير مذكورينه مدار لعن الله الفروج على السروج حديث بلاغشماريدر
يعنى سروج اوزره ركوب ايدن نسايه الله تعالى لعنت ايلدى ياخود ايلسون لكن بو حديثدن دخى مراد على قصد
التلهى ياخود عرض جمال ايچون على وجه التزين ركوب ايدرسه ديمكدر بوقسه نسوان يا جهاد ياخود خدمت
مرضاى اهل جهاد ارباندن اولوب ياخود زوجى ايله حجه كيدوب تستر اوزره ركوب ايدرسه اكرلى آتلره بنمكده
ضرر يوقدر بنه عمر بن عبد العزيز كتب ايلديكه اهل كتاب يعنى يهود ونصارى اكرلى آتلره ركوبلرينه مساعده
اولنمسون بلكه پالان اوزره بنسونلر واسلامدن فرق اولنملرى ايچون قوشاق قوشانسونلر يعنى اثوابلرينك اوزرينه
زنارلرين قوشانوب و پالان رسمنده ايرلر اوزره بنوب واير قاشلرينه رمانه كبى برنسنه ياپسونلرز يرا اهل كتاب موجب عزت
اولان امورده مسلمينه تشبهدن منع اولنورلر قال عليه السلام اذاوهم ولا تظلموهم يعنى اهل كتابى حقير وذليل كوريكز
لكن ظلم ايتمكز وعمر بن الخطاب رضى الله عنه دخى اهل كتاب ميانلرينه زنارلرين بغلامق اوزره مصالحه ايدوب وعامللرينه
يازديكه اهل ذمه تنبيه ايديكز كه رقبه لرينه رصاص مختومله علامت وضع ايلسونلر وزنارلرين قوشانسونلر
ومسلمينه تشبه ايتمسونلر و بو فصلك تمام بيانى ينه بو كتابده موضع شايانده كلوران شاء الله تعالى والله الموفق
باب الجعائل * يعنى اهل جهاد جهاد ايچون بيت المال ياخود اصحاب اموالدن جعل واجرت اخذينه متعلق
اقوالدر امام ابوحنيفه رحمه الله تعالى ديمشدركه مسلمين ايچون قوت وكثرت اولدقجه بركسنه جهاد اوزره
اجرت آلمق وويرمك مكروهدر اما قوت وكثرت يوغيسه مسلمين بربرينى مال ايله تقويت ايتمك جائزدر قال الله
تعالى وجاهدوا فى الله حق جهاده يعنى فى سبيل الله كمال جهاد ايله جهاد ايديكز وكمال جهاد نفس ومال

مطلب دخول الكافر فى المسجد

مطلب يجوز دخول المشرك فى المسجد الحرام عندنا

مطلب دخول النساء فى الحمام

مطلب منع النساء واهل الكتاب عن الركوب على السروج

ایله اجتهاد ایتمکدر واکر جهاده خروج ایدن کمسنه مالدار ایسه نفس وماليله جهاد ایدوب رضاء الله ایچون
اولان عملنده برکسنه دن اجرت المامق کرکدر واکر فقیرایسه غیریلرندن طیب نفسلری ایله جهاده قادراوله
جق دکلو نسنه المق جائزدر که کندونفسی ایله وصاحب المال دخی مالیله جهاد ایتمش اوله لر زیرا مرویدرکه
حضرت عمر رضی الله عنه مجرد بولنان کمسنه یی متزوج اولان کمسنه یه تجهیز ایتدیروب مجردی متزوجك برینه
غزایه بعث ایدرایدی وقاعدك فرسنی آلوب غازی یه ویررایدی وابن عباس رضی الله عنهمایه بومسئله دن سؤال
اولنوب جوابنده آلدیغی اجرتی جهاد ایچون دواب واسلحه یه ویریرسه جائزدردیدی وجهی اولدرکه صاحب
المال مالنی انجق اول کمسنه جهاده کسب قوت ایتسون ایچون ویریرکه کندی دخی مجاهد بالمال اوله بنابرین
اخذ ایدن کمسنه دخی اول مالله جهاد کفاره استعانت ایتموب نفسی ایچون آرتمق مکروهدر زیرا مرویدرکه
عبدالله بن زید الانصاری رضی الله تعالی عنه حضرتلرینه برکمسنه جهاد ایچون شوقدر اجرت آلوب
صکره تصرف ایدرك آلدیغندن اقل صرف ایلسه حکمی نیجه در دیو سؤال ایلدیلر جوابده دیدیکه اکر
قصدی فضله یی نفسنه صرف ایچون ادخاردکل ایسه جائزدر و بعدالرجوع ینه آلدیغی محله رد ایدر بدایت
اوزره حج ایدن مثللو درکه بعدالرجوع فضله نفقه یی صاحبنه رد ایتمك لازمدر وجهی اولدرکه فضله یی
رد ایتمسه علی اوزره اجرت اخذ ایتمش اولور جهاد اوزره استیجار ایسه باطلدر وتحقیق مذکور اوزره امام
المسلمین تجهیز جیش مراد ایلسه اکر بیت المالده وسعت وار ایسه اول جیشی مال بیت المال ایله تجهیز ایدر
وناسدن نسنه اخذی تجویز اولنماز واکر یوغیسه اهل جهاده قوت وقوت اوله جق مقداری اموالی ناسدن
علی وجه التحکم اخذ واستحصال جائزدر زیرا امام ناظردر ونظر و نظارت حکم مذکورده اکمل واتمدر
زیرا مرویدرکه حضرت معاویه رضی الله عنه اهل کوفه یه برمقدار عسکر تجهیز ایتملرین تکلیف وایچلرندن
جریر ایله والدینه اظهار شفقت ایدوب تکلیف مزبوردن استثنا ایله تلطیف ایتدکده آنلر دیدیلرکه بزلر بو امتیازی
قبول ایتمیز بلکه مالیمزدن اهل غزایه جعل واجرت افرازی ایله سائر مسلمینه شریك وانباز اولورز
وجبیر بن نفیر رضی الله عنه دن منقولدرکه قال علیه السلام ان مثل الذین یغزون من امتی ویأخذون الجعل
یتقوون به علی عدوهم کمثل ام موسی ترضع ولدها وتأخذ اجرها یعنی امتمدن غزا ایدوب وعدولری اوزره
تقوی ایده جکلری جعل واجرتی اخذ ایدن کمسنه لرك حاللری ام موسی علیه السلامك حالی کیدرکه کندو
ولدینی ارضاع ایدوب اجرتنی دخی اخذ ایدر یعنی اهل غزانك اکرچه غزالری انجق کندو نفسلری ایچوندر
قال الله تعالی ان احسنتم احسنتم لانفسکم یعنی قوللرم اکر احسان ایدرسکز انجق نفسکزه احسان ایدرسز
نفع احسان بالاخره سزه راجعدر لکن دین قرنداشلرندن دشمنلری اوزره کسب قوت ایچون جعل واجرت
دخی آلورلر وآنلره حلالدر نته کیم ام موسی علیه السلام کندو ولدینی ارضاعله نفسی ایچون عمل ایدرایدی
ینه فرعوندن اجرتنی آلوب ارضاعنه کسب قوت ایدر ایدی واکا حلال ایدی مؤلف الکتاب رحمه الله
مناسبت جعل ایله مسئلهٔ اخرایه انتقال ایدوب دیرکه برمسلم برشخص مشرکه اسلام شرطی ایله جعل واجرت
وعد ایدوب اولدخی اسلامه کلسه اسلامی صحیحدر زیرا حقیقت اسلام مکه تصدیق واقرار در تحقق
ایتمشدر وشرط جعلله اکا خلل کلمز وجعل مرقوم اکا واصل اولسون اولمسون اسلامیله حکم اولنور زیرا
واصل اولمادیغی صورتده نهایت محذور عدم تمام رضاسیدر اولدخی صحت اسلامنه منافی دکلدر اکراه صحت
اسلام مکرهه منافی اولمدیغی کبی وشرط جعل ایدن کمسنه ایچون جعل مشروطی ویرمك دخی جائزدر لکن
ویرمك افضلدر زیرا وعد ایلمشدر ووفا بالعهد اخلاق مؤمنیندن وخلف وعد اخلاق منافقیندندر
اما اسلامه کلن کمسنه نفسی ایچون عامل اولمغله غیراوزرینه مستوجب اجرت اوله مز زیرا استیجاب
الاجرة علی الغیر انجق غیرایچون عملینك مقابلیدر واسلامه کلن غیرایچون عامل دکلدرکه اوزرینه ایجاب عوض
ایلیه ومال موعود عوض اسلام اوله مز بلکه یارشوتدر یاخود اسلامه رغبتی مزداد اولمغیچون صله واحساندر
وبونلرك برنده دخی قبل التسلیم والقبض استحقاق تحقق ایتمز حتی بعدالاسلام جاعل اعطاء جعلدن امتناع ایتمکله
اولدخی اسلامدن رجوع وارتداد ایلسه مرتد اولور اکر ینه اسلامه عودت ایتمزسه بوینی اوریلور لقوله علیه السلام
من بدل دینه فاقتلوه یعنی اول کمسنه که دین اسلامنی کفره تبدیل ایده انی قتل ایدیکز اما مکره علی الاسلام بویله
دکلدرکه اسلامدن رجوع ایلسه استحسانا قتل اولنماز زیرا اسلامه جبرایله باشی اوزرنده سیفك قیامی اقرار
ایلدیکی نسنه لره عدم اعتقادینه دلیلدر بوصورتده اسلامنده شبهه واقع اولوب اول شبهه ایله حکم قتل

مندفع اولور لکن اشتراط جعل عدم اعتقادینه دلیل اوله مدیغندن اسلامی بلاشبهه تام اولوب مرتد اولنجه
قتلی واجب اولور وغالب بن خطان رحمه الله تعالی دن مرویدردیدیکه باب الحسین یاخود اختلاف نسخه
اوزره باب الحسن رضی الله عنهما ده قاعدلر ایدك براختیار کمسنه کلوب بزه سلام ویروب قعود ایلدی بعده
دیدیکه والدم جدمدن نقل ایله رسول الله صلی الله علیه وسلم ما من رجل یسلم علی قوم الا فضلهم بعشر
حسنات وان ردوا بیوردیلردیو بکا خبر ویردی یعنی بررجل یوقدرکه برقومه سلام ویره الا اول رجل قوم
مذکورین اوزره اون حسنه ایله تفاضل ایدر اول قوم رد سلامله عهده دن خروج ایدرلرسه ده وبوحدیثده
دلیل واردرکه بدایت بالسلام افضل وبادی بالسلامك ثوابی اکثرواکملدر زیرا جواب سلام سلامك مسببی
اولمغله بادی بالسلام جوابك سببی واول احسانك مبدأ تحصیل وطلبیدر اما رد سلام ایدن انسان مجازی
الاحسان بالاحسان وبادینك مجازی اوزره رجحانی نمایاندر بعده اختیار مومی الیه دیدیکه والدم جدمدن بکاشویله
خبرویردیکه جدم کندوقومنه اسلامه کلملری شرطی اوزره یوزدوه جعل واجرت ویردی و والدیمی
بوخصوصی اخبار وانها وجدم قومی اوزره عریف ورئیس نصب اولنمسین رجا قصدیله رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینه ارسال ایلدی والدم دیدیکه حضور سعادتلرینه واروب ان ابی یقرأ علیك السلام
دیدیم علیك وعلیه السلام بیوردیلر وبوحدیثده دلیل واردرکه برشخص شخص آخره غائبدن تبلیغ سلام ایلسه
رد سلامده صاحب سلامله مبلغی تشریکه اهتمام لازمدر زیرا صاحب سلام سلامله مبلغ دخی ایصال پیامله
اکا احسان ایتمشلردر وبوایکی احسانه مجازات لازمهٔ حال انساندر والدم دیدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه دیدیمکه والدم کندوقومنه اسلامه کلملری شرطیله یوزدوه ویردی وآنلر دخی اسلامه کلوب
اسلاملری دخی قوت بولدی شمدی والدم ایچون ویردیکی یوزدوه یی کیروآلمق جائزمیدر بیوردیلرکه انشاء
فان تموا علی اسلامهم فذاك والابعثنا الیهم الخیل یعنی دیلرسه آلور والدقدنصکره قومی دخی اسلاملرنده ثابت
اولورلرسه نه کوزل یوق اولمازلرایسه آنلره عسکر بعث ایده رز وبوحدیثده دلیل واردرکه شرط معهود اوزره
ویریلن مال صلهٔ مستأنفه در یوقسه عوض اسلام دکلدر وواهب هبه سندن عوض اولمادقچه رجوعی صحیحدر
وطریق مذکور ایله مشرکینی اسلامه ترغیب دخی جائزدرکورمزمیسنکه مصارف صدقاتدن بری سهم مؤلفة
القلوب ایدوکی منصوص ومصرحدر وآنلره عند بعض المفسرین انجق ثبات اسلامله تألفلری ایچون وعند
البعض وعدایمان ایتدکلرندن صکره اسلامه رغبت وتشرفلری ایچون اعطا قیلندیغی مصرحدر وحدیث مذکورده
اکا دخی دلیل واردرکه شرط جعل اوزره اسلامه کلدکلرندن صکره مرتد اولسه لر قتل ایله تنکیل اولنورلر زیرا
بعثنا الیهم الخیل قول شریفلریله مراد اطیفلری قتل وقتال ایچون بعث خیل ایده رز دیمکدر والدم دیرکه بعده
یارسول الله والدم کندوایچون قومینك عرافت وریاستنی سندن رجا ایتمکله بکا امر ایلدی دیدم بیوردیلرکه
انشاء ولکن العرفاء فی النار یعنی مطلبنی دریغ ایتمم دیلرسه اولسون لکن اکا خبرویرکه طلب ایلدیکی نسنه ده
خیر یوقدر وعرافت ریاست معناسنه در وعریف القوم ضابط ومدبرلریدر قال علیه السلام لابدللناس من وازع والوازع
فی النار یعنی ناس ایچون برضابط ومدبرلازمدر واول ضابط دخی اهل ناردر یعنی اکثریا رئیس القوم اولان قومنه
ظلم وتکبرایدر وظالمین ومتکبرینك مکانی البته نار جحیمدر وبوحدیثده طلب ریاستدن تحرز موجب سلامت
اولمغله افضل اولدیغی بیان واردر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه بررجل مسلم مسلم آخره بررحربی کافری
قتل شرطی اوزره جعل واجرت وعد ایدوب اولدخی قتل ایلسه بومعامله ده ایکیسنده ده ضرر شرعی یوقدر
وعندهده احب اولان وعدنه وفا واول موعودینی ایفا ایلمکدر لکن ایفا اوزره شرعا جبر اولنماز زیرا قتل حربی
جهاددر وجهاده مباشرت قیلن یانفسی ایچون عاملدر یاخود اعزاز دین الله رضاء حق ایچون یاخود ناسدن دشمن
محاربك دفع فتنه سیله جماعت مسلمین ایچون عاملدر یالکز وعد جعل ایدن جاعل ایچون عامل اولمادیغندن آنك
اوزرینه مستوجب اجرت اوله مز لکن جاعل وعدینه وفا ایدرسه افضلدر اکر ایتمزسه حکم شرعیده اوزرینه جبر
اولنماز بعده روایت اولندیکه یامین بن وهب رضی الله عنه اسلامه کلدکدنصکره رسول الله صلی الله علیه
وسلم اکا ای یامین عمك اوغلی بنی قتله عزیمت ایتدیکنی کورمدیکمی بیوردیلر یامین دخی بن اکا کفایت ایده رم
یارسول الله دیدی درعقب عربدن برکمسنه یی استیجار وعمیسی اوغلنی قتل شرطیله اکا اون دینار ورواتی اخراده بش
وسق که کیل معروفدر خرما ویرمکی تعهد واقرار واول کمسنه دخی شخص معهودی قتل ایدوب واصل بئس
القرار ایلدی ومقتول مسفور عمرو بن جحاش دیمکله مشهوردر وقصهٔ مذکوره ده مادهٔ مزبوره نك جوازنه دلیل

واردر زیرا جعل واجرت ویردیکی البته جناب رسالتك معلوملریدر بنه مؤلف رحمه الله دیرکه اکر بو مقوله
اموروده امام المسلمین بیت المالدن جعل واجرتی وعد وتعیین اتمش ایسه وعدینه وفا اتمك لازمدرز یرا مال بیت المال
انجق مصالح مسلمین ایچون اعداد واستحصال قیلنمشدر و بو قاتل دخی آنفا ذکر اولندیغی اوزره برجهتله مسلمین ایچون
ساعی وعاملدر بنا برین امام المسلمین مال بیت المالدن اعطاسنی وعد اتدیکی نسنه یی بالتمام ادا ایلمك لازمدر والله الموفق
باب آنیة المشرکین و ذبائحهم وطعامهم * یعنی مشرکینك قابلرینی استعمال وطعام و ذبیحه لرین اکلنه
متعلق مسائل ودلائلدر مشرکینك اوانیلرندن اکل وشرب اکرچه حلال لکن قبل الاستعمال غسل ایلمك
احسن اعمالدرز یرا اوانی یه نجاست شرك لاحق اولیوب انجق نجاست عینیه ملاصق اولور واولدخی غسل
ایله زائل اولور و بو حکمده اوانی مسلمین ومشرکین برابردر انجق مشرکین غسل اوانی یه اهتمام اتملری حسیله
مسلم بنفسه اعادهٔ غسلنی التزام برله اول مصلحته مشرکی امین بیلوب استخدام اتمك لایقدر اما غسل اتمیوب
همان ظاهر حاله نظر قیلسه اول دخی لابأسدر زیرا اوانیده اصل اولان طهارت لکن اعادهٔ غسلی احتیاط
ونظافتدر زیرا مرویدرکه ابوثعلبة الخشنی رضی الله عنه دیدیکه یارسول الله بزلر ارض مشرکینده واروب
اوانیلرندن اکل ایده بورز جوابنده بیوردیلرکه فان لم تجدوا منها بدا فاغسلوها ثم کلوا فیها یعنی اکر عدم
استعمالنه چاره بوله مزسکز اولا سزلر غسل ایدوب بعده ایچنده اکل ایدیکز وتمام حدیثی کتاب الصیدده
بیان ایلدیك وحسن بصری رحمه الله تعالی یه مجوسك قابلرندن وکاسه لرندن وچوملکلرندن سؤال
وایچلرنده طبخ طعام و وضع ادام جائزمیدر دیو عرض اشکال ایلدیلر جوابده اولا غسل و تطهیرینه
اهتمام بعده طبخ طعام ووضع ادام قیل دیدی و ابن سیرین رحمه الله دن منقولدرکه اصحاب کرام بلاد
مشرکینه غلبه اتدکلرنده اوانی مشرکینده اکل وشرب ایدرلر ایدی و حذیفه رضی الله عنه دن منقولدرکه
اکا ایچنده شرب خمر اولنمش بر باطیه کتوردیلر غسل ایله امر ایدوب بعد الغسل ایچندن صو ایچدی و بو آثار
مذکوره صحت دعوای مز بوره مزه دلیلدر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه یهود ونصارانك ذبیحه واطعمهٔ
سائره لرین تناول جائزدر لقوله تعالی وطعام الذین اوتوا الکتاب حل لکم ومجوسك دخی جمیع طعاملری
جائز الاکلدر لکن ذبیحه لری مأکوله دکلدر لقوله علیه السلام سنوا بالمجوس سنة اهل الکتاب غیر ناکحی
نسائهم ولا آکلی ذبائحهم یعنی معاملهٔ مجوسده معاملهٔ اهل کتاب طریقنه سلوك ایدیکز عورتلرینی نکاح
اتمیوب ذبیحه لرین اکل اتمدیککز حالده نکته سی اولدرکه مجوس الهین اثنین ادعا اتملریله خلوص وخصوص
اوزره تسمیة الله شرط حل ذبیحه ایکن آنلردن واقع اولماز اما اهل کتاب توحید لرنده اضمار شرك ایدرلر ایسه ده
بنه اظهار توحید قیلرلر وعلی بن ابی طالب رضی الله عنه دن منقولدرکه طعام مجوسده ذبیحه لرینك غیریده
ضرر یوقدر دیمشدر وغلام سلمان اولان سویددن منقولدرکه حق جل وعلا اهل فارسی مهزوم قیلدیغی
کونده برسبت بولدم که ایچنده اتمك و پینیر و بچاق وار ایدی انی سلمان فارسی رضی الله عنهه کتوردیم اولدخی
رفیقلرینه اتمکی توزیع و پینیردن کسوب اکله باشلدیلر دیدی واهل فارس ایسه قوم مجوسدر بو خبر صدق اثردن
مجوسك ذبیحه لرندن غیری طعاملرنده ضرر اولمدیغی بزه ظاهر و باهر اولدی وقصهٔ مذکوره ده دلیل
واردرکه مجاهدین غانمین قبل الاقتسام طعام غنیمتدن تناول والتقام اتملری جائزدر وسعید بن جبیر رضی الله
عنه دن منقولدرکه مجوسك یوغرت وترخانه کبی نسنه لرندن سؤال اولندقده لابأس به دیو جواب ویردی نکته سی
اولدرکه بو مقوله نسنه لره ذبیحه لرندن برشیء مخالطه اتمز و مجوس دخی ذبیحه لرندن ماعدا تدبیر اطعمه ده
مسلمین کبیلردر وامام شعبی رحمه الله دن عادت مجوسدرکه عند الطعام زمزمه ایدرلر یعنی مریلدنزلر آنلر بویله
ایدرلر ایکن آنلر ایله برابر طعام اتمك جائزمیدر دیو سؤال اولنوب جوابنده همان کل من طعام المجوس دیوب
سائلك محل شبهه سنه تعرض ایلمدی ومعنای مذکور حضرت عمر رضی الله عنهدن روایت قیلنان اثر
مأثوردرکه عماله یازوب امر ایلدیکه مجوسی عند الطعام زمزمه دن منع ایده لر ایکن اثر مذکور بر ارشاددر زیرا
عقد ذمتدن ناشی شرب خمور واکل خنازیر مثللو زمزمه لرندن اعظم اولان قباحتلرین ترك ایده رز بو جهتله امام
شعبی رحمه الله زمزمه جانبنه تعرض وافشا اتمیوب همان ماعدا الذبیحه جواز تناول طعاملریله افتا ایلدی
وابراهیم رحمه الله دن مرویدرکه اصحابمز سواد عراقی فتح اتدکلرنده مشرکینك اتمکلرندن تناول ایلدیلر وامام واقدی
مغازیده ذکر ایدرکه عسکر اسلام مطبخ کسری یه ظفریاب وطعام تجره لرینه واقف اولدقلرنده الوان
اطعمه یی کوروب آنی بعض اشیا بو یامق ایچون الوان صبغ ظن ایدوب تجربه ایچون لحیه لرینه سورمکه

باشلدیلر صکره بونلر اطعمهٔ مأکوله دردیو خبر ویردکلرنده اکل ایدوب علت تخمه یه اوغرادیلر دیدی
لکن ظاهر حال اولدرکه کسرانك تنجره لری ذبیحهٔ مجوس اولان لحومدن البته خالی اولماز بنا برین روایت
واقدی اکا محمولدرکه اطعمهٔ مرقومه دن تناول ایدنلر احکام شرعیه یه واقف اولمیان جهلهٔ اعراب اوله و انلرك
فعلی ایله جوازه اکا استدلال اولنمز و حضرت علی رضی الله عنه دن مرویدرکه اهل حرب اولان نصارانك
ذبائحلرندن سؤال اولندقده ضرر یوقدر دیوب تزوج نسالرین مکروه کوردی و آنك دخی کراهتی نسلی
دار الحربده قالمق خوفندندر یوقسه اول دخی حرام دکلدر ومؤلف رحمه الله حل نکاح اهل کتابه حدیث علی
رضی الله عنه ایله استدلال ایلدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم مجوس هجره نامه یازوب آنلری اسلامه دعوت
قیلدیلر ونامه ده بیوردیلرکه فمن اسلم قبل منه ومن لم یسلم ضربت علیهم الجزیة فی ان لایؤکل لهم ذبیحة
ولا ینکح منهم امرأة یعنی اسلامه کلنلر یکرك اسلامی قبول اولنور وکلمینلرك اوزرینه جزیه وضع اولنور
ذبیحه لری اکل اولنمیوب عورتلری نکاح اولنمامق شرطیله وحدیث مذکورده نکاح اهل کتاب منطوق دکل
ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلم عدم حل نکاحی مجوسه تخصیص بیورملری مفهومندن ظن ایده رمکه
مؤلف رحمه الله نکاح نساء اهل کتابك جوازینه استدلال ایلدی زیرا بو کتابی مفهوم مخالفت حجت اولمق قاعده
سنه بنا ایلمشدر وانك بیانی محلنده کلور ان شاء الله تعالی بعده مؤلف الکتاب رحمه الله بیان ایلدیکه نکاح ایله وطیء
مجوسیه حلال اولمدیغی کبی ملك یمین ایله دخی حلال اولماز زیرا حل وطیء ملك متعه اوزره مبنیدر ومسلم ایچون
مجوسیه اوزره ملك متعه کرك ملك یمین وکرك نکاح ایله ثابت اولماز اما طائفهٔ صابئین عند ابی حنیفة رحمه الله تعالی
اکل ذبیحه ونکاح نسالری علی کراهة جائزدر وعند الامامین رحمهما الله تعالی مجوس حکمنده اولملریله جائز دکلدر
واختلاف مرقوم صابئین کیملر ایدوکنده اختلافلرندن ناشیدر زیرا ابی حنیفه رحمه الله عندنده آنلر نصارادن
بر صنفدرکه زبورا اوقورلر واقعا آنلر ظاهر اعتقادلرین بویله جه اظهار وارائت ایدرلر وعند الامامین آنلر عبدهٔ کواکبدر
وکواکبی آلهه اعتقاد ایدرلر وفی الواقع اعتقاددرونلری بودر لکن فرق اسلامیه دن عد اولنان باطنیه کبی قطعا
حقیقت اعتقادلرین اظهار اتمکی تجویز اتمزلر بو جهتدن ابو حنیفه رحمه الله تعالی ظاهر اعتقادلرینه واقف اولوب
جوابی اکا بنا وامامین رحمهما الله تعالی ضمیرلرینه مطلع اولوب جوابلرین اکا ابتنا ایلدیلر وفی نفس الامر
اعتقاد درونلرینه کوره آنلر بمنزلة المجوس بلکه دخی خبیث ومنحوسلردر والله الموفق

باب الاسلام * حسن بصری رضی الله عنه دن مرویدرکه قال رسول الله صلی الله علیه وسلم امرت ان اقاتل الناس
حتی یقولوا لا اله الا الله فاذا قالوها فقد عصموا منی دماءهم واموالهم الا بحقها وحسابهم علی الله یعنی مشرکین
لا اله الا الله دینجیه دکین قتاللریله مأمور اولدیم آنی دیدکلرنده بندن نفوس واموالرینی قورتاریرلر مکر زکوة
وخراج زمین مثللو حق شرعی ایله اخذ اولنه واعتقاد درونلرینك حسابی الله تعالی یه مفوضدر مؤلف الکتاب
رحمه الله دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم الله تعالی یی توحید ایدوب بر بلمین عبدهٔ اوثان ایله قتال ایدرلر ایدی
طائفهٔ مرقومه دن بریسی همان لا اله الا الله دیسه شرکدن عدول واسلامه دخولنه دلیل اولور ایدی ونقل
مذکوردن بزه شو فائده حاصل اولمشدرکه مشرککندودن معلوم اولان اعتقاد شرکك خلافی اولان توحیده
اقرار اتدیکی وقتده اسلامیله حکم اولنور زیرا حقیقت اعتقادینه اطلاعمزه مجال اولمغله همان استماع اتدیکمز
اقرار ایله حسن اعتقادینه استدلال وارقدیم معلوم اولان اعتقاد باطلینك خلافنی تقریر اتدکده تبدیل اعتقادی ایله
حکمنه استعجال ایده رز وعبدهٔ اوثان فی الاصل وجود صانعی اقرار ایدرلر ایدی قال الله تعالی ولئن سألتهم
من خلقهم لیقولن الله یعنی آنلره سزی کم خلق ایلدی دیو سؤال ایلسك الله تعالی خلق ایلدی دیرلر لکن
وحدانیتی انکار ایله اصناملرین شرکاء جناب پروردکار اعتقاد ایدرلر ایدی قال الله تعالی اذا قیل لهم لا اله الا الله
یستکبرون یعنی عبدهٔ اصنام کلمهٔ توحیدی ایشتدکلرنده عناد واستکبار وکفرلرنده اصرار ایدرلر وقال الله تعالی
فیما اخبر عنهم اجعل الالهة الها واحدا ان هذا لشیء عجاب یعنی محمد بو نیجه الهه کثیره یی اله واحد می قیلدی
بو امر عجیبدرکه کثیر واحد اولمق محالدر وقول مذکور مفهوم کلام مشرکیندرکه قرآنده آنلردن حکایه اولندی
وطائفهٔ مرقومه دن قنقیسی لا اله الا الله دیسه خلاف اعتقادینی اقرار اتمش اولمغله حقنده دلیل ایمان اعتبار اولنور
بنا برین ترك قتال قول مجرده تعلیق اولنوب امرت ان اقاتل الناس حتی یقولوا لا اله الا الله بیوریلدی وقیاس
مذکور اوزره طائفهٔ زنادقه ما نویه که رأی عاطل ومذهب باطللرنده مانی حکیمه اتباع واعتماد ونور وظلمتدن
هر برینی اله ازلی وصانع لم یزل دردیو اعتقاد ایلدیلر کرك بونلر وکرك سائر الهین اثنین اداعاقیلن اهل ضلال

لا اله الا الله دیمه‌لر اسلاملرینه استدلال اولنور اما یهود ونصاری توحید ظاهر یلری حسبیله لا اله الا الله دیمکله
معتاد اولدقلرندن کلمهٔ شهادت اسلاملرینه دلالت ایتمز لکن آنلر عهد رسالتده منکر رسالت اولملریله حقلرنده
علامت اسلام انجق محمد رسول الله مضمونی اقرار واستسلامدر مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
جوارلرنده بولنان بر یهودینك مریض اولمغله عیاده‌سی ایچون خانه‌سنه داخل اولدقده علی وجه التلقین
اشهد ان لا اله الا الله وانی رسول الله کلمهٔ طیبه‌سنه قائل اولدیلر اول یهودی مریض دخی باباسنك یوزینه باقوب
کویا استیذان ایلدکده باباسی دخی اجب ابا القاسم دیو اذن ورغبت ایدن ایدوب مریض دخی در حال کلمهٔ
شهادتی اتیان ایده‌رك تسلیم روحله روضهٔ فروح وریحانه خرامان اولدی اول حینده رسول اکرم صلی الله علیه وسلم
الحمد لله الذی اعتق بی نسمة من النار یعنی حمد اول الله‌ه اولسونکه بنم سببیمله برکسنه‌نك جانتی جهنمدن
آزاد قیلدی قول شریفلریله حق تشکری تأدیه واصحاب کراملرینه ولوا اخاکم یعنی دین قرنداشکزك
امر تجهیزینه مباشرت ایدیکز دیو تنبیه وتوصیه بیوردیلر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه اگرچه اوائل ازمانده
بویله ایدی لکن فی زماننا اهل کتاب لا اله الا الله محمد رسول الله مضمونیله شهادته شتاب ایدوب تأویلنده مرسل
الی العربدر یوقسه بنی اسرائیل وغیریلرینه مبعوث دکلدر دیو ادعا وقرآندن هو الذی بعث فی الامیین رسولا منهم
نظم کریمینك ظاهریله زعم باطللرینه کوره اثبات مدعا ایدرلر یعنی الله عظیم الشان اول علیم عمیم الاحسان درکه
امت امیه‌یه ینه ایچلرندن بر رسول بعث ایلدی بو تقدیر اوزره آنلردن مجرد محمد رسول الله مضمونی تقریر ایدنلرك
اسلاملریله حکم ایتمك صحیح اولماز مکر تقریر مذکور ایله بیله دین باطلندن تبریسنی یاخود دخلت فی الاسلام
مثلو تعبیر ایله دین اسلامه دخولنی تصریح ایده ویالکز انا مسلم یاخود اسلمت قوللریله دخی اسلاملریله حکم
اولنماز زیرا آنلر دین باطللرینه اسلام اطلاق ایدرلر زیرا لفظ مسلم ماهو الحقه منقاد ومستسلم معناسنه اولوب
آنلر دخی زعم فاسدلری اوزره حق یدیمزده در دیو ادعا واصرار ایتملریله مجرد انا مسلم یاخود اسلمت لفظلری
حقلرنده دلیل اسلام اعتبار اولنماز وکذلك یهودیتدن چیقدم معناسنه برئت من الیهودیة دیوب ذیلنده
اسلامه کیردم معناسنه دخلت فی الاسلام دیمه‌ینجه اسلامیله حکم اولنماز زیرا یهودیتدن چیقدم ونصرانیته
کیردم دیمکی قصد ایتمسی محتملدر اما ودخلت فی الاسلامی ضم ایدرسه احتمال مذکور زائل اولور وبعض
مشایخ دیدیلرکه یالکز دخلت فی الاسلام دیوب دین قدیمندن تبریسنی تصریح ایتمسه دخی ینه اسلامیله
حکم اولنور زیرا دخلت کلمه‌سنده اسلامه دخول جدید حادثه دلالت واردر ومجددا داخل اولدیغی البته
دین سابقنه مغایردر بناء علی ذلك لفظ مذکور دین اصلیسندن تبریسنی متضمن اولور اما مجوسی اسلمت یاخود
انا مسلم کلمه‌سین تکلم ایلسه همان اسلامیله حکم اولنور زیرا آنلر اهل کتاب کبی وصف اسلام ایله نفسلرینی توصیف
قیلمازلر بلکه وصف اسلامی بینلرنده شیمهٔ شتیمه عد ایدوب اولادلرینه شتم اتدکلرنده یا مسلم یا مسلم زاده دیرلر اول
جهتله لفظ مرقوم مجوسیتدن خروج ودین اسلامه ولوجلرینه دلیل اعتبار اولنور وحسن بصری رحمه الله
تعالیدن منقولدرکه اکا برکسنه کلوب یا ابا سعید هنددن برسفینه کلدی ایچندن برکافرهٔ مسبیه اشترا قیلوب خانه‌مه
کتوردم وفوت اولدی آنی یبانه آته‌یمی یوقسه غسل ونمازین قیله‌یمی دیو سؤال ایلدی اولدخی جوابنده
سبحان الله صقین آتمه بلکه غسل وتکفین وصلوتن ادا قیل زیرا اسلامه داخله اولمشدر دیدی لکن بو قول
وجه کافرهٔ صغیره حقنده در دیو توجیه اولنور زیرا صغیره سبی اولنوب ابوینك بریسی یاننده برابر اولمسه
دار اسلامه دخولنده تبعا للدار آنك دخی اسلامیله حکم مقرر اولور اما کفری تعقل وادراك ایده‌جك مرتبه‌ده
کبیره اولوب قبول اسلام ایتمدین فوت اولسه نمازی قیلنماز زیرا صلوة جنازه ایماننه حرمت ایچون انجق
مسلمك حقیدر لکن کبیرهٔ مزبوره‌یه نمازدن ماعدا غسل وتکفین ودفن مصلحتلری ادا اولنور زیرا بونلر اسلامله
مشروط اولمیوب همان بنی آدمدن اولان موتایه منوطلردر حضرت علی رضی الله عنه‌دن منقول اولان قول
معقوله نظر ایتمز میسنکه والدی ابو طالب وفات ایتمکله حضور نبوی‌یه کلوب ان عمك الضال قد مات دیدکده
اذهب فاغسله وکفنه وواره بیوردیلر یعنی وار آنی غسل وتکفین ودفن قیل ونقل اولنورکه برکسنه ابن عباس
رضی الله عنهمایه کلوب والده‌م نصرانیه ایکن فوت اولدی جنازه‌سیله کیده‌یمی دیدکده بلی جنازه‌سیله کیت
ودفن قیل لکن اوزرینه نماز قیلمه دیو جواب ویردی وبزدخی بو قولی اخذ ایدرز اکر هالکهٔ کافره‌نك دفننه
مباشرت ایدر ولد کافری بولنمسه ولد مسلمنه لازمدرکه دفننه قیام ایدوب لاشه‌سنی طعمهٔ کلاب ایتمیه زیرا
والدین مشرکلر دخی اولسه‌لر انسان آنلره دنیاده احسان ومعروفله مصاحبت واقتران ایتمکله مأموردر وآنلری

مطلب فی حکم اسلام اهل الکتاب

مطلب فی حکم باسلام المجوس

مطلب کیف یدفن الاسیر الکافر والکافرة

مطلب اذا مات المسلم قریب کافر

بعد الموت طعمهٔ کلاب ایلمك احسان ومعروفدن حساب اولنماز اما مشرکیندن اولاد واقاربی یاخود
بن جهة الدین متقاربی وارایسه مسلمه کوره اسلم اولان آنلره تسلیم قیلمقدر لکن اول مسلم دیلرسه جنازه‌سیله
برابر کتمکده بأس یوقدر روایت اولنمدیکه حارث بن ربیعه رضی الله عنهك والده‌سی نصرانیه ایکن فوت
اولوب حارث رضی الله عنه اصحاب رسول اللهدن برجماعتله جنازه‌سین تشییع ایلدی مکر جنازه‌سیله اهل دینی
اولان مشرکیندن برجماعت بولنه بو صورتده برطرفده کیدوب آنلره مخالطه ایتمك وسواد مشرکینی تکثیر ایتمك
یاخود جنازه‌نك اوکنجه کیدوب مشرکیندن عزلت ایتمك لازمدر وابراهیم رحمه الله‌دن منقولدرکه براسیر
اقرار اسلامله مسلم اولوب هنوز بردفعه نماز قیلمدن فوت اولسه صلوة جنازه‌سی ادا اولنوردیدی وبزدخی بو قول
مقبولی اخذ وقبول ایدرز زیرا هنوز نماز قیلمدی ایسه دخی اقراری ایله اسلامی تمامدر زیرا نماز شعائر اسلامدندر
یوقسه نفس اسلامدن جزء رکنی دکلدر وسلمه رحمه الله‌دن منقولدر دیمشدرکه امام شعبی رحمه الله‌دن اسیر اوزره
صلوة جنازه نه زمانده مشروع اولور دیو سؤال اتدیکمده اول اسیر نماز قیلدی ایسه سزدخی صلوة جنازه‌سنی
قیلکز دیو جواب ویردی لکن جواب شعبی رحمه الله اول اسیر حقنده درکه اقرار اسلام ایتدیکی ایشدیلمیوب
انجق مع المسلمین جماعتله نماز قیلمش اوله زیرا کیفیت مشروحه اسلامیله حکمی موجب واداء صلوة جنازه‌سین
مستوجب اولور زیرا مشرکین هیئت جماعت مسلمین اوزره نماز قیلمازلر واسیر مذکور جماعتله نماز قیلوب خاصهٔ
مسلمین اولان خصوصی فعلا اظهار ایتمسی قولا اقراری منزله‌سنه نازل واسلامیله حکم حاصل اولور حتی رجالدن
اولوب اسلامدن رجوع ایلسه بوینی اوریلور واکر اسیر مزبور نمازی منفردا قیلسه اسلامنه حکم شرعی منعقد
اولماز انجق داود بن رشید رحمه الله تعالینك امام محمد رحمه الله‌دن برروایتنده دیمشدرکه قبلهٔ مسلمینه قارشو
نماز قیلدقده اسلامیله حکم اولنور لقوله علیه السلام من استقبل قبلتنا واکل ذبیحتنا فله ما لنا وعلیه ما علینا
یعنی اول کسنه‌که قبله‌مزه نمازنده توجه وذبیحه‌مزی اکل ایده بزه لاحق اولان منافع اکا دخی لاحق وبزه
عارض اولان مضرت اکا دخی عارضدر اما صیام یاخود اداء زکوة یاخود اداء حج ایلسه ظاهر روایتده
اسلامیله حکم اولنماز ینه داود بن رشیدك امام محمد رحمه الله‌دن برروایتنده کلمشدرکه اکر مناسك مسلمینه
رعایت اوزره حج ایدرسه اسلامیله حکم اولنور زیرا مخصوص مسلمین اولان عمل اندن فعلا ظاهر اولمغله
قولا اقرار اسلامنه دلیل باهر قیلنوب اسلامیله حکم اولنور والله اعلم

باب الجهاد مع الامراء * یعنی امر جهاد ایچون نصب امرا واجب وآحاد عسکر اوزره امیرلرینه کائنا من کان
انقیاد ایتملری لازم ولازب ایدوکنه متعلق مسائلدر امام مکحول رحمه الله تعالیدن منقولدرکه مرض موتنده
اصحابنی جمع ایدوب دیمشدرکه برحدیث شریف واردرکه بعض ناسك جسارتنه مؤدی اولور دیو کتم
ایدر ایدم واکر مشرف موت اولمیدم ینه سزه آنی نقل ایلمز ایدم مرادی رسول الله صلی الله علیه وسلم
من کتم علما عنده الجم یوم القیامة بلجام من نار بیوردیلر یعنی اول کسنه که بیلدیکی علم نافعی کتم ایده یوم قیامتده
آتشدن لجامله الجام اولنور وقرآن کریمده دخی لتبیننه للناس ولا تکتمونه وارد اولدی یعنی الله تعالی علماء
اهل کتابدن مبلغ علمکزی البته ناسه بیان ایدوب کتم واخفا ایتمیه سز دیو عهد ومیثاق اخذ ایلدیکی وقتی ذکر ایله
واکر کتمان علومده وارد اولان وعیدلردن خوفم اولماسه ینه کتم ایدر ایدم دیمکدر بعده دیدیکه قال رسول الله
صلی الله علیه وسلم لا تکفروا اهل ملتکم وان عملوا الکبائر الصلوة مع کل امام الصلوة علی کل میت الجهاد
مع کل امیر یعنی اهل ملتکزی ارتکاب کبائر ایدرلر ایسه دخی تکفیر ایتمکز وصالح وفاجر هر امامله نماز جائزدر
اقتدا ایدیکز ومطیع وفاجر هر میت اوزره نماز جائزدر ادا ایدیکز وعادل وجائر هر امیر ایله جهاد مشروعدر اکا اتباع
ایدیکز وحدیث مذکور اهل سنتك مرتکب کبیره کافر دکلدر وایماندن خارج دخی دکلدر قوللرینه دلیللریدر
قال الله تعالی وتوبوا الی الله جمیعا ایها المؤمنون لعلکم تفلحون یعنی ای اهل ایمان جمله‌کز الله تعالی‌یه توبه
ایدیکز که سعادت دارینه نائل اوله سز وشبهه یوقدرکه بو آیت شریفه‌ده توبه‌یه دعوت قیلنان فرقه‌ده
مرتکب کبیره دخی داخلدر ینه آنلره الله تعالی مؤمنین تسمیه بیورمشدر وبو حدیث شریف جواز الاقتداء
الفاسق قولنده امام مالك رحمه الله علیهك خلافنه دلیلدر زیرا مع کل امام قول شریفی فاسق وعادل هر صنفه
شاملدر کما قال علیه السلام صلوا خلف کل بر وفاجر یعنی هر صالح وفاجر امامك ارقه‌سنده اداء صلوة ایدیکز
وکذلك هر میت کرك صالح وکرك طالح مؤمن اولوب باغی اولمدیجه نمازینی قیلمق لازمدر وکذلك الجهاد مع کل امیر
قول شریفی دخی امیر جیش عادل اولسون ظالم وفاسق اولسون انکله جهاددن امتناع ایتمك لایق دکلدر وامرانك

مطلب الاسیر اسلم فمات قبل ان صلی

مطلب اذا صلی المشرك بالجماعة یحکم باسلامه

مطلب اذا صلی الکافر الی قبلتنا یحکم باسلامه

مطلب یحکم باسلامه اذا حج

مطلب مرتکب الکبیرة

ظلم وعدوانی غزانك طمع نصرتدن یأس وحرمانلرین موجب اولماز و بو معناده ان الله تعالی یؤید هذا الدین
بالرجل الفاجر حدیث شریفی ابن مسعود رضی الله عنه دن برکره موقوفا و برکره مرفوعا بشارت بخش ورود
اولمشدر بعده امام مکحول رحمه الله تعالی دیدیکه وخصلتان من رأیی لم اسمع فیهما من رسول الله شیئا علی
بن ابی طالب وعثمان بن عفان لاتذکر وهما الا بخیر تلك امة قد خلت لها ما کسبت ولکم ما کسبتم ولا تسئلون عما
کانوا یعملون یعنی کندو رأیمدن ایکی خصلت واردر که آنلره دائر رسول الله صلی الله علیه وسلم دن نسنه
روایتنی ایشتمدم اول ایکی خصلت ایله دخی سزه وصیت ایده رم علی بن ابی طالب وعثمان بن عفان رضی الله عنهمایی
انجق خیر ایله ذکر وثنا ایدیکز آنلر برامت ماضیه در وآنلرك اعمال صالحه لری آنلره نافعدر وسزك اعمال صالحه کز سزه
نافعدر وآنلرك سیئات اعماللرندن سزلر مسئول اولمازسز امام مشار الیه علی وجه الاقتباس بو نظم جابلی مضمون وصیتنه
دلیل قیلدی وصحابه کرام حقلرنده ثناء خیرك غیریدن کف لسان بابنده وارد اولان حدیث نبوی مشهور عالمیاندر که قال
علیه السلام الله الله فی اصحابی لا تتخذوهم غرضا فمن احبهم فقد احبنی ومن آذاهم فقد آذانی یعنی بنم اصحابم
خصوصنده اللهدن خوف ایدك آنلری سهام اعتراضه هدف ایتمیك زیرا آنلری سون تحقیق بنمان
بنی سومشدر وآنلره جفا ایدن علی التحقیق بکا جفا ایتمشدر وامام مکحول رحمه الله رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینك بو ایکی داماد فضائل نژادلرین وصیتنده میان اصحابدن تخصیص بالذکر ایلدیکی اکا مبنیدر که بعض اهل
شامدن بونلرك شانلرینه شایان اولمیان کلامی نظام استماع ایتمش ایدی آنلری دفع والزام ایچون مشار الیه احضرتلرینك
ذکری اوزره اقتصار وحضرت علی رضی الله عنهك اسم عالیلرین تقدیمه ابتدار ایلدی ومعنای مذکوری سیاق
مزبور اوزره نوح بن مریم رحمه الله امام ابو حنیفه رضی الله عنه دن حکایت ایدوب دیمشدر که مذهب اهل سنت
نه دردیو سؤال ایتدم ابو حنیفه رضی الله عنه جوابده دیدیکه ان تفضل ابابکر وعمر وتحب علیا وعثمان وتری المسح
علی الخفین ولا تکفر احدا من اهل القبلة وتؤمن بالقدر ولا تنطق فی الله بشیء یعنی مذهب اهل سنتك اصل
واساسی ابو بکر وعمر رضی الله عنهما حضرتلرین جمیع اصحاب اوزره تفضیل وعلی وعثمان رضی الله عنهما جنابلرینه
محبت وتبجیل ومسح علی الخفینك جوازینه اعتقاد وتقریر واهل قبله دن برفردی عدم تکفیر وقضا وقدره ایمان
وذات اللهده برنسنه سویلمیوب کف لسان ایتمکدر و بعض ناس حضرت علی قبل الخلافة حضرت عثماندن
افضل ایدی و بعد الخلافة حضرت عثمان اندن افضل اولدی دیدیلر لکن عندیمزده مذهب صحیح اولدر که
حضرت عثمان قبل الخلافة و بعدها حضرت علی دن افضل در زیرا جابر رضی الله عنه رسول اکرم صلی الله
علیه وسلم دن روایت قیلدیکه قال علیه السلام ابو بکر خلیفتی بعدی فی امتی وعمر حبیبی وعثمان منی وعلی اخی
وصاحب لوائی یعنی ابو بکر بندنصکره امتم اوزره خلیفه مدر وعمر دوستمدر وعثمان بندندر وعلی قرنداشم
وعلمدارمدر وحقیقت تفضیللری ذکر نبویده واقع اولان ترتیب جمیل اوزره در وابو حنیفه رحمه الله تعالی دخی
تقدیم ذکر ایله حضرت علی یی حضرت عثمان اوزره تفضیل مراد ایتمیوب همان محبتلری مذهب اهل سنتدندر
مسئله سنی ایراد قیلدی زیرا واو عطف عند ابی حنیفه موجب ترتیب دکلدر وامام مکحول رحمه الله دخی ذکر
علی یی تقدیمنه سبب قویم اولدر که امام مومی الیه امام اهل الشام ایدی واول زمانده مبغض آل بیت اولان ملوك
بنی امیه نك استیلالری سببیله اهل شام حضرت علی رضی الله عنه حقنده بعض مقالاته اقدام ایدرلر ایدی
بناء علی ذلك تقدیم ذکر ایله انلری منع وزجر ایلدی وامام مجاهد رحمه الله دن منقولدر دیمشدر که ابن عمر رضی الله
عنهمایه سؤال ایدوب جهاد حقنده نه دیرسین امراء بنی امیه نه یاپدقلرینی بیلورسین آنلر ایله غزایه کتمك جائز میدر دیدم
جوابنده بنم رأیم آنلر ایله غزانك جواز یدر وآنلرك احداث ایتدکلری فسق ومظالم سنك اوزریکه نه لازمدر دیدی
وروایت اولندیکه یزید بن معاویه علیه ما یستحق ولایت عهد اوزره خلافته بیعت اولندقده عبد الله بن عمر
رضی الله عنهما اکر خیر ومنفعت ظهور ایدرسه شکر ایده رز واکر بلا ومصیبت ظهور ایدرسه صبر ایده رز یعنی
هر حال اطاعت ایده رز دیوب فان تولوا فانما علیه ما حمل وعلیکم ما حملتم نظم شریفنی قرائت ایلدی
وصحابه کرامدن برجماعت اعلام دیدیلر که سلطان عادل اولورسه رعیت اوزره شکری واجب وسلطان ایچون
اجر وثواب راتب اولور اما ظالم اولورسه رعیت اوزره صبر لازم وسلطان اوزره وزر وو بال متلازم اولور وآثار
مذکوره یی نقلدن مراد انجق امرانك جور وغلوللری سببیله معیتلرنده جهاددن اعراض ونکول لایق اولمدیغنه
استشهاد دریته مجاهد رحمه الله دیدیکه ابن عمر رضی الله عنهما بعد السؤال والجواب چونکه عازم غزا اولورسك
بولك بکا اوغراسین دیو بکا توجیه خطاب ایلدی بن دخی عزم غزا ایدوب مدینه منوره یه مرور وملاقاتیله

مطلب لا تذکر الصحابة الا بخیر

مطلب فی التفاضل بین عثمان وعلی رضی الله عنهما

امتثال مأمور ایتدیکمده سکا بو غزو وجهادکده کندی مالمدن برمقدار ایله اعانه وامداد ایتمك استرم دیدی بن دخی
اویله ایسه بنم کثرت مال ووسعت حالم واردر قبول ایتمم دیدم اول دخی سنك ثروتك سنك اولسون بن دخی
مالمدن برمقداری اشبو وجه جهادده صرف ونثار اولنمسین استرم دیوب بعض احبابندن استقراض
ایچون حرکته شتاب ایدوب قرض ویرکسنه یه ظفریاب اولمیجه مجاهد بنی ادا ایتمز دیو فور قرمسز
دیه رك تلاش واضطراب ایلدی بعده مشاهده رؤیت امورینه قیام ایدن قیمنه کتب وتحریر
وامر جهادنده استعمالی ایچون مجاهده شو قدر دینار تسلیم ایده سین دیو تقریر ایلدی و بو اثر جلیلده
اکاد لیل واردر که برکسنه جهاد بالماله میل ورغبت ایله حلالندن برمقدار بذل نوال ایتسه غازی اغنیادن ایسه
دخی اول عطیه یی قبولدن نکول ایلمك مناسب ومعقول دکلدر زیرا غازینك ابا وامتناعه تصدیسی صاحب
عطیه یی اجر وثوابدن منعه مؤدیدر ومناع للخیر اولمق امر ممنوع وحرام غیر مشروعدر بنه مجاهد رحمه الله
دیرکه بعده کیدوب جزائر بحرك برنده نیجه سنین واعوام رباط ومحافظه اوزره دوام ایلدیم صکره خلیفه عهد
بحسب الاقتضا اول جزیره یی تخریب وسکانی اخراج وتغریبله حکم وامضا ایتمکله بن دخی اهل وعیالمه عود
وقفول ایتدیکمده کویا بنی اسیر ایدوب کتورمشلر کبی محزون وملول اولدم وتقریر مشروحی اوزره باعث حزن
وملالی انجق اهلمه عودتمده کندیدن ثواب مرابطینك انقطاع وزوالیدر واهل ایمان انقطاع ثوابه بو بله جه
تأسف ایتمك لایق وشایاندر و بوندنصکره جور امرا سببیله ترك جهاد برامر ناروا اولدیغنه الجهاد ماض
منذ بعثنی الله الی ان یقاتل آخر عصابة من امتی الدجال لا یصده جور جائر ولا عدل عادل حدیث شریفیله
استدلال اولندی یعنی حکم جهاد باقیدر بنی الله تعالی نبی بعث ایتدیکی کوندن تا امتمدن آخر جماعت دجال ایله
قتال ایده جکی زمانه دکین اکانه ظلم ظالم ونه عدل عادل مانع اوله مز ودلیل آخر دخی سلیمان بن قیس دن
نقل اولنان اثردر که جابر رضی الله عنهه سؤال ایدوب اوزریمه غالب وقاهر برامام جائر اولسه انکله اهل شرك
وضلاله قتال ایتمك جائز میدر دیدیم اول دخی جوابده بلی جائزدر علیه ما حمل وعلیکم ما حملتم وان تطیعوه
تهتدوا دیدی ودلیل ثالث دخی انس بن مالك رضی الله عنه دن مروی اولان حدیث نبویدر که قال علیه السلام
اصل الاسلام ثلثة الکف عمن قال لا اله الا الله ان تکفروه بذنب ولا تخرجوه من الاسلام بعمل والجهاد ماض
منذ بعثنی الله حتی یقاتل آخر عصابة من امتی الدجال والایمان بالاقدار کلها یعنی اساس ایمان اوچ نسنه در
بریسی لا اله الا الله دیین کمسنه یی ذنبی سببیله تکفیردن کف لسان وسوء عملی ایله اسلامدن خروجیله حکمدن
مهردهاندر وایکنجی امر جهاده بنی الله تعالی نبی بعث ایتدیکی کوندن تا امتمدن آخر جماعت دجال ایله قتال
ایده جکی زمانه دکین باقی ایدوکنه اذعان واعتقاددر واوچنجی جمیع قضا وقدره ایماندر وانس بن مالك
رضی الله عنه بو حدیث شریفی حضرت جبریل علیه التحیة والتبجیل رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن
ما الایمان دیو سؤال ایتدکده جوابنده والقدر خیره وشره من الله تعالی قول شریفنه دکین وارد اولان
حدیث مشهورده ذکر وروایت ایلمشدر وعمرو بن شعیب والدندن والدی دخی جدندن روایت ایتدیکی حدیثده
وارددر جدی دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم محضرلرنده جالسلر ایدیك ناکاه ابو بکر وعمر رضی الله عنهما
توجه واقبال ایلدیلر که هر برینك معیتنه ناسدن برجماعت قیام واتصال ایلمشلر کلوب رسول اکرم صلی الله علیه
وسلم حضرتلرینه سلام ویردکلرنده رد سلام ایله اکرام بیوردیلر بعده مانند ترجمان برمرد بلیغ البیان دیدیکه
یا رسول الله بونلر مسئله قدرده تکلم ایدوب ابو بکر حسنات الله تعالی دن وسیئات نفسمزدندر دیدی وعمر دخی
حسنات وسیئات بالجمله الله تعالی دندر دیدی وناسدن برطائفه ابو بکره و برطائفه عمره تابع اولدیلر رسول الله
صلی الله علیه وسلم بیوردیلر که بن شمدی سزك بینکزده اسرافیلك جبریل ومیکائیل بینلرنده حکم ایتدیکی قوالله
حکم ایده رم زیرا جبریل یا عمر سنك کبی دیدی ومیکائیل یا ابا بکر سنك کبی سویلدی بعده دیدیلر که بزلر بو بابده
اختلاف ایدنجه اهل سما اختلاف ایدرلر واهل سما اختلاف ایتدکده اهل ارض اختلاف ایدرلر وار ه لیم اسرافیله تحاکم
ایده لیم واسرافیل دخی خیر وشر الله تعالی دندر دیو بینلرنده حکم ایلدی یا ابا بکر میانه کزده بنم دخی حکمم
بودر اکر الله تعالی عدم عصیان عصاتی مراد ایدیدی ابلیسی خلق ایتمز ایدی واهل سنتك ایمان بالقدرده
اصل اصیلی بو خبر جلیلدر قالدیکه حضرت میکائیل علیه السلام وحضرت ابی بکر رضی الله عنه تقدیر
شری الله تعالی دن نفی ایتملرنده حقلرنده انجق ظن خیر اولنوب حاشا تخطئه اولنمازلر زیرا اسناد لا لله طالب
مطلب صواب اولان کمسنه نفی واثباتدن برطرفده رأیی قرار ایتمزدن اقدم فی سبیل الله حق جهاد ایله مجاهددر وهر بری

مطلب یتعلق بالقدر

بر منع علمه مراجعتله حقیقته واقف اولوب نتیجهٔ افکارلری بالاخره قول حق اوزره موقوف اولشدر والله اعلم

باب من یحل له الخمس والصدقة * یعنی زکوة وخمس غنائمدن اخذ وتناول کیملره حلال اولدیغی حل وبیان موضع ومحل ایدر مسائلدر عطار رحمه الله تعالیدن منقولدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر لا یحل الصدقة لغنی الالخمسة الغازی فی سبیل الله اوالعامل علیها او الغارم اورجل اشتراها بماله اورجل له جار مسکین تصدق علی هذا المسکین فاهدی الی الغنی یعنی اخذ زکوة اغنیادن انجق بش صنفك برینه حلال اولوب سائر اغنیایه حلال اولماز یا غازی فی سبیل الله اوله یاخود عامل علی الزکوة اولوب زکوة اموال ظاهرهیی جمع وجبایت قیله یاخود مدیون اوله یاخود اموال زکوتدن برنسنه فقیره ویریلدکدنصکره اول فقیردن ماليله اشترا قیله یاخود برجار مسکینی اولوب زکوة جار مسکینه ویریلدکدنصکره اول جار مسکین دخی جار غنیسنه اهدا قیله واهل مدینه بوحدیثك ظاهریله عامل وغازی غنی دخی اولسه ومدیونك دینی اصلاح ذات البین ایچون اولدقدنصکره غنی دخی اولسه زکوتدن جواز اخذ وتناوللرینه قائل اولدیلر اما بزم عندمزده نأ ویل حدیث اولدر که غازی اهل وبلدنده غنی ایکن بولندیغی محلده صفر الید عن المال اولسه مال زکوتدن کسب قوت ایده جك مقدارینی اخذی حلال ومدیونك مالی کندودن غائب وبعید یاخود تحصیلی مقدوری اولمیان ذممٰ ناسده نابدید اولسه اکا دخی اخذ زکوة تحلیل وبوایکی طائفه ابن السبیل منزله سنه تنزیل اولنور اما هر برینك مالی یدنده حاضر ومدیونك دینندن مقدار نصاب زائد اولسه اخذ زکوة اکا بروجهله جائز اولماز لقوله علیه السلام لا تحل الصدقة لغنی یعنی غنی ایچون اخذ زکوة حلال اولماز اما عامل اجرت عملنی البته اخذ ایدر آنك غناسی مانع اجرت اولماز وفقیردن اشترا قیلن کندو ویردیکی ثمنك عوضنی اخذ ایتمش اولور یوقسه زکوتدن آلمش اولماز ومسکینك هدیه ویردیکی غنی دخی هدیه آلمش اولور یوقسه زکوة آلمش اولمازنه کیم حدیث بریره رضی الله عنهاده رسول الله صلی الله علیه وسلم بیوردیلر هی لها صدقة ولنا هدیة یعنی لحوم زکوة بریره یه کوره زکوتدر وبزه کوره هدیه در وبراء بن عازب رضی الله عنهمادن نقل اولندیکه برکسنه کاوب تهلکه دن اکا سؤال ایدوب نفسنی تهلکه یه القا ایدن اول کسنه میدر که ایکی عسکر بربره کلدکده همان حمله ایدوب تا قتل اولنجه قتال ایلیه دیدی اول دخی جوابنده یوق بودکلدر بلکه اول کسنه در که کناه ایشلیوب توبه ایلمیه ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة نظم کریمله دخی مراد بودر دیدی سائل مذکور همان جماعت اعدا اوزرینه پروا حمله قیلن نفسنی تهلکه یه القا ایدیجی اولور ظن ایتمشیدی براء بن عازب رضی الله عنهما نفسنی تهلکه یه القا ایدن کناه ایشلیوب صکره توبه ایتمیندر دیو اکا بیان قیلدی زیرا بو کنهکار سوء صنیعی ایله کرفتار قالور اما اعداء دین اوزره هجوم ایدن مرد عاقبت بین اعزازدینه بادی ومبدأ حیوة ابدیه اولان شهادته متعرض ومتصدی ایکن نفسنی تهلکه یه القا تعبیری آنك حقنده نیجه لایق وسزادر بعده مؤلف الکتاب بوبابده بیان مذهب صواب ایدوب دیرکه برکسنه قتلله یاخود جرحله یاخود هزمله کفاره ضرر ونکایت ایده جکین بیلورسه کندی قتل اولنه جغن بیلسه دخی یالکزجه کفار اوزره هجومی جائزدر وحضور رسول اللهده صحابهٔ کرامدن چوق کسنه‌لر یوم احدده بویله هجوم واقدام ایدوب مدح رسالتپناهی یه مظهریتله ممدوح وبشام اولمشلردر وابوهریره رضی الله عنه دیدیلرکه سعد بن هشامی کورمدیکمی که همان ایکی عسکر بربره کلدکده بردن حمله وقتال ایدوب حتی قتل اولنوب نفسنی تهلکه یه القا ایلدی اولدخی دیدیکه بویله دیمه‌یك بلکه سعد بن هشام کتاب اللهدن ومن الناس من یشری نفسه ابتغاء مرضاة الله آیت کریمه سینی تأویل وبذل نفسله اول فضیلت موعوده‌یی تناول ایلدی اما کفاره ایصال ضرر ونکایت ایده میه جکنی بیلورسه حمله وهجومی بروجهله حلال اولماز زیرا حمله سیله اعزاز دینه راجع اوله جق نسنه حاصل اولمیوب همان کندو قتل اولنمغله سواد مسلمینه فی الجمله قلت واصل اولور وقال الله تعالی ولا تقتلوا انفسکم یعنی کندو ویدیکزایله جرح یاخود مهلکه یه القا یاخود موجب قتلی ارتکابله نفسلریکزی قتل ایتمکز اما نهی منکر مسئله سی بویله دکلدر که برکسنه فساق مسلمین آنك نهیی ایله منتهی اولمیوب بلکه کندو ویی قتل ایده جکلرین بیلورکن ینه نهی منکرلرینه اقدام ایلسه جائزدر وصورت مفروضه ده اکرچه سکوته رخصت واردر لکن نهی وانکاره اقدام محض عزیمتدر زیرا فساق مذکورین اهل اسلام اولملریله فعللری حرام ایدوکن بیلمزلر ایسه منکرك انکاری سببیله عالم اولوب بیلورلر ایسه بعد زمان نادم اولورلر اما کفار دعوت اولندقلری دین اسلامه معتقد اولملریله غازینك وجه مشروح اوزره اتلاف نفسی قطعا مفید اولماز بناء علی ذلك غازینك جواز حمله سی

مطلب نهی المنکر

کفاره ایراث نکایت ظاهره ایله مشروطدرکه شرط مذکور تحقق ایتمزسه معنای مقصودی مفید اولمامغله هجوم واقدامی جائز اولماز والله الموفق

باب ما یجب من طاعة الوالی ومالایجب * یعنی امرا امرایه اطاعت وامتثال واجب اولوب اولمیان اموره متعلق اقوالدر برعسکر توفیق الهی ایله قتال ایچون دارالحربه داخل اولوب امیرلری دخی امور حربیه‌دن برنسنه ایله آنلره امر ایلدکده اکر امرمز بورده منفعت ظاهره وار ایسه اکا اطاعت اوزرلرینه واجبدر لقوله تعالی واطیعوا الرسول واولی الامر منکم یعنی ای اهل ایمان دخی حضرت رسوله وایچکزدن اولی الامر اولنلره اطاعت ایدیکز واولی الامردن مراد عند بعض المفسرین امرا وعند البعض علمادر واوامر علمایه اطاعت واجب اولمق انجق امر دینیده ناسه نافع اولان امور ایله امر ایتدکلرندر واکر امیرلرینك امر ایتدیکی نسنه کندولره نافعمیدر دکلمیدر معلوملری اولماسه ینه اکا اطاعت اوزرلرینه واجبدر زیرا فرضیت طاعت نص قاطع ایله ثابتدر وآنلرك نافعمیدر دکلمیدر دیو رأی مترددلری نص قاطعه معارض اوله مز وکاه اولورکه ترك قتال خصوصنده اطاعت امیر قتال کثیردن انفع اولور وکاه اولورکه آحاد عسکر بیلدکلری ظاهر حالله بعض فساد واختلال اوزره استدلال ایدرلر حقیقت امر ایسه عند الامیر بیلدکلرینه مغایر وجمله‌یه آنی بیلدرمك دخی رأی صوابنه منافردر بناء علی ذلك مادام اکثر جماعتك اکبر فهم وادراکلری اوزره شبهه‌سز خوف هلاکلرین متضمن اولور برامر ایله امر ایتمدکجه اطاعت وانقیادی جمله‌نك اوزرلرینه لازمدر اما اویله برنسنه ایله امر ایدرسه اطاعتی جائز دخی دکلدر لقوله علیه السلام لا طاعة لمخلوق فی معصیة الخالق وحدیث علی رضی الله عنه‌ده وارددرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم برسریه بعث ایدوب برکسنه‌یی دخی اوزرلرینه امیر نصب ایلدیلر وبرخصوص ایچون امیرلری غضبناك اولوب برعظیم آتش یاقدی ورفیقلرینه بکا اطاعتله مأمورسز البته بو آتشه کیریکز دیدی ایچلرندن بعضیسی کیره‌لم دیوب بعضیسی دخی بزلردین اسلامی آتشدن خلاص ایچون قبول ایتدك دیوب عدم دخولده اتفاق ایلدیلر رسول اکرم صلی الله علیه وسلم طرفلرینه عودت وخبر ویردکلرنده لودخلوها ما خرجوا منها ابدا وانما الطاعة فی المعروف لا فی المنکر بیوردیلر یعنی اطاعت ایدوب کیرمش اولهلر ابدی ناردن چیقمازلر ایدی وطاعت انجق معروفده واجبدر منکرده دکلدر وحدیثده ما خرجوا منها قول شریفنك معناسی ناردنیادن نار جهنمه نقل اولنورلر ایدی دیمکدر وحقیقت حاله اطلاع ممکن اولمیان مواددة اکثر جماعتك اکبر رأیلری حقیقت حالی رؤیت منزله سنده‌در بنابرین اکر رأی امیره اتباع ایدرلر ایسه هالك اوله جقلرینه تحصیل اطلاع ایلسه‌لر رأی امیر آنلره قصد تدمیر واستخفاف وتحقیر ایدوکی واضح ومستنیر اولور والله تعالی بوصورتده اطاعتی ذم ایدوب فاستخف قومه فاطاعوه انهم کانوا قوما فاسقین بیورمشدر یعنی فرعون قومینك اطاعته خفت ونشاطلرین طلب ایتدی یاخود قومنی خفیف العقل بولدی بوجهتله قومی اکا اطاعت ایلدیلر فی الحقیقه آنلر قوم فاسقین ایدیلرکه کندیلرکبی برفاسقه اطاعت ایلدیلر واکر عقول اصناف رأی امیرده اختلاف ایدوب برصنفی هلاکه بادی وبرصنفی فوز ونجاته مؤدیدر دیرلرسه اطاعت امیر واجبدر زیرا آنلرك اجتهادلری نصه معارض اوله‌مز وطاعتدن اجتنابلرنده ناسك اوم وعتابلرین استجلاب وطاعت وانقیادده قطع لسان حساد واردر بوجهتلر ایله اطاعتی واجبدر مکر معصیت خالق یاخود موجب هلاك ایدوکی هرکسه ظاهر برامرنا موافق ایله امر ایدرسه طاعتی مستلزم اولماز لکن ینه صبر وتحمله ملازمت وامیرلری اوزره خروج وتسلطدن مجانبت لازمدر زیرا حدیث ابن عباس رضی الله عنهماده وارددرکه قال علیه السلام من اتاه من امیره ما یکره فلیصبر فان من خالف المسلمین قید شبر ثم مات مات میتة جاهلیة یعنی اول کسنه‌که امیرندن جفا کوره صبر ایلسون زیرا مسلمینه برقارش مقداری یعنی مقدار قلیل مخالفت ایدوب صکره فوت اولسه ممات اهل جاهلیه ایله فوت اولور وصورت مذکوره‌ده عدم وجوب امتثال اوزره بوحدیث مروی ایله استدلال قیلندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم فتح مکه ایامنده خالد رضی الله عنهی نصب امیر وقتال بنی جذیمه یه تسییر بیوردیلر بعده خالد رضی الله عنه بنی جذیمه‌دن صوت اذانی استماع ایتدکدنصکره ینه مقاتله‌یه ابتدار ایدوب آنلر دخی سلاحلرین راغوب مقابله یه اجتنار ایتدکلرین کورنجه مسلمینه امر ایلدی جمله سین اسیر ایلدیلر بعده هرکس اسیرینی قتل ایلسون دیو مسلمینه امر ایلدی انجق بنی سلیم امرینه اطاعت ایدوب سائر مهاجرین وانصار سبیل اسیرلرین تخلیه ایله مخالفت قیلدیلر بوخبر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه اخبار اولندقده اوچ کره اللهم انی ابرأ الیك مما صنع خالد قول شریفلریله خطا ایتدیکنی اظهار بیوردیلر یعنی یارب صنع خالددن سکا تبری

مطلب لاطاعة لمخلوق فی معصیة الخالق

والتجا ايده رم بعده حضرت علی رضی الله تعالی عنهی ارسال بیوروب خالد آنلرك قلیل وکثیر هرنه لرینه
تعرض ایندی ایسه ضمان ودیتلرین آنلره ایصال ایلدی ایشته بو قصه ده مهاجرین وانصار خلاف رأی امیراوزره
تخلیهٔ سبیل اسیرا ایتملریله رسول الله صلی الله علیه وسلم آنلری مدح وثنا ایلمشلردر و بوندن ظاهر وآشکار اولدیکه
امر امیر معصیت کردکار یاخود وجه خطاسی بیدار اولان محللرده عسکر اوزره اطاعت یوقدر و بونلرك غیرنده
انقیادی لازمدر که جبن ونزاعه مؤدی اولمیه قال الله تعالی ولاتنازعوا فتفشلوا یعنی ای اهل ایمان اختلاف
کلمه ایله نزاع ایتمکزکه تفرق اهوا سببیله جبن وخوفه مبتلی اولمیه سز مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه امام المسلمین
اوزره لازمدرکه عاقل وکامل وعالم وفاضل وتدابیر حربیه یه واقف ومسلمینه رفق ورأفتله متصف برذات مکارم
سمیری جنود اسلام اوزره امیر نصب ایده و باب الاماره ده بزبو مبحثی بیان ایلدك بنه دیرکه صفات مذکوره ایله موصوف
اولان انسان البته ریاست عسکره شایاندر عربی اولسون یاخود موالی عربدن یاخود غیریلردن اولسون لقوله علیه
السلام اسمعوا واطیعوا ولوامّر علیکم عبد حبشی مجدع ما اقام فیکم کتاب الله یعنی امر امیری قبول واطاعت ایدیکز
مقطوع الاعضا برعبد حبشی دخی اوزریکزه امیر قیلندی ایسه ده مادامکه ایچیکزده کتاب اللهی اجرا قیله
و بو بابده حدیث ابن عمر رضی الله عنهما دخی واردرکه قال علیه السلام علیکم بالسمع والطاعة لکل من یؤمّر
علیکم مالم یأمرکم بالمنکر ففی المنکر لاسمع ولاطاعة یعنی اوزریکزه امیر نصب اولنان هرکیم ایسه سمع وطاعتی
لازمدر مادامکه منکر ایله امر ایتمیه امامنکرده سمع وطاعت یوقدر بنه مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه طرف
امیردن فلان قائد عسکری ایله مقدمه ده وفلان دخی ساقه ده وفلان میمنه وفلان میسره ده اولسونلر دیو
ندا اولندقده هربری مأمور اولدیغی محلی ترك واخلا جائز اولماز زیرا بونلر امر حربده حسن تدبیر وفائده تدبیر ایسه
انجق اطاعت ایله حصول پذیردر قالدیکه وجوه عسکردن بریسی عصیانه اقدام ایدرسه امیره دخی لایقدرکه
اکا تهدید ایله تقدم واعلام ایده یعنی مرهٔ اولاده عقاب وتنکیلنه تعجیل ایتمیه زیرا مرهٔ اولی عثره وزله عد اولنور
قال علیه السلام اقیلوا ذوی الهیئات عثراتهم یعنی شر ایله معروف وهیئتدن هیئته تلون ایله موصوف اولمیانلرك
قصورلرینی عفو ایدیکز بلکه ابتدا قواد عسکره و بالجمله آحاد لشکره تقدم ایدوب هر قنقیکز بعد ذلك امریمه
مخالفت ایدرسه تأدیب ایده رم دیو تهدید واخبار ایدرکه مقدما انذار ایتمش اوله وقال علیه السلام قد اعذر
من انذر یعنی اول کمسنه که مقدما انذار ایده ابلای عذر ایدوب اعتذاره محل ترك ایتمدی ومعنای مزبور
وقد قدمت الیکم بالوعید نظم کریمنده مبین ومذکوردر و بعد الانذار بنه بریسی بلاعذر عصیان ومخالفته
اجتسار ایدرسه اولبابده عقاب وتأدیب مورث نفع عجیبدرکه هم عاصینك انزجارینه بادی هم غیره عبرت اولوب
اسائت ادبه عدم اجتسارلرینه مؤدی اولور زیرا ناسك محرماتدن خوف عقاب امرادن ناشی اتقاءلری خوف
اللهدن ناشی اولان اتقاءلرندن اکثر ومعنای مذکورده مایزع السلطان فوق مایزع القرآن کلام کوهر
نظامی منقول اهل اثردر یعنی سلطانك سیف ایله منع ایلدیکی معاصی قرآنك نصح ایله منع ایلدیکندن اکثردر
لکن اول عصیان ایدن کمسنه برعذر مناسب ایله اعتذار وتصدیق مدعی ایچون یمین باللهه دخی اجتسار ایدرسه
امیر ایچون آنی تکدیره سبیل یوقدر زیرا محتمل الصدق اولان برخبری اخبار ایدوب یمینی ایله دخی تأکید ایتمکله
امیر اوزره اول کمسنه دن کف ید وترك تشدید لازمدر اگرچه خصومات ومنازعاتده جانب مدعیده یمینه قائل اولمازکه
آنك خصم منازعی واردر وشرع شریف خصوماتده یمینی جانب منکره تخصیص ایدوب مدعی یه تعمیم
ایتمشدر لکن صورت مفروضه ده خصم منازع شرعیسی اولمغله مدعی یمینی ایله تصدیق اولنور وقچان برمنادی
چیقوب طرف امیردن یارینکه کون اهل کوفه مثلا دمدار عسکر اولسونلر دیو ندا وتعبیر ایتدکده اهل کوفه نك کرك
اهل دیواندن اولوب عسکر یسندن وکرك تطوعا جهاده کلنلرندن برفردك تخلفی جائز اولماز مکر بویله تنبیهلرده
یالکز اهل دیوان مأمور اولمق متعارف ومشهور اوله بوصورتده الثابت بالعرف کالثابت بالنص قاعده سی
اوزره اهل دیوانه مختص اولور اما اهل کوفه دن برکمسنه دیوان بصره ده مسطور واسمی اسامی اهل بصره
ایله مذکور اولسه اول کمسنه اهل دیوانه تابعدر اهل بلده سبیله مأمور اولماز زیرا امر جهادده اعتبار دیوانه در
بوقسه بلدانه دکلدر وامیرك برطائفه یی مأمور ایتمکدن مرامی تناصر وتظاهر ایله بربرینه انضماملریدر واهل
دیوان انجق دیوانلریله استنصار واستظهار ایدرلر بوقسه اهل بلده لرینه مزید اعتبار ایتمزلر حتی اهل دیوان
دیوانه مربوط اولملریله شرع دخی عاقله لرین بربرینه منوط قیلمشدر واگر منادی امیر یارینکه کون اصحاب خیل
دمدار اولسون دیو تعبیر ایلسه وجه مشروح ایله مجموع فرسان ساق واحد اوزره خدمت معهوده ده همعنان

مطلب یصدق المدعی بالیمین فیما لا خصم له

مطلب امر اهل الدیوان

اولمق

اولمق لازمدر واصحاب براذین دخی اصحاب عراب ایله خدمت معهوده ده برابر بولنماق کرکدر زیرا اسم خیل براذین
وعراب بینلرنده مشترکدر قال الله تعالی والخیل والبغال الآیة وقال ومن رباط الخیل الآیة وسعید بن المسیب
رحمه الله تعالی یه زکوة براذیندن سؤال ایتدکلرنده اوفی الخیل صدقة دیدی یعنی خیلده زکوة وارمیدر دیو
استفهام انکار ایله براذین جنس خیلدن عد اولندیغن اشعار ایلدی مکر تعبیر مذکور ایله یالکز اصحاب عراب
قصد اولنمق میانه لرنده معروف ومشهور وافراس عراب طلب وهربده سریع اولمغله اطلاق خیل اکا مقصور اوله
اول صورتده قاعدهٔ سابقه اوزره امر وتنبیه انجق اصحاب عراب اوزره توجیه اولنور واگر منادی امیر یارینکه کون
میمنهٔ عسکر اهل مصیصه اوزره مقرر اولسون دیو ندا ایدوب کوفی الاصل برکمسنه دخی بلدهٔ مصیصه ده ساکن اولمش
بولنسه آنك حالی ایکیدن خالی دکلدر اگر مصیصه یی منزل ووطن اتخاذ ایلدی ایسه ایچلرنده داخل اولور
لقوله علیه السلام من تأهل ببلدة فهو من اهلها یعنی اول کمسنه که بربلده ده تأهل ایده اول بلده
اهالیسندندر وعرف عباد دخی اویله درکه بربلده ده مقیم وساکن اولان اول بلده اهالیسندن تعداد اولنور
کورمزمیسنکه فقهاء کوفه یی تعداد ایتدکده امام نخعی وامام شعبی وامام ابوحنیفه رحمهم الله تعالی حضراتنی
دخی ایچلرنده ایراد ایده رز آنلر ایسه کوفی الاصل دکللردر بلکه صکره دن توطن ایتمشلردر واگر مصیصه یی وطن
ومسکن اتخاذ ایتمدیسه ندای مذکوره شامل دکلدر مکر دیوانده انلره منضم ایسه اعتبار دیوان ایله اهل
مصیصه ده داخلدر و بعد ترتیب الجیوش اعداء دین مثلا ساقهٔ مسلمین اوزره حمله وخروش ایلسه هزیمت
ساقه دن خوف اولنورسه میمنه ومیسره آنلره امداد ایتمکده بأس یوقدر زیرا مواضع اصناف عسکر هرنه قدر
تباعد اوزره ایسه ده بنه محاربهٔ مشرکین ایچون اجتماعلری بربرینه نصرتله تعهد وتواعد منزله سنده در
وغیره اعانت ایتملره غیر دخی وقت حاجتده اعانت ایتمز وترك تعاون غلبهٔ اعدایی موجب وساقه اوزره غالب
اولملری اول طرفدن میمنه ومیسره اوزره هجوملرین مستوجبدر بنابرین ساقه ده اولان اخوانلرندن رفع شر ایله
کندی نفسلرندن دفع ضرر اوزرلرینه واجبدر اما ساقه یه امدادلری کندی مرکزلرینه موجب اختلال اولورسه
اولوقتده غیره امدادلری حلال اولماز زیرا امام المسلمین آنلره محافظهٔ مکان معینلرین تفویض ایتمش ایکن
کندی مکانلرین اهمال وغیره مفوض اولان محلی حفظله اشتغال اوزرلرینه حرامدر واگر امام المسلمین هرطائفه یه
مرکزلرنده قرار ایله امر وتقریر و بربرینه اعانتدن نهی وتحذیر ایتدی ایسه بوصورتده برطائفه هرنه قدر کندی
طرفلرندن امین اولوب طرف آخرك مغلوبیتندن خوف ایدرلر ایسه ده بنه حکم امامه مخالفت لایق دکلدر زیرا
طاعت امام دلیل قاطع ایله فرض مجزوم وخوف ایتدکلری مغلوبیت امر موهوم واکثر ما یخاف لایکون
مثلی دخی مشهور ومعلومدر و بو مسئله ده اصل قوی روایت اولنان حدیث نبویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
یوم احدده رماة سهامه موضع معینده قیام ومرکزلرندن عدم انفکاك ایله امر ایلدیلر آنلر دخی وهلهٔ اولاده هزیمت
مشرکینی کوروب همان طلب غنیمت ایچون مرکزلرندن حرکت ایلدیلر واول طرفدن مسلمینه هزیمت واقع اولدی
کما قال الله تعالی حتی اذا فشلتم وتنازعتم فی الامر وعصیتم من بعد ما اراکم ما تحبون یعنی حتی سزلر میل غنائمدن
نشئت ایدن جبن ایله جبان اولوب مرکزلر عزده طوره لیم یوق طورمیالیم دیو امریکزده تنازع ورسول الله صلی الله
علیه وسلم سزه آره دیغیکز ظفر وغنیمتی کوستردکدنصکره امرینه عصیان ایتدیکیکز وقتده الله تعالی نصرتنی
سزدن صرف ایلدی لکن مشرکیندن بریسی بین الصفین چیقوب مبارزه یه دعوت ایلسه مسلمیندن بریسی
امام الموحدیندن استیذانه توقف ایتمیوب همان مبارزه یه تقدم ایتمك جائزدر زیرا ترتیب صفوف قتال بطریق الدلالة
اذن امامه دالدر وطریق دلالتده حکم صراحت وار در مکر امام نهی صریح ایتمش اوله بوصورتده خروج
الی المبارزة برفرده جائز اولماز زیرا خلافنه نص بحله حکم دلالت ساقط اولور نظیری حضور ناسه سفرهٔ طعامی تقدیم
و بعده اکل وتناولدن ناسی صریحا نهی وتحریم صورتیدر ومقدما روایت ایلدیك که رسول الله صلی الله علیه وسلم
بعض ایام خیبرده ناسی قتالدن نهی ایتدکلرندنصکره برکمسنه قتال ایدوب قتل اولندقده لاتحل الجنة لعاص
بیوردیلر واگر امام برشخصی بشخصه مبارزه دن نهی ایتمش ایسه انجق اکا جائز اولماز لکن غیرحقنده دلیل اذن
باقی اولمغله آخرك خروجی جائز اولور مسئلهٔ سابقه ده اصل اصیل شول روایت قیلنان خبر جلیلدرکه غزوهٔ بدرده
مشرکیندن عتبة بن ربیعه وشیبة بن ربیعه وولید بن عتبه میدانه چیقوب مسلمینی مبارزه لرینه دعوت ایتدکلرنده
فتیان انصاردن اوچ کمسنه بلااستیذان قارشولرینه چیقدیلر مشرکین مبارزین آنلره سزلر کیملرسز نسبکزی
بیان ایدك دیدکلرنده آنلر دخی نسبلرینی بیان ایلدیلر بعده دیدیلرکه گرچه سزلر دخی اولاد قوم کرام سزلکن بزلر

مطلب الخروج للمبارزة

مطلب النهی عن الاکل

میدانمزه قریشـدن کفؤلر بمزی استرز واروب محمده سویلیك بزه کفؤلر بمزی اخراج ایلسون وقصـهٔ مذکوره مغـازیده بو یلجه مسطوره در وقبل نهی الامام بلا استیذان جواز مبارزه یه دلیل باهر الابدا اندر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم بوخصوصده عتاب وانکار وعدم رضالرین اشعار بیورمشلردر لکن امام محمد رحمه الله تعـالی طریق اخردن روایتله دیرکه فتیان انصار میدانه چیقدقلرنده رسول الله صـلی الله علیه وسلم انلری اعاده وابتداء قتـال اهل بیتلرندن اولمغی اراده بیورملریله حمزه بن عبـد المطلب وعلی بن ابی طالب وعبیدة بن الحارث رضی الله عنهم جنـابلرینه امرایتدکلرنده انلر مبارزه یه چیقدیلر و بو بابده هذان خصمـان اختصموا فی ربهم ایت شریفه سی نازله اولمشدر ومسلم ومشرك مـبارزه ایتدکلرنده سائر مسلمین قدرتلری وارایسه مسلم مبارزه اعانتلری جائزدر زیرا مشرك مبـارز ظاهرده مسلم مبارزی قتله عازم اولدیغی کبی فرصت بولسه سائر مسلمینی دخی قصدا هلاکه جازم و بوجهتله مسلمینـه دفع شری لازمدر بلکه کندیلره سوء قصدی اولمسه دخی مشرك محارب اولدقدنصکره البته قتلی مشر وعدر وغزوهٔ بدرده ظهورایدن قصهٔ مبارزینده مذکوردرکه حضرت علی رضی الله عنـه ولیدی وحضرت حمزه رضی الله عنه عتبه یی قتل ایدوب عبیـده حضرتلریله شیبه بر برین ضربله زبون ایتدکلرنده حضرت علی وحمزه رضی الله عنهما عبیده حضرتلرینه قتل شیبه اوزره اعانت ایدوب ایکیسی شیبه یی قتل ایلدیلر قصهٔ مزبوره دن صورةٔ مزکوره نك جوازی بزه معلوم وممتـاز اولدی وعسکر اسلامدن برجماعت تجمع واسلحه وآلاتلریله تمنع وتمنع وجهی اوزره بلا اذن الامیر علافه یه یعنی اوتلاغه عزیمت وبعد جمع العلف عود ورجعتـلری علی طریق الدلالة تحقق اجازته بنـاء جائزدر زیرا امیر عسکرك علف دوابه احتیاجلرینه عارف ودار اسلامدن استصحاب علف امر متعسر ودار الحربده بیع علف ایدر کمسنه بولمق غیر متیسر ایدوکنه واقف ایکن عسکری اولمحله سوق وتسییر ایلمشدر ووجه آخر دخی درکاردرکه اعدایی تکدیر وتذلیلی متضمن اولان امورده مسلمینی مأذون قیلمشدر واراضیلرندن جمع علفده معنای تکدیرلرین تحقیق واظهار واردر لکن مقصد مزبور قوت ومنعـه سز مقدور اولمامغله کرکدرکه اعوان وانصار ایله خروجـه اتفاق ایدوب بر برینه امداد واعانت ممکن اولمیه جق مرتبه لرده افتراق ایتمیه لر زیرا وجه مشروح اوزره تفرق وتباعد صورتنده ایچلرندن برینه برکدر عارض اولسه لاجل المال هلاك نفسنه متعرض اولمش اولور زیرا مشرکیـندن برطـائفه بعض مسلمینك اوزرینه اقتحامله قتـل واعدام ایتملرندن حین تفرقده امین اولنماز وخوف مذکوره بنـاء بریاخود ایکی کمسنه لدی الاقتضاء عسکردن استمدادی ممکن اولمیه جق درجه لرده اوتلاغه چیقمق حلال اولمدیغی کبی جمعیتله چیقـانلردخی بر برینه اعانتلری ممکن اولمیـه جق مرتبه ده تفرقلری حلال اولمـاز واگر منادی امیر برکسنه اوتلاغه چیقماسون دیو نهی وتحذیر ایدرسه کرك اهل قوت ومنعه وکرك غیری اوتلاغه کتمك جائز اولمـاز زیرا دلالت اذن صریح نهیله زائل وحکمی باطل ونتیجـه کره نهی مذکورده ناسه نفع کثیر حاصـل اولور لکن بوصورتده امـیر اوزره لازمدرکه کندی طرفندن برقومی ارسـال وناسك البته محتـاج اولدقلری علفلرین استحصال ایده زیرا امام ناظر عسکر اسـلامدر وتمام نظر وشفقت دخی تعیین ایتدیکیز صورتده در وامام المسلمین اوزره لازمـدرکه اوتلاغه کیدن جمـاعتك اتحاد کلمه لرینه مدار ولدی الاقتضـا محاربهٔ کفاره دستمایهٔ اقتدار اولمق ایچون اوزرلرینه برامیر نصب ایده کذلك قبـل نهی الامام مسلمین تفرق اوزره خروجه اقـدام ایتدکلرنده اوزرلرینه اعـدا هجوم واقتحام ایدرسه کرکدرکه جمله سی برمحله اجتماع وتا عسکره التحاق ایدنجه دك ایچلرندن برینی اوزرلرینه امیر مطاع قیلوب قتـال وسائر اعماللرنده آنك رأیـله حرکته اجماع ایلیه لر و باب الامارة ده روایت ایتدیکیز حدیثده رسول اکرم صـلی الله علیه وسلم حضرت ابی بکر وابی عبیده رضی الله عنهما یه خطـاباً اهـل امر تمـادیو سؤال بیورب نعم لفظیله جواب و یردکلرنده الاقـد رشدتما کلمهٔ حسن اشتمالیله احسان واستحسـان بیورملری مسئلهٔ مذکوره یه واضح السبرهاندر و بزینه باب الامارة ده مسـافرین دخی اوزرلرینه برکسنه یی امیر قیلمق مستحبدر دیو بیان ایتمش ایکن حق محاربینده نه ظن ایدرسین البته بونلرك امیره احتیاجلری مسـافرینـدن اکثر ایدوکی اظهردر واگر امیر ناسی اوتلاغه خروجـدن نهی ایتدکدن صکره ناسه احتیاج علف ونفسلری یاخود دابه لری حقلرنده خوف تلف ظـاهر ودرون معسکرده دخی تدارك واشترا غیر متیسر اولسه بلا اذن الامیر طلب علف ایچون کتملری جائزدر زیرا موضع ضرورت مقتضـای امر ونهیدن استثـنا قیلنمشدر قال الله تعـالی الا ما اضطررتم الیه واگر امیر جیش اوتلاغه انجـق فلانك تحت لواسنده چیقسونلر دیو امر والزام ایلسه شرط مذکوره رعایت والتزام لازمدر وشخص معهودك تحت لواسنده چیقوب اجتماعله محـل علافه واردقلرنده طلب

مطلب بحث اعانة المبارز

مطلب الخروج للعلف

علف ایچون حـین حاجتده بر برینه اعانتلری ممکن اوله جق قدر افتراقلری جائزدر واول هنکامده دشمن کاورسه جمله سی صاحب اللوایه انضمام وتحت لواسنده قتاله اهتمام ایدرلر واگر صـاحب اللوا حاضر دکل ایسه ایچلرندن برینی امیر بیلوب آنك امرینه ناظر اولورلر والحـاصـل نهایت قدرتلری مرتبه سنده القـاء النفس فی التهلکه دن احترازایتملری امر لازمدر قال الله تعـالی ولا تلقوا بایدیکم الی التهلکة یعنی ای اهل ایمان نفسلریکزی تهلکه یه القا ایتمکز ومخاطره دن احتراز ایدیکز وصورت مزبوره ده بعد الخروج صـاحب اللوادن مفارقتلری جائز اولمازمکر وقت حاجتـده بر برینه اعانتلری قابل اوله زیرا معلومدرکه امیرك لا یخرجوا الا تحت لواء فلان دیمکدن مرادی مجرد وقت خروجلری اولمیوب بلکه تا عودتلرینه دك تحت لواسنده اولملریدر وقاعدهٔ شرعیه درکه برماده ده ذات امرینه رعایت لازم اولان ذاتك وصف امرینه دخی رعایت لازمدر وکذلك منادی امیر اوتلاغه کیدن فلانك تحت لواسنده کتسون دیوب آخر دورلو کتسون کتمسون دیو امر ونهی بولنماسه بینه قول مذکور آخر دورلو کتمکدن نهی منزله سنده در زیرا باب آیة المشرکینده بیان ایلدیك که کتاب السیر الکبیر مفهوم مخالفت حجت اولمغه مبنیدر اگرچه عندیمزده ظاهر مذهب مفهوم حجت اولمامقدر واول بابده مفهوم صفت ومفهوم شرط برابردر لکن جناب مؤلف بو یله محللرده اکثر ناسك فهم ایده جکی معنایه اعتبار ایتمشدر زیرا اغلب اهل غزا اهل سیوف اولملریله حقایق علومه وقوفلری اولمـاز وامیرلری دخی فـلانك تحت لواسندن غـیری محلده کتمسونلر دیو تصریح نهی ایتمدیسه ده بینه مقصودی نهیدر پس دلالت کلامندن حاصـل اولان نهی مفهوم منصوص علیه منزله سنده قیلندی ومسئلهٔ مفهومك تمـام بیانی کتب اصولده معلومدر مؤلف الکتاب رحمه الله دیرکه طلب علف ایچون خروج ایدنلر قرای مشرکینه واردقلرنده یا لکز بر مسلمك قریه یه دخولنی مناسب کورمم احتمـالدرکه ایچنده کزلنمش مشرکین اولوب آنی قتل ایده لر بلکه برقاچ نفر بردن تهیؤ قتـال اوزره کیروب ایچنده دشمن وارایسه بر برلرینه وکیروده بولنـانلره اعلام ایده لر لقوله تعـالی خذوا حذرکم فانفروا ثبـات او انفروا جمیعا یعنی ای اهل ایمان اعدا ایچون متیقظ اولکز یاخود آلات واسلحه کزی اخذ ایدیکز وجهاده یا فرقه فرقه یاخود مجتمعـا خروج ایدیکز واگر امیر جیش قطع اشجار وهدم ابنیه دن مسلمینی نهی ایدرسه مخالفت وعصیانی جائز اولمـاز زیرا نهی مرقومده مسلمینه معنـای نظر وشفقت محتملدر ونهی مزبور تدابیر حربدن معدوددر وامیر جیش نفس قتـالدن نهی ایتمش اولسه نهیی ضروریته یاخود معصیته مؤدی اولمـادقجه عدم مخالفت واجب ایکن خصـال مزبوره دن نهینده عدم مخالفت طریق اولی ایله واجبـدر واگر امیر برکسنه ایچون نصب لوی ایدوب بونکله انجق اوچیوز کسنه چقسون معناسنده لا یخرجن معه الا ثلثمائة دیسـه امرینه اطاعت وبلا زیادة ولا نقصان اوچیوز کسنه خروجه مسـارعت ایلك لازمدر زیرا استثنا ایله مقید اولان کلام ماعدا المسـتثنی نك مستثنا یه مغـایرتندن عبـارت اولمغله عدد مستثنی اوزره زیاده دن تصریح نهی ایتمش اولور وعلی الاطلاق تصریح نهی ایتدیکنده مخالفتی حرام اولدیغی کبی قید استثنـا ایله دخی نهینده حرام اولور وصورت مزبوره ده خلاف نهی امیر اوزره دورتیوز کسنه چیقوب بر از غنایمه دخی ظفر بولسه لر غنائم مذکوره دن سائر عسکر ایله برابر حصه مند اولوب مخالفتله اماثلری وارایسه ده محروم قیلنمازلر زیرا آنلردخی مجاهدلر واعلاء کلمة الله واعزاز دین الاهه قاصدلردر امر امیره مخـالفتلری اوامر الهیه یه ارتکاب محارم ایله مخـالفتلرندن اعظم دکل ایکن معصیة الله آنلری ایمـاندن اخراج ایتمدیکی مثللو معصیة الامیر دخی آنلری غازیلك شرفنـدن اخراج ایلمز نیجه اخراج ایدرکه نهی مزبور منهی عنهده برمعنـای محظور بولنمقدن دکل بلکه منهی عنهـك غیرنده اولان محذور ایچوندر زیرا خروجدن آنلری نهیه بادی عین خروج وقتال یا اغتنام مصلحتلری دکل بلکه اوزرلرینه امیرك شفقت ومرحمتیـدر وصورت مفروضه ده اگر امیر جیش اول اوچیوز کسنه یه بعد الخمس ربع غنیمتی تنفیل ایدوب آنلره یوز عدد دخی انضمـامله دورتیوز کسنه خروج وغنـائمه اصابت ایلسه لر نظر اولنور اگر امیرك خروجله امر ایلدیکی اوچیوز نفر باعیـانهم تسمیه وتعیین اولنمش قوم مخصوصین ایسـه میز ثلثة ارباع الغنیمة فاعطی اولئك منهـا نفلهم یعنی غنیمت معهوده نك ثلثهٔ ارباعنی افراز وثلثهٔ ار باعـك ایچندن آنلره نفللرینی اعطا قیلر مؤلف الکتاب رحمه الله تعـالی بعض نسخده بو معنـای مترجمله تفسیر اولنان عبـارتله تعبیر ایلدی شارح الکتاب دیرکه تعبیر مذکور غلطدر صوابی بعض نسخده ذکر ایلدیکی دیرکه یعزل الخمس من هذه الثلثة الارباع ثم یعطیهم ربع ما بقی نفلهم یعنی اشبو ثلثهٔ ار باعدن اولا خمسنی اخراج ونفللرینه باقینك ربعنی اعطا قیلرز برا بعد الخمس انجق ربعنی تنفیل ایلمشدر ومرادی اول اوچیوزك اصابت ایتدکلرندن ربعدر

وخروج ایدنلر دورتیوز اولملریله او چیوزك نیـل واصابت ایتـدكلری انجق ثلثـهٔ ارباع غنیمت اولور مترجم فقیردیر كه كلام مؤلفده تقریر شارح اوزره موضع غلط یعزل الخمس قیدیله ربع باقی لفظنی ترك ایتدیكیـدر لكن خمس قیدی تنفیـل امیرده مذكور اولمق قرینه سیـله جواب مسئله ده ظهور بنه بناء تركی معذور در بعده فاعطی اولئـك منها قولنده كلمهٔ من تبعیض ایچوندر وضمیر ثلثهٔ ارباعه راجعدر وتنفیـل امیر قرینه سیله بعض ثلثهٔ ارباع ربع مابقی ایدوكی ظاهر وكلام مؤلف مقرون ایجاز اولمغله بر مقتضای الفضل للسابق قول شارح اوزره رجحانی باهردر بنه شارح الكتاب رحمه الله تعالی دیر كه مؤلف رحمه الله تعالی مسئلهٔ مرقومه یی بوندنصكره محل آخرده بنه ذكر ایدوب جواب مسئله ده یقسم ماجاؤا به بینهم علی سهام الخیـل والرجالة ثم ینظر الی ماصـاب الثلثمائة فیخرج الخمس من ذلك ثم یعطیهم نفلهم ممابقی دیو بسط ایلدی یعنی صورت مفروضه ده دور تیوز نفرك كتوردكاری غنائم فارس وراجل سهامی اوزره اول دورتیوزك بینلرنده تقسیم اولنوب بعـده اول تسمیه وتعیین قیلنـان اوچیوزك اصـابت ایتدكاری غنائمه نظر اولنوب اولا ایچندن خمسی اخراج بعده مابقیدن نفللرینی اعطا قیلر جنـاب مؤلف بوجوابنده علی سهام الخیـل والرجالة قیدی ایله تخصیص وجواب سـابقنده فاعطی اولئك منهـا نفلهم دیوب علی السویه اعطا قیلنمق اوزره تنصیصندن توهم اولنـان تنافینك توفیق نافیسی اولدركه صورت اخیره ده فارس وراجل مخلوط وصورت اولی ده جـملـه سی فارس یاخود جمله سی راجل بولنمغله مضبوط اولملری اوزره مسئله یی موضوع ومربوط قیلدی وینـه مؤلف رحمه الله مسئلهٔ مرقومه یی موضع آخرده دخی ذكر ایدوب جوابنـده یرفع الخمس من جمیـع المصـاب اولا ثم ینظر الی ثلثـة ارباع مابقی فیعطیهم من ذلك نفلهم دیدی یعنی اولا جمیع غنـائم مصـابه دن خمسی النوب بعـده ثلثهٔ ارباع مابقی یه نظر اولنوب ایچندن اول اوچیوزك نفللری ویریلور شـارح الكتاب رحمه الله دیر كه حاصـل كلام امام محمد رحمه الله بو مسئله یی بو كتابك دورت محلنده تقریر وهر برنده اجوبهٔ سائره یه مغایر برجواب ایله تعبیرایلدی بزدخی هرموضعـه رسیـده اولدقجه اولجوابك صواب و صحیح یاخود غلط صریح اولدیغنی ذكر و تصریح ایده رز انشاء الله تعـالی مترجم فقیر دخی دیركه اجوبهٔ مذكوره بالجملـه صحیحة المبنی ومتحدة المعنی در لكن جنـاب مؤلف بعض مواضعده ایجاز ایدوب مسئـله نك جزء اهمنی اشراب و بعضیسنده اطناب ایله تمـام مسئله دن اتمـام جواب ایلمشدر وبزدخی هر موضعه رسیده اولدقجه شارحك تصویبنی تصویب وتغلیطنی تغلیط ایله جرح وتعـدیلی بین افراط وتفریط برحسن نظام اوزره تنظیم وتسبیط ایده رز انشاء الله تعـالی بنه مؤلف الكتاب دیركه ثم نظر الی الربع الباقی فعزل خمسه ثم جمع مابقی منه الی مابقی من الثلثة الارباع فجعـل ذلك مع غنـائم اهل العسكر یقسمها بینهم جمیعـا علی قسمة الغنیمة یعنی بعـده امیر جیش ربع باقی یه نظر وخمسنی اخراج و باقیسنی ثلثهٔ ارباعك اخراج ر بعندنصكره باقیسنه ضم ومجموعنی غنائم اهـل عسكره منضم قیلوب بین الجمیع قاعدهٔ قسمت غنیمت اوزره توزیع ایدر وبعض نسخهده لایخمس هذا الربع واقع اولمشـدر وقول مذكور اول مائهٔ عاصـین دارالحربده بلااذن الامام متلصصین منزله سنده در زعمنـه مبنیدر ظن ایده رم لكن زعم مزبور غلطدر زیرا غنائم متلصصین تخمیس اولنمامق انجق اهـل منعه اولمدقلری زمانده در بونلر ایسه مأمور اولان اوچیوزه انضماله اهل منعه اولمشلردر بنا بر ین البته غنیمتلری تخمیس اولنور واكر امیرك خروجـله امر ایلدیكی اوچیوز نفر باعیانهم تسمیه وتعیین قیلنمش قوم مخصوصین دكلر ایسه امام غنیمتك ثلثهٔ ارباعنه نظر وخمسنی اخراج ایدر بعـده تمام غنیمتارندن بعـد الخمس ربعی دور تیوزك بینلرنده نفللری اولمـق اوزره علی السویة تقسیم ایدرز یرا تنفیـل امیر ایله استحقاق اكرچه انجق اوچیوزه تحقق ایتدی لكن قوم مخصوصین اولمدقلرندن بربرینه ترجیح اولنیوب سبب استحقـاقده برابر بولنملریله برابرجه تقسیم اولنور بعـده ربع باقینك دخی خمسی اخراج وثلثـهٔ ارباعك باقیسنه ضم اولنوب دورتیوز ایله سائر عسكر بینلرنده حكم قسمت غنیمت اوزره علی سهام الخیل والرجالة تقسیم اولنور واكرصورت اولی كبی مأمورین متعین ومائهٔ عصـاة ممتاز ومتبین اولوب امیر دخی لاجـل التأدیب آنلری آلدقلری غنائمدن منع وتخییب مراد ایلسه همان بعد التخمیس مابقی یی اوچیوز ایله اهل عسكره مقسوم واول عصـاتی محروم قیلر بعده طرف امامدن قسمت مزبوره یی جائز كورمین ركسنه دخی مولی قیلنسه قسمت مزبوره یی رد ایتمیوب ابقا ایله حكم وامضا قیلرز یرا اجتهادیله فصل مختلف فیهی امضا ایتمك ایله حكم اوله قوت صحت هویدا اولورز یرا عنـد بعض الفقهـا بو مقوله اهل عصیان آلدقلری غنائمدن حرمانله ارغام اولنورلر كه بردخی مثلنه عودتدن آنلره زجر وفطام اوله و بوقولی قاتلك بسبب الجنـایة

حرمان میراثنه قیاس ایلدیلر و بو بحثك بیانی باب احراق رحل الغال ده كلور انشاء الله تعالی ومسائل مجتهد فیهاده قضـاء قاضی نافذدر رد اولنماز بو جهتدن قاضی ثانی رأینه مخـالف ایسه ده قاضی اولك مسئلهٔ مختلف فیهاده حكمنی رد ایده مز و امر جهـادده اطاعت امیر واجب اولدیغی كبی رضـای ابوین دخی زیاده لازم ولازبدر حتی ابوینی حیوتده اولان كمسنه آنلردن اذنسز غزایه كیتمك جائز دكلدر زیرا تحرز عقوق ابوین انسـان اوزره فرض عیندر قال علیه السلام لیعمل البار ماشاء فلن یدخل النار ولیعمل العاق ماشاء فلن یدخـل الجنة یعنی حقوق ابوینه مراعی اولان نه كناه ایشـلرسه ایشلسون رعایتی بركاتیله اكا تو به میسر یاخود عفو الهی یه مظهر اولوب البتـه ناره كیرمز وعاصی اولان نه ثواب ایشـلرسه ایشلسون البتـه جنته دخول اولین ایله داخـل اولماز یاخود حدیثـدن مراد ترغیب وترهیب و بر والدینك عظم ثواب وعقوقك شدت عقـابن عقول ناسه تقریبدر وقال علیه السـلام من اصبح ووالداه راضیان عنه فله بابان مفتوحان الی الجنة یعنی اول كمسنه كه والدینی كندودن خشنودلر اولدیغی حالده صباحه داخل اوله انك ایچون جنتده اچلمش ایكی قپووار در بو جهتله بلا اذن خروجـله اول قپولری یوزینه سد ایتك لایق دكلـدر حال آنكه خروجندن كندو یه یا غیری یه برنفعك حصـول وعـدم حصـولی دخی معلوم دكلدر وعباس بن مرداس رضی الله عنه دن منقولدر كه یارسول الله بن جهاده كیتمك ایسترم دیدی والـدهك وارمیدر دیو سؤال بیوردیلر بلی واردر دیدی قال علیه السلام الزم امك فان الجنة عندرجـل امك یعنی والده كدن آیریلمه زیرا جنت آنك طوردیغی یرده وتحصیل رضـا سنده در واصـل مذكورك مسـائلنی تفریع بوندنصكره كتاب جنایاته تودیع قیلنمشـدر اكا متعلق بعض كلام اول محله تأخیر اولندی وابن الزبیر رضی الله عنهمادن مرویدر دیدیكه جابر رضی الله عنه دن عبـد بغیر اذن المولی جهـاده كیدرمی دیو سؤال ایتدم اولدخی كیتمز دیدی و بزدخی بو قولی اخـذ ایده رز زیرا منافع عبد مولاسینك ملكی اولمغله قتـاله اشتغالی سببیله تفویت منافع ایدوب مولاسنی اضرار جائز اولماز مكر نفیر عام ایله حال ضرورتده اكا دخی محتاج اولنه بو صورتده خروجی جائزدر زیرا قریبا بیان ایلدیك كه موضع ضرورت لزوم طاعتـدن شرعا مستثنی در ومولا ایچون حال ضرورتده آنی منع ایتمك مشروع اولمـدیغندن بشقه كندو اوزرینه دخی بالنفس والمال دفع شر مشركین فرض اولور بو جهتله عبـدی خروجـدن نهی ایلسه ده اطـاعتی واجب اولماز و بویله حال ضرورتده والدین دخی

ولدلرینی خروجـدن نهی ایلسه لر ینه جواب بودر والله اعلم بالصواب

باب قتال النساء مع الرجال وشهودهن الحرب * یعنی نسا رجاله برابر موضع حربه حضور ومحـاربه یه شروعلری مشروع وغیرمشروع اولمغه دائر مسائلدر مؤلف الكتاب رحمه الله تعالی دیركه نسانك حربده رجالله برابر قتالنی مناسب كورمم زیرا نسانك قتاله تحمل ایده جكلرینه لری یوقدر نته كیم رسول الله صلی الله علیه وسلم هاه ما كانت هذه تقـاتل قول شریفلرنده باب وصایا الامراء فی الحربده تفسیر اولندیغی اوزره بو معنایه اشارت بیورمشلردر وكاه اولور كه قتال نسـا كشف عورته بادی وسرور مشركینه مؤدی اولور وكاه اولور كه مسلمین اوزره جرأت مشركینه باعث ومسلمین قتالمزده نسـالریله استمداده محتاج اولمشلر دیو ضعف مسلمینه استدلاللرینه اعظم بواعث اولور بو محاذیردن احتراز ایچون بلا ضرورة نسوانه مبـاشرت قتال مناسب اولماز اما عند تحقق الضرورة غایت قدرت مسلمین ایله دفع فتنهٔ مشركین جائز بلكه واجب اولور ومسئلهٔ مرقومه اوزره قریبا بیان ایتدیكمز قصـهٔ حنین ایله استدلال اولنـدی زیرا اواخر قصه ده كلمشدر كه ام سلیم بنت ملحـان یوم مزبورده بطنی اوزره برثوب باغلـدیغی حالده قتـال ایدرایدی دیدیكه یارسول الله شوسندن فرار وسنی دشمن ایچنـده ترك ایدنلری كور دیكمی الله تعالی سكا قدرت و یرسه آنلری عفو ایتمه رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی یا ام سلیم عافیـة الله اوسع بیوردیلر یعنی حق جل وعـلانك عافیتی زیاده واسعـدر هم قدرت كسب ایده رم وهم آنلری عفو ایده رم وام سلیم اوچ كره بو قولی تكرار و جنـاب رسالت هر برنده عافیـة الله اوسـع قوللریله جواب و یردیلر ومغـازیده مذكوردر كه ام سلیم یارسول الله شو فرار ایدنلر ایله مشركین ایله قتالمز كبی قتـال وآنلری قتل ایتمزمیدین دیدكده عافیة الله اوسع بیوردیلر وفی نفس الامر رسول الله صلی الله علیـه وسلم حضرتلرینی مشركین ایچنـده ترك ایدوب حضورلرندن فرار ایتدكلری حینـده حاصل اولان حتیاجدن زیاده قتال نسایه احتیاج اوله مز وحدیث مذكورده عندالضرورة جواز قتال نسایی بیان واردر زیرا رسول اكرم صلی الله علیه وسلم حالت مرقومه ده ام سلیم رضی الله عنهایی قتالدن منع ایتمدیلر و بوحالتك غیریده دخی قتال نسایه اذن واجازتلری نقل اولنمادی ینه مؤلف رحمـه الله تعالی دیركه نسواندن بعض عجـائز كبیره حربده بولنوب حین حاجتده طبخ

طعام وسقی ما ومداوات مجروحین مقوله سی خدمتلره مباشرتلری جائزدر زیرا عبدالله بن قرط ازدی دیمشدرکه
خالد بن الولید رضی الله عنهك واصحابنك نسالری روم ایله قتال ایدرلرایکن دامن درمیان وارا جیز کویان
وآغازه کنان مجاهدینه صوکتورپرلرایدی ومراد عجائزلریدر زیرا خوف فتنه دن ناشی تازه لری منع وخروج
عجائزایله احتیاج مجاهدین دفع اولنور وام مطاع رضی الله عنها رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله غزوهٔ خیبرده
حاضره ایدی اندن منقولدر دیدیکه اصحاب کرام مبتلی اولدقلری شدت حاللرندن شکایت وجناب رسالت دخی
آنلری قتاله دعوت وآنلردخی اجابتله قیام وحرکت ایتدکلرنده اسلم رضی الله عنهی کوردم ابتدا حصنه ایرشن
اول ایدی اول کون غروب شمسدن اقدم الله تعالی اول حصنی بزه فتح ایلدی وحصن مزبورنطاته صعب بن
معاذك حصنیدر بیان مذکوردن عیان اولمشدرکه ام مطاع رضی الله عنها رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلریله غزایه خروج ایتمش وآنی خروجدن منع بیورمامشلردر وبزه معلوم اولدیکه کندویه مناسب
بعض اعمال ایله غزاده مجاهدینه اعانت ایچون خروج عجائزبلاشبهه جائزدر والله اعلم

باب الجهاد مایسع منه وما لا یسع * یعنی جهاددن جائز وواسع وبعض موانعله ممنوع وغیرمتسع اولان اقسامنه
مبحث جامعدر امام ابوحنیفه رضی الله عنه دیدیکه جهاد مسلمین اوزره واجب لکن حاجت مس ایدنجه دك
تأخیره وسعتلری واردر اما امام ثوری رحمه الله مشرکین ابتداء قتال ایدرلرسه قتاللری واجب یوقسه واجب
دکلدر دیو توسع ومداهنه فان قاتلوکم فاقتلوهم یعنی مشرکین سزکله قتال ایدرلرسه سزدخی آنلری قتل
ایدیکز دخی وقاتلوا المشرکین کافة کما یقاتلونکم کافة یعنی سزلرمشرکین ایله جمیعا قتال ایدیکز آنلر سزکله
جمیعا قتال ایتدکلری کبی نظم کریملرینك ظاهرمعنالرینه تفریع ایلدی لکن بزلر ابتداء وجوب قتال مشرکینی ادعا
وکتاب اللهدن یاایها الذین امنوا قاتلوا الذین یلونکم من الکفار یعنی ای اهل ایمان سزه قریب ومتصل اولان
کفارایله قتال ایدیکز دخی وقاتلوا فی سبیل الله دخی قاتلوا الذین لا یؤمنون بالله دخی وجاهدوا فی الله
حق جهاده آیت کریمه لریله اثبات مدعی ایدرز والحاصل امر قتال تدریجله ازال قیلنمشدرکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم اوائل امرلرنده همان تبلیغ رسالت واعراض عن المشرکین ایله مأمور ایدیلر قال الله تعالی
فاصدع بما تؤمر واعرض عن المشرکین یعنی یا محمد مأمور اولدیغك امری جهر واظهار ومشرکیندن اعراض
قیل وقال تعالی فاصفح الصفح الجمیل یعنی یا محمد کفاره حلم ایله معاملهٔ صفح جمیل قیلوب انتقامی تعجیل ایتمه
بعده احسن مجادله ایله مأمور اولدیلر کما قال تعالی وجادلهم بالتی هی احسن یعنی یا محمد مشرکین معاندینه
رفق وملایمت اوزره احسن اولان صورتله مجادله قیل وقال تعالی ولا تجادلوا اهل الکتاب الا بالتی هی احسن
یعنی ای اهل ایمان سزلر اهل کتاب اولان یهود ونصاری یه انجق حلم وملایمت اوزره احسن اولان خصلتله مجادله
ایدیکز بعده اذن للذین یقاتلون بانهم ظلموا آیت شریفه سیله مسلمون قتالده بلا وجوب مأذون قلندیلر
ویقاتلون بناء فاعل ومفعول اوزره قرائت اولندی معنای آیت مشرکین ایله قتال مراد ایدنلر یاخود طرف
مشرکیندن قتال اولنمغله اذی وجفا کورنلر ایچون مظلوم اولملری حسبیله بعد النهی قتال مشرکینه اذن
ورخصت ویرلدی بعده مشرکین بدایت قتال ایتدکلرنده مؤمنین دخی امام ثورینك استدلال قلدیغی آیتلر ایله
قتال ایله مأمور اولدیلر بعد انسلاخ اشهر حرم شرطیله بدایت قتال ایله مأمور اولدیلر کما قال تعالی فاذا انسلخ
الاشهر الحرم فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم الآیة بعده وقاتلوا فی سبیل الله واعلموا ان الله سمیع علیم
یعنی ای اهل ایمان فی سبیل الله قتال ایدیکز وبیلکزکه الله عظیم الشان قتالدن تخلف واحجام وتوجه واقدام
ایدنلرك کلاملرین ایشیدیجی ومراملرین بیلیجی وهرکسك جزاء عملنی ترتیب ایدیجیدر نظم کریمله
علی الاطلاق وجوب جهادی اظهار وحکم قتال خاتمهٔ امرنده بو وجه اوزره استقرار ایلمشدر اگرچه مطلق
الامر وجوب عین مأموری اقتضا ایدر لکن فرضیت قتالدن مقصود انجق اعزاز دین وقهر مشرکین اولوب
اولدخی مباشرت بعضله صورتیاب وجود اولمغله باقیلردن ساقط اولمشدر میتك غسل وتکفین وصلوة
ودفنی کبیدر زیرا جهاد بویله فرض غیر موقت ایکن هر بر مسلم اوزره فرض عین اولسه برکسنه کسب معاش
وتعلم علومه تفرغ ایده میوب امر جهاد دخی بونلرسز تمام اولمامغله بالکلیه تعطیل فرضه مؤدی اولور
بنا برین فرض علی الکفایه اولمشدرکه جمیع مسلمین ترك اوزره اجماع ایلسه لر وبالده مشترك اولوب بعضله
حصول پذیر اولدقده جمله دن ساقط اولور وبو مقوله امورده مسلمینه نظر وشفقت امام اوزره واجب زیرا امام
انجق نظر مسلمین ایچون منصوب وجماعت مسلمیندن نائبدر آنك اوزرینه واجبدرکه ثغور اسلامیه یی معطل

مطلب القتال فرض علی التدریج

مطلب الجهاد فرض علی الکفایة

ودین اسلامه دعوت کفاری مهمل قیلیوب مسلمینی جهاد وغزایه حث واغرا ایده ومسلمین اوزره دخی واجبدرکه
امام المسلمین جهاده دعوت ایتدکده خروجدن امتناع ومشرکینی حاللرینه قویوب اسلامه یاخود قبول
جزیه یه دعوتلرندن ارتداعله مخالفت وعصیان ایتمیه لر لکن امتثال امر امام قدرت اهل اسلامه منوط زیرا
تکلیف شرعی وسع واقتداره مربوطدر اما کفار عربدن اولان عبدهٔ اوثان ومطلقا مرتدین مثللو قبول جزیه لری
مقبول اولمیان برقوم تبهکار ایسه لر امام المسلمین آنلری انجق اسلامه دعوت ایدوب نکول ایدرلرسه قتاله ابتدار ایدر
لکن مجوس وعربدن اولمیان عبدهٔ اوثان جواز اخذ جزیه ده مذهبمزده اهل کتاب حکمنده لردر آنلری اسلام
وجزیه دن برینه دعوت ایدوب اجابت ایدرلرسه محاربه دن کف ید وامتناع ایدرلرسه قتال ایدر واهل کتاب
عربی وغیرعربیسی حکم مذکورده مساویدر لقوله تعالی من الذین اوتوا الکتاب حتی یعطوا الجزیة عن ید
وهم صاغرون یعنی ای اهل ایمان کفار اهل کتابله قتال ایدیکز تا جزیه لرین انقیاد اوزره حقیر وذلیل اولدقلری
حالده آنلر اعطا ایدنجه دك وبو بابده هر مسلم خلیفهٔ رسول الله در ورسول الله صلی الله علیه وسلم ذکر ایتدیکمز
اسلام یاخود قبول جزیه یه دعوتله بعث اولنوب امتناع ایدنلر ایله قتاله مأمور اولدیلر واکر کفار طرفیندن
قطع قتال ایتمك شرطی اوزره موادعه یه طلبکار اولسه لر بو معاهده یی قبول ایتمك مسلمینه سزاوار اولماز لقوله تعالی
ولا تهنوا ولا تحزنوا وانتم الاعلون یعنی ای اهل ایمان یوم احدده هزیمتکزدن ضعیف وجبان اولمکز واکا محزون
دخی اولمکز انجق اعلی سزلرسز وعاقبت غلبه سزلرکدر ووجه عقلیسی دخی اولدرکه جهاد فرض اولمغله
صورت مفروضه ده ترك فریضه شرطیله طلب موادعه ایتمش اولورلر وصلوة وصیامی ترکیمز شرطیله طلب
موادعه ایتسه لر اجابتمز غیر جائز اولدیغی کبی صورت مفروضه ده دخی غیر جائزدر مکر مقاومت ممکن اولمیه جق
مرتبه ده مشرکینك شدت شوکتلری اوله واوقتده مسلمینك قوتی ظاهر اولنجه دك ترك قتال اوزره موادعه جائز
اولوب صکره نبذ عهد ایله مقاتله ومقارعه ایدرلر قال الله تعالی وان جنحوا للسلم فاجنح لها یعنی یا محمد
اکر مشرکین صلحه میل ورغبت ایدرلرسه سن دخی میل ورغبتله معاهده قیل ورسول الله صلی الله علیه وسلم
وجه مشروح اوزره عام حدیبیه ده اهل مکه ایله میانلرنده محاربه اون سنه متروك ومطروح اولمق اوزره مصالحه
بیورمشلردر وهم حقیقت جهاد ابتدا مسلمین قوت نفسلرین حفظ وتکمیل صکره مشرکینی کسر شوکتلریله
قهر وتنکیلدن عبارتدر وکسر شوکتلرندن عاجز اولدقلرنده قوت کلنجه دك موادعه ایله کند وقوت نفسلرین
محافظه واجبدر وقوت کلدکده نبذ وقتال ایدرلر وحکم مزبور مدیون معسری وقت میسره یه دك امهال
منزلته انزال اولنمشدر کما قال تعالی وان کان ذوعسرة فنظرة الی میسرة یعنی ای اهل ایمان اکر ایچکزده مدیون
فقیر بولنورسه اوزر یکزه وقت غناسنه دك امهال لازمدر واکر مشرکین مسلمینه مراجعت ایدوب اوزریمزه
احکامکزدن برنسنه التزام ایتمك شرطیله بهرسال سزلره شوقدر مال اعطا مز اوزره موادعت ایده یم دیسه لر
بو معاهده لرین دخی قبول مسلمینه سزاومقبول دکلدر زیرا صورت مفروضه ده احکام شرعیه مزدن نسنه یی
التزام ایتمدیلر اگرچه عقد ذمتله قتال منتهی اولور اکن عقد ذمتده هم معاملاته دائر اولان امورلرنده التزام احکام
اسلام ومقهوریت اوزره دار اسلامده اقامته رضای تاملری وهم بالکلیه مسلمین ایله ترك محاربه یه انقیاد
واستسلاملری واردر معاهدهٔ معهوده ده ایسه بونلر نا موجوددر ووجه آخر دخی واردرکه اکر بو مسؤللری
مقبول اولسه کاه ویکاه بزم قتاللرینه عزیمتمز انجق ماللرینه طمعیمزه مبنیدر دیو ظن وکمان بلکه جزم وایقان
ایدرلر ومسلمینه ایسه امر قتالده طمع مال کفار یاخود طبعی یوغیسه ده ماللرینه رغبت اظهار ایتمك حلال اولماز
بو جهتلرین موادعهٔ مشروحه مشروعه دکلدر مکر کفارك شوکت شدیده لری اوله زیرا اول صورتده بغیرمال
دخی موادعه جائزدر مال مأخوذ ایله جوازی بالطریق الاولی در وبو مال دخی ترك قتالدن عوض قصدیله
اخذ والتقام اولنمیوب بلکه اموال اهل حرب مسلمینه مباح اولمق جهتیله جلب واغتنام اولنمق کرکدر
واکر والدینی موجود اولان کسنه عزم جهاد مراد ایلسه آنلردن تحصیل اذن ایتمدکجه خروجی حلال اولماز
زیرا والدینه بر واحسان ایدوب ضرر ومشقتلرین موجب اولان نسنه لردن احتراز فرض عین وجهاد نفیرعام
اولمدقجه فرض کفایه اولوب ومجاهد دخی سفرندن عودت ایدوب ایتمیه جکی نامعلوم اولمغله خروجنده
والدینه لحوق ضرر ومشقت مجزوم اولدیغندن فرض عینی تقدیم ایتمك واجبدر بو صورتده ایکیسی دخی اجازت
ایدرلرسه خروجی جائزدر اما بری اذن ویروب بری ویرمزسه اذن ویرمین طرفك حقنه رعایت ایچون خروجنه
جواز ورخصت یوقدر واکر ایکیسی بردن منع وابا ایدرلرسه امتناع جواز خروجی بالطریق الاولی در حکم

مذکورده اصل قوی روایت اولنسان حدیث نبویدرکه برکسنه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه
کلوب یارسول الله معیکده جهاد ایچون کلوب والدیمی بکا ایده رك ترك ایلدم دیدکده اذهب فاضحکهما
کما ابکیتهما بیوردیلر یعنی کیروکیت آنلری نیجه اغلتدیسه ایسك اویله جه کولدیر ومعبث رسول الله صلی الله
علیه وسلم ده جهاد افضل غزوات عباد ایکن رضاء والدین بولنمامقله رجوعله امرایلدیلر ورسول اکرم
صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه افضل اعمالدن سؤال ایتدکلرنده الصلوة لوقتها ثم برالوالدین ثم الجهاد
فی سبیل الله بیورملری دخی بر والدین جهاد اوزره مرجح ایدوکنه نص مصرحدر و والدین دخی خروج
والدلرندن مبتلای شدت مشقت اوله جقلرین بیلورلرسه انی منعه شرعا مأذون واولبابده آثم وو بالدن مصونلردر زیرا
بونوع یقلریله والدلرینی فرض عین اولان بر والدینه سوق وتشویق ایلمشلردر وو جه مشروح دخی بلا اذن الوالدین
عدم جواز خروجنه باعث وضو حدر زیرا خروجی جائز اولیدی والدینی آنی توابدن منعله آثم اولورلر ایدی وآنلرك
منعله آثم اولملری ولدلرینك جواز خروجنه بادی اولورایدی بکه والدینیندن ابطال اثمه مؤدی اوله واکر والدینك
انجق بری حیوتده اولوب اولدخی مانع وحاجز اولورسه بنه خروجی جائز اولماز زیرا حیوتده اولانك حقنده موجب
بر واحسان کامل وفر اولاندر واکر والدینی کافر ین یاخود بری مسلم و بری کافر اولوب ایکیسی بردن خروجنه مانع یاخود
مسلم راضی وکافر رضادن ممتنع اولسه نظر اولنور اکر ابوینیندن کافر اولان برینك یاخود ایکیسنك عدم رضاسی
خروجی ایله ولدلرینه التحاق ایده جك خوف هلاك وشدائد محن ومشاق ملاحظه سی ایله ایسه بر وجهله خروجی
حلال اولماز زیرا وجوب بر واحسانده والدینك مسلم وکافری سیاندر قال الله تعالی وصاحبهما فی الدنیا معروفا یعنی
ای انسان والدینکه دنیاده معامله معروف واحسان قیل و بو آیتده مراد ابوین مشرکیندر وماقبلنده وان جاهداك
علی ان تشرك بی یعنی ابوینك سنی مشرك قیلمغه سعی ایدرلرسه آنلره اطاعت ایتمه نظم جلیلی مراد مشروحه
دلیلدر واکر عدم رضاسی وجه مشروح اوزره شفقت ومحبتلرندن اولمیوب بلکه اهل دین باطللریله قتاله
بغض وکراهتلرندن ایسه همان ترك طاعت وخروجه مسارعت قیلسون زیرا عدم رضاسی شفقت ولادت
موجب اولمیوب انجق تعصب شرکی مستوجب اولمشدر و بومقوله امر ممنوعده اطاعتی غیر مشروعدر قالدیکه
عدم رضاسی ولدینه شفقت یاخود اهل شرکه محبتیدر انجق ظن غالب ایله فهم اولنور زیرا بومقوله معرفت
حقیقته طریق اطلاع بولنمیان اموردہ اکبر رأیله حکم اولنور لکن صورت مفروضه ده اکر خروجندن نصکره
ابوینك تلف وضیاعندن خوف اولنورسه ینه خروجی حلال اولماز زیرا معسر اولوب مثلا خدمت والدینه
محتاج ایسه ده کافر ایسه ده آنك خدمتی ولدی اوزره فرض عیندر وفرض کفایه ایچون فرض عینی ترك ایتمك
امر صواب دکلدر وهم تضییع والدین بعد الوقوع تدارکی ممتنع اما جهادی وقت آخرده تدارك ممکندر واکر
مجاهده ابوینی رخصت و یروب اما جدین وجدتینی حیوتده اولملریله اجازت ایلمسه لر آنك خروجی جائزدر زیرا
ابوین حیوتده ایکن اجداد وجدات اجانب کبیلردر کورمزمیسنکه والدین حیوتده ایکن اجداد وجدات حکم
حضانه وارث وولایتده اجانب کبیلردر منع خروجده دخی امر نافذلری یوقدر واکر ابوین فوت اولوب جد صحیحکه
من قبل الاب جدی وجدهٔ صحیحه که من قبل الام جده سی خروج الی الجهاده رخصت و یروب جد فاسدکه
من قبل الام جدی وجدهٔ فاسده که من قبل الاب جده سی اجازت ایلمسه لر خروجنده ضرر ومعصیت یوقدر
زیرا اب الاب عند عدم الاب ولایت ولدکندویه واصل اولمغله اب منزله سنه نازلدر وام الام دخی عند عدم الام
حق حضانه اکا تحویل اولنمغله منزلهٔ امه تنزیل اولنمشدر و بونلر موجود ایکن اخیران اجانبدن معدودلردر
اما اخیران اذن و یروب اولان و یرمسه لر خروجی جائز اولماز واکر بالعکس اخیران موجود اولوب استیذان ایتدکده
آنلردن بری یاخود ایکیسی بردن ممانعت قیلسه لر مستحب اولان ترك خروجله مطاوعتدر زیرا حق حضانه
عند عدم ام الام ام الابده قرار ایتمکله منزلهٔ امده اعتبار اولنور واب الام اکرچه حکم ولایتده اب کبی قیلنمامشدر
لکن حکم قصاصده وولد ایچون عدم مقبولیت شهادتده وحرمت وضع زکوة ولدده اب مثللو قیلنمغله جد اقرب
بولنمادقده اب منابنه نائب ومنع خروجده اطاعتی مناسب اولور واکر ام ابله من قبل الاب جدی بولنوب آنلرك
دخی بری مانع و بری مجیز اولسه ایکیسی بردن مجیز اولمدقجه خروجی تجویز اولنماز زیرا اب الاب عند عدم الاب
بمنزلة الاب اولمغله صورت مفروضه ابله ابوینی حیوتده اولمق صورتی حکم شرعده مساویدر واکر امی اولمیوب
انجق جده من قبل الام ایله جده من قبل الاب بولنسه لر حق اذن انجق جده من قبل الامکدر
کورمزمیسنکه حق حضانه ده اولی ثانیه اوزره تقدیم اولنور وجده من قبل الاب اب مقامنده قائمه اولیدی جده

من قبل الامه مزاحمه اولوردی لکن قائمه اوله مز زیرا جد من قبل الاب ایچون عند عدم الاب ولایت ولد واردر ایکن
جده من قبل الاب ایچون قطعا ولایت یوقدر و بو بابده خلاصهٔ کلام ونتیجهٔ مرام اولدرکه اجداد وجدات
وجه مشروح اوزره کاه بر بری اوزرینه تقدیم وکاه تسویه ایله ایکیسی دخی حکم اذنده تحکیم اولنور اما ام
حیوتده ایکن حق حضانه کبی حق اذن دخی آنکدر جداتك بهره سی یوقدر کذلك اب حیوتده ایکن حق اذن
آنکدر اجدادك تعرضه زهره سی یوقدر واکر الکز اب ایله ام الاب موجود اولسه ایکیسی بردن اجازت ایتمدکجه
خروج یحرکتی جائز اولماز زیرا ام الاب امهات سائره دن کسنه بولنمادقده بمنزلة الامدر کورمزمیسنکه حق حضانه
اکا منحصر اولور مؤلف رحمه الله تعالی بو مسئله ده فقهادن بر مخالف وارایدوکین اشعار ایدوب اول مخالف
کیمدر ومادهٔ مخالفتی نه در اظهار ایلمدی شارح الکتاب رحمه الله دیرکه ظن ایدرم قول مخالف شویله اوله که ام الاب
ولده الیه بواسطة الاب نسبت وادلا اولنور و بو اسطة الاب نسبت وادلا قیلنان جد عند وجود الاب معتبر
دکل ایکن ام الاب بالطریق الاولی غیر معتبره در لکن قول مذکور اعتبار ادلا ونسبته مستند اولمغله فاسددر زیرا
بالکز ام ایله ام الاب موجوده اولوب ام اجازت وام الاب ممانعت ایلسه شرعا خروجه رخصتی واردر بویله ایکن
اکر ام الاب باعتبار الادلا کالاب یاخود کالجد اب الاب اولیدی خروجی آنکدخی اجازتنه توقف ایدرایدی
و برکسنه غیر از جهاد تجارت یاحج یاعمره ایچون سفر مراد ایدوب ابوینی رضا و یرمسه لر وسفریله ابوینك ضیاع
وهلاکلرندن خوفی اولمسه خروجنده ضرر شرعی یوقدر زیرا بومقوله اسفارده احتمال سلامت غالب اولمغله
ابوینه شدت مشقت حاصل اولماز زیرا حزن مفارقت ابد مواصلت ظاهره ایله زائل اولور مکر رکوب بحر مثللو
سفر مخوف پرخطر اوله بوصورتده خروج الی الجهاد حکمنده درکه بونده احتمال هلاك اظهردر واول سفرکه
قصد تحصیل علومه مقرون اوله طریق سفری امین وکیده جکی محلده دخی امن وسلامت ظاهر ومتبین
اوله قصد نصکره سفر تجارتدن دون اولمامق ایله بو دخی اذن والدینه مرهون دکلدر بلکه سفر مزبور فلولا نفر
من کل فرقة منهم طائفة لیتفقهوا فی الدین نظم مبینی ایله امر مأموردر یعنی هر برجماعت کثیره دن برجماعت قلیله
مسائل دینیه ده تفقه و بعده الرجوع قومنه تعلیم ایچون بلاد سائره یه خروج وسفر ایتسه لر یابناء علی هذا خروجنده
ضیاع ابویندن خوف واحتراز اولنمزسه عدم رضالریله دخی جواز واردر و برکسنه تجارت ایچون امانله
دار الحربه کتمك استیوب ابوینی منع ایتسه لر اکر اهل حرب وفا بالعهد ایله معروفلر ایسه جواز خروجی اجازتلرینه
موقوف دکلدر زیرا غالب احتمال سلامت حال اولمغله دار اسلامدن بر بلده یه سفر ایله برابر اولور واکرینه
تجارت ایچون دار الحربه عساکر مسلمین ایله برابر سفر ایدرسه اول صورتده نظر اولنور اکر معیت ایتدیکی
عسکر اثناء صیفده غزا ایله مأمورین اولان صائفه تعبیر اولنسان عسکر کبی جیش عظیم ایسه بلا اذنهما
خروجی جائزدر زیرا غالب احتمال سلامت حالدر زیرا تجارت ایچون کتمکله نفسنی قتاله عرض ایده جك
دکلدر واول جیش عظیم دخی هم کندی نفسلرندن وهم اول تاجردن دفع شر اعدایه قادرلردر اما سریه مثللو
جیش قلیل ایسه لر بلا اذنهما خروجی جائز اولماز زیرا قوت دافعه سی اولمیان قوم ایله سفرنده خطر هلاك
اظهردر و بومقوله جیشله خطر هلاك اولمغله بغیر اذنهما خروج الجهاد جائز اولمادیغی کبی خروج للتجارة دخی
غیر جائزدر واکر سفر جهاده اولاد واخوان واعمام وعمات وزوجات امثالی ممانعت ایدرلر ایسه خروجی ایله بونلرك
ضیاع وهلاکلرندن خوف ایتمیوب انجق حزن وجزعلرندن اندیشه قیلرسه بغیر اذنهم خروجی جائزدر زیرا
مانع خروج وجوب بر والدیندر ومذکورین وجوب بر واحسانده والدینه مساوی اولملریله منع خروجده دخی
مساوی اوله مزلر انجق بونلردن برینك هلاك وضیاعندن خوف اولنورسه فرض کفایه ایله عمل ایدوب اوزرینه
نفقه سی لازم اولان ذی رحم برافق جائز اولماز زیرا صورت مفروضه ده بونلری تعهد وانفاق اوزرینه فرض
عیندر قال علیه السلام کفی بالمرء اثما ان یضیع من یقوت یعنی قوت ونفقه سی اوزرینه لازم اولان کسنه یی
اضاعت انسانه اثم وو بال جهتندن کافی اولدی لکن حکم مذکور اولاد ذکورك صغارنده واولاد اناثك ازواجلری
بوغیسه صغار وکبارنده وذی رحم محرملرندن حرفتی اولمیوب مزمن اولنلرده وزوجه لرنده در زیرا بونلرك
نفقه لری اوزرینه شرعا واجبه در اما اولاد ذکورك کبار واصحاسی ومزمن اولمیان قرنداشلری ایسه ضیاعلرندن
خوف ایدرسه ده براغوب کتمك جائزدر زیرا کندی حاضر اولوب بونلر مشرف هلاك دخی اولسه لر نفقه لری
اوزره اکا جبر اولنماز و بو محله کلنجه مجموع کلامز نفیر عام اولمدیغی هنکامده در اما نفیر عام اولوب بر بلده اهلنه
ایشته دوشمان نفسکرزه یاخود اولادواموالکزه سوء قصد ایله کلدی دیسه لر بوصورتده اذن والدین دخی لازم دکلدر

مطلب نهى المنكر وان كرهه والداه

مطلب ليس للوالدين منع ولدهن الفرائض

مطلب خروج العبد عند النفير العام

مطلب خروج النساء للقتال

زيرا بومقوله حالاتده خروج جهاد فرض عين جميع افراد در قال الله تعالى انفروا خفافا وثقالا يعنى
اى اهل ايمان سيز نشاط ايله وفتور ايله ياخود قليل العيال وكثير العيال ياخود قليل السلاح وتام السلاح ياخود صحيح
ومريض اولمغله خفيف وثقيل اولدقلريكز حالده يعنى هر حالده جهاده خروج ايديكز وبوفرضى تركله تفويت
ايدرايسه صكره تداركى ممكن اولماز امابغيراذن الوالدين خروجله ترك ايتديكى بر واحسانلرين تطييب وارضالريله
تدارك ممكن در همان اهم ايله اشتغال لازمهٔ حالدر وهم صورت مذكوره ده ضرر ترك خروج عام وجاريدركه
كنديه ووالدينه وسائر مسلمينه ساريدر وهم بوخروجدن نهى ايتلرى والدينه حرام اولمغله خروجى باعث
اسقاط آثاملريدر ووالدينك موجب عصيانلرى اوله جق احواللرنده امر ونهيلرى واجب الامتثال دكلدر
كورمز ميسنكه بركسنه غيرك اخذ مالى ياخود قتل نفسى ايچون اوزرينه قطع طريق ياخود فجور ايچون
بر عورتى اخذ وتضييق ايدوب اولحالده منعه قادر بركسنه بولنسه اما والدينى منعنه راضى اولمسه لرهم والدينه
نهى منكردن منع ايتلرى جائز اولماز وهم ولدلرى آنلره بوخصوصده اطاعت ايتمك دخى جائز اولميوب بلكه نهى منكره
اقدامى واجب اولور زيرابوبابده نهى منكر اوزرينه فرض عيندر وطاعت والدين انجق ترك واتيانى موسع اولان
اموردە واجب اولور بوقسه مباشرتى فرض عين اولان اموردە والدين ايچون منعنه رخصت يوقدر ومؤلف
رحمه الله اتيان فرض عينده رعايت اذن والدين امر قبيح ايدوكين تفهيم وتوضيح قصديله ديركه كورمز ميسنكه
احد والدين اشبو فرض عين اولان اموردن برنسنه يه عزيمت ايدوب ولدى دخى اعانته نيت ايتدكده والد آخر
مجرد زحمت چكمسون ديو شفقت ورحمتندن ولدينى اعانتدن نهى ايلسه ولده لايقميدركه نهى ايدن والد ثانى يه
اطاعت ووالد اولانك حرمتنى هتك ايله ترك اعانت قيله وعبد مملوك دخى نفير عام اولمدقجه بغير اذن المولى جهاده
اقدامى حرامدر اما نفير عامده خروجى واجبدر ومولاسى آنى منعه غيرقادردر زيرا فرضيت خروج عند النفير العام
فرضيت صلوة وصيام كيبيدر وبومقوله اموردخى مولانك عبد اوزره تملكندن خارجدر وعبد فى الحقيقه ملك
مولا ايكن نفير عامده جواز خروجى متبين اولدقده والدين ايله ولد حقارنده بطريق الاولى متعين اولور وطائفه
نسواندن قتاله قادره اولنلر دخى بويله دركه نفير عام اولدقده بلا استيذان خروج غزايه شتابان اولسونلر وباب
سابقده ام سليم رضى الله عنهانك غزوهٔ حنينده وقوع بولان احوال شجاعت بنيانى ذكر وبيان ايلديك
ورسول الله صلى الله عليه وسلم يوم احدده لمقام نسيبة بنت كعب خير من مقام فلان وفلان يعنى نسيبة
بنت كعبك مقام حربده قيامى فلان وفلانك وجودلرندن انفعدر بيوروب فرار ايدن رجالى تسميه وتذكار ايلديلر
ويوم احدده نفير عام اولمغله قتال نسوانى استحسان ونسواندن فرار ايتميلره حديث مذكورلرنده مدح وثناايله
احسان بيورديلر اما نفير عام دكل ايسه نسوان ايچون اشتغال قتال مناسب حال دكلدر وشابه اولان عورتلركرك
صائفه تعبير اولنان عساكر كبيره وكرك سراياى صغيره ده خروجلرى غيرلايق زيرا خانه لرنده اقامتلرى دفع
فتنه يه اقرب وموافقدر اما نسوان عجائز عسكر صائفه ايله مداوات مجروحين ايچون كيتمك جائزدر ام عطيه
رضى الله عنهادن نقل اولنديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم ايله يدى غزوه ده برابرايدم اصحاب كرام ايچون
طبخ طعام ومداوات مجروحين وسقى ما ايدرايدم مؤلف رحمه الله ديركه نسانك مباشرت قتالى مناسب كورمم
زيرا رجال قتال نسادن مغنيلردر مكر وقوع نفير عام ايله ضرورت تحقق ايده اول صورتده نسوانك بغير اذن
ابيها وزوجها شروع قتاللرى مشروعدر وبزه شيوخمزدن روايتله بالغ اولمشدركه عمهٔ رسول الله صفيه بنت
عبد المطلب رضى الله عنها نسوان سائره ايله بولندقلرى حصن اوزره بر يهودى صعود ايلدكده اول يهودى يى
قتل ايلدى ووقعهٔ مرقومه غزوهٔ خندقده واقعه اولمشدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم مزبورده نسايى
حصون مدينه دن بربيت رفيع حصينده جمع وتحصين بيورمشلر ايدى وشاعر رسول الله حسان بن ثابت رضى الله
عنه دخى نسوان ايله برابر قالمش ايدى ناكاه بنى قريظه دن بر يهودى جدار حصنه قصد صعود ايلدكده صفيه رضى الله
عنها حسان بن ثابت رضى الله عنهه امر ايلديكه قالقوب برحجر ياخود خشب ايله آنى قتل ايده حسان
برشاعر جبان ضعيف الجنان اولمغله بن ارباب لساندنم يوقسه قطعا اصحاب ضرب وطعاندن دكلم ديدكده
صفيه رضى الله عنها بنفسها قيام واول يهودى يى قتل واعدام ايلدى وبوخبر جناب رسالته مژده رسان
اولدقده صفيه دن معاملهٔ مذكوره يى استحسان بيورديلر وقصهٔ مرقومه دن قتال نسا لدى الاقتضا جائز
ايدوكى بزه ظاهر وهويدا اولدى وبالغ اولميان غلمان دخى قادر قتال ايسه نفير عامده بلا اذن الابوين
خروج واقتاللرى جائزدر اما غير نفير عامده ابوينى طيب نفسله مجيز اولمدقجه خروجلرى تجويز اولنماز

مطلب قتال الغلمان قبل ان يبلغوا

امام محمد رحمه الله ديركه شيوخمزدن روايتله بزه بالغ اولديكه على بن ابى طالب رضى الله عنه مبعث رسول الله
صلى الله عليه وسلمده اسلامه كلدى وطقوز ياشنده ايدى وبرقتال واقع اولسه البته قتال ايدرايدى ونقل
مذكور جواز قتال صبيانه مدار ظهوردر وحين اسلامده سن على رضى الله عنه نه مقدار اولديغنده روايات
مختلفه دركاردر امام محمدك رحمه الله بوكتابنده ذكر ايلديكى طقوز ياخود اوندر وبرروايتده يدى ياشنده ايكن
وبرروايتده بش ياشنده ايكن اسلامه كلدى ديو واقعدر ووصف مشروح اوزره اختلاف روايانه مدار واساس
حين شهادتلرنده سنى نه مقدار ايدوككنده اختلاف ناشدر امام جعفر بن محمد رضى الله عنهما اللى
سكز ياشنده ايكن وامام جاحظ التمش ياشنده ايكن وامام قتبى رحمه الله تعالى التمش اوچ ياشنده ايكن
قتل اولندى ديديلر واول مبعث رسول الله صلى الله عليه وسلمده اسلامه كلديكى بلا خلافدر وبعد
البعثة رسول اكرم صلى الله عليه وسلم مكه ده اون اوچ سنه ومدينه ده اون سنه اقامت بيورمشلردر وخلافت بعد
رسول الله عليه السلام انجق اوتوز سنه دركه قتل على رضى الله عنه ايله تمامه ايرمشدر بوتقدير اوزره بعد الاسلام
عمر شريفى اللى اوچ سنه در وحين قتلنده اكر تمام سنى جعفر بن محمد قولى اوزره اللى سكز ايسه بش
ياشنده ايكن واكر قول جاحظ اوزره التمش ايسه يدى ياشنده ايكن واكر قول قتبى اوزره التمش اوچ ايسه
اون ياشنده ايكن اسلامه كلمشدر وحين اسلامده هنوز عدم بلوغى بلا خلاف ونظم لؤلؤ نظاممندن سبقتكم
الى الاسلام طرا غلاما ما بلغت اوان حلم يعنى بن جمله كزى اسلامه سبقت ايلدم زمان احتلامه بالغ اولمامش
غلام ايكن بيت بلاغت انتظامى دعواى مذكوره يه دليل بى اختلافدر وبحث مشروح صحت اسلام صبى ده
مدار اعتماد اصحاب اولمغله صدددن خارج ايكن بعض مناسبتله بومرتبه تحقيقنده اطناب ايلديك واكر
بعض كسان عسكر صائفه ايله ارادهٔ ذهاب ومعيتلرنده مجرد خدمت ومجامعت ايچون بعض نسايى قصد
استصحاب قيلسه لر مستحب اولان قصد مذكوردن مجانبت ونسوانى حفظ وصيانتدر زيرا نسوان جناب
فاروقدن نقل اولنان النساء لحم على وضم الا ما ذب عنهن خبر بلاغت منطوقى اوزره مثلا قنارهٔ قصاب
اوزره وضع اولنان لحم مشتهى كبيلردركه هركس اخذ وتناولنه ميل واشتها ايدرلر مكر محافظه جوانب
ايله منع اجانب اولنه وقتال ايچون خروج ايدن كسنه كاه اولوركه كندو نفسى ايله مشغول اولوب حفظ حريمه
مقتدر اولمز ومجرد اصول حوايجدن اولميان مجامعت ايچون عرض حريمنى عرض مخاطرهٔ اضاعت
ايتمك لايق اولماز واستصحاب نسوانده انسانى اشتغال قتالدن منع واشتغالدن غيرى هجنت اولمسه كراهت
استصحابلرينه اول دخى كفايت ايدر اما البته استصحاب نسا ملتزم ايسه بارى حرائر اولميوب جوارى اولمق
احسن زيرا اختلاط رجال حق جوارىده اخف واهوندر كورمز ميسنكه خلق عالم آنلره مس ونظر بابنده
بمنزلة المحرم در وجوارى بلا محرم سفر ايتمك مشروع اما حرائر زوجى ياغيرى محرمى اولمدقجه خروج
الى السفر شرعا آنلردن ممنوعدر وخدمت ومجامعت كبى مرامار جوارى ايله دخى تمام اولور لكن مع مافيه
اول كسنه كه مسلمين مبتلاى هزيمت اولدقلرى تقدير اوزره قوت نفسى ياخود معيتنده اولان حواشى
ومواشيسى ايله حفظ نساده خوف وتحاشيسى اولميوب نسايى بنه دار اسلامه مقتدر اخراج وتخليص
اوله آنك حقنده استصحاب جوارى وحرائر تجويز وترخيص اولنور زيرا مرويدركه رسول الله صلى الله عليه
وسلم ارادهٔ غزا بيوردقلرنده ازواج مطهره لرى ميانندە قرعه ايدوب هرقنقيسنه اصابت ايدرسه آنى
استصحاب ايدرلر ايدى حضرت عايشه رضى الله عنها ديركه اهل افك حقمده سويلدكلرى نسنه يى سويلرى
ايله بكا اصابت ايدن حزن عظيم اصابت ايتديكى سفرده قرعهٔ عزيمت بكا اصابت قيلمش ايدى واول غزوه
غزوهٔ المريسيع دركه قبيلهٔ خزاعه دن بنى المصطلق اوزره غزا ايلمشلردر وشبهه يوقدركه رسول الله عليه
السلام اعانت اصحاب كراملريله معيتلرنده اولان ازواج عصمت رهبنلرين اضاعت واتلافدن امين اولورلر ايدى
وهركيمكه امن مذكوره فائز اوله آنك حقنده دخى اخراج ازواج جائز كوريلور وعدم جواز انجق آنلرك
حقنده دركه على تقدير الهزيمة اخراج حريمه اقتدارى اولميوب كندو باشى قيدينه كرفتار اولمقله حريمنك اضاعت
واهدارينه باعث اوله زيرا حرمنى بويله عرضهٔ اضاعت قيلمق شرعا حرامدر وكذلك ارض كفاره دخول
ايدنلر برسريهٔ صغيره اولسه لر مداوات مجروحين ايچون استصحاب عجائز دخى ايتمك برفرده جائز اولماز زيرا
آنلر چرد آتلو اولملريله وقت شدتده كندو نفسلريله اشتغال ايدوب عجائز مرقومه تخليص نفسلرندن عاجزه
ايكن عسكر دخى بالكليه آنلرى اهمال ايدرلر واخراج عجائز دخى انجق عساكر صائفه ده جائز اولور كه آنده ظن غالب

مطلب ادخال المصحف فی دار الحرب

مطلب اذا اشتری ذمی مصحف یجبر علی بیعه

دشمنه مغلوب اولمیوب بلکه غالب وقاهر وکندو نفسلرندن بشقه عجزهٔ عجائزدن دخی دفع ضرره قادر اولملریدر
حاصل کلام بومقوله تخلیصه قدرت وعدم قدرت مثللو حقیقت انجامی متعذر الوقوف اولان امورده احکام ظن
غالب اوزره ظاهر احواله بنا ایله تمام اولنور وقرأت قرآن ایچون ارض کفاره ادخال مصاحف عساکر صوائف ایچنده
اولورسه جائز ومندوب واکر سریهٔ قلیله ده ایسه غیر محبوبدر زیرا کاه اولورکه غازی عن حفظ حسن قرائتسه
قادر اولمغله مصحفه احتیاجی ظاهر اولور یاخود حمل مصحف ایله یمن وبرکت یاخود فتح ونصرت رجا ایدر
زیرا قرآن مبین حبل الله المتین درکه آنکله تمسک واعتصام قیلن البته نجات وعصمت ایله کامبین اولور لکن آنی
استخفاف اعدایه عرض ایتمک حرامدر بو جهتدن بر ذمی اشتراء مصحف قیلسه بیع اوزره جبر اولنور وظاهر حال
اولدرکه عسکر عظیم ایچنده قوتلرینه بناء خوف استخفاف اعدادن امین وسریه ده قلت عددلری جهتیله
خوف مذکوره قریبدر ومیان عسکرین بو وجهله فرق اولنور اگرچه رسول الله صلی الله علیه وسلم ارض
دشمنه مصحف قرآن ایله سفردن نهی ایلدکلری روایت اولندی لکن تأویلی وجه مزبوردرکه نهی نبوی
قوت وشوکتی اولمیان جرد آتلو ایله سفره مقصوردر وامام طحاوی رحمه الله دیرکه نهی مذکور اوائل اسلامه
مقصور ایدیکه مصاحف هنوز بین المسلمین تکثر ایتمامش اولمغله ایادی کفاره دوشدکده نسیان مسلمین سبیله
بعض قرآن ضایع اولمق یاخود کفار ایادی مسلمینده مصحفلری قالمدیغندن خبردار اولملریله بعض قرآنه طرف
کفاردن تبدیل وتغییر واقع اولمقدن امین اولمازایدی اما فی زماننا کثرت مصاحف ووفرت قراحسبیله محذور مذکور
برطرفدر وینه امام طحاوی محذور استخفافدن جوابی حاوی دیرکه مصحف شریف ید کفاره دوشسه دخی
استخفاف ایلمزلر زیرا کلام الله ایدوکنه اعتراف ایتمزلر ایسه ده ینه اوجز عبارات وابلغ معانی اوزره کلام افصح
بی مدانی اولدیغی بیلوب کتب سائره یه ایدرلر ایسه ده مصحفی استخفاف ایلمزلر لکن قول محمد رحمه الله اصحدر که

مطلب منع الذمی من شراء المصحف

بیلسه لر دخی ینه تکدیر مسلمین ایچون استخفاف ایدرلر حتی طائفهٔ قرامطه خذلهم الله تعالی مکهٔ مکرمه یه
استیلا ایتدکلرنده نعوذ بالله تعالی مصحف ایله استنجایه باشلدیلر انجام کار جناب منتقم قهار کتب تواریخده
ذکر اولندیغی اوزره عرق خبیثلرین قطعیله دین محمدیدن شرر شرلرین دفع ایلدی وبو جهتله ذمی شراء
مصحفدن منع اولنور واکر شرا ایتمش بولنورسه عبد مسلمی بیعه جبر اولندیغی کبی مصحفی دخی بیعه جبر اولنور
واکر برمسلم امانله دار الحربه کیرسه نظر اولنور اکر مشرکین وفاء عهود ایله معروفلر ایسه معیتنده ادخال
مصحف ایلمک جائزدر زیرا ظاهر حال یدنده اولان اشیا تعرض اعدادن مصون اولمقدر واکر کاهیجه وفاء عهد
ایتمزلرسه ادخال مصحف مناسب اولماز واکر حربی یاخود ذمی بکا تعلیم قرآن ایله دیو برمسلمه رجا ایدر اولسه

مطلب تعلیم القرآن للمشرك

اکا تعلیم نظم مبین وتفهیم فقه دین ایتمسی جائزدر لعل الله یقبل بقلبه یعنی امیددرکه الله تعالی قلبنه توجه نظر ایله
کورمز میسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم محض مشرکینده قرائت قرآن ایدرلر ایدی وانکله مأمور ایدیلر
قال الله تعالی بلغ ما انزل الیک من ربک یعنی ای رسول سکا ربکدن انزال اولنان امری جمیعا تبلیغ قیل وقال تعالی
ادع الی سبیل ربک بالحکمة والموعظة الحسنة یعنی یا محمد سبیل الهی اولان اسلامه دلائل محکمهٔ موضحه
ومواعظ حسنهٔ واضحه ایله امتک خواص وعوامنی دعوت قیل ومعلومدرکه دعوت مرقومه نک تمام وتکمیلی
انجق قرآن وقرآندن مستنبط اولان فقه جلیلده درکه حکمت دخی اول علم شریفدن عبارتدر قال الله تعالی

مطلب الحکمة هی علم الفقه

ومن یؤت الحکمة فقد اوتی خیرا کثیرا یعنی اولکمسنه که اکا حکمت اعطا قیلنوب معلوماتنی ایقاظ واعمالنی اتقان ایده
علی التحقیق اکا خیر کثیر اعطا قیلنمشدر واهل تفسیر بو حکمتی علم فقه ایله کشف وتحریر ایلدیلر وطریق
حکمت ایله دعوت انام انجق حکمتی ناسه تعلیم وافهام ایله حاصل اولور قال تعالی وان احد من المشرکین استجارک
فاجره حتی یسمع کلام الله یعنی یا محمد اکر مشرکین محاربیندن بریسی سندن امان وجوار طلب ایدر ایسه
سن آنی جار وامین قیل تاکه کلام الهی استماع وحقیقت دین حقه کسب اطلاع ایلیه وکاه اولورکه استماع وفهم
ایله محاسن شریعته واقف اولوب اسلامه راغب اولور وجواب مؤلفک سابقده لعل الله یقبل بقلوبهم قولندن
مقصودی بو معنای معهوددر وحدیث عثمان رضی الله عنه ده وارددرکه قال علیه السلام خیر الناس من تعلم القرآن
وعلمه یعنی افضل ناس اولکمسنه درکه قرآنی تعلم وتعلیم قیله وبو حدیث جلیلده تعلیم مسلمین وکافرینی فرق
وتفصیل اولنمامشدر وهنوز خطاب تکلیف ایله مخاطبین اولمیان صبیانه بعد الخطاب عمل ایتملری امیدی ایله
تعلیم قرآن مندوب اولنجه حالا مخاطبین اولان کفاره موجبیله عامل ومدلولیله هدایته واصل اولملری امیدی ایله
مستحب ومحبوب اولمق طریق اولی ایله واضح واجلی در واکر مشرکین دار اسلامه دخول ومسلمینک اموال

مطلب وجوب التناصر عند دخول المشرکین

واولاد ونسالرین آلدقلرندن صکره جماعت مسلمین خبردار ومقاومتلرینه دخی صاحب اقتدار اولسه لر هنوز
کفار دار اسلامده اولدقجه ارقه لرندن سرعت وتخلیصه همت مسلمین اوزره واجبدر وبوندن غیری یه قطعا
رخصت یوقدر زیرا مسلمین دار اسلامده اقامته انجق تناصر وتظاهر ایله قادر اولورلر وترک تناصرده غلبهٔ اعدا
ظاهر وهویدادر بنابرین ترک تناصر بر وجهله حلال اولماز وهم اهل حربک فعل مشروحلری منکر قبیح
ونهی منکر مسلمین اوزره فرض صریحدر واموال وعیاللری اخذ اولنان کمسنه لر مظلومین وظالمک النی طوتوب
مظلومدن ظلمی دفع ایتمک فریضهٔ ذمت مسلمیندر قال علیه السلام لا حتی تأخذوا علی یدی الظالم فتأطروه
علی الحق اطرا یعنی اویله دکلدر تاکه سزلر ظالمک ایکی اللرینی طوتوب بنم ناسی حق اوزره اماله ایتدیکم کبی
سزلر دخی اول ظالمی حق اوزره اماله ایدنجیه دک واکر مشرکین اخذ ایتدکلری اموال وعیالی دار الحربه ادخال
ایدرلرسه نظر اولنور اکر الدقلری مسلمینک عیال واولادلری ایسه بو صورتده مسلمین هنوز مشرکین قلعه لرینه
کیرمدن ایریشوب تخلیصه قادر اوله جقلرین ظن ایدرلرسه ینه آرقه لرندن سرعت وتخلیصه غیرت اوزرلرینه
واجبدر زیرا مشرکین مجرد دار الحربده احرازیله ذراری مسلمینه مالک اولمازلر یله دار الحربده ودار اسلامده
اولملری برابردر همان لازم اولان مسلمین آلدقلرندن انتقامه قادر اولمقدر واول قدرت دخی قلعه لرینه کیرمدکجه
بحسب الظاهر حاصله در اما قلعه لرینه کیرمشلر ایسه نظر اولنور اکر مسلمین واروب تاکه تخلیص ذراری ایچون
قتال ایدرلر ایسه فضیلت ایله عمل ایتمش اولورلر واکر ترک وتقاعد ایدرلرسه ظن ایده رمکه اکا دخی رخصت
شرعیه واردر زیرا ظاهر حال اولدرکه کفار مأمنلرینه واصل وقلعه لرینه داخل اولدقلری وقتده مسلمین اللرندن
تخلیص ذراری یه نائل اوله مزلر مکر جهد بلیغ ونفوس واموالرینی دریغ ایده لر اکر بویله ایدرلرسه عین عزیمتدر
واکر نفسلرندن حرج ومشقتی دفع ایچون علی حاله ترک ایدرلرسه آنده دخی رخصت واردر کورمز میسنکه بلاد روم

مطلب یجب تخلیص ذراری اهل الذمة واموالهم

وهندده ایادی کفارده اساری مسلمین وار ایدوکی معلوملریمز ایکن ینه آنلری اللرندن تخلیص ایچون قتاله کتمک
هر برعزلک اوزرینه واجب دکلدر واکر صورت مفروضه ده مشرکینک آلدقلری اولاد وعیال اولمیوب انجق
مال ومنال ایسه نظر اولنور اکر دار الحربه ادخال ایلدیلر ایسه هنوز قلعه لرینه کیرمشلر ایسه دخی مسلمین
آرقه لرینه دوشمک جائز اولور واکر دوشمزلرسه افضل ایله عمل ایتمش اولورلر زیرا اموالده اولان عصمت
دار الحربده احرازلریله زائل اولمغله کفارا کامالک اولوب اموال سائره لری سلکنه منسلک اولور ومسلمین کفارک
کندو ماللرینی اخذ ایچون آرقه لرینه دوشمکی ترک ایتمک جائزدر اما اعزاز دین وقهر مشرکین ایچون دوشرلرسه
دخی افضلدر ومال مذکورک حکمی دخی بویله در واهل حرب اهل ذمتک اولاد وعیال یاخود مال ومناللرینه
استیلا ایتدکلرنده دخی حکم شرعی ینه وجه مشروح اوزره در زیرا اهل اسلام آنلره اعطاء ذمت ایتدکلرنده
اوزرلرندن دفع ظلمی التزام ایتمش اولوب اهل ذمت دخی اهل دار الاسلامدن عد اولندیلر کورمز میسنکه عقد
ذمتله مال ونفسلرین احراز همان حکم ضمان وعقوبتده مسلم ایچون اولان احراز مثللودر بو جهتدن حکم
مشروحده دخی مساویلردر وصورت مذکوره ده دار الحربه ادخال وعدم ادخاللری بینلرنده وبعد الادخال
اموال ایله اولاد وعیال بینلرنده سابقهٔ تفصیل اوزره فرق وتفاوته دلیل اولدرکه کفار بعد الادخال اسلامه کلسه لر
اموال معهوده آنلره سالمه اولوب یالکز رد ذراری ایله مأمور اولورلر اما دار اسلامده اسلامه کلسه لر
جمیعا رد اموال وذراری ایله مأمور ومجبور اولورلر وحکم مقررده مسلم وذمی برابردر واکر صور
مفروضه ده نفیر مذکور مسلمینه بالغ اولدقده ذراری خصوصنده کفار قلعه لرینه واموال خصوصنده
دار الحربه کیرنجیه دک آرقه لرینه دوشسه لر ایریشه میه جکلرینه ظن غالبلری تعلق ایدرسه امید ایده رمکه
علی حاله ترک ایتملرینه رخصت شرعیه واردر زیرا بو مثللو اموره ظاهر حاله بنا قیلمق جائزدر وفرض مذکوره کوره ظاهر
حال استعقابلرنده انجق بلا فائده نفسلرینی اتعاب ایتملریدر اکرچه خصوص مذکوری هر بر استماع ایدن
مسلم اوزره آرقه لرینه دوشمک فرض عین اولور لکن فرضیت آنکله تحقق ایدرکه آرقه لرینه دوشدکده هم وصولنه
وهم منعهٔ مسلمین اللرندن تخلیصه قوت وقدرتنه ظن غالبی تعلق ایده مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه
سرحدلرده محافظه ایچون ساکن اولان مسلمین کندو سرحدلری ایله ارض عدو میاننده مسلمینک ارضی اولیوب
ارض کفاره متصل ایسه ده نسا وذراری اتخاذ ایلملری جائزدر زیرا آنلر سرحدلرده اقامته عازم واقامته قدرت

مطلب اتخاذ النساء فی الثغور

ایچون نسا وذراری یه لازمدر زیرا طائفهٔ نسوان رجال ایچون سبب راحت واطمئناندر وهم محل مرقومده نسا
وذراری ایله اقامت ایتملری مرور زمانله تکثر ایتملریله موضع مزبور امصار مسلمیندن بر مصر کبیر اولوب وراسنده

ارض اعـدادن یاخود ارض اعدایه دخی قریب اولان محلدن مسلمین سرحـدآخر اتخاذ ایلمرینه بادی اولور
لکن جواز مرقوم آنکله مشروطـدرکه همان جیش دوشمن اوزرلرینـه نازل وصوت هجوملری واصـل اولدقده
کرك نفسلرندن وکرك عیال واولادلرندن بانفسهم دفع شرلرینه قادر وآنلری هیچ اولمازسه دار اسلامه اخراجه
مقتدر اوله‌لر اما عدد قلیل اولوب نه دفع جیش اعدایه قادر ونه تخلیص عیال واولاده مقتدر دکللر ایسه بویله سرحدلرده
اتخاذ نساء غیرلایقدر زیرا ظاهر حال اولدرکه بوصورتده عیال واولادلرین اضاعت وصورت اولی ده تأمین
وصیانت ایدرلر و بوتفصیل بنه بوبابده سبقت ایدن سریه وصائفـه میانلرینی فرق ایتدیکمیزك نظیر ومثیلیدر
انجق مسئلهٔ سابقه‌ده نسوانی مجرد خـدمت ومجامعت قصدیله عسکر صائفه ایله دخی استصحـاب ایتمك مکروه
کوریلمش ایدی اما سرحدلرده کثرت مسلمین تحققندن صکره قصد مذکور ایله اتخاذ نسا محافظین ثغور حقـلرنده
مکروه کوریلمدی نکته‌سی اولدرکه اهـل عسکرك دار الحربده مکث واقامتلری بحسب الظاهر مدید اولمق ایله
مدت اقامتلرنده نسایه احتیاجلری شدید اولماز اما اهـل ثغورك مکث واقامتلری موفور بلکه عدم انفکاکله مأمور
اولملریله بلا اولاد وعیال اقامتدن آنلره ضجرت وملال حاصل اولمغله نساوذراری اتخاذ ایتملری جائز کوریلدی
واکر اهل ثغور هنکام ظهور اعداده بانفسهم دفعـلرینه مقتدر اوله میوب بلکه سائر مسلمیندن استمداده ودفع
اعدا ایچون اطرافدن امداده محتـاجلر ایسه بومقوله ثغور ومضایقده اتخاذ نساوذراری لایق اولماز زیرا بوصورتده
بالنفس دفع اعـدایه قادر دکللردر واطرافدن دخی امداد ایرشمك امر موهومدر وامر موهوم اوزره بنـاء احکام
نامشروع علی الخصوص بومقوله واجب الاحتیـاط اولان مواضعده بالکلیه ممنوعدر کورمزمیسنکه استمـداد
ایده‌جکلری مسلمین سائرین میانلرنده برفتنه وفترت یاخود خصوص آخر ایچون عصبیت وغیرت حاصـل واول
اهـل ثغوره اعانته قادر اولمیه‌جقلری مرتبه‌ده بربرلریله مشتغـل اولملری محتمل ومتوهم و بوتقدیرجه اول ثغرده
بولنان نساوذرارینك تلف وضیاعی امر مصممدر بوجهتـدن امورلرین اعانت اطرافه بنا ایتملری جائز اولمیوب انجق
کندوقوت نفسلرینه بنا قیلملری لازمدر وامام شعبی رحمه الله تعالی دن مرویدرکه قال علیه السـلام من ترك
دابة بمهلك فهی لمن احیاها یعنی اول کمسنه‌که محـل هلاکده دابه‌سنی ترك ایده اول دابه آنی تخلیص واحیـاقیلن
کمسنه‌نك ملکیدر و بعض علما بوحدیثك ظاهرینه تمسك وانما ایدوب دیدیلرکه برغازی اثنـاء هزیمتده دابه‌سنی
ترك ایدوب مسلم آخر دخی آلوب سـلامته چیقرسه اول دابه‌یه صاحب اولندن احق اولور زیرا کامالك اولمسی
کندو یدنده حفظ واحراز ایتمکله اولور ایدی ترك واعراضی ایله زائل اولوب صبوده ملتحق اولمغله هرکیم اخـذ
واحیـا قیلرسه آنك ملکی اولور الکن بزلر بوقولی قبول ایتمزز که قول مذکور تسبیب اهـل جاهلیه‌دندرکه بعض
حیوانلرینی محلنده تفصیل وبیان اولندیغی اوزره ملکلرندن اخراجله مطلق العنان ایدرلر ایدی وشرع شریف
آنی نفی ایتمشدر قال الله تعالی ماجعـل الله من بحیرة ولاسائبة یعنی الله تعـالی بحیره وسائبه‌یی مشروع
قیلمـادی عادت اهـل جاهلیه بویله ایدیکه برناقه بش بطن طوغروب آخر اولادی مذکر ظهور ایتسه ناقـهٔ
مزبوره‌نك قولاغنی شق وحلب ورکوبدن منع ایله سبیلن تخلیه ایدوب بحیره تسمیه ایدرلر ایدی وینه بریسی
مثلا خسته اولسـه صحت بولورسم ناقهم سائبه اولسون دیو نذر ایدوب صحت بولدقده ناقـهٔ معهوده‌یه
بحیره کبی تکریم وآنکلـه دخی انتفـاعی تحریم ایدرلر ایدی قرآن کریم بونك امثـالی بدع باطله‌یی نفی
وتحریم ایلدی وفی نفس الامر دواب خصوصنده تسییب مملوك عبید قسمنده اعتـاق مالك کبی دکلدر زیرا
اعتـاقله مملوکیت عبید زائل ویرینـه صفت مالکیت حاصل اولور اما دوابده صفت مالکیت پیدا اولمغـله
مملوکیتی ابقـا اولنور و مملوکیتی ابقـا اولندقده ینه صـاحب اولك مملوکی اولور وحرمت ملك انجق حرمت
مالك اعتباریله اولمغـله مجرد اخذ ایله اکا برکمسـنه مالك اوله‌مز واما م شعبی رحمه الله مسئـلهٔ مذکوره‌ده
صـاحب اولی اخذ ایدر وچیقروب احیـا ایدن کمسنه کندو مالندن انفـاق ایتمش ایسـه ده ینه نفقه‌سی لازم
کلمز دیو افتـا ایلدیکی منقولدر وبو بیـانله حدیث مذکور وهم راوی اوزره مبنی ایدوکی مستبـان اولمشدر
زیرا صحیح اولیدی آنی امام شعبی روایت ایتمش ایکن رسول الله صلی الله علیه وسلمدن روایت ایلدیکی حدیثك
خلافنه افتـا ایلمز ایدی و بومثللو حدیث شاذ مخـالف اصول اولدقده معمول به اوله میوب همان لایحل
مال امریء مسلم الابطیبة نفس منه حدیث شریفی مثللو قبولنه اتفـاق بولنان عامه رجوع ایتمك اولی اولور
و بوندن صکره من وجد عین ماله فهو احق به حدیث جیلی دخی صحت مقـالمزه دلیلدر یعنی اول کمسنه‌که
عـین مالنی برمحلده بوله اکا غیریدن احقدر وعمر بن عبـد العزیز رحمه الله دابهٔ مرقومه‌یی صـاحبی آلور اما

منفق کندو مالندن انفـاق ایتمش ایسـه نفقه‌سنی ویریر ایدی لـکن امام شعبی رحمه الله بغـیر اذن انفاق
ایتمش ایسه نسنه لازم اولمـازدیدی و بزلر دخی بوقولی اخذ ایده رز زیرا منفق ملك غـیره بغیر اذن انفـاقده
متبرع ایکن بنـهء نفسی ایچون غیره الزام دین ایتمـك اسنرحال آنکه غیر اوزره برفرد ایچون بو ولایت یوقدر
اما عمر بن عبد العزیز کویا دیر ایدیکه صاحب دابه دن خصوص انفـاقده دلالت اذن بطریق الظاهر معلومدر
زیرا دابه‌سنی تخلیصه کندو قادر اولسه البتـه مالندن اکا انفـاق ایدر ایدی عاجز اولدقده هر برقادر اولان
شخصله اخراجنـه استمداد واول شخص کندو مالندن دابه‌سنه انفـاق ایتمسنه رضـا وترك عناد ایتمش اولور
و دلالت اذن صریح اذن کبیدر لکن بزلر جوابنده دیرزکه اکرچه ذکر اولنـان استمدا د ورضـا مسلم ومحل
ارتضادر لکن استمداد ورضاسی غیرك نفقه سیله اوزرینه رجوع وجهی اوزره انفـاقنه تعلق محتمل اولدیغی
مثللو علی وجه التبرع انفـاقنه دخی تعلق محتمل بلـکه احتمـال ثانی اولادن اقدم واکملدر و بویله دلیـل محتمل
غیر ایچون کندو ذمتنده ایجـاب دین ایلمکه حجت اوله‌مز ومسئلهٔ مذکوره مسئلهٔ ودیعه‌نك نظیریدرکه مودع
صاحب ودیعه‌نك حال غیبتنده بغیر امر القاضی ودیعه اوزره انفاق ایلسه نکتهٔ مذکوره‌یه بناء اول نفقه‌سی ایله
صـاحب ودیعه اوزره رجـوع ایده‌مز مانحن فیـه دخی آنك کبیدر والله الموفق

باب صاحب الساقة اذا وجد فی اخریات النـاس رجلا مع دابته * یعنی دمدار عسـاکره رئیس اولان مرد کامل
کیرو قالمش بر رجلی دابه سیله بولسه نه معـامله ایتمك لازم ایدوکنه متعلق مسـائلدر امیر عسکر برکسـنه‌یی
کیرو قالانلری عسـکره الحاق ایچون دمدارلغه معین قیلمق هرحالده خصوصـا دار الحربه دخول وخروجده
امر مستحسندر زیرا بونده مسلمینـه نظر وشفقت واردر مثلا بعض کسـانه نوم یاخود ضعف وفتور عارض
اولدقده کاه اولورکه محل خوفده استراحت ایچون برمقدار نوم و جلوسه تصدی بعده عسکره ایرشه میوب
کند وضیـاعنه تعدی ایدر اما تکلیف لحوق عسکر ایدیجی بردمدار بولندقده امن تلف وضیـاع درکاردر
ونظیر ماده‌ده حضرت عمر رضی الله عنـه اوترکتم ابهتم اولادکم دیمشدر یعنی ای ناس کند وحالـکزده
بلاضابط ولاصاحب ترك اولنسه کز اولادیکزی دخی بیع ایدرایدیکز اکر رئیس دمداران برکسـنه‌یی دابه‌سی
یوریمکدن قالمش بولوب اول کمسنه تلف اولمامق ایچون دابه‌یی براغوب عسکره ایرشمکله امر ایلسه بلـکه آنی
آلوب عسـکره ایصال ودابه‌سین ترك واهمال ایلسه بعده دابه هالکه اولسه اوزرینه برنسنه‌نك ضمانی لازم کلمز زیرا رئیس
مرقوم دابه‌یه قطعا تعرض ایتمیوب انجق عسکره الحـاقله صاحبنه احسـان ایلدی اکر صاحبنی حبس ایدوب
هوا شیمی ضـایعه اولمغله اسائت دخی ایتمش اولسه ینه بردورلو ضمـان لازم کلمز ایدی صورت احسـانده
بالاولویه دروهم اول کیرو قالان ایکی بلیه‌یه مبتـلی درکه بریسی ترك ایدرسه دابه‌سی ضـایع اولمق وبریسی
دخی توقف ایدرسه کندو ضـایع اولمقدر واول کمسـنه‌که بویله ایکی شره مبتلی اوله اهونلرینی اختیـار ایتمك
واجبدر وخصوص ماده‌ده اهونلری ترك دابه‌در ورئیس دمداران اول کمسنه اوزرینه شرعا فعل واجب الاتیان ایله
امر ایتمش اولمغله احسـان ایتمش اولور ماعلی المحسنین من سبیل نظم جلیلی دلالت قطعیه‌سی اوزره محسنه
مقـابلهٔ اسائت ایتمـکه مساعدهٔ شرعیه یوقدر اما صورت مفروضه‌ده رئیس دمداران دابه‌یی صـاحبندن
اخذ و برجانبه دفع وصـاحبنی اول دابه‌یی اخذ ایتمـکدن منع ایلدکدن صکره دابه هالکه اولسه بوصورتده
قیمتنی ضـامن اولور زیرا دابه‌ده اخذ ودفعـله احداث ایتدیکی صنعی ایله اندن ید مالکی تفویت ایتمش اولمغله
غاصب اولدی توضیحی اولدرکه رئیس دمداران طرف امیردن دابه‌دن ید مالکی ازاله ایله مأمور اولمیوب انجق
مالکی عسـکره الحاقله مأمور اولمغله امتثال امرده تعرض دابه‌یه محتاج ومجبوردکل ایدی بوجهتله بشقه کمسنه‌لر
دابه‌یی ید مالکندن اخراج ایتدکده نیجه ضامن اولورسه بودخی ضامن اولور وکذلك رئیس دمداران دابهٔ مرقومه‌یی
ذبح یاخود ضربله قتل ایلسه ینه وجوب ضمان مقرر بلکه بوصورت دخی اظهردر اما صاحب دابه لجـامندن
طوتر ایکن رئیس دمداران یدینی لجـامدن فك وآنی عسکره الحـاق ودابه‌یه قطعا تعرض ایتمیوب همان محلنده
ترك واطلاق ایلسه‌ینه اصلا ضمـان یوقدر زیرا صنع وتعـدیسی ید مالکه حلول ایدوب دابه‌یه نزول ایلمدی
ونکتهٔ مذکوره امام ابو حنیفه وامام ابو یوسف رحمه الله علیهمانك ضمان غصب انجق مغصوبی ید مالك اوزرینه
ثابت اولدیغی محلدن تحویل ایله ید مالکی آندن تفویت وتعطیل ایدر برصنعله واجب اولور مثلا لجام دابه‌یی طوتوب
دابه‌یی صـاحبندن تبعیـد ایلسه ضامن اولور یوقسـه ید مالکی لجامدن فك ایله ضامن اولماز اکرچه ایکی
صورتده‌ده تلف دابه سبب واحد ایله دردیوقول وتفصیلرینه اصل اصیلـدر لکن امام محمد رحمه الله بو اصلی

دابه کبی محتمل النقل اولان اشیاده تسلیم ایدوب محتمل النقل اولمیان اشیاده کرك مغصوبده وکرك مالکده حادث اولان
صنع غاصب مالکدن ثمرات ملکی تفویت ایتمك اعتباریله احدهما مناب آخره نائب اولور نته کیم مجالس قاضی یه
نقلی ممکن اولان نسنه لرك دعوی وشهادتنده عینه اشارت لازم اما ممکن اولمیانلرده ذکر حدود لاجل التیسیر
مقام اشارته قائمدر دیو امامینه مخالفتی تصمیم وسبب اختلافی تفهیم ایلدی واکر راکب ایکن آنی کرها نزال
وعسکره ایصال ایلسه ینه ضمان یوقدر زیرا دابه ده قطعا احداث صنع ایتموب انجق صاحبنده احداث ایلدی

مطلب قصة لطیفة فی درع الزبیر رضی الله عنه

واکر رئیس دمداران اول رجلی اخذ وایصال ودابه سنی ترك واهمالدن صکره کیرودن برسریه کلوب دابهٔ
مذکوره یی آلوب اصلاح وانفاق ایده رك عسکره الحاق ایلسه لر بعده صاحبی ظهور ایتسه عین مالنه ظفر بولمغله
دابه سنه احق اولور واول سریه ایچون نفقه ایله ادعاء رجوع غیر مشروعدر زیرا صاحبی انفاقله آنلره امر ایتمشدر
وبز بو مسئله یی قریبا بیان قیلدیق وحکایت اولندیکه زبیر بن العوام رضی الله عنهك بر درع طویلی وار ایدی
اثناء راهده تحملی تعب ویردکده آنی طریق اوزره القا ایدر وکیدر ایدی صکره اواخر عسکرده بولنان بعض
اعراب سبب القاسنی بیلمیه رك آلوب قوناق محلنه ایصال ایدر ایدی بعده حضرت زبیر رضی الله عنه کلوب
جزاك الله خیرا فیما حملت من رمحی دیو دعا ایده رك الندن آلور ایدی وبالدفعات بویله ایتدیکی نقل اولندی امادابه یی

مطلب انفق الدابة المتروکة بامر الامیر

عسکره ایصالده خبرینی امیر جیشه اخبار ایتسه لر امیر دخی آنلر صاحبی بولنجیه دکین انفاقله امر ایلسه وانفاق ایلسه لر
صکره صاحبی کلسه دابه سین آلوب بعد امر الامیر انفاق ایتدکلرین ویروب قبل الامر انفاقلرندن نسنه ویرمز زیرا امر
مرقومده صاحب الدابه یه ملکنی حفظ واحیا ایله نظر وشفقت واردر زیرا دابه بلا نفقه تعیش ایتمز وانسان اجنبی دخی
ملك غیره تبرع انفاقه راضی اولماز وامیر عسکر ایچون عسکرندن هر برنظر نفسندن عاجز اولان شخص ایچون ولایت
نظر امر مقرردر بو جهتدن امر امیر ولایت شرعیه دن صادر اولمغله امر صاحب الدابه کبیدر اکر اهل سریه بز بعد الامر

مطلب اختلفوا فی قدر النفقة فالقول لمن

شو مقدار ایله انفاق ایلدك واول دخی نفقهٔ مثلیدر دیو دعوایه درکار اولوب صاحبی دخی قطعا نسنه انفاق ایتمدیکز دیو
انکار ایلسه قول صاحبنك قولیدر زیرا آنلر نفسلری ایچون آنك ذمتنده ادعاء دین ایدوب اول دخی منکر اولمغله قول بعد
الحلف آنك قولیدر وحلف مذکور دخی علم اوزره در زیرا استحلافلری دابه یه کیدی انفاقلرندن عبارت اولان فعل
غیر اوزره در وآنده یمین علم اوزره اولماز اما مدعالرینه ایکی شاهد مسلم اقامت ایدوب یاخود معلوم
امیر ایسه بو صورتده مدعالری علم امیر یاخود شهادت شاهدین مثللو حجت حکمیه ایله ثبوت بولمغله انکارینه

مطلب علم القاضی حجة

التفات اولنماوب نفقه ایله اوزرینه رجوع ایدرلر واکر اهل سریه دابهٔ معهوده یی امیره اخبار وشهودلری دخی
بونلر بو دابه یی بولدیلر وکیمك اولدیغن دخی بیلمزلر دیو شهادت ایتدکلرنده امیر دخی بیعی مناسب کوروب بیع ایلسه
جائز اولور زیرا بیعی صاحبنه نظر وشفقتدر زیرا قیمت انفاق وقت اولور که بهاسنی تجاوز ایدر وحفظ ثمنی دخی
حفظ عیننده اسهلدر وامیر ایچون عسکرینك اوزرینه ولایت نظری واردر وصاحبی ظاهر اولدقده ابطال بیعه

مطلب رادّ الآبق بحبسه بالجعل
مطلب بیع اللقطة

قادر اولمز وحقی انجق ثمننده در واکر امیر برزمان انفاقله آنلره امر ایتدکدنصکره بیع ایدوب آنلر دخی ثمنندن
انفاق ایتدیکمز مبلغی ویر دیو امیردن طلب وادعا وصاحبی حاضر اولسون کرکسه اولمسون انفاقلرینه اقامت
بینه ایله اثبات مدعی ایلسه لر آنلره بعد الامر انفاق ایتدکلرینی امیر اعطا قیلور زیرا آنلر مالیت دابه یی حفظ واحیا ایله
صاحبنك ذمتنده اول مبلغی استیجاب ایلدیلر حتی صاحبی حاضر اولسه نفقه لرینی آلنجیه دکین دابه یی حبسه
قادر اولورلر عبد آبقی ردایدن تحصیل جعل ایچون حبس عبده قادر اولدیغی کبی وبعد البیع ثمنی اول دابه ده اولان
مالیتك بدلیدر بنا برین امیر آنلرك مقدار حقلرین اول ثمندن اعطا قیلور بو بابده امیر عسکر صاحب الدابه طرفندن خصم
عد اولنمغله قبل حضور صاحب الدابه انفاقله امر ایتمسی ایچون بینه لری ابتداء قبول اولندیغی کبی اثبات انفاقلرنده دخی
مقبوله درزیرا اهل سریه ابتداء امیره کلوب بز شو دابه یی بولدیق صاحبنی دخی بیلمزز دیسه لر آنلره قول معهودلری اوزره
اثبات شهود ایله امر ایدوب بینه لرین قبول وانفاقله امر ایلر واکر صورت مذکوره ده اثبات شهود ایده مزلرسه وامیر دخی
انفاقله امر ایتمکده صاحبنه نظر ومنفعت ملاحظه قیلسه شو سیاق اوزره آنلره امر ایدوب دیمك جائزدر که بن اول
دابه یه انفاقله سزه شول شرطله امر ایلدم که اکر سوزیکزده صادق ایسه کز صاحبنه رجوع ایده سز واکر کاذب
ایسه کز سزه رد ور لوا مرم یوقدر وامیر بویله دیوب قولی اوزره دخی اشهاد ایتمك کرکدر یاخود دیمك جائزدر که اکر
سوزیکزده صادق ایسه کز دابه یی بیع وحفظ ثمنله سزه امر ایتدم واکر کاذب ایسه کز قطعا امرم یوقدر وسیاق
مذکورده فائده اولدر که صفت مزبوره اوزره امر واشهاد صاحب الدابه یه محض نظر ومنفعت اولور زیرا صادقلر ایسه
ملکی حیاتی بولوب محفوظ اولور واکر غاصبلر ایسه امر مشروح له ضمان لازمدن مستفید براءت اوله مزلر

کذلك اکر غاصبلر ایسه امر مشروحله بیعلری دخی مشروع اولماز واکر امر مذکور ایله بیع اولنوب ثمنی دخی ید بایعده
هالك اولدقدنصکره صاحب الدابه ظاهر اولسه نظر اولنور اکر امیره اخبار ایتدکلری قوللرین اقرار ایدر ایسه
بایع ضمان مبیع وثمنندن بری اولور زیرا بیعی اذن صحیح ایله اولدیغی متبین اولور واکر انکار ایدر ایسه بایع قیمتنی
ضامن اولور مکر مدعاسنه اقامت بینه ایلیه زیرا بینه ایله ثابت اولان حکما اتفاق خصمله ثابت کبیدر واکر قبل

مطلب باع الدابة المتروکة فوجدها صاحبها

خصومة البایع دابه سنی ید مشتریده بولسه ملکی ایدوکنه اقامت بینه ایدوب یدندن اخذه قادر اولور زیرا
عین مالنه ظفر بولمشدر واکر مشتری واجدك مدعاسی وامیرك بیعله امر ورضاسی اوزره اقامت بینه
ایدرسه اشترا ایتدیکی نسنه سالما ملکی اولور زیرا بینه ایله نفسی ایچون سبب ملك صحیحی اثبات ایلدی
واکر بینه سی یوغیسه دابه یی صاحبی آلوب مشتری دخی یدندن مبیع استحقاقله زائل اولمغله ثمنله بایعه
رجوع ایلر بو صورتده بایع دابه یی ضایعه ایکن بولمش ایدم وامیر دخی بیعله امر ایلمش ایدی دیدیکی دعواسنه
صاحبی مواجههسنده اقامت بینه ایدرسه کندو ثمنندن بری اولوب مشتری دخی صاحب مستحقنه رجوع
ودابه یی اخذ ایدر زیرا بینه ایله ثابت اولان اقرار خصمله ثابت کبیدر وقتیکه قاضی که حادثهٔ مذکوره اکا رفع اولنوب
بیع مزبوری اجازه وتنفیذ رجا اولنه کرکدر که جمیع مذکورات اوزره حضورنده اقامت بینه اولنمادقجه اجازه
وتنفیذ ایلمیه زیرا قاضی ایچون انجق جمیع مذکورات حضورنده ظاهر اولورسه ولایت اجازه وتنفیذ
ثابت اولور وظهور موصوف اقامت بینه یه موقوفدر والله اعلم بالصواب

باب سجدة الشکر * یعنی سجدهٔ شکر مشروع موجب الاجرمیدر یوقسه ممنوع مستوجب الزجرمیدر بیان
واعلانه دائر مسائل ودلائلدر رفیحان امیر جیشه بر خبر مسرت اخبار اولنوب اولدخی تشکر نعم الهیه یه
قصد ابتدار ایلسه همان قبله یه قارشو تکبیر ایله سجده یه واروب بعد الحمد والشکر والتسبیح ینه تکبیر ایله
رفع رأس ایتمك جائزدر وسجدهٔ شکر دیدکاری بودر وامام محمد رحمه الله عندنده سنتدر کذلك ابن سماعه
روایتی اوزره امام ابو یوسف قولی دخی بودر اما امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی آنی برشیء کورمز ایدی یعنی
برشیء مسنون یاخود شکر تام کورمز ایدی انجق تمام شکر رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم فتح مکه ده
ایتدکاری کبی ایکی رکعت نماز قیلمقده در دیر ایدی وابراهیم النخعی رحمه الله تعالی دن مرویدر که سجدهٔ شکری
مکروه کورر ایدی ینه بو قول کراهتی ابن سماعه ابو یوسفدن اول دخی ابو حنیفه دن رحمه الله تعالی روایت ایلدی
زیرا امر مثللو منظور صغیر وکبیر اولان ذات متعالی سمیر آنی ایشلدکده آنی کورن جاهل عمل معهود بویله
هنکام حدوث نعمتده یا امر واجب یاخود سنت متبعه در ظننه مائل اولوب اول امیر دخی دیندن اولمیان امری
دینده ادخال ایدیجی اولمغله مباشر ذنب وتقصیر اولور قال علیه السلام من ادخل فی دیننا ما لیس منه فهو رد
یعنی اول کمسنه که بزم دینمزدن اولمیان امری دینمزده ادخال قیلسه اول کمسنه یاخود ادخال ایتدیکی نسنه
مردود درو هم برساعت یوقدر که آنده الله تعالینك هر کمسنه اوزره صحت وجود وسائر کرم وجودی مثللو بر نعمت
متجددهسی اولمیه اکر اداء هر نعمت عندنده سجود ایله اشتغال ایلسه شغل آخره مجال بوله مز ایدی وبرنعمت
وشکره موفق اولوب سجده ایتدکده اول سجده سی دخی نعمت ثانیه اولوب سجدهٔ ثانیه اقتضا ایدر ایدی وهلم جرا
لکن امام محمد رحمه الله بو بابده مأثور اولان آثار حسنه یه اعتبار ایله آنی مستحسن کوردی جملهٔ آثاردن روایت
اولنمشدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری بشارت سرور ایله تبشیر اولندقلرنده شکر الله سجده ایدرلر ایدی
وروایت اولندیکه برمزمن کمسنه یه مرور ایتدکلرنده شکرا لله سجده ایلدیلر وابو بکر وعمر رضی الله عنهما دخی
اول مزمنه مرور ایدوب آنلر دخی سجده ایلدیلر وکتب حدیثده روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه

مطلب تفسیر المترجم لفظ النغاشی

وسلم برنغاشی کمسنه اوزره مرور ایتدکلرنده شکرا لله سجده ایلدیلر مترجم فقیر دیرکه نغاشی ضم نون وتخفیف
غین معجمه ایله ونغاش ینه ضم نون وتشدید غین معجمه ایله غایتله قصیر اولان انساندر لسان ترکیده جوجه
دیرلر کتابده یعنی ناقص الخلق دیو تفسیر لازم معناسی اولان حاصل ایله تعبیره محمولدر وروایت اولندیکه
ابو بکر الصدیق رضی الله عنه فتح یمامه خبری کلدکده سجده ایلدی وابو موسی الاشعری رضی الله عنهدن
مرویدر دیدیکه علی بن ابی طالب رضی الله عنه ایله نهروانده برابر ایدك فقال التمسوه یعنی آنی آره یك دیدی
یعنی ذوالیدیه یاخود ذوالثدیه نام کمسنه یی آره یك دیدی مترجم فقیر دیرکه ضم یا وفتح دال وتشدید یاء ثانیه ایله
ذوالیدیه یاخود یاء اولی یرنده ثاء مثلثه ایله ذوالثدیه ایکیسی دخی روایت وبر شخصك لقبیدر روایت اولایه کوره
تصغیر یددر الجکز صاحبی دیمکدر وثانیه یه کوره تصغیر ثدی درمه جك صاحبی دیمکدر ووجهی قریبا

ظاهر اولور وناس اول شخصی آره یوب بوله مدیلر حضرت علی رضی الله عنه تلاش ایله جبینی درلیوب
ماکذبت وما کذبت یعنی بن کذب ایتمدم و بکا خبر و یرن رسول الله علیه السلام دخی حاشا کذب ایلمدی دیر ایدی
وناس تکرار آره یوب آنی بر نهر صغیر یاخود قیو ایچنده بولدیلر همان جناب علی رضی الله عنه شکر الله تعالی
سجده یه واردی واصل قصه شو وجه اوزره روایت اولنمشدر که حضرت علی رضی الله عنه خوارجدن
طائفهٔ حروریه یی قتل ایتدکده ناسه دیدیکه انظروا فان فیهم رجلا احدی ثدیه مثل ثدی المرأة حدثنی به
نبی الله انی صاحبه یعنی مقتولینه نظر ایدیکز که ایچلرنده بر رجل واردر که ممه لرینک بر یسی عورت ممه سی
کبیدر نبی اکرم صلی الله علیه وسلم بن آنی قتل ایده جکیمی بکا خبر و یرمشلردر مترجم فقیر دیر که لقب شخص
معهود ثاء مثلثه ایله ذوالثدیه روایتنه کوره وجه تسمیه بیان مذکوردن ظاهر اولدی زیرا ثدیه تصغیر ثدی در
وثدی اکرچه مذکردر لکن قطعه یاخود بضعه اعتبار یله تصغیری تأنیث اولندی و شخص مذکورک ثدیینک
بری ثدی مرأه کبی اولمغله بو یله تلقیب اولندی اما یاء مثناة تحتانیه ایله ذوالیدیه روایتنه کوره اکرچه ثدیینک
بری ثدی مرأه کبی اولمغله مقدار ید غایتله کبیر اولدیغندن بو یله تلقیب اولندی دیمک ممکندر لکن صاحب
المغرب دیر که کلام علی رضی الله عنهده روایت صحیحه احدی یدیه مثل ثدی المرأة اولمقدر زیرا اول
شخصک الینک برنده منکبی اوزره طو پلنمش بر قطعه لحم وار ایدیکه آنی برکسنه چکسه دیکر الی مقداری
اوزا نور ایدی وصالیو یردکده ینه طو بلنور ایدی بو قول اوزره وجه تلقیب ایکی روایت اوزره دخی ظاهر اولور
بنه صددی بیان ایده لیم ناس کیدوب مقتوللری تقلیب ایدوب آنی بوله مدیلر تکرار امر ایلدیکه انظروا فوالله
ماکذبت وما کذبت اول حینده ناس دیدیلر که انجق تحت نخلده یدی نفر مقتوللر واردر هنوز آنلری تقلیب
ایلمدک حضرت علی رضی الله عنه ایشته آنلره نظر ایدیک دیدی راوی دیر که همان اول شخصی کوردمکه ایاغنه ایپ
طاقشلر چکه رک کتوروب اوکنه براقدیلر اول ساعت شکر الله سجده ایدوب ناسه ابشروا دیو مژده قیلدی و باعث
بو ایدیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم اکا خبر و یرمشلر ایدیکه ایچلرنده وصف مشروحله موصوف بر رجل بولنان
بر قوم یا علی سنکله قتال ایده جکلردر و آنلر اهل ضلالتدر بنا بر ین اول شخصی بولدقلرنده حضرت علی رضی الله عنه
حق اوزره اولوب خصملری اهل ضلال اولدقلری آشکار اولدیغی نعمت عظیمه بیلوب شکر الله سجده یه ابتدار ایلمدی
باب صلوة الخوف * مؤلف الکتاب علیه رحمة الملک الوهاب دیر که کیفیت صلوة خوفده ناس اختلاف ایلدیلر
لکن احسن اقاویل ابن عباس رضی الله عنهما وابراهیم النخعی رحمة الله علیهک قوللری وقوللری اوزره ابن عمر
رضی الله عنهمانک آنلره موافقت ایلدیکیدر که ناسی امام ایکی طائفه قیلوب برینی مقابلهٔ اعداده ابقا و بری ایله
شطر صلوتی ادا قیلر بعده اول طائفه مقابلهٔ اعدایه کیدوب طائفهٔ اخری توجه واقبال و آنلر ایله شطر صلوتی
ادادن صکره امام سلام ایله کندو صلوتنی اکمال ایدر بعده بو طائفهٔ ثانیه مقابلهٔ اعدایه کیدوب طائفهٔ اولی
عودته اقدام وصلوتلرین بلا قرأة اتمام ایدرلر زیرا اول صلوته ادراک ایتمکله جمیع صلوتده مقتدی حکمنده لردر
بعده بونلر کیدوب طائفهٔ ثانیه رجوع و بقیهٔ صلوتلرین قرائله قضایه شروع ایدرلر زیرا بونلر صلوتلرنده
مسبوقلردر و بونده اولان اختلاف آثار وتخالف علماء ابراری کذلک نوادر ابی سلیمان لابی یوسف نام کتابده
تحقیق اولنان دوشمن طرف قبله ده بولنمغله خلاف قبله ده بولنمغلرینک بینلرین حکم صلوة الخوفده تمییز وتفریق
مسئله لرینه دائر اولان نکت واسراری بزدخی کتاب الصلوتده بیان قیلدیق ومؤلف رحمه الله بو محلده حدیث
ابن عمر رضی الله عنهماده ان الامام یصلی بکل طائفة سجدة دیو ذکر ایلدی معناسی امام هر طائفه ایله
بر سجده قیلر وسجده ایله انجق معنای رکعت قصد ایلدی و بو معنی عند اهل الحجاز لغت معروفه درحتی سجد فلان
سجدة دیرلر صلی رکعة دیمکدر و ینه حدیث مذکورده ذکر ایلدیکه فان کان خوفا هو اشد من ذلک صلوا رجالا
علی اقدامهم او رکبانا مستقبلی القبلة او غیر مستقبلیها یعنی اکر مبتلی اولدقلری بوندن اشد بر خوف ایسه قدملری
اوزره راجلا یاخود راکبا وقبله یه متوجه یاخود غیر متوجه ادا ایدرلر ومرادی انجق طور دقلری یرده قیلرلر
یوقسه یوریدکلری حالده قیلمازلر دیمکدر زیرا یوریمک عمل کثیردر بحرده سباحت وحربده قلیج قلیجه قتاله
مباشرت منزله سنده در آنکله نماز جائز اولماز ومحمد بن یحیی رحمه الله تعالی دن روایت اولندیکه ان النبی علیه السلام
کان اذا سافر فنزل منزلا لم یقعد حتی یصلی رکعتین یعنی نبی اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری اثناء سفرده
بر منزله نازل اولدقلرنده ایکی رکعت نماز قیلمدیجه قاعد اولمازلر ایدی واهل حدیث بو حدیثی روایت مذکوره دن
اتم واز ید اولان اشبو وجه اوزره نقل ایدرلر که انه علیه السلام فی کل منزل کان یعین مکان الصلوة اولا فیصلی

مطلب تفسیر المترجم لفظ ذی الثدیة
وقول مغربی تأنیث احدی دخی مؤیددر *
وقریا بر نهر صغیر یاخود قیو ایچنده بولدیلر دینوب بو محلده تحت نخل دینلمک تناقضدر لکن بو محلده تحت نخلده بولدیلر دیو تصریح اولنمادی اما مقتضای سوق کلام تحت نخلده بولمری اولمغله ذکر اولنان نهر صغیر یاخود قیو دخی تحت نخلده واقع ایدیلر دیمکله توجیه اولنور والله اعلم *

فیه رکعتین یعنی هر منزلده ابتدا مکان صلوتی تعیین بعده آنده ایکی رکعت نماز قیلرلر ایدی وهر مسافره
لایقدر که بو سنته اقتدا ایده زیرا نزول مسافر استراحت ایچون نصب بدن اولمغله تقدیم امر دین اولی واحسندر
وروی ان النبی علیه السلام فی بیته کان یصلی و یسعی فی مهنة اهله و به امر امته فقال لا تتخذوا بیوتکم قبورا
یعنی روایت اولندیکه رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری سعادت خانه لرنده هم نماز قیلوب هم بعض
مصالح بیته سعی ایدرلر ایدی وامتلرینه دخی بو خصلت ایله امر ایدوب بیوتکزی قبور اتخاذ ایتمکز بیورمشلردر
بعض علما دیدیلر که بیوتلرین اتخاذ قبور ایتمکدن مرادلری خانه لرنده نماز قیلمامالریدر و بعضیلر دیدیلر که مرادلری
من غیر حاجة خانه لرنده نائم اولوب حوائج اهل بیتنه معین وقائم اولمامالریدر وقال علیه السلام جعلت قرة عینی
فی الصلوة یعنی بنم سرورم اداء صلوتده قیلندی وسرور نبوی قنده ایسه سرور امت دخی آنده اولمق الیق واحری
اولمغله اثناء سفرده بر منزله نزولده صلوتله ابتدا احسن واولی در مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیر که بحجان
بر مسلم الی واباغی بغلو اولد یغی حالده قتل اولنماغه مبتلی اولسه آخر اعمالی صلوة واستغفار اولمغیچون مستحبدر که
قبل القتل ایکی رکعت نماز قیلوب بعده ذنوبندن استغفاره درکار اوله قال علیه السلام من ختم کتابه بالطاعة
غفر له ماسلف یعنی اول کمسنه که دفتر اعمالی طاعتله مختوم اوله ذنوب سالفه سنه مغفرت اولنور وقال علیه السلام
الامور بخواتیمها یعنی اموردهٔ اعتبار انجق انجام کاره در وحدیث ابن عباس رضی الله عنهماده کلمشدر
قال علیه السلام من کان اول کلامه وآخر کلامه قول لا اله الا الله کفر له بین ذلک یعنی اول کمسنه که کلامنک
اول وآخری قول لا اله الا الله اوله ما بینه کفارت وباعث مغفرت اولور بنا برین صبیانه ابتداء قدرت تکلمده
و بعد تمام العمر هنکام موتنده کلمهٔ توحیدی تلقین ایتمکی مستحب کوردیلر تا که کلامنک اول وآخری کلمهٔ لا اله الا الله اوله
و بو بابده اصل ودلیل شان خبیبده نقل اولنان حدیث جلیلدر که خبیب بن عدی الانصاری رضی الله عنه
اسیر اولوب کفار اهل مکه یه بیع اولندقده اهل مکه آنی قتل ایچون حرمدن حله چقر دقلرنده بکا مهلت
و یریک ایکی رکعت نماز قیله یم دیوب آنلر دخی امهال ایتدیلر فصلی رکعتین یعنی ایکی رکعت نماز قیلدی بعده
دیدیکه لولا ان تظنوا انی جزعت من الموت لزدت یعنی موتدن خوف ایتدم دیو ظنکزدن خوفم اولمیه یدی
نمازی زیاده قیلر ایدم ور وایت اخراده فصلی رکعتین او جزهما کلدی یعنی ایجاز وتخفیف ایده رک ایکی رکعت
نماز قیلدی ودیدیکه لولا خشیة ان تقولوا جزع من الموت لطولت صلوتی یعنی موتدن قورقدی دیمکزدن
خوفم اولمیه یدی نمازیمی تطویل ایدر ایدم بعده مشرکینک یوزلرینه باقوب آنلردن انجق لسانی ایله شماتت یاخود
یدینه حجر یا عصا آلوب قصد اهانت ایدنلری کوردی بعده یوزلرینه باقدیغینک سببینی بیان ایدوب دیدیکه
والله انجق وجه عدو کوریرم یا رب بو محلده بندن رسولیکه تبلیغ سلام ایدر بر فرد یوقدر یا رب سن رسولیکه
واصحابنه بندن تبلیغ سلام قیل ور وایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه ده منبر اوزرنده
سلامنی رد بیوردیلر بعده خبیب رضی الله عنه دیدیکه اللهم احصهم عددا واقتلهم بددا ولا تبق منهم احدا
یعنی یا رب بو مشرکینی عدد احصا وهر برینه بشقه بشقه یاخود واحدا بعد واحد لعن ایله استئصال قیل وآنلردن
بر فردی ابقا ایلمه وکتب حدیثده زیاده قیلوب شو وجه اوزره افاده ایلدیلر که خبیب رضی الله عنه ساجد ایکن
قتل اولنمق تمناسیله قبله یه قارشو یوزی اوزره کندوبی حین قتلده القا لرینی رجا ایلدی وکفار ابا وعناد ایتمکله
خبیب دخی فلست ابالی حین اقتل مسلما علی ای جنب کان لله مصرعی نظمنی انشاده باشلدی یعنی بن حال
اسلامده قتل اولندیغمده رضاء الله ایچون اولان صرع وسقوطم قنقی طرفم اوزره اولورسه اولسون مبالات ایتمزم
صکره کفار بعد القتل آنی استدبار کعبه اوزره بردار ایلدیلر درحال خشبهٔ دار مستدیر اولوب کعبه یه استقبالی
بدیدار اولدی وخبیب رضی الله عنهک حین قتلده ایکی رکعت نماز قیلدیغی رسول الله صلی الله علیه وسلم استحسان
وسید الشهدا تسمیه سندن فضله هو رفیقی فی الجنة بشارتیله افضال واحسان بیوردیلر وصلوة موصوفه
اول وقتدن برو سنت معروفه اولمشدر مؤلف الکتاب رحمه الله دیر که جواز صلوة الخوف انجق دشمنه قارشو توقف اوزره
اولملرینه موقوفدر یوقسه استعمال سیوف ورماح وسهام وقتلرنده جواز ایله موصوف دکلدر زیرا بونلر اعمال
صلوتدن اولمیان عملردر وآنلره اشتغال ایله صحت صلوته مجال یوقدر بو صورتلرده الی وقت الفراغ تأخیر صلوته
مساغ واردر زیرا صلوة فائته یی صکره قضا وتدارک ممکن اما کف الید عن القتال ایله حالهٔ مذکوره ده صلوته
اشتغال ایلسه تدارک مافاته غیر ممکندر و بو مسئله ده اصل اصیل ابی سعید الخدری رضی الله تعالی عنه دن
مأثور اولان اثر جلیلدر دیمشدر که یوم خندقده کیجه نک بر وقتنه دکین نمازدن منع اولندیق تا که حق جل وعلا

مطلب الصلوة عند القتل صبرا

بزه كافى و بلاقتال امدادر بانى بزه وافى اولدى كما قال الله تعالى وكفى الله المؤمنين القتال بعده رسول الله صلى الله
عليه وسلم بلالى دعوت وامر ايدوب بلال صلوة ظهرى اقامت قيلدى ووقتنده وجه احسن اوزره قيلدقلرى
مثللو صلوة ظهرى قيلوب بعده صلوة عصرى اقامت وآنى دخى او يله قيلديلر بعده مغربى بعده عشايى قيلديلر وقصهٔ
مشروحه صلوة الخوفده هنوز فرجالا اوركبانا قول شريفى ايله نزول رخصتدن اقدم ايدى وابن مسعود رضى الله عنه
روايتنده كلمشدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم بلاله امر ايدوب اولا صلوة اولى ايچون اذان واقامت ايدوب صكره بعد
الاولى قيلنان هر برصلوة ايچون انجق اقامت ايلدى وينه ابن مسعوددن روايت اخراده بلاله امر ايلديلر هر صلوة
ايچون اذان ايله اقامت ايلدى وسن دخى روايت مذكوره دن قنقيسين اخذ ايلسك جائز وحسند رو بو اثر جليلده
شغل قتال ايچون جواز تأخير صلوته وفوائدده اشبو فعل نبوى اوزره استحباب القضاء بالجماعته دليل واردر واكر
مسلمين اعمال حربيه دن برنسنه يه تصدى ايتميه رك راجلا ياخود راكبا قائم واستوار ايسه لر نمازلرين ايما ايله قيلوب
ترك وتأخيرى جائز وسزاوار اولماز زيرا ركوع وسجوددن عجز حالنده ايما ايله اداجائز وبونلرك دخى صورت
مفروضه ده عجزلرى ظاهر وبارزدر وابن عباس رضى الله عنهما دن مرويدر ديركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضرتلرينه يوم احزابده صلوة عصر انسا اولنوب صلوة مغربى ادادنصكره عصرى قيلمدقلرينى تذكر ايلديلر
همان قالقوب آنى دخى قيلديلر وبو حديث جليل بعد النسيان سقوط ترتيبه دليلدر وبز بو مسئله يى كتاب الصلوتده
بيان قيلديق وحديث ابى سعيد الخدريده كلن يوم الخندق ايله حديث ابن عباسده كلن يوم الاحزاب ايكيسى بردر
وحديث اوله دورت صلوة ترك ايتدكلرى مذكور وحديث ثانيده بالكز صلوة عصرى ترك ايتدكلرى مأثوردر
وايكيسى دخى صحيحدر حتى مرويدر كه رسول الله عليه السلام شغلونا عن صلوة الوسطى ملأ الله قبورهم
وبيوتهم نارا بيورديلر يعنى مشركين بزى صلوة وسطى دن يعنى صلوة عصردن مشغول قيلديلر الله تعالى آنلرك
قبور وبيوتلرين نار ايله مملوء قيلسون وبين الحديثين طريق توفيق امرين مذكورين هر برى يوم واحدده واقع
اولمشدر ديوب تعدد قصه ايله تلفيقدر زيرا جنود اسلام خندقده اون يدى كون على التمام مكث وآرام واكثر ايام
مذكوره ده صبح وشام شغل قتاله اهتمام ايتمشلردر

باب الشهيد ومايصنع به * يعنى معناى شهيد وبعد الشهاده تجهيز وتكفيننده مسلك سديد نه ايدوكندن باحث
تفاصيل ومباحثدر مؤلف الكتاب رحمه الله ديركه شهيد اكرمعركه ده قتل اولنورسه قول اهل عراق وشام اوزره
غسل اولنمايوب انجق نمازينى قيلرلر وبز دخى بو قولى اخذ ايدرز وقول اهل مدينه اوزره نمازى دخى قيلنماز
حتى امام مالك بن انس رحمه الله تعالى دخى بويله قائل اولنلردندر وشارح الكتاب رحمه الله ديركه امام محمد رحمه الله
بو كتابنده ترجيح اقوال ومسالك ايچون كتب سائره سنده ذكر ايلديكى طريقك خلافنه سالك اولدى زيرا
بو مسئله ده اهل عراق واهل شام واهل حجازك اختلافلرينه نظر ايدوب ايچلرندن فريقينك اتفاق ايتدكلرى
قولى ترجيحله اخذ وقبول وفريق واحدك تفرد ايتديكى قولى رد ايله نكول ايلدى وبو بابده مسلك مؤلف اصحابمزك
مذهب ظاهرى اولان كثرت عدد قائلين ايله ترجيح اقوال حاصل اولمامق قاعده سنه مخالفدر وقرآن عظيمدن
الا الذين امنوا وعملوا الصالحات وقليل ماهم يعنى انجق ايمان وعمل صالحات ايدنلر آخره ظلم ايتمزلر واول طائفه
دخى قليللردن برقليل ياخود عجب قليلدر دخى ولكن اكثر الناس لايعلمون يعنى الله تعالى اخلاف وعد ايتمز
لكن اكثر ناس الله تعالى نك وعدينى وصحت وعدينى بيلمزلر دخى وما اكثر الناس ولو حرصت بمؤمنين يعنى يا محمد
اكثر ناسك ايمانلرينه هر چند حرص واظهار معجزاتده مبالغه دخى ايتسك بنه عناد واستكبار وكفر اوزره ثبات
واستقرارلرندن ناشى ايمانه كلمزلر نظم كريملرينك ظاهرلرى مذهب اصحابمزه دليل باهردر لكن جناب مؤلفك
بو بابده دقت انظار وصحت اعتبارينك وجهى اولدركه بو مقوله احكامده اختلاف علماء اعلام انجق مغازيده وقوع
بولان فعل نبويده اشتباه آثار اوزره ترتب ايلديكى آشكاردر ومغازيده واقع اولان فعل نبوى دخى محضر صحابه ده واقع
امر ظاهر مقرر اولمغله مانحن فيه اولان مسئله كبى فريق واحدك تفرد ايلديكى ماده ده وقوع تهمت غلط فريقينك
اجتماع ايتديكى ماده ده وقوعندن اظهردر زيرا جابر بن عبد الله رضى الله عنهما رسول الله صلى الله عليه وسلم شهداء
احد اوزره نماز قيلديلر ديو روايت ايلدى واكثر صحابه رسول الله عليه السلام جمله سى اوزره نماز قيلديلر
حتى حضرت حمزه رضى الله عنه اوزره يتمش كره نماز قيلديلر وحضرت حمزه پيشكاه سعادتلرنده موضوع ايدى
هر بر رجل شهيدى كتوردكلرنده آنى وحضرت حمزه نك اوزرينه برابر نماز قيلديلر ديو روايت ايدرلر
وجابر رضى الله عنه اول كونده والدى وخالى قتل اولنمغله آنلره مشغول اولوب شهدا اوزره صلوة رسول الله

عليه السلام حاضر دكل ايدى زيرا مرويدر كه جابر رضى الله عنه والدى ايله خالنى مدينه يه كوتورمش ايدى
ناكاه منادى رسول الله ادفنوا القتلى فى مضاجعهم يعنى مقتوللرى مكان قتللرنده دفن ايديكز ديو نداوافاده
ايلدكده جابر رضى الله عنه دخى والد وخالنى اعاده قيلدى بو جهتله روايت جابرده توهم غلط اظهر ايدوكى
وقوع شبهه دن برتردر بوندن صكره صحت مقالرينه معقول ايله استدلال ايدوب ديديلر كه صلوة على الميت
ميت ايچون ترحم واستغفار ايكن سيف شهادت محاء ذنوب اولمغله شهيد آنلردن مستغنى ايدوكى آشكاردر
وبز جوابلرنده ديرزكه صلوة على الميت مجرد تعظيم وكرامت ايچون مسلك مسلم اوزره حقوقندن اولمغله
شهيد بويله تعظيم وكرامته جمله دن احقدر وهم شبهه يوقدركه درجهٔ شهداما صدق ليغفر لك الله ما تقدم
من ذنبك وما تأخر اولان سيد المرسلين صلوات الله عليه وعليهم اجمعين درجه لرندن دوندر بويله ايكن
اصحاب كرام نمازلرين قيلمغله تعظيم واكرام ايلديلر وجمله ناس دخى صلواتلرنده وارحم محمدا وال محمد
ديو دعاء رحمته استيناس ايلمشلردر بو مقدمه لردن شهيد مؤمنلرك استغفار ودعاء رحمتلرندن مستغنى اوله جق درجه يه
رسيده اولمديغى بزه ظاهر وبديد اولدى وينه اهل مدينه دن بعضيلرى شهيد نص قرآنله حيدر وحى اوزره نماز
قيلنماز ديو استدلال ايلدى لكن بو دخى ضعيفدر زيرا شهيدك حياتى انجق احكام اخرتده در بو قسم احكام دنياده حقوق
ناسه نظر ايله ميتدركه ميراثى تقسيم وزوجه سى بعد العدة آخره تزويج وتسليم اولنور وصلوة على الميت دخى
احكام دنيادندر انجق غسل اولنمديغى اوزرنده بولنان دمى يوم قيامتده خصمى اوزره شاهد اولمغيچوندر
قال عليه السلام فى شهداء احد زملوهم بدمائهم فانهم يبعثون يوم القيامة واوداجهم تشخب دما اللون
اون الدم والريح ريح المسك يعنى شهدايى دملريله وخون آلود اولان اثوابلريله صاروب دفن ايديكز كه آنلر
يوم قيامتده شويله بعث اولنورلر كه بيون طمرلرندن ياخود مطلقا طمرلرندن بركونه دم سيلان ايدركه آنك لونى
اكرچه لون دمدر لكن رايحه سى رايحهٔ مسك ايله همدمدر بو حديثه بناء شهيدك اثوابندن برنسنه اخراج اولنماز
حتى روايت اولنديكه حضرت حمزه رضى الله عنه حين شهادتنده اوزرنده بولنان نمره تعبير اولنور برشملهٔ
مخططه ايچنده تكفين اولندى لكن سلاحى نزع اولنور زيرا آنى دفع ضرر عدو ايچون لابس اولمش ايدى
شمدى احتمال ضرر مرتفع اولمغله احتياجى منقطع اولدى وهم مقتولى اسلحه سيله دفن ايتمك عادت اهل جاهليه در
وبزلر ايسه آنلره تشبهدن نهى اولنمشز وسلاحدن غيرى سراويل وقلنسوه ومنطقه وخاتم وخف مثللو جنس
كفندن اولميان نسنه لر دخى نزع اولنور ائمهٔ تابعيندن برجماعتدن قولدن بو يلجه منقولدر وشهيدك اصحاب
واولياسى حقلرنده كفننده اثوابندن ماعدا ايلدكلرى مقدارى نسنه ضم ايتملرى جائزدر وبو قول ايله كفن رجال
انجق ايكى ثوب ياخود اوچ ثوبدر ديو تقدير ايتدكلرى امر واجب اولمديغنه استدلال اولنور واحكام سابقه انجق
معركه ده قتل اولنان شهدايه لاحقه در امامرتث اولورسه اكرچه احكام آخرتده شهيد اولور لكن سائر موتاى
مسلمين كبى غسل وتكفين اولنور ومرتث لغتده اول كسنه دركه مجروح اولوب روحندن برمق قالمش ايكن معركه دن
نقل اولنه ثوب رث قوللرندن مأخوذ در خلق ديمكدر كهنه معناسنه در وشرعده اول كسنه دركه معركه ده
مجروح اولدقدنصكره بعض منافع حيوتله انتفاع ايده بو جهتله اول كسنه حكم شهادتده ثوب خلق كبى
ضعيف اولمغله اكا شهيد حقيقى معامله سى جائز اولماز مثلا معركه دن حيوتله رفع اولنوب ايادى رجالده فوت
اولسه ياخود خيمه سنده برمقدار تيمار اولندقدنصكره فوت اولسه فى الجمله راحته واصل وبعض منافع حيوته
نائل اولمغله مرتث عد اولنور اما اثناء صفوفدن مجرد وطئ خيولدن صون ايچون ابقلرندن سورييه رك اخراج
ايلسه لر بو صورتده نقلى ايصال راحت ايچون اولمغله غسل اولنميوب شهيد حقيقيده ادراج اولنور اما بعد الجرح
اكل وشرب ايلسه بعض راحته نائل اولمغله غسل اولنوب شهيد حقيقيده داخل اولمز مؤلف الكتاب
رحمه الله ديركه زيد بن صوحان رضى الله عنه دن مرويدركه يوم الجملده شهيد اولوب وصيتنده ديمشدركه
بندن خفيمك غيرى ثوبمى نزع ودممى دخى غسل ايتميوب همان ارضه دفن وقبريمك اوزرينى تسويه ايديكز
زيرا بن محاجه يه قادر بركسنه يم يوم قيامتده قاتلم ايله محاجه ايده رم بو اثر جليلده ثياب شهيددن جنس كفندن
اولميانلردن غيريسى نزع اولنمايوب واوزرنده بولنان دم دخى يوم قيامتده اكا شاهد اولمغيچون غسل اولنمديغنه
دليل واردر وسعد بن عبيد رضى الله عنه دن مرويدر كه قادسيه ده ناسه خطبه ايدوب انا لاقون غدا
فستشهدون فلا تغسلوا عنا دما ولا تكفنونا فى ثوب الا ما علينا ديدى يعنى بزلر يارين دوشمنه ملاقى ودرجهٔ
شهادته دارج ورافى اولاسى كركدر بزدن غسل دم ايتمكز وبزى اوزرمزده بولنان ثوبك غيريده تكفين ايتمكز

وبو اثر معتبر دخی دعوای مذکوره مزه دلیل اظهردر کویا ولا تکفنونا فی ثوب الاما علینا قولنده دخی امر کفنده
موجب زینت اولان زیاده یی مکروه کورمشدر یوقسه مطلقا حرمت زیاده یه مبنی دکلدر وامام زهریدن
منقولدرکه قال علیه السلام یوم احد انا شهید علی هؤلاء یوم القیمة زملوهم فی ثیابهم یعنی اشبو شهداء
احدك جمیع محاسن احواللری او زره واقف اولمامله یوم قیامتده حسن حال اوزره شهادتلرینه بن شاهدم همان
آنلری اثوابلری ایچنده صاروب دفن ایدیکز بعده ای هؤلاء اکثر اخذا للقرآن یعنی اخذ قرآن جهتندن بونلرك
قنقیسی اکثردر دیو سؤال بیوردیلر وقنقی شهیده شو اکثردر دیو اشارت اولندیسه آنی لحد ده آخرك اوزرینه تقدیم
وقبر واحدده ایکی واوچ کسنه یی دفن ایدرلر ایدی و بو حدیث نبویده عند الضرورة قبر واحدده دفن جماعتك
جوازنه دلیل قوی واردر و یوم احدده انصاره جراحات عدیده ومشقت شدیده اصابت ایتمکله رسول الله صلی الله
علیه وسلم حضرتلرینه هر شهیده برقبر مخصوص حفرینك اوزرلرینه صعوبتندن شکایت ایتدکلرنده حاللرینه
رحم وشفقت برله عمقوا واوسعوا وادفنوا الاثنین والثلثة یعنی لحدلری عمیق وواسع ایدوب ایکیسنی واوچنی
برلحدده دفن ایدیکز قول شریفلریله اظهار رخصت بیوردیلر لکن وقت حاجتده هر ایکی میتك میاننه
حاجز اولمق ایچون ترابدن وضع ایتمك لایقدرکه حکم قبرینه لاحق اوله و وضع حاجز ایله رجل ومرأه یی
دخی قبر واحدده دفن ایلمك جائزدر ومؤلف دخی ابراهیم نخعی علیه الرحمة دن بویله روایت ایلمشدر ودفن
اولنانلر رجل ومرأه اولدیغی صورتده رجل افضل اولمغله جانب قبله یه تقدیم اولنور اما ایکیسی دخی رجل
ایسه قنقیسی افضل ایسه یینه اول تقدیم اولنور علی ما قال علیه السلام قدموا اکثرهم اخذا للقرآن یعنی
اخذ قرآن جهتیله قنقیسی اکثر ایسه آنی تقدیم ایدیکز زیرا اوائل اسلام اولمغله اول ایامده اخذ قرآن جهتیله
اکثر اولان افضللری اولور ایدی زیرا قرآنی احکامی ایله هنوز تعلیم ایدرلر ایدی و بوندن صکره مؤلف رحمه الله
یوم احدده منادی رسول الله علیه السلام ادفنوا القتلی فی مضاجعهم یعنی مقتوللری مکان قتللرنده
دفن ایدیکز دیوندا قیلدیغنی مشعر اولان حدیث جابری روایت ایلدی لکن فعل مذکور مستحبدر واجب
دکلدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم دن صدور امر مشروحی انجق صحابهٔ کرامه بورتبه قرح وجرح اصابت
ایتمش ایکن نقل مقتولین ایله دخی مشقتلرین مناسب کورمدکلرینه حمل ایدهرز ومحمد بن سیرین رحمه الله
تعالی دن منقولدر دیدیکه یزید بن معاویه بر دفعه جیش مسلمین اوزره امیر قیلندقده ابو ایوب الانصاری
رضی الله عنه برغزوه دن تخلف ایتمش ایکن اویله فاسق ایله کیتمکی لایق کورمیوب مکث وتوقف ایلدی بعده
فسق امیربکا نه زیان ایدرایدیکه بویله پشیمان اولدم دیو زیاده پشیمان اولوب دفعهٔ اخیره ده ینه یزید
سرعسکر اولدقده ابو ایوب دخی برابر سفر براولدی اثناء سفرده مریض ومحتضر دوشوب یزید دخی عیادهسنه
حاضر وبکا متعلق حاجتك وارمیدر دیو تطییب خاطر ایتدکده بلی واردر وحاجتم اولدر که فوت اولدیغمده
بنی غسل وتکفین ایدیکز بعده مسلمینه زحمت اولمازسه نعشمی بلاد کفاره ایصال وآنده دفن ایدرسز دیدی
وحکم مزبور دخی امر واجب دکلدر لکن ابو ایوب رضی الله عنه حضرتلرینك بلاد کفاره نقل ودفنله
وصیتی صف اعدایه اقرب اولمغله مرابط ایکن فوت اولنلرك ثوابنه نائل یاخود کثرت زیارت مؤمنین ایله
شهرتدن ابعد اولمغله رضای حقه واصل اولمق ایچوندر وقد قال علیه السلام لا تتخذوا قبری بعدی عیدا
یعنی قبریمی بندن صکره عیدگاه کبی مجمع ومعبد اتخاذ ایتمکز وقال علیه السلام قاتل الله الیهود اتخذوا قبور
انبیائهم مساجد یعنی الله تعالی یهودی قهر ایلسونکه قبور انبیالرین مساجد اتخاذ ایلدیلر ومغازیده
مذکوردرکه وصیت مشروحه سیله عمل ایدوب کیجه ایله دفن ایلدیلرناگاه قبرندن سوی آسمانه برنور اوجکیر
صعود واول موضعه قریب اولان مشرکینه دخی منظور ومشهود اولدی ارته سی کون مشرکین ارسال
رسول الله ایچکزده بوفوت اولان کیم ایدی دیو سؤال ومسلمین دخی پیغمبر عمزك اصحابندن ایدی دیو کشف
حال ایتدکلرنده مشاهده ایتدکلری نور کرامت باعث هدایت اولوب اسلامه کلدیلر وابن ابی ملیکه
حضرتلرندن منقولدرکه عبدالرحمن بن ابی بکر رضی الله عنهما مکه یه قریب حبشی نام محلده فوت اولوب آندن
نقل ومکه ده دفن اولندی صکره همشیرهٔ کرامتشیره سی حضرت عایشه رضی الله عنها مدینه دن حج یاخود
عمره قصدیله مکه یه کلوب قبرینی زیارت وشو بیتلری تأسفکان انشاد وقرائت ایلدی وکنا کندمانی جذیمة
حقبة * من الدهر حتی قیل لن یتصدعا * فلما تفرقنا کانی ومالکا * لطول اجتماع لم نبت لیلة معا وبو ایکی
بیت متمم بن نویره نکدرکه قرنداشی مالکه مرثیه ایتمشدر معناسی دیمکدرکه قرنداشم مالك ایله ایکمز جذیمة

مطلب فضل اهل القرآن

مطلب دفن الاثنین فی قبر واحد

مطلب دفن الرجل والمرأة فی قبر واحد

مطلب نقل المیت من موضع مات فیه الی الآخر

الوضاح نام ملکه قرق سنه لاینقطع منادمه ایدن مالك وعقیل کبی دهردن برمدتده بربیمزه مقارن ایدك
حتی بونلر ایچون مفارقت یوقدر دیرلر ایدی وقتاکه مفارقت ایتدیك کویابن ومالك طول اجتماعیمز وقتنده
دخی برکیجه برابر بیتوتت ایتمشز بعده دیدیکه اما والله اوشهدتك مازرتك ولوشهدتك مادفنتك الا فی
مکانك الذی مت فیه یعنی یا قرنداشم عبدالرحمن اکر حین مرضکده حاضره اولوب سنی کورمش اولیدم
قبریکی زیارت ایتمز ایدم وینه حاضره اولیدم سنی انجق فوت اولدیغك برده دفن ایدرایدم وانشاد شعر ایله
قول مذکوری ذکر ایتمسی انجق غربتده وفاتنه تأسفن اظهار وزیارت قبرینا مناسب ایکن مباشرتندن
اعتذار ایچوندر زیرا لعن الله زوارات القبور حدیث شریفینك ظاهری نسابی زیارت قبوردن مانعدر اکرچه
حدیث مذکور نسوان زیارت قبورده اختلاط رجال یاخود جزع وفزع له رفع اصوات ملال ایتملری مثللو منکراته
مقارنتلریله مأولدر اما ظاهر نظمندن خوف وحجاب ایتمکله قول مذکور ایله اعتذاره شتاب ایلدی وبونده
اکا دلیل واردرکه مقتول ومیت فوت اولدیغی مکانده واول محلده اولان قومك مقابرنده دفن اولنمق اولی در
کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری حجرهٔ عایشه رضی الله عنهاده فوت اولملریله ینه
آنده دفن اولندیلر مؤلف رحمه الله دیرکه اکر برمیل یاخود ایکی یاخود بومقداره قریب برمحله نقل اولنورسه
ضرر ویرمز وبوقولنده میتی بربلده دن بلدهٔ اخرایه نقلده کراهت اولدیغن بیان واردر زیرا مکروه اولمیان
مسافه یی انجق برایکی میل ایله تقدیر ایتمشدر ووجه تقدیر اولدرکه بعضا مقدار مذکوره نقل موتی لازمهٔ
حالدن اولوب زیاده سی هرحالده فائده سز نسنه یه اشتغال قبیلندن اولور زیرا جمیع ارض کفات میتدرکه
آنی کفت وضمه کفایت ایدر قال الله تعالی الم نجعل الارض کفاتا احیاء وامواتا یعنی بز عظیم الشان ارضی
موضع کفت وضم اولوب احیایی بیوتنده واموانی قبورنده ضم وجمع ایدر قیلدیغمی یعنی ارضی بویله قیلدق
اما حبوتده اولان برمحلدن محل آخره البته برغرض ایچون تنقل ایدر وبویله غرض مقصود میت حقنده ناموجوددر
ونقل طویلده برقاچ کون تأخیر دفنندن غیری ضرر اولمسه کرا هتنه اولدخی کفایت ایدر ایدی وحسن
بصری رحمه الله تعالی دن منقولدرکه برمقتولك اسفل صدرندن رأسنه وارنجه جسدینی بولسه لر غسل
ایدوب نمازینی قیلرلر مرادی اکثر بدنی یاخود نصف بدنی مع الرأس بولنسه دیمکدر وبزدخی بوقولی اخذ ایدرز زیرا
میت واحد اوزره اعادهٔ صلوة جائز دکل ایکن اکر نصف بلا رأس ودخی اقل اوزره نماز قیلنسه صکره نصف باقی مع
الرأس یاخود اکثر بدن ظاهر اولسه میت واحد اوزره تکرار صلوته بادی اولور اما صلوة اکثر بدن یاخود نصف
مع الرأس اوزره واقع اولسه محذور مزبور برطرف اولور لکن مقتول مرقومك اکر فی سبیل الله قتل اولندیغی معلوم
ایسه غسل اولنماز واکر غیر معلوم ایسه البته غسل اولنور زیرا غسل موتای بنی آدمك سنتیدر انجق حق شهیدده
بیان ایتدیکمز غرض تحصیل ایچون اسقاط وتنزیل اولنمشدر بناء علی ذلك شهید ایدوکی بیلنمدکجه موتای
سائره کبی غسلی واجب اولور وابی برزة الاسلمی رضی الله عنه دن منقولدرکه فرسنك عنانی یدنده ایکی رکعت نماز
قیلرایکن عنان فرس یدندن چیقوب فرسی دخی قبله یه قرشو کتدی وابو برزه دخی نماز ایچنده آردنجه کیدوب
ینه عنانی اخذ وقبله دن دونموب آردینه یوریمرك کلدکدنصکره بقیهٔ صلوتی تکمیل قیلدی وآنی برشخص
نادان کوروب بوشیخه نه یاپارلر آنی شویله ایتسون وبویله ایتسون دیه رك اطالهٔ لسان ایلدی بعده ابو برزه رضی الله عنه
نمازندن فارغ اولوب دیدیکه شمدی بکاشتم ایلین کیمدر بن رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صحبت ایتدیك وامر
دینده تیسیر وتسهیلنی کوردیك اکر بنم فرسم فرار وتباعد ایدیدی صکره بن آنی طلب ایدیدیم بکا غایتله عسرت
ومشقت اولور ایدی اول اثناده جماعت حضار اول شخص مردم آزاره بره خبیث خباثتك سکا بیشمزمی ایدیکه
اصحاب رسول الله صلی الله علیه وسلمدن برذاته اطالهٔ لسان ایدرسین دیو لوم وتوبیخه درکار اولدیلر وبو اثر جلیلده
اکا دلیل واردرکه غازی نمازده عنان فرسنی اخذ ایتمك جائزدر زیرا یانده سائس الخیلی بولنمیان کسنه اخذ عنانه
البته محتاجدر وهم نماز ایچنده لدی الحاجة قبله یه قارشو مشی قلیل مفسد صلوة دکلدر کورمزمیسنکه ابو بکره
رضی الله عنه عند باب المسجد تکبیر ورکوع ایدوب وحال رکوعنده آهسته کیده رك صفه یه واصل اولدی اما مشینده
قبله یی آرقه سنه آلسه نمازی فاسد اولور لکن فسادی مشیندن اولمیوب بلکه شرط جواز صلوة اولان استقبال
قبله یی تفویتدن اولور وابو برزه رضی الله عنه قصه سنده ذکر اولنان شخص نادان ظن اولنورکه ابو برزه یی
بیلمیوب ولاجل الفرس نماز ایچنده مشیئی استعظام ایتدیکندن اطالهٔ زبان دشنام ایلدی صکره ابو برزه
رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله صحبت ایتدیکنی وخبر دینکم الیسر حدیث شریفی اوزره امر دینی ناس اوزره

مطلب زیارة القبور للنساء

مطلب نقل المیت من بلد الی بلد

مطلب الصلوة علی بعض المیت

مطلب جواز اخذ عنان الفرس فی الصلوة

قولاوفعلا تيسير بيوردقلرينى كورديكنى بيان ايله عذرنفسنى اعلان ايدوب اول نادانه مقابله ومكافاته عطف عنان
ايلمدى بنا برين جماعت حضار آنك يرينه توبيخ شخص نابكاره دركاراولديلرومسلك معهود معاشرت ناسده
رطريق محموددرينه مؤلف رحمه الله ديركه اهل غزاوسائر اهل سفر نوافل صلوتى دابه لرى اوزرنده خلاف قبله
كيتدكلرى جانبه ايما ايله قيلملرى جائزدرزيرا نوافل وقت معينه عدم اختصاص جهتيله دائم ومستمر اولمغله
هروقتده نزول واستقبال قبله ده مسافره لحوق حرج ظاهر اولوب استدامت صلوة ايدن مسافرحقنده اثبات
رخصت باينده شبه عذر ايدوكى باهردر ومسئلهٔ مزبوره يه دليل اقوى حديث ابن عمر رضى الله عنهمادركه
رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينى برحمار اوزره جانب خيبره توجه ايده رك ايما ايله نماز قيلرلر ايكن
كوردم ديدى وابن عمر رضى الله عنهمادخى بويله ايدرايدى وجابر رضى الله عنه دن مرويدركه رسول الله صلى الله
عليه وسلم حضرتلرينى غزوهٔ انمارده راحله لرى اوزره وجهلرى جانب مشرقه نماز قيلدقلرين وخيبره كيدرايكن
دخى كاه قبله يه مستقبل وكاه مستدبر قنقى جانبه توجه ايدرلرسه اول جانبه قارشو نماز قيلدقلرين كوردم ديدى
وبو آثاردن جوازصورت مذكوره بديدار اولدى بعده مؤلف رحمه الله تعالى بويله ذكرايلديكه اثوابى بولنمايوب
عريان اولان غزاة كركدركه غايت تستراوزره قاعدا ومنفردا ايما ايله اداء صلوة ايده لر وقول مذكور ابن عباس
وابن عمر رضى الله عنهم دن منقول ومأثوردر وينه ديركه مذكورينك جماعتله قيلملرين تحسين ايتم اما مراد ايدرلرسه
بصرجماعت امامك موضع عورتنه اصابت ايتمك ايچون امام وسط صفده قعود واقامت ايتمك كركدرتنه كم نسا
بربريله امام وجماعت اولدقلرنده دخى بويله ايتمك سنتدر بعده مؤلف رحمه الله جمع بين الصلوتين مسئله سين
ذكرايدوب ديديكه غزا واسفار سائره ده فعلا جمع صلوتين جائزاما وقتا جائزدكلدر معناسى ايكى صلوتى برينك
وقتنده قيلمق غيرمشروعدر اماصلوة متقدمه يى آخروقتنه دكين تأخيرد نصكره نزول وآخروقتنده ادا ايدوب
بعده صلوة متأخره نك وقتى كيرنجيه دكين مكث وآرام وآنى دخى اول وقتنده ادايه قيام ايتمك جائز وغيرممنوعدر
وابن عمر رضى الله عنهما بويله ايشلدى ورسول الله صلى الله عليه وسلم دخى سرعت سيره اهتماملرنده بويله
ايدرلر ايدى ديو روايت اولندى وبوفصولك تمامى كتاب الصلوتده بزبيان واتمام قيلديق والله اعلم

✱ باب صلوة القوم الذين يخرجون الى العسكر يريدون العدو ✱

يعنى قصد اعدا اوزره عسكر اسلامله خروج ايدن جماعت صلوتلرين قصر واتمام ايتملرينه متعلق مسائل مهامدر
مؤلف الكتاب عليه رحمة الملك الوهاب ديركه مسلمين ايچون مسافهٔ بيتلرى انجق يوم واحد اولمق اوزره ايكى بلده
اولوب بريسى ارض حربه آخردن اقرب اولسه واول اقرب اولان بلده نك والبسى بلدهٔ بعيده والبسنه يازسه كه
خليفه بكا غزا ايله فرمان ايلدى سنده طرفكده اولان عسكره اعلام قيل كه بكا كلسونلر وبن دخى بلدمدن
فلان كونده حركت وقيام ايتسم كركدر ومكتوب مزبوره امتثالا بلدهٔ بعيده ده اولان عسكر دخى بلدهٔ قريبه
والبسى ايله قصد غزا اوزره چيقوب ارض حربدن نه محله كيده جكنى دخى بيلمسه لر نظر اولنوراكر بلدهٔ
قريبه ايله ارض حرب ميانده ايكى كونلك مسافه وارايسه بلدهٔ بعيده عسكرى همان كندو بلده لرندن
چيقدقلرى كبى قصر صلوة ايدرلر زيرا اوچ كونلك مسافه كيده جكلرى متيقنلريدر زيرا بلدهٔ بعيده دن
قريبه يه بر كونلك وقريبه دن دخى ارض حربه ايكى كونلك مسافه واردر واهل غزا دخى البته دارالحربه كيره جكلردر
بوجهتله قصر صلوة ايدرلر واكر ايكى كونلكدن اقل ايسه اهل بلدهٔ بعيده دخى اتمام صلوة ايدرلر زيرا والى دارالحربدن
نه محله كيده جكنى بيلمزلر بلكه والى اول دارالحربى تجاوز ايتميه جكدر وامر عبادتده انجق احتياطله عمل اولنور وبوبابده
احتياط انجق عملى متيقن اوزره بنا ايدوب محتمل اوزره ايتمكده در واهل غزا واليلرينه اطاعتلرى واجب اولمغله نيت
سفر واقامتده اكا تابعلردر عبد مع المولى وزوجه مع الزوج منزله سنده لردر واكر صورت مفروضه ده دارالحربدن نه محله
كيده جكنى مكتوبنده تحرير ايلديسه ازالهٔ اشتباهله تفسير ايتمش اولور بوصورتده بلدهٔ بعيده دن محل مرقومه
اوچ كونلك بادخى زياده مسافه وارايسه قصر صلوة يوغيسه اتمام ايدرلر واكر بلدهٔ قريبه يه وصلتلرندنصكره
والبسى نيجه ايام قيام وحركت ايتمسه مادامكه اهل بلدهٔ بعيده اول بلدهٔ قريبه ده اون بش كون اقامته عازم
اولميه لر قصر صلوته ملازم اولورلر زيرا وجه مشروح اوزره بلده لرندن خروجله مسافر اولملريله مادامكه
موضع اقامت ومدت اقامتده اقامته عازم اولميه لر على حالهم مسافرت اوزره قائم اولورلر كورمزمىسنكه رسول الله
صلى الله عليه وسلم تبوكده يكرمى كون مقيم وقصر صلوة اوزره مستديم اولديلر وابن عمر رضى الله عنهما آذربيجانده
التى آى اقامت وقصر صلوته استدامت ايلدى اما اهل بلدهٔ قريبه صورت مفروضه ده اتمام صلوتى التزام ايدرلر

مكر والى اوچ كونلك يادخى زياده مسافه يه كيده جكنى آنلره اعلام ايده بوصورتده دخى مادامكه بلده لرندن
خروج ايتميه البته لر اتمام صلوة ايدرلر اكر خارج بلده ده مجمع عسكر اولان موضعه چيقوب حركت اميره منتظر
اولسه لر بوصورتده ايچلرندن اول بلده ده اولان منزلنده قبل السفر عودته عزيمتى اوليانلر مجمع معهود ده
برآى دخى اقامت ايدرسه ينه قصر صلوته مداومت ايدرلر زيرا عمران مصرندن على قصد السفر مفارقتله كسب
مسافرت ايتمشدر امابراى مصلحت برساعت اولسون منزلنه عودته عزيمتى اولانلر اتمام صلوته ملازمت ايدرلر زيرا
هنوز فناء بلدنده قائم ووطن اصليسنه عودته دخى عازم اولمغله درون بلده ده مقيم منزله سنده اكا اتمام صلوة لازم
اولور تادرون بلده دن قبل الغزا عدم رجوعه عزيمتله تكرار مجمع عسكره خروج وحركت ايدنجيه دكين
بوصورتده همان بلده يى آرقه سنه الديغى كبى حد مسافرده داخل وقصر صلوتله مشتغل اولور اكر معسكر
مرقومده اون بش كون اقامته عازملر ايسه اتمام صلوة لازمدر زيرا فناء مصر صحت نيت اقامتده بمنزلهٔ جوف المصر
اولمغله موضع اقامتده نيت اقامت ايتمش اولديلر واكر صورت سابقه ده اهل بلدهٔ بعيده قصر صلوة ايده رك
بلدهٔ قريبه يه وصوللرندنصكره والى آنلره سزلر دخى بلده كزدن بوجانبه حركت ايتمزدن اقدم خليفه بكا
ترك غزا ايله فرمان ايتمش ايدى ديو افاده قيلسه قصر اوزره قيلدقلرى نمازلرى محتاج اعاده دكلدر زيرا آنلر
وجه مشروح اوزره مسافر ايديلر ووالبدن فسخ عزيمت سفره واقف اولمدقجه مقيم اوله مزلر زيرا تكليف شرع
انجق بحسب الوسع در لكن خبر مذكورى استماعدن صكره اوزرلرينه اتمام صلوة واجب اولور زيرا بيتلرى
بركونلك مسافه اولان وطن اصليلرينه عازم رجوع اولملريله همان مقيم اولورلر واكر خبر مذكورى بعضلرى
ايشيدوب بعضلرى ايشتمسه ايشيدنلره اتمام صلوة لازم وايشتميانلرك قصر صلوتلرى صحيح وسالمدر زيرا سماعه
مبنى اولان خصوصى مخاطب ايشتمدكجه حقنده آنك حكمى ثابت اولماز بوبابده اصل عظيم خطاب شرع
قويمدركه آنده حكم خطاب مخاطبه انجق تمكن عمل وقتنده لازم اولور وتمكن دخى انجق بعد السماع حاصل
اولور بنا برين قوم مذكورين مادام كندولريك عزيمت سفرلرين فسخ ايلين سببى ايشتمدكجه ينه مسافرين اولورلر
واكر صورت مفروضه ده بلدهٔ قريبه والبسى اهل بعيده يه سزلردن غزا مراد ايدنلر فلان محلده بكا واصل
اولسون ديو يازوب نه محله كيده جكنى بلدرمسه ومحل مرقوم دخى مدينهٔ بعيده دن انجق ايكى كونلك مسافه اولسه
البته اهل بعيده محل مرقومه وارنجيه دكين اتمام صلوة ايدرلر زيرا مدت سفردن اقل اولان مسافه يى قصد ايتمشلردر
واحتماللدركه رأى اميردخى ولمحلده كندو طائفهٔ مرقومه ايله قالوب غيريلرندن جيوش وسرايا بعث ايتمك اوله
بوجهتله محل مزبورده دخى اتمام صلوة ايدرلر زيرا اول جانبه توجهله مسافرين اولمدقلرندن آنده اقامتله دخى
اوله مزلر امامحل معهوده نزوللرندنصكره والى آنلر ايله دارالحربده برآيلق مسافه يه كيده جكنى آنلره اعلام ايلسه
بنداولمحلده اولدقجه صلوتلرين اتمام ايدرلر زيرا فرض مرقوم اوزره اولمحلده مقيمين ايديلر مادام آندن رحلت ايتمدكجه
مجرد نيت سفر ايله مسافرين اوله ميوب مصرنده ايكن نيت سفر ايلين مقيم مثللو اولورلر حتى صورت مفروضه ده
قبل الارتحال قصر صلوة ايلسه لر اعاده سى واجب اولور زيرا قبل اكمال الفرض اول بلده دن خارج اولديلر
بوصورتده قبل الاعاده اول صلوتك وقتى ايچنده چيقرلرسه ينه ايكى ركعتله ادا ايدرلر واكر بعد انقضاء الوقت
چيقرلرسه دورت ركعتله قضا ايدرلر زيرا تقرر وجوب انجق آخروقت اعتباريله دركه خروج وقتنده مسافر ايسه لر
اوزرلرينه صلوة سفر ومقيم ايسه لر صلوة مقيمين واجب اولوب حكم مذكور مقدما على وجه القصر ادا ايتملريله
تغير ايلمز زيرا مقدما ادا ايتدكلرى صلوتلرى كندولر مقيمين ايكن رأس ركعتينده سلام ويردكلرنده فاسده اولمغله
اصلا ادا ايتمش مثللو اولديلر ينه مؤلف رحمه الله ديركه اهل بلدهٔ بعيده اولمحله مسابقت ايدوب بلدهٔ قريبه والبسى
كلمدكله اون كون آنده مكث ايلسه لر نظر اولنور اكر محل مزبور بلده لرينه انجق ايكى كونلك مسافه ايسه بيان
سابقه بناء اتمام صلوة ايدرلر واكر اوچ كونلك وارايسه آنده برآى بلكه دخى زياده اقامت ايتسه لر دخى ينه قصر
صلوة ايدرلر زيرا اولمحله توجهله مسافر اولمشلردر آنده اون بش كون اقامته عازم اولمدقجه مقيم اوله مزلر وآنلر
ايسه اولمحلده قدوم والى يه منتظر اولوب اون بش كون اقامته عازم دكللردر واكر بوصورتده طرف واليدن ترك
غزا ايله مأمور اولديغى مشعر مكتوب كلسه ينه كالاول قصر صلوة ايدرلر تا بلده لرينه عودت ايدنجيه دكين
زيرا بولندقلرى محل ايله بلده لرى ميانده مسافهٔ سفر وارايكن عودت قيلديلر بوجهتله وطنلرينه كيرمدكجه
مقيم اولمازلر ينه مؤلف رحمه الله ديركه عسكر مسلمين ارض حربه داخل وبرقلعه يه واصل اولوب اميرلرينك
امرواخبارى اوزره محاصره سنده برآى اقامت ايده رز مكر مقدمجه فتحى ميسر اوله ديو توطين نفس ايلسه لر البته

قصر صلوة ایدرلرزیرا مقدمجه وقوع فتحی استثنا ایدوب اون بش کوندن اقدم دخی فتحی محتمل اولمغله اون بش کون
اقامته عزیمت ایلمدیلر واکر امیرلری حصنی فتح ایلسونلر ایلمسونلر محل مرقومده برآی آنلرایله اقامت ایده جکنی
اخبار ایدرسه ینه قصر صلوة ایدرلر زیرا آنلر دار الحربده اهل حرب ایله محاربلردر ومحارب یا عدوسنه قاهر واقامته
قادر اولور یاخود عدویه مغلوب واقامته غیر قادر اولور وبویله موضعلر آنك حقنده موضع اقامت اوله مزوموضع
اقامت اولمیان محللرده نیت اقامت هدر در همان اهل سفینه لجهٔ بحرده نیت اقامت ایتملری کبیدر ینه مؤلف
رحمه الله دیرکه عسکر مسلمین دار الحربده طول مکث ایتملریله برف وباران نازل ومجال حرکتلری زائل اولوب
شدت شتا منقضی اولنجه دکین اول سنه آنده اقامتلرین مقتضی تحقق ایدوب اهل حربدن دخی امانله مأمون
الغائله اولسهلر ینه قصر صلوة ایدرلر زیرا اعدا انلر ایله مقاتله ومدافعه ومحل مرقومده اقامتلرینه ممانعت ایتملرندن
امین اوله مزلر اما امام زفر رحمه الله دن مرویدر که صورت مفروضه ده وقت هجوم اعداده مقابله وانتقامه قیام
ایده جك مرتبه ده شوکت ومنعه لری وار ایسه باعتبار الظاهر نیت اقامتلری صحیحدر دیدی وامام ابو یوسف
رحمه الله دن مرویدر که اکر خیام واخبیه ده ایسه لر نیت اقامتلری صحیح اولمیوب ابنیه ایچنده منعه لری وار ایسه
صحیح اولوردیدی لکن موضع اقامت انجق آنده انسان نیتی مقداری اقامته امکانی اولان محللردر دیو بیان ایتدیکمزه
بناء اصح اقوال قول محمد علیه رحمة الرب المتعالدر وهم امام مشار الیه زائدة بن عمیر رحمه الله تعالینك حدیثی ایله
دخی صحت مقالنه استدلال قیلدیکه زائده دیرکه ابن عباس رضی الله عنهمایه دیدیمکه بزلر بلاد اعداده طول مکث
ایدرز امر صلوتده نیجه رأی ایدرسین جوابده رکعتین حتی ترجع الی اهلك دیدی یعنی وطنکه کلنجه دکین
ایکی رکعت قیلرسین بعده جواز عزلده نه دیدرسین دیدیم وعزل بعد الجماع عورت حامل اولمسین دیو قبل الانزال
ذکرینی اخراج وانتزاع معناسنه در جوابنده دیدیکه اکر رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك بو خصوصده
برامر منصوصلری وار ایسه حکم شرعی مدلول نصه مخصوصدر واکر یوغیسه حکم اجتهادیمی اجرا
ونساؤکم حرث لکم فأتوا حرثکم انی شئتم من شاء عزل ومن شاء ترك مضمونیله افتا ایدرم یعنی نسالریکز
مواضع زرعکز کبیدر اول مواضعدن محل حلاله قنقی طرفدن کلورسکز کلکز استین عزل ایدر واستین ترك ایدر
وجناب ابن عباس نظم آیتدن اقتباس وجواز عزلی رخصت اتیان طرفینه قیاس ایلدی وقول مذکوری جواز
عزله دلیلدر ولفظ مذکور ابن عمر رضی الله عنهمادن دخی مأثوردر وطائفهٔ یهود عزلی مکروه کوروب موؤدهٔ
صغرادر یعنی دیری دفن اولادك اخفی واصغریدر دیرلر ایدی وآیت مذکوره آنلری رد ایچون نازله اولمشدر وابن مسعود
رضی الله عنه دن منقولدرکه عزلدن اکا سؤال اولندقده دیدیکه الله تعالی بر رجلك صلبندن کله جك بر نفسك عهد
ومیثاقنی اخذ ایتدی ایسه اول رجل نطفه سنی صخره اوزره دخی القا ایلسه الله تعالی اول نفسی خلق ایدر
دیلرسکز عزل ودیلرسکز ترك ایدیکز وبو معنایی ابو سعید الخدری رضی الله عنه دخی جناب رسالتدن نقل
وروایت ایدر انجق عزل منکوحهٔ حره دن ایسه حلال اولمسی آنك رضاسیله مشروطدر وجاریهٔ مملوکه سندن ایسه
رضاسنه منوط دکلدر ینه مؤلف رحمه الله دیرکه مسلم دار الحربه امانله دخول واون بش کون بر موضعده نیت اقامت
قیلسه اتمام صلوة ایدر زیرا اهل حربك امانلرنده بولنوب محارب اولمامغله دار اسلامده اقامت ممکن اولدیغی کبی
دار الحربده دخی نیت ایلدیکی قدر اقامته متمکن اولور واهل حربدن بر کسنه دار الحربده اسلامه کلوب اهل حرب
اسلامنی بیلسهلر یاخود بیلوب آنی اسیر ایتمسهلر اول کسنه کندو منزلنده دائم اولدقجه اتمام صلوته مداوم اولور
زیرا اول موضعده از قدیم مقیم اولدیغندن آندن ارتحال ایتمدکجه مسافر اوله مز وشخص مذکور اوچ کونلك
مسافه یه قصر صلوة ایده رك سفر ایدوب ینه دار الحربده سفردن مقصدی اولان محله وصلت واون بش کون اقامته
نیت ایلسه ینه اتمام صلوته ملازمت ایدر زیرا کندو اهل حرب ایله محارب اولمیوب آنلر دخی کندویه تعرض ایتمدکجه
موضعنده اقامتی قابل وایچلرنده مستأمن حکمنده داخل اولور ینه مؤلف رحمه الله دیرکه مسلمیندن ایادی اهل
حربده اسیر اولان کسنه حقنده نظر اولنورا کر اول اهل حرب اون بش کون بر محلده اقامته عازم اولورلر ایسه
اسیر مزبور هرنه قدر آنلر ایله اقامته راضی اولمیوب فرصت بولدیغی ساعتده فراره جازم دخی اولورسه ینه اتمام صلوة
اوزره ینه لازم اولور زیرا اللرنده مغلوب ومقهور اولمغله سفر واقامت خصوصنده انجق آنلرك نیتلری معتبر اولوب
دار اسلامده بر رجلك عبد وزوجه سی منزله سنده اولورز یرا انلر حقنده سفر واقامتده نیت مولی ونیت زوج معتبر
اولوب کندو نیتلری مطمح نظر اولمازحتی خلیفه بر شخصی بر بلده دن بلدهٔ اخرایه احضار ایچون عمال
وخدامندن برینی بعث وتسیار ایلسه خادم مزبور شخص مذکوری تنفیذ اراده سنه تمکین ایتمکله سفر واقامتده

اول شخصك نیتی معتبر اولمیوب انجق اول خادمك نیتی مطلوب ومنظوردر وبو مسئله دن ایادی اهل حربده اولان
اسیرك حال وشانی طریق اولی ایله نمایان اولور واکر اسیر مسلم اهل حربه متابعتله مسافر اولدقدنصکره ایچلرندن
فرار وبر مغاره یاخود غیری محلده برآی قدر اختفا واقامته قرار ویرسه البته قصر صلوة ایدر زیرا بو صورتده
اهل حرب ایله محارب اولمغله دار الحرب اکا موضع اقامت اوله مز کذلك دار الحربده ایچلرندن بر کسنه اسلامه کلوب
اهل حرب دخی اسلامنه واقف وقتلنه عازم اولدقلرنده اول کسنه اوچ کونلك مسافه یه علی قصد الفرار خروج
وابتدار ایلسه بعد الخروج بر موضعده برآی ویا دخی زیاده متستر اولسه دخی ینه مسافر اولورزیرا اهل حرب قتلیچون
آنی طالب اولدقلری حینده آنلر ایله محارب حکمنده اولور ومستأمن دخی بویله درکه اکا غدر ایدوب قتل ایچون
طالب اولسهلر اول دخی محارب اولور ومذکورینك حاللری همان دار الحربه متلصصا کیروب بر محلده برآی
اقامته نیت ایدنلرك حاللرینه مماثلدرکه جمله سی مسافر اولوب نیت اقامتلری موضع اقامتك غیرنده اولمغله لغو
وباطل اولور ینه مؤلف رحمه الله دیرکه بو مذکورلردن بر کسنه دار الحربدن بر بلده ده مقیم ایکن قتل ایچون طلب
ایتدکلرنده ینه اول بلده ده اختفا ایلسه اتمام صلوته اهتمام ایدر زیرا فی الاصل اول بلده ده مقیم اولمغله ایچندن
چیقمادقجه مسافر اوله مز وبر ایکی کونلك مسافه قصدیله چیقسه ینه مسافر اوله مز زیرا مقیم مسافهٔ سفردن اقله نیت
خروجله مسافر اولهمیوب بعض قراده اولان عقارینه خروج ایدنلر منزله سنده اولور وطوائف مذکوره شول عسکر حکمنده
اولورلر که کندو بلده لرندن بر کونلك مسافه ایله ارض حربه داخل اولوب وارض حربده انجق بر کوندن زیاده کتمکه
مائل دکللر ایکن همان دوشمنه مقابل ومقاتل اولهلر وبو عسکرنه دکلو اول مسافه ده مکث طویل ایدرلر سه ده ینه صلوتی
تکمیل قیلرلر زیرا فرض مذکور اوزره بونلر دار الحربده مسافر اوله مدیلر ومجرد قتال ایله مسافر اوله مزلر کورمزمیسنکه
اهل حربدن بر بلده اهالیسی اسلامه کلوب حالا بلده لرنده مقیملر ایکن اهل حرب آنلر ایله قتال ایلسه صلوتلرین
اکمال ایدرلر کذلك اهل حرب بلده لرینه غالب اولوب اول مسلمین دخی ایچندن خارج وانجق بر کونلك مسافه یه
طالب اولسه لر ینه اتمام صلوتی التزام ایدرلر اما اوچ کونلك مسافه قصدیله چیقرلرسه مسافر وقصر صلوته
قادر اولورلر ومسافر اولدقدنصکره دار الحربدن بلده لرینك غیری بر محلده اقامت ایلسه لر ینه قصر صلوته
ملازمت ایدرلر زیرا آنلر محاربلردر ودار الحربده بر کسنه حکم مسافرتده داخل واهل حرب ایله محارب ومقاتل
اولدقجه نیت اقامتله بر محلده مقیم اوله مز واکر طائفهٔ مذکوره صکره بلده لرینه رجوع ایدوب مشرکین دخی
اول بلده یه تعرض ایلمسه لر اتمام صلوة ایدرلر زیرا بلده لری موضع اقامتلری ایکن ایچنده اسلامه کلملری ایله
دار اسلام دخی اولمشدر ومشرکین اکا تعرض ایتمدکجه حقلرنده وطن اصلیدر همان اکا واصل اولدقلرنده
اتمام صلوتله حکم اقامته متواصل اولورلر اما مشرکین ابتدا اول بلده یه استیلا وایچنده اقامت بعده مسلمین
مرقومین عودت ومشرکینی اندن اجلا وبلده یی اخلایه همت ایدرلر ایسه نظر اولنور اکر آنی مجددا اتخاذ دار
واعتبار منزل قرار ایدرلرسه دار اسلام اولوب صلوتلرین اتمام ایدرلر زیرا مقدمجه غلبهٔ مشرکین ایله دار الحرب
اولوب صکره مسلمین غالب وایچنده اقامته طالب اولملریله دار الاسلام اولمشدر ودار الاسلامده مسلم ایچون صحت نیت
اقامت مسلم خاص وعامدر واکر اتخاذ دار ایتمیوب انجق آنده مقدار شهر اقامت بعده دار اسلامه هجرته عزیمت ایلسهلر
قصر صلوته ملازمت ایدرلر زیرا بو صورتده اول موضع دار الحربدندر وآنلر دخی محاربلردر بو جهتله دار الحربده
نیت اقامتله مقیم اوله مزلر کذلك مسلمیندن بر عسکر دار الحربه داخل وبر بلده یه غالب اولسهلر اکر آنی دار اتخاذ
ایدرلرسه دار اسلام اولوب صلوتی اتمام ایدرلر واکر دار اتخاذ ایتمیوب مجرد برآی یا دخی زیاده اقامت مراد ایدرلرسه
قصر صلوته اعتیاد ایدرلر زیرا اول بلده دار الحرب وآنلر دخی محاربلردر ومسائل مرقومه بو وجه مشروح اوزره
تحریر ایتمز انجق امام ابو یوسف وامام محمد رحمة الله علیهما قوللری اوزره تصحیح وترویج اولنمشدر زیرا آنلرك
عندنده بر بلده یه مجرد اهل حرب غالب وقاهر وایچنده حکم شرك ظاهر اولمغله دار الحرب اولور اما امام ابو حنیفه
رحمه الله عندنده بو شرطلردن ماعدا بلدهٔ مذکوره سنور ارض اهل شرکه متاخم اولوب ایچنده بر مسلم یاخود
ذمی نفسی اوزره آمن وسالم قالمامق دخی معتبردر وبحث مذکور موضعنده بیان اولنوران شاء الله تعالی ومؤلف
الکتاب علیه رحمة الملك الوهاب بوندنصکره باب من یغسل من الشهداء وباب صلوة الخوف فی الخطأ
عنوانیله ایکی باب دخی تحریر ومسائلرین تقریر قیلدی لکن بز بابین مذکورینك مسائلنی املا ایلدیکمز شرح
از یادانده استقصا ایتدیکمزه بناء بو مقامده مجددا عد واحصا ایلمدك زیرا مؤلف زیادانده اولان مسائلی بعینها
بلا زیادة ولا نقصان بوکتابنده دخی اعاده واتیان ایلمشدر والله اعلم

باب امان الحر المسلم والصبي والمرأة والعبد والذمي * يعني طوائف مذكوره دن بريسي مشركينه عهد وامان
ويرملرندن باحث اولان مسائل ومباحثدر بيلمك كركدركه بوكتابك ادق مسائل والطف وسائلى ابواب امانده موضوع
وابواب مرقومه دهدقايق علم النحو ومزاياى اصول الفقه مجموعدر ومؤلف رحمه الله تعالى علم النحوده صاحب
قدم وجمله دن مقدم اولان خاله زاده سى على بن حمزة الكسائى رحمه الله ايله مشاوره ومذاكره دن صكره
ابواب مزبوره يى ترتيبه مبادره ايلمشدر وعلماء اعلام ديمشلردركه اصحابمزدن حفاظ روايتى امتحان مراد ايلين
كتاب الصلوتدن باب الاذان ايله ايلسون وعلم الفقهده متبحرينى امتحان استين ايمان الجامع ايله ايلسون ونحو
ولغت وعلى نسخة نحو وفقهده امتحان متبحرين مراد ايلين امان السير ايله ايلسون بوندنصكره بيلمك كركدركه
رجل حر مسلمك كرك صالح وكرك فاسق مشركينه ويرديكى عهد وامان جميع اهل اسلام اوزره جائز وتنفيذه
لايقدر لقوله عليه السلام المسلمون تتكافؤ دماؤهم وهم يد على من سواهم يسعى بذمتهم ادناهم يعنى مسلمينك
دملرى قصاص وديتده متساوى اولور وجمله مسلمين اغيار واعدارى اوزره يد واحده مثللودر يعنى بربرينه معين
اولملرى واجبدر وذمتلرينه ادنالرى دخى ساعى ونافذ المساعيدر وبو حديثده ذمت ايله مراد عهد موقت ياخود
مؤبددر وامان وعقد ذمت دخى اولدر وينه حديثده لفظ ادنى اكر ولا ادنى من ذلك ولا اكثر نظم شريفنده
واقع اولديغى كبى مقابل الاكثر اولان اقل معناسنه اخذ اولنورسه حديث سابق صحت امان شخص واحد اوزره
دليل اولور واكر فكان قاب قوسين او ادنى قول شريفنده اولديغى كبى بمعنى القرب اولان دنودن مشتق ايسه
حديث جليل سرحدلرده ساكن ودشمنه قريب اولان مسلمك صحت امانته دليلدر واكر دنائتدن مشتق ايسه
وصف دنائت مسلميندن انجق فاسقه نسبت اولنمق لايق اولمغله صحت امان فاسق اوزره دليل موافقدر حاصل كلام
امانده معناى نصرت نمايانددر زيرا انا فتحنا لك فتحا مبينا نظم كاملى صلح حديبيه ده نازل اولوب الله تعالى اول
صلحه فتح مبين ونصر عزيز ايله تسميه بيورمشدر وهر برمسلم نصرت دينله قيامه اهل اولوب اولبابده مقام جماعت
مسلمينه قائمدر كورمزميسنكه شر مشركينى دفع ايده جك مرتبه ده مسلم واحددن قتال ايله نصرت تحقق ايتسه
مقام جماعت مسلمينه قائم وجمله دن سقوط فرضى مستلزم اولور كذلك اندن عقد صلح وامانله نصرت اسلاميان
حاصل اولسه مجموع جماعات مسلميندن واصل اولمش كبى اولور بو جهتدن امرأة حرة مسلمه نك دخى عقد امانى
صحيح اولور زيرا امرأه دخى اهل نصرتدندر اكرچه مباشرت قتال ايله نصرته بنيهٔ صالحه سى يوقدر لكن عقد
امان نصرت بالقول اولمغله اكا صلاحيت بنيه سى دركاردر كورمزميسنكه مال نسا مال رجال كبى صرف جهاده
صالح اولمغله نسا دخى جهاد بالمال ايله تنظيم مصالح ايدرلر وبوندن ماعدا صحت امان نسوانه دليل منقول شول
روايت قيلنان حديث مقبولدركه زينب بنت رسول الله صلى الله عليه وسلم ورضى الله عنها زوجى
ابو العاص بن الربيع اسلامندن اقدم جار قيلوب امان ويردكده رسول الله صلى الله عليه وسلم دخى اجاره سنى
اجازتله ابقا وامانى تنفيذ وامضا بيورديلر وام هانئ بنت ابى طالب رضى الله عنهادن مرويدر ديديكه يوم فتح مكه ده
مشركيندن وزوجم طرفندن بنم اقربامدن ايكى كسنه يى جار قيلوب عقد امانله منزلمده اسكان ايلدم ناكاه
قرنداشم على بن ابى طالب رضى الله عنه دخول وقدوم وشخصين مزبورينى قتل ايچون اوزرلرينه بردن هجوم
ايدوب بكا دخى مشركينى جارمى قيلرسين ديو عتابه شتاب ايلدى بندخى والله قتله بندن ابتدا ايتمدكجه سن آنلرى
قتل ايده مزسين ديديم صكره بن چيقوب قپويى اول كلمزدن اقدم اغلاق ايديكز ديوب رسول الله صلى الله عليه
وسلم اسفل ثنيه ده ايديلر وفى نسخة اسفل بنيه يعنى اسفل كعبه ده ايديلر اوصوبه كتدم ورسول الله صلى الله
عليه وسلم حضرتلرينى آنده بوله مدم وحضرت فاطمه رضى الله عنهايى بولدم واكا ديديمكه بن قرنداشم
على دن نه لر چكديم مشركيندن زوجم واسطه سيله اقربامدن اولان ايكى كسنه يى جار قيلوب امان ويرمش ايديم
شمدى آنلرى قتله هجوم ايلدى وحضرت فاطمه رضى الله عنها بكا زوجندن زياده شدت ومشركينه نيچون
عهد وامان ويرسين ديو عتابه مبادرت قيلدى تا كه رسول الله صلى الله عليه وسلم طلوع ايلديلركه هنوز
اوزرلرنده لوازم اسفاردن اولان آثار غبار وار ايدى همان مرحبا بام هانئ فاختة ديو ترحيبله بنى تطييب
ايلديلر ديديمكه يا رسول الله قرنداشم على دن نه لر چكديم النيدن خلاص بولميه يازديم مشركيندن زوجم
وساطتيله ايكى قريبمى جار قيلمش ايديم شمدى قتل ايچون اوزرلرينه هجوم ايلدى اول ساعت بيورديلركه
ما كان له ذلك فقد اجرنا من اجرت وآمنا من آمنت يعنى على ايچون آنلرى قتله مساغ اولدى سنك جار
قيلديغك كسنه لرى بزده جار قيلدق وامان ويرديكك كسنه لره بزدخى امان ويرديك بعده حضرت

فاطمه رضى الله عنهايه امر ايلديلر اول دخى اغتساللرى ايچون صو قودى بعده اغتسال ايلديلر صكره ثوب واحد
ايچنده مخالفا بين طرفيه سكز ركعت نماز قيلديلر وصلوة مزبوره يوم فتح مكه ده وقت ضحاده ايدى اينته
رسول الله صلى الله عليه وسلم امان ام هانئ تصحيح وآنك امانندن صكره حضرت على رضى الله عنه ايچون
اول مشركلره مساغ تعرض يوقدر ديو بيان وتصريح بيورديلر واهل حديث سكز ركعت نماز قيلدقلرينك
سر وحكمتى بو وجه اوزره تحديث ايلديلركه ايكى ركعتى فتح مكه اوزره صلوة شكر ايدى وايكى ركعتى
دخى عمارة بن دويبه رضى الله عنه روايتى اوزره آنلر ايله صلوة ضحايه افتتاح ايچون ايدى ودورت ركعتى دخى
ابن مسعود رضى الله عنه روايتى اوزره وقت ضحاده مواظبت قيلدقلرى صلوة ايدى ومخالفا بين طرفيه
قولنك معناسى متوشحا به من طرفيه وتوشح ثوب واحدك طرف يسارينى منكب ايمن وطرف يمينى
منكب ايسرى اوزره تلبس ايتمكدر وحديث مذكورده توشح ثوب واحد اوزره جواز صلوتى بيان واردر وعمر بن
الخطاب رضى الله عنه دن مرويدر ديديكه ان كانت المرأة لتأجر على المسلمين فيجوز ذلك يعنى على التحقيق
مرأه دخى مشركيندن احسانلرين كوردكلرى كسنه لره مجازات واعطاء امان ايدوب امانلرين مسلمين اوزره
الزام ايدرلر واعطاء امانى دخى جائز ونافذ اولور اولدى وفى رواية لتأخذ يعنى صلح وامانله اخذ عهد ايدر
اولدى وحضرت عايشه رضى الله عنها دخى روايت ثانيه كبى ان كانت المرأة لتأخذ على المسلمين ديدى
اما اعطاء امان ايدن عبد مسلم ايسه نفوذ واعتباره غير شايان در مكر اهل قتال اوله وقول مذكور قول
ابى حنيفه واحدى الروايتين عن ابى يوسف رحمه الله عليهمادر اما روايت اخراده امام ثانى امام محمد رحمه الله
ايله متفق وقتال ايتسون ايتمسون صحت امان عبد مسلم اوزره متوافقلردر زيرا مسلم اولمغله تملك وقدرتى مقداری
نصرت دينه اهليتى دركاردر وامان دخى نصرت بالقول اولمغله عبدك مقدور ومملوكيدر امامباشرت قتال
بويله دكلدركه مباشرت مولا سنك ملكى اولوب عبدك ملكى اوليان نفس ومنافعى ايله دينه نصرتدر وهم
عبد مزبور اعطاء امانله كفارك نفوس واموالرينه حرمت تعرضى اولا نفسنه التزام صكره بطريق السرايه
غيره الزام ايدر وبو مقوله امورده عبد وحر متساوى الاقدامدر وبو بابده اصل ومأخذ رؤيت هلال رمضان
اوزره شهادتدركه شاهد حرمت افطارده نفسنى تقديم بعده غير اوزره دخى تحريم ايدر لكن امام ابو حنيفه
رحمه الله ديركه امانده معناى نصرت مستور اولمغله انجق مالك قتال اولانلردن متبين اولور وخدمت مولى ايله
مشغول اولان عبد مالك قتال اولمامغله خيريت امانى بديدار اولماز اما اذن مولى ايله مقاتل ايسه مباشرت
قتاله قادر اولمغله خيريت امانى ظاهر اولوب تصرفى مسلمينه نظر وجهى اوزره واقع اولور وامانله قتال كفاردن
ملتزم كف اولمسى انجق متمكن قتال اولديغنده حاصل اولور اما متمكن قتال دكل ايسه ملتزم كف اولميوب
ابتداء ملزم غير اولور وعبد ايچون بويله ولايت يوقدر وامه دخى حكم مذكورده عبد كيدر لكن امام محمد
رحمه الله عبد الله بن عمر رضى الله عنهمادن نقل اولنان امان المرأة والعبد والصبى جائز مقال وسعنا ايله
مدعاسنه استدلال ايلدى اما بو قول مجمل عندا بى حنيفه عبد مقاتل ايله مأولدر وينه امام محمد رحمه الله
قول مشروح المنوالنه حديث فضل رقاشى ايله دخى استدلال ايلدى فضل رقاشى رحمه الله تعالى ديديكه
بر اهل حصنى محاصره ايتمش ايديك بر عبدهمان بر سهمه امان وعهدى تحرير وصوب دوشمنه رمى وتسيير ايلدى
بزدخى بو ماده يى عمر بن الخطاب رضى الله عنه جنابلرينه كتب وانها ايلديك جوابده انه رجل من المسلمين وان
امانه جائز ديو يازوب تنفيذ وامضا ايلدى اينته جناب فاروق صحت امان عبدى انجق مسلم اولمسيله تعليل ايدوب
مقاتل اولمسنه اعتماد وتعويل ايلمدى لكن بنه امام ابو حنيفه رحمه الله تعالى ديركه رمى سهام اعمال مقاتليندن
اولمغله عبد معهود البته مقاتل ايدى وعندمزده صحت امان مقاتل دخى اسلاميله مشروط اولمغله كلام فاروقده
اسلامنه منوط قيلندى ومغازيده تسطير اولنمشدركه عبد مرقوم سهمى اوزره فارسيه ايله مترسبت لفظنى
تحرير ايلدى خوف ايتمكز ديمكدر اما امان ذمى امر مسلمين ايله معيلرنده مقاتل اولورسه دخى ينه باطلدر زيرا
اعتقادده مشركينه موافق اولمغله البته آنلره مائل ومشفقدر بو جهتله ظاهر حالى امانله مسلمينه قصد نظر
ومحبت ايتمديكنه دليل باهردر وهم ذمى اهل نصرت دين دكلدر ولدى الحاجة قتالده آنلر ايله استعانت ايتمزهمان
كلاب ايله استعانت كبيدر ياخود آنلر ايله استعانت ايتمز اعتقادده موافقلرى ايله برابر مشركينه قتالمزده
قهر وتذليللرين حد مبالغه يه ايصال ايچوندر ومعناى قهر وتذليل تصحيح امانلرنده بولنميوب انجق ابطالنده
تحصيل اولنور ومسلميندن بر غلام مراهقك ياخود كافريندن ايكن مسلم اولوب اسلامى وصف وتعقل ايلين

مطلب امان الصبي من المسلمين او الكافرين

مطلب اسلام الصبي

غلام مراهقك امانی عنـد ابی حنیفه رحمـه الله مسلمین او زره جائز ونافذ اولماز اما قول محمد رحمـه الله اوزره
جائزدر زیرا عاقل ورشید اولدقده ایمان واسلامی صحیح اولور وایمان واسلامی صحیح اولان کسنه نك بعـد الایمان
امانی دخی صحیح اولورز یرا امان انجق دینه قول ایله نصرتدر وغلام مذکورك اصل دخول دینده قولی معتبر اولنجه
البته نصرت دینده دخی معتبر اولور لکن امام ابو حنیفـه رحمه الله تعالی دیرکه امانده معنـای خیریت ونظر
مستوردرکه آنی انجق معتدل الحـال اولان کسنه فهم ایدر وقبل البلوغ دخی اعتدال حال حاصل اولماز وهم غلام
مذکور قتاله بنفسه مالك دکلـدر وخیریت انجق قتـاله مالك ومباشر اولانلرك امانده ظـاهر اولور ومأذون
بالقتال اولان صبینك صحت امانده قول ابی حنیفه رحمه الله نه وجه اوزره اولدیغی ذکر وبیان اولنمادی لکن
ابو بکر الرازی رحمـه الله مباشرت قتاله متمکن اولمغله عبد مقاتل منزله سنده امانی صحیح اولور دیرایدی وسائر
مشایخمز معتدل الحال اولمدیغندن امانده مسلمین ایچون معنای نظر برکال اولمامغله امانی صحیح اولماز دیرلرایدی
باب الامان ثم یصاب المشرکون بعدامانهم * یعنی مشرکین بعد الامان سبی وقتل ایله مهان اولسه‌لر حکم ضمانه
متعلق مقام بیاندر مسلمیندن برکمسنـه مشرکیندن برقومه امان ویردکدنصکره ینه مسلمینـدن قوم آخرین
اوزرلرینه هجوم ایله قتـل رجال واخذ نسا واموال ایدوب بعد الاقتسام اول نسـادن اولادلری اولوب صکره
سبقت امانه واقف اولسـه‌لر اولا قاتلین اوزره دیت مقتولین واجب اولور زیرا امان شخص واحد جماعت
مسلمین اوزره نافذ اولمغله مشرکینك نفوس واموالرنده عصمت وتقوم ظـاهر اولور ومقاتلینـدن واقع اولان
قتل دخی امانی بلمدکلرندن صفت خطایه مقرون اولور واکر امان سابقی بیله‌رك هجوم ایلدیلر دیو فرض اولنورسه
اکرچه صفت عمـد ه مقارندر لکن شبههٔ مبیحـه که محاربه نك قیام منـه مقرون اولوب بومثلو قتل ایله دیت
واجب اولور لقوله تعالی وان کان من قوم بینکم وبینهم میثاق فدیة مسلمة الی اهله یعنی اکر مقتول سزکلـه
آنلرك بینلرنده عهد ومیثاق اولان قومدن ایسه قاتل اوزره واجب اولان ورثهٔ مقتوله تسلیم اولنـه جق دیتدر
وبوندنصکره صورت مفروضه ده الثان نساواموالری دخی عصمت محل ایله اخذ واسترقاق باطل اولد یغیچون
کیرو ویریلور وشبهـهٔ ملك ایله وطئ ایدوب صکره ملکلرینك غیریده وطئه مباشرتلری ظـاهر اولمغله اکرچه
حد زنا لازم اولماز لکن مهور نسایی غارم اولورلر وحاصـل اولان اولادلری ینه بابالرینك اولادا حراری اولورلر
زیرا نساء حرائردن تولد ایتملریله بلا قیمـهٔ احرار الاصل اولورلر وبابالرینه اتباعله مسلمین اولورلر زیرا ولد
من جهـهٔ الدین خیر الابوینه تابع اولور ومؤلف رحمـه الله بوبابده حدیث مهلب بن ابی صفره یی ذکر ایلدی
مهلب دیدیکه عهـد خلافت عمریه ده بلاد اهوازدن بربلده یی محـاصره وفتح ایلدك مکرآنلر حضرت عمر
رضی الله عنـه دن اخذ صلح ایتمشلر ایمش وبزدخی برازنسالرین سبی ومجامعت ایلدك بو خبر حضرت عمر
رضی الله عنهه بالغ اولوب بزه اولادلریکزی اخذ ونسالرینی کیرو ردایدیکز دیو نامه یازدی وعطـا رحمه الله دن
مرویدر دیدیکـه بلاد فارسده مدینهٔ تستر صلحـا فتح اولنمش ایدی صکره اهلی ینه کافر اولملریله مهاجرون
وفی نسخة مجاهدون غزا وآنلری اسیر ونسالرینی اخذ ایلدیلر حتی ولدلری دخی ظاهر اولدی درعقب حضرت
عمر رضی الله عنـه اول نسایی حریتلری اوزره رد ایله امر ایدوب سیدلری ایله بینلرین تفریق ایلـدی لکن
بونك تأ ویلی اولدرکه اهل تستر کافر اولدقلرنده داره غالب اوله میوب آنده حکم شرك جاری اولمامغله دارلری
دار الحرب اولمامشدر بو جهتله حضرت عمر رضی الله عنه سبی واسترقاقلرین تجویز ایلمدی وابو الرقاد شویس
رحمه الله دن مرویدر دیدیکـه والله خوف ایده رمکـه صلحمدن میسان نام موضعده وافر رجال ونسا بولنه
بونه دیمکدر باشویس دیو سؤال ایتدکلرنده دیدیکه محل مزبوردن برجاریه کتوروب برزمان وطئ ایتمش ایدم
صکره حضرت عمر رضی الله عنه دن نامه کلمکلـه ناس اسیرلرین رد ایتدکده بندخی اول جاریه یی رد ایلدم یعنی
حین ردمده بندن حامل ایسه شمدی یه دکین حاصل اولان ولد دخی تولید وتناسل ایتمش اوله وخوف مذکوریمه
باعث اولدرکه اول جاریه یی یانده اوچ حیض کورمزدن اول رد ایلمك جائزدکل ایکن قبل الحیض رد ایتمش ایدی
زیرا اول جاریه حره اولوب شبهـه ایله آنی وطئ ایتمش اولمغله اوچ حیضله انقضـاء عدت واجب ووطئ ایدن
دخی حامل یاغیر حامل اولدیغنی بیلنجیه دکین ردی غیر جائز ایدی وامام ابو جعفر محمد بن علی رضی الله تعـالی
عنهم اجمعین حضرتلرندن منقولدر دیدیکـه خالد بن ولید رضی الله عنهك بنی جذیمه یه معاملهٔ قتل واسری
رسول الله صلی الله علیـه وسلم حضرتلرینه بالغ اولدقده اوچ کره اللهم انی ابرأ الیك مما صنع خالد یعنی یارب
خالدك بوصنعنـدن سکا تبری واستعـاذه ایده رم دیدکاری حالده تا بیاض ابطیلری مرئی اوله جق مرتبه لرده

مطلب الوطء بشبهة الملك

مطلب جواز الصلح عن المجهول بمال معلوم

مطلب اذا اسلم المحصور امن على نفسه وماله واولاده الصغار

یدبن انور بیلرین سوی آسمانه رفع ایلدیلر بعـده حضرت علی رضی الله عنهی دعوت ایدوب خذ هذا المـال
فاذهب به الی بنی جذیمة واجعل امر الجاهلیة تحت قدمیك دیدیلر یعنی یاعلی شومالی آل وبنی جذیمه یه کوتور
وامر جاهلیتی تحت قدمیکده قیـل یعنی بنی جذیمه ایله اهل مکه میانلرنده سبقت ایدن خماشات وجراحات
وذحول وعداوات مقوله لرینی ابطال قیلکه بعـد الیوم آنکله اشتغال ایتمسونلر ثم قال علیـه السلام فدی لهم
مااصاب خالد وفی نسخة مصححة فودلهم یعنی خالدك ویردیکی ضررك دیتنی آنلره ادا قیـل مترجم فقیر دیرکه
ودی یدی دیهٔ صیغه لرندن مأخوذ اولان لفظ امرق لفظی کبی حرف واحد اوزره د لفظیدر حالت وقفده زیادهٔ
هـا ایله ده دیمك وجزم ناقصده حذف حرکه ایله اکتفالغتی اوزره دی دیمك دخی جائزدر بنابرین نسخهٔ اولایی
تصحیح ایتمك ممکن اما نسخهٔ ثانیه خطـا ایدوکی متبیندر بوجهتدن صاحب المغرب فعلی هذا قوله علیه السلام لعلی
اخرج الی هؤلاء فودماءهم صوابه فدیر ویه فی مختصر الکرخی حکیم بن حکیم بن عباد بن حنیف عن ابی جعفر محمد بن
علی فی فتح مکة دیمکله تصحیح صحیح وتصریح حق صریح ایلمشدر فخرج الیهم علی بذلك المال یعنی بعده حضرت
علی رضی الله عنه اول مال ایله بنی جذیمه یه توجه واقبال ایدوب فودی لهم کل مااصاب خالد منهم حتی انه ادی لهم
میلغة الکلب یعنی حضرت علی رضی الله عنـه خالدك اخذ واضاعت ایتدیکی مجموع نفوس واموالك دیتلرینی
حتی میلغه‌لرینك که کلبلرینك صوایچه جك سفال کهنه مثللو قابلرینك دیتلرینی دخی آنلره ادا ایلدی آخرکار رقطعا
مطلو بلری قالمیوب حضرت علی رضی الله عنه ده برمقدار بقیهٔ مال برقرار اولمغله هذه البقیة من المال لکم عن رسول الله
صلی الله علیه وسلم مما اصاب خالد مما لا تعلم ولا تعلمونه یعنی طرف رسول الله صلی الله علیه وسلمدن شو بقیهٔ مال
بزبیلیوب وسز بیلمدکلریکزدن خالدك اضاعت ایلدیکی نسنه لردن بدل سزك اولسون دیوب اول بقیـه یی
دخی آنلره ویردی بعـده رسول الله صلی الله علیه وسلم طرفلرینه عودت واخبار کیفیت مصلحت ایلدی
وبو حدیث جلیلده مسلمین امان یاخود موادعده بوانسان مشرکیندن اموال ونفوس مقوله سی هرنه یه اصابت
واضاعت ایدرلرایسه اصحابنه مجدد اداسی لازم اید وکنه دلیل واردر وخالد رضی الله عنه بنی جذیمه یه اصابتی آنلر
مشرکلر ایکن اظهار اذان وترك قتال ایتملری مجرد ابادی مسلمیندن تخلیص کریبان ایچوندر ظنی ایله حکم خطاده
ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم خالدك مدار قوت ونصرتی اولملریله عاقله سی ایدیلر بوسببله رسول الله
صلی الله علیه وسلم اول مالی بنفسه ادا بیوردیلر یاخود عند نفسلرندن مجرد علی وجه التبرع ادا ایلدیلر واظهر اولان
احتمال ثانیدر زیرا عاقله انجق دمایی تحمل ایدوب اموالی ایتمز ایکن وقعهٔ مرقومه ده دما واموالی تحمل برله بدل مال
بیوردیلر ولفظ دیت انجق بدل نفسده حقیقت ایکن حدیث مذکورده کاه بدل نفس ومالك مجموعنه وکاه یالکز
بدل ماله اطلاق اولندیغی اطلاق وتقیید یاخود بدل نفسه اتباع ومشاکله علاقه‌لریله تجوزه مبنیدر وینه حدیث
منقولده حقوق مجهوله دن مال معلوم اوزره جواز صلحه دلیل مقبول واردر زیرا حضرت علی رضی الله عنـه
هذا لکم مما لا نعلمه ولا تعلمونه دیو بقیـهٔ مالی آنلره احسان ورسول الله صلی الله علیـه وسلم دخی فعل مذکورینی
استحسان ایلدیلر مؤلف رحمه الله دیرکه مسلمیندن برعسکر برقلعـه یاخود بلده یی محاصره ایتدکلرنده بعض
سکان اسلامه کلسه‌لر اول بعض نفس ومال واولاد صغـاری اوزره واصل امن وامان اولور لقوله علیه السلام
فاذا قالوها عصموا منی دماءهم واموالهم الا بحقها یعنی مشرکین همان کلمهٔ شهادتله تکلم ایتـدکلرنده بندن دما
واموال‌لرینی حفظ ایدرلر مکرحق شرعی ایله تعرض اولنه وقال تعالی فان تابوا واقاموا الصلوة وآتوا الزکوة فخلوا
سبیلهم یعنی اکر مشرکین ایمانه کلوب شرکلرندن توبه واقامت صلوة واعطاء زکوتله توبه‌لرین تصدیق
ایدرلرسه سبیل‌لرین تخلیـه ایدوب آنلره قطعا تعرض ایلمکز امازوجه واولادکاری برابر اسلامه کلمزلر ایسه فئ
مسلمین اولورلر زیرا اولاد صغـاری اکا تبعا مسلم اولوب اولادکاری وزوجه سی آنك اسلامی ایله مسلم عد اولنملریله
سائر اهل حرب منزله سنده اولورلر ومدعای مرقوم اوزره حدیث زهری ایله استدلال اولندیکه بنی قریظه دن
ثعلبة بن سعنه واسید بن سعنه بوایکی برادرلر ایله اسد بن عبید بنی قریظه یه جیش رسول الله صلی الله علیـه
وسلم ایله محصور اولدقلرنده دیدیلرکه یابنی قریظه اسلامه کلیکزکه دما واموالیکز اوزره امین اوله سز والله بو محمد ابن
الهیبـانك سزه خبر ویردیکی ذاتدر بنی قریظه بو اول دکلدر دیدیلر وقصهٔ ابن الهیبان مغازیده ذکر وبیان
اولنمشـدرکه ابن الهیبان احبار شامدن برحبر بنام ایدی که بعثت نبویه دن اقدم یهود یثربه قدوم وایچلرنده آرام
ایتمشیدی محتضر موت اولدقده یهودی باشنه جمع ایدوب دیدیکه اتدرون لم ترکت ارض الخمر والخمیر وفی نسخة
ارض الخمر والخیر ونزلت بارض الجدب والشدة یعنی بیلورمیسزکه بن نیچون ارض شام کبی جای شراب وطعامی

ياخود خرمز فتحتين ايله ايسه جاى اشجار بلند وخرمز نعمت دلپسندى ونسخهٔ ثانيه يه كوره جاى خمر وخيرات ومنافع ومبراتى تارك وارض حجاز كبى بلاد قحط وشدته نازل وبارك اولدم بنى قريظه بيله مز زديديلر بعده ابن الهيبان ديديكه انجق بر پيغمبر ذيشانه وصلت ايچوندركه زمان تشريفلرى قريب وبو محل دار الهجرتيدر وبن دخى آنلره ايرشمك اميدايدر ايديم لكن شمدى نوميد اولدم سزدن هركيم ايريشورسه بندن ابلاغ سلام وآنى تصديقه اهتمام قيلسون زيرا اول خاتم النبيين وخير الخلايق اجمعيندر امام زهرى رحمه الله ديركه همان بنى قريظه حكم رسول الله صلى الله عليه وسلم اوزره قلعه لرندن نزول ايده جكلرى صباحك كيجه سى كلدكده ذكر اولنان ثعلبه واسيد ابنى سعنه ايله اسد بن عبيد رسول الله عليه السلام حضورلرينه نزول واسلامى قبول ايلديلر بيله دما واموالارى اوزره امن وامانه وصول بولديلر وبو خبر جبل اسلامله محصور اولميان امين اولديغى كبى محصور دخى امين اولديغنه دليلدر وعمر بن الخطاب رضى الله عنه دن منقولدر ديديكه مسلميندن بركمسنه بر مشركه الى ايله بر وكل ديمك مثلو اشارت وده ونده كلورسك سنى قتل ايده يم ديمكه نيت ياخود بو قولى همس ايله تلفظه مباشرت ايلسه واول مشرك دخى كلسه تأمينى واجب وقتلى غيرجائزدر وبز دخى بو قولى اخذ ايدوب ديرزكه بو مقوله اشارت امانله اشارت ايدوب مشرك دخى مراد فوأدينه عالم اولمسه شرعا امن وسالم اولمسى لازمدر زيرا اشارت معهوده ايله طرفنه دعوت قيلدى وبويله اشارتله انجق آمن دعوت اولنوب خائف دعوت اولنماز وكلورسك سنى قتل ايده يم قولنى فهم وتحقيقه كافر ايچون بنه قائلندن استكشافدن غيرى طريق بوقدر واستكشاف دخى يانته واصل اولمديجه غير قابلدر بناء على ذلك ظاهر اشارتيله ثابت اولان امانى اثبات وتحصيل وغدردن احتراز ايچون زياده سنى اسقاط وتعطيل ايلمك لازمدر زيرا ظاهر اشارتى امان ايكن كلورسك قتل ايده رم قولى نبذ امان مكانده در ومشرك نبذه عالم اولمدقجه شرعا آمن وسالمدر قال تعالى فانبذ اليهم على سواء يعنى يا محمد اكر بر قوم معاهدينك خيانتدن خوف ايدرسك عهدلرينى اوزرلرينه طرح قبل مساوات اوزره اولديغكز حالده يعنى سز وآنلر طرح عهدى بيلكده مساوات اوزره اولديغكز حالده وبلا اعلام نبذ عهدده اولان محذورى جناب خداى علام افاده وافهام ايچون ان الله لا يحب الخائنين بيورمشدر يعنى قبل اعلام الخصم نبذ عهد ايتمك محض خيانتدر الله تعالى خائنلرى سومز ومبناى امان توسع اوزره اولوب حتى كلامدن محتمل المعنيين ايله ثابت اولديغى كبى اشارتدن دخى محتمل ايله ثابت اولور وبو معنايى بيان حديث هرمزانده نمايانـدركه آنى حضرت عمر رضى الله عنهك حضورينه كتوردكلرنده حضرت عمر اكا تكلم يعنى سويله ديدى هرمزان دخى اتكلم كلام حى ام كلام ميت يعنى كلام حى ايله مى سويليه يم يوقسه كلام ميت ايله مى ديدى حضرت عمر كلام حى يعنى كلام حى ايله سويله ديدى هرمزان ديديكه يا عمر فى الاصل كرك سز وكرك بز جاهليه ده ايدك نه سزك ونه بزم ايچون بر دين معتبر يوغيدى وبزم يديمزده ملك ومال اولمغله بز سزلرى كه معاشر عربى منزلهٔ كلابده عد ايدر ايدك بنابرين الله تعالى سزى دين ايله عزيز ورسولنى سزده بعث ايلدكده بز سزه اطاعت ايده مديك حضرت عمر رضى الله عنه اليمزده اسير ايكن بزه بويله مى ديرسين قتل ايديكز شونى ديدى هرمزان دخى پيغمبريكز سزه تعليم ايتديكنده اسيره امان ويروب صكره قتل ايتمك وارميدر ديدى حضرت عمر بن سكا نه زمانده امان ويردم ديدى هرمزان يا عمر تكلم كلام حى ديدك ونفسى اوزره خائف اولان حى اوله مزديدى حضرت عمر رضى الله عنه قاتله الله اخذ الامان ولم افطن به يعنى آنى الله تعالى قتل ايلسون بندن امانى آلمش وبن فهم ايتممشم ديدى ايشته بو كلام توسع باب امانه دليل تامدر بنه مؤلف رحمه الله ديركه امام المسلمين قچان بر قومه اعطاء اماندن صكره نبذ عهد ايتمكى استحسان قيلسه جائز اولور لقوله تعالى فانبذ اليهم على سواء وهم اعطاء امان مجرد قوت نفسلرين تكميل ومحافظه ايچون مسلمينه نظر وشفقت ملاحظه سيله اولوب نظر مذكور دخى بعض اوقاته مقصور اولمغله همان وقت مزبور منقضى اولدقده نظر وخيريت نبذ عهدده ايدوكى متعين اولور كه ظهور شوكتلرندن صكره قتال كفاره متمكن اوله لر ونبذ لغتده عمنى الطرح درقال تعالى فنبذوه وراء ظهورهم وطرح امان انجق مشركينه اعلام وافاده وقبل الامان بولندقلرى هيئت اصليه لرينه اعاده ايله ظاهر ونمايان اولور حتى قبل الامان بولندقلرى قلعه لرندن خارج ومتجاوز اولمديلرسه بعد الاعلام نبذ عهد ايله مقاتله لرى جائزدر زيرا كما كان منعهٔ سابقه لرنده برقرارلردر اما قلعه لرندن نزول وعساكر مسلمينه دخول ايتمشلر ايسه تا مأمن سابقلرينه عودتلرينه دكين تأمينلرى واجبدر زيرا نزوللرى امان سببيله اولمشدر اكر منعهٔ اصليه لرينه عودتلرندن اقدم نبذ عهد ايدرسك رفع امانلرنده مؤثر قيلنسه خيانت مسلمين ظاهر اولمش اولور والله لا يحب الخائنين ومعناى سابق اوزره

وان احد

وان احد من المشركين استجارك فاجره حتى يسمع كلام الله ثم ابلغه مأمنه نظم شريفى دليل ناطقدر يعنى يا محمد اكر مشركيندن بركمسنه سندن جوار وامانه طلبكار اولورسه سن آنى كلام حق استماع وحقيقت دينه اطلاع ايدنجيه دكين جار وامين قيل صكره اسلامه كلمزسه دخى ينه محل امنه آنى ايصال قيل وحكم مشروح المأله حديث معاويه رضى الله عنه ايله دخى استدلال قيلنديكه معاويه رضى الله عنه ايله كفار روم ميانلرنده عهد وامان وار ايدى ومعاويه بلاد كناره طوغرو كيدر ايدى كويا وفاء عهده دكين هجوم ايتميوب صكره بردن حمله واقدام ايله مشركين اوزره قدوم ايده يم دير ايدى يعنى عهدلرى مدت معلومه ايله مقيد اولمغله اواخر مدتده مكان قريبده حاضر وهمان تمام مدتده اوزرلرينه مهاجم ومحاصر اوله يم دير ايدى راوى ديركه ناكاه بر شيخ كبير الله اكبر الله اكبر وفاء لاغدر وفاء لاغدر ديه رك حركت مرقومه دن منع وتكبير ايله تكبيره باشلدى واول شيخ عمرو بن عنبسة السلمى رضى الله عنه ايدى وبو كلامنده بيان واعلام ايلديكه صنعت معهوده ده معناى غدر موجوددر زيرا كفار قصد هجومله يا قلشديغكى بيلميوب محافظهٔ عهد وامانه بن كلور صانورلر معاويه رضى الله عنه ديديكه وفاء لاغدر ديديكك نه در وبنم حركتمده نه كونه غدر واردر عمرو حضرتلرى ديديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم ايشتدم بيوردبلركه ايما رجل كان بينه وبين قوم عهد فلا يحلن عقدة ولا يشدها حتى يمضى امدها او ينبذ اليهم على سواء يعنى قنقى رجل كه كندو ايله بر قومك بينلرنده معاهده اوله اول كمسنه بر عقده يى مجددا حل وعقد ايلمسون يعنى خلاف معاهده بر نسنه احداث ايلمسون تا مدت معاهده كچوب ياخود مساوات اوزره بيله رك نبذ عهد ايلمديجه بو حديث جليلده صورة ومعنى مشابه غدر اولان اموردن وجوب تحرزه دليل واردر والله اعلم

باب مالا يكون امانا

يعنى ظاهر لفظى اعطاء امان اولوب حقيقتده امان اولميان اقوال وافعالى بياندر بر مسلم دار الحربه بغير امان كيروب مشركين دخى آنى اخذ ايتدكلرنده مشركينه انا رجل منكم يعنى بن سزلردن بريكزم ديسه ياخود جئت اريد ان اقاتل معكم المسلمين يعنى سزكله مسلمينه قتال ايتمك اراده سيله كلديم ديسه مشركين دخى ظاهر كلامنه اعتماد وآنى اطلاق وآزاد ايلسه لر اول مسلم قادر اولديغى مقدار قتل مشركين واخذ اموال ايتسه اكا حلالدر زيرا قول مذكورى اعطاء امانه محمول اولميوب انجق استعمال معاريض كلام ايله مخادعهٔ مشركينه محمولدر زيرا انا رجل منكم قولينك معناسى آدمى من جنسكم ديمكدر وجئت لاقاتل معكم المسلمين قولينك معناسى اكر مسلميندن اهل بغى ايله قتاله رغبت ايدرسكز بنده سزكله برابر قتال ايچون كلديم ديمكدر ياخود المسلمين قولنده عن لفظه سنى اضمار ايدوب مسلمين طرفلرندن سزكله قتاله كلديم معناسنى اعتبار ايتمشدر حتى قول مذكوردن اعطاء امان دخى قصد ايلسه بنه معتبر اولماز زيرا كندو ايادى مشركينده اسير مقهور ايكن بنه آنلره امان ويرمك نيجه ممكندر آنك احتياجى انجق مشركيندن طلب امان ايتمكده در ولفظ مرقومده طلب امانه دائر دخى نسنه يوقدر بعده مؤلف رحمه الله مسئلهٔ مذكوره اوزره احاديث وآثار ايله استدلاله ابتدار ايلمشدر آنلردن بريسى اولدركه روايت اولنمشدركه سفيان بن عبد الله بن نبيح الهذلينك قتال مسلمين ايچون جمع جموع ايلديكى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك مسموعلرى اولدقده عبد الله بن انيس رضى الله عنهى يالكزجه برسريه مقامنده نخله ياخود عرفه وفى نسخهٔ عرنه نام محله بعث وتوجيه ومزبورى قتله امر وتنبيه بيورديلر وديديلركه انتسب الى خزاعة يعنى سفيان عادت عرب اوزره نسبكدن استفسار ايدرسه كندوكى خزاعه دن اولمغله سندخى اول قبيله يه نسبت اظهار ايله عبد الله يا رسول الله بن آنى بيلوب تشخيص ايده مم نيجه قتل ايده يم ديدى بيورديلركه انك اذا رأيته هبته يعنى علامتى اولدركه آنى كوردكده آندن قورقارسين عبد الله ديركه بن ايسه كمسنه دن قورقاز ايدم بنه ديركه فاقبلت عشيشة لفظ عشيشه على خلاف القياس تصغير عشيه در يعنى اخشام وقتنى قريب ايچلرينه توجه ايلدم ووقت صلوة دخى حلول ايلدى لكن بنى بيلورلر ديو نماز قيلمقدن خوف ايدوب ماشيا ايما ايله قيلديم وامام ابو يوسف رحمه الله منهزم اولان ماشيا ايما وصكره اعاده ايدر قولنه بو اثر ايله استدلال ايلدى عبد الله ديركه كندم تا آنك براعيه سى عورته واصل اولدم وسن كيمك راعيه سى سين ديوا كا صوردم عورت دخى سفيان بن عبد اللهك راعيه سى يم ديدى وسفيان قنده در ديدم اشته كليوردى ديدى جوق اكلنمدم همان عصاسنه طيانه رق كلدى ديركه فلما رأيته وجدتنى اقطر يعنى آنى كورديكمده شدت مهابتدن كندومى تقاطر عرق ياخود تقاطر بول ايدر بولدم وفى رواية افكل يعنى خوفدن كندومى دترر بولدم همان كلوب سلام ويردى ونسبمدن سؤال ايلدى بن دخى خزاعه يه انتساب ايلدم وطريق آخر ايله روايت اولنديكه عبد الله سفيانه كنت اعتزى الى جهينة

مطلب اداء الصلوة وقت بالايماء

یعنی فی الاصل قبیلهٔ جهینه‌یه منتسب ایدم شمدی خزاعه‌ده دخیلم دیدی بعده سفیانه دیدیمکه جئت لانصرك
واکثرك واکون معك یعنی سکا نصرت ایدوب سوادیکی تکثیر ایتمك وسنکله بیله اولمغیچون کلدم وجئت لانصرك
قولندن اصل مرامی دعوت اسلام وقتال رسول الله علیه السلام کبی منکردن سنی منعه اقدامله سکا نصرت
ایچون کلدیم دیمکدر قال علیه السلام انصر اخاك ظالما اومظلوما یعنی دین قرنداشکه کرك ظالم کرك مظلوم
نصرت قیل سؤال ایلدیلر که ظالم ایکن نیجه نصرت ایده لیم بیوردیلر که تکفه عن ظلمه یعنی آنی ظلمندن
منع ایدرسین واکثرك قولندن دخی مافی الضمیری اسلامه کلمزسك سنی پاره پاره ایدوب اجزاء سواد جسدیکی تکثیر
ایچون کلدیم دیمکدر واکون معك قولندن دخی مقصودی سنی قتل ایدنجه‌یه دکین سنکله برابرجه قیام وقعود ایچون
کلدیم دیمکدر مترجم فقیردیر که عبدالله بن انیس رضی الله عنه اصابه‌ده تحریر اولندیغی اوزره جهینه‌دن ایکن
امر نبوی اوزره خزاعه‌یه انتسابی مطابق واقع اولمدیغی تقدیر اوزره نوع انساندن وطائفهٔ عربان‌دن اولمغله جنس
خزاعه‌دنم دیمکدر انا رجل منکم قولنی تأویل ایلمده مثلی سبقت ایتمکله بو محلده ترك اولندی عبدالله دیرکه اول حینده
جاریه‌سنه سود صاغ بو امر ایلدی جاریه صاغوب بکا ویردی بن دخی مقدار قلیل مص ایلدیم بعده سفیانه وبردیم
اول دخی دوه کبی بردن ایچمکه باشلدی همان انی سودك قایمغنده نهان اولدقده سیفله ضرب وقتل ایلیوب
جاریه‌یه دخی اکر سویلرسك والله سنی دخی قتل ایده رم دیدیم وطریق آخرده جاریه وسود ایچمك صددلری
متروك ونقد خلاصهٔ روایت قالب دیکرده مسبوك اولوب عبدالله بن انیس حضرتلری دیمشدر که سفیانله مواصلت
واظهار مخالصتدن صکره صحبت ایده رك برمقدار مشی وحرکت ایلدم تا که صحبتمدن تلذذ ایلدی بعده بن کویا
بردیکنلو غصن اوزره باصوب اباغم ایجندی مأتی الا کاابهام وکیرو قالمغه اهتمام ایلیوب اول دخی الحق یا اخا جهینهٔ
دیه رك کندویه اتصالمه ابرام ایدر اولدی وتدریجله بن کیرو قالوب اول دخی بنی کیرو براقمغه باشلدی همان
آرقه‌وپروب کیدر ایکن ار یشوب بوینی اوروب باشنی آلدم بعده سرعتله فرار وبرجبله صعود وآنده برمغاره‌ده
قرار ایلدم فاقبل الطلب یعنی بنی طلب ایدیجیلر یوریدی وفی روایةٍ وخرجت الخیل توزع فی کل وجه فی الطلب
یعنی آتلولر بنی طلب ایچون چیقوب هر جانبه طاغلدیلر وبن دخی جبلده متمکن ایدم ناکاه بر کسنه کلدیکه یانده
بر طاغرجغی وارایدی واپاق قابلرینی الینه آلمش ایدی وبن دخی یالن ایاق ایدم اوطوروب بول ایلدی واداوه
ونعلینی یره قودی وضربت العنکبوت علی الغار یعنی عنکبوت اولدیغم مغاره اوزره معجزهٔ محمدیه ایله نسج
بیوت ایلدی اوقال خرجت حمامة یاخود مغاره‌دن برکوکرجین پرواز ایلدی دیدی واول کسنه بو حالتلری
کوروب اصحابنه مغاره‌ده برفرد یوقدر خبرینی ایصال واشاعه ایتوب نعلین واداوه سنی ترك واهمال ایلدی بن دخی
درحال مغاره‌دن خروج ونعلینی کیوب اداوه یی دخی اخذ واستعمال ایده رك کیجه کیدوب کوندز اختفا به استعجال ایتمکله
مدینه‌یه واصل ورسول الله علیه السلام حضرتلرینه مسجد شریفده متواصل اولدم بنی کوردکلرنده افلح الوجه
یعنی وجهیکده آثار فلاح لایح اولدی بیوردیلر وطائفهٔ عرب مرادینی حائز ونصرته فائز اولان کسنه‌یه تحسین
وآفرین ایتدکده افلح الوجه قوللریله خطاب ایدرلر بن دخی وجهك یارسول الله یعنی بلکه آثار فلاح سزك وجه
انوریکزده لایح اولدی دیدم وکیفیت اخباریمی افاده واخبار ایلدم همان بکا برعصا بخش واعطا ایدوب تخصر بهذه
یا ابن انیس فی الجنة فان المتخصرین فی الجنة قلیل بیوردیلر یعنی شو مخصره‌یی آلوب یا ابن انیس جنتده آنکله
تخصر واتکا قیل زیرا جنتده متخصر اولنلر قلیلدر معنای حدیث ملوك عرب یدلرنده برعصا طوتوب قصد اشارت
ایتدکلری نسنه‌یی آنکله تعیین واراءت ایتمك دأب وعادتلری اولدیغی کبی سن دخی جنتده ملوکانه تعزز وتعظم
وبو عصا ایله استدیکك نسنه‌لری استجلاب ایچون اشارت وتحکم قیل دیمکدر وبعض علما دیدیلرکه معنای حدیث
اشبو عصا یوم الجزاده سنکله بینمزده برعلامت اولسونکه سنك ایچون شفاعت زیادهٔ درجات ایتمکله بو حسن
صنیعکه مجازاته عزیمت قیله‌یم زیرا بو یله سنك کبی کندو ایله پیغمبری میانلرنده وضع علامت وحسن صنیعنه
مجازاته عزیمت قیلنان جنتده قلیل الوجوددر وعبدالله بن انیس رضی الله عنه اول عصایی محافظه‌ده استقصا
ایدوب حین رحلتنده دخی کفنی ایچنده درج ایتملریله اهلنه وصیت ایلدی ومؤلف علیه الرحمه‌نك نقل قصه‌دن
مرادی جئت لانصرك واکثرك قولی کبیلرمشرکه امان ویرمکه محمول اولدیغنه استدلال واستشهاددر
بعده مؤلف رحمه الله حدیث یزید بن رومان رحمه الله تعالی یی ذکر وبیان ایلدی یزید بن رومان دیرکه کعب
بن الاشرفك مکه‌یه قادم واعلان شر ونظم اشعار پرشرره مقدم اولدیغی پیغامی رسول الله صلی الله علیه وسلم
حضرتلرینه اعلام اولندی وکعب مزبور عظماء یهود یثربدن اولوب طائفهٔ مرسومه‌یه عمدهٔ اعتماد اولمغله

یریدون

یریدون ان یتحاکموا الی الطاغوت آیت کریمه‌سنده طاغوت‌له مراد دخی اولدر واول خبیث جناب رسالته فوق
الغایه مخالفت واستعصا واظهار عداوتده مبالغه واستقصا ایدر ایدی حتی غزوهٔ بدردن صکره مکه‌یه واروب
مشرکینك مقتوللرینی اشعار ایله مرثیه ومدحت وحاشا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی هجو ومذمت
واهل مکه‌یی مسلمیندن انتقام اوزره تحریك غیرت ایلدی واشعار شماتت شعاردندن بریسی اول قصیده‌سیدرکه
اولی * نظم * طحنت رحا بدر لمهلك اهله * ولمثل بدر یستهل ویدمع * یعنی اهلاك وتمزیقده آسیاب کبی اعظم
اسباب اولان غزوهٔ بدر آنده بولنان اهلینك هلاکلری ایچون آنلری او کتدی وانجق بدر مثللو موضع هلاك ایچون رفع
اصوات وسکب دموعله کریه‌ناك اولمق کرکدر خلاصه رسول الله صلی الله علیه وسلم بو کعب بن الاشرف کبی دون
کعب اولان شخص وضیعك بو کونه وضع فظیعنی استماع ومدینه‌یه عودت بیوردقلرنده دیدیلرکه من لی بابن
الاشرف فانه قد اذانی یعنی بنم ایچون دفع ابن الاشرفه کیم ضامن اولور زیرا اول بکا اذا وجفا ایلدی محمد بن
مسلمة رضی الله عنه بن سنك ایچون اکا ضامنم وآنی قتل ایده رم یارسول الله دیدی ورسول الله علیه السلام اکا فافعل
یعنی اول فعلی وجوده کتور دیو اذن وامر ایلدیلر بعده ابن مسلمه برقاج کون اکل طعام ایتمیه رك مکث وآرام ایلدی
وکیفیتی رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه بالغ اولوب انی دعوت ایدوب ترکت الطعام والشراب یعنی یمکی
وایچمکی ترك ایتدیك ونیچون ایتدیك قوللریله تطییب وتسلیت بیوردیلر اول دخی دیدیکه یارسول الله بن سکا بر سوزدر
سویلدیم عجبا وفا ایده بیلورمیم ایده مزمیم دیدی بیوردیلر که انما علیك الجهد یعنی اوزریکه لازم اولان
انجق سعی وغیرتدر وقول مذکورك معناسی وعدینه وفادن اقدم تناول لذاتی ترك ایلدی دیمکدر وعازم خیرات
اولان مرد کریم کرکدر که عزیمتنی تناول لذاتی اوزره بو یلجه تقدیم ایلیه لکن رسول الله صلی الله علیه وسلم نفس
انسان خیرات حسانه وماجعلناهم جسدا لایأکلون الطعام یعنی بز عظیم الشان انبیاء عظامی اکل طعام ایتمین
اجساد واجسام قیلمدیق بلکه آنلر دخی اکل طعامله تعیش ایدرلر مداولنجه انجق تناول طعام وشرابله قوت
وقدرت اکتساب ایده جکین بیان واشارت واوزرینه لازم اولان انجق وفاء عهده مزید جهد اولوب تکمیل مصلحت
خارج عهدهٔ عبد اولدیغن دخی بیانله دفع حجاب ایلدیلر راوی دیرکه خصوص مرقومده محمد بن مسلمه ایله عبادة بن
بشر بن وقش وابو نائله سلکان بن سلامة بن وقش وحارث بن اوس وابو عبس بن جبل رضی الله عنهم مثللو قبیلهٔ
اوسدن نیجه مرد شجاع اتفاق واجتماع ایلدیلر ودیدیلر که یارسول الله بز انی قتل ایده رز لکن بزه اذن ورخصت
ویرکه استدیکمز سوزلری اکا سویلیه لم زیرا بزه او یله سوزلر لازمدر یعنی استعمال معاریض کلامله جنابکدن اظهار
شکایتی ایهام ایده رك اکا خدعه ایده لیم ورسول الله علیه السلام دخی فقولوا یعنی استدیککزی سویله کز دیدیلر
بعده ابو نائله کعب مرقومك رضاعا برادری اولمغله ابتدا اول کز مدینه‌دن خروج وساحهٔ نحوست مساحه‌سنه واروب
براز محادثهٔ اخبار وایکیسی دخی شاعر اولملریله مناشدهٔ اشعار ایلدیلر بعده ابو نائله دیدیکه کان قدوم هذا الرجل علینا
من البلاء یعنی شو رجل که رسول اکرم علیه السلامك مکه‌دن اوزریمزه قدومی بزه بلا نوعندن اولدی ولفظ
بلا بمعنی الشدة مستعمل اولدیغی مثللو بمعنی النعمة دخی مستعملدر زیرا مأخذی ابتلا بمعنی الامتحاندر
وانسان محنتله تجربه اولندیغی کبی نعمتله دخی تجربه اولنور حتی صحابهٔ کرام بعض متنعملرك تجاوز حدود
ایتدکلرین کوروب ابتلینا بالضراء فصبرنا وابتلینا بالسراء فلم نصبر دیمشلردر یعنی اولا ضرر وفقر ایله امتحان
اولندق وصبر ایلدیك صکره سرور وغنی ایله امتحان اولندق اکا صبر ایده مدیك وهم وفی ذلکم بلاء من ربکم عظیم
آیت شریفه‌سی قوم فرعون ابناء ذکوریکزی ذبح وافنا واولاد اناثکزی استحیا وابقا ایتملرنده محنت عظیمه
واردر دیو تأویل اولندیغی کبی فرعون وقومندن سزی تخلیص وانجاده نعمت عظیمه واردر دیمکله دخی تفسیر
اولندی وابونائله‌نك دخی بلا اولدی قولنده نیتی معنای نعمت وراحتدر بعده ینه ابونائله دیدیکه بو رجل ایچمزه
کلمکله جمیع عربان بزمله محاربه‌یه قیام واتفاق اوزره قوس واحده‌دن بزه رمی سهام ایدوب ابناء سبیل منقطع
وبیع وشرا امر نفع اولدی حتی وجودلریمز مبتلای جهد وشدت وعیالمز مشرف ضیاع وخسارت اولوب
بزلر یه‌جك بوله‌مز ایکن ینه فقرا ایچون اعطاء زکوة ایله بزلری مؤاخذه ایلدی اول وقتده کعب یا ابن سلامه
علی التحقیق انجام کار بو که واره جغنی بن سکا اخبار ایلمش ایدم دیو افتخار واستبشار ایلدی بعده ابونائله
سلکان دیدیکه احبابمدن براز کسنه‌لر دخی واردر وبنم رأیم اوزره متفقلردر استرم که سندن طعام وتمر اشترا
ایتمز ایچون آنلری سکا کتوره یم وسن دخی اولبابده بزه لطف واحسان ایدرسین ونقد حاضریمز اولمامغله اعتماد
ایده جك نسنه‌لری سکا رهن قیله رز سن دخی قبول ایدرسین وکعب بو کلامدن اکتساب بهجت برله

اما ان رفاقی تقصف تمرا من عجوة یغیب فیها الضرس دیمکله اظهار ثروت ایلدی ورفاف جمع رف دروف اول
موضعدر که خنبق یعنی انبار کبی آنده جمع تمر ایدرلر وتقصف قولی تکسیر معناسنه دریغیب فیها الضرس قولی جودت
تمری بیاندر وحاصل معنی بنم مخزنلرم کثرت تمردن یقله یور واول تمر برعجوه‌در که انسانك اضراسی ایچنده غایب
اولور دیمکدر ینه کعب دیدیکه والله یا ابانائله سن بنم عندمده اکرم الناسدن ایکن سنده بو خصاصه وضرورت
وشدت فقر وحاجتی کورمك استمز ایدم لکن بکا رهن اولمق اوزره نه و یره جکسز ابناونسا کزی رهن
ایدرمیسز ابونائله دیدیکه والله سن سر عزی اظهار ایله بزی مفتضح اغیار ایتك استرسین انجق سکا حلقه در
یعنی درع وغیری اسلحه‌دن راضی اوله جغك نسنه‌لری رهن ایده‌رز وابونائله‌نك رهن سلاحی ذکر وابرازی انجق
سلاحله کلدکارنده کعب خوف واحتراز ایتمك قصدینه مبنیدر کعب دخی ان فی الحلقة لوفاء یعنی سلاحده
دخی کفایت واردر دیدی بعده ابونائله فلان وقتده کله‌یم دیو مواعده ایله کعبك عندنده معاوده ایدوب مدینه‌ده
رفیقلرینه وصلت واخشام اولنجه کیده‌یم دیو اتفاق ونیت ایلدیلر و یتسو وقتنده حضور رسول الله علیه
السلام‌ه کلوب اعلام ایلدیلر وآنلری بقیعه دك تشییع بعده امضوا علی برکة الله وعونه دیوب بعد الدعاء توجیه
وتودیع ایلدیلر ولیلهٔ مرقومه مثل النهار برلیلهٔ مقمرهٔ مبسوطة الانوار ایدی کیدرك حصن کعبه وصول وانتها
ایلدکارنده ابونائله یا کعب دیو اکاندا وخبر وصوللرین انها ایلدی وابن الاشرف دیدکاری منحوس دخی قریب العهده
تزوجله نوعروس ایدی همان صوت ابی نائله‌یی کوش ایدوب فراشندن سرعتله قیامه خروش ایلدکده عورتی طرف
لحافنی طوتوب قنده کیده بورسین سن بر رجل محارب اولمغله بو یله وقتده سنك کیلره حصندن نزول ایتمك مناسب اولماز
دیدی کعب دخی اول بنم قرنداشم ابونائله در او یور بولسه بنی او یاندرماز دیوب همان لحافه صربله تخلیص دامان
لو دعی الفتی لطعنة اجاب نظمی ایله روی سر انجامندن من حیث لا یشعر کشف نقاب ایده‌رك نزوله شتابان اولدی کلوب
تحیت وترحیبله اول جماعته اختلاط وبرساعت مصاحبتدن صکره دفع وحشتله اظهار انبساط ایلدی
بعده اکا یا ابن الاشرف نه عجب طتلوسو یلرسین برابرجه شرح العجوز نام موضع لطافت افروزه کیدوب بقیهٔ
شبی آنده محادثه ایله غبطه کاه روز ایلسك اولمازمی دیدیلر کعب دخی اولور دیدی واو جانبه توجهلرنده ابونائله
الینی کعبك صاچنه ادخال بعده یا ابن الاشرف نه عجب بو عطرك نه دن تا بومرتبه اطیب اولدی دیو ر یشخند ایله
آنی مطیب البال ایلدی و برمقدار دخی مشی وحرکت ایلدیلر ینه ابونائله شم عطر ینه عودت ایلدی وکعب دخی
بلا وسوسه اکا تسلیم نفس ایتدکده همان جوانب رأسنی محکم طوتوب رفیقلرینه اقتلوا عدو الله دیو اعلام
وهر بری ضرب سیفه اقدام ایلدیلر لکن سیوفلری بر برینی ضرب وقرع وهر بر ینك سیفی سیف آخری رد
ودفع ایتمکله اول کشتنی یه قطعاً ضرر اصابت ایلمدی محمد بن مسلمه رضی الله عنه دیر که سیفمك ایچنده برمغول
وار ایدی ومغول کسر میم وسکون غین معجمه ولام ایله شول خنجر کبی سیف دقیقدر که آنی سیف غلیظ ایچنده
نهان ایدرلر اول مغول خاطر یمه کلدی همان آنی چکوب کوبکنه وضع و بن دخی اوزرینه چوکوب تا قاصقینه
وار نجه اول مغولی برلشدیردم اول حالده عدو الله بر صیحه ایله فریاد ایلدیکه حصون یهوددن بریسی قالیوب
جمله‌سنك او رنده نار استغاثه‌لرین ایقاد ایلدیلر وعادت یهود آنك اوزرینه استقرار ایتمشدر که اثناء لیلده عند الفزع
ایقاد نار ایدرلر ولیلهٔ مرقومه‌ده یهود بنی حارثه‌دن ابن سنینه نام بر یهودی بنام صوت کعبی استماع ونیران موقدهٔ یی
التماع ایدوب انی لاجد ریح دم بیثرب مسفوح یعنی بن یثربده بردم مسفوح رایحه‌سی بو له یورم دیو تحزن واسترجاع
ایلدی ومغازیده مذکور در که یهودی مرسوم ایله مکان وقعه میاننده مقدار فرسخ مسافه نمایان ایدی وغزاء
مشروحده هنکام ضرب کعبده سیف بعض مسلمین حارث بن اوس حضرتلرینه اصابتله ایاغندن مجروح ایلدی
بعده کارکعبی اتمام وسرعتله فراره اقدام ایدوب اولا بنی امیه بعده بنی قریظه بعده بغاث نام موضعلره اوغرایوب
حرة العریض نام موضعه کلدکلرنده جراحت حارثدن کثرت سیلان دم حادث اولمغله رفیقلری اکا شفقت
واعناقلری اوزره آنی کوتورمکه بذل قدرت ایده‌رك صوب رسالتپناهی یه عزیمت وبقیعه کلدکلرنده کلسالك
تکبیر ایله رفع اصوات تبشیر ایلدیلر ونبی علیه السلام دخی اول لیلهٔ مسرت انجامده صلوة لیله قیام ایتمشلر ایدی
همان تکبیرلرین ایشیدوب کعبی قتل ایتدکلرینه انتقال وآنلر دخی تکبیره اشتغال ایلدیلر بعده مجروح اولان
حارث بن اوسی حضور سعادتلرینه کتوردیلر همان یاره‌سی اوزره ریق ستاره بریقلری ایله نفخ ایتدکاری ساعتده
بالکلیه الم جراحتدن سلامت بولدی بعده اول عدو اللهك قصه‌سنی حکایت وهر کس خانه‌سنه دعوت ایلدیلر
صباح اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم شجعان اصحابه من ظفرتم به من رجال یهود فاقتلوه امر مستطابیله

خطاب ایلدیلر یعنی رجال یهوددن هر کیمی بولور سکز قتل ایدیکز و بو امر ورخصتلری انجق طائفهٔ یهود
وقعهٔ مزبوره‌ده صحبت وتدبیر انتقامده مشورت ایچون جمعیتلرینه ممانعت ایچون ایدی و بو دخی حزم وسیاستدن
دأب اهل کیاستدر راوی دیر که بو جهتله یهوده خوف دوشوب عظمالرندن بریسی مکانندن خروج وشیٔ واحد
تکلمه قادر اوله میوب ابن الاشرفه اولان شبخون کبی شبخون اولنمقدن احتراز اوزره متستر اولدیلر وابن سنینه
دخی یهود بنی حارثه‌دن ایدی وحویصهٔ بن مسعود ایله حلیف وعادت عرب اوزره تعاونله متعاهد والیف ایدی
وحویصه‌نك قرنداشی محیصه اسلامه کلمشیدی محیصه امر مفخر الانامله ابن سنینه اوزره اقتحام وانی قتل
واعدام ایلدی وحلیفی اولان حویصه محیصه‌نك اکبری اولمغله ای عدو الله سن ابن سنینه‌یی قتل ایتدیك والله
بطنکده اولان اکثر شحومك آنك مالندندر دیو دشنام وجرب ایله محیصه‌یی ضربه باشلدی زیرا ابن سنینه
ایکیسنه دخی انفاق ایدر ایدی محیصه دیدیکه والله آنی قتله بکا امر ایدن ذات والا شان سنی دخی قتله فرمان ایلسه
سنی دخی قتل ایدر ایدیم حویصه دیدیکه شمدی محمد بنی قتله سکا امر ایلسه بنی قتل ایدرمی ایدیك محیصه بلی
ایدر ایدیم دیدی حویصه والله بر دین که آنکیچون ایکی محبتلی قرنداشلر بر برینی قتل ایده‌لر دین عجیبدر دیوب
یوم مزبوره‌ده اول دخی اسلامی قبول ایلدی بعده محیصه معنای سابقی ایراد برله شو ابیات آبیه‌یی نظم وانشاد ایلدی
یلوم ابن امی لو امرت بقتله * لطبقت ذفراه بابیض قاضب * حسام کلون الملح اخلص صقله * متی ما تصوبه
فلیس بکاذب * وما سرنی انی قتلتك طائعا * ولو ان لی ما بین بصری ومارب * یعنی قرنداشم بنی تعییبی ایدر
اکر آنی قتله مأمور اولیدیم ذفراسنی که قولاغنك کوکنی سیف قاطعله قپاردیم واول سیف قاطع اون ملحه بکزر
جلاء خالص ایله مصیقل برقلجدر که آنی هر چان یوقردن اشاغه ایندیرمك اصلا یالان سو یلمز و بن قرنداشمی
طائعا قتل ایتدیکم وقتلرده بنی اطاعت رسول اللهدن غیری برنسنه مسرور ایتمز استرسه‌لر بصرای شامله مأرب
یمن ما بینی عموما بکا و یرسونلر بوندن صکره مؤلف رحمه الله حدیث کعب بن الاشرفی طریق آخردن جابر بن عبد الله
رضی الله عنهما روایتی اوزره اعاده وبو وجهله ذکر وافاده ایلدیکه ابتداء ابن الاشرفه کیدن انجق محمد بن مسلمه
رضی الله عنه ایدی واروب یا کعب قد جئتك لحاجة دیدی اول دخی مرحبا بها جئتك دیدی ابن مسلمه دخی
جئتك استسلفك تمرا یعنی سکا علی وجه القرض او السلم رجاء تمر ایله کلدیم دیدی اول دخی وما بغیتکم الی
من مسئلة التمر یعنی رجاء تمر جهتندن بکا نه نیاز واحتیاج جکز وار دریا آل مسلمه دیدی ونه احتیاج جکز
واردر دیدیکینك حکمتی اولدر که آل مسلمه زمان جاهلیتده کثیر التمر ایدیلر حتی بیك وسق تمر حاصللری وار ایدیکه
هر وسق آلتمش صاعدر ابن مسلمه دیدیکه ان هذا الرجل لم یدع عندنا شیئا واصحابه یعنی بو رجل که نبی علیه السلام
واصحابی بزده برنسنه قومادیلر بو کلامك ظاهر معناسی واضحدر لکن مرادی امور جاهلیه‌دن بزه ضرر و یرن
نسنه‌یی یاخود کفر وشرکدن نسنه‌یی قومادیلر یاخود امور دین ودنیادن لازم اولان نسنه‌لردن برینی قومایوب همان
بزلری اکا ارشاد ایلدیلر دیمکدر کعب دیدیکه الحمد لله که عقلك باشکه کلمش همان مصلحتکی کور لکن رهن استرم
ابن مسلمه دخی درعمی رهن ایده‌یم دیدی کعب دخی امیدایدرمکه بد ریکیك زغبا نام درعی اوله دیدی ابن مسلمه بلی
اودر دیدی کعب وارایسندیکیك کسنه‌لری کتور ومطلوبکی آل دیدی ابن مسلمه دیدیکه اتیك فی خمر اللیل وخمر
فتحتین ایله سنی کیزلین نسنه‌در یعنی ظلمت لیلده کلورم زیرا سندن نسنه طلب ایلدیکمی واحتیاجمدن کلدیکمی ومحتاج
اولدیغمی ناسك کوردکلرینی استمم دیدی والحاصل راوی سیاق سابق اوزره سوق حدیث ایدوب نهایتده دیدیکه
کعب بن الاشرف حصنندن محمد بن مسلمه‌یه نازل وانکله برازانس ومحادثه‌یه نائل اولدی بعده ابن مسلمه الینی
کعبك صاچنه ادخال ایلدی وکعب قیورجق صاچلی ایدی ودهنك نه عجب طیبدر دیدی کعب دیلرسك
بوندن سکا ارسال ایده‌یم دیدی ابن مسلمه یدینی بردخی ادخال ایلدی کعب دخی ابن مسلمه‌یه یا محمد سن ورفیقلرك
بو دهنی ترك ایله محروم اولدیکز دیدی وابن مسلمه بو دفعه‌ده برمقلرینی خلال رأسنه براشدیروب ضبط ایلدکده
خنجر ایله کوبکندن اوردی الی آخر الحدیث ومحل استشهاد ابن الاشرفه استسلاف تمر ایچون کلوب آنی قتل
ایلدکلری شرعا غدردن تعداد اولنمادیغیدر و بونلری ایراددن شرعا جواز امثالی مستفاد اولمشدر والله اعلم

* باب الامان علی الشرط *

قچان مسلمین برمشرکه فلان محله دلالت ایدوب خیانت ایتمك وایدرسه قتلی حلال اولمق شرطیله امان و یروب
اول دخی شرط مذکور اوزره بلدندن یا قلعه‌سندن خروج ومیان مسلمینه ولوج ایدوب صکره عدم دلالت
یا اظهار خیانت ایلسه اول ساعت اهل اسلام ایدن بریٔ الذمه اولورلر وآنك عفوی مفوض امام اولوب دیلرسه

قتل ودیلرسه فیء اهل اسلام قیلر زیرا شرطلری بویله جاری اولمش ایدی وقال علیه السلام المسلمون
عند شروطهم وقال عمر رضی الله عنه الشرط املك یعنی شرط زیاده ایله انسانه مالکدرکه وفاسی واجبدر
وهم مشرك مرسوم فی الاصل مباح الدم ایکن حرمت دمنی دلالت وترك خیانته تعلیق ایلدیلر وطلاق وعتاق کبی
اسباب تحریمی شرطه تعلیق ایلمك مشروع وانعدام شرطله تحریم دخی مدفوعدر وهم بعد الامان نبذ
عهد ایله اعاده الی المأمن واجب اولدیغی انجق غدردن احترازه مبنی ایدی شمدی تصریح شرطله معنای غدر
دخی منتفیدر ومدعای مشروح المآل اوزره حدیث موسی بن جبیر رحمه الله ایله دخی استدلال اولنمشدر موسی
رحمه الله دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حصون خیبردن آخر حصونلری اولان کتیبه نام حصنی محاصره
اوزره اون دورت کون اقامت ایلدیلر واهل حصن ایقان هلاك ایتدکلرنده دامن رجای صلحه استمساك
ایلدیلر رسول الله علیه السلام ابن ابی الحقیقه کلسون شروط صلحی سویلشه لیم دیو ارسال پیام ایلدیلر
اول دخی حصندن نزول ودملری محفوظ اولوب کندولر خیبر ونواحیسندن خروج واموال واراضی وذهب
وفضه وسلاح حتی ظهر انسانده بولنان ثیابدن غیری اثوابلری دخی رسول الله صلی الله علیه وسلم ایچون اولوب
برلرنده ابقا ایتمك شرطی ایله مصالحه یی قبول ایلدیلر ورسول الله علیه السلام آنلره وبرئت منکم ذمة الله
ان کتمونی شیئا یعنی بندن برنسنه کتم ایدرسکز سزدن ذمت الهیه بریه اولسون بیوردیلر یهود دخی بویله
مصالحه ایلدیلر صکره ابن ابی الحقیق ترك وفا ووافر اوانی فضه واز قدیم کنانة بن ابی الحقیق یاننده برجلد بعیر
ایچنده حفظ ایده کلدکلری مال کثیری کتم واخفا ایلدی ومال مرقوم حلی کونا کون ایدی که آنی اهل
مکه یه دخی اعاره ایدرلر ایدی وجمعیت عرس ایچون قریشدن بعض طالبلری کلوب آنی استعاره ومقدار شهر
استعمالدن صکره ارسال واساره ایدرلر ایدی واول اموال آل ابی الحقیقك اکبردن اکبرینه انتقال ایدر ایدی حتی
مغازیده مذکوردرکه بردفعه اول اشیادن برنسنه مکه ده ضایع اولمغله اضاعت ایدن کسنه قیمتی اون بیك دیناری
ضامن اولدی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم فاین الآنیة والاموال التی خرجتم بها من المدینة حین اجلیتکم
یعنی سزلری مدینه دن اجلا ایتدیکمده چیقردیغکز اوانی واموال قنده دردیو سؤال بیوردیلر یهود دخی
یا اباالقاسم محاربه لرده اول اموال تلف اولدی وبزلر آنی انجق بویله کونلر ایچون صقلر ایدیك دیو انکار ویمین ایدوب
انکارده اصرار ایلدیلر صکره الله تعالی رسولنی اکا مطلع قیلوب یهوده دیدیلرکه افرأیتم ان وجدته عندکم
اقتلکم یعنی آنی سزده بولورسم سزی قتل ایده یمی نه دیرسز یهود دخی بلی قتل ایله دیدیلر وروایت اخراده
کنانة بن ابی الحقیق ایله قرنداشی ربیعه یه دیدیلرکه برئت منکما ذمة الله وذمة رسوله ان کان عندکما یعنی اکر
سزده ایسه اللهك عهدی ورسولنك عهدی سزدن بری اولسونمی آنلر دخی اولسون دیدیلر بنه دیدیلرکه
وکلما اخذت من اموالکما فهو حلال لی ولا ذمة لکما یعنی مالکزدن هرنه آلورسم بکا حلال وعقد ذمتکز
دخی قرین عقده زوال اولسونمی اولسون دیدیلر ومعاهده مرقومه اوزره ابو بکر وعمر وعلی وزبیر رضی الله
عنهم ایله یهود دندخی اون کسنه یی اشهاد ایلدیلر همان بر یهودی قالقوب نهانجه کنانه یه اکر بو مال سنده ایسه یاخود
برینی بیلورسك آنی اعلان ونفسك ایچون تحصیل امان ایده کور والله محمد اکا مطلع اولور زیرا بر فردك بیلیه جکی
نسنه لره مطلع اولدی دیو نصیح ایدوب ابن ابی الحقیق آنی زجر ایلدکده یهودی مزبور مجلسدن متباعد وبر طرفده
قاعد اولدی بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم کنانه ور بیعه یه تعذیب وتنکیل ویانلرنده اولان مالی تمامجه
تحصیل ایله زبیر بن العوام رضی الله عنه امر ایلدیلر اول دخی کنانه یه اشکنجه یه باشلیوب خوف هلاکه دوچار
اولمشیکن ینه اصلا اقرار ایلمدی وبو امر تعذیب یاقبل النهی عن المثلة واقع اولمشدر یاخود مجرد سیاسته
محمولدرکه حقیقت حال آشکار وبو مقوله حیله دن زجر امثال دخی پدیدار اوله راوی دیرکه آنی کوروب قرنداشی
ربیعه اقرار واعتراف برله بن کنانه یی هرصباح شو ویرانه ده طواف ایدر کوردم دیدی رسول الله صلی الله
علیه وسلم دخی حضرت زبیره امر ایلدیلر اول دخی حفر واول ویرانه دن کنز مطلوبی استخراج ایلدی
وروایت اخراده کلمشدرکه ثعلبة بن سلام بن ابی الحقیق که برضعیف الجسم وخفیف العقل یهودی ایدی
رسول الله صلی الله علیه وسلم آندن استعلام ایدوب اول دخی بن بیلمم انجق هرصباح کنانه شو ویرانه ده طواف
ایدر ایدی اکرنسنه دفن ایتمش ایسه آنده در دیدی رسول الله علیه السلام دخی اول محله ارسال واول ویرانه دن
کنزی استحصال ایلدیلر بعده کنانه یی محمد بن مسلمه رضی الله عنهه تسلیم اول دخی قرنداشی محمد بن مسلمه
برینه کارقتلنی تتمیم ایتمکله رسول الله صلی الله علیه وسلم امر ایلدیلر زیرا محمودك باشنه سنك آسیا القا ایدوب

معلوم اوله که معاهده سابقه یه بناء مالاری حلال ایکن بو حدیث شریف آنلری تخویف ونهو یله یاخود بعد القتل ظهورلرنده اولان اباسلرینه حمل اولنور *

محمودی قتل واقنا ایلین کنانه ایدی وکنانه وربیعه نك دملری اهراق وذریتلری استرقاق اولنمق انجق میانه ده
جریان ایدن شرط سابق البیانه مبنی ایدی وصفیه بنت حیی بن اخطب زوجهٔ کنانه ایکن رسول الله صلی الله
علیه وسلم آنی بربنت عمی ایله برابر سبی ایلدیلر وبو ایکیدن غیری اهل خیبردن کسنه سبی اولنمادی ورسول الله
صلی الله علیه وسلم دحیة الکلبی حضرتلرینه سبی خیبردن وعد احسان ایتمشلر ایدی دحیه دخی صفیه یی رجا
ایتدکده برینه بنت عمی اعطا وصفیه حضرتلرینی نفس نفیسلری ایچون ابقا بیوردیلر وصفیه هنوز عروس تازه
ایدیکه زوجی اوزره دخول ایتمش ایدی ومغازیده مذکوردرکه اول اثناده برکیجه منامنده قمر سمادن واقع
وقوجاغنده لامع وساطع اولمش کوروب صباحله رؤیاسنی زوجی کنانه یه اخبار ایلدکده همان رخسارینه برطبانچه
اوروب زوج محمدمی اوله یم دیرسین دیو آزار ایلدی بعده رسول الله علیه السلام صفیه یی منزلکاه رسالتپناهلرینه
ایصال ایله حضرت بلاله امر ایلدیلر بلال دخی صفیه یی مقتوللرك میانندن امرار ایله صفیه نك بیم واضطرابنه
مدار اولدی وبو خصوص جناب رسالتی اغضاب ایتمکله بلاله سن برجاریهٔ حدیثة السنی میان مقتولان
قومندن امرار ایلدیك سنده مرحمت سلب اولنمش دیو عتاب ایلدیلر بلال دخی یارسول الله فی الواقع انجق
قومنك مواضع قتللرین کورسین ایچون کوتوردم لکن عدم رضاکی بیلمدم دیمکله اعتذار ایلدی ومغازیده
مسطوردرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم صفیه یی اعتاق ونکاح ایدوب سفرده برابر اولان ام ایمن رضی الله عنهایه
آنی تهیئه وتنظیف ایله فرمان ومدینه یه وصولدن اقدم اثناء طریقده شرف زفافه شایان کوردیلر وحضور
سعادتلرنده صفیه نك منزله ومحبتی وار ایدی وسبب محبتلری شو وجه اوزره روایت اولنمشدرکه بعد الزفاف رکوب
ایچون بعیر صفیه یی کتوردکلرنده رسول الله علیه السلام آنی بنفسه ارکابه همت ورجلنی فخذ سعادتلرینه
باصوب رکوب ایتمکله اکا امر وعنایت ایلدکلرنده صفیه دخی هرنه قدر امر ایتدیلر ایسه ده ینه رجلنی رکبهٔ
رسول الله علیه السلام اوزره وضع ایتمکی استعظام وانجق کندو رکبه سنی رکبهٔ رسول الله اوزره وضعله رکوبه
اقدام ایلدی آندن بو حسن ادبی استحسان ومزید محبتله لطف واحسان ایلدیلر ومدینه یه قدوملرندن صکره
حضرت عائشه رضی الله عنها صفیه رضی الله عنهایی کورمك ایچون تبدیل هیئت ونسوان سائره ایله منزلهٔ
صفیه یه دخوله سرعت ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی عشیرت صفیه دن جماعت نسا ایله
حجرهٔ صفیه ده بولدی ورسول الله علیه السلام حضرت عائشه یی نساء داخله میانلرنده بیلوب نسنه سویلمدیلر
صکره حضرت عائشه کندی منزلنه عودت ایتدکده رسول الله علیه السلام کلوب کیف رأیت صفیة یعنی
صفیه یی نیجه کوردك بکندیکمی دیدکلرنده حضرت عائشه دخی ما رأیت غیر ابنة یهودی بین یهودیات ولکنی
سمعت انك تحبها یعنی برقاچ یهودیه لرك آره سنده بر یهودی قزندن غیری کورمدم لکن ایشتدم سن آنی
سورمشسین دیدی رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی لا تقولی یا عائشة فانی لم ار فی وجهها کبوة حین عرضت
علیها الاسلام یعنی اویله دیمه یا عائشه زیرا اکا عرض اسلام ایتدیکمده وجهنده قطعا توقف وتردد کورمدم
بیوردیلر بوندن صکره مرویدرکه ازواج رسول الله صلی الله علیه وسلم قچان برموضعده اجتماع ایلسه لر صفیه
رضی الله عنهایه یا ابنة الیهودی دیه رك خطاب ایله ایلام وایجاع ایدرلر ایدی رسول الله علیه السلام حضرتلرینه
شکایت ایتدکده بیوردیلرکه اذا قلن لك هذا قولی من منکن مثلی ابی نبی وعمی نبی وزوجی نبی یعنی یا صفیه سکا
بردخی اویله دیرلرسه سن دخی شویله سویله که ایچیکزدن قنغیکز بنم کبیدرکه بابام نبی وعمم نبی وزوجم نبیدر
وصفیه اولاد هارون اخی موسی علیهما السلامدن ایدی بعده صفیه بو کلامله آنلره مقابله والزام ایتدکده
حضرت عائشه رضی الله عنها لبس هذا من کیسك یا ابنة یهودی یعنی ای یهود بنك قزی بو کلام سنك
رشدکدن دکلدر دیو افحام ایلدی وفقهادن بعد الاصابه تجویز تنفیل ایلین رسول الله علیه السلامك بنت عم
صفیه یی دحیه یه اعطا قیلرله استدلال وتعلیل ایلدی لکن حقیقت تأویلی امام محمد رحمه الله قولیدرکه
حصن کتیبه خالصا ملك رسول الله علیه السلام ایدی اول جهتله جاریهٔ مزبوره یی دحیه یه اعطا بیوردیلر وینه
فقهادن جواز معامله یه قائل اولنلر بو حدیثك بعض طرقنده وارد اولان روایتله مستدل اولدیلرکه یهود خیبر
یا محمد بزلر بو اموال واراضینك صاحبلریز واحوالنی بیلورز بزی اخراج ایتمیوب نصف اوزره بزمله عقد معامله
قیل دیدیلر ونصف اوزره آنلر ایله معامله بیوردیلر لکن ابو حنیفه رحمة الله علیه آنی تأویل ایتمشدرکه
ابتداء کتاب المزارعه ده بزآنی بیان وتفصیل قیلدیق والله اعلم
باب الامان * قچان مسلمین اسیدن برلسان اوزره اهل حربه امانله ندا وآنلر دخی استماع صدا ایلسه لر باجمعهم

مطلب فضائل الادب

مطلب عقد المزارعة

مطلب الامان لغة

آمن اولورلر و بو بابده لسان عربی وفارسی وروسی وقبطی برابردر و بو مسئله ده دلیل صواب حدیث
عمر بن الخطاب رضی الله عنه دیرکه عراقده اولان جنودینه انکم اذا قلتم لاتخف او مترس او لاتدهل فهو آمن
فان الله یعرف الالسنة عبارتیله ارسال کتاب ایلدی یعنی دوشمنلره بکزه شو کلمات مختلفة اللغاتدن قنقیسی ایله
قورقمه دیمکله اعطاء امان ایلسکز امانکز معتبردر زیرا خداوند علیم السنهٔ عوالمه عالمدر ونکتهٔ اعتبار امانه
فان الله یعرف الالسنة قولی ایله اشارت ایلدیکه نتیجهٔ امان انجق کفاره سبی وقتلله تعرضدن کف یدی
التزامدر و بو التزام دخی حق اللهدر والله تعالی دن مثقال ذره برنسنه خفی وخوافیٔ اسراردن برشیٔ مختفی
دکلدر و بو مقدمه دن آشکاردرکه معاملاته راجع اولان امورده برلغته اقتصار اولنمیوب انجق کلامله حصول
مقصوده اعتبار اولنور اکرچه امام ابو یوسف وامام محمد رحمة الله علیهما فارسیه ایله تکبیر وقرائتی
تجویز ایتمیوب تمام ابتلا لفظا ومعنی وجوب مراعات نصده دردیو تنصیص وعباداتده لغت واحده یه
تخصیص ایلدیلر لکن وجه معهود معاملاتده ناموجود اولمغله اختصاص لغت دخی مفقوددر و ایماندن مقصود
اولان تصدیق واقرار حاصل اولدقدنصکره مجموع السنه ایله ایمان واسلام صحیح اولنجه انعقاد امان اولی
بالتصحیح درکذلک ذبیحه اوزره تسمیه مجموع السنه ایله قابل ومقصود حاصل اولنجه انعقاد امان دخی اوسع
ایدوکی نمایاندر واکر مسلمین کندولر بیلوب اهل حربك بیلمدکلری برلسانله نداء امان ایلسهلر ینه اهل حرب
آمنلردر زیرا علم واطلاعلری برامر باطندرکه اکا تعلیق احکام غیرممکندر واحکام انجق اوزرینه دلالت ایدن
سبب ظاهره تعلیق اولنورکه بو بابده کلمهٔ امانی اسماع وکفارك استماع ایتملریدر ومسئلهٔ مذکوره علم فقهده براصل
کبیر ومنشأ فروع کثیردر واسماعله مشروط قیلدیغمز دخی بو اصله منوطدر حتی کفار صوت امانی ایشتمدکلری
معلوم اوله جق رتبهده مکان بعیدهده بولنسهلر امان منعقد اولهمز زیرا عدم سماعلری امر ظاهر وانسان حقیقتنه
اطلاعه قادر اولمغله حکم شرعی حقیقتنه تعلیق اولنور اما ایشتدکلری صورتده عدم معرفتلری امر باطن
اولدیغندن بشقه ایچلرنده معنای نداء مسلمینه عارف وغیریلره معرف برترجمان بولنماق دخی ممکندر بنابرین
عدم ثبوت امانده عدم فهم ومعرفتلری عذر قیلنمق طرف مسلمیندن نوع غدر اولور وصورت غدردن دخی
احتراز واجبدر فرق مسئلتین بو وجهله واضح قیلنورکه معنای امانی فهم ایتمدکلری صورتده عدم فهملری
فهم ایدهمدکلری لغتله ندا برله طرف مسلمیندن برقصوره بنا قیلنوب حکم امان حق مشرکینده اجرا اولنور
اما عدم سماع صورتنده مشرکین کلام مسلمینی ایشتمیهجکلری رتبهده مکان بعیدهده بولنمالریله عدم سماعلری
کندولردن واقع اولان قصوره محمول اولمغله حقلرنده اثبات حکم امان مشروع ومعقول اولماز مؤلف الکتاب
علیه رحمة الملك الوهاب دیرکه قچان مسلمین برحربی یه انت آمن سن امین سین یاخود لاتخف قورقمه یاخود
لابأس علیك سکا ضرر یوقدر یاخود بونلره بکزر برکلام سویلسهلر بونلرك جملهسی اماندن عد اولنور
زیرا حسب العاده بو مقوله عبارتله خائفه انجق ازالهٔ خوف ایچون خطاب اولنور وزوال خوف دخی انجق ثبوت
امانله حاصل اولور وهر مسلم انشاء امانه مالك اولمغله بو لفظله منشی امان عد اولنور مثلا برکسنه غلامنه اعتقتك
یاخود انت حر دیسه غلامی عتق وحریتله وصفی اخباره حمل اولنمیوب انشایه صرف اولنور بعده مؤلف
رحمه الله امان مختلط العقلی ذکر ایدوب دیرکه مختلط العقل اولان کسنه اسلامی وصف وتعقل ایده بیلورسه
اصل ایمانده صبی عاقل کبیدر وامان صبیده بیان ایتدیکمز اختلاف بونده دخی جاریدر واکر اسلامی وصف
وتعقل ایدهمزسه صبی غیرعاقل حکمنده اولوب امانی معتبر اولماز واکر امر معاشنده عاقل لکن اسلامی وصف
وتعقل ایتمیه رك بالغ اولمش ایسه مرتد حکمنده اولور ومرتدك امانی قطعا معتبر اولماز اما صبی بویله دکلدر زیرا
صبی اسلامی وصف وتعقل ایدهمز ایسهده ینه ابوینه یاخود احد الابوینه تبعا مسلمدر بو جهتله تعقل امان
درجهسنه بالغ اولدقده عند محمد رحمه الله امانی جائز وسائغ اولور ینه مؤلف رحمه الله دیرکه اکر امیر عسکر
یاخود مسلمیندن برشخص آخر اهل ذمتدن برینه تأمین اهل حرب ایله امر ایدوب اول ذمی دخی اهل حربه امان ویرسه
امانی معتبردر زیرا آمر بنفسه مباشرت امانه قادر اولمغله آنك امری ایله تملك امان ذمیده دخی ظاهر اولور حکمنی
اولدرکه امان ذمینك عدم صحتی اهل حربه من جهة الاعتقاد تهمت میلنه مبنیدر وانضمام امر مسلم ایله تهمت
زائل اولوب امانده مسلمینه معنای نظر وار ایدوکی ظاهر اولور اما مسلم ذمی یه قتالله امر ایتمش اولسه مجرد امر
مرقوم ایله امانی معتبر اولماز زیرا مسلم ذمی یه قتالله امر ایتمکله امانده دخی معنای خیریت متعین اولماز متعین
اولیدی انجق رأی کافر ایله متعین اولمش اولور ایدی کافر ایسه اولبابده متهمدر اما مسلم اکا تأمین ایله امر ایتدکده

مطلب الایمان والعادات والمعاملات وتسمیة الذبیحة بغیر العربیة

مطلب اشتراط استماع الامان

مطلب الفاظ الامان

مطلب امان مختلط العقل

مطلب بلغ عاقلا ولم یصف الاسلام ولم یتعقله فهو فی حکم المرتد

امانده معنای خیریت انجق مسلمك رأی وامریله متعین اولور مسلم ایسه بو بابده مسلم وغیر متهمدر بوندنصکره
مسئلهٔ مذکوره ایکی وجه اوزره دربریسی مسلم ذمی یه تأمینله امرنده آمنهم یعنی مشرکینه سن امان ویرمك
صورتیدر وبریسی دخی ذمی یه ان فلانا یؤمنکم یعنی فلان مسلم سزه امان ویریر دیو سویله دیمك صورتیدر
وصورتیندن هربری ایکی وجه اوزره دربریسی اولدرکه ذمی مأمور اهل حربه قد آمنتکم یعنی بن سزه امان
ویردم دیر وبری دخی اولدرکه ان فلانا المسلم قد آمنکم یعنی فلان مسلم سزه امان ویردی دیر اکر مسلم ذمی یه آمنهم
دیمش ایسه بو صورتده ذمی اهل حربه آمنتکم سزه بن امان ویردم دیمکله آمنکم فلان سزه فلان امان ویردی
دیمك برابر واهل حرب آمنلردر زیرا ذمی مذکور امر مزبور ایله تملك امانه نائل ومسلم آخر منزلنه نازل اولمشدر
واهل حربه برمسلم قولین سابقیندن قنقیسنی قائل اولسه حرز امانده داخل اولورلر زیرا مسلم مرقوم امانی انشاء
امانه مالك اولان نفسنه یا مسلم آخره مضاف قیلمغله امان صحیحی اخبار ایتمش اولور واخبار مذکور دفع غدر ایچون
حکم انشایه تحویل اولنور واکر مسلم ذمی یه ان فلانا آمنکم دیو سویلمکله امر ایتمش ایسه بو صورتده ذمی دخی
وجه مذکور اوزره سویلمش ایسه اهل حرب آمنلردر زیرا مسلم امر معهود ایله آنی اهل حربه رسول قیلوب
اول دخی رسالتنی وجه لایق اوزره ادا ایلدی کویا مسلم کتاب امانی تحریر و یدذمی ایله اهل حربه بعث وتسییر
ایتمش اولدی بو صورت موجب امان اولمغله صورت مفروضه دخی موجبدر اما بو صورتده ذمی اهل حربه آمنتکم
بن سزه امان ویردم دیسه قولی باطل وامان اهل حرب غیرحاصلدر زیرا ذمی انجق تبلیغ رسالتله مأمور ایدی
وامر معهود تملك امانی متضمن دکل ایدی آنك آمنتکم قولی تبلیغ رسالت اولمیوب بلکه نفسنه اضافتله انشاء
اماندن عبارتدر وذمی اهل امان اولمغله امانی باطل اولور ینه مؤلف رحمه الله دیرکه دار الحربده اسیر بولنان مسلم
اهل حربه اعطاء امان ایلسه امانی سائر مسلمین اوزره نافذ اولماز زیرا آنك امانی انجق کندو خلاصی ایچون
نظر نفسنی موجب اولوب مسلمینه نظر وشفقتی جالب دکلدر وهم اسیر کندو نفسی اوزره خائفدر وغیری
تأمین ایلمیی ابتدا نفسندن امین اولمق لازمدر وهم اسیر اللرنده مقهور اولمغله اهل حرب آندن آمنلر ایکن
آنك عقد امانی ابتداء غیر اوزره الزام حرمت قتالی استلزام ایدر وهم دار الحرب اسیر مسلمدن خالی قالمق نادر اولمغله
امان اسیری تصحیح ایتسك اوزریمزه باب قتالك انسدادینه مؤدی اولور زیرا بو صورتده اهل حربه برخوف
عارض اولدقجه اسیره اعطاء امانله جبر ایدرلر بو قول ایسه فاسددر انجق اسیر ایله اهل حرب بربرلرینی تأمین
ایدرلر ایسه اهل حرب اکا وفا ایتدکلری کبی اول دخی آنلره وفا ایتمك لازمدر حتی مالارندن برشیٔ سرقه دخی جائز اولماز
زیرا آنلره شرط وفا قیلمشدر وحق نفسنده متهم اولمامغله رعایت شرطی الزمدر همان دار الحربده مستأمن
کبی اولور حتی ایادی کفارده عبد مسلم یاخود امهٔ مسلمه کورسه اسیر مرقوم بونلری یدلرندن تخلیص وتعرض
ایتمك دخی جائز اولماز زیرا اهل حرب عبد مسلم وامهٔ مسلمه یدلرنده ایکن اسلامه کلسهلر بونلری ینه یدلرنده سالما
ابقا اولنورلر و بونلر ایله اموال سائرهلری برابردر اما اللرنده برحر مسلم یا ذمی یاخود مسلم وذمینك مکاتبی
وام ولدی ومدبری بولنسه اسیر مزبور آنلری اخذ وتخلیصه صرف مقدور ایتمك جائزدر زیرا بونلرده حکم سبی
وتملك جاری اولماز کورمز میسنکه اهل حرب اسلامه کلسهلر ینه بونلره مالك اولهمزلر بو جهتدن اهل حرب
بونلری اخذ وامساکده ظالم واسیر مرقوم دخی امانله تقریر مظالمرینه غیرملتزمدر بناء علی ذلك بونلری سرقه
یاغصبله اللرندن تخلیصه همت ودفع مظالمرینه غیرت ایلمك جائزدر وعهد ایله مراعاتی لازم اولان انجق اول
اموردرکه اوزرینه اعطاء عهد وامان جائز اوله صورت مفروضهده ایسه بونلری تخلیصه قادر اولدقدنصکره
ینه اللرنده ترك وابقا اوزره اعطاء امان جائز اولماز وقچان اهل حربدن مستأمنلری عساکر اسلام ایچنده
بلامنعة قائم وامیر دخی نبذ عهده عازم اولسه ابتدا آنلری مأمنلرینه ابلاغ ایتمك لازمدر بو صورتده مأمنلرینه
خروجدن امتناع برله بزلر اسیر ایلدیککز عیال واولادلریمزدن مفارقت ایتمزز دیرلرسه کرکدرکه امیر عسکر
من اندر فقد اعذر وتیرهسی اوزره آنلره تقدم ولحوق مأمن ممکن اوله جق وقتهدك تأجیل ایله تکلم ایدوب غدر
واضراره مؤدی اولمامق ایچون اثناء اجلده تعجیل هجوم وتعدی ایتمیه وآنلره دیه که فلان وقتهدکین مأمنکزه
واصل اولورسکز فیها واکر قالورسکز اهل ذمت اولورسزکه اوزریکزه وضع خراج برله صکره سزه مساعدهٔ
ارسال واخراج ایتمزز بعده مدت منقضیه اولوب ینه کتمزلر ایسه طرفلرندن دلیل قبول ذمت حاصل ودار
اسلامده طول اقامت ایلدین حکم مستأمنده داخل وصریحا قبول عقد ذمت منزلهسنده نازل اولورلر وصورت
مفروضهده مسلمین ملاقات اعدا ایدهجکلری هنکامده مستأمنین مرقومینك دخی مسلمین اوزره هجوم

مطلب امان الاسیر فی دار الحرب

واز دخالرندن یاخود ایام مکث وآرامارنده کیجه ایله قتل مسلمینه اقدامارندن امیرجیش اندیشه ایدرسه ینه بیان
سابق اوزره مأمنلرینه لحوقله آنلره تنبیه واولبابده تعیین وقت مناسب ایله امهال وترفیه ایتمکدن بشقه نظراً للمسلمین
کرکدر که انقضاء وقتده دکین اول مستأمنلری هر کیجه برمحلده جمع وتمکین واوزرلرینه کوزجیلر وضع وتعیین
قیله زیرا میان عسکردن خروج ایله اسیر اولان عیال واولادلرندن مفارقتلری بابنده ابرلک تقدم واقدامی
حسبیله طرفلرندن صدور خیانت اندیشه سی تزاید ایدر دفعا لهذا المحذور اخراجلری لازم ایکن امیرجیش
حاللرینه نظر وشفقت وتعیین مهلت ایتمش ایدی وامیر ایچون آنلره نظر ایتدیکی مثللو مسلمینه نظری دخی
واجب وطریق نظر دخی کیجه ایله جمع ومحارسه لری مثللو ترتیب مناسبدر وبوصورتده انقضاء مهلت ایله
اهل ذمت اولسه لر دخی دار اسلامه کیرنجیه دک ینه هر کیجه آنلری برمحلده جمع واوزرلرینه کوزجی وضع
ایتمک امیره لازمدر زیرا اهل ذمت اولملری صریحا رضالریله اولیوب وقتک انقضاسیله اولدیغندن حصول امن
وسلامت کندو طرفلرندن اولیوب بلکه الزام صغار جزیه سببیله عداوتلری اشتداد وآنلردن خوف وحذر
ازدیاد بولمشدر لکن خوف اثناء لیلده غالب اولمغله هر کیجه اوزرلرینه تعیین حراس ایدوب بعد الصباح
عیال واولادلری یاننده بولنملری ایچون عسکر آره سنده تخلیهٔ سبیللری مناسب اولور کذلک مسلمین عدولرین
محاصره قیلدقلری هنکامده دخی آنلری برمحلده جمع واجلاس واوزرلرینه تعیین حراس ایلمک کرکدر زیرا
عند التقاء الصفین خوف وخطر مزداد اولوب مسلمین آنلردن تحصیل امنه محتاج اولورلر که فراغ خاطر ایله
قتال اعدایه حاضر اوله لر وتحصیل امن دخی انجق اوزرلرینه تعیین حراسله حاصل اولور واکر بلا اجرة
محارسه ایدرکسنه بوله مزلر ایسه کرکدر که امیر عسکر غنیمتدن بذل ونثار ایله برقوم محارسینی استیجار
ایلیه زیرا بو استیجارده غانمینه نفع کامل اولمغله صحت وجوازده حفظ مغانم ومحافظهٔ امتعهٔ غانم ایچون
استیجاره نظیر وممائلدر اکر سؤال اولنورسه که حفظ مذکورده معنای جهاد متمکن ایکن آنک ایچون جواز
استیجار نیجه ممکندر جواب ویریرز که آنده معنای جهاد یوقدر زیرا قوم مسفورین محاربین اولیوب اهل
ذمت اولملریله آنلردن تحفظ جهاددن تعداد اولنماز انجق مسلمینک امتعه وغنائملری اوزره هجوملرندن خوف
اولنمغله حفظ غنائم اوزره استیجار ایله مسفورینی حفظ وحراست ومسلمینی قتل وغنائملرینی اخذ ایتملرندن منع
وصیانت اوزره استیجار مابینلرنده قطعا فرق یوقدر واکر اهل عسکردن برمسلم منعهٔ مسلمین ایچنده ایکن کندو
حصن ومنعه لرنده بولنان برمشرکه تعال یعنی بروکل دیو اشارت قیلسه یاخود اهل حصنه افتحوا الباب
قپویی آچکز دیو اشارت ایلسه یاخود سمایه اشارت ایلسه واهل حصن بو خصوصلری اماندر دیو ظن
وکمان ایدوب امتثال امره شتابان اولسه لر اشارت موصوفه کرکسه مسلمین ایله اول اهل حرب بینلرنده عهد وامان
عد اولنمغه بشارات معروفه اولسون کرکسه اولمسون علی کلا التقدیرین امان جائز وآنلره قد آمنتکم دیمک مرتبه سنی
حائزدر زیرا امر امان توسعه مبنی اولمغله شبههٔ غدردن دخی احتراز واجبدر اما اشارات موصوفه عقد امانده معروفه
اولدیغی صورتده الثابت بالعرف کالثابت بالنص قاعده سی اوزره عقد امان عد اولنمسه غدر ایدوکی نمایاندر
واما معروفه دکل ایسه مسلمک بروکل دیو امر ینه واشارتله استدعا ایلدیکی مرامنه امتثاللری مثللو اظهر دلائل ترک جدال
اولان قرائن حال انضمامیله ثابت بالعرفله برابر بلکه دخی اقوی واظهر اولور کورمزمیسنکه اهل حربه اخرجوا حتی
تهدموا معاهد الحصن یعنی چیقکز تاکه بزله برابر شو حصنکزی هدم ایده سز دیسه لر آنلر دخی امتثال وخروج
ایلسه لر ابتداءً دائرهٔ امانه ولوج ایتمش اولورلر وامثال سابقلری بو صورته مثیل وموافقدر بعده مؤلف رحمه الله بو مسئله
اوزره حضرت عمر رضی الله عنه دن نقل اولنان ایما رجل من المسلمین اشار الی رجل من العدو ان تعال فانک ان جئت
قتلتک فاتاه فهو آمن اثر جلیلی ایله سرد دلیل ایلدی یعنی مسلمیندن قنقی رجل اعدادن بر رجله بروکل اکر کلورسک
سنی قتل ایده یم دیسه اولدخی کلسه آمن اولوب اکا تعرض جائز اولماز لکن اثر مذکور سبقت ایدن تفصیل اوزره
ان جئت قتلتک قولی عدم سماع یاخود عدم فهمی ایله تأویل اولنور اما استماع وفهم ایدوب ینه کلمش ایسه فیء
مسلمین اولور زیرا قتل ایده یم دیو خلاف امانله تصریح اولنمغله اعتبار دلالت عرف وحال عرضهٔ زوال
واضمحلال اولور کورمزمیسنکه اهل حربدن برینه تعال ان کنت تریدالقتال جنک استرسک بروکل یاخود تعال
ان کنت رجلا مرد ایسک بروکل یاخود تعال حتی تبصر ما فعل بک بروکل که سکا نه یاپاجغمی کوره سین دیسه
بو کلاملرده خلاف امانه تصریح اولنمغله کلام تهدید اولوب کلام امان اولمدیغی برفرده خفی وپنهان اولماز
امایا انکز تعال دیمک کلام موافقت واتصالدر کذلک اصابعی ایله مسلمک جانب سمایه اشارتی اعطیتک

مطلب جواز استیجار الحرس

مطلب الاشارة بشیء ظنه اهل الحرب امانا

مطلب الامان مبنی علی التوسع

ذمة الله السماء مفهومنی مبین یاخود انت آمن منی بحق رب السماء مضمونی متضمن اولمغله آمنتک قولی ایله
بشارتی منزله سنده در وجدان عسکر اسلام دار الحربده بر رجل یاخود بر امرأه بولوب همان اول هنکامده جئت
اطلب الامان امان استمکه کلدیم دیو استرحام ایلسه نظر اولنور اکر اوزرینه هجوم ایدنجیه دک مسلمین آنی کوروب
بیلمدیلر ایسه فیء مسلمین اولوب قولی تصدیق اولنماز زیرا وقت هجومه دکین مختفی اولمسی قصد غارتله کلوب
استیمانله کلمدیکنه دلیل کافی اولوب ظاهر حالی شبکه یه دوشدکدنصکره حیلهٔ استیمانله احتیاله دال اولمغله احوالی
اقوالنی تکذیب ایدر واکر حین تکلمنده کلامنی مسلمین ایشیده جک مرتبه ده برموضع قریبده ممتنع ومسلمین آنی ارادهٔ
قتلله مجتمع لکن اکا وصوللری دخی صعب وممتنع ایکن مشرک مزبور بر نسنه سویلیه رک همان جانب مسلمینه
عزیمت وتسلیم نفسله متابعت ایلسه فیء مسلمین اولور وامام ایچون آنی قتل واعدام دخی جائزدر وطلب امان ایچون
کلدیم دیسه دخی مقبول دکلدر زیرا بولندیغی محلده ممتنع ایکن مسلمین قتل واسرینی مراد ایتدکلرنده امان
ویروب ویرمیه جکلرین امتحان ایچون حقنده نداء امانله استیمان ممکن ایکن وقت قدرتنده نداء امانله نفسنه لازم
اولان نظر وشفقتی ترک واهمالی بحسب الظاهر اکا دالدرکه مسلمینه سوء قصد ایله مقابله ایچون توجه واقبال
اللرینه کیروب عاجز اولدقده حیلهٔ استیمانله احتیال ایلمشدر اما مسلمین قتل واسر ایله اکا اقبال ایتمزدن اقدم
همان جانب مسلمینه توجه واستقبال ایلسه آمن اولور زیرا بو صورتله توجهی ندا بالامان منزلنه نازل ودلیل مسالمه
حاصل اولور صورت اولی بویله دکلدر که بعد قصد المسلمین بلا استیمان توجه واتیانی مقاتله ایله قصد مسلمینه
مقابله قصد ایلدیکنه برهاندر اما قبل قصد المسلمین توجه واقبالی طرفندن قصد مسالمه یه دالدر کورمزمیسنکه تجار
اهل حربله میان مسلمینده کیفیت حال اشبو منوال اوزره درکه نداء استیمان ایتمکسزین دار اسلامه دخول ایتدکلرنده
ظاهر احواللری قصد مسالمه لرینه دال قیلنور واکر حربی مذکور مسلمین آنی کوروب کلامنی ایشیده جک
مرتبه بعید برمحلده ومنعه سی ایچنده ایکن بلا رفیق ولا سلاح یرندن قیام وایشیدیله جک محله کلدکده منعه سی
یوغیکن نداء امانه اقدام ایلسه آمندر زیرا القاء سلاحله منعه سندن مفارقت وایشیدیله جک محلده نداء امانه
مبادرت وصرف مقدورینه مباشرت ایتمکله ظاهر حالی طالب امان اولدیغنه دلالت ایتدیکندن تأمین ایتسونلر
کرک ایتمسونلر شرع شریف آنک امثالنی تأمین قیلمغله اول دخی امیندر قال الله تعالی وان احد من المشرکین
استجارک فاجره الآیة وقال تعالی وان جنحوا للسلم فاجنح لها کذلک اوزرنده سلاحی اولوب لکن هیئت
تهیؤ قتاله مقارن اولمسه شرعا ینه آمندر زیرا کاه اولور که سلاحنی عساکر اسلام ایچنده بیع ایچون استصحاب
یاخود کیرو اهل حرب ایچنده قالنجه ضیاعندن خوف ایله استجلاب ایتمش اولور اما سل سیف ومدرع ایده رک
جانب مسلمینه اقبال ومنعه سندن خارج اولدقده نداء امانه استعجال ایلسه فیء مسلمین قیلنور زیرا ظاهر حالی
قصد قتاله اقبالنه دالدر والحاصل وقوف حقیقی متعذر اولان موادده حکمی ظاهر حال اوزره بنا قیلمق جائز
واباحت دمه مؤدی دخی اولسه ینه غالب رأیی تحکیم ایلمک مشروعدر کورمزمیسنکه برکسنه کیجه ایله خانه سنه
برشخصک دخولنه واقف اولوب لکن سارق میدر یوخسه لصوصدن هاربمیدر حقیقت حالنه عارف اولمسه
همان اول شخصک حالنی تحکیم ومقتضای ظاهری تقدیم ایدر اکر اول شخص سیمای لصوصله معلم یاخود
کندو ساکن طوریر ایکن برجمع متاع بیث ایلر رفیق ایله همقدم ایسه آنلر کندویه قریب اولمزدن اقدم صاحب
خانه ایکیسنی بردن اعدامه اقدام ایتمک جائزدر واکر اول شخص سیماء اهل خیر اوزره جاری ورفاقت اهل شردن
متبری ایسه صاحب خانه اوزره آنی اسکان واکرام لازمدر که رمی سهام وطریق آخر ایله قتل واعدامی جائز اولماز
وجواز تحکیم سیمایه یعرف المجرمون بسیماهم نظم کریمی دلالت وایما قیلر یعنی مجرمون یوم قیامتده سیما
وقیافتلریله بیلنوب جزاء جرملری ترتیب اولنور ودلالت حاله رجوع جائز ومشروع ایدوکنه دخی ولو ارادوا الخروج
لاعدوا له عدة ذکر جلیلی اماره ودلیلدر یعنی اکر منافقین غزوهٔ تبوکه ادعالری اوزره ارادهٔ خروج ایده لر ایدی
عده وعتادلرین تهیئه واعداد قیلرلر ایدی قیلمدقلری بحسب الظاهر عدم اراده لرینه دلیل باهردر وجهان
مسلمیندن برعسکر ارض حربده نازل ایکن اهل حربدن برمشرک طوغرو یولدن کلوب مسلمیندن ابتداء جماعت
مسلحینه واصل اولدقده منعه سی یوغیکن دخی طالب امان اولسه وسعنده اولان استیمانی اتیان ایتمش اولمغله
نائل امان اولور زیرا ظاهر حالنده مسلمینه اسماع صوتی ممکن اولان موضعده ایکن دخی مسلمیندن اعراض
وامتناعی اولمدیغنه استدلال وتأول موضعدن رجاء امان ایتمک منزلنه انزال اولنور واسماع صوتی ممکن اولمیان محل
ابعدده ایکن منعه سی وار ایسه دخی اول محلدن نداء امانده فائده اولمغله آنی شرط قیلمقده منفعت عائده یوقدر

مطلب وجد واشخصا فی دار الحرب فقال جئت لطلب الامان

مطلب تجار اهل الحرب یدخلون دارنا بلا استیمان

مطلب رأی رجلا دخل بیته لیلا هل یقتله ام لا

مطلب تحکیم السیما ودلالة الحال

ومغازيده مذكور در كه رسول الله صلى الله عليه وسلم بنى قريظه يى محاصره ايتدكارنده محمد بن مسلمه
رضى الله عنه بعض لياليده محارسهٔ عسكره مأمور ومشغول ايكن آنى كورديكه بنى قريظه دن ايكى كسنه
چيقوب سمتنه توجه ايلديلر كلوب واصل اولدقلرنده نه يه كلديكز ديو سؤال آنلر دخى رجاى امانه كلديك
ديو عرض حال ايلديلر همان تخليهٔ سبيللرى ايله ايكيسنى تأمين بعده اللهم لا تحرمنى اقالة عثرات الكرام
يارب بنى بو يله جرايم كرامى عفو ايتمكدن محروم قيلمه ياخود بنى كرامدن قيلوب جرايمى سن عفو ايتمكدن
بنى محروم قيلمه ديو دعا ايله فعلنى تحسين ياخود تهجين ايليوب صكره رسول الله صلى الله عليه وسلم جنابلرينه
اخبار ايلدكده مؤاخذه وعتاب ايلمديلر واول ايكى كسنه دخى نابود اولوب قنده كندكلرى معلوم ومشهود اولمادى

مطلب اشتبه كونه طالبا للامان

واكر مسلمين اهل حربدن برينى سلاحله عسكرك خلفنده ياخود يمين ويسارنده عسكره قصد دخول اوزره
كوروب اول ساعت نداء امانه مسارعت قيلسه فئ مسلمين اولور وامير ايچون قتلى دخى جائزدر زيرا ظاهر حالى
قصد تجسس احوال ياخود بعض مسلمينى على غفلة قصد قتلله كلديكنه دالدر و بز قريبا بيان ايلديك كه
بو مقوله اموردە غالب ظن ايله عمل اولنور اما طلب امانه بوخسه قصد زيانه كلديكنه دلالت ايدر بر نسنه بولنميوب
قلوب مسلمينده دخى حالندن احد جانبينى ترجيح قابل اولمازسه اميره لازمدر كه آنى اخذ ودار اسلامه اخراج
واهل ذمت قيله زيرا تعارض ادله وانعدام ترجيح عندنده احتياطله عمل واجبدر و بو بابده احتياط نجق شخص
مرقوم طلب امانه كلمك احتمالنه كوره آنى قتل و فئ ايتميوب وقصد غارته كلمك احتمالنه بناء مأمننه دخى ارجاع
ايتمكده در زيرا بو يله امر محتمل ايله حكم حريتى باطل واباحت قتلى حاصل اولمامغله دار اسلامده على التأبيد
حريت اوزره عوق وابقا قيلنور صكره اسلامه كلورسه اكا بر وجهله تعرض اولنماز وكلمزسه اوزرينه خراج
وضع اولنور كذلك اهل حربدن بر جماعت دار اسلامه ارادهٔ دخول ايلسه لر لكن منعه لرندن چقمادقجه نداء امانه
قادر اولمامغله منعه لرندن خارج اولدقلرى مكانه كلدكلرنده نداء امان ايلسه لر آنلر دخى مرتبهٔ وسعلرينى اتيان
قيلمغله نائل امان اولورلر اما اهل حرب منعه لريله كلوب استيمان ايلسه لر بو صورتده مسلمين آنلرى تأمين وعدم
تأمين خصوصنده مخيرلردر زيرا اهل منعه دار الحربده ياخود قلعه لرنده ايكن نجه ممتنعلر ايسه دار اسلامده
دخى او يله جه ممتنعلردر واز قديم مستأمن اولنلر دخى منعه لرى ايچنده بولنسه لر مسلمين ايچون آنلره نبذ عهد
ايتملرى جائز ايكن بو يله مجددا استيمان ايلين اهل منعه يه اعطاء اماندن جواز امتناعلرى طريق اولى ايله ثابتدر
اما از قديم مستأمن اولنلرك منعه لرى بو غيبه آنلرى مأمنلرينه ارجاع ايتمدكجه ميانه مزده اولان عهد وامانى
نبذ ايلمك غير جائزدر كذلك طلب امانه كلدكدن صكره منعه لرندن خروج ايلسه لر ينه قبل لحوق المأمن
نبذ عهدلرى غير جائزدر مكر امير المسلمين مقدما اهل حربدن اول دارك اهلنه تقدم و بزدن سزه امان يوقدر
سزدن برفرد بزه كلمسون ديو تكلم وآنلر دخى تفهم ايتمش اوله بو صورتده آنلره امان يوقدر بوندنصكره طلب امانه
كلورلر ايسه فئ مسلمين اولورلر زيرا امير وجه مشروح اوزره ابلاء عذر ايلمشدر قال الله تعالى وقد قدمت اليكم
بالوعيد يعنى اى اهل عصيان بن سزه تقديم وعيد ايلديكمى سزلر بيلور ايكن موقف حسابده شمدى بر بريكز ايله
مخاصمه وساير وجهله سزلر ايچون حجت خلاص يوقدر والحاصل عند الاستيمان منعه سندن مفارقت ايلين حربى

مطلب اذا وضع المائدة حل الاكل ما لم يمنع صاحبها صريحا

حسب العاده امن وسالم اولوب خلافنه تصريح اولنمدقجه حكم عادت حاكم حاسم قيلنور اما مسئلهٔ مز بوره كبى خلافى
مصرح اولورسه اعتبار عادت ساقط اولور مثلا بركسنه نك حضورينه بر مائده وضع اولنسه حسب العاده اجازت اكلى
متضمن اولمغله جائز الاكلدر اما صاحب مائده لاتأكل قوليله اكلدن نهى صريح ايلسه اكلى حرام اولور وچان

مطلب وجد واحد حربيا فقال انا آمن اوقال مسلم انا امنته

مسلمين دار اسلامده بر حربى بولوب اول دخى امانله كلديم ديسه قولى تصديق اولنماز زيرا مأخوذ ومأسور ومنعهٔ دار اسلامله
مقهور اولمغله ادعاء امانده متهمدر وقول متهم حجت اوله مز كورمزميسنكه آنى بر مسلم اخذ واسترقاق ايلدكدنصكره امانله
كلديم ديسه تصديق اولنماز كذلك ما نحن فيه ده حق جماعت تعلق ايلدكدنصكره قطعا تصديق اولنماز بو صورتده
بر مسلم كلوب امانى بن ويرمش ايديم ديسه اولدخى تصديق اولنماز زيرا حربى مرقومى دار الحربه رجوعدن
منعله استرقاقه حق جماعت مسلمين تحقق ايدوب قول واحد ابطال حق جماعتده مقبول اولمامغله اول مسلم انشايه
مالك اولمديغى حكم امانى اخبار ايتمش اولور اما امان مذكوره اول مسلمدن غيرى ايكى مسلم دخى شهادت ايلسه لر
اول حربى آمن اولور زيرا بينه ايله ثابت اولان معاينه ايله ثابت كبيدر لكن بن امان و يرمشيدم دين مسلمك بو بابده

مطلب الشهادة على فعل نفسه

شهادتى مقبوله دكلدر زيرا فعل نفسندن خبر و يرمكله مدعى اولوب شاهد اوله مز و بو بابده مسلميندن ماعدانك
شهادتى معتبره دكلدر زيرا ابطال حق مسلمين اوزره قائمه در واكر حربى مز بور بن ملك كفاردن خليفهٔ مسلمينه

مطلب حربى قال انا رسول الملك

رسولم

مطلب حربى قال انا رسول الملك

رسولم ديسه ينه تصديق اولنميوب فئ مسلمين قيلنور زيرا دعواى امانده مصدق دكل ايكن بو ادعاء رسالتى
دعواى امانى مشتملدر زيرا رسول جانبين امين و جاهليت واسلامده جارى اولان رسم تأمينيدر زيرا امر صلح
وقتال انجق رسول الله قائم واداء رسالت ممكن اولمغيچون تأمين رسل امر لازمدر حتى حضور نبويده بر قومك

مطلب الرسول امن من الجانبين

رسولى بعض كلام ناسزا سو يلدكده لولا انك رسول لقتلتك يعنى رسول اولميدك سنى قتل ايدر ايدم بيوردیلر
بو حديثله دخى وجوب امن رسول اكرچه متبين اولمشدر لكن همان دعواى مجرده ايله صدق رسالتى متعين
اولماز اكر ملكلرينك مكتوبنه بكزر بر مكتوب چيقاروب بو مكتوب ملكدر ديرسه تبليغ رسالت ايچون تأمينى
لازمدر بشرط آنكه مكتوب مرقوم مزور اولميوب كتاب ملك ايدوكنه غلبهٔ ظنون مقرر اوله اول صورتده
دار الحربدن شهادت رسالت ايچون ايكى مسلم استصحابى ممكن اولمايوب وسعنده اظهار كتابدن غيرى نسنه
اولمامغله آنكله اكتفا اولنور و بلا كتاب دعواى رسالتى دخى عند غلبة الظنون ينه حكم تصديقه مقروندر

مطلب دخل الحربى بلا امان فاخذه مسلم اهل يخمس

واكر رسالتنه دلالت ايدر كتاب وساير علامتى بولنميوب آنى دار اسلامده بر مسلم اخذ ايلسه عند ابى حنيفه
رحمه الله تعالى فئ جماعت مسلمين اولوب اخذ ايلينه مخصوص اولماز زيرا اخذينه انجق قوت مسلمين ايله
متمكن اولمغله عسكر مسلمين ايله دار الحربه داخل وايچلرندن بريسى اخذ اسيره نائل اولمق منزله سنده اولور
اما بو صورتده ابى حنيفه رحمه الله تعالى دن وجوب اداء خمسى روايت واحدهٔ قطعيه ايله مقطوع اما
مأخوذ دار اسلامده وجوب وعدم وجوب اوزره ايكى روايت مسموعدر لكن عند محمد رحمه الله تعالى
اخذ ايلين اشخاصك فئ خاصى اولور زيرا حربى مذكور دار اسلامده مباح اولمغله صيد وحشيش كبى
هر كيمك يدى اكا سبقت ايدرسه آنى محرز و تملكى ايله متميز اولور وامام محمد رحمه الله تعالى عندنده ايجاب
خمسنده ايكى روايت واردر والحاصل عند ابى حنيفه رحمه الله حربى مز بور منعهٔ دار ايله مأخوذ ومقهور عد اولنور

مطلب اسلم الحربى فى دارنا قبل الاخذ

حتى قبل الاخذ اسلامه كلسه ينه فئ اولوب شول اسير منزله سنده اولور كه اخذ اولندقدنصكره وامام
آنك اوزرينه ضرب رق ايتمزدن اقدم اسلامه كلمش اوله اما امام محمد رحمه الله عندنده انى بر مسلم اخذ ايتمدكجه
بالكليه دار ايله مأخوذ اولماز حتى قبل الاخذ اسلامه كلسه حر اولور زيرا حقيقت احراز انجق يد ايله اولوب
دار ايله اولماز بو جهتدن قبل الاخذ دارينه عودت ايلسه حر الاصل اولور بنابرين آنى اخذ ايدن انسان احراز
ايله ممتاز اولمغله ملكله دخى ممتاز اولور حتى قبل الاخذ امانى و يرمشيدم ديسه عند محمد رحمه الله آمن اولور
زيرا ظاهرده كندو عبدى اولوب حريتنى دخى اقرار ايتمشدر واو بابده متهم دكلدر لكن قياس قول ابى حنيفه
رحمه الله اوزره دعواى تأمينده تصديق اولنمامق اقتضا ايدر زيرا اول حربيده حق جماعت مسلمين محقق اولمغله ابطال
حقلرنده قولى مصدق اولماز واكر دار عزده اسلامه كلوب قبل الاخذ ينه دار الحربه رجوع ايلسه البته حر اولوركه

مطلب اسلم الاسير ثم انفلت الى دار الحرب يكون حرا

بالاتفاق بر مسلم ايچون آنك اوزرينه سبيل استرقاق يوقدر قول محمد رحمه الله اوزره حريتى محل اشكال دكلدركه
رجوع ايتمسه دخى قبل الاخذ حر ايدى بعد الرجوع بطريق الاولى در اما ابو حنيفه رحمه الله قولى اوزره
اكرچه دار ايله مأخوذ عد اولنور ايدى اما هنوز اوزرينه ضرب رق اولنمامغله رقيق اولمامش ايدى ودار الحربه
رجوعله عرضهٔ استرقاق اولمسى زائل وحال اسلامنده اكا تقرر حريت حاصل اولمغله بر دخى استرقاقى قابل اولماز
وشول اسير منزله سنده اولور كه بعد الاسلام عسكر اهل حربه فرارندن صكره ينه اخذ اولنه واسير مذكور
عسكر اهل حرب ايچنده حر اولوب بر دخى استرقاقنه سبيل اولمديغى كبى بونك استرقاقنه بر دخى سبيل اولماز

مطلب مر المسلمون على بلد الحرب وعاهدوهم ان لا يمروا بهذا الطريق

وقچان عسكر مسلمين مداين اهل حربدن بر بلده يه مرور وآنلر ايله طاقت مقاومتلرى اولمغله ايچلرندن محل
آخره عبور اراده ايتدكلرنده اهل بلده مسلمينه كلوب بزلر سزدن بر فردى قتل واسر ايتمك شرطيله سز دخى
شو يولدن كچوب بشقه يولدن كتمك اوزره معاهده ايدبكز ديو سعى ومجاهده ايلسه لر اكر صورت معهودهده
مسلمين ايچون منفعت مقصوده وار ايسه وجه مذكور اوزره مواعده وموادعه ونه دكلوا بعد واصعب ايسه ده
طريق آخردن كتمكه مساعده ومسارعه جائزدر زيرا اهل حرب آرقه لرندن كلوب عسكرك كيرو قالانلرندن
بعضيسنى قتل ايتملرندن امين اولنماز ايكن مواعدهٔ مذكوره آندن امانى موجب اولور حتى رسول الله صلى الله عليه
وسلم صلح حديبيه ده شرط مذكوردن اعظم اولان تكليفلرين قبولله تلطيف بيورمشلردر زيرا اهل مكه ايچلرندن
اسلامه كلوب مدينه يه هجرت واتصال قيلنلرى ينه مكه يه رد وايصال بيورملرين شرط ايلملريله اول شرطى
قبول وقبولنده نظر مسلمين اولمغله تا منتسخ اولنجه دك وفايه موصول ايلديلر وآنده اولان نظر مسلمين شو وجهله
ملحوظ نظر سيد المرسلين اولمش ايديكه اهل مكه اهل خيبر ايله رسول الله عليه السلام فقيرزه قصد حربله

قدوم ايدرايسه طرف آخر بمز مدينه يه غارت وهجوم ايلسون ديو اتفاق ايتمشلر ايدى ورسول الله عليه السلام
اهل مكه ايله وجه مشروح اوزره موادعه ايلديلر كه خيبره تو جهلرنده آنلر دن امين اوله لر ودليل مرقومدن
منفعت مسلمين ايچون بو مقوله شرطك جواز قبولى بزه معلوم اولمشدر وصورت مذكوره ده مسلمين اولا شرط
مزبورى قبول بعده ينه مشركينك منع ايتدكلرى بولدن كتمكده فائده مأمول ايلسه لر مشركينه نبذ عهد ايله
اعلام ايتملرى واجبدرز يرا قبوللرى موادعه وامان منزله سنده اولمغله غدردن احتراز ايچون نبذ ايدنجه دك اكا وفا لازمدر
اكر مسلمين بزه بو يولدن ذهابمز ضرر مشركينى موجب دكلدر نبذ واعلامه دن واجبدر ديرلرسه جوابلرنده
دينلور كه بلكه مشركينك او يولده كندولرك محتاج اولدقلرى زروع واشجار وكلالرى واردر كه مسلمينك
آنلره تعرضلرين استمزلر واكر مسلمين بو يول بزه اسهل اولمغله اچركيده رزو برنسنه لرينه تعرض ايتمزديرلر ايسه ينه
آنلره دينلور كه احتمالدر كه مشركين اول يولده اولان حصون ومواشيلرين سيزلر كوروب وقت آخرده كلمك
ملاحظه سيله يوللرينى اوكرنمكزى استمزلر ياخود اول يولده اولان بعض عيوبلرينى كورمكز ايله وقت آخرده
اوزرلرينه غزايه عزيمت ايتمكزى استمزلر اول جهتدن البته عهديكزه وفا ياخود فانبذ اليهم على سواء نصنه
اقتفا ارله نبذ عهد ايله افاده وايفا لازمدر واكر مشركيندن اهل مدينه شوهر يمزك صويندن ايچمك اوزره بزمله معاهده
ايديكز ديسه لر بزلر دخى اوبله معاهده ايتسك نظر اولنور اكر شربمز مشركينه صولرى خصوصنده مضر ايدوكى
مجزوم ياخود مضر ميدر دكميدر نا معلوم ايسه عهديمزه وفا ايتموز لازمدر واكر عدم اضرارى عنديمزده آشكار
ايسه اعلامه حاجت اولميوب شرب وسقى دواب ايتموز جائزدر زيرا وجوب رعايت شروط مفيد اولمغله مشروطدر
وامر غير مفيدى شرط ايلين انجق معاندر يوقسه جلب منفعت وسلب مضرتى قاصد دكلدر وعدم
اضرارى معلوميمز اولدقده شرط غير مفيد ايدوكى مجزوميمز اولوب الغا اولنور اما ضررى ظاهر ايسه شرط
مفيد اولمغله معاملات مسلمينده جارى اولان شروط نافعه كبى رعايتى واجب اولور واكر ضررى اولوب اولمدايغى مجهول
ايسه عاقل امر غير مفيد ايله اشتغال ايتمك نامعقول وشرط مذكورده جلب منفعت يا دفع مضرت قصد ايتملرى ظاهر
حال ارباب عقول اولديغندن خلاف ظاهر اولمديغنه بناء ظاهر واجب ورعايت مقتضاسى لازم ولابددر
بو صورتده مسلمين نفوس ودوابلرى ايچون اول صويه محتاج اولورلر ايسه اولا نبذ واخبار صكره استعماله دركار
اولسونلر وكلالريكه اوتلاقلرى دخى صولرى منزله سنده درزيرا كلا مملوكلرى دكلدر رسول الله صلى الله عليه
وسلم كلا ايله ماده بين الناس شركت عامه اثبات ايلمشلردر نارين فائده لرى اولمديغى معلوم ايكن شرط مجردلرى ايله
شركت مسلمين منقطع اولمامقدر اما زروع واشجار واثماره عدم تعرضله معاهده ايتسه لر اهل حربه مضر
اولسون اولمسون تعرض مسلمين غير جائزدر زيرا بونلر ملكلريدر وانسانك املاكنده نفوذ تصرفى حكم ملك ايله در يوقسه
نفع وضرر اعتبار يله دكلدر انجق مسلمين مضطر اولورلر ايسه كركدر كه نبذ واعلام بعده آنلرى استعماله اقدام ايده لر
زيرا شرط متقدم ايله املاك اهل حربده ثابت اولان وصف اباحت منعدم اولماز وغدردن اكرچه تحرز واجبدر لكن
اول دخى نبذ واعلام ايله حاصل اولور واكر اهل حرب زروع وكلالرين عدم احراقمز اوزره طالب معاهده اولوب
بز دخى مساعده ايلسك بو صورتده بزم اكلمز ودوابمزه انفاقمزده ضرر شرعى يوقدر زيرا عهدده وفا انجق
قبول ايديكمز شرط مقدارنده واجب اولور وشرطمز عدم احراق ايدى واكل وانفاق هر وجهله مغاير احراقدر
كورمزميسنكه انسان كندو ملكنى اكل ايتمك حلال واحراقى غير حلالدر واهل شام اموال اهل حربى احراق
ايتمكى مكروه كوروب اكل وتناولنى مكروه كورمزلر واحتمالدر كه مشركين دخى شرط مذكورى مجرد احراقده فساد
اولديغندن ايراد ايتمش اوله لر واصول شرعيه دندر كه شرطله نصا ثابت اولان خصوصه من كل الوجوه انكله مساوى
اولميان نسنه لر الحاق اولنمز واكل وانفاق من كل الوجوه مساوى احراق دكلدر واكر اهل حرب قرالرينى
تخريب ايتموز اوزره طلب معاهده وبزلر دخى مساعده ايدرايسك قرالرنده بولديغمز بنا مقوله سندن اولميان
متاع وطعام وعلف وسائر تحف وطرف مقوله سين اخذيمز جائزدر زيرا تخريب انجق ابنيه ده اولور واخذ امتعه
حفظ دندر تخريبدن دكلدر وينه احتمالدر كه تخريبده بولنان صورت افساد ايچون شرط مذكورى ايراد ايتمش
اوله لر لكن قرالرنده خشبدن يا غيريدن مصنوع اولان ابنيه يه تعرض غير جائزدر اما بناده اولميان اخشابى آلوب
مثلا ايقاد نار ايتموز جائزدر زيرا بو انتفاعدر يوقسه تخريب دكلدر وبو شرطدن صكره حلال اولميان انجق
مساكنلرندن بعض محلى هدم وتخريبدر واحراق بالنار فوق التخريب اولمغله آنده دخى حكم شرط مذكور
بطريق الاولى جاريدر وصورت مذكوره ده برباب مغلق بولوب فتحى مقدوريمز اولماسه قبل النبذ آنك قلعى جائز

مطلب عاهدوا ان لا نشرب وماء نهر اهل الحرب

مطلب اذا لم يكن الشرط مفيدا لا يجب رعايته

اكرچه كلالرينه دخى مسلمينك مطلقا عدم جواز تعرضى آنفا سبقت ايتمشيدى لكن محل مذكورده عدم جواز كلالرى قطع واحرازلرى ياخود تعرض مسلمين ايله متضرر اولملرى صورتلرينه حمل ايله توفيق اولنور منه

مطلب شرطوا ان لا نحرق زروعهم

مطلب لا يحل لرجل احراق ماله

مطلب شرطوا ان لا نخرب قراهم

اولماز زيرا قلع دخى تخريبدر اما فتحى تخريب اولمامغله ممكن اولورسه آنده ضرر يوقدر واكر فتحى انجق كسر
قفله محتاج ايسه ينه جائز اولماز زيرا كسر قفل دخى تخريبدر وشرط منصوصله التزام ايتديكمز امورك قليل
وكثيرى برابردر واكر اهل حرب زروعلرندن نسنه يى بزه اكل ايتمك وعلف دواب ايتمك اوزره بزمله معاهده ايتسه لر
زروعلرندن نسنه يى احراق ايتموز مشروع اولماز زيرا احراق تفويت مقصودلرنده فوق الاكل اولمغله حكم
حرمت آنده بطريق الاولى ثابت اولور حق ابوينده حرمت تأفيف اوزره تنصيص بطريق الاولى حرمت شتم
اوزره تنصيص اولديغى كبيدر وعدم احراق شرط ايتدكلرنده بيان سابق اوزره جواز اكل بويله دكلدر زيرا اكل
دون التحريقدر كه تحريق افساد عين واكل انتفاع بالعيندر وعدم اكلمزى شرط ايتدكلرندن مقصودلرى
عين ماللرى كندولر ايچون باقى قالمقدر واحراق ايله باقى قالميوب اكلله منعدم اولديغى كبى منعدم اولور وعدم
احراقمز ايله معاهده لرندن مرادلرى ملكلرندن برنسنه يى افساد ايتموزدر واكلده افساد اولمغله جائز كوريلور
وفيحان عدم احراق زروعلرى اوزره معاهده ايدوب بزدخى زروعلرينى صويه اغراقله اتلافه قدرتيمز اولسه بزه جائز
دكلدرز يرا اغراق عين افساد وافساد عين اولمغله من كل الوجوه منصوص اولان احراق حكمنده در كذلك عدم
اغراقله معاهده ايتسه لر علت مذكوره اوزره احراق ايتموز جائز كوريلمز كذلك سفينه لرين عدم اغراق وعدم احراقمز
ايله معاهده ايتسه لر اللرندن آلوب كوتورموز بزه جائز اولماز زيرا بو معاهده دن مقصودلرى انجق كندو انتفاعلرى
ايچون عين سفينه لرين اللرنده ابقا ايلمكدر وبراخذ ايدنجه مقصودلرى حاصل اولماز كورمزميسنكه مناز للرين عدم
احراق واغراق ايله معاهده ايتسه لر بزلر خشب وابوابلرين اخذ ايله ايراث نقصان ايتمك دخى بزه جائز اولماز زيرا مرادلرى
منازللرين على الاطلاق عدم استهلاكيمزدر لكن جميع انواع استهلاكى ذكر وتخصيص وهر برينى ايتمك اوزره معاهده
وتنصيص متعذر اولمغله همان تحريق وتغريق مثللو اظهر اسبابى ذكر وتنسيق ايلديلر واكر حين ظفرده اسيرلرين
عدم قتليمز اوزره معاهده ايتسه لر آنلردن اخذ اسير ايتموز جائزدر وآنلر اسيرلرى فئ اولوب قتل اولنماز زيرا اسير ايتمك
تركى مشروط اولان قتل معناسنده دكلدر زيرا قتلده نقض بنيه واردر كورمزميسنكه نساو ذراريلرين اسير قيلمق بزه
حلال ايكن قتللرينه شرعا مجال يوقدر واكر ايچلرندن برفردى اسير ايتمك شرط ايدرلرسه بزلر برفردلرين اسير وقتل
ايتموز جائز اولماز زيرا اسيردن قتل اشد اولمغله شرطله مقصودلرى اسرايله فوت اولديغى كبى قتل ايله بالاولويه فوت
اولور مكر آنلر دخى بزدن برفردى قتل واسر ايتمكى التزام ايتمشلر ايكن ينه قتل واسر ايله خيانته اقدام ايده لر
بو صورتده نقض عهد ايدرلر ايله قتل واسيرلرى قبل العهد جائز اولديغى كبى ينه جائز اولور كورمزميسنكه اهل مكه
حليف رسول الله صلى الله عليه وسلم اولان بنى خزاعه اوزره بنى بكره اعانه ايله نقض عهدلرين ابانه قيلدقلرنده
رسول الله صلى الله عليه وسلم نبذ واعلام ايتمكسزين اهل مكه يه كمال اهتمام اوزره قصد واقدام بيورمشلردر
حتى اوزرلرينه على الغفله هجوم وحمله بيورسلرى ايچون اخبار عزيمتلرين اهل مكه دن ستر واخفا بابنده الله تعالى يه
رجا ودعا ايلديلر اما ايچلرندن يالكز برشخص خلاف معاهده حركت ايدرسه جمله نك نقض عهديله حكم اولنماز
زيرا شخص واحدك فعلى حسب العاده جميع جماعتك عندلرنده معلوم وتحقق رضالرى مجزوم اولماز وهم اول
شخصك جماعتى اوزره ولايت نقض عهدى دخى يوقدر كورمزميسنكه برمسلم دينده حلال اولميان برفعلى
مرتكب اولسه اوزرينه نقض ايمانى مترتب اولماز وبرذمى دخى بويله برفعلى اتيان ايلسه موجب نقض امانى اولماز
اما خلاف معاهده حركته جماعتلرى ياخود اميرلرى مباشرت ياخود ايچلرندن رئيسى جماعتك معلومى
ايكن على وجه المحاربه مجاسرت ايدوب وجماعت دخى منعه مبادرت قيلمسه لر فعل معهود جمله نك نقض
عهدلرندن معدود اولور زيرا فعل امير لامحالة عند الجميع شهرت بولمغله اولوب شخص واحد دخى آچقدن مباشرت
ايتدكده منعه مبادرت ايتملرله ان الرضى به اذالم ينه مأمور مثل مشهورى اوزره طرف جماعتدن مأمور مثللو
اولور وآچقدن بويله فعله اقداملرى عهد سابقى نبذ واعلام منزله سنده قيلنور واكر بز اسيرلرينى آنلر دخى
اسيرلريمزى عدم قتلله معاهده دنصكره بزدن اسير آلوب قتل ايتمسه لر بز دخى آنلردن اسير آلمق جائز لكن قتلى
غير جائزدر زيرا عدم قتلى التزام ايدوب عدم اسرى التزام ايتملر يله اسير الدقلرنده آنلره نقض عهدى الزام
يوقدر چونكه معاهده باقيه در جزاء وفاق ايله معامله لرينه كوره معامله يه بز دخى اتفاق ايده رز وفيحان بر حربى
داريمزه امانله كيروب عمدا يا خطأ برمسلمى قتل يا قطع طريق يا اخبار مسلمينى تجسس ومشركينه انها يا مسلمه يا ذميه
بر عورتله مكرهة زنا يا سرقه ايلسه بونلردن برنسنه نقض عهدينى موجب دكلدر انجق امام مالك رحمه الله تعالى
ناقض عهد اولور ديمكله سالك اولمشدر زيرا داريمزه كيردكده بونلردن برينى اتيان ايتمكى التزام ايتمش اولوب موجب

مطلب شرطوا ان لا ناكل من زروعهم ولا نعلف

مطلب شرطوا ان لا نحرق ولا نغرق زروعنا فلا نغرق وبالعكس

مطلب شرطوا ان لا نقتل اسارهم

مطلب فعل شخص واحد على خلاف العهد لا يكون نقضا

مطلب فعل البعض لا يكون نقضا للعهد وقد يكون

مطلب مستامن قتل مسلما وتجسس اخبار المسلمين

عهدك خلافنه بو يله مباشرت ايتدكده نقض عهد اوزرينه الزام اولنور والزام اولنمامق مستلزم استخفاف اهل اسلام
اولور لكن بز جوابده ديرزكه بونلردن برينى برمسلم ارتكاب ايلسه ايمانى ناقض اولمديغى كبى مستأمنك دخى امانى ناقض
اولماز و بو بابده اصل ومأخذ حديث حاطب بن ابى بلتعه دركه حاطب رضى الله عنه مدينه دن اهل مكه يه ان محمدا
عليه السلام يغزوكم فخذوا حذركم يعنى محمد عليه السلام سزه غزا ايده جك اولدقده حذر ايدكز ديو تحرير كتاب
ايتدكده اكرچه يا ايها الذين امنوا لا تتخذوا عدوى وعدوكم اولياء يعنى اى اهل ايمان بنم دوشمنم وسزك دوشمنكز اولان
كفارى دوست اتخاذ ايتمكز نظم جليلى حقنده نزول ايتمكله عتاب اولندى لكن الله تعالى اكا ينه اهل ايمان تسميه سيله
خطاب ايلدى وخصوص مذكورك كتب سيرده قصهٔ عجيبه سى مسطور در وينه بنى قريظه اكر حكم محمد اوزره
حصنمزدن نزول ايدرسك بزه نه معامله ايدر ديو اصحابدن ابولبابة بن عبد المنذر ايله استشاره ايتدكلرنده همان
ابو لبابه كندو اليني بوغازينه سوروب اشارتله بوينكزى اورلر مفهومنى اخبار ونزولدن تخويف وانذار ايلدكده
آنك حقنده دخى يا ايها الذين امنوا لا تخونوا الله والرسول آيت شريفه سى انزال وخيانتله لوم اولندى ايسه ده
ينه اهل ايمان ايچنده ادخال اولندى و بونلردن بزه معلوم اولمشدركه افعال مذكوره نه مسلمك ايمانى نه مستأمنك
امانى ناقض دكلدر لكن حربى مزبور عمدا بر كمسنه يى قتل ايلسه يرينه قصاص اولنور زيرا معاملاته راجع
اولان احكامده حقوق عبادى التزام ايتمشدر واكر بر مسلمى قذف ايلسه ضرب حد اولنور زيرا حد قذف
صيانت عرض ايچون مشروع اولمغله حق عبدى متضمندر بو جهتله خصوص حدده خصومت مسموعه
و بلا خصومه توقيفه حد غير مشروعه در امازنا وسرقه كبى لحق الله تعالى موجب حد اولان اسبابدن برينه
مباشرت ايدرسه اولبابده اختلاف ائمه شهرتيابدركه عند ابى حنيفه ومحمد رحمة الله عليهما اقامت حد اولنميوب
عند ابى يوسف رحمه الله اقامت اولنور وامام محمد رحمه الله صحت مقالنه بو وجه اوزره استدلال ايدركه علماء
اسلاف بو حدودك اهل ذمتده اقامتنده اختلاف ايدوب اهل مدينه اقامت اولنميوب انجق لاجل الاقامة كندو
حاكملرينه تسليم اولنور ديديلر ورأى مذكور حضرت على كرم الله تعالى وجهه دندخى مأثور در وحق ذمىده
اهل مدينه نك غيره مخالفتلرى حق مستأمنده عدم اقامت اوزره اتفاقلرين متضمندر لكن بز حق ذميده
اهل مدينه نك خلافنه نص وارد اولمغله حق ذميده قوللرينى اخذ ايتديك زيرا رسول الله صلى الله عليه وسلم
رجم يهوديين ايله امر ايتمشلردر لكن ذميده وارد اولان نص حق مستأمنده جريان حكمنى موجب اولماز زيرا ذمى
اهل دارمزدن اولمغله معاملاتده ملتزم احكام اسلامدر بناء عليه اوزرينه جميع حدود اقامت اولنور انجق
حرمت شرب خمرى غير معتقد واعتقاد حرمت اولمدىغى سبب حد غير منعقد اولمغله حد خمر اقامت اولنماز
اما مستأمن اهل دارمزده داخل واحكامزدن برينه قائل اولميوب همان مصلحتنى رؤيت ودارينه عودت
ايچون كلمشدر و بوسيدن دارينه رجوعدن منع اولنميوب قتل مستأمنله مسلم اوزره قصاص واجب اولمديغى
كبى ذمى اوزره دخى واجب اولماز بو جهتدن محض حق الله اولان حدود مستأمن اوزره اقامت اولنماز لكن
اموال ناسدن آلديغى رد واستهلاك ايتديكى غرامتله امر اولنور وقربان ايتديكى نسوانك مهرى اوزرينه الزام اولنور
زيرا وطئ فى غير الملك حددن يا مهردن خالى اولماز بو صورتده حد واجب اولمديغنجه عورتك حقى اولان مهرى
واجب اولور و يوجع عقوبة على ماصنع و يحبس فى السجن على قدر ما يرى الامام يعنى سوء صنيعى مقابلنده
امامك رأى ايتديكى مقدارى ضرب و وجيع ايله تعذيب وحبس زندانله عقاب وتأديب اولنور وامام محمد رحمه الله
بو جع ديوب تعزير لفظى ايله تعبير ايتديكى لفظ تعزيرده معناى تعظيم وتطهير موجود وكفارده بو معنايه
اهليت نابود اولديغندندر قال الله تعالى وتعزروه وتوقروه و بو آيتده تعزير نصرتله تقويت معناسنه در والله اعلم
باب ما يصدق فيه المستأمن من اهل الحرب وما لا يصدق * يعنى اهل حربدن مستأمن اولانلرك تصديق اولنوب
اولنميان اقواللرين تميز وتفريقه متعلق محل تحقيقدر عسكر مسلمين بر مطموره يا بر حصنه وصول ومحاصره يه
مشغول اولدقلرنده اول محلك اهاليسندن بر طائفه آمنونا على اهلينا ومنا عنا على ان نفتحها لكم يعنى بو بقعه يى
سزه فتح ايتمزاوزره اهل ومتاعمزاوزره بزه امان ويرك ديوب بعده اول بقعه يى مسلمين ايچون فتح ايلسه لر اول طائفه
امان نفسلرينى اصلا تصريح ايتمديلر ايسه ده ينه آمنلردر زيرا نون والف ياخود نون و يا ضمير متكلمدركه متكلم تكلم
ايلديكى فعلى نفسنه وحده ياخود مع الغير نسبت ايچون موضوعدر ولفظ على دخى شرط ايچوندر قال الله تعالى
يبايعنك على ان لا يشركن بالله شيئا وقال تعالى حقيق على ان لا اقول على الله الا الحق اى بشرط ذلك
بو جهتله معناى كلاملرى شو بقعه يى سزه فتح ايدرسك نفسلرمز اهالى واموالمز ايله آمنلرز ديمكدر ومسلمين

امان مرقومى آنلره ويرمشلر درهمان حين فتحده آمن اولورلر لكن بعد الفتح اول بقعه نك سكاننى اخراج
اولندقده اول امان ويريلن طائفه امتعهٔ نفيسه يى كوروب بونلر بزم امتعه مزدر وسبايايى فرهٔ كيسه يى
كوروب بونلر اهل وعيالاتمزدر ديو ادعا ايلسه لر بو مسئله ده قياس شرعى عدول مسلميندن اقامت بينه ايتمدكجه
قوللرى مصدق ومرعى اولمامقدر زيرا اول بقعه يه غلبه ايتملريله ايچنده بولنان جميع اشياده حقلرى ثابت اولوب
سبب استحقاقلرى ظاهر واستحقاقلرى باهر اولمشيكن اول طائفه ادعاء مانع ايتملريله احد متبايعين ادعاء شرط
خيار ايتدكده دعواسى بلا بينة تصديق اولنماديغى كبى اولطائفه دخى دعوالرنده بلا حجة تصديق اولنمازلر
ومسلمين اوزره حجت دخى انجق عدول مسلمينك شهادتى اولور لكن اول طائفه محل مزبورده قبل فتح الباب
اهل وامتعه لرى اوزره اشهاد ايچون عدول مسلمين بولمغه متمكن اولمملريله بو بابده قياس مذكور ايله عمل ممكن اولميوب
رجال مطلع اولميان اموره شهادتده لاجل الضرورة اعتبار صفت ذكورت ساقط اولديغى كبى بو مسئله ده دخى
اعتبار اصل شهادت ساقط واستحسانله عمل واجب اولور بو صورتده ديرزكه اكر اهليمزدر ديو ادعا قيلدقلرى سبايا
اولطائفه يى اهل وامتعه لرنده تصديق ايدرلر ايسه آنلره صدق واول سبايا دخى برابرجه آمن اولورلر زيرا جمله سى
اول بقعه ده برابر اولملريله جمله سى قول واحد اوزره تصادق ايتدكلرنده بزدخى تصديق ايلمك لازمدر زيرا بينلرنده اولان
امرك حقيقتنه طريق وقوفمز اولمامغله حكمى تصادقلريله ظاهر اولان وجهه بنا ايده رز اما سباياى مزبوره طائفهٔ
مسفوره يى قوللرنده تكذيب ايدرلر ايسه اول سبايا فئ مسلمين اولورلر زيرا عند التكذيب مبناى امان اولان سبب
ثابت اولمامشدر واول طائفهٔ مستأمنه نك دخى مطموره ده برابر اولدقلرى كسنه لر حقلرنده اهليمزدر ديو دعوالرى دخى
بلا حجة مسموعه دكلدر زيرا سبايا تكذيب ايله آنلره معارض اولمغله آنلرك خبر مجردلرى بو بابده حجت اولهمز اما صورت
اولى بشقه دركه آنده تصادقلريله بينلرنده سبب تصديق حاصل واوزرينه بناء امان اولنمغله سبايا دخى امن وامانه نائل
اولديلر واكر سباياى مرقومه اول طائفه يى تكذيبلرندنصكره سباياى سائره ايچون اهليمز بونلردر ديو دعوى ايلسه لر
ينه تصديق اولنمازلر زيرا كلاملرنده تناقض مقرر وقول متناقض غير معتبردر وهم عند التصديق قبول قوللريله
احسانمز انجق بو يله محلده تصادق على الباطل ايده مزلر ديو هر بر فردك ظن وكمانى سبقت ايتمك مثللو نوع استحسان
ايچوندر ومعناى معهود عند التناقض نا موجود اولمغله مطموره ده بولنانلرك طائفهٔ مستأمنين ايله آنلرى ابتداء
امرده تصديق ايدنلردن غيريلرى جميعا فئ مسلمين اولورلر واكر بعض سبايايى اول طائفه دن ايكى كسنه دعوى
وهر برى بنم اهلمدر ديو ادعا ايلسه اكر سبى مرقوم برينى مصدق اولورسه همان اكا لاحق وامانه لايق اولور واكر
ايكيسنى دخى تكذيب قيلرسه سبب ترتب امان بينلرنده حاصل اولمامغله فئ مسلمينده داخل اولور مؤلف رحمه الله
دير كه انسانك اهلى عورتيدر وهم ذكور واناث وصغار وكباردن عيالنده اولان اولاديدر اكرچه قياسه نظر ايله اهلى
انجق زوجه سيدركه عرف ناسده زوجه سى اولان كسنه يه متأهل واولميان كسنه يه عيالنده جماعت كثيره
دخى بولنسه غير متأهل ديرلر لكن مؤلف والاشان تحسين طريقى استحسانله ديمشدركه لفظ اهل انسانك
دارنده انفاق ايلديكى جميع عيالنه اطلاق اولنور وقصهٔ نوح عليه السلامده ان ابنى من اهلى نظم كريمنده
ولد اوزره اطلاق وقصهٔ لوط عليه السلامده فانجيناه واهله الا امرأته ذكر حكمنده زوجه نك اهلدن
استثناسى وينه قصهٔ نوح عليه السلامده قلنا احمل فيها من كل زوجين اثنين واهلك وحى قديمنده يالكز
زوجه ده استعمالى عموم اطلاقنه دال در حتى فلان كثير الاهل ديرلر جماعت كثيره اوزره انفاق ايدر ديمكدر و بو معنى
امر محكمدركه استعمال عرفده اهل ايله عيالك مساواتى مسلمدر اما كندودن مفارق اولان كبير اوغلى وذات زوج
اولوب زوجى اكا ضم اولنان كبيره قزى نفقه سنده داخل اولمامالريله اهلندن دكللردر زيرا اهل اقرباسندن اولسون
اولمسون همان دارنده ونفقه سنده بولنانلردر مترجم فقير ديركه مفهوم اهلى بو محلده اقربادن غيرى يه تعميم قربا
مؤلفدن نقل اولنان زوجه واولاده تخصيصه منافيدر مكر تعريف سابق همان زوجه دن ماعدايه شمولنى افاده يه
حمل اولنوب تخصيصه حمل اولنميه واهلندن عد اولنانلر صورت مفروضه ده مستأمنين ايله تصادق ايدرلر ايسه
آمن اولورلر واكر بونلر دعوى ومستأمنين تكذيب ياخود مستأمنين دعوى بونلر تكذيب ايدرلر ايسه بونلر فئ
مسلمين اولورلر واكر هر برى بعد التكذيب خطا ايتدم ديوب صاحبنى تصديقه عودت قيلرسه كلامنه التفات
اولنماز زيرا هم تناقض ايتمشدر وهم تكذيب ايله سبايا ده حق مسلمين تقرر ايتمشدركه مجرد تصديقه عودتله ابطال
اولنماز واكر مسئلهٔ مذكوره ده طائفهٔ مزبوره آمنونا على اهل بيوتنا يعنى اهل بيتلريمز اوزره بزه امان ويريكز
ديسه لر آنلردن هر شخصك اهل بيتى انجق بلده لرنده اولاد فلان ديو نسبت اولندقلرى بابازى طرفندن اولان

اقرباسندن عبارتدر مثلا بلاد عراقده د ورخلافت عباسیه ده اهل بیت امیرالمؤمنین آل عباسدن عبارت واهل
بیت علی بن ابی طالب واهل بیت طلحه وازبیر رضی الله عنهم مشارالیهمك آللرندن كنایتدر زیرا بیتدن مراد اولان
بیت سكنی اولمیوب بلكه بیت نسبدر وانسان باباسی قومنه منسوبدر نتیجهٔ مرام بیت نسبی باباسنك قومی واهل
بیتی اولاد فلان دیو معروف اولدقلری جد اعلالرینه وارنجیه انكله هم نسب اولان اقوامدر ومستأمنك عورتی
وآنه سی وآنه برقرنداشلری وطایلری ودیه‌لری عیالنده اولسه لردخی توجیه سابقه بناء اهل بیتندن دكللردر
وهم بونلركذ ونسبت اولندیغی باباسندن غیریه نسبت اولنورلر كورمزمیسنكه جوار یدن اولان اولاد خلفا اهل
بیت خلافتدن اولوب خلافته صالحلردر واهل بیتله آل عرف استعمالده مساوی اولملریله آمنونی علی آلی دیسه
ینه وجه مشروح اوزره‌در كذلك آمنونی علی جنسی دیسه ینه بویله‌در زیرا انسان باباسنك قومی جنسندندر
آنه سنك قومی جنسندن دكلدر كورمزمیسنكه ابراهیم بن رسول الله صلی الله علیه وسلم ورضی الله عنه والدهٔ
ماجده سی قبطیه ایكن كندی قریشدندر كذلك حضرت اسمعیل علیه السلام والد ماجدینك قومی
جنسندندر یوقسه مادرسعادتبر ورلری هاجر رضی الله عنهانك قومی جنسندن دكلدر واكر آمنونی علی ذوی قرابتی
اوعلی اقربائی اوعلی انسابی یعنی اصحاب قرابتم اوزره امان ویریكز دیسه یاخود اقربام اوزره دیسه یاخود
انسابم اوزره دیسه قول مزبورقیاس ابیحنیفه رحمه الله علیه اوزره جمیع ذی رحم محرمنه حمل اولنور وبز
بومسئله یی كتاب الزیاداتك وصایاسنده بیان قیلدیق لكن بومسئله ایله مسئلهٔ وصیتك میانلری ایكی وجهله تفریق
اولنور وجه اول اولدركه قول ابی حنیفه رحمه الله اوزره استحقاق وصیته الاقرب فالاقرب نائل اولوب بومسئله ده
اقرب وابعد علی السویه امانده داخل اولورلر زیرا وصیت ایجاب بطریق الصله اولغله انسان صله واحسانده
میان اقرب وابعدی تمیز وتنقیح واقربی ابعد اوزره ترجیح ایده كلمشدر اما استیمان تخلیص واستنقاذ اولغله انسان
اقرباسنی تخلیصده اقربنی ابعدندن تمیز وتخصیص ایلمز قول مشروحك مدار وضوحی اولدركه تسویهٔ وصیتده
حق اقربه ترتب نقصانله اضراری دركار ومزاحمهٔ ابعد ایله اضرار اقرب غیر سزاواردر اما تسویهٔ امانده
اقرب علی كل حال امانه نائل وتشریك ابعد ایله اضراری غیر قابلدر وجه ثانی اولدركه والد واولاد لاسبب
من الاسباب میراثدن محروم اولمیه لردخی وصیت اقربادن خارج اما امانده استحسانا مندرجلردر اكرچه قیاسه
نظرایله وصیت وامان برابردر زیرا اسم قرابت انجق غیره بالواسطه تقرب ایدنلره متناول اولمغله بلا واسطه متصل
اولانلر انسانه اقرب اقارب وقرابتسه نسبت اولنمقدن بری ومجانبلردر حتی الوصیة للوالدین والاقربین نظم
مبیننده اقربینی والدین اوزره عطف وتنسیق بوقولی تأیید وتحقیق ایدرلكن مؤلف رحمه الله استحسانه مائل
وشو رسم اوزره قائل اولمشدركه قراباتی ایچون طلب اماندن مرادی آنلره شفقتله تخلیصلرینه عزیمتیدر ووالد
واولادینه شفقتی غیریدن اكثر وتخلیصلری مقصود ایدوكی اظهر اولمغله امانده دخوللری مقرردر وهم بونلری
اسم قرابتده ادخال ایتمیه‌یكیمز انجق انسان مثلا باباسی حقنده قریبمدر دیدیكی جفا عداولندیغندندر بوبابده ایسه
باباسنك تخلیصنی قویوب آخر ایچون استیمانی محض جفادر بنابرین بوبابده اسم قرابتده ادخالی تحقیق حقوقه
بادی اولوب جفا وعقوقه مؤدی اولمغله امانده داخل اولدیلر واكر مسئلهٔ مفروضه ده متاعلری اوزره استیمان ایتمشلر
اولوب صكره برمتاع نفیسی كوردكلرنده متاعمز بودر دیو دعوی ایلسه‌لر نظر اولنور اكر اول متاعی بعض
اهل مطموره‌نك یدندن آلمشلر ایسه اول بعضه سؤال اولنور اكر تصدیق ایدرلرسه یدلرینه تسلیم اولنور
واكر تكذیب ایدرلرسه فیء مسلمین اولور زیرا بعض مذكورك امتعهٔ مزبوره‌ده الندن اخذ اولنجیه‌دك صاحب الید
ایدوكی معلوممز ایدی وصاحب الیدك یدنده بولنان نسنه ده قولی معتبردر انسانك حق نفسنده قولی معتبر
اولدیغی كبی وقریبا آمنونا علی اهلینا مسئله سنده قول سبایا حق نفسلرنده تصدیق مدعی به راجع اولدیغنی
بیان ایتمش ایدك كذلك مسئلهٔ متاعده دخی ذی الید سابقك قولی ذی الید لاحق تصدیقه راجع اولور وبوبابده
سابقك یدی شمدی زائله اولمغله قولنده نه فائده حاصله دریو سؤال اولنماز زیرا سبب زوال یدی انجق اخذ
علی وجه الاغتنام درواماثابت اوله جق نسنه‌لر اخذ مزبوره محل دكلدر ومعنای معهود نفوسده دخی موجوددر كه
نفوس دخی اغتنام ایله حكما مأخوذه ایدی لكن ینه امان ثابت اوله جق نسنه‌لر اخذ مذكوره محل اولماق
قاعده سی اوزره نفسلرنده تصدیقلری معتبر اولمشدر واكر بعد هذا التكذیب متاع آخری دعوی ایلسه‌لر
قطعا تصدیق اولنمازلر زیرا دعوای سابقه‌لرنده متاعمز بودر دیملریله مطموره ده بشقه متاعمز یوقدر دیمكی
مسائل كتابده اعتبار ایتدیكمز طریق مفهومله تفهیم ایتمشلر ایدی بوجهتله دعوای اخیره‌لرنده متناقضلردر

مطلب تعریف اهل البیت

مطلب اولاد خلفا من اهل بیت الخلفاء

مطلب امن على ذوى قرابته او على اقربائه او على انسابه

مطلب المستامن على متاعهم

واكر ذی الید سابق آنلری تكذیبله متاع بزمدر دیدكدنصكره تصدیق ایدرسه التفات اولنماز زیرا هم تناقضدر
وهم متاعده تكذیبله حكم اغتنام تقرر ایتمشدر همان فیء مسلمین قیلنور واكر ایادی مستأمنینده برمتاع بولدیغمزده
امان ویردیكیكز متاعمز بودر دیو دعوی ایلسه‌لر قول آنلرك قوللریدر زیرا اصل ید آنلركدر ومن حیث الظاهر
دعوالرینه شهادت ایدر وخلافی ظاهر اولمدقچه حكم اكا بنا قیلنور لكن امام اوزره انی تحلیف لازمدر زیرا غایت امری
خبرنده امین اولمسیدر وقول الامین دخی مصدق مع الیمیندر زیرا تهمت كذب شرعا انجق یمینی ایله زائله اولور
واستحلافده دخی انجق الله تعالی یه یمین ایتدیرر لقوله علیه السلام من كان منكم حالفا فلیحلف بالله اولبدر
یعنی سزدن هركیم ارادهٔ یمین ایدرسه الله تعالی یه یمین ایلسون یاخود غیری نسنه یه ایچوب یمینی ترك ایلسون لكن
اول مستأمن كافر اوزره تغلیظ یمین ایلرا كر نصرانی ایسه بالله الذی انزل الانجیل علی عیسی علیه السلام
دیمكله واكر یهودی ایسه بالله الذی انزل التوریة علی موسی علیه السلام دیمكله تحلیف ایدر زیرا تحلیفدن مراد
یمین كاذبه دن انزجار وزیادهٔ مذكوره ایله انزجاری دخی آشكاردر ومؤلف رحمه الله دیركه اكر مجوسی ایسه نكتهٔ
متقدمه اوزره بالله الذی خلق النار دیمكله تحلیف ایدر لكن مشایخمزدن چوق كمسنه‌لر دیدیلركه مجوسی
بلازیاده انجق بالله دیمكله تحلیف اولنور زیرا زیادهٔ مذكوره دن تعظیم نارد ركاردر نار ایسه سائر جمادات
مخلوقه‌نك بریدر امازیادتین سابقتینده كتابین ورسولینه تعظیم واردر واول تعظیم معنای مستقیمدر واكر اهالی اوزره
استیمانلرنده هذا من اهلی دیو دعوی ومدعی به دخی تصدیق مدعی ایلدكدنصكره مدعی مستأمن نفسنی
تكذیب واهلمدن دكلدر دیو اول سبی دفع وتجنب ایلسه قول سی مدعی بهكدر زیرا ادعاء اولی ایله استفادهٔ امان
ایتمشیكن كلام ثانی ایله امان ثابتی ابطال مراد ایدر وبوبابده متناقض اولسه دخی تصدیق اولنماز فكیف كه
متناقض اوله اما مدعی رجوع ایتمیوب مدعی به رجوع ایدرسه فیء اولور زیرا نفسی اوزره مسلمین ایچون
اقرار رق ایتمشدر فی الحقیقه اهل مدعیدن اولسه دخی ینه نفسی اوزره مقبول الاقرار اولمقدن خارج اولماز
مكر مدعی عبدم یاجاریه مدر دیو دعوی اولدخی بعد التصدیق رجوع ایدوب مملوكی دكلم دیرسه تصدیق اولنمیوب
ینه مملوكی اولور زیرا تصدیقی ایله مملوكی اولدقدنصكره ابطال ملكنده قول معتبری قالمز ومملوكی انفاق ایلدیكی
عیالنده اولمغله اهلنده داخل وامان اكا متناول اولور واكر مملوكی اولمقده تصادق قلرندنصكره مدعی اهلمدنده دكل
ومملوكمده دكل دیوب سبی مدعی به آنی تكذیب ایلسه فیء اولورز یرا مدعی نفسی اوزره اقرار وملكنده ثبوت حق غانمینی
اظهار ایلدی انجق امیر ایچون اول سبی قتل جائز اولماز زیرا مقدما مملوكنده تصادقلریله قتلدن آمن اولمشدر
صكره قتلی مباح كور یلسه انجق قول مدعی ایله كوریله جكدر آنك قولی دخی مملوكی اوزره اقرار قصاص ایلسه
اباحت دمنده حجت اولمدیغی كبی بوبابده دخی اولماز فكیف كه متناقض دخی اوله اماصكره‌دن عدم مملوكیته
دخی تصادق ایدرلرسه امیر دیلرسه واول سبی دخی رجل ایسه قتلی جائزدر زیرا قول مدعی ایله ملكی زائل
واقرار مدعی به ایله امانك عدم تناولی ثابت اولمشدر واول دخی نفسی اوزره اقرار اباحت دمده غیر متهمدر انسان
كرك حر وكرك مملوك نفسی اوزره اقرار قصاصی صحیح وغیر متهم اولدیغی كبی واكر مدعی مستأمن شو اوغلمدر
وعیالمده‌در دیو ادعا ومدعی به دخی رجل كبیر اولوب تصدیق ایتدكده امیر جبش آنلری شبههٔ كذبله اتهام ایلسه
مدعی بهی تحلیف قبلر اكر یمین ایدرسه حر اولوب ایتمزسه نكولی منزلهٔ اقرارده اولمغله نفسنده ثبوت حق غانمینی
اقراره بناء فیء اولور لكن قتلی جائز اولماز زیرا تصادقلریله قتلدن آمن اولمشیدی صكره جائز اولسه نكولی ایله
جائز اولمق اقتضا ایدر ونكول اباحت قتلده حجت اوله مز زیرا قصاص فی النفس ایله مدعی علیه اولان كمسنه
یمیندن نكول ایلسه اوزرینه قصاص ایله حكم اولنماز بودخی آنك كبیدر لكن امام عیسی رحمه الله تعالی دیركه
قول مذكور غلطدر زیرا بونده اباحت قتل باعتبار النكول اولمیوب بلكه باعتبار اصل الاباحه‌در زیرا فی الاصل
مباح الدم ایدی ونكولی ایله مانع قتل اولان امان دخی منتفی اولوب شول مسئله كبی اولور كه قاتل بعد ثبوت القتل
ولی اوزره ادعاء عفو ایدوب ولی دخی انكار ویمین ایده بوصورتده استیفاء قصاص ایدر وقتل بالیمین عد اولنماز
لكن جناب مؤلفك بو كتابده ذكر ایلدیكی اصح وارجحدر زیرا اباحت اصلیه تصادقلریله مرتفع اولمغله ینه قتلی
جائز اولسه انجق بسبب النكول جائز اولمق لازم اولور ونكول دخی یمین كاذبه‌دن تورع یاخود صادقه‌دن ترفع ایچون
اولمق كبی شبهه واحتمالدن خالی اولمامغله سبب قتل اوله مز وصورت مفروضه‌ده مستأمن مدعی استحلاف اولنماز
زیرا آنده فائده یوقدر زیرا آنك ولدی اوزره اثبات رقه یاخود اباحت قتله راجع اولان اموره قولی غیر معتبردر
واستحلافدن دخی مقصود بونلر ایدی واكر صورت مفروضه‌ده متاعی اوزره استیمان ایدن كمسنه برمتاعی كوروب

مطلب تحلیف النصرانی

مطلب تحلیف الیهودی

مطلب تحلیف المجوسی

مطلب اقر علی عبده بالقصاص

مطلب اقر علی نفسه بالقصاص

مطلب اذا نكل فی القصاص من الیمین لا یقتل

مطلب ادعی القاتل وانكر الولی علی عدم عفوه

بو بنم متاعمدندر دیو دعوی ایلسه واول متاع دخی اهل مطموره دن کسنه نك یدنده اولسه نظر اولنور اکر ایادی
مسلمینه کچمش ایسه مسلمیندن بینهٔ عادله سی اولمدقجه تصدیق اولنماز زیرا سابقده کسنه نك آنده ثبوت یدی
بیلنمکله حالا ثابت اولان یدی اعتبار واجب واول یددخی مسلمین ایچون اولمغله استحقاقلرین موجبدر ومدعی دخی
مسلمین ایچون سبب استحقاقی ظاهر اولان حقی ابطال داعیه سنده اولمغله مسلمیندن بینهٔ عادله سی اولمدقجه قولی
حجت اوله مز واکر متاع مزبور هنوز ایادی مسلمینه کچمه مش ایسه قول آنك قولیدر و یمین ایله مصدقدر زیرا
مطموره ده بولنان اشیایه آنك یدی ید مسلمیندن اقرب اولمغله حین ادعاده ذی الیدکیدر واکر متاع مزبورده
ایادی مسلمین ایله ید مدعی برابرجه ثابت اولوب اول متاعه جمله سی بردن یاپشوب امیره ترافع ایلسه لر ینه
بعد التحلیف مدعی مستأمنه ویریلور زیرا باعتبار الاصل آنك یدی اقرب ایدوکی معلوم و ید مسلمین ید حادثه اولوب
بقاء اصل ایله ید حادثه غیر معتبره ایدوکی مجزومدر کورمزمیسنکه مسلمین آنی مستأمندن نزع وآندن یدینی قطع ایتسه لر
ینه قول قول مستأمندر بو صورتده ایسه یدی برابر ثابته ایکن قبول قولی بطریق الاولیدر کذلك امیره ترافعده اول
متاعی اهل مطموره دن برقومله مسلمیندن برقوم برابر طوتوب اهل مطموره بو اول مدعی مستأمنکدر دیو اقرار ایلسه لر
ینه ید اصلیه لرینه اعتبار ایله قول آنلرك قوللریدر مجرد برابر یاپشمقله ید مسلمین معتبره اولماز اما ترافع امیرده یالکز
ید مسلمینده بولنسه بو صورتده ید اصلیه نك زوالی معلوم وفی الاصل مالك حقیقیسی بو مدعیمیدر یاخود اهل
مطموره دن تصدیق ایدنلرمیدر یاغیرمیدر غیر مجزوم ممیز اولمغله یدلرینه اعتبار اولنمیوب انجق حالا ثابته اولان
ید مسلمینه اعتبار اولنور ومسلمیندن بینهٔ عادله اولمدقجه ازاله اولنماز بو صورتده اکر مسلمیندن برجماعت اول متاعی
مستأمندن آلدقلرینه شهادت ایتسه لر یاخود یدلرنده بولنان مسلمین مستأمندن آلدقلرین اقرار یاخود اهل
مطموره دن برقومك یدندن آلدقلرین واول قوم دخی مستأمنکدر دیو تصدیق ایلدکلرین اقرار ایلسه لر
وعلی نسخة یاخود شهود مسلمین اهل مطموره دن آلدقلرینه واهل مطموره دخی مستأمنك ایدوکنی اقرارلرینه
شهادت ایتسه لر متاع مرقوم مستأمنه رد وتسلیم اولنور زیرا بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کیدر واقرار ایله
ثابت اولان دخی حق مقرده بویله در ومسلمینك دخی حالا استحقاقلری ید آخذینه اعتبار یله اولمغله یدلرینه
جهت وصولی بیانده قول آخذینی قبول لازمدر بنا برین صور سابقده متاعی مستأمنه رد وتسلیم واجب اولور
واکر اهل مطموره دن اللرندن اخذ اولنان قوم اول متاع مستأمنك ایدوکنی انجق بعد الاخذ اقرار ایلسه لر
ینه قبل الاخذ اقرارلری کیدر زیرا ثبوت اصل یدلری معلوممزدر ومستأمنین ایله اعتبار تصادقلری واجب
اولدیغندن حالا یدلری حکما قائمدر بو جهتله بعد الاخذ اقرارلری قبل الاخذ اقرارلری کیدر واکر مسلمین اقتسام
یاخود بیع ایتدکلرندنصکره مستأمنین بزمدر دیو ادعا ایدرلرسه تصدیق اولنمازلر مکر اللرندن اخذ اولندیغنه یاخود
قبل القسمة آنلرك ملکی ایدوکنی اقرار ایلین برقومك اللرندن اخذ اولندیغنه شاهدلری اوله زیرا سبب ملك سهمنه
دوشن کسنه یه یاخود مشتری یه تام اولمشدر واستحقاق ملك ظاهر مجرد ایله اولمیوب حجت تامه یه موقوفدر
وظاهر انجق دفع استحقاقه حجتدر ومستأمنین دخی بو بابده مالك اولان صاحب سهم یا مشتری اوزره استحقاق
ملکه طالبلردر بناء علیه وجه مذکور اوزره بینه یه محتاج درو بو صورتده اخذ ایدن مسلمین ایادی مستأمندن یاخود
آنلرك اولد یغنی اقرار ایلین قومدن اخذ ایتدکلرینی اقرار ایتسه لر دخی تصدیق اولنماز زیرا قسمت وبیعله
آنلرك دخی اول متاعده ید وملکلری قالمیوب اقرارده سائر مسلمین کبی اولمشلردر مکر بعض امتعه سهم مقره
اصابت ایتمش اوله نفسی اوزره تصدیق و یدندن اخذ ومستأمنه رد اولنور زیرا املاك نفسنده اقراری کندو
حقنده بینه ایله برابر بلکه دخی برتردر لکن بو صورتده استحقاق انجق اقرار یله اولوب واقراری سائر غانمین اوزره
حجت اولمیوب انجق نصیب نفسنی متلف اولدیغندن غنیمتدن تعویضه مستحق اولمامغله سهم مردوددن
نسنه ایله تعویض اولنماز اما اساری ایادی مسلمینه دوشمشلر ایسه دار الحربده و بعد الاخراج قسمت یا بیع
اولنمادقجه بزلر اهل مستأمندن اولورز دیسه لر تصدیق اولنورلر زیرا نفسلرنده ید وقوللری معتبر وضرب رق
اولنمدقجه زوالی غیر متصوردر وضرب رق دخی قسمت یا بیعه منوط اولوب احرازه مربوط دکلدر کورمزمیسنکه
امام ایچون بعد الاحراز قتللری جائز لکن بعد ضرب الرق غیر جائزدر کذلك من ایدوب آنلری اهل ذمت قیلسه
دخی جائزدر و بو تقدیر اوزره احرار الاصل اولورلر اما قسمت یاخود بیع اولندقلرندنصکره رق تقرر ایدوب
نفسلرنده اعتبار ید وقوللری باطل اولمغله تصدیق اولنمازلر مکر قبل القسمة والبیع مستأمنین ایله اهللرندن
اولمق اوزره تصادقلرینه مسلمیندن اقامت بینه ایده لر بو صورتده خلاص بولورلر زیرا ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه

مطلب لا یجوز قتل الاسیر بعد ضرب الرق علیه

کیدر

کیدر ومتاعده دخی حکم شرعی ینه بویله در که ایادی اهل مطموره دن قبل الاخذ مستأمنکدر دیو تصادقلرینه
اقامت بینه قیلندقده مستأمنه تسلیم اولنورکو یا مسئلهٔ متاعده اللرندن اخذ اولنمق مسئلهٔ نفوسده قسمت
وبیعله ضرب رق اولنمق منزله سنده قیلنور لکن حکم مذکور انجق اصل ذی الیدکیم ایدوکی معلوم اولمیان متاعده
مستقیم اولور ومعلوم اولان صورتك ذکری سبقت ایتمشدر قالدیکه بعد القسمة والبیع وجه مشروح اوزره
بینه ایله ثبوت استحقاقدنصکره نظر اولنور اکر یدندن نزع اولنان مشتری ایسه ثمننی استرداد ایدر واکر سهمنه
دوشمش غازی ایسه وغنائم دخی بالتمام تقسیم اولنمش ایسه بیت مال المسلمیندن اکا قیمتی ویریلور زیرا سهمنده
ثبوت استحقاقله غانمین اوزره عوضی ایله رجوعی اقتضا ایدوب تفرق غانمین حسبیله تعذر رجوعی ظاهر حال
اولدیغندن تعویضی نوائب مسلمیندن اولمشدر وبیت المال دخی انجق نوائب مسلمین ایچون تدارك اولنمشدر
کورمزمیسنکه قسمتدن بر جوهر یا بر فرس وبونلر امثالی متعذر القسمة بعض اشیا قالسه بیت الماله وضع اولنور
کذلك بویله ضمان درك دخی ظاهر اولسه الغرم بالغنم ینه بیت الماله رجوع اولنور اما شهادت ایدنلر مشتری
یاخود سهمنه دوشن غازی ایسه اقرارلرینه بناء نفسلری اوزره تصدیق اولنوب بیت المال اوزره تصدیق اولنمازلر
حتی اول متاع یدلرندن اخذ ومستأمنه رد اولنور وثمن یا عوضله حق رجوعلری ثابت اولماز ومستأمنین دخی امان
آلدقلری ناطق وصامت اشیالریله دار الحربه مساعدهٔ رجوعلری مشروعدر انجق کراع وسلاح ورقیقلرینه
مساعدهٔ رجوع اولنماز زیرا بونلر نفوذ قسمت و بیعله دار یمزده محتبس اولمشلرایدی واحتباسلری دخی اهل حربه
مدار قوت اولمامق ایچون رعایت حق شرع ورعایت حقوق مسلمینه مبنی ایدی بو جهتله مالکلری ابطال حق مسلمینده
تصدیق اولنمازلر ومسلمین آنلری مستأمنه هبه یاخود بیع ایتمش منزله سنده اولمغله دار الحربه ادخاللرینه رخصت
ویریلمز اما اشیاء مزبوره مسلمیندن بینه ایله ثابته اولمش ایسه بینه لری مسلمین اوزره حجت اولمغله دار الحربه ادخاللرینه
رخصت ویریلور واکر اهل ومتاعلری اوزره امان ویریلن طائفهٔ مطموره ده بولنان جمیع ناس اهللریمز وجمیع اشیا
متاعلریمزدر وبزلر بو مطموره بطریقلری یزدیو ادعا واهل مطموره دخی تصدیق مدعی ایلسه لر مصدق اولورلر
زیرا ادعاء بعضده وجوب تصدیقلرینه علت اولان معنی ادعاء کلده دخی موجوددر بشرط آنکه آنلر رؤس اهل
مطموره ایدوکلری معروف اوله اما بونك خلافی معلوم ایسه تصدیق اولنمازلر زیرا تصدیقلری فی الجمله اعتبار ظاهره
مبنی ایدی ودلیل کذب ظاهر اولدقده اول اعتبار ساقط اولور مؤلف الکتاب رحمه الله تعالی دیرکه متاع اوزره امانده نقد
وتبر وحلی وجوهر غیر داخلدر زیرا لفظ متاع اکرچه فی الحقیقه آنکله استمتاع اولنان نسنه نك اسمیدر لکن اشیاء
مزبوره عین یاخود جوهر اسملریله ممتاز اولملری مطلقا اسم متاعده دخوللرینه باعث امتناعدر وهم متاع استعماله
قابل اولوب استمتاعده مبتذل اولان نسنه ده معروفدر واعیان مرقومه باقی ونفیس اولمغله بویله دکلدر اما متاعده
بونلرك غیری ثیاب وفرش وستور وجمیع امتعهٔ بیت داخل اولور اکرچه قیاسه نظر ایله اوانی غیر داخلدر زیرا
عطف الشیء علی نفسه غیر جائز ایکن عرف استعمالده اوانی یی امتعه اوزره عطف ایتدکلری مغایرتلرینه
دلیلدر لکن بحسب الاستحسان بیوتده انتفاع اولنان اوانی متاعده داخلدر زیرا عند الناس مطلقا اسم متاعدن
بیوتده استمتاع وقیام سکنی واقامتده انتفاع اولنان نسنه لر فهم اولنور که وصف مذکور اوانیده دخی موجوددر
بناء علیه سلاح وکراع وسروج مثللو نسنه لر داخل اولماز زیرا بونلر ایله بیوتده استمتاع اولنمیوب انجق رکوب
وحروبده انتفاع اولنور اما آمنونا علی مالنا من شیء بزم هر شیئمز اوزره بزه امان ویریکز دیمش اولسه لر
لفظ شیء جمیع موجوده شامل اولمغله کلاملرنده مجموع مذکورات داخل اولور کذلك آمنونا علی مالنا مالیمز
اوزره بزه امان ویریکز یاخود آمنونا علی جمیع مالنا من مال بزم اولان جمیع مال اوزره امان ویریکز دیسه لر اشیاء
مذکوره مدار انتفاع وتمول اولمغله اسم مال مجموعنه تناول ایدر کورمزمیسنکه ثلث مالنی بر رجله وصیت قیلسه
مجموعی داخل اولور امان دخی بویله در قال وانما یختص فی الثلث بالصدقة لفظ المال بمال الزکوة لنوع من الاستحسان
وفی بعض النسخ وانما یختص فی النذر بالصدقة لفظة المال بمال الزکوة آه یعنی ثلث مالنی تصدقه نذر ایتدکده
لفظ مال مال زکوته مقصور وثلث مال زکوتی اداایله ایفاء منذور ایلدیکی قیاسه بنا اولنمیوب بلکه نوع استحسانه
ابتنا وعبدك نفسنه ایجاب ایلدیکی الله تعالی نك عبد اوزره ایجاب ایلدیکی زکوتله نظیره اعتنا قیلنمشدر مترجم
فقیر دیرکه اکرچه نسخهٔ اولادن معنای مترجمی استنقاد اصعب من خرط القتاد درلکن نسخهٔ ثانیه اعاتی وسوق
ایتدیکی تعلیل استعانتی ومسئلهٔ مرقومه نك کتب فقهیه ده ذکر وشهرتی برله وجه محرر اوزره ترجمه یه مبادرت
اولندی بو تقدیر اوزره نسخهٔ اولاده فی الثلث بالصدقة قولی فی نذر الثلث تقدیرنده در وذکر ایلدیکی تعلیلی

البطریق واحد البطارقة هی للروم کالقواد للعرب وعن قدامة یقال لمن کان علی عشرة الافرجل ابطریق کذا فی المغرب

مطلب ما یدخل فی المتاع وما لا یدخل

قرینه سیله حذف مضاف اولنمشدر رجعنا الی ما کنا فیه وبو معنی امانده یوقدر بلکه امان نظیر وصیتدر
زیرا وصیت اخت المیراثدر که ارث هر مالده ثابت اولدیغی کبی وصیت دخی ثابتهٔ اولور واعطاء الامان علی المال
دخی نظیر اغتنام المالدر واغتنام هر مالده ثابت اولدیغی کبی لفظ ماله اعطاء امانده دخی حکم امان بو یله در
واکر اول طائفهٔ مسلمینه آمنوا اهلینا اهلاریمزه امان ویرك دیوب مسلمین دخی نعم قد آمناهم بلی اهلاریکزه امان
ویردك دیسه‌لر انجق اهلاری آمین وکند ولری فیء مسلمین اولورلر زیرا انجق اهلاری ایچون استیمان ایدوب
نفسلری ایچون صراحت وکنایت ودلالتدن بر وجهله طلب امان قیلمدیلر وانسان اهل نفسندن دکلدر زیرا
مضاف غیر المضاف الیه اولمغله اهل الانسان غیر الانساندر اعتراض اولنورسه که قول مذکورلرندن امان نفسلری
دخی مقصودلری ایدوکی ایکی وجهله معلوم ومشهود یمزدر اولی بودرکه اهلاری اوزره استیمانلری آنلره
شفقتلرندندر ونفسلرینه شفقتلری البته اکثر واظهردر ایکنجی بودرکه بوندن مقصودلری اهلرینك بقا
وسلامتلریدر وبقا وسلامتلری انجق مؤنت ونفقه لرینی رؤیت ایلین نفسلریله حاصل اولور جوابنده دیرزکه
فی الواقع مقصودلری بو ایدوکی معلومدر لکن الله تعالی حقلرنده امر مختوم وقضاء مختومنی تنفیذ ایچون نفسلرین
عدم ذکر ایله مخذول ومرادلرندن محروم قیلمشدر وحکم امان قصد مجرد ایله ثابت اولمیوب انجق مسلمینك اعطا
واحسانلرینه مرهوندر ومسلمین دخی آمناهم قوللریله انجق اهلارین تأمین ایدوب آمناکم دیمکله نفسلرینی
امین قیلمامشلردر وحکایت اولنورکه بو یله بر وقعه خلافت معاویه رضی الله تعالی عنه ده واقعه اولمشدرکه
جماعت مشرکین ایچون طلب امانه سعی ایدن کافرك فی الاصل اهل اسلامه اذی وجفاسی ظاهر اولمش ایدی
قومی واهلی ایچون امان استدعا ایلدیکنده حضرت معاویه رضی الله عنه اللهم اغفله عن نفسه قوله
اهمال نفسنه دعا ایلدی فی الواقع نفسنی اهمال الله تکمیل مصلحته استعجال ایدوب دعاء معاویه مقبول واول خبیث
موذی مأخوذ ومقتول اولدی وجواب آخر دخی واردرکه انسان بو یله هنکامه‌ده کاه اولورکه کندی یه امان
ویرلمیه جکنی بیلوب قطع امل یاخود کمال حزن وملال ایله حیوة دنیادن فتور وملل عارض اولمغله خلاص نفسنه
همت ایتیوب انجق تخلیص اهلنه غیرت ایدر واحتمال مذکور امان نفسلرین قصدلرینه سرد اولنان دلیل
معترضه معارضدر وباعتبار اللفظ نفسلرین عدم تصریحلری قولمزی ترجیح ایدر کورمزمیسنکه طائفهٔ
مرقومه مسلمینه نضع ایدینا فی ایدیکم علی ان تؤمنوا ابنائنا ونسائنا یعنی ابنا ونساءمزه اعطاء امان شرطیله اللریمز
اللریکزه قویوب معاهده ایده‌لم دیسه‌لر ومسلمین دخی مساعده ایلسه‌لر نفسلرین ادخال امان ایلمزلر زیرا معنای
اکلاملری اللریمزی اللریکزه وضع ایده‌لم تاکه بزه دیلدیککزی ایشلیه سز دیمکدر ومسئلهٔ سابقه دخی بو سیاق
اوزره در واکر نخرج الیکم علی ان تؤمنونا فی الامان علی اهلینا یعنی اهلاریمز اوزره امان خصوصنده مکالمه
اوزره طرفکزه چقه‌لم دیو استیذان ومسلمین اخرجوا قوللریله اذنلرین ایذان ایلسه‌لر بعده چیقوب اهلارین
تأمین ایتدکلرنده کندیلر دخی امین اولورلر لکن امان نفسلری امان اهلاری سبیله اولمیوب بلکه مسلمین آنلره
مکالمهٔ امان ایچون خروجله امر ایتملری اعطاء امان اولمق حسبیله درکورمزمیسنکه صورت مفروضه‌ده مکالمه‌لرینه
اعطاء امان مترتب اولمسه بیله آنلره قطعا تعرض اولنمیوب مأمنلرینه اعاده‌لری واجب اولور اما صورت اولی بو یله
دکلدرکه مطوره‌ده ایکن آمنوا اهلینا دیملریله بزلر دخی انجق اهلارینه امان ویروب کلامیمز بر وجهله
نفسلرینه شامل دکل ایکن لا علی طلب الامان چیقوب فیء مسلمینده داخل اولدیلر واکر آمنونا علی ذرارینا
ذریتلریمز اوزره بزه امان ویریکز دیو استرحام ومسلمین دخی انجاح مرام ایلسه‌لر نفسلری واولادلری وبلا تخلل الاناث
اولاد اولادلری وان سفلوا بالجمله آمین اولورلر زیرا انسان ذریتنك اصلی وذریت کندودن تولد ایلین فرعك
اسمی اولمغله اسم ذریت جمیع مذکورینه شامل اولور کورمزمیسنکه عامهٔ انام ذریت آدم ونوح علیهما السلامدر
قال الله تعالی اولئك الذین انعم الله علیهم من النبیین من ذریة آدم یعنی حضرت زکریادن حضرت ادریسه
کلنجه بو سوره‌ده مذکور اولان ذوات کرام علیهم الصلوة والسلام انبیادن ذریت آدم علیه السلامدن شول
اجلهٔ فخامدرکه الله تعالی انلره مزید انعام ایلمشدر مؤلف رحمه الله دیرکه بناتلرینك اولادلری امان ذراریده داخل
اوله مزلر وجهی اولدرکه اولاد بنات بابالری ذریتندندر انالری طرفندن دکلدر کورمزمیسنکه جواریدن اولان
اولاد خلفا بابالری ذریتندن اولملریله شایان خلافت اولورلر قال المأمون *شعر* وانما امهات الناس اوعیة مستودعات
وللانساب آباء یعنی انسانك انالری ایچنه ودیعه وضع اولنان ظروف کبیلردر وانساب ایچون بابالری واردرکه
انسا بده آنلره انتساب ایدرلر یاخود الانساب للآباء تأویلی اوزره کلامی قلبه تحمیل ایله انساب بابالرینه مخصوصدر

معناسی

معناسی دخی محتملدر ومؤلف رحمه الله بوند نصکره اولاد بناتك امان ذراریده دخولنی مشعر بعض کلمات دخی ذکر
ایلدی آنك دخی وجهی اولدرکه لفظ ذریت اصلدن تولد ایدن فرعك اسمی اولدیغی آنفا ذکر ایتمش ایدك اب وام
ایکیسیده اصل الولددر وام دخی کندو باباسی ذریتندندر وامدن تولد ایدن دخی اب الامك ذریتندندر بلکه
معنای اصلیت وتولد جانب امده ارجحدر زیرا ام ماء رجلی حضن رحمنده مثال حصن حفظ وحضانه اوزره
استهلاك ایتمکله ولد انجق کندودن حاصل وماء رجل همان واسطه منزلنه نازلدر بو جهتله احفاد ذریت
اب الامدن تعداد قیلنمد قد نصکره ذریت اب الامدن دخی ایراد قیلنور وحکایهٔ یحیی بن یعمر رحمه الله تقریر مذکوره
مدار تقرردرکه برکون حجاج آنی قصد قتلله مجلسنه ادخال وزعمنجه بهانهٔ قتلی اوله جق تکلیف محال ایدوب
دیدیکه البته طائفهٔ علویه ذریت محمدیه دن اولدقلرینی تنصیص ایدر بر آیت بکا قرائت ایدرسین یاخود سنی
قتل ایده رم قالدیکه ندع ابناءنا وابناءکم آیتی مأوله اولمغله غیر یسین استرم اول حینده جناب یحیی نفسنی وکلمهٔ
حقی احیا بر له ومن ذریته داود وسلیمان نظم جلیلنی وزکریا ویحیی وعیسی قول جمیلنه وارنجیه تلاوت
ایدوب حجاجه حضرت عیسی علیه السلام حضرت نوح علیه السلامك اب طرفندنمی ذریتندندر یوقسه
ام طرفندنمی دیو سؤال ایتدکده حجاج کبی لجاج مبهوت ولال اولوب آنی اکرامله ارسال ایلدی یعنی بر عظیم الشان
ذریت نوح علیه السلامدن داود وسلیمان علیهما السلامه دخی هدایت قیلدق وینه اول ذریتدن زکریا ویحیی
وعیسی علیهم السلامه دخی هدایت قیلدق واکر آمنونا علی اولادنا اولادلریمز اوزره بزه امان ویرك دیسه‌لر
اولاد صلبیه واولاد اولاد ذکورلرینه وان سفلوا حمل اولنور اما تخلل بنات ایله حاصل اولان اولاد آنلرك اولادلری
دکلدر مؤلف رحمه الله بونده دخی کما فی السابق بو یله دیدی اما امام خصاف بنه مؤلف جنابلرندن اولاد بناتك
دخی امانده دخولنی نقل ایلدی زیرا اسم اولاد آنفا ذکر ایلدیکمز وجه اوزره اولاد بناته دخی شاملدر ودخولنی
مؤید درکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حسن وحسین رضی الله عنهما حضرتلرین در اغوش ایلدکلرنده
اولادنا اکبادنا بیوردیلر لکن روایت عدم دخول اوزره بو حدیث نوع مجازه محمولدر حتی ما کان محمد ابا احد
من رجالکم یعنی محمد علیه السلام رجال بالغیکزدن برفردك اب حقیقیسی اولمدی نظم جلیلی تجویز حدیثه
دلیلدر کما اکر حسنین احسنین رضی الله عنهما حضرتلری ولد حقیقیلری اولسه‌لر آنلره اب حقیقی اولملری لازم
ومشار الیهما صکره دن رجال بالغین معمریندن اولملریله منافات قرآنی مستلزم اولور ایدی یاخود مضمون حدیث
اوزره اولاد بنات اولاد عد اولنمق اولاد فاطمه رضی الله عنهایه خاصدرکه قال علیه السلام کل الاولاد ینتمون
الی آبائهم الا اولاد فاطمة فانهم ینتسبون الی انا ابوهم یعنی جمیع اولاد بابالرینه انتساب ایدرلر انجق اولاد فاطمه
بکا انتساب ایدرلر بن آنلرك بابالریم لکن بو حدیث شاذ ومضمون آیت مذکوره یه منافی اولمغله حدیث اولده تجویز
مجاز حقیقت حقانیتله سرافرازدر اما اولاد اولادلری اوزره استیمان ایلسه‌لر اولاد بناتك دخوللری عیاندر زیرا
اسم ولد الولد ولدندن تولد ایدنلرده حقیقتدر وقزی کندی ولدی وقزینك ولدی فی الحقیقه ولد الولدیدر
اما صورت اولاده یا الکز اولادلرین ذکر ایتملریله بو یله دکلدرکه اولادی من جهة الحقیقه کندودن تولد ایلین
ومن جهة الحکم ولادتله کندو یه نسبت اولنانلردر و بونلر انجق اولاد ابنادر یوقسه اولاد بنات دکللردر واکر آمنونا
علی موالینا یعنی عتقا یاخود عقد موالاتله حلفامز اوزره بزه امان ویریکز دیسه‌لر و اول طائفه‌نك هم موالی
وهم موالی الموالیلری اولسه بطریق الاستحسان بالجمله نائل امان اولورلر اکرچه لفظ مزبور موالیلرنده حقیقت
وموالی الموالیده مجاز اولمغله مقتضای قیاس صنف ثانی داخل اولمامقدر حتی آنلردن مفهوم موالی یی نفی ایدوب
هؤلاء لیسوا من موالیه دیمك دخی جائزدر بو جهتله موالیسی ایچون وصیتده موالی الموالی مزاحم موالی قیلنموب
ادخال اولنمازلر لکن بطریق الاستحسان دینلورکه موالی الموالی بواسطهٔ الموالی انسانه ولاءیله نسبت اولنملریله
اولاد الاولاد مع الاولاد مقامنه اقامت اولنورلر حتی وصیتده موالیسی بولنمازسه موالی الموالی داخل اولورلر
اما بولنه دقلرنده اثبات مزاحمه تنقیص نصیب موالی یی موجب ومزاحمهٔ ابعد ایله تنقیص نصیب اقرب غیر
مناسب اولمغله داخل اولمازلر وصورت امانده موالی الموالی داخل اولسه‌ده اولماسه‌ده امان الموالی صفت واحده
اوزره حاصل وزیاده ونقصانی غیر قابل اولدیغندن مقصود مستأمن تخلیص فریقین ایدوکی متعین
اولمغله دخول طرفین متبین اولور ویز بو مسئله‌ده جمع الحقیقة والمجاز مرخص ومجازدر دیمز بلکه دیرزکه
اسم مذکور موالیسنده حقیقت وصورة ومجاز اموالی الموالی یه دخی متضمن دلالتدر و بو صورتله موالی الموالیده
شبههٔ امان ممکن ایدر و بناء امان توسع اوزره اولوب مجرد صورت اشارتله ثابت اولدقد نصکره بو لفظله

ثبوتی بالطریق الاولی در و بو تحقیقله وصیتدن تفریق اولنور واکر آمنونا علی اخوتنا قرنداشلریمز اوزره
بزه امان ویریکز دیسه لر وآنلرك اخوه واخواتلری اولسه جمله سی آمنلردر زیرا لفظ اخوه عند الاطلاق ذکور
واناثه منساقدر قال الله تعالی وان کانوا اخوة رجالا ونساء وحقیقتده ذکوره خاصدر لکن مذهب عربدندرکه
ذکور واناث مختلط اولدقده ذکوری تغلیب وصیغهٔ تذکیری مجموع اوزره اطلاق وترتیب ایدرلر واستعمال مشروح
میانلرنده شایع اولمغله موقع حقیقتده واقعدر حتی اخوات صرفه اولوب ایچلرنده ذکوردن بولنماسه صیغهٔ
مذکوره اناث صرفه یه شامله اولمامغله امانده داخله اوله مزلر اعتراض اولنورسه که الله تعالی فان کان له اخوة
فلامه السدس بیورمشدر یعنی اکر میتك والدی اولمایوب ابوینی وارث اولور لرسه ام ایچون ثلث واردر واکر
بو صورتده فوق الواحد قرنداشلری وارایسه ام ایچون سدس واردر علی کلا التقدیرین باقیسی اب ایچوندر
واخوات صرفه امی ثلثدن سدسه علی رأی الجمهور حجب ایدرلر وحجب ایتلری صیغهٔ اخوه آنلره شامله اولمق
اقتضا ایدر جواب و یریرزکه حجب لاخوات بوآیتله اثبات اولنمامشدر بلکه اتفاق اصحاب واعتبار معنای حجبله
قیاس اولی الالبابدن ثابت اولمشدر و بز بو مسئله یی فرائضده بیان ایلدیك لکن اعتبار معنی انجق نصوص
شرعیه ده جائزدر یوقسه الفاظ عباده همان عین ملفوظه باقیلوب تعلیلنه اشتغال واجتهاد اولنماز ونفس لفظ
اخوه نك بن جهة الحقیقة والاستعمال اناث صرفه یه اشتمالی یوقدر واکر آمنونا علی ابنائنا دیسه لر وبنین وبنات
اولادلری اولسه اخوه ده بیان قیلندیغی اوزره جمله سی داخل امانلر لکن بعض اصحابمز دیدیلرکه اخوه وابناده
ذکر اولنان جواب مفصل انجق امامینك قوللری وامام ابو حنیفه رحمهم الله حضرتلرینك قول اولیدر اما قول
ثانیسنده بنی فلان دیو وصیتده اولاد ذکورینه واخوهٔ فلان دیو وصیتده ینه اخوهٔ ذکورینه خاص اولدیغی کبی
باب امانده دخی خاص اولورلر دیمشلردر اما اصحی اولدرکه باب امانده اول وآخر قوللری بردر زیرا وصیتده اولمیان
وسعت امانده واردر ابو حنیفه رحمه الله اکرچه وصیتده انجق حقیقتی اعتبار ایلدی لکن امانده هم حقیقته
وهم من جهة الاستعمال شبه حقیقته اعتبار ایلمشدر واکر ذکورلری اولمیوب انجق بناتلری وارایسه جمله سی فیء
اولورلر زیرا صیغهٔ ابنا اناث صرفه یه صرف اولنماز مکر ابنا لفظینك مضاف الیهی ابو قبیله اوله حتی وصایاده
بزذکر ایتمشزکه بنی فلانه دیو وصیت ایلسه وفلان مضاف الیه دخی ابو قبیله اولسه آنکله قبیله یه نسبت قصد
اولنور واناث صرفه دخی ذکور کبی قبیله لرینه من بنی فلان لفظی ایله نسبت اولنورلر اما فلان بالکز اولادینك
باباسی ایسه بو یله دکلدر و بعض مشایخمز دیدیلرکه مستأمن مذکوردن مقدما بنم شو بنات واخواتمدن غیری
کمسنه م یوقدر دیو تکلم ایتمك کبی اناث صرفه یه استیمانه دلالت ایدر بر کلام تقدم ایدوب صکره آمنونی علی بنی
اوعلی اخوتی دیسه بو صورتده مرادی اناث ایدوکنه استدلال وتحت امانده ادخال اولنورلر واکر آمنونا علی اولادنا
دیسه لر اناث مختلطه وصرفه داخله اولورلر زیرا ولادت ذکور واناثده حقیقتدر قال الله تعالی یوصیکم الله
فی اولادکم یعنی الله تعالی سزلره مواریث اولادیکز خصوصنده امر وتنبیه ایلرکه مختلط ایسه لر للذکر مثل
حظ الانثیین اقتسام ایده لر ثم قال فان کن نساء فوق اثنتین یعنی اولادلر یکز ایکیدن زیاده بنات ایسه لر ترکه دن
ثلثانی احذایده لر ایشته بو آیتده اولاد انجق اناث صرفه ایله تفسیر اولنمشدر واکر آمنونا علی بناتنا واخواتنا
دیسه لر یالکز اناثه حمل اولنوب ذکور داخل اولماز زیرا صیغهٔ کلام انجق اناثه شامل وآنده ذکور من جهة الحقیقة
والاستعمال غیر داخلدر وهم کاه اولورکه ضعف اناثه بناء مزید شفقتلرندن یاخود قتال مسلمینه ابدا ایتدکلرندن
ناشی امان ذکوردن یأس وخیبتلرندن استیمانلرین تخصیص نسوان ایدرلر واکر آمنونا علی بنینا دیدکلرنده
جمله سینك یالکز بناتی انجق برینك براوغلی بولنسه امان مأخوذ جمله سنه نفوذ ایدر زیرا جمله یه لفظ واحد ایله
استیمان ایلدیلر ولفظ مذکور عند الاختلاط متناول اناث وذکور ایکن برینك ابن واحدی ایله دخی تحقق اختلاط
ظهور ایلمشدر اما صورت مفروضه ده آمنونا کل رجل منا علی بنیه یعنی بزه بزدن هر برمزه اوغللری اوزره امان
و یریکز دیسه لر انجق اوغلی بولنان کمسنه نك جمیع اولادی تأمین وبنات سائره فیء مسلمین قیلنور زیرا لفظ کل
بو مقامده احاطهٔ افراد ایچوندر قال الله تعالی کل نفس ذائقة الموت یعنی هر بر نفس موتی طانسه کرکدر
بو وجهله کلام مزبور هر بری حقنده مستقلا ملفوظ ومذکور کبی اولمغله انجق اوغلی اولان کمسنه نك اولادی
مندرج وغیریلری ایچندن خارج اولور اما صورت اولاده آمنونا علی بنینا دیمکله کلاملری مجموعنی علی وجه
الاجتماع احاطه ایتدیکندن کویا ابن واحد ده جمله سی شریك وامانده بناتلرین اکا تشریك ایدرلر واخوه
واخوات حکم سابقده بمنزلة البنین والبناتدر واکر آمنونا علی آبائنا دیوب آبا وامهاتلری مجتمع اولسه لر امانله

جمله سی منتفع اولورلر زیرا لفظ آبا آبا وامهاته شاملدر کورمزمیسنکه ایکیسنه ابوین دینلور قال الله تعالی
ولابویه لکل واحد منهما السدس وصورت مذکوره ده انجق برینك ابی موجود وماعداسنك همان امهاتی موجوده
اولسه اسم آبا عند الاختلاط مجموعده حقیقت کبی استعمال اولنمغله ینه جمیعا امانده ادخال اولنورلر واکر
آمنونا علی ابنائنا دیوب هم ابنا وهم ابناء ابنالری بولنسه بطریق الاستحسان بالجمله داخل امان اولورلر اکرچه
لفظ ابنا ابناء صلبیه ده حقیقت وابناء الابناده مجاز ولفظ واحده جمع الحقیقة والمجاز غیر مجاز اولمغله مقتضای
قیاس اختصاص صلبیهٔ ابنا سیدر بنا برین امام ابو حنیفه رحمه الله ابناء فلان لفظی ایله وصیتی ابناء
صلبیه یه تخصیص ایتمشدر مکر ابناء صلبیه سی اولمیه بو صورتده امتناع حقیقتله مجاز متعین وابناء الابنایه
تناولی متبین اولور لکن مؤلف والاشان حسن استحسانله دیرکه بو لفظله طلب امان کندو یه
بنوتله منتسب اولنلر ایچون ایدوکی نمایان اولوب اول انتساب ابناء الابناده دخی صورتیاب اولمغله موجب ثبوت امان
اولان شبهه یی ایجاب ایلر اما استحقاق وصیت شبهه وصورتله تحقق ایتمکله وصیت بو یله دکلدر وهم
وصیتده میان حقیقت ومجازده اثبات مزاحمه اولنسه نصیب ابنایه ایراث نقص ایدر و بو محذور صورت
امانده برطرفدر و بونده اولان تفصیل آمنونی علی ذوی قرابتی قولنده تقدم ایدن تعلیلك نظیریدر وهم لفظ
مذکور ایله طلب امان کندو یه بنوتله منتسب اولنلره شفقتی اعلان ایچوندرکاه اولورکه النافلة احب الی المرء
من الولد مثلی اوزره ابناء الابنایه شفقتی ابنا سندن ازید اولور واکر بو صورتده بعضلرینك صلبیه و بعضلرینك
ابناء ابناسی موجود ایسه تعلیل سابق اوزره امان مجموعنه لاحق اولور واکر آمنونا علی آبائنا دیسه لر لکن آبالری
بولنمایوب انجق اجدادلری بولنسه اجداد موجودین نیل امانله مجدودین اوله مزلر زیرا اسم اب حقیقت اوزره جده
شامل دکلدر حتی هو جد ولیس باب دیمکله اثبات جدیت وسلب ابوت حق اجداده جائزدر ولکن مجازا متناول
اولور مرویدرکه ابن عباس رضی الله عنهما برکمسنه یه ای اب لك اکبر لفظیله قنقی باباك اکبردر دیو سؤال
ایدوب اول کمسنه فهم ایتمدکده ابن عباس رضی الله عنهما همان یابنی ادم آیت کریمه سنی قرائت واول شخصه
سن کیمك اوغلی ایسك اول سنك باباکدر دیو مرادینه اشارت قیلدی و بو مقوله اعتبار مجاز یاخود اعتبار
صورت ایله ابناء الابناده اولان تفصیل سابق اوزره اجداد دخی داخل امان قیلنمق لایق ایدی بنا برین بو مسئله
برمادهٔ مشکله در لکن جناب مؤلف برمعنای دقیق ایله بینلرین تفریق ایدوب دیرکه مجاز حقیقتنه تابعدر
ومعنای اتباعی ابناء الابناده تحقیق ممکندر زیرا ابنادن تفرع ایتمکله لفظ ابناده دخی تابعلردر اما اجداد آبا
ایچون اصول واسم جد ایله ممتاز ومفصول اولملریله فروعلرینه اتباعله آنلره اطلاق اسم الاباء ظاهر الامتناعدر
کورمزمیسنکه آمنونی علی امی دینور امی موجوده اولمیوب همان جده سی اولسه امان اکا متناول اوله مز
اکرچه جده یه ام تسمیه اولنمق اعتباریله تناول ایدر دیو اعتراض اولنورسه جوابده دیرزکه الله تعالی ورفع ابویه
علی العرش قول شریفنده خاله یه اب تسمیه قیلمشدرکه ابویه اباه وخالته معناسنه در کذلك قالوا نعبد الهك
واله ابائك ابراهیم واسمعیل نظم منیفنده عمه اب تسمیه قیلدیکه حضرت اسمعیل علیه السلام بنی یعقوب
علیه السلامك عملری ایدیلر بو یله ایکن برعاقل عم وخاله امان آباده داخلدر دیمز زیرا بونلردن هر بری عم
وخاله کبی براسم ایله ممتاز درکه کندو یه اول اسمله نسبت اولنور وجد وجده دخی بو یله در اما ابناء الابناء بو یله
دکللردر که ینه بنوتله نسبت اولنورلر غایة الامر نسبتلری بواسطة الابنادر آنکیچون اسم ابنا ایله امان آنلره شامل
اولور و بو محله کلنجه بیان سابق انجق لسان عربه متعلقدر اما مستأمنین برقوم ایسه لرکه تکلم ایتدکلری لسانده
ابن الابن مسمی بالابن اولدیغی کبی جد دخی مسمی بالوالد ایسه جد دخی داخل امان اولور حتی لسان فارسیه
بو یله درکه ابن الابنه پسر پسر دیدکلری کبی جده دخی پدر پدر دیرلر والله اعلم

باب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمین فیقول اسرتها وهی تقول جئت مستأمنة * قچانکه عسکر
اسلام دار الحربه کیردکلرنده برمسلم دار الحربده اسیر یا مستأمن یاخود دار الحربده اسلامه کلمش ایکن قارشو کلوب
مسلمینه وصولنده یانده برحربیه بولنوب بن سزه طلب امانله کلدیم دیسه واول مسلم دخی بلکه بن آنی قهرا اسیر
ایدوب کتوردم دیسه بو صورتده اول عورت نه هیئت اوزره کلمشدر اکا نظر اولنور اکر اول عورت مسلمین
مسلحیندن کلدیکی سمته اقرب اولان ذواته واصله اولنجیه دکین قید و بندسز کلمش ایسه ندا امان ایتسون ایتمسون
شرعا تأمین اولنور زیرا طرز مستأمنات اوزره کلمکله ظاهر حالندن مدعاسنه استدلال اولنور حتی بو هیئت اوزره
یالکز کلسه امانده شبهه یوقدر و بونده برمسلم ایله رفاقت ایتسه ینه بو یله در زیرا اول عورت ید نفسنده ایکن

مجرد رفاقتله اوزرینه ید مسلم ثابت اولماز وهیئتنده دخی امان ایچون کلدکده اول مسلمه مطاوعت ایتدیکی
هرکسك وهمنه سبق ومبادرت ایدر ومقدما بیان وتکرار اولنمشدرکه وقوف حقیقتی ممکن اولیان اموردهظاهر
حال وغالب احتماله اعتبار اولنور واکراول مسلم آنی قید واسر وغلبه وقهر ایله کتورمش ایسه ینه نداءامان
ایتسون ایتمسون فیٔ اولور زیرا ظاهرحالی اسر واخراجنه دالدر و یدی بطریق القهراوزرینه ثابته اولمسی
اول عورتك نفسنه مسلم ایچون سبب استحقاقدر زیرا حربیه در وفی الاصل اکا امان ویرلمشدر انجق منعهٔ
جیشله اخراج اولنمغله جمیع جیش آنده شریکلردر زیرا دار ایله احراز جمیع جیوشله حاصل اولمشدر واکر
عسکر مسلمینه اخراج ایتمیوب همان دار اسلامه ادراج ایلسه بو دخی هر وجهله صورت اولایه موافق انجق
برماده ده مفارقدرکه بوصورتده قهرایله اخراج ودار اسلامله احرازده متوحد ایسه تملکده دخی متفرد اولور
و بونده خمس دخی یوقدر زیرا اعلاء کلمة الله وجهی اوزره اخذ واصابت ایتمکله متلصص اولان شخصك
اخذ ودار اسلامله احرازی منزله سنده اولور واکراول عورت بن بومسلمی تزوج ایدوب برابر چیقدم دیسه
مسلم دخی تکذیب ایدوب بلکه قهرایله اخراج ایلدم یاخود جاریه ایدی اشترا یاخود هبه ایله مالك اولدم دیسه ینه
علی حالها قیدوبندسز کلمش ایسه اول رجل تصدیق اولنماز زیرا کندو ید نفسنده دروزوجدر دیو اقراری نفسنده
اولان حکم یدینی ابطال ایلمزاما قهر ایله کلوب تادارالحربده ایکن قهری دخی معلوم اولورسه قول قول رجلدر زیرا
محل قهرده ظاهر اولان قهره اعتبار ایله نفسنده اولان حکم یدی ساقط اولور کذلك مسلم مذکور صورت مزبوره ده
اهل حربدن بعض رفقا ایله کلدکده بونلر بنم عبیدمدر دیوب آنلر دخی احرار زدیسه لر ومقهورومربوط
اولمیه رق دخی کلمش اولسه لر مسلمینه وصوللرنده استیمانله ندا قیلسونلر قیلماسونلر قول آنلرك قوللریدر زیرا وصف
مذکور ایله بالکز کلسه لر دخی امانه نائل اولورلر ایکن مجرد مسلم ایله کلملری مانع امان اوله مز اما بو صورتده اول مسلم
مسلمیندن یا اهل ذمتدن یا مستأمنیندن آنلری قهر واسر ایلدیکنه بینهٔ عادله اقامت قیلسه بینه سی قبول وعبیدی
اوللریله حکم اولنور زیرا بینه ایله ثابت اولان اقرار خصم ایله ثابت کبیدر حتی دارالحربده قهر واسرینی
اقرار ایلسه لر یاخود بزلر معاینه اوزره بیلمش اولسق عبید اولورلر ایدی اقامت بینه دخی بویله در وخصوم
مرقوم حربی مستأمن اولملرینی اقرار ایدوب حربی مستأمنك ینه حربی مستأمن اوزره شهادتی مقبوله
اولمغله بو بابده اصناف مذکوره نك بالجمله شهادتلری قبول اولنمشدر و بحث مذکور حربینك طلب امانله کلدیکنه
برعلامت تحققنه مقصور در اما علامت مزبوره بولنماسه واول مسلم دخی آنلری قهر واسر ایلدیکی بیلنمسه
وآثاردخی رجال بالغین اولوب محل نداده امانله ندا ایلمسه لر همان دار بمزه بغیرامان خارج اولان حربی منزله سنده
اولورلر وآنك حکمی سابقا باب الامانده بیان ایلدیك والحاصل مسلمك اهل حرب اوزره ید معلومه سی اولمیوب
حقیقة وحکما یدنفسلرنده اولدقلرندنصکره یالکز خروجلریله مسلم ایله خروجلری حکمده برابر واولده اولان
حکم ثانیده دخی مقرردر واکراول مسلم برعورتله برابر چیقوب ومقدما عورتیچون استیمان اولنمامش اولوب
مسلمین اول عورتی فیٔ ایچون اخذه قصد ایتدکلرنده اول مسلم عورتمدر دیو ادعا وعورت دخی تصدیق مدعی
ایلسه تصادقلری هنوز اوزرنده کسنه نك حق تقرر ایتمدیکی وقتده تصادف ایتمکله آنلره توافق اولنور و بوصورتده
عورت حره وذمیه اولور زیرا اول مسلم نکاح اوزره عورتی اخراج ایتمکله امانده ادراج ایلمشدر ومسلم واحدك
قهر اهل حربدن خلاصندنصکره ویردیکی امان امان جماعتله یکساندر واول عورت تحت مسلمده مستأمنه
اولمغله دار بمزده مسلمی یا ذمی بی تزوج ایلین مستأمنه مثللو ذمیه اولور زیرا عورت امر اقامتده زوجنه تابعه
وزوجی اهل دار بمزدن اولمغله بالتبع اهل دار بمزدن اولور واول مسلم سبیله چیقوب بونلر جواری وعبیدمدر
دیوب سبی دخی تصدیق ایلسه لر ینه ذکر اولنان تحقیق اوزره در زیرا اول سبیده هنوز حق مسلمین ثابت اولمقسزین
تصادق ایلدیلر ودارالحربده اسلامه کلوب یا مستأمن اولان مسلم عبید وجوار یسنی اخراجه محتاج وتملکنه
ایکی شاهد بار کتورمکده لا علاج اولدیغندن حین تصادقلرنده حسب الضرورة حکمی قوللری اوزره بنا
لازمدر اما تکذیب ایدرلر ایسه دارالحربدن اولوب بلا امان دار بمزه کلملریله فیٔ اولورلر واکر بزلر اهل حربك
عبید وجواریلری یز بونك دکللرز دیرلر ایسه نظر اولنور اکر اول مسلم آنلری قهر ایله اخراج ایتمش ایسه آنك
ملکی قیلنورلر زیرا نفسلری اوزره اقرار رق ایتملریله کندو نفسلرنده اعتباریدلری باطل واول مسلمك دخی
موضع قهرده قهر ایله سبب استحقاقی حاصل اولمشدر اما وجه مرقوم اوزره ثبوت یدی نامعلوم اولسه بوصورتده
کلدکلری طرفه اقرب اولان عسکر مسلمینه قریب اولدقلرنده نداء استیمان ایتمشلر ایسه نائل امان اولورلر زیرا

استحقاقلرینه سبب اولان ید قاهره نمایان دکل ایکن موضع امانده نداء استیمان ایتملریله ظاهر حاللری استیمانیچون
کلدکلرینه دالدر حتی بووجه اوزره یالکز کلسه لر مستأمن ایچون طلب امانه طریق مذکوردن ماعدایه قدرتی
اولمدیغی سابقا بیانیمزدن نمایان اولمغله البته نائل امان اولورلر ایدی مسلم ایله برابر کلملری دخی بویله در کذلك مسلمین
آنلری نداء امانلری ایشیدیلمیه جك محل بعیده دن رؤیت ودرونلرینه رجای امانله کلملری سنوح وسبقت ایلسه
بعد القرب نداء امان ایتمسه لر دخی ینه آمنلردر زیرا انقیاداوزره کلملری طالب امان اولدقلرینه دلیل و بویله محلده
دلیل دخی صریحله عدیلدر بوصورتده اهل حربك عبیدی یز دیرلر ایسه قوللری تصدیق وحکم امان اوزره
صاحبلرینه عودته اجازت اولنور واکرصاحبلریمزدن هاربا ومغاضبا ذممت یاخود اسلام قصدیله کلدیك دیرلر ایسه
جمله سی حر اولوب صاحبلریچون اوزرلرینه سبیل تملك مرتفع اولور واکر انجق رجاء امانله کلدیك دیوب
ورقبه لرینه حق مسلمین تعلق ایتمکله رجاء امانله کلدکلرینه مسلمیندن اقامت بینه ایلسه لر ینه آمنلردر زیرا نفسلرینی
صاحبلری اوزره دار بمزایله احراز ایلدیلر حتی صاحبلرینی قهر ایله اخراج ودار بمز ایله احراز ایلسه لر صاحبلرینه
مالك اولورلر ایدی شمدی نفسلرینی احراز ایلدیلر البته کندو رقبه لرینه مالك اولورلر و بویله نفسنه مالك اولان
آزاد اولور وعتق ملك نفسنه مبنی اولمغله اوزرینه برفردك ولاسی ثابت اولماز بومسئله ده اصل اصیل رسول الله
صلی الله علیه وسلم یوم طائفده ایما عبد خرج الینا مسلما فهو حر یعنی اول عبد که اسلامه کلوب بزه اقبال ایلیه
اول حردر بیوردیلر دیو روایت اولنان حدیث جلیلدر حتی بو حدیث بشارت تحدیث ایله طائفدن یدی عدد
عبید جانب عالیلرینه چیقدقلرنده جمله سنی اعتاق وناس آنلره عتقاء الله اسمی ایله تسمیه واطلاق ایلدیلر قالدیکه
بو ماده ده اسلامله کلملریله ذمتله کلملرینك فرقی یوقدر که ذمی دخی مسلم کبی اهل دار بمزدندر وعبید معهودیندن
ذمت واسلام ایله احراز نفسلری تام اولمشدر اکر بوندنصکره صاحبلری کلوب بزلر بونلره تجارت ایچون
دارالاسلامه خروجه اذن ویرمش ایدك دیسه لر قول صاحبلرینك قولیدر زیرا آنلرك مملوکلری اولملرنده
تصادقدنصکره عبیدلری زوال ملکلرینه سبب اولان مراغمه وهرب ادعا ایتملریله مولاسی اوزره ادعاء عتق ایدن
عبد منزله سنده اولوب بلا حجة تصدیق اولنمازلر زیرا صاحبلری اصلله متمسکلردرکه اصل اولان عبد مولاسینه
مراغم اولمقدر ومراغم ایدوکی بیلنمدکجه قول مع الیمین متمسك اصلکدر بوصورتده امام طلب عبید ایله موالیلرین
استحلاف ایدر و بعد الحلف عبید آنلرك ممالیکی اولورلر بوصورتده اسلامه کلمشلر ایسه صاحبلری آنلری بیع اوزره
جبر اولنور زیرا عبد مسلم یدذمیده ابقا اولنمدیغی کبی یدحربیده دخی ابقا ودارالحربه اعاده لرینه تمکین اولنماز
و بیعله اجبارده عبد مسلمدن ذل وقهر کافری ازاله جهتیله حقنه رعایت درکار اولمغله مستأمن دخی ذمی کبی
بو ماده ایله مؤاخذه اولنور اما اسلامه کلیوب اهل ذمت اولمشلر ایسه صاحبلرینه تسلیم ودیلدکلری محله اعاده یه
رخصت ویریلور زیرا مملوك مولاسنه تابع واصالةً قبول ذمتی غیر صحیحدر کورمزمیسنکه دار بمزده حربی
مستأمنك یدنده بار کتوردیکی عبدی بزله عقد ذمته طالب اولسه مساعده اولنمازحتی امام آندن اخذ خراج
ایتمش ایسه صاحبنه رد ایدر زیرا کسب مملوکیدر وصاحبی کلمزدن اقدم اخذ خراجی جائزدر زیرا حکم ظاهره
بنا قیلنوب عبد مرقوم دخی قبل ظهور المکذب قولنده بحسب الظاهر مصدقدر وتفصیل مرقوم مدعینك عبدی
ایدوکی اقرار عبددن غیری بینه ایله معلوم اولدقده در واکر انجق اقراریله معلوم ایسه نظر اولنور
اکر امانله نداسی یاخود مسلمینی رؤیتی وقتنده بن عبدم ومولامدن هارب ومراغم اولمیه رق اذنی ایله
کلدیم دیو اخبار ایلمش ایسه ینه تصدیق ومولاسنه دفع وترفیق اولنور زیرا بو اقراری اهل دار بمزدن اولوب
تعلق حق مسلمیندن اقدم اولمغله اقرار موضع تهم دکلدر واکرابتدا اهل ذمتدن اولوب خراجی اخذ اولندقدنصکره
بر مستأمن کلوب بو عبدمدر امانله تجارت ایچون دار اسلامه بعث ایتمش ایدم دیو دعوی ایتدکده اول عبد ذمی
دخی تصدیق مدعی ایلسه امام آلدیغی خراجی رد ورقبه سنی دارالحربه اعاده خصوصلرنده آنی تصدیق ایتمیوب
انجق نفسی اوزره اقراری ایله اول مستأمنك عبدی ایدوکنی تحقیق ایلر زیرا اقرار صدق وکذب میانده مردد
برخبر مجرد اولمغله محل تهمتده ایسه قطعا حجت اولمیوب دکل ایسه انجق مقر اوزره حجت قیلنور بو بابده مقرلهنك
ملکی اولمسی اکرچه تهمتدن عاری اما شمدی اهل دار بمزدن اولوب دارالحربه رجوعدن ممنوع ایکن دارالحربه
رد ده احتمال تهمت جاریدرکه دار بمزدن خوشلنمیوب مستأمن ایچون اقرار رقله دارالحربه امید مراجعه واول
مستأمنله مواضعه ایتملری محتملدر ومستأمن دار بمزده برعبد ذمی اشترا قیلسه یاخود عبد حربیسی اسلامه کلسه
بیعله اجبار اولنوب دارالحربه اعاده دن تمکین واقدار اولنماز صورت مفروضه دخی بویله در ومقدما آلنان خراجی

حق مجاهدین اولمغله مولاسنه آنك ردی بابنده اقرار وتصدیقی بیمل ایدوکی جای اشکال دکلدر اما
اول مستأمن ادعا ایلدیکی رق اوزره مسلمیندن اقامت بینه ایدر ایسه امام هم اول عبدی دارالحربه اعاده سنه
رخصت اعطا وهم آلدیغی خراجنی کیرو مولاسنه ادا ایلر زیرا مسلمین اوزره حجت اولان بینه ایله اثبات حق
ایلمشدر ومدعای مرقوم اوزره اهل حربدن مستأمنلرك شهادتلری قبول اولنماز وعبد مزبور رقی
منکر ایسه اول شهادتله رقی ثابت اولماز زیرا ذمیدر وشهادت حربی ذمی اوزره حجت دکلدر اما
اهل ذمت شهادت ایلسه لر انجق رقله حکم اولنور زیرا حکم رقده شهادتلری قائمه واهل ذمتك
ینه ذمی اوزره شهادتلری حجت لازمه در اما خراجنی مولاسنه وکندوینی دارالحربه رد ماده لرنده قبول اولنماز
زیرا بو بابده شهادتلری مسلمین اوزره قائمه اولوب وشهادت اهل ذمت مسلمین اوزره حجت لازمه دکلدر وثبوت
رق ثبوت ردی موجب اولماز وصورت مفروضه ده مقدما اسلامه کلمش ایسه شهود مسلمیندن ماعدا قبول اولنماز
وشهادت مسلمین ایله دخی اگرچه مستأمنك عبدی اولور لکن عبدك صورت اقراری کبی ینه بیعی اوزره اجبار
اولنور واکر حربی اهل اسلامدن استیمان واعطاء امان ایلسه لر بعده برعورت وبرقاچ اطفال صغار یله چیقوب
بوعورتم و بونلر اولادمدر دیوب آنلری قطعا امانده ذکر ایتمه مش اولسه بونده مقتضای قیاس آنلرفیء اولمقدر
زیرا استیمانی نفسنه تخصیص ایتمشدر وحکم امان ایسه مستأمندن منفصل اولانلره تجاوز ایلمز وآندن
بونلر ایچون نه اشارت ونه دلالت وجهی اوزره استیمان سبقت ایلمشدر لکن بو معنی قبیح ومستهجن اولمغله بطریق
الاستحسان کندو امانیله بونلر دخی تأمین اولنمق مستحسندر زیرا استیمانی یا کندونك بیلدیکی برامر ایچون قومندن
فرار یاخود دار بزده بر زمان اقامت واتجار ایچوندر وغرض موصوف زوجه واولاد صغاری ایله خروجنه
موقوفدر که انسانك درونی عیالنه مربوط ومرهوندر و بو معنی عیالی ایچون استیماننه دلیل معنیدر وهم بونلر
عیال ونفقه سنده اولمریله مستأمنه تابع وذکر اصل مانع عرفی تحقق ایتدکجه مستلزم ذکر توابعدر
وعرف دخی بو بابده دخوللرین مؤید در کورمزمیسنکه دار بزده اولان ذمی کندو جزیه سنی ادا ایدر اما نسا
واولاد صغاری اوزره الزام جزیه اولنماز کذلك سبی کثیر ایله کلوب بونلر رقیقلرمدر دیو دعوی وآنلر دخی
تصدیق مدعی ایلسه لر یاخود اول سبی نفسلرندن تعبیره عدیم الاقتدار اولان اطفال صغار اولسه لر یاخود
متاعنی حامل برازدواب ایله کلوب اول دوابی سوق ایده رك برجماعتی ترفیق و بونلر غلاملرمدر دیوب آنلرده تصدیق
ایلسه لر یمینی ایله مصدقدر زیرا ظاهر حالی شاهد مقالیدر زیرا کرك علی قصد الفرار وکرك علی نیة
الاتجار کلن کمسنه البته مالنی استصحاب ایدر که تهی دست کلسه جوعله هلاکی بی ارتیابدر ونفسی ایچون
طلب امانی انجق دار بزده برزمان راحت واستقرار ایچوندر بوجهتله مالی بالتبع امانه داخل اولور انجق امام
تهمت کذبی رفع ایچون استحلاف ایدر وغلاملرمدر دیدیکی اشخاصدن آنی تکذیب ایدر بولنورسه اول تکذیب
ایدن غلام یدنده اولان جمیع اشیاسیله فیء اسلام اولور زیرا امانده تبعیت رقنه مبنیه ایکن تکذیبی ایله حقنده
رق ثابت اولمیوب دار بزه بلا امان کلمش برحربی ایدوکی نمایان اولمغله جمیع اشیاسیله فیء اسلامیان اولور
واکر بو صورتده دواب وسوق ایدنلر ملکلرم دکلدر انجق امتعه بنم اولمغله تحمیل ایچون آنلری استیجار ایلدم دیسه
ینه مقتضای قیاس دواب وسائقین ایچون نه اشارت ونه دلالتله کمسنه دن استیمان سبقت ایتمدیکندن
فیء مسلمین قیلنملریدر لکن استحسانده اول سائقین دوابلریله آمنلردر زیرا مستأمن لاجل التجارة دار بزه
کلسه امتعه سنی آرقه سنده کتورمك ممکن دکلدر بلکه عادت تجار نقل امتعه ده استکرا واستیجاردر
و مکاریلرین تأمین دخی جملهٔ حوایج وتتمهٔ مقصودلرندن معدوددر بوطریقله آنلر ایچون دخی استیمان
ایتمش کبی اولوب حکم امان زوجه واولاد بنه ساری اولدیغی مثللو مکاریلرنده ده جاری اولور واکر مستأمن
مذکور براز رجال بالغین ایله چیقوب بونلر اولادمدر دیسه بالجمله فیء اولورلر زیرا آنلر فی الاصل فروع ایکن
شمدی برأسهم اصول اولوب بلوغلری جهتیله ذمت واسلامده تبعیتدن چیقدقلری کبی حکم امانده دخی
تبعیتدن چیقمشلردر وآنلر نفسلری ایچون استیمان ایتمك کرك ایدی اهماللریله فیء مسلمینده ادخال اولنورلر
واکر صغار ایسه لر نظر اولنور اگر نفسلرندن تعبیره قادر لر اولوب اولادمدر دیدیکنده تصدیق ایدرلر ایسه
امانلری ظاهردر زیرا بالغ اولمدقجه اکا تابعلردر کورمزمیسنکه اولاد صغار نفسلرندن تعبیره قادر اولسه لر
دخی ذمت واسلامده ینه تابع اولورلر امان دخی بویله در اما تکذیب ایدرلر ایسه فیء اولورلر زیرا تکذیبلری
مانع ثبوت نسبدر بویله ایکن بغیر امان کلملری فیء اولدقلرین اقرار کبیدر ونفسندن تعبیره قادر اولنلرك

صغیر ایسه لر دخی بو بابده قوللری مقبولدر شول مجهول الحال مثللودر که نفسی اوزره برشخص ایچون اقرار رق
ایدوب مقرله دخی تصدیق ایده واکر نفسلرندن تعبیره قدرتلری یوغیسه بو صورتده اولادمدر دیرسه یمینی ایله
تصدیق اولندیغی قریبا تحقیق اولنمشدر واکر بونلری اهل حربدن سرقه واخراج قیلدم یاخود ایتامدر وعیالمده
ایدیلر برابر کتوردم دیرسه جمله سی آنکدر یدندن نزعه سبیل یوقدر زیرا نفسلرندن تعبیره عدم اقتدارلریله یدی
اوزرلرنده استقرار ایتمش بولنمغله حقلرنده قبول قولی واجب ایکن دارالحربده بطریق السرقه اوزرلرینه استیلا ایتدم
ومملوکلرمدر دیوب یاخود ایتامدر نفقه وعیالمده لردر دیمکله ایکی صورتده ده اکا تابعلر ودار بزه آنسز و یا لکز کلمکه غیر
قادرلردر بو جهتله اهلی منزله سنده اولورلر واکر بر آز نساء بالغات ایله چیقوب قزلرمدر دیدکده آنلر تصدیق ایلسه لر
اگرچه قیاسه نظر ایله فیء اولملری مقرردر زیرا بلوغلریله معنای تبعیت زائل اولمشدر که بابالرینك اسلامی ایله آنلره
مسلمه دینلمز بو جهتله اولاددن ذکور بالغین منزله سنده اولورلر لکن بطریق الاستحسان داخلهٔ امان اولورلر زیرا بنات
بیوت ازواجه انتقال ایتمدکجه انسانك نفقه وعیالنده در وحکم امان ظاهر اوزره بنا قیلنور که حسب العاده نسوان
نفسلری ایچون استیمان ایتمیوب آبا وازواجلریله کسب امان ایدرلر اما اولاد ذکور بویله دکلدر که بعد الادراك اهل
قتال اولملریله اصالةً استیمان اولنمدقجه امانده ادخال اولنمازلر ونساقتلدن مصونه اولملریله امانه احتیاجلری انجق
نفسلرندن دفع استرقاق ایچوندر ودفع استرقاق حکم امانده بابالرینه ضم والحاقله حاصل اولور وامهات وجدات
واخوات وعمات وخالات دخی بنات کبیلردر که مستأمنله کلسه لر بالتبع امانده داخله اولورلر اما آبا واجداد
بشقه در که آنلر اهل قتالدر ومقاتله دن بر فرد امانده مستأمنه تابع اوله مز مکر عبدی یاخود اجیری اوله زیرا تجارت
یاخود نقل امتعهٔ تجارت ایچون بونلری استصحابه محتاجدر واول کمسنه که وجه مشروح اوزره مستأمنه تبعیتله
امین ومستأمنك صدق مدعاسی معلوم مسلمین اوله نظر اولنور اگر اول کمسنه تصدیق مدعی ایدرسه قبل ثبوت
حق المسلمین تصادق ایتملریله امانده تلاحق ایدر واکر تکذیب ایدرسه حکمی مقدما ذکر وترتیب اولنمشدر
واکر اولا تکذیب ثانیا تصدیق ایدرسه فیء اولور زیرا تکذیبی ایله کندوده حق مسلمین حادث ایکن صکره
تصدیقی هم تناقض وهم ابطال حق مسلمینه باعثدر واکر اول تصدیق صکره تکذیب ایدرسه ینه فیء اولور
زیرا نفسی اوزره ثبوت حق استرقاقی اقرار ایلمشدر وبو اقرار مقبولیتده بر قرار درمکر مستأمنك رقیقی یاخود
نفسلرندن تعبیره قادر اولاد صغاری اوله اما رقیقدن عدم قبولی بوجهتدندر که تصدیقی ایله ملك مستأمن
انده قرار ایتمشدر ابطال ملکنده بردخی قولنه اعتبار اولنماز واما اولاد موصوفیندن عدم قبولی بوجهتندر که
تصدیقلریله مستأمندن نسبلری ثابت واماننده اکا تبعیتلرینه اعتبار ایله حریتلری تأکد ایتمشدر صکره نفسلری
اوزره اقرار رق خصوصنده قوللری غیر معتبردر شول معروف النسب وحر الاصل منزله سنده اولورلر که
نفسندن تعبیره قادر صغیر ایکن اقرار رق ایده قولی غیر معتبردر لکن بنات واخوات وعمات بعد التصدیق تکذیب
ایلسه لر نفسلری اوزره اقرار رق ایتملری مقبول اولوب فیء اولورلر سؤال اولنورسه که بنات دخی بعد التصدیق
نسبلری ثابت اولمشیکن اقرار رقنه نیچه اعتبار اولنور جواب و یریرز که بلی بویله در ایکن اقرار رقنك ابطالنی ثبوت
نسبنك ضروریاتندن دکلدر زیرا بالغه نك کندویه ضرر ویرن امورده قولی مقبولدر اما نفسندن تعبیر ایدن
صغیرك قولی امور نافعه ده مقبول ومضره ده نامقبولدر بنا برین تصدیقی ایله حکم حریتی متمکن اولدقدنصکره
اقراری ایله اوزرینه اثبات رق غیر ممکندر سؤال اولنورسه که صغیر مجهول الحال برکسنه نك یدنده ایکن بونك
عبدیم دیو اقرار ایلسه موجبی ثابت اولمق مقرر ایکن اقرار سابقی نیچه غیر معتبردر جوابنده دیرز که بلی بویله در
لکن بو صورتده ثبوت رقی اقراری حسبیله دکل بلکه اول کمسنه نك دعواسی سببیله در انجق نفسندن تعبیر ایدن
صغار اوزره یداغیار استقرار ایده ممکله اقراری تقرر ید ذی الیده مدار اولوب نفسندن تعبیر ایتمین صغارده
اولدیغی کبی همان ذی الیدك ید ودعواسنه اعتبار ایله رقیت اوزرنده برقرار اولمشدر یوقسه اقراری ایله دکلدر
حتی ادعاء حریت ایلسه قبول قولی واجبدر زیرا اقرار صبی بین النفع والضرر متردد اولان خصوصده غیر
صحیح ایکن رق کبی محض ضررده نیچه تصحیح اولنور واکر مسلمین بر قلعه یی محاصره ایتدکده ایچلرندن برکمسنه
مسلمینه نزول اوزره استیمان ومسلمین اکا اعطاء امان ایلسه لر بعده اول کمسنه عورتی واولاد صغاری ورقیق
واموالی ایله چیقسه نفسندن غیری جمله سی فیء اولور زیرا بو صورتده مقهور ونفسی اوزره خائف اولمغله انجق
سلامت نفسی ایچون طلب امان ایتمشدر بو بابده مذکوراتدن برینی برابر کتورمکه حاجت یوقدر اما صورت سابقه
ایکی وجهله مغایردر وجه اول اولدر که مستأمن سالف البیان دارنده بلاخوف امان اوزره ایکن دار بزده

مجرد تجارت یا اقامت ایچون استیمان ایلمشدر و بو مرام انجق مذکوراتی استصحاب ایله تمام اولور وجه ثانی اولدر که
ناطق وصامت قلعه ده بولنان هر نسنه ده حق مسلمین ثابت اولمشدر زیرا محصور ایچون حکم مأخوذ واردر
بو جهتدن تصرفاتی موقوفه در و بونلری تأمین بعد الثبوت ابطال حق مسلمینه محتاجدر وابطال حق انجق
نصله اولوب دلالت حاله اولماز امامستأمن سالف البیانك استصحاب ایلدیکی اشیاده هنوز حق مسلمین نمایان
اولمامغله همان قبل الثبوت ثبوت حق استرقاقی منعه محتاجدر ودلالت حال اکا کافیدر لکن محصور مزبور
عادت اوزره سلاحنی قوشانوب دابه سنه بنوب ازارینه مقدار نفقه نقود الوب مسلمینه قادم اولسه استحسانا
جمله سی اکا سالم اولور زیرا عریان چیقماغه اقتداری اولمدیغندن بشقه چیقسه مسلمین دخی عتاب وانکار ایدرلر
وسلاحن قوشانمغه دخی محتاجدر که اصحابنه مسلمین ایله قتاله کیده بورم دیمکی ایهام یاخود بعد الخروج کفار
اکا رمی سهام ایدرلرسه دفع شرلرینه قیام ایده وراکبا چیقماغه ونفقه سنی الماغه محتاجدر که مسلمین اکا نسنه
ویره جکلری معلومی دکلدر واکا مسلمیندن انجق سلامت نفسی کافیدر بو صورتده استصحاب نفقه ایتمسه هلاکی مقرر
وغرض استیمان اولان ابقاء حیاتی نا متصور در بناء علیه استصحاب ایلدیکندن اشیاء مذکوره استثنا وکندویه سالم
اولوب اخذندن استغنا اولنور نته کیم شرکت مفاوضه ایله شریك اولنلردن هر برینك اشترا ایلدیکی طعام ولباسنه
احتیاجی نمایان اولمغله مقتضای شرکتدن استثناسی استحسان اولنمشدر بعده مؤلف رحمه الله محصور ایله مستأمن
مذکورك فرقنی مزید ایضاح ایدوب دیمشدر که کورمزمیسنکه محصور نداء امان ایدوب قبل التأمین مسلمینه
نزول ایلسه فیء اولور امادار حربه استیمانله کلن حربی مسلمینه قریب اولدقده نداء امان ایدوب مسلمین رد وقبوله
متعلق نسنه سویلمدلرینه آمن اولور بو بیانله متبین اولمشدر که دلالت حال بونده کافی ومحصورده غیر کافیدر
واکر مسلمین قلعه ده بولنان برکسنه یه امان ویروب ایچروده قالمسنده تجسس ودلالت کبی مصلحت ایچون
طشره خروجنی ذکر وبیان ایلمسه لر اول کسنه نفسی ومالی وصغار اولادی اوزره آمندر زیرا موضعنده
ساکن اولمق ایچون تأمین اولنمشدر وسکناسی انجق بونلر ایله حاصل اولمغله امانده اکا تابع اولورلر اما قلعه دن
نازل اولان انجق نجات نفسی ایچون استیمان ایتمکله بویله دکلدر واکر مقدما عسکر مسلمین اهل حربه تقدم
وسزلردن دار بزه یا عسکر بزه امر تجارتده استیمان ایدنلرك انجق نفسلری آمن کتوردکاری دکلدر دیو تکلم
ایلسه لر وقول مرقوم اهل حربك معلوملری اولسه بعده مسلمینه مجددا بیان واستیمان ایتمدکلری سببی یاخود
آخرشیئی کتورسه لر جمله سی فیء مسلم اولوب انجق محصور مذکور اخراج ایتدکده کندویه سالم اولان لباس
وسلاحی کبی نسنه لر بونلره دخی استحسانا سالم اولور زیرا مسلم مقدما آنلره کتوردکلری نسنه لرده نبذ امان ایتمشلردر
ونبذ بعد الامان حکم امانی رافع اولنجه امانه مقارن اولنجه ثبوت حکمنه البته مانع اولور وهم بز اول نسنه لرده امانی
بطریق الدلالة اثبات ایتمش ایدك وخلافی بویله مصرح ایکن دلالته اعتبار اولنماز کورمزمیسنکه اهل حرب
ایچلرندن طلب امان ایچون کلنلره امان اولمدیغنی بیلورکن ینه کلسه لر آمن اوله مزلر مکر مجددا امان ویریله تفصیل
مذکوردن نمایاندرکه بو نبذدن صکره آنلرك حاللری حال محصور ایله سیاندر وقچانکه برمسلم دار الحربدن
برحربی ایله چیقوب اول حربی مسلمینی کوردکده نداء امان ایلسه و برابرجه ایکیسنك یدلرنده یاخود برابر طوتدقلری
دابه اوزرنده برمقدار مال بولنسه مسلم بو عبد مملوکم ومال ودابه ملکمدر دیو ادعا وحربی دخی یالان سویلرسین
بن استیمان ایچون کلدم وبنم مالمدر دیمکله دفع مدعی ایلسه نظر اولنور اکر حربی ید مسلمده مقهور ایسه قول
قول مسلمدر زیرا مقهورا کلدکده عبدی اولمغله مالده ید مولایه آنك ایچون ید معارضه یوقدر واکر غیر مقهور
ایسه شهادت ظاهر حالنه بناء حر مستأمندر بو صورتده هر برینك ید مال مزبورده ید آخره معارضه اولمغله مال
ودابه بینلرنده تنصیف اولنور اما احدهما راکب وآخر لجامنه متمسك ایسه صاحب الید کرك حربی وکرك مسلم
انجق راکبدر زیرا مرکوب راکبنه تابعدر وراکب الدابه سائق وقائددن دخی احقدر ودابه ده ذی الید
اوزرنده کی مالده دخی ذی الیددر کذلك اول مال برثوب اولوب احدهما لابس وآخر متمسك ایسه صاحب الید
انجق لابس وثوب اکا احقدر واکر مال انجق برینك یدنده ایسه قول آنك قولیدر واکر دابه یی بری قائد وبری
سائق ایسه مال ودابه قائدکدر زیرا لجامنه متمسك اولمغله دابه واوزرنده اولان انجق آنك یدنده در واکر اول مسلم
وحربی معسکر مسلمینه دار الحرب ایچنده ایکن چیقوب مستأمن بنم مالمدر دیو ادعا ومسلم فی الاصل دار الحربده
اسیر اولوب اهل حرب بکا هبه ایتملر ایدی یاخود آنلردن غصب ایتمش ایدم مال بنمدر دیمکله دفعنی استدعا ایلسه
نظر اولنور اکر مال ایکیسنك دخی اللرنده ایسه نصفی یدینه اعتبار ایله مستأمنه تعیین ونصف اخری فیء مسلمین

مطلب ما یشتریه کل من المتفاوضین مستثنی من الشرکة.

مطلب آمنوا رجلا لیسکن فی الحصن فهو آمن مع اتباعه

مطلب تقدمنا ان من خرج فهو آمن برأسه فقط.

مطلب خرج مسلم مع حربی فتنازعا فی الرقبة والمال

مطلب راکب الدابة ولابس الثوب احق من ممسکهما

قیلنور زیرا بو نصف حالا یداسیرده درکه منعه جیشله احراز ایتمشدر وادعا ایلدیکی هبه مثللو مقابلنده حق مسلمین
اولان مشارکتی ابطال قصد ایتمکله مسلمیندن بینه سی اولمدیغه تصدیق اولنمه مجال یوقدر بو صورتده اهل ذمت
یا مستأمنیندن اقامت بینه ایدرسه بو بینه مستأمنك علیهنه حجت وجمیع مالی مسلم ایچون حکمه مبادرت اولنور لکن
اول مال تماما فیء اولوب کندو دخی جماعت مسلمینه شریك قیلنور زیرا بینه معهوده سی ابطال حق مسلمینده
حجت اولمایوب هبه وصدقه مثللو مدعاسی حق مسلمینده ثابت اولماز مکر مسلمیندن اقامت بینه ایده بو صورتده
مسلمین اوزره حجت اولان بینه ایله مدعاسی بالمعاینه ثابت مثللو اولوب جمیع مال اکا سالم اولور واکر مال یالکز
ید مستأمنده اولوب شهود مسلمین دخی بو مال مسلم اسیرك ایدی اهل حرب اکا تصدق ایتمشلر ایدی اولدخی
شو مستأمنه ودیعه قیلمش ایدی دیو شهادت قیلسه لر نظر اولنور اکر منعه اهل اسلام ایچنده ایداعه شهادت
ایدرلرسه الثابت بالبینة کالثابت معاینة اقتضاسیله مالی مسلمه رد ایله قضا اولنور واکر منعه اهل حرب
ایچنده ایداعه شهادت ایدرلرسه اول مال ید مستأمنده ابقا قیلنوب اوزرینه بو وجه ایله قضا اولنماز زیرا سبب
مذکور دار الحربده بینلرنده بالتراضی منعقد اولمشدر ومستأمن بزم احکاممزی التزام ایتیوب انجق دار بزده
تجارت بعده دارینه معاودته اعتزام ایتمشدر بو جهتدن دار الحربده جاری اولان خصوصاته دائر اوزرینه توجه
ایدن خصوماتی قاضی استماع ایده مز کورمزمیسنکه مسلم ومستأمن دار اسلامه کلوب احدهما آخردن دار الحربده
دین یا ودیعه ویرمشیدم دیو ادعا وشهود مسلمین ایله دخی اثبات مدعی ایلسه ینه قاضی بینلرنده بر وجهله قضا
ایده مز مکر مستأمن مرقوم مسلم یا ذمی اوله بو صورتده اهل دار بزدن احکاممزی ملتزم اولمغله استماع
خصوماتلری قاضی یه جائز بلکه لازم اولور کذلك دار بزده ایکی مستأمندن بریسی آخر اوزره دین یا ودیعه دعوی
ایلسه اکر بو معامله لری دار بزده وقوع بولمش ایسه خصومتلری استماع اولنور زیرا دار بزده مدت اقامتلرنده
قاضی آنلره نظر وبینلرنده انصافله مأموردر اما دار الحربده وقوع بولمش ایسه خصومتلرین استماع ایلمز مکر
ایکیسی بردن مسلم یا ذمی اوله لر صکره اکر احدهما آخر اوزره دار الحربده برنسنه یی غصب ایلدی دیو نزاع
ایدرسه بو خصومت دخی استماع اولنماز زیرا دار الحرب دار نهبدرکه آنده برکسنه برنسنه اوزره استیلا صکره
اوزرینه اسلام یا ذمتی قبوله اعتلا ایلسه اول نسنه بلا مزاحم اول کسنه یه سالم اولور امادین وودیعه بویله دکلدرکه
بینلرنده بالتراضی معامله جاریه اولمغله اهل دار بزدن اولدقلرندن صکره آنلره تعلق ایلین خصومت استماع اولنور
کذلك مسلم ومستأمن برابر چیقوب احدهما آخردن حالا عینی قائمه اولان برنسنه یی غصب ایتمش اولوب
صکره مستأمن قبول اسلام ایلسه ینه قاضی بو بابده استماع خصومت ایده مز زیرا بو مسئله ده غاصب
مسلم ایسه مال مباح اوزره استیلا ایتمشدر واکر حربی ایسه وجه مشروح اوزره نفسی ایچون احرازی تمام
اولمشدر لکن دین و ودیعه بشقه درکه آنلرده استیلا واحراز تحقق ایتمکله خصومتلری استماع اولنور واکر
برمسلم ومستأمن چیقوب ایکیسنك بردن یدلرنده مالله محمول بر بغل بولنوب هر بری بنمدر ویدمده دردیو دعوی
وانجق بریسی مسلمیندن بینه اقامت ایلسه اول کسنه حجتله تنویر مدعی ایتمش اولمغله قاضی اکا حکم ایدر
وبو مسئله مبینه ایله بعض مشایخمزك شو قوللرنده خطالری متبین اولمشدر که متداعیندن هر بری مال بنمدر
ویدمده در دیو نزاع ایلسه قاضی اکا چونکه مالك یدکده در بندن نه ایسترسین دیوب خصومتنی استماع
ایلمز دیمشلر ایدی ایشته مؤلف والاشان احدهمادن قبول بینه اوزره نص وتبیان ایلمشدر وجهی اولدرکه
مدعی منازعه آخری دفع ایچون خصومته محتاج وبو غرض ایچون بینه سی مقبوله درقاضی بندن نه ایسترسین دیسه
دیرکه مطلبم شونی مزاحمه ومعارضه دن منع ومالیمی یدمده تقریر ایتمکدر سؤال اولنورسه که چونکه مال مذکور
احدهمانك یدنده اولسه اول مالده خصومت غیر مسموعه ایدی بو بابده دخی نصفی هر برینك یدنده اولمغله
کرك ایدیکه مستأمن اهل دار بزدن اولمدیغه اول نصفه متعلق اولان خصومت استماع اولنمیه جواب اولدرکه
بو محلده هر بری دار اسلامه یاخود عساکر مسلمین ایچنده ایکن یدمده دردیو ادعا ایتمکله همان دار اسلامده
اخذ ایلدی دیو دعوی منزله سنده اولوب استماع خصومتلری واجب اولور بناء علیه اکر شهود شهادتلرنده
قبل استیمان الحربی احدهما منعه اهل حربله تواثب ایدوب آخر ایله برابر بغله وضع ید وتغلب ایلدی دیسه لر
ینه استماع وآخر ایچون حکم اولنور زیرا مادامکه یدی ثابته ومعارضه در اول بغل یدندن خارج واحراز غاصبده
داخل اولمامشدر امامنعه اهل حربله یدندن بالکلیه اخراج ایلدیسه اول صورت بشقه در زیرا بونده بالکلیه
زوال یدی تام وغاصبك دار الحربده نفسی ایچون احرازی تمام اولمشدر بناء علیه غاصب اوزره مغصوب منه ایچون

مطلب لا یثبت اخذ المستأمن من مسلم فی دار الحرب من معاملاته مع المسلم الا فی الدین والودیعة فی بعض الاوقات.

مطلب خرج مسلم وذمی معهما بغل علیه مال وتنازعا

مطلب کل من المتداعیین قال ملکی وفی یدی

ایکیسنده مسلم اولسه‌لر دخی برشیله حکم اولنماز و اکر دار الحربده اسیر اولان مسلم وجه مفروض اوزره چیقوب شو بغل ایله شو مال بنی الاسیل اشبو مستأمنك ایکن دار الحربده یا بعد الخروج الندن المش ایدم دیو ادعا و مستأمن دخی تکذیب ایله بغل و مال بنمدر دیو استدعا ایلسه و حامل مال اولان بغل دخی ایکیسنکده برابر یدلرنده اولسه بو صورتده بالنظر الی القیاس نصفی یدینه اعتبار ایله مستأمنه تعیین و نصف آخری داره اخراج ایتمیوب عسکره اخراج ایتمش ایسه فیء مسلمین قیلمقدر زیرا اول مسلم مستأمندن اخذینی اقرار ایله حق عسکری بعد الثبوت ابطاله عازمدر و آنلرك حقلرنده قولی نامقبولدر لکن بالنظر الی الاستحسان جمله‌سی مستأمنه احسان اولنور زیرا حق عسکر انجق ید اسیره اعتبار ایله ثابت اوله‌جقدر و بو ایدی نه وجهله ثابت اولدیغی بیانده قول اسیری قبول لازمدر و قول اسیر ایله دخی اصل مال مستأمنك ایدوکی ثابت اولمشیدی و مادامکه ید مالك متقرره در ید اسیر تقرر و احراز ایتمش اولهمز بو جهتله اول مال مستأمنك ایدوکی مقرر و بو بابده خروجلری معسکره یا دار اسلامه اولمق برابردر اما صورت مفروضده مال انجق ید اسیرده ایسه نظر اولنور اکر مستأمن دار الحربده آلدیغی تصدیق ایدرسه مالدن علاقه‌سی قالماز زیرا اولماله الندیدی منقطعه اولدقده استیلاء مسلم تام اولمشدر بو صورتده معسکره چیقاریرسه فیء اولوب دار اسلامه چیقاریرسه اخراج متلصص منزله‌سنده یا الکز اول مسلمك سالم اولوب خمس دخی لازم اولماز و اکر مستأمن ید مدن منعه مسلمین ایچنده آلدی دیرسه قولی معتبردر زیرا اصل ملك مستأمنك اولقده تصادق ایلدیلر و اماله ملکی معصوم و محترم اولشیکن اسیر آنك علیهنه ماله سبب تملك دعوی و اول انکار ایده‌یور بنابرین قول مع الیمین بالله آنك قولیدر و هم مستأمندن اخذی حادث اولمغله حدوثنی اقرب اوقات اوزره حواله اولنور که دار اسلامه دخوللرندن صکره کلن زماندر بو جهتدن اخذ ایچون تاریخ سابق ادعا ایدنلرك کلاملری بلا بینه قبول و التزام اولنماز والله اعلم بالصواب

باب مایکون امانا و مالا یکون * یعنی اقوال و افعالدن امان عد اولنوب اولنمایانلری تفریقده واقع اولان مبحث دقیقدر چنانکه مسلمین دار الحربده برقلعه‌یی محاصره‌یه درکار ایکن ایچلرندن برمسلم اهل حصنك ایشتمیه‌جکلری مکان بعیددن انتم آمنون سزلر آمنسز دیو ندایه ابتدار ایلسه قول معهود امانی معدود اوله‌مز زیرا مقصود بالکلام مخاطبه اسماع مرامدر متکلم استماع کلام ایتمدکلرینی بیلدکده لغو و هذیان ایتمش اولوب اعطاء امان ایتمش اولماز و اکر بو امان عد اولنسه اقتضا ایدرکه برمسلم بو بلدهٔ اسلامیه‌ده ایکن کفرهٔ روم و هندوزکی تأمین و قبل النبذ قتاللرین حرام مسلمین ایلیه و بونك بطلانی جمله‌یه نمایاندر اعتراض اولنورسه که امان اسقاط حق یا خود تحریم قتل و استرقاقدر و طلاق و عتاق کبی اسقاط و تحریمده وجوب سماع اولمیوب الکز متکلم ایله تمام اولور جوابده دیرزکه اویله دکلدر بلکه امانده کلامله اهل حربه صفت امنی اثبات دخی واردر کورمزمیسنکه امانی رد ایلسه‌لر امان ثابت اولماز لکن طلاق و عتاق بویله دکللردر و عدم سماعلری مجزوم اولان امانده اثبات صفت امن غیر ممکندر اما سماعی ممکن اولان محلدن ندا ایدوب لکن نائم یا شغل حربله قائم اولدقلرندن عدم سماعلرینه جازم اولسه بو صورت امان عد اولنورکه قبل النبذ قتاللری حلال اولماز زیرا حقیقت سماعلری امر باطن و اکا وقوف غیر ممکندر و بویله امورده حکم شرعی اکا دال اولان ظاهر حاله تعلیق اولنورکه بونده ندایی ایشیده‌جك محلده بولنمالریدر و سبب ظاهر مقام معنای باطنده قائم اولنجه حکم شرعی وجودا و عدما آنکله دائر و ملازم اولور نکته‌سی اولدرکه غروردن احتراز واجبدر و غرور دخی ندا ایلین ایشیده‌جکلری محلده ایسه متمکن و ایشتمیه‌جکلری محلده ایسه غیر ممکندر کورمزمیسنکه اهل حربدن بریسی فراشنده نائم ایکن سن اکا کلامك ایشیدیله‌جك مرتبه‌ده یقین اولوب ندا امانله تأمین ایتسك لکن نومندن یا خود صممندن ناشی ایشتمسه ینه آمن اولور و بو مسئله اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره دخی اظهردر که نائمی فی حکم المنتبه قیلمشدر نته‌کیم خلوت و عند النائم واقع اولان صید مسئله‌لرنده قولی بودر و کتاب الایمانده دیمشدرکه اذا حلف لا یکلم فلانا فناداه او ایقظه فهو حانث فی یمینه یعنی فلانه سویلمیم دیو یمین ایلسه بعده اکا یا فلان دیو ندا قیلسه یا خود نائم ایکن قالق دیو او یاندرسه یمیننده حانثدر و فی بعض النسخ فناداه و ایقظه یعنی یا فلان دیو ندا ایلسه‌ده و قالق دیو او یاندرسه‌ده حانثدر بو مسئله‌دن ظاهر اولورکه کلامنی ایشیده‌جك رتبه‌ده قریب ایکن ندا ایلسه نومندن ایقاظ ایتسه‌ده ایتمسه‌ده اول شخصه تکلم ایتمش اولور و اکر اهل اسلام امانی مشتمل نامه یازوب اهل حربه آتسه‌لر آنلر دخی اول نامه اوزره کلسه‌لر آمن اولورلر زیرا کتاب احد البیانین‌در زیرا بنا له بیان همان لسانله تبیان کبیدر کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم تبلیغ رسالتله مأمور ایکن آفاقه نامه‌لر تحریر

وامر تبلیغه اول وجهله دخی تدبیر ایلمشلردر و هم اهل حرب نامه‌یه واقف و آنك اوزرینه نزولده غیر متوقف اولمشلر ایکن امان عد اولنماسه غروره مؤدی اوله‌جغی نمایاندر و بر اول بابده حدیث عمر رضی الله عنهی سابقده بیان ایتمشزدر اما امانی مشتمل برنامه بولسه‌لر اول دخی رمیه من غیر رام مقوله‌سندن رامیسی نامعلوم اولسه امان عد اولنماز زیرا کتاب مقوله‌سی جماددن اولمغله اندن بنفسه صدور امان غیر متصوردر و اولسه کاتبندن اولملیدر اولدخی مجهولدر و مجهولدن امان تحقق ایلمز مع هذا اول کتاب بینلرنده مخترع یا خود اهل ذمت کبی امانی صحیح اولمیان بعض کسانلدن مصنع و مبتدع اولمق محتملدر بو جهتدن رامیسی اهل اماندن مسلم اولدیغی مسلمیندن اقامت بینه ایله بیلنمدکجه آنلره امان تحقق ایتمز زیرا استرقاقلرنده حق مسلمین تحقق ایتمکله ابطال حقلری بویله بینه‌یه موقوفدر بو صورتده برمسلم نامه‌یی بن رمی ایتمشیدم دیسه نظر اولنور اکر مسلمین آنلره ظفر بولمزدن اقدم دیمش ایسه قولنده مصدقدر زیرا انشاسنه مالك اولدیغی نسنه ایله اخبار ایلمکله خبرنده تهمت تمکن ایلمز و هم حق مسلمین هنوز تقرر ایتمشدر اولوجهله تأثیر کلامی ثبوت حق مسلمینی منعده اولور یوقسه ابطال حق ثابتده اولماز و بو خصوصده مسلمیندن فرد واحد مالکدر و اکر بعد الظفر دیمش ایسه رمیه مسلمیندن آخر ایکی شاهد شهادت ایتمدکجه تصدیق اولنماز زیرا انشاسنه مالك اولمدیغی نسنه ایله اخبار ایدوب خبریله مسلمینك حق ثابتنی ابطال قصد ایدر قولی قبول اولنمادیغندن غیری شهادتی دخی قبول اولنماز زیرا فعل نفسنه شهادت اولمغله دعوی عد اولنور شهادت اولماز اما آخر ایکی مسلم شهادت ایدرلرسه امانلری ثابت و مأمنلرینه بالغ اولنجیه دك رد وارجاعلری واجب اولور و اکر بینه اولمیوب تقسیم اولندقلرنده ایچلرندن بعضیلری رمی کتابی اقرار ایدن مسلمه اصابت ایلسه مقدما حریت و امنی اقرار ایدوب ملکنده اقراری نفسی اوزره صحیح اولدیغندن اول حربی حر اولور انجق دار الحربه عودتنه رخصت ویریلمز زیرا دار یمزده علی التأبید احتباسی حق مسلمیندر و مسلمین اوزره اقراری غیر مقبولدر بو صورتده اول حربی اسلامدن امتناع ایدرسه ذمی قیلنور زیرا دار یمزده علی التأبید محتبس اولانه جزیه وضع اولنوب منزلهٔ رهنده اولور و مسئلهٔ رهن قریبا بیان اولنور ان شاء الله تعالی کذلك امام تقسیملرین مناسب کوروب بیع ایلدکده مقر مرقوم اشترا ایلسه ظاهرده رقیق اولملریله اداء ثمنلری اوزرینه واجب صکره حریتنی مقدما اقرار ایلدیکی عبدی اشترا مثللو اقرارینه بناء یدنده جمله‌سی احرار اولورلر و علت سابقه اوزره دار الحربه عودتلرینه رخصت ویریلمز و اکر برمسلم محصورینه ان الامیر قد آمنکم علی التحقیق امیریمز سزه امان ویردی دیو خطاب و بو قولنده کذبی ارتکاب ایلدکده اهل حصن دخی اعتماد ایله فتح باب ایلسه‌لر البته آمن اولورلر زیرا انشاسنه مالك اولدیغی امان صحیح ایله اخبار ایلمشدر و بو اخبار سبقت امانه مقارن ایسه اظهار امان و دکل ایسه انشاء امانه حمل اولنوب اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره بیع و شرا مثللو عقودده قضاء قاضی منزله‌سنده اولورکه سبقت عقوده مقارن ایسه اخبار و دکل ایسه انشاء عقده محمولدر و مقتضای کلامی انتم آمنون بامان الامیر فافتحوا الباب سزلر امان امیر ایله آمنلرسز قپویی آچکز دیمکدر و اول مسلم بو قولی تصریح ایلسه کندو امانیله آمن اولورلر ایدی مقتضای کلامی ایله ثابت اولسه ینه اولورلر اما بو صورتده اول مخبر کاذب ذمی یا مستأمن اولسه فیء اولورلر زیرا خبر ویردیکی امان کاذب ایکن مجرد اخباری ایله صادق اولماز و مخبر انشاء امانه مالك و متمکن اولمامغله کندو طرفندن مقتضای کلامی ایله امان مستأنف قیلنمق دخی ممکن اولماز و اکر امیر کندو مجلسنده قد آمنتهم اهل حصنه امان ویردم دیوب بو خبر آنلره بالغ اولمازدن اقدم امیر ناسی تبلیغدن نهی ایتمش اولسه بعده امیردن امانی ایشیدن برکمسنه کیدوب آنلره ابلاغ ایلسه نظر اولنور اکر اول مبلغ مسلم ایسه آمن اولورلر زیرا اصل خبرده کاذب ایکن دخی بیان سابق اوزره کندو طرفندن آمن اولورلر ایدی شمدی اصل خبرده صادق غایة الامر اخباری بعد نهی الامیر متحقق اولمغله امانه طریق اولی ایله لایقلردر و اکر مبلغ ذمی ایسه ینه نظر اولنور اکر امیرك قول اولینی ایشیدوب ثانیسنی ایشتمدی ایسه اهل حصن آمنلردر زیرا امیرك مجلسنده انهم آمنون کلامی هر سامعه تبلیغ ایله بطریق الدلالة امر و اعلامدر و الثابت بالدلالة کالثابت بالافصاح و سامع ایچون ولایت تبلیغ حاصل اولدقدنصکره اکا نهی بالغ اولمدقجه منعزل اولمیوب عزل الوکیل و حجر العبد المأذون منزله‌سنه نازل اولورکه وکیل عزلنه و عبد مأذون حجرینه عالم اولمدقجه ینه تصرفلری صحیح و سالم اولور بو صورتده اول ذمی امان امیری امری ایله تبلیغ ایتمش اولور و بویله مواده عبارت رسول عبارت مرسل کبیدر و اکر امیرك ایکی قولنی دخی ایشتمش ایسه اهل حصن فیء اولورلر زیرا نهی اکا بالغ اولدقده تبلیغدن ممنوع و حقنده حکم امر سابق مرفوع ایدی حکمی اولدرکه نهی لاحق نبذ امان سابق

منزله سنده درلكن امان سابق آنلره واصل اولدقد نصكره حقلرنده حكم نبذ آنلر نبذه عالم اولمدقجه ثابت اولماز كورمزميسنكه بركسنه عبدينى اهل سوقى ايچنده مأذون قيلوب صكره كندو خانه سنده حجر ايلسه اهل سوقى حجره واقف اولمدقجه منحجر اولماز اما خانه سنده مأذون قيلوب صكره اهل سوقى هنوز مأذونيته واقف اولمازدن اقدم بنه حجر ايلسه منحجر اولور وعلى هذا امير بر ذمى يه وار آنلره امانمى اخبار ايله ديدكدنصكره كيروكل خبرويرمه ديسه اولدخى ينه كيدوب خبرويرسه ياخود كاتبى ذمى اولوب اكا اهل حصنه امان نامه يازديدكدن صكره يوق يازمه ديوب كاتب ينه يازسه وبونك اوزرينه نازل اولسه‌لر فئ اولورلر اما كاتب ورسولى نهى اتمسه ياخود آنلر نهيى ايشتمسه‌لرده كتب وابلاغ ايلسه‌لر نزوللرنده آمن اولورلر وبومسائلده بالجمله اصل واساس صورت غرور وحقيقت تغريردن احتراز واحترازسدر واكر برمسلم يانده طوران برشخصه اشارت واهل حصنه ان هذا الرجل قد آمنكم شو رجل سزه امان ويردى ديو بشارت ايدوب اهل حصن دخى نازل وحاضر اولدقلرنده اول شخص مشار اليه ذمى يامستأمن ايدوكى ظاهر اولسه حكايه امانده كرك صادق اولسون كرك كاذب فئ اولورلر زيرا انجق امان باطلدن اخبار ايدوب كندو امان صحيحنى اعطا قيلمديغندن بشقه قطعا تغريردخى ايتمشدر غاية الامر اهل حصنه مشار اليه تعيين وتخصيص اولنمشيكن ياكندودن ياحاكيدن ياغيريدن حالنى تفتيش ايله ماهيتنى تشخيص ايلمدكلرندن بانفسهم مغرور اولديلر اما مسلم مزبور برمسلم يامسلمه يه اشارتله وجه مشروح اوزره بشارت قيلسه كرك صادق اولسون كرك كاذب آمن اولورلر زيرا امانى صحيح اولان محله نسبت ايتدكده امان صحيح ايله اخبار وكندو اعطاء امانله ابشار ايتمشدر واكر بر ذمى برمسلمدن حكايتله قول مذكوره جسارت ايلسه بوصورتده صدقى معلوم ايسه آمن اولورلر اما كذبى مجزوم ياخود صدق وكذبى نامعلوم ايسه فئ اولورلر زيرا بنفسه اعطاء امانه مالك اولميان شخصك كلامنه اعتماد ايتملريله بانفسهم مغتر اولوب طرفخزدن مغرور اولمامشلردر لكن بوصورتده اول محكى عنه ذمى مسفورى تصديق ايدرسه اول تصديق اهل حربك منعه لرى هنوز باقيه اولديغى حالده اولوب نزوللرى صكره واقع اولمش ايسه آمن اولورلر زيرا مسلم انشاء امانه هنوز مالك ايكن تصديق مخبره سالك اولمغله تصديقنده متهم دكلدر اما بلامنعه ابادى مسلمينه دوشد كلرندنصكره تصديق ايدرسه انشاء امانه مالك اولمديغى حاله مصادف اولمغله متهم اولوب تصديق اولنماز وهم بوتصديقله مسلمين ايچون استرقاقلرنده ثابت اولان حقلرين قصد ابطال ايلديكى دخى محققدر انجق امام تقسيم اسرايى التزام ايدوب آنلرك بعضيسى اول مسلم مفرك سهمنه ياخود اول ذمينك بطريق الرضخ ويريان قسمنه دوشسه ياخود امام بيعلرين التزام ايتدكده بونلردن برى اشترالرينه اقدام ايلسه اول اسيرلر عتقله بكام اولورلر زيرا احرار آمنين اولملرينه تصادقلرى مالك اولدقلرى اسيرلرك حقلرنده عامل ومؤثردر لكن دارالحربه عودتلرينه رخصت ويريلمز زيرا امامك بيع وتقسيمى هنكامنده دار بزده احتباسلرى حق اهل اسلامدن اولمشدر ومرقوملر حق مسلمينه راجع اولان اموردده تصديق اولنمازلر والله اعلم وبالله تعالى العون

باب الحربى يدخل الحرم غير مستأمن * يعنى حربى غير مستأمن حرم مكه يه داخل اولدقده بيان احكامنده مداخل اولان مسائلدر فجانكه حربى غير مستأمن حرم مكه يه داخل اولسه براى تخريج قتل واسر ايله ازعاج وتهييج اولنماز واصل علماء اعلام اولدر كه خارج حرمده مباح الدم اولان كمسنه دخول حرمده كسب امانله همدم اولور قال الله تعالى اولم يروا انا جعلنا حرما آمنا يعنى اهل مكه كورمديلرميكه بز عظيم الشان بلده لرينى برحرم مأمون قيلدق كه اهلى نهب وسبى وقتلدن مصونلردر وقال تعالى ومن دخله كان آمنا يعنى اول كمسنه كه حرم مكه يه داخل اوله آمن اولور ورسول الله صلى الله عليه وسلم يوم فتح مكه ده واقع اولان خطبهٔ بليغه لرنده بيورمشلردركه انها لم تحل لاحد قبلى ولا تحل لاحد بعدى ولم يحل لى الا ساعةً من نهار ثم هى حرام الى يوم القيامة يعنى مكهٔ مكرمه بندن اقدم كمسنه يه حلال وبندنصكره مقاتله ايتمك احلال قيلنمدى وبندن صكره كمسنه يه دخى حلال قيلنماز وبكا دخى انجق نهاردن برزمان قتلده حلال قيلندى بعده ينه يوم قيامته دكين حرامدر وبوقول شريفلرينه باعث اولدركه يوم فتح مكه ده كفار قريش قتال ايتمش ايكن اصحاب رسول الله صلى الله عليه وسلم آنلردن برطائفه يى قتل ايتمشلرايدى بوحديث شريفله آنلرك حل قتللرين تفهيم وتعريف ايلديلر بوقسه كفار قريش قتاله مباشر اولمش اوله لرايدى حل قتالى نفس نفيسلرينه فائدهٔ تخصيص ظاهر اولمزايدى زيرا مباشرت قتالله حرم محترمى استحلال ايلين كمسنه نك حرمت نفسى استحلال وقتلى حلال كوريلور نته كيم قريبا بيانى كلسه كركدر قال ابن عمر رضى الله عنهما لو وجدت قاتل عمر فى الحرم ما هجته يعنى والد ماجدم حضرت عمر رضى الله عنهك

قاتلى اولان ابو لؤلؤه نام كافرى حياتده اولسه ده حرم مكه ده بولسم ينه ازعاج ايلمزايدم وابن عباس رضى الله عنهما دخى لو وجدت قاتل العباس فى الحرم ما هجته ديدى اكرچه پدر والاكهرلرى عم خير الناس اولان حضرت عباس رضى الله عنه مقتول دكل ايدى لكن بونكتهٔ بليغه ايله حرمده نهى بدايت قتل خصوصنده قصد مبالغه ايتمشدر وقتل ممنوع اولديغى كبى اسير ايتمك دخى نامشروعدر زيرا اسيرده حكم اتلاف واردركه حريت حيات ورق تلف وممات كبيدر وحكم حرمت حرم آنى دخى محرم قيلمشدر كورمزميسنكه حرمده قتل صيد مشروع اولمديغى كبى اخذ ايلين دخى مالك اوله مز اسير دخى بويله در واكر حربى مزبور قبل الخروج اسلامه كلورسه حر اصيل اولور كه اوزرينه قطعا سبيل يوقدر زيرا حرمده حر آمن ايكن شمدى اسلامله حريتى قوت بولدى واكر اسلامه كلميوب بزدن عقد ذمت رجاسنده اولورسه ديلرسك اعطا وديلرسك على حاله ابقا ايده رز زيرا اول مشرف هلاك ومترقب اسر وامساك ايكن ظاهر حالى اولدركه محبت واختيارى ايله احكاممزى التزام ايده رك عقد ذمته طالب اولميوب بلكه فراره كسب اقتدار ايچون خوف واضطرار ايله راغبدر بونك طلب ذمتى اسيرك قبل ضرب الرق طلب ذمتى منزله سنده اولوب رأى امامه احاله اولنور واكر اسلام وذمتدن بهره دار اولميوب همان حرمده كشت وكذار ايدرسه كركدركه آنكله برفرد مجالسه ايتميه وطعام ويرميه وبيع وشرا ايتميه تاكه خروجه مضطر اولوب ترتيب جزاسى ميسر اوله زيرا حرمده ثابت اولان امنله اكا اسائتله تعرض ايتمموز اكرچه حرامدر لكن اكا اكرام واحسان ايلمك اوزريمزه واجب دكلدر ومنع احسان اسائت دكلدر بوجهتله حين طلبنده قبول ذمتى اوزريمزه واجب اولماز زيرا قبول ذمت مقولهٔ احساندندر انجق آندن كلا وماء عامه منع اولنماز زيرا آنلرده حق واردر ورسول الله صلى الله عليه وسلم الناس شركاء فى الثلثة الكلاء والماء والنار قول شريفلرنده آنلرده شركت عامه اثبات بيورمشلردر وحقنى منعده اسائت واردر ومؤلف رحمه الله تعالى حضرتلرينك ولو كان لك ان تمنعه الماء لكان لك ان تقتله يعنى سنك ايچون آنى صودن منعه مساغ شرعى اولايدى قتلنه دخى مساغ شرعى اولورايدى قولندن مراد ذكر اولنان مفهوم مفاددر وصورت مذكوره ده امير حرم بن آنى اسير ايتمم اما مجرملر كبى طوتوب حبس ايده رم ديرسه حبسنده معناى عقوبت اولمغله جائز كوريلمز كذلك جبرا حرمدن اخراج ايده رم ديسه ينه جائز كوريلمز زيرا بسبب الحرم ثابت اولان امان صيد حرم كبى بونك حقنده ده حبس واخراجله تعرضى محرم ايلمشدر اما اهل حرب برجماعت اولوب حرمه دخوللرى لاجل القتال ايسه مسلمين ايچون قتللرى حلالدر لقوله تعالى ولا تقاتلوهم عند المسجد الحرام حتى يقاتلوكم فيه يعنى اى اسلام سزلر مسجد حرام عندنده كفار ايله قتال ايتمكز تا آنلر سزكله قتاله ابتدا ايتمدكجه اكرچه حكم مذكور عند المسجد الحرام قيدى ايله مقيد اولمشدر لكن ابن عباس رضى الله عنهمانك الحرام كله المسجد الحرام يعنى جميع حرم مكه حكم مذكورده مسجد حرام كبيدر قولنه بناء جوانب حرم مكه خصوص مذكورده مشتركدر وهم حرمت حرم انجق آنلره ابتداء ايذا ايتمموزى حرام قيلور بوقسه تحمل اذالرينى اوزريمزه الزام ايلمز صيددن تحمل اذايى الزام ايتمديكى كبى حتى بعض سباع حرمده انسان اوزره هجوم ايلسه دفعا للاذى قتلى جائزدر بوصورتده هجوم مسلمين ايله آنلر مكسور وايچلرندن بعضيلرى مأسور اولسه مسلمين آنلرى قتل ايتمك جائزدر زيرا حرمت حرمه رعايت ايتمدكلرندن حرم ابتداء وانتهاء حقلرنده بمنزلة الحل اولمشدر لكن صيد بويله دكلدركه بعد الصيال فرار ايدرسه قتلى حلال اولماز زيرا غير عاقلدر همان قصدى حس اولنديقده دفع اذاسى مباح اولوب اولدخى فرار ايله مندفع اولور اما آدمى عاقلدر بعد الفرار دخى زجر الامثاله قتل ايله دفع اذاسى جائز اولور وبواجلدن قاتل اوزره بعد الفراغ عن القتل حكم قصاص تشريع اولنمشدركه معناى حيات تفريع اولنسه آنلر قصد قتال ايتدكلرنده اذالرين دفع وهتك حرمت حرمدن زجر ومنع ايچون قتاللرى جائز اولديغى كبى بطريق الاعتبار غيريلرين هتك حرمت حرمدن زجر ايچون قتللرى بعد الانهزام والاسر دخى جائزدر كذلك حرمه قتال ايچون عياللريله كلوب مهزوم اولدقلرنده عياللرى اخذ اولنسه اسير قيلنمهلرى جائزدر زيرا آنلر اتباع مقاتله در وحرم اصوللرى حقلرنده هتك حرمت ايتدكلرندن بمنزلة الحل اولنجه اتباعلرى حقلرنده دخى بمنزلة الحل اولور زيرا حكمك اصله ثبوتى تابعه ثبوتنه سببدر واكر خارج حرمده قتال ومسلميندن برجماعتى قتل ايتدكلرندنصكره منهزم اولوب عياللريله حرمه داخل وجمعيت ومنعه سز مقهور ومنهزم حرمده حاصل اولسه‌لر بووجهله نفوس وعياللرينه تعرض ايتمك حلال اولماز زيرا تعظيم واحترامله التجاء بيت الحرام ايلمشلردر البته آمن اولورلر اما صنف اول بشقه دركه قصد قتال مسلمين وهتك حرمتله داخل اولمشلرايدى واكر جماعت اهل حرب حرمده تجمع ومنعه‌لريله تمنع ايتدكلرندن صكره بونلر دخى

بعد الانهزام خارج حرمدن فرار وحرمده جماعتلرينه التحاقه قرار ويوسه‌لر قتل واسرلری جائزدر زيرا جماعتنه التجااليله ينه محارب اولوب ترك حربله سلامتنه طالب اولماز كورمزمیسنكه اهل بغيدن منهزم اولنلرك فئه ومنعه‌لری باقی اولدقجه تعقيب وقتل اولنورلر موضع مذكورده دخی حكم بويله‌در وبغاة وخوارجك احكامی اهل حربله منسا وية الاقدامدر انجق نسا وذراريلری سبی اولنماز زيرا اهل دار بمزدن مسلملردر وحريتلری اسلام‌ايله مؤكده اولمغله سبيدن آمن اولورلر اماقتللرينك حل وحرمتنه دائره اولان احكام سائره‌ده بغاة وخوارج اهل حربدن غير خارجلردر والله اعلم

باب من الامان الذی يشك فيه * يعنی وقوعی محل شك اولان اماندن بربابدركه مسائلی آتدنا كتساب اولنور نجانكه مسلمين حصون اهل حربدن برينی احاطه ايتدكده اهل حربدن دورت نفری بديدار اولوب آمنونا علی ان نخرج اليكم لنزاوضكم علی الصلح ديمكله مكالمهٔ صلح ايچون طرفكزه چيقمق اوزره بزه امان ويريكزديو رجايه ابتدار ومسلمين دخی مساعده‌لرين آشكار ايتدكلرنده ايچلرنده يكرمی نفری بردن چيقسه‌لر نظر اولنور اكر اول دورت نفر باعيانهم بزه معلوملر ايسه آنلر آمنين اولوب ماعداسی فیٔ مسلمين اولورلر كه ديلرلرسه قتل وافنا وديلرلرسه مغانمده ابقا ايدرلر زيرا ايادی اسلاميانه بلاامان داخل اولمشلردر زيرا محصوره صربحا امان ويريلدكجه مجرد خروجله اكتساب امان ايده‌مز ونيجه اكتساب ايدركه محاصره انجق آنی قهر الاخراج ايچوندر خروجی موجب امان اولسه محاصره عبث اولور واول دورت نفر ايله يكرميدن باقيلرينك ميانلرنده امان تبعيلرينی موجب سبب آخر دخی يوقدر قالديكه اول معلوم الامان اولان دورت نفر بعد الخروج مسلمين ايله تنظيم صلح ايدرلرسه فبها واكر ايده‌مزلرسه مسلمين آنلری موجب امان اوزره قلعه‌لرينه رد وابلاغ ايدرلر اكر اول حصن محصور غيرمنصوره عودتدن امتناع ايدرلرسه عودت اوزره جبر اولنماز زيرا طرفنزه امانله واصل اولملريله آنلر حبس واساری موجب اولان تكليف دخول حصار ايله تعرض اولنماز بلكه بزلرسزه تعرض ايتمرزتا امنلر يكرزه بالغ اولنجيه‌دك ارض حربدن دبلد يكيكز محلاره كيدك ديو تعبير ايله مقتضای امان اوزره تخيير اولنورلر واكر برجانبه كتمكدن احتراز وعسكر يكزدن مفارقت ايتمرز ديوبنا ز ايدرلرسه كركدركه امام المسلمين آنلره تقدمنی تعجيل ومقتضای رأيی اوزره مدت معينه يه دك تأجيل واول مدته دكين كتمزلرسه اهل ذمتده ادراج ودار اسلامه اخراج ايده‌جكنی تفهيم وتفصيل ايليه وبومسئله نك فصل وتفصيلی بوندن اقدم ذكر وتكميل اولنمشدر وامام ايچون آنلره فلان وقته دك كتمزسكز سزلری اسير ياخود احلال دماريله قتل وتدمير ايده‌رم ديمك مشروع دكلدر زيرا ايچمزده آمنلردر وقتل واسترقاقدن ثبوت عصمتلری ضروريات امانلرندندر امام آنلره قتل واسترقاقی فی الحال تنفيذه مالك اولمديغی كبی انقضاء مدته تعليقه دخی مالك دكلدر اما اهل ذمت قيلمق بشقه‌دركه ذمت امانه منافی اولميوب بلكه مقرردر وكافر صغار جزيه ايله تصغير والتزام احكام معاملاتيمز ايله تسخير اولنمدقجه دار يمزده طول اقامته رخصت ويريلمز زيرا استخفاف مسلمينه مؤديدر واكر مسلمين اهل حصندن دورت كمسنه‌يه تخصيص خطابله نزول ايديكز سزلر آمنلرسزتا كه صلح اوزره مكالمه ايده‌لم معناسنه انزلوا فانتم آمنون حتی نراوضكم علی الصلح ديمكله آنلری استجلاب ايتسه‌لر بعده اول حصندن يكرمی كشی نازل واول دورت كمسنه ده ايچلرنده داخل اولسه لكن بزاول دوردی باعيانهم تشخيص ايده‌ميوب وهر بريده بن اول دورتدن بريسی يم ديو دعوی وتنصيص ايلسه جمله سی آمنلردر كه برينك قتل واسری حلال دكلدر زيرا ميانه مزده حاصل اولدقده نصكره بونلردن هر بری آمن وحرام الدم اولمغله حربی ومباح الدم اولمق ميانتده متردد الحال اولدقلرندن مااجتمع الحلال والحرام فی شیٔ الاغلب الحرام الحلال يعنی احتمال حلال وحرام برنسنه‌ده مجتمع اولمدی الاحرام حلاله غالب وحكم حلی سالب اولمشدر حديث شريفی اعمالی ايچون جانب عصمتلرين ترجيحه اشتغال اولنور وهم اثبات حكم امانده توسع اولنور يوقسه ثبوت حكمی متعدده وسعت يوقدر وهم قتل واسری حلال ايكن ترك واحجام محل معصومده قتل واسره اقدامدن افضلدر قالديكه جهالت مزبوره طرف مسلميندن صدور ايتمشدركه اول دوردی اغياردن تمييز ايده‌جك علامتله معين قيلمقده قصور ايتمشلردر اول وجهله هر برينه بطريق الاحتمال ثابت اولان امانی ابطالده مؤثر اوله‌مز بلكه جمله سی انتم آمنون جمعه ادينمش منزلنده انزال وابلاغ مأمنه حوزهٔ امانده ادخال اولنورلر واكر امير مسلمين اهل حصندن دورت شخص معينی تأمين ايدوب لكن آنلره نزولله امر ايتمسه بعده حصنی عنوة فتح واستخلاص ايتدكده اهل حصندن هر بری بن اول دورتدن بريسی يم ديو دعوای خلاص ايلسه نظر اولنور اكر مسلمين علی التعيين اول دوردی بيلورلرسه انجق آنلری تأمين ايدرلر واكر بيلمزلرسه مجموع قوم فیٔ اولورلر زيرا منعهٔ اهل حربده

بولنمريله جمله سی مباح الاخذ دومكر تحقق مانع مجزوم اوله اول دخی برفرد ده معلوم اولمامشدر اما صورت اولی بشقه‌دركه آنده جمله سی آمن ومنعهٔ مسلمين ايچنده ساكن اولمشلردر ومنعهٔ مسلمين ايچنده ساكن اولنلر زمان حاله نظر ايله محاربه كلمزدر مادامكه باعتبار الاصل محارب اولدقلری وامان آنلره متناول اولمديغی معلوم اوليه آنلره تعرض اولنماز كورمزميسنكه اهل حصندن دورت كمسنه اسلامه كلوب مسلمين آنلره نزولله امر ايلمدكلرنده يكرمی نفر نزول وهر بری بن حصنده اسلامه كلنلردن بريسی يم ديو ادعا ايلسه آنلردن برفردك سبی واسری حلال اولماز اما حصنده دورت نفر اسلامی قبول ايدوب نصكره مسلمينه نزول ايتمسه‌لر بعده مسلمين عنوة اول حصنی فتح ايلدكلرنده هر بری بن آنلردن بريسی يم ديسه جمله سی فیٔ اولورلر مكر آنلرن ايدوكی بعينه معلوم اوله اول شخص اولاد صغاری ايله حر مسلم ومالنی دخی كندو احراز ايتمكله بلامزاحم اكا سالم اولور اما اولاد كباری اسلامده تابع اولمملريله جمله سی فیٔ اولورلر لكن امام ايچون ايچلرندن برفردی قتل ايلمك جائز اولماز زيرا هر بری ادعای اسلام سابق ايتمكله قولنده صادق ايسه اسلامی قبول ايتمش اولوب كاذب ايسه اسلامه ميل ورغبت ايتمشدر واسلام اسير قتلندن تأمين ايدوب استرقاقدن امانده تأثير ايلمز مؤلف جليل عليه رحمة الملك الجميل حضرتلری حال زمانه نظر ايله تمثيل بی مثيل ايدوب ديركه اكر بوطائفه نك سبينی تجويز ايتمسم بلدهٔ قسطنطينيه‌ده برمسلم يابرذمی موجود ايدوكنه واقف اولوب لكن بعينه تشخيصنه عارف اولماسم اهاليسندن برفردك سبينی تجويز ايتمك اقتضا ايدرايدی بومعنی ايسه فاسد المبنی‌در زيرا هر نسنه كه دار الحربده اولور اوزرينه مسلمينك استيلاسی واقع اوله البته فیٔ اولور مكر آنده فیٔ اولمغه برمانع وار ايدوكی مجزوم اوله بو ايكی مسئله بينلرنده فرق بين شووجهله واضح ومتبين اولوركه اهل حربدن برطائفه بلاامان اهل ذمت قراسندن برقريه‌يه دخول وآنلری سبی واسر ايچون مسلمين دخی اول محله حلول ايتدكده هر بری اهل ذمتدن اول قريه ساكنلرندن اولمق ادعا ايلسه جمله سی آمنلردر زيرا موضع امن وعصمتده موضوع اولملريله برينه‌ده تعرض مشروع اولماز مكر اهل حربدن ايدوكی مقطوع اوله اما اهل ذمتدن برطائفه منظر مسلمينده حصن اهل حربه داخل ومسلمين ايچون اول حصن اوزره استيلا حاصل اولدقده هر بری دعوای ذمت قيلسه ينه بالجمله فیٔ اولورلر مكر بعينه اهل ذمتدن ايدوكی معلوم اوله زيرا موضع نهب وباحته حاضر اولمشلردر بعضلرنده مانع استرقاق ظاهر اولمدقجه فیٔ اولورلر وبومقوله امورده مكانی تحكيم شرعيمزده اصل قويمدر كورمزميسنكه برمسلم دار الحربده برشخصی كوروب حالنه عالم اولمسه آنی قتل ايچون رمی سهام جائزدر مادام مسلم ياخود ذمی اولديغنه جازم اولمدقجه اما دار اسلامده كورسه حربی ايدوكی مقطوع اولمدقجه رمی مشروع دكلدر واكر برذمی حصون اهل حربدن برحصنه داخل اولوب درعقب فتحی ميسر واول ذمی ايچلرنده ايدوكی مقرر اولوب علی التعيين قنقيسی ايدوكی متبين اولمسه امام ايچون آنلردن برفردی قتله جواز يوقدر زيرا قتل بعض قتل بعض آخردن اولی واحسن اولميوب قتل جميعنده دخی حلال اولميان قتل ذمی متيقندر قتل غير حلالدن طريق احترازانجق بالكليه قتللرينه دست دراز اولمامقدر حكمتی اولدركه قتل ذميدن تحرز امام اوزره فرض وقتل اسير حربی مباحدر ومباحله فرض بينلرنده معارضه يوقدر ومعارضه تحقق ايدن محللرده جانب حرمت مرجح ايكن بومقامده ترجيح حرمت اولی واجدر اما بعد دخول الذمی اهل حصندن بعضلری مقتول يامبت ياهارب اولديغی معلوم اولمغله اول ذمی حالا ايچلرنده ايدوكی مجزوم اولسه امام ايچون مجموعنی قتلده ضرر يوقدر زيرا جمله سی موضع حربده موجودين ايكن ايچلرنده ذمی بولنمق مثلا ومانع قتالك تحققی غير متيقندر زيرا اول مقتول ومبت وهارب ذمی اولمق احتمال غالبدر زيراهر برينك حالندن ظاهر اولان حربی مباح الدم اولمقدر وحكم شرعی وقوف حقيقته ممكن اوليان اورده ظاهر ينه بنا قيلنور مكر خلافنه تعلق يقين ظاهر ينه معارض اوله وصورت اولاده ذمی مرقوم حالا ايچلرنده ايدوكی مجزوم اولمغله يقين ظاهر ينه معارض اولوب صورت ثانيه‌ده متعارض اولمامشدر بونده حكم شرعی ظاهر اوزره بنا قيلنور واكر ذمی حالا ايچلرنده اولديغنه امامك جزمی تحقق ايتميوب انجق ظن غالبی تعلق ايتدكده ينه هر بری بن اول ذمی يم ديمكله تصدی ايلسه مستحب اولان برفردی قتله تعدی ايتممكدر زيرا ظن غالب اكرچه ظاهره معارض اوله‌مز لكن استحباب احتياطدر كاردركورمزميسنكه برصويك نجس اولديغنی كمسنه خبر ويرمكسزين انسانك ظن غالبی نجاستنه تعلق ايلسه انكله توضی جائز ايسه‌ده مستحب اولان بشقه صوايله توضی ايتمكدر بوبابده دخی اكرچه باعتبار الظاهر جمله سنی قتل جائز اما مستحب اولان آنلردن برفردی قتل ايتممكدر بونده اصل وسند رسول الله صلی الله عليه وسلم حضرتلرينك وابصه بن معبد رضی الله تعالی عنه يه خطابله ضع يدك علی

صدرك واستفت قلبك مما حك فی صدرك فدعه وان افتاك الناس به بیوردقلری یعنی الیکی کوکسك اوزره
قویوب صدرکده خلجان وایراث ریب وکان قیلن نسنه لردن قلبکدن استفتا ایله آنی ترك قیل هرنه دکاوناس جواز
وحلنه فتوی ویررلر ایسه ده واکر امام ایچون ظن غالب دخی یوغیسه باعتبار الظاهر جمله سنی قتل ایتمك جائزدر
واکرامام آنلردن انجق ایکی یا اوچ کسنه اول ذمی اولملرنده شك ایلسه همان اول ذمی ایچلرنده ایدوکنه شك ایتدکلرین
سنی ماعدالرین قتلده بأس یوقدر کذلك اهل حصندن بریسی بدیدار اولوب بعض معاینلرین بزه دلالت واظهار
ایلدکده امام المسلمین آنی تأمین ایلدیکی ساعتده فتحله کامین اولسه شخص مرقوم ذمی مسفور ایله برابر وتقریر مسئله
سابقه بونده ده مقرردر زیرا امان ویردیکمز کسنه قتلدن معصومدر که امان وذمتله حرمت قتل برابردر وقچان اهل
حصنله مسلمین میانلرنده عزم مکالمهٔ صلح جریان ایدوب مسلمین آنلره خطا بله طرفمزه سزدن دورت کسنه
اخراج ایدیکزکه مراوضهٔ صلح ایده لیم آنلر آمنلردر مفهومنده اخرجوا الینا اربعة منکم فهم آمنون حتی نراوضهم
دیدکلرنده بردن یکرمی کشی چیقسه لر جمله سی آمنلردر زیرا مجهوله اعطاء امان صحیح اولمغله ایچلرندن
دوردی تأمین مسلمین ایله امینلردر وجمله سی عسکریمزده بولنوب ایچلرندن بعض غیر معین آمن اولمغله امان
جمله یه ثابت اولور زیرا امانه بعضیسی بعض آخردن اولی دکلدر وهر بری معصوم ومباح اولمق میاننده
متردد الحال اولمغله بریندده تعرضمز حلال اولماز کورمزمیسنکه مسلمین سزدن بزه برکسنه کلسون اول آمندر
معناسنده لیخرج الینا رجل منکم فهو آمن دیسه لر آنلر فتح باب ایتدکلرنده هر بری ایچون چیقوب آمن اولمق
ممکندر بوصورتده بردن اون کشی چیقسه وهر بری مسلمین خروجنی قصد ایتدکلری صورتده اولسه جمله سی
آمنلردر زیرا یالکز بری چیقسه آمن اولورایدی غیرك آنکله برابر خروج واتصالی طرف مسلمیندن اکا ایجاب اولنان
امانی ابطال ایده مزکورمزمیسنکه مسلمین اهل حصنه خطا بله سزدن بر رجل باب حصاری بزه فتح ایدرسه اول آمندر
مضمونی ان فتح رجل منکم الباب فهو آمن قوللریله اشراب وآنلردن اون کشی فتح بابه شتاب ایلسه لر جمله سی
امانده حصه یاب اولورلر زیرا هر بری یالکز فتح ایلسه امانه نائل اولورایکن غیرك انضمامیله امانی باطل اولماز
اما مسلمین ان خرج رجل منکم الینا لنراوضه علی الصلح فهو آمن یعنی سزدن بر رجل مکالمهٔ صلح ایچون بزه
کلورسه اول آمندر دیدکلرنده ابتدا بریسی خروجه مسارعت بعده بری دخی بعده بری دخی ثم وثم متابعت ایلسه لر
نظر اولنور اکر خارج اولك منعهٔ اسلامه دخولی باقیلرك خروجلرندن اقدم ایسه باقیلرك فیء مسلمین قیلنملری لازمدر
زیرا حکم امان منعه مزده یالکز بولنمغله اولده متعین وباقیلری بلا امان چیقدقلری متبین اولمشدر زیرا ان خرج
رجل منکم قولیمزده لفظ رجل کلام مثبتده واقع نکره ولفظ خاص اولمغله خارج اولده تحقق تعین ایتدکدنصکره
باقیلره عدم سرایتی تبین ایدر واکر خارج اول منعهٔ اسلامه داخل اولمزدن اقدم باقیلری اکا واصل اولورلرسه
بوصورتده برابرجه خروجلری مساویدر زیرا طرفمزدن نص اولنان بزه خروجلریدر وخروجلری انجق منعه مزه
وصولله تمام اولور وقبل الوصول امانمز خارج اولده تعین ایتمکله بوصورت ایله برابر خروجلری مساوی اولور
کورمزمیسنکه خارج اول منعه مزه وصولدن اول عودت ایدوب صکره شخص آخر خروج ومنعه مزه ولوج ایلسه
البته آمن اولور کذلك خارج اول منعه مزه واصل اولمادقدنصکره هالك یاخود سمت رجوعه سالك اولوب صکره
شخص آخر خروج ایلسه البته فیء اولور واکر شخص اول منعهٔ مشرکیندن خروج ایتمزدن اقدم شخص ثانی
اکا سبقت ومنعه مزه وصولده سرعت ایلسه منعه مزه اول واصل اول اولمغله امانه نائل اوله جغی محتاج دلائل دکلدر
بومقدمه لردن معلوم ومقرردرکه انجق منعه مزه حال وصوللری معتبردر ومسئلهٔ مزبوره ده منعه مزه وصوللری
برابر اولمغله خروجلری دخی برابر حکمنده اولوب نیل امانده دخی برابر اولورلر سؤال اولنورسه که وجه مشروح اوزره
کلام مثبتده لفظ نکره خاص وغیر عام ایکن جماعت کثیره برابر چیقما غله عموم اوزره امانله نیجه بکام اولورلر
جواب اولدرکه نکرهٔ معهوده بزه خروج مثلو صفت عامه ایله موصوفه در وبومقوله نکره لر لا اکلم الا رجلا عالما
کلامنده اولدیغی کبی الفاظ عمومدن معدوده در لکن ایچلرندن بریسی قبل خروج الاخرین طرفمزه واصل
اولمغله شرط امانه انتها حاصل اولور اما برابر چیقرلرسه عموم مذکوره بناء بالجمله آمن اولورلر واکر امام اسلام
اهل حصنه عشرة منکم آمنون علی ان تفتحوا الباب یعنی باب حصنی فتح ایتمکز شرطی اوزره ایچکزدن اون کسنه
آمندر مقالنی افهام ایلسه یاخود اهل حصار عشرة منا آمنون علی ان نفتح الباب یعنی باب حصنی سزه
فتح ایتموز شرطی اوزره ایچمزدن اون کشی آمنلردر دیمکله عرض نیاز وامام دخی نعم قولی ایله مساعدهٔ انعام له
دمساز اولوب آنلر دخی علی کلا التقدیرین فتح بابه سرآغاز ایلسه لر رجاللرندن اون کسنه امانله ممتاز اولور لکن

تعیینلری خصوصی رأی امامه منوطدر زیرا امام المسلمین فتح باب ایدنلره باعیانهم ایجاب امان ایتموب انجق
ایچلرندن عشرهٔ مبهمه یی تأمین قیلمشدر ومجهول ایچون ایجاب امان منجزا صحیح اولدیغی کبی معلقا بالشرط
دخی صحیح ومقبول وبیانی طلاق وعتاق مسئله لری مثللو مجهولده ایجاب حکم ایدنلره موکولدر واکرچه تعیین
امانله ایچلرندن اون کسنه امانله بکام اولورلکن آنلرك دخی مال وعیاللری فیء مسلمین اولمق انجق بطریق
الاستحسان اوزرلرنده بولنان کسوه وسلاحلری کندولره ابقا اولنور زیرا امانلری فتح باب وتمام قهردن صکره
ثابت اولمشدر وبویله محلده مال وعیالك عدم دخوللرینی سابقده بیان ایلدیك واکر صورت مفروضه ده
اهل حصن عشرة من اهل حصننا آمنون علی ان نفتح لکم یعنی سزه فتح باب ایتموز شرطی اوزره اهل
حصنمزدن اون کشی آمنلردر قوللریله استرحام وامام دخی نعم جوابیله اظهار انعام ایلسه بوصورتده امام مخیردر
دیلرسه نسا وصبیانلردن ودیلرسه رجال وذکرانلرندن اون نفرلرین تعیین ایدر زیرا طلب امان ایلدکلری لفظ
اهل حصن هر صنفه شاملدر اما مسئلهٔ اولاده کرك مخاطب وکرك مخاطب انجق رجال اولمغله تعیین امامله
رجاللرندن اون کسنه یه حکم امان ایصال اولنور وبو بابده امام ناظر اهل اسلام اولمغله کرکدرکه احتیاطی التزام
واستر قاقنده منفعت مسلمین اقل اولنلری تخصیص امانه اهتمام ایلیه وبو مسئله سبقت ایدن لیخرج الینا اربعة
منکم ولیخرج الینا احد منکم مسئله لرینه مخالفدرکه بوایکی مسئله ده امان منعه مزه وصوللرندن صکره ثابت
اولمغله هر بری یالکز کلسه آمن اوله جغی ظاهر وانضمام غیرایله عدم بطلان امانی باهردر اما بو مسئله ده
امان بعد الفتح هنوز جمله سی حصن ایچنده ایکن ایچلرندن اون کشی یه لاحق وآنده تحری امر لابد در
وبو فرقك حقیقت مبناسی قریبا ذکر ایتدیکمز معنادرکه بو مسئله ده نکره موصوفه اولمیوب ایکی مسئله ده طرفمزه
خروجله موصوفه در کورمزمیسنکه امام آنلره خطابله ان رمی رجل منکم بنفسه الینا فهو آمن قولی ایله
سزدن بر رجل نفسنی طرفمزه رمی ایدرسه آمندر مآلنی اشراب ایدوب آنلردن اون کشی بردن رمی نفسه
شتاب ایلسه لر جمله سی آمن اولورلر زیرا نکره رمی ایله موصوفه در وهر بری یالکز رمی ایتسه امانه نائل
وانضمام غیر ایله حقی غیر باطلدر واکر امیر لیخرج الینا هؤلاء الاربعة حتی نراوضهم علی الصلح یعنی اشبو دورت
کسنه لر طرفمزه چیقسونلرتاکه مکالمهٔ صلح ایده لیم دیو خطاب واول دورت دخی خروجه شتاب ایلسه لر
امام وهم آمنون دیمکله امان خارجینی تصریح ایتسون ایتسون آنلر آمن اولورلر زیرا طلب سلم وموافقت
ایچون خروجه دعوت ایتمشدر وهم مکالمهٔ صلح انجق نفسی اوزره آمن اولانلردن صادر اولمغله حتی نراوضهم
قولی امانه دلیل باهردر اما دورت کسنه یه همان اخرجوا الینا یعنی طرفمزه خروج ایدیکز دیسه وآنلرده
خروج ایلسه لر بوصورت بشقه درکه آنلری قتل ایتمك جائزدر زیرا بو لفظده نه امان ونه علی وجه الموافقه خروج
اوزره دلالت ایدر نسنه یوقدر بلکه طلب مبارزه یه محتملدرکه مرادی سزقتال ایچون طرفمزه خروج ایدیکز
دیمك موقعنده در اما طرفمزه چیقوب بیع وشرا ایدیکز مضمونده اخرجوا الینا فبیعوا واشتروا دیوب آنلردخی
چیقرلرسه آمن اولورلر زیرا کلامنده امان وموافقته دلالت واردرکه تجارت انجق تراضی ایله ممکن وتراضی یه دخی
انجق آمن اولان متمکن اولور واکر لیخرج الینا هؤلاء الاربعة حتی نراوضهم علی الصلح یعنی اشبو دورت
کسنه طرفمزه چیقسونلرتاکه مکالمهٔ صلح ایده یز دیدکده بشقه دورت کسنه چیقسه لر آنلر فیء اولورلر زیرا
کلام مزبوردن بطریق الدلالة فهم اولنان امان تصریح اعیانه غلبه ایده مز واکر دورت نفر اشخاص
معینه یه خطابله آمنتکم سزه امان ویردیم دیوب آنلرك یرینه بشقه لری چیقرلرسه فیء اولورلر واکر آنلرمی
یوقسه بشقه لری میدر مشتبه اولورسه کرکدرکه امام کندولردن استعلام ایده آنلر دخی بز غیریلرز دیرلرسه حق
استرقاقله نفسلری اوزره اقرار ایتملریله فیء اولملری استقرار ایدر امابزلر آنلرز دیرلرسه قول آنلرك قوللریدر زیرا
بعینه تأمین اولنمیان خروجه جسارت ایتمك ظاهر حالدر واکر امام آنلری کذبله اتهام ایدرسه مدعالری اوزره
استحلاف بالله ایله اظهار مرام ایدر امایمیندن نکول ایدرلرسه فیء اولورلر قتللری مشروع اولماز زیرا نکول
اکرچه بمنزلة الاقرار در لکن آنده نوع شبهه واحتمال اولمغله موجب قتل اوله مز وبو مسئله یی باب مایصدق
فیه المستأمن ده علی التفصیل تقدیم وتعلیل ایلدیك واکر بوصورتده یکرمی کشی برابر چیقوب هر بری بن اول
اربعه دن بریسی یم دیو یمین ایدرسه بالجمله آمنین اولورلر زیرا هر دوردی یالکز چیقوب بویله یمین ایتسه لر
قوللری معتبر ایکن غیرك خروجی حقلرنده تحقق ایدن حکم امانی ابطال ایده مز یاخود بوصورتده
منعه مزده مستأمن وغیر مستأمن اختلاط ایتمش اولمغله جمله سنه اثبات امانله احتیاط اولنوب

امام المسلمين اوزره آنلرى ابلاغ وأمنله تأمين ايلمك لازمدر

باب الخيار فى الامان * يعنى اختيار امان عهدهٔ مستأمنه تعليق اولنمغـه متعلق مسائل ودلائلدر قچانكه اهـل اسلام برحصنى محاصره يه اقدام ايتدكلرنده رئيسلرى رأس حصندن اشراف بعده آمنونى على عشرة من اهـل الحصن على ان افتحه لكم يعنى باب حصنى بن سزه فتح ايتمك شرطى اوزره اهل حصندن اون كمسنه اوزره بكا امان ويريكز ديمكله استعـاف ومسلمين دخى لك ذلك قوللريله مرامنه اسعـاف ايلبوب اولدخى فتح بابه سدد ريجهٔ خلاف ايلسه رئيس مسفور ايله اون كمسنه دخى نيـل امانله مسرور اولورلر زيرا آمنونى قولنده نون و ياء نفس متكلمدن كنايه اولمغـله امان نفسنى تنصيص، وعلى عشرة قولنـده كلمهٔ على شرط ايچون اولديغندن امان نفسى ايله عشرهٔ منكره نك دخى امانلرينى شرط وتخصيص ايلديكندن عشرهٔ مرقومه كندويه مغايرايدكلرى عند يمزده ظاهر اولمشـدر وتعيين عشره رئيس مزبورك اختيارينه مربوطدر زيرا نفسنى امان عشره دن حصه منـد ايلمشدر لكن نفسى ايچون لفظ مستقل ايله استيمـان ايتمش اولمغله امان عشره ده داخل دكلدر كه اولوجهله امانلرندن حصه مند اوله كذلك من اول الامر امانلرينه مباشرتى صحيح دكلدر كه اول وجهله حصه مند اوله غايهٔ ما فى البـاب امان مسلمين اهل حصندن قنقيلرينه تنـاول ايلديكين تعيينه متعـين اولمغله امان عشره دن حصه منداولديغى متبين اولور زيرا تعيين مجهول من وجه رتبهٔ ايجـاب مستـأنفه موصولدر اكر رئيس مرقوم صورت معلومه ده آمنوالى عشرة من اهل الحصن يعنى بنم ايچون اون كمسنه يه امان ويريكز ديوندا ايتمش ايسـه قنقى عشره يى اختيـار ايدرسه اول عشره نك امانى هويدا اولور بو صورتده نفسى ايچلرنده داخـل اولان عشره يى تعيين ايدرسه مسـاعده وتمكين اولنور اما بشقه عشره يى اختيـار ايدرسه آنلر آمنين ونفسى فىء مسلمين قيلنور زيرا انجق عشرهٔ منكره ايچون استيمـان ايدوب نفسى ايچون تعيـين امان ايتمشدر الكن لى قولى ايله امان عشره دن حصه ياب اولمغى نفسى ايچون شرط وايجاب ايلمشدر وامان عشره يه ابتـداء مباشرتى صحيح اولمغله اولوجهله حصه ياب اولمسى تصحيح اولنه مزغايهٔ مافى البـاب تعيين عشره يه متعين اولمغـله حصه ياب قيلنور ونص امان نفسنى حاوى اولمديغنـدن مافوق العشره ده نفسى نفس غيرله مسـاوى اولور بوصورتده اكر جـملهٔ عشره ده نفسنى دخى تعيـين ايدرسه نفسى دخى تسعهٔ باقيـه منزلنه نازل واماده داخل اولور واكر بشقه عشره يى تعيـين ايدرسه حكم امان آنلره متعين وكندوسائر اهـل حصن مثللو فىء اولديغى متبين اولوركويا فحواى كلامى آمنوالاجلى عشرة واوجبوالى حق تعيـين عشرة تؤمنونهم يعنى بنم ايچون اون كمسنه يه امان ويروب انلرك حق تعيينى بنم ايچون ايجـاب ايديكز ديمكه راجع اولور بويله ديسه حكم مذكور ترتب ايتديكى مثللو بو قولنـده دخى ترتب ايدر مؤلف الكتاب عليـه رحمة الملك الوهاب ديركه بلاد حضرموتدن حصن نجيرده اشعث بن قيس جيش ابى بكر رضى الله عنـه ايله محصور ايكن كلام مذكورى تكلم ايدوب مسلمين دخى حكم مشروحله تحكيم ايلدكلرى بزه بالغ اولمشدر وبرمثلنى دخى اهل حديث حضرت معـاويه رضى الله عنه دن دخى تحديث ايلشلردر كذلك رئيس مسفور افتح الكم الحصن على انى آمن على عشرة يعنى سزه باب حصنى فتح ايده رم اون كمسنـه اوزره بن آمن اولمق شرطيله ديو ابتداء كلام ايلسـه ينه آمونى على عشرة ديمكله بدايت مرام ايتمسى كبيـدر كذلك افتح لكم الحصن على انلى عشرة آمنون من اهـل الحصن يعنى بنم ايچون اون كمسنه اولمق شرطيله كه اهـل حصندن آنلر آمنلردر ديمكله افتتاح كلام ايلسه آمنو لى عشرة ديمكله استفتاح مرام ايتمسى كبيـدر واكر رئيس مرقوم افتح الكم على ان تؤمنونى فى عشرة من اهـل الحصن يعنى سزه فتح ايده رم بنى اهل حصنـدن اون نفر ايچنده امين قيلمق شرطيله ديسـه ياخود على انى آمن فى عشرة يعنى بن اون نفر ايچـنده امين اولمق شرطيله ديسه بو ايكى صورت برابر وايكيسـنده دخى كندو ايله طقوز نفر دخى امين اولمق مقرردر زيرا كلمهٔ فى ظرف ايچون اولمغـله نفسنى امانلرين التماس ايلديكى جملهٔ عشره ده داخل قيلوب امان انجق نفسى ايله طقوز كمسنه يه شامل اولمشدر زيرا كندودن بشقه اون نفره دخى شامل اولسـه كند وخلاف ملتمسى اوزره اون برنفر ايچنده داخل اولمق اقتضـا ايدر اما آمنونى على عشرة قولى بشقه دركه آنده نفسنى جملهٔ عشره دن قيلامشدر سؤال اولنورسه كه رئيس مسفور بو صورتلرده فى عشرة قوانده عشره يى نفسنه ظرف قيلوب مظروف مغـاير ظرف ايكن نه وجهله نفسنك عشره ده دخولنه صرف اولنور جواب اولدركه تغاير انجق ظرف حقيقيده لازم وعدد ده طريق مذكور اوزره ايچندن بريسى اولمغى مستلزمدركه اجعلونى احد العشرة الذين تؤمنونهم يعنى بنى امان ويرديككز عشره نك بريسى قيليكز ديمش

كبيدر بنه سؤال اولنورسه كه ظرفيت حقيقيه يه حملى ممكن اولمينجه كركدر كه فادخلى فى عبادى نظم كريمى مثللو بمعنى مع ياخود ولاصلبنكم فى جذوع النخل ذكر حكيمى مثللو بمعنى على قيلنوب على كلاالوجهـين كندودن بشقه عشره يه اثبات امان اولنه جواب اولدركه كلمهٔ فى ظرف حقيقى يه موضوع اولمغـله مهماامكن اول معنى اوزره حملى واجب اولدخى مظروف درون عدده داخل اولمغى مستوجبدر بو جهتله مجاز بعيد اوزره حملنه جواز يوقدر بوندنصكره تسعهٔ باقيـه يى تعيينده خيار عهدهٔ امامه منوط اولوب رئيس مسفوره مربوط دكلـدر زيرا نفسنى عشره دن بريسى قيلمغله ماعداالعشره ده خيار تعيينى اولمديغى كبى تسـعه ده دخى يوقدر زيرا نفسنى اكرچه امان عشره دن حصه مند ايلمش ايدى لكن بوصورتده حكم امان عشره كندويه متنـاول اولمغـله حصه سنى استيفا ايدوب تعيينلرندن برحصه استيفا ايتمشدر بو جهتـله تسعهٔ مجهوله نك امانى موجب اولان انجق امام اولمغـله خصوص تعيين دخى اكا مخصوصدر واكر آمنونى وعشرة يعنى بكا واون نفره امان ويريكز ديسه ياخود افتح الكم على انى آمن انا وعشرة يعنى سزه فتح باب ايده رم بن واون نفر دخى آمن اولمامز شرطى اوزره ديسه بوصورتده كند ويه وبشقه اون كمسنه يه ثبوت امان ظاهر ونمايانـدر زيرا حرف واو عطف ايچوندر كه انجق شيئ غيرى اوزره عطف ايدوب نفسى اوزره عطف ايلمز بنابرين كلامنـده اولان عشره نك كندويه مغـايرتى بو محلده تنصيص ايلمشدر بو صورتده حصن مرقومده رئيس مرسومله انجق اون نفر ياخود دخى اقل موجود ايسـه لر جمله سى آمن اولورلر زيرا ذكر عدد ايله امان اشارت اشخاص ايده رك امانله سبـاندر واكر اهل حصن عدد معهوددن كثير ايسه خيار تعيينلرى وابستهٔ رأى اميردر زيرا نفسنى امان عشره دن حصه مند قيلوب همان امان عشره يى امان نفسى اوزره عطف ايتمش اولمغله امان عشره يى انجق امام موجب وتعيينلرى دخى رأينه مترتب اولور حتى امام عشره يى نساوولداندن تعيين ايتمكى مناسب كوريرسه آنلر دخى اهل حصنـدن اولملريله جائز كوريلور مكر متكلم رجالدن اولملرين اشتراط ايليـه واكر آمونى بعشرة من اهل الحصن يعنى بكا اهل حصندن اون كمسنه ايله امان ويريكز ديسه بو قولى سبقت ايدن وعشرة قولى ايله برابردر زيرا حرف باالصاق ايچون اولمغله امان عشره يى امان نفسنه الصاق ايلمشدر و بو معنى انجق عشره كندويه مغاير اولمغله حاصل اولور شارح الكتاب امام سرخسى رحمه الله تعـالى ديركه كلام مذكور سقط وزلهٔ قلم كاتبـدن برغلطدر قول صحيح بعض نسخ عتيقـه ده تصريح اولنان آمنونى فعشرة لفظيـدر يعنى اولا بكا وهمان اون كشى يه دخى امان ويريكز زيرافا حروف عطفدن اولوب معنـاسى وصل وتعقيب اولمغـله آمنونى وعشرة قولنـه مناسبت جهتيله اول بحثه عطف وترتيبى مستقيم اولور امابا مقابله ايچون اولوب اعواض اوزره داخل اولمغـله بو قولك معنـاسى بكا عشره مقابله سنده امان ويريكز يعنى عوض امان نفسمده سزه اهل حصنـدن اون كشى ويره يم ديمكدر وبو معنانك بو محلده ذكر اولنـان مسائل ميانـده مناسبتى يوقدر همـان صحيحى آمنونى فعشرة نسخه سيدر واكر آمنونى ثم عشرة يعنى اولا بكا صكره اون نفره امان ويريكز ديسه بونكله قول اول برابر ومغايرت عشره دخى مقرردر زيرا كلمهٔ ثم تعقيب وتراخى معناسنه در ومؤلفك بو قولندن دخى مسئلهٔ سابقه ده انجق فعشرة قولى صحيح ايدوكى متبين اولور زيرا جناب مؤلف رحمه الله تعـالى اولا عطف مطلق ايچون اولان واوى مشتمل اولان قولى ذكر وتفهيم بعده بلامهلة تعقيب ايچون اولان فايى بعده تعقيب مع التراخى يه دال اولان ثم يى مشتمل اولان مسئله لرى ارداف له حسن تنظيم ايلمشدر واكر آمنوا عشرة يعنى اون نفره امان ويريكز ديرسـه بوصورتده خيار تعيين رأى امامه مفوضدر زيرا متكلم نفسنى حصه منـد ايتميوب انجق عشرهٔ منكره ايچون التماس امان قيلمشدركويا امام عشرة منكم آمنون على ان تفتحوا يعنى سزدن اون كمسـنه آمنلردر فتح ايتمكز شرطيله ديمكله ابتداء كلام ايلمشدر بنابرين خيار تعيين منوط رأى رزينيدر كه ديلرسه اول متكلمى عشره دن برى قيلمغـله تأمين وديلرسه قيلميوب فىء مسلمين ايلر واكر آمنونى مع عشرة ديرسه كلمـهٔ مع ضم واقتران ايچون اولوب شيئك نفسنه انضمامنه امكان اولمديغندن عشره نك متكلمه مغـايرتى نمايانـدر وخيار تعيين امامه مخصوصدر زيرا امام ايجـاب امانى ابهام ايدوب متكلم دخى نفسنى امان عشره دن حصه منـد ايلمشـدر واكر آمنونى فى عشرة من اهل حصنى ديسه بو قولى مسئله سى سبقت ايلين افتح الكم على ان تؤمنونى فى عشرة من اهـل الحصن قولنه اكرچه حصن ياء متكلمه مضاف اولوب اولمامقده مخـالف لكن حكم امانده غير متخالفـدر امان متكلم ايله بشقه طقوز نفره ثابت وخيار تعيين بنه طرف امامه مخصوصدر سؤال اولنورسه كه متكلم كلام مذكورنده حصنى نفسنه مضـاف ونفسنى صاحب الحصن اولمق وصفى ايله توصيف وتعريف قيلوب عشره يى منكرة ايراد ايتمش

اولمغله معرفه نكره‌ده داخل اولميوب كندودن بشقه اون كمسنه دخی امانه نائل اولمق اقتضا ايدر ايدی مثلا بر كمسنه
ان دخل داری هذا احد فعبده حر ديوب صكره دار ينه كندو دخول ايلسه متكلم معرف منكر اولان لفظ احدده
داخل اولمامغله يميننده حانث اولماز جواب اولدر كه مقدما آمنونی قولنده امانی نفسنه مضاف قيلمغله نفسنی تعريف
ايدوب اضافت حصن ايله تعريفه احتياج قالميوب انجق حكم فی نه ايدوكين معرفته احتياج قالمشدر و بزدخی قريبا
فی ظرف ايچون اولوب حقيقت ظرفيت دخی متكلم جملهٔ عشره‌ده داخل اولمغله محتاج ايدوكنی بيان ايلديك
و بو مقامده دخی متكلم غيرلر كبی اهل حصندن اولمغله حقيقت ظرفله عمل مهما امكن ممكن اولور كذلك فی عشرة
من اهل بيتی ياخود فی عشرة من بنی ابی ديسه ينه متكلم و بشقه طقوز كمسنه آمن اولورلر زيرا مرادی بيت النسب
و كندو دخی جملهٔ اهل بيتدن محتسبدر وهم متكلم ابناء ابندن بريسيدر بو جهتلردن حقيقت ظرفله عمل ممكن
اولوب امان اهل بيت يا ابناء ابندن اون نفره حاصل و كندو دخی ايچلرنده داخل اولور و خيار تعيين وابستهٔ عهدهٔ امام
المسلمين در اما آمنونی فی عشرة من اخوانی ديرسه متكلم و قرنداشلرندن بشقه اون كمسنه دخی آمنلردر زيرا انسان
اخوهٔ نفسنده داخل و كندو نفسنك قرنداشی اولمق قابل اولمامغله كلامنده حقيقت ظرفله عملدن مانع اولان معنانی
تصريح ايتمش اولوب بو يله حقيقتله عمل متعذر اولان كلمه‌نك بر مجاز متعارفی وار ايسه تصحيح كلام ايچون اول مجازه حملی
واجب اولمق قاعده‌سی اوزره بو كلامده حرف فی بمعنی مع دردیو جزم ايتمك لازم ولازم بدر كذلك فی عشرة من ولدی
ديسه ينه انسان ولد نفسندن اولمق غير متصور و عشره‌يی متكلمك غيرلرندن تكميل ايلمك امر مقرردر بو وجه اوزره
آمنوا عشرة من اخوتی انا فيهم ياخود آمنوا عشرة من ولدی انا فيهم ديسه ينه امان متكلمدن غيری اون نفره دخی
احسان اولنور اما عشرة من اهل بيتی انا فيهم ياخود عشرة من اهل حصنی انا فيهم ديسه امان اون كمسنه‌يه حاصل
و متكلم دخی ايچلرنده داخل اولور و بيان فرق قريبا سبق ايلمشدر و اكر آمنونی فی عشرة من بنی يعنی اوغللرمدن اون
نفر ايچنده بكا امان و بر يكز ديسه كندو امانندن بشقه اوغللرندن اون نفر اوزره آمن و خيار تعيينی امامه متعين
اولور زيرا نفسنی امان ابناسندن حصه مند قيلمامشدر بو صورتده اولادلری يالكز ذكور ياخود اناثله مختلطين ايسه لر
امام المسلمين يالكز ذكور ياخود يالكز اناث ياخود مختلطلرندن فنقی عشره‌يی ديلرسه تعيين ايدر اما هيچ ذكوری يوغيسه
اول متكلم مستأمندن غيری جمله اولادی فیء اولورلر زيرا انجق اوغللری ايچون لفظ بنين ايله استيمان ايلمشيدی
و لفظ بنين اناث صرفه يه شامل اولمديغنی بز سابقده تبيين ايلديك سؤال اولنورسه كه مختلط اولدقلری وقتده
امام ديلرسه اناث صرفه‌دن اون عددينی تعيين ايدر ديو قريبا ذكر ايلديك چونكه اسم بنين اناث صرفه يه
غير متناول در امام ايچون آنلری تعيين ايلمك نيجه قابلدر جواب اولدر كه امام صورت مرقومه‌ده بنين اولان عشره‌يه
امان ويرميوب بلكه متكلم فی عشرة من بنی قوليله استيمان ايتمكله امام دخی بنيندن عشره‌يه اعطاء امان ايلمشدر
و حين اختلاطده بنات عشر بنيندن عشره عد اولنمغله امام ايچون انلری تعيين جائز اولور اما عدم اختلاطله
اناث صرفه اولدقلرنده بنيندن بعض اولمملريله امان دخی آنلره تناول ايلمز ولو كانوا بنين و بنات و بنی بنين و بنی بنات
يعنی صورت مفروضه‌ده اولادی بنين و بنات و بنی البنين و بنی البنات اولسه‌لر امام ايچون كرك اولاد و كرك اولاد
اولاددن فنقی عشره‌يی اختيار ايلسه سزاواردر زيرا اسم بنين خصوص امانده بنين صلبيه شامل اولديغی كبی
علی وجه الاستحسان بنی البنينه دخی متناولدر اكرچه نسخهٔ كتابده و بنی بنات واقع اولمشدر كه لكن بعض اصحابمز
نسخهٔ مذكوره غلط كاتبدر ديو تصريح و اصل تركيب قلب رذيله و بنات بنين اولمسنی تصحيح ايلديلر و بعض
آخرين دخی اسم بنين اولاد بنينه اطلاق اولنديغی كبی اولاد بناته دخی اطلاق اولنور ديو امام محمد رحمه الله تعالی دن
روايت خصاف اولمق اوزره باب ما يصدق فيه المستأمن ده ذكر ايتديكمز قولی ترجيح و نسخهٔ كتابی
تصحيح ايلديلر و بو بابده اخوه و اخوات حكم بنين و بناتده در انجق آمنونی فی عشرة من اخوتی يعنی اركك
قرنداشلرمدن اون نفر ايچنده بكا امان و بر يكز ديوب انجق اخوات صرفه‌سی و اركك قرنداشلرينك اوغللری
بولنسه جمله‌سی فیء اولورلر زيرا لفظ اخوه كرك اخوات صرفه و كرك بنی الاخوه يه كرك حقيقت و كرك مجاز بر وجهله
شامل اولمز اما بنی البنين بشقه در كه لفظ بنين آنلره مجازا شامل اولور كه ابن الابن بنات صرفه ايله مختلط اولسه
لفظ بنين جمله‌سنه متناول اولور و اكر فی عشرة من اصحابی ديسه عشره متكلمدن بشقه ايدوكی ظاهردر زيرا
انسانك اصحابی كندويه مغاير اولمغله فی كلمه‌سنی حقيقت ظرفده استعمالی متعذر در كذلك فی عشرة من رقيقی
ياخود فی عشرة من موالی ديسه ينه عشره غيره نكامدر و اكر امام المسلمين اهل حربدن بر فارسه نظر بعده
انت آمن فی عشرة من فرسانكم يعنی سن فارسلريكزدن اون نفر ايچنده آمن سين قوليله مبشر قيلسه مخاطب ايله

مطلب ان دخل داری هذه احد فعبده حر

مطلب فی عشرة من اهل بيتی اوبنی ابی

مطلب فی عشرة من اخوانی

مطلب يحمل علی المجاز التعارف عند تعذر الحقيقة

مطلب اذا اختلط اولاده من الذكور والاناث يتناول اسم البنين للاناث الصرفة

مطلب الاخوة والاخوات

مطلب فی عشرة من رفيق او موالی

بشقه طقوز كمسنه دخی آمن اولورلر زيرا مخاطب امامك تأمين اولنان عشره‌يی وصف ايلديكی صفت فارسده
مشترك و آنلردن بری قيلمق ممكن اولمغله حرف فی معنای ظرفده مستعملدر اما فارس مرقومه انت آمن فی عشرة
من الرجالة يعنی اون نفر پياده ايچنده آمن سين ديسه عشره مخاطبدن غيری اون پياده يه حمل اولنور زيرا مخاطب
فارس اولوب صفت عشره‌ده اولمامغله حرف فی بمعنی مع در و عكس مسئله دخی ينه اصل مسئله يه قياس اولنور
مؤلف رحمه الله دير كه الفاظ مذكوره انجق كلام ناسده متعارف اولان معنايه حمل اولنور يعنی الفاظ مذكوره‌ده
هر كسك فهمنه سبقت ايلين انجق ذكر ايلديكم معنالردر و اكر فی عشرة من بناتی ديوب بنين و بناتی دخی
اولسه امان بناتنه مخصوص اولور زيرا اسم بنات بر وجهله ذكوره متناول اولمز كذلك بنين ايله بنات بنينی
بولنسه ينه امان بنات بنينه خاص اولوب بنينه شامل اولماز زيرا اسم بنات بطريق المجاز بنات بنينه اطلاق اولنور
اما بو صورتده انجق بنات البنات بولنورسه آنلر اماندن حصه مند اولمزلر لكن بو قول منقول اظهر روايتينه
محمولدر كه اولاد بنات بابالرينه نسبت اولنوب انالرينه نسبت اولنمازلر كر مستأمن تقديم مقدمه ايدوب بنم بنات بناتم واردر
و بنات صلبيه‌لرم هالك اولمشلردر ديدكدن صكره آمنونی فی بناتی ديمش اوله تا كه بو مقدمه‌دن استيمانی انجق بنات
بنات ايچون ايدوكی ظاهر اولور و فهم مقصود كلامده دلالت حالی تحكيم شرعمزده اصل صحيح مستقيمدر
و اكر آمنونی فی موالی يعنی بكا عتقام ايچنده امان و بريكز ديسه و آنك عتقا و عتقاء العتقاسی مجتمعين اولسه‌لر
استحسانا بالجمله امان ايله متنعمين اولورلر زيرا اسم موالی كندو عتقاسنده حقيقتدر كه آنلری اعتاقله حكما احيا
ايلمشدر و عتقاء العتقاسنده مجازدر كه عتقاسنی آنلر ايچون ايجاب عتقه استيهال ايلمشدر و سابقده باب ما يصدق
فيه المستأمنده بيان ايلديك كه امان توسعه مبنيدر و امانله ثبوت حقن دمايه مجرد صورت لفظ احتياطا
كفايت ايدر و جمع الحقيقة و المجاز انجق محل واحدده جائز اولماز اما ما نحن فيه كبی ايكی محلده اولوب
معنای مجازی حقيقته ايراث نقصله مزاحم اولمديغی صورتده جائز كوريلور و مزاحمهٔ مز بوره اكرچه وصيتده واردر
لكن امانده بر طرفدر بونك نظيری حرمت عليكم امهاتكم آيت كريمه‌سيدر كه لفظ امهات جداته دخی شاملدر
اما آمنونی فی موالی ديوب هم كندو بی اعتاق ايلين مواليسی وهم كندونك اعتاق ايلديكی مواليسی مجتمع
اولسه‌لر لفظ مولی بين المعتق و المعتق مشتركدر ديو لفظ مرقومله امان فريقينی احاطه ايده‌مز زيرا معتق اعلی ايچون
طلب امانده مرامی مجازات انعامدر و معتق اسفل ايچون طلبدن مرامی ترحم و زيادهٔ اكرامدر و بونلر متغايران
متغايران ايكن اسم مشترك ايچون آنلری كلمهٔ واحده‌ده جمع و تحقيق وجهی اوزره عموم و شمول غير متصوردر
بو جهتله امان مذكور وصيت كبی احد فريقينه مقصور اولور انجق مجهول ايچون وصيت صحيحه اولمامغله
بو لفظله اولورسه باطله اولور اما مجهول ايچون امانك صحتنه بناء بو صورتده اعطاء امان قبلی مستأمنك نيتنه
اعتبار اولنوب طريق معرفت انجق آنك تعريفی اولمغله بو بابده تصديق اولنور و اكر اول مستأمن بن برنسنه يه نيت
ايتمش ايدم ديرسه استحسانا جمله‌سی آمنلردر لكن وجهی لفظ مشتركك عمومی دكلدر كه عموم مشترك ممنوعدر
بلكه احد فريقك امانی مجزوم و باعيانهم غير معلوم اولوب مستأمن و غير مستأمن اختلاط ايتملريله بيان سابق
اوزره تأمين جميعه‌له احتياط اولنور سؤال اولنورسه كه مجهولده ايجاب امان كلام امام ايله قائم ايكن مستأمن
برنسنه يه نيت ايتمدكده خيار تعيين عهدهٔ امامه منوط اولمق لازم ايدی جواب اولدر كه مشترك مجمله مغايردر
و بو بابده لفظ موجب الامان مجمل دكلدر كه بيانی اجمال ايلين امامه راجع اوله بلكه علی الانفراد فريقيندن
هر برينه محتمل اولمق اعتباريله مشتركدر و بو يله محلده موجب ايچون بيان يوقدر همان بونده بيان صيغهٔ كلامده
تأمل ايله نمايان اولور اولوجهله دخی وقوفی متعذر اولورسه مستأمن و غير مستأمنك اختلاطنه بناء تأمين جميعه‌له
احتياط اولنور نكته‌سی اولدر كه بيان مشترك انجق مقارنله اولور اما صكره‌دن عارضه‌له بيانی نسخ اولوب بيان
اوله مز بنا بر ين مستأمن مرقوم اكر حين تكلمده معتقلريمی يا معتقلريمی قصد ايتمش ايدم ديرسه مقارن كلامی ايله
بيان ايتمش اولور اما مقدما نيت ايتمش ايدم شمدی بر فريقی اختيار ايده‌يم ديرسه بيان اولميوب معنای نسخه راجع
اولور اول ايسه نسخه مالك اوله مز و اكر متكلم بن كندو اعتاق ايلديكم مواليمی قصد ايتدم ديوب امام دخی
بلكه بن انجق سنی اعتاق ايدن مواليكی قصد ايلدم ديرسه قول امام معتبردر كه صيغهٔ مشتركه ايله ايجاب امان
ايلين اولدر كورمزميسنكه مستأمن آمنی علی قريبی عباس بن عمر ديوب امام دخی آمنتك عليه قوليله
مساعده ايلسه لكن بو اسمله ايكی قريبی بولنسه مستأمن احدهمانی قصد ايتدم ديوب امام بلكه بن آخری قصد
ايلدم ديسه معتبر اولان قصد امامدر و اكر امام بن علی التعيين بريني قصد ايتمدم ديوب مستأمن دخی بنده قصد

مطلب فی عشرة من الرجالة

مطلب فی عشرة من بناتی

مطلب تحكيم دلالة الحال اصل فی شرعنا

مطلب فی موالی

مطلب الجمع بين الحقيقة والمجاز

مطلب المشترك بغاير المجمل

مطلب بيان المشترك انما يكون بالمقارن

مطلب علی قريبی عباس بن عمر

تعيين ايتدم ديسه آمن وغيرآمن تمييزلرى ممكن اولمامق وجهى اوزره اختلاط ايتملريله تأمين طرفين ايله احتياط اولنور امام مستأمن بن شونى قصد ايتدم ديوب امام دخى بن تعيين قصد ايتدم ديوب همان مطلبكه قصد اجابت قيلدم ديسه بونده امان مستأمنك قصد ايلديكى شخصه عمايان اولور زيرا امام ايجاب امانى كلام مستأمنه بنا ايدوب ارادهٔ مستأمنله دخى برىسى متعين اولمغله اول شخص جواب امامده دخى متبين كبى اولور واكر آمنى على عشرة من موالى الاسفلين يعنى بكا عتق ايلديكم مواليمدن اون نفر اوزره امان ويرديسه بونده خيار تعيين على عشرة من اهل حصنى مسئلهسى كبى مستأمنه مخصوصدر زيرا امان نفسندن صكره كلمهٔ شرط اولان على حرفنى ذكر ايله امان عشرهدن نفسنى حصه مند ايلمشدر كذلك على ابن عمى ديوب ايكى ابن عمى بولنسه ينه تعيين خيارانكا منوطدر واكر على ابن عمى زيد بن عمرو ديوب بو اسمله ايكى ابن عمى بولنسهقده امام ومستأمن عدم قصد تعيينده اجماع ايلسهلر ايكيسيده آمن اولورلر زيرا اسم ونسبله تعريف اشارتله تعريف كبيدر و بولفظله اكرچه امان احدهما متعين لكن بزه غير متبين اولمغله مستأمن وغير مستأمن اختلاط ايلمشدر امابالكز على ابن عمى صورتندهامانى منكر مجهولده ايجاب ايتمكله انجق خيار تعيين ايله حصه ياب اولور كورهمزميسنكه عبيدندن برينى بعينه اعتاق ايدوب صكره تمييزى ممكن اولميان وجه اوزره عبد مرقوم غيريلر ايله اختلاط ايلسه خيار تعيينده مالك اولهمز مترجم فقير ديركه بو مقامده سوق كلام آنى ايذان وافهام ايدركه صورت مزبورهده معتق وغير معتق اختلاط ايتمكله جملهسنى تسويهٔ حكم عتقله احتياط اولنه نتهكيم مسئلهٔ امان بو وجه اوزره بيان اولنمشدر لكن امانده اعطاء امان ايلين ذاته ضرركلى اولميوب بلكه بعضا نفع جلى مترتب اولمغله احتياط مرقوم آنده مناسبدر اما عتقده مولالرينه ضرر عظيمى موجب ايكن مجرد احتياط ايچون اول ضرره تحمل نامناسبدر وظاهر كتابدن فهم اولنان تسويهٔ حكم عتقدهاحتياط دخى كتب فقهيهده بولنمشدر همان بولنان لاجل الاحتياط وطىء واستخدامدن امتناع ايلمكدر و بومسئلهنك كتاب البدايعده تفصيلى واردر وانده بو كتابده سلب اولنان خيار تعيينى اثبات دخى مذكوردر و بو كتابله بينلرين توفيق دخى قابلدر لكن بحث طويل اولديغندن ذكرينى بر طى ايلديك مراد ايلين كتاب مرقومه مراجعت ايلمه ينه صد ديمزه كلهايم اما احد عبيدينى بلا تعيين اعتاق ايلسه خيار تعيينه مالك اولور واكر آمنونى فى عشرة انفس من بنى يعنى بكا اوغلرمدن اون عدد نفوس ايچنده امان ويريكز ياخود على نسخة فى عشرة بنين من بنى يعنى اوغللرمدن اون عدد اوغول ايچنده ديسه اكرچه بو مسئله مقدما ذكر اولنمشدر لكن بونده اون عدد بنات صرفهيى تعيين ايلمك امام ايچون جائز اولماز زيرا انجق بنين اولان عشره ايچون ايجاب امان ايلمشدركه اناث صرفهيه شامل دكلدر اماسبقت ايدن فى عشرة من بنى مسئلهسى بشقهدركه آنده امانى بنيندن اولان عشره ايچون ايجاب ايلمشيدى اناث صرفه دخى ذكور ايله اختلاط صورتنده ابتهبنيندن عد اولنور واكر آمنونى على موالى ديوب انجق موليات معتقاتى بولنوب ذكوردن مولاى معتق بولنماسه بطريق الاستحسان متكلم ايله نائلهٔ امان اولورلر اكرچه مقتضاى قياس موالى وسبقت ايدن اخوه و بنين اناث صرفهيه عدم تناولده مساوى اولاقدر لكن جناب مؤلف رحمه الله تعالى طريق استحسانه سلوك ايلديكى دميشدركه اهل لغت اسم موالىنك اناث صرفهيه اطلاقنى جائز كوروب تعبير مولياتى تكلفدن عد ايدرلر حتى معتقاته دخى معتقين مثللو هن موالى بنى فلان ديرلر ومداول لفظى بيلمكده عرفه اعتبار اولنور بناء عليه لفظ موالى وصيت وامانده اناث صرفهيه شامل اولوب اخوه و بنين متناول اولماز والله اعلم

باب الامان على غيره ما يدخل فيه وما لا يدخل وما يكون فداء وما لا يكون

يعنى مستأمن سائر اهل حرب ايچون طلب امان ايلدكده آنده داخل اولوب اولميان وحين استيمننده ذكر ايلديكى اجناس اموال فداء نفسى اولوب اولميان مسائل فرعيه ودلائل اصليه درمؤلف والاشان جزاه الله بكل احسان حضرتلرى ديركه محصوريندن بركمسنه مسلمينه التجا بر له افتح لكم الحصن على ان تؤمنونى على فلان رأس الحصن يعنى سزه باب حصنى فتح ايده رم بكا رئيس حصن اولان فلان اوزره امان ويريكز شرطله ديوب مسلمين دخى اسعاف مرتجى ايلسهلر اولدخى فتح ايلسه متكلم ورئيس آمن اولورلر زيرا فتح حصن اوزره نفسى ورئيسى ايچون شرط امانى تصريح ايلمشدركه امانى نفسنه ضمير متكلم ايله ورئيسه دخى اسمنى تصريحله نسبت ايدوب شرط ايچون اولان على كلمهسنى اكا وصل ايلمشدر كذلك انا آمن على فلان رأس الحصن ان فتحت الباب يعنى بن رأس حصن اولان فلان شرطى اوزره آمنم فتح باب ايدرسم ديو مواعده ومسلمين دخى نعم قوللريله مساعده ايلسهلر ينه ايكيسيده آمن اولورلر زيرا لفظ نعم بنفسه مفهوم المعنى اولماغله

موضع جوابده ذكر اولندقده اعادهٔ خطاب منزلهسنده اولوب اكا مسلمين آمناك على فلان رأس الحصن على ان نفتح الباب يعنى سكا رأس حصن اولان فلان شرطى اوزره امان ويرديك سن فتح باب ايتمك شرطى اوزره ديمشلر كبى اولور وقول مذكورلرى امناك على اهلك وولدك ياخود على اهلك ومالك على ان تفتح الحصن قوللرى منزلهسنده اولوب ينه ايكيسيده آمن اولورلر كذلك اعقدوا الى الامان على فلان يعنى بنم ايچون فلان اوزره عقد امان ايديكز ديسه ينه ايكيسيده آمن اولورلر كذلك اجعلوا الى الامان على فلان يعنى بنم ايچون فلان اوزره ايجاد امان ايديكز ديسه هم نفسى وهم فلان ايچون اشتراط امانى تصريح ايتمكله ايكيسيده آمن اولورلر اما بوندن اول كچن بابده آمنوالى عشرة مسئلهسى بشقهدركه آنده نفسى ايچون تناول امانى تصريح ايتمشدركه تقدير كلامى آمنوا الاجلى بنم خاطرم ايچون امان ويريكز ديمكدر بو صورتده امانى نفسنه نسبت قيلميوب بلكه عشرهٔ منكره ايچون التماس امانله شفاعت ايتمش اولور وكثيرا ما شفيع اولان كسنه شفاعت ايلديكى نسنهدن حصهمند اولماز اما معناى معهود بو مقامده ناموجوددركه اعقدوا الى الامان واجعلوا الى الامان قوللرى امانى نفسنه نسبتده صريحدر وهم كلا بو قوللرينى شفاعته حمل ايلسك على فلان قولنده على كلمهسنده فائده قالميوب بلكه تقدير كلامى همان اعقدوا ياخود اجعلوا الاجلى وبشفاعتى الامان لفلان ديمك اولور كلمهٔ على ايسه شرط ايچون اولوب صريحا لفظ على ذكر اولندقده البته اعمالى لازمدر واعمالى انجق نفسى ايچون التماس امانى مشروط وامان فلانى اكا شرط قيلمغله حاصل اولور اما آمنوالى عشرة مسئلهسنده كلمهٔ على غيرمذكوردر واكر عاقدونى على الامان على رأس الحصن يعنى رئيس حصن اوزره امان شرطى اوزره بنمله معاقده ايديكز ديسه رئيسلرى امين ومتكلم فىء مسلمين اولور زيرا نفسنه عقدى نسبت ايدوب امانى ايتمهشدر وچوق كره مباشر عقد فائدهٔ عقددن حصهمند اولهمز خصوصا عقد امان كبى عقودده كه آنده حقوق عقد عاقده متعلقه اولميوب من له العقده نسبتى لازمه اوله كورمزميسنكه مسلمين عاقدونى الامان على الرأس ان فتحت يعنى فتح باب ايدرسك رئيس حصن اوزره سنكله عقد امان ايلديك ديسهلر امان انجق رئيسه شامل اولوب متكلمه متناول اولماز زيرا معاقده وزن مفاعله اوزره دركه آنده متكلمه انجق عقد مضاف اولوب معقود اولان امان مضاف اولماز و بو ايكى مسئلهده انجق رئيس برأسه آمن اولوب عيال ورفيقى داخل اولماز زيرا بو امان فتح باب وتمام قهردن صكره حاصل اولمغله اوزرنده اولان لباسندن غيرى داخل اوله مز واكر عاقدونى الامان على فلان يعنى فلان اوزره امانى بنمله معاقده ايديكز ياخود اكتبوا الى الامان على فلان يعنى فلان اوزره امانكزى بكا كتب ايديكز ديو استرحام مسلمين دخى نعم قوللريله مواعدهٔ انعام ايلسهلر امانه انجق فلان واصل اولوب متكلم نائل اولهمز زيرا مسئلهٔ ثانيهده انجق امان فلانى كندويه تحريرلرين التماس ايلمشدر ومكتوب اليه اولان كسنه كاهيجه منافع مكتوبدن حصهمند اولهمز وبونكله قريبا حكمى ذكر اولنان عاقدونى مسئلهسى برابردر و بعض نسخ كتابده الى موضعنده لامله اكتبوالى الامان على فلان يعنى بنم ايچون فلان اوزره كتب امان ايديكز واقع اولمشدر لكن نسخهٔ مرقومه واوجمله لام ايله الى ميانندهواقعه اولان الفيتك برينى حذفله غلط كاتبدر زيرا اكتبوالى الامان قولى اجعلوالى الامان قولى كبيدركه بونده دخى امان مكتوبك نفسنه اضافتنى تصريح قيلمشدر بو جهتله اكتبوالى نسخهسى صحيح ايدوكى عندعزده واضح وصريحدر واكر اعقدوالى الامان ياخود عاقدونى على الامان على عيالى ياخود على ولدى ياخود على مالى ياخود على قراباتى ديسه اوزرينه اشتراط عقد امان ايلديكى جميع نفوس ونفائس ايله نفسى دخى آمن اولورلر هله اعقدوالى مسئلهسى سبقت ايدن استدلال اوزره وارستهٔ قيد اشكالدر اما عاقدونى مسئلهسى قريبا ذكر اولنديغى اوزره مقتضاى قياس نفسى امانده داخل اولمامقدر زيرا نفسنه عقدى نسبت قيلوب امانى قيلمامشدر لكن بو بابده ايكى وجهله استحسان واكا دخى امانله احسان اولنمشدر وجه اول اولدركه كلامنده نفسى ايچون اشتراط امان ايلديكنه دلالت واردر زيرا اولاد وعيالنه شرط اماندن مقصودى آنلرى مدحبوتله ابقادر و بقالرى انجق مقدما مؤنتلرين رؤيت ايتديكى مثللو بعد اليوم رؤيت ايتمك اوزره كندوك بقاسنه منوط و بقاسى انجق تناول امانه مربوطدركه قتل يا استرقاق اولنسه بعد اليوم مؤنتلرين رؤيت ايده مز ومعناى مذكور على مالى قولنده دخى اظهردركه مال ايچون طلب امانده ملكنده قالوب حوايجنه صرف ايتمكدن غيرى غرض يوقدر و بو غرض دخى انجق نفسنه ثبوت اماندن صكره حاصلدر وجه ثانى اولدركه متكلم مسفور عقد مزبورده طرف آخردن سفير دكلدركه مال نفسى اوزره عقد امان ايلين انجق نفسى ايچون عامل

اولوب طرف غیردن سفیر اولماز وعیال واولاد دخی بویله درکه آنلر ایچون استیماندن مرامی مصالحنه قیام
ایتملر ایچون آنلره احتیاجندن ناشی تخلیصلرینه اهتمام یاخود اظهار شفقت ایچون خلاصلرین التزامدر و بو معنالر
حق نفسنده دخی اظهردر بو جهتله کلامنده نفسی ایچون بطریق الدلالة طلب امان متحقق اما قریبا سبقت ایدن
عاقدونی مسئله سی بو معنایه ناموافقدر حتی عاقدونی علی الامان علی عیال فلان یاخود علی ولد فلان دیسه کلامنده
نفسی ایچون طلب امانه دلیل بولنمامغله کندودا خل امان اوله مز زیرا عیال غیرک بقالری کندو بقاسنه وکندو
بقاسی دخی عیال غیرک کندو مصالحنه قیامنه متعلق اولمامغله بو قوللری علی رأس الحصن قولنه مساوی
اولور لکن مؤلف رحمه الله بو مسئله ده اکرچه عیال وولدک دخوللرین ومتکلمک عدم دخولن بیان ایلدی اما
اول عیال وولد کندویه نسبت اولنان شخص فلانی امانده داخل اولوب اولمادیغن اعلان ایتمشدر انجق
استحسان ایچون ذکر ایلدیکی ایکی وجهدن وجه اول اوزره دخولی متحقق زیرا عیال فلانک حالت اصلیه لری
اوزره بقالری البته بقاء فلانه متعلقدر ووجه ثانی اوزره عدم دخولی لازم زیرا متکلم فلانک اولاد وعیالنه رحم
وشفقت اظهاری نفس فلانه دخی اظهارینی غیر مستلزمدر صکره مؤلف رحمه الله وجه اخیری توضیح
وتقریر ایدوب دیمشدرکه قچان رئیس حصن عاقدونی الامان علی اهل مملکتی یاخود علی اهل بیتی دیو مملکت
وبیتی نفسنه نسبت ایده رک تکلم ایلسه جمیع ناس کلام مزبوردن مرادی بنم مملکتنده تصرف وتمتع واهل
بیتی ایله تعاون وتمتع اوزره ابقاء نفسی ایدوکنی فهم واعتقاد ایدرلر و مطلب مذکور نفسی ایچون ثبوت امانه
منصوردر واکر اعقدوالی الامان علی اهل حصنی علی ان افتحه لکم یعنی بنم ایچون اهل حصنم اوزره
عقد امان ایدیکز سزه فتح باب ایتمک اوزره دیسه نفسی واهل حصنی بالجمله امانده داخل لکن امان انجق
نفوس انسانه شامل اولوب سائر اموال واسلحه وکراع وامتعه جمله سی فیء اولورلر زیرا ثبوت امان انجق بعد الفتح
واقع اولمغله دخول اموالی مستتبع اوله مز کورمزمبسنکه امان مرقومی فتح بابنه مجازات ایچون شرط ایلدیلر
بو صورتده حصنده بولنان مجموع نفوس واموالی تناول ایلسه مسلمین ایچون فتح بابده قطعا فائده قالماز ایدی
بوندن ظاهر اولدیکه شرط اماندن محصوللری انجق استغنام امواله وصولدر وهم اشتراط فتح بابده اکا دلیل
واردرکه آنلره تناول امان حصنلرنده تقریر واسکان اولنمامق اوزره در واموالک امانده ادخالی انجق اقامته
قدرتلری ماله توقف ایتدیکندندر معنای اقامت منعدم اولنجه دخول اموال دخی منعدم اولور واکر
اعقدوالی الامان علی اهل حصنی علی ان ادلکم علی الطریق الی موضع کذا یعنی بنم ایچون اهل حصنم
اوزره عقد امان ایدیکز سزی شویله بر موضعه موصل اولان طریق اوزره دلالتم اوزره دیو استیمان ومسلمین
اعطاء امان ایدوب اولدخی فتح حصنه شایان اولسه حصنده بولنان اشیا وانسان بالجمله داخل امان اولورلر
زیرا بونده شرط امان دلالت اوزره جاری اولوب فتح باب اوزره اولمامشدر کلامنده دلیل واردرکه دلالتی انجق
اهل حصنی ایله حصننده قراره تمکن واقتدار ایچوندر بو مقوله امانده دخول اموال نمایاندر کذلک اعقدوالی
الامان علی اهل حصنی علی ان تدخلوه فتصلوا فیه یعنی بنم ایچون اهل حصنم اوزره عقد امان ایدیکز
سزلر حصنه کیروب ایچنده نماز قیلمکز اوزره دیسه بنه مسلمین ایچون نفوس واموالدن قلیل وکثیر برنسنه یه
تعرضلری حلال اولماز زیرا کلامنده فائدۀ فتح باب صلوة اولوب اهل حصنی ازعاج وتنفیر اولمدیغنی تصریح
وتقریر واردر واهل اسلام حصون اهل حربده اداء صلوته رغبت واهتمام ایدرلر تاکه بو خبر شایع
وقلوب مشرکینه رعب وهراس واقع اوله یاخود سکانی عبادت اوثان ایتدکاری مکانده بونلر عبادت رحمان
ایده لرکه مکان عبادت یوم مشهود قیامتده مؤمن ایچون شاهد و بو معناده اثر دخی واردر واکر آمنونی علی
اهل الحصن علی ان تدخلوه یعنی بکا اهل حصن اوزره امان ویریکز حصنه دخولکز شرطی اوزره دیوب
غیری نسنه سویلمسه امان مذکور ناس اوزره مقصوردر زیرا دخول حصنک فائده سی اغتنام ایدوکی
ظاهر وماعداسی محتمل غیر متبادردر ومحتمل ظاهره مقاوم اولمامغله وجه محتمل تصریح اولنمدقجه کلامی
ظاهرینه حمل ایتمک لازمدر و مؤلف رحمه الله تعالی بو محلده بعض هذا قریب من بعض ولکن هذا علی
مایقع علیه معانی الکلام یعنی بو الفاظ امانک بعضیسی بعض آخره قریبدر لکن بیان ایتدیکمز احکام
معانی کلامنه اوزره واقع ایسه آنک اوزرینه اجراسی التزام اولنمشدر قولی ایله بو معنایه رمز وایما قلنمشدر واکر
افتح الحصن علی ان تؤمنونی فی اهل حصنی یاخود مع اهل حصنی یاخود واهل حصنی یعنی باب حصنی
فتح ایده رم بنی اهل حصنم ایچنده یاخود اهل حصنم ایله برابر یاخود بنی واهل حصنمی امین قیلمکز شرطی اوزره

دیسه اشبو اقوالک برنده اموال امانده ادخال اولنماز زیرا سلامت مالارین قید ایتمیه رک نفسلری ایچون اشتراط امانلری
فتح بابلرینه مجازات احسانندر واکر افتح الحصن علی ان تؤمنونی علی الف درهم یعنی حصنی فتح ایده رم
بنی بیک درهم اوزره امین قیلمکز شرطی اوزره دیسه کندو امین وجمیع مالی فیء مسلمیندر انجق آنک ایچون بیک درهم
واردرکه امام قنغی محلدن دیلرسه اکا انعام ایلر زیرا فتحنه جزاء وفاق اولمق اوزره امان نفسی ایله بیک درهمی
علی الاطلاق شرط ایلمشدر و بویله امانده مالی داخل اولمیوب همان فتح بابنه عوض شرط ایلدیکی بیک درهم
داخل اولورکه فتح باب ایتدکده عوض مشروط اکا اعطا قیلنور کذلک افتح الباب وتؤمنونی علی الف درهم
دیسه واو بمعنی الحال اولمغله فتح باب ایده رم بیک درهم اوزره سزلر بکا امان ویرمکز حالنده معناسنه اولوب
بنه بیک درهم شرط اولوب عورتنه انت طالق وانت مریضة دیمک کبی اولور اما افتح الحصن وتؤمنونی
علی الف درهم من مالی یاخود علی ان تؤمنونی آه دیسه انجق مالندن بیک درهم اعطا و باقیسی غنیمتده ابقا
اولنور ومالی بیک درهمه وافی دکل ایسه موجودندن زیاده نسنه اعطا قیلنماز زیرا تعبیرم قومدن بیک درهمی
نفسی ایچون عوض قیلمادیغی معلومدرکه من مالی قولی ایله بیک درهمی نفسنه مضاف قیلمشدر وکندو مالی
فتح بابندن عوض اولمغه صالح اولمیوب بلکه نفسی کبی مالندن مقدار مرقومه دخی امان ویریلور لکن اول مقدار
مقدار اوزره زیاده متصور اولماز اما مسئلۀ اولی بشقه درکه آنده الف مسمایی مسلمین ایچون نفسی اوزره شرط
ایلدیکی منفعت فتح الباب مقابله سنده اطلاق ایتدیکندن عوضه الحاق اولنوب شول اجیر حکمنده اولورکه
اعمل لک هذا العمل علی درهم دیمکله عقد اجاره ایلیه اما اعمل لک هذا العمل علی درهم من مالی دیمش اولسه
بو عقدی اجارۀ صحیحه اوله مز وصورت مفروضه ده مال موجودی دراهم اولمیوب عروض اولسه اکا عروضندن
بیک درهمه مساوی اوله جق نسنه ویریلور زیرا من مالی دیمکله مشروط امانی مالندن برجزء قیلمشدر وجمیع اموالی
وصف مالیتده متحد اولمغله جنس واحد عد اولنور اما علی الف درهم من دراهمی دیمش ایسه دراهمندن
برقطعه سنی مشروط امان قیلمش اولوب دراهمی بولنمازایسه امان مرقوم محلنه مصادف اولمیوب لغو محض اولور
بونک نظیری مسئلۀ وصیتدرکه اوصیت لفلان بالف درهم من مالی دیسه دراهمی بولنمسه ده مالندن
بیک درهمه مساوی نسنه ویریلور اما بالف درهم من دراهمی دیسه ودراهمی بولنمسه نسنه ویریلمز
بعده مؤلف والاجتهاد بو محلده ایراد ایدوب دیرکه اکر سائل سؤال ایدرسه که مسئلۀ مفروضه ده علی الف
درهم من مالی نیچون مالندن اخذ ایده جکی بیک درهمه حمل اولنور مسلمینه اعطا ایده جکی بیک درهمه حمل اولنماز
تاکه امان نفسی عوضنده نفسی اوزره هم فتح باب وهم اعطاء الف درهمی شرط قیلمش اوله جوابنده دیرزکه بو معنایه
حمل اولنسه شرط اعطا لغو محض اولورکه فتح باب ایتدکدنصکره شرط اعطایی ذکره حاجت اولمیوب البته جمیع
مالی فیء اولور بوندن معلومدرکه مرادی مالندن مسلمینه ویره جکی بیک درهم اولمیوب بلکه مالندن بیک درهمی
بطریق الامان نفسنه سالم وزیاده سی مسلمینه غنائم اولمقدر کورمزمبسنکه افتح الحصن علی ان تؤمنونی علی رقیقی
یاخود علی مالی یاخود علی سلاحی دیسه اقوال مذکوره سی انجق نفسی ایله برابر اشیاء مزبوره سی ایچون طلب امانه
حمل اولنور بو مسئله ده علی الف من مالی قولی دخی بویله در واکر افتح الحصن علی عشرة ارؤس من الرقیق یاخود
علی عشرة افراس دیوب رقیق وافراسی نفسنه مضاف قیلماسه همان علی الاطلاق علی الف درهم قولی منزله سنده
اولوب عشرۀ مذکوره فتح بابندن عوض قیلنور زیرا رقیق وافراس دراهم کبی مال اولمین منافعدن دخی عوض اولمغه
صالحدر وفتح باب دخی منافع مذکوره دندر بو صورتده اول رقیق وافراسی نه محلدن ویرسه لر جائزدر اما من رقیقی یاخود
من کراعی قولی بشقه درکه تفصیلی قریبا سبقت ایتمشدر واکر فتح حصنی شرط ایتمیوب بلکه آمنونی حتی انزل
الیکم علی الف درهم یاخود علی الف من مالی یعنی بکا امان ویریکز تاکه سزه نزول ایده یم مطلقا بیک درهم
اوزره یاخود مالمدن بیک درهم اوزره دیو استیمان ومسلمین اعطاء امان ایلسه لر بو ایکی صورتده مسلمینه بیک درهم
ویرمک متکلم اوزره واجب اولور زیرا التماس ایلدیکی امان مقابله سنده مسلمین ایچون فتح باب کبی بر منفعت شرط
ایتمدیکندن معلومدرکه ذکر الف ایله مرادی امان نفسی مقابله سنده مسلمین ایچون آنی عوض قیلمقدر وحکم
مقررده اطلاقله نفسنه اضافتی برابردر و بو معنی ظاهردرکه اول مستأمنک نزولی ایله مسلمین حصن ایچنده اولان مالنه
وصول بوله مزلرکه مسئلۀ سابقه مثللو مالندن بیک درهمده التماس امانه دلالتی نمایان اوله اما اشتراط عوضه محمول
قیلنسه مسلمین ایچون فائده سی مأمولدر ومسئلۀ سابقه بویله دکلدر کذلک آمنونی حتی انزل الیکم علی عشرة
ارؤس من الرقیق یاخود من رقیق دیسه بنه نفسنه فدا قیلدیغی عوضه محمول اولوب مسلمینه اداسی لازم اولور

واكر بو مسئله ده على اهلى اوولادى اومالى ديسه بو صورتده هم نفسى وهم بونلردن نزولنده استصحاب ايلديكنك جمله سى آمن اولوب برنسنه اعطاسنه ضامن اولماز زيرا اهل وولدى مال اولمدقلرندن بشقه انسان آنلرى نفسنه فدا قيلمق خلاف عادت بلكه نفسنى آنلره فدا قيلمق مقتضاى طبيعتدر بوندن عياندركه مرادى آنلر ايچون نفسى ايله برابر التماس اماندر وصورت ثالثه دخى بويله دركه على مالى قولنده مال على الاطلاق ذكر اولنوب جنس ووصف وقدرى مجهول اولمغله فدايه صلاحيتدن معزولدر وهم انسان حسب العاده جميع مالنى نفسنه فدا قيلمزكه جوعله هلاكنه بادى اولور واكر آمنونى على رقيق على ان ازل يعنى بكا رفيقم اوزره امان ويريكز بن سزه نزول ايتمك اوزره ديسه نفسى وبرابر نازل اولان رقيق آمنلردر اما على نصف رقيقى ديسه فدايه مجهول ومسلمينه اداسى لازم اولور اكرچه بين القولين باعتبار حقيقة المعنى بر فرق معنى يوقدر لكن تفريق مذكورده مدار عرف ناسه اعتباردركه اوبله محلده انسان معيتنده اولان بعض اشياسنى نفسنه فدا قيلركه بقيه اشياسى ايله امن وسلامتله تعيش ايده يوقسه يانده اولان جميع اشياسنى نفسنه فدا قيلماز بناء عليه مالك نصفنى ياخود مالندن بر جنسك نصفنى ذكر ايلدكده احتمال غالب اولدركه مرادى آنى فدادر اما جميع مالنى ياخود مالندن بر جنسك جميعسنى ذكر ايلدكده احتمال غالب اولدركه مرامى نفسى ايله برابر مالى ايچون دخى امانه طالب اولمقدر واكر زوجه وولدى مثللو مال اولميان ذواتى ذكر ايلسه كركسه آنلردن بعض عدد معينى وكركسه مجموع جماعتلرين ذكر ايلسون غالب احتمال مرادى فدا اولميوب آنلرى امانده ادخالدرهمان آمنونى على فلان ديمكله انسان اخرى ذكر ايتمك منزله سنده اولوب بو صورت فلانى نفسنه فدايه مصروف اولميوب طلب امانه صرف اولنديغى كبى مسئلهٔ مرقومه دخى اكا صرف اولنور وبيان مشروح اوزره آمنونى على عشرة من رفيق حتى انزل يعنى بكا رفيقمدن اون عدد اوزره امان ويريكزتا كه سزه نزول ايدم ديسه بو قولى فدايه حمل اولنور بو صورتده مال وزوجه سبيله نزول ايدرسه آنلر بالجمله فئ اولورلر زيرا بيان اولنديكه امان نازلده اوزرنده بولنان لباسندن ماعداسى داخل اولماز كورمزميسنكه بغير فداء امانده اموال وعيالى داخل اولمازايدى فدا ايله امانده دخى داخل اولمازلكن نزولنده فداسنده شرط ايلديكى مثللو نسنه لرى برابر انزال واوزرينه شرط ايلديكى فدا ايچون بونلرى كتوردم ديو عرض حال ايلسه بونده مقتضاى قياس اول نسنه لر فئ اسلام واوزرينه فداء آخر الزام قيلمقدر زيرا امانى بعد النزول اولوب معيتنده اولان ماله تناول ايتمكله مال مزبور فئ مسلمين اولدقدنصكره التزام ايتديكى فدايى فئ مسلمين ايله ادايه قادر اوله مز لكن مؤلف والاشان سالك طريق استحسان اولوب مال مصحوب فداسندن محسوب اولوردى زيرا التزام ايلديكى فدايى انجق مالى ايله ادايه قادر اولور وعند المسلمين مالى يوقدر كه بعد النزول آندن اداقيله پس بو مقدار ايله نازل اولمسه اداء فدايه مقتدر اوله مز بو جهتله اوزرينه فدايى شرط ايتمسوز اول مالى كتورمكه طرفيمزدن تسليط حكمنده اولور نته كيم مكاتب اوزره بدل كتابتى شرط ايلمك مولاسندن آنى اكتسابه تسليط ويد وكسبنه تمليك عد اولنور قالديكه اوزرينه شرط اولنان اون رأس ايكن اون بر رأس كتورسه مسلمين ايچون اون رأسنى فدا وواحد باقى بى فئ اولمق اوزره اخذ ايتملرى جائزدر زيرا استحسان فدايه احتياجى مقدارنده احسان اولنوب زياده سنده قياسله عمل اولنور كذلك يكرمى رأس كتوروب بونلردن اون دانه سنى انتخاب ايده سز ديو كتوردم ديسه ينه باعتبار القياس جمله سى اخذ واختلاس اولنور واكر التزام ايلديكى رقيق كتورميوب مالدن جنس آخر ايله كلوب مرادم بونى صاتوب قيمتنى سزه ويرمكدر ديسه بطريق الاستحسان قولى يمينى ايله قبوله شايان كوريلور زيرا رقيق مطلقا مال اولميان نسنه لرك عوضنده عين ايله قيمتى بينلرنده تردد اوزره ثابت والتزام ايدن قنقيسنى كتورسه جواز قبولى مثبت اولوب فداء مطلوبله مال مصحوب ميانلرنده باعتبار المالية ثبوت مجانست تحقيق اولنمغله قولنده تصديق اولنور لكن تفصيل سابق انجق اطلاق اوزره على عشرة ارؤس من الرقيق ديديكى صورته لاحقدر يوقسه نفسنه اضافتله من رقيقى ديوب بعده رقيق برينه دراهم كتورسه دراهمى فئ اولوب ينه فداء ملتزم ايله مطالبه اولنور زيرا رقيق نفسنه نسبتله تبيين وآنلرى شورقيقلر ديو اشارتله تعيين ايتمش كبى اولمغله آندن مكان اعيانده اخذ قيمت مشروع اولماز حتى بو صورتده اهل حصن اول رقيقلرى استصحاب وترفيقه مانع اولديلر آنك ايچون قيمتلرينى كتوردم ديسه تصديق اولنماز زيرا كتورديكى دراهم داخل غنائم اولدقدن صكره آنى فداسنه محسوب قيلمقده مسلمين اوزره مصدق اولمازلكنه سى اولدركه اهل حصن رقيقله نزولدن آنى منع ايده جكلرينى مسلمينه افاده واولوجهله قيمتلريله نزوله اذن واجازتلرين استفاده قبل النزول حقنده ممكن الحصول ايكن ترك واهمالله قصور انجق كندو طرفندن ظهور ايلمشدركه بويله استيذان ومسلمين دخى اذن ورخصتلرين

مطلب اشتراط بدل الكتابة تسليط له على الكسب

ايذان ايتمش اولسه لر ايدى كتورديكى دراهم فدايه محسوب اولوب غنائمده ادخالى مطلوب اولماز ايدى وقچان برقلعه نك صاحبى آمنونى على قلعتى ياخود على مدينتى على ان افتحها لكم يعنى بكا قلعه م ياخود مدينه م اوزره امان ويريكز سزه فتح باب ايتمك اوزره ديسه نظر اولنور اكر مقدما صاحب القلعه بن سزه قلعه مى ياخود مدينه مى فتح ايدرسم قورقارمكه هدم ايده سز ديوب مسلمين دخى قلعه ومدينه ك اوزره آمنسين ديمك مثللو مرادى انجق قلعه ومدينه نك عينى ايدوكنه دلالت ايدر ميانلرنده بر كلام جريان ايلمش ايسه امان مذكور انجق قلعه ومدينه اوزره جارى اولوب ايچلرنده بولنان نفوس واموالهسارى اولماز زيرا كلام مطلق سبقت ايدن دلالت حالله مقيد اولمق امر محققدر ومسلمين اعطاء امانله انجق فتح بابنه قصد مجازات ايلمشلردر وفتح بابدن مرا ملرى انجق استغنام ونفوس واموال امانده داخل اولسه لر فوات مرام مالا كلامدر بو جهتله امان تسميه ايتديكى نسنه لره خاص ايدوكى عياندر انجق صاحب القلعه جمله مالى واولاد وعيالى ايله آمن اولور زيرا قلعه سى اوزره استيمانى آنده تمكن استقرار ايچوندر وتمكنى اشياء مزبوره يه موقوفدر حكم مرقومده آنك حالى دار حربه تجارتله كلن مستأمنك مقدما ذكر وتفصيل اولنان احوالنه شبيه ومشالدر واكر ميانلرنده كلام سابق كبى تخصيصه دلالت ايدر نسنه جريان ايلممش ايسه اكرچه بالنظر الى القياس جواب سابق بونده دخى اعدل مقاسدر زيرا فتح بابدن مرام استرقاق واستغنام اولوب لفظ قلعه ومدينه ده ايچنده بولنان اهل وامواله دلالت ايدر كلام يوقدر واحتمالدركه قلعه ومدينه مسقط رأسى ومسكن آبا واجدادى ايكن قلعه سنى قلع وتخريب ومدينه سنى احراق وتخريب ايدرلر ديو خوفه ذاهب وبو لفظله استيمانده اهل واموالك ابقاسنى ايستميوب انجق قلعه ومدينه سنك ابقاسنه طالب اوله لكن بطريق الاستحسان لفظ مرقوم قلعه ومدينه وايچلرنده بولنان جميع نفوس واموال امان وعرف ناس دخى بو دعوايه برهاندر زيرا مدينة عامرة ياخود قلعة حصينة دينلدكده كثرت سكانله عمارت وحصانتى فهم اولنوب بيوت وجدرانى ملاحظه اولنماز كورمزميسنكه آمنونى على مملكتى على ان افتح لكم القلعة ديسه بو لفظدن مملكتنده بولنان نفوس واموالك جميعا امانى فهم ايتمزلرمى وهم مقصودى قلعه ومدينه سى كندويه كالاول باقى وكندو دخى كما كان آنده تصرف اوزره مستبقى اولمقدر وبو مقصود انجق بالجمله دخول امانله وجود بولور وقچان اهل حصندن بركمسنه بالاى حصنه اشراف بعده افتح لكم على ان تؤمنونى من مالى على الف درهم يعنى سزه فتح ايده رم بكا مالمدن بيك درهم اوزره امان ويرمكز اوزره ديمكله استعطاف ايلسه اكا على ان تؤمنونى على الف درهم من مالى مسئله سى كبى مالندن بيك درهم بطريق الامان لا بطريق العوض اعطا قيلنور زيرا من مالى كلمه سى تقديم وتأخيرده الف درهمى بيان اولمغله اختلاف معنى نمايان اولماز كذلك افتح لكم على الف درهم على ان تؤمنونى يعنى سزه فتح ايده رم بيك درهم اوزره بكا امان ويرمكز اوزره ديسه ذكر الفى امان نفسى اوزره تقديم وتأخير ميانده فتح بابله مسلمين اوزره شرط قيلديغى عوضى اولمق خصوصنده فرق يوقدر واكر افتح لكم على ان تؤمنونى بالف درهم يعنى سزه فتح ايده رم بكا بيك درهم مقابله سنده امان ويرمكز اوزره ديسه انجق نفسى آمن وبيك درهمى كسب واداية ضامن اولور زيرا بو صورتده بالف درهم ديمسه جميع مالى فتح بابله فئ اولور ايدى ديسه دخى بويله اولمغله مجددا كسب واداء لازمدر نكته سى اولدركه حرف باعوض اوزره داخل اولور والفى امان نفسنه حرف باايله وصل ايتدكده الف موصول اماندن عوض ايدوكنه نص ايتمش اولور وامانى حاصل اولمغله اداء عوض اوزرينه واجب اولور شول كمسنه منزله سنده اولوركه شخص آخره وهبت هذه العين منك على ان تبيعنى جاريتك هذه بمائة دينار يعنى شو عينى سكا هبه قيلدم بكا شو جاريه كى يوز ديناره بيع اوزره ديمش اوله بونده دخى مائه عوض جاريه در كذلك افتح لكم وتؤمنونى بالف درهم ديسه ينه جواب ذكر اولنان قول صوابدر واكر افتح لكم على ان تؤمنونى من مالى بالف درهم ديرسه الف درهم ينه اماندن عوضدر لكن مالنه ظفر بولدقده ايچندن بيك درهم اماندن عوض اولهرق التزام ايلديكى بيك درهمك يرينه اخذ اولنور بو مسئله مسئلهٔ اولايه مخالفدركه بونده التزام ايلديكى عوضه تخصيص محل ايدوب يدنده اولان مالندن ويره جكنى بيان وآنك اوزرينه اخذ امان ايلمشدر بناء عليه آندن مقدار مقدر بطريق الاستغنام آلنميوب بطريق الفداء آلنمق مقرردر اما مسئلهٔ اولاده بلا تعيين المحل ذمتنده عوض مقدرى التزام ايتمكله تمام قهر ايله فتح بابك مقتضاسى اوزره مالى فئ اسلام قيلنور واكر بو صورت ثانيه ده مالنه ظفر بولنمازسه مسلمينه لازم الاداء بيك درهمله مديون اولور زيرا امان مطلوب اكا سالم اولمغله مقابله سنده عوض ملتزمك اداسى بهر حال لازم اولور لكن يدنده مال موجودى وار ايسه اندن اعطا يوغيسه مرادى مال مكتسبدن ادا ايدوكى هويدا اولور

مطلب من مالى على الف درهم

مطلب بالف درهم

واكر فتح بابى ذكر ايتميوب همان آمنونى حتى انزل اليكم بالف درهم من مالى ياخود من مالى بالف درهم
ديمكله اكتفا ايلسه بو قولى انجق فدايه حمل اولنور زيرا حرف با عوض اوزره داخل اوله كلوب عوضله التماس
امان ايتمشيكن حين نزولده ملتمسى اكا سالم اولمغله اداء الف اوزرينه لازم اولور و بو بابده حرف با محلنده كلمهٔ على
واقع اولسه دخى ينه حكم مسئله منقلب اولماز زيرا نفسى اوزره مسلمين ايچون فتح باب كبى برمنفعت التزام
قيلمشدر كه الف مرقومى نفسى ايچون مسلمين اوزره اول منفعتى عوضنده الزام ايتمش اوله بناء عليه الف مقدر على كلا
التقديرين عوض امانى ايدوكى مقرردر واكر افتح لكم على ان تؤمنونى على اهلى والف درهم يعنى سزه فتح
باب ايده رم بكا اهلم و بيك درهم اوزره امان ويرمكز اوزره ديسه ياخود باهلى والف درهم يعنى اهلم و بيك درهم
مقابله سنده ديسه بو ايكى صورت برابر و اهلى ايله مالندن بيك درهم اكا سالم و بقيهٔ اشياسى فئ مسلمين قيلنمسى مقرردر
زيرا اهلى مال قبيلندن اولمامغله آنك ذيلنده ذكر الف دخى امانندن بدل اولمغيچون اولماديغى ظاهر اولور
بو صورتده حرف با وعلى برابردر بلكه ذكر اهل انجق آنلره طلب امان ايچوندر وكلمهٔ واو عطف ايچوندر وحكم
المعطوف حكم المعطوف عليه اولوب معطوف عليه استيمان اولمغله معطوف دخى استيمان اولور واكر مالى تقديم
ايدوب افتح لكم وتؤمنونى على الف وعلى اهلى وولدى ديسه مسلمين اكا بيك درهم اعطا واهل وولدينى ساحهٔ
سلامتده ابقا ايتملرى اوزره نفسى امين و بقيهٔ اشياسى فئ مسلمين قيلنور زيرا فتح بابنه مجازات ايچون بونلرك مجموعنى
نفسى ايچون شرط ايلمشدر و بونلردن عوضده صالح اولان الفى مسلمين اكا اعطا قيلرلر واهل وولدى مال اولميوب عوضه
صالح اولمامغله جزاء فتح اولمق اوزره نفسى كبى آنلرك دخى امانلرين شرط ايتمش اولمغله وجه مشروح اوزره
عمل اولنور واكر افتح لكم على ان تؤمنونى بالف درهم و باهلى وولدى يعنى سزه فتح ايده رم بيك درهم
مقابله سنده واهل وولدم مقابله سنده بكا امان ويرمكز اوزره ديسه مسلمينه كندو بيك درهم ادا ايتمك لازم واهل
وولدى بالجمله فئ مسلمين قيلنماغى مستلزم اولور زيرا حرف با معناى عوضده محكم ايكن الفه مقرون اولوب الفى
امانندن عوض قيلدقدنصكره اهل وولده دخى مقرون وآنلرى دخى عوض اوزره عطف ايتمكله مجموعى
امانندن عوض اولمق اوزره نص ايلمشدر واكر اهل ايله ابتدا ايدوب افتح لكم على ان تؤمنونى باهلى و بالف درهم
ديسه اكرچه قياسه نظر ايله ينه حكم سابق مأمول ومنتظردر لكن بالنظر الى الاستحسان اهل عوضده صالح
مال اولمامغله مرادى مقابلهٔ فتحنده اهلنه طلب امان ايدوكنه برهان اولوب بعده الفى اهل اوزره عطف ايتمسندن
دخى مرامى الف معطوفى فئ اولان جملهٔ اموالندن نفسى ايچون استثنا ايدوكى نمايان اولمشدر كورمزمىسنكه
افتح لكم على ان تؤمنونى بجميع قرابتى و باهلى وولدى و بالف درهم ديسه مرادى بونلرك مجموعنى استثنا اولوب
فدا اولمديغى عامهٔ ناسك خواطرينه لايح وهويدادر واكر انزل اليكم على ان تؤمنونى على اهلى والف درهم
ياخود باهلى والف درهم ديسه بو ايكى صورت برابر واهلى ايله برابر نازل اولديغى مالندن اكا بيك درهم ويرلمك
مقرر وامان نازلده سبقت ايدن حكم اوزره ماعداسى فئ مسلمينه منصرفدر زيرا حق اهلده مرادى استيمان اولوب
فدا دكل ايكن الفى دخى اهل اوزره عطف ايلمكله حكم اهل الفده دخى جارى اولور اما بو صورتده بالف درهم
واهلى ديسه فدايه حمل اولنوب كندو مسلمينه هم الفى وهم اهلنى تسليم ايلمك لازم اولور زيرا الفى حرف بايه مقارن
قيلمغله عوض ايدوكى صريح بعده اهلى اوزرينه عطف ايله مرامى فدا اولديغنى تصريح ايلمشدر بو محلده
مؤلف سامى مكان مكنه الله تعالى فى وسط الجنان حضرتلرى ديركه اكرچه ذكر اولنان تراكيب من حيث المعنى
بربرينه قريبدر لكن هر فصلده بين الناس غالب ومتعارف اولان معنايى اخذ ايله تفصيل واصل معروف اوزره
احكام مسئله تأسيس وتأصيل اولندى مكر مقدما بيلنرنده تنصيص فدا ياخود تخصيص امانه دلالت ايدر بر كلام
سبقت ايتمش اوله زيرا كلام محتمل المعنيين ايكن احدهمايى مرجح برنسنه سبقت ايدرسه او طرف ترجيح ايتمزسه
اغلب وجهين اوزره حمل و تصحيح اولنور نته كيم لفظ مشتركده صيغه سنده بر دليل ايله احد المعنيين ترجيح ايلسه
حكمى بويله در واكر افتح لكم واعطيكم مائة دينار على ان تؤمنونى على عشرة آلاف درهم من مالى يعنى سزه
فتح باب ايدوب يوز دينار دخى اعطا ايده رم بكا مالمدن اون بيك درهم اوزره امان ويرمكز اوزره ديسه متكلم اوزره
مسلمينه يوز دينار اعطا و مسلمين دخى نفسى ايچون استثناسى اوزره مالندن اون بيك درهمى اكا تسليم وابقا ايلمك
واجبدر و بو قولى فداء درهمه حمل اولنماز زيرا يوز دينارى ذكر ايتمسه مالندن اون بيك درهم اوزره استيمان ايتمش
اولور ايكن مسلمين ايچون نفسى اوزره فتح بابله برابر يوز دينارى شرط ايده رك ذكر ايلدكده ينه اويله اولور واكر
افتح لكم واعطيكم مائة دينار على ان تؤمنونى بالف درهم ديسه بو صورتده هم يوز دينار وهم بيك درهمى

مسلمينه اعطا متكلم اوزره واجب اولور زيرا اعطاء دنانيرى نفسى اوزره شرط ايلدكده امانندن عوض
اولديغى ابتداءً صريح بعده حرف بايى الف اوزره ادخال ايله امانندن انكدخى عوض ايدوكنى توضيح ايلمشدر
مكر كلامنى بالف درهم آخذها ياخود تعطونها يعنى سزدن آله جغم ياخود بكا ويره جككز بيك درهم
ديو تخصيص والف معهود مسلمين اوزره نفسى ايچون فتحندن عوض ايدوكنى تنصيص ايتمش اوله وذكر اولنان
تقرير جناب مؤلفك ان هذا الكلام يحتمل معنيين قولينك تفسيريدركه بالف درهم قولى سزه ويره جكم
بيك درهم ياخود سزدن آله جغم بيك درهم معنالرينه محتمل در احد طرفينه دليل بولنورسه اول طرف ترجيح
بولنمازسه معانى كلامدن غالب احتمال اولان طرفى تصحيح اولنور والله اعلم بالصواب

باب الحربى يستأمن الى عسكر المسلمين * يعنى حربينك عساكر مسلمينه التجا واعطاء امانلرين ارتجاسى احوالندن
باحث مسائل ومباحثدر قچان بر حربى حصن وقلعه ومطموره صحبتنى ايتميه رك عسكر اسلامدن استيمان
وابتدا سزه وصلت بعده اهليمه عودت ومال تجارتله ينه سزه رجعت ايده يم ديو طلب امان ايلدكدنصكره
كيدوب اسلحه وغيريدن مال تجارتله كلدكده بونلر بنم مالمدر ديو دعوى ايلسه قولى معتبر وكتورديكى نسنه
اوزره امانى مقرردر زيرا مقهور اولمديغى حالده استيمان ايتمكله دار اسلامه خروج ايچون استيمان ايدن كمسنه
منزله سنده در ومقدما بيان ايلديك كه بونك امانندده مالى دخى بالتبع داخلدر محصور دكل ايكن عسكر اسلامدن
استيمان ايدن كمسنه دخى بويله در ومال خصوصنده يدى ثابته وشهادت ظاهر حال ايله مثبته اولمغله قولى مقبولدر
كذلك برعورت كتوروب بو بنم عورتم ياقزم ياقرنداشمدر ديسه ياخود براز صبيان كتوروب اولادمدر ديسه
ينه تصديق وجمله سينك امانى تحقق اولنور زيرا دار اسلامه خروج ايچون استيمان ايدنلرك مالى كبى عيالى دخى
امانده تابع اولدقلرين مقدما ذكر ايتمش ايدك بو دخى آنك كبيدر اكر مذكورينيدن بعضيسى قول متكلمى تكذيب
ايدرسه تبعيت امانه سبب اولان نسنه يى تكذيب و نفسى اوزره رقى اقرار وتقريب ايتمش اولمغله فئ مسلمين قيلنور
اما اولا تصادق ايدوب بعده مستأمن بونلر ايله بينمزده قرابت يوقدر ديو قولندن رجوع و بونلر دخى مستأمنى
رجوعنده تكذيبه شروع ايلسه لر ينه آمنلردر زيرا ابتداده تصادقلريله استفادهٔ امان ايتدكلرندنصكره مستأمنك
سوزى ايله امانلرى باطل اولماز زيرا غير اوزره موجب رق ياخود سالب امان اولان نسنه ايله اقرارى مردوددر واكر امير
بونلردن بريني كذبله اتهام ايدرسه اهل يمين اولنلرينى تحليف ايدر نكول ايدرسه مملوكيت اوزره اسير ايدوب
نكول ايله قتل وتدمير ايلمز اكر براز رجال بالغين ايله كلوب اولادمدر ياخود نمدر ديسه بالجمله فئ اولورلر زيرا اهل قتال اولانلر
امانده دار اسلامه خروج ايچون استيمان ايدنلره تابع اولمدقلرين سابقده بيان ايلديك وبو صورت كبى عسكردن استيمان
ايدوب صريحا رجال بالغين ايچون استيمان ايتميوب واول رجال نفسلريچون بشقه جه استيمان ايتمدكلرنده ينه
تابع اوله مزلر واكر متاع ورقيقله كلوب بونلر مالمدر ياخود بعض نسا ايله كلوب عيالمدر ديوب مسلمين دخى آنلرى
معسكره قريب برقريه ياخود برمطموره دن كتورديكنى بيلسه لر نظر اولنور اكر اهل معسكر اشياء مذكورهنك اول قريه
ومطموره ده اولدقلرينى مقدما بيلمزلر ايسه جمله سى اول مستأمنه سالم اولور بو صورتده مسلمين بيلملرى فرضى اوزره اول
محله قاهر اولوب اولملرى ميانده فرق يوقدر زيرا بيلدكدنصكره معناى قهر تحقق ايتمزكه بيلمرلر حقنده
قريب وبعيد برابردر كورمزميسنكه بركمسنه صويه قريب اولوب لكن قرب و وجودندن آكاه اولمسه صويه
بعيد اولمق منزله سنده اولوب تيممى صحيح اولور كذلك مسلمين اول اشيا اول محلده موجود اولديغنى بيلوب
واصحابى اصحاب منعه ايكن مسلمين آنلره تعرض وقتال ايتمش اولسه لر ينه كتورن مستأمنه سالم اولور
زيرا اهل منعه يه قتال ايله تعرض اولنمادقجه مجرد مسلمين حال ومحللرين بيلمكله مقهورين اولمدقلرندن مستأمن
اول اشيايى قهر مسلمين تناول ايتمديكى موضعدن كتورمش اولمغله كندويه سالم اولمق لازم اولور اما فرض
مذكور اوزره اهل اسلام اول محلى واول اشيايى بيلوب ياخود بيلمسه لر اما همان اول محله داخل اولسه لر عالم
اوله جقلرى معلوم اولوب على كلا التقديرين اصحابى اصحاب منعه اولمسه لر اشياء مزبوره دن اول مستأمن
ايچون برنسنه سالم اولماز زيرا عساكر مسلمين دار الحربه قهر مشركين قصدى ايله داخلين اولمشلردر
و برقوم غير ممتنعينك ساحه لرينه نازل واول قومك حاللرينه اطلاعلرى حاصل اولدقده اوزرلرينه قاهر
اولدقلرى ظاهر و باهر اولور كورمزميسنكه رسول الله صلى الله عليه وسلم خيبره قريب اولوب هنوز دخوللرى
نصب اولمامش ايكن الله اكبر خربت خيبر انا اذا نزلنا بساحة قوم فساء صباح المنذرين يعنى الله تعالى عظمت
وكبريا صاحبيدر كه مسلمينه امدادى ايله خيبر كبى برحصن حصين خراب اولدى بز اعدادن برقومك

مطلب ما يتبع المستأمن ومالا

مطلب تيمم بقرب الماء اذا لم يعلم

مطلب ماجاء به المستأمن من قرى اهل الحرب

ساحه لرینه نازل اولدقده اول انذار اولنان قومك قبیح صباح اولدی صباحلری قول کوهر نثارلری ایله مقهور بت
اعدایی اخبار واظهار بیوردیلر صورت مفروضه ده دخی بوطریقله قهر مسلمین ظاهر اولدقده مستأمن اول
اشیایی مسلمینك ید استعلا وتحت قهر واستیلا لرنده بولنان نسنه لردن کتورمش اولدیغی باهر اولوب
شول نزول یاخود فتح باب ایچون استیمان ایلین محصورك مقامنه قائم اولمغله اشیاء مرقومه دن برنسنه اول
مستأمن ایچون سالم اولماز واکر اول اشیایی معلوم مسلمین اولان برقریه ده واقع معلوم مسلمین اولمیان برمطموره دن
اخراج ایتمش ایسه جمله سی اکا سالم اولور زیرا مسلمین قریه یه داخل اولسونلر کرك اولمسونلر مطموره یی بیلمدکلرنده
اکا وصوللری غیر ممکن وتناول قهرلری غیر متمکندر واکر مسلمین قتاله اقدام وحالا فتحی ایچون محاصره سنه
اهتمام ایتدکلری برحصندن کتورمش ایسه قهر مسلمین اول حصنده بولنان جمیع اشیایه شامل اولمغله اشیاء
مزبوره فیء مسلمینده داخل اولور دلیلی اولدر که اهل حصندن بررجل استیمانله نازل اولسه برابر کتوردیکی اشیادن
رشیئه نائل اوله مز بناء علیه اول حصندن کلن مال خصوصنده خارج ایکن استیمانله ایچندن خروج ایچون
استیمانك نه فرقی واردر خروج ایچون استیمانده مال وعیالندن برنسنه ایچون تصریح استیمان ایتمدکجه مستأمن
ایچون سالم اولدیغی کبی مانحن فیه مزاولان خارج ایکن استیمان صورتنده دخی سالم اوله مز

باب الحربی یستأمن الینا ثم نجده فی ایدیهم * یعنی بزه استیماندن صکره غیبت وفقدان ایدوب صکره ایادی
اهل حربده نمایان اولان حربینك احکامندن باحث مطالب ومباحثدر مؤلف والاشان علیه الرحمة والغفران
حضرتلری دیر که قچان برحربی عساکر مسلمینه التجا وعورات مشرکین اوزره سزه دلیل اوله یم دیو امان
مسلمینی رجا ایلیوب مسلمین دوشمنه ملاقی اولدقلرنده اول حربی مفقود وانهزام اعدادن صکره درون اعداده
موجود بولندقده بنی اهل حرب میان مسلمیندن اسیر ایتدیلر دیو دعوایه ابتدار ایدوب صدق وکذبی عندنا
المسلمین آشکار اولمسه نظر اولنور اکر اول حربی مغلول ومغضوب یاخود مربوط ومضروب اولمق کبی
هیئت اسرا ایسه اکا تعرض اولنیوب عندیمزده امان سابق اوزره ابقا اولنور زیرا حقیقت حاله وقوف
متعذر اولدقده همان تحکیم ظاهره ابتدار وعلامت وقیافته اعتبار اولنور بووجهله ایچلرنده اسیر اولدیغی
بدیدار اولوب دیرز که اهل حربك آنی اسیر قیلملری ابطال امانه مدار اولماز بزمی بی اسیر قیلدقلرنده
ابطال عهدنده تأثیر ایتمدیکی کبی لکن مستأمن مرقوم مدعای مذکور اوزره البته استحلاف اولنور زیرا مشاهده
ایلدیکمز ظاهر حال اکرچه شاهد صدق مقالدر لکن کلامنده تهمت کذب مقرر اولمغله قولی یمینی ایله
معتبردر واکر اوزرنده علامت اسرادن برنسنه حاصل دکل ایسه فیء مسلمینده داخل وامام ایچون قتلی دخی
قابلدر زیرا ظاهر حالی بالاختیار عسکر یمزدن افتراق ومنعهٔ اهل حربه التحاق اولمغله میانه ده اولان امانی
منتهی وحالی حال اهل حربه مضاهی اولور واکر بعض علایم بالاختیار اهل حربه لحوقنه وبعضیسی اسیر
اولدیغنه ملایم اولوب اشکال حالی اشتباه واشکال اوزره اولورسه فیء مسلمینده ادخال اولنور لکن قتلی حلال
اولماز زیرا اکرچه منعهٔ اهل حرب وموضع اباحت استرقاقده بولنوب تعارض علامات عندنده دخی بولندیغی
موضعی تحکیم حکم مشروعدر لکن تعارض علامت آنك امرنده تمکین شبهه ایدوب قتل دخی شبهاتله دفع
اولنور مقوله دن اولمغله آنك قتلی ممنوعدر اعتراض اولنورسه که طرفمزدن امانی ثابت ایکن عند تعارض
العلامات نیچون اول اصل ثابته تمسك اولنماز جوابنده دیرز که بومقوله اصل ثابت معلومه تمسك انی ازاله ایدن
دلیلك انعدامنه موقوفدر بوقسه ابقا ایدن دلیلك وجودینه موقوف دکلدر بو باده ایسه اصل امانی ازاله ایدن
دلیل تحقق ایتمشدر که منعهٔ اهل حربده بولنمشدر بو قیاس اوزره علی کل حال فیء اولمسی لازم کلور اما ایچلرنده
اسیر ایدوکی دلیل ایله ظاهر اولدیغی صورتده بزلر اول قیاسی ترك ایدرز اما اول دلیل منعدم یاخود
معارضی موجود اولدقده حالا معلوم اولان حالنه اعتماد واجب اولور که حالا حربی ومنعهٔ اهل حربده موجوددر
واکر عسکر اسلام درجنك اول عدودن روکردان اولوب مجدداهجومله دوشمنی مهزوم قیلدقلرنده اول مستأمنی
ایچلرنده بولسه لر اکر قبل هزیمة الاعداء ایچلرنده ایدوکی هویدا ایسه بو صورت صورت اولی ایله حکم وتفصیلده
رابردر اما ایچلرنده بولنوب مسلمین ایله برابر یاخود اهل حربله برابر کلدیکی بیلنمیوب انجق قبل لقاء العدو مفقود ایکن
میان اعداده موجود اولدقده صکره بن عسکریکزدن مفارقت ایتمیوب سزکله معا اعدایه مخالطه ایلدم دیو ادعا
مغالطه ایلسه نظر اولنور اکر اهل عسکر قلیل الاعداد واومقوله کسنه ایچلرنده بولنسه مستور اولمیه جقی معلوم جمله
آحاد ایسه کذب وحیله سی مبین وحین فقدانده اهل حربه التحاقی عندمزده متیقن اولوب حکم امانی تمام اولمغله

فی اسلام قیلنور واکر اهل عسکر عظیم المقدار وایچلرنده آنك مستور اوله جغی بدیدار اولوب اول وجهله صدق
وکذبی آشکار اولمسه امان اول اوزره پایدار قیلنور زیرا منعهٔ مشرکینه وصولی ایله اصل معلومی مزیل اولان
دلیل بو باده ظاهر اولمامشدر لکن بزلر اوزرینه منعهٔ مشرکینه وصولنی دعوی اول دخی انکار ایتمکله قول آنکدر
لکن قولنه یمینی ایله اعتبار اولنور واکر عسکر قلیل ایکن ایچلرندن مفقود اولوب بعد هزم العدو ایچلرنده موجود
لکن اعدا ایله یاخود اهل اسلامله کلدیکی معلوم ومشهود اولمیوب سؤال اولندقده حین فقدانمده تدارك علف
ایچون کتمش یاخود یوابمی غائب ایتمش ایدم بوقسه اعدایه التحاق ایتمش ایدم دیسه اکرچه مقتضای قیاس فیء
اولمقدر زیرا دار الحرب موضع اهل حرب ایکن بونك اول موضعده عسکردن افتراقی معلوم واول وجهله حکم
انتهاء امانده منعهٔ اهل حربه وصولی منزله سنده ایدوکی مجزومدر لکن مؤلف والاشان طریق استحسانله
احسان ایدوب دیر که بو باده یمینی ایله مصدقدر زیرا انسان قضاء حاجت یاخود تحصیل علف ایچون کاه وبیکاه
عسکردن خروج ایده جکی بی اشتباهدر وخبر ویردیکی اوزره خوف وخطر وزحام عسکر هنکاملرنده یولی غائب
ایتمك دخی احتمالدر بو جهتله خبر محتمل الصدق ایله اخبار ایتمش اولوردو بوندن اقدم حقنده ثبوت امان معلوممز اولمغله
آنی ازاله ایدر بردلیل ظاهر اولمدقجه اصل امانه وجوب تمسك امر باهردر والله اعلم

باب المراوضة علی الامان بالجعل وغیره * یعنی طرف مسلمینه بدل مجعولی اعطا یاخود عدم اعطایه مقرون
مراوضهٔ صلحه متعلق باب دقایق مرهوندر جناب مؤلف رحمه الله تعالی دیر که عسکر اسلام حصون
اهل حربدن برحصنی محاصره یه اقدام ایلدکلرنده اهل حصن مسلمینه التجا وبزدن مکالمهٔ امان ایچون طرفکزه
اون کشی خروج ایلسون نه کونه عقد صلح ایدرلرسه راضیلرز دیو عرض رجا ایدوب اون کشی چیقوب مسلمین سبی
واسره قطعا اقدام ایتمیوب انجق جمیع مالملکرین اغتنام قیلملری وجهی اوزره استرحام ومسلمین دخی اباوامتناعه
قیام ایتدکدنصکره اول اون کشی انجق نفسلری وعیاللرینه امان ویرلك اوزره مصالحه یه طالب ومسلمین دخی
سمت رضایه ذاهب اولملریله اول اون کشی حصنه دخول وفتح باب ومسلمین دخی تعاقب ایدوب سبی واسره
شتاب قیلمغین اهل حصین اظهار لجاج واول عشره سزلك بزلردن سبی واسر ایتمکه تعهد یکزی اخبار
ایلدیلر دیمکله احتجاج ایلسه لر بو باده قطعا کلاملرینه اعتماد اولنمدیغندن بشقه عشرهٔ مرقومه نك آنلری
بو قوللرنده تصدیق وتکذیبلرینه دخی اعتبار واعتداد اولنماز وداخل حصن اولنلردن عشره وعیاللری اخراج
ماعداسی فیء مسلمینده ادراج اولنور زیرا عشره دن غیری یه صراحة ودلالة امان مسلمین غیر حاصل واهل حصن
بالتبع دخی امان عشره ده غیر داخللردر زیرا امان محصورده اکا فی الحقیقه تابع اولان عیالنك دخی دخولی میسر
دکل ایکن هیچ تابع اولمیانلرك نیجه متصوردر ودعوالری اوزره عشرهٔ مرقومه آنلره کرچکدن امان سبی ایله
اخبار ایلدیلر ایسه ده اولبابده کذبی اختیار ایلمشلردر واهل حصن بویله خائنلری تعیین سفیر ایتملریله کندو
نفسلرینه باعث تکدیر اولمشلردر وسوء تدبیرلری ایله مبتلای غرور اولوب تغریر مسلمین ایله مغرور اولمامشلردر
بو جهتله اول حصنده مسلمیندن برجماعت بولنوب فی الواقع اول عشره بونلره امان سبی ایله اخبار قیلمشلردر دیو
شهادت قیلسه لر اکا دخی اعتبار اولنماز زیرا بیانی سبقت ایتمشدر که بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابتدن اقوی
اوله مز حتی اول عشره عندیمزدن حصنه دخوللرنده اهل حصنه بویله خبر ویردکلرین بزلر معاینه ایلسك اصل
امان بزدن واقع اولمامغله آنلری استرقاقه مانع اوله مز واکر اهل حصن ابتداء امرده اول عشره کرك عقد صلحله
وکرك بلا عقد طرفلرینه عودت ایدنجیه دکین حصنلرنده اولان نفوس واشیا اوزره مسلمیندن اخذ امان ایتمش
اولسه لر بو صورتله صورت سابقه سیاندر که امان مرقوم رجوع عشره ایله نهایته ایروب کالمعدوم اولمشدر واکر
صورت مفروضه ده عشرهٔ مرقومه طرفلرینه عودت ووقوعی اوزره ماجرالرین اخبار وحکایت ایدنجیه دکین
اخذ امان ایتمشلر اولوب عشره دخی بز اهل حصنه سزلك امان ویرمدیککزی اخبار ایلدیك دیو ادعا آنلر دخی
بو خصوصدن نسنه سویلمدیلر دیو انکار مدعی ایلسه لر اهل حصن اول امان اوزره ابقا اولنورلر زیرا عشره بزدن
اهل حصنه ویریلن امانك انتهاسنی دعوی واهل حصن دخی انکاره التجا ایتملریله قول قول منکردر وعشره نك
بو باده شهادتلری دخی معتبره دکلدر زیرا هم فعل نفسلرینه شهادت وهم فعللرینی غیرك تنفیذ واجازتنه شهادتدرکه
فحوای کلاملری بز اهل حصنه افهام ایلدیك آنلرده فعلمزه رضا ویردیلر دیمکی ایهامدر وانسان مباشرت ایلدیکی
فعلنده آخرك اجازتنی اوزره شهادتی غیر مقبوله در واکر عشره نك اهل حصنه اخبارلری اوزره حصنده بولنان
مسلمین یا اهل ذمتدن برجماعت شهادت قیلسه لر شهادتلری قبول واهل حصن فیء مسلمینده دخول ایدرلر زیرا

مطلب لاتقبل الشهادة علی فعل
نفسه ولا علی اجازة الغیر لفعل نفسه

شهادت مزبوره اهل حصن اوزره حجت اولمغله آنکله ثابت اولان اقرارلریله ثابت کبیدر اما صورت مفروضه ده
مسلمیندن اولان شهود فسقه وفجره دن معدود ایسه اهل حصن مقدما سبی اولنمش ایسه دخی کرکدر که آنلری
مجددا حصنلرینه رد وکما کان باب حصنلرین سد ایدوب نبذ عهدی تقدیم بعده قتاللری تصمیم اولنه زیرا
ان جاءکم فاسق بنبأ فتبینوا نص مخصوصنده خبر فاسقده توقف‌له امر الهی منصوص اولوب عدم قبول
شهادت فاسقده مشهود علیه حربی اولمغله مسلم اولمق میاننده فارق یوقدر وعشره آنلره صلحی اوزره کیفیتی
اخبار ایلدکلری ثابت اولمدیغجه امانلری برکال اولوب سبی واسترقاقلری حلال اولماز بو صورتده مسلمین دخول
ایتدکلرنده حصنلرین کسر وافنا وآنلری بلامنعة ابقا ایتمش اولسه‌لر کرکدر که آنلری مأمنلرینه الحاق ایده‌لر زیرا
طرفیمزدن امان اوزره لردر مأمنلرینه ابلاغ اولنمادقجه نبذ عهدلری جائز اولماز واکر صورت مفروضه ده اول عشره
بزلر اهل حصنه سزکله اولان صلحی صحتی اوزره اخبار ایتدوب بلکه مسلمین سبیه امان ویردیلر دیمکله کذبی اختیار
ایتمش ایدیک دیسه‌لر بونکله صورت اولی برابر وبونده دخی حصن ایچنده بولنان برنسنه‌یه جواز تعرض غیر
متصوردر زیرا امانلرینه عشرهٔ مرقومه عودت وماجرالرین وقوعی اوزره اخبار وحکایت قیلمری تعیین غایت
قیلمش ایدی هنوز اول غایت پذیرای صورت اولمامشدر بو صورتده مسلمین اهل حصنه چونکه سزلر اخبار عشره
اوزره سلامت سبیه قناعت واول وجهله فتح حصنه مسارعت ایتمش ایدیکز بز دخی سبی سزه سالم قیلوب امتعهٔ
سائره‌یی اخذ ایله غانم اوله‌لیم دیوب اهل حصن شمدی اکا دخی راضی دکللرز دیسه‌لر ینه قوللری معتبردر زیرا امانمز
حصنده بولنان جمیع اشیایه شامل اولمغله نبذ عهد یاخود وجود غایتله نهایت بولمادقجه اهل حصن خلافنه راضی
اولسه‌لر دخی ینه اول امان اوزره باقیلردر وغایت امان دخی ماجرالرین وقوعی اوزره اعلان ایدی چونکه تحقق
ایتدی کرکدر که مسلمین آنلری کالاول منعه‌لرینه ایصال یاخود مأمنلرینه ابلاغ وارسال ایدوب صکره نبذ ایله مباشر قتال
اوله‌لر واکر امیر مسلمیندن برکسنه‌یی عشره ایله برابر بعث وتسییر ایدوب اول مسلم عشرهٔ مرقومه اهل حصنه ماجرای
صلحی وقوعی اوزره اخبار ایلدیلر دیو اعلام اهل حصن دخی قول مذکوری انکاره اقدام ایلسه‌لر قول ینه آنلرک
قوللریدر زیرا شهادت واحد الزام خصامده مسلمین اوزره حجت اولمدیغی کبی مستأمنین اوزره دخی حجت اولماز اما مسلمیندن
ایکی یاخود اکثر کسنه‌لری برابر ارسال ایدوب آنلر دخی وجه مشروح اوزره شهادت قیلسه‌لر اهل حصن فیء اولورلر
زیرا ایکی مسلمک شهادتلری حجت تامه اولمغله انتهاء امانی موجب اولان غایتک ثبوتی مستوجب اولور سؤال اولنورسه که
مسلمین مذکورینک غنیمتدن نصیبلری اولوب شهادتلرنده جر مغنم درکار ایکن نیجه قبوله سزاوار اولور جواب
اولدر که اکرچه بویله در لکن غنیمتده حقلری قبل الاحراز ثابت ایلمز حتی قبل الاحراز فوت اولنلرک سهمی
وارثلرینه انتقال ایلمز وبومقوله حق ضعیف قبول شهادته مانع اوله جق تهمتی ایراث ایلمز کورمزمیسنکه عسکردن
ایکی مسلم بزمی اوزره غنیمتدن شونسنه‌یی یاخود بیت المالدن برنسنه‌یی سرقه ایلدی دیو شهادت ایلسه‌لر
شهادتلری قبول اولنور شرکت عامه‌یه بناء بو بابده منفعتلری واردر دیو قبولدن نکول اولنماز واکر اول ایکی
مسلم بین المسلمین شهادتی قبول اولنمیانلردن ایسه اهل حصن امانلری اوزره ابقا اولنورلر زیرا امانه نهایت ویرن
غایت هنوز ثابت دکلدر که ثبوتی بو شهادتی قبوله منوطدر واکر امیر اول عشره ایله اهل ذمتدن ایکی کسنه‌یی
بعث وتسییر ایدوب آنلر دخی اهل ذمت اوزره شهادتلری قبول اولنان عدولدن اولسه‌لر اهل حصن فیء اولورلر
زیرا بو شهادتلری مستأمنین اوزره در واهل ذمتک مستأمنین اوزره شهادتلری شبهه ایله مندریء اولوب اولیان
اموره مقبوله درکه بو بابده ایکی مسلم منزله سنده‌لردر واکر بومدعا به بر رجل وایکی امرأه شهادت ایلسه‌لر قبول
اولنوب اهل حصن فیء اولورلر انجق قتللری جائز اولماز زیرا شهادة النساء مع الرجال اکرچه شبهه ایله ثابت اولان
اموره حجتدر لکن شبهه ایله مندریء اولان اموره شهادتلرنده شبههٔ ضلال یاخود شبههٔ نسیان تحقق ایتمکله
حجت دکلدر واکر امیر معیت عشره ده اهل حربدن ایکی شخص مستأمنی تسییر ایدوب آنلر دخی وجه محرر
اوزره شهادت وتقریر ایلسه‌لر نظر اولنور اکر اول ایکی شاهد اول دارک اهلندن ایسه‌لر شهادتلری قبول اولنور
واکر شاهدلر اهل شرک یاخود ابناء ترکدن اولوب اهل حصن نصاری ایسه‌لر میانلرنده تباین دار اولوب ولایت
توارث کبی ولایت شهادت دخی منقطعه اولمغله شهادتلری قبول اولنماز وجهی اولدر که دار الحرب دار قهردر
یوقسه دار حکم دکلدر واختلاف منعه‌لرینه اعتبار ایله اول مرتبه تباین دار بدیدار اولورکه دیار مختلفه‌دن اولان
مستأمنین داریمزده جمع اولسه‌لر دخی بربری اوزره شهادتلری قبول اولنماز اما اهل ذمت بشقه درکه اهل
داریمزدن اولمشلردر ودار اسلام دار حکم اولوب حکم واحد ده مجتمع اولدقلرنده ملتلریٔ مختلفه ایسه ده بربرلری اوزره

شهادتلری قبول اولنور طائفهٔ مسلمین مختلف المذاهب والاهوا اولسه‌لر دخی بربرلری اوزره شهادتلری قبول
اولندیغی کبی وفتی صورتده که اهل حصن مأمنلرینه رد اولنه آنده عشره دخی مأمنلرینه رد اولنور زیرا امان
علی وجه الیقین آنلره تناول ایتمکله قبل النبذ آنلره تعرض وتطاول جائز کوریلمز واکر اهل حصندن عشره‌نک غیری
کندو دیننده عدولدن اولان برجماعت کلوب عشره اهل حصنه امر صلحی وقوعی اوزره اخبار ایلدیلر دیو شهادت
ایلسه‌لر شهادتلری قبول اولنماز زیرا زعم وشهادتلرینه نظر ایله اول جماعت عبید مسلمین اولدیلر زیرا عشره
امر صلحی علی وقوعه خبر ویردکلرین بونلر اخبار وزعملرنجه انتهاء امانی اقرار ایتملریله علی تقدیر صدقهم جمله‌سی
رقیق وعلی احتمال کذبهم رق وحریت میاننده متردد برفریق اولوب منزلهٔ مکاتبینه نزول ایتملریله شهادتلری
قبول اولنماز واذا لم تقبل شهادتهم فاهل الحصن آمنون غیر العشرة واموالهم ورقیقهم یعنی اول جماعتک
شهادتلری قبول اولنمادقده اهل حصن بالجمله آمنلردر انجق عشرهٔ مرقومه وآنلرک اموال ورقیقلری غیر آمنلردر
شارح الکتاب امام سرخسی لاطفه الله تعالی بلطفه الانسی دیرکه نسخ کتابده اکرچه بو عبارهٔ محرره تحریر
اولنمشدر لکن سقط ومحض غلطدر صحیحی غیر الشهود علی العشرة یعنی عشره اوزره شهادت ایلین اول
جماعتک غیریلری آمنلردر دینلمکدر زیرا امان عشره بلا اشکال ایکن جملهٔ آمنیندن استثنالرینه نیجه مجال بولنور
اما آنلرک اوزرلرینه شهادت ایدنلر انتهاء امانه اقرارلری صریح واقرارلری نفسلری حقنده صحیح اولمغله اموال
ورقیق وعیاللرندن آنلری تصدیق ایدنلر ایله برابر نفسلری فیء مسلمین قیلنور واولاد صغارلرینک دخی والده‌لری
اول جماعتی تصدیق ایدرلرسه اولاد صغارلری دخی فیء اولورلر واکر تکذیب ایدرلرسه تعرض اولنماز زیرا صغار
حجور امهاتده اولوب عند التکذیب امهات آمنه اولمغله اولاد صغارلری دخی آمن اولورلر اما والده‌لری بوغیبه
اول جماعت حق صغارده تصدیق اولنورلر حکمنی اولدرکه اول جماعت رقیق اولوب امهات عند التکذیب
حرائر اولملریله حقلرنده امان باقی اولمق اعتباریله حق اولاده حجور امهات اعتبار اولنور لکن امهات بولنمایجه
انجق حجور آبایه اعتبار اولنور اولاد صغارلری دخی بالتبع رقیق اولورلر واول جماعت اولاد کبارلری حقلرنده
تصدیق اولنمازلر مکر اولادلری آنلری تصدیق ایده‌لر بو صورتده اقرارلری اوزره رقیق اولورلر واکر امیر مسلمین
صورت مفروضه‌ده امیر حصنه ماجرای صلحی متضمن برنامه تحریر وبعد الختم طرفندن برسفیر ایله معیت
عشره‌ده بعث وتسییر ایدوب بعد فتح الباب امیر حصن بکا نامه کلمدی وسفیریکز دفع وتسلیم ایلمدی دیو
تقدیم انکار وسفیر دخی نامه‌یی ویردم حتی بنم یانمده قرائت ایلدی دیو دعوایه ابتدار ایلسه اهل حصن امان
سابقلری اوزره ابقا اولنورلر زیرا سفیر ایصال نامه ایله انتهاء امانی ادعا وامیر حصن انکار مدعی ایتمکله قول
قول منکردر زیرا انتهاء امانه ترتب ایلین اباحت قتل واسترقاقلریدر وحکم مذکور شبهات ایله مندریء اولان
اموردن اولمغله آنده خبر واحد مسلم دخی اولسه حجت نامه اوله‌مز اما امیر ایکی مسلمی بعث وتسییر ایدوب آنلر دخی
حضوریمزده امیر حصن اوزره قرائت اولنوب اول دخی استماع ومضموننه تحصیل اطلاع ایلدی دیو شهادت
ایلسه‌لر اهل حصن بالجمله فیء اولورلر زیرا ثابت بالبینه ثابت باقرار الخصم کبیدر وشهادت مسلمین حجت تامه‌در
واکر اول ایکی مسلم نامهٔ مرقومه امیر حصنه تسلیم اولنوب لغت عربیه ایله اوزرینه قرائت وترجمانی اکا ترجمه
وحکایت ایلدی لکن ترجمان مرقوم صحیح وسقیم نه کونه افاده ایلدی معلوممز اولمدی دیو شهادت ایلسه‌لر
بونده مقتضای قیاس مضمون نامه‌یی صحیحا بیلدیکی بزه معلوم اولنجیه دکین امان اهل حصن قوی الاساس
اولمقدر زیرا امیر حصن لغت عربیه‌یه عارف اولمدیغی عندیمزده معلوم وشاهدلر ترجمانک کیفیت ترجمه‌سنه
واقف اولمدقلری مجزوم اولوب بو مقدار ایله مضمون نامه‌یه علمی غیر ثابت وعلمی ثابت اولمدقجه انتفاء شبهه
وانتهاء امان غیر متثبت اولمغله قتل وسبیلرینه اقدام مسلمین جائز کوریلمز لکن مؤلف صاحب احسان بو بابده
استحسان ایدوب دیرکه اهل حصن فیء اولورلر زیرا مسلمین نبذ عهدلرین اراده ایتدکلرنده بونک مافوقی مقدورلری
دکلدر وترجمانلری خیانت ونامه‌ده اولمیان کلامی حکایت ایتمش ایسه ینه کندو تقصیرلرندندر که اویله خائن
ترجمان ایلشلردر وبو مقوله حقیقتی تحقیق اولنمیان موادده حکم شرعی اکا تعلیق اولنیوب انجق سبب ظاهرینه
تعلیق اولنور وبو بابده شاهدلر شهادت ایتدکلری هنکامده اول سبب ظاهر دخی تمام اولمشدر واکر طرف مسلمیندن
بعث اولنان مسلملر مجلس امیر حصنده حاضر بولنمیوب انجق امیر حصن جواب نامه‌یی ینه برنامهٔ مختوم ایله
اعاده ایتمش اولوب بعد الفتح امیر حصن نامه‌لری انکار وبکا نه نامه کلدی ونه اول عشره وقوعی اوزره خبر ویردی
دیو تبریه‌ده اصرار ایلسه بالجمله امان اول اوزره اقرار اولنورلر زیرا امیر مسلمینه کلن نامه مصنوع وامیر حصنک

اسانندن خلاف واقع اوزره موضوع اولمق محتمل الوقوعدر و بويله نامهٔ مشكوك النظامله مبيح قتل واستغنام اولان
انتهاء امان ثابت اوله مزكذلك اول نامه اهل حربك ملك اعظملرندن بديدار اولوب صكره مملكتنه وقوع استيلادن
صكره انكار ايلسه بنه مسلمين ايله بيلرنده حاصل اولان امان باطل اولماز زيرا قريبا بيان ايلديك كه هر كتاب محتمل
الخطأ والصوابدر وكاه اولور كه ملك اعظمدن دون اولان كسانك لسانندن تدبير اولنديغي كبي ملك اعظم
لسانندن دخي تزوير اولنور بو مقوله حقيقدر باطلميدر معلوم اولميان كتابله اراقهٔ دماء واسترقاق عبيد واماء
حلال اوله مز اعتراض اولنور سه كه بو احتمال كتاب قاضي ده موجود ايكن احكامده حجت قيلنمغه نيجه مجال بولنور
جواب اولدر كه كتاب قاضي شبهه ايله مندرئ اولان خصوصده حجت قيلنماز وشبهه ايله ثابت اولان خصوصده
دخي اكرچه حجت قيلنمامق مقتضاي قياسدر لكن قاضينك ختمي ونفس كتاب ومضمون كتاب اوزره شهادت
شهود ايله حسب الظاهر تزوير وتصنعدن امن وسلامتي موجب اولان شرائطه مقرون اولدقده تحقق احتياجه بناء
حجت قيلنمسي استحسان اولنمشدر و وصف معهود بره وارد اولان كتاب ملك كفارده نامو جوددر والله اعلم
باب امان الرسول * يعني مسلميندن اهل حربه بعث اولنان رسولك اعطاء امانندن باحث مطالب ومباحثدر
مؤلف الكتاب اثابه الله تعالى باحسن الثواب ديركه قچان امير مسلمين لمصلحة امير حصنه بر رسول مسلمي ارسال
واولدخي تبليغ رسالتي خلالنده امير بمز بنم وساطت لسانم ايله سكا واهل مملكتكه ارسال امان ايلدي سندخي همان
باب قلعه يي كشاد ايله ديو مجرد تقريرلسانى ايله بسط اقوال ياخود طرف اميردندر ديو ساخته بر نامه ابرازي ايله
تأييد مقال ايليوب وبوقبل وقالده مسلميندن برجماعت حاضرين وصورت احواله ناظرين اولدقدنصكره
امير حصن فتح باب ومسلمين كيروب سبي واسره شتاب ايتدكلرنده امير حصن سزك رسولكزكلوب اميريكز بزه
امان ويرديكني اخبار ايدوب شو مسلملر دخي شاهد اولديلر ديسه جمله سي آمن وسالم والنان نسنه لري كيرو رد
اولنمق لازم اولور زيرا تعبير رسول عبارهٔ مرسل منزله سنده اولمغله همان امير عسكر آنلره امان ويرمك مرتبه سنده
اولور سؤال اولنور سه كه تعبير رسول عبارهٔ مرسل منزله سنده اولديغي في الحقيقه رسول قيلنديغي مادده در
بوقسه تصنع واختراع ايلديكي مادده دكلدر جوابنده ديرز كه فرق محرر بعث اولنديغي شخصك حقنده
غير معتبردر زيرا آنكيچون طريق تحقيق مسدود ومقدوري انجق خبر رسوله اعتماددر بوجهتله آنك حقنده
رسالت رسول ثابته اولدقدنصكره خبر ويرديكي نسنه نك جمله سي حق وواقع ومحقق حكمنده قيلنور نكته سي
اولدر كه مرسله لازم اولان رسالتنه برامين وصادق كسنه يي اختيار ايدوب خائن وكاذبه اعتبار ايتممكدر
وخبر رسول مرسل اليه حقنده واقع ومحقق حكمنده قيلنماسه تقرير اولور تقرير ايسه حرامدر كورمز ميسنكه
امير جيش اهل حربه نداوشوكسنه بيمزده جاري اولان هر خصوصده بنم رسولمدر ديو رفع صدا ايتدكدنصكره
اول رسول خيانتكار بويله بر خبر ساخته ايله اخبار ايلسه بو صورتده اول قوم مغرورين خصوص امانده معذورين
اولمازلرمي صورت سابقه دخي بويله در واول كسنه كه ولو تقول علينا بعض الاقاويل لاخذنا منه باليمين ثم لقطعنا
منه الوتين نظم كريمني تأمل ومعناى نظمينى تعقل ايده ذكر ايلديكمز معنى اكا واضح وهويدا اولور يعني اكر
محمد عليه السلام زعم كفار اوزره عند نفسندن بز عظيم الشانك اوزرينه على طريق فرض المحال بعض اقوال مخترعه
تكلم ايديدي ملوك جبارين غضب شديد ايلديكي كسنه يي صاغ الندن طوتوب ضرب عنقله نياط قلبي اولان
عرق وتين يعني حبل الوريديني قطعله اهلاك ايلديكي كبي بز عظيم الشان آني اهلاك ايدر ايديك بو معناى
حاصلدن خلاصهٔ محصول اولدر كه ثابت الرساله اولان رسول افترا واختراعه مشغول اولنجه مرسل اليه اولان
قومك عذرلري مقبول انجق اول رسولك امين اتخاذ اولنمش ايكن خياتني اشنع اولمغله افظع تعذيب وتنكيله مستحق
وموصول اولور امافضولي دعواي رسالت ايدنلرك خيانتلري خيانت سابقه دن اهون ومفضول واكا مفاسد
مخترعه سنده على العميا متابعت ايدنلرك عذرلري نامقبول وكندولر دخي مغضوب ومخذول للردر بوجهتدن
مسيلمة الكذاب وآنك اضرابي سفهاء اعراب الله تعالى اوزره نيجه اقاويل اباطيل افتراسني ارتكاب ايتمشلر
ايكن رسول الله صلى الله عليه وسلم حقلرنده لئن اشركت ليحبطن عملك دخي قل ان كان للرحمن ولد
فانا اول العابدين آيت كريمه لري سياقي وقضيهٔ شرطيه نك طرفيني كاذب وحكم ملازمه سي صادق اولمق قياسي
اوزره ترتيب اولنان وعيد ونكال بونلره دنياده تعجيل وايصال اولنمادي بو مقدمه لردن آشكار اولمشدر كه
في الحقيقه ارسال اولنان رسولك مرسلندن خبر ويرديكي اخبارده كار وكفتاري نفوذ واعتبارده خود بخود دعواي
رسالت ايلين ساخته كارلرك قول وكردارلرينه قياس اولنماز مترجم فقير ديركه بو محلده عبارهٔ كتاب رتبهٔ اخلالده ايجاز

اوزره اولمغله بعض مقدمات مطويه سني ابراز ايده رك تعقيدني تحليل واجمالني تفصيل برله نوع اطنابه سر اغاز اولنمشدر
اصل كتابه نظر ايدن اولو الالباب بو كيفيه يي معذور بلكه ممدوح ومشكور طوته جقلريني ارتيابدر والله اعلم بالصواب
انتهى وصورت مرقومه ده رسول ذمي ياحربي مستأمن اولسه ينه امان اهل حصن امرمتيقندر زيرا ثبوت امان
امير عسكر طرفندندر يوقسه طرف رسولدن دكلدر زيرا اول حصن ايچنده اهل حصندن ممتنع اولمامغله
قبل نفسندن اماني صحيح اولماز و بو تقصير انجق طرف اميردن واقع اولمشدر كه رسالتنه بر خائن كافري اختيار
ايلمشدر بوايسه شرعا منهي عنه ايدوكي بديداردر اول قصهٔ مرويه يي كورمزميسنكه حضرت عمر رضي الله عنه
ابوموسى الاشعري رضي الله عنه جنابلرينه امر ايلديكه وار كاتبكه امر ايله كه مسجده كيروب شو نامه يي نامه
قرائت ايلسون ابو موسى ديديكي بنم كاتبم مسجده كيره مز حضرت عمر ديديكه نيچون كيره مز اول جنبيدر ابو موسى
ديديكه جنب دكل لكن نصرانيدر حضرت عمر رضي الله عنه ديديكه سبحان الله مؤمنينك غيريدن محرم اسرار
اتخاذ ايلمش سين لا تتخذوا بطانة من دونكم لا يألونكم خبالا يعني اي اهل ايمان همجنسكز اولان مؤمنلرك
غيريلرندن محرم اسرار اتخاذ ايتمكز زيرا افساد امور يكزده قصور ايتمزلر نظم جليلني ايشتمديكمي واكر صورت
مفروضه ده بعد الفتح والسبي اهل حصنك دعواي امانلرينه شهادت ايلين شهود مسلمين موجود اولميوب
انجق اول رسول بونلرك ادعا ايلدكلري سوزي بن سويلدم ديو تحقيق ايدوب وصحتني بيلمكه قول رسولدن
بشقه طريق اولمسه اول دخي تصديق اولنماز زيرا استينافنه مالك اولميه جغي نسنه يي اخبار ومسلمينك حقلرين
سبب ثبوتي ظاهر اولدقدنصكره ابطال ايده جك اماني دعوايه اجتسار ايتمكله بلا حجة تصديقه سزاوار اولماز
لكن سبيدن آنك سهمنه دوشنلر امانلرينه مقر اولمغله احرار اولورلر اما دار الحربه عودتلرينه رخصت ويريلمز
زيرا بو مادده حقوق مسلمين ندر واكر بو مقاله اوزره اهل ذمتدن برجماعت شهادت ايلسه لر شهادتلري
مسلمين اوزره قائمه اولمغله قبول اولنماز اما صورت مفروضه ده بو رسالتي ابلاغ ايلين كسنه في الحقيقه رسول اولماوب
همان بر شخص بو الفضول امان قومي متضمن برنامه ترتيب وانكلرك ايچلرينه دخول ايلسه ياخود بلا كتاب بن رسول
امير ياخود رسول مسلمينم ديو تبليغ امان شتاب ايلسه جمله سي فيء اولوب امام ايچون مقاتللريني قتله دخي جواز واردر
زيرا رسول فضولي اول اماني كندو نفسندن اثبات ايده مز كه اول قولي تقول ايلديكي حينده مسلم ايسه ده
ايچلرنده ايكن آنلردن ممتنع دكلدر بلكه ايچلرنده اسير كيدر وامان اسير مسلمين اوزره غير نافذدر واول اماني
امير عسكردن تصحيحي دخي ممكن اولماز زيرا ارسال رسول ايتمشدر كه تعبيري مقام عبارهٔ اميرده قائم اوله نكته سي
اولدر كه بو بابده مقالهٔ مرقومه يي ابطالمزده معناي غرور تحقق ايلمز وتقصير انجق قبل نفسلرندن حاصل
اولمشدر كه بو مقوله وقتا من الاوقات طرف اميردن رسول اولميوب بو دفعه دخي معلوم الرساله اولميان شخص
مجهولك سوزينه اعتماد ايلمشلردر وامير مسلمين ايچون بو فساددن احتراز ممكن دكلدر زيرا اول ساخته كاري
بيلمز كه آني تزويردن منع ايده واهل حصندن حقلرنده ممكن الوقوف اوليان اموره تكليف وقوف ساقط اولديغي كبي
امامدن دخي ممكن التحرز اوليان خصوصدن تكليف تحرز ساقطدر واكر بو رسول بو الفضول مسلم اولوب
عسكر مسلمينده قائم ايكن اول مقالهٔ مزوره ايله اهل حصنه ندايه جرأت آنلرده فتح بابه مسارعت ايلسه لر مسلميندن
مجددا نبذ امان واقع اولنجيه دكين آمنين اولورلر زيرا قائلي منعهٔ مسلمينده بولنمغله امان آنك طرفندن واقع اولور
وسابقده بيان ايلديك كه مالك امان اولان كسنه بشقه بر مالك امانك لسانندن اخبار امان ايلسه صدق وكذبنه
نظر اولنميوب اماني واقع ومعتبر اولوب صادق ايسه جانب مخبر عنه دن وكاذب ايسه كندو جانبندن مقرر اولور
انجق بو وقعه نك وقوعنه دخي وقوف عدول مسلمينك شهادتلرينه موقوفدر زيرا حق استغنامارين ابطال اوزره
قائمه در واكر في الحقيقه رسول امير اولان شخص بيدريغ واروب رسالهٔ اميري تبليغدن صكره مباشرت تزوير ايله
فلان قائد سزه امان ويروب بني اول امانله سزه ارسال ايلدي ياخود باب اميرده اولان مسلمين سزه امان ويرديلر
ياخود حصنكزه دخولمدن اقدم سزه ندآء امان ايتمش ايدم ديو تبشير و بويله تبشير ايلديكني مسلميندن برجماعت
شهادتلريله تقرير ايلسه لر خبري كذب وبهتان اولدقده اهل حصن فيء اسلاميان اولورلر زيرا قائدك وباب اميرده
اولان مسلمينك رسوللري دكل ايديكه عبارتي آنلرك عبارتي حكمنده اوله وحال نكلمنده منعه لرنده بولنمغله بنفسه
امانه مالك دخي دكل ايدي بو جهتله حكم كلامي باطل اولور واكر اول رسولي آحاد مسلميندن بريسي لمصلحة ارسال
واولدخي واروب بعد المصلحة بني ارسال ايلين سزه امان ويردي ديو اختراع مقال ايلسه بو دخي باطلدر زيرا
بو يله مادده ده اطراف عسكردن بر ينك رسولي كرك رسول امير وكرك رسول جماعت مسلمينه قياس اولنماز

زیرا بو مرسل بالذات داخل حصن اولسه اول محلده امانی صحیح اولمازاندن خبرویرن رسولی دخی بویله در
اکرچه رسول امیر ورسول جماعت مسلمینده دخی مقتضای قیاس بودر لکن فقهاء ذوی الاحسان بو صورتلرده
سالك استحسان اولدیلر زیرا جماعت مسلمین قنده بولنسه اهل منعه اولورلر ورسوللری کندو مقاملرینه
قائم اولمغله آنلره نسبت اولنان امانك وقوعی لازم اولور وامیرك دخی امارتی انجق منعه سی اعتباریله اولمغله امیر
اولدیغی مکانده صحت امانی بی کمان واخبار امانده لسان رسولی کندو لسانی ایله یکساندر ووصف معهود آحاد ناس
حقلرنده ناموجود اولمغله طرفلرندن رسوللرینك اخبار امانی اعتباره شایان اولهمز واکر امیر فی الحقیقه اخبار
امان ایچون برکسنه یی تسییر ایدوب اولدخی کیدوب صکره طرف امیره عودت ورسالت امانی ابلاغ ایلدم دیو
اخبار وحکایت ایلسه صدق اخباری معلوم مسلمین اولهمز ایسه ده ینه اول قوم آمنین اولورلر زیرا رسول ایچلرینه
دخولدنصکره اداء رسالت ایتمدیکجه خروج ایتمدیکی ظاهر حال وغالب احتمالدر ووقوف حقیقی ممکن اولمیان
خصوصده حکمی ظاهره بنا ایلمك واجب ومنصوصدر وهم اخبار رسولده جانب صدقی راجح اولمسه دخی
مجرد احتمال صدقی واضحدر بومقدار ایله شبهۀ امان بدیدار اولور وسابقده بیان ایلدیك که امان موضع شبهه ده
ثابت اولور بناء علیه قبل النبذ اوزرلرینه هجوم مسلمین مشروع دکلدر واکر امیر وجماعت مسلمین برقومه
امان ویروب بعده عهدلرندن رجوع وقتاله شروع ایده جکلرین اخبار ایچون برکسنه یی ارسال ایلسه لر
اولدخی کیدوب بعده عودت واخبار ایلدیکنی ذکر وحکایت ایلسه مسلمین اول خبرك وصولنه یقین ایتمدکجه
اوزرلرینه هجوم ایتملری جائز اولماز زیرا خبر رسول محتمل الصدق والکذب اولمغله خصوص امانده
حجت ایسه ده نقض عهدده حجت تامه دکلدر نکته سی اولدرکه نبذ عهدك نتیجه سی اباحت سبی
واستحلال فروج ودمادر وبونلر شبهه ایله ثابت اولماز وظاهر مجرد یاخود خبر واحد شبهه دن خالی دکللردر
اماثمرۀ امان حرمت سبیدرکه شبهه ایله ثابت اولان احکامدندر وهم نتیجۀ نبذ امانده غلط واقع اولدقده
بردخی تدارکی ممکن اولمامغله آنده ظاهر مجرده اعتماد جائز اولماز اماثمرۀ امانده غلط واقع اولسه تدارکی ممکن
اولمغله آنده رسول اولان واحدك خبرینه اعتماد جائزاولور بوصورتده مسلمین قبل التیقن هجوم ایدوب اهل حصن
دخی رسولیکز بزه خبرنبذی ابلاغ ایتمدی دیسه لر قول آنلرك قوللریدر زیرا نبذ امانی انکاره سالك واصل معلوم
اولان عدم النبذه متمسکلردر بوصورتده مسلمین مالرندن آلدقلرینی رد ودیت مقتوللرین ادا ایدرلر زیرا نبذه ایقان
اولنمدقجه آنلر داخل اماندر سؤال اولنورسه که وسع مسلمینده خبر نبذ ایچون بعث رسولدن زیاده سی میسر دکل
ایکن اول رسولك کلامی نیچه معتبر اولماز جوابنده دیرز که اویله دکلدر بلکه نبذ ایچون ارسال رسول ایتدکلرنده
معیتنده بعد العوده تبلیغ نبذینه شهادت ایچون اهل شهادتدن ایکی رجل عدلی ضم ایلمك دخی مقدورلریدر
وترتیب متقدم رسالت نبذك ادنای متممیدر حتی انجق ایکی رجل ارسال اولنوب بعد الرجوع تبلیغ نبذه شهادت
ایلسه لر کفایت ایلمز زیرا ایکیسی بردن یاخود یالکز بریسی فعل نفسنه شهادت ایتمش اولور اول شهادت ایسه
احکامده حجت اولماز واحکامده حجت اولمیان بومثللو امورده قبول اولنماز واکر امیر اهل حربك رسولی امیر مسلمینه
برکتاب مختومله ورود وایچنده بن میانه مزده اولان عهودی نقض ایلدم مضمونی موجود اولسه اول کتابده احتمال
تصنع درکار اولمغله حقیقتی بیلنمدکجه مسلمین تعجیل قتال ایلمك سزاوار اولماز اما اول کتابی اهل حربدن ایکی
کمسنه کتوروب بو کتاب کتاب ملکدر وختمی ختم ملکدر دیو شهادت ایلسه لر اهل حرب اوزره شهادتلری قبول اولنور
زیرا اول ایکی رسول عندیمزده آمنلر روقبل تمام النبذ قوملری دخی آمنلردر واهل حربك اهل دارلرندن امثاللری اوزره
شهادتلری حجت تامه در وشهادتلریله تمام نبذدن صکره اول قومی قتل واسترقاق جائزدر مکر صحت کتابه شهادت ایدنلر
اهل حرب یا اهل ذمت یا مسلمیندن مقبول الشهاده اولمیانلردن اوله بوصورتده تعجیل قتال مسلمینه حلال اولماز بلکه
امیر عسکر آنلره مسلمیندن ایکی عادل وموثوق به کمسنه یی ارسال وکیفیتی سؤال ایلمك کرکدر کورمزمیسنکه بعد الاسر
کتابی انکار ونزیا زمدق دیو یمینه اجتسار ایلسه لر شرعا قول آنلرك قوللریدرکه شهادتی مقبوله اولمیان شهودك
شهادتلریله انکارلری باطل اولمایوب بلکه شهادتی مقبوله اولان کمسنه لری ارسال ایلمك کرکدرکه لدی الانکار
اوزرلرینه شهادته ابتدار ایده لر واکر امیر مسلمین نامۀ نقض عهدی اون عدد رجال الله بعث وتوجیه وایچلرندن
بر رجل مسلمه سن بونامه یی اهل حربه قرائت وباقیلرینه ده قرائتنه شهادت ایدیکز دیو تنبیه ایلیوب واصل
اولدقلرنده امیر اهل حرب قواد وبطارقه سیله اجتماع واول رجل مثلا عربیه ایله قرائت وترجمان لسانلرینجه
ترجمه ایلدیکنی استماع ایلسه لر بعده اول عشره عودت واخبار کیفیت ایلسه لر بوصورتده اوزرلرینه هجوم جائز

مطلب وصول کتاب النقض من الکفار ولزوم الشهادة علیه

اولور زیرا وسعلرنده بوندن زیاده سی یوقدر وتکلیف شرع کرك شبهه ایله مندری وکرك ثابت اولان امورده
انجق بحسب الوسعدر بوصورتده بعد الهجوم اهل حرب ترجمانیمز بزه نقض عهدی اخبار ایتموب انجق نامه کزده
مدت امانمزی مد وازدیاد ایلدیککزی اظهار ایلدی دیو مدافعۀ خصوم ایلسه لر بوقوللری باطلدر زیرا بیان
ایلدیك که بو مقوله قصور قبل نفسلرندن ظهور ایلمشدرکه بویله خیانتکاری ترجمانلغه اختیار ایتمشلردر
وترجمانلرینك دقیقت خبرینی بیلمك خارج وسعمزدر مکر یانلرنده بولنان مسلمین ترجمانك بوخیانتنه تحصیل
یقین ایده لر عساکر مسلمین دخی بومعنایه یقین ایدرلرسه اول قوم امانلری اوزره تمکین اولنورلر کورمزمیسنکه مقدما
امان ویردیکمز اهل حرب لغات مختلفه یه عارف یاخود آنلر عربدن برقوم وانجق لغت واحده یه واقف اولسه لر
ونبذ ایچون کیدن رسوللریمز اهل حربك لغتلرینك غیری برلغتله اخبار یاخود کلاملرنده ذکر لغات غریبه یی
اختیار ایتدکلرنده بعد الفتح اهل حرب بزلر اول لغتی فهم ایده ممش ایدیك دیو اعتذار ایلسه لر بز آنلرك عارف باللغة
ایدکلرینه عالملر ایکن آنلری بوبابده تصدیق بزه لازممیدر بلکه عدم فهملرینه یقین وتحقیق ایتمدکجه آنلری
قطعا تصدیق ایتمزز اما بعد الیقین اعتبار ظاهر ساقط وکما کان امان اوزره منضبط اولورلر مترجم فقیر دیرکه
رسوللریمز اول قومك لغتلرینك غیری یاخود لغات غریبه ایله تکلم ایتدکلرنده اهل حربك اعتذاری ظاهر حاله
موافقدر بناء علیه بو کلامده حسن انتظام فهم اولنماز لکن نفس کتابده بو معنی موجود اولمغله بعینه ترجمه اولندی
انتهی کذلك اکبر رأیمز عدم فهملرینه متعلق اولسه ینه امانلری متحقق اولور زیرا احتیاطه بنا قلنان امورده
اکبر رأی منزلۀ یقینده در وامام ابو حنیفه عامله الله تعالی بالطافه اللطیفه دیدیکه مسلمین غارت کفار یا محاصرۀ
حصنه ابتدار اوزره ایکن بر مسلم مشرکیندن برینی امیره احضار وبن مقدما بوکه امان ویرمشیدم بکا اول امان
اوزره کلدی دیو اخبار ایلسه امان سابقنه بشقه ایکی شاهد شهادت ایتمدکجه تصدیقه سزاوار اولماز زیرا
امیره کتوردکده مسلمیندن امتناعی اولمامغله فیء اولمشدر ومسلم مزبور دخی مجددا امان ویرمکه قادر اولمامغله اقرار
ایلدیکی امان سابقنده تصدیق اولنماز واکرچه بالنظر الی القیاس مأسورین سائرین کبی امام دیلرسه جواز
قتلی بی التباسدر لکن بالنظر الی الاستحسان قتل اولنمایوب ادخال فیء ایله احسان اولنور زیرا احتمال صدق الخبر
اراقۀ دمدن شبهۀ مانعه یه منجر اولمشدر وجهی اولدرکه حرمت قتل مستأمن حقوق الهیه دندر وبویله امر
دینه راجع اولان امورده خصوصا شخص معین منکر اوزره الزام حکمی متضمن اولمیان خصوصلرده خبر واحد
حجت شرعیه در وبوصورتده کتورن مسلمدن غیری یالکز بر مسلم شهادت ایلسه شاهدین اولمدقجه قبول اولنماز
بومسئله ده برهان باب الامان ثم یصاب المشرکونده ذکری سبقت ایلین حدیث هرمزاندرکه هرمزانی اسیر وحضور
عمری یه سوق وتسییر ایلدکلرنده حضرت عمر رضی الله عنه اکا تکلم فلا بأس علیك یعنی سویله سکا ضرر
یوقدر یاخود تکلم کلام حی یعنی صاغ قاله جق کسنه نك کلامی کبی سویله دیو ابتداء اعطاء امان ایدوب
بعده امانده شبهه ونسیان عارض اولوب قتلنه فرمان ایلدکده انس بن مالك رضی الله عنه سبق امانه شهادت
ایدنجه قبولندن امتناع بعده برشاهد آخر دخی ضم شهادت ایلدیکنده قبول واستماع بیوروب هرمزانی داخل
امان ایلدی پس بو حدیثده امان عمر اوزره شهادتده شهادت رجلین لازم ایدوکی بیان وتحدیث واردر زیرا امان ویرن
کمسنه یا جناب عمری کبی منکر یاخود صورت مفروضه کبی فعل نفسی اوزره شهادتی حجت اولمیان شخص مقردر
علی کلا التقدیرین بشقه ایکی شاهد لازمدرکه ثبوت امانی مستلزم اوله انجق مسئلۀ رسول بشقه درکه اهل
حربه رسولك اخبار امان ایلدیکنه مسلمین قرائن حالله عالم اولدقدنصکره ابقاء امانی لازمدر زیرا مسلمین آنی
رسالت اوزره اتخاذ امین ایتمشلردر وآندن برخیانت واقع اولورسه مسلمینه راجع اولور کورمزمیسنکه امام المسلمین
امورناسی رؤیت ایچون برقاضی تعیین ایدوب قاضی دخی رجم یاقطع یدکبی بعض حدودی اقامتده خطا ایلسه
ضمانی بیت المال اوزره لازمدر زیرا اقامت حدی مسلمین اوزره قاضی یه تفویض ایتمشلردر خطاسی ینه مسلمینه
عائددر وتفویض رسالت اولنان رسول دخی بویله درکه خطا وخیانتی مسلمین اوزره واقع اولوب اهل حربه راجع اولماز

* باب السریة تؤمن اهل الحصن ثم تلحقها السریة الاخری *

یعنی برسریه اهل حصنه امان ویردکدنصکره یرلرینه سریۀ اخری لاحقه اولسه ابقاء امان سابقك وجوهنه
متعلق مسائلدر چونکه مسلمیندن برسریه حصون مشرکیندن برحصنك اهالیسی ایله اول سریه دار اسلامه
چقنجیه دکین آنلره امان ویرمك اوزره یوز التون بدل مقابله سنده مصالحه ایلسه لر صلح مزبور جائز اولور زیرا
غایت مذکوره یه دکین بلا عوض اعطاء امان ایلسه لر جوازی مقرر ایکن عوض ایله دخی اظهردر زیرا امانده

مطلب اعتراض المترجم واعتذاره

مطلب اذا اخطأ القاضی فی الرجم وقطع الید یضمن علی بیت المال

مطلب الامان ثم العوض

تحریم قتل واسترقاق اولمغله صلح عن القصاص کبی بعوض وبلا عوض جائزدر وامان سابق اهل حصنه خاص
اولمغله صکره سائر اهل حربه هجوملرنده ضرر یوقدر وامان اهل حصنده امتعه ومواشیلری بالتبع داخلدر
زیرا امانلری حصنلرنده اقامتلری ایچون اولمغله لوازم اقامتدن اولان ماللرینه تعرض حلال اولماز انجق قبل الصلح
مطلب دخول المال فی الامان
مأخوذلرینك ردی لازم دکلدر زیرا مأخوذلری غنیمتلری اولمشدر وامانلری رد غنائم ایچون اولمیوب انجق ماللرینه
ترك تعرض ایچوندر ومأخوذ مسلمین عداد اموالرندن خارج اولمشدر واکر بعد الصلح بو سریه دار الحربه مرور
ویرلرینه مسلمیندن سریۀ دیکر ظهور ایدوب اهل حصن صلح سابقی حکایت وعدول مسلمیندن ایکی شاهد دخی شهادت
ایدرسه آنلره بر وجهله تعرضلری جائز اولمازکه سریۀ سابقه نك عقدلری کافۀ مسلمین حقلرنده نافذدر
قال علیه السلام المسلمون ید علی من سواهم ویسعی بذمتهم ادناهم یعقد علیهم اولهم وفی نسخة اولاهم
ویرد علیهم اقصاهم یعنی مسلمین اغیار واعدالری اوزره ید واحده کبیدرکه بربرینه تعاون ایدرلر وعهدلرینه
ادنالری سعی ایتمك جائزدر اعالی آنی نقض ایلمك غیر جائزدر واوللری اواخری اوزره عقد عهود ایدرلرکه آخر
وابعدلری آنك اوزرینه وارد اولورلر ونقض ایدهمزلر بعض اهل حدیث یعقد علیهم اولهم قول شریفلرندن
مراد اول سرایانك عقد ایلدکلری اماندرکه جمیع مسلمین اوزره نافذدر دیدیلر چونکه سریۀ ثانیه سریه اولی
حکمنده در وسریۀ اولی مجددا عودت ایلسه لر اهل حصنه قطعا تعرضلری حلال اولماز مکر دنانیر مقبوضه لرینی
رد ایله نبذ عهد ایده لر سریۀ ثانیه دخی بویله درکه آنلرك دخی قتاللری حلال اولماز مکر همجنسلری اولان سریۀ
اولینك اخذ ایلدکلری دنانیری بونلر رد ونبذ عهد ایده لر حکمتی اولدرکه ثمرۀ بذل دنانیر سریۀ اولی دار الحربدن
خروجلری غایتنه وارنجه امان اوزره تقریر اولنملریدر آنلر خروج ایتمدکجه بونلر امانده برقراردر قبل رد الدنانیر بونلر
قتال ایلسك غرور یاخود اضراردرکه حرمتی بدیداردر واکر سریۀ ثانیه بعد رد الدنانیر قتاله اقدام وفتح وظفر ایله
اغتنام ایتدکلرندن صکره سریۀ اولی ایله دار الحربده مجتمع اولسه لر هم اموال حصن وهم سریۀ اولانك مقدما آلدقلری
دنانیرده ایکیسیده شریك اولورلر زیرا جمله سی غنیمت اولوب غنیمتده سبب شرکت اولان دار اسلامه احرازده
اشتراك ایلمشلردر انجق سریۀ ثانیه دنانیر معهوده یی ماللرندن غارم اولدیلر ایسه قبل القسمة اموال حصندن آنی
اخذه عازم اولورلر زیرا اموال حصنه انجق رد دنانیر ایله واصل اولوب وآنی اداده متبرع اولمیوب بلکه آنکله بو غنیمته
یول بولمشلردر بو جهتله اول دنانیرده حقلری حق غانمین اوزره تقدیم بعده مابقی بین الکل سهام غنیمت اوزره
تقسیم اولنور اما اول دنانیری محل آخردن آلدقلری غنائمدن غارم اولدیلر ایسه آنی مستقلا افراز ایدهمزلر زیرا
ادا ایلدکلری دخی بدلرنده مشترك جملۀ غنائمدن اولوب آنکله اخذه توصل ایلدکلری اموال حصن منزله سنده در
مطلب قضی بعض الورثة دین المیت
نظیری اولدرکه بعض ورثه جملۀ ترکه یه تعلق ایدن دین مورثی ادا ایلسه اکر کندو مالندن ویرمش ایسه ترکه یه
رجوع ایدر واکر ترکه دن ویرمش ایسه رجوعه حاجت یوقدر واکر سریتان دار الحربده مجتمع اولمازلرسه
سریۀ اولی ایچون آلدقلری دنانیرلری سالم وثانیه دخی غنائملریله یالکزجه غانم اولورلر زیرا هر بری آلدقلرین
داریمزه احراز ایله اختصاص وامتیاز ایلمشدر بو صورتده سریۀ ثانیه اول دنانیری ماللرندن غارم اولسه لر دخی
آنی اولیدن آله مزلر زیرا غنائم حصن آنلره سالمه اولمغله ادا ایتدکلرینك منافعی ایله امتیاز ایلدیلر اما صورت اولی
بشقه درکه آنده منافع غنائم حصنده ایکیسیده شریك اولمشلر ایدی ومع هذا بین الصورتین ازدیاد عوائد ایله
فرق زائد یوقدرکه صورت اولاده غارم اولدقلری دنانیره انجق غنائم حصندن استیفا ایده جکلر ایدی شمدی
بو صورتده اول غنائم بالتمام آنلره سالم اولمشدر واکر سریۀ ثانیه بعد رد الدنانیر حصنه ظفر بوله میوب ینه دار الحربده
سریۀ اولی ایله مجتمع اولسه لر برابرجه دار اسلامه احراز ایلدکلری غنائمدن سریۀ ثانیه دنانیرلرین اخذ وافراز
ایده مزلر زیرا سریۀ اولی غنائم حصنه واصل اولمامغله دنانیر مردوده دن نفع حاصل اولمیوب حقلرنده سریۀ
مطلب اغاروا علی حصن ثم ظهر أنهم فی امان
ثانیه منزلۀ متبرعینده اولورلر اما صورت سابقه بشقه درکه الغنم بالغرم اقتضاسی اوزره دنانیر مردوده نك
نفعی جمله سی حقنده ظاهر اولدقده ردی دخی جمله سی حقنده نافذ اولور لکن نفعی ظاهر اولمایجه رد ایدنلرك
غیریده نافذ اولماز واکر سریۀ ثانیه اموال حصنك غیریدن غانم ودنانیرلرین آنك ایچندن آلمغه عازم اولسه لر
ینه جائز کورلمز زیرا بو غنائمه بدون الدنانیر وصوللری ممکن اولمغله رد دنانیرك حکمی سریۀ اولینك آلدقلری
دنانیری استردادده تمکن ایتمدیکی کبی بو غنائمده دخی متمکن اولماز لکن غنائم حصن بشقه درکه اکا وصوللری
رد دنانیر ایله اولمغله قبل التقسیم افراز دنانیرلرین تقدیم ایدرلر واکر اهل حصن سریۀ ثانیه یه امان سابقی اخبار
وبینه دن عجزلرین اظهار ایتمرله سریه دخی قوللرین تصدیق ایتمیوب قتاله شتابله ظفریاب اولدقده نصکره

امانلرینه واقف اولسه لر بو صورتده آلدقلرندن موجود اولانلری رد وماللرندن استهلاك ایتدکلرینی ضمان ومقتوللرك
عاقلۀ قاتل اوزره دیتلری لازمدر زیرا اول قوم مستأمن اولوب نفوسلری معصومه وامواللری متقومه ایدوکی
ظاهر وبو صورتده قاتللرینك قتلی خطأ اولوب وجوب دیت عاقله اوزره ایدوکی باهردر مؤلف الکتاب
رحمه الله تعالی دیرکه بزه اسناد سابغ ایله مشایخمزدن بالغ اولمشدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم
حضرتلرینه مشرکیندن ایکی کیمسنه استیمانله کلدکلرنده جائزۀ وفود ایکی حله الباسی ایله مظهر جود بیوردیلر
بعده حضور سعادتلرندن چیقوب کتدیلر درحال مسلمیندن بر جماعت آنلره ملاقی اولوب قتل ایلدیلر صکره کلوب
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه اخبار ایلدکلرنده مقتوللری وحله لری بیلدیلر وایکی حر مسلم دیتی ایله
اصحابلرینه دیتلرین اعطا بیوردیلر مؤلف همام بو حدیثی قاتل ومقتولی ابهام اوزره ذکر وافهام ایلمشدر لکن کتب
مغازیده مشروحدرکه رجلین مقتولین بنی عامردن ایدیلر قاتللری عمرو بن امیة الضمری در بنی عامر اصحاب عمروه غدر
قبیح ایتدکلرندن عمرو بئر معونه دن منصرف اولدقده آنلری قتل ایلمشدر کذلك اهل حصن صورت مفروضه ده
سریۀ اولایه تخصیص خطابله آمنونا انتم دیمش اولسه لر بو صورتده حکمده صورت سابقه ایله برابردر
مطلب لو قالوا آمنونا انتم لا یختص الامان بهم
زیرا آنلره امان ویرن انجق سریۀ اولی در انتم قوللریله تخصیص وعدم تخصیصده ثمرۀ زائده یوقدر واکر
صورت سابقه ده آمنونا علی ان لا تتعرضوا انتم لنا حتی تخرجوا الی دار الاسلام یعنی دار اسلامه خروجکزه دکین
سزلر بزلره تعرض ایتمك اوزره بزه امان ویریکز دیو سریۀ اولادن استیمان وآنلر دخی دنانیر مشروطه اوزره
مساعدۀ امان ایلسه لر بعده سریۀ ثانیه کلسه رد دنانیر ایتمکسزین اهل حصنله قتاللری جائزدر زیرا سریۀ
اولانك دفع تعرضلری ایچون انجق آنلردن استیمان ایتمشلردر واداء دنانیردن مقصودلری کندولری احاطه ایلین
سریه یی دفع ایدردی اول مقصود حاصل اولمشدر اما صورت سابقه بشقه درکه آنده مدت معلومه یه دکین
التماس امان عام ایلمشلردر وحکم امان من جهة الزمان قابل تخصیص اولدیغی کبی من جهة السرایا دخی قابلدر
انجق عند الاطلاق لفظك موجبی عموم ایکن موجب خصوص اوزره تخصیص اولندقده ثبوت حکمی تخصیص ایلر
بعده مؤلف همام امان عام اوزره تفریعه اهتمام ایدوب دیدیکه سریۀ ثانیه اهل حصنه وصولدن اقدم
سریۀ اولی دار اسلامه خروج ایلسه ثانیه ایچون بعد الوصول نبذ عهد ورد دنانیره حاجت اولمیوب
اهل حصنله قتاللری جائزدر زیرا اولانك دار اسلامه خروجلری امانلرینه غایت ووجود غایتله امانلری واصل
نهایت اولمشدر کورمزمیسنکه سریۀ اولی بعد الخروج دار الحربه عود وولوج ایلسه لر اهل حصنله
قتاللری جائزدر سریۀ ثانیه دخی بویله در اما سریۀ اولانك بر مقداری خروج ایدوب بر مقداری ایتمسه لر بو بابده
اعتبار انجق لمبرك اصحاب منعه اولان جماعتله خروج یاخود قرارینه دردر زیرا اهل حصنك التماس صلح واداء
مطلب بیان دار الحرب
دنانیرلرینه باعث انجق سریه دن خوفلری در وخوف مرقوم جماعت ومنعه اعتباریله در وقول ابی حنیفه
رحمه الله تعالی یه قیاس ایله لایق حال اول سریه دن فرد واحد دار الحربده قالدیجه بدون رد الدنانیر عدم حل
قتالدر زیرا عند ابی حنیفه حکم شرعی جماعتله ثابت اولدقده بقاء واحد ایله باقی قالور حتی بر بلده نك اهلی
مرتد اولوب ایچلرنده بر مسلم یاخود بر ذمی امان اوزره باقی قالسه اول بلده دار الحرب اولماز دیمشدر لکن قیاس مذکور
بو محلده متعذر اولمغله متروکدر کورمزمیسنکه اول سریه دن بریسی دار الحربده مقتول یا میت یا اسیر یا مفقود اولسه
اهل حصن ایله بعد خروج الجماعه دخی قتال مشروع اولمامق لازم کلور اما سریه دن بر فرد چیقمایوب جمله سی
دار الحربده قتل اولنسه لر بو صورتده قتال اهل حصن حلال اولور مؤلف جلیل بو وجهله تعلیل ایلمشدرکه
جمله سی قتل اولندقده بالجمله دار الحربدن خروج ایتمش کبی اولورلر یعنی اهل حصن صورت قتللرنده جانب
سریه دن خروجلرنده تحصیل امن ایتدکلرندن زیاده امین اولورلر واکر آنلردن بعضلری مقتول وبعضلری
مطلب توقیت الامان بالسنة
دار الحربده باقی قالسه لرینه اعتبار شرعی صورت خروجلری کبی منعه یه درکه باقیلرده منعه یوغیسه قتاللری
جائز وار ایسه دار اسلامه چیقوب عودت ایتمدکجه غیر جائزدر واکر اهل حربه بو سنه اعطاء امان اوزره مصالحه
مطلب اعتبار السنة القمریة
ایلسه لر بو دخی جائزدر زیرا بونده امانی وقت معلومله توقیت ایلمشلردر ودار اسلامه خروجلری کبی امر غیر
معلومله توقیتلری جائز کورلدکده معلومك جوازی اظهردر لکن مکالمۀ صلحده السنة دیه رکسنه یی الف
ولام ایله تعریف وبو سنه دیمك معناسنی توصیف ایتمشلر ایسه ایچنده بولندقلری سنۀ معهوده عربیۀ قمریه یه
صرف اولنور وانقضاء ذی الحجه ایله تمام اولور حتی حین مکالمه ده انجق سنه دن بر آی قالمش ایسه مدت امانلری همان
اول آیدر بو صورتده اهل حرب بزلر کندو حسابلریمز اوزره مثلا سنۀ رومیۀ شمسیه یی قصد واولوجهله

مصالحه ایتمش ایدیك دیسه لر كلاملرینه التفات اولنماز زیرا اعطاء امان ایلین مسلمین اولمغله مدت مذكوره عنـد المسلمین معروف اولان سنه یه حمل اولنوب عرف اهل حربه اعتبار اولنماز زیرا مسلمین آنی بیلمزلر و بزلر احكامی بیمزده معروف اولان معنی اوزره بنا ایله مأمورلرز قال تعالى وقدره منازل لتعلموا عدد السنين والحساب یعنی الله تعالى اول حكیم مقتدردر كه شمس وقمردن هر برینك یاخود افراد ضمیر وقرب مرجع قرینه سیله یالكز قمرك سیر وحركتلری ایچون منازل تقدیر ایلدی تا كه سزلر عدد سنین وحساب اوقاتی بیلوب اعمال شرعیه ومعاملات عادیه كزی محافظه ایده سز اما اهـل حرب اثناء صلحده بیان مراد ایلمشلر ایسه الشرط املك علیك ام لك مثلی وفقنجه رعایت شرط احسن مسلكدر واكر صورت مفروضه ده مدت صلحیمز سنهٔ كامله كه وقت صلحدن اون ایكی آیدر دیسه لر ینه التفات اولنماز زیرا حین مصالحه ده هذه السنة دیو تعبیر ایلدیلر اون ایكی آی سنهٔ منكره در بوقسه بو یله سنهٔ معرفه دكلدر كورمز میسنكه بر كمسنه لله على صوم سنة یعنی برسنه صوم الله ایچون اوزریمه واجب اولسون دیسه نذری سنهٔ كامله یه وصوم السنة یعنی بو سنه نك صومی دیسه انقضاء ذی الحجه یه دكین بقیهٔ سنه یه منصرف اولور واكر لفظ هذه السنه دن سزك عسكر صائفه ایله دار الحربدن عودتكزه دكین ممتد اولان زمانی قصد ایتمش ایدیك دیسه لر ینه التفات اولنماز زیرا خلاف ظاهری ادعا ایلمشلردر كه ظاهر اولان افهامه سبقت ایدن معنادر ولفظ مذكوردن افهامه سبقت ایدن مدت مزبوره در یوقسه مدت انصراف دكلدر لكن بو دخی محتملات لفظدن اولمغله حین صلحده تصریح ایدرلر ایسه اكا حمل اولنور واكر على ان تؤمنونا سنة بزه برسنه امان ویرمكز اوزره دیسه لر وقت صلحدن اون ایكی آی مدته حمـل اولنور زیرا سنهٔ منكره اون ایكی آیدر قال الله تعالى ان عدة الشهور عند الله اثنى عشر شهرا یعنی عنـد الله شهور سنه نك تمام عددی اون ایكی آیدر واكر نصـاالحكم على ان تؤمنونا على الف دینار یعنی بیك دینار بدل صلح اوزره بزه اعطـاء امان اوزره سزكله مصـالحه ایده رز دیوب تعیین وقت ایتمسه لر مسلمینك دار اسلامه خروجلرینه دك ممتد اولور زیرا مطلـق اولان كلام دلالت مقام وكلام متكلمدن استعـلام اولنان مرام ایله تقیید اولنور وصورت مفروضـه ده سریهٔ اسلام آنلری احاطه ایلدكدنصكره ظاهردر كه بو صلحـدن مراملری انجق حالا نازل اولان خوفدن سلامتلریدر و بو سلامت انجق سریه نك دار اسلامه خروجی ایله تمام اولمغله مكالمه ده تصریح وآمنونا حتى تخرجوا الى دار الاسلام دیمكلـه توضیح ایتمشلر كبی اولور حتى دار اسـلامه خروجلرندن صكره ینه اول سریه عودت یاخود غیرلری اظهار صولت ایلسـه لر ردد نانیر ایتمكسزین اهل حصنله قتاله شروعلری امر مشروعدر لكن قبـل القتال نبذ عهد ایتملری لازمهٔ حالدندر زیرا امانلری مطلقدر وذكر ایلـدیكمز مرام سلامتلری انجق بذل ایلدكلری دنانیره مقابلدر یوقسه اطلاق امانی ناقض دكلدر ومرام سلامتلری حاصل اولمق اعتباریله مسلمینه بعـد الخروج دنانیر مأخوذه سالمـه اولور واطلاق امان اعتباریله قبـل النبذ قتاللری بلا عوض امان مسئله سی مثللو حـلال اولماز اما مسئلهٔ سابقه بشقـه در كه آنده امان صریحـا موقت اولمغله بعـد تمام الوقت باقی قالماز واكر امام المسلمین دار اسلامدن آنلری صلحـه دعوت ایچون قاصد بعث ایدوب آنلر دخی بذل مال معلوم ایله امان مطلق غیر موقت اوزره مصالحه ایدوب بعـده امام نبذ ایله قتاللرین التزام ایلسه اول مال مأخوذی كیرو ویرمدكجـه قتال حلال اولماز اما صورت اولی بشقـه در كه آنده بذل مالدن مراملری حالا حلول ایلین خوفی ازاله در و بو صورتده هنوز خوفلری اولمیوب مقصودلری انجق تحصیل امن مطلقـدر تا كه مسلمیندن برفرد طرفلرینه تعرض ایتمیه ومحتمل تأبید اولان اموره مطلق همان ذكر تأبید ایله مصرح منزله سنده اولوب كویا آمنونا ابدا دیمشلر در بو جهتله قبل رد المال قتاللری حلال اولماز واكر احاطهٔ حصن ایدن سریه بدل الف دینار ایله اهل حصندن كف ید ایتمـك اوزره مصالحه ده شرط آخر زیاده ایتمسـه لر سریهٔ مرقومه مادام اول غزوه ده مستدام اولوب عودت دار اسلام ایتمدكجـه آنلره تعرضلری حرامدر اما مسلمیندن سائر سریه لرك سریهٔ اولی دار الحربدن خروج ایتمسه لر دخی اول حصنـه هجوملری جائزدر زیرا بذل مال ایله اول سریه نك كف یدلرین شرط ایتمشلر ایدی لفظ مـذكور آنلره خاص اولوب سائرینه عام اولماز ومعلومدر كه اول حینـده مقصودلری انجق آنلردن امین اولملریدر و بو مقصود اول سریه نك دار اسلامه خروجی ایله تام اولوب اول حینده سریه یه دخی سلامت دنانیر تمام اولور حتى بعـد الخروج عودت ایلسه لر رد دنانیر واجب دكلدر انجق قبـل النبذ هجوملری جائز اولماز زیرا آنلر ایله اهل حصن میانلرنده امان خاص واردر لكن مطلق اولوب تنصیص وقت اولنمامشدر وسابقا بیان ایتمش ایدیك كه بو مثللو امان اهل حصنله عموم جمـاعت مسلمین میانلرنده قائم اولسه تحرزا عن الغدر قبـل النبذ قتاللری غیر حلالدر

مطلب بیان السنهٔ المعرفهٔ والمنكرهٔ

مطلب المطلق یحمل على التأبید ان احتمله

سریهٔ مخصوصه دخی بویله در حتى من غیر نبذ اوزرلرینه هجوم ومالارین اخذ ایلسـه لر آلدقلرینی رد ایدرلر زیرا اهل حصن تا نبذ اید نجیه دكین امانلرنده در وقال رسول الله صلى الله علیه وسلم لا احل لكم شیئا من اموال المعاهدین یعنی اموال مستأمنیندن برنسنه یی سزه حلال كورمزم واكر خلیفـهٔ مسلمین دار الحربه اوچ بلوك عسكر بعث وتعیین ایلسه هنوز مسلمین بر حصنه واصل اولمامشیكن اهالیسی عساكر مذكوره دن برینك امیرینه ارسال قاصد وامنوا اهل حصن كذا على ان تكفوا عنهم حتى ترجعوا من غزاتكم هذه على الف دینار یعنی بو غزوه كزدن دار اسلامه عودتكزه دكین فلان حصنك اهالیسندن كف ید ایتمكز اوزره بدل الف دینار اوزره امان ویریكز دیو عرض مقاصد ایدوب بونك اوزرینه تراضی بولنسه تا كه عساكر ثلثه دار اسلامه عودت اید نجه یه دكین كرك عسكرین باقیین وكرك صكره دن دار اسلامدن دخول ایلـین عسكر ایچون اول حصن اوزره هجوم ایلمك جائز دكلدر زیرا امان مرقوم جمیع جماعت اسلام حقلرنده نافذدر واهـل حصنك بو امانله مقصودلری یالكز كندولره بعث اولنـان عسكردن امین اولمق دكلدر كه اول عسكر هنوز ساحه لرینه نازل اولمامشدر بلكه خوفلری هم آنلردن وهم عسكرین باقیینـدن وهم جمیع مسلمیـندن مساوات اوزره در بو جهتدن بزه معلومدر كه بذل مالدن مقصودلری غایت خروج عساكره دكین بو خوفی نفسلرندن ازاله در و بو مقصودك حصولی انجـق امان كافهٔ مسلمینه عام اولمغله اولور بناء علیه قبل النبذ ورد الدنانیر برفردك هجومی تجویز اولنماز اما اول طرفه بعث اولنـان عسكر محاصرهٔ حصنه نازل یاخود مكان قریبه واصـل اولدقلرنده جواب مسئله بشقه در كه آنده مقصودلری یالكز بونلردن امین اولمقدر زیرا بونلر طرفندن محصور ومقهور اولمشـلردر وقریبا بیان ایلدیك كه كلام مطلق قرینهٔ مقصود ایله مقید اولور بو جهتله عساكر باقیه نك بلا نبذ آنلر ایله قتاللری جائزدر كورمزمیسنكه عساكر ثلثه دن برینك اوزرنده خلیفه یاخود ولی عهد یاخود امیر الشام كبی بر رجـل بنام بولنوب اهل حرب اكا قبل الوصول ارسال رسول وآمنوا على ان تكفوا عنا حتى ترجعوا من غزاتكم هذه یعنی بو غزوه كزدن دیاریكزه رجوعكزه دكین بزدن كف ید ایتمكز اوزره امان ویریكز دیمكلـه عرض مسئول ایتدكلرنده مراملری موصول حصول اولسـه بو امان جمیع عساكر اوزره جاری و یالكز اهـل حصنی ذكر ایتمدیلر ایسه جمیع اهـل حربه ساری اولور زیرا لفظ عام عامهٔ متناولاتنده ایجاب حكم ایلرمكر آمنوا اهل حصن كذا دیو بیانلریله دلیل خصوص نمایان اوله اما بو صورتده خلیفه یاخود عدیلری عسكری ایله بر حصنی محاصره یه قیام واهل حصن دخی استیمان عام سابق ایله عرض مرام ومساعده ایله تحصیل كام ایلسه لر امان مرقوم اهـل حصنه محصور وانجق اول محاصره ایلین عسكردن اولمق اوزره مقصور اولوب اعطـاء امان ایلین خلیفهٔ زمان ایكن امانی عسكر آخره سریان ایلمز مسئلهٔ سابقـه دخی بویله در كذلك اهل حرب احد العسـاكره بعث رسول وآمنونا انتم خاصة یالكز سزلر بزه امان ویریكز دیو عرض مسئول ایلسه لر بونكله صورت اولى منسا و یاندر زیرا ذكر تخصیصی زیاده ایلسـه لرده وایلمسه لرده اعطاء امان ایلین یالكز اول عسكردر لكن حكم امانلری بعض صورده كافهٔ مسلمین حقلرنده جاریدر اما على ان تكفوا عنا انتم خاصة یعنی یالكز سزلر بزدن كف ید ایتمكز اوزره دیمكله استیمان ایدوب اول عسكر دخی هنوز طرفلرینه واصـل اولمامش ایسه كلاملرنده دلیل تخصیص منصوص اولمغله امان مزبور اول عسكره مخصوص اولور كذلك خلیفه یه آمنونا نحن خاصـة یالكز بزه امان ویریكز دیسه لر ینه كلاملرنده موجب تخصیص اوزره تنصیص اولنمغله امان اول طائفه یه خاص اولوب غیری اهـل حرب داخل اولماز مؤلف همام اسكنه الله تعـالى فی اعلى المقام دیر كه بو امان ویرن عسكردن برشخص عسكر آخره لاحق اولسه بینه آنلر ایله برابر بو اهل حصنله قتالی حلال اولماز زیرا یالكز عسكر اول طرفندن اخذ امان ایتمشلردر وحكم امان آنلردن هر فردك حقنده نمایاندر وهر فردی كندو عسكریله برابر اول حصنله قتال ایتمك حلال اولمادیغی كبی عسكر آخر ایله دخی اولماز واكر بر سریه بر حصنی محاصره یه آغاز واهل حصن دخی آنلره بشیوز آلتون ویرمك اوزره دورت آی امان ویرملرین نیاز ومسلمین مساعده لرین ابراز ایلدكلرندن صكره سریهٔ اخرى اول حصنه قادم وامان سابقه عالم اولسه لر تادنانیرلرین رد وتسلیم یاخود تمام مدتله امانلرین تتمیم ایتمدكجـه قتال آنلره حلال اولماز زیرا امان سابق كافهٔ مسلمین اوزره نافذدر و بو صورتده مالارندن رد دنانیر ایله غارم بعده قتال الله ظفریاب غنائم اولوب اول غنائمله دار اسلامه قادم اولسه لر اولا ادا ایتدكلری دنانیر قبل التخمیس والتقسیم اول عسكره ادا وتسلیم اولنور زیرا اول غنائمه انجـق ادا ایلدكلری دنانیر ایله واصل اولدقلرندن اولبابده متبرع اولمیوب بلكه اول دنانیرلرین اخذ واستیفا اید نجیه دكین حصندن ظفر بولدقلری اموال ایله آنلر احق اولورلر كورمزمیسنكه اول عسكر حصنده دنانیر مبذوله لرینی بعینها بولسه لر اكا قبل الخمس والقسمة

بو كلامده كلمهٔ نحن ضمیر مفعولی مؤكد وضمیر منصوب موقعنده مستعملدر *

احق اولمازلرمی ایدی مثلنه ظفر بولسه‌لر دخی بو یله در نظیری شول عبد مرهوندر که آنی دوشمن اسیر ایلدکدنصکره
بر مسلم اشترا واخراج ایلدکده اکا مرتهن ظفر بولمیوب راهن بولوب ثمنله اشترا ایلیه بو صورتده دین مرتهن ساقط
اولور مکر راهنه وردیکی ثمنی رد ایلیه اول حینده عبدی اخذ ودین قدیم ایچون عندنده ینه رهن ایدر زیرا
عبدی اخذ وآنده اولان ملك وحقنی احیایه انجق وردیکی ثمنله قادر اولمغله آنده متطوع دکلدر و بر نظیری
دخی شول عبددر که مدت معلومه ده خدمتی برکسنه یه ورقبه سی بشقه کمسنه یه وصیت اولنه عبد مزبور اسیر
اولوب عدودن اشترا ایلین کسنه یدندن موصی له بالخدمة آنی فداء ثمنله اخذ ایلدکده عبده اول احق اولوب
فداسنده متبرع اولماز زیرا خدمتنه انجق فدا ایله واصل اولور حتی مدت خدمتی منقضیه اولدقده فداسنی
استخلاص ایچون عبدی بیع ایدر مکر موصی له بالرقبه فدانك مثلنی اکا رد ایلیه بو صورتده عبد اکا سالم اولور
و بر نظیری دخی بعد البیع یدبایعده قالان شول عبددر که اسیر اولوب آنی برکسنه اعدادن اشترا ایلیه بایع ایچون
جائزدر که آنی ثمنی ایله اول مشتریدن اخذ ایدوب مشتری اوله دیه که دیلرسك سابق ولاحق ایکی ثمننی ویروب عبدی
اخذ ودیلرسك بکا ترك قیل زیرا بایع احیاء حقنه اداء فدادن غیری ایله واصل اوله مدیغندن اداسنده متبرع
دکلدر وسریهٔ ثانیه نك دخی ادا ایلدکلری دنانیرده حاللری بو منوال اوزره اولمغله اول دنانیر قبل الخمس آنلره
تسلیم وایصال قیلنور زیرا خمس غنائمده اولوب ویردکلری دنانیر غنائمدن اولمامغله مقابلنده الدقلری مثلی
دخی غنائمدن دکلدر انجق نفل منزله سنه تنزیل اولنمغله قبل الخمس آنکله تنفیل اولنورلر نته کیم آخر بابده
بیان وتفصیل اولنور اما بو صورتده سریهٔ ثانیه بعد رد الدنانیر قتاله قیام ایدوب انجق مدت امانلری اولان
دورت آی منقضی اولنجیه دکین بی ظفر صکره ظفر ایله بکام اولسه‌لر بو صورتده اول دنانیرك عینی وقبل الخمس
مثلنی آله مزلر بلکه جمیع غنائملری تخمیس و باقیسی سهام غنیمت اوزره بینلرنده تقسیم اولنور زیرا بو غنائمه رد
دنانیر ایله واصل اولمدیلر حتی دنانیری رد ایتمش اولسه‌لر دخی انقضاء مدت امانله بلا نبذ هجوملری جائز اولور ایدی
اما مسئلهٔ اولی بشقه‌دیر که آنده قبل رد الدنانیر مدت ایچنده اغتنامه متمکن دکللر ایدی واغتنام ایتمش اولسه‌لر دخی
آلدقلری اموالی رد ونفوسی مأمنلرینه اعاده ایله امر اولنورلر ایدی واکر اول ایکی سریه دار یمزه خروجدن اقدم
دار الحربده مجتمع اولسه‌لر نظر اولنور اکر سریهٔ ثانیه اهل حصنه شهور اربعه دنصکره ظفر بولمشلر ایسه
جمیع غنائملرنده مجموعی شریك اولوب سریهٔ ثانیه دنانیرلرندن نسنه آله مزلر واکر شهور اربعه ایچنده ایسه
اولا دنانیرلرین اخراج صکره باقیده اشتراك وامتزاج ایدرلر زیرا سبب شرکت غنائم اولان دار یمزه احرازده
مشترك اولدیلر وقریبا بیان ایتمشیدك که ظفرلری بعد انقضاء المده ایسه جمیع مأخوذلری واکر قبل الانقضا
ایسه بعد افراز الدنانیر باقیسی غنیمتدر بو مسئله‌یی مقدما بیان خصوصنده تقریر ایتمشیدك شمدی سریهٔ اولانك
ثانیه ایله بیان شرکتلرنده تحریر قیلدیق واکر سریهٔ ثانیه بعد رد الدنانیر فتح حصنه قادر اولمیوب ترکله بلاد حربه
سائر اولسه‌لر بعده اول حصنه سریهٔ ثالثه کلسه آنلر ایچون دفعهٔ هجوم جائزدر زیرا حکم امانلری سریهٔ ثانیه‌دن رد
دنانیر ایتملریله باطل اولمشدر کورمزمیسنکه ثانیه ایچون تجویز هجوم اولنمشیدی ثالثه ایچون دخی جائزدر بو صورتده
ثالثه کرك مدت ایچنده وکرك بعد الانقضاء ظفر بولوب صکره اوچ سریه ارض حربده مجتمع اولسه‌لر مجموعی
احرازده شریك اولملریله جمیع غنائمده شریکلردر وثانیه عین دنانیرلرین کورسه‌لر دخی اخذ ایده مزلر زیرا
حصنه کندولر ظفر بولمشدر سؤال اولنورسه که سریهٔ ثالثه فتح حصنه مدت ایچنده ظفر بولمشلر ایسه انجق
ثانیه نك رد دنانیر ایتملریله بولمشلردر بو جهتدن ثانیه ایچون قبل القسمه حق استردادلری ثابت اولمق اقتضا
ایدر ایدی جوابده دیرز که بلی بو یله در لکن اهل سریهٔ ثانیه ایچون اهل سریهٔ ثالثه اوزره ولایت یوقدر
کورمزمیسنکه دار الحربده ملاقات ایتمدین سریهٔ ثالثه دار اسلامه خروج ایلسه‌لر اصابت ایتدکلری غنائمدن
برنسنه اوزره ثانیه ایچون سبیل اوله مز ایدی ودار الحربده ملاقاتلری انجق غنیمتده ثبوت حق شرکته سببدر
یوقسه غیریده شرکته سبب دکلدر بناء علیه اول دنانیر غنیمتدن دکل ایسه آنده ثانیه نك قطعا شرکتلری
یوقدر واکر غنیمتدن ایسه شرکتلری وار ایسه ده حق اختصاصلری یوقدر مکر امام الاسلام یاخود جمیع
سرایا اوزره امیر اولان ذات بنام سریهٔ ثانیه یه ماللرندن رد دنانیر ایله امر ایلمش اوله بونلر ایچون جمیع سرایا
اوزره ولایت اولمغله سریهٔ ثانیه بونلرك امرلریله ادا ایلدکلری دنانیرده نه کندو حقلرنده ونه سریهٔ ثالثه حقلرنده
متبرع دکللردر بو صورتده سریهٔ ثالثه اهل حصنه مدت ایچنده ظفر بولدیلر ایسه ابتدا ثانیه نك دنانیرلرین
رد ایدرلر زیرا بواغتنامه تمکنلری انجق اول دنانیر ایله در اما بعد المدة ظفر بولدیلر ایسه غنائم حصندن ردی

مطلب اخذ العبد الموصى له من المشترى من العدو بالفداء

لازم کلمز انجق مالارندن ویردکلری دنانیری بیت المالدن اعطا امام اوزره واجب اولور زیرا امام منفعت مسلمین
ایچون اداء ماله امر ایتمش اولمغله مال مرقوم بیت المال اوزره دین اولور وهم اول غنیمتك خمسی بیت المال ایچون
سالم اولمغله غارم اولدقلری مال دخی بیت المالدن اوزرلرینه رد اولنور تاکه غرم مقابلهٔ غنمده واقع اوله
واکر صورت مفروضه‌ده سریهٔ اولی بعد المعاهده کتدکدنصکره اول حصنه سریهٔ اخری کلیوب انجق سریهٔ
اولی عودت وبعد رد الدنانیر ظفریاب غنیمت اولسه‌لر آنلر ایچون غنیمتدن اخذ دنانیرلری ایله ابتدایه مجال
یوقدر زیرا ویردکلرینك مثلنی مقدما آلوب صکره رد ایله حکم فعللرینی نسخ ایتملریله ابتدادن حصنه ظفر بولنجیه دك
اخذ ایتمش کبی اولدقلرندن اصابت ایلدکلری جمیع اشیا ایچون حکم غنیمت حاصل اولور اما اول دنانیرلرندن
ضایع اولمش اولوب بعد العودة مثلنی غنائمك غیری مالارندن ویرمشلر ایسه انلر ویردکلرینك مثلنی الجیه دك اول
غنیمته احقلردر اکر ظفرلری مدت ایچنده ایسه زیرا بعد الرجوع ورد الدنانیر آنلرك حاللری سریهٔ اخری
کبیدر واکر امام اهل حربدن برقوم‌له مال مأخوذ مقابله سنده برسنه عقد موادعه‌یی التزام ایلسه جائز
کوریلور بشرط آنکه موادعه سی مسلمینه نافع اوله زیرا بیان ایلدیك که امام ناظر مسلمیندر که اکا ترك قتال
ومیل مال ومنال نظر مسلمینی متضمن اولمادقجه حلال اولماز و بو مال فیء وغنیمت دکلدر حتی تخمیس اولنماز لکن
منزلهٔ خراجده اولمغله بیت مال المسلمینده ادراج اولنور زیرا غنیمت اول مالك اسمیدر که تحریك خیول جیاد
واتعاب جمال رکوب اعتیاد ایله اصابت اولنمش اوله وفیء اول مالك اسمیدر که اموال کفاردن بطریق القهر
یدیمزه واصل اوله ومال مرقوم یدیمزه بطریق التراضی واصل اولمغله جزیه وخراج منزلنه نازل اولدیغندن
خاصهٔ امام قیلنمایوب بیت الماله ادخال اولنور زیرا امام انی انجق منعهٔ مسلمین ایله المشدر واکر امام بعد العقد امعان نظر
وموادعه‌ده جانب مسلمینه توقع ضرر ایدرسه آلدیغی مالی رد ایتمدکجه قتال اکا حلال اولماز زیرا عهده وفا
وغدردن اتقا واجبدر اکر آلدیغینك عینی یاخود بیت المالدن مثلنی اوزرلرینه رد ونبذ عهد ایدوب ارسال
عسکر ونیل ظفر ایلسه بو صورتده جمیع غنائملری تخمیس وباقیسی بین الغانمین سهام غنیمت اوزره تقسیم
اولنوب امام ویردیکی اموالدن نسنه‌یه رجوع ایده مز زیرا اخذنده عامل مسلمین ایدی ومأخوذك عین ومثلنی ینه
مال مسلمیندن رد ایلدی وبیت المال نوائب مسلمین ایچون اعداد و بو ماده دخی نوائب مسلمیندن تعداد
اولنمشدر اما سابقده ذکر ایلدیکمز سریهٔ اولی ضیاع دنانیردنصکره مالارندن ادا ایتدکلری مسئله بشقه‌در که
آنده بعد الاخذ ضایع اولان غنیمتدن ویرینه رد ایتدکلری خاصهٔ اموالارندن ایدی اما بو مسئله‌ده مأخوذی
مسلمین ایچون ومردودی دخی مال مسلمیندندر بو جهتله ویردیکنه رجوعی غیر مشروعدر بعده مؤلف عالی
همت بنه مسئلهٔ سریتینه عودت ایدوب دیر که سریهٔ ثانیه دنانیر معهوده‌یی بالکز کندو امیرلرینك امری ایله
رد ایتمشلر ایکن سریهٔ اخری آنلره ادراك وایکی سریه فتح حصنده اشتراك وایچنده بولنان اشیایی اخذ واستهلاك
ایلسه‌لر بو صورتده اول اشیا ابتدا ایکی سریه رجالینك عدد رؤسلری اوزره تقسیم اولنوب صکره رد دنانیر ایدن
سریه‌یه اصابت ایدن ماله نظر اولنوب اولا ایچندن دنانیرلری افراز اولنور زیرا امیرلری سریهٔ ثالثه‌یه نافذ
اولمیوب انجق کندو سریه‌لرینه نافذ ایدی واموال حصن سریتینك غنائمی ایدی بو جهتله کرکدر که ابتدا
بین الجمیع تقسیم اولنه تاکه ثانیه نك غنائمی بیلنوب قبل القسمة ایچندن دنانیرلرینی رفع ایده‌لر و بو تقسیم عدد رؤس
اوزره اولمقده نکته اولدر که بو تقسیم هنوز قسمت غنائم دکلدر که آنده سهام فارس وراجل معتبر اوله کورمزمیسنکه
بو قسمت قبل الخمسدر قسمت غنیمت ایسه بعد الخمس اولور وصورت مفروضه‌ده سریهٔ ثانیه رفع دنانیر
ایتدکلرندن صکره باقی قالان غنائملری قسمت اولادہ سریهٔ ثالثه‌یه اصابت ایلین غنائمه مجددا ضم ومجموعی
تخمیس وبعد الخمس باقی بین السریتین مجددا سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور مؤلف بو مثیل بو مسئله‌یی تمثیلا دیرکه
دیرکه بو مسئله امام ایکی سریه بعث وتسییل ایتدکده علی التعیین برینه غنائملرینك قبل الخمس ربعنی تنفیل ایلدیکی
مسئله‌یه مماثلدر که آنده ایکی سریه نك غنائملری ابتدا عدد رؤس اوزره تقسیم اولنور تاکه تنفیل اولنانلرك نصیبی
متبین ونفللری متعین اوله بعد النفل مابقی تکرارا سریهٔ اخرانك نصیبلرینه ضم وتخمیس ومابقی من التخمیس سهام
غنیمت اوزره تقسیم اولنور و بو مسئله اوائل کتابده باب مایجب من طاعة الوالی و مالایجب مسائلینك اواخرنده
مأمورین اولان اوچیوز نفر سریه‌یه بلا اذن ملتحق اولان مائهٔ عصات متعینین اولدقلری مسئله سنده سبقت
ایلین حکمه مخالفدر که اول محلده قسمت اصح روایات اوزره مائه ایله ثلثمائه میانلرنده سهام خیل ورجاله اوزره
قیلنور تاکه ثلثمائه نك نصیبلری بیلنوب ایچنده نفللری اعطا اولنه زیرا امام انلره بعد الخمس ربعی تنفیل ایتمش ایدی

مطلب ودع الامام اهل الحرب على مال

مطلب الفرق بين الغنيمة والفئ

و بعد الخمس اولان قسمت قسمت غنائمدر امابو مسئله ده قبل الخمس ربعی تنفیل ایلمشدر بونده قسمت اولی
قسمت غنائم اولمامغله عدد رؤس رجال اوزره تقسیم اولنور واکر حصندن اول سریه یه رد ایتدکلری دینار دن زیاده
نسنه یه اصابت ایتمشلر ایسه آنلر جمیع مغنملرین اخذ ایدوب سریهٔ اخرانك اصابت ایتدکلری تخمیس ومابقی
بعد الخمس بین جمیع السریتین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا غنیمتلری انجق بودر واکر غنائم
حصن دنانیرلرینه وفا یتمز ایسه جواب مسئله ینه بو یله در زیرا سریهٔ ثانیه نك رد دنانیرایله امرایدن امیرلری
امام المسلمین یاخود امیر جمیع السرایا اولمدیغندن سریهٔ ثالثه نك غنائمنده امری نافذ اولمامغله ثانیهٔ غنائم ثالثه دن
حساب دنانیر اوزره برنسنه یی آخذ اوله مزلر والله اعلم

باب ما یتکلم به الرجل فیکون امانا ومالا یکون * یعنی رجل مسلمك تکلم ایتدیکی کلاملرندن امان عد اولنوب
واولنمیانلرینی تفریق بابنده مقام تحقیقدر چقان برمسلم مشرکیندن برینی اسیر ایتدکده اول اسیر آندن طلب امان
اولدخی اعطاء امان ایلسه امانی معتبر اولوب کرك اول مسلم وکرك امیر وغیریلری آنی قتل ایلمك حلال اولماز زیرا
مسلمیندن شخص واحدك امانی جماعت اوزره نافذ اولمغله امیر دخی اکا امان ویرمش کبیدر لکن اول اسیر
فیء مسلمین اولور زیرا مقهور ومأخوذ اولوب حق مسلمین آنده ثابت اولمغله امان واحد ایله حق جماعت ساقط اولماز
و بو امانله قتلدن سلامتی اسلامله قتلدن سلامتدن زیاده اوله مز ایکن بعد الاسر قبول اسلام ایلسه قتل
اولنمیوب فیء اولدقدنصکره بعد الاسر امان و یریلسه بالاولویه فیء اولور نکته سی اولدرکه بو اسیرك قبل القسمة
مالکی متعین دکل ایسه ده ینه رقیق حکمنده در واسلام رقیق رقنی ازاله ایلمز و بعد الاخذ اسلام اسیر رقبه سنده
ثابت اولان حق مسلمینی ابطالده عدم تأثیرینه دلیل حدیث عباس رضی عنه رب الناس درکه اول جناب والامقام
یوم بدرده اسیر اولدقدنصکره قبول اسلام وحسن وقوت اسلامله سزاوار دار السلام اولمش ایدی زیرا روایت
اولنور که مسلمین بعد القتال ایشته رجال قریشك نیجه سین قتل ونیجه سین اسیر ایتمکله مصلحت غزایی اکمال ایلدیك
شمدی تعقیب کاربانه اهتمام واموال قریش ایله مزید اغتنام ایده لیم دیو بینلرنده مشاوره یه قیام و بو عزیمتلرین
اجرایه اقدام ایتدکلرنده حضرت عباس رضی الله عنه هنوز بند اسیر ایله محبوس اولدیغی محلده بو مشاوره لرین
استماع ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه خطابله بو مصلحت حصوله کلمز دیو منعله تصویب
تدبیرلرندن امتناع ایلدی نیچون حصوله کلمز دیو علتندن سؤال بیوردقلرنده دیدیکه زیرا الله تعالی سیکاعیر ونفیردن
ایکی طائفه نك برینی وعد ایلمش ایدی وسکا نفیر اوزره ظفر و یروب وعدینی انجاز ایلدی همان سلامتله مدینه یه
رجوع قبل ایشته بو کلامی بعد الغزا نازل اولان واذ یعدکم الله احدی الطائفتین انها لکم مدلولنده قبل الغزا
وارد اولان خبر رسولی تصدیقدن نشئت ایتمکله اولوقتده دخی حسن اسلامنه دلالت ایلدی بویله ایکن رسول الله
صلی الله علیه وسلم آنی مجانا طلاق ایتمیوب بلکه اداء فدا ایله مأمورین اولان اسراء سائرینه الحاق ایلدیلر واولبابده
یا ایها النبی قل لمن فی ایدیکم من الاسری ان یعلم الله فی قلوبکم خیرا یؤتکم خیرا مما اخذ منکم الآیة نازل اولدی یعنی
ای نبی ذیشانم بدلر یکزده اولان اسرایه سویله که اکر درونکزده ایمان واخلاص مثللو خیر وار ایسه البته الله تعالی نك
معلومی اولوب سزدن آلنان فداکزدن خیرلو سزه دنیاده نعمت واخراده ثواب ومغفرت اعطا ایدر واکر
اسیر بعد الاسر قبول اسلامدن ابا واهل ذمتدن اولمغی رجا ایلسه امام ایچون اعطاء ذمت ایتمیوب بوصورتده
قتلی دخی جائزدر زیرا مأخوذ ومقهور اولمشدر وسابقده بیان ایلدیك که بومقوله رجاء ذمتنه مساعده امام اوزره
واجب دکلدر واکر مسلمین براسیری اخذ ایتدکلرنده اسلامه کلمسندن خوف ایدوب فمنی برکعام ایله باغلسه لر
کعام کسر کافله اول نسنه درکه آنکله برحیوانك اغزینی باغلیه لر یاخود المضر بله مشغول اولوب اسلامه
کلمسون دیو آنی ضرب ایلسه لر بو بابده اساءت ایتمش اولورلر زیرا فعللری ارادهٔ اسلام ایدنلری اسلامدن منع
صورتنده درکه اکا رخصت شرعیه یوقدر امادار الحربه منقلب اولمامغیچون کفرایدوب اسلامدن منعنی قصد
ایتمزلر سه بو جائزدر قال الله تعالی حتی اذا اثخنتموهم فشدوا الوثاق یعنی ای مؤمنین تا که کفاره کمال اغلاظله
اکثار قتل ایلدکده باقیلرین وثاق محکم ایله بند ایدوب اسیر ایدیکز سؤال اولنورسه که اسلامه کلمك ایچون
اغزینی باغلدقلرنده اساءت ایتمش اولورلر دینلدی فعل مذکور ایسه کفر اولمامق اقتضا ایدر ایدی زیرا آنلرك کفر
اوزره بقالرینه راضی اولدیلر کفر غیره راضی اولان دخی کافر اولور جوابنده دیرزکه فعل مذکورك ایکی تأویلی
واردر بری اولدرکه بعض علامدن اول اسیرك حقیقتده مسلم اولمیوب همان نجات قتل ایچون علی وجه التقیة
اظهار اسلام ایده جکنه عالم اوله لر بوصورتده رضاء کفر منعدم اولور وایکنجی اولدرکه فعل مذکور رضاء کفر

مطلب آمن المسلم اسیره

مطلب منع الکافر عن الاسلام کفر

اولمایوب بلکه اول اسیر آنلره ایذاء کثیر ایتدیکندن مرادلری مجرد تشدید وانتقام اوله برکسنه حضرت موسی
علیه السلامدن علی وجه الدعاء تکلمی حکایت اولنان ربنا اطمس علی اموالهم واشدد علی قلوبهم فلا یؤمنوا
حتی یروا العذاب الالیم نظم کریمنی تأمل قیلسه بو معنایی علی وجه الوضوح تعقل ایدر یعنی یاربنا فرعون
وقومینك مالارینی اهلاك وقلبلرینی قبول حقدن قسوتله ختم وامساك قیل تا که عذاب الیمی کوروب ایمان یأس
رتبه سنه وارمدقجه ایمانی قبول ایتمیه لر وینه بو معنایی مؤید روایت اولندیکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
یوم فتح مکه ده عبد الله بن ابی سرحك مقدما ارتداد وجرائم بی تعدادینه بناء دمنی اهدار ایله علی
ای حال ازاله سنی مراد بیورمشلر ایکن مرقوم عبد الله حضرت عثمان رضی الله عنهك رضاعا قرنداشی
اولمغله اکا التجا اولدخی یوم فتحده کتوروب یارسول الله عبد اللهك بیعتنی قبول بیوریك دیو رجا ایلدکده رسول الله
صلی الله علیه وسلم قبولدن اعراض ووجه انورلرین جانب آخره توجیهله معاملهٔ اغماض بیوردقلرنده حضرت
عثمان هرجانبه توجه ایلدکلرنده ینه اولجانبه واروب تکرار نیاز ایتمکله خاطر عثمانه رعایت ایچون قد بایعناه
فلینصرف یعنی بیعتنی قبول ایتدیك همان کیتسون قول شریفلریله مساعدهٔ علیه لرین ابراز ایلدیلر وعبد الله
کیتدکده اصحاب کراملرینه بیوردیلرکه اما کان فیکم من یقوم الیه فیضرب عنقه قبل ان ابایعه یعنی
ایچیکزده برکسنه یوقمی ایدیکه بن عبد اللهك بیعتنی قبولدن اقدم قالقوب عنقنی ضرب ایده اصحاب کرام
دخی یارسول الله بزه غمز عین ایله ایما بیورسکز ایدی دیدیلر اول وقت رسول الله صلی الله علیه وسلم ما کان لنبی
ان تکون له خائنة الاعین یعنی انبیادن برنبی ایچون لسانی ایله اظهار ایلدیکنك خلافنی کوزیله اشعار معناسنه
خیانت اعین صدوری واقع اولمدی بیوردیلر ایشته بو قصه ده مرقوم عبد اللهك قبول اسلام و بیعتندن اعراضله
بالدفعات دفع وتأخیر بیورملرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری عبد اللهك امتداد کفرینه حاشا
رضاداده اولملری براحدك خاطرینه کلمز بلکه عبد اللهك اظهار اسلامی اول هنکامده مجرد تخلیص نفس ایچون
تقیه ایدوکی معلوم شریفلری اولمغله قبول بیعتندن اعراض ونقل اولنان قول شریفلری ایله کشف سرائر
اغراض ایلمشلردر واکر برمسلم برحربی یی اسیر وقتلنی مراد ایتدکده اول اسیر الامان الامان دیمکله استیمان واول
مسلم دخی الامان الامان دیو جوابه شتابان اولوب امابو کلامنده امان و یردم معناسنی قصد ایله اول اسیره قصد
تنشیط ایتمیوب بلکه امانی کوریرسین بوللی تغلیظ وتغلیط ارا ده ایدوب بو کلام اوزره نسنه زیاده قیلسه
اول اسیر اول مسلمه کوره حلال الدم وقتلی غیر محرمدر اما آندن مقالهٔ مذکوره یی استماع ایلین مسلمین آنی
قتلدن منع ومرادم شو ایدی دیو دعواسنده عدم تصدیقله دفع ایدرلر زیرا سیاق کلامی من حیث الظاهر
امان ومراد ایتدیکی معنی دخی محتمل ایدوکی بی کماندر انجق اول معنی کندو ضمیرنده مضمر ووقوف ناس غیر میسردر
بوجهتله امیر وناس ظاهر کلامنه تابع و بعد الامان قتل اسیردن رادع اولورلر لکن بینه و بین الله تعالی قتلی جائز
ومتسع زیرا الله تعالی ضمیرینه مطلعدر امابو صورتده اول اسیره الامان الامان أتطلب یعنی امان ایسترسین
امان یاخود الامان الامان لا تعجل حتی تنظر ما تلقی یعنی امانمی و یره یم امانمی عجله ایتمه تا که کوره سین نه کوریرسین
دیمش اولسه بو قولی امان اولمیوب اول مسلمه وسائرلرینه قتلی حلال اولور زیرا سیاق نظم ترك حقیقته دلیل
ایدوکی ظاهر و بو کلامك سوقنده معنای تهدیده تنصیص وار ایدوکی باهردر کورمزمیسنکه فمن شاء فلیؤمن
ومن شاء فلیکفر انا اعتدنا للظالمین نارا نظم لؤلؤ نظامی باعتبار سوق الکلام زجر وتوبیخدر بوقسه تخییر بین
الکفر والاسلام دکلدر معنای آیت ایستین مؤمن اولسون وایستین کافر اولسون بز عظیم الشان کافرین ایچون نار جحیمی
اعداد ایلدیك کذلك اعملوا ما شئتم انه بما تعملون بصیر یعنی قوللرم دیلدیککزی ایشلکز الله تعالی جمیع اعمالکزه
بصیردر نظم بلاغت نصابی دخی حقیقت اوزره امر ایجاب اولمیوب تهدیده حمل اولندیغی بی ارتیابدر کذلك
برکسنه آخره افعل فی مالی ما شئت ان کنت رجلا یعنی مرد ایسك بنم مالمده دیلدیککی ایشله یاخود افعل بی
ما شئت ان کنت صادقا یعنی سوزکده صادق ایسك بکا دیلدیککی ایشله دیسه حقیقت اذنه صرف اولنمیوب
زجر وتقریعه عطف اولنور وکذلك مسلم بوبابده الامان ستعلم یعنی یقینده سن امانی بیلورسین یاخود الامان ستعلم
بن سندن امان ایسترم یاخود الامان لا امان یوق دیسه اسیرك رد کلامنی اراده قیلدیغی معلوم اولور امابالکز
الامان دیوب ساکت اولسه مراد ضمیری ثابت اولمامغله باعتبار الظاهر امان قیلنوب بر رجل شخص
آخره مالمده شویله بویله تصرف ایله دیوب اذن واجازته صرف اولنمق منزلنه تنزیل اولنور حتی بن قصد تهدید
ایتمشیدم دیسه تصدیق اولنماز واکر برمشرك حصندن قبل الفتح الامان الامان دیو ندا ومقابله ده

مطلب قال للاسیر الامان الامان بطریق الهزل

كرك امير وكرك غيرى بر مسلم دخى الامان الامان ديو رفع صدا وهمان اول مشرك نفسنى مسلمينه رمى والقا ايلدكده
اول مسلم بنم قصدم انجق تهديد ايدى ديسه كلامنه التفات اولنميوب سبيلى تخليه اولنور زيرا قصد ضميرى
مشركه معلوم دكل ايكن معتبر اولسه غرور حرامه مؤدى اولور وبو تعليل مشرك مزبور ايله اسير مرقومك
مبانلرينى فارقدر كه اسير مأخوذ مقهور اولمغله آنكله مسلم بينلرنده معناى غرور متصور اولمايوب مسلمك قصد
ضميرى يالكز كندو حقنده معتبر اولور واكر بر مسلم مشركه محصوره الامان الامان ما ابعدك عن ذلك يعنى امانمى
امانمى نه عجب سن اماندن بعيد اولديك ياخود الامان الامان ازل ان كنت رجلا يعنى امانمى امانمى مرد ايسك
اشاغه كل ديوب تمام كلامنى اسماع ايلدكده اول مشرك نفسنى مسلمينه رمى ايلسه فىء اولوب قتلى دخى حلال اولور
زيرا كلامى تهديد اولوب اعطاء امان اولمديغنى بيان ومحل تهديدى تمامجه اسماع واعلان ايتمكله كلامنده
غروردن نام ونشان بو قدر كورنمز ايسه بركسنه آخره لى عليك الف درهم بنم سنك اوزركده بيك درهم
واردر ديوب آخر دخى لك على الف درهم ما ابعدك من ذلك سنك اوزرمده بيك درهمك واردر نه عجب
اول بيك درهمدن بعيد اولديك ديسه كلامى اقراره حمل اولنماز اما نفى اسماع ايدوب وصل ايلديكى
تهديدى اسماع ايلسه اول مشرك آمن قيلنور زيرا آنك حقنده اسماع اولنان معتبر اولوب اولنميان معتبر اولماز
بلكه اسماع اولنميان ضميرنده اخفا ايلديكى منزله‌ده اولوب اعتبارى غرور حرامه مؤدى اولور والله تعالى اعلم
باب ما يكون امانا ومن يدخل دار الحرب والاسراء وما لا يكون* يعنى دار الحربه داخل ياخود آنده اسير بولنان
مسلمينك افعال واقوالندن امان عد اولنوب اولنميان احتماللرى تفريقنه متعلق بسط مقالدر نچه‌ان مسلميندن
برطائفه سرحد مشركينه ورود وبزلر رسل خليفه يز ديو نامهٔ خليفه سياقنده بر نسنه ابراز ايدوب ياخود ايتمك
وجهى اوزره كاذبا خديعهٔ مشركينه بذل مجهود ايدوب اهل حرب دخوللرينه رخصت وبونلر دخى دخوله
مسارعت ايلسه‌لر بو صورتده مادامكه بر قرار اوله‌لر اهل حربدن بربنى قتل ياخود اخذ ماله اضرارلرى آنلره
حلال اولماز زيرا ادعا ايلدكلرى رسالت صحيح اولديغى صورتده مقدما بيان ايلديكمز حكم رسالت اوزره
رسل آنلردن وآنلر رسلدن امان اوزره نخوشحال اوللر بله اهل حربه قطعا تعرضلرى حلال اولملز وخود بخود
دعواى رسالتلرى دخى بو حكم اوزره‌در زيرا اهل حرب ايچون ايچلرينه داخل اولنلرك وقوف اسرار باطنلرينه
طريق منسلب وغدردن احتراز دخى واجب اولمغله حكمى ظاهره بنا ايلمك لازم ولازبدر ونكته‌سى سابقده
بيان ايلديكمز معناى خافيدر كه امر امان بر حكم شديد وآندن شئ قليل اثبات لوازمنده كافيدر بونلرك اظهار
رسالت وآنلرك تصديقه مبادرتلرى ظرف اهل حربدن منزلهٔ استيمانه تنزيل اولنور وفى الحقيقه اهل حربدن
استيمان وآنلر دخى اعطاء امان ايلسه‌لر عهده وفا واجب اولديغى كبى دليل استيمان اولان نسنه‌يى بونلرك اظهارى
دخى وفايى موجبدر كذلك قصد غارتله وارمشلر ايكن نيت تجارتله كلديك ديسه‌لر ينه تعرضلرينه رخصت
يوقدر زيرا اكر چكيدن تجار اولسه‌لر اهل حربه غدرلرى حلال اولمديغى كبى اظهار تجارت صورتنده دخى
حلال اولماز وبو صورتلر اهل حربه وسط دار الحربده ملاقاتلرنده واقع اولسه ده ينه بويله‌در انجق قبل الملاقات
آلدقلرى حلال وبعد الملاقات تعرضلرى غير حلالدر زيرا دعوالرينه بناء اهل حرب آنلرك سبيللرين تخليه
ايتدكلرنده بونلر دخى شمدى اهل حربدن امان آلمش كبى اولمشلردر بنا برين مقابلده تعرضلرى حرام اولوب
مقدما آلدقلرينى رد الزام اولنماز واكر مسلمين كفار رومه تشبه ودار الحربه لباس روم ايله توجه ايدوب سزلر كيملرسز
ديو سؤال ايتدكلرنده بزلر تجار بين رومدن برطائفه يز امانله دار اسلامده ايديك ديوب اهل حربدن بيلدكلرى برمحله
دعواى نسبت ايتسونلر ايتمسونلر آنلر دخى سبيللرين تخليه ايلسه‌لر بو صورتده قادر اولدقلرى مقدارى قتل رجال
واخذ اموال ايتملرى حلالدر زيرا بو دعوالرى صحيح اولسه دخى تجار بين رومله اهل حرب بينلرنده امان قائم
اولماز زيرا اهل حرب بر برينك تحت امانينده دكلدر حتى بر برينك مالنه ونفسنه استيلا ايلسه مالك اولوب بعد
الاستيلا مسلم اولسه آلديغى كندويه سالم اولور توضيحى اولدركه بو بابده تخليهٔ سبيللرى صورة ياخود معنى
استيمانلرينه بنا قيلنميوب انجق بونلر بزلردندر ديو زعملرينه ابتنا قيلنمشدر بو قوللرى تفصيلى سبقت ايدن نحن منكم
قوللرى ايله برابردر كذلك بزلر اهل ذمه‌دن برطائفه ايديك شمدى مسلمين ايله نقض عهد ايدوب سزلره كلديك
ديو اخبار آنلردن دخوللرينه رخصت ويروب استبشار ايلسه‌لر بو دخى صورت سابقه ايله برابردر كه تخليهٔ سبيللرى
كندولردن اولمرنه ودار واحده جمله‌سى جامع اولمديغنه مبنيدر وانسان كندو دارنده مستأمن عد اولنماز
وبو مقال مشروح المآل اوزره المختصر فى الجنة لقبى ايله ملقب عبد الله بن انيس رضى الله تعالى عنهك

مطلب دخلوا دار الحرب وقالوا كذبا نحن رسل الخليفة كان امانا منهم

مطلب قال المسلمون نريد التجارة

مطلب تشبه المسلمون بالروم ودخلوا

حديثى ايله استدلال اولنمشدر كه سفيان بن عبد الله نام مشركك دارينه وصول بعده جئت لانصرك واكثرك
واكون معك ديمكله درونه حلول ايدوب آنى قتل ايلمشدر واول حديث جليل بو مقوله كلماتك امان اولماديغنه
دليلدر وبز سابق ازمانده باب ما لا يكون امانا مسائلنده تفسير مختصرى تمام قصه‌سيله ذكر وبيان قيلدق
ورسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك خير العالمين فى الدنيا بعد الانبياء والمرسلين المختصرون
وفى رواية المتخصرون قول بلاغت بنيانلرى دخى لفظ مختصرى بيان وتفسيرينى على وجه الاختصار تبيان
ايلين مزايادندر يعنى بعد الانبياء والمرسلين صالحات اعمال اصحابنك افضلى مختصروندر ومختصرون اول كمسنه‌لر
دركه دنياده ايكن جنتده اوزرينه اعتماد ونيل درجانده اكا استناد ايده جكلرى طاعاتله عمل ايدرلر نته كيم دنياده
بر رجل عصاسنه اتكا وكاه خاصره‌سى اوزره وضعله اتخاذ ايتدكلا ايدر واكر مسلميندن بر جماعت ايادى كفارده
اسير ايكن تخليهٔ سبيل ايله كفار آنلرى طرد وتسيير ايلسه‌لر بو صورتده مؤلف رحمه الله ديركه بونلر قادرلر ايسه
ايستدكلرين قتل وماللرين اخذ وفرار ايتملرنده بر بأس شرعى اثبات ايتمزم زيرا بونلر اللرنده مقهور ايديلر وقبل تخليهٔ
السبيل امور مرقومه‌يه قدرتلرى اولسه حقلرنده رخصت وار ايدى بعد تخليهٔ السبيل ينه واردر زيرا صورت
سابقه كبى نفسلرندن دليل استيمان اوله جق نسنه‌يى اظهار ايتمديلر وكفار دخى آنلره اعطاء امان اوزره تخليهٔ سبيل
ايتميوب بلكه شانلرينه قلت مبالات والتفات ايله دفع وتسييل ايلديلر كذلك سزه امان ويرديك همان ديلديككز
محله كيديككز معناسنه قد آمناكم فاذهبوا حيث شئتم ديدكلرنده اول اسيرلر نسنه سويلمسه‌لر ينه مرخصلردر
زيرا حرمت تعرض انجق اول وقتده دركه مسلمين صورة ياخود معنى استيمانه اهتمام وآنده كندولر دخى وفايى التزام
ايده‌لر بو معنا ايسه تحقق ايتمشدر واهل حربك اعطاء امانى بونلرك التزام ايتمدكلرى وفايى آنلره الزام ايده‌مز
اما دار اسلامدن واروب اهل حرب آنلره ادخلوا فانتم آمنون ديمش اولسه‌لر جواب مسئله بشقه دركه بونده
مجىء مستأمنه عن اختيار كلوب قونلريله اهل حربدن ممتنع اولدقلرى موضعده نظرلرينه نمايان اولدقلرنده صريحا
تكلم ايتمسه‌لرده معنى اهل حربدن استيمان ايتمش اولورلر اما اسرا الا عن اختيار مقهوريتله دارلرينه داخل واستيمانه
قولى يا فعلى بر دليل لازم ايكن آنلردن غير حاصل اولمغله استيمان وامان آنلردن نمايان اولمامشدر حتى اسراء مزبورون
اهل حربدن بر قومه ملاقى اولوب سزلر كيملرسز ديو اسرايه سؤال ايتدكلرنده نحن قوم تجار دخلنا بامان
اصحابكم يعنى جماعت تجارز قومكزك امانلريله كلديك ديوب ياخود نحن رسل الخليفة ديوب آنلرده
تصديق ايلسه‌لر بوندنصكره بر فرده تعرضلرى جائز اولماز زيرا تجارت ورسالت كبى دليل استيمانى اظهار ايتملريله
معنى استيمان ايتمشلر اولوب استيمان دخى التزام وفايى مستلزم اولمغله اهل حرب آنلره تعرض ايتمدكجه بونلر تعرض
ايلمك حلال اولماز اما اسير اولدقلرينى بيلوب اخذ ايلدكدنصكره بونلر فرار ايدرلر ايسه نفوس واموالرينه تعرضلرى
جائز وسزاوار اولور زيرا حكم استيمان فعل اهل حربله مرتفع اولمشدر كورمزميسنكه صحيحا مستأمن اولنلره دخى
ملك اهل حرب غدر ايدوب ماللرين اخذ وحبس ايلدوب صكره فرار ايلسه‌لر نقض عهد ملكلرندن وقوع
بولمق جهتيله اهل حربك نفوس واموالرينه تعرضلرى حلال اولور كذلك بويله غدرى ملكلرينك امرى ياخود علمى
لاحق ايكن برحربى ايشلبوب ملكلرى منع ايتمسه ان السفيه اذا لم ينه مأمور مثلى اوزره ينه ملكلرى مباشر امور كبى در
اما ملك وجماعت اهل حرب بيلميه‌رك برشخصدن واقع اولسه مجرد آنك سوء صنيعى ايله مستأمنين ايچون حريم قومى
استحلال غير حلالدر زيرا بو مقوله آحاد ناسدن برشخص نقض عهده مالك اولمامغله انك فعلى موجب نقض عهد اوله‌مز
غاية الامر اول شخص آنلره ظلم ايتمش اولمغله قدرتلرى وار ايسه آلديغنك عينى ياخود مثلنى استرداد ايله انتقاملرى جائزدر
وبوندن زياده تعرضلرى حلال دكلدر كه ظالمه ظلم اولنميوب انجق مثل ايله انتقام اولنور واكر اسراء مرقومين حين
اخذلرنده نحن قوم منكم ديوب آنلرده تخليهٔ سبيل ايتمشلر ايسه قتللرى واخذ اموالرى جائزدر زيرا بو معنى قطعا
استيمان اولماديغنى بيان ايلديك واهل حربدن بعضلرى دار الحربده اسلامه كلسه‌لر آنلرك دخى دار الحربده حصوللرى
بطريق الاستيمان اولمامغله جميع احكام مذكوره‌ده منزلهٔ اسراده اولورلر واكر صورت مفروضه‌ده اهل حرب
مسلمينه مصادف وكيملرسز ديو مستعرف اولدقلرنده مسلمين دخى بزلر اهل برجاندن برطائفه يز ارض اسلامدن امانله كلوب
بلاديكزدن مرور وبلاديمزه عبور ايچون سزلرك دخى بعض عساكريكزه امان ويرمشلردر ديوب اهل حرب سبيللرين
تخليه ايلسه‌لر ينه آنلره تعرضلرى قطعا جائز اولماز وبرجان بلاد رومك وراسنده برناحيه‌دركه تاريخ تأليف اصل
كتابده اهل رومله ميانلرنده عداوت ظاهره اولمغله بلا استيمان بربرينه دخوله قادر اوله‌مزلر ايدى ومسلمين
مذكورينك اظهار ايلدكلرى دعواى امان منزلهٔ استيمانده‌در كورمزميسنكه مدعالرى صحيح اولسه تعرضلرى

معلوم اوله كه بو محلده شارح الكتاب رحمه الله تعالى وقد بينا تعبير المختصر ديو تعبير ايتدكلرندن بز دخى لفظ مذكور ايله ترجمه ايلديك لكن صاحب المغرب بو معنايى بيانده مختصر لفظنى تصحيح ومن روى المختصر فقد حرف ديوب لفظ مختصر روايت حديثده دخى غلط اولديغنى تصريح ايلدى *

مطلب حكم الاسير المسلم

مطلب لا يحل الظلم الظالم بل ينتقم منه

حلال اولمازایدی خود بخود ادعا ایتدكلرنده دخی بویله در تا بلاد اسلامه رجوع ایدنجیه دك تعرضلری ممنوع
امابعد الرجوع حكم استيمانلری مرفوعدر كه مجددا دار الحربه دخول ایدرلرسه اضرارده قادر اولدقلری قوتلرینی
فعله كتورمك حلالدر زیرا شمدی متلصصین حكمنده اولورلر و دار اسلامه رجوعلرینی اهل حرب بیلوب
بیلمامكده فرق یوقدر زیرا بیلدكلری تقدیراوزره حفظ حریملرنده كند ولرتقصیر ایتمش اولورلر امادعوای
سابقه لرنده حقیقت حاللرینه وقوف متعذر اولمغله تعرضلری تغریره مؤدی اولور واكر مسلمین اهل حربدن
اخذ اسیر وارادهٔ قتل وتدمیر ایتدكلرنده اول اسیر كرفتار انا مسلم دیو قبول اسلامنی اشعار ایلسه وصف اسلامدن
اكا سؤال ایتمدكجه قتلی حلال اولماز لكن بوسؤال الله تأخیر قتلی مجرد لفظ مذكور ایله ثابت الاسلام اولدیغندن
اولیوب بلكه ولاتقولوا لمن القى الیكم السلام لست مؤمنا تبتغون عرض الحیوة الدنیا نظم كریمنك ظاهرینه
امتثال ایچوندر یعنی ای اهل ایمان سزه تحیت اسلام ایله القاء سلام یاخود علی قرأة السلم دعوای اسلام ایله اظهار
استسلام ایلینلره حیوة دنیانك اعراض زائله سندن اولان اموالنی اغتنامه طمع ایدوب سن مؤمن دكلسین انجق
تخلیص نفس ایچون اظهار اسلام ایدرسین دیمكز وهم انا مسلم دیو بر كلام مبهم سویلمكه ابتدار ایتمكله
مرادندن سؤال واستجواب ولاجل الاحتیاط مبادرت قتلدن اجتناب اولنور و بعد السؤال اكر اسلامی وصف
ایدرسه اسلامی ایله حكم اولنوب قتلی حلال اولمیوب فیء مسلمینه ادخال اولنور مكر قبل الاسر مسلم ایدیكی معلوم اوله
زیرا قبل الاسر اسلامی معلوم اولمیجه بوقولی ابتداء اسلامه حمل اولنمغله قتلدن امانی موجب اولوب اسیر قافدن
اولماز اماانده سیمای مسلمین اولوب قدم اسلامنه مسلمینك اكثر ظنونی تعلق ایدرسه سبقت اسلامنه علم یقین
منزله سنده اولوب تخلیهٔ سبیلی واجب اولور زیرا وقوف حقیقی متعذر اولوب احتیاط اوزره بناسی لازم اولان
امورده ظن غالب بمنزلة الیقیندر واكر بعد السؤال اسلامی وصف ایتمزسه كركدركه مسلمین اكا وصف اسلامی
تقریر بعده سن دخی بویله اقرار ایدرمیسین دیو تدبیر ایده لر بوصورتده تصدیق ایدرسه اسلامی مسلم واكر بن بویله
دیمم یاخود بوقولیكزی بیلمم دیرسه حلال الدم در انجق احسنی اولدركه امام اهل اسلام مجددا اكا بودعوت
ایتدیكمز دینه دخول ایدرمیسین دیو سؤال واستعلام ایلیه اكر ایده رم دیرسه قتل ایتمیوب فیء ایلیه واكر ایتمزم دیرسه
همان عنقنی ضرب ایده وزوجه وجاریه جهالت اوزره جاریه اولدقلری مسئله ده دخی جواب فصل مذكور اوزره
صورتیاب اولور كه آنلردن وصف اسلام استفسار اولنوب حسن وصفده عدم قدرتلری آشكار اولسه كركدركه
حضورلرنده وصف اسلامی تقریر بعده بن ایشته بو اعتقاد اوزره یم سنده بویله میسین ظن ایده رم دیوتدكیرایده لر
بوصورتده نعم دیرسه حكم اسلامنده كافی ونكاح وملك ایله حل وطئنده واقیدر واكر اول اسیر من اول الامر بن
مسلم دكلم لكن بنی دعوت ایدیكز قبول اسلام ایده یم دیرسه ینه قتلی جائز اولماز زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم
فادعوهم الى شهادة ان لا اله الا الله قول شریفنده دعوته تنبیه بیوروب دعوت ایتمدكجه برقومله قتال
ایتمزلر ایدی و بزلردخی صیت شریعت وخبر دعوت بالغ اولمامش برقومله قصد قتال ایلمك قبل الدعوة
قتالیمز حلال اولماز اول قوم ایسه یه اجابت یه امتناع ایدرلر بو اسیر بزدن طلب دعوت ونفسندن اظهار اجابت
ایدرایكن قبل دعوة الاسلام بالاولویة قتلی حرامدر والله الموفق

مطلب قال الاسیر انا مسلم

مطلب استنصاف الزوجة اوالجاریة الاسلام

مطلب قتال قوم لم یبلغهم الدعوة

باب امن الرسول والمستأمن اذا خیف ان یدل على بعض عورات المسلمین * یعنی اهل حربك رسول ومستأمنلری
بعض معایب مسلمینه واقف و كفاره اخبار ودلالتلرندن اهل اسلام خائف اولسه لر آنلرك امان وعدم امانلرینه
دائر مباحث اطاعه قدرقیجانكه ملك اهل حربك رسولی دار الحربده عسكر مسلمینه واصل اوله تبلیغ رسالت ایدنجیه دك
مستأمن تاجر منزله سنه نازل وحرز امانده داخل اولورز یرا رسول وتاجرك وصوللرنده مسلمینه حصول منفعت مأمولدر
امیددركه فائده لری اوله امابونلر عودته نیت ایدوب امیر مسلمین بونلر بعض عیوب مسلمینه واقف اولملریله اعدایه
تعریف ومسلمین ازره دلالتلرندن خائف اولسه خوف مزبور زائل اولنجیه دك حبسلری جائزدر زیرا حبسلرنده مسلمینه
نظر واوزرلرندن دفع فتنه وشر دركار در وداعر مفسد اولان شخص فاسدی هنوز خیانتی سبقت ایتمش ایكن فتنه سنی
دفعیچون حبس ایلمك مشروع اولنجه بونلرك جواز حبسلری اولی بالوقوعدر واكر بونلر امام المسلمینه بزعندكده نائل
امان اولمشیدك سبیلمیزی تخلیه قبل دیو ابرام ایلسه لر ینه مساعده اولنمازز یرا كوردكلری عیوب اوزره اعدامزه
دلالت ایده جكلرینه ظاهر حاللرندن استدلال اولنور زیرا دین باطللرینه كوره اعتقادعاطللری بومحذوره باعث
وحاملدر حتی لایألونكم خبالا نظم كریمی افساد مؤمنینده عدم تقصیر ظاهر حاللری ایدوكنی تأیید وتقریر ایتمشدر
واكر بونلر بزلر برنسنه خبر ویرمیه جكمزه بل كه هیچ برشیئه مطلع اولمادیغمزه یمین ایده لیم دیو تضییق ایدرلرسه

مطلب الداعر المفسد یحبس

نه تحلیف ونه تصدیق اولنورلر زیرا یمین اول كسنه یه جحتدر كه شهادت ظاهر ایله مستظهر اوله وبو بابده ظاهر
حالات خلاف مقاللرینه شاهد اولمغله یمینلرینه التفات اولنماز وبو معنی انهم لا ایمان لهم آیت كریمه سیله
مؤید المبنی در یعنی ضرر مسلمینه راجع اولان مواددده مشركین ایچون اعتماد اولنه جق یمینلری یوقدر و یمین
مزبوره لری بوقبیلدن اولمغله امام ایچون اكا اعتماد غیر جائزدر بلكه تحصیل امن ایدنجیه دك آنلری حبس
ایلمك لازمدر لكن زنجیر و بوقاغی ایله تكدیرلری لایق دكلدر زیرا بونلر داخل امان ایكن خیانتلری ظهور ایتمدكجه
تعذیبلری غیرشایاندر سؤال اولنورسه كه حبسلرنده دخی تعذیب وار ایكن نیچه تصویب اولنور جواب ویررزكه
بزدخی حبسلریله زندانده حبسلرینی قصد ایتمدیك كه اول تعذیبدر بلكه مقصودیمز همان معیتلرینه برمحافظ
وضع وآنلری رجوعدن منعدر بومقدارده تعذیب بولنمیوب بلكه مسلمینه نظر وشفقت وار در فرضا وطنلری
ایله بینلرینه حیلولت جهتندن فی الجمله تعذیب اولنورلرسه ده مقصودیمز آندن اعظم اولان ضرری دفعدر
و بعض ناسه ایصال ضرردن مخلص اولمانجه اهون ضرر بن اعظم اوزره ترجیح اولنور و بومقصود معیتلرینه
تعیین محافظله وجودبولمغله بوندن زیاده قید وبند ایله طریق تعذیبلری مسدود در اما مسلمین شروع قتال
ومحافظلری كندو شغللرینه اشتغال هنكامنده فرارلرندن احتراز اولنورسه شغل مزبورك زوالنه دك قید وبندلرینه
جواز واردر زیرا موضع ضرورتدر وضرورتله ثابت اولان قدر ضرورتله مقدر اولمغله بعد زوال الشغل قید وبندلری
فك اولنمق لازمدر واكر امام المسلمین دار الحربدن دار اسلامه عزم رجوع ایلسه اول رسول وتاجری تاكر
وفتنه لرندن امین اوله جق محله دك كتوروب بعده سبیللرین تخلیه ایلمك مشروعدر زیرا نظر مسلمین ودفع فتنهٔ
مشركین بونده در حتی دار اسلامه دخول ایدنجیه دك امین اولنماز سه دار اسلامه دخول ایتمدكجه سبیللری
تخلیه اولنماز زیرا بوصورتده دار الحربده تخلیهٔ سبیل اولنسه لر برفتنهٔ عظیمه ایقاع ایتملرندن توقع اولنور وامام اوزره
وقوع فتنه دن احتراز ونفسندن وعسكرندن دفع فتنه ده مزید اجتهاد ایله امتیاز واجبدر اكر اول رسول وتاجر
بز بو مكاندن ایلرو كتمزز دیو امتناع ایدرلرسه جبر واكراهلرینه جواز واتساع واردر زیرا امام ایچون نظر مسلمین
اولان امورده ولایت اكراه دركاردر كورمزمیسنكه نفیر عام واقع اولدقده غزایه خروج بابنده مسلمینه
بیله جبر واكراهك جوازی شایعدر وبوماده نك نظیرنده حضرت عمر رضی الله تعالى عنه لو تركتم لبعتم اولادكم
دیدی یعنی بلا اجبار حالكز اوزره ترك واقرار اولنسه یدیكز اولادیكزی دخی بیعه اجتسار ایدر ایدیكز وصورت
مفروضه ده امام محل امنه وصلت واول محبوسلره عود وانصرافه امر واجازت ایتدكده آنلر دخی بلده لرینه
وارنجیه دك تجهیز احوال ایچون طلبكار مال ومنال اولسه لر كركدركه امام آنلری برابر كلمكدن امتناع ایتدكلری
محله ابلاغ ایده جك مقداری نفقه لرین انعام ایلیه زیرا اومحلدن برواكراهله كلمش اولملریله اومحله ایصاللری
واجب وآنلری كتورمك مسلمینه نظر ایچون اولوب مؤنت مرقومه نوائب مسلمیندن برنائبه منزله سنده اولمغله
اداسی بیت الماله مترتب اولور واومحلك وراسندن كلملری بالاختیار اولمغله نفقهٔ رجوعی اعطا اولنماز و بیت المالدن
اول وقتده اعطا اولنوركه جنود اسلام نائل غنیمت اولمیوب یاخود غنیمتلرین اقتسام ایتمش بولنه لر امانائل
غنیمت اولوب هنوز اقتسام ایتمشلرایسه نفقهٔ مرقومه اول غنیمتدن انعام اولنور زیرا اكراهلری انجق اول جنوده
نظر ایچون اولمغله مؤنت دخی انجق اول جنودك حقلری اولان مالده مقرر اولوب غنائمی حمل وسوق ومحافظه
ایچون استیجارده اجرت غنائمدن ویرلدیكی كبی بونده دخی غنائمدن ویرلور وبوصورتده رجوعدن منع
واقامت اوزره اكراه ایلدكده ینه غنائم مسلمیندن انفاق ایدر وآنلری برابر محل آخره نقل ایلسه ینه غنائمدن اولان
دواب اوزره حمل ایدر زیرا اول رسول وتاجر عند الامام آمن اولملریله غدردن احتراز لازمدر ومنفعت غانمین ایچون
آنلری حبس ایتدكده اموال غانمیندن نفقه لرین ویرر عامل صدقاته مال صدقه دن مقدار كفایه اعطا وزوجه
عند الزوج حق زوجه بناء محتبسه اولدقده مال زوجدن انفاق واكا اولندیغی كبی واكر بعد الامن تخلیهٔ
سبیللرین مراد ایدوب لكن آنلرك خوف ایتدكلری برمحلده ایسه كركدركه آنلره دخی نظر وشفقت وخوف ایتمدكلری
محلده تخلیهٔ سبیللرینه همت ایلیه زیرا امامك امانندده وتحت ولایتنده اولملریله آنلردن دفع ظلم ایله مأموردر
ومسلمیندن ازالهٔ ضرر ایله نظری واجب اولدیغی كبی بونلره ده واجبدر كورمزمیسنكه امام المسلمین بونلری
دریاده برابر كتوروب فتنه لرندن امین اولدیغی برجزیرهٔ خالیه یه لاحق اولسه همان بونلری اول جزیره ده
براغوب كیتمك لایق ایمیدر لایق دكلدر بلكه كركدركه بونلری تلفدن خوف اولنمیه جق محله دك استصحاب بعده لوازم
طریق ودواب حموله یاخود اجرت حملدن قدر كفایه یی اعطا ایله تكمیل اسباب وهنكام خوف لصوصده

مطلب الیمین حجة لمن شهد له الظاهر

مطلب رجح اهون الضررین

معتبرلرينه تعيين عسكرايله وصول مأمنلرين استيجاب ايليه زيرا ابلاغ مأمنلرى اكرچه امام اوزره واجب الكن امام جانجا بنفسه مباشرته قادر اولمامغله مسلميندن برجاعتله استمداده مباشراولورا ما وصول مأمنلرندن برو معتبرلرنده اولان عسكر مسلمينك خوف ايتدكلرى برمحل وارايسه كركدركه مسلمين امين اولدقلرى محلك نهايتنه دك معتبرلرنده ارسال بعده سبيللرين تخليه‌يه استعجال ايليه زيرا بوندن زياده سى امام اوزره واجب دكلدر زيرا زياده سنده مسلمينى هلاكه تسليم واردركه سلامت مشركين ايچون جائز كوريلمز و بوصورتده امام المسلمين اهل اسلام حقنده مخوف اولان محله دك معيتده مسلمينه جبر وتعيين ايدوب آنلرده كيدوب قتل اولنورلرسه امامك اهدار دماء مسلمينده سعيى بدبدار اما محل مرقومده اول رسول وتاجرك سبيللرين تخليه بعده آنلر قتل اولنسه‌لر انجق اهدار دماء كفارده سعيى آشكار اولمغله اهون امرين اولان شق ثانى اختيار اولنور

باب اهل الحصن يؤمنهم الرجل من المسلمين على جعل اوغير جعل * يعنى مسلميندن بريسى مقابله‌ء جعل اوزره ياخود بلا مقابله برحصنك سكانه اعطاء امان ايلديكنك محل بياننده‌در مسلمين برحصنى محاصره‌يه اشتغالده ايكن ايچلرنده بولنان اسير مسلم اعطاء امانله اهاليسنى خوشحال بعده كيجه ايله كتوروب معسكر مسلمينه ادخال ايلسه جمله‌سى فىء اولورلر زيرا امان ويرن اسير ايچلرنده بلا منعه كرفتار قهر وتسخير اولمغله امانى باطلدر وهم بو امانله مرادى نظر مسلمين اولميوب انجق تخليص نفسنه اجتهاددر و بومقوله امانك صحتنه قائل اولديغمزده اهل اسلام حصون كفاردن برحصنى فتح وقهره نائل اوله مزلر زيرا حصون كفارك اسير مسلمدن خلوى نادر اولمغله همان غلبه‌ء مسلمينه يقين ايتدكلرنده اول اسيره امر ايدوب آندن اخذ امانه قادر اولورلر ابدى وايچلرنده اسير مسلم بولنمانلرينه ايچلرندن برينه اولا اسلام ثانيا اعطاء امانله امره اقدام واول شخص حكم اسير مسلمده اولمغله آنك امانى ايله نيل مرام ايدرلر ايدى بناء عليه برذخى وجوه مذكوره‌يه اعتبار و جمله‌سى فىء مسلمين اولملرينه قول وقرار ايلديك اكرچه قياسه نظر ايله جواز قتل رجاللرى مقرر زيرا امان كافروامان صبى غير عاقل مثللو باطل اولان امان تحريم قتل ايتمديكى امر اظهردر لكن مؤلف صاحب احسان سالك حسن استحسان اولوب ديمشدركه امام ايچون بو بابده قتل رجال حلال اولمديغنه ايكى وجهله استدلال اولنور برى اولدركه مكرر اسقط ايدن حديث شريفده يسعى بذمتهم ادناهم قول لطيفلرى بظاهره اسير وغيريدن عام اولوب هرنه قدر خلافنه دليل قائم اولديغندن بوظاهر متروك العمل ايسه ده قتل كبى شبهه ايله مندرئه اولان اموردة ابقاء شبهه ايلمسى بلاجدلدر و بوحديث انت ومالك لابيك حديثى منزله‌سنده اولوب حديث مذكور اب ولدينى عمدا قتل ايلدكده حكم قصاصى اجراده شبهه القا ايلديكى كبى بوحديث دخى حكم قتلى اجراده شبهه‌ء دفعى ابقا ايدر وجه ثانى اولدركه قوم مذكور امان اسيره اعتبار ايله استيمان ايچون كلوب قتال ايچون كلمشلردر وسابقده بيان ايلديك كه محصور القاء سلاح ونداء امان ايده رك هيئت ترك قتال اوزره كلسه البته قتلدن امين اولور بناء عليه بونلر دخى قتلدن امين اولورلر لكن استرقاقدن امين اولمدقلرندن بعد التخميس بين الغانمين تقسيم اولنورلر و بونلره امان ويرن ايچلرنده بولنان مسلم مستأمن ياخود ايچلرندن قبول اسلام ايلمش بركسنه اولسه تعليل سابقده متفق اولملريله حكم سابقده دخى متوافقلردر اما اهل عسكردن برمسلم اعطاء امان ايتمش اولسه امانى جائزدر زيرا اول مسلم عسكر ايچنده متمنع واهل حصندن امنله متمنع اولمغله امانى امان جماعتله سياندر بوصورتده هنوز حصندن خارج اولمامشلر ايسه امام بنفسه امان ويروب صكره قتاللرنده نظر مسلمين ملاحظه ايلديكى اهل عدوان كبى بونلره دخى اولا نبذ امان بعده قتاللرينه عطف عنان ايدر واكر معسكره چيقوب بزه فلان امان ويردى ديو ادعا ايدرلرسه عدول مسلميندن ايكى شاهد شهادت ايتمدكجه تصديق مدعى اولنمازلر زيرا باعتبار الظاهر فىء اولمشلر ايكن اوزرلرندن اسقاط حق مسلمينى دعوى ايتملريله مسلميندن شهادت عدلين اولمادقجه اصغا اولنماز واول مسلم بونلره بن امان ويرمشيدم ديسه دخى استينافنه مالك اولمديغى نسنه‌يى اخبار اولمغله كلامنه اعتبار اولنماز كذلك اول مسلم مسلم آخر ايله برابر شهادت ايلسه‌لر فعل نفسنه شهادت اولمغله قبول اولنماز اما بشقه ايكى مسلم عدل شهادت ايدرلرسه قبولى واجب وابلاغ مأمنلرين مستوجبدر زيرا بينه ايله ثابت اولان معاينه ايله ثابت كبيدر واكر اول مسلمك قولندن غيرى بينه‌لرى يوغيسه فىء اولورلر انجق بطريق الاستحسان تمكن شبهه‌يه بناء قتل رجاللرى جائز وشايان دكلدر زيرا اول مسلم حرمت قتللرين اخبار ايدوب خبرنده احتمال صدق دركاردر وخبرواحد الزام حكمده حجت دكل ايسه ده امر دينده حجت وحرمت قتل دخى امر ديندن برمصلحتدر واكر اول مسلم اهل حصندن بيك دينار آلوب امان ويرمش اولوب هنوز حصنلرنده ايكن امام واقف سر انجام اولسه بوصورتده مخيردر ديلرسه

امانلرين امضا ايدوب دارالحربدن چيقنجيه دك آنلره تعرض ايلمز لكن اول دنانيرى اخذ وفىء مسلمينه وضع ايدر زيرا امام بوصورتله انشاء امانده ملاحظه‌ء نظر مسلمين ايلسه حقنده جائز ايكن امان غيره اجازتده ملاحظه‌ء نظر ايلسه بنه جائزدر ومال مذكور قوت عسكر ايله مأخوذ اولمغله فىء عسكر قيلنور واكر ديلرسه تحرزا عن الغدر اولا رد دنانير ونبذ امان بعده قتاللرينه عطف عنان ايدر همان امام بنفسه بوصورتله اعطاء امان ايلمك منزله‌سنده اولور واكر اهل حصن همان اول مسلم ايله مصالحه ايتدكلرى هنكامده عسكر مسلمينه ولوج ياخود حصنلرين تخريب ايله منعه‌لرندن خروج ايلسه‌لر امام انجق اول دنانيرى آلوب فىء مسلمين قيلمغه اهتمام ايدر زيرا بونده معناى نظر اجازت صلحه منحصردر وآنلر عسكر ايچنده آمن وسالم ومأمنلرينه ابلاغ ايدنجه‌يه دك امام ايچون دنانيرلرين رد ايلسه دخى سبيل اضرارلرى منعدمدر بونده منفعت مسلمين انجق اخذ دنانيرده ايدوكى عندمزده رسيده‌ء مرتبه‌ء يقيندر بونك نظيرى شول عبد محجور مسئله‌سيدركه نفسنى بلا اذن المولى بعض اعمال ايچون آخره ايجار واول عملى تكميل ايله فراغ وسلامته ابتدار ايتمش اوله بونده منفعت مولى انجق قبض اجرنده ايدوكى آشكاردر بوصورتده امام اول دنانيرى تقسيم غانمين ايلدكدنصكره اهل حصنه بلاد حربدن ديلديككز محله التحاق ايديكز ديو اطلاق ايدوب بلوغ مأمنلرينه دك تعرض ايتميوب بووجهله شرط صلحه وفاسنى اتمام ايدر واكر مسلمين بعد المحاصره برحصنى فتحله كامين اولدقده اهل اسلامدن بريسى بن قبل الفتح اهل حصنله شوقدر وضم اولان بيك ديناراوزره مصالحه ايتمشيدم ديو ادعا واهل حصن تصديق مدعى ايلسه‌لر بو بابده امام بعد النظر والتدقيق تصديقى مسلمينه انفع ايدوكى تحقيق ايدرسه دنانيرى مسلمين ايچون اخذ وتصديق واهل حصنه لحوق مأمنلرينه اذنله توسيع طريق ايدر اما تكذيبى مسلمينه انفع ايدوكى تصويب ايدرسه اول مسلمى مصالحه وقبض دنانيرده تكذيب ودنانيره تعرض ايتميوب اهل حصنى فىء اولمق اوزره ترتيب ايدر زيرا امام ناظر مسلمين نصب اولنمغله انفع مسلمينه نظر واتكاله على الزام ايدر كورمزميسنكه نفع مسلمين اسرايى بلاشىء اطلاق ومن ايتمكده ايدوكى رأى امامده مستبين اولسه من واطلاقلرى دخى جائزدر وماده‌ء مذكوره دخى بويله‌در انجق مقدما امان ويرمشيدم ديو اول مسلمك اخبارى دخول شبهه‌يه مدار اولمغله بروجهله قتل رجاللرى حلال اولماز اما اول مسلم اخبار امان ايلديكى هنكامده اهل حصن هنوز حصنلرنده ممتنعين ايسه‌لر اوحالده آمنين اولورلر لكن امام بوحالتده كندو انشاء امان ايلديكى صورتده مخير اولديغى قريبا بيان ايلديكمز اوزره بو بابده دخى مخيردر زيرا اخبار مذكور حق مسلمينده انشا منزله‌سنده اولوب انشاده جارى اولان اختيار امام بونده دخى جاريدر والله اعلم وبالله التوفيق

باب ما يكون امانا وما لا يكون على شرط يشترطه * يعنى اهل حرب شرط معين اوزره استيمان ايتدكلرنده امانك انعقاد وعدم انعقادينه متعلق مسائل اجتهاددر لچان محصور بيندن برحربى آمنونى حتى انزل اليكم على ان ادلكم على مائة رأس من السبى فى موضع يعنى بكا امان ويريكز تا كه طرفكزه نزول ايده‌يم برمحلده اولان يوز رأس سبى اوزره سزه دلالت ايتمك اوزره ديمكله استيمان ومسلمين شرط مذكور اوزره اعطاء امان ايلدكلرنده بعد النزول اول محله واروب بركسنه بى آنده بولماسه‌لر بوصورتده اول نابكار ديدكلرم بونده ايديلر كتمشلرقنده كتدكلرنده بيلمزم ديو اعتذار ايلسه مسلمين بروده حصنى فتح ايتمشلر ايسه كركدركه اول مستأمنى حصن ياخود ديلديكى مأمنه ايصال وفتح ايتمشلر ايسه ارض حربدن مأمن آخره ارسال ايده‌لر زيرا معسكرده امانله حاصل اولمشدركه شرطله امان همان وجود قبولله ثابت اولوب شرط مقبولى ادايه توقف ايلمز نظيرى عتق بالجعل دركه عبدينى كندويه بيك درهم ادا ايتمسى اوزره اعتاق وعبد قبول ايلسه همان ادا ايتمزسه‌ده عتق واقع اولور بو بابده دخى شرط دلالت اوزره منعه‌سندن نزولنده امانى ثابت اولمغله شرطه وفا اينسون ايتمسون امان مسلمينده قائم ومأمنه ابلاغلرى لازم اولور بوصورتده مسلمين بزاكا شرط دلالت اوزره امان ويرمشيدك شرطه وفا ايلمدى ديو معارضه‌يه قيام ايدرلرسه بوقولله الزام اولنورلركه اكرچه بويله‌در لكن بو مستأمن اكر دلالت ايتمزسم بينمزده عقد امان برطرف اولسون ديمشدر ايشته مؤلف الكتاب امام محمد والاجنابدن مفهوم شرط اصلا حجت دكلدر ديو تنصيص واردر وعندمزده مذهب انجق بودر وامام كرخى رحمه الله ويدرأ عنها العذاب ان تشهد يعنى امرأه‌ء ملاعنه‌دن عذاب حدزنايى دورت كره بالله انه لمن الكاذبين ديو شهادت ايلمسى دفع ايدر آيت جليله سنده دفع عذاب ايچون منفهم اولان شرط شهادت تحقق ايتمزسه دفع عذاب ممكن اولماز مضمونته بو آيت دلالت ايتمز بلكه سائر اسباب وشبهاتله دفع عذاب قابلدر ديو امام ابو يوسف رحمه الله دن حكايت ايلمشدر كذلك فاذا احصن

فان اتين بفاحشة يعنى جوارى تزويجله محصنات اولدقدنصكره ارتكاب فحش زنا ايدرلرسه محصنات حرائر اوزره
زنالرنده لازم اولان حدك نصفى بونلر اوزره لازم اولور آيت جليله سنده شرط احصان صريح ايكن اول جوارى
ارتكاب فحش زنا ايدوب محصنات اولمسه لر عذاب مذكور لازم كلمز مضمو ننه دلالت ايلمز زيرا مفهوم شرط
مفهوم صفت كيدر اولدخى حجت دكلدر قال الله تعالى وبنات خالك وبنات خالاتك اللاتى هاجرن معك
يعنى يامحمد بز عظيم الشان خالكك وخالاتكك سنكله برابر هجرت ايلين بنات لرين دخى حلال قيلدق آيت كريمه سى
قرايب مذكوره دن برابر هجرت ايتميه لرك حرمت نكاحنه دلالت ايلمز كذلك فلا تظلموا فيهن انفسكم يعنى
اى اهل ايمان اشهر حرمده ارتكاب معاصى ايله نفسكزه ظلم ايتمكز آيت جليله سنده مفهوم ظرف غير اشهر حرمده
اباحت معاصى يه دلالت ايلمز بو بابده دخى مسلمين محصور مزبوره دلالت معهوده شرطى اوزره سكا امان ويرديك
مضمو نىده آمناك على ان تدلنا قوللرى دلالت ايتمزسك سكا امانمز يوقدر ديمكه دليل اوله مز اكرچه بو معنى
دخى محتملدر لكن محتمل منصوصه معارض اولوب حكمنى رفع ايده مز مكر خلافنه نص ايدوب دلالت معهوده يى
ايتمزسم بينمزده امان اولمامق شرطى اوزره ديمش اوله بوصورتده نص ثانى معارضهٔ نص اوله صالح اولورو نبذ عهد
قتل واسترقاقك حلنى مشتمل وحل مزبور باب اطلاقدن اولمغله عدم دلالت مثلو تعليق شرطه محتمل اولنديغندن
عدم دلالتى ظاهر اولدقده عدم امان دخى مقرر وامام آنى قتله ادخال فئ ايتمك مياننده مخير اولور بومسئله نك
نظيرى اولدر كه بركمسنه برآى تمامنه دك برشخصك نفسنه كفيل اولسه اول شخصى خصمنه تسليم ايتمدكجه مجرد
انقضاء شهر ايله كفالتدن چيقماز امابرآيدنصكره كفالتدن برئ تم شرطى اوزره ديمش اولسه قولى معتبر اولور
واكر حربى مفروض محصور اولميوب بلكه يديمزده مأسور ايكن صورت سابقه كبى تؤمنونى على ان تدلكم
على مائة رأس ديمكله آمن صكره عدم دلالتى متعين اولسه امام ايچون قتلى مشروعدر زيرا فى الاصل يديمزده
مقهور وامام ايچون قتل واسترقاقى حلال اولوب حل مزبورك ازاله سى دلالته تعليق ايتمشيكن دلالت ايتمدى
اماصورت سابقه ده محصور ايسه ده ينه منعه سى ايچنده ايكن مسلميندن اخذ امانله نزوله اقدام ومقابلهٔ امانده
متضمن منفعت اولان دلالتى التزام ايلمشدر ملتزمنه وفا ايتمزسه ده امام اوزره ينه مأمننه ابلاغى واجبدر وفى الحقيقه
بين الصورتين فرق بوقدر كه ايكى صورتده ده دلالت ايتمزسه التزام دلالتدن اقدم بولنديغى حالته عودت ايدر
چونكه اسير قبل الالتزام مباح القتل والاسترقاق ايدى عدم دلالتله اول اباحته عودت ايدر ومحصور قبل الالتزام
منعه سنده ايدى عدم دلالتله ينه منعه سنه اعاده اولنور واكر محصور مسفور استيمان مزبورنده دلالت ايتمزسم
سزه فئ اولهيم ياخود رقيق اولهيم مفهومنده على انى ان لم ادلكم كنت لكم فيئا اورقيقا ديمش اولوب صكره
دلالت ايتمسه فئ مسلمين اولوب قتلى حلال اولماز زيرا بوزياده يى سو يلمش اولسه شرطه وفا ايتمسه دخى قتل
واسترقاقدن آمن ايدى بوزياده سى كلام اولنه معارض وحكمنى رافعدر وعمل معارض مقدار دليل ايله مقدر
وبوبابده دليل ايچق فئ اولمغه وافيدر وهم بوصورتده ازالهٔ امانى ايچق حكم استرقاقده شرط ايدوب حكم قتلده
ايتمشدر وشرط مذكورده كندويه منفعت اولمغله رعايتى واجبدر كذلك صورت مفروضه ده وفا ايتمزسم سزه
ذمت اولمق شرطى اوزره مفهومنده على انى ان لم اف كنت ذمة لكم ديمش اولسه ينه قولى معتبر وعدم وفا
صورتنده قتل واسترقاق اولنميوب ذمت مسلمين اولمسى مقرردر زيرا شرطه وفا اوزر يمزه واجبدر واكر حربى
محصور بزه امان ويريكز تاكه سزه باب حصنى فتح ايده ليم سز دخى بزه عرض اسلام ايتمك اوزره كيره سز بز دخى
اسلامى قبول ايده يز مألنده آمنونا حتى نفتح لكم الحصن فتدخلوا على ان تعرضوا علينا الاسلام فنسلم ديو بسط
مقال ايدوب بعد الفتح والدخول اسلامدن نكول ايلسه لر ينه امانلرى باقيدر ومسلمينه واجبدر كه حصنلرندن
چيقه لر تاكه آنلرى كالاول منعه لرينه عودت ايتديروب صكره نبذامان ايده لر زيرا وقت وفادن اقدم قبول
شرطله استفادهٔ امان ايتمشلردر مجرد وعدلرينه وفادن امتناعلريله حكم امانلرى باطل اولميوب ابتداء
مأمنلرينه اعاده صكره نبذ عهد ايلمك كركدر اكرصورت مفروضه ده اسلامدن امتناع ايدرسكز ميانه مزده امان
اولمسون ديو مسلمين شرط آنلرده معاهده لرين بوشرطه ربط ايتمشلر ايسه اسلامدن امتناع ايتدكلرنده استرقاقلرى
وقتل رجاللرى جائزدركه شرطلرى بويله در و بينمزده اولان معاملاتده واجب اولان انجق شرطه وفادر و بوبابده
دليل بنى ابى الحقيق ده وارد اولان حديث جليلدر كه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلرى آنلره
وبرئت منكم الذمة ان كتمتمونى شيئا يعنى اموالكزدن برنسنه يى بندن كتم ايدرسكز عهد وذمت سزدن برى
اولسون بيوردقلرنده آنلرده قبول بعده كتم واخفالرى ظهور ايليوب رسول الله عليه السلام قتل واسترقاقلرين

جائز

مطلب كذلك شفتى رجال المشهر

جائز كورمشلردر وبز بوقصه يى باب الامان على الشرط اثناسنده بيان قيلدق ومرو يدركه وقعهٔ احددنصكره
جيوش مسلمين ومشركين محللرينه عودت ايتدكلرنده مشركيندن براهل تباه كم كردهٔ راه انتباه اولوب
مدينهٔ منوره يه دخول وحضرت عثمان بن عفان رضى الله عنهما ايله قرابتى اولمغله نهانيجه خانه سنه مثول ايلدى
بعده حضرت عثمان حضور نبوى يه كلوب آنك ايچون نيازامان ايلدكده قد آمنتاه على انا ان ادركناه بعد ثالثة
فقد حل دمه يعنى على التحقيق بز اكا امان ويردك شول شرط اوزره كه اوچنجى كيجه دن صكره اكا ظفر بولورسق
دمى حلال اوله بيورديلر همان اول كمسنه چيقوب كندى بعده رسول الله صلى الله عليه وسلم اطلبوه فانى
ارجو ان تجدوه يعنى اول شخصى طلب ايديكز زيرا بولمكزى اميد ايده رم ديديلر همان شجعان طلبكاران
عقبنجه استعجال واوچ كيجه دن صكره قبل الهبدن اوزرينه تسليط اولنان زيرخوابكرانده ايكن هجوم
واتصال واخذ وقتل ايله فاذا ماتوا انتهوا دركاتنه آنى ايصال ايلديلر ايشته بوبيان ايله امانده نص اولنان
شرط نبذه واباحت قتله مؤدى اولورسه ده ينه معتبر ايدوكى نمايان اولدى واكر صورت مفروضه ده بعضيلرى
اسلامى قبول وبعضيلرى نكول ايدرلرسه قبول ايدنلر احرار اولوب آنلره تعرض قطعا سزاوار اولماز ونكول ايدنلر
فئ اولورلر وبومسئله ده بعضه لفظ كل ايله تعبير اولنمق اعتبار اولنور نكته سى اولدركه جعلوا اصابعهم فى اذانهم
واستغشوا ثيابهم نظم كريمى كبى جمعه مضاف اولان جمع على الانفراد متناول جميع آحاددر و بوبابده
جماعت مسلمين جماعت مشركين ايله عقد شروط ايتملريله هرمسلم هرمشرك اوزره سن اسلامدن امتناع ايدرسك
بينمزده امان اولمسون ديو شرط ايلمش كبى اولور كذلك محصور بندن برينى آمنونى على ان انزل اليكم فاسلم
يعنى بكا امان ويريكز طرفكزه نزول واسلامى قبول ايتمك اوزره ديوب بعد النزول اسلامدن نكول ايلسه اول دخى
حصننه ايصال اولنور زيرا عند بعزده بومقوله لر امانده داخل وبونك امثالنده وان احد من المشركين استجارك
فاجره حتى يسمع كلام الله ثم ابلغه مأمنه نظم كريمى نازل اولمشدر امابوصورتده اسلامدن نكول ايدرسك بينمزده
امان اولمسون ديو اوزرينه شرط اولنوب اولدخى اسلامدن نكول ايدرسه بينمزده جارى اولان شرطه بناء فئ
مسلمينده دخول ايدر وبووجهله فئ اولدقدنصكره قبول اسلام ايلسه بعد الاسلام اكرچه قتلى حرام اولور
لكن ينه فئ ايچنده ابقا اولنور زيرا حكم امان سابق بعد العرض اسلامدن نكولنده زائل وكندو يديمزده
اسير اوله رق حاصل اولديغندن مجددا اسلامه كلدكده قتلدن سالم وفئ اولمسى لازم اولور وحكم سابق آنكله
مشروطدر كه دفعهٔ اولاده همان اسلامدن نكول ايتديكنده فئ اولمسنه حكم امام لاحق اوله اما دفعهٔ اولاده
امام دعوت اسلامى تكرار واولدخى امتناع اوزره اصرار ايدوب هنوز فئ اولديغنه حكم سبقت ايتمدين قبول اسلامه
مسابقت قيلسه بوصورتده اكرچه مقتضاى قياس ينه فئ اولمقدر زيرا شرط زوال امان اسلامدن بردفعه
امتناعى ايله نمايان اولوب شرطه تعليق اولنان نسنه نك ثبوتى ايچق وجود شرطه منوطدر يوقسه امامك حكمنه
مربوط دكلدر بلكه تعليق شرط اولنان امان منزله سنده وتعليق شرط اولنان طلاق وعتاق مشابه سنده در
لكن بالنظر الى الاستحسان حر مسلم اولمق اوزره اعطاء امان اولنور زيرا ابا وامتناعى به زعمنجه كراهت
اسلامدندر كه بوامتناع حقيقيدر ياخود قلبندن شبهه سى زائل اولنجه دك تأمل ايچوندر كه بوامتناع غير حقيقيدر
وامتناعنده بووجهله تردد واحتمال متبين اولمغله جهت امتناعى حكم حاكم اولمدقجه متعين اوله مز مزبور مبسنكه
داريمزده احد زوجين قبول اسلام ايلسه فرقتلرى ايچق آخرك اسلامدن امتناعنه موقوف ايكن امتناع آخر
حكم قاضى بولنمدقجه متحقق ومعروف اوله مز كذلك خصوص اموالده يميندن نكول شرعا بمنزلة الاقرار ايكن
نكول مزبور مجرد يميندن تنزه واتقاسندن اولمق محتمل اولمغله حكم قاضى لاحق اولمدقجه حكم اقرار متحقق اوله مز
اماصورت مفروضه ده اسلامدن امتناعده استعجال ايتميوب ايچق بكا مهلت ويريك ملاحظه ايده يم ديو استمهال ايلسه
كركدر كه امام اسلام اكا اوچ كون تأجيل ايدوب دخى زياده تمهيل ايلميه زيرا ازالهٔ شبهه ايچون فكر وتأمل براز
مدته محتاج اولوب امامدن اول مدت طلب اولندقده كركدر كه همان اوچ كون اكا تأجيل ايليه زيرا ايام ثلثه مدت
خيار شرط اولمق دلالتيله نظر وتأمله دخى تمام مدتدر وبوبابده اصل ومستند مسئلهٔ مرتددر كه لاجل التأمل
استمهال ايلدكده ايام ثلثه امهال اولنور زيرا روايت اولنديكه عامل يمن ابو موسى الاشعرى رضى الله عنه
طرفندن امير المؤمنين حضرت عمر رضى الله عنه حضورينه بركمسنه قادم اولوب جناب امير المؤمنين اكا احوال
ناسدن استفسار اولدخى اخبار ايلدكدنصكره ديديكه هيچ مغربات اخبار يعنى حوادث غريبهٔ روزكاردن
برصحبتك وارميدر اول كمسنه بلى واردركه بررجل بعد الاسلام كفر ايله بدنام اولدى ديدى حضرت عمر رضى الله عنه يه

مطلب الشرط فى الامان معتبر

مطلب اسلام احد الزوجين

مطلب النكول اقرار بقضاء القاضى

مطلب تأجيل المرتد

سزاكانه يا پديكز ديدى اولدخى همان چوكردوب بو بنى اوردق ديدى حضرت عمر يه آنى بربنا ايچنده حبس
وقپوسين طين ايله احكام وكل يوم بر رغيفله اطعام ايدوب اوچ كره اكا عرض توبه ايتسكز ايدى بلكه تائب
وامر الهى يه راجع وآئب اوله ايدى اللهم انى لم احضر ولم آمر ولم ارض اذ بلغنى يعنى يارب بن بو وقعه ده حاضر
دكل ايدم وامر ايتمشيدم وايشتديكمده راضى دخى اولمادم ديدى امام شافعى رحمه الله تعالى بو حديثك ظاهرينه
تمسك ايدوب طلب مهلت ايتسون ايتمسون تأجيل مرتد واجبدر ديدى اما بزم عنديمزده اول مرتد استمهال
ايتمشيكن امهال ايتمشلر ايدى بو جهتله جناب خليفه بو اصرارلرندن تبرى وانكار ايلدى ديمكله تأويل اولنور
وفى الاصل محاسن شر يعته واقف اولان مرتد طلب مهلت ايتدكده ايام ثلثه تأجيلى لازم اولدقده حربى مفروض
اصلا واقف دكل ايكن تأجيل اولنمغه اولى واحرى در واكر صورت مفروضه ده عرض اسلام اولندقده
همان سكوت ايدوب رد وقبو لله جوابدن نكول ايلسه كركدر كه امام اوچ كره عرض اسلامى تكرار
وهر برنده اكر جواب ويرمزسك فئ اوله جقكسه حكم ايدەرم ديو اخبار ايليه زيرا سكوتى امتناع ايسه ده
معناى آخره محتملدر بناء عليه ابلاء عذر ايچون اوچ دفعه عرض اسلامى تكرار وهر برنده خبر مذكور ايله انذار
ايلر بوندن صكره ينه سكوت ايدرسه فئ اولمسيله حكم ايدر وشول خصم منزله سنده اولور كه مجلس قاضيده
جوابدن سكوت ايتدكده سكوتى انكاره حمل اولنوب بو انكار اوزره بالطلب تحليف اولندقده يميندن دخى
سكوت ايدرسه سكوتى نكوله حمل اولنوب قاضى اكا اوچ كره عرض يمين وهر برنده اكر يمين ايتمزسك اوزريكه
حكم ايدەرم ديو تبيين ايدوب بعد الثالثه اوزرينه حكم ايدر واكر اول حربى محصور حين نزولنده آمنونى
على ان تعرضوا على الاسلام فان اسلمت فيما بينى وبين ثلثة ايام والا فلا امان بينى وبينكم يعنى اوزريمه عرض
اسلام ايتمكز اوزره بكا امان ويريكز پس بنم ايله ايام ثلثه ميانده اسلامه كلورسم فبها واكر كلمزسم بينمزده عقد امان
اولمسون ديمش اولوب بعده عرض اسلام ايلسه لر كركدر كه ابتداء عرضدن اوچ كون واوچ كيجه امهال ايدەلر
زيرا بو يله شرط ايدوب بعد العرض سلامت اوزره ترك اولنه جغنى تبيين وايام ثلثه يى مهلت سلامت تعيين ايلديكندن
ابتداء مدت ساعت عرضدن ايدوكى مستبين اولمشدر وذكر ايامى صيغهٔ جمع ايله ايراد وعدد ثلثه ايله تعداد ايلمسى
مقابلنده اولان لياليك دخى عدد مذكور ايله دخولنى ايجاب واعداد ايدر اكر بو مدت كچوب قبول اسلام ايلمزسه
حكم حاكمه محتاج اولميوب همان مقتضاى شرطى اوزره فئ ايچنده ادراج اولنور وعند الاطلاق حكم حاكم
شرط اولديغى تأمل وامتناعى تميز ايتمك ايچون ايدى بو بابده تعيين مدتله تميز حاصل اولمشدر وبو يله توقيت
منصوص قبلنده اولان حكمك بعدنده ثبوتنه مانعدر صورت اجازه ده اولديغى كبى امامسئلهٔ مزبوره ده والافلا
امان بينى وبينكم ديمش ايسه ايام ثلثه دنصكره قبول ايتمزسه بو مأمننه ايصال اولنور زيرا بو صورتده ايام ثلثه
انجق مدت نظر وامعاندر يوقسه مدت امان دكلدر بعد الانقضا اكرچه امتناعى ظاهر اولنور لكن بعد الامتناع
نبذ امانى شرط ايلمديكندن امانى قائم ومأمن حصننه ابلاغى لازم اولور اكر اول اثناده حصنى فتح اولنمش ايسه
ارض حربدن اقرب مأمنه ايصالدن بعده قتالى استحلال اولنور واكر مسئلهٔ مزبوره ده والاكنت عبدالكم يعنى
ايام ثلثه دن صكره قبول اسلام ايتمزسم عبديكز اوله يم ديمش اولسه بو صورتده مدت ايچنده قبول ايدرسه
حراولوب قطعا تعرض اولنماز واكر قبول ايتمزسه مقتضاى شرطى اوزره فئ اولوب غنيمتله تقسيم اولنور
لكن قتل اولنماز واكر مسئلهٔ مزبوره ده والاكنت ذمة لكم ديمش اولوب مدت ايچنده قبول اسلام ايلمسه
موجب شرط اوزره اهل ذمت قيلنور واقوال مذكوره جميع اهل حصندن صادر اولسه حكم سابق آنده دخى
ظاهردر واكر حربى محصور مسلمينه تؤمنونى على ان انزل اليكم فادلكم على قرية فيها مائة رأس يعنى سز نازل اولوب
ايچنده يوز رأس انسان بولنان برقريه يه سزه دلالتم اوزره بكا امان ويريمسز ديو خطاب مسلمين دخى ان دللتنا
على قرية فيها مائة رأس فانت آمن يعنى ايچنده يوز رأس انسان بولنان برقريه يه بزه دلالت ايدرسك آمنسين ديو
رد جواب ايلدكلرنده اول حربى بعد الرضا نازل ومسلمين ايله برقريه يه واصل اولوب ايچنده نسنه بولمدقلرنده
بونده ايدبلر كتمشلر ديو بهانه ايلسه فئ مسلمين اولوب بنى مأمنمه ابلاغ ايديكز ديمكه قادر اوله مز اما ابتداء بابده
ذكر اولنان مسئله بشقه در كه بونده امانى شرط دلالته تعليق ايلمديلر وشرطه تعليق اولنان
قبل حصول الشرط معدومدر امامسئلهٔ سابقده دلالت ايتمك اوزره مسلمين ايجاب امان ايدوب اولدخى قبول
ايتمش اولمغله دلالت ايتسون ايتمسون امانه موصول اولور كورمزميسنكه بر كمسنه عبدينه ان اديت الى الفا فانت
حر ديوب عبد دخى قبول ايلسه ادا ايتمدكجه نائل عتق اوله مز امانت حر على ان تعطينى الف درهم ديوب

عبد

عبد دخى قبول ايلسه ادا ايتسون ايتمسون نائل عتق اولور كذلك ان نزلت واسلمت فانت آمن ديمشلر اولوب
حربى دخى نزول ايدوب اسلامى قبول ايلسه فئ اولور زيرا فاسلمت قوللرى جملهٔ شرطيه اوزره معطوف اولمغله
شرطده داخل وامانى شرط اسلامنه تعليق ايله قائل اولمشلردر اسلامى قبول ايتمدكجه امانه موصول اوله مز
اما انت امن على ان تنزل فتسلم ديمشلر ايسه بعد النزول اسلامدن نكول ايدرسه ده امانى قائم وابلاغ مأمنى
لازمدر بو قياس اوزره انت آمن على ان تنزل فتعطينا مائة دينار ديلوب قبول ونزولندن صكره اعطاء
دنانيردن نكول ايلسه ينه امانه موصولدر اما ان نزلت واعطيتنا مائة دينار فانت آمن بو يله دكلدر زيرا امان
بونده شرط اداء دنانيره تعليق اولنوب صورت اولاده شرط قبوله تعليق اولنمشدر كه همان نزول وقبول ايتدكده
آمن اولوب غايةٔ الامر اول دنانيرايله مديون اولور بو صورتده ادادن امتناع ياخود يانمده يوقدر ديو اعتذار ايدرسه
ادا ايدنجيه دك حبس اولنوب امانى ثابت اولمغله فئ قيلنماز وقچان اداء دنانير ايلسه تخليةٔ سبيل ايله مأمننه تسبيلى
واجب اولور واكر امام آنى داراسلامه برابرجه اخراج ايدنجيه دك ادادن امتناع وبعد الخروج ادا ايلسه ينه
تخليةٔ سبيل ومأمننه تحويلى لازمدر زيرا فى الاصل داخل امان اولوب انجق دين ايچون محبوس ايدى بعد القضاء
تعرضنه سبيلمز يوقدر اما دار عمزده طول مكث ايدوب دنانيرى ادا ايلمزسه كركدر كه امام آنى اهل ذمت قيله
زيرا كافر صغار جزيه يى قبول ايتمدكجه دار عمزده طول اقامته رخصت ويريلمز وهم دار عمزده اداء دنانيره دك
محبوس ايدى شمدى عناد ايله ادادن ممتنع ياخود عاجزدر وكافر دار عمزده حبس اولندقده كافر مرهون منزلنه
تنزيل وضرب جزيه ايله تنكيل اولنور وامام آنى اهل ذمت قيلدقده حبسدن اخراج ايدوب ذمتندن دنانيردخى
ساقط اولورزيرا اول دنانيرى امان نفسندن عوض ياخود مأمننه لحوق ايچون فداء نفسى اولمق اوزره التزام
ايتمشيدى اكر امان نفسندن عوض ايسه شمدى عقد ذمت واسلامه كلمش ايسه اسلام كبى اقواى سببين ايله
كسب امان ايتمكله اداء دنانير عهده سندن ساقط اولوب شول مكاتب منزله سنده اولور كه مولاسى آنى اعتاق ايده
وشول ام ولد منزله سنده اولور كه مكاتبه ايكن موت مولاسى ايله آزاد اوله بو ايكى صورتده بدل كتابتى ادادن
استغنا حاصل اولمغله عهده لرندن ساقط اولور واكر اول دنانير فداء نفسى ايسه شمدى باعث فدا اولان معنى
منعدم اولمشدر زيرا مسلم ياخود ذمى اولدقده اهل دار عمزدن ايدوكى مقطوع وسائر اهل ذمت كبى اعطاء دنانير
ايتسه ده دار الحربه رجوعدن ممنوع اولمشدر وفداء نفسى انجق مأمنى اصلبسنه لحوق ايچون اولوب اول دخى
فوت اولمشدر سؤال اولنورسه كه مال معهود نيچون رقبه سندن عوض قيلنماز تا كه بعد عقد الذمه دخى سلامت
رقبه سى ايچون مطالبه اولنه جواب ويريرز كه رقبه سندن عوض اولمق شول وقتده اولور كه اول كمسنه وقتا من الاوقات
عبد اولوب اول ماله آزاد اوله اما بو حربى قطعا عبد مسلمين اولمامشدر كذلك برأس غلام اوزره مصالحه ايلسه لر
بعد النزول اوزرينه جودت ورداءت بينده متوسط برأس غلام ياخود دراهم ودنانيردن آنك قيمتى ادا لازمدر
زيرا بطريق الفدا اوزرينه لازم اولان عوض مال دكلدر وبو يله مواد ده لازم اولان رأس مطلق بدل خلع
ودم عمدن بدل صلح صورتلرنده اولديغى كبى وسطله مقيد وقيمت وعين ميانده مردد اولمق اوزره ثابت اولور
بو صورتده التزام ايلديكنى ويروب هنوز حصنى فتح اولنمامشيكن حصننه كيرمبوب بشقه محله كتمك ايسترسه
منع اولنماز بوب ارض حربدن ديلديكى موضعه كتمكه رخصت ويريلور زيرا معلومدر كه حصندن نزول وماله
فداء نفسنى قبول ايلمسى حصننه عودت ايچون اولميوب بلكه حصنده مبتلى اولديغى خوفدن سلامت ايچوندر
وتمام سلامت انجق ارض حربدن ديلديكى موضعه عزيمته منوطدر اما كيدوب مأمننه بالغ اولدقده قتالى حلال
وسائغدر زيرا منعهٔ اخرايه وصولنده مقصودى تمام وميانه ده اولان امان دخى انجام بولمشدر مكر بو صورتله
امين اولورسم تا كه سز دار اسلامه چيقنجيه دك ياخود فلان آى كيرنجيه دك امين اوله يم ديو مسلمين اوزره شرط
ايتمش اوله بو صورتده وفاء شرط واجبدر زيرا بعد وصول المأمن ميانه مزده اولان امان منتهى اولور ديديكمز
فى الاصل خائف محصور اولوب نفسندن ازالهٔ خوفه همت ووصول مأمنله تكميل مصلحت ايلديكى دلالت
حاله مبنى ايدى واعتبار دلالت حال خلافى مصرح اولدقده ابطال اولنور لكن بو شروطدن نسنه يى ذكر
ايتميوب صكره اختيار يله حصننه راجع وآنده ممتنع اولسه ينه امان مسلميندن منقطع اولور زيرا اختيار يله
منعه سنه وصولى سبب انتهاء امان ندر اما امانى مسلمينك داراسلامه وصول ياخود شهر فلانى دخوليله مشروط
ايلسه مدت امان ايچنده داخل حصن اولسه ده منعهٔ اخرايه التجا قنده امين اولديغى كبى تأمين اولنور حتى صكره
مسلمين اول حصنه ظفر بولسه لر مدت امان باقى ايسه سبيلنى تخليه ايدرلر مكر حصنه رجوعدن صكره قتال

مسلمینه شروع ایده بو صورتده مأمننده مباشرت قتال اله اما نمزی نقض ایتمش اولوب حرمت قتل واسترقاقده
بعد النقض حکم امان باطل اولمغله فیء مسلمینه داخل اولور واکر حربی محصور آمنونی علی ان انزل الیکم
فاعطیکم مائة دینار فان لم اعطکم فلا امان بینی و بینکم یعنی طرفکزه نزول وسزه یوز دینار ویرمک اوزره بکا امان
ویریکز اکر ویرمزسم میانه مزده عقد امان اولمسون یاخود ان نزلت الیکم فاعطیتکم مائة دینار فانا آمن
یعنی طرفکزه نزول وسزه یوز دینار ویریرسم بن آمن اوله یم دیو مسلمینه خطاب و بعد المعاهده نزولنده مسلمین
مطالبهٔ ماله شتاب واولدخی اداءدن ابا واجتناب ایلسه بالنظر الی القیاس فیء اولمسی بی اشتباه در که صورت اولاده
شرط انتفا اذا امان موجود وثانیهده شرط وجود امان مفقود در وبالنظر الی الاستحسان کیفیت امامه اعلام
اولدخی ادایه تنبیه و بعد الامتناع فیء اولمسنه حکم ایتدکجه فیء اولدیغی نمایان اولماز زیرا بیان سابق اوزره حین
طلبده ادادن امتناعنده احتمال معانی درکار اولمغله جهت امتناعی حکم حاکم بو ایماد نجه بدیدار اولماز
کورمزمیسنکه مسلمینه بن سزه ویرم انجق امیره ویریرم یاخود انجق شهود ایله ویریرم دیمکله نکوله شروع ایلسه
بویله امتناعله فیء اولمسی مشروع اولورمی ایشته بو احتمال اله بو بابده قیاسله حکم قبیح ایدوکی معلوم ضرر یحذر
بو صورتده اول مستأمنی حضور امامه رفع وامام دخی کتور یوز دیناری دیو تسلیم ودفعله امر ایلدکده استمهال
ایلسه امام ایکی یا اوچ کون امهالی جائزدر زیرا بو مقدار اوزره تأخیرده مستأمنه نفع اولدیغندن بشقه
مسلمینه دخی ضرر کثیری یوقدر وامام کافهٔ اموردە نظر جانبین ایله مأموردر کورمزمیسنکه بر مدیون بعد حلول
الدین بو مقدار ایله استمهال ایلسه حاکم ترک حبسله آنی امهال ایتمک لازم ایکن مالی نفسنه فدا ایدوب التزام
ایلدیکی عوض مال اولمیان تخلص امهال وعدم استعجاله احق واولی در واکر تؤمنونی علی ان انزل فاعطیکم
رأسا او مائة دینار ما بینی و بین ثلثة ایام یعنی طرفکزه نزول وایام ثلاثه ظرفنده سزه بر رأس غلام ویرمک یاخود
یوز دینار ویرمک اوزره بکا امان ویریرمیسز دیمش اولوب بعد المعاقده نازل اولسه آمن اولوب انقضاء وقتنه دک
تعرض اولنماز زیرا نفسی ایچون بو مدتی شرط ایلدیکندن دین مؤجل ایله مدیون اولان حبس اولنمادیغی کبی
بو دخی قبل المدة حبس اولنماز وانقضاء مدتدنصکره مقدما شرط مالی قبول ایتدیکندن ینه امانی قائم لکن مال
ملتزمی ادا ایدنجیه دک حبسی لازمدر مکر مسلم اولوب یا اهل ذمت قیلنه بو صورتده قریبا بیان ایلدیکمز ایکی
طریقه بنا ایله عهدهسندن مال ملتزم ساقط اولور واکر بدل امان اولان اعطاء مالی اجل معین ایله تقیید
واول مدتده ویرمزسم بینمزده امان اولمسون دیو تأکید اوزره تؤمنونی علی ان اعطیکم مائة دینار فان لم اعطکم
فلا امان بینی و بینکم دیسه یاخود اعطاء مال مؤجل شرط امان ایدوکنی ان اعطیتکم الی اجل کذا فانا آمن
دیمکله اعلان ایلیوب صکره تمام مدته دک اعطا ایلسه فیء قیلنور وبو بابده حکم حاکمه محتاج اولماز زیرا
نفسی ایچون اشتراط وقتی تصریح ایتمش اولمغله اول وقت مصرح اوزره زیاده قیلنماز وحکم حاکمی شرط
ایلسک وقت منصوص اوزره زیاده لازم اولور ونص اوزره زیاده قیلمق معناده نسخدر واکر تؤمنونی علی ان
انزل فادلکم علی قریة فیها مائة رأس علی انی ان لم ادلکم فلا امان بینی و بینکم یعنی سزه نزول وایچنده یوز رأس
انسان بولنان بر قریهیه دلالتم اوزره بکا امان ویریرمیسز شول وجهله اوزره که دلالت ایتمزسم بینمزده امان
اولمیه دیمش اولوب بعد المعاهده نزول واویله بر قریهیه دلالت وصول ایلسه اما بو اماندن مقدم یا مؤخر و بونک
نزولندن مقدم یا مؤخر خلاصه بونک دلالتندن اقدم مسلمین اول قریهیه ظفر بولمش اولسهلر بونک دلالتی
معتبره اولمیوب قریهٔ اخرایه دلالت ایدرسه شرطی حاصل وایتمزسه فیئه داخل اولور کذلک دلالتندن اقدم
اول قریهیه مسلمین واقف اولسه هنوز استیلا ایتمشلر ایسه دهینه اول قریهیه دلالتی معتبره اولماز زیرا مسلمینه
منفعتلی بر دلالت التزام ایتمشیدی معلوم مسلمین اولان نسنهیه دلالتنده منفعت اولماز وهم دلالتی انجق مدار وصول
مقصود اولورسه تحقق ایدر وقریهٔ مرقومه معلوم مسلمین اولمغله اکا استیلالری سبقت ایتسون ایتمسون وصوللری آنک
دلالتی ایله دکلدر کورمزمیسنکه محرم مقدما مکان صیده عالم اولان کسنهیه صیده دلالت ایلسه بو دلالتله جزاء
صیدی التزام ایتمش اولماز اما مسلمین اول مستأمنله برابر حرکت وطریقنه دلالت ایلسه لکن مسلمین ایلرو جه کتملریله
اول مستأمن ایرشوب قریه بودر دیمکسزین بونلر فهم ایلسهلر بو دلالتی معتبره اولمغله امانی ثابت اولوب اکا بردخی
تعرض اولنماز زیرا اول طریقه انجق دلالتی ایله سالکین اولوب قریهیی فهم ایتملری انجق اول طریقه سلوکلری ایله
اولدیغندن فهملری اصل سبب اولان دلالتنه نسبت اولنور کورمزمیسنکه محرم صیده بو وجه اوزره دلالت ایلسه
دلالتی معتبره اولوب اوزرینه جزاء صید لازم اولنور کذلک برابر کتمیوب همان سمت قریهیی تعریف ومسلمین اول

مطلب استمهل المدیون

مطلب لا یحبس من علیه الدین المؤجل

مطلب الزیادة علی النص لا یجوز لانه نسخ

مطلب دل المحرم علی الصید من یعلمه

مطلب دل المحرم علی طریق الصید

تعریفله کیدوب قریهیه اصابت ایلسهلر ینه امانی ثابتدر زیرا دلالت انجق بویله اولور وبرطریقه دلالت ایلین کاه برابر
کیدر وکاه وصفله تعریف ایدر وایکی صورتده ده اول کسنه اسم دال ایله تسمیه اولنور وتفصیل سابق اوزره آمنونی علی
ان ادلکم علی بطریق باهله وولده فان لم افعل فلا امان لی عندکم یعنی سزی اهل واولادی ایله برابر بر بطریق اوزره
دلالتم اوزره بکا امان ویریکز اکر ایتمزسم عندکزده امانم اولمسون دیمش اولوب صکره نازل اولدقده مسلمین بر بطریقه
ظفر بولدقلرینی کوروب ایشته دلالت ایده جکیم بو ایدی دیسه قولی معتبر دکلدر زیرا انتفاع مسلمین ایچون بطارقهدن
بر بطریقه دلالتی التزام ایتمشدر وبو مقصود قول معهودی ایله وجود بولماز اما بو صورتده علی ان ادلکم
علی بطریق الحصن فانه قد نزل هاربا یعنی بو حصنک بطریقنه سزی دلالت اوزره امان ویریکز زیرا اول
بطریق هاربا نازل اولمشدر دیمش اولسه بعده نازل اولوب کورسه که مسلمین اول بطریقی اخذ ایتمشلر
بو صورتده امانی مقرر واکا تعرض غیر متصوردر زیرا بعینه یاخود بنسبه معلوم اولان معرف اوزره دلالتی التزام
ایتمشیدی شمدی خدمتنی اتمام ایلدی زیرا معینده وصفه اعتبار اولنمیوب غیر معینده اعتبار اولنور کورمزمیسنکه
لا اکلم هذا الشاب شویکت ایله کلام ایتمم دیو یمین ایدوب اول شاب معین اختیار اولدقدنصکره اکا تکلم
ایلسه حانث اولور اما لا اکلم شابا بریکت ایله تکلم ایتمم دیوب صکره وقت یمیننده شاب اولان بر اختیار ایله
تکلم ایلسه حانث اولماز بو بابده دخی دلالتی مسلمینه مدار علم اولمق یاخود مسلمین دلالتندن منتفعین اولمق اکرچه
مشروطده وصف معتبردر لکن غیر معینده اعتبار اولنوب معینده اعتبار اولنماز بو تفصیل اوزره بر حصن
یاخود مدینه اوزره دلالتی التزام ایتمش اولسه اول حصن ومدینهیی تعیین ایتدیسه مسلمینک معلوملری نه دلالتی
غیر معتبر وتعیین ایلدی ایسه معتبر اولور وغیر معینده مسلمین سابقده دار الحربه دخوللرنده معلوملری ایکن بو دخوللرنده
نسیان ومرور زمان حسبیله عندلرنده مشتبه المکان اولمش بر قریهیه دلالت ایدرسه ینه آمن اولوب قطعا
تعرض اولنماز زیرا وصوللری انجق دلالتی ایله اولوب علم سابقلریله اولمامشدر کورمزمیسنکه بو مثللو دلالت
محرمدن صادر اولسه صیده دلالتی ظاهر وجزاء صیدی التزامی باهر اولور وهم بو بابده مقصود بر دلالتدر که
ضمننده منفعت مسلمین موجود اوله وصورت مفروضهده دلالت مرقومه ایله مقصود معهود صورت ثبات وجود
اولمشدر وعلم سابقلری نسیان واشتباه ایله زائل اولمغله بو مقصوده غیر موصلدر بناء علیه دلالتی ایله شرطه
وفاسی حاصل اولوب هر وجهله امانه نائل اولور والله اعلم وبالله التوفیق

باب من یکون آمنا من غیر ان یؤمنه اهل الاسلام * یعنی اهل اسلام اعطاء امان ایتمدین خود بخود آمن اولان
اهل حرب احوالنی بیانه ضامن بر بابدر قچان دار الحربده بر مسلم بر کتابیه ایله ازدواج وآنی دار اسلامه اخراج
ایلسه اول عورت حرائردندر لکن حربیه طرف زوجندن نکاحی اکا امان عد اولنمادقدن دکلدر که دار الحربده
اسیره تاجر یاخود اهل حربدن ایکن قبول اسلام ایلین مسلمک امانی باطلدر بلکه حربیه صفت مستأمنه
اوزره دار یمزده زوجی ایله اقامت ایچون کلدیکندندر اما کبر ودار الحربه عودت قصد ایدرسه تحت نکاح مسلمده
بولنمغله رخصت ویریلمز زیرا استیمان ایله کلن حربیه دخی دار یمزده مسلم ایله تزوج ایلسه البته ذمیه اولور ونکاح
مسلم ایله دار یمزه کلوب اقامت ایلین عورت دخی بویله در زیرا عورت اقامتده زوجنه تابعه اولوب زوجی اهل
دار یمزدن اولمغله عورت دخی اهل دار یمزدن اولور وصورت مفروضهده زوجی بن بعد النکاح بو عورتی
دار الحربده اسیر وقهر ایله اخراج وتسخیر ایلدم دیوب عورت دخی قهری انکار انجق نکاح ایله چیقدم دیمکده
اصرار ایلسه بونده دلالت ظاهر حاله اعتبار اولنور اکر قیدو بند ایله کتورمش ایسه ظاهر حال زوجه معین
اولمغله قول قول زوج اولوب جاریهسی ایدوکی مستبین اولور واکر علی حالها کلمش ایسه ظاهر حال عورته
مدار وحرهٔ ذمیه اولدیغی بدیدار اولور انجق بو صورتده زوج مبطل نکاح اولان ملک بطریق القهری اقرار
ایتمکله بینلرنده نکاح برقرار اوله مزز زیرا زوجک منافی نکاحه اقراری مبطل نکاحدر نته کیم زوجه سنک
التدادینی ادعا وزوجه انکار مدعی ایلدیکی مسئلهده مبطل اولدیغی کبی بعده زوج دار الحربده قهر واسرینه مسلمین
یاخود اهل ذمتدن اقامت بینه ایلرسه سبب ملک رقبهسی حجتله اثبات ایتمش اولمغله جاریهسی اولور واول عورت
دار اسلامده نکاح مسلمده اولدیغی اقرار ایلدیکندن بحسب الظاهر ذمیه اولمغله اوزرینه شهادت ذمی دخی
قبول اولنور وبو مسلم اکر دار الحربده مستأمن ایسه ادعاسی اوزره عورتی قهر واسری کریه کوریلوب اعتاق
وتخلیهٔ سبیلی ایله تنبیه اولنور زیرا ایچلرینه امانله داخل اولدقده برنسنهلرینه تعرضله غدر ایتمکه معناده
ضامن اولمغله ضامن اولدیغی نسنهیه وفا ایله امر اولنور لکن اعتاقله حکمده جبر اولنماز زیرا بینه وبین الله اولان

خصوص امانده معتبر اولان دلالت
بالتعریف استحقاق تقلیدده غیر
معتبردر وتفصیلی باب من النفل
علی الدلالة مسائلنده قریبا کلور
ان شاء الله تعالی *

مطلب لا اکلم هذا الشاب اوشابا

مطلب اخرج المسلم زوجته الکتابیة
من دار الحرب

مطلب تزوجت المستأمنة بمسلم

مطلب قال اخرجتها قهرا وقالت
بل بالنکاح

امان نفسنه غدر ایدوب امان مسلمینی کسر ایتمشدر اما ایچلرنده اسیر یاخود اهل حربدن ایکن قبول اسلام
ایتمش ایسه اعتاق وتخلیهٔ سبیل ایله مأمور اولماز زیرا عند القدرة اخذ مال واسترقاقلرینه رخصت شرعیه سی واردر
ودار الحربده تزوجی طرفندن زوجه سنه امان عدا اولنمامغله بعد النکاح امکان استرقاقی نمایاندر و بو صورتده
اخراجی علی وجه التلصص اولمغله اول عورتدن خمس آلنماز وزوجك دار الحربده اول عورتی دعوای قهر واسرینه
مستأمنلردن اهل حربك شهادتلری قبول اولنماز زیرا زوجیتده تصادق ایتدکلرندن بحسب الظاهر ذمیه اولمغله
ذمیه اوزره مستأمنلرك رقله شهادتلری قبول اولنماز واکر اول عورت بنی نه تزوج ونه قهر ایتمشدر بلکه بکا
امان ویروب برابر کتورمشدر دیسه اکر طایفهٔ چیقمش ایسه دلالت حال اکا معین اولمغله حریتی مستبین اولوب
اول شخصك زوجه سی اولماز زیرا اول ادعاء نکاح ایدوب عورت انکار اوزره در ودار اسلامده تزوجنی ادعا ایلسه
قول بلا حجهٔ قبول اولنمدیغی کبی دار الحربده تزوجنی ادعا ایلسه ینه بلا حجهٔ قبول اولنماز بو صورتده اول عورت
دار الحربه قصد عودت قیلسه منع اولنماز زیرا ذمیه اولمسین وزوجنه تبعا اهل دار یمزدن قیلنمسین موجب اولان
نکاح حین انکارنده ثبوت پذیر انضاح اولمامشدر بو صورتده زوج دار الحربده قهر واسرینه مستأمنلردن اقامت
بینه قیلسه قبول اولنور زیرا نکاحی انکار ایتمکله ظاهرده مستأمنه اولوب مستأمنلرك بربری اوزره شهادتلری دخی
مقبوله در واکر بو صورتده قید و بند ایله کتورمش ایسه ظاهر حال زوجه شاهد اولمغله جاریه سی اولوب علت سابقه یه بناء
تخمیس دخی اولنماز اما بو قید و بندی انجق دار اسلامه خروجلرندن صکره وضع ایلدیکی معلوم اولورسه امام ابو حنیفه
رضی الله تعالی عنه قولی اوزره فیء جماعت مسلمین اولور زیرا نکاحی انکار ایتمکله دار یمزده حکم امان ثابت
اولمامشدر زیرا اول وقتده مستأمنه اولور ایدیکه دار یمزده اقامت ایچون کلمش اولیدی بو عورت انکار نکاح ایتمکله
سبب مجیئی معلوم اولمادی بو جهتله حربیه اولوب دار یمزه بلا امان کلمش اولدی و اصل ابی حنیفه اولدرکه
حربی دار یمزه بلا امان داخل اولوب برمسلم آنی اخذ ایلسه فیء جماعت مسلمین قیلنور اما عند الامامین اخذ ایلین
شخصك فیئی قیلنور وایجاب خمسنده ایکی روایت واردر واکر برذمی دار الحربه دخول واهل حربدن برعورتله
ازدواج بعده اول عورت ایچون مسلمیندن استیماندن صکره برابر دار یمزه اخراج ایلسه حره اولور زیرا هم مجیء
مستأمناتله کلوب وهم زوجی آنك ایچون استیمان ایلدکده مسلمین اکا اعطاء امان ایتمشلردر انجق زوجنه تبعا ذمیه
واهل دار یمزدن قیلنوب دار اسلامده ذمی ایله تزوج ایلین مستأمنه منزلنه تنزیل اولنور ودار الحربه رجوعنه
زوجی اذن ویروب یاخود تطلیق ایلسه ده رخصت ویرلمز وتصویر مسئله ده زوجنك اول عورت ایچون
استیمانی ذکر ایلدیکمیز استیمان مذکور شرط امان اولدیغندن دکلدر بلکه اطاعت اوزره زوجی ایله برابر کلمکله ابتداء
بابده ذکر اولنان صورت کبی بونده دخی تأمین اولنور زیرا زوجی اهل دار یمزدن اولوب عورت دخی برابر مجیء
مستأمناتله کلمشدر اما بو ذمی اهل حربدن اولان کبیره قیزی وقز قرنداشی اوزره استیمان واخذ امان ایلسه بونلر
دخی آمنه اولورلر زیرا هم مسلمین اکا امان ویروب وهم بعد الاستیمان مجیء مستأمناتله اتیان ایتمشلردر لکن بونلر
بالغه اولوب اقامتده ذمی اولان باباسنه وقرنداشنه تابعه اولمامغله نه زمان دیلرلرسه دار الحربه راجعه اولورلر
و بونلری بلا استیمان برابر اخراج واتیان ایتمش اولسه علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی فیء اسلامیان اولورلر
زیرا صریحا بونلر ایچون استیمان اولنمدیغندن بشقه اقامتده اکا تابعه اولمدقلرندن مجیء مستأمناتله کلمش اولمادیلر
واکر برذمی دار الحربدن بینلرنده قرابت اولیان برعورتی اخراج ایدوب بن دار الحربده قهر واسر ایله بونی
دار اسلامه ادراج ایلدم دیو ادعا عورت دخی تکذیب مدعی ایلسه نظر اولنور اکر صورت اطاعتده کلمش ایسه
ظاهر حالی ذمی یی مکذب و بلا استیمان کلوب فیء اولمغله اول عورتده حق مسلمین مترتب اولدیغندن اول ذمی
تصدیق اولنماز اکر مسلمیندن اقامت شهود ایدرسه سبب ملك اولان قهری اثبات ایتمکله جاریه سی قیلنور
و بو بابده شهادت اهل ذمت قبول اولنماز زیرا اول عورت بحسب الظاهر امهٔ مسلمین اولمغله شهادت ذمی مسلمین
اوزره قائمه اولمق اقتضا ایدر واکر قید و بند ایله اخراج ایدوب و بویله اخراج ایلدیکی معلوم ایسه ظاهر حال شاهد
مقالی اولمغله قول آنك قولیدر اما قید و بندی انجق دار اسلامده وضع ایتدیکی معلوم ایسه عند ابی حنیفه
رحمه الله تعالی فیء مسلمین وعند الامامین رحمهما الله تعالی اول ذمینك فیء خاصی اولوب دار اسلامده ظفر یاب
رکاز اولان ذمی منزله سنده تنزیل و بلا خلاف ایچنده خمسی اخراج و باقیسی کندیه اعطا وتنویل اولنور
وقچان اهل حربدن برتوانا کافر برمسلم ایله برابر معسکر اسلامه قادم وظاهر اولوب مسلم بن بونی اخذ واسر ایلدم
دیو دعوی اولدخی بلکه بن طلب امانله کلدیم دیو دفع مدعی ایلسه قول قول حربیدرکه مجیء مستأمنین ایله

داخل وظاهر حالی صدقنه شاهد عادلدر زیرا مسلم واحد ایله مقاومت کافر واحدك مقدوری اولمغله برابر کلمکله
مقهور عد اولنماز کورمزمیسنکه بو طرز اوزره یالکز کلسه آمن اولور ایدی مسلم واحد ایله کلدکده بنه آمندر
اما قید و بند ایله کتورمش ایسه قول قول مسلمدرکه ظاهر حال شاهد صدق مقالیدر و بو مقوله امورده دلالت حال
تحکیم اولندیغنی برسابقده بیان وتفهیم ایلدیك واکر حربی معهود قید و بنددن عاری ایسه ده مسلمیندن برجماعتله
ورود ایدوب مسلمین بو بزم اسیر یمزدر دیو ادعا اولدخی بلکه بن طلب امانله کلدم دیو خلاصنی استدعا ایلسه قول
قول مسلمیندر زیرا قصد خلاص ومقاومت ایلسه ده مقدوری اولمامغله جماعت مسلمین ایچنده مقهور اولوب
بو جهتله مربوط ومأسور منزله سنده در کورمزمیسنکه مسلمین مثلا یوز عدد رجال اولوب ایچلرندن تخلصه قادر
اولمیه جق وجه اوزره آنی احاطه ایلسه لر بو صورتده هرکیم کورسه بو اسیردر مستأمن دکلدر دیو استدلال ایدر
و بو وجهله دلالت حال اوزره فیء عسکرده ادخال اولنور واکر استیمانله کلدیکنه ایکی مسلم شهادت ایدرلرسه
شهادت مسلمین جماعت مسلمین اوزره حجت تامه اولمغله قبول اولنور اما بویله ایکی شاهدی اولمیوب انجق برابر کلن
مسلمیندن رئیسی استیمانله کلدیکنی اقرار ایدرسه تصدیقه سزاوار اولمز زیرا قول واحد حکم شرعیده حجت
اولمیوب شرکتلری دخی شرکت عامه اولدیغندن اقرار شریك واحده حکم ترتب ایلمز مکر مقرك بعد القسمة
سهمنه اصابت ایلیه واکر برمسلم دار الحربدن برعورتله برابر چیقوب بو بنم عورتمدر دکلدر لکن امان ویروب امان اوزره
اخراج ایلدم دیسه اکرچه مقتضای قیاس فیئده ادراج اولنمقدر زیرا دار الحربده ویردیکی امانی باطلدرکه کندو
منعهٔ اهل حربده مقهوریت اوزره حاصلدر ودار اسلامه دخولدن صکره عورت دار ایله مأخوذه وفیء اولوب
تأمینی موجب ابطال حق مسلمین اولمغله شایان تنفیذ وتمکین اوله مز لکن من جهة الاستحسان حرهٔ مستأمنه
ونه زمان ایسترسه رجوع دار الحربه متمکنه در زیرا مسلم اول عورته دار الحربده اعطاء امان واول امانی محافظه
اوزره دار اسلامه اخراج واتیان ایتدکده همان اجزاء دار اسلامدن جزء اولده انشاء امان ایتمش منزلنده قیلنمغله
عورت دار یمزده امان ایله حاصله اولور وثبوت حق مسلمین انجق عدم امانله حصولنده در غایهٔ ما فی الباب
اول مسلمك امانی ثبوت حق مسلمینه سبب اولان دخول دار اسلامه مقارن اولمقدر بو مقارنت دخی ثبوت
حق مسلمینه ممانعت ایدر توضیحی اولدرکه دار الحربدن مفارقتلرنده لا محالة سرحده قریب برمحله کلسه لر کرکدرکه
آنده نه مسلمونه حربی خوفدن امین اوله مز ایشته اول محلده منعهٔ اهل حربدن خروج ایتمش اولملریله مسلمك
آنده اعطاء امانی صحیح اولوب هنوز مسلمین خوفدن امین اوله جقلری موضعه واصل اولمالریله عورت
دار ایله اخذ اولنمش فیء اولمسی تصحیح اولنماز اما دار الحربده ایکن امان ویروب صکره عورت یالکز چیقسه
جواب مسئله بشقه درکه دار الحربده اعطاء امانی باطل وامانی صحیح اوله جق موضعده برابر بولنمامغله اول موضعده
منشی امان منزلنه غیر نازل اولدیغندن عورت البته فیء مسلمین قیلنور واکر برمسلم دار الحربده ایکن اهل حربدن
برجیش عظیمه اعطاء امان و برابر دار اسلامه خروج ایلدکده مسلمین اول جیشه ظفر بولسه لر جمله سی
فیء اولورلر زیرا بو مسلم دار اسلامده ودار الحربده آنلردن ممتنع اولمیوب بلکه منعه لرینه مغلوب وغیر ممتنع
اولمغله امانی باطل اولور کورمزمیسنکه بو عسکر دار اسلامه دخول و برمسلم امانله ایچلرینه حلول ایدوب
بعده مسلم دخی آنلره اعطاء امان ایلسه آنلردن ممتنع اولمامغله امانی ظاهر البطلاندر کذلك آنلری دار الحربده
ایکن تأمین ایدوب محافظهٔ امان اوزره دار اسلامه عازمین اولسه لر ینه بویله در اما حربی واحدی تأمین و برابر
دار اسلامه خروج ایلسه سابقا ذکر اولندیغی اوزره جواب مسئله بشقه در زیرا واحد مقهور واحد اولمیوب بلکه
بحسب الظاهر امتناع ومقاومته قادر اولمغله دار اسلامه دخوللرنده امانی صحته موصول اولور واکر مسلم واحد
دار الحربده ایکن یکرمی عدد اهل حربه اعطاء امان ایدوب برابر دار اسلامه کلسه لر بونلر بالجمله آمن وابتداء امرده
دار اسلامده انشاء امان اولنمش موضعنده کائنلردر سؤال اولنورسه که مسلم واحد عدد مزبوردن دخی ممتنع
اولمیوب بحسب الظاهر مقهور غیر ممتنع اولمغله اقتضا ایدر ایدیکه بو امانی صحیح اولمیه جوابنده دیرزکه اکرچه
نفسی اعتباریله مقهور لکن قوت مسلمین ایله قاهر ودار اسلامده قوت خاصهٔ مسلمین اولمغله عدد مزبور
جماعت مسلمیندن امتناعه غیر قادرلردر بو جهتله مسلم مذکور حکما قاهر وغیر مقهور اولمغله امانی صحیح
اولور اما جیش عظیم بشقه درکه آنلر اهل دار یمزدن کندو شوکتلریله ممتنع اولملریله مسلم مذکور ایچلرنده
دار الحربده ایکن مقهور اولدیغی کبی دار یمزده دخی مقهوردر کورمزمیسنکه اهل حربدن منعه سی اولمیان
برجماعت دار یمزه بلا امان دخول ومسلمیندن برجماعت آنلری اخذ ایلسه لر فیء جمیع مسلمین قیلنورلر اما برجیش

عظيم دار حربه بلا امان دخول ومسلميندن برجماعت آنلرى مقهور ومخذول ايلسه‌لر خاصة فئ مقاتلين قيلنورلر
فرق مسئلتين انجق معناى مذكوردركه منعه‌سى اولنلر دار حربه دخولله غير مقهور واولميانلر مقهورلردر حكمتى
اولدركه ممتنع اولمادقلرى صورتده برابركلن مسلم واحدك امانى صحيح اولمسه منعه‌لرندن مفارقتلرينه اول امان بادى
اولمغله غروره مؤدى اولور اما جيش عظيم امان مرقومله منعه لرندن مفارقت ايتميوب بلكه دارالحرب كبى دار حربده
دخى كندو شوكتلريله ممتنع اولدقلرندن احتمال غرور منقطعدرونفصيـل مذكوراوزره عسكر مسلمين دارالحربده
ايكن مسلم واحد جماعت اهل حربى امان ويروب معسكره اخراج ايلسه اكر عسكردن امتناعه قادردكلر ايسه
آمن اولورلر زيرا مسلم مزبور عسكر مسلمينه وصوانده كسب قوت ايتمكله قاهر وغير مقهور اولور واكر كثرتلريله
عسكر مسلميندن امتناعه قادرلر ايسه اول مسلم آنلرايله برابرچيقسه دخى بيان سابقه بناء بطلان امانى ظاهردر
واكر مسلمين برحصنى محاصره اوزره ايكن حصنده برمسلم بولنوب منعه دن عارى برقومى تأمين واخراج
عسكر مسلمين ايلسه آمن اوله مزلر اما مسئلهٔ اولى بشقه‌دركه بونده محصورين مقهورين اولوب حاللرى برجهتله
حال مأسورين كبى اولمغله ايچلرنده بولنان مسلمك امانى صحيح اولسه ابطال حق مسلمينه مؤدى اولور ومسئلهٔ
اولى بويله دكلدر وهم بومثللو امان جائز كوريلسه مسلمين بروجهله قهر مشركينه فائز اوله مزلر زيرا مشركين
غلبهٔ مسلمينه تحصيل يقين ايتدكلرنده همان ايچلرندن برقاچى قبول اسلامدن صكره باقيلرينى تأمين واول مسلملردن
هر برى باقيلردن برجماعت غير ممتنعه ايله واصل معسكر مسلمين اولورلر وقول مذكور مسلمين اوزره بالكليه
سدباب اسنرقاقه مؤدى اولمغله تجويزه تصدى اولنماز توضيحى اولدركه محصورين اوزره يد مسلمين آنلرايله برابر
چيقان مسلمك قوتى اوزره سابقه وقوت لاحقه ايله يد سابقه يى ابطال واضاعت غير لايقه در اما سبقت ايدن
مسائل بشقه كونه در وچقان برحربينك زوجهٔ حربيه‌سى دارالحربده اسلامه كلسه اول عورت اوچ حيضى تمام
ايدنجيه دك نكاحلرى اوزره قيام ايدرلر زيرا يد امام عرض اسلام ايچون زوجه واصله اولمامغله اوچ حيض اوچ
كره عرض اسلام مقامنه قيام ايدوب بعدالطلاق مدت مرقومه‌ده زوجه‌سنه ارادهٔ رجوع ايتمديكى صورتده
تفريق بينلرين موجب اولديغى كبى اول مدتده كفر اوزره اصرارى دخى زوجه سنى اراده ايتمكه دال وفرقتلرين
مستوجب اولورا كرقبـل الحيض برابر داراسلامه چيقسه‌لر اكرچه زوج وجه استيمان اوزره كلمش اولمامغله
فئ اسلاميان اولور لكن اوزرنده ثابت اولان رق رقبه‌سى ابتداء نكاحه منافى دكل ايكن بقاء نكاحه هيچ منافى اولمامغله
نكاحلرى ابقا اولنور اكرچه بينلرنده تباين دارين تحقق ايلسه موجب تفرق اولورايدى لكن زوج عبد مسلمين اولمغله
اهـل دار حربدن اولديغندن تباين دارين تحقق ايتمشـدر بوصورتده اوچ حيضى اتمام دخى ايتسه زوجه عرض
اسلام اولنمدقجه حكم نكاحلرى فرقتله ختام بولمـاز زيرا مقدما عرض اسلام متعذر اولمغـله حيض اكا خلف
قيلنمشيدى شمدى حيضله مقصود اولان فرقت حصوله كلمزدن اقدم اول تعذر زائل واصله قدرت حاصل اولدى
وبويله ماده لرده اعتبار خلف ساقط اولمغله كركدركه زوجه عرض اسلام اولنوب قبول ايدرسه نكاحلرى
تحقيق وايتمزسه مابينلرى تفريق اولنه واكرصورت مفروضه‌ده اسلامى قبول ايلين زوج اولوب وزوجه‌سى اهل كتابدن
اولميوب بعده قطعا حيض كورمدين برابر داراسلامه چيقسه‌لر اول عورت امن وحريت اوزره زوجيتده ابقا
اولنور زيرا مجئ مستأمنا ئله كلمشـدركه اقامتنده زوجنه تابعه ودار بمزه اقامتيچون كلنلرك مسئلهٔ امانلرى شايعه‌در
اما مسئلهٔ سابقه‌ده زوجى استيمان ايتميوب وكندودن علامت استيمـان دخى نمايان اولميوب اقامتنده عورتنه تابع
قيلنمديغى دخى آشكار اولمغـله اعزاز ايله كلوب استيمانله كلمديكى بديدار اولديغندن فئ مسلمين قيلنمغه سزاوار در
قالديكه عورت مزبوره اهل كتابدن اولمش بولنسه ذميه قيلنمق اقتضـا ايدرايدى زيرا زوج مسلم ايله بينلرنده نكاحلرى
مستقر ودائم اولمغـله زوجى ايله دار بمزده اقامتى لازمدر اما فرض سابق اوزره اهـل كتابدن اولمديغى تقدير اوزره
بينلرنده استقرار نكاح اولمامغله ذميه قيلنمايوب بلكه عرض اسلام اولنوب قبول ايدرسه نكاحلرى تقرير وتحقيق
وايتمزسه مابينلرى تفريق اولنور ومستأمنه اولمغـله بعدالتفريق دارالحربه رجوعنه دخى مساعده اولنور وشارح
الكتاب شرح الله صدره فى يوم الحساب ديركه احدالزوجين المستأمنين دار بمزده قبول اسلام ايتديكى مسئله ده
اختلاف رواياتى بيـان ايچون بزكتاب الطلاقده شووجهله عنـان كلامى اطلاق ايتمشيدك كه احدى الروايتينده
فرقتلرى دارالحربده اولديغى كبى اوچ حيضك انقضـاسنه توقف ايدر وروايت اخراده كفر اوزره مصر اولان
طرفه عرض اسلام ياخود اوچ حيضك تمـام واختتامنه توقف ايدوب بوايكيدن قنقيسى تسـابق ايدرسه آنكله
فرقتلرى تحقق ايدر اما مؤلف الكتاب الف الله تعـالى بينه وبين الصديقين فى دار الثواب حضرتلرى بومحلده

روايت ثانيـه يه تخصيص وامر يندن قنقيسى سبقت ايدرسه فرقتلرى تحقق ايدرديو تنصيص ايلمشـدرنكته سى
اولدركه ايكيسيده فى الحقيقه تحت يد امامده حاصل وهر برينه عرض اسلام ايلمك قابل اولمغله عرض اسلام حكم
فرقته موصل اولور وكفر اوزره مصر اولان من جهة الحكم اهل دارالحربدن اولمغـله اوچ حيضك انقضاسى
حكم فرقتـلرينه باعث وصلت اولور وصورت مفروضه ده عورت اسلامى قبول ايتميوب انجق دين اهـل كتابه
عـدول ايدرسه كتابيهٔ اصليه منزلنه تنزيل ونكاحـلرى تقرير وتكميل اولنوب ذميه اولور وجنـاب مؤلف
رحمه الله تعـالى اسلام زوج ايله اسلام زوجه ميانى فرقه اشارت ايدوب ديمشدركه زوجه قبول اسلام ايتدكده
زوج آنك عيالندن دكلدر اما زوج قبول اسلام ايتدكده زوجه سى عيالندندر بناء عليه برابر چيقسه‌لر زوجه سى
آمنه اولور كورمزميسنكه حربى استيمان ايدوب عورتنى داراسلامه برابر كتورسه آمنـه اولور اسلام زوج دخى
بويله‌در وبرعورت استيمـان ايدوب زوجنى برابر كتورسه زوجى بالتبع آمن اوله مز اسلام زوجه دخى بويله در
واكر قبول اسلام ايلين عورت زوجنى تأمينله دار اسلامه اخراج ايلسه امانده ادراج اولنور زيرا فريبايـان
ايلـديك كه دارالحربده ويرديكى امانى محـافظه اوزره دار بمزه وصوللرى دار بمزده انشـاء امان منزلنده در
بوصورتده عورت بن زوجمه امان ويروب اخراج ايلدم ديوب مسلمين دخى بلكه بلا امان سنكله برابر كلمشدر ديسه‌لر
عورتك قولى معتبردر زيرا برابر كلدكلرى مجزوم وكفر اوزره مصر اولان زوج عورتى ايله بلا امان خروج ايتميه جكى
معلوم اولمغله ظـاهر حال عورتك شاهد مقـالى اولوب وقوف حقيقتى ممكن اولميان مطالبده ظاهر اوزره بناء
حكم واجبدر اما محصور يندن بررجل اسلامى قبول وكافره اولان عورتيله برابر معسكره دخول ايلسه عورتى فئ اولور
زيرا محصور ايكن استيمان ايدوب امانله چيقمش اولسه عورتى امانده اكا تابعه قيلنمـازايدى اسلامى دخى بويله در
كذلك محصوره اولان عورت اسلامه كلوب زوجنى تأمين وبرابر خروج ايلسه‌لر زوجى امين قيلنماز زيرا زوجى
منعهٔ اهل حربده ايكن عورتك تأمينى باطلدر وبعدالخروج مسلمين عورته امان ويرسه‌لر زوجى اكا تابع قيلنمديغى كبى
عورتك امان وايمانيله دخى آمن اوله مز اما اول رجـل محصور اولميوب استيمانله عسكر مسلمين ياخود داراسلامه
خروج ايلسه عورتى واولاد ذكور واناثنك صغـارى وكبارى امانده اكا تابع اولورلر زيرا بوبابده حكم
مقهوريت بونلره شـامل اولمامشدر اما محصورين مقهورين اولملريله امان وايمانى انجق قهرى نفسندن ازاله ده
مؤثر اولور واكر برذمى دارالحربده ازدواج وزوجه سنى برابر اخراج ايلسه حرهٔ ذميه قيلنور زيرا حربى استيمـانله
زوجه سيله چيقدقده حرهٔ آمنه اولدقدن صكره ذمى زوجه سيله چيقدقده عقد ذمت عقد اماندن اقوى اولمغـله
زوجه‌سى حرهٔ آمنه اولمق بالطريق الاولى در وعورت اهل دار بمزدن اولان ذمى يه اقامتده تابعه اولمغله اهل ذمتدن
قيلنور اما ذمى اهل حربدن اولان كبيره قيزى ياخود قيزقرنداشى ايله چيقسه آنلر ايچون استيمان ايتمش ايسه
فئ اسلاميـان اولورلر زيرا بونلر دار بمزده اقامتده كندويه تابعه اولملريله برابر اخراجى دليل استيمان اوله مز
لكن زوجه سى بويله دكلدر سؤال اولنورسه كه باب المرأة من اهل الحرب تخرج مع رجل من المسلمين اثناسنده بيان
اولنمشيديكه مستـأمن قيزى وقيزقرنداشى مثللولرى برابر اخراج ايلسه امانده ادراج اولنورلر بوحكم سابق ذمى يه
دخى لاحق اولمـق لايق دكميدر جوابده ديريزكه مسئلهٔ مستأمنده زوجنه تابعه اولان عورت زوجى منزله سنده
اولوب دارالحربه رجوعدن منع اولنمـاز وبوحكمى قيزنده وقيزقرنداشنده دخى اجرا ايمكندر وبحسب الظـاهر
بونلردخى زوجه‌سى كبى عيالندندر اما مسئلهٔ ذمى ده عورت ذميه قيلنمغله دارالحربه رجوعدن ممنوعه در وقيزى
وقيزقرنداشى دار بمزده احتبـاس خصوصنـده تابعه اولماملريله حكم ذمى يى آنلرده اجرا غير ممكندر ومتبوعـده
ثابت اولميان حكمى تابعـده اثبات غيرجائزدر واكر ذمى دارالحربدن برعورتى اخراج وعورتمدر ديوب عورت دخى
تصـديق ايلسه بوماده يى فهمه قوللرندن غيرى طريق يوغيسه ده بنه حره قيلنوب عورتى اولديغى قبول
وتحقيق اولنور زيرا دارالحربده نكاحلرينه داراسلامده اقامت شهود ايده ميه جكلرى ظاهر وميدانده برمنازعلرى
غير حاضر اولمغله بالضرورة تصـادقلرى تصـديق وقوللرى قبول وتحقيق اولنور كورمزميسنكه براز رجال
ونسائى برابر اخراج ايدوب بونلر عبيد وجوار بلرمدر ديوب آنلردخى تصديق ايتمش اولسه لرقوللرى قبول اولنور
كذلك حربى استيمانله بووجه اوزره خروج ايتدكده بورسمه دعوى وتصديق بولنسه بنه قوللرى قبول وتحقيق
اولنور اما صورت مفروضه‌ده عورت ذمى يى تكذيب وبيمزده نكاح وقرابت يوقدرديو تبعيد وتجنب ايلسه
عورت فئ اولور زيرا عنـدالتكذيب سبب تبعيت بولنمامغله دار بمزده بلا امان برحربيه ايدوكى نمايان اولوب
فئ اسلاميان قيلنور واكر برمسلم دارالحربدن بررجـل ياخود برعورتله چيقوب بوعبدم وجاريه مدرديو دعوى

وآنلر مملوکیتی تکذیب ایجق بزه امان ویروب برابر کتورمشدر دیو ادعا ایلسه لر اکرچه بالنظر الی القیاس فیء اولملری بی التباسدر زیرا مسلمك ادعای ملکی آنلرك تکذیبی ایله منتفی وآنلرك دعوای امانی مسلمك انکاری ایله منتهی اولمشدر لکن بالنظر الی الاستحسان هر بری حر مستأمندر که دیلدیکی وقتده رجوع دارینه رخصت احسان اولنور زیرا بونلر اکرچه مسلم مذکور ایله اختلاف ایلدیلر ایسه ده ینه سائر مسلمینك بونلره تعرضلرینه سبیل اولمادیغنده تصادق وایتلاف ایلمشلردر واسباب شرعیه لذاتها مطلوبه اولمیوب بلکه احکامی ایچون مرغوبه در وحکمده اتفاق درکار ایکن اختلاف اسباب محل اعتبار دکلدر توضیحی اولدر که اختلاف سبب انجق صورت ظاهره ده در یوقسه متحقق اولان سبب همان واحددر که مملوکیتلرنده ثابت اولان امان تبعی یاخود اعطاء اما نده ثابت اولان امان قصدیدر نظیری اولدر که برکسنه فلانك ذمتمده بیك درهم قرضی واردر دیو اقرار ایتدکده مقرله قرض دکل بلکه غصبدر دیو مقابله یه ابتدار ایلسه بو صورتده سببده اختلاف وار ایسه ده حکم لزوم مالده ایتلاف اولمغله همان مال مزبوری مقراوزره الزامله دفع خصام اولنور واکر صورت مفروضه ده عورتی اخراج ایلین ذمی یاخود حربی مستأمن اولوب عورتم دردیو ادعا وعورت دخی زوجه سی دکلم بلکه بکا امان ویروب اخراج ایلمشدر دیو انکار مدعی ایلسه انکاری ثبوت نکاحه حائل وادعا ایلدیکی امان ذمی وحربی شرعا باطل اولمغله عورت فیء مسلمین قیلنور واکر بر حربی ایکی مسلم ایله چیقوب بونلر بکا امان ویردیلر دیدکده ایکیسی دخی تکذیب ایلسه لر فیء اولور زیرا ظاهرده حربی اولوب دار یمزه بلا امان کلمکله آنده حق مسلمین ثابت اولمشیکن ایکی مسلم اوزره سببی معلوم اولمیان امانی دعوی ایتمکله بلاحجه تصدیق اولنماز اما ایکیدن بریسی تصدیق ایدرسه امانی ظاهر ودیلرسه دار الحربه رجوعه قادر اولور زیرا امانی مکذبدن ثابت اولمدی ایسه ده مصدقدن تصادقلری اوزره حاصل اولوب امان واحد کافی اولمغله امانی انجق مصدق اوزره ادعا قیاس منزلنه نازل اولور لکن بو ایکیدن بکا شو امان ویردی دیوب اول تکذیب ایلدکده آخری امان ویرنم دیوب حربی دخی آنی تکذیب ایلیوب هر بری کلامنده ثبات واصرار ایلسه فیء اولور زیرا حربینك ادعاء امان ایلدیکی حربی تکذیب واقرار امان ایلین مسلمی حربی تکذیب ایتمکله امانی ثابت اولمیوب فیء اولور نظیری اولدر که دار اسلامده بولنان بر مسلم دار الحربدن کلن حربی یه انا آمنتك بن سابقده سکا امان ویردم دیوب حربی ابطلت یعنی یلان سویلدك بل کتب الی رجل من دار الاسلام بالامان بلکه بکا دار اسلامدن بر رجل کتب امان ایلدی دیسه تصدیق اولنمایوب فیء قیلنور کذلك بو صورتده بل آمنی فلان المسلم یعنی بلکه بکا فلان مسلم امان ویردی دیوب اول مسلم دخی غائب یاخود میت اولسه ینه تصدیق اولنماز زیرا غائب ومیت اوزره دعوای مجرده سی ایله امانی ثابت اولمیوب اقرار امان ایلین حاضری دخی کندو تکذیب ایلمشدر ومسئلهء متقدمه مشقه درکه آنده حکم امانده اختلاف اولمیوب انجق سبب امانده اختلاف ایتمشلردر اما بو مسئله ده اختلافلری امانی طرفیندن استفاده اولنه جق انسانده در وحربی مقری تکذیب ومسلمین حربی یی تکذیب ایلدکجه امر ینده ن بریسی ثابت اوله مز واکر اول مقرله بالامان اولان حربی بعد التکذیب بلی سن بکا امان ویردك لکن تکذیبده غلط ایلدم دیو تصدیقله تعقیب ایلسه مقتضای قیاس ینه فیء اولمسیدر زیرا اقرار امان تکذیبی ایله باطل اولمغله صکره تصدیق نافع وعامل اوله مز زیرا تصدیق بعد التکذیب انجق نسب وولاء مثللو محتمل فسخ اولمیان عقودده اعتبار اولنور امان ایسه محتمل فسخ اولان عقوددندر اما بالنظر الی الاستحسان تکذیب اوزره مصر اولمامغله داخل اماندر زیرا امان ویرن مسلمی مقدما کورمش اولمیوب وبرکره کورمکله کمال معرفت نادر اولمغله بو بابده احتمال غلط ظاهر اولدیغندن دفعا للضرر وجوب تصدیق مقرردر اما بعد الملاحظه تکذیب اوزره ثابت اولسه جواب مسئله مشقه درکه آنده توهم غلط منتفی اولمشدر نظیری اولدر که برکسنه یانده جالسه اولان عورت حقنده اولا رضاعا همشیره مدر دیوب صکره یوق غلط ایتدم عورتمدر دیسه تصدیق اولنوب بینلری تفریق اولنماز امابعد الملاحظه قول اول اوزره ثابت اولسه احتمال غلط فائت اولمغله تصدیق اولنمیوب بینلری تفریق اولنور واکر صورت مذکوره ده بر مسلم بن سکا امان ویرمشیدم دیدکدن صکره حربی مزبور بکا مسلمیندن کمسنه امان ویرمدی بن همان بلا امان خارج اولدم دیوب صکره اول مسلمی تصدیقه رجوع ایلسه بو بابده تصدیقی مشروع اولمایوب فیء اولمسی مقطوعدر زیرا دار یمزه خارج اولان حربی یه کوره الزم لوازم امان ایکن حربی مسفور امان مسلم ایله چیقمش اولسه وقوع امانده اشتباه ایتمیه جکی نمایان اولمغله بو بابده احتمال غلط مدفوع واصل امانی انکارندنصکره اعتبار تصدیق غیر مشروعدر اما صورت سابقه مشقه درکه آنده شبهه ونسیانی انجق طرفندن

اکتساب امان اولنه جق انسانده اولمغله تصدیقه رجوعی معتبر وغلطنده معذور ومغتفردر وقتاکه اهل حربدن بر رجل وبر عورت دار یمزه خروج وایکی مسلم دخی بونلر بعض مسلمیندن امانله کلدیلر دیو شهادت ایلدکلرنده مزبوران بونلر کاذبلردر بزه برکسنه امان ویرمشدر دیو مخالفت ایلسه لر قیاس قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره عورت نائلهء امان ورجل فیء اسلامیان قیلنوب قول امامین اوزره ایکیسی دخی تأمینله شادمان قیلنورلر زیرا ظاهرده ایکیسی دخی رقیق اولوب عتق امه اوزره شهادت بلاسبق الدعوی بالاتفاق مقبوله وعتق عبد اوزره انجق قول امامین اوزره مقبوله در واکر صورت مذکوره ده بعد الانکار دعوای امانه شروع ایدوب دعوالری اوزره شهادت مسلمین دخی وقوع بولسه قبول اولنور زیرا اکرچه دعوالرنده تناقض واقعدر لکن حریت اوزره قبول بینه ده تناقض غیر مانعدر اما شاهدلری ذمیلر یاخود مستأمنلر اولسه شهادتلری مسلمین اوزره قائمه اولمغله قبول اولنماز ودعوالری شهادت مسلمین ایله ثابته اولدقدنصکره دار الحربه قصد عودت ایلسه لر استیمانلری حجتله ثابت اولدیغندن رخصت ویریلور سؤال اولنورسه که بونلر ابتداء امرده رقلرینی اقرار ایتمشلر ایکن مجددا حربی اولوب عودتلرینه رخصت نیجه سزاوار اولور جوابنده دیریز که امام بونلرك قوللرنده کذبلرینه شهادت شرعیه ایله حکم ایلمشدر واقرارنده تکذیب اولنان مقرك حکم اقراری ساقطدر واکر بو رجل ایله عورت بزلر بلا امان خارج اولدیق دیدکلرنده ایکی کمسنه بونلر دار الحربده ایکن اسلامه کلمشلر ایدی دیو شهادت ایدوب بونلر دخی شاهدلری تصدیق ایلسه لر نظر اولنور اکر شاهدلر مسلمیندن ایسه لر بونلر حر وامین اولورلر واکر اهل ذمتدن ایسه لر بونلر مسلمین ایچون رقیق اولورلر زیرا بونلرك اسلاملری فیء اولدقلرندنصکره ظاهر اولوب وشهادت ذمی مسلمین اوزره حجت اولمامغله ابطال رقه علت اوله مز بو صورتده آنلر دخی بزم قطعا اسلامه کلدیکمز یوقدر دیو شاهدین مسلمینی تکذیب ایدرلرسه اسلام اوزره جبر وتعذیب اولنورلر زیرا اسلاملریله اوزرلرینه شهادت مسلمین حجت تامه اید وکی رسیدهء حد یقیندر بو صورتده اسلامی قبول ایدرلرسه ایکیسیده حر اولورلر اکرچه عند الامامین عتق عبد اوزره شهادتده دعوی شرط اولمادیغی اوزره بو مسئله ده اشکال یوقدر اما قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره اکرچه حریت رجلده اشکال واردر لکن جواب اولدر که بو بابده مسلمین اول رجله خصم اولوب وشهادتله اوزرینه الزام حق واقع اولمغله انکاری قبول بینه یه مانع اوله مز نظیری اولدر که برکسنه بر عبد اوزره احراره لازم اولان مقدار اوزره حد قذف یاخود خاصهء احرار اولان قصاص فیمادون النفسی دعوی واستیفاء حق ایچون عبدك عتقنی دخی ادعا ایدوب عبد مذکور عتقنی انکار ایلسه ینه عتق اوزره شهادت قبول واعتبار اولنور واکر اسلامدن امتناع ایدرلرسه رجل قتل وعورت قبول اسلام ایدنجه دك حبس اولنور زیرا حر اولدقلری حجتله ثابت اولمغله اکرچه دار یمزده آنلره سبیل تعرض منسد اما مرتد اولدقلری جهتله توجه عقوبت مذکوره مشتددر واکر بزلر قطعا اسلامه کلدیکمز یوقدر دیدکلرنده شاهدلر بونلر دار الحربده فلان کونده اسلامه کلدیلر دیو شهادت وبو شهادتله یوم مرقومده اسلاملری ثبوت وصحت بولدقدنصکره بونلر مدافعه یه عودت ایدوب بلکه بزلر بو دیدکلری وقتدنصکره دار الحربده دین نصرانیت واول دینی اظهار واشاعت اوزره ایدك دیمکه جسارت ایلسه لر ینه اسلام اوزره جبر اولنورلر بو صورتده اسلامه کلورلرسه رجل حر امین وعورت جاریه اولوب فیء مسلمین قیلنور زیرا دار الحربده اسلاملری شهود ایله ثابت اولدیغی وقتدنصکره مرتد اولوب ارتداد اوزره دار یمزه خروجلری اقرارلری ایله ظاهر اولمشدر ودار الحربده ایکن مرتده اولان عورت استرقاق اولنوب صکره اسلامی رقنی ابطال ایلمز اما مسئلهء سابقه مشقه درکه آنده اسلاملری ثابت اولدقدنصکره ارتدادلری انجق دار یمزده ظاهر اولمشدر سؤال اولنورسه که مسئلهء سابقه ده دخی اسلاملری شهادت مسلمین ایله ثابت اولدیغی وقتدنصکره ینه کفر اوزره اصرارلرین اقرار ایلمشلردر جوابنده دیریز که اکرچه اقرار کفر ایلدیلر لکن وقت مرقومدنصکره کفر متجدد اقرار ایلمدیلر که دار الحربده ارتدادلرین اظهاره حمل اولنه بلکه انجق اصل شهادتی انکار ایلدیلر اما بو مسئله ده دار الحربده ایکن اسلاملری حجتله ثابت اولان وقتدنصکره کفر حادث اظهار ایلدکلرینی اقرار ایلمشلردر سؤال اولنورسه که عورتك اسلامنه شهادتله حریتی بدیدار اولمشیکن حکم ارتدادنده آنك قولنه اعتبار وآنی جاریه قیلمق نیجه سزاوار اولور جواب اولدر که بونده عورت نفسی اوزره رق ایله اقرار ایلمشدر ولقیط اتی اقرار رق ایلسه مقبول اولدیغی کبی بو عورتك دخی اقرار رقی مقبولدر واکر بر حربیه دار الحربده قبول اسلام واسلامی معلوم انام اولوب بعده اسرا ایچنده سبی اولندقده بن قبل الاخذ مرتده اولمشیدم دیسه نفسی اوزره اقرار رقنده تصدیق وفیء مسلمین قیلنور کذلك مسلمه ایکن دار الحربه لحوقندنصکره اسرا ایچنده اخذ اولنوب بن دار الحربه ارتداد ایله لحوق ایتمشیدم دیسه بو بابده باباسی تکذیب ایدرسه ده ینه جاریه اولوب فیء مسلمینه ترتیب اولنور زیرا

مظهر حکم شرك اولان دارالحربدن اخذ واحضار کبی بر سبب ظاهر ایله رق نفسنی اقرار ایلمشدر کذلك بر ذمی وذمیه
دارالحربه لحوقدنصکره اخذ اولنوب بز سزکلسه نقض عهد اوزره لاحق اولمش ایدیك دیسه‌لر نفسلری اوزره
اقرار رقلری معتبر وفیء اولملری مقرر اولور و بو مسائل مذکوره قریبا ذکری سبقت ایلین عورتك دارالحربده
وقت معینده اسلامنه شهادت وقت مزبوردن صکره دارالحربده ارتدادی سببله رق نفسنی اقرارینك صحتنه
مانع اولمادیغنی کشف وایضاح ایلمشدر واکر دار اسلامده معروفة الابوین بر حرهء مسلمه بی بر رجل اخذ وامساك
وبو بنم جاریه مدر دیو استملاك ایلدکده عورت دخی تصدیق و بن مرتده اولوب دارالحربه لحوقدنصکره
بو رجل بنی سبی واخراج ایلمشیدی دیو رقنی تحقیق ایلسه بالنظر الی القیاس جاریه ایدوکی بی اشتباهدر زیرا
موجب ملك اولان سبب اوزره تصادق ایتملریله مادهء تصادقلری ثابت بالعیان یاخود مثبت بالبرهان منزله سنده
قیلنور توضیحی اولدر که بو عورت مکلفه اولمغله نفسی اوزره رجم وقصاص کبی متلف حقیقی اولان بر جرمله
اقرار ایلسه قبول قولی واجب ایکن شمدی متلف حکمی اولان رقله اقرارنده وجوب قبولی بالطریق الاولی در
و بالنظر الی الاستحسان تصدیق اولنمایوب حره اولمق اوزره اول رجلدن تخلیص کریبان اولنور زیرا حریت
ابوین ایله حریتی اصلیه وظاهره وابطالنه غیر قادره ایکن شمدی انشاسنه اقتداری اولمیان حکمی اقرار ایلمشدر
علی الخصوص بو اقرارنده متهمه درکه نسا میل هوی ایله مجبوله اولملریله احتمالدرکه بو رجلك عشق ومحبتنه
دوچار اولوب اولدخی نکاحله اکا طلبکار اولمدیغندن اقرار رقی حصول مرادینه مدار اتخاذ ایتمش اوله اما دارالحربه
لحوقی عیان یاخود بینهء بیان ایله نمایان اولسه جواب مسئله بشقه درکه آنده ظاهر حال رجل وعورتك شاهد
مقاللریدر زیرا مسلمه اسلام اوزره اولدقجه حسب العاده التحاق دارالحربی اراده ایلمز توضیحی اولدرکه عورتك
اعتقاد باطنی ممکن الوقوف اولمامغله اجرای حکمی اگرچه قبول قولنه موقوفدر اما ادعا ایلدیکی لحوق دارالحرب
امر ظاهر ووقوف واطلاعی متیسر اولمغله مجرد قبول قولنه احتیاج بر طرفدر ودارالحرب دار سبی واسترقاق
اولمغله لحاقی معلوم اولدقده موضع استرقاقدن اخذ اولنمش اولوب عند الاخذ اسلامی ظاهر اولمدقجه جاریه
ایدوکی باهر اولور امادار اسلام دار استرقاق اولمیوب بلکه دار حریت متأکده اولمغله اول بابده صدقی ظاهر اولمدقجه
قول مجردی ایله حکم دار باطل اولمق سزاوار اولماز وذمیه دخی حکم مذکورده مسلمه کبیدر اما حرذمی بن نقض
عهد ایله دارالحربه التحاق ایتمشیدم بو رجل بنی سبی واسترقاق ایلدی دیو اقرار رق ایدوب لکن صدق مقالی
ودارالحربه التحاق واتصالی معلوم اولمسه عند الامامین رحمة الله علیهما بو ذمی امرأهء مسلمه ایله برابر واقراری
غیر معتبردر زیرا عند الامامین حریت رجلده معتبر اولان حریت امرأه کبی انجق حق الله در بناء علیه حریت
اوزره شهادتده سبق دعوایی شرط قیلمادیلر اما عند ابی حنیفه رحمه الله تعالی اول ذمینك لحاقی معلوم اولسون
اولمسون اقراری اوزره عبددر زیرا عندنده حریت رجلده معتبر اولان حق رجلدر بناء علیه بلا دعوی عتق
عبد اوزره شهادتی قبول ایتمشدر وهم میل هوی حق رجلده منعدمدر و بو اقرارنده ملك ایله استباحت
فروج یوقدر اما اقرار امرأه بویله دکلدر واکر دارالحربدن بر مسلم بر حربی یاخود حربیه ایله برابر چیقوب
بن بو حربی یه لغت عربیه ایله اعطاء امان واخراج ایلدم دیو اخبار حربی دخی یالان سویلدی بلکه لغت
فارسیه ایله امان ویرمشیدی دیوب بو اختلاف اوزره ایکیسیده اصرار ایلسه‌لر ینه امانی درکاردر زیرا عباره ده
اختلافلری وار ایسه ده سبب وحکمده متفقلردر واختلاف مزبور هیچ بر زمانده خصوصا بلا عبارة ثبوتی
ممکن اولان حکم امانده معتبر دکلدر وعباره ده اختلاف قبول شهادته مانع دکل ایکن ثبوت امانه نیجه مانع اولور
کذلك اختلافلری امانك زمان ومکاننده ونامه ورسول ایله امان باللسانده واقع اولسه ینه ثبوت امانه مانع دکلدر
زیرا اصل مقصود اوزره اتفاقلری موجود اولدیغندن بشقه اعطاء امان عود وتکراره قابل اولمغله انواع
مختلفه اوزره مکررا حاصل اولمغه محمول اولوب اختلافات مرقومه حکم مقصوده مانع حصول اوله مز واکر صورت
مفروضه ده مسلم بو حربی اسلامه کلوب بنمله برابر خارج اولدی دیوب حربی دخی اسلامنی انکار بلکه بنی امان ویروب
کتوردی دیمکله ابتدار ایلسه فیء اولور زیرا بونده اختلافلری سببده اولمیوب حکم مطلوبده واقع اولمشدر
زیرا مسلم ایسه امانی ایمانندن استفاده ومستأمن ایسه امان ویرنکسنه‌دن استفاده ایده جکدر و بویله اختلافلری
وار ایکن احد الامرین ثابت اوله مز واکر مسلم شو حربی بنمله چیقوب ذمی اولمغی رجا ایدوب بن دخی اعطاء ذمت
ایلدم دیو تقریر وحربی دخی بنی انجق امانله اخراج ایلدی دیو تعبیر ایلسه بو صورتده آمن اولور زیرا ایکیسی سبب
امانده اختلاف ایلدیلر ایسه ده بو مسلك طرفندن حکم ثبوت امانده اتفاق ایلمشلردر غایة الامر مسلم اول حربی اوزره

مطلب اقرت المسلمة المعروفة النسب بارتدادها ولحوق دار الحرب ثم رقها
مطلب اقرار الحرة الذمية والحر الذمي بالرق
مطلب اختلاف في الامان بالعربية والفارسية
مطلب اختلف المسلم مع الحربي في الامان او الذمة

دار بزده التزام جزیه ایله احتباسنی دعواده زیاده قیلمشدر بو زیاده دخی قول مجردی ایله ثابت اولمیوب اتفاقلری
اوزره اصل امان ابقا اولنوب دیلرسه دارالحربه رجوعنه رخصت ویریلور واکر دار بزده مستأمن اولان حربی
جاریه سنی اعتاق ایلسه اول جاریه دیلرسه دارالحربه رجوع ایدر زیرا صاحبنه تبعا مستأمنه اولمشیدی حتی صاحبی
دارالحربه ارجاعنی مراد ایلسه حقنده ممکن ایدی اعتاق ایله حکم مذکور باطل اولماز اما بر مسلمه یاخود ذمی یه بیع
ایلسه مولاسنه تبعا اهل دار بزدن وذمیه اولور بونلردن بری اعتاق ایدرسه ذمیه اولدقدنصکره عتقله حربیه اولمق
متصور اولمامغله دارالحربه رجوعنه رخصت میسر اولماز اگر مشتری مزبور اول جاریه یی عیبله حربی یه رد ایلسه
حربی آنی بو صورتده دارالحربه ارجاعه رخصت ویریلوب بیع اوزره جبر اولنور زیرا مسلم یاخود ذمینك
شرا ایله آنده ملکی ثابت اولمغله ذمیه اولوب شول امهء ذمیه منزله سنده اولور که آنی مستأمن اشترا ایتمش اوله واکر
بر مستأمن جاریه سنی ابتداء امرده مستأمن آخره بیع ایدوب مشتری دخی اعتاق ایدرسه نظر اولنور اگر مشتری
بایعك اهل دارندن ایسه بایع بنفسه اعتاق ایتدکده جاریه ایچون دارالحربه عودت ممکن اولدیغی کبی بونده دخی
ممکندر زیرا بایع ایله مشترینك حاللری برابردر واکر مشتری دار اخرادن ایسه جاریه ایچون دار بندن بر ینه جواز
عودت یوقدر زیرا تبعیت بایع بیعله منقطع اولوب مشتری دخی قبل العتق جاریه یی دار نفسنه اخراجه قادر
اولمدیغی کبی بعد العتق دخی جاریه ایچون اول داره جواز خروج یوقدر نکته سی اولدرکه مستأمن انجق
دارندن اخراج ایلدیکی نسنه یی اعاده یه قادر و بو جاریه یی دارندن اخراج ایتدیکی ظاهر اولمغله دارینه اخراجه
مقتدر اوله مز وحکم مزبور سلاحده ثابت اولنجه آدمیده بالاولویه متثبتدر ووجه محرر اوزره دار بزده احتباسی
مقرر اولدقده قبل الاعتاق و بعده منزلهء ذمیه ده اولمغله دار اخرادن اولان مستأمن مشتری اول جاریه یی جواری
ذمیه حکمی اوزره مسلمین یاخود اهل ذمته بیعله جبر اولنور واکر مشتری مزبور عیبله ینه بایعه رد ایلسه جواب
مسئله ینه بویله در زیرا اعتبار معنای مذکور ایله ذمیه اولدقدنصکره بر دخی حربیه اوله مز واکر اول جاریه یی
ابتداء امرده بر مسلمه بیع ایدوب ایکی مسلم دخی بو حربی شو جاریه یی دار بزده قبل البیع اعتاق ایلمشیدی دیو
شهادت ایلسه‌لر شهادتلرنده معنای حرمت فرج اولمغله بیعی باطل اولوب بایع مشتری یه رد ثمن ایدر بو صورتده
جاریه دارالحربه ارادهء خروج ایدرسه منع اولنماز زیرا بیعك ظهور بطلانی ایله حرهء حربیه ایدوکی نمایان
اولمشدر سؤال اولنورسه که جاریهء مزبوره امهء مسلم ایدوکنه مقره ایکن دارالحربه رجوعنه نیجه رخصت ویریلور
جوابنده دیرزکه اگرچه بویله درلکن قاضی بطلان اقرارینه حکم ایتمکله حکم اقراری باقی قالماز کورمزمیسنکه
مشتری دخی جاریه یی قبض ایتمکله ثمنی بایع ایچون سالمدر دیو اقرار ایتمشیکن اقراری ثمنله بایع اوزره رجوعنه
مانع اولماز زیرا حاکم خلاف اقراریله حکم ایلمشدر واکر اول جاریه یی اخراج ایلین حربی اگرچه آنی آخره بیع
ایتمیوب اما بو بنم عورتم ایدی صکره قهر ایله اخراج ایلدیکمدن شمدی جاریه م اولمشدر دیوب عورت دخی
بلی زوجه سی ایدم بلا قهر برابر کلدیم دیسه قول عورتك قولیدر که اوزرنده اثر قهر بولنمیه رق ظاهر خروجی
شاهد مدعاسیدر بعده ایکیسیده اسلامه کلورلرسه مستأمن حربینك اقراری تحقیق و بینلری تفریق اولنور زیرا
منافی نکاح اولان قهر واسر ایله عورتك جاریه اولدیغنی اقرار وحجت اقراری اوزرنده استقرار ایلمشدر
سؤال اولنورسه که امام عورتك حریتی ایله حکم ایتمشیکن امر تفریقده اقرارینی تحقیق نه دن لازمدر جواب ویریزکه
حکم امام ظاهره اعتبار وعورتك قول مجردینی اختیاره مبنی اولمغله اقرار مقردن بالکلیه رفع احتمال صدقی
استلزام ایلمز کورمزمیسنکه دعوای قهر بینه اقامت بینه ایلسه قبول وجاریه سی اولمغله حکم اولنور اما قریبا
سبقت ایلین دار بزده عتقی شاهدین مسلمین ایله ثابت اولمق مسئله سی بشقه درکه آنده حجت تامه ایله حریتی ایله
حکم اولنمشدرکه بر دخی رقنه اقامت بینه اولنماز توضیحی اولدرکه بر مسلمك نکاحنده بر مسلمهء غیر مدخول بها بولنوب
زوجی بو عورت مرتده اولدی دیوب عورت انکار ایلسه اقرار زوجله بینلری تفریق ونفسی اوزره تصدیق
اولنمشیکن زوجه سنك حقنی ابطالده مصدق اولمامغله نصف مهرینی ادا ایچون تضییق اولنور ایشته مسئلهء
مذکوره دخی بویله در وصورت مفروضه ده حربی مرقوم امامه ابرام و بو عورتی قهر واسر ایتدیکم اوزره استحلاف
قیل دیو اقدام ایدرسه امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی عنه دعوای رقده تجویز تحلیف ایتمدیکندن آنك قول
شریفی اوزره عورته یمین تکلیف اولنماز وعند الامامین رحمهما الله تعالی ادعا ایلدیکی سبب رق اولان قهر اوزره
استحلاف ونکول ایدرسه جاریه سیدر دیو حکمی ارداف ایدر زیرا نکولی اقراری منزله سنده اولوب اصل
امامین دخی دعوای رقده نکوله قضا اولنماقدر والله اعلم

مسئلهء مزبوره ده جاریه دن مراد انجق مستأمن دارندن کتوردیکی جاریه در بو محلده اطلاق اولندی ایسه ده قریبا تقیید ایده جکدر *
مطلب الاستحلاف في دعوى الرق

باب من الامان بغیر اذن الامام و بعد نهی الامام * مسلمین بر حصنی محاصره یه دركار اولدقلرنده اذن امام اولمدقجه
برمسلم اهل حصنه بلكه ایچلرندن برفرده اعطاء امان ایلمك سزاوار اولماز زیرا محاصره دن مرادلری فتح ایكن
امان بحسب الظاهر مانع مراد اولدیغی باهردر ومسلمیندن برفرد ایچون جماعت مسلمین ایله مرادلری میاننه حائل
اولان اسبابی هر حالده خصوصا قهر اعدا بابنده اكتساب ایلمك لایق دكلدر وهم هر مسلم امیرینك تحت
طاعتنده ایكن لایق دكلدر كه امیری كندونك تحت طاعتنده اولمسنی موجب بر عقده مباشرت ایلیه مكر امیرینك
رضاسیله اوله وهم نفع وضرری عامهٔ مسلمینه راجع اولان اموره نظر واهتمام ایچون نصب اولنان انجق امام ایكن
فرد آخرك استقلال اوزره تجاوزی رتبهٔ استخفاف امامه لاحق اولمغله رعیت ایچون استخفاف امامی متضمن اولان
نسنه یه اقدام غیر لایقدر مع هذا فتی مسلم اعطاء امانه اقدام ایدرسه ینه جوازی مالاكلام در زیرا ویسعی
فی ذمتهم ادناهم حدیث واجب الامتثالی اوزره هر مسلمده علت صحت امان بركمالدر بوصورتده امام اوزره
واجبدر كه نبذ عهد ایدنجه دك قتاللرندن كف ید وامان مزبور ایله چیقمشلر ایسه مأمنلرینه رد ایلیه واكر
مناسب كورورسه اول امان ویرن شخص نادیبی تأدیب ایلیه زیرا استخفاف امامه سبب اولان فعله جسارتله
اساءت ادب ایلمشدر آنی تأدیب ایتمسه غیریلرك دخی جرأتنه باعث وامر سیاست وتدبیر امارته خلل كلی حادث اولور
انجق امان مزبور نظر مسلمینی متضمن ایدوكی عند الامام متبین ایسه تأدیبی تجویز وتقریب اولنماز زیرا تأمینله توفیر
منفعت مسلمینی قصد ایتمشدر واستطلاع رأی امام ایچون تأخیرده احتمال فوت منفعت دركار وبو یله ماده ده
اعطاء امان هر مسلمه مباح ایدوكی آشكاردر مثلا اهل حصندن بریسی نهانیجه برمسلمه بكا امان ویر اهل حصنك
مواضع خللنی بن سكا كوسترمك اوزره دیو یاخود باب حصنی فتح ایتمك اوزره دیوب اول مسلم دخی تأمین ایتدكجه فوائی
امر موعوددن امین اولمسه بو بابده امامدن استیمان واستیذانه باقیوب جواز اعطاء امان غنی عن البیاندر زیرا
بو بابده اعطاء امان تحصیل مقاصد مسلمینه راجع ایدوكی نمایان اولمغله مباشرینه موجب تأدیب اولمیوب مستوجب
تشكر وتطییب اولدیغی عیاندر واكر برمسلم اهل حصندن برینی معسكره نزول اوزره یوز دینار مقابله سنده
تأمین ایدوب دنانیری قبض وآنی معسكره ایصالدن صكره معلوم امام المسلمین اولسه بوصورتده اول مسلم اساءت
ایتمش ایسه ده امانی بلا عوض اولسه جائز اولدیغی كبی بو یله مقابلهٔ عوضده دخی جائزدر بعده امام كركدر كه
فكر وتأمله اهتمام ایلیه اكر اول مسلم عسكر اسلام ارض حربدن چیقنجیه دك شرط امان قیلمش ایسه امام
مخیردر دیلرسه دنانیرینی آلوب مستأمنه ردو آنی مأمنه ایصاله جهد ایدر ودیلرسه شرط مذكوری ایفا ودنانیری آلوب
غنیمت عسكرده ابقا ایلرز یرا اعطاء امان ایلین اول دنانیری انجق قوت مسلمین ایله احراز ایتمكله تملكله اختصاص
وامتیاز ایده مز انجق فعلی فعل امیر یاخود فعل جماعت مسلمین كبی قبلنوب وجه مشروح اوزره عمل اولنور
واكر همان معسكره نزول وجماعت مسلمین ایچنده بركسنه یه وصول بعده حصننه عود وقفولی شرط ایلمش
ایسه كركدر كه امام بو امانی امضا ودنانیرینی غنیمت عسكرده ابقا ایلیه زیرا حصننه عودت ایدرسه ایچرزده عودت
ایدنجه دك البته آمن اولمغله رد دنانیرده فائدهٔ مسلمین بولنمادیغندن معنای نظر انجق تنفیذ امانده ایدوكی
ظاهر ومتبیندر اما صورت اولی بشقه در واكر حصنی فتح اولنجیه دك عودت ایلمزسه ینه امانی قائم وایصال مأمنی
لازم ورد دنانیرده فائده منعدم اولمغله ینه تنفیذ امانی امر مهمدر كذلك برمسلم اهل حصندن اخذ ایلدیكی یوز دینار
اوزره آنلره برآی مقداری اعطاء امان ایلمسه ینه امام مخیردر دیلرسه دنانیرلرین رد ایله نبذ عهد ایدر ودیلرسه
تنفیذ امان وانقضاء مدته دكین ترك عدوان واول دنانیری فیء اسلامیان قیلر زیرا هر جانبده وقوع منفعت
متوقعدر كه قبل المدة فتح حصنی امید ایدرسه رد دنانیر انفع وامید ایتمزسه امضاء امانله اخذ دنانیر اصلح واوقعدر
واكر امیر برمنادی یه فرمان اول دخی میان عسكرده سزلردن قنقیكز اهل حصنه یاخود ایچلرندن برشخصه امان
ویررسه امانی باطلدر دیو ندا واعلان ایتدكدن صكره برمسلم مجانا یاخود مقابلهٔ جعلده اعطاء امان ایلسه ینه جواز
امانی بی ریب وكماندر زیرا مسلمك صحت امانی موجب اولان علت بو نداایله منعدم اولمامشدر كه ولایت امان ولایت
شهادت كبی شرعا هر مسلم ایچون ثابت ونهی اماملهٔ غیر فایتدر بعده اهل حرب نهی مزبوردن خبردار اولمامشلر ایله
بعد النهی امان مسلم صحیح اولماسه غرور حرامه مؤدی اوله جغی بدیداردر انجق امان مرقوم نظر مسلمینی متضمن
دكل ایسه امیر ایچون اول امان ویرن كسنه یی تأدیب وحبس وعقوبتله تعذیب جائزدر زیرا بعد النهی مخالفت
امامی اعلان ایتمكله بونده اساءت ادب صورت سابقه دن اشد وحبس وعقوبته استحقاقی اكثریدر اما منادی
امر امیر ایله اهل حصنه ندا ومسلمیندن هر كیم سزه امان ویررسه امانته مغرور اولمكز زیرا امانی باطلدر

دیو رفع صدا ایدوب یاخود بو مضمونی امام آنلره تحریر كتاب یا ارسال رسول اله اعلام ایلدكدن صكره برمسلم آنلره
اعطاء امان ایتمكله حصنلرندن نزول ایلسه لر فیء اسلام اولورلر لكن بو معنی بعد النهی امان مسلم صحیح اولمدیغندن
ناشی اولمیوب بلكه امامدن اعلام سابق سبیل نبذ عهده متمشی اولدیغندندر زیرا نبذ ایله مقصود انجق دفع
غرور اولوب دفع غرور دخی قبل الامان وبعده ممكن اولمغله نبذ دخی قبل الامان وبعده صحیح ومتمكندر ونبذ
بعد الامان طاری اولسه حكم امانی رفع ایتدیكی كبی مقارن امان اولسه ثبوت حكمنی منع ایلر اما صورت اولی
بشقه دركه آنده اهل حرب نهی امیره عالم اولمدقلرندن قبل العلم نبذ عهد قائم اوله مز و بوصورتده وجه مشروح
اوزره قبل الامان نبذ عهدك جوازی مقرر اولمق انجق مسلمیندن دفع ضرر ایچوندر كه جائز كوریلسه مسلمین ایچنده
بولنان بعض فساق مسلمین ایله فتح حصون میاننه حائل اولمغه قادر وامیر مرة بعد اخری نبذ عهد ایلدكجه آنلر
تجدید امان ایدوب مسلمین بر حصنه استیلا ایده میه جكلری ظاهر اولور بو مقوله ضرردن مسلمینی تخلیص ایچون
من اندر فقد اعذر مثلی اوزره قبل الامان دخی جواز نبذ ایله حكم وتنصیص اولندی واكر امیر اسلام اهل حربه
اعلام وبرمسلم سزه امان ویریرسه امانی معتبر دكلدر بن امان ویرمدكجه دیو افهام ایتمش اولوب صكره برمسلم
اهل حربه وصول وبن سزه امیرك رسولی یم وامیر سزه امان ویردی دیوب آنلر دخی اعتماد ونزول ایدرلرسه
اول كسنه كاذب ایسه ده عبارهٔ رسول عبارهٔ مرسل كبی اولمغله امانه موصول اولورلر سؤال اولنورسه كه بو معنی
انجق رسول ثابت الرساله حقنده در بوقسه امیر ارسال ایتمش ایكن ارتكاب كذب ایلین شخصك عبارتی عبارهٔ
امیر كبی اولمق ممكن اولمدیغندن فضله كند وطرفندن دخی اعطاء امانی صحیح اولماز كه بوصورتده اهل حربه
بن سزه امان ویردم دیسه امانی تصحیح اولنماز بناء علیه بو امان باطل ایدوكی نمایاندر جواب ویریرز كه اكرچه
كلام مذكور حقدر لكن شخص مرقوم صورت رسالتده ابلاغ پیام ایتمش ایكن امان ویریلسه معنای غرور محقق
اولور زیرا اهل حرب ایچون صدق وكذبنه مطلع اولمق غیر مقدور واول شخصك عقل ودینی صدقه باعث
وكذبدن مانع اولمغله آنك ظاهر حال ومقالنه اعتماده معذورلردر اما امانی نفسنه مضاف قیلمش ایسه جواب
مسئله بونك خلافیدر واكر امیر صورت مفروضه ده اهل حربه اعلام وسزه برمسلم امان ویروب یاخود بندن
رسالت امانله وارسه سزلر ایچون امان یوقدر تا كه بن كلوب سزه بالنفس امان ویرمدكجه دیو افهام ایتمش اولوب
آنلر دخی امان رسولی قبوله نزول ایتمش اولسه لر فیء مسلمینه دخول ایدرلر زیرا كلام مزبور لسان امیردن استماع
اولنان اماندن ماعدا مجموع امانی نبذ ایلمك منزله سنده در وهم مسلمیندن دفع ضرر واجب ودفع ضررده امیر
ایچون ذكری تقدیم اولنان تقدمدن بشقه طریق منسلبدر وطریق مزبور تصحیح اولنماسه وجه سابق اوزره
برفاسق افساد جهاد مسلمینه قادر اولمغه بادی اولور انجق بوصورتده امیر فی نفس الامر طرفندن تبلیغ امان ایچون
اول رسولی ارسال ورسول دخی خبر امانی ایصال ایتمش ایسه آمن اولورلر زیرا عبارهٔ رسول عبارهٔ مرسل كبی
اولمغله بنفسه امان ویرمش مثابه سنده اولور وتنبیه سابقدن دخی مقصودی اهل حربی رسول كاذبك كلامنه
اعتماددن منع اولوب ظاهر الصدق اولان رسولك پیامنه اعتماددن دخی ردعه حمل اولنماز وهم رسول كاذب
اولدقده خبر مذكوری ابطال ایلدیكمز انجق ضرر مسلمینی دفع ایچوندر ورسول صادق اولدقده احتمال ضرر
برطرف در توضیحی اولدركه امیر مقالهٔ مذكوره سندن صكره ارسال سفیر ایتدكده قول سابقندن رجوعه حمل
اولنور ورجوعی دخی صحیح ومشروعدر كورمزمیسنكه امیر مسلمین اهل حربه بن سزه امان ویریرسم امانم باطلدر
دیمش اولوب صكره ینه امان ویرسه بو تأمینی قول سابقندن رجوع اولمق اعتباریله تصحیح وتمكین اولنور زیرا
قول سابق امیر اوزره شیء زایدی الزام ایتمدیكندن صحت رجوعی برمحذوری استلزام ایلمز واكر برمسلم
اهل حربله بیك دینار اوزره برسنه عقد موادعه ایلسه عقدی مشروع ومسلمین ایچون اول طائفه یه غزا حرام
وممنوعدر حتی آنلردن برشخصی قتل ایلسه لر دیتنی غارم اولورلر زیرا مسلم واحدك امانی امان جماعتله
سیاندر بوصورتده امام آخر سنه یه دك بو عقده واقف اولمازسه كركدر كه موادعه سنی امضا ومالی آلوب
بیت الماله القا ایده زیرا بعد انقضاء المده منفعت مسلمین انجق امضاء موادعه ده در نظیری شول عبد محجوردر كه
بلا اذن المولی نفسنی ایجار وعملی تكمیل ایده مولاسی ایچون اجاره یی تنفیذ واخذ اجرتدن غیری صورت نافعه
یوقدر لكن قبل تكمیل العمل واقف اولورسه فسخ اجاره یه قادر اولور ومسلم مذكور مال مزبوری انجق قوت مسلمین
ایله اخذ ایتمشدر كه اهل حرب جماعت مسلمیندن خوف ایدرلر یوقسه شخص واحددن خوف ایتمزلر بناء علیه
اخذ اولنوب نوائب مسلمین ایچون اعداد اولنان بیت الماله وضع اولنور واكر امام قبل تمام السنه بو عقده

واقف اولورسه کرکدرکه ملاحظه ایدوب اکر منفعت مسلمین تنفیذنده ایسه تنفیذ ومالی آلوب بیت المال‌ه وضع
ایده زیرا امام رأی مصلحت ایتدکده بو مقوله موادعه یی انشایه قادر ایکن تنفیذ وامضایه قدرتی بالطریق
الاولی در واکر منفعت ابطالنده ایسه رد مال بعده نبذ وقتال ایده زیرا امان مسلم صحیح اولمغله بو وجه اوزره
غدردن احتراز واجب صریحدر واکر صورت مفروضه‌ده نصف سنه ماضی ونصف آخری غیر منقضی ایسه
اکرچه مقتضای قیاس مالک نصفی رد اولنوب نصف آخرک مسلمین ایچون احتباسیدر زیرا تمام سنه‌یه تمام
مال مقابل اولمغله نصفی دخی نصفنه معادلدر وهم مدت معلومه‌ده عوض معلومله موادعه عقد اجاره‌یه
قیاس اولنوب عقد اجاره اثناء مدتده منفسخ اولسه اجرتدن حصهٔ مدت باقیه الغا وحصهٔ مدت ماضیه
ابقا اولندیغی کبی موادعه دخی بویله اقتضا ایدر لکن بالنظر الی الاستحسان تمام مال رد واحسان اولنور زیرا
مال مزبوری التزاملری انجق تمام مدتده عقد موادعه کندولره سالم اولمق شرطیله‌در وجزء شرط انجق
تمام شرطه لازم اولوب اجزاء شرط اوزره منقسم اولماز وعقد موادعه‌ده ذکر اولنان کلمهٔ علی معنای شرطده
حقیقتدر وعقد موادعه فی ذاته عقود معاوضاتدن اولمامغله کلمهٔ مزبوره‌یی معنای عوضده تجوزه صارف
بولنمدیغندن حقیقتی اوزره معنای شرطه منصرف اولور بناء علیه موادعه‌لری سنهٔ کامله ده آنلره سالم اولمینجه
جمیع مالل‌ری کندولره رد ایلمک لازمدر نکته سی اولدرکه کاه اولورکه اهل حرب بعض اجزاء مدتده خائف
وبعضنده آسودهٔ مخاوف اولورلر مثلا هنکام شتاده هجوم اعدادن آمن وایام صیفده خوفه مقارن اولورلر
ونبذ عهد وقت خوفلرینه مصادف اولوب بعض مالل‌ری عوق اولندقده شرطله مقصودلرندن نسنه حاصل
اولمدیغندن حد غروره واصل اولور بناء علیه قبل انقضاء المدة امام نبذ عهد ایدرسه تمام مالل‌رینی رد ایدر
واکر اهل حرب مسلم مذکوره وادعناک ثلاث سنین کل سنة بالف دینار دیمکله خطاب وهر سنه‌سی بیک
دینار مقابله‌سنده اوچ سنه عقد موادعه‌یه شتاب ومسلم مزبور دخی جمیع مالی قبض واتهاب ایلیوب بعده
برسنه کچدکدنصکره امام نقض موادعه‌لرینی التزام ایلسه کرکدرکه مال مقبوضک ثلثینی اولان ایکی بیک دیناری
رد وباقیسنی سنهٔ ماضیه موادعه سنه عد ایلیه زیرا بو صورتده موادعه بالف دینار قوللرنده باء مقابله ایله اولوب
عوضه داخل اولهکلدیکندن مالک عوض ایدوکی معلوم واجزاء معوض اوزره مقسومدر حال آنکه بو بابده
کل سنة بالف دینار قوللرنده تفریق تسمیه ایله عقود دخی متفرقه‌در اما مسئلهٔ اولی بشقه‌درکه آنده عقد
موادعه جمیع سنه‌ده واحد ومال حرف شرط اولان کلمهٔ علی ایله مذکور ومنعقددر سؤال اولنورسه‌که بدل
اجاره حرف با وکلمهٔ علی‌یه قرین اولمق بینلرنده فارق اولمیوب بهرحال بدل مدت اوزره منقسم ومتفارق اولوب
باب بیع بو حکمده اجاره‌یه موافق ایکن باب موادعه‌ده موجب تفریق نه‌در جوابنده دیریزکه بیع واجاره
باعتبار الاصل معاوضه‌در وتعلیق شرطه غیر محتملدر وموادعه باعتبار الاصل معاوضه اولمیوب انجق
باء عوض ایله تصریح اولنورسه معاوضه‌یه منقلب اولور وموادعه تعلیق شرطه محتملدر بناء علیه معاوضه‌ده
حرف شرط مذکور اولسه تحملنه بناء حقیقت شرطه محمول اولنور حتی برعورت زوجنه طلقنی ثلثا
علی الف درهم دیوب زوجی دخی طلقهٔ واحده ایله تطلیق ایلدیکی صورتده امام ابو حنیفه رحمه الله تعالی
عورت اوزره مالدن برنسنه واجب اولماز اما بالف درهم دیمش ایسه ثلث مال واجب اولور قوللرنده اصل
مذکور ایله استدلال وطلاق تعلیق شرطه محتمل اولوب باعتبار الاصل معاوضه اولمامغله آنده حرف با ایله کلمهٔ
علی بینلری مسئلهٔ اماندکی فرق اولنور دیو بسط مقال ایلمشدر لکن امامین علیهما الرحمة دیدیلرکه خلع البته
معاوضه‌در واندن مقصود اولان زوال ملک نکاح بو بابده طلقهٔ واحده ایله دخی حاصلدر بو جهتدن بز مسئلهٔ
مزبوره‌ده معنای معاوضه‌یی ترجیح وبهرحال انقسام بدلی تصحیح ایده‌رز اما تقریر سابق اوزره مسئلهٔ امان
بشقه‌در واکر مسلمین برحصنی محاصره‌یه قیام وامیرلری اهل حصنه اعلام ایدوب انی لعلی اناو منکم فی
ما آمنتکم فامانی باطل او فلا امان لکم او فقد نبذت الیکم یعنی بن البته صانو رمکه سزه امان ویرمکه مباشرت
ایده‌رم لکن قنقی وقتده سزه امان ویریرسم اول امانم باطلدر یاخود سزک ایچون هیچ امان یوقدر یاخود بن
اول ویردیکم امانی نبذ ایلدم دیمک مضمونی افهام ایلسه وبعده اول قومه امان ویرسه امانی بیان سابقی اوزره
باطلدر زیرا هر جهتدن شبههٔ غرور زائل اوله جق وجه اوزره بیان وقول سابقی ایله امان لاحقی نبذ ایلدیکنی
عیان ایلمشدر سؤال اولنورسه‌که مسئلهٔ متقدمه‌ده صکره‌دن امان اوزره اقدامی مقالهٔ سابقه‌سندن رجوع
قیلمشیکن بونده نیچون قیلنمادی جوابده دیریزکه مسئلهٔ سابقه‌نک وضع واسلوبنده شیٔ زائد واردرکه

مطلب فسخ الاجارة فی بعض المدة

مطلب الجزاء لا یتوزع علی الشرط

مطلب توزع بدل الاجارة علی المدة سواء کان بالباء او علی وکذا البیع

مطلب طلقنی ثلثا علی الف درهم فطلق واحدة

مقالهٔ

مقالهٔ اولاسندن صکره اعطاء امان ایلمشدر وامیر برقومی لا امان لکم دیمکله تهدید ایلدکدنصکره ینه اول قومه
قد ابطلت قولی لکم انه لا امان لکم یعنی سزه سویلدیکیم قول سابقمی ابطال ایلدم دیو ایصال نوید ایلسه
بو بیان ایله تهدید سابقدن رجوعی ظاهر وبدیدار اولدیغی مثللو مسئلهٔ سابقه‌ده دخی سوق کلامی بو معنایی مفیددر
اما بو مسئله‌ده کلامنده مقالهٔ اولاسندن رجوعنه دلالت ایدر نسنه بولنمیوب بلکه تحقیقنه دلالت ایدر نسنه واردر
کورمز میسنکه امیر مسلمین اهل حربدن برقومه انی اقاتل اهل هذا الحصن معکم وقد دعوتهم الی ان او منهم
فلم یجیبونی فانا اریدان اظهر لکم الامان لعلی اذا دعوتهم اجابونی وهذا الامان الذی اظهر لکم باطل وزور فلا تعتروا به
یعنی بن اهل حربدن بو حصنک اهلنه سزکله برابر قتال ایده‌رم وبن آنلری امان ویره‌یم دیو دعوت ایلدم آنلر بکا
اجابت قیلمدیلر شمدی استرمکه سزک ایچون اظهار امان ایده‌یم امید ایده‌رمکه آنلری دعوت ایتدیکمده سزه باقوب
بکا اجابت ایده‌لر لکن سزه اظهار ایده‌جکم امان کذب وباطلدر اکا مغرور اولمکز دیمکله بیان واعلان ایدوب
صکره اعطاء امان قیلسه بطلانی نمایاندر زیرا عقد امان محتمل النقضدر امیر ابتداء امرده تکلم امان ایده‌جکم
لکن کلامم باطلدر دیو اعلام ایدوب صکره امانه بسط کلام ایلسه کلامی باطل وکندو قطعا تکلم ایتممش
منزلنه نازلدر وبو مسئله‌نک بیع تلجئه وغیریده نظائری واردر کتاب الاکراه وکتاب الاقرارده بز آنلری بیان واظهار
قیلدیق ومؤلف رحمه الله تعالی بوندنصکره باب النزول علی الحکم مسائلنی ذکر ایدر وبز دخی بو بابک تمام شرحنی
ینه املا ایلدیکمز شرح ازیادانده بیان واطناب ایلدیک

باب الحکم فی اهل الحرب اذا نزلوا علی حکم رجل من المسلمین ❁ امام الاسلام مؤلف والامقام اسکنه الله
تعالی فی دار السلام حضرتلری دیرکه اهل حصن بعد المحاصره مسلمیندن بر رجل معلومک حقلرنده
لطف وقهردن هرنه کونه حکم وقضا ایدرسه آنی قبول اوزره نزوله اظهار رضا ایلسه‌لر عقد مزبور جائز
واول مسلمک حکمی حقلرنده متمکن ومتحیزدر قال علیه السلام ولکن انزلوهم علی حکمکم ثم احکموا فیهم
یعنی اهل حربی حکم الله اوزره انزال ایتمکز زیرا اقتضا ایدرسه تغییر حکم الله امر صعبدر لکن کندو حکمکز
اوزره انزال بعده حقلرنده حکمکزی اجرا ایدیکز وهم یهود بنی قریظه قنقی حکم اوزره نزول ایتدکلرنده بین
الاسلاف کثرت اختلاف حاصل اولوب بعض اهل مغازی دیمشلردرکه بنی قریظه من اول الامر حکم سعد بن
معاذ رضی الله عنه اوزره نازل اولدیلر زیرا رسول اکرم صلی الله علیه وسلم حضرتلری آنلری اون بش کیجه
محاصره بیوردقلرنده حضرت علی رضی الله عنه اول قوم غبی حاشا ثم حاشا سب نبی ایده‌یورلر دیو اخبار
ایلدکده جناب رسالتمدار دخی اول طائفهٔ خیانتکاره یا اخوة القردة والخنازیر انسبونی انزلوا علی حکم الله
وحکم رسوله یعنی مقدما یهوددن مسخ اولنان قرده وخنازیرک قرنداشلری بکا سز سب ایده‌یورسز الله تعالینک
حکمی ورسولنک حکمی اوزره نزول ایدیکز دیو تعزیر وانذار بیوردقلرنده بنی قریظه دخی نیم جان ودوچار
اولوب قباحتلرین انکار ووجه مشروح اوزره عدم نزوللرینی اشعار برله لا یا ابا القاسم ما کنت فحاشا یعنی یوق
یا ابا القاسم سن از قدیم کسنه‌یه بویله فحشله خطاب ایتمز ایدیک دیمکله ابتدار ایلدیلر بعده محاصره‌لری ممتد
اولدقده مسلمیندن دیلدکلری ذاتک حکمی اوزره نزوللرین عرض وتخییر بیوردیلر وبنی قریظه بعثت نبویه‌دن
اقدم انصاردن قبیلهٔ اوس ایله حلیف ومعاهد اولوب زمان جاهلیتده بینلرنده مودت اولان سعد بن معاذ رضی الله
عنه اول اوانده سید الاوس بولنمغله احساننده امیدوار اولدقلرندن آنک حکمی اوزره نزوله رضا وقرار ویرملریله
نبی کریم الخصال آنلری حکم سعید سعد اوزره انزال بیوردیلر ایشته بو قول منقول اهل حربی مسلمیندن برینک
حکمی اوزره جواز انزاله دلیل مقبولدر لکن بو بابده اشهر روایات اولدرکه بنی قریظه حکم رسول الله اوزره نزول
ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم دخی حکملرینی بنه رضالریله سعد بن معاذه تفویض بیوردیلر وباعث
تفویض بو اولمشدرکه کروه انصار جناب رسالتی احاطه وابرام وبنی قریظه حقنده علی سبیل الشفاعة بسط
کلامله عرض مرام ایلیوب نبی کریم دخی مراعات خاطرلرین اراده وتصمیم بیوردقلرندن سزدن بریکز
بنی قریظه حقلرنده حاکم اولمغه راضی اولمز میسز مضموننده الا ترضون ان یحکم فیهم رجل منکم قول بشارتمونلریله
جمله‌یی ممنون وانصار دخی رضا برله اظهار شوق درون ایلملریله فذلک الی سعد بن معاذ قول شریفلریله
حکم مذکوری عهدهٔ سعده مرهون بیوردیلر وخصوص مرقومی جناب سعده تخصیصک وجه مخصوصی
اولدرکه احزاب مشرکین محاربهٔ مسلمین اوزره اتفاق وبنی قریظه دخی مسلمینله نقض عهد واول کروه مکروهه
التحاق ایلدکلری غزوهٔ خندقده سعد بن معاذک ساعدنده عرق حیوة اولان اکحلنه مشرکیندن برسهم سماک

اصابت والكلنی قطع ايدوب تسكين دمی قابل اولمايجه سعد حضرتلری دعايه آغاز ايدوب يارب اكر تقدير ازليده حرب قريشدن برنسنه ابقا ايتمش ايسك بنی اول حرب ايچون ابقا ومعمر قيل كه رسول الله عليه السلامی ميانلرندن اخراج ايلين قومله قتالدن احب بكانسنه يوقدر واكر اول حربدن نسنه ابقا ايتمدش ايسك بو جرحی بكا سبب شهادت قيلوب بنی قريظه خصوصنده انتقامله قرير العين ايتديكجه بنی اماته قيلمه ديو نياز ايلدكده در ساعت اول خون روان سكون وانقطاعه دمساز اولدی و بو دعاسنده دخی باعث انجق اولدركه بنی قريظه نك نقض عهدلری اخبار اولندقده آنلری تجديد عهده دعوت ايچون فرمان رسالتپناهی اوزره اشراف انصاردن برجماعتله سعد اول جانبه ابتدار واول قوم خيانتكار دخی قول غليظ وشتم وتغليظ ايله مقابليه اجسار ايلدكلرنده سعد سعيد اشتمونی بيننا و بينكم اهم من هذا الشتم وهو السيف يعنی بكا شتم می ايدرسز بعد اليوم ميانه مزده بو شتمكزدن اهم و بوندن زياده موجب الم برنسنه واردر كه سيفدر ديو تهديد ايده رك عودت ايتمشيدی صكره جناب حی قيوم احزاب مشركينی مهزوم ايدوب مسلمين بنی قريظه يی محاصره يه هجوم ايلدكلرنده سعد سعادت افراز دعای مذكور ايله تضرع ونياز ايلمشيدی وقتا كه بنی قريظه حكم رسول الله اوزره نازل اولديلر سعد بن معاذ مسجد رسول اللهده مريض ايكن حضرت رسالت حكم مزبوری اكا تفويض بيورديلر همان زمرهٔ انصار كلوب معسكر نبوی يه ايصال ايچون آنی برحمار اوزره اركاب واثناء طريقده ياسعد بنی قريظه حليف ومعاهدلركدر الله تعالی سنی اوزرلرينه اقدار ايلدی سن دخی آنلره احسانه ابتدار قيل ورسول الله صلی الله عليه وسلم احسانی وابقاء نفوس انسانی سودكاری معلومكدر وعبد الله بن ابی خلفاسی بنی قينقاعی تخليصده نه كونه سعی ايلديكن بيلورسين سن احسان ومروته دخی اليقسين ديه رك رجای ناتجاده اطناب ايلديلر بو رتبه اكثار نياز ايتدكلرنده سعد حضرتلری بركره مبارك لحيه سنی ايله صغايوب لقد آن لسعد ان لا تأخذه فی الله لومة لائم يعنی والله سعد ايچون رضاء الهيده لومهٔ لائم آنی عوق ايتمك وقتی قريب اولدی ديو علی وجه الايجاز كشف راز ايلدی در كار شفاعت اولان زمرهٔ انصار بو مقال تهديد اشتمالندن مراد سعدی اذعان وميانلرنده هلكت قريظة والله ديه رك تأسف كنان مجلس رسالتپناهی يه شتابان اولديلر سعد دخی واصل اولدقده رسول الله صلی الله عليه وسلم حضرتلری زمرهٔ انصاره قوموا لسيدكم فانزلوه يعنی سيديكزه قيام ومركبندن انزال ايديكز قول شريفلريله خطاب وانلر دخی امتثال ايله قيام وانزاله شتاب ايدوب سعد سعادتمأنوس حضور نبويده شرفمند جلوس اولديغی حينده نبی كريم عليه افضل التحية والتسليم حضرتلری اكا خطاب تكريم ايدوب قد جعلت الحكم فيهم اليك فاحكم فيهم يعنی بنی قريظه حقنده عهدهٔ رسالتمده اولان حكمی سكا تفويض ايلدم امدی حقلرنده سن حكم ايله بيورملريله آنی تحكيم ايلديلر همان سعد اولا جانب بنی قريظه يه اقبال وآنلره عليكم عهد الله وميثاقه ان الحكم فيكم ما حكمت يعنی حقكزده حكم جاری بنم حكمم ايدوكنه رضاكزده الله تعالی نك عهد وميثاقی اوزريكزه اولسونمی ديمكله تحليفه استعجال ايدوب انلرده تصديقله رضالرين تحقيق ايلديلر بعده رسول انام عليه الصلوة والسلام حضرتلری صحابهٔ كراملريله سكون وآرام بيوردقلری جانبه خطاب لكن صورت تحليف وتحكمده جناب نبوتمآبله مواجهه‌دن تحاب واجتناب ايلديكندن مجد اجلال وتبجيل ايچون وجهنی جانب آخره تحويل وكمال آدابله صيغهٔ خطابی لفظ غيبته تبديل ايدوب وعلی من هنا بمثل ذلك يعنی بو طرفده بولنانلر ذوات اوزره دخی عهد مذكور لازم اولسونمی ديمكله رضالرين قصد تحصيل ايلديكده رسول الله عليه السلام ومعيتلرنده بولنان صحابهٔ كرام جواب نعم بر له عقد مزبوری تكميل ايلديلر همان سعد رضی الله عنه انی حكمت فيهم بان يقتل الرجال وتسبی النساء والذرية وتقسم الاموال يعنی بن علی التحقيق بنی قريظه حقلرنده رجاللری قتل ونسا واولادلری سبی واموالری تقسيم اولنمغله حكم ايلدم ديوب مانند سيف صارم مادهٔ فسادلرين حاسم اولدی اول آنده نبی آخر الزمان عليه صلوات الرحمن لقد حكمت فيهم بحكم الله من فوق سبعة ارقعة يعنی والله ياسعد بنی قريظه حقلرنده رقعه كبی بربری اوزرنده اولان سبع سمواتك فوقنده اولان لوح محفوظدن الله تعالی نك انزال ايلديكی حكمله حكم ايلدك قول شريفلريله حكم سعده تحسين واحسان بيورديلر ونقل مزبور بعض رواياتده مذكور وبالاده ذكر اولنديغی اوزره اشهر روايات ايدوكی ميان اهل حديثده مشهوردر و بونده دليل واردر كه اهل حصن مسلميندن برذاتك حكمی اوزره نازل اولدقلرنده اول ذات حكم مزبوری شخص آخره ينه اهل حصنك رضالريله تفويض قيلرسه جائز اما راضی اولمازلرسه غير جائزدر زيرا سعد حضور نبويده بنی قريظه يی استرضا ايچون اخذ عهده ابتدار ايتدكده

رسول الله

رسول الله صلی الله عليه وسلم تجديد عهده نه حاجتدر ديو منع وانكار بيورمديلرنكتهسی اولدركه حكم مزبور رأی وتدبيره محتاج اولوب ناس دخی اولبابده متفاوت اولملريله برشخصك حكمنه رضا شخص آخرك حكمنه رضاسنی مثبت دكلدر حتی رضالری يوغيكن آخره تفويض واولدخی برنسنه ايله حكم ايلسه نافذ اوله مز مكر محكم اول حكم مرقومه واقف اولوب اكا اجازت ويره بو صورتده اجازتی انشاء جديدی منزله سنده اولوب خصمك رضالری اوزره تمام حكم انجق اولك رأيی ايله حاصل اولمغله نافذ اولور و بوبابده من له الحكم قتل رجال ياخود عقد ذمت ياخود ادخال غنيمتله حكم ايلسه جوازده جملهسی مساوی وحكم سعد بو دعوايه دليل قويدر و بعض رواياتده مذكوردركه سعد حضرتلری يوم مزبورده ذكورقومدن ابط وعانه سنده اوسترہ اصابت ايتمشلرينی قتله حكم ايلمشدر و بلوغ اطفالده نبات عانه يی اعتبار ايلين رجال بو روايتله استدلال ايلمشلردر لكن بزلر بو قوله قائل دكلرز زيرا نبات عانه‌ده اجناس ناس برقياس اوزره دكلدر كورمزميسنكه ترك وتاتارده بطی وطائفهٔ هنودده سريع اولور بناء عليه نبات عانه مبنای حكم قيلمق ممكن اولماز وروايت مزبوره بو وجهله تأويل اولنور كه نبات عانه بلوغ بنی قريظه يه علامت ايدوكنی رسول الله صلی الله عليه وسلم وحيله سعده اخبار اولدخی حكم مذكوری اختيار ايتمش اوله ياخود سعد انجق مقاتلرينی قتله حكم ايتمش اولوب وقتل مقاتل كرك بالغ وكرك غير بالغ جائز اولوب بنی قريظه دن دخی نبات عانه يه واصل اولنلر مقاتل اوله كلدكلرندن ضمنا آنلری دخی قتله حكم ايتمش اولمغله وجه مشروح اوزره روايت اولنمش اوله لكن تأويل اول اصح ومعمول در زيرا غير بالغ مقاتل اولورسه اكرچه قبل الاسر قتل اولنور اما بعد الاسر قتل اولنماز بنی قريظه ايسه بعد الاسر قتل اولنمشلردر وتمام قصه بو سياق اوزره ذكر اولنمشدر كه سعد بن معاذ حكم مشروحنی انفاذ ايلدكدنصكره بنی قريظه يی سوروب دار قلابه بنت الحارث النجاريه ده حبس وموجب امر نبوی اوزره اللرينی ارقه لرينه بند ايله كبس اولنديلر و بو روايت اسيراره بو كونه معامله لازم ايدوكنه دلالت ايدر قال الله تعالی حتی اذا اثخنتموهم فشدوا الوثاق يعنی تا كه قتل كفارده اكثار ايلديككزده بقية السيو فی وثاق محكم ايله مربوط مكتوف ايديكز راوی ديركه بعده رسول الله صلی الله عليه وسلم بنی قريظه ايچون عقد مجلس ثريا نظام و بريوم شديد الحرده ايچلرندن بعضلرينی قتل واعدام ايلديلر ومغازيده حضور نبويده قتل اولنانلری تسميه وتعيين وحيی بن اخطب وكعب بن اسيد و برجماعتك اساميلرين ذكر وتبيين ايلدی ونصف نهار ايرشدكده رسول الله صلی الله عليه وسلم بنه حاللرينه ترحم برله لا تجمعوا عليهم حر الشمس وحر السلاح قيلوهم واسقوهم حتی يبردوا ثم اقتلوا من بقی منهم يعنی اوزرلرينه حر شمس ايله حر سلاحی جمع ايتمكز بلكه قيلوله وراحتلرينه رخصت وصقی ماايله تسكين حرارت ايتديكز تا كه تبرد ايده لر بعده بقيه لرينی قتل ايديكز ديو تكلم بيورديلر ومغازيده مذكوردر كه رسول الله صلی الله عليه وسلم وقت مذكورده مجلس عاليلرندن قيام وسعد بن معاذه شأنك ومن بقی منهم يعنی ياسعد آنلردن باقی قلنلر ايله كندو شان وحالك ومراد ما فی البالكی استعمال قيل نطق جوهر فالريله ترخيص عام ايلديلر وقتل بنی قريظه يه بالنفس مباشرت ايلين علی بن ابی طالب وزبير بن العوام رضی الله عنهما ايديلر وقتللری دار ابی الجهم جوارنده اولوب دملری داخل مدينه ده احجار الزيت نام محله دك سيلان ايلدی ومؤلف عالیجناب مقتوللرك عددينی بو كتابده بيان ايلمدی واولبابده اختلاف روايات بولنوب اظهر روايات يدی يوز اولقدر وامام مقاتل دورتيوز اللی در ديدی وعدد اسرا التی يوز اللی ايدی وبلوغنده شك ايتدكلرينك عانه سنی كشف ايله درك ايدرلر ايدی حتی عطية القرظی رضی الله عنه ديديكه يوم مرقومده بنم بلوغمده شك ايدوب عانه می كشف وعدم نباتی كوروب بنی ذراری يه الحاق ايلديلر ومرويدر كه عمر بن الخطاب رضی الله عنه امراء اجنادينه اقتلوا من جرت عليه الموسی ولا تسبوا الينا من العلوج احدا يعنی اوزرينه اوستره جريان ايتمشلری قتل وتدمير ايدوب طرفمزه ضخام كفاردن برفردی اسير كتورمكز ديو تحرير كتاب ايلدی و بو تنبيهی انجق مسلمينه شفقت وسوء قصدلرندن صيانت ايچون ايدی كورمزميسنكه ناس بعد زمان نهی مزبوره مراعاتده مبالات ايتمدكلرندن محذور مذكوره جناب عمری بالنفس مبتلی اولوب ابو لؤلؤه نام برغلام مجوسی يديله قتل اولنوب عامهٔ مؤمنينی دلخون اندوه بلا ايلمشدر لكن منقولدر ابن عمر رضی الله عنهما ديديكه يوم احدده رسول الله صلی الله عليه وسلم حضورلرينه عرض اولندم واون اوچ ياشنده ايدم بنی قتالدن رد ايلديلر صكره يوم خندقده عرض اولندم واون بش ياشنده ايدم بكا سائر مقاتله ايچنده قتاله رخصت ويرديلر بو روايتی ايراددن مؤلف صائب الاجتهادك مرادی حكم بلوغده نبات عانه معتبر اولمديغنه استدلال واستشهاددر و بو بابده معتبر اولان قول

مطلب علامة البلوغ

مطلب بيان وقت البلوغ

امامین اوزره احتلام یاخود اون بش سنه یی اتمامدر و قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره بر روایتده اون سکز و بر روایتده اون طقوز سنه یی تکمیلدر و بز بو مسئله یی کتاب الطلاقده بیان قیلدق شارح الکتاب امام شمس الائمة السرخسی عامله الله تعالی بلطفه الانسی بو محلده شرح ابواب امانی اتمام بعده تم ابواب الامان بحمد الله وحسن توفیقه والله الموفق دیمکله ختم کلام مسکی الختام ایلدی ومترجم فقیر السید محمد منیب العینتابی وفقه الله تعالی الی السعی النابی سنة احدی عشر ومائة والف شعبان المعظمینك منتصفی لیلة البراتده اول شرح شارح الصدوری هزاران عجز وقصور اوزره بحمد الله الملك الشکور بنان سلاست بنیان ایله الی آخر ابواب الامان بیان وتبیان ایلمشدر میامن الطاف خدای مؤمن ومهیمندن حسن احسان واتمام ترجمهٔ کتاب وسائر کونه وضع آثار رحمت اکتساب باینده امان زمان وزمان امان نیاز ایدر وما توفیقی الا بالله علیه توکلت والیه انیب

باب الانفال * انفال جمع نفل در وضع لغتده بمعنی الغنائمدر وشاعرك مصراع ان تقوی ربنا خیر نفل یعنی ربمزدن اتقا ایلمك افضل غنیمتدر قولی دخی بو معنایه در وقال الله تعالی یسئلونك عن الانفال ای الغنائم وبو آیت کریمه نك سبب نزولی عبادة بن الصامت رضی الله عنه دن مرویدر دیمشدر که یوم بدرده بزلرده سوء اخلاق حادث اولمغله غنائمدن حرمانمزه باعث اولمشدر وسزده نه کونه سوء اخلاق حادث اولدی دیو سؤال اولندقده دیدیکه الله تعالی دوشمنی مهزوم ایلدیکی هنکامده بزلر اوچ فرقه اولوب برفرقه مز اطراف رسول الله علیه السلام ده محارسه لرینه قائم و برفرقه مز تعقیب منهزمینه ملازم وبرفرقه مز جمع اموال غنائم ایله مغتنم اولوب صکره هرفرقه بولندیغی مصلحته اعتنا وغنائمه احقیتلرین ادعا ایتلریله حضورنبویده جمله مز اجتماع ورفع اصواتله نزاع وانتزاع ایتدکلریمزده رسول الله صلی الله علیه وسلم سکوت اوزره استماع بیوریرلر ایدی درحال یسئلونك عن الانفال قل الانفال لله والرسول الایة انزال ورفع قبل وقال اولندی یعنی یا محمد سکا حکم غنائمدن سؤال ایدرلر جوابلرنده سن دیکه امر غنائم الله تعالی یه ورسولنه مخصوصدر که امر الهی اوزره رسولی بینکزده تقسیم ایدر لکن عبارهٔ فقهاده انفال امام المسلمین بعض غانمینه تخصیص ایلدیکی امواله اطلاق وتخصیص امامه تنفیل ومال مخصوصه نفل تسمیه سنده اصطلاح واتفاق ایلمشلردر وتحریض قتال ایچون قبل اخذ الغنائم جواز تنفیلده نزاع وجدال یوقدر قال الله تعالی یا ایها النبی حرض المؤمنین علی القتال و بو خطاب بحسب الظاهر مخصوص سید الانام علیه الصلوة والسلام ایسه ده حکمی مقام خلافتده قائم اولان ائمهٔ اسلامه عامدر وتحریض قتال انجق تنفیل ایله استحصال اولنور زیرا شجعان دوشمن اندازآلدیغی غنائمدن برنسنه ایله کسب امتیاز ایتمدکجه نفسنی مخاطره یه القا ایلمسی آز واقع اولور اما امام اسلام بعض نسنه ایله آنی ممتاز و بنام ایلمسی جان و باشله اقدام مهالك واقتحام معارکه اغرا ایدوکی مالا کلامدر وصورت تنفیل مثلا امیر من قتل قتیلا فله سلبه یعنی هرکیم برکافر مستحق القتلی قتل ایدرسه آنك لباس وسلاح ودابه سی اول قاتلك اولسون یاخود من اخذ اسیرا فهوله یعنی هرکیم کفاردن اسیر آلورسه آنك اولسون دیمکله عسکری تشویق وتسییر ایلمکدر حتی یوم بدر و یوم حنینده منادی رسول الله علیه السلام امر شریفلری اوزره بو یله ندا واعلام ایلمشدر یاخود امیر برسریه بعث وتسییر ایلدکده آنلره آلدیغکز غنائمك بعد الخمس ثلثی سزکدر یاخود علی الاطلاق ثلثی سزکدر دیو اغرا وتبشیر ایلمکدر لکن ثلث مرقوم قید خمسله تقیید اولنمانجه غنیمتلرینك ثلثی بلا تخمیس آنلره تخصیص اولنوب باقیسنده دخی بعد اخذ الخمس عسکره شریك قیلنورلر اما تقیید اولندقده ابتدا غنیمتلری تخمیس بعده ثلثی کندولره تخصیص وباقیسنده تشریك اولنورلر وتنفیل امام متحقق اولمادقجه بزم عندمزده قاتل سلب مقتوله مستحق اولمز اما عند الشافعی رحمه الله تعالی هرکیم دوشمنه اقبال وعدم استدبار اوزره علی وجه المبارزه بر مشرکی قتله درکار اوله سلبنه ابتده مستحق وسزاوار در ایسترسه تنفیل امام سبقت ایلمسون زیرا من قتل قتیلا فله سلبه حدیث شریفی انجق نصب شریعت ایچوندر که لسان شارعدن بومثللو کلام سبب حکمی بیان وافهام ایچوندر نته کیم من بدل دینه فاقتلوه حدیثنده تبدیل دین موجب قتل مرتد اولدیغی تبیین بیورمشلردر لکن بزلر جوابده دیرزکه رسول الله صلی الله علیه وسلم مدینه ده میان اصحابلرنده ایکن من قتل قتیلا حدیثنی تکلم وتحدیث بیورمش اولسه لر ایدی نصب شریعته حمل اولنور ایدی لکن تحریض قتاله حاجت مس ایتمدکجه حدیث مذکورك صدوری نقل اولنمامشدر حتی امام مالك بن انس رحمه الله تعالی دیمشدرکه من قتل قتیلا فله سلبه حدیثنی رسول الله صلی الله علیه وسلم یوم حنینده موضع واحدده تکلم بیوردقلری بزه بالغ اولمشدر اولدخی انهزام مسلمیندن صکره صودتلری ایچون تحریضه حاجت مس ایتدکدنصکره درکما قال تعالی ثم ولیتم مدبرین حدیث

مذکورك محل آخرده ورودی بزه بالغ اولمامشدر اما محمد بن ابراهیم التیمی دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم حدیث مذکوری یوم بدرده دخی تکلم بیورمشلردر و یوم بدرده اهل اسلام الله تعالی نك واتم اذلة قول شریفیله توصیفنه ماصدق اولملریله تحریض قتاله احتیاج معلوم ومحقق ایدی بومقدمه لردن عندمزده ظاهر اولشدرکه حدیث مذکور تحریض ایچون لاجل التنفیل صادر اولوب طریق تشریع اوزره وارد اولمامشدر وعبد الله بن شقیق رضی الله عنهك ذکر ایلدیکی خبر صحیح بزم قولمزی تأیید وترجیح ایدر دیمشدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم وادی القرایی محاصره یه قیام اوزره ایکن برکسنه کلوب ما تقول فی الغنائم یعنی حکم غنائمده نه دیرسین دیو استعلام ایلدکده لله تعالی سهم ولهؤلاء الاربعة یعنی بر سهمی الله تعالی نکدر باقی دورت سهمی شو مجاهدینکدر دیو افهام بیوردیلر بعده اول کسنه فالغنیمة یغنمها الرجل بو صورتده برکسنه نك اصابت ایلدیکی غنیمت دخی بو یله می تقسیم اولنور دیو متعجبانه استفهام ایلدکده ان رمیت فی جنبك بسهم فاستخرجته فلست باحق به من اخیك المسلم یعنی کندو جنبکدن براوقله ضرب اولنوب آنی ینه سن چیقرسك اول اوقه دخی سن مسلم قرنداشندن احق اوله مزسین دیمکله الزام بیوردیلر اشبو حدیث فاخر قاتل بدون التنفیل مستحق سلب اولمدیغنه دلیل ظاهردر وفقهاء حجاز وعراق بو یله اتفاق ایلمشلردر وقبل احراز الغنیمه جواز تنفیلده قال وقیل یوقدر اما بعد الاحراز ابو حنیفه رحمه الله تعالی تجویز ایتمیوب اهل عراق وحجازك دخی مذهبلری عدم جوازدر اما فقهاء شام تجویز ایدوب امام اوزاعی رحمه الله تعالی دخی قائل اولمشدر لکن جواب شافعیده تفصیلینه فساد قوللرینه دلیلدرکه تنفیل تحریض قتال ایچوندر وقتال قبل الاغتنام اولوب بعد الاغتنام دکلدر وهم تنفیل اول امردن اثبات اختصاص ایچوندر بوقسه ارباب خمس ایچون خمسده ومجاهدین ایچون باقیسنده ثابت اولان حقوقی ابطال ایچون دکلدر وبعد الاغتنام تنفیلده ابطال حق واردر و بعد الاصابه عدم جواز تنفیله حدیث حسن بصری دخی دلیلدرکه برکسنه غنائم ایچره قیلدن بر یولار اعطاسنی رسول الله صلی الله علیه وسلمدن طلبکار اولدقده وبلك سألتنی زماما من نار یعنی وای حالکه بندن آتشدن بریولار ایستدیك قوللرینی ایکی یاخود اوچ کره تکرار بعده والله ما کان لك ان تسألنیه وما کان لی ان اعطیك یعنی والله اول نسنه یی نه سنك ایچون جواز طلب ونه بنم ایچون جواز اعطا واردر قول شریفلریله زجر وانکار بیوردیلر واما مجاهد رحمه الله تعالی دن مرویدرکه برکسنه مغنمدن قیلدن بر یولاق کتوروب یا رسول الله بونی بکا باغشله دیدکده اما نصیبی منها فلك اما بچندن بنم حصهٔ خمسم سنك اولسون بیوردیلر وابو الاشعث الصنعانی حضرتلرندن مرویدر دیدیکه برکسنه قیلدن بر یولاری استصحابله پیشگاه رسالتپناهی یه کلوب یا رسول الله امرکله شو زمامی آله یم زیرا ناقه مك زمامی یوقدر دیدکده تسألنی زماما من نار ما لك ان تسألنیه وما لی ان اعطیکه جوابی ایله زجر وعتاب بیوروب همان شخص مذکور اول زمامی درون مغنمه القایه شتاب ایلدی اکر بعد الاخذ تنفیله رخصت اولایدی اول شخصك صدق احتیاجی معلوم ایکن رسول اکرم صلی الله علیه وسلم آنی محروم قیلمزلر ایدی ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرندن روایت اولنان بعد الاحراز تنفیل بیوردقلری بعض محتاجینه مساکیندن اولمق اعتبارلریله خمسدن اعطالرینه تحمیل یاخود خمس ایچنده سهم نفس نفیسلرندن یاخود لا یحل لی من غنائمکم الا الخمس والخمس مردود فیکم یعنی غنائمکزدن خمسك غیری بکا حلال اولماز وخمس دخی ینه سزلره رد وایصال اولنور قول شریفلری اوزره اعطالری حق عامه اولان خمسدن اولیوب بلکه نفس انفسلرینه خاصه اولان صفایازندن اولمغله تأویل یاخود اموال بنی النضیرکبی صحابهٔ کرام اجراء خیول وتحریك بعیر ایتمکسزن وجه یسیر ایله اغتنام اولنوب خدا وند منعام ما افاء الله علی رسوله منهم الایة نظم کرامت نظامی اوزره خاصهٔ رسول عالیمقامنه فیء وانعام قیلدیغی اموالدن اعطالریله تعلیل یاخود قل الانفال لله والرسول نص کریمی مدلولنجه اوائل هجرتده توزیع وتقسیمی مفوض ارادهٔ نبی کریم اولوب صکره واعلموا انما غنمتم من شیء فان لله خمسه الایة ذکر حکمی ایله منسوخ اولان غنائم بدردن اعطالریله توجیه تعویل اولنور وموسی بن سعد بن زید حضرتلرندن مرویدر دیمشدرکه یوم بدرده منادی رسول الله صلی الله علیه وسلم من قتل قتیلا فله سلبه ومن اسر اسیرا فهوله دیوندا وقاتل ابی جهله مجموع سلبنی اعطا واندا بیوروب وما اخذوا بغیر قتال فسمه بینهم عن فواق ای عن سواء یعنی یوم بدرده بلا قتال آلدقلری غنائمی فواق اوزره یعنی مساوات اوزره بینلرنده تقسیم ایلدیلر وابن عباس رضی الله تعالی عنهما دخی بو یله ذکر ایدوب دیمشدرکه یسئلونك عن الانفال الی قوله تعالی لکارهون آیت جلیله سی نازله اولدقده غنائم بدری بین الغانمین مساوات اوزره

مطلب بعض تصرفات المترجم

تقسیم بیوردیلر مترجم فقیر دیرکه شارح الکتاب اثابه الله تعالی بغیرحساب عن فواق لفظنی ای عن سوآء
دیو تفسیر ایتمکله بزدخی اولوجهله ترجمه وتعبیر ایلدیك لکن صاحب النهایه قسم الغنائم یوم بدر عن فواق
ای قسمها فی قدر فواق ناقة وهو قدر ما بین الحلبتین من الراحة بضم فاؤه و بفتح وقیل اراد التفضیل فی القسمة
کانه جعل بعضهم افوق من بعض علی قدر غنائهم و بلائهم دیو شرح وتقریر ایلمشدر یعنی غنائم بدری
فواق ناقه که صبح ومساده ایکی دفعه حلبی میانده وقت راحتی مقداری زمانده یعنی زمان قلیلده تقسیم بیوردیلر
وعند البعض فواق قسمنده تفضیل وترجیحدن عبارتدر که چکدکلری رنج وعنایه کوره تقسیم غنائمده بعضی بعض آخره
فائق قیلدی معناسنده در وصاحب المغرب نهایه ده اولان توجیه اولی اختیار ایلمشدر وتفسیر شارح صاحب القاموسك
فوق الفصیل سقاه اللبن فواقا وافا قواندن وحضرت علی رضی الله عنهك ان بنی امیة لیفوقوننی تراث محمد
تفویقا ای یعطوننی من المال قلیلا قلیلا کلامندن مأخوذ در وروایت سابقهٔ ابن عباس رضی الله عنهما مثلاو
عبادة بن الصامت رضی الله عنه دن دخی کتب حدیثده فقسمه بیننا علی بواء لفظی اوزره روایت اولندیغی
تفسیر شارحی مؤید وموضحدر زیرا بواء بمعنی السواء در رجعنا الی ما کنا فیه اکرچه یوم بدرده بلا قتال اخذ
ایلدکلری مساوات یاخود تفاضل اوزره تقسیم اولندیغی آنفا ذکر وتفهیم اولندی لکن رسول کائنات علیه
افضل التحیات یوم مزبورده هر قاتله سلب قتیلنی اعطا بیوردقلری اتفاق روایاتله اثبات اولنمشدر حتی عاصم
ابن عمر بن قتاده جنابلرندن مرویدر دیمشدر که حضرت علی رضی الله تعالی عنه قتل ایلدیکی ولیدبن عتبه نك
وحضرت حمزه رضی الله عنه عتبه نك وحضرت عبیدة بن الحارث رضی الله عنه شیبه نك سلبلرینی اخذ ایلدیلر
لکن عبیده حضرتلری مجروح اولوب مدینه یه وصولدن اقدم بدره قریب صفرا نام محلده کتب سیرده جیم وحا ایله
روایت اولنان ذات اجدال نام بقعه ده فوت اولمغله سلب مرقوم ورثه سنه اعطا اولندی وقاتل ابی جهل لعینده
اختلاف روایات محدثین واقع اولوب عبد الرحمن بن عوف رضی الله عنه دن روایت اولنوب دیمشدر که یوم بدرده
انصاردن ایکی شاب حدیث السنك میانده بولندم که بری معوذ بن عفرا و بری معاذ بن عمرو بن جموحدر اول
ایکیدن بریسی بکا یا عم ابو جهل لعنة اللهی بیلورمیسین دیدی بن دخی سن آنی نیلرسین دیدم دیدیکه ایشتدمکه
رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینی سوء ذکر ایله یاد ایدر ایمش والله بن اکا ملاقی اولورسم جسدم جسدندن
مفارقت ایتمسه کرکدر تا که قنقمزك اجلی اعجل ایسه اول فوت اوله بعده اول ایکیدن آخر دخی بنی دورتوب
ابو جهلی سؤال و وجه سابق اوزره بسط مقال ایلدی بعده ابو جهلی کوردم که صف مشرکینی قتال ایچون
تسویه ایده یور همان اول ایکی شاب شجاعه ایشته ایستدیککز شودر دیو خطاب ایلدم اول ساعت ایکیسی بردن
اوزرینه شتاب وقتله واصل دار العقاب ایلدیلر بعده ایکیسی بردن حضور رسالتپناهی یه رجوع وهر بری
ابو جهلی بن قتل ایلدم سلبی بنمدر دیو دعوایه شروع ایتدکلرنده سردار انبیا علیه افضل التحایا آنلره امسحتما
سیفکما یعنی قلیجلریکزی سیلدیکز می دیو خطاب آنلر دخی لا یا رسول الله دیو خطاب ایلدکلرنده اریانی
سیفکما یعنی سیفلریکزی بکا کوسترك بیوروب آنلر دخی ارائت وتقدیم ایتملریله کلاکما قتله یعنی ایکیکزده قتل ایتمش سز
نطق کریملریله هر برینی تطییب وتکریم ایلدیلر لکن سلبنی معوذ بن عفرایه اعطا بیوردیلر مغازیده مذکوردر که
تخصیص سلب انجق اثرطعانی یا کزسیف معوذ ده کوروب معاذ اکا اعانت ایتمش ایسه ده قاتلی همان معوذ ایدوکنی
بیلدکلری سیبندن مسیدر ووجه آخر دخی مرویدر که رسول الله علیه السلام عکرمة بن ابی جهله بر سفیر ارسال
وبابا کی کیم قتل ایلدی دیو سؤال بیوردیلر عکرمه باباك قاتلی اول کمسنه در که بن آنك یدینی قطع ایلدم دیدی
وانجق معوذ بن عفرانك یدی تامنکبندن قطع اولنمش ایدی لکن اشهر روایتین اولدر که ابو جهلی حضرت
علی بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه مجروح و بی مجال قیلدقدنصکره ابن مسعود رضی الله عنه اتمام قتلنه
استعجال ایلمشدر زیرا ابن مسعود رضی الله عنه دن مرویدر دیمشدر که یوم بدرده مشرکیندن قتل اولنانلری
رؤیت وجناب رسالتمآب حضرتلرینه القاء بشارت ایده یم دیو تفتیش مقتولینه مباشرت ایتمشیدم ناکاه ابو جهلی
کوردم زمینه دوشوب روحندن انجق رمق قالمش همان کوکسنه چیقوب اوتوردم اولحالده کوزلرینی آچوب
یا رویعی الغنم لقد ارتقیت مرتقی عظیما یعنی ای قیون چوبانجغی والله سن عظیم مکان عالی یه چیقدك دیو عتاب
ایدوب بن دخی الحمد لله الذی مکننی من ذلك دیوب بکا بو محله چیقماغه قدرت و یرن قادر وهابه شکر
وسپاسله جواب و یردم ینه اولحالده لمن الدبرة دیو هازم وغالب قنقی جانب اولدی دیو بیانه طالب اولدی
بن دخی لله ولرسوله دیوب حزب الله و جیش رسول الله غالب اولدقلرینی تفهیم صراحتله نمکپاش جراحتی

وقاتل ابی جهلده وصاحب سلبنده روایات کثیره وار در کتب سیره مراجعتله ظاهر اولور

*

مطلب اعتذار المترجم فی شرح بعض الاحادیث

اولدیغمده شیمدی نه یازیق ایسترسین دیدی بن دخی باشکی کسمك ایسترم دیدم ابو جهل دیدی اویله ایسه بنم سیفمی
آل که زیاده کسکیندر ورأسمی اموز باشلرمدن قطع ایله که عین ناظر یننده مهابتی زیاده اوله ومحمده عودت ایتدکده
خبرویر که اکا بغض قدیممدن بو کونکه بغضم دخی اشد در ابن مسعود رضی الله عنه دیرکه همان رأسنی قطع
ویشکاه رسول اللهده احضار وهذا رأس عدو الله ابی جهل دیو ابشار ایلدیکمده رسول الله صلی الله علیه وسلم
الله اکبر دیو تکبیر ایله تشکر قهار کبیر ایدوب هذا فرعونی وفرعون امتی کان شره علی وعلی امتی اعظم من شر
فرعون علی موسی وامته یعنی بو بنم فرعونم وامتمك فرعونیدر بونك بنم اوزریمه وامتم اوزرینه ضرر وشری
فرعون معروفك حضرت موسی علیه السلام وامتی اوزرینه ضرر وشرندن اعظم ایدی دیو مثالب ابی جهلی
تفصیل وسیفنی بکا تنفیل بیوردیلر و بعض روایاتده ابن مسعود رضی الله تعالی عنه دن زیاده حدیث اثبات
اولنوب دیمشدر که بعده رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینه قول ابی جهلی اخبار ایلدم همان انه کفر
فی الدنیا وعند موته وسیکفر فی النار ایضا بیوردیلر یعنی ابو جهل هم دنیاده وهم حین موتنده کفر اوزره وقتنی
امرار ایلدی وقریبا جهنمده دخی ینه کفر اوزره اصرار ایتسه کرکدر پس اصحاب کرام یا رسول الله جهنمده
کفر اوزره اصراری نیجه اولور دیو استعلام ایتدکلرنده بیوردیلرکه اذا دخل النار جعل ینظر ویقول لاصحابه
این محمد واصحابه فیقال له هم فی الجنة فقال کلا انما کان الیوم یوم رحمه فهربوا یعنی ابو جهل جهنمه کیردیکنده
اطرافنه نظر ورفیقلرینه محمد واصحاب محمد قنده لردر دیو سؤاله باشلر آنلر جنتده لردر دیو اکا جواب ویریلور
اولدخی دیرکه بو یله دکلدر بلکه آنلر شویله محنتده لردرکه بو کون انجق اکا رحم ایده جك کوندر بو کلامی
ایشتدیکده اصحابی یانندن فرار ایدرلر مترجم فقیر دیرکه حدیث مذکوره کتب سیرده ظفر بولنمایوب شرح
معناسنه اطلاع اولنمامغله حسب العربیه ترجمه اولندی وصول میسر اولدقده تنقیح اولنور ان شاء الله تعالی انتهی
ورسول الله صلی الله علیه وسلم سیف ابی جهلی ابن مسعود رضی الله عنهه ویردکلرنده اتفاق روایات واردر
لکن سائر سلبنی دخی اکا ویردکلری بعض روایاتده وارد در اکر بو روایت مقرون صحت ایسه اکا حمل اولنور که
ابتدا ابو جهلی ضرب وجرح ایلین ضعیف و بی مجال ایده ممشدر بو جهتله قاتلی انجق رأسنی قطع ایلین
ابن مسعود اولور لکن روایت صحیحه سلبنی ابن مسعودك غیری یه ویردکلریدر و بو روایت اکا حمل اولنور که
ابتدا ضرب وجرح ایلین آنی شو یله ضعیف و بی مجال قیلمشدر که بعد الیوم تعیشی میسر وقدرت قتالی متصور
اولمیه جغی ظاهر حال اولمشدر بو جهتله سلبی آنك اولوب رأسنی قطع ایلینه ویریلمز ایکن سیفنی ابن مسعوده
ویردکلری انجق بیان سابق اوزره غنائم بدرده تدبیر وتقسیم منوط ارادهٔ رسول کریم اولدیغندندر و بعد الاصابه
تنفیلی تجویز ایلینلر قصهٔ مذکوره ایله استدلال وسیف ابی جهلی ابن مسعود حضرتلرینه بعد الاصابه
علی طریق التنفیل اعطا قیلدیلر دیو بسط مقال ایلمشلردر لکن قول ضعیفدر که برکمسنه یه تنفیل ایله مستحق
اولان نسنه یی امام المسلمین شخص آخره تنفیل وتعیین قیلمق غیر جائزدر وفقهاء شام فصل آتیده کلهجك بیان
وتفصیل اوزره ذهب وفضه ده تجویز تنفیل ایتمشلردر لکن سیف ابی جهل اوزره فضه بولندیغی منقول اولوب
وابن مسعوده اعطاسی تنفیل اولمق قولی مقبول اولورسه قول مذکور بزم ایچون اهل شام اوزره حجت اولور
وابی قتاده رضی الله عنه دن مرویدر دیمشدر که یوم حنینده رسول الله صلی الله علیه وسلم من قتل قتیلا له علیه
بینة فله سلبه یعنی هر کیمکه بر مقتولی قتل ایدوب کندو قتل ایتدیکنه بینه سی اوله سلبی آنکدر بیوردیلر
و بو حدیثك تمامی اولدرکه ابو قتاده رضی الله عنه دیرکه یوم حنینده مسلمینه بر هزیمت اصابت ایتمشیدی ناکاه
کوردیمکه بر مشرك بر مسلمك اوزرینه چوکمش بن همان ارقه سندن واروب اول مشرککی عنق ایله منکبی میانندن
سیف ایله ضرب ایلدم درحال اول مسلمی راغوب بکا هجوم ایلدی و بنی طوتوب بر مرتبه صقدیکه شدتندن رایحهٔ
موتی شم ایلدم بعده ضربمك اثرندن اکا موت اریشوب بنی صالیویردی پس حضور نبوی یه کلدم وایشتدیمکه
من قتل قتیلا وله علیه بینة فله سلبه بیوردیلر بن دخی فلان شخصی بن قتل ایتدیکمه کیم شهادت ایدر دیو استشهاد له
حضاردن استمداد ایلدم همان برکمسنه دیدیکه یا رسول الله ابو قتاده صادقدر وقتل ایلدیکی کافرك سلبی
بنم عندمده در طرفمدن ابو قتاده یی ارضا قیل یعنی سلبی بکا قالسون دیدی اول حینده ابو بکر رضی الله عنه
لاها الله اذا لا یعمد اسد من اسد الله یقاتل عن الله وعن رسوله ثم یعطیکم سلبه یعنی اولماز والله زیرا الله تعالی نك
ارسلانلرندن بر ارسلان قبل الهیدن وطرف نبویدن قصد قتال ایدوب صکره سلبنی سزه ویریرمی دیدی همان
رسول الله صلی الله علیه وسلم صدق ابو بکر دیوب سلبنی بکا اعطا قیلدیلر وابن عباس رضی الله عنه دن مرویدر که

لايقسم حتى يخمس ولانفل حتى تقسم جمعة يعنى تخميس اولنمادقجه غنيمت يوقدر وتماما تقسيم اولنمادقجه نفل يوقدر
وبعدالتقسيم احتمال تنفيل ممتنع التحصيلدر و بوكلامدن مرامى قبل الخمس بغير تنفيل غانميدن برفردك غنائمدن
برشيئله اختصاصنى نفى وانكار و بعد الاصابه بطلان تنفيلى اظهار در كه بونلر بزم مذهب مختار بمزدر
وعمر بن الخطاب رضى الله عنهدن مرويدركه لانفل فى اول الغنيمة ولا بعد الغنيمة ولايعطى من الغنائم اذا
اجتمعت الاراع اوسائق اوحارث غير محابى ديمشدر لانفل فى اول الغنيمة ولابعد الغنيمة قوليك معناسى امام
ايچون بعدالاصابه كرك قبل الخمس وكرك بعدالخمس برفرده برشيئ تنفيل جائز دكلدر ديمكدر و بعضلرى ديديلر كه
معناسى اعدا ايله اول ملاقاتده هنوز عسكرك قتاله نشاطلرى كامل وانلرى تحريض واغرا من قبيل تحصيل
الحاصل ايكن امام ايچون تنفيل لايق دكلدر اما امتداد حربله نشاطلرينه فتور كلدكده لايق اولور و بعدالاصابه
قطعا لايق اولاز ديمكدر و بعض احاديثده كان النبى صلى الله عليه وسلم ينفل فى البداية الربع وفى الرجعة الثلث
لفظ شريفى روايت وتحديث اولنمشدر يعنى رسول الله صلى الله عليه وسلم بدايه ده ربع غنائمى ورجعتده ثلثنى
تنفيل ايدرلر ايدى اهل شام بدايتى قبل الاصابه ورجعتى بعدالاصابه معنالرينه تحميل وبعدالاصابه تجويز تنفيل
ايلديلر لكن مقتضاى حديث ظن ايتدكلرى كبى دكلدر بلكه بدايه دن مراد اول سرايا ده بولنان اهل جهاددركه
آنلر قتالده ناشط وجرى وطلب اعداده كثرت سيره محتاج اولمدقلرندن احتياج تحريضدن برى اولملريله آنلره
ربع غنيمتلرين تنفيل ايدرلر ايدى ورجعتدن مراد آخر سرايا ده بولنان اهل جهاددركه آنلرك نشاطلرى
قليل وقاصر وطلب اعداده كثرت سيره محتاج اولدقلرندن تحريضه احتيا جلرى ظاهر اولمغله آنلره ثلث
غنيمتلرين تنفيل بيوررلر ايدى مترجم فقير ديركه نهايه ده ابن الاثير بوآثر بليغ ائمه اثيرده بدايتى من اول الامر غزايه
مباشرت ورجعتى بعد الفراغ عن الغزاء مجددا قتاله معاودتله تفسير ايلمشدر وفى الواقع بدايت ورجعت لفظلرينك
بومعناسى اره حملى ظاهر وربع وثلث ايله تفاوت تنفيللرينك وجهى دخى باهر ايكن شرح السير الكبيرده آنفا ذكر
اولنان معنايى اختيارك وجهى آشكار اولمامشدر وشرحى مذكورك عبارةسنى نهايه ده ذكر اولنان تفسيره حمل
ايلمك دشوار ايدوكى مطالعه ايدلين ارباب بصائره بديدار در والله اعلم انتهى وكلام جناب فاروقده ذكر اولنان راعى
وسائق وحارس طائفهلرى اجيرمقوله سندندر وامانك آنلره ويره جكى اجرتدر اول دخى مساين ايچون عملارى
مقدارنجه در غير محابى قولينك معناسى بودر يعنى امام انجق عملارى مقدارنجه ويروب زياده نسنه اعطا قيلماز
واعطاء اجرت جنس تنفيلدن دكلدر وخالدبن وليد وعوف بن مالك رضى الله عنهمادن منقولدركه آنلر امير جيش
اولدقلرنده سلبلرك خمسنى الماز لر ايدى لكن حبيب بن مسلمه ومكحول رضى الله عنهمادن منقولدركه سلب مغنمدر
وآنده دخى خمس واردر ديديلر وابن عباس رضى الله عنهمادن دخى بويله نقل اولنمشدر و بز دخى بوقولى اخذ
وانقياد ايدوب واعلموا انما غنمتم من شيئ نظم شريفنده سلب دخى غنيمتدن اولمغله داخلدر ديو استناد
ايدرز وخالد وعوف رضى الله عنهمادن نقل اولنان عدم تخميس من قتل قتيلا فله سلبه ديمكله امامدن
سبقت تنفيل صورتنه تخصيصله توجيه وتأسيس اولنور و بزم عنديمزده دخى سلب بوصورتده تخميس اولنماز
اما تنفيل مذكور سبقت ايتمش ايسه البته تخميس اولنور زيرا مرويدركه انس بن مالكك برادرى براء بن مالك
رضى الله عنهما عظماء اعجامدن مرزبان الزأره نام برنامدارى قتل واعدام وذهبله مذهب وجواهر ايله مرصع
قرق بيك درهمه معادل اولان سلبنى اخذ واغتنام ايلبوب امير جيش بوخصوصى حضرت عمر رضى الله عنهه
تحرير واعلام ايلدكده حضرت عمر رضى الله عنه دخى خمسنى اخذو باقيسنى كندويه ويره سين ديو كتب
وافهام ايلمشدر لكن بوآثر معتبرده براشكال دخى مقرردركه صورت مذكوره ده تنفيل سبقت ايتمش ايسه تخميس
اقتضا ايتمز وسبقت ايتمش ايسه باقيسنى براحضرتلرينه تنفيل بعدالاصابه اولوركه بزانى بويله دليل وارايكن
تجويز ايتمز مكر يوم مرقومده امير من قتل قتيلا فله سلبه بعد الخمس ديو تقييد اوزره تنفيل ايتمشيدى ديمكله
تأويل اولنه بو بابده بزم عنديمزده دخى سلبدن خمسى اخذ و باقيسى قاتله اعطا اولنور وابن عباس رضى الله
عنه الفرس والسلب من النفل ديمشدر مرادى ديمكدر كه فرس دخى سلبده داخل و بعد التنفيل قاتل فرس
مقتوله دخى مستحق ونائل اولور زيرا سلب مايسلب منه باظهار الجزاء والغناء معناسنه در مترجم فقير ديركه جزاء
بمعنى الكفايه در امام حصيرى نسخه سندن معناى قوت ايله تفسيرينى نقل ايتمشلر اگرچه كتابده ذكرى كله جك
بعض تعبيراته موافقدر اما كتب لغته غير مطابقدر وغناء فتح غين معجمه ومدايله اول دخى بمعنى الكفايه دركه
عطف تفسيردر و بعضلرغين مهمله ومدايله در بمعنى المشقه در ديديلر قول مذكور محذور تكراردن مصوندر

يعنى سلب اول نسنه دركه شخص واحد مقام جمله ده كفايت باخود مع الكفايه ارتكاب مشقت اظهاريله
مقتولدن سلب اولنه بومعنى اسلاب سائره مثلا وفرسه دخى شامل اولمغله تنفيلده جمله سى داخل اولور انتهى
مؤلف الكتاب يمن الله كتابه فى يوم الحساب ديركه بعد تنفيل الامام برمسلم بركافرى جرح بعده مسلم آخرانى
قتل ايلسه نظر اولنور اگر مسلم اول آنى بردخى قتاله واعانت مقاتله قادر اولميوب واول جراحتله صاغ قالميه جغى
معلوم اوله جق مرتبه يه ابلاغ ايتمش ايسه سلبى آنكدر واگر بومرتبه يه ابلاغ ايتمش ايسه سلبى مسلم ثانينكدر
زيرا تنفيلدن مقصد امام انجق قاتل قتل مشركله فضل كفايت وفضلهء عنا ومشقت وفضيلت جرأت وشجاعتنى
اظهار واعلام ايتمكدر و بومعنى صورت اولاده انجق مسلم اولدن حاصلدر زيرا مجروحدن احتمال قتالى مرفوع
وامكان تعيشى مدفوع اولنجه مسلم ثانى مجرد قطع رأسنده تكلفات مذكوره يه محتاج اولماز اما صورت ثانيه ده
اظهار كفايت ومشقت وشجاعت انجق قاتلدن بديدار اولمغله سلبى اكا ايثار قيلنور كورمزميسنكه بركسنه
برصيده رمى وآنى بى مجال قيلدقدنصكره شخص آخر دخى رمى وقتل ايلسه اول صيد رامى اولكدر امارمى اولدنصكره
مشى وطيرانله خلاصى مأمول ايكن شخص ثانى رمى وقتل ايلمش ايسه ثانينكدر ومسئلهء مذكوره اوزره حديث
محمد بن ابراهيم التيمى رحمة الله عليه ايله استدلال اولنور ديمشدركه غزوهء خيبرده محمد بن مسلمه رضى الله عنه
مرحب نام يهودى بنامك ايكى اياقلرينى قطع ايتدكدنصكره حضرت على رضى الله تعالى عنه عنقنى ضرب
ايله قتل ايتمشيكن رسول الله صلى الله عليه وسلم سلبنى محمد بن مسلمه يه اعطا بيوردیلر و بعض روايتده
وارد دركه استحقاق سلبده نزاعه قيام وحضور نبوى يه رفع خصام ايلدكلرنده محمد بن مسلمه ديديكه والله
يارسول الله بن رجلينى قطع ايتديكمده بى شبهه قتلنه قادر ايدم لكن قرنداشم محمودك طاديغى الم موتى طاتمسنى
مراد ايلدم و مرحب بوندن اقدم قرنداشى محمودك اوزرينه برسنك آسيا براقمش ايدى صكره اوچ
كون معمر اولوب وفات ايلدى بواقتضا ايله رسول الله صلى الله عليه وسلم سلبنى محمد بن مسلمه يه حكم وقضا
ايلديلر ومرويدركه محمد بن مسلمه رجلينى قطع ايتدكده مرحب يامحمد بنى تيزالدن قتل ايله ديو اظهار طلب
ايلبوب محمد بن مسلمه قتل ايتمم تاكه قرنداشم محمودك طاتديغى سندخى طاته سين ديوب كتدكدنصكره
على بن ابى طالب رضى الله عنه كلوب قتلنه سرعت يعنى باشنى كسمكه مبادرت ايدوب سلبنى اخذ ايلدى بعده
رسول الله صلى الله عليه وسلم سلبنى محمد بن مسلمه يه تعيين ايلديلر اولاد محمد بن مسلمه دن بريسى روايت ايدوب
ديديكه سيف مرحب بالتوارث بزم عنديمزده ايدى وآنده برنسنه يازلمشيدى كه بزفهم ايده مزايديك تاكه
بريهودى كلوب قرائت ايلديكه هذا سيف مرحب من يذقه يعطب يعنى بوسيف مرحبدركه
آنى هركيم طاتسه هالك اولور ديو كتب اولنمش ومرويدركه برمسلم بركافر ايله قوجاق قوجاغه طوتشدقده
مسلم آخر كلوب اول كافرى قتل ايلدكده حضرت عمر رضى الله عنه سلبنى قاتلنه ويردى وحضرت على رضى الله
عنه دن مرويدركه ايكيسى ميانده مشترك اولمق كركدر زيرا برى طوتوب برى قتل ايتمكله هر برى مزيد قوت
وزيادهء مشقت وكفايتن اظهار ايلمشدر ديدى لكن بزلر انجق قول عمر رضى الله عنهى اخذ ايدرزكه مسلم
اول طوتمغله آنى مقاتل اولمقدن اخراج ايده ميوب فى الحقيقه قاتلى انجق مسلم ثانيدر وتنفيل امام انجق قاتل ايچون
اولوب ممسك ايچون اولمامغله سلبى قاتلنه اعطا قيلنور والله الموفق

باب النفل من خاصة الخمس وماكان للنبى خاصة * يعنى امام خاصهء خمسدن تنفيل ورسول الله صلى الله عليه
وسلم حضرتلرينه خالص وخاص اولان غنائمى تفصيل وآندن بعض ذواته اعطا وتنويللرين ذكر وايضاحى
مشتمل باب جليلدر مؤلف الكتاب عليه رحمة الملك الوهاب ديركه بركسنه غوص حربده اقدامى ظاهر واعانت
حالبه يه احتياجى دخى باهر اولدقده امام المسلمين اكا بعد اخذ الغنيمة خمسدن تنفيل ودفع ضرورت ايده جك
مقدارى نسنه اعطا وتنويل ايلمك جائزدر زيرا خمسى محتاجينه صرفله مأمور و بوشخص دخى محتاجدر وخمسى
محتاج غير مقاتله صرف ايتمك جائز ايكن اقدام وشجاعتنه تجربه حاصل اولان محتاج مقاتله جواز صرفى
بالطريق الاولى در نكتهسى اولدركه خمس مذكور آنك وامثالينك قتاللريله ظهور ايلمشدر نظيرى اولدركه
بركسنه برركازه ظفر بولوب امام دخى آنك احتياجنه واقف اولسه خمس ركازى دخى اكا اعطا قيلسه جائزدر
وحضرت على رضى الله تعالى عنه دن بوبابده برأثر دخى وارد اولمشدركه واجد ركازه خمسها لنا واربعة
اخماسها لك وسنتمها لك يعنى بولديغك دفينه نك خمسى بزم ودورت خمسى سنكدر وقريبا آنى سكا تماما اعطا
ايده رز ديدى وسعيد بن المسيب رضى الله عنهمانك رسول الله صلى الله عليه وسلمدن روايت قيلديغى لانفل

الا من الخمس حديث شريفنك تأويلى بومعنى در وينه سعيد رحمه الله تعالى دن مرويدر كه كان النفل
من الخمس ديدى يعنى عهد رسالتده محتاجين ايچون نفل بعد الاصابه انجق خمسدن اولور ايدى بو ياندن مستبان
اولمشدر كه بعد الاصابه تمام غنائمدن تجويز تنفيل و بو مسئله اوزره رسول الله صلى الله عليه وسلم بعد اغتنام الغنائم
تنفيل ايلدكلرى مرويدر ديو سوق دليل ايليانلر خطا ايتمشلردر كه بو بابده فكر و تأمل وفنى محلدن تنفيل بيورد قلرين
فهم وتعقل ايتمشلردر زيرا بعد الغنيمة تنفيللرى انجق نفس نفيسلرينه خاص اولان سهملرندن ايدى زيرا غنائمدن
اوج كونه حصه لرى وار ايدى برى صفى و برى خمس الخمس و برى سهم احد الغانمين ايدى صفى اول نسنه دركه
مثلا رسول الله صلى الله عليه وسلم سيف ودرع وجاريه و بونلرك امثالى نسنه لرى قبل القسمه غنائمدن نفس نفيسلرى
ايچون انتخاب ايده لر وزمان جاهليتده امراء جيوش بو صفى يى بعض سهام سائره ايله برابر اخذ واحراز وآنلر ايله
عساكر سائره دن امتياز ايدرلر ايدى حتى بعض شعراء امراء جاهليه دن برينك ثناسنده اطرابله * نظم * لك المرباع
منها والصفايا * وحكمك والنشيطة والفضول * ديو انشاد وانشا ايلمشدر يعنى غنائمدن مرباع وصفايا وحكم ونشيطه
وفضول سكا مخصوصدر مترجم فقيرديركه مرباع ربع غنيمتدر كه امراء جاهليه اسلامده اولان خمس كبى انى آلورلر ايدى
وصفايا جمع صفيه دركه آنفا ذكر اولنمشدر وحكم اول نسنه دركه غنيمتدن نفسى ايچون عسكر اوزره حكم
ايدوب آنى اخذ ايدر ونشيطه اول نسنه دركه محل مقصوده قبل الوصول اثناء طريقده بعض غنائمه موصول
اولورلر وفضول جمع فضلدر اول نسنه دركه بعد التقسيم قابل قسمت اولميان بعض اشيا فضله قالور انتهى
وامراء جاهليه بو مذكوراتى بالتمام اخذ واغتنام ايدرلر ايدى صكره اسلامده جمله سى نسخ وتعطيل انجق اخذ صفى
تحليل اولنمشدر اولدخى رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينه مخصوص بعد وفاته حكم جوازى باطل
اولدى يعنى اتفاق علما ايله منصوصدر انجق خمس الخمسك خلفا ايچون بقاسنده اختلاف علما واردر كه
رأى كتاب السير الصغيرده بيان واظهار ايلديك وامام زهريدن منقولدر ديمشدر كه غنائم بنى النضير خاصة املاك
خالصهٔ رسول الله عليه السلام ايدى آيدنخى بين المهاجرين تقسيم ايدوب انصاردن برفرده نسنه ويرمديلر
همان انصاردن سهل بن حنيف ايله ابودجانه سماك بن خرشه محتاجيندن اولملريله بوايكيسنه برمقدار نسنه
اعطا ايلديلر واختصاص مذكورك بيانى فما اوجفتم عليه من خيل ولا ركاب آيت جليله سنده نمايا ندر يعنى
اى اصحاب رسول الله سزلر غنائم بنى النضير اوزره اجراء خيول وتحريك جمال مركوبه ايلمديكز وجهى اولدركه
بنى النضيرى قهرا وعنوة فتح ايتمديلر بلكه بنى النضير اسلحه لرندن ما عدا دوه لرينك كوتوره بلديكى مقدارى
ماللرين استصحاب واسلحه لريله بقيهٔ اموللرى بالجمله رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرتلرينك اولمق اوزره
مصالحه ايتمشلر ايدى ومصالحهٔ مزبوره يه باعث قتال اولميوب انجق قبل الهيدن دورنلرينه القا اولنان رعب
وهراسلرى بادى اولمشيدى سؤال اولنورسه كه فى زماننا دخى امام المسلمين برحصنى محاصره بعده بو وجه اوزره
مصالحه ايلسه اموال حصن خاصهٔ امامميدر يوقسه غنيمت جيوش اسلاميمى جواب اولدركه بلكه غنيمت جيوش
اسلامدر زيرا خوف كفار نفس امامدن اولميوب انجق منعهٔ جيوش اسلامدندر اما منعهٔ رسول الله عليه السلام
معيتلرنده اولان صحابهٔ كرام ايله اولميوب بلكه صحابهٔ كرام سايهٔ حمايه لرنده نيل اماني بكام اولورلر ايدى قال الله تعالى
والله يعصمك من الناس يعنى حبيبم يا محمد الله تعالى سنك روحكى تعرض اعاديدن حفظ ايدر اولبابده خوف
ايتميه سين حال آنكه غنائم بنى النضيرى خاصهٔ مهاجرينه تقسيملرنده بعض منافعله انصارى دخى ارضا وتكريم
بيورمشلردر كه مهاجرين ابتداء هجرتده بيوت انصاره داخل واموال واشيالرنده مشارك ومداخل اولمشلر ايدى
بعد فتح بنى النضير رسول الله صلى الله عليه وسلم انصاره ديديلر كه رضا كز ايله غنائم بنى النضيرى بين المهاجرين
تقسيم ايده يم تاكه آنلر بيوت بنى النضيره تحول ايدوب منازلكز سزلره سالم قاله ياخود بين الكل تقسيم ايده يم ينه آنلر
منازلكزده كالاول برابر ساكن اوله لر همان سعد بن معاذ رضى الله عنه قيام ايدوب يا رسول الله بلكه اكا راضى
اولورز كه يالكز بين المهاجرين تقسيم بيوره سز ينه مهاجرين بزمله برابر منازلمزده كالاول ساكن اوله لر ديدى
و بونلرك شانلرنده والذين تبوؤا الدار والايمان آيت جليله سى نازله اولدى ومرويدر كه رسول الله صلى الله
عليه وسلم يوم مزبورده سعد بن معاذه على وجه التنفيل سيف ابى الحقيق اعطا وتنويل ايلديلر و بعد الاصابه
تنفيللرى انجق غنائم مرقومه خاصهٔ خالصه لرى اولديغندن ايدى وعمر بن الخطاب رضى الله عنه ديمشدر كه
رسول الله صلى الله عليه وسلم ايچون اوچ عدد صفايا واقع اولمشدر برى بنى النضير و برى فدك و برى خيبردر
بنى النضيرى ظهورايدن رسل ووفودك جوائزى مثللو نوائب حادثه ايچون وفدك قريه سنك منافعنى ابناء سبيل

مطلب شرح المترجم قول الشاعر لك المرباع البيت

ايچون حبس ووقف ايتمشلر ايدى اما خيبرى اوچ قسم ايدوب ايكى قسمنى مهاجرينه اعطا و برقسمنى كندو
نفقهٔ عيالرى ايچون ابقا ايتمشلر ايدى بو قسمدن فضله قالورسه آنى دخى ينه فقراء مهاجرينه رد ايدرلر ايدى
جناب فاروقك خيبر ايله مرادى بعض خيبردر يوقسه تمامى دكلدر زيرا خيبردن شق ايله نطاة قسملرينى بين المسلمين
اون سكز سهم اوزره تقسيم ايلدكلرنده اتفاق روايات واقع اولمشدر كه بزشق ونطاة قسملرينك تقسيمنى اشاغيده
اول باب قسمتده بيان ايلديك وعروة بن الزبير رضى الله عنهمادن مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم
زبير رضى الله عنهه اموال بنى النضيردن بعض اراضى عامره و بعض اراضى موانى اقطاع بيورديلر وامام زهرى
رحمه الله دن منقولدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم ابى بكر وعمر وسهيل وعبد الرحمن بن عوف رضى الله
عنهم جنابلرينه اموال بنى النضيردن بعض اراضى عامره يى اقطاع ايلديلر و بعض رواياتده اول اراضى غين معجمه ايله
اراضى غامره ايدى يعنى شول خرابه زار ايديكه اكا صو ايريشوب انتفاعى ممكن ايدى ديو وارد اولمشدر مؤلف الكتاب
امام محمد والاجناب ديركه آثار مذكوره يى استماع ايدنلر رسول الله صلى الله عليه وسلم بعد الاصابه تنفيل واول تنفيلى
تشريع ايلديلر ديو توهم ايدوب آنى بيلمزلر كه تنفيل مذكور انجق اموال مزبوره حق خالصلرى اولديغندن ايدى
اكر بو وهمه ذاهب اولنلر عمر بن الخطاب رضى الله عنه دن روايت اولنان حديثى تأمل ايلسه لر حقيقت حالى
فهم وتعقل ايدرلر ايدى زيرا حضرت عمر رضى الله عنه يا رسول الله غنائم بدرى تخميس ايلديككز كبى غنائم
بنى النضيرى دخى تخميس ايتمزميسز ديدكده بيورديلر كه الله تعالى مؤمنيندن بشقه خاصة بكا تمليك ايلديكى
نسنه يى مسلمينه تمليك ايلديكى نسنه كبى قيلمزم بعده ما افاء الله على رسوله من اهل القرى نظم جليلنى قرائت
بيورديلر وسعيد بن المسيب رضى الله تعالى عنهمادن مرويدر كه حكم انفالدن اكا سؤال ايتدكلرنده رسول الله عليه
السلامدن صكره تنفيل نفل بوقدر ديدى مرادى انجق بيان ايتديكمز معنادر كه جناب رسالتلرينه تخصيص اولنان
خاصهٔ خالصه بعد وفاته برفرد ايچون متصور دكلدر كه اول فرد دخى تنفيله قادر اوله وابن الحنفيه رضى الله عنه دن
مرويدر كه رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدرده عاص بن سعيدك سيفنى سعد بن ابى وقاص رضى الله عنهه
تنفيل ايلديلر لكن بو تنفيل برقاچ وجهله تأويل اولنور كه احتياجنه بناء خمسدن تنفيل ايتمشلردر ياخود
غنائم بدر قل الانفال لله والرسول آيتى مدلولنجه رأى عاليلرينه مفوض ايدى ياخود سيف مزبورى اولا
نفسلرى ايچون اصطفا بعده جناب سعده اعطا بيورديلر بو تنفيل شول حديث مروينك نظير ومثيليدر كه
رسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدرده سيف ذو الفقارى اصطفا بعده حضرت على رضى الله عنهه اعطا
ايلديلر وجناب على رضى الله عنه هميشه آنكله قتال ايدر ايدى وسيف مزبور منبه ابن الحجاج و بر روايتده نبيه
ابن الحجاجك سيفى ايدى بو بابده قول روافض بشقه دركه آنلر ذو الفقار حضرت على يه سمادن نازل اولدى
زعمنده لردر وقول مذكورلرى كذب وزور ومذهبلرى بو مقوله اكاذيبه مبنى اولديغى معلوم ومشهوردر وفقار فتح فا
ايله جمع الفقره ياخود مفرد بمعنى الفقره دركه عظم الظهر معناسنه در وسيف مذكور اسم ذو الفقار ايله
مشهور اولديغى عظام ظهر يكپاره اولميوب مبانلرى مفصول اولديغى مثللو بونك دخى بعض محلى مكسور ومفلول
اولديغندن ايدى ورسول الله صلى الله عليه وسلم يوم بدرده هركس اللرنده بولنان غنائمى رد وتسليم ايتملريله
امر ايلدكلرنده ابو اسيد الساعدى حضرتلرى ابن عائذ المخزوميك سيفنى كتوروب غنائمه القا ايتمشيدى
ورسول كريم عليه التحية والتسليم حضرتلرندن هرنه كه طلب اولنه البته آنى اعطا ايدرلر ايدى همان ارقم بن
ابى الارقم كلوب سيف مزبورى ياوب رسول الله عليه السلامدن آنى طلب ايلدكده اكا اعطا قيلديلر ديو امام
زهرينك روايت قيلديغى حديث جليل دخى سيفين سابقينده ذكر اولنان وجهله تأويل اولنور وسلمة بن الاكوع
رضى الله عنه دن مروى اولان حديث جميل دخى وجه مشروح اوزره حمل وتأويل اولنور سلمه ديمشدر كه
رسول الله عليه السلام اصحاب كرامله برسفرده ايكن مشركيندن برجاسوس كلوب آنلر ايله برابر اكل واختلاط
ايلدكدن صكره عودت ايتدكده رسول الله صلى الله عليه وسلم الحقوه فاقتلوه يعنى اكا ايريشوب قتل ايديكز ديو
فرمان ايلديلر وسلمه حضرتلرى شويله جست وچالاك ايديكه سرعتده فرسه سبقت ايدر ايدى همان
اول جاسوسه ادراك و زمام ناقه سين طوتوب قتل واهلاك ايلدى وناقه وسلبنى رسول الله عليه السلام
حضورلرينه كتوردكده اكا تنفيل بيورديلر كويا اول سلبى خمسدن اعتبار واحتياجنه بناء سلمه يه تنفيل وايثار
ايلديلر و بو مقوله اموره رأى امام مقبول ومشكوردر وعكرمه حضرتلرندن مرويدر ديمشدركه حصار
بنى قريظه ده ايكن يهوددن برنادان غلهٔ كيم مبارزه ايدر ديو عزم ميدان ايلدكده زبير بن العوام رضى الله عنه

وصاحب القاموس وذو الفقار
بالفتح سيف العاص بن منبه قتل
يوم بدر كافرا فصار الى النبى
عليه السلام ثم صار الى على
رضى الله عنه ديمشلردر لكن اختلاف
قولين اختلاف روايتيه مبنى اولمغله
توجيه اولنور *

اكاقيام واقتحام ايلدى اول حينده والده سى صفيه رضى الله عنها واحدى يارسول الله يعنى بردانه مدد
يارسول الله مبارزه يه اقدام ايتسون ديو استرحام ايتدكده رسول الله عليه السلام اللهم ايهما علا صاحبه
فتله يعنى يارب بوايكيدن قنقيسى آخر اوزره عالى وغالب اولورسه مغلوب ومعلو عليهى قتل ايلسون ديو دعا
ايلديلر فعلاه الزبير فقتله ونفله رسول الله عليه السلام سلبه يعنى همان حضرت زبير عالى وغالب اولوب
اول يهودى يى قتل ايدوب رسول الله عليه السلام سلبنى اكا اعطا بيورديلر وامام واقدى مغازيده ذكر ايلديكه
قصهٔ مذكوره بنى قريظه ده واقع اولديغى ديوزعم ايدنلر خطا ايلديلر بلكه اول وقعه انجق خيبرده واقعه
اولمشدر كه مبارزه وقتال انجق يوم خيبرده وقوع بولوب بنى قريظه دن برفردك مبارزه وقتالى مسموع اولمامشدر
وصفيه عمهٔ رسول الله صلى الله عليه وسلم حضرت زبيرك والده سى ايدى وغيرى ولدى اولمامغله مبارزه يه خروجنده
تأسف ايدوب واحدى يارسول الله ديمكله تلهف ايلدى ورسول جليل عليه التحية والتبجيل دخى دعاى
مذكورله تطييب خاطرندنصكره سلبنى دخى اوغلى حضرت زبيره تنفيل بيورديلر وبو تنفيل دخى بالاده ذكر
ايلديكمز سبيل اوزره دركه ابتدا اول سلبى خاصهٔ نفس نفيسلرى قيلوب بعده اكا اعطا وتنويل ايلمشلردر
وابن عمر رضى الله عنهما ديمشدر كه رسول الله عليه السلام جانب نجده بر سريه بعث ايدوب اغتنام ابل كثيره ايله عودت
ايلديلر وهر برينك سهمى اون ايكى بعيره واصل اولديغندن ماعدا برر بعير دخى تنفيله نائل اولديلر بونك تأويلى
اولدركه اول سريه مختاجين اولمريله خمسدن تنفيل اولنديلر ياخود جمله سى راجل يه فارس اولمقده متساوى
ومتجانس اولدقلرندن تنفيل ناميله هر برينه برر بعير انعام واولوجهله تنشيط واكرام اولنديلر وبومقوله تنفيل
معناى تقسيمده اولمغله بعد الاغتنام دخى عندمزده جوازى تسليم اولنمشدر وبعد الاغتنام تجويز قيلنميان انجق
بعض جيوشى تنفيل ايله تخصيص وتمييزدر وقول مذكور مذهب اهل عراق وحجاز اولوب علماء شام بعد الاغتنام
دخى سالك مسلك جواز اولمشلردر بناء عليه بر امير عدالت نهاد مقتضاى نظر واجتهادى اوزره بعد الاغتنام
وقبل الاقتسام عسكردن اهل كفايت ومرتكب مشقت اولان بعض صاحب شجاعته غنيمتدن تنفيل ايدوب صكره
حكم مذكورآنى تجويز ايتمين امير آخره رفع اولنسه كركدر كه امضا وتكميل ايليوب رد وتعطيل ايليه زيرا امير اول
فصل مختلف فيهى اجتهاديله امضا ايلمشدر ومجتهداتده قضاء قاضى نافذ وماضيدر مثلا غائب اوزره بينه ايله حكم
ايلسه مسئلهٔ مجتهد فيها اولمغله حكمى نافذ اولور وبو مدعايه دليل ابن عمر رضى الله عنهمادن نقل اولنان
اثر جليلدر ديمشدر كه بر دهقانله مبارزه ايدوب قتل ايتديكمده امير جيشمز سلبنى بكا تنفيل ايلمشيدى وحضرت عمر
رضى الله عنه بالاده روايت ايلديكمز لانفل بعد الغنيمة قولى اوزره بعد الاغتنام تنفيلى تجويز ايتميوب وكندى
امير جيش اولسه بويله تنفيل ايتميه جكى ظاهر ايدى لكن امير آخر تنفيل وامضا ايتمش اولمغله اولدخى آننا
ويكانه نزد عدالتنده يكانه ايكن ينه حكم مزبورى تنفيذ واجرا ايلمشدر وشبر بن علقمه دن مرويدر ديمشدر كه
اعاجمدن برى ايله مبارزه وقتل ايتديكمده امير جيش سعد بن ابى وقاص رضى الله عنه سلبنى بكا تنفيل ايتمشيدى
صكره حكم مذكور حضرت عمر رضى الله عنهه رفع اولنوب اول دخى تنفيذ ايلمشدر واكر امير عسكر جميع عسكره
ما اصبتم فهو لكم نفلا بالسوية بعد الخمس قوليله خطاب والديغيكمز غنيمت بعد الخمس على السوية اقتسام
اوزره مجموعيكزك اولسون مضمونى اشراب ايلسه تنفيل مزبور جائز كوريلمز زيرا تنفيلدن مقصود تحريض
قتال اولوب اولدخى انجق تخصيص بعض شجعان ايله استحصال اولنور اما تنفيل عامده تفويت مرامدن
بشقه رسول الله عليه السلام حضرتلرينك واجب قيلدقلرى سهامى ابطال وفارسك راجل اوزره تفضيلنى
ترك واهمال واردر كه بونلرى تجويزه مجال يوقدر كذلك صورت مفروضه ده اخراج خمسله تقييد كلام ايتميوب
همان ما اصبتم فلكم ديمكله تنفيل عام ايلسه بوهيچ جائز اولماز زيرا بونده الله تعالينك غنائمده ايجاب ايلديكى
خمسى دخى ابطال واردر وامام مكحولدن مرويدر كه ديمشدر لا يصلح للامام ان ينفل كل شئ الا الخمس لانه
حق على قوى المسلمين ان يرد على ضعيفهم معناسى ديمكدر كه امام ايچون هر كيم غنائمدن برنسنه آلورسه
بعد الخمس آنك اولسون ديمك جائز كوريلمز زيرا بو وجه اوزره تنفيل حق ضعفاء مسلمينى ابطال وتعطيلدر
حتى روايت اولنديكه بركسنه على وجه الاستعجاب يارسول الله برمرد بهادر سيف شجاعتيله حامى عساكر اولوب
شخص آخر دخى حمل سلاحه غير قادر ايكن قسمت غنيمتده تسويه اولنورلرمى ديو استجواب ايتدكده وهل
تنصرون وترزقون الا بضعفائكم يعنى انجق ضعفاكز بركاتيله منصور ومرزوق اولورسز ديو جواب ويرديلر
مؤلف همام سلمه الله تعالى فى دار السلام ديركه حكم تنفيل ذهب وفضه وسائر اموالده اجرا وتكميل اولنور مثلا امام

من قتل قتيلا فله سلبه ديديكدن صكره برمسلم بركافرى قتل واهلاك ايدوب يانده دراهم ودنانير وحليهٔ سيف
والتون بلهزك والتون كوپه والتون وكومش قوشاق بولنسه جمله سنى استملاك ايدر اما علماء شام حكم تنفيل
انجق امتعه ده جارى واعيان اموالده غير سارى اولوب ذهب وفضه دخى عين مال اولمغله آنلرده حكم غنيمت متقرر
وحكم تنفيل متعذردر ديوب بومسئله يى غانميندن هر فردك احتياجى مقدارى غنائمدن اباحت تناوله قياس
واباحت مزبوره طعام وعلفده ثابت وذهب وفضه ده منتفيدر كه بعض محتاجين غنيمتدن طعام نفسنى اشترا
ايچون اخذ دراهم ايلمك جائز كلدر ديو تأسيس اساس ايلديلر لكن آنلره جواب اولدركه تنفيل امام انجق مجاهد
نسام قتال عدوده جانى القاء خطره تحريض ايچون التزام اولنمشدر وبو معناده جميع اموال على سوا بلكه ذهب
وفضه دخى اولادركه انسان انجق عندنده اعز اولان اشيا مقابله سنده ارتكاب مخاطره برله مقاتله ايدر ونفايس
اموالدن حرماننه اطلاع ايتدكده البته مخاطره دن امتناع ايلر وقريبا بيان ايلديك كه سلب اسم ما يسلب در
وحربى يى قتل ايلين يانده هر نه سى وار ايسه آنى استلاب واطلاق لفظ سلب ايله اكا استحقاق اكتساب
ايتمش اولور بعده مؤلف باريك خيال بومدعاسنه براء بن مالك رضى الله عنه مرزبان الزأره نام كافر بنامى قتلى
قصه سنده واقع اولان حديث عمر رضى الله تعالى عنه ايله استدلال ومرزبان مزبورك اوزرنده مجوهر برمنطقهٔ ذهب
وار ايدى اوتوز بيك درهمه تقويم واكا تنفيل وتسليم اولندى ديو كشف مقال ايلدى لكن جناب مؤلف
باب متقدمده فرق بيك درهمه بالغ اولدى ديو تنصيص ايتمشيكن بو بابده اوتوز بيك ديوب مبلغ مزبوردن
تنقيص ايلدى كركدركه اوتوز بيك قيمت منطقه وقرق بيك قيمت مجموع سلبدر ديو تأويل ياخود روايت
سابقه وهم راوى وبو روايت صحيح وقويدر ديو جرح وتعديل اولنه ومؤلف در يادرايت بو حديثده انس بن
مالك رضى الله عنه دن سلب مرقومك اللى بيك درهم خمسنى حضرت عمر رضى الله عنه جانبنه بعث ايلديك قولنى نقل
وروايت ايلدى بو بيانله قيمت سلب اوتوز بيك ايدوكى نمايان اولدى وبزدخى باب متقدمده روايت ايلديك كه
رسول الله عليه السلام يوم بدرده سيف ابى جهلى اوزرنده فضه وار ايكن ابن مسعود رضى الله عنهه تنفيل
وانعام بيورديلر بو روايت ذهب وفضه ده جواز تنفيله دلالت ايدر وامام مكحولدن منقولدر كه لاسلب الا لمن اسر
علجا او قتله ولا يكون السلب فى يوم هزيمة او فتح ويصلح فى السلب السلاح والثياب والمنطقة والدابة وما كان
مع العلج بعد هذا فلا سلب فيه ولا سلب فى السلعة ديمشدر اما لا سلب الا لمن اسر علجا او قتله يعنى اعطاء سلب
مشروع دكلدر مكر ضخام كفاردن برينى اسير ياخود قتل وتدمير ايلين غازى دلير ايچون اوله قولى ديديكى
منوال اوزره صحيح المآلدر زيرا اسر وقتل ايتميلره تنفيل اسلاب امام ايچون صواب اوله مزكه تنفيل انجق كفايت
ومشقت اعتباريله اولمغله انجق قتل واسر ايله بديدار اولور اما لا سلب فى يوم هزيمة او فتح قولندن اكرچه
مرادى يوم فتح وهزيمتده قتل واسر اولنان كفارك تنفيل اسلابى امام ايچون تجويز واستصواب اولنماز ديمكدر
لكن بو قولك صدق مضمونى امامك من قتل او اسر قبل الهزيمة او الفتح فله سلبه ديمكله تقييدينه مرهوندر
وامامك بو تقييدى نظر عامهٔ مسلمينى دخى مفيددر كه قتل دوشمن منهزمده مزيد كفايت ومشقته محتاج اولنماز
وبعد الفتح قتل دوشمن مغلوب دخى بويله در بو صورتلرده قتل واسر ايدنلره تخصيص اسلاب حرمان سائر غانمينى
ايجاب ايلر بويله ايكن امام براى مصلحت على وجه الاطلاق من قتل قتيلا او اسر اسيرا فهو له ديمكله تحريك
اشواق ايتمش اولسه شرط امام حال هزيمت وفتحده وغيريده واجب الاتمامدر زيرا بو لفظى عام اولمغله ضميرنده
تخصيص اولسه دخى مجرد نيتله تخصيص عام ثابت اولمايوب عمومى اوزره اجراسى ايجاب والزام اولنور كورمزميسنكه
مسلمين يوم بدرده اسيرلرينك اكثرينى بلكه مجموعنى بعد الهزيمة اسير ايتمشلر ايكن ينه رسول الله صلى الله عليه وسلم
هر برينك اسيرلرين يدلرينه تسليم وفداى اسيرنى اكا اخذ ايتدرمشلردر اما يصلح من السلب السلاح والثياب
والمنطقة والدابة فما كان مع العلج بعد هذا فلا سلب فيه قولى ديديكى وجه اوزره صحيح وموجهدر مرادى اولدركه
اول نسنه كه علج مزبورك كندو اوزرنده وآنكله قتال ايلديكى فرسنك اوزرنده بولنمايوب كيرو معسكرلرنده ابقا
ايلديكى اموالى سلبندن عد اولنماز زيرا سلب بمعنى ما يستلب منه اولمغله انجق اوزرنده حاضر اولوب قتلندن
صكره اخذينه مانع آخر بولنميان نسنه يه متناولدر وبو معنى معسكرلرنده ابقا ايلديكى اموالنده غير موجوددر كه
قاتل مجرد قتل علج ايله آنى اخذه قادر اولميوب سائر كفار البته مانع اولورلر كذلك علج مقتولك يانده فرسندن بشقه
مثلا بر بغله سى اوزرنده امتعه سى اولسه اولدخى سلبندن عد اولنماز وامام مكحولك ولا سلب فى السلعة قولندن مرادى
ماقبلنى تأكيد اولمق مأمولدر زيرا سلعه متاع تجارت معناسنه اولوب علج مسفوردخى بغلهٔ مذكوره يى مصلحت قتالده

اكا محتاج اولديغندن كتورمش اولمامغله تجارتيچون جلب اولنمش سلعه منزله سنده اولور لكن ظاهر حال اولدركه لاسلب فى السلعة قولنده سلعه دن مرادى ذهب وفضه كبى عين مالدر وقول مذكور مذهب اهل شامدركه بزلر آنى اخذ والتزام ايتمزز بلكه بزم عنديمزده معيتنده هرنه سى وار ايسه سلبندن اعتبار وقاتلنه تسليم ايتمكه ابتدار اولنور والله اعلم وبالله التوفيق

باب النفل فى دار الحرب * يعنى دار الحربده جواز تنفيل ايچون مقام تفصيلدر مؤلف والاجناب امام رحمت اكتساب ديركه هر اميركه ارض حربده برسريه ياخود جيش كبير اوزره سرعسكر اوله اصحابنه قبل الاغتنام تنفيلى معتبردر وتنفيل تحريض قتاله مؤدى اولمغله تدبير حربدن عداولنوب تدبير حرب دخى عهدهٔ اميره تفويض وتحويل اولنديغندن اول امير بو بابده منزلهٔ امام المسلمينه تنزيل اولنور كورمزميسنكه اصحابنه قتاله دائر برشئله امر ايلسه طاعت امام كبى اكا دخى اطاعت واجبدر امر تنفيلده دخى بويله در واكر امير شام ارض حربه بعث جيوش واوزرلرينه برذاتى تأمير وامر تنفيلده ترخيص ونهى ايتميه رك آنلرى تسيير ايلدكده اول اميرحين حاجتده تنفيلى مناسب كورسه تحت رايه سنده بولنانلرك بعضيسى رضا ويرمزلرسه ده ينه تجويز وامضا اولنور زيرا امير عسكرينه متابعتله مأمور اولميوب انجق عسكر رأى اميره عدم مخالفتله مجبور اولمشلردر وهم امير ولى قتال اولمغله مدار تحريض اولان نسنه دخى تحت ولايتنده ادخال اولنور اما بعث ايلين امير كبير آنى تنفيلدن نهى وتحذير ايلمش ايسه آنك تنفيلى بروجهله تنفيذ وتقرير اولنمماز زيرا آنك مدار امارتى امير كبيرك تقليديدر وتقليد امارت تقليد قضا كبى قابل تخصيص ايدوكى تحقيق وتنصيص اولنمشدر وهم قبل النهى تنفيلى وجه مشروح اوزره بطريق الدلالة تصحيح ايتمشيديك شمدى خلافنه نهيله تنصيص اولنمغله اعتبار دلالت ساقط اولور بوصورتده جميع عسكرى تنفيله رضا ويرلرسه بعدرفع الخمس نصيبلرندن تنفيذ وامضا اولنور زيرا عسكرك نفسلرى اوزره ولايتلرى دركار اولمغله رضالرى كندو حقلرنده اعمال وحق غيراولان خمس بابنده ابطال اولنور واكر عسكرينك بعضيسى راضى وبعضيسى مانع اولورلر ايسه انجق بعدالخمس راضى اولنلرك حصه لرندن تنفيل ايدرز يرا آنلرك ولايتلرى كندو حصه لرى اوزره مقصور وحصص آخرينه دن مهجوردر مؤلف كريم عامله الله بالتكريم ديركه ولوان اميرالمصيصة بعث سرية لم يكن له ان ينفل بعضهم على بعض شارح الكتاب سامحه الله فى يوم الحساب ديركه مراد مؤلف اولدركه مثلا امير بلدهٔ مصيصه دارالحربه برسريه بعث ايلسه آنلره ظفر بولدقلرى غنائمى تنفيل ايتمك جائز اولماز لكن امام المسلمين جيشله دارالحربه داخل اولوب ايچلرندن برسريه يى برجانبه تسبيل وغنائملرينى اول سريه يه تنفيل ايلسه بو جائزدر فرقى اولدركه مصيصه دن بعث اولنان سريه قبل تنفيل الامام غنائملرينى انجق كندولر اخذ واقتسام ايدرلر واهل مصيصه آنلره قطعا شريك اوله مزلر زيرا مصيصه داراسلامدندر وداراسلامده متوطن اولنلر جيشه غنيمتلرنده مشارك اوله مزلر بوجهتله تنفيل مذكورده ابطال خمسدن غيرى ثمره يوقدر اما اول سريه كه دارالحربده عسكردن بعث وافراز اولنه آنلرك غنائمنده جميع عسكر مشارك اولمغله قبل تنفيل الامام آنلر غنائمله اختصاص وامتيازايده مزلر آنلره على وجه التحريض والتخصيص تنفيل اولنسه جائزدر وفرق آخر اولدركه امام ايچون برنسنه يى برفرده تنفيل ايلمك قابل اوله مز مكر اول فردك مبتلى اوله جغى بربلايه مقابل اوله وابتلاء مرقوم داراسلامدن بعث اولنان سريه ده حاصل اولميوب انجق دارالحربده جيشدن افراز وبعث اولنان سريه ده حاصل اولور زيرا عسكر باجمعهم دارالحربه قتال ايچون داخل اولمشلر ايكن ايچلرندن برسريه عين اعدايه تقدم ايله افراز اولندقده اول سريه نك ابتلاسى اظهار وابراز اولنمغله بوبابده تنفيللرى صحيح وسالم ومقاتل ايچون تنفيل سلب مقامنه قائم اولور كورمزميسنكه بر علج جسور صف كفاردن دعوت مبارزه ايله ظهور ايلدكده امير من برزاليه فقتله فله سلبه ديسه تنفيلى صحيح اولور زيرا اكا مبارز اولان مرد همساز مزيد بلا ومحنتى ابراز ايتمش اولور كذلك مسلمين برحصنى محاصره ايدوب عسكر هجوم واقدامدن احجام ايلدكده اميرلرى من تقدم الى القتال اوالى الباب اوالى حفر الحصن اى الخندق فله كذا ديسه بوتنفيلك دخى صحتى مالاكلامدر زيرا بونده تحريض شجعان ونفع اسلاميان نمايانددر واول امره اقدام ايلين بهادر قبل الخمس والقسمة غنائمدن وعد وتسميه اولنان نسنه يى اخذه قادر اولور اما سريهٔ مصيصه صورتى كبى منفعت مسلمينى متضمن دكل ايسه آنده خمسى ابطال وفارسك راجل اوزره تفضيلنى اهمالدن غيرى ثمره اولمامغله عدم صحتى متبيندر واكر امير دارالحربده برين يمينه وبرين يساره ايكى سريه تسيير وغنائملرندن برسريه يه بعدالخمس ثلثنى وسريهٔ اخرايه ربعنى تنفيل وتبشير ايلسه جائزدر زيرا تنفيل انجق ترغيب خروج ايچوندر وكاه

مطلب اطاعة الامام والامير

مطلب الامارة تقبل التخصيص كالقضاء

المصيصة كسفينة القصعة وبلد بالشام ولا تشدد كذا فى القاموس *

طريقلرينك قرب وبعد وسهولت وصعوبت وامن وخوف جهتلريله اختلافى وكاه بعث اولندقلرى قومك قوت ومنعه ايله تفاوت اوصافى حسبيله خروجلرى مختلف اولمغله ناظر مسلمين اولان اميرلرى دخى تنفيلده بربرينه متخالف ايتمك جائزدر بوصورتده هرسريه غنائمله كلسه لر آنلره تسميه اولنان نفللرى بعد الخمس على السويه تنفيل اولنوب بونده فارس راجل اوزره تفضيل اولنماز زيرا استحقاقلرى تسميه ايله اولوب غنيمت مثللو كفايت ومشقت اعتباريله دكلدر وبومسئله ميراثده ذكورى اناث اوزره تفضيل ووصيتده تسميهٔ موصى اوزره ذكور واناثى تسويه منزله سنده در وتنفيللرندن صكره باقى قالان غنائملرى ايكى سريه اصحابيله تمام جيش ميانلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور زيرا اول غنائمى داراسلامه احرازده جمله سى مشتركلردر صورت مفروضه ده سريهٔ ربع ايچنده بعث اولنانلردن بريسى سريهٔ ثلث ايله كيدوب غنائمله عود ايلسه لر مقتضاى قياس اول شخصك نفلدن بالكليه حرمان ويأسيدر زيرا استحقاق نفل انجق تسميه ايله ايكن امير اول شخص ايچون سريهٔ ثلثده برنسنه تسميه ايتميوب وتسميه ايلديكى سريهٔ ربعله خروج ايتمكله عسكر ايله كيروقالمش ياخود بقيهٔ عسكردن ايكن بلاامر سريهٔ ثلث ايله كتمش شخصه قياس اولنوب شخص مزبور مستحق نفل اولمديغى مثللو بودخى اوله مز ومؤلف والاشان بومحلده طريق استحسانى بيان ايتمشدر انجق بعض مشايخمز ديديكه شخص مرقوم على وجه الاستحسان سريهٔ ثلث ايله نفللرنده همعنان قيلنور زيرا امامك آنلره ثلثى تسميه سى اشخاصلرى اعتباريله اولميوب بلكه ارسال اولندقلرى محله تحريض ابتدار ايچوندركه بوشخصك حقنده دخى متحقق وبديداردر لكن اصحى اولدركه استحسانك وجه احسنى واردركه مؤلف الهام سمير بوبابك اواخرنده تفسير ايتمشدر بز دخى محلنده تقرير ايده رز واكر امير من شاء فليخرج فى هذه السرية ومن شاء فى هذه قوليله بين السريتين عسكرى تخيير ايتمش ايسه هر برسريه ده خارج اولان اذن امير ايله كتمش اولمغله نفللرنده مندرج اولور وبومسئله دن مسئلهٔ متقدمه ده بعض مشايخك ذكر ايلديكى وجه استحسانك ضعفى نمايان اولور كه وجه مذكورده امامك هرقومى برجانبه تعيين ايتديكى صورتله رأى عسكره تفويض ايلديكى صورت مياننده فرق فارق وار ايكن وجه مذكورده تسويه ايلمشلردر واكر برسريه يى تسيير واوزرلرينه برذاتى تأمير وبعدالخمس ثلث غنيمتلرين تنفيله آنلرى تبشير ايلسه بعده امير سريه فتح حصن ياخود مبارزه ايچون سريه سندن بعضيلرينه طرف امامدن مأذون دكل ايكن بشقه تنفيل ايلسه بو تنفيل انجق اول سريه يه نفللرندن وبعدالنفل سهام غنيمتلرندن اصابت ايلين حصه لرندن نافذ اولوب اول غنيمتدن عسكره اصابت ايلين سهامدن نافذ اولماز زيرا اميرلرى انجق امير سريه اولوب عسكر كبير حقنده اصحاب سريه نك احد الاحادى منزله سنده اولمغله عسكر حقنده تنفيلى غير نافذدر اما سريه سى حقنده امير عسكر منزله سنده اولمغله آنلرك نفل وسهاملرى حقنده تنفيلى معتبردر واكر برسريه دارالحربده معسكردن برمرحله بعيد اولدقده ايچلرندن بريسى مفقود ونابديد اولسه اهل سريه ايچلرندن بعضيلرينى اول مفقوده انتظار ايچون اول محلده ترك وباقيلرى ذهاب وبعض غنائمله اول محله عود واياب ايلدكلرنده شخص مفقود دخى موجود اولسه جمله سى نفللرنده شريك اولورلر زيرا معسكردن جمله سى برابرجه مفارقت وينه غنيمتلرين معسكر ايله احرازده مرافقت ايتملريله نفلده دخى مشاركت ايدوب شول عسكر حكمنده اولورلر كه بعضيلرى قتاله مباشرت وبعضيلرى دخى وراءلرنده آنلره پناه اولمق اوزره اقامت ايلديكه سى اولدوركه سريهٔ مرقومه نك استحقاق نفل خصوصنده غنائملرين معسكر ايله احرازلرى استحقاق سهم خصوصنده داراسلامه احرازى منزله سنده اولمغله حالت مزبوره دارالحربده بعض عسكره واقع اولوب غنائملرين داراسلامه احرازده جمله سى مجتمع اولسه لر جمله سى اول غنيمتده شريك اولدقلرى مثللو صورت مفروضه ده دخى تشريك اولنورلر وصورت مذكوره ده اول مفقود بعض غنائمه ظفر بولوب اكا انتظار ايله قالانلر دخى بشقه غنائمه مظفر وسريه دخى غنائم سائره ايله كام آور اولوب معسكره وصولدن اقدم مجتمع اولسه لر غنائملرين معسكر ايله احرازده برابر بولنملريله قطعا تفرق ايتمشلر منزلنه تنزيل ومجموع غنائملرنده على السويه تنفيل اولنورلر اما معسكره هرفرقه بشقه بشقه واصل اولورسه هرفرقه يالكز كندو غنائمندن تنفيله نائل اولور زيرا امامك ثلثى آنلر ايچون تنفيلى هرفرقه يه شامل وهرفرقه دخى معسكر ايله احرازده منفرد ومستقل اولمشدر وعلى كلا التقديرين بعدالنفل باقيسى ينه اول سريه ايله عسكر كبير بينلرنده سهام غنيمت اوزره تقسيم اولنور واكر سريهٔ مذكوره ابتداء امرده معسكردن بعيد اولدقده نصكره ايكى سريه يه مفترق وبربرينه اعانته قادر اولميه جق مرتبه ده متفرق اولوب صكره هربرى غنائمه واصل ياخود برى واصل وبرى بيحاصل اولدقده ينه معسكره وصوللرندن اقدم بربرينه

متواصل اولسه‌لر جمله سی حين اغتنامده مجتمعين منزلنه تنزيل واول غنائمك مجموعندن على السويه تنفيل اولنورلر
اما معسكره بشقه بشقه واصل اولسه‌لر هر فرقه كندو غنائملری وار ايسه انجق اندن تنفيله نائل اولورلر كذلك قرب
معسكره دكين متفرق كلوب اهل معسكر آنلری كوروب وقتال اولنسه‌لر نصرتلرينه قادر اوله‌جقلری مرتبه محل قريبده
اجتماع ايلسه‌لر نفس معسكرده اجتماعلری منزلنه تنزيل اولنوب هر بری اخرك غنائمندن تنفيل اولنمازلر زيرا
معسكر ايله حاصل اولان احراز غنائم قرب معسكر ايله دخی حاصل اولمغله قربی جوفی حكمنده داخل وهر بری
اول قربه متفرقا واصل اولمشدر واكر سريهٔ مرقومه بعد بعدهم عن العسكر بعض غنائمه ظفر بولوب معسكره
رجوعه قادر اولمامغله اهل عسكر ايله جمع اولمقسزين محل آخردن دار اسلامه خروج ايلسه‌لر جميع غنائملری
بعد التخميس سهام غنيمت اوزره آنلره تقسيم وتمليك اولنوب اهل عسكر تشريك اولنمازلر زيرا سبب تأكد
حق اولان دار اسلامه احرازده اهل سريه تفرد وامتياز ايلمشلردر بو صورتده اهل سريه برای مصلحت بزره
اولا على السويه نفللريمزی تسليم بعده باقيسنی سهام غنيمت اوزره تقسيم ايديكز ديو نزاعه قيام ايدرلرسه
مساعده يه اقدام اولنماز زيرا آنلر ارض اسلامدن دخول ايلين سريه منزلنده اولملريله مجموع غنيمتلری كندولره
ايصال واولوجهله تنفيللری ابطال اولنمشدر واكر امام المسلمين دار اسلامدن بر سريه بعث وتعيين ايدوب مجموع
سريه يه بعد الخمس يه قبل الخمس ثلث غنيمتلرين تنفيل ايلسه بو تنفيلی باطلدر زيرا تنفيلله بعض سريه يی
تخصيص ايتمديكندن بشقه بونده برصورتده تفضيل فارسی وبرصورتده خمسله تفضيل فارسی ابطال واردركه
جائز دكلدر اما دار الحربده عسكره ملاقی اولان سريه بشقه‌دركه جيش كبير غنيمتلرنده شريك اولمغله آنلر ايچون
تنفيلده معنای تخصيص واردركه بو جائزدر واكر سريه هنوز اهل عسكر آنلره قريب ولدى الحاجة امدادلرينه
قادر اولدقلری محلده ايكن بعض غنائم اكتساب ومعسكره كلمدين دار اسلامه عود واياب ايلسه‌لر اهل معسكر
وقت اغتناملرنده انلره پناه اولمغله اغتنامده حكما شريك اولدقلرندن غنائملرنده دخی تشريك اولنورلر اما مسئلهٔ
سابقه بويله دكلدر واهل عسكر تشريك اولنمغله اصحاب سريه غنائمله عسكره رجوع ايتمش منزلنده
اولدقلرندن نفللری آنلر ايچون افراز وتمليك اولنور ومسئلهٔ مذكوره بر جيش غانمينه بعد الاغتنام لاحق اولان
امداد مسئله سنك نظيريدركه آنلر دخی غنائمده شريكلردر اما لاحق اولمدقلرندن فضله دار الحربده قريب
دخی اوله مبوب جيش غانمين دار اسلامه چيقسه‌لر امداد ايچون شركت غنائم يوقدر واكر لدى الحاجة اعانت
ايده‌جك مرتبه‌ده قريب اولدقدنصكره جيش غانمين قبل الاجتماع چيقرلر ايسه شركتلری واردر زيرا دار الحربده
بو رتبه‌ده قريب اولملريله حكما لحوق واختلاط ايتمشلر اولوب احراز غنيمت فوت جميع جماعتله حاصل اولمش
اولور واكر دار الحربده معسكردن بعث اولنان سريه نك اميری سريه سندن بعضيلره نزد بانله صعود حصن
ايچون تنفيل وآنلر دخی فتحله خدمتلرين تكميل ايلسه‌لر بو تنفيلی معتبر ايكن بيان مشروح اوزره انجق
حصهٔ سريه ده مقرردر اما معسكره عودت ايتمدين همان خروج دار اسلامه فائز اولورلر ايسه تنفيل اميرلری مجموع
غنائملرنده جائز اولور زيرا اهل عسكرك اشتراكی اولميوب غنائملری حق مخصوصلريدر لكن آنلر ايچون
امير عسكرك تنفيلی باطل اولور زيرا اهل عسكرك شركتلری ساقط اولمغله غرض تنفيل فوت اولمشدر سؤال
اولنورسه كه سريهٔ مزبوره معسكره رجوع ايتسه‌لر دخی تنفيل اميرلری مجموع غنائملرنده نافذ اولمق
لازم ايدی زيرا عدم رجوعلرنده مجموع غنائملری حق مخصوصلری اولوب شركت عسكر انجق رجوعلری
سببيله ثابت ايكن تنفيل اميرلری اول سبب اوزره متقدم اولمغله رجوع متأخر حق ثابت متقدملرينی ابطاله بادی
اوله مز جواب اولدركه سبب شركت عسكر رجوعلری دكلدر بلكه سبب اول عسكر سريه يه رد ء وپناه
منزله‌سنده وحكما برابر مثابه سنده اولملريدركه بو جهتله حق شركتلری عن اصل ثابتدر لكن بو سببك سببيتی انجق
رجوعلريله ظاهر اولور رجوعلری مظهر سببدر يوقسه نفس سبب اولسه بعد الرجوع دخی مجموع عساكر
بر قتال جديده ملاقی اولوب اول غنائمی حفظ ايچون قتاله اتفاق ايتمدكجه شركته كسب استحقاق ايده مزلر ايدی
وسببيت رجوع انجق بو شرطله مشروعدر زيرا تجار ياخود دار الحربده اسلامه كلنلر ياخود اسير اولنلر كلوب
جيش مسلمينه بعد الاغتنام التحاق ايلسه‌لر مجددا وجه مشروح اوزره قتال ايتمدكجه شركته كسب استحقاق
ايده مزلر ومانحن فيه‌ده مجرد رجوعله كسب استحقاقلرندن معلومدركه آنك طريقی ذكر ايلديكمز تحقيقدر
بو تقدير اوزره امام الاسلام بر سريه يی دار اسلامدن تسبيل وثلث غنيمتلرين آنلره تنفيل قيلوب سزلر فلان
موضعه تسابق ايديكز بز دخی سزه تلاحق ايده‌رز ديو تسبيل ايتدكده سريه كيدوب نائل غنائم اولدقلرندنصكره

عسكر دخی تعقيبا قبلرينه عازم اولسه نظر اولنور اكر دار الحربده ايكی عسكر جمع اولورلر ايسه سريه نفللرينی
اخذ ايدرلر واكر عسكر بشقه يولدن كيدوب مجتمع اوله‌مزلرسه ياخود رأی امام بعث عسكری معقول كورمبوب
نكول ايدرسه جميع غنائملری سريه يه تخصيص وتنفيللری ابطال اولنور اما دار الحربده ملاقاتلرنده غنائملری
سريه ايله عسكر بينلرنده مشترك اولمغله غرض تنفيل اولان تخصيص وتحريض حاصل وسريه نفله مستحق
وواصل اولور لكن قول مذكور بزم مذهب منصوريمزدر اما علماء شام دار اسلامدن بعث اولنان سريه ايچون
بطلان تنفيلی التزام واولبابده بر اثر وارد بنيله حكم مزبوری تقويت واحكام ايدرلر واول اثر جليل بزم عنديمزده
سريه ايله جيشك دار الحربده عدم اجتماعلری صورتنده دردیو تأويل اولنوركه آنده غرض تنفيلی اهمال
وخمسله تفضيل فارسی ابطال واردر حتی امام اهل سريه يه غنائمكزده خمس يوقدر وفارس وراجللريكز
سهمده برابردر ديمش اولسه بو قولی نافذ اولماز كذلك هر تنفيل كه مقصود اصليدن نهی ونتيجه سی همان بونلره
منتهی اوله اولدخی غير نافذدر سؤال اولنورسه كه اميرك من قتل قتيلا فله سلبه قولنده خمس اسلابی ابطال
دركار ايكن تنفيذينه نيجه ابتدار اولندی جواب اولدركه آنده غرض تنفيل تحريض مقاتل وانجق اسلابدن ابطال
شركت عسكر ايله تخصيص قاتلدر بعده حق ارباب خمس اولان خمس اسلابی ابطال بالتبع ثابت اولور
وقصدا ثبوتی مشروع اولميان بعض احكامك تبعا ثبوتی مشروع اولور مثلا حق شربی وطريق منزلی
مستقلا بيع ايتمك ومنقولی مستقلا وقف ايتمك غير جائز ايكن عقاری بيع ووقفه تبعا جائز اولورلر توضيحی اولدركه
امام اسلام بلاد حربدن بر بلده يی فتحله بكام اولدقده اول بلده يی ارض خراج قيلوب خمسی وسهام غانمينی
بالتبع ابطال ايلسه جائزدر اما اخماس اربعه سنی غانمينه تقسيم وحصهٔ خمسی مصارف خمسدن اولميان مقاتلهٔ
اغنيا ايچون ارض خراج اولمق اوزره تعيين وتنظيم ايلسه جائز دكلدر زيرا اكرچه منافع ايكی صورتده دخی مقاتله يه
راجعدر لكن بونده انجق قصدا ابطال خمس واردركه غير جائزدر وصورت اولاده بالاصالة غنيمتدن حق غانمينی
لمصلحة ابطاله تبعا ابطال خمس واردركه جائزدر واكر امام ارض اسلامدن بر سريه بعث وتسبيل وآنلره من قتل
منكم قتيلا فله سلبه ومن اصاب منكم شيئا فهو له دون من بقی من اصحابه ديمكله اسلابی ايچلرندن يالكز قاتله
ومغانمی ينه ايچلرندن مصيب مقاتله تنفيل ايلسه بونده قاتل ومصيب نفللريله متمايز اولملريله معنای تخصيص وغرض
تحريض وتحريص موجود اولديغندن جائزدر اما مجموعنه تنفيل ثلث صورتی بشقه‌دركه آنده هم ابطال فضيلت
فارس موجود وهم غانميندن برفردك حقنی وجه مشروع اوزره اسقاطله تخصيص بعض مفقوددر واكر امام
ارض اسلامدن بر ياخود ايكی شخصی قتال ايچون ارسال وآنلر دخی بعض غنائم استحصال ايلسه‌لر اغتناملری
وجه اعزاز دين اوزره اولمغله غنيمتلری تخميس اولنور زيرا خروجلری اذن امامله اولمغله قوت امامله مستظهرين
اولمشلردر حتی لدى الاقتضا امام اوزره امدادلری واجبدر اما بلا اذن خارج اولان متلصصينك غنائمی بويله دكلدر
واكر امام ذكر اولنان برايكی شخصه ما اصبتم فهو لكم على سهامكم ولا خمس فيه ديمكله خمسی ابطال وجميع
غنائملرينی سهام غنيمت اوزره آنلره ايصال ايلسه جائزدر اما سريه يه اهل منعه اولسه‌لر بو صورت غير جائزدر فرقی
اولدركه منعه سی اولميانلرك غنائمنده وجوب خمس انجق اذن امامه اعتباريله‌در وامام كندو قوليله واجب
اولان حقی ابطاله قادردر لكن اهل منعه نك غنائمنده وجوب خمس اذن امامله اولمامشدر حتی بلا اذن قصد غارتله
خروج ايلسه‌لر ينه تخميس اولنور زيرا اهل منعه اولملريله بلا اذن كيتسه‌لر دخی قتاللری موجب اعزاز دين اولور
بو جهتله ارباب خمسك حق ثابتنی امام اسقاط ايده مز نكته سی اولدركه مسئلهٔ سابقه‌ده امام لاخمس عليكم
ديمكله لدى الحاجة امدادلری مرادی اولمديغنی بيان وايراد ايتمش كبی اولمغله اول برايكی شخص سلك متلصصينه
منتظم وغنائملرنده موجب وجوب خمس اولان استظهار قوت امام منعدم اولمشدر وبو مسئله‌ده سبب وجوب
خمس مجرد قول امامله منعدم اولمامشدركه بونده سبب انجق قوت ومنعه‌لريدر واول سبب امامك ابطلت الخمس
عنكم قولندنصكره دخی باقيدر واكر امام دار الحربده بر سريه يه تسيير وبعد الخمس تنفيل ديعله تبشير ايلسه
جائزدر اكرچه قياس سابقه نظر ايله جائز اولمامق اقتضا ايدر ايدی زيرا بونده حق ارباب خمسی ابطال يوغسه ده
اول ربعدن حق عسكری ابطال واردر وتنفيلله يالكز ابطال حق ارباب خمس جائز اولمانجه يالكز ابطال
حق عسكر دخی جائز اولماز لكن فرقلری اولدركه ارباب خمس خمسه بلا قتال ولامشقة مستحق اولملريله
ابطال حقلری اصالة جائز اولميوب انجق حق مقاتله يه تبعا جائز اولور اما مقاتله نك اخماس اربعه يه استحقاقلری
همان قتال ومشقتلری مقابله سنده اولمغله قبل الاحراز ايچلرندن بعضيلرينی فضل كفايت ومشقته بناء

مطلب بيع الشرب والطريق ووقف المنقول

بعض منافعله تخصیص جائزدر باقیلرك ابطال حقنه باعث اولورسه ده واكر امام دار الحربده ایكی سریه تسییر
و بعد الخمس بریند غنائملرینك ربعنی وبرینه ثلثنی تنفیل وتبشیر ایلدیه وهر سریه دن بركسنه یولدن شاشوب
سریهٔ اخرایه وصلت وآنلر ایله رفاقت ایلدكدنصكره هر سریه بعض غنائمه واصل اولوب بعده عسكر كبیره
كلنجیه دك بر برینه متواصل اولمسه لر بونده مقتضای استحسان اولدر كه اولا تصحیح انفال ایچون هر سریه نك غنائمی
فارس و راجله باقیوب عدد رؤسلرینه تقسیمده استعجال واول سریه یه لاحق اولان شخص دخی تفصیل
آتی البیان اوزره امامك كندو یه ربع وثلثدن تعیین قیلدیغی مقداراپله ینه اول سریه ده ادخال اولنه وادائل بابده
استحسانك وجه صحیحی كله جكدر دیدیكمز ایشته بو معنای دقت نصابدر بو صورتده شخص مزبور سریهٔ ثلثدن
ایكن سریهٔ ربعله كتمش ایسه سریهٔ ربعك غنائمندن رأسنه اصابت ایدن حصه نك ثلثنی تماما اخذ ایدر
واكر برعكس ایسه بالعكس ربعنی اخذ ایدوب اول ربعی ثلثه ابلاغ ایلین فضله غنیمت اهل عسكره ضم اولنور
زیرا هر فردك نفلی غنائم سریه سنده اولدیغندن تصرف مشروحله هر بری تعیین اماماه مستحق اولدیغی
نفلده تعیین اولندیغی سریه ده بولنان شركاسی ایله كو یا تسویه اولنور مثلا هر سریه یوز عدد اولسه هر سریه نك
غنائمی ابتدا یوز سهم اوزره تقسیم اولنور كه هر فردك كندو غنیمتی ظاهر واول فرد برابر بولندیغی سریه دن
كندو غنیمتك ثلثنی یاخود ربعنی نفلیچون اخذه قادر اوله بو وجه اوزره اخراج نفلدنصكره باقی بر برینه تخلیط
وجمیع عسكره سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور وصورت مفروضه ده اكر ایكی سریه نك برندن انجق فرد واحد
قبل وصول المعسكر سریهٔ اخرایه ملتحق اولسه اول سریهٔ ثانیه یوز بر عدد اولوب وابتداء غنائملری عدد
رؤس اوزره یوز بر سهمه تقسیم اولنور صكره اول شخص لاحق كندو رأسنه اصابت ایدن غنیمتدن امامك تسمیه
قیلدیغی نفلنی اخذ ایدر زیرا استحقاقی انجق تسمیهٔ امامله در لكن بو صورتده صكره دن معیت ایتدكلری سریه نك
مقدار نفلرینه دقت وشخص مزبوری انلر ایله تسویه یه رعایت اولنماز زیرا امام ایكی سریه بینلرین تسمیه ایله تفریق
ایتمشدر وتسمیه ایله كلن استحقاقده خلاف تسمیه اثبات مساوات غیر جائزدر و بوندنصكره اول ایكی سریه
قرب معسكره وصوللرندن اقدم مجتمع اولورلر ایسه جواب مسئله ینه بیان سابق اوزره در بشرط آنكه سریهٔ اولی
ظفریاب غنائم اولمشلر اوله زیرا بو صورتده اول شخص لاحق نفلدن حصه سنی سریهٔ اصلیه سنك حصه لرینه
ضم ایدوب آنلر دخی تسمیهٔ امام اوزره علی السویه اقتسام ایتمشلر ایدی اما ظفریاب غنائم اولمامشلر ایسه شخص
لاحقك نفلنده اشتراك ایدرلر زیرا معسكر ایله احرازده اول شخصله برابر بولنمرله اصابت غنیمتده دخی مشترك كبی
اولدیلر نظیری اولدر كه سریهٔ مرقومه دن بر نفر كمكرده راه اولوب بر أسه ظفر وغنائمه كسب ظفر ایلدكده
اصل سریه برشیئه نائل اوله مامش ایكن قبل وصول المعسكر اول شخصله متواصل اولسه لر البته اصابت غنائمنده
برابر منزلنه نازل ونفلنده داخل اولورلر اما متواصل اوله مزلر ایسه مجموع نفل اول شخصه تخصیص قیلنور واكر
اول ایكی سریه بر برینه اعانه لری ممكن اوله جق مرتبه ده متقاربلر ایكن هر بری علی حدة بعض غنائمه نائل
اولسه لر ینه بر برینك نفلنده داخل اوله مزلر زیرا استحقاق نفل تسمیهٔ امامله در كورمزمیسنكه امام نفلی بعض
سریه یه تخصیص قیلدقده باقیلری فی الحقیقه اغتنامده مشارك ایسه لرده ینه نفلده متشارك اوله مزلر بو بابده
دخی ایكی سریه مقاربتلری جهتندن اغتنامده مجرد شركت حكمیه لری وار ایسه ده ینه بر برینك نفلنده متشارك
ایده مزلر كورمزمیسنكه بو ایكی سریه اهل عسكرك كندولره اعانتی ممكن اوله جق محل قریبده قتال
واخذ غنائم ایلسه لر اهل عسكر بو قربله نفللرنده مزاحم ومساهم اوله مزلر اهل سریتین دخی بو یله در لكن
ایكی سریه اتفاقله بر غنیمته التحاق ایلسه لر بونده هر سریه نك محل نفلنی تفهیم ایچون اولا عدد رؤسلرینه
تقسیم اولنور زیرا محل نفللری غنیمتلریدر وهر سریه نك اصابت ایلدیكی غنائم انجق بو تقسیمله آشكار اولور بعده
هر سریه كندولره اصابت ایدن غنائمدن نفللرینی آلوب باقیسی ینه تخلیط وسریتینله جمیع عسكره سهام
غنیمت اوزره تقسیم اولنور ونفلده فارس وراجل برابر ایدوكی سابقده بیان ایلدیك مكر امام حین تنفیلده فارس ایچون
سهم فارس وراجل ایچون سهم راجل اولسون دیو تفصیل ایلیه زیرا استحقاقلری باعتبار التسمیة اولمغله
امام بعضی بعض اوزره تفصیل ایتدكده استحقاقلری بحسب التفاضل وتفضیل ایتمدكده بحسب التماثل
ثابت اولور سؤال اولنورسه كه راجل وفارسك نفل وغنائمه استحقاقلری بسبب القتال اولوب فارسك راجل اوزره
قتالده تفاضلی ظاهر حال اولدیغندن غنیمته علی وجه التفاضل كسب استحقاق ایتمشلر ایدی بناء علیه امام
ترك تفصیل ایتدكده اقتضا ایدر ایدیكه نفله دخی استحقاقلری علی وجه التفضیل اوله جواب اولدر كه نفل بشقه

وغنیمت بشقه در كه نفل امامك بعض كسانه كفایت ومشقتی مقابلنده ویردیكی نسنه در واصوللرندندر كه حكمین
مختلفینده حادثهٔ واحده ده اولسه دخی مطلق مقیداوزره حمل اولنماز بناء علیه تقیید غنیمت تقیید نفل منزله سنده
اولمیوب بلكه نفلده اطلاق تسمیه معتبر اولمغله تسویه اولنور كورمزمیسنكه امام من قتل قتیلا فله سلبه

مطلب المطلق لا یحمل علی المقید

دیدكدنصكره بر فارس ایله بر راجل بر مشركی قتله متحامل اولسه لر سلبی بینلرنده تنصیف اولنور كذلك امیر
اهل ذمتدن بر سریه تسییر وآنلری لكم الربع مما اصبتم دیمكله تبشیر ایدوب ایچلرنده فارس وراجل برابر
راجل اولسه لر ربع موعود بینلرنده تسویه قیلنور حق مسلمینده دخی بو یله در اكر سائل سؤال ایدرسه كه اهل ذمتك
غنائمدن سهام معروفه لری یوقدر كه نفللری آنكله اعتبار اولنه لكن مسلمین اویله دكلدر جوابده دیرز كه
مقتضای سؤال اوزره اهل ذمتده تسویه ومسلمینده تفضیل موجب خطر لازم التعطیلدر كه مثلا امام یوز مسلم ویوز ذمی
ایكی یوز نفردن بر سریه تسییر وتنفیل ربعله آنلری تبشیر ایلیوب بعده اول نفلی تقسیم ونصفنی اهل ذمته تسلیم
وسؤالده ذكر اولندیغی اوزره غنائمدن سهام معروفه لری اولمدیغندن نصف مرقوم بینلرنده علی السویه تنظیم
اولنسه ونصف اخری مسلمینه تخصیص وقسمت غنائملری اوزره سهم فارس زیاده وسهم راجل تنقیص اولنسه
بو صورتده نفلدن اهل ذمتك راجلی مسلمینك راجلندن نصیب اكثره نائل اولور با آنكه عمللری واحد وكفایت
ومشقتلری متحددر وقنغی قول واردر كه بوندن اقبح اوله وظنم اولدر كه مؤلف رحمه الله تعالی كلامنده بو مسئله ده
بر مخالف وار ایدوكنه اشارت قیلدی لكن اول مخالف كمدر ونه دیمشدر بیان ایلمدی اشبه اولدر كه اول مخالف
مطلق حادثینده دخی اولسه مقید اوزره حمل اولنور قولنه قائل اولنلر اوله وبز بو اصلی اصول فقهده
فصل ایلدیك والله الموفق

باب النفل الذی ینفله امیر العسكر * یعنی امیر عسكرك تنفیل ایلدیكی انفالك احكامی ایچون مقام تفصیلدر
چنانكه امیر سریه عسكر ایله خروج وسریه سنده بولنان ضعفایی معسكر یاخود محل آخرده توقیف واوزرلرینه
بر امیر نصب ایدوب كتدكدنصكره ضعفای مرقومین مبتلای قتال اولوب امیرلری آنلر ایچون تنفیل ایلسه
امیر سریه نك تفصیل سابق اوزره جواز تنفیلنه قیاسله بو دخی تجویز اولنور زیرا امیر سریه نك معسكرده توقیف
ایلدیكی ضعفای عسكر امامك معسكردن بر جانبه بعث ایلدیكی سریه منزله سنده اولمغله امیر سریه نك حكم
تنفیلده عسكر كبیره ولایتی یوغسه ده كندو سریه سی اوزره ولایت خاصه سی ثابت اولدیغی مثللو امیر ضعفانك
دخی امیر سریه ایله كیدن عسكر اوزره ولایتی یوغسه ده كندو ضعفاسی اوزره حكم تنفیلده ولایت خاصه سی ثابتدر
واكر امام ثلث بعد الخمسی تنفیلله بر سریه یی تسبیل وعسكردن بعید اولدقلرندنصكره امیرلری اول سریه دن
بر محله بر سریه ارسال وآنلره تنفیل امامدن اقل یاخود اكثر ایله تنفیل قیلسه بو دخی تجویز وانجق حصهٔ سریه سندن
افراز وتمییز اولنور ومسئلهٔ مزبوره ایكی وجه اوزره در وجه اول اولدر كه سریهٔ ثانیه بعد الاغتنام
سریهٔ اولایه وصول بعده جمیعا اهل عسكره دخول ایده لر بو صورتده سریهٔ اولی حقنده تنفیل امام تنفیذ واتمام
وكتوردكلری غنائمدن تسلیمه اهتمام اولنور بعده ما بقی سریتینله مجموع عسكره تقسیم وتفریق واولوجهله
سریهٔ اولانك حصه لری تحقیق ونفللریله حصهٔ غنیمتلرندن سریهٔ ثانیه نك نفللری تنظیم وتلفیق اولنور زیرا
سریهٔ اولی امیرینك تنفیلی انجق نفل وغنیمتدن كندو واصحابنك حصه سنده جاری اولوب حصهٔ اهل عسكره
ساری اوله مز بو صورتده سریهٔ ثانیه یه وعد اولنان انفال سریهٔ اولانك مجموع نفل وغنیمتلرینی احاطه ایدر ایسه
جمله سی آنلره ایصال اولنور امادخی زیاده یی ایجاب ایدرسه زیاده سی ابطال اولنوب غنائم عسكردن اخذ
واكمال اولنماز زیرا امیرلرینك حصهٔ اهل عسكر اوزره عدم ولایتی مقرردر مكر امیر عسكر آنی امر تنفیلده مأذون

مطلب شمول التنفیل لانواع الغنائم

ومرخص قیله بو صورتده نائب امیر اولوب سریهٔ ثانیه حقنده تنفیلی جمیع اهل عسكر حقلرنده تكمیل اولنور
وجه ثانی اولدر كه سریهٔ ثانیه بعد الاغتنام سریهٔ اولایه واوج بعده اهل عسكره ملاقات ایتمدین همان دار اسلامه
خروج ایده لر بو صورتده سریهٔ اولانك نفللری باطل اولور زیرا مجموع غنائملری كندولره مخصوص ودار اسلامدن
بعث اولنان سریه ده سبقت ایدن تفصیل اوزره بو مقوله تنفیل عموم عسكرك بطلانی منصوصدر اما سریهٔ ثانیه
دار الحربده بولنان عسكردن تنفیل امیر ایله بعث اولنان سریه منزلنده اولمرله تنفیللری نافذدر اولا جمیع غنائملرندن
نفللرین تسلیم بعده ما بقی بین السریتین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور واكر امام عسكردن تنفیل ربع
قبل الخمس ایله بر سریه یه تصریح ایلسه بو یله لفظ عامله تصریح ایلدیكندن ذهب وفضه ورقیق جنسندن
جمیع غنائملرنده تصحیح اولنور اما بعض اشیایی تخصیص ایدرسه مدار وجوب انجق تسمیه سی اولمغله صفت تسمیه سنه

رعایت وتخصیصی اوزره تمشیت اولنور واکر سریه رجال ونسا وصبیاندن اغتنامله عسکره التحاق ایدرلرندن بریسی سبایادن بعضلرین اعتاق ایتمش اولسه عتق باطل اولور زیرا آنلرك بطریق الاغتنام استحقاقلری جیشك اصل غنیمته استحقاقی کبیدر که جیش غانمینه ملك غنائم قبل القسمة ثابت اولمدیغندن مغانمدن برنسنه ده نافذ العتق اولمدقلری کبی بونلر دخی اوله مزلر سؤال اولنورسه که کلام سابق قیاس مع الفارقدر که بونلرك نفله استحقاقلری تسمیهٔ امامله اولوب تسمیهٔ امام دخی صحت اوزره سبقت ایلدکدنصکره مجرد اصابت غنائمله ملکلری ثابت اولمق لازمدر جوابنده دیرز که تسمیهٔ امام اثبات استحقاقلر ایچون دکلدر بلکه مقدار نفلده قطع شرکت جیش ایچوندر بعد التسمیه انجق اصابت غنائمله مستحق اولورلر سؤال اولنورسه که سز نفلده فارس راجل اوزره تفضیل اولنماز دیدیکنز اکر استحقاقلری اصابتله اولسه تفضیل اولنور ایدی جوابده دیرز که امام بو تسمیه ایله نفلده جمله سنی بالضرورة تسویه قیلدیغندن شرکت جیشی قطع ایلدیکی کبی تفضیلده حق فارسی دخی قطع ایلمشدر وانقطاع شرکت غیر ایله اختصاص نفل بالضروره نفلده تأکد حقلرین ایجاب ایدوب قبل القسمة ثبوت ملکلرین استیجاب ایلمز بناء علیه اول نفل حقلرنده دار اسلامله احراز اولنان غنائم منزلنده اولور وعسکردن برفرد اول غنائمدن بعض سبیی قبل القسمة اعتاق ایلسه عتق نافذ اولمدیغی کبی بونده دخی اوله مزنکته سی اولدر که غانم غنائمدن سهمنه نه اصابت ایده جکنه غیر عالمدر زیرا امام ایچون غنائمی بیع واثمانی تقسیم جائزدر وسبیدن رجالی قتل دخی جائزدر و بو معنی قبل الاحراز والقسمة نفلده دخی جاریدر بعده مؤلف دانا دل اصل مذکوردن تخریج مسائل ایدوب دیدیکه اکر سبایاده بعض اهل سریه نك قریبی بولنسه قبل القسمة مالك اولمدیغندن قرابتله اوزرینه عتق ثابت اوله مز واکر امام رجال سبیی قتل وغنائمی بیعی مناسب کورسه داراسلامله محرز اولان غنائمده جیش غانمین ایچون امامله مجال ممانعه اولمدیغی کبی سریه حقنده نفللر ایچون بو بابده مقال مدافعه یوقدر اکر مشرکین غنائم سریه یه استیلا ودارلریله احراز ایتمش اولوب صکره مسلمین آنلر ایله قتال واول غنائمی تخلیص ایلسه لر بنه سریه یه نفللرین اعطا ایدرلر زیرا نفلده حقلری تأکد ایدوب شول غنائم منزلنده اولمشدر که داراسلامله احرازدن صکره مشرکین اکا استیلا واحراز بعده مسلمیندن جیش آخر آنی تخلیص ایلیه لکن بو مسئله ده ایکی صورت واردر بری اولدر که جیش اول اول غنائمه قبل اقتسام الثانی ظفریاب اوله لر بو صورتده انجق قول واحد روایت اولنمشدر که جیش اول آنی مجانا اخذ ایدرلر زیرا احراز ایله تأکد حقلری حکم استردادده بمنزلة الملکدر کورمزمیسنکه مال مرهون بعد احراز المشرکین بنه غنیمتده بولنسه آنده حق مرتهن متأکد اولمغله قبل القسمة مجانا اخذ ایدر و بری اولدر که بعد الاقتسام ظفریاب اوله لر بو صورتده اختلاف روایت واقع اولوب بو محلده ذکر ایلدیکه دیلرلرسه قیاس مرهون اوزره غنائملرین قیمتلریله استرداد ایدرلر زیرا مرتهن مرهونی بعد القسمة بولدقده آنده حق متأکد اولدیغندن قیمتنی اعطا ایله اخذه قادر اولور بعده محل آخرده بعد القسمة هیچ اخذ ایده مزلر دیو ذکر ایلدی واصح قول ثانیسیدر که جیش اولك حق انجق مالیت غنائمده تأکد ایدوب اعیانده ایتمشدر کورمزمیسنکه امام ایچون غنائمی بیع واثمانی بینلرنده تقسیم جائزدر وقیمتله اخذده هیچ فائده لری یوقدر اما قبل القسمة اخذلری بشقه در که فائده سی چوقدر نظیری اولدر که مشرکین بعض مسلمینك ذوات امثالدن برنسنه سین احراز لرندنصکره غنیمت ایچنده بولنسه صاحبی قبل القسمة بلاشئ اخذه قادردر لکن بعد القسمة حق اخذی یوقدر که اخذ ایلسه انجق مثلنی اعطا ایله اخذ ایده جکدر آنده فائده یوقدر اما مرهون بشقه درکه حق مرتهن حبس عیننده ثابت اولمغله اخذی کندو حقنده نافعدر وحکم مشروح غنائمده بعد الاحراز ثابت اولنجه منفلده قبل الاحراز ثابت اولورکه اصحابی اکا قبل القسمة بلاشئ احق اولوب بعد القسمة آنده دخی حکم روایتین جاری اولور لکن مقرون تنفیل اولمیان غنائم قبل الاحراز بشقه درکه دوشمن اکا استیلا واحرازدنصکره مسلمیندن جیش آخر تخلیص ایلسه جیش اول ایچون نه قبل القسمة ونه بعد القسمة اخذینه سبیل یوقدر زیرا حق ثابتلری حق ضعیف ایدی کورمزمیسنکه ایچلرندن بریسی قبل الاحراز فوت اولسه نصیبی میراث اولماز بعد الاحراز ایسه میراث اولور کذلك قبل الاحراز لاحق اولان امداد آنلره شریك اولوب بعد الاحراز ایسه اوله مز وحق ضعیف مشرکین اول مالی دارلرینه احراز ایتدکلرنده باطل اولوب مشرکیندن الی الآن هیچ اخذ اولنمیان مالاری مثللو اولور اما مقرون نفل اولان غنیمتده قبل الاحراز دخی حق اصحاب نفل متأکددر حتی بریسی فوت اولسه نصیبی میراث اولوب وامداد لاحق آنلره شریك اوله مز بنا برین قبل القسمة اصحابنه ردی واجبدر واکر غنائم دارالحربده بین الغانمین تقسیم اولنسه یاخود بیع

اولنوب ثمنی مشتریدن قبض اولندقدنصکره هنوز تقسیم اولنماسه بعده مشرکین اول غنائم و ثمنك مجموعنه استیلا واحراز ایدوب صکره جیش آخر تخلیص ایلسه بونده غنائم قسمت غانمین اولدیغی صورتك حکمی قریبا ذکر اولندی اما صورت بیعده جیش ثانی اول غنائمی قبل القسمة مشتری یه بلاشئ ردایدرلر و بعد القسمة قیمتله رد ایدرلر که مشتری اول عینه شرا ایله مالك اولمشدر وآلدقلری ثمنی دخی اموال ناسدن بومقوله بی اصحابنه رد ایتدکلری کبی جیش اوله رد ایدرلر زیرا بیع امام مبیعده ملك مشتری یی موجب اولنجه من لهم البیع اولان جیش اولده دخی ملك ثمنی موجب اولور واکر بر سریه غنائمله معسکره واصل ونفللری هنوز غنائملرنده داخل ایکن اهل عسکردن برشخص بی باك مجموع غنائملرین استهلاك ایلسه یا الکز حصهٔ نفللرین ضامن اولور انجق اسیرلردن بعض رجالی قتل ایتمش ایسه آنده ضمان یوقدر زیرا نفل غنائم محرزه منزله سنده در وغانمیندن بریسی قبل الاحراز غنائمی استهلاك ایلسه آنده حق غانمین هنوز ضعیف اولمغله ضمان لازم اولمیوب دار ایله احرازدن صکره استهلاك ایدر ایسه تأکد حقلرینه بناء ضامن اولور اما رجال مأسورینی قتلله ضامن اولماز که آنده امام اوزرلرینه ضرب رق ایتمدکجه مجرد احراز ایله حقلری تأکد ایلمز کورمزمیسنکه امام ایچون آنلری قتل و بلاشئ من ایله اهل ذمت قیلمق جائزدر وحکم مذکور قبل الاحراز ایچنده نفل بولنان غنائمده دخی جاریدر واکر بر سریه غنائمله معسکره ورود ایدوب غنائملرنده طعام وعلف موجود اولسه اول غنائم مخلوط انفال ایسه دخی اهل عسکر ایچون اندن مقدار حاجت تناول حلالدر زیرا سهملریله شریك اولملریله اهل سریه دن هر برینك مقدار حاجت اکل وتناولی حلال اولدیغی کبی شرکتلری مساواتلرین ایجاب ایتمکله اهل عسکره دخی حلالدر سؤال اولنورسه که سزلك قریبا غنائم منفله بمنزلة الغنائم المحرزه در قولیکز قتیده درکه دار ایله احراز اولنان طعام وعلفدن غانمیندن برفردك بلاضرورة تناولی موجب ضمان دکل ایسه ده ینه حلال دکلدر و بو معنی غنائم منفله دن قبل الاحراز دخی حرمت تناولی موجبدر جوابنده دیرز که بحث مذکور موجب اتفاق ایکن حکم مزبورده باعث افتراقلری اولدر که قبل الاحراز اباحت طعام وعلف هر برینك ضرورت احتیاجنه بناء شرکت غنیمتدن مستثنی اولمق اعتباریله درکه ذهاب وایابلرینه دك لازم اولان طعام وعلفلرین داراسلامدن استصحابلری غیر مقدور ودارالحربده اشترا بله تدارکی غیر میسور وآلدقلری دخی غنیمت اولوب قبل القسمة مالك اولمیه جقلری بدیهی الظهوردر و بو ضرورت دار اسلامده تحقق ایلمز بو جهتله شرکتدن مستثنی اولنجه اباحت اصلیه اوزره قالوب شرکت مفاوضه ایله شریك اولنلردن هر برینك نفس وعیالی ایچون طعام وکسوه اشتراسی ضرورت احتیاجله موجب مفاوضه دن مستثنی قیلندیغی منزله ده اولور وضرورت مزبوره دارالحربده ایکن غنائم منفله ده دخی تحقق ایتمکله تناولی اصحاب سریه یه جائز اولدیغی کبی سائره دخی جائز اولور سؤال اولنورسه که استثناء مشروح نفلده مردود ومجروحدر که غنائملری دارالحربه داراسلامده تقسیم اولنسه اموال سائره کبی طعام وعلفدن دخی نفللری تسلیم اولنور اکر تنفیلدن مستثنی اوله لر ایدی بونلردن نفله مستحق اوله مزلر ایدی جوابنده دیرز که بو استثنا اعتبار ضرورتله درو ضرورتله ثابت اولان قدر ضرورتله متقدر اولور کورمزمیسنکه غنائم غیر منفله دخی بین الغانمین تقسیم قیلندقده طعام وعلف اموال سائره ایله برابر تسهیم اولنور و بو معنی قبل القسمة اصل اباحت اوزره عدم بقالرینه دلالت ایتمدیکی مثللو منفله ده دخی دلالت ایلمز بناء علیه تجار غیر مقاتلین ایچون تناول طعام وعلف حلال اولماز زیرا بو استثنا ضرورت اعتباریله درکه ضرورت انجق شرکاء غنیمت اولان اهل غزاده تحقق ایدوب تجارده تحقق ایلمز لکن تجار دخی بلا حل تناول ایلسه لر ضامن اولمازلر زیرا اعتبار استثناء مذکور ایله دارالحربده ایکن آنده حق غانمین غیر متأکددر که استهلاکی موجب ضمان دکلدر و بو بابده منفل وغیر منفل مساوی اولوب تقریریمز اوزره قتل اسراء رجال منزلنده در واکر بر سریه امتعه وسکانی ایله برابر بعض اراضی یه ظفریاب اولسه لر امامك تعمیم تنفیلنه بناء مجموعندن نفللری مقرردر لکن امام علی طریق المن اول اراضی یی اصحابنه ویروب عقد ذمت قیلرسه آنده بأس ومذمت یوقدر زیرا ناظر مسلمین نصب اولنمشدر وکاهیجه نظر مسلمین بو مصلحتده مستبین اولور واول بابده اصحاب انفال ایچون امتناعه مجال یوقدر که منفلده حقلری غانمینك غنائم محرزه ده اولان حقلری مثللو اولوب امام ایچون آنده ولایت من اولدیغی کبی بونده دخی واردر لکن کرکدر که محل آخردن تعویضله آنلری ارضا ایلیه مؤلف راست مقال بو مسئله اوزره همان فعل عمر رضی الله تعالی عنه ایله استدلال ایتمشدر که عراقه بعث عسکر ایتدکده جریر بن عبد الله البجلی رضی الله عنهه استیلا ایتدکلری مغانمك ربعنی تنفیل ایدوب لك ولقومك ربع ما غلبتم علیه دیمکله تعجیل ایلمشیدی جریر دخی عسکر جرار ایله کیدوب

سوادعراق نام بلادی تسخیر ایتـدکدنصکره حضرت عمر رضی الله عنـه اول اراضی یی ارض خراج قیلوب
تنفیلی سابق آنی بومسلکدن منع واخراج ایلدی بعده مؤلف رحمه الله تعـالی دیرکه بزه اسناد سابغ ایله شویله بالغ
اولمـدرکه صکره برخاتون جناب عمری یه دیدیکه یاامیر المؤمنین عسکرجریردن بنم برقریبم فوت اولوب نصیبی
میراثم اولشدر و بن دخی سنك بوتدبیریکه رضا و یرمم مکر بکا باز دنانیر اعطـا قیله سین همان اکا برآوج التون
اعطا ایلدی ومغازیده بوحدیثی شویله روایت ایدرکه خاتون دیدیکه بن رضاویرمم تاکه آوجمی التونله طولدیروب
و بنی برناقهٔ حمراوزره بندیرمدکجه همان حضرت عمر رضی الله عنه مطلبنی تحقیق ایلدی ایشته بوحدیث جلیل
بعدالاحراز فوت اولان غازینك سهمی میراث اولوب امام اراضی غنیمت سکانـنه معـاملهٔ من ایتدکده بعض
عطایا ایله اصحـاب نقلی ارضا لازم ایدوکنه ادل دلیلدر والله اعـلم

باب مایبطل فیه النفل ومالایبطل * یعنی تنفیل نقل آنده باطل وغیر باطل اولان مواضعه متعلق باب مسائلدر اکر
خلیفه دارالحربه برعسکرتسییر و برذاتی اوزرلرینه تأمیر واول امیر تنفیل ر بعله برسریه تدبیرایدوب صکره خلیفه
طرف آخردن ارسال عسکردیکر ایلدکده سریه ظفریاب غنائم اولدقدنصکره بوعسکره لاحق وایکیسی بردن
عسکراوله ملتحق وجمله سی خروج داراسلامده متفق اولسه لر نفل تسمیهٔ امیر عسکراوزره یالکز سریه ایچون
جمیع غنائملرندن تسلیم وسالم قیلنور زیرا امیر عسکر مبعوث خلیفه اولمغله ولایتی کامل وتنفیلی تنفیل خلیفه یه
معادل اولوب عسکرین وجماعت مسلمین حقلرنده نافذدر اماسابق التفصیل امیرسریه نك سریه سندن بعث
ایلدیکی سریه یه تنفیلی بشقه درکه آنك ولایتی اهل سریه سی اوزره مقصوره در کورمزمیسنکه معسکره عودتنده
آحادعسکردن عداولنور و بعد النفل والخمس باقیده ایکی عسکر وسریه داراسلامـله احرازده شریك اولملریله
سهام غنیمت اوزره تشریك اولنورلر واکرسریه ملاقی اولدقلری عسکرثانی ایله همان عسکراوله قبـل الولوج
داراسلامه خروج ایلسه لرینه سریه نفللرین اخـذایدرلر زیرا امیرعسکرتنفیلده منزلهٔ خلیفه ده تنزیل اولنمغله
سریه دارالحربده طرفنه عودت اینسه لر وایتمسه لر تسمیه سیله مستحق نفل اولدیلرصکره باقی سریه ایله عسکرثانی
بینلرنده تقسیم اولنوب عسکر اولك احرازده مدخلی اولمامغله داخـل تسهیم اوله مزلر واکرسریه عسکربندن
برینه ملاقی اولمیوب همان دار اسلامه واصـل اولورلرایسه نفللری باطـل اولور زیرا نفللری غنیمتلرنده ایکن
احرازده منفرد اولملریله غنیمنده دخی تفرد اولشـلردر بوجهتله داراسلامدن بعث اولنان سریه منزلنه نازل
وآنلرثلاوحقلرنده تنفیل عام باطل اولمشدر واکرامام داراسلامدن بعث ایلدیکی سریه یه من اصـاب منکم شیئا
فهوله دون اصحـابه دیمکله هربرینه ظفربولدیغی غنیمتی تنفیل وآنده شرکت رفقاسنی قطع وتعطیل قیلسه
جائزدراماسابقاذکراولندیغی اوزره مجموعنه لکم الربع دیمکله علی السویه ربعله تنفیل ایلسه غیرجائزدر زیراغرض
تنفیل اولان تحریض بوبابده متحقق وصورت سابقه ده غیرمتحققدر و بوتنفیلده مصیبه غیرمصیبك مشارکتنی
قطع واردرکه بومعنی بطـلان جملهٔ بطلان تفضـیل فارسی مستتبع ایسه ده ینه جائزدر وصورت سابقه ده
بومعنی یوقدر کورمزمیسنکه امام عسکره من دخـل منکم فارسا فاصـاب شیئا فهوله دیمکله ارض حربه
رکوب فرس ایله داخل اولنلره کندوغنیمتلرین تنفیل ایلسه بونده التزام مؤنت فرسه تحریض اولمغـله صحتنده
شبهه یوقـدر مانحن فیه دخی بویله در وصورت مفروضه ده لکم ما اصبتم دیمکلـه غنیمتلرین مجموعنه
تنفیل قیلسه بونده محذورات سابقه دن بشقه التزام مؤنت فرسده نشاطلرین تقلیل دخی بولنمغله صحیح اوله مز
زیرا نصیبلرینك عدم ازدیادینـه واقف اولملریله التزام مؤنت فرسده رغبتلری البتـه قلیل اولور بوتحقیقـله
میان مسئلتین تفریق اولندی واکرسریهٔ مبعوثه هنوزظفریاب غنائم دکل ایکن عسکرثانی دارالحربده آنلره لاحق
وجمله سی قتـال واغتنامده متفق اولدقدنصکره عسکر اوله ملتحق وداراسلامه خروجـده متوافق اولسه لر
بوصورتده اول غنـائم ابتدا سریه ایله عسکرثانی بینلرنده غنائم غیرمنفـله قسمتی اوزره تقسیم بعده سریه نك
حصـه سندن نفللری اخراج وتسلیم قیلنـور زیرا امام آنلره انجـق کندولر ظفر بولدقـلری غنـائمدن
تنفیل ایدوب عسکرثانی نك غنـائمدن ایتمـشدر ووقوف غنائملری تقسیم مذکوره موقوفدرکه محـل حقلری
متبین ونفللری متعین اوله بعـده مابقی عسـکرثانی نك حصه سی ایله جمع اولنوب بین السریهٔ والعسکر بن
سهام غنیمت اوزره مجددا تقسیم اولنور زیرا احرازده جمله سی مشترکدر واکرعسکراوله قبل الوصول داراسلامه
دخول ایلسه لرتنفیـل امیرمطلقا صحیح اولوب عسکراوله لحوقله مشروط اولمامغله ینه حصـهٔ سریه متبین
ونفللری متعین اولمق ایچون ابتدا بین السریهٔ والعسکرالثـانی تقسیم اولنور بعـده مابقی حصـهٔ عسکرثانی ایله

جمع و مجـددا سهام غنیمت اوزره بینلرنده تقسیم قیلنوب عسکراولك احرازده مشارکتلری بولنمامغله قطعا
تشریك اولنمـازلر واکرامیرعسکردارالحربده ایکن برسریه تسییر وآنلری ما اصبتم فهولکم دیوغنائملری
کندولره خاص اولمغله تبشیر ایلسه جائزدرکه بونده غنائمله عسکره حین عودتلرنده شرکت عسکری قطع
واردر امادار اسلامدن بعث اولنـان سریه بشقه درکه غنائملرنده کمسنه نك شرکتی یوقدر واکرسریهٔ مزبوره
ثغوراسلامه متصل برحصنی فتح ایتدکلرندن صکره عسکرآخرآنلره ملتحق اولسه ینه جمیع غنائملرینه کندولر
مستحق واستحقاق عسکرغیرمتحققدر زیرا امام تنفیـل صحیح ایله قطع شرکت عسکری تصریح ایتمشـدر
لکن اول سریه دن بریسی رقیقدن نصیبنی اعتاق ایلسه عتقی باطل یاخود اسیرلرده ذی رحم محرمی بولنسه عتق
غیرحاصلـدر زیرا کرچه مجرد اصابتله غیرك شرکتی زائلدر لکن قبـل القسمهٔ ملکلرنده هنوزغیرداخلدرکه
قبل القسمهٔ دارایله محرزه اولان غنـائم منزلنده نازلدر کورمزمیسنکه امام اسیرلری ذمت قیلمغی یاخود رجاللرین
قتـل ایتمکی مناسب کورسه جائزکوریلور مؤلف کریم الخصال بومسئله اوزره استدلالده دیرکه نفـل شول
رضخهٔ قلیله منزله سنده درکه غنیمتدن سریه یه اعطا قیلنور وسهام غانمین امیرك عقد ذمت وقتل رجالنه مانع
دکل ایکن رضخ مرقوم نیجـه مانع اولور اماصورت مفروضه ده من اصـاب منکم شیئا فهوله دیوتنصیصله
هرشخصه کندو غنیمتنی تخصیص قیلسه بعـده ایچلرندن بریسی کندو اخذ ایلدیکی اسیرینی اعتـاق ایلسه
عتقی نافذ اولور کذلك ذی رحم محرمنی اسیرایلسه اوزرینه عتقی ثابت اولور زیرا نفس اصابتله ملك خاصی اولمشدر
نکته سی اولدرکه بونده ثبوت ملك ایچون اصابتدن غیری حالت منتظره یوقدرکه اکا متوقف اوله اما صورت
اولاده امرمنتظر واردرکه قسمتدرقبل تحقق القسمهٔ ملکی ثابت اوله مزبناء علیه امرایچون بوصورتده قتل رجاله
مجـال یوقدرکه مجرد اصابتله ملك مصیب اول اسیرده حاصل وطرف امامدن ضرب رق اولنمش منزلنه نازلدر
کذلك برکمسنه بعـدالاصابه بعض غنائمنی استهلاکله مصیبی اضرارایلسه ضامن اولور کذلك اصابت ایلدیکی
طعـام وعلفه اهل عسکر وسریه دن مصیبك غیری برفردك تنقیص وتناولی حلال اولمـاز لکن صورت اولی
بشقه درکه بونده تنفیل امام بعـدالاصابه دارالحربده تقسیم منزلنده اولمغله بالفعل تقسیم ایتمش اولسه هربرینك
سهمنـده احکام مرقومه ثابت اولدیغی کبی بونده دخی ثابتدر اماصورت اولی بشـقه درکه آنده ما اصبتم فلکم
دیمکله انجق شرکت جیشی قطع ایدوب معنـای تقسیمی درج ایتمشـدر وغنائملرنده ملکلری انجق تقسیمله ثابت
اولور واکرامام دارالحربده برسریه تسییل وهربرینه اخذ ایلدیکی اسیرینی من اصاب منکم اسیرا فهوله دیمکله
تنفیل ایلدکده مجموع سریه بالاتفاق انجق اسیر واحده التحاق ایلسه لر اول اسیر جمله سنه بردن تملیـك والحاق
اولنور زیراکلمهٔ من اسم مبهم ومتناولاتنده معمم اولمغله فرد واحده شامل اولدیغی کبی جماعتلرینه دخی متناولدر
نظیری اولدرکه برکمسـنه جماعت عبیدینه من شاء منکم العتق فهو حر دیمکله خطاب وسزلردن عتقنی مراد
ایلین آزاد اولسون مضمونی اشراب ایلیوب جمله سی بردن مراد ایلسه لر جمیعا آزاد اولورلر اما برشخصه خطابله
من شئت عتقه من عبیدی فاعتقه تعبیری ایله عبیدمدن عتقنی مراد ایلدیکیك آزاد اولسون مفهومنی تقریرایدوب اول
شخص دخی جمله سینك عتقنی مراد ایلسه اکرچه عندالامامین ینه جمله سی آزاد اولورلکن عندابی حنیفه رحمهم الله
تعالی ایچلرندن برینی استثناریله باقیلری آزاد اولور واول واحد مستثنی واحد اخیردر اکرشخص مزبورعلی الترتیب
اعتاق ایلمش ایسه ومولانك تعیین واختیار ایلدیکی عبددر اکر اول شخص جملهٔ اعتاق ایلمش ایسه زیرا بومسئله ده
مشبتی لفظ من اکا تناول ایتمین مخاطبه نسبت ایدوب مانحن فیهمزاولان من اصاب منکم اسیرا مسئله سنده اصابت
لفظ من اکا تناول ایلین ذواته نسبت اولنمشدر مترجم فقیر دیرکه اشبو مسئلهٔ عتق اکرچه اصل کتابده مجملدر لکن
توضیح وتلویح وسائر کتب اصولده مبسوط ومفصل اولمغله فهم مسئله یه کفایت مقداری ضم ضمیمه یه ابتدار وهمان
دلیل ابی حنیفه یی رحمه الله تعالی ذکراوزره اقتصار ایلدم اطلاع حقیقتن مراد ایلین احباب مراجعت کتب اصوله
شتاب ایده لر وصورت مفروضه ده اسیر واحده اصابتله استحقاق جمیع ثابت اولنجه اسیر مرقوم مجموعینك مملوکی
اولور حتی بعضلرینك قریبی اولوب یاخود اعتاق ایدرسه حصه سی آزاد اولور زیرا امام مصابی مصیبینه تخصیص
قیلدقده قسمتی تنصیص ایتمش منزلنده در و بعـدالاصابه واقع اولان قسمتده اسیر واحد سهم جماعتـه وسهم
واحده اصابتی میانده ثبوت ملکده فرق بولنمادیغی کبی قبـل الاصابه واقع اولان قسمتده دخی فرق یوقدر
اماصورت مفروضه ده امام ما اصبتم فهولکم دیمکله غنائملرین مجموعنه انعام ایلمش اولسه بعضلرینك قرابتی
یاخود اعتـاقی ایله اول اسیر واحد نائل عتق اوله مزکه بوتنفیل منزلهٔ تقسیمده دکلـدر کورمزمیسنکه مصیب

مصابی ایله امتیاز ایده میوب هر برینك مصابی جماعتلری بیننده مشترك اولور و بو مقوله قسمت ومعنای قسمتدن عاری اولان غنیمتده مجرد اصابتله ملك ثابت اولماز توضیح فرقلری اولدر كه هر موضعده كه مصاب بلاشركة الغیر مصیبنه مخصوص اوله اول اصابتده معنای اصطیاد مرصوصدر كه صیدده واحد یاخود جماعتك مجرد اصابتله ملكلری ثابت اولدیغی كبی بو یله اصابتله سریه نك دخی ملكلری ثابت اولور وهر موضعده كه مصیبه اصحابی مشارك اوله اول اصابت معنای اصابت غنیمتده در كه غنیمتده مجرد اصابت قبل القسمة موجب ملك اولمدیغی كبی آنك معناسنده اولان محلده دخی اوله مز واكر امیر المسلمین دار الحربده ایكن استطلاع اعدا ایچون اوچ كمسنه یی طلیعه یه تعیین وغنائملرندن تنفیل ربعله آنلری تطمین ایدوب آنلر دخی كیدوب اسیر واحده اصابت ایدكلرندنصكره اول اسیر برینك قریبی بولنوب یاخود بریسی آنی اعتاق ایلسه عتقی نافذ اولماز زیرا اهل عسكر وارباب خمس آنلر شریك اولمغله اصابت ایدنلرك قلت وكثرتلری غیر معتبر وملكلری قبل القسمة غیر مقرردر كورمز میسنكه امام ایچون ولایت بیع وقسمت ثمن واردر بو صورتده قسمتله نصیبنه نه اصابت ایده جكی غیر معلومدر اما مسئلهٔ مرقومه ده لكم ما اصبتم تعبیریله مجموع غنائملرین كندولره تقریر ایتمش اولسه اول اسیر مصاب برینك قرابتی یاخود اعتاقیله علی طریق الاستحسان عتقله كامیاب اولور اكرچه مقتضای قیاس عتقك بطلانی واندراسیدر كه تنفیل مزبورده مصیب مصابیله ممتاز اولمیوب اصحابی شریك وانباز اولملریله بیان اولنان اهل سریه كبی قبل القسمة ثبوت ملكله سرافراز اوله مز لكن بطریق الاستحسان دیرز كه تنفیل امامله اول اوچ كمسنه مصابلریله امتیازلری ثابت وتمایان اولمشدر وقریبا بیان ایلدیك كه امامدن قبل الاصابة صادر اولان قسمت بعد الاصابة صادر كبیدر بو جهتله تنفیل مرقوم منزلهٔ قسمتده اولوب ملكلری ثابت و بعضیلرندن حاصل اولان عتق مثبت اولور نظیری اولدر كه امام غنائمی رایات عساكر عددی اوزره تحت رایاتده بولنان نفراته تقسیم ایچون رؤسای رایاته تسلیم ایلدكده رایهٔ واحده نفراتندن بریسی رایه سینك سهمنه اصابت ایدن غنائمدن برعبدی هنوز رئیسلری بینلرنده تقسیم ایتمدین اعتاق ایلسه عتقی نافذ اولور بو مذكوراتك حكمتی اولدر كه شركا قلیل اولدیجه بینلرنده شركتلری شركت خاصه در كه ورثه نك میراثده شركتلری كبی مشتركده ثبوت ملكلرینه مانع دكلدر اما شركا كثیر اولدیجه شركتلری شركت عامه در كه مسلمینك بیت المالده وغانمینك غنیمتده شركتلری كبی ثبوت ملكه مانعدر سؤال اولنورسه كه بو بابده بین القلیل والكثیر حد فاصل نه در كه بربرندن ممتاز ومنفصل اوله جواب ویریرز كه آنده فقهاء اسلاف وجوه مختلفه اوزره اختلاف ایلدیلر وجه اول اولدر كه مادون التسعة قلیل وعتقلری جائز وتسعه ومافوقی كثیر وعتقلری غیر جائز اولمقدر زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم طقوز كمسنه یی سریه قیلوب ارسال بیوردیلر وسریه بالنسبة الی الطلیعة جماعت كثیره در وهم ثلثه نك جمع ایدوكی باتفاق الجمیع ظاهر وتسعه نصاب جمع الجمع ایدوكی باهر وجمع الجمع حد كثرت ایدوكی معلوم ومتبادردر وجه ثانی اولدر كه مادون الاربعین قلیل وعتقلری نافذ واربعین ومافوقی كثیر وغیر نافذدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری اصحاب كراملری اسلام عمر رضی الله عنهم ایله تكمیل اربعین ایتمدكجه مكه ده اظهار دعوت دین ایتمدیلر بو جهتله اربعین اهل عز ومنعه ایدوكی مستبین اولمشدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم اللهم اعز الاسلام باحب الرجلین الیك قول شریفلریله عمر بن الخطاب ایله عمرو بن هشام كه صكره ابو جهل ایله ملقب اولمشدر بو ایكیدن قنقیسی عند الله احب واقرب ایسه آنك اسلامیله دین اسلامك ظهور وعزتیله دعا ایلدكلرنده اسلام عمر رضی الله عنه ده اثر اجابت هویدا اولمشیدی وعزت ومنعه انجق عدد كثیر ایله پدیدار اولغله اربعینك كثیر ومادونی قلیل ایدوكی آشكار اولمشدر وجه ثالث اولدر كه مادون المائة قلیل ومائه ومافوقی كثیردر زیرا الآن خفف الله عنكم وعلم ان فیكم ضعفا فان یكن منكم مائة صابرة یغلبوا مائتین یعنی الله تعالی ضعفیكز معلومی اولمغله حالیكزه رحم وتكالیف متقدمی سزدن تخفیف ایلدی پس ای اهل ایمان سزلردن مائهٔ صابرهٔ ثابته بولنسه مشركیندن مائتینه غالب اولورلر نظم كریمنده لوازم كثرتدن اولان غلبه انجق مائه اوزره تثبیت وتقریر اولندی وهر مجتهد كه اجتهاد رأیی وجوه مذكوره دن برینه بالغ اوله آنك ایچون مقتضاسیله عمل سائغدر لكن بر عددایله تعدید و بر وقتله تحدید ایتمیوب دیرمكه اكر منعه سی برقوم ایسه لر قلیلدر وعتقلری جائزدر والا فلا زیرا بو بابده نص یوقدر ورأیله نصب مقادیر غیر جائزدر ومنعه احوال ناسله مختلفدر بونده طریق مستقیم انجق رأی امامه تسلیم وحقلرنده حكم امامی تحكیم ایلمكدر ومعانی فقهه اقرب اولان همان بو قول اصوبدر و بو مسئله كتاب الشفعه ده بیان ایلدیكمز استحقاق شفعه ده برنهرده شركت خاصه ایله

شركت عامه میاننده فرق مسئله سنك نظیریدر وآنده ذكر ایلدیكمز قولك هر بری بونده دخی مستفیددر وبیلمك كركدر كه هر ماده ده كه عددلری قلیل وعتقلری نافذدر بو ذكر ایلدیك آنده امام ایچون قتل اسراء رجال غیر حلالدر كه آنلر غنیمت مقسومه كبی مالك اولمشلردر وقسمت بین العرفاء صورتی بو یله در بلكه دخی اظهردر كه آنده بین الافراد هنوز تقسیم اولنمامش ایسه ده قسمت اولی ایله بین الرایات تقسیم جمل ایله ملكلری ثابت اولمشدر واكر اول عدد قلیلی امام دار اسلامدن تسبیل ایتمش اولوب اصابت غنائمدن صكره بعضیلری رقیق مغنمی بعد الاحراز وقبل القسمة اعتاق ایلسه بالنظر الی القیاس بطلان عتقی بی التباسدر زیرا بو صورتده مصابلری غنیمتدر كورمز میسنكه دار الحربده آنلره امداد لاحق اولسه شریك اولورلر بو جهتله قبل القسمة ملكلری ثابت اوله مز وهم ارباب خمس دخی شریكلردر بو جهتله امام غنیمتلرنده رأی وتصرفه قادر اولمغله عند القسمة نصیب معتق نه اوله جغی نامعلومدر و بالنظر الی الاستحسان تنفیذ عتقله احسان اولنور زیرا عددلری قلیل اولمغله شركتلری شركت خاصه اولوب دار الحربده بعد تنفیل الامام بعث اولنان طلیعه نك مجرد اصابتله حقلری تأكد ایلدیكی حسبیله بونلرك احرازایله حقلری تأكد ایلمشدر بناء علیه عتق طلیعه بعد الاصابه نافذ اولدیغی كبی بونده دخی بعد الاحراز نافذدر كورمز میسنكه مبعوث انجق شخص واحد اولوب اسیرلرینی بعد الاحراز اعتاق ایدوب یاخود اقرباسی بولنسه لر نفوذ عتقی بی اشتباهدر اما دار الحربده اعتاق ایلسه قبل الاحراز حقی متأكد اولمامغله نافذ دكلدر ونفوذ عتق صورتلرنده نظر اولنور اكر مبعوث موسر اولوب شخص واحد ایسه بالكز ارباب خمسه معتقلندن حصهٔ خمسی واكر رفیقلری وار ایسه معتق آنلرك حصه لرینی دخی ضامن اولور واكر معتق معسر ایسه عتق عبد مشترك حكمی اوزره رقیق حصهٔ اصحابنده سعایت ایدر اما حصهٔ خمسده كركدر كه امام رقیقی استسعا ایلیه زیرا خمس انجق حق محتاجین اولوب رقیق دخی موجب سعایت اولان وقت اعتاقنده برشیئه مالك اولمامغله آنلرك احتیاجلری جمله دن اظهردر بناء علیه حصهٔ خمسی آنلرده ابقا لایق واحرادر بو صورتده اسراء رجاله كلنسه لر بعد الاحراز امام ایچون قتللرینه جواز یوقدر زیرا مصابلرنده شركتلری شركت خاصه اولوب احرازایله حقلری تأكد ایلمشدر اما قبل الاحراز قتللری جائزدر زیرا مصابلری على الاطلاق غنیمت اولدیغندن قبل الاحراز مجرد اصابتله حقلری متأكد اولمامشدر والله اعلم

* باب النفل الذی یبطل بامر الامیر والذی لا یبطل *

یعنی بعد التنفیل ابطال امیرایله باطل اولوب اولمیان انفالك محل تفصیلیدر اكر امیر دار الحربده عسكردن تنفیل ربعله برسریه تسییر ایدوب عسكردن بعید اولدقلرندنصكره امام هزیمتلرندن خوفله سریهٔ اخری دخی ترتیب وآنلری سریهٔ اولایه التحاق ایدیكزهر نه یه اصابت ایدرسكز نفل وغیریده شریكلرسز دیمكله ترغیب ایلدكده آنلر دخی سریهٔ اولی ظفریاب غنائم اولدقلرندنصكره ادراك ومعسكره رجوعده معیت واشتراك ایلسه لر سریهٔ ثانیه ایچون نفلدن نسنه یوقدر زیرا سریهٔ اولانك نفس اصابتله شركت غیری سلب اوزره منفلده حقلری متأكد اولوب احرازایله تأكد حق غانمین منزلنه نازل اولمشدر كه بعد الاحراز غانمینه تشریك مدد مقدور امام اولمدیغی كبی بونده دخی دكلدر اما لحوق سریهٔ ثانیه دنصكره اتفاقله بعض غنائمه دخی التحاق ایلسه لر نفل غنیمت ثانیه ده اشتراك ایدرلر زیرا امام دفعهٔ اولاده سریهٔ اولایه وثانیه ده ثانیه یه تنفیل ایتمشدر وثبوت حق منفلین نفس اصابته منوط ایكن ایكیسی بردن اصابتده معیت ایتمشلردر بو صورتده سریهٔ اولی یوز فارس وثانیه اللی فارس واللی راجل اولوب حین اجتماعلرنده سریهٔ ثانیه كندو حقلرنده سبقت ایدن تنفیل امامی اولایه اعلام ایتمدین بالمعیه بعض غنائمله اغتنام ایلسه لر اولیابده هر سریه نك نفللرین تفهیم ایچون اول غنیمت اولا بین السریتین سهام فرسان ورجاله اوزره تقسیم وهر سریه یه اصابت ایلین غنائمدن اول سریه نك نفللری بلا نقصان تسلیم صكره مابقی بعد التخمیس سریتین ایله عسكر میاننده سهام غنیمت اوزره تنظیم قیلنور زیرا سریهٔ اولی یوز فارس اولوب تنفیل سابقله ربع غنیمتلرینه مستحق اولمشلردر وامام ایچون آنلره اعلام ایتمدین اول تنفیلدن رجوع بر له ابطال حقلری نامشروع اولدیغی كبی ینه قبل الاعلام تشریك غیرایله تنقیص حقلری دخی غیر مسموعدر زیرا تشریك وابطالدن هر بری طرف امامدن اول سریه یه خطاب اولمغله حق مكلفیندن قبل العلم حكم خطاب شرعی ثابت اولمدیغی كبی حق سریه ده دخی حكم خطاب امام ثابت اوله مز اما بو مسئله ده قبل الاغتنام سریهٔ اولایه اعلام ایتمش اولسه لر بعد العلم حكم خطاب حقلرنده ثابت اولمغله نفللرین على السویه اقتسام ایدرلر نكته سی اولدر كه امامك تنفیل سابقی قبل الاصابه موقوف غیر لازمدر كورمز میسنكه اعلام ایده رك رجوعی صحیحدر

كذلك بعد الاعلام تشريكله نقص حقلرى دخى صحيحدر كذلك سريهٔ اولانك انجق اميرينه اعلام ايتمش اولسه‌لر اميرنائب جماعت اولمغله جمله‌يه اعلام كيبدر كذلك جمهورى بيله جك رتبه ده اظهار ايتمش اولسه‌لر بنه هر بر بنه اخبار حكمنده دركه هر برينه على الانفراد اعلاملرى متعذر وانجق جمهورلرينه افهاملرى متيسردر نظيرى دار اسلامده شايع اولان خطاب شارعدركه آنده عالم وجاهل برابر حتى اهل ذمتدن اسلامه كلن جهله‌يه بعد الاسلام ترك ايلدكلرى صلواتك وجوب قضامى مقرردر امادار الحربده اسلامه كلنلر بشقه دركه دار الحربده خطاب شارع غير شايعدر ومسئلهٔ مفروضه ده اكر امير سريهٔ ثانيه‌يه نفلك ايكى ثلثنى واولايه برثلثنى تنفيل اوزره تسيير ايتمش اولوب بعد الملاقاة سريهٔ اولايه شركت تنفيللرين افهام ايدوب فصل تفصيللرين اعلام ايتمدين بالمعيه بعض غنائمله اغتنام ايلسه‌لر سريهٔ اولى تقسيم سابقه‌دن كندولره اصابت ايدن غنائمدن نفللرين على وجه الكمال اخذ واستكمال ايدرلر زيرا تفصيل مذكور تنقيص حقله ضررلرين موجب اولمغله قبل العلم حكم خطاب تفصيل آنلره واجب اولماز اما تفصيلى دخى اعلام ايتمش اولسه‌لر حكم خطاب تفصيل دخى حقلرنده محتوم ونفللرى قول امام اوزره ثلث وثلثين ايله مقسوم اولور مؤلف همام توضيح مسئله‌يه اهتمامله ديركه اكر امام ايچون بدون الاعلام تنقيص حقلرى جائز اولايدى مجموع نفلى اولادن تخليصله ثانيه‌يه تخصيصى دخى جائز اولوردى حال آنكه براهل تمييز ايچون بو بابده مجال تجويز يوقدركه غرض تنفيل انجق تحريض قتال ايكن تجويز مذكور فواتنه باديدر زيرا امام بدون الاعلام ابطال تنفيله قادر اولنجه سريه سى بعد البعد تنفيلنه اعتماد وخدمتلرنده اجتهاد ايلمزلر جمله نك معلوميدركه سريهٔ اولى كتدكدنصكره امام اهل عسكره بن آنلرك نفللرينى ابطال ايلدم ديو تصريح ايلسه سريه بيلدكجه قطعا صحيح دكلدر ابطالى صحيح اولمديغى كبى قبل الاعلام سريهٔ ثانيه‌يه تحويلى دخى تصحيح اولنماز لكن اعلامدنصكره كرك ابطال وكرك تحويلى تنفيذ وتكميل قيلنور كورمزميسنكه امام بر بهادر بنامه ان قتلت هذا القتيل فلك سلبه ديوب اولدخى مبارزه‌يه چيقدقده بن نفلنى ابطال ايلدم ديسه قبل اداء الخدمه معلومى اولمدقجه تنفيلى باطل اولماز صورت سابقه دخى بويله‌در واكر امير مصيصه مصيصه دن بر سريه تسبيل ورجاله نك غيرى يالكز اصحاب خيله تنفيل ايلسه جائز كوريلمز زيرا مصيصه دار اسلامده وسط رومده بربلده اولمغله اول سريه مبعوث دار اسلام وتنفيللرى تنفيل عامدر زيرا بو صورتده اهل سريه بالتمام انجق اصحاب خيل اولوب رجاله معيت ايتسه‌لر دخى تبرعا ايتمش اولورلر وسابقا بيان ايلديكه بو مثللو سريه‌يه تنفيل عامده كاهيجه خمسى ابطال وتفضيل فارسى اهمال بولنديغندن بشقه فائدهٔ زائده سى قطعا يوقدر لكن معيتلرنده استعمال منجنيقه قادر ياخود حفر لغمده ماهر كسنه لرى ارسال وآنلره كفايت ومشقتلر ايچون برمقدار تنفيل نوال ايلسه جائزدركه بعض اهل سريه‌يه من قتل قتيلا فله سلبه ديمك منزلنده تنفيل خاصدر اما دار الحربده بعث اولنان سريه بشقه دركه آنده يالكز تنفيل اصحاب خيل جائزدر زيرا آنده مقصود قطع شركت جيش اولمغله تعميم تنفيل حقلرنده مانع صحت دكلدر كذلك دار الحربده اصحاب براذينك غيرى يالكز اصحاب خيل عراب ايچون تنفيل ايلسه اولدخى جائزدر زيرا عراب افراس عربدركه طلب وهربده اقوى واسرعدر وبراذين افراس عجمدركه قتال اوزره اصبر واشجع وعند الاماله الين واطوعدر وتنفيل كفايت ومشقت حسبيله اولديغندن امام مقتضاى مقامله رأى وانظار واحد فريقينى تنفيلله تخصيص واختيار قيلمق جائزدر والله اعلم

باب نفل الامير * يعنى امير عسكر دخى حصه‌مند تنفيل اولديغنك محل تفصيليدر چنانكه امير من قتل قتيلا فله سلبه ديو عسكرى تبشير ايدوب بعده كندو برمشركى قتل وتدمير ايلسه بطريق الاستحسان سلبنه دست رسان اولور اكرچه قياسه نظر ايله عدم استحقاقى اظهردركه غيريلرى انجق اميرك ايجابى ايله كسب استحقاق ايدرلر ايكن كندو ولايت امارتله نفسى ايچون ايجابه مالك اولميوب شول قاضى منزلنده اولوركه نفسى ايچون قضايه متملك اوله مز كورمزميسنكه نفسنى تخصيصله ان قتلت انا قتيلا فلى سلبه ديو تخصيص قيلسه جائز كوريلمز اكر بو بابده غيريلرى كبى اولسه غيريلر حقنده تخصيص وتعميله ايجابى صحيح اولديغى كبى كندو حقنده دخى تصحيح اولنورايدى وهم تنفيل انجق تحريض قتال ايچون اولوب قتال اميره امارتى كفايت ايتمكله تحريض نفسه حاجت اولميوب همان تخصيص غيره غيرت ايدر لكن وجه استحسان اولدركه امير بو لفظله جيشه ايجاب نفل ايدوب كندودخى آنلردن بركسنه اولمغله كندودخى كسب استحقاق ايدر كورمزميسنكه شرعا واجب اولان سهمده كرك فارس وكرك راجل عسكردن بريسى كبى قسمته واصلدر پس كندو ايجابى ايله كلن استحقاقده دخى بويله‌در

كورمزميسنكه برعلج مبارز دعوت مبارزه وامير دخى من قتل قتيلا فله سلبه ديمكله تشجيع مناجزه ايدوب برفرد مقاومته قيام ايده مدكده بالنفس خروجله آنى قتل واعدام ايلسه سلبنه استحقاقى محل كلام دكلدر اما ان قتلت انا ديو تنفيلى نفسنه تخصيص صورتى بشقه دركه آنده نفسيچون حكم ايلين قاضى كبى متهم وعند التهيم عدم تهمت حسبيله حكم ايجابى غيريلرى كبى كندو حقنده دخى لازم وملتزمدر كورمزميسنكه طعام وعلفدن اباحت تناول اختصاص اميرايله محل تهمت اولمديغندن حق عسكرده ثبوتى كبى حق امامده دخى ثابتدر كذلك تنفيلنى غيره تخصيص وعدم دخول نفسنى تنصيص ايلسه بونده دخى تهمت متمكن اولميوب بوفعلى صفت نظر مسلمين اوزره اولمقدن خارج اولماز فعلى هذا من قتل منكم قتيلا ديمكله سزدن بريكز قتل ايلسه مفهومنى افهام وصكره قتله كندو اقدام ايلسه اخذ سلبه اقتحام ايده مز زيرا منكم قولنده عسكردن بعضلرينه تخصيص ايلديكندن حكم كلامى نفسنه متناول اوله مز لكن صورت اولى بشقه‌در كورمزميسنكه بركمسنه عبدينه اعتق مماليكى ديوب اول عبد دخى سائر مماليكنه تخصيص خطابله انتم احرار ديسه عبد مزبور داخل عتق اوله مز اما عمومله مماليكك احرار ديسه داخل اولور واكر ان قتلت انا قتيلا فلى سلبه ديوب بعده برفردى قتل ايتمدين ومن قتل منكم قتيلا فله سلبه قولنى عطف ايدوب صكره كندو قتل ايلسه مستحق اولور زيرا تنفيل عام كلامين وكلام واحدايله حاصل اولقده فرق اولميوب بو بابده انضمام كلامين ايله تنفيلى عمومه منقلب اولمشدر نكته سى اولدركه كلام اولى تخصيصله تمكن تهمته بناء غير صحيح ايدى لكن كلام ثانيسى ايله ايجابى جمله حقنده عام وصحيح اولديغندن صحت ايجابه مانع اولان تخصيص باطل اولدقدنصكره تهمت مرقومه زائل اولمشدر واكر كلام ثانيدن اقدم برينى وصكره برينى قتل ايتمش ايسه ثانينك سلبنه مستحق اولوب اولك اوله مز زيرا سبب سلب قيلديغى قتلى اولدر قبل صحة الايجاب حاصل اولمغله سلبى غنيمتده داخل اولوب صكره كلام ثانى عندنده هنوز انشاء تنفيل عام ايتمش كبى اولمغله ايجابى صحتنه انقلاب وكندودخى آندنصكره استحقاق سلبى اكتساب ايلمشدر زيرا لفظ تنفيل قبل التنفيل غنيمت اولان نسنه‌يه متناول اولمامغله اول نسنه‌ده مؤثر وعامل اوله مز وصكره‌دن كسب تناول ايلسه دخى تنفيل بعد الاصابه اولمغله ينه صحيح اوله مز واكر امير بن قتل قتيل ايدرسم سلبى بنم اولسون وسزدن اول كمسنه كه قتل قتيل ايلين سلبى آنك اولسون مضموننده ان قتلت قتيلا فلى سلبه ومن قتل منكم قتيلا فله سلبه ديمكله تنفيل ايدوب بعده امير ايكى مشركى وعسكردن بررجل دخى ايكى مشركى قتل وتنكيل ايلسه‌لر امير انجق مقتول اولينك سلبنه مستحق اولوب اول رجل ايكى مقتولينك دخى سلبلرينه ملتحق اولور زيرا امير نفسى ايچون مقتضى تكرار اولميان حرف شرطله ايجاب ايتمشدر كورمزميسنكه بركسنه زوجه سينه ان دخلت الدار فانت طالق ديوب اولدخى ايكى كره دخول ايلسه انجق طلقهٔ واحده واقع اولور اما عسكر ايچون سابقا عمومنى بيان قيلديغمز لفظ من ايله ايجاب ايلمشدركه هر برينك قتل ايلديكى هر برقتيله شامل اولوب بررجل بكرمى قتيلى قتل ايلسه جمله سينك اسلابنه نائل اولور بناء عليه برشخصه ان قتلت قتيلا فلك سلبه ديوب اولدخى ايكى قتيلى قتل ايلسه انجق مقتول اولينك سلبنه مستحق اولور زيرا بيان مشروح اوزره استحقاقى شرطه تعليق وقتل اول ايله انتهاء شرط تحقيق اولنوب كلامنده عموم وتكراره دلالت ايدر نسنه تنسيق اولنمامشدر اما ان قتل رجل منكم قتيلا فله سلبه ديو جميع عسكره خطاب ايدوب عسكردن برشخص دخى اون عدد كافرى قتله شتاب ايلسه بطريق الاستحسان مستحق جميع اسلاب اولوب ومقتضاى قياس مسئلهٔ سابقه‌ده اولان تخصيص خطاب كبى انجق سلب قتيل اولى استيجابدر وجه استحسان اولدركه امير ايجابنده انسان معينى قصد وتعيين ايتمكله كلامى عموم اوزره مستبين اولمشدر كورمزميسنكه جميع مخاطبينه متناول ومجموع مخاطبينه عمومى كبى جماعت مقتولينه دخى عام وشاملدر لكن مسئلهٔ سابقه بويله دكلدر كورمزميسنكه بو مسئله‌ده اون مسلم اون مشركى قتل ايلسه‌لر هر برى سلب قتيلنه مستحق اولور پس قاتل عشره بريسى اولسه دخى بويله‌در بين المسئلتين فرق حقيقى اولدركه بو مسئله‌ده مقصد امام نكايت اعداده مبالغه اوزره تحريض عسكر اسلامدر ومعناى نكايتده قاتل عشره مسلميندن واحد ياخود عشره اولمقده تفاوت يوقدر اما مسئلهٔ سابقه‌ده مرام اول شخصك قوت وجلادتنى امتحان واستعلامدركه اثبات عموم مقتولينه عدم توقفى مالا كلامدر واكر امير شجاعتمآب رجال عشره‌ده بالنفس داخل ايكن من قتل منا قتيلا فله سلبه ياخود ان قتل منا رجل قتيلا فله سلبه ديو اول عشره‌يه خطاب بعده بالنفس ايكى يه اوچ مشركى قتله شتاب ايلسه مستحق جميع اسلابدر زيرا ايجابنده تسعه‌يى نفسنه تشريكله معناى تهمت منتفى وكلامى باعتبار المعنى المذكور عمومه منتهى اولوب تسعه مع الامير قتل ايتمش اولسه‌لر مستحق اوله جقلرى اسلاب مقتولينه يالكز

امیر مستحق اولور واکر شخص معینه ان قتلت قتیلا فلك سلبه دیو خطاب اولدنی ضربهٔ واحده ایله ایکی مشرکی بردن قتله شتاب ایلسه ایجاب مذکور واحده مقصور اولمغله انجق برینك سلبنی استیعاب وتنقیسنی دیلرسه آنی انتخاب ایدرزیرا احدهماده حق ثابت اولمغله خیار بیانی اکامنوطدر بوبابده موجب امام اولمق خیار بیان امامك اولمغی مستوجبدر دیو سؤال کلمز که امامدن بو مقوله کلام بیان سببدر بو قسمه نفس سبب قتلدر وخیار بیان مباشر سببك حقیدر وغایهٔ مافی الباب اول قاتل افضل سلبینی انتخاب ایتمکدر وضربهٔ واحده سبله انجق اول افضلك صاحبنی قتل ایتمش اولسه استحقاقی نمایان ایکن مزید فوتی اعلانله بر مشرکی دخی قتل ایتدی دیو آندن محروم قیلمق جائز وشایان دکلدر کذلك اول شخصه ان اصبت اسیرا فهولك دیوب اول دخی اخذهٔ واحده ایله ایکی اسیره فرصتیاب اولسه بنه علت مذکوره اوزره برینی استصحاب واعلاسنی انتخاب ایدر واکر امیر تنفیل ربع ایلدیکی سریه ایله برابر کیدوب غنائمه اصابت ایلسه‌لر امیر دخی نفلده سریه ایله مشارکت ایدر زیرا اصحاب سریه‌یه ایجاب نفل ایدوب کندو دخی آنلردن بریسی اولمشدر ومقدما امام عند التعمیم استحقاق نفلده غیریلری کبیدر دیو بیان ایلدیکمز بو مسئله دن مستبان اولور زیرا حکم مذکور سریه ده اظهردر که سریه ده استحقاق نفل استحقاق غنیمت هیئتی اوزره در کورمزمیسنکه استحقاق نفلده سریه‌دن مباشر قتال ایله رده و پناه اولانلر برابردر واستحقاق غنیمده امام بمنزلة الجیشدر بناء علیه سریه ایله برابر کتدکده استحقاق نفلده دخی بمنزلة السریه‌در والله الموفق

* باب من النفل الذی یصیراهم ولا یبطل اذانفل بعضهم دون بعض *

یعنی امیر بعض عسکره تنفیل ایدوب بعض آخره ایتمدکده اول نفلدن منفلینه واصل یاخود عدم صحتله باطل اولدیغنه دائر مسائل ودلائلدر اکر امیر ان قتل رجل منکم قتیلا فله سلبه دیوب بعده ایکی رجل قتیل واحد ده متفق بولنسه‌لر ایکسی بردن سلبنه مستحق اولورلر زیرا کلامنی مخرج عمومده اصدار وقصدی نکایت اعدا اوزره تحریض ایدوکنی اظهار ایلمشدر و بو بابده قاتل واحد ومتعدد اولمقده تفاوت یوقدر مکر امیر ان قتل رجل منکم وحده دیمکله استقلال قاتلی بیان وتفسیر ایده بو صورتده مرامی استبداد قتله اظهار جلادته تحریض اولوب اولدخی اشتراکله حاصل اولمامغله قاتلینك بری دخی سلبدن نسنه‌یه واصل اوله‌مز واکر اون مشرك دعوای مبارزه‌یه قیام وامیر دخی اون مسلمه ان قتلتموهم فلکم اسلابهم دیمکله بونلری قتل ایدرسکز اسلابلری سزلرك اولسون مضمونی اعلام وهر مسلم بر مشرکی قتل واعدام ایلسه بو صورتده هر بری بالکز سلب قتیلنه استحقاقله بنام اولور زیرا خطابله تعمیم عشره من قتل قتیلا فله سلبه دیمکله تعمیم کل منزله سنده درنکته‌سی اولدر که بر ذی العدد آخر ذی العدده مقابل اولسه انقسام الآحاد علی الآحاد اوزره دلالت ایدر مثلا اعط هؤلاء العشرة هذه الدراهم العشرة دینلسه هر برینه بر درهم ویردیمك اولور کذلك ان قتلتموهم کبی جماعته عبارهٔ جمله نسبت اولنان فعل دخی افراد اوزره انقسامی مقتضیدر مثلا رکب القوم دوابهم دینلسه هر برینك کندو دابه سنه رکوبی فهم اولنور لکن صورت مفروضه ده طقوزی قتل ایدوب همان مشرك عاشر مسلم عاشری قتل یاخود مشرك عاشر قتل اولنمایوب فرار ایلسه بنه قاتلیندن هر بری سلب مقتولنه واصل اولور اکرچه ظاهر حال قتل عشره تحقق ایتمدکجه عدم نیل انفالدر لکن بو کلامدن امامك مرامی انجق قتلی سبب استحقاق سلب قیلمقدر یوقسه قتل تمام عشره‌یی شرط قیلمق دکلدر مکر کیم لکم اسلابهم ان قتلتموهم کلهم فلم تغادروا منهم احدا دیو تنصیص وتحقیقله استحقاقلرین شرط قتل جمیعه تعلیق ایده بو صورتده شرط مشروطه جمله مقابل اولوب جزأ فجزأ معادل اولمامغله تماما ثابت اولمادقجه جزاسندن بر نسنه ثابت اوله‌مز اما بویله تنصیص ایتمدکجه کلام مطلق مفهوم عادیسنه منصرف وقتلریله دفع شرلری اوزره تحریضه منعطف اولوب بو مقصددن مقدار حاصل ایله استحقاق اسلابه واصل اولورلر کذلك بر سریه‌یه ایتوا حصن کذا فان قتلتم مقاتلیه وفتحتموه فلکم الربع یعنی فلان حصنه کیدیکز اکر مقاتللرینی قتل وفتح ایدرسکز ربعی سزلرك اولسون دیمکله ارسال ایدوب آنلر دخی بعضیلرینی یاخود رئیسلرینی قتل وجمعیتلرینی تفریق وحصنی فتح ایلسه‌لر نفللرینه مستحق اولورلر زیرا مفهوم کلامی قتال ایله تفریق جمع وفتح حصن ایدی اولدخی حاصل اولدی اما اول حصنی بلا قتال فتح ایلسه‌لر مستحق اوله‌مزلر زیرا سبب استحقاقلری اولان قتال تحقق ایتمشدر کورمزمیسنکه ان قتلتم مقاتلته وسبیتم ذریتهم فلکم کذا دیوب آنلر دخی بعضیلرین قتل وباقیلرین سبی ایلسه‌لر مستحق اولورلر اما بلا قتال جمله سنی اخذ ایلسه‌لر علت مذکوره‌یه بناءً مستحق اوله‌مزلر واکر ایچیکزدن برکسنه قتل قتیل ایلسه مفهومنده ان قتل انسان منکم قتیلا دیدکده مسلمیندن ایکی کسنه بر قتیلی قتل ایلسه‌لر

سلبی بینلرنده تنصیف اولنور وصورت مفروضه ده بر مسلم بر مشرکی قتله عازم ایکن بشقه بر مشرك بر مسلمی ضرب ایده یم دیرایکن سلاحی اول مشرکه اصابتله قتلده اول مسلمه مشارك اولسه نصف سلب مسلمه سالم ونصف آخری داخل مغانم قیلنور زیرا حق مسلمده شریك قتل مسلم آخر کبی اعتبار وحق مشرکده شریك قتل مشرك آخر کبی اختیار اولنور نکته‌سی اولدر که ایجاب تنفیل انجق مسلمین ایچون اولوب استحقاق مسلم دخی انجق مباشرت قتلیله یعنی سبب مقداریله تقدیر اولنور مسلم مرقوم دخی غیر ایله مشارك اولدقده همان قتل نصفه نفسه مباشرت ایتمشدر کورمزمیسنکه مسلم مسلم آخری مشارکت غیر ایله خطأ قتل ایلسه اوزرینه انجق نصف دیت لازم کلور پس قتله واجب اولان غرمده قاتل نصف قیلندقده مستحق اولوب اولدیغی غنمده دخی قاتل نصف قیلنور واکر امام من قتل بطریقا فله سلبه دیوب صکره بر مسلم بطریق اولمیان بر مشرکی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله‌مز زیرا بونده غرض امیر قتلی کسر شوکت مشرکینه بادی اوله‌جق شخصی قتله تحریض ایکن حصولپذیر اولمامشدر کورمزمیسنکه من قتل الملك فله سلبه دیمش اولوب اول دخی ملکك غیری بر مشرکی قتل ایلسه نسنه‌یه مستحق اوله‌مز واکر من قتل بطریقا فله من الغنیمة الف درهم دیوب بر مسلم دخی بر بطریقی قتل ایلسه سببه مباشرت ایتمش اولمغله ایجاب قیلنان غنیمتدن بیك درهمه مستحق اولور لکن بعد القتل ظفر بولدقلری غنائمدن ویریلور حتی بعد القتل بر شیئه ظفر بوله‌مزلر ایسه قبل القتل اغتنام ایلدکلرندن نسنه ویریلمز زیرا آنده سهام مسلمین واجب اولمغله آندن تنفیلی تنفیل بعد الاصابه اولوب جائز کوریلمز واکر من قتل منکم صعلوکا فله سلبه دیمش اولوب بر مسلم دخی بر بطریق یاخود ملکلرینی قتل ایلسه بر شیئه مستحق اوله‌مز زیرا امیر صعلوك یعنی فقیرك سلبنی ایجاب ایتمشدر واسلاب بطارقه وملوك البته سلب صعلوکدن افضل وایجاب ادنی ایله استحقاق اعلی غیر محتملدر اما من قتل صعلوکا فله مائة درهم دیمش اولوب اول مسلم دخی قتل بطریق ایتمش اولسه مسئله بشقه‌در که مائه‌یه مستحق اولور زیرا شرطی اتیاندن ماعدا زیاده دخی قیلمشدر که قتل بطریقله کسر شوکت مشرکین قتل صعلوکله کسر شوکتلرندن اظهر واقوادر ومقابله‌ٔ قتلده قاتل ایچون تسمیه قیلنان مائه معلوم ومعیندر انجق اکا مستحق اولور و بو مسئله و بعده آخر بابه دکین کلجك مسئله‌لر بر اصل اوزره مبنیه‌در اصل مرقوم اولدر که بر کسنه‌یه تنفیلله شیء معین واجب اولدقده اول کسنه شرطك کرك طرف ادنی وکرك اعلاسنی اتیان ایلسون شیء آخره مستحق اوله‌مز زیرا محل استحقاق حاصل اولمدقجه ایجاب عامل اوله‌مز وفیجاز اکامال مسمی ایجاب اولندقده اول کسنه اوزرینه شرط قیلنان امرك خلاف جنسنی اتیان ایدرسه مخالفت جنسله امتثال بولنمادیغندن مسمادن بر شیئه مستحق اوله‌مز واکر جنسنی اتیان ایدرسه بو صورتده اکر شرطدن ادنی ایسه استکمال مقصود ایله امتثال امر متحقق اولمامغله ینه بر شیئه مستحق اوله‌مز واکر اعلی ایسه امتثال امردن فضله زیادهٔ فاضله‌سی دخی رونما اولمغله مستحق مسمی اولور بناء علیه امیر من قتل شیخا فله سلبه دیو خطاب اولدنی همان بر شابی قتله شتاب ایلسه مشروطی مع الزیاده استجلاب ایتمکله استحقاق سلبی اکتساب ایدر زیرا قتل شابده نکایت دوشمن وجلادت قاتل خصم افکن اکثر وابین وشیخ وشابك تفاوت سلبلری غیر معتاد ایندر اما امیر من قتل شابا دیو خطاب اولدنی انجق قتل شیخه ظفریاب اولورسه نکایت وجلادتده شرطدن دون اولمغله استحقاق سلبنی اکتساب ایده‌مز واکر من جاء باسیر فهو له دیدکده بر وصیف صغیر کتورسه یاخود من جاء بوصیف دیدکده بر اسیر کبیر کتورسه بر شیئه مستحق اوله‌مز زیرا لفظ اسیر اسردن مشتق اولمغله مدافعه‌یه قادر وضبطی شد واسره محتاج اولنلره اطلاق اولنمغله وصیفه مغایردر کذلك من جاء بوصیف دیدکده بر طفل رضیع یاخود بر رضیع دیدکده بر وصیف کتورسه بنه مستحق اوله‌مز زیرا وصیف رضیعله متنافی اولدیغندن محل ایجاب حق منتفی اولمشدر واکر من جاء بالف درهم فله منها مائة دیوب اولدخی بیك دینار کتورسه بنه بر شیئه مستحق اوله‌مز زیرا امیرا کا کتوردیکی دراهمدن یوز درهم ایجاب ایتمش اولوب دراهم ودنانیر جنسلرنده تخالف اولمغله محل حق تخلف ایتمشدر واکر من جاء بوصیف فله مائة درهم دیوب اولدخی بر وصیفه کتورسه بنه نسنه‌یه مستحق اوله‌مز زیرا بنی آدمك ذکور واناثی بحسب المقصود متباینین اولمغله جنسین مختلفین عد اولنور بو جهتدن بر شخصی عبد اولمق اوزره اشترا ایدوب امه اید وکی ظاهر اولسه بیع منعقد اولماز واختلاف جنسله امتثال امر بولنماز واکر من جاء بشاب فله مائة درهم دیدکده بر شیخی اخذ ایدوب کتورسه نسنه‌یه مستحق اوله‌مز لکن عکس مسئله ده مستحق اولور زیرا شیخ وشاب جنس واحد وشاب امر مقصود ده شیخ اوزره زائد اولوب ازید

واعلی موجب استحقاق ایدوکی اظهر واجلی در اما کتوردیکی مشروطدن انقص ایسه نسنه یه مستحق اوله مز
مثلا امیر من جاء بالف درهم غلة فله مائة درهم دیو غله تسمیه اولنسان کسك درهم کتورمسین شرط ایدوب
اولدخی بیك دراهم جیاد کتورسه یوز کسك درهمه مستحق اولور زیرا جنسلری واحد وکتوردیکی افضل
وزائد در لکن تسمیه اولنسان یوز کسك درهمه مستحق اولور کذلك من جاء بالف غلة فله عشرها دیوب
اولدخی دراهم غله دن اجود اولان نقد بیت المالدن بیك درهم کتورسه ینه دراهم غله دن عشرینه مستحق
اولور زیرا امام انکافضله یی ایجاب ایتمشدر وتسمیه ایله کلن استحقاق انجق قدر مسمی ایله تقدیر اولنور واکر
من جاء بالف جیاد فله مائة دیوب اولدخی الف غله کتورسه مشروطدن دون اولمغله نسنه یه مستحق اوله مز
واکر من جاء بعشرة شیاه فله شاة دیوب اون عدد بقره کتورسه اختلاف جنسه بناء نسنه یه مستحق اوله مز
واکر من جاء بعشرة اثواب دیباج فله کذا دیوب اولدخی بزیون دیدکلری اون ثوبله کلسه یاخود مسئله
علی العکس اولسه اختلاف جنسه بناء نسنه یه مستحق اوله مز واکر من جاء بعشرة اثواب بزیون احمر دیوب
اولدخی اون عدد اصفر یاخود اخضر ثوب بزیونله کلسه نظر اولنور افضلی احمری ایسه نسنه یه مستحق اولمیوب
جمله سی برابر یاخود جمله دن کمتر ایسه بو بابده اختلاف اوصاف وار ایسه ده اتحاد جنسه بناء مسمایه مستحق اولور
کورمز میسنکه ثوب بزیونی احمر اولمق اوزره اشترا ایتدکده اخضر ظهور ایلسه بیعی صحیحدر و بغل وفرس
وحمار دخی اصل مذکوره تفریع اولنور مثلا من جاء بفرس فله مائة دیوب اولدخی برذونله کلسه مستحق
اوله میوب عکس مسئله ده مستحق اولور زیرا فرس وبرذون جنس واحد لکن فرس افضلدر اما بو صورتلرده
بغل یه حمار ایله کلسه اختلاف جنسه بناء نسنه یه مستحق اوله مز واکر من جاء بفرس فله مائة دیوب اولدخی
فرس کتورسه نفل موعودی انجق بعد اتیان الفرس اغتنام ایلدکلری مالدن اعطا قیلنور حتی بعد الاتیان
شیء آخری اغتنام ایده مز ایسه غنائم سابقه لردن اعطا اولنمیوب انجق کتوردیکی فرسدن اعطا قیلنور
بو صورتده اول فرس مائه یه معادل اوله مز ایسه انجق مقدار ثمنی ویریلوب زیاده قیلنماز واکر مائه یه معادل یاخود
اکثر اولوب امام دخی اول فرسی غنائم سابقه یه ضم ومائه یی غنائم سابقه دن اعطایی رأی ایدرسه جائز کورلور
زیرا امام ایچون ولایت بیع مغانم ثابته اولوب بو تصرف دخی بعض غنائمی مثل قیمتی ایله بیعی کبیدر لکن
مائهٔ موعوده قیمت فرسدن اکثر ایسه غنائم سابقه دن همان مقدار قیمتنی ویروب زیاده قیله مز زیرا اکرچه
امام ایچون ولایت مبادله وار در لکن محابات فاحشه ایله اولمیوب بشرط النظردر والله اعلم

❁ باب مایجب من السلب بالقتل ومالایجب ❁

یعنی اسلابدن قتله منفل ایچون واجب وغیر واجب اولنلرین تمییزه متعلق مسائل ومطالبدر امیر عسکر من قتل قتیلا
فله سلبه دیو تنفیل ایتدکده بر علج مبارز ظهور و بر مسلم دخی مقابله سنه چیقوب همان بر ضرب ایله فرسدن اسقاط
وفرسنی اخذ وکندوبی دخی حیا مسلمینه جر وایصال ایلیوب علج مرسوم صاحب فراش اولسون یا اولمسون چند روز
اثناسنده ضرب مرقومدن هالك اولسه اول مسلم سلبنه مالك اولور وفرس وسلاحی اسلابندن عد اولنورز یرا ضربندن
هالك اولدقده قاتلی ایدوکی ظاهر اولوب قاتل اوزره قتلله واجب اولان غرامتده مقتولینك فی الحال هلاکیله بعد مدة
هلاکی بینلرنده فرق بولنمادیغی کبی اکا قتلله واجب اولان غنیمتده دخی فرق اولنماز وحکم مذکور غنائم تقسیم و بیع
اولنمادقجه دار اسلامله احرار اولنسه دخی تغییر اولنماز اما تقسیم یا بیع اولندقده علج مرقوم هنوز زنده ایسه سلبی غنائمده
ادخال وغانمینه تقسیم وایصال قیلنور زیرا سبب استحقاقی اولان وصف قتل اول علج زنده ایکن بدون المقتول
ناتمام وسبب ثبوت حق غانمین اولان اغتنام تام اولمغله میانلرنده توزیع وقسمتله ملك غانمین تعین ایدوب ابطال
حکم تنفیل بالضروره اکا تفریع اولنور وابطال تنفیلله حکم امام نافذ اولد قد نصکره سبب اولان قتل تمام
اولسه دخی تنفیلله کسب استحقاق ایده مز سؤال اولنورسه که حال علج نه ده قرار ایده جکی بدیدار اولنجیه دکین سلبك
قسمت وبیعی نیچون تأخیر وانتظار اولنماز جوابنده دیرز که قسمتك سبب موجبی اولان اغتنام تمام اولد قدنصکره
تقرر سببله ثابت اولان حکم قسمت مجرد سبب موهوم ایچون تأخیر اولنماز کورمز میسنکه نفس مجروحی دخی
تقسیم غنائمده ادخال لازم ایکن تقسیم سلبی نیچه تأخیر واهمال اولنور سؤال اولنورسه که سلبی نفسنه نیچه قیاس
اولنور که قاتلدن جرحله سبب قتل تسابق ایتمکله سلبده حق منتظری تحقق ایتمشدر اما نفسنده کسنه نك
حق منتظری یوقدر جواب اولدرکه قریبا سبب سلب انجق موت مجروحله تمام اوله جغنی بیان وتمام ایلدیك
باآنکه قسمت غنیمت حق قاتلدن اقوی اولان بعض حقوق ایچون دخی تأخیر اولنماز مثلا برکسنه نك عبدی اباقله
دار الحربه التحاق ایدوب صکره مسلمین آنی اسیر ایلسه لر مالك قدیمنك حقی ثابت وظاهر وقبل القسمة ظفر بولسه

آنی

آنی بلاشیء اخذه قادر ایکن بو یله حق حقیق ایچون دخی بیع وقسمتی تأخیر وتعویق اولنماز هنوز ثابت اولمیان
حق ضارب ایچون عدم تأخیری بالطریق الاولی در سؤال اولنورسه که بو تقدیر اوزره بعد القسمة اول مجروح هالك
اولدقده قاتلی ایچون سلبی قیمتله حق اخذ اولمق اقتضا ایدر ایدی نته کیم اسیر مرقومك بعد القسمة مولاسی کلدکده
قیمتله حق اخذی وار در جواب اولدر که اسیرده ملك مولی فی الاصل ثابت اولمغله علی وجه الفداء قیمتله اخذه قادردر
اما سلبده ملك قاتل قطعا ثابت اولمامشدر که قیمتله فدایه مقتدر اوله زیرا تنفیلله ابتداء ثبوت حقی مجروحك قبل القسمة
موتیله مشروطدر وبعد القسمة محل حقی منعدم اولمغله اثبات حقی ممکن اوله مز وسلب مذکورك عبد مز بور ایله مناسبتی
انجق شول صورتده در که بر حربی اول عبد ایله برابر امانله دار یمزه کلوب صکره اول حربی مسلم اولوب یاخود اول عبدی
بر مسلمه بیع ایده بو صورتده مولینك محل حقی منعدم اولمغله حق اخذی غیر ثابتدر حکم سلب دخی بو یله در بناء
علی هذا التفصیل مسلم مرقوم علج مرسومی فرسندن اسقاط ایلدکده دخی زنده ایکن مشرکین آنی چکوب
تخلیص ایلسه لر اول ضربله هلاکی بیلنمدکجه ضاربنه فرس وسلبندن نسنه تنفیل اولنماز زیرا تمام سبب هلاکیله
اولوب ابتداء ثبوت استحقاقی اکا منوط اولمغله ظاهر حال کفایت ایتمیوب تیقن سبیله مشروط وعتق وطلاق
تعلیق اولنسان شرط منزلنده در که نزول جزا تیقن ثبوت شرطه مربوطدر و بو بابده طریق معرفی انجق
شهادت مسلمین عادلیندر زیرا سلب مرقوم باعتبار الظاهر غنیمت مسلمین ایکن مقصد ضارب اثبات استحقاقله
یدلرندن سلبی سالب اولمقدر بو جهتله اول ضربله قبل القسمة هلاکنه عدول مسلمیندن اقامت بینه لازمدر
زیرا قسمت یا بیعدن صکره هلاکی بینه ایله دخی ثابت اولسه امامدن نفوذ قسمت وبیعله محل حقی فائت اولمغله
قاتل سلبدن نسنه یه نائل اوله مز اما صورت مفروضه ده امام من قتل قتیلا فله مائة درهم دیمش اولسه
بینه حکمی حکم سابقه موافق انجق خصلت واحده ده متفارقدر که غنائم بیع اولنوب صکره مجروح هالك اولسه
ثمنی تقسیم اولنمادقجه بو صورتده مائه یه مستحق اولور اما ثمنی یا غنیمت تقسیم اولنوب صکره هالك اولمش ایسه
استحقاق نفله مالك اوله مز زیرا بونده محل حقی غنیمت اولوب ثمن دخی مقام مبیعه قائم اولدیغندن مجرد بیعله محل حق
فوت اولماز اما قسمتله محل حقی زائل ونفلی باطل اولور وصورت سابقه ده محل حقی سلب وثمن سلب غیر السلب
اولمغله محل حقی بیعله منسلب اولمشدر ایشته بو تدقیقله بیان مسئلتین تفریق اولنور والله الموفق

باب من النفل لاهل الذمة والعبید والنساء وغیرهم * اکر امیر من قتل قتیلا فله سلبه دیو تنفیل ایدوب مسلمین ایله
قتالده رفیق اولان بر ذمی قتل قتیل ایلسه مستحق سلب اولور زیرا امام مسلم وذمی یه عام اولان لفظله سلبی قاتله
ایجاب والزام قیلمشدر ولفظ عام جمیع متناولاتنده اثبات حکم جهتیله نص کبیدر وامام بو تنفیلی ذمی یه تخصیص
ایتمش اولسه قتیله مستحق سلب اولد قدنصکره لفظ عامده داخل اولدقده ینه مستحق اولور حکمنی اولدر که
ذمی قتالده بزله برابر بولنسه مسلم غنیمتدن مستحق سهم اولدیغی کبی اولدخی مستحق رضخ اولور ومستحق رضخ
مستحق سهم کبی شریك غنیمتدر بناء علیه طعام وعلفدن قدر حاجت اکا دخی تناول جائزدر کذلك تجاردن بریسی
مقدما قتال ایتمسون قتل قتیل ایلسه اولدخی مستحق تنفیل اولور زیرا شمدی قاتل اولمغله شرکاء غنیمتده
داخل وحکم تنفیل اکا شامل اولمشدر کذلك امرأة مسلمه یاخود ذمیه قتل قتیل ایلسه استحقاق رضخله غنیمتده
شرکتی اولمغله ینه سلب مقتولنه مستحقه اولور کذلك بر عبد دخی مقدما مولاسیله معا قتال ایتمش اولسون اولمسون
قتل قتیل ایلسه اولدخی استحقاق رضخله شریك غنیمت اولمغله تنفیلله مستحق سلب اولوب مولاسی کسب عبدینه
مالك اولمغله اول سلبه دخی مالك اولور مکر امیر من قتل من الاحرار قتیلا یاخود من قتل من المسلمین قتیلا
دیو تخصیص وقاتلی احرار یا مسلمینه تخصیص ایلیه بو صورتده استحقاقه ایجابی مدار اولمغله عموم کلامی معتبر
اولدیغی کبی خصوصنه دخی اعتبار وتخصیصی اوزره بناء امره ابتدار اولنور لکن عند التخصیص دخی ذمی
مستحق سلب اولمایجه غنیمتدن مقدار رأی الامام رضخله مطیب قیلنور زیرا قتالده مسلمینه تابع اولان عبید
ونسا کبی مادون السهم رضخه مستحقلردر حکمتی اولدر که قتالده تابع اولنلره تحریض خروج ایچون بر مقدار نسنه
ویریلمك لازمدر ومتبوعله تابعی تسویه مناسب اولمامغله اعطاء رضخله اکتفا ایدرز وکرکدر که اول ذمی
فارس ایسه رضخی مسلمیندن سهم فارس وراجل ایسه مسلمیندن سهم راجل اوزره زائد اولمیه زیرا مسلمین ایچنده
لامحالة کفایت ومشقت جهتیله اول ذمیدن اعظمی موجوددر و بو یله مسلمك سهمی اوزره زیاده غیر مشروع ایکن
ذمی ایچون نیچه مشروع اولور لکن جناب مؤلفك نفس کتابده ظاهر کلامی ذمی عظیم الکفایة والمشقة اولدقده
رضخی سهم مسلمه ابلاغك جوازینه دلالت ایدر اما قول صحیح اولدر که زیاده کبی مساواتی دخی جائز اولمیوب

رعبدی بلاعمد قتل ایلین شخص اوزره قیمتی مقام دیتده لزام اولندقده قیمتی نه قدر غالیه ایسه ده بنه دیت احراردن
اون درهم تنقیص اولندیغی کبی بونده رأی امام وزره مقدار مناسبی تنقیص اولنور سؤل اولنور سه که تنفیل عامده
استحقاق سلبده مسلم وذمی مساوی اولوب بعضا سلب قتیل ذمی قیتده سهم مسلمدن اکثر اولور ایکن رضخده
تسویه بلکه زیاده سی نیچون جائز کلدر جواب اولدر که بعد التنفیل استحقاق سلب قتلله یاخود ایجاب امامله در که
مسلم وذمینك بونلرده تفاوتلری یوقدر اما استحقاق غنیمت اعتبار کرامتله اولمغله تفاوتلری ظاهردر کورمزمیسنکه
تنفیلله استحقاقده میان فارس وراجل مساوی ایکن استحقاق غنیمتده جواز تسویه یه دلالت ایلمز واکر امیر
من قتل قتیلا فله سلبه دیوب بعض عسکر ایشیدوب بعضیلری ایشتمدکده برکمسنه قتال قتیل ایلسه ایشتمیلردن
ایسه ده مستحق تنفیلدر زیرا هر برینه اسماع کلام وسع امامده اولمیوب وسعنده اولان انجق اشاعت خطاب
واولدخی حاصل اولمغله حکما جمیع افراد مخاطبینه واصل کیدر کورمزمیسنکه ابوقتاده رضی الله تعالی عنه
یوم حنینده قبل استماع التنفیل قتل قتیل ایدوب صکره رسول الله صلی الله علیه وسلم باب الانفالده روایتمز اوزره
سلبنی اکا اعطا وتحویل بیوردیلر وهم سماع خطاب انجق مخاطبدن دفع ضرر ایچون شرط قیلنور و بوصورتده
حقنده محض منفعت اولمغله سماعله غیر مشروطدر بناء علیه امیر عسکر سریهٔ مبعوثه نك انجق امیرینه
لکم نفل الربع مفهومنی افهام ایلسه مجموع سریه یه اعلام ایتمش اولور وبعض سریه یه اسماع ایدوب بعضیلری
ایتمسه دخی مسئله بویله در اما اول سریه وغیریدن کمسنه اسماع ایلسه تنفیلری معتبر اولمز زیرا ثمرهٔ تنفیل
تحریض قتال اولدخی هیچ کمسنه اسماع ایتمدکده ممتنع الاستحصالدر که کویا امیر اول تنفیلی انجق درونده
تفکر ایدوب قطعا تکلم ایتمشدر لکن امیر سریه یاخود بعض عسکر استماع ایلدکده تحریض مطلوب
حصوله کلور توضیحی اولدر که کلام امیری بعض کسان استماع ایتدکده حسب العاده سامع غیر سامعه ابلاغ
ایده رك شایع اولور قال علیه السلام الا فلیبلغ الشاهد الغایب یعنی آکاه اولکز و بو خطبه می حاضر
بولنانلر غائبینه تبلیغ بلسونلر اما هیچ کمسنه استماع ایتمیجه شیوعی متصور اولمیوب لازم اولان اشاعتی اهمال
ایتمش اولور واکر همان اهل عسکرنده قد جعلت لهذه السریة نفل الربع مقالنی ایقاع ایدوب سریه دن هیچ
برفرده اسماع ایلسه مقتضای قیاس اول نفلدن حرمان وانقطاعلریدر زیرا بونده غرض تحریض فوت اولوب
اهل عسکرایله تکلمی کیجه عیالیله تکلم یاخود وحدتنده خود بخود ترنمی منزله سنده در لکن استحسانا مستحق
اولورلر زیرا امام اهل عسکرنده تکلم ایلدیکی کلامی حدیث سابق اوزره اهل سریه یه تبلیغله عسکره دلالة
امر ایتمش کبی اولمغله بیان مشروحمزه بناء البته شایع اولور اگرچه اولی اولان معنای تحریضی تتمیم ایچون
سریه یه تبلیغ وتفهیمدر لکن قبل التبلیغ حکم مذکوری حقلرنده اثبات آنلره موجب ضرر اولمامغله ترکی جائزدر توضیحی
اولدر که اصحاب سریه کاهیچه برقوم اولورکه حسب العاده امام بنفسه آنلره خطاب ایلمز و عادت ملوکدندر که
عامه یه اظهار ایده جکلری اسراری بعض خواصلرینه ابراز و ضمنا تبلیغله امر ایدوب اشاعت خطاب
منزله سین احراز ایدرلر واکر امیر من قتل قتیلا فله سلبه دیو عسکرینه تنفیل ایدوب بعده آنلره
مسلمیندن برمدد لحوق وایچلرندن بری قتل قتیل ایلسه اعطاء سلبله تجیل قیلنور زیرا مدد استحقاق شرکت
غنیمتده عند القتال حاضر کبی اولمغله استحقاق نفلده دخی عند التنفیل حاضر کبی قیلنوب تنفیل امیره عالم
اولسون اولمسون سلب قتیلی اکا سالم اولور واکر مدد ایله امیر آخر کلوب امیر اول منعزل اولسه بوندنصکره واقع
اولان قتال واغتنامده نفلاری باطل اولور زیرا صحت تنفیلی ولایتنه مبنی ایکن عزلله زائل اولمشدر وقبل حصول
المقصود عارض اولان مانع اصل سببله مجامع کبیدر حتی حین تنفیلده معزول اولسه تنفیلی معتبر اولمدیغی کبی
تنفیلدنصکره قبل القتال یاخود بعث سریه دنصکره قبل الاغتنام عزل اولنسه ینه معتبر اولماز اما قبل العزل
اغتنام ایتشلر ایسه ثمرهٔ تنفیل قبل العزل تمام اولمغله نفللریله بکام قیلنورلر بوصورتده امیر اول امیر ثانی قادم
وعزلنه متقدم اوله جغنی عسکره اخبار ایتمش ایسه مادامکه امیر ثانی معسکردن بعیددر معزول دکلدر اما
اهل عسکر استمداد ایلسه لر امداد ایده جك منزلده قریب اولدقده قربی حکم اختلاطده اولمغله امیر اول معزول
وتنفیلی باطل اولور حکمتی اولدر که خلیفه عزل اول ایله ثانی بی بعث ایتدکده بعید ایکن عسکرك محتاج اولدیغی
تدبیر امورلرندن عاجز اولمغله اول منعزل اولمیوب قریب اولدقده ارتفاع محذور ایله منعزل اولور واکر
امیر عسکر فوت اولوب اتفاقله امیر آخری اوزرلرینه تأمیر ایلسه لر امیر اولك حکم تنفیلی تغییر اولنماز زیرا ثانی خلیفهٔ اول
اولمغله فعل اولدن برنسنه باطل اولماز مکر امیر ثانی ابطالنی ایده اولدخی ابطالنی ناسه اعلام ایدرسه باطل اولور

زیرا

زیرا امیر اول اعلام وابطال ایتمش اولسه باطل اولمغله بودخی خلیفه سی اولمغله ینه باطل اولور واکر خلیفهٔ اسلام
عسکره ان مات امیرکم اوقتل فامیرکم فلان دیو اعلام ایدرسه قول مذکور تعلیق العتق والطلاق کبی
تعلیق الاطلاق بالشرط قبیلندن اولمغله قبول وتفضیل اولنور بو مسئله ده اصل اصیل روایت قیلنان
حدیث جلیلدر که غزوهٔ موته ده رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ان قتل زید فجعفر امیرکم وان قتل جعفر فابن رواحة
امیرکم الحدیث بیورمشلردر لکن بوصورتده امیر اول فوت اولدقده تنفیلی باطل اولور زیرا ثانی یه جهت خلیفه دن
تقلید اولنمغله موت اولدنصکره خلیفه مجددا تقلید ایتمش کبی اولدیغندن نائب خلیفه اولمشدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه در
حکمتی اولدر که تنفیل امیر اولك رأیی اولوب آنك رأیی دخی رأی یندن عالی رأی آخر که خلیفه نك ثانی یه تقلیدی ایله
منقطع اولمشدر اما مسئلهٔ سابقه ده رأینه بویله رأی عالی معارض اولمیوب انجق اهل عسکر امیر متوفایه ونفسلرینه
نظر وشفقت ونصب خلیفه یه مبادرت ایتمشلردر و بنفسه استخلافی کبی خلیفه سنه اعتبار وحکم رأیی پایدار
قیلنور کورمزمیسنکه نمازده استخلاف مسئله سنده خلیفهٔ امام مستخلف امام اول اولمغله مستخلف قوم اولمق
میانده فرق یوقدر که مستخلف امام لوازم امامتده نه کونه ایسه مستخلف قوم دخی بلا تفاوت آنك کبیدر واکر
امیر اهل عسکره خطابله من قتل منکم قتیلا فله سلبه مضمونی اشراب ایدوب بعده برجیش امداد یه تجاریه
اهل حربدن قبول اسلامله برقوم کلوب بونلردن بریسی قتل قتیل ایلسه مقتضای قیاس سلبدن حرمان
وایاسلریدر زیرا امام منکم دیمکله حاضرینه تخصیص خطاب ایلمشدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه در که آنده من
قتل قتیلا قولنی تعمیم وخطابنی حالا ومآ لا حاضرینه تتمیم ایتمشدر لکن استحسانا آنلره دخی سلبی احسان
قیلنورزیرا مقصودی اعیان حاضرین اولمیوب مجرد تحریض شجعان اولدیغندن اول وآخر حاضر اولنلر یکساندر
کورمزمیسنکه لاحقین مذکورین قتال ایتدکلرنده لحوقلرندن اقدم عسکرك الدقلری غنائمده تشریك ووقت
اصابتده حاضرین کبی قیلنورلر بناء علیه حکم تنفیلده دخی تشریك وقت تنفیلده حاضرین کبی اولورلر
واکر عسکرده قوم مستأمنین بولنسه نظر اولنور اگر اذن امامله کلشلر ایسه اهل ذمت منزلنده اولوب قتال
ایدرلرسه رضخ ونفله مستحق اولورلر واکر بلا اذن کلشلر ایسه الدقلری سلب وغیریدن نسنه ویریلمیوب جمله سی
مسلمینه تخصیص اولنور زیرا بو استحقاق اهل دار عمزایچون موافق شرعیه دن اولوب دار عمزدن اولمایانلره ثابت
اولماز مگر امام آنلرایله استعانت ایتمش اوله بوصورتده حکما اهل دار عمزه لاحق اولورلر نظیری اولدر که
مستأمن دار عمزده رکاز ومعدن استخراج قیلسه بلا اذن الامام ایسه جمله سی یدندن اخذ اولنوب اذنله ایسه ذمی
منزلنه تنزیل و بولدیغی نسنه بعد التخمیس کندویه اعطا وتحویل اولنور واکر عسکر مسلمین دار الحربه دخول
ایتدکدنصکره ارقه لرندن اول داردن اولمیان برقوم مستأمنین دخی اول داره حلول واهل منعه اولملریله بعض غنائمه
وصول ایدوب مسلمین دخی بشقه غنائمه نائل بعده دار عمزه واصل اولسه لر غنائم مسلمین تخمیس و باقیسی سهام غنیمت
اوزره بینلرنده تقسیم اولنوب مصاب مستأمنین بلا تخمیس یدلرینه تسلیم قیلنور زیرا تخمیس مصاب انجق اشرف جهات
اصابت اولان وجه اعزازدین اوزره اولمغه محصور ووجه مذکوردخی مصاب مستأمنیندن دور ومصاب مسلمینه
مقصوردر همان آنلرك اصابتلری محض اکتساب اولمغله کسبلری کندولره سالم قیلنور لکن مسئلهٔ سابقه بشقه در که
آنده مستأمنین تحت رایت مسلمینده قتال وغنائمی منعهٔ مسلمین ایله استحصال ایتمشلر اولوب آنلر ایله استعانت دخی
کلا ایله استعانت منزلنه انزال قیلنمغله جمیع غنائم تخمیس و مسلمینه ایصال و مستأمنین رضخ مجرد ایله استعمال
اولنور امابو مسئله ده مستأمنین موضعنده اهل ذمتدن اصحاب منعه برقوم اولمش اولسه مسلمینله آنلرك جمیع
مصابلری برمحله جمع وخمسی اخراج و باقی بین الطائفتین غنیمت قیلنور زیرا اهل ذمت اهل دار عمزدن اولمغله
قتاللری انجق دار اسلامدن دفع اعدا ایچوندر کورمزمیسنکه اهل ذمت دار الحربده مغلوب اولسه لر نصرتلرینه
قدرتمز وار ایسه نصرتلری اوزریمزه واجبدر اما مستأمنین دار الحربه کیردکلرندنصکره نصرتلری غیر واجبدر
توضیحی اولدر که اهل ذمت اهل دار عمزدن اولوب سکنی ده مسلمینه تابع اولملریله دار الحربده اصابت ایتدکلرنده دخی
تابعلردر واحراز غنائم جمله ایله تمام اولمغله جمیع مصابی تخمیسه اقدام اولنور اما مستأمنین سکنی ده مسلمینه تابع
دکللردر که دار الحربه رجوعه قادرلردر بناء علیه مصابلرنده دخی تابع دکللردر واکر برحربی دار الحربده ایکن
اموال اهل حربی انتهاب بعده امانله اهل عسکره شتاب ایلسه تماما اکا تخصیص اولنور زیرا مأخوذینه
قوت مسلمینله مالك اولمیوب مجرد کندو واخذیله مالك اولدیغندن اموال سائره سنه الحاق اولنور کذلك بعد الاخذ
اسلامیه ذمتی قبول وعسکرایله دار عمزه دخول ایلسه وجه محرر اوزره اول مال اکا مقرر در روایت اولندیکه

فعل مذكور مغيرة بن شعبه رضي الله عنه دن صدور ايتمشدر كه بر سفرنده مشركيندن رفيقلرين قتل وما للرين
اخذ برله مدينه يه وصول واسلامي قبول ايلمشدر ورسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم اول مالدن خمس وغيرى
نسنه اخذ ايتميوب اما اسلامك فقبول واما مالك فمال غدر لاحاجة لنا فيه بيوردقلري مرويدر وبو فعل
شريفلرينه علت مغيره رفقاسنه غدر ايله غارت ايلديكيدر وكتب مغازيده قصهٔ معروفه سي واردر واكر اول حربي
قبل اخذ المال اسلامه كلوب بعده بعض اهل حربي قتل وماليني اخذ وعسكره التحاق ايتمش اولسه اصابتي
قوت مسلمين وتمام احرازي منعهٔ مؤمنين ايله اولمغله كندو وعسكرمابيننده غنائمه الحاق اولنور زيرا عسكر دن بشقه
بركسنه بو يله ايتلسه حكمي بودر اهل حربدن اسلامه كلن دخي ايتلسه ينه بو يله در كذلك اول حربي اولا
عسكره كلوب قبول ذمت بعده رجوع له اول ماله اصابت ايلسه ينه بو يله در زيرا قبول ذمت ايتدكده دار اسلامدن
عسكر ايله داخل اولان ذمي منزلنه نازل واخذ ماله انجق قوت مسلمين ايله نائل اولمشدر كذلك اولا كلوب عسكردن
استيمان بعده اذن امام ايله عودت وفعل مرقومي اتيان قيلسه بعد اذن الامام مصابنده ذمي مثللو اولديغي بنا
ينه بو يله در امافعل مذكوره بلا اذن الامام اقدام ايتمش اولسه نظر اولنور اكر مستأمن مرقوم اول دارك اهلندن
دكل ايسه مصابي اهل عسكره تخصيص قيلنور زيرا دار اسلامدن عسكر ايله دخول ايلين مستأمن منزلنده
اولوب منعه سي دخي اولمايوب اول ماله انجق قوت مسلمين ايله اصابت ايتمش اولمغله مسلمينه تخصيص قيلنور
اما اهل منعه اولسه حكمي بشقه در كه ذكر اولندي واكر اول دارك اهلندن ايسه مترجم فقير ديركه متن وشرحده
بو شقك حكمي تحرير اولنمادي لكن قريبا ذكر اولنسان مسئله ده تنصيصلري اوزره جميع مصابي كندويه
تخصيص اولنور واكر اهل عسكر دوشمندن بعض اسرا اخذ ايدوب امير دخي من قتل قتيلا فله سلبه ديدكده عسكره
اسرادن بريسي اعدادن بريني قتل ايلسه نظر اولنور اكر امير حين قتلنده اسيرلري بيع وتقسيم ايتمش ايسه
اسير قاتل هنوز غنيمتدن اولمغله سلب قتيلي دخي غنيمت قيلنور واكر تقسيم وبيع ايتمش ايسه سلب مرقوم مولاسنه
اعطا قيلنور زيرا مولاسي قسمت يه اشترا برله اكا مالك اولمغله سلب قتيلنه دخي متملك اولمشدر والله اعلم

* باب من الشركة في النفل وما يؤخذ بحساب *

يعني نفلده اشتراك وحساب تنفيل اوزره اخذ واستملاك بابنده مسائل دقت نصابدر اكر امير من اصاب اسيرا
فهوله ديو تبشير ايدوب برشخص دلير دخي ايكي اوچ اسيري بردن اخذ وتسيير ايلسه جمله سي اكا تمليك وتقرير
قيلنور زيرا مصيبده كلمهٔ من ومصابده افضا سيرذكر اولنمغله صيغهٔ كلام مصيب ومصابده جميعا عامدر كذلك
ان اصاب انسان منكم اسيرا فهوله ديمش اولسه ينه بو يله در زيرا تعميم مصيب ومصابي تصريح ايتمشدر
وبو مثللو امورده حرف شرطله كلمهٔ من ميانده فرق سابق الذكر غير معتبردر وتنكير اوزره انسان قولنده
فرد معين وفرد منتشر قصد اولنميوب جنسه محمول وقليل وكثيره مشمولدر حتى اسير واحده اصابتله بر جماعت
شريك اولسه لر جمله سي آنده تشريك اولنورلر واكر من اصاب منكم عشرة ارؤس فهم له ديوب بر
مرد جلادتمآب دخي يكرمي رأس اسيره ظفرياب اولسه ينه موجب تعميمي تصريح ايتمكله جمله سي آنك حق صريحي
اولمشدر وامیرك اقوال مذكوره سي بالجمله من اصاب شيئا فهوله قولي منزله سنده در واكر من اصاب عشرة ارؤس
فله عشرهم ديوب بردلاور دخي يكرمي رأسه ظفر بولسه حساب تنفيل اوزره عشر مصابي اولان ايكي
رأسي اكا مقرر واون رأس ايسه انجق رأس واحد مبسردر وكركدركه اكا مصابندن اوسطني ويروب اعلي
وادناسني ويرميه لر زيرا اميرك اكا ايجاب تنفيلي انجق عمليله حاصل اولان منفعت مسلمين كه باقي قلان اعشارنسه
مقابلنده در وعمل كبي مال اوليسان نسنه مقابلنده على الاطلاق تسميهٔ رأس انجق اوسطه حمل اولنور نته كيم
بدل خلع وبدل الصلح عن دم العمد مسئله لرنده بو يله در وهم امام اكا ومسلمينه نظر ايله مأمور ايكن اعلاسني
اعطاده مسلمينه وادناسني اعطاده اول مجاهده ترك نظر مقرر اولمغله خير الامور اوساطها لازمه سنجه وسطني
اعطا برله تعديل نظر لازمدر واكر بش رأس ايسه ينه حساب تنفيل اوزره خمسه يي عشره اعتبار ايدوب
اوساطندن برينك نصفي اكا اختيار اولنور سؤال اولنورسه كه شرط مشروط اوزره باعتبار الاجزا منقسم اولمغله
بو بابده امام استحقاقنه رؤس عشره يي شرط قيلدقده مادون العشره يي كتورمكله شرط تحقق ايتميوب
برشيئه مستحق اولمامق اقتضا ايدر ايدي جوابنده ديرزكه او يله دكلدر بلكه امام آني عمليله حاصل اولان منفعت
مسلمين مقابلنده ايجاب ايتمشدر ومنفعتي مقداري مسماسدن اعطا لازمدر نكته سي اولدركه تنفيلدن مقصود
مشركيني اخذ واسره تحريضدر وبو مقصود صورت شرطي اعتبارده حاصل اوله مزكه صورت مفروضه ده

مثلا طقوز اسير آلوب عشره يه ابلاغ ايده ميوب آنلري كتوردكده دخي برشيئه مستحق اولميه جغني بيلدكده
البته كتورمكه رغبت ايلمز زيرا طقوز اسيري كتورمك لامحاله مؤنت كثيره ومتاعب عسيره يه محتاج ايكن نفلدن
منقطع وانجق نصيب آحاد غانمين له منتفع اوله جغني بيلدكده اول مؤنت ومتاعبي التزامدن مرتدع اوله جغي
ظاهردر ومعناي تحريضي اتمام انجق قول مشر وحيمي التزامده در كورمزميسنكه امير من اصاب عشرة ارؤس
فله عشرهم ومن قتل منكم عشرة فله عشر اسلابهم ديمش اولسه وبرمجاهد دخي طقوز مشركي قتل ايلسه
حساب مقتولين اوزره عشر مسمايه مستحق اولمازمي زيرا جمله نك معلوميدركه مقصد امام شرط عشره يي
اتمام دكلدر كه قتل عشره واخذ عشره يه شخص واحد قادر اولمق امر نادر در واكر مسئلهٔ مذكوره ده ايكي كمسنه
اون رأسه ظفرياب اولسه لر اوساطلرندن بريسي ايكيسنه انتخاب اولنور زيرا مسلمين ايچون شرط قيلنان
منافعي اتمامده شريك اولمر له مسماده دخي تشريك قيلنورلر واكر امير عسكرندن برشخصي ان اصبت رأسا
فهولك ديمكله تبشير ايدوب اول دخي ايكي رأسه لاحق اولسه انجق برينه مستحق اولور زيرا كلام امير مصيب
ومصابده مخرج خصوصده خارج اولوب معناي عموم ايكيسنده ده معدوم اولمشدر وبو صورتده اول ايكي رأسه
على الترتيب ظفر بولش ايسه اقدامنه مستحقدر اما ايكيسني بردن اخذ ايتمش ايسه ديلديكني آلوب اعلاسني
انتخابه دخي رخصتيابدر زيرا ايكن اعلاسني آلمش اولسه كندويه سالم ايكن آخريني رابر آلوب اظهار جلادت
ايتمكله محروم قيلنماز كذلك ينه شخص واحده خطابله ان اصبت عشرة ارؤس فلك منهم رأس ديوب
اول دخي يكرمي رأسه ظفر بولسه كلام اميرده معناي خصوص معتبر اولمغله انجق رأس واحده مستحق اولور
بو دخي بين العشرتين ترتيب اوزره اخذ ايلمش ايسه عشرهٔ اولانك اوساطندن بريني آلوب مجموعني بردن اخذ
ايلمش ايسه اوساط مجموعدن بريني آلور سؤال اولنورسه كه مسئلهٔ متقدمه كبي بونده دخي اعلاسني انتخابه نيچون
رخصتياب قيلنمادي جواب اولدركه آنده رأس واحد مصاب كندويه تخصيص وايجاب قيلنوب مقابلنده
منفعت مسلمين غير مشروط وبونده كتوره جكندن برجزئي تسميه ايتمكله شرط منفعت مسلمينه مربوط
اولمغله بونده وسط اعتبار اولنوب آنده اعلاسني اختيار ايدر واكر امير عسكردن اون شخصي ان اصبتم عشرة ارؤس
فلكم منها رأس ديمكله تبشير ايلسه بونده خطاب عشره سبقت ايلين خطاب واحد ايله جميع احكامده
متحددر زيرا اصبتم قولنده بينلرين جمله آنلره تخصيص خطاب ايتمشدر وتخصيص مصيب تخصيص
مصابه اصل ودليلدر اما اول عشره يه خطابله ان اصاب رجل منكم عشرة ارؤس فله منها واحد ديمكله
ايجاب وآنلردن بريسي يكرمي رأس اسرايي استجلاب ايلسه اوساطندن ايكي رأسله كامياب قيلنور زيرا هر بريني
اصابتله افراد وخطابي عموم اوزره ايراد ايلمشدر بناء عليه جميع عسكره خطابي منزلنده نازل وتعميم مصيبله
تعميم مصاب دخي حاصل اولور كورمزميسنكه صورت مفروضه ده هر بري اون رأسه اصابتله مجموعي
يوز رأسه مصيب اولسه هر برينه مصابندن رأس واحد نصيب قيلنور كذلك بالكز بريسي يوز رأسه مصيب
اولدقده ايچندن اون رأسي اكا نصيب اولنور واكر شخص واحده خطابله ما اصبت من عشرة ارؤس فلك
منهم واحد ديو ايجاب واول دخي يكرمي رأسي استجلاب ايلسه اوساطلرندن ايكي رأسله كامياب قيلنور زيرا
كلمهٔ ما موجب عموم اولوب اول عمومي مصيبده اثبات ممكن دكلدركه اصابتله واحدي تخصيص ايلمشدر
بو جهتله انجق مصابده اثبات اولنور اما سبقت ايلين ان اصبت مسئله سي بشقه دركه آنده موجب عموم صورة
ومعنى معدومدر واكر امير عسكرندن بردليري يافلان ان قتلت هذا الذي برز من المشركين فلك سلبه ديو تبشير
ايلدكده مسلميندن شخص ديكر بو كلامي ايشيدوب همان اول مشركه مبارزه برله قتل وتدمير ايلسه مستحق سلب
اولمز زيرا استحقاق تنفيله مخصوص وتنفيل دخي قابل خصوص ايكن امير آني مخاطبه تخصيص ايتمكله حق غيرده
بمنزلهٔ عدم اولمشدر حتى مخاطب قتلده مسلم آخر ايله مشاركت ايلسه نصف سلب مخاطبه اعطا ونصف آخري
غنائمه القا اولنور زيرا هر بري قاتل نصف اولمغله قاتل كل اعتبار وحكم قاتل كل هر برنده اختيار قيلنور والله اعلم

* باب من النفل المجهول *

يعني امير نفل مجهول المقدار ايله تنفيل ايلسه نه مقدار اوزره تحميل اولنديغينك محل تفصيليدر امير من جاء منكم
بشيء فله منه طائفة ديمكله غنيمت كتورن شجعانه ايچندن لا على التعيين برمقدارين ويره جكني اعلان ايدوب
بركسنه دخي بعض امتعه يه اثواب يه اسيرلر كتورسه تنفيلي عهدهٔ اميره تحويل اولنمشدر كه اول كسنه ايله اهل عسكره
وجه نظر اوزره ايچندن مقدار رأيي اكا اعطا وتنويل قيلر زيرا كتوره جكي نسنه دن اعم اسماء موجودات

اولان لفظ شيئله تعبير ايتمكله جميع مجاوباتنه شامل قيلوب ايچندن لفظ طائفه نك مدلولى اولان جزء مجهولى
اكا ايجاب قيلمشدر وجهالت مز بوره بومقوله توسع اوزره مبنى اولان اموردده مانع صحت اولما مغله بعد صحة الايجاب
بيانى موجبك ياخود خليفه سينك عهده لرينه منوط اولوب بو بابده موجب جمله يه نظر وشفقتله مأمور
اولان امام اولمغله كركدركه امام آنى رعايت نظر جانبين اوزره بيان ايده وهر طرف دخى اول بيانى قبول
واستحسان ايده لر نظيرى اولدركه بركسنه مالندن بر طائفه سنى بر شخصه وصيت ايلسه وارثى قائممقامى اولمغله
مالندن ديلديكى مقدارينى اكا اعطا ايدر اما وارثى يوغيسه ميراثى مسلمينه عائد اولمغله تنفيذ وصيتى امامه راجع
اولوب اولدخى موصى له ومسلمينه وجه نظر اوزره ديلديكى مقدارنى اعطا ايدر واكر امير من جاء بشىء فله
منه شىء اوله منه قليل او يسير ديمكله غنيمت كتورنلره ايچندن بر شىء يه قليل يه يسير اعطاسيله تبشير ايلسه بو دخى
قياس سابق اوزره منوط رأى وتدبير يدر لكن كركدركه بونده اعطا ايلديكى كتورديكى غنيمتك نصفنه بالغ اولميه
زيرا ايچندن يسيرينى يه قليلنى ياخود تنكيرى دليل قلت اولان شىء منكرى ايجاب ايلمشدر وقلت وكثرت انجق مقابله
ونسبتله ظاهر اولان اسماء مشتركه دندر و برشيئك بعض قليلى مادون النصفيدر كه مقابله ده باقى اكثرى اولق
كركدر كذلك من جاء بشىء فله منه جزء ديسه بو دخى منوط رأى اميردر لكن بونده تجاوز نصف جائز دكل ايسه ده
اعطاء نصف جائزدر زيرا جزء شيئك اقل مرتبه سى ايكى جزئك برى اولمقدركه نصفدر اما فله بعضه
قولى فله طائفة قولى مثللودر زيرا اقل واكثر شيئك بعضى وطائفه سى اولوب لفظده دليل قلت وكثرت
بولنما مغله رأى امامه حواله قيلنور واكر من جاء بشىء فله منه سهم ديسه قياس ابى حنيفه رضى الله عنه
اوزره كتورديكنك سدسى ويريلور زيرا عندنده سهم سدسدن عبارتدر حتى مالندن برسهمله وصيت ايلسه
موصى لهه سدسدن اقلى ويريلمز وقول مذكور ابن مسعود رضى الله تعالى عنه دن مأثوردر وعلى قول الامامين
وصيده احد ورثه سهمى مقدارى ويريلور وقول شريح دخى بودر رحمهم الله تعالى وبز بو بحثى وصايا ده بيان قيلدق
و بو قول اوزره بو مسئله ده سهم بمنزلة الجزء اولوب جزء من جزئين كبى اقل سهم دخى سهم من سهمين اولمغله امام نصفى
تجاوز ايتميه رك مقدار رأينى اعطا قيلر اما بو صورتده فله منها سهم رجل من القوم ديمش اولسه عسكرده فرسان ورجاله
موجود ايسه ده اقل متيقن اولان سهم راجل ويريلور نظيرى اولدركه مالندن برسهمنى وصيت ايدوب بش اوغول
وبش قيز ترك ايلسه تركه اون التى سهم قيلنوب موصى لهه اقل متيقن برقيز حصه سى ويريلور بو مسئله دخى بويله در
وصور سابقه نك جمله سنده بعد اخذ النفل باقيسى سهام غنيمت اوزره منفل واهل عسكر بينلرنده مقسوم اولوب
منفله نفلدن ايجاب اولندى ديو محروم قيلنماز سؤال اولنورسه كه كتورديكى نسنه ده سهم غنيمتله شريك اولنجه نفله
نيجه مستحق اولور جواب اولدركه اكر نفل عوض جهاد اولايدى استحقاقى ممتنع اولور ايديكه غازى اعدايه ايراث
نكايتده شرطله مستحق عوض اوله مز بلكه استحقاقى انجق تنفيل وتحريضله در بو قسمه شرط وتحريضله دكلدر
وبعد النفل باقيده دخى كرامت جهادينه اعتبار ايله تشريك اولنور واكر امير من جاء بالف درهم فله الفا درهم
ديوب بركسنه دخى ديديكى بيك درهمى كتورسه كتورديكندن زياده اكا نسنه ويريلمز زيرا جمع تحريض ونظر
انجق كتورديكنك مجموعنده يه بعضنده منتظردر وزياده ده تحريض وار ايسه ده نظر مسلمين يوقدر بنابرين
مستحق اوله مز كذلك دنانير واسراء اطفال وافراس مثللو مالیتدن غيرى فائده سى اولمايوب مجاهد آنلرى كتورمك
شرط قيلنان هر نسنه ده حكم شرعى بويله دركه كتورديكى نسنه نك قيمتى اكا ايجاب اولنان نفلدن دون ايسه
انجق كتورديكى نسنه يه ياخود قيمتنه مستحق اولور اما امير كفار محاربيندن طلب اسير ايدوب من جاء باسير
فهوله وخمسمائة درهم ديسه تنفيلى جائز واسيردن اشقه بعد الاسر حاصل اولان غنا ثمندن بشيوز درهمه
فائز اولور ومسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده ماليتدن غيرى مقصد نابود وبونده اسر مبارزين كفار ايله نكايت
اعدا موجوددر كورمزميسنكه من جاء ببطريق فهوله والف دينار ياخود من جاء بالملك فهوله وعشرون رأسا
ديوب برشخص دلير بونلردن برينى اسير ايلسه معناى نكايت فعلندن حاصل اولمغله كتورديكندن اكثر ايسه ده
غنيمتدن مسماية نائل اولور كورمزميسنكه امير من قتل الملك فله عشرة الاف دينار ديو تبشير وبركسنه دخى آنى
قتل وتدمير قيلسه بونده مسلمينه جنس مالدن نسنه حاصل اولمديسه ده ينه مسمايه مستحق ونائل اولور واكر امير
سور حصن اوزره برمشركى قتال ايدر كوروب من صعد السور فاخذه فهوله وخمسمائة درهم ياخود من صعد السور
فقتله فله خمسمائة درهم ديوب برمرد چالاك دخى بلا صعود آنى قتل واهلاك ايلسه مجرد قتلندن نكايت اعدا
حاصل اولمغله مسمايه نائل اولور زيرا مقصد امير انجق نكايت اعدادركه قتلى ايله حصول پذير اولمشدر واكر

مطلب اوصى لانسان بطائفة من ماله

مطلب يطلق شىء وقليل ويسير على مادون النصف

مطلب جزء الشىء يطلق على نصفه لا ما فوقه

مطلب اوصى بسهم من ماله

مطلب السهم عبارة عن السدس

مطلب اوصى بسهم من ماله وله خمسة بنين وخمس بنات

مشرك مرقوم سور اوزرندن خارج حصنده مسلميندن ينه ممتنع اوله جغى برموضعه ساقط اولوب مسلميندن بريسى
اخذيه قتل ايلسه نفل ايله ممتنع اوله مز زيرا امير سور اوزره صعود ايله اخذ وقتلنده نكايت اعداء لئام ايچون تنفيلى
ايجاب والزام قيلمشيدى ونكايت مقصوده خارج حصنه سقوطندن صكره قتلله موجوده اوله من كورمزميسنكه
بلا امتناع وسط مسلمينه ساقط اولدقده برمسلم آنى قتل ايلسه برشيئه مستحق اولماز وجه سابق دخى بويله در
اما داخل حصنه ساقط اولوب برمسلم دخى سور اوزره صعود ودرون حصنه ورود ايله آنى اخذ وقتل ايلسه
نفله مستحق اولور زيرا صعود مشروط اوزره زياده دخى قيلمشدر كه بعد الصعود داخل حصنه نزولى اظهار
جلادت ودوشمنه ايراث نكايتده صعود مجرددن اشد واز يددر كذلك سور اوزره على حاله طوريايكن برمسلم مثلا
رمحله آنى جرح ومسلمينه قارشو مسلميندن تمنع ايده جكى برموضعه طرح ايلدكدن صكره اخذ وقتل ايلسه
ينه مستحقدر زيرا فعلى حصندن سقوطنه سبب قوى اولمغله صعود مشروطه فى الجمله مساويدر كورمزميسنكه
بركنداله چكوب سوردن زمينه القا بعده قتل وافنا قيلمش اولسه استحقاقى هويدادر وجه سابق دخى بويله در
واكر امير صعودى شرط ايتميوب همان من اخذه فهوله ديو تبشير ايتمش اولوب اول مشرك دخى سوردن
خارج حصنه دوشوب برمسلم دخى آنى اسير قيلسه نظر اولنور اكر محل سقوطنده مسلميندن ممتنع ايسه اول مسلمه
ايصال ودكل ايسه فىء مسلمينه ادخال قيلنور زيرا صورت اولاده اول مسلم اسير ايتمش اولوب ثانيه ده مأخوذ
جماعت اولمغله فعلى اخذنده تأثير ايتمشدر واكر من صعد الحصن ثم نزل عليهم فله خمسمائة درهم ديو تنفيل
وبركسنه دخى بو صعود ونزولى تكميل ايلسه نكايت اعدا حاصل اولمغله نفله واصل اولور اما بعد الصعود
قادر نزول اوله ميوب عود وقفول ايلسه ايراث نكايتده عمل مشروطدن دون اولمغله نفلدن برشيئه ممنون قيلنماز
واكر مسلمين رخنهٔ حصنده ساكنين ايكن امير من دخل فيها فله عشرة دنانير ديمكله برمسلم اول رخنه دن
قلعه يه ولوج وبر فردى قتل ايتمدين خروج ايلسه اتيان مشروطله تحصيل نكايت ايلديكندن اخذ دنانيره
كسب لياقت ايتمشدر اما رخنهٔ ديكردن دخول ياخود بر ديواره صعود واوزرلرينه نزول ايلسه نظر اولنور
اكر بو فعلى جرأت داخل ونكايت عدو ومنفعت مسلمينه راجع اولان احوالده رخنهٔ اوله مماثل ياخود دخى اصعب
برموضع پراهوالدن ايسه من حيث المعنى عين مشروطى ياخود مع زيادة اتيان ايتمش اولمغله نفله استحقاقى نمايانددر
واكر دخولده اسهل ياخود اصعب ايسه ده منفعت مسلمين جهتيله اقل ايسه مستحق نفل اوله مز وبو تفصيل
آخر بابه وارنجه ذكر اولنه جق مسائلده اصل اصيلدر كه شخص منفل مقصد اميره راجع اولان احوالده
اوزرينه شرط قيلنان عملدن اقلنى اصدار ايدرسه برشيئه سزاوار اوله مز واكر مثلنى يه فوقنى اصدار ايدرسه
مقدار مسمايه سزاوار اولور مثلا من جاء بالف درهم جياد فله منها مائة ديمش ايكن الف غله كتورسه
برشيئه مستحق اوله مز زيرا مقصد امير منفعت مال ايكن كتورديكى مشروطدن دوندر اما من جاء بالف غلة
فله منها مائة ديوب الف جياد كتورسه مائة غله يه مستحق اولور زيرا كتورديكى مشروطدن اعلى در
لكن استحقاقى باعتبار التسميه اولمغله انجق مسمايه مستحقدر واكر من جاء بالف جياد فهى له ديوب اولدخى
الف غله كتورسه جمله سنه مستحق اولور زيرا صفت جودت ورداءت انجق منفعت مسلمين ايچون اعتبار اولنوب
مشروط دخى بعض المجلوب ايسه منفعت مسلمين معتبر وجميع المجلوب ايسه غير معتبر اولمغله بو مسئله ده منفعت
مسلمين معتبر اولمادیغندن اختلاف صفته نظر قيلنميوب جمله سى اكا مقرر قيلنور واكر من جاء بالف غلة فهى له
ديوب اول دخى الف نقديت المال كتورسه انجق الف غله يه مستحق اولور زيرا استحقاقى باعتبار التسميه ايكن
اكا الف غله دن اكثرى تسميه اولنمامشدر بنابرين صفت مسمادن زياده سى غنيمته داخل اولور وبوندن صكره
من جاء ببقرة قوليله ذكر ايلديكى مسئله دخى قياس مذكور اوزره در والله الموفق

باب من النفل الذى يستحق بقتل القتيل ولا يستحق اذا اختلف فيه * يعنى قتلده اشتراك وقاتلده اختلاف
اولندقده مستحق اولنوب اولنمیان انفاله متعلق اقوالدر امير عسكر من قتل قتيلا فله سلبه ديو تنفيل ايدوب
برمسلم دخى برمشركى ضربله يقوب آخرى دخى قطع رأسله كارينى تكميل ايلسه نظر اولنور اكر ضارب آنى
قتل ايدوب آخرى همان قطع رأس ايلمش ايسه سلبنى سالب انجق ضاربدر كه حدث قتلك تمام حدوثى
متعلق اولان مقتوله اولوب مقتوليت دخى انجق ضرب ضاربله حاصل اولمشدر واكر ضارب قتل ايده ميوب
هنوز مسلمين اوزره هجوم واحتمال ياخود لسان يه جوارحله مشركينه اعانهٔ قتاله قدرت ومجالى وار ايسه سلبى
قطع رأس ايلين شخصك مكتسبيدر زيرا فعل اوله مضروب غير مقتول اولوب مقتوليت انجق بعد فعل الثانى

حادث وقتلی انجق ثانیدن منبعث اولمشدر وامام دخی تنقیلده من صرعه یاخود من ضربه دیمیوب انجق
من قتله دیمشدر سؤال اولنورسه که فعل اول ظاهر اولمیدی ثانی قطع رأسه قادر اوله مزدی جواب اولدرکه
مشرف اول موضعده خارج اولمیدی قاتل آنی قتلله مبتهج اوله مزدی بوصورتده نفسنی قاتلدر دیمك صحیح
اولمادیغی کبی ضارب قاتلدر دیمك دخی تصحیح اولنماز کورمزمیسنکه برکسنه کمنه آتوب آنی بلا جرح
دابه سندن طرح ایلدکده همان شخص آخر اقدام ورأسنی قطع وکارینی اتمام ایلسه بونده قاتل شخص
اولدردیمك قائلیدر هیچ قابل دکلدر بلکه اول کمنه آتمسه ثانی قطع رأسه قادراوله مزسه‌ده ینه قاتل قطع رأسه
نائل اولان در کذلك بعد ضرب الاول اول ضربدن هالك اوله جغی معلوم ایکن برایکی کون حیاتده قالوب
صکره ثانی رأسنی قطع ایلسه حقیقتده قاتل ثانی اولمغله سلبنه نائل اولور کورمزمیسنکه قتل عمدده بونك مثلی
واقع اولسه فعل ثانی سرایت اولی قاطع وحق اولده برؤ وسلامت موقعنده واقع اولمغله قصاص اولدن مرتفع
وثانی اوزره مندفع قیلنور وحکم مشروح المأل اوزره قصهٔ عمر رضی الله تعالی عنه ایله استدلال اولندیکه
محرابده ایکن اول همامی ضرب ایلین کافر بدنام موجب هلاك اولان محلدن جرحه اهتمام ایلمشیدی حتی بعد الجرح
سود ایچدکده سود یاره سندن چیقوب انجام کار وفات ایدوکی آشکار اولمشیدی بویله ایکن ینه قبل الممات شرعا
احیادن عد اولنور ایدی حتی اول اوقاتده بر ولدی وفات ایلسه حضرت عمر رضی الله عنه اکا وارث اولوب اول ولد
کندویه وارث اوله مزدی واکر ضارب ضربله قطع اوداج یاخود امعاء بطننی خارجه اخراج ایدوب همان
رمق روحله مطروح بیابان قیلدقده شخص آخر قطع رأسنه شتابان اولسه سلبی ضاربه احسان اولنور زیرا فعل اوله
کویا بیت مجروح اولوب رمق روحی بمنزلهٔ حرکة المذبوح اولمغله ساحهٔ اعتباردن مطروحدر کورمزمیسنکه
ذئب رغنمه تعدی برله قطع اوداج وامعاء بطننی نشر واخراج ایلدکدنصکره صاحبی ذبحنه استعجال ایلسه
عند الذبح حرکت ایدرسه‌ده ینه اکلی حلال اولماز اما ذئب جرح ایدوب غنم اول جرحدن هالك اولورسه‌ده
برایکی کون صاغ قاله جغی معلوم ایکن ذبح اولنسه حلال اولور وحکم مفاد وما اکل السبع الاماذکیتم
آیت کریمه سندن مستفاددر وابن عباس رضی الله تعالی عنهمادن ذئب رغنمك بطننی شق وامعاسنی اخراج
ایتدکده صاحبی یتشوب ذبح ایلسه دیو استفتا اولندقده لابأس باکلها دیو افتا ایلدیکی روایت اولندی
لکن مرادی صورت ثانیه در صورت اولی دکلدر نکته سی اولدرکه امر متیقن تحقق نقیضی متیقن اولمدقچه
زوال وتبدلی مبین اولماز وروح حیوانی قبل الجرح متیقن اولمغله بعد الجرح عدم بقاسی متیقن اولمادقچه موتی ایله
حکم اولنمز وبرایکی کون تعیشی مأمول اولان مرتبهٔ مرقومه‌یه رسیده اولمامغله اول جرحله مقتول اولمیوب انجق
قطع رأسله مقتول قیلنور وصورت مفروضه‌ده قاطع الرأس بن قبل الموت قطع ایلدم دیو منازعه وضارب دخی
بلکه سن بعد الموت قطع ایلدیك دیو مدافعه ایلسه‌لر بونده شهادت ظاهر فنقی جانبی مظهر ایسه اول جانب
ثبوت قوله مستظهردر مثلا ضارب قطع اوداج والقاء امعا ایلمش ایسه ضارب وقاطعدن هر برینك فعلی قاتل
ایدوکی متیقن وبویله وقت مساواتده اول سبقله ثانی اوزره ترجیح اولنمق اصل مبرهن اولمغله قول قول ضارب
ایدوکی معیندر اما بعد الضرب برایکی کون تعیشی مأمول ایسه قتل قاطع مجزوم وقتل ضارب موهوم وبین الاضعف
والاقوی قوت تعارض معدوم اولمغله زهوق روحی اقوای متیقن اوزره محمول وقول قول قاطع اولمغله سلبی اکا وصول
قیلنور واکر ضاربك کیفیت جرحی خفی یاخود جسد مجروحدن نه محلده ایدوکی مختفی یاخود مجروحی
رفیقلری اخذ واستخلاص له حقیقت حالی مستخفی اولسه اسلابی برأسه قاطع الرأس استصحاب ایدرز زیرا آنك فعلی
قاتل ایدوکی مجزوم وفعل ضارب معلوم الوصف اولمامغله قاتل ایدوکی نامعلوم ومشکوکك متیقنله عدم تعارضی
امر محسومدر وهم متیقن الحیاة اولان انسان انجق تیقن موتله میت عد اولنور وتیقن موت انجق فعل قاطعدنصکره‌در
واکر بر مسلم مشرکیندن برینی اخذ وصف مسلمینه ادخال بعده ذبح ایلسه سلبنه مستحق اولمدیغندن بشقه
قتلی دخی حلال دکلدر زیرا صف مسلمینه کلدکده اسیر عسکر اسلام اولمغله بلا اذن الامام قتل اسیر حرامدر
زیرا امام ایچون اسیری قتلله فیء قیلمق میانه‌ده حق رأیی معتبردر ومن قتل قتیلا فله سلبه قولندن مرادی قتل اسیر
دکلدر ومرادی نیجه قتل اسیر اولورکه تنفیلی قتال مشعر وعه تحریض شروع ایچوندر قتل اسیر ایسه بلا اذن الامام
غیر مشروعدر اما چکوب کتورر ایکن همان بین الصفین دابه سندن ازال وقتلنه استعجال ایلسه بونده
علی وجه المبارزه قتل مقاتل ایتمش اولوب سلبنه نائل اولور زیرا مجرد دابه سندن ازاله اسیر اولمامشدر کورمزمیسنکه
یدنده مأخوذ اولسه بین الصفین قتاله اقتحام واول مسلمدن انتقام ایدر ایدی اما صف مسلمینه بعد الدخول

مقهور ومخذول اولمغله مأخوذ اولمسه دخی اقتحام وانتقامه موصول اوله مز توضیح فرقی اولدرکه صف
مسلمینه دخولدنصکره اسلامه کلسه عبد مسلمین اولوب بین الصفین دابه سندن ازالدنصکره اسلامه
کلسه حر الاصل اولوب اصلا اوزرینه سبیل بولنماز کذلك کمنه آتوب دابه سندن ازال بعده
بین الصفین قتل ایلسه سلبنه مستحق اولوب کمنه ایله چکوب صف مسلمینه ایصال ادنصکره قتل ایلسه
مستحق اوله مز مکر مشرك اول حالده امتناع وتدارك خلاصیچون قتال ونزاع ایدوب اول دخی همان قتلنه
استسراع ایده بوصورتده هنوز اسیر اولمیوب مقاتل ممتنع اولمغله قاتلی سلبیله متمتع قیلنور کورمزمیسنکه
قتال ایدرك صف مسلمینه هجوم ایلسه کده بر مسلم قتلنه ظفر بولسه سلبی اکا مقرردر اما صفده دخولنده
سلاحنی القا برله اظهار انقیاد ایلدکدنصکره قتل ایلسه مستحق اوله مز زیرا صنعمز بورایله اسیر مقهور اولمشدر
واکر امیر قتال ایچون تقابل طرفین هنکامنده من جاء برأس فله مائة دینار دیو تنفیل ایلسه جائز کوریلوب مرادی
سببه صرف اولنموب رؤس مقطوعهٔ رجاله تحمیل قیلنورز یراحالت مزبوره‌ده مقصودی تحریض قتال وکلام مطلق
دلالت حالله مقید اولمق وارستهٔ قید اشکالدر بناء علیه برکسنه بر مشرکی قتل ورأسنی اجتلاب ایلسه غنیمتدن
تسمیهٔ امام اوزره نفلنی استجلاب قیلر بوصورتده برکسنه بررأسله کلوب بن قتل ایلدم دیو ادعا آخری دخی بلکه بن
قتل ایلدم بو همان رأسنی اخذ ایلدی دیو نفلنی استدعا ایلسه قول انجق قول حامل الرأس درکه رأسنی قطع واجتلابه
قدرتی قاتل اولدیغنه دال وظاهر حال شاهد صدق مقال اولمغله قول مع الیمین آنك قولیدر سؤال اولنورسه که
ظاهر ایله انجق استحقاق غیر مرتفع اولور یوقسه استحقاق مدعی ثابت اوله مز پس بوبابده استحقاق مدعی نه وجهله
ثابت اولور جوابنده دیرز که بلی بویله در لکن تکالیف شرع انجق بحسب الوسعدر واول کمسنه دخی قتل مشرك
اوزره ایکی شاهد اشهادینه حسب العاده غیر قادردر بو جهتله ثبوت استحقاقنه تحکیم علامتدن غیری طریق
یوقدر اما شخص آخر قتلنه اقامت بینه ایدرسه نفل آنکدر زیرا معلومدرکه مقصد امیر قتال اوزره اغرا ومبارزینی
هر کسك قادر اولمیه جغی عمل اوزره سوق واجرادر وعمل مطلوب قتل نفسدر یوقسه مقتول حاضردن قطع رأس
دکلدر وبوجهتله من جاء برأس قولی قتلدن مجازدر وقچان برلفظ قرینهٔ صارفه ایله مجاز اولسه اعتبار حقیقتی
ساقطدر کورمزمیسنکه بر مشرکی قتل ایتدکده رفیقلری چکوب کوتورمکله یاخود ضربله رأسنی اوچورد قده
رأس صویه دوشوب کتمکله اخذ رأسه قادر اولمسه نفله مستحق اولمازمی کذلك ضربله رأسنی اوچورد قده
شخص آخرك سهولتله الینه دوشسه نفل اول شخصه ویریلورمی حاشا بلکه بهر حال قاتله ایصال قیلنور واکر
برکسنه رأسله کلدکده بعض ناس بو بر رجل میت ایدی رأسنی قطع ایلدی دیو اخبار اولدخی بلکه بن قتل ایلدم
دیو اصرار ایلسه ینه علامت قتل آنده موجود وبویله ماده‌لرده تحکیم علامت اصل مقصود اولمغله قول مع الیمین
آنك قولیدر واکر بعض ناس بو رأس مسلمدر دیو القاء التباس ایدرلرسه بونده سیمایه نظر اولنوب سیمای مشرکین
بولنورسه نفلی تسلیم وبولنمازسه تحریم اولنور زیرا تحکیم علامت مواضعنده تحکیم سیما اصل اصیلدر دلیلی
اولدرکه موتای مسلمین مشرکینله مختلط اولسه‌لر دفن وصلوتی تمیم ایچون سیمالری تحکیم اولنور واکر شکل
وسیما ایله دخی التباسی مشکل ورأس مسلم یا مشرك ایدوکین تمییز غیر قابل اولسه رأس مشرك ایدوکی بیلنمدکچه
نسنه ویریلمز زیرا عندنده اکرچه علامت قتلی موجود لکن مقتولی مشرك ایدوکنه علامتی مفقود اولوب
قتل مشرك شرط استحقاق اولمغله معلوم ومتحقق اولمدقچه نسنه‌یه مستحق اوله مز واکر برکسنه بر رأسله کلوب
بن قتل ایلدم دیو دعوی وبرابر کلن شخص آخر دخی بن قتل ایلدم دیو ادعا ایلسه قول مع الیمین قول ذی الیددر
اکر یمین ایدرسه نفلنی اخذ ایدر واکر نکول ایدرسه مقتضای قیاس هر برینك نفلدن حرمان ویاسیدر زیرا
ناکل نکولله اکرچه عدم استحقاقنه مقر اولدی لکن شخص آخر دخی بیان استحقاقه محتاج ایکن رأس یدنده
بولنمامقله قاتل ایدوکی بر علامتله مستقر اولمادی ونکول ناکل جماعت مسلمین اوزره حجت اوله مز وبالنظر
الی الاستحسان نفل آخره احسان اولنور زیرا نکول ناکل آخر ایچون منزلهٔ اقراره نازلدر واقرار مزبور قبل الانکار
یا بعد الانکار صادر اولمش اولسه نفل آخر اوزره مقصور اولور ایدی صورت نکولنده دخی بویله‌در نکته
اولدرکه ذی الید وجود علامتله مستحق تنفیل ایکن اقراری یا نکولی ایله استحقاقنی آخره تحویل ایلمشدر
وتحویل مقرر صحیح ومعتبردر مثلا برکسنه یدنده بولنان بر عینی آخر ایچون اقرار ایتدکده آخر دخی بنم دکل فلانکدر
دیسه مقرله اولك اقراریله استحقاقی ثانی‌یه تحویل اولنمغله اکا تسلیم اولنور واکر ایکی کمسنه بر رأسله کلوب ایکیمز
برابر قتل ایلدیك دیسه‌لر نفل ایکیسنه تقسیم قیلنور واشتراکه هر بری اقرار ایدر ایکن رأس ایکیسی یا بریسی یدنده

بو لمناغه اعتبار اولنماز زیرا علامت صدقلری تصادقلرندن یاخود رأس ایکیسی یدلرنده معا تحققندن ظاهر اولمشدر
بو صورتده رأس برینك یدنده ایکن شرکت آخری اقرار وآخر بن یالکز قتل ایلدم دیو شرکت ذی الیدی انکار
ایلسه ینه نفل ایکیسنه تقسیم اولنور زیرا علامت صدق ذی الیده مخصوص اولوب اولدخی اقراریله رفیقنه
انجق نصف استحقاقنی تحویل ایتمش اولمغله نصف آخره استحقاقی باقیدر واکر ایکیسنه بر رأسه برابر یاپشوب
کتوردکلرنده هر بری بن یالکز قتل ایلدم دیسه قطعا للنزاع والاختلاف هر بری رفیقنك خلافی اوزره
استحلاف اولنور قنقیسی نکول ایدرسه نفل آخره تحریف وایکیسیده یمین ایدرسه بینلرنده تنصیف اولنور زیرا
مدار استحقاقلری اولان علامت اتیان رأسده اشتراك واتفاق ایلمشدر واکر مسلمین برشخصی برمقتولك رأسنی
قطع ایدر ایکن کوروب شخص مرقوم بن قتل ایلدم دیو یمین دخی ایلسه وجود علامته بناء نفلی اعطا قیلنور
اما شخص مزبوری مقتوله سلاحی واصل وامکان قتلی حاصل اولمیه جق مکان بعیددن سرعت ومقتول ایکن
همان قطع رأسنه مسارعت ایلش کورسه لر یمین ودعواسنه اصغا اولنقلدن نسنه اعطا قیلنماز زیرا تحکیم علامت
دلیل اقوایه عدم تعارضله مشروط ایکن بونده اول شخص متمکن ضرب اولمیه جغی مکان بعیدده ایکن
مقتولینی معلوم وهر کسك اعتقادنده کذبی مجزوم اولمق کبی دلیل اقوایه تعارضله محوطدر حتی بن اول قتل بعده
بشقه قتاله اشتغال صکره عودت وقطع رأسنه استعجال ایلدم دیو مغلطه ایدرسه قطعا التفات اولنماز زیرا
شهادت ظاهرك خلافنی اخبار ایدوب صدقنه دلالت ایدر علامت دخی بدیدار اولمامغله نسنه ویریلسه دعوای
مجرده ایله ویریلك لازم کلور بو ایسه نصله حرامدر واکر امیر حین انهزام اعدادہ من جاء برأس فله مائة درهم
دیو ندا ایلسه بودخی رؤس مقطوعه یه حمل اولنور زیرا وقت انهزامده اهل اسلام قتل ایچون تعاقب اعدایی
التزام ایتمکله ظاهر مرادی تعاقب وقتله تحریض اهل جهاددر حتی امیر بن قصد اسیر ایتمشیدم دیسه کلامنه
التفات اولنماز زیرا ناسه اظهار ایلدیکی معنانك خلافنی قصد واضمار ایتمش اولوب معرفت ما فی الضمیر ممکن
اولمامغله غائب وظاهر اوزره بناء حکمه ابتدار اولنور مکر بیانله من جاء برأس من السبی دیو مرادینی اعلان ایلیه
اما اعدا منهزم ومتفرق اولوب مسلمین دخی قتالدن کف ید ایلدکلری هنکامده امیر من جاء برأس فله کذا
دیرسه بو قولی سبیه حمل اولنور زیرا انقضاء وقت قتاله نوبت جمع غنائمه انتقال ایتمکله مرادی تحریض
طلب مال ایدوکی بزه معلوم اولمشدر بو صورتده بن رأس مقطوعی مراد ایتمش ایدم دیسه هر بابده حکمی ظاهر
وغالب اوزره بنا لازم ایدوکی بیان ایلدیکمز وزره قولنه التفات واعتماد اولنماز واکر حال قتالده من جاء برأسین
فله احدهما دیسه بو قولی سبیه حمل اولنور زیرا کتوره جکندن بعضیسنی اکا تملیك ایتمشدر وتملیك انجق
سبیده متحقق اولوب جیفه اولان رأس قتیلده اولمدیغندن بشقه معنای تحریض دخی حاصل اولماز اما
بو صورتده من جاء برأسین فله مائة دیسه ایجاب ایلدیکی مائه ایله تحریض قتل حاصل اولمغله رأس مقطوعه
حمل اولنور واکر بطریق مشرکین قتل اولنه قد نصکره امیر من جاء برأسه فله مائة دیسه نظر اولنور
اکر بلا قتال قطع رأسنه قادر اولنمیان بر موضعده بولنوب برکسنه دخی قتال ایدرك اول رأسی اخذ وایصال ایلسه
نفله مستحق اولور کذلك قتال ایتموب انجق اول رأس ایچون قتال مشرکیندن خوف اولنان محلده ایسه ینه
مستحق نفلدر زیرا بونده مقصود امیر اول رأسی کتورمکه تحریض وتسییر اولوب اولدخی کتورمشدر ومقصد امیر
رأس بطریقلرین رمحه دیکوب قتلنی اعلامله کسر شوکتلرینه اهتمام واول وجهله تذلیل اعداء لئام اولوب
بودخی نوع من الجهاد اولمغله تنفیله بکام قیلنور واکر اعدا اول طرفدن بعید وخوف وخطرنا بدید اولدقدنصکره
برکسنه واروب رأسنی قطع واحضار ایلسه اکا نفلدن قلیل وکثیر اشار اولنماز زیرا فعل مرقوم جهاد اولمیوب
انجق امیردن احضار جیفه ایچون استیجار اولوب امیر دخی من جاء برأسه قولنده قوم مخصوصینی قصد وایجار
ایتمشدر و بومثللو عقودده عقد ایجار باطل وغیر معقوددر اما مسئلۀ مفروضده برشخص معینه خطابله ان جئتنی
برأس البطریق فلك كذا یاخود قوم مخصوصینه خطابله ایکم جاء برأسه فله كذا دیسه کتورن کمسنه
اجر مثلنه مستحق اولوب اجر مثلی زیاده ایسه ینه مسمادن تجاوز اولنماز زیرا تسمیۀ امام اکرچه علی وجه الاستیجاردر
لکن مقدار عمل مجهول اولمغله اجارۀ فاسده در حین استیجارده اجیرینك موضعنی یاخود مقتولك موضعنی
بیلمدیکندن نه محلدن کیدوب ونه محله کیده جکنی بیلمز واجارۀ فاسده نك حکمی عند اقامة العمل اجر مثلی
ثابت اولوب مسماءه رضاسی سبقت ایتمکله مسمادن تجاوز اولنمامقدر واستیجار مرقوم دخی رأس بطریق نصبله
مسلمین اوزره هجمۀ مشرکینی رفع وشوکتلرین کسره بادی ومنفعت مسلمینه مؤدی اولمغله اجر مثلی غنیمتدن ویریلور

مطلب فساد الاجارة بجهالة العمل

نظری

نظری اولدر که امام غزاده یول کوسترمك یاخود غنائمدن اولان قیون وقسراق سورمك وامتعه کوتورمك ایچون استیجار
قیلسه جائز کوریلوب اجرتی غنائم سابقه دن ویریلورزیرا استحقاقی علی وجه الاجردر علی وجه النفل دکلدر و بعد
الاحراز جائز کوریلمین ثانیدر اول دکلدر ومنفعت مسلمین ایچون بعد الاحراز غنائملرندن اعطاء اجرت جائزدر والله اعلم

* باب ما یجوز فیه السلب اذا قتله وما لا یجوز *

یعنی بعد قتل القتیل احراز سلبی جائز اولوب اولمیان صورتلرك محل تفصیلیدر قچان امیر من قتل قتیلا فله سلبه
دیوب برمسلم دخی مشرکیندن براجیر غیر مقاتلی قتل وتدمیر ایلسه سلبنه مستحق اولور زیرا غرض تنفیل تحریض قتال
اولوب هر برمباح القتله متناول واجیر مشرك دخی مباح القتلدر زیرا بنیه سی صالح قتال اولمغله لدی الحاجه
البته قتاله اشتغال ایدر وقتال انجق تهیئۀ اسبابله اولدیغندن مقاتل قتاله انجق کندو عملیله مقتدر اولور اول جهتله
اجیر مزبور مباح القتلدر کذلك مشرکیندن برتاجری یاخود خدمت ایچون مولاسیله برابر بولنسان برعبدی
یاخود مرتد یا ذمی ناقض العهد اولوب مشرکینه لاحق اولان برشخصی قتل ایلسه بونلرك قتللری مباح اولمغله
قاتللری سلبلرینه مستحق اولور اما مشرکیندن برعورتی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مزکه قتل نسا شرعا ممنوعدر
زیرا مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم برامرأۀ مقتوله کوردکلرنده قتلنی استعظاما هاه ما كانت
هذه تقاتل قول شریفلریله مباشرت قتلنی اعظام بیورمشلردر ومعلومیمزدر که مراد امیر حلال القتل
اولمیانلری قتله تحریض دکلدر مکر اول عورت مقاتله اوله بو صورتده مباح القتل اولمغله قاتلی سلبنه نائل اولور
کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله علیه وسلم استعظام قتلنی عدم قتالنه بنا ایلدیلر کذلك صغیرنا بالغی قتل ایلین
سلبنه مستحق اوله مز زیرا قتل صبیان شرعا حلال اولمامغله مراد امیرا کا تحریض اولدیغی محل اشکال دکلدر
مکر مشرکینله برابر قتالی معلوم اوله بو صورتده قتلی حلال وسلبی قاتلنه ایصال قیلنور واکر مشرکیندن قتاله
قادریه غیر قادر برمریضه یه مجروحی قتل ایلسه سلبنه مستحق اولور زیرا بهر حال قتلی حلالدر که مرض وجراحتی
حالنده بالنفس قتالدن قاصر ایسه ده رأیی ایله قتاله قادر درواکر برشیخی قتل ایلسه نظر اولنور اکر بنفسه
و برأیه قتاله موصول وظهورنسلی مأمول دکل ایسه مباح القتل اولمامغله قاتلی سلبنه مستحق اوله مز واکر ظهورنسلی
مأمول یاخود امرحربده رأیی مقبول ایسه قتلی حلال وسلبی قاتلنه ایصال قیلنور زیرا مرویدر که درید بن الصمۀ
یوز یکرمی یاشنده ایکن امرحربده صاحب الرأی اولمغله یوم حنینده قتل اولندی واکر برمسلم صف مشرکینده
طوروب مشرکینله برابر قتال مسلمین ایلین برمسلمی قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز زیرا مسلم مرقوم مباح القتل ایسه ده
مال مسلم اموال اهل بغی کبی بروجهله غنیمت مسلمین اولمامغله سلبی غنائمدن دکلدر اما سلب مزبور مال مشرکین
اولوب اوزرنده عاریه ایسه قاتلنه اعطا اولنور زیرا کندو حالا مباح القتل وسلبی غنیمت اولمغله تحریض امامده
داخلدر کورمزمیسنکه امام المسلمین تعیین قاتل وقتیل برله ان قتلته فلك سلبه دیو تنفیل قیلسه قاتل سلبنه
نائل اولوردی صورت تعمیمی دخی اکا مماثلدر لکن سلبی بررجل مشرکك ملکی اولان صبی یاخود عورتی
قتل ایلسه مستحق اوله مز زیرا سلب مرقوم محل اغتنام ایسه ده کلام امام بومثللو قتیله اصلا شامل اولمامغله
اول سلب ملك مقتول اولسه قاتلی اکا مستحق اوله مز و بو معناده ملك وعاریت میاننده فارق اولمامغله
صورت عاریتده دخی مستحق اوله مز واکر مشرکیندن بر رجلی قتل وسلبی مشرکیندن برصبی یا شیخ فانی یا عورت
یا رجل آخرك ایدوکی معلوم اولسه قاتلی اکا مستحق اولور زیرا مقتول مباح القتل وسلب دخی مذکوریندن
هر کیمك ایسه محل اغتنام اولمغله قاتل تنفیلله اکا مستحق اولور واکر اول سلب برمسلم یا نقض عهد ایتمش
برمعاهدك ایسه محل اغتنام اولمامغله قاتل اکا مستحق اوله مز بشرط آنکه اول مسلم ایچلرینه امانله کیرمش اوله
اما ایچلرنده اسلامه کلوب هجرت ایتمش ایسه علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اول سلب قاتله ویریلورزیرا
اصل ابی حنیفه رحمه الله تعالی اولدر که مجرد اسلامله آنك مالی نفسی کبی بغیر حق تعرض ایلین آثم اولمقده معصوم
وحکم تقومده غیر معصوم اولوب اغتنامدن عصمتله تقوم انجق احراز دار ایله اولور واحراز مزبور دخی تحقق
ایتمشدر کورمزمیسنکه اموالنی دار الحربده ترك ودار یمزه خروج ایلدکده مسلمین اول داره مستولی اولسه لر جمیع اموالی
فیء قیلنور واکر استیلاء مسلمین خروجندن اقدم ایسه عقار وعروضی فیء اولوب انجق یدنده بولنان کندویه ابقا قیلنور
زیرا اکا سبق یدی حسبیله محرز اولمشدر واحراز بالید حربی مقتوله اعاره ایلدیکی نسنه لرنده تحقق ایتمکله
قاتل تنفیلله اکا مستحق اولور کذلك برحربی اول مسلمدن سلب مزبوری بعد الغصب بو مسلم آنی قتل ایلسه ینه
اول مسلمك یدنده محرز اولمیوب محل اغتنام اولمغله مسلم قاتل اکا مستحق اولور واکر دار الحربده بلا هجرة اسلامه

مطلب قتل مسلما كان مع المشركين

كان كسنه نك برعبدی مسلمیله قتال ایدوب اسیر اولسه فیء اولور زیرا قتال مسلمیله نفسنی مولا سندن غصب ایدوب اوزرنده ید محرزه سی قالمامغله بوغاصب النفس حربی غاصب السلب ایله برابر اولوب سلب مغصوب بلا تنفیل فیء اولدیغی کبی بونك نفسی دخی سائر اسراء اهل حرب مثلو فیء اولور واكر بومسئله ده حربی اول سلبی ایچلرینه اماله كیرمش برمسلمدن غصب ایتمش اولسه سلب ینه قاتلنه ویریلور زیرا حربی غصبله مال مسلمی محرز اولمشدر واهل حرب احرازایله اموالیمزه مالك اولورلر بوجهتله قاتل تنفیلله اكا نائل اولور انجق مسلم صاحب السلب دیلرسه آنی قیمتیله اخذ ایدر زیرا منفل له ملك نفل ایله اختصاص ایلدكده تنفیل منزلهٔ قسمته تنزیل قیلنور و مالك قدیم بعد القسمة عین مالنی غنیمت ایچنده بولدقده دیلرسه اكا قیمتیله غیریدن احق اولدیغی كبی بودخی احق اولور والله اعلم

باب النفل الذی لایحرزه المنفل له * یعنی مجاهد منفل لهك بعد القتل اخذ واحراز ایلدیكی انفالك مبحث احوالیدر امیر مسلمین من قتل قتیلا فله سلبه دیدكدنصكره صف مسلمیندن برمسلم صف مشركیندن برمشركه رمی وقتل ایلسه سلبیله كامین اولور زیرا حلال القتل اولان مقاتلی قتل ایتمشدر كه تنفیل اماملهٔ سبب استحقاق سلب اولدر بوصورتده مشركین انهزامله سلبنه تعرض ایده میوب مسلمین اول قتیله سلبی اوزرنده ودابه سی یانده ایكن ظفر بولسه لر ینه جمله سی قاتلنه ویریلور زیرا مباشرت سببله حق تأكد ایدوب موجب بطلان دخی بولنمامشدر اكرچه غفلت یاخود عدم قدرتله اخذی تأخر ایتمشدر لكن بوتأخر بطلان حقنی موجب دكلدر اكر بومسئله ده مشركین دابه وسلاحنی اخذ ایدوب صكره ینه مسلمین اخذ ایتمش اولسه لر آندن قاتلنه نسنه ویریلمز زیرا مشركین اخذ ایدوب قاتل احرازایده ممشدر بلكه قاتل احراز ایلدكدنصكره مشركین اخذ واحراز ایتمش اولسه لر ملكی باطل اولور فكیف كه هیچ احراز ایتمیه بوبیانله انفساخ سبب استحقاقی نمایان اولمشدر زیرا امام تنفیلنده قتلی سبب استحقاق سلب قیلدیغی انجق قاتل قتیله متمكن اخذ اولدیغندندر وتمكن مزبور اخذ مشركینله زائل اولمشدر و بعد الانفساخ حكمده اثر سبب باقی قالمیوب سلب مزبور مال مشركین ایكن ایادی مسلمینه دوشمش كبی اولمغله غنیمت قیلنور واكر مشركین سلبنی اخذ ایدوب ایتدكلری معلوم اولمسه اوزرنده بولنان قاتله ویریلوب نزع اولنسان غنیمت قیلنورز یرا وقوف حقیقی متعذر اولدقده ظاهر حاله اعتبار اولنور واكر بعد القتل مشركین آنی طرفلرینه چكوب سلبی اوزرنده ایكن منهزم اولسه لر ینه سلبی قاتلنه ویریلور زیرا بوصورتده چكملری وطیء خیولدن احتراز ایچون اولوب سلبنی احراز ایچون اولمامشدر كورمزمیسنكه مجروح مسلمی وطیء خیولدن صو نیچون میان صفینده ایكن اباغندن كناره چكدكدنصكره فوت اولسه شهادتنه مانع اولمامغله غسل اولنماز لكن بوصورتده اول قتیلی چكنلرورثه سی ایسه سلبی غنیمت قیلنورزیرا وارثی مالنده خلف اولمغله ظاهر حال آنی احراز سلب ایچون چكمكدر واول قتیل سلبنی تلبسی ایله احراز ایتمشیكن خلفی دخی چكمكله احراز ایلمشدر اما اجنبی ملكنده آنك خلفی اولمامغله انجق نزعله محرز اولور زیرا ابتداء مالك اوله جقدر وملبوس لابسنه تابع اولمغله آنی قتیلك اوزرنده ترك ایتدكده ابتداء تملكنه عدم قصدی معلوم اولمشدر واكر آنی چكن وارثی یا وصیسی یا اجنبی ایدوكی معلوم اولماسه سلبی قاتلنه ویریلورزیرا سبب استحقاقی معلوم التحقق اولمغله عروض مبطل معلوم اولمدقجه حكمده واجب الاعتباردر كذلك دابه سنی برأسها بولسه لر ینه قاتله ویریلور اما برمشرك یدنده بولسه لر غنیمت قیلنور زیرا اوزرینه ید اخری عارضه اولمغله حكم یداول منفسخ اولور واكر دابه سنی عسكر اسلام برایكی میل یاخود بعض نسخده وقوعی اوزره برایكی مرحله كتدكدنصكره بولسه لر مقتضای قیاس ینه قاتل اخذ واختلاس ایلمكدر زیرا حقنی ابطال ایدیجی یداخری عروضی غیرظاهردر واحتمالدركه اول دابه یی كسنه اخذ واستتباع ایتمدین همان اوركوب برأسها عسكره اتباع ایتمش اوله وبالنظرالی الاستحسان غنیمت اسلامیان قیلنورزیرا قتیلده وید قتیل اوزرینه ثابت اولان موضعده بولنمامشدر بویله ایكن قیاسله عمل ایلسك عسكر برآیاق مسافه كیدوب یاخود بلده لرینه عودتلرندن صكره دخی اول دابه یی بولسه لر ینه قاتله ویریلكی مستلزم اولور بوایسه امر قبیحدر وهم دابه نك ظاهر حالی اوركوب برأسها كتمدكده بویله بوایله طوغرو كتمیوب بلكه علفیچون توقف یاخود یولدن یمین و یساره تحول وارتحالدر وطریق اوزره عسكر ایله برابر طوغرو كتدیكندن آنی برسائق سوق ایلدیكی معلوم اولمغله غنیمت قیلنور مكر برأسها كتدیكی معلوم اوله بوصورتده قاتله ویریلور زیرا اوزرینه یداخری عارض اولمیوب دابه نك قتیلدن انفصالی دخی عجمادن صادر اولمغله هدر اولوب قاتلیچون ثابت اولان سبب استحقاقی فسخ ایده مز واكر مشركین قتیلی

سلاحیله دابه سنه تحمیل وانهزامله آنی سوق وتسبیل ایدوب صكره مسلمین اخذ ایلسه لر جمله سی قاتله ویریلور زیرا مشركین بوصورتده احراز سلبنی قصد ایتمیوب همان اهلنه ایصال ایچون دابه سنه تحمیل ایلمشلردر بناء علیه فعل مرقوملری احراز سلب عداولنماز مكر ابن قتیلدن صادر اوله بوصورتده غنیمت قیلنورز یرا ابن قتیل خلیفهٔ قتیل اولوب غیرلر اخذ ایلدیكی سلب قتیلی اكا رد ایدوب كندو فرد آخره قصد رد ایتمكله فعل مذكوری انجق قصد احرازایله اصداری آشكاردر و بومسئله ده احد ورثه جماعت ورثه كبیدر كورمزمیسنكه ملك وحقنی اثباتده مقام میته قائمدر كذلك فعل مزبور وصی قتیلدن صدور ایلسه ینه بعد الاخذ غنیمت قیلنور زیرا وصی بعد الموت خلیفه سی اولمغله فعلی فعل وارثه مساوی وبوبابده سلبنی اوزرندن نزع ایدوب ایتمك مستویدر لكن اجانب اول قتیلی سلاحیله دابه سنه تحمیل ایتدكلرنده كندوامتعه لرین دخی تحمیل وسوق وتسبیل ایلسه لر دابه واوزرنده بولنان اشیا بالجمله غنیمت قیلنوب همان قتیل اوزرنده نزع اولنمیان اسلابی قاتله ویریلور زیرا دابه یی كندو مصالحلرنده استعمالله قصد احراز ایدوب سلبنی نزع ایتمكله قصد احراز ایتمشلردر اما یالكز طوربه یاخود مطهره لرین تعلیق ایتمشلر ایسه بوصورتده دابه واوزرنده بولنان سلب قتیل بالجمله قاتله تنفیل اولنورزیرا بومقدارایله محرز اوله مزلر كه احراز ثبوت یدلرینه موقوف ودابه ده ثبوت ید تعلیق مرقومله اولمیوب انجق حمل مقصود ایله ظاهر ایدوكی معروفدر كورمزمیسنكه ایكی كسنه بردابه ده نزاع ایدوب اوزرنده برینك حملی وبرینك مطهره سی بولنسه اول دابه صاحب الحمله قضا اولنور واكر مشركین اول دابه نك سرجنی اكافه یاخود سرج آخره تحویل ایدوب قتیل وسلبندن غیری اوزرینه نسنه تحمیل ایلمسه لر ینه جمیعا قاتله تنفیل قیلنورزیرا سرجی آخره تحویل قصد احراز واثبات یدلرینه دلیل اوله مز خلاصهٔ مقال بونده وامثالنده نفسلریچون اخذ وعدم اخذلرینه دلالت ایلین علامت واغلب ظن ودرایتله عمل وامتثال قیلنور والله اعلم

باب الاستثناء فی النفل والخاص منه * یعنی تنفیلی بعض اجناسه تخصیص و بعض انواعنی استثنا بابنده بحث معتنی درامیر مسلمین من اصاب ذهبا اوفضة فله من ذلك الربع دیو تنفیل قیلدقده تبرغیرمضروبله نقد مضروبه تحمیل وضرب مسلمین ومشركین ادخالله تكمیل قیلنور زیرا اسم ذهب وفضه حقیقة جمله سنه شامل واستحقاق دخی اول اسمله تسمیه یه مبنیدر كورمزمیسنكه من اصاب شیئا فهوله الاذهبا وفضة دیوب بواسمله استثنا قیلسه جمله سی مستثنی اولور صورت ایجاب دخی بویله در كورمزمیسنكه ذهب و فضه ده وجوب زكوة انجق باعتبار العیندر كذلك هربرینی جنسی ایله مبادله ده وجوب تقابض وحرمت فضل ینه باعتبار العین ومضروب وغیرمضروب متساویندر اما لا اشتری ذهبا اوفضة دیوب التون وكومش اشترا ایتمم دیو یمین ایلسه جواب مسئله بشقه دركه بونده دراهم ودنانیر اشترا ایتمكله حانث اولماز زیرا بونده اشترا اوزره عقد یمین ایلمشدر وتمام اشترا ایله در وبایع الذهب والفضه انجق غیرمضروبی بیع ایدنلره تسمیه اولنور ومضروبی بیع ایدنلره صیرفی دیرلر اما مسئلهٔ تنفیلده استحقاق حقیقت اسمنه تعلیق اولنمشدر بومسئله نك قیاس وتنظیرایله معروض اوله جغی مسائل ایماندن نظیر وعروضی اولدركه لامس ذهبا ولافضة دیو التون وكومشه یاپشمامغه یمین ایلسه بوقولی مضروب وغیرمضروبه متناولدر وهم تنفیلله ایجاب وصیتله ایجاب كیدركه بركسنه مالندن ذهب وفضه سنی آخره وصیت ایلسه مضروب وغیرمضروبه شاملدر تنفیل دخی بویله در واكر امیر من اصاب حدیدا فهوله ومن اصاب غیر ذلك فله نصفه دیوب بركسنه دخی جنس حدیدن حدید غیرمصنوع بلكه اوانی واسلحه وسیف وسكین مثللو نسنه لره ظفر بولسه جمله سی اكا ویریلورز یرا اسم حدید جمله سنده حقیقتدركه تخلل صنعتله اسم عین تبدل ایلمز زیرا عین حدیدایله مقصود اولان معنای بأس صنعتله منعدم اولمیوب بلكه متقرر اولور قال الله تعالی وانزلنا الحدید فیه بأس شدید اما سیفك قنی و بچاغك قبضه سی حدیدن دكل ایسه آنلرده استحقاق نفل انجق ومن اصاب غیر ذلك فله نصفه قولیله محصلدر بوصورتده آنلر دخی منفل لهه تسلیم بعده نزعنده ضرر یوغیسه نصفنی واراپسه نصف قیمتنی اندن استرداد ایدرلرز یرا منفل له سیف وسكینك اصلنه مالك اولوب حق غانمین دخی آنلره تابع اولان قبضه وغلافك نصفلرنده ثابتدر لكن منفل لهدن دفع ضرر واجب اولمغله عین قبضه وغلاف عندنده محتبس اولدقده نصف قیمتنی ویرمك اوزرینه لازمدر شول بنا منزله سنده دركه ایكی كسنه میاننده مشترك واحدهمانك ارضنده مبنی اوله بونده صاحب ارض نصیب شریكینك قیمتنی ویروب مجموع بنایی تملكده جبره قادردر واكر امیر من اصاب بزا فهوله دیوب بركسنه دخی ثوب دیباج یاخود دیباجدن بزیوندیكلری ثوب یاخود بوكدن كسوه لره

مطلب احد الورثة بكما عنهم

مطلب تنازعا فی دابة لاحدهما علیها حمل وللاخر اداوه

مطلب الفرق بین المضروب وغیره فی بعض الاحكام وعدم الفرق فی بعضها

ظفر بولسه مستحق اوله مزز یرا اسم بز انجق پنبـه وكتاندن اولان اثوابه شامل اولوب مذكوراته متناول دكلدر
كورمزمیسنكه عرف ناسده لفظ بزاز ثوب قطن وكتانی بیع ایدنلره اطلاق وسوق بزازین ینه ثوب قطن وكتان بیع
اولنسان محله اطلاق اولنوب مذكوراته اطلاق اولنماز شارح الكتاب شرح الله صدره عند الحساب دیركه مؤلف
والاجناب بومسئله ده عادت اهل كوفه اوزره جواب ویرمشدر اما بزم دیاریمزده یعنی بلاد خراسانده بایع القطن
والكتان كرابیسی دیمكله شهرت رسان اولمشلردر مترجم فقیر دیركه دار السلطنهٔ قسطنطنیه واكثا تابع اولان بلاد عثمانیه
حماها الله تعالی عن كل بلیه ده اكرچه سوق البزازین معناسنه بزستان وبزازستان لفظلری انواع اقمشه وامتعه بلكه حلی
وجواهر متنوعه بیع اولنسان مواضعدن عبارت ولفظ بزاز دخی انواع اقمشه بیع ایلین اصنافدن كنایت اولوب انجق
كلمهٔ بز عرف اهـل كوفه اوزره ثوب قطن وكتانه مختص اولمغـله من اصاب بزا فهوله مسئله سی دیاریمزده واقع
اولسه قول مؤلف اوزره ثوبین مذكورینه مخصص دروكلام شارحدن بلاد خراسانده كلمهٔ بزنه ده استعمال قیلندیغی
واضح اولمیوب انجق بقرینة المقابله عرف كوفه یه مخالفتی متضح اولمشدر رجعنا الی ما كنا فیه اكر مسئلهٔ مرقومه ده
غیر مغزول یاخود مغزول غیر منسوج قطن وكتانه ظفر بولسه ایچندن برشیئه مستحق اوله مزز یرا اسم بز حسب العاده
ملبوسه شامل وغزل ایله قطن وكتانه غیر متناولدر كورمزمیسنكه بونلری بیع ایدنلره قطان وغزال دینلوب
بزاز دیمزلر واكر امیر من اصاب ثوبا فهوله دیو تبشیر ایدوب بركمسنه دخی ملابس ناسدن ثوب دیباج یابزیون
یافرو یاكسوهٔ صوف مثللو نسنه نزی اخذ واختـلاس ایلسه جملهسنه استحقاقی بی التباسدر زیرا اسم ثوب
حسب العاده ملبوس بنی آدمه اطلاق اولنمغـله خف وعمامه وقلنسوهدن ماعدا البسهٔ معتاده بوتفیلده دخول
والتحاق ایدر اما بونلردن برینه ظفر بولسه اكا مستحق اوله مزز یرا لفظ ثوب اكتسا ایچون تلبس اولنان نسنه نك
اسمیدر ومذكوراتله اكتسا حاصل اولمـاز كورمزمیسنكه كسوه ایله كفارت یمین هر مسكینه برقلنسوه یاعمامه یاخفین
اعطاسیله صحیح قرین دكلدر مكر بونلر طعام یومه مساوی اولمغله مكان اطعامده بذل وانعام اولنه حتی لایلبس ثوبا
دیو عدم لبس ثوب اوزره یمین ایدوب صكره بونلردن برینی تلبس ایلسه حانث اولماز اما مسئلهٔ مزبوره ده پلاس
وبساط وپرده وفراش مثللو نسنه یه ظفر بولسه مستحق اوله مزز یرا بونلر حسب العاده ملابس ناسدن اولمیوب انجق
بیوتلرده استمتاع ایتمكله مشمول اسم ثوب اولمیوب مشمول لفظ متاع اولمشلردر حتی من اصاب متاعا فهوله دیمش اولسه
هم بونلره وهم سائر ملابس ناسه مستحق اولور زیرا متاع مایستمتع به معناسنه اولمغله جملهسی متاعدن عد اولنور
كذلك اوانی دخی نصا ذكر اولنماسنده اطلاق اسم متاعده داخل واصابت ایدن كمسنه اكا نائل قیلنور زیرا امیر
من اصاب متاعا دون الانیة فهوله دیو تبشیر ایتدكده بركمسنه مثلا نحاسدن طشت وابریق وقمقمه وتنجره مثللو
نسنه لره ظفر یاب اولسه بونلردن برنسنه اخذ وانتهاب ایده مزز یرا بونلر آنیه دن ایكن متاعدن استثنا ایلمشدر پس
بومسئله دن استدلال قیلنور كه عند عدم الاستثنا اوانی به كسب استحقاق واستیهال ایدر واكر من اصاب فضة
اوذهبـا دیوب بركمسنه دخی فضه یه ذهبله محلی سیفـه ظفر بولسه یالكز حلیه سنه مستحق اولور زیرا اسم
فضه وذهب اكا حقیقـهٔ متناولدر كورمزمیسنكـه بعده حكم صرف یالكز حصهٔ حلیـه ده ثابتدر كذلك
برمفضض سرج یه لجام یه مصحفـه ظفر بولسه ینه یالكز فضه سنه مستحق اولور لكن مسامیر فضه وذهبی
مشتمل ابوابه ظفر یاب اولسه بوبابده نزع مسامیر تفكك ابوابی ایجاب ایدرسه آنلردن برشیئه استحقاق واستیجاب
ایده مز مؤلف جلیل بومسئله یی لان الغالب غیر الفضة والذهب قولیله تعلیل ایلمشدر یعنی اجزاء ابواب غالب
ومسامیر مزبوره ایچنده غائب اولمغـله مستهلكـه حكمنده دروهم ذهب وفضه دن مرام تزین واحتشام ایكن
مسامیر تزین ایچون اولمیوب انجق انتفاع ایچون التزام قیلنمشدر اما حلیـهٔ سرج وسیف بویله دكلـدر كه آنده
قصد زینت آشكاردر وهم مسمار تبع محضدر كه بعـد النزع اسم باب دخی منتزع اولور ومصابینك اسمی باب
اولوب مثلا مسامیر ذهبله صورتیاب ایسه ده ذهبی اسمنا الحاقله باب من ذهب دیو اطلاق ایلمزلر اما سرج ولجام
بشقه در كه اوزرلرنده بولنسان فضه سببیله اسمنه مفضض دیرلر واكر بومسئله ده فصوصله مرصع حلیهٔ ذهب
وفضه یه یاخود فصی مشتمل خاتم فضه یه ظفر بولسه اسم ذهب وفضه فصوصه شامل اولمامغله جمیع فصوص
غنیمتده داخلدر وحلیه لره اسم ذهب وفضه حقیقـهٔ متناول اولوب اسم آخر بو اسم اوزره غالب اولمامغـله
اول كسنه یه اعطا قیلنور كورمزمیسنكه خاتم فضه وخاتم ذهب دینلوب جوهر ذی قیمت ایسه ده فصه نسبت
اولنمـاز وذهب وفضـه دن ینه فصوصله مرصع برصلیبه ظفر بولسه جواب مسئله ینه بویله در زیرا آنده دخی
اسم آخر اسم ذهب وفضه اوزره غلبـه ایتمشدر كورمزمیسنكـه صلیبی مصوغ ومصنوع اولدیغی ذهب

وفضه یه

وفضه یه نسبت ایدوب فصنـه نسبت ایلمزلر واكر من اصاب یاقوتا اوزمردا دیوب برشخص دخی یاقوت
وزمردایله مرصع برحلیه یه ظفر بولسه همان یاقوت وزمرد نزع ویدینه دفع اولنور زیرا فضه وذهبله ممزوج ومركب
ایسه ده حالا اسم یاقوت وزمرد حقیقـهٔ آنده باقی اولوب مزیل ومعارض اسم آخر اكا عارض اولمامشدر كذلك
فص یاقوت وزمردی مشتمل خاتمه ظفر بولسه ینه قلعله تسلیم ودفع اولنور زیرا نزعـله مالیت مقصوده سنده
ضرر مسلمین یوقدر واكر من اصاب حدیدا فهوله دیدكده ایكی ركاب حدیدی مشتمـل برسرجه ظفر بولسه
اول ركابلر نزع واكا دفع اولنور زیرا اسم حدید حقیقهٔ اوزرینه واقع وركاب من خشب دیدكلری كبی ركاب
من حدید دینمك دخی شایعـدر ونزعنده ضرر دخی یوقدر اما سرجده نزعی تفككنی موجب حدید مسمارلر
وچنبرلر وارایسه برشیئه مستحق اوله مزز یرا بونلر زینت ایچون اولمیوب منفعت سرج ایچون اولمغله مسامیر ابوابه
مماثل ومنزلهٔ مستهلكه نازل اولمشدر كورمزمیسنكه صورت مفروضه ده نزعی تفرقنی موجب اولان چنبر حدیدی
مشتمل برسفینه یه ظفر بولسه اول حدیددن نسنه یه مستحق اوله مز سرج دخی بویله در وبوجنسدن مسائل
شرعیه ده قاعدهٔ مرعیـه بودر كه هرنسنه كه شیء آخرده زینت ایچون اولمیوب انتفـاع ایچون مستعمـل اولوب
آنكله ایجاب نفل اولنان اسم حدید كبی اسمه مغایر مسمار وچنبر كبی اسمله تسمیه اولنه اكا اسم ایجاب شامل اولمیوب
زینت ایچون مستعمل ایسـه متناول اولور زیرا زینت عینله قصدا اولنان انتفاع اوزره صفت زائده در بو صورتده
بلاضرر فاحش نزعی قابل ایسه حق منفل له ایچون نزع اولنور اما ضرر فاحشی متضمن ایسـه بیع اولنوب نفالك
متناول وغیر متنـاولینك قیمتلری اوزره ثمنی تقسیم اولنور شول ماده مزلنده اولور كه بركمسنه نك ثوبی آخرك صبغی ایله
منصبغ اولوب صـاحب الثوب دخی قیمت صبغی ضمـاندن امتناع ایلسه بونده اول ثوب بیع وثمنی ثوب وصبغك
قیمتی اوزره بینلرنده تقسیم اولنور بوتقدیر اوزره من اصاب قزا فهوله دیدكده بطانه وظهارهسی میاننده حشوی
حریر اولان برقبـا یاخود جبه یه ظفر بولسه اول حشوه مستحق اوله مزز یرا حشو مستور اولوب وآندن زینتك غیری
انتفاع قصدا اولنمغـله ایچنده مستهلك منزلنده در كورمزمیسنكه حریرك غیریده لبس حریر رجاله حرام ایكن
بومثللو قبـا وجبه جائزدر وحشو مزبورده استحقاقه قائل اولان كمسنه اول منفل له ارشی حریر وارغجی غیر حریر
برثوبه ظفر بولسه ارشنه مستحق اولوردیمكه محتاجدر بوقول ایسه غایتله بعیددر واكر من اصاب ثوب قز
فهوله دیدكده ظهاره یاخود بطانهسی حریر اولان جبه یه ظفر بولسه اول حریر اولان جانبی اكا دفع وجانب آخری
غنیمته وضع اولنور زیرا اسم ثوب ظهـاره وبطانه دن هر برینه علی الانفراد شـامل واحدهما آخر اوزره غالب
اولمیوب هر بری حقیقت اوزره ظاهرده حاصلدر ومن جهة الحكم بومقوله لباس رجاله مكروه ایدوكی بی التباسدر
وبومسئله حلیهٔ سیف مسئله سی منزله سنده در وظهاره وبطانه یی بربرندن نزعده ضرر عظیم اولدیغندن بیان سابق
اوزره بیع وثمنی تقسیم قیلنور اما من اصـاب جبة خز فهی له دیدكده ظهاره یاخود بطـانهسی حریر برجبه یه
ظفر بولسه بونده اعتبار انجق ظهاره یه ایدوكی ظاهر وآشكاردر زیرا لفظ جبه ظهاره یه نسبت اولنمق حسب العادة
امر شایع وبطانه نسبتنده ظهـاره یه تابعدر وبونده ایجاب نفل اسم جبه ایله حاصل واسم جبه دخی ظهاره یه
بلابطانه غیر شامل اولمغله جمله سنه مستحق ونائل اولور اما مسئلهٔ سابقه بشقه در كه آنده ایجاب نفل اسم ثوبله صادر
وظهاره یه بلابطانه تسمیهٔ ثوب اولنمق امر ظاهر در واكر من اصاب ذهبا فهوله دیدكده ذهبله منسوج بردیباجه
ظفر بولسه نظر اولنور اكر ذهب ارشنده ایسه سابق الذكر ارشده بولنسان منزلهٔ حریره نازل ومنفل له آندن
بی بهره وبی حاصلدر واكر ارغجنـده ظاهر ومبصر ایسه منفل له انجق اول ذهبه مستحق اولوب طریق مذكور
اوزره بیع وتقسیم ثمن امر مقرردر نكته سی اولدركه اثوابده معتبر اولان ارغجدر ارش دكلدر كورمزمیسنكه عتـابی
دیدكلری قماش كبی ارشی حریر خام یاخود ابریسم زیب اندامدن اولان اثواب رجاله حـلال اما ارغجی بونلردن
ایسه غیر حلالدر توضیحی اولدر كه تمام ثوب ارغجنه موقوف اولمغله آرغجنه نسبت اولنوب ارشنه اولنمادیغی عندمزده
معروفدر واكر من اصـاب حریرا فهوله دیدكده لبنهسی یعنی یاقه زنجنی حریر یاخود نقوشی حریر برجبـه یه
ظفر بولسه اكا مستحق اوله مزز یرا بونلر تبع محضدر كورمزمیسنكه لبسی رجاله حلالدر كذلك من اصاب ذهبا
دیوب مسمـار ذهبی مشتمل بریاقوت یاخود خاتم فضه یه ظفر بولسـه بونلر تبع محض ومغیب اولمغـله نسنه یه
مستحق اوله مز كورمزمیسنكه دیشـلری رشتهٔ ذهبله ربط اولنمش براسـیره ظفر بولسه اول ذهبه مستحق
اوله مز اما ذهبدن اتخـاذ انف ایلمش ایسه اكا مستحق اولور زیرا خیطله مربوط ونه زمان ایسته نزعی قابل
وجسددن منفصل اولمغله تابع محض دكلدر لكن دیشلر بشقه درو بحث سالف البیان بالجمله مقتضـای استحساندر

امامقتضای قیاس جمله سنده حقیقت اسم باقی اولدیغندن منفل له بالاستحقاق اخذ واختلاس ایلمکدر واکر من اصاب
ثوب خزفهوله دینلدکده بطانه سی سمور یاخود لسان عربده فنك تسمیه اولنان اختلاف اهل لغت اوزره
قرصق یاخود سکسارفروه لری اولان جبهٔ خزه ظفر بولسه انجق ظهارهیه مستحق اولور زیرا ایجاب انجق
تسمیهٔ ثوب خزایله اولمشدر ومسئلهٔ قزده بطانه ظهارهیه تابع اولدیغین بیان ایلدیك مسئلهٔ خز دخی اویله در
وبوصورتده تنفیل من اصاب جبهٔ خز دیو اسم جبه ایله دخی اولسه جواب مسئله ینه اویله در زیرا سمور
وفنك نسبتده اصلا خزه تابع دکلدر که جبهٔ مزبوره یه جبهٔ خز دینلیوب بلکه جبهٔ سمور وجبهٔ فنك دینلور
بناء علیه ایجاب خزایله نسبتده خزه تابع اولمیان نسنه یه مستحق اوله مز کذلك من اصاب ثوب فنك دینلوب
بطانه سی فنك برجبه یه ظفر بولسه یالکز فنکه مستحق اولوب ظهاره سنه اوله مز زیرا اسم ثوب وجبه ظهاره سز
فنکه دخی شامل اولمغله ظهاره نسبتده بطانه یه غیر تابعدر واکر من اصاب شیئا من البزیون دیدکده برکمسنه
بدنی بزیون وبکلری وتیریزلری دیباج برجبه یه ظفر بولسه بونده بعض اجزا بعض آخره تابع اولمامغله یالکز بدنه
مستحق اولور اما خشتکدن ماعداسی بزیون ایسه خشتك تابع محض اولمغله جمله سنه مستحق اولور واکر
من اصاب شیئا من البزیون دیمیوب بلکه من اصاب جبهٔ بزیون دیمش ایکن بدنی بزیون ماعداسی دیباج
یاخود بالعکس برجبه یه ظفر بولسه قطعا برشیئه مستحق اوله مز زیرا جبهٔ مرقومه جبهٔ بزیون دکلدر
کورمزمیسنکه دیباجنی نزع ایتسه لر مابقی یه جبه دینلمز شرط ایسه اصابت جبهٔ بزیوندر واکر من اصاب
فضة اوذهبا دیدکده ذهب وفضه دن چنبری اولان قصعه یه ظفر بولسه نظر اولنور اکر نزعی قصعه یه مضر
اولمامغله زینت ایچون وضعی معلوم ایسه ذهب وفضه سنی اخذ ایدر واکر وضعی کسر قصعه ایچون اولوب
نزعی قصعه دن اسم قصعه نك زوالی یاخود برقطعه سینك سقوط وانحلالنه بادی اولورسه زینت ایچون اولمیوب
منفعت ایچون اولدیغی ظاهر وتبع محض اولمقده مسامیر مذکوره یه مماثل ومتجاور اولمغله مصیبك آنده نصیبی
یوقدر واکر من اصاب شعرا فهوله دیدکده شعری اوزرنده جلود معزه یاخود شعردن کلیم وپرده وپلاس
مقوله سی نسنه لره ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا شعر حسب العاده انجق جلوددن قوپمشه شامل اولوب
شعردن اتخاذ اولنان ثوبه غیر متناولدر لفظ قطن وکتان کبیدر که آنلر دخی اتخاذ اولنان ثوبه متناول دکللردر
کورمزمیسنکه بونلر ایله بونلردن اتخاذ اولنان اثواب میانلرنده مجانست یوقدر بوجهتله بعد الصنعه شیٔ آخر
اولدیغی بزه معلوم اولمشدر واکر من اصاب خزا فهوله دیدکده لسان عربده خز تسمیه اولنان ارکك طوشانك
جلودینه یاخود جلودندن نزع اولنوب ینه خز ایله تسمیه اولنان مویلرینه ظفر بولسه ایکی صورتده ده مستحق
اولور زیرا لفظ خز علی وجه الحقیقة جلد وموینه متناولدرکه قبل النزع جلدی خزه نسبت اولنوب هو خز
دینلور اما جلود معز وغنم بشقه درکه آنلر جلد الصوف وجلد الشعر دیمکله اوزرنده بولنان شعر وصوفه نسبت
اولنماز وبوصورتده ثوب خزه ظفر بولسه اول ثوب دخی مطلقا خزه نسبت اولنمغله اکا دخی مستحق اولور اما
من اصاب صوفا او بزیونا دیدکده ثوب صوف یاخود ثوب بزیونه ظفر بولسه مستحق اوله مز زیرا بعد النسج
مطلقا صوف وبزیون دینلیوب بلکه قطن کتان کبی بونلر دخی ثوب ایله تقیید اولنور واکر مسئلهٔ خزده خز مغزوله
ظفر بولسه ینه مستحق اولور زیرا بعد الغزل ینه مطلقا خز تسمیه اولنور اما قطن وکتان بویله دکلدر
خلاصهٔ کلام اسم خز هر صورتده اطلاق اولنمغله هر صورتده کسب استحقاق ایدر واکر من اصاب جبة خز
اوجبة مروية فهی له دینلدکده ظهاره سی خز یاخود قماش بلدهٔ مرو وبطانه سی فنك یه سمور برجبه یه
ظفر بولسه اول جبه غنیمت قیلنور زیرا بونده فنك وسمور بلا ظهاره مقصود اولمغله جبه آنلره نسبت اولنوب
ظهاره سی اولان خز ومروی بلا بطانه غیر مقصود اولمغله جبه آنلره نسبت اولنماز ونسبتده اصل ومبنی انجق
شیٔك اسمی علی الاطلاق تناول ایتمکدر امابوصورتده بطانه سی مرویه یاخود هرویه برجبهٔ خزه ظفر بولسه
یالکز ظهاره سنه مستحق اولور زیرا یالکز بطانه یه جبه دینلیوب بلا بطانه خزدن اولان ظهاره یه کاهیجه جبه
دینلمکله بطانه یه مستحق اوله میوب ظهاره یه مستحق اولور وجناب مؤلف بوندن اقدمجه جبهٔ حریرده بطانه
وظهاره یه مستحق اولور دیوب بونده انجق ظهاره یه مستحق دیمکله بین الکلامین عارض اولان تعارضك
دفعنده تعرض برله بعض علما بو مسئله ده ایکی روایت اولوب هر بری برینه بنا قیلندی دیدیلر وبعضیلر مبانلرینی
تفریق وشو وجه اوزره تحقیق ایلدیلر که ظهاره حریردن ایسه اکا بدون البطانه کرك حقیقة وکرك مجازا جبه
دینلمز اما خزدن ایسه اکا مجازا جبه تسمیه اولنور بوصورتده بطانه سی سمور یا فنکدن ایسه لفظ جبه حقیقتده

مستعمل اولمغله اعتبار مجاز ساقط اولوب نسنه یه مستحق اوله مز اما بطانه سی مرویه ایسه حقیقتده استعمالی
متعذر اولمغله بطریق المجاز استعمال اولنوب یالکز ظهاره سی اکا ایصال قیلنور کورمزمیسنکه من اصاب جبة خز
اوسمور اوفنك دینلدکده بونلردن برینه ظفر بولسه لکن ظهاره سی حریر یاخود وشی دیدکلری قماشدن
اولسه بطانه یه مستحق اولوب ظهاره یه اوله مز زیرا اسم جبه ماعدا الظهاره یه حقیقة یاخود مجازا متناول اولمغله
اکا مستحق اولوب ظهاره بر وجهله بطانه یه تابع اولمامغله اکا مستحق اوله مز واکر من اصاب جبة مروية
دینلدکده ظهاره سی مرویه وبطانه سی غیریدن برجبه یه ظفر بولسه بو دخی مسئلهٔ حریر ایله بر ارتمامنه استحقاقی
مقرردر کورمزمیسنکه بونده ظهاره بلا بطانه یه انجق قمیص دینلوب جبه انجق تمامنه اطلاق اولنور توضیحی
اولدرکه من اصاب قلنسوة حریر او مرویة دینلدکده ظهاره سی حریر یا مرویه وبطانه وحشوی غیریدن
برقلنسوه یه ظفر بولسه بلا بطانة وحشو قلنسوه تسمیه اولنمامغله تمامنه مستحق اولور واکر امیر برشخص معین
اوزره جبهٔ معینه یی قصد وتخصیص واکا اشارتله من اصاب هذه الجبة الخز فهی له دیو تخصیص ایدوب برکمسنه
آنی شکار ایلدکده بطانه سی فنك یا سمور ایدوکی آشکار اولسه بالتمام اول کمسنه یه انعام اولنور زیرا بونده استحقاق
اشارتله عین اوزره بنا قیلنوب اسم ونسبته ابتنا اولنمامشدر اکرچه اسم ونسبت تعریف ایچوندر لکن تعریف اشارت
ابلغ اولمغله اعتبار تسمیه ساقط اولور اما جمیع ماسبق بویله دکلدر وبحث مذکور مسئلهٔ وصیت بجبة الخز ایله
ایضاح وآنده واقع اولان جواب نقلده ذکر اولنان جواب کبی اولدیغندن استیضاح اولنور واکر من اصاب
جبة هروية دیمش ایسه یالکز ظهاره یه حمل اولنور زیرا بیان ایلدیك که بونده نسبت ظهاره یه اولوب بلا بطانه
جبه دینلمز وحشوی دخی وار ایسه طرفینه تابعدر بناء علیه تمامنه مستحق اولور اما من اصاب جبة خز
دیدکده بطانه سی خز اولمیوب حشوی دخی قطن یا حریر اولان برجبهٔ خزه ظفر بولسه یالکز ظهاره یه
مستحق اولور زیرا خزدن اولان یالکز ظهاره یه مجازا جبه تسمیه اولنمغله اسم مزبور ایله بطانه یه مستحق اوله مز
وبطانه یه مستحق اولمدقجه حشوه دخی اوله مز واکر من اصاب قباء مرویا دیدکده بطانه وحشوی غیر مروی
وظهاره سی مروی برقبایه ظفر بولسه یالکز ظهاره یه مستحق اولور زیرا یالکز ظهاره یه قبا دینلوب ایکی قات
قبایه قباطاقین دیدکلری کبی برقاتنه دخی قباطاق دینلور اما جبه بشقه درکه یالکز ظهاره سنه قمیص دینلوب جبه
دینلمز بوصورتده ظهاره وبطانه وشی مرویدن اولوب یالکز حشوی غیریدن ایسه تمامنه مستحق اولور
زیرا ظهاره وبطانه یه مستحق اولدقده حشوی دخی مستتبع اولور کورمزمیسنکه علی الاطلاق من اصاب قباء
دینلدکده برقباء محشوه ظفر بولسه حشو قبایه قبا ایله تسمیه اولنمازسه ده ظهاره وبطانه سنه تبعا اکا دخی کسب
استحقاق ایدر کذلك علی وجه التقیید قباء مروی دیدکده حشوی مروی دکل ایسه ده استحقاقده یا تبع
منطویدر واسم سراویل بطانه سی اولوب اولمیانه تسمیه اولنمغله جمیع احکامده قبا ایله تسویه اولنور والله الموفق

* باب النفل من اسلاب الخوارج واهل الحرب یقاتلون معهم بامان او بغیر امان *

یعنی اهل بغی وخروج اهل حربی تأمین یاخود عدم تأمینله قتالده جمعیتلرینه ممزوج قیلسه لر بوایکیدن
هر برینك تنفیل اسلابی بابنده مبحث دقت نصابدر مؤلف الکتاب یمن الله تعالی کتابه یوم الحساب دیرکه اهل حربه
طرف خوارجدن وبریلن امان جواز ونفوذده امان اهل عدله سیاندر زیرا آنلر دخی اهل فئهٔ ممتنعه دن
مسلمین اولدقلری وان طائفتان من المؤمنین اقتتلوا نظم مبیننده مستبیندر وحضرت علی رضی الله تعالی عنه
تعریفلرنده اخواننا بغوا علینا یعنی دین قرنداشلریمزدر اوزریمزه بغی وخروج ایلدیلر دیمکله اسلام ایله
توصیف ایلمشدر واسلاملری مقرر اولدقدنصکره امان مسلم واحد امان جماعتله برابردر وهم اهل حرب
اهل عدل وبغی میانده سبب قتاللرینه مطلع اوله مزلرکه بینلرین تمییز برله طلب امانده اهل عدله مراجع اوله لر
بناء علیه اهل بغیدن استیمان ایتدکلرنده میانه مزده تجارت اوزره مسالمین اولورلر وبو مسالمه امان نافذ اولمغله
اهل عدلك اوزرلرینه هجوملری تجویز اولنماز مکر منعه لری وار ایسه نبذ امان یوغیسه مأمنلرینه ابلاغ ایده لر
لکن خوارج قتال اهل عدل اوزره اهل حربله بلا ذکر الامان استعانت وآنلر دخی دار اسلامه خروجه مبادرت
ایتدکلرنده اهل عدل غالب اولسه اهل حربی سبی ایتملری جائز کوریلوب خوارجك آنلر ایله استمدادلری
اماندن تعداد اولنماز اکرچه بعض اصحابیمز استمداد مذکور امان ایدی صکره خوارجله اهل عدله قتاللریله
نقض ایلدیلر مسلکنه استصحاب ایلدیلر لکن مسلکلری غلطدر که استمدادلری امان عد اولنسه صکره
قتاللری کندولری تأمین ایلین خوارجك تحت رایه لرنده بولنمغله امانلرینی ناقض اولمازلر وبومعنی قریبا

ذکر اولنور بلکه مسئلهٔ مزبوره نك وجهی اولدر که اهل حرب بو خروجلرنده مسلمیندن برطرفله مسالمین اولمیوب
بلکه جمله ایله مقاتلین اولمشلردر ووجه مزبور اهل عدل حقلرنده شبهه واشکالدن دور در اما خوارج حقلرنده
نکته سی اولدر که آنلره انضماملری اعانت ایچون اولوب امانلرنده داخل اولدقلرندن دکلدر کورمزمیسنکه
اهل جیش دار الحربده بولنسه لر انده بنه بربرینه معین ایکن دارالحرب دار قهر اولوب دار امن اولمدیغندن
بربرینك امانده داخلین دکللردر بناء علیه اوزرلرینه ظفر بولدیغمزده خوارجله برابر قتال ایتسونلر ایتمسونلر
فیء اولورلر لکن خوارج ایچون قتللری واخذ امواللری قطعا حلال دکلدر زیرا آنلری قتال اهل عدله دعوتلرنده
ترك تعرضلرینه ضامن اولمشلردر که تعرض ایتسه لر اجابتلری غیر ممکندر وضامن اوزره وفاء مضمون وجوبه مقروندر
بو یله ایکن خوارج آنلری سبی ومالارین اخذ ایلسه لر شرعا حرام اولان وجهله تحصیل ایتملریله اشترامی بزه
تحلیل اولنماز اما برکسنه اشترا قیلسه اشترا منعقد اولور زیرا حرمتی عصمت محلدن اولمیوب معنای غدردن
واقع اولمغله ثبوت ملکه وتملکدن صحت اشترایه غیر مانعدر نظیری شول مسلمدر که امانله دارلرینه دخول ایده
اول مسلم اهل حربه اعطاء امان ایتمش دکل ایکن بعضیلرین سبی ومالارندن اخذده معنای غدر بولنمغله مکروه کوریلور
بو یله ایکن ارتکاب ایدرسه اکرچه صاحبنه رد ایله امر اولنور لکن جبر اولنماز وآندن مال مزبوری برکسنه اشترا
قیلسه شراسی مع الکراهة منعقد اولور واکر خوارج اهل حربله برابر قتال ایدوب امیر اهل عدل دخی من قتل قتیلا
فله سلبه دیو تحریض ابطال ایلدکده برکسنه خوارجدن بریني قتل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز که خوارج
مسلمین واموالری دار اسلامله محرز اولمغله غنیمت اوله مز اما حربی یی قتل ایدرسه سلبنی اخذ ایدر که مسلمیندن
برطرفدن امانی بولنمامغله مالی مباح ومحل اغتنامدر واکر اهل حرب اهل عدلدن اموال ورقیقلرین اخذ
ومنعهٔ خوارجله احراز بعده قبول اسلام ایلسه لر جمیع مأخوذلرین رد ایتملری واجبدر که اموالیمزه نجق دارلریله
احرازده مالك اولورلر بو صورتده بولنمامشدر حتی اموالیمزی داریمزده کند و منعه لریله احراز ایتسه لر مالك
اوله مزلر منعهٔ خوارج مسلمین ایله عدم تملکلری بالطریق الاولی در اما اول ماله دارلرینه دخول بعده اسلام
یاذمتی قبول ایلسه لر احرازلری تام وملکلری تمام اولور قال علیه السلام من اسلم علی مال فهو له یعنی
اول حربی که برماله استیلا اوزره قبول اسلام ایلیه اول مال آنك ملکیدر واکر اهل عدلك نسا وصبیانلرینه
استیلا ایلسه لر خوارج ایچون آنلری دارلرینه ادخاله رخصتلری جائز کوریلمز زیرا اهل حرب حبس احرار
مسلمینده ظالملردر وظلم اوزره تقریرلرنده وفا اوزرلرینه لازم دکلدر بلکه سبیلرین تخلیه ریله امر ایدرلر وامتناع
ایدرلرسه ذراری مسلمینی تخلیص ایچون قتاللری واجب واهماللری غیر جائزدر کورمزمیسنکه دارالحربده مستأمن
اولان مسلم تخلیص ذراری مسلمینه قادر اولسه اهمالی قطعا جائز دکلدر کذلك اموال مسلمینی دارلرینه ادخال
مراد ایلسه لر ینه اصحابنه رد ایچون اللرندن اخذ ایتمك خوارج اوزره واجبدر که قبل الاحراز مالك اولمدقلرندن
دارلرینه ایصالده ظالملردر اما دارالحربده مسلم مستأمن بشقه در که آنده احراز ایله مالك اولمشلردر
واول مسلم اموالرنده عدم تعرضه ضامن اولمغله اموال مسلمینی دخی اللرندن اخذه غیر متمکندر واخذ اموالری
وجه مشروح اوزره خوارج ایچون جائز کوریلمدکده بعد الاحراز عدم جواز بالطریق الاولی در واکر
اموال اهل عدلی اخذ واستهلاك بعده قبول اسلام ایلسه لر برنسنه نك ضمانی آنلره الزام اولنماز زیرا فعل
مزبوری محارب ایکن ایتملردر وهم اهل بغیه انضماملمه حکم مرقومده آنلره التحاق ایلمشلردر و اهل بغی
اموال اهل عدلی استهلاك بعده توبه ایلسه لر ضامن اولمازلر اهل حرب دخی بو یله در واکر اهل حربله مسلمین
اوزره مستعین اولانلر خوارج اولمیوب اصوص غیر متأولین اولسه لر جواب مسئله ینه بو یله در زیرا تأویل وعدم
تأویله حکم سقوط ضمان الحق بین المسلمین مختلف واهل حربه کوره غیر مختلف اولمغله اهل حرب علی
کلا الوجهین ضامن اولمازلر زیرا فعل مذکورلرین محارب ایکن ایتمشلردر واکر خوارجله اهل حرب بربرندن
استعارهٔ سلاح وامیر عدل دخی من قتل قتیلا فله سلبه دیمکله تحریض اهل صلاح ایتدکده اوزرنده سلاح حربی
بولنان برخارجی یاخود بالعکس قتل اولنسه قاتل علی کلا الوجهین اول سلب مستعاره نائل اوله مز زیرا سلاح
خارجی حربیده ایسه اول سلاح مال اهل اسلام وغیر محل اغتنامدر واکر سلاح حربی خارجیده ایسه خارجی
آنی استعاره واثبات ید ایتمکله حکم امان آنده ثابت اولمشدر کورمزمیسنکه خوارج دارالحربدن سلاح وکراع استعاره
واخراج ایلسه لر ید خوارجده بولنمغله آنده حکم امان ثابت وجواز اغتنامی فائت اولور صورت سابقه دخی
بو یله در لکن اهل عدل اکا ظفر بولسه لر اهل حربه رد ایتمیوب همان بیع وثمنی توقیف واصحابی کلدکده تسلیم

ایدرلر واهل عدلدن برکسنه اندن برنسنه یی استهلاك ایلسه ایادی اهل عدله دوشن اموال اهل بغیك حکمی کبی
ضامن اولماز نکته سی اولدر که بونده ثبوت امان انجق اوزرنده اهل بغیك ثبوت یدلریله در واهل حرب مالارین
اهل بغیه تملیك ایتمش اولسه لر آنده بعد استهلاك اهل العدل حکم ضمان ساقط ایکن ثبوت ید دون الملك اولمغله
بونده حکم ضمان بالاولویه متساقطدر واکر خوارج متفرق اولوب اهل عدل دخی اول سلاح وکراعی بیع ایتمدین
اهل حربدن اصحابی کلوب طلب ایلسه لر بونده حکم قیاس دارلرینه ایصال ایچون یدلرینه تسلیمدن عدم احتباسدر
زیرا آنده بعض مسلمین طرفلرندن حکم امان ثابت اولمشدر وهم مال مرقوم مال خوارج منزلنده در که جمعیتلری
پریشان ومنعه لری بی نام ونشان اولدقده مالری آنلره رد اولنور لکن استحسانه نظرا ایله بیع واخذ ثمن اوزره
جبر اولنملری مقرردر زیرا کراع وسلاح یداهل عدلده محبوس اولمشدر و بونسنه لر دار اسلامده محتبس ایکن آنی
دار الحربه عودت ومسلمین اوزره مدار قوت ایتدرمکده کفاره رخصت ویریلمز نظیری اولدر که عبید اهل حرب
اسلامه کلسه لر دار الحربه اعاده لرینه رخصت ویریلمز توضیحی بودر که مال مرقوم مال خوارج اولسه منعه لری
باقی اولوب آنکله قتال مسلمین اوزره توهم استعانتلری باقی ایکن اول مالی اوزرلرینه رد حلال دکلدر
ومنعهٔ اهل حرب هر بار باقی وپایدار وآنکله قتال مسلمینده استعانتلری آشکار ایکن آنلره ردك عدم جوازی بدیدار در
واکر خوارج تجار اهل حربی امانله عسکرلرینه جلب بعده کراع وسلاحلرندن استعاره یاغصبله اخذ وسلب
ایدوب صکره خوارجدن بریسی اول سلاح اوزرنده ایکن بعد تنفیل الامام قتل واعدام قیلنسه قاتل اول سلاحله
بکام اوله مز زیرا امان خوارج امان اهل عدله برابر اولمغله مال مرقوم امان خوارجله اغتنامدن معصوم اولمشدر
انجق مسلمین آنی بیع وثمنی توقیف واصحابی کلدکده تسلیم ایدرلر واکر اهل عدل آنلردن برنسنه یه قتال ایچون
محتاج اولورلرسه امام قتال ایچون وقت حاجتده آنی ویرمك جائزدر زیرا مال مزبور مسلمینك اولسه وقت حاجتده
امام ایچون عمل مذکور جائزدر مستأمنینك اولدقده بطریق الاولی در وهم مستأمنین اهل عدله قتال ایچون
اول مالی اعاره ایتدکلرنده عندیمزده اموال خوارج منزلنده اولمغه رضا ویرمشلردر و بزلر اموال خوارجه ظفر
بولدقده آنده بو فعلیمز جائزدر آنلره اعاره اولنان اموال مستأمنینده دخی جائزدر لکن خوارج غصبله آلدقلری
صورتده بعد الاصابه امام اهل عدل ضرورت اولمدقجه قتال ایچون برفرده ویرمك جائز دکلدر زیرا امانله مالری
معصوم ایکن آنکله برفردك قتالنه رضا ویرمشلردر لکن صورت اولی بشقه در که آنده مالریله قتال خوارجه
راضی اولمشلردر بناء علیه بعض اهل عدل اول مالی استهلاك ایلسه مستأمنینه ضامن اولور اما صورت اعاره ده
مال خوارجی ضامن اولمدیغی کبی بونی دخی ضامن اولماز کذلك امیر اهل عدل ایچون بو مالی بیع ایتمك دخی
لایق اولماز مکر تلفندن خوف ایدرسه بیع ایدر زیرا عین مال مسلم اوزره محفوظ اولدیغی کبی مستأمنین اوزره
دخی محفوظدر بعض اهل عدلك شول مالی منزلنده در که ید امیرده بولنوب صاحبی غائب اوله بونده البته عینی
حفظ ایدر مکر حفظی متعذر اولمغله بیع وثمنی حفظ ایده واکر قبل البیع خوارج متفرق اولورلرسه امام
هم غصب وهم استعاره صورتلرنده اول مالی اصحابنه رد ودار الحربه اعاده لرینه مساعده ایدر زیرا مال مزبور
مال خوارج منزلنده در و بعد التفرق خوارجك عین مالری اوزرلرینه رد اولنور وهم اول مالی خوارجه امانله
ثبوت عصمتدن صکره ویرمشلردر وامانلری اهل عدلدن اولوب صکره کراع وسلاحلرین خوارجه اعاره ایتملری
منزلنده اولمغله اول مال داریمزده حبس اولنماز واکر خوارج اهل عدله قتاللرنده معیت اوزره اهل حربه
اعطاء امان وآنلر دخی قتال ایتسونلر ایتمسونلر ایچلرینه خروج واتیان ایتدکلرنده اهل عدل اوزرلرینه غالب
کلسه لر اهل حربی سبی ومالارین اغتنام اهل عدله حرامدر زیرا امان خوارجله نفوس واموالرنده عصمت
ثابت اولوب قتالله نبذ امان واقع اولمامشدر زیرا قتاللری منعهٔ خوارجله اولوب قتال خوارج امانلرین ناقض
اولمدیغی کبی معیتلریله قتال مستأمنین دخی امانلرینه مناقض اولماز انجق حکملری حکم خوارجه مساوی وحکم تنفیل
سلب وسائر آنلردن حلال وحرام اولان امورده آنلر ایله مستویلردر ومسئلهٔ مرقومه اوائل بابده سبقت ایلین
اهل حربی بلا ذکر الامان بزمله قتاله دعوتلری مسئله سنه مخالفدر که آنده بزمله قتال ایچون خوارجه انضماملری
موجب امان اولمامغله نفوس واموالرنده ثبوت عصمت نمایان اولمامشدر واکر اهل حرب خروج ایتمیوب بلکه خوارج
دار الحربده اوزرلرینه واروب برلرینی تأمین ایتدکلرندنصکره اهل عدل اوزرلرینه غلبه ایلسه نظر اولنور اکر
اهل حرب کند وعز ومنعه لرنده ایسه لر کند ولری فیء مسلمین و بعد التنفیل قاتللری سلبلریله کامین قیلنور زیرا
بو صورتده آنلر مستأمن اولمیوب بلکه خوارج آنلره مستأمن اولور وهم منعه ودارلرنده بزمله قتاللرنده بیزده اولان

امان منتبذ اولمغله حربی غیر مستأمنه ظفر بولمش اولورز امادار الحربده عسکرخوارجه کندولری چیقوب
منعهٔ خوارجدن غیری منعدلری یوغیسه آنلردن برفرد اوزره حکم سبی واقع اولماز زیرامنعهٔ خوارجده مستأمنلردر
ودارالحربده عسکراسلامده مستأمن بولنان حکم عصمتده دار اسلامده مستأمن کبیدر وهم کندو منعه لری
بولنمامغله قتاللرنده امانلری منتبذ دکلدر واکرخوارج ایچلرنده مستأمن اولان تجار اهل حربدن قتال اهل عدل اوزره
استمداده اقدام آنلردخی قول نعم ایله وعدا جابت وانعام ایلسه لر بزدن قتل واخذ ماله آنلره تعرض حلال اولماز مادام
بالفعل متصب حرب وقتال اولمیدلر زیرامستأمنین اولملریله اهل ذمت حکمنده لردر واهل ذمته مجرد قصد قتال
مسلمین ایتملریله قبل الاظهار والشروع تعرضمز غیرمشروعدر وهم خوارجه نعم دیدکلرنده حکم خوارجده اولملردر
وخوارج متصب قتال اولمدقجه نفس ومالارینه تعرضمز غیر حلالدر وتجار مسفورین قتال ایتدکلرنده حلال
وحرام اولان اموردده خوارجله همحاللردرز یراقتاللری تحت رایهٔ خوارجده اولمغله دائرهٔ اماندن غیرخارجلردر
واکر اهل حرب بر مسلمه داراسلام یاعسکر مسلمینده ایکن انت آمن فادخل الینا دیملریله تأمین ودعوت
اولدخی دخول واجابت ایلسه اول مسلم اهل عدلدن اولسون خوارجدن اولسون مالرندن برنسنه یه تعرضی
حلال دکلدرز یرا استیمانله عدم تعرضلرینه ضامن ومضمونته وجوب وفایی متضمندر لقوله علیه السلام
وفاء لاغدرفیه کذلك قبل الدخول کندو آنلری وآنلرکندو یی تأمین قیلسه لرینه حکم سابق مقرر بلکه
اهل حرب آنك طرفندن کسب امان صحیح ایتملریله مسئلهٔ اولادن دخی اظهردرلکن بوصورتده امام اهل حربك
نفوس واموالنه قبل النبذ تعرض ایلمك حرام وتعرض ایدرسه جمیع مستهلكاتنك ضمانی اوزرینه الزام قیلنور
اماصورت اولی بشقه درزیرا بونده اهل حرب مسلم واحد طرفندن کسب امان صحیح ایتمشلردرکه مسلم مزبور
منعهٔ مسلمینده ایکن آنلری تأمین ایتمشدر وامانی صحیحدر وصورت اولاده بلانبذ قتاللری حلالدرزیرامسلم مزبور
آنلری تأمین ایتموب بلکه آنلر آنی تأمین ایتمشلردر انجق امانلرنده بولنوب کندویه عدم تعرضلری بالضروره
آنلره عدم تعرضنی موجب اولوب امان مسلمینده اولملرینی مستوجب اولمامشدر واکرخوارج اهل حربدن
قتال اهل عدل اوزره استمداد آنلردخی امیر بزدن اولوب حکم جاری بزم حکممز اولمدقجه امداد ایتمزز جوابنی ایراد
وبومعامله لری صورتپذیر انعقاد اولدقدنصکره اهل عدل اوزرلرینه غالب اولسه لر اهل حرب واموالری
فیٔ مسلمینه ادخال قیلنور اماخوارج آنلری تأمین ایتمش ایسه امانلری اولمامقله جواب مسئله ظاهر ومستبیندر
واما حین خروجلرنده تأمین ایتمشلر ایسه اهل حرب کندو منعه لرنده تحت رایه لرنده اهل عدله قتال ایتملریله
اول امانی نقض وابطال ایلمشلردر ومسئلهٔ متقدمه بشقه درکه آنده قتاللری تحت رایهٔ خوارجده اولمغله اوزرلرینه
حکم خوارج جاری وامانلرینه نقض وابطال غیرطاریدر ومانحن فیهمزده اموال خوارج بعد سکون الحرب
اوزرلرینه رد اولنورزیرا مال مسلم داراسلامده قطعا غنیمت قیلنماز وحکم تنفیل اسلاب تفصیل مشروحدن
استجلاب اولنور حتی خارجی قتل اولنوب اوزرنده سلاح حربی بولندقده قاتله ویریلورکه بوصورتده اموال
اهل حربده عصمت یوقدر وحربی قتل اولنوب اوزرنده سلاح خارجی بولندقده قاتله ویریلمزکه مال مسلم اغتنامدن
معصومدر توضیحی اولدرکه برقوم مستأمنین داراسلامده اجتماع واوزرلرینه نصب امیر ایله کسب امتناع ایدوب
مسلمینله قتال ایلسه لر امانلرین نقض وابطال ایتمش اولورلر اما اهل منعه اولمیه رق قتال ایلسه لر ناقض امان
اولمیوب حکم شرعیده قتال ایلین اهل ذمتله همحال اولورلر کذلك اعانت خوارج ایچون داریمزه داخل اولان
اهل حرب اهل عدله برجانبده جدال وخوارج دخی جانب آخرده قتال ایتدکلرنده امیر اهل حرب کندولردن
اولوب بالنفس ممتنعین ایسه لر غالب اولدیغمزده فیٔ مسلمین قیلنورلر که منعه لری اعتباریله امانلرین نقض
واهدار ایلمشلردر اما منعه لری انجق خوارجله حاصل ایسه امیرلری کندولردن ایسه ده حکم خوارجده داخللردرکه
تمکن قتال منعه ایله اولوب امیر ایله دکلدر واکرخوارجدن بلامنعه اولمیه اهل حربدن اون شخصی داراسلامده
خروج ونهب وغارتده معیت اوزره تأمین ایدوب صکره مغلوب مسلمین اولسه لر اوزرلرینه سبی جاری اولمیوب
اموالری غنیمت قیلنمازز یرا برقوم مسلمینك امانده بولنوب اهل منعه اولمدقلرندن غارت وقتاللری امانلرین
نقض وابطال ایتمشدر لکن استهلاك ایتدکلری جمیع امواله مؤاخذه وعمدا قتل ایتدکلری مقابلنده قتل اولنورلر
زیرا اهل منعه اولمدقلرندن منزلهٔ لصوصه تنزیل اولنورلر کورمزمیسنکه منعه لری بولنمیان خوارجده
حکم شرعی بودر معیتلرنده بولنان مستأمنین دخی بویله در واکرمسئلهٔ مفروضه ده تأمین ایتمیوب همان معیتلرنده
غارتیچون خروجه دعوت ایتمشلر ایسه بوصورتده حق خوارجده جواب صورت اولاده سبقت ایلین جواب

صوابدر اما اهل حربك اکرچه نفوس واموالری فیٔ اولورلکن استهلاك ایتدکلری امواله ضامن ومقتوللری
مقابلنده مقتول قیلنمازلرزیرامستیمندن کسنه نك امانده بولنموب انجق لصوص اهل حربدر ولصوص اهل حرب
اوزره غلبهٔ مسلمین کرك داراسلامده اولسون کرك دارالحربده حکم مزبورده فرق یوقدر وحکم تنفیل اسلاب
تفصیل سابقدن اکتساب اولنور زیرا مالاری فیٔ اولدقده قاتللری تنفیله سلبلرینه نائل اولورلر والحاصل
خوارجدن استیمان ایدن اهل حرب حکم تلصص وقطع طریقده واهل منعه اولوب قتال ایتدکلرنده امانلرین
نقض وتمزیقده اهل عدلدن استیمان ایدنلرایله برابردر واکرخوارج اهل حربله مصالحه وموادعه ایتدکدنصکره
برحربی بغیرامان اهل عدله داخل اولسه موادعهٔ سابقه ایله آمن قیلنورزیرا خوارج موادعهٔ اهل حربده
اهل عدله برابردر کورمزمیسنکه عقد ذمت واعطاء امانده برابردر موادعه دخی بویله در بوصورتده اهل عدل
کندولر موادعه ایتمش کبی قبل النبذ قتال ایلمك غیرجائزدر وبونلردن خوارج استمداد ایتمکله داراسلامه چیقوب
اهل عدله قتالده معیت هنکامنده مظهر انهزام اولسه لر آنلردن برفردسبی اولنمازز یرا موادعهٔ مرقومه اعطاء
امان منزلنده درو قریبا بیان ایلدیك که امان خوارجده بولنان اهل عدله تحت رایهٔ خوارجده قتال ایلدکده
نقض امانه استدلال اولنمازهمان بونلر نفوس واموالرندن حرام وحلال اولان احوالده خوارجله همحاللردر
امابومسئله ده امیرکندولردن اولوب حکم شرکله حاکم اولمق اوزره خروج بوله مهزوم اولسه لر کندو منعه لرنده
اهل عدله قتاللرنده ناقض موادعه اولدقلرندن فیٔ قیلنملری مجزومدر وبوایکی صورتده حکم تنفیل اسلاب
تقریر مشروحدن واضح وبی ارتیابدر واکر مسئلهٔ مرقومه ده اهل عدله آنلر برطرفدن وخوارج برطرفدن
قتال ایلسه لرنظر اولنور اکرامیرلری کندولردن ایسه منعه لریله تحت رایه لرنده قتال ایتدکلرندن فیٔ اولورلر
واکرامیرلری خوارجدن ایسه تحت رایهٔ خوارجده بولنملریله حکم خوارجده مندرج قیلنورلر واکرموادعیدن
برجماعت بلامنعه داراسلامه چیقوب غارته ابتدار ایتدکده ایدی مسلمینده کرفتار اولسه لر قتاللری منعه لرندن
اولمدیغندن نقض موادعه یی موجب اولمامغله حکم ضمان وقصاصده منزلهٔ لصوصه تنزیل قیلنورلر واکر برمسلم
اهل حربدن برقومی تأمین بعده امام آنلره نبذ امان ایلدکدنصکره اول مسلم ینه تأمین ایلسه جمله سی آمنین اولورلر
زیرا دفعهٔ اولاده صحت امان مسلمی موجب اولان معنی دفعهٔ ثانیه ده دخی موجود ومعتبردر لکن امیر اول قومه
ان هذا قد آمنکم غیرمرة فلاتلتفتوا الی امانه فانه کلما آمنکم فقدنبذنا الیکم دیوخطابله شومسلم سزه هرچندکه
امان ویره بز آنی نبذ ایلدیك مفهومنی اشراب ایلسه صحتی بی ارتیابدر زیرا اثرنبذ امان قتال واستغنامی اطلاق اولمغله
جواز تعلیق شرطده طلاق کبیدر وهم نبذ امان انجق نفی غدر وغرور ایچون واجب ونبذ موصوف دخی بوغرضی
مستوجبدر واکر برمسلم برحربی یه امان ویروب امام دخی داراسلامده اول حربینك اقامتنه رضا ویرمسه کرکدرکه
مقدما اکا تقدم وامر خروجنده تکلم ایلیه زیرا امام ایچون بعدصحة الامان اکرچه ولایت نبذه ظاهر وثابتدر
لکن نبذ مزبور ابلاغ مأمنه توقف ایتمکله اولا اکا تقدم وبلاضرر متمکن خروج اوله جق مقداری امهال
لازمهٔ احوالندندر شول مستأمن منزلنده درکه داریمزده طول اقامت ایلیه وبیان حکمی سبقت ایتمشدر
واکرامام برحربی یه تقدم بوله لاتدخل دارنا بامان فلان فانك ان دخلت بامانه فانت فیٔ دیمکله فلانك امانیله
داریمزه کیرمه اکر آنکله کیررسك فیٔ اولورسین مضمونی تکلم ایلسه بعده حربی مسفورینه فلان مزبورك
امانیله دخول ایلسه اصلا فیٔ قیلنمازز یرا مسلمی اعطاء اماندن حجر ایلمك باطلدرکه حجری ایله امانی مصحح اولان
علت منعدم اولمامغله حجری ابطال حکم شرعی مستلزمدر وکلام امام نبذ امان قیلنمق ممکن دکلدرکه زیرا حربی
داریمزده ایکن مأمنه ابلاغ ایتمدکجه بعدا عطاء الامان نبذ امان غیرصحیح اولدیغی کبی قبل اعطاء الامان دخی
تصحیح اولنماز ومسئلهٔ مزبوره وجه سابقله قریبا سبقت ایلین مسئلهٔ موادعیندن مفارقدرکه موادعین منعه لرنده
متحیز اولملریله نبذ امان قبل الاعطاء وبعده جائزدر اما حربی مسفور بلامنعه داریمزده بولنمغله مأمنه ابلاغ
ایتمدکجه نبذ امانی غیرمیسر وبوبابده امام سائر مسلمینله برابردر اما اهل حربه امام من دخل منکم دارنا بامان فلان
فهو ذمة لنا مضمونی اعلام ایلدکدنصکره برحربی بوقوله عالم ایکن امان فلانله قادم اولسه بر دخی رجوع
دارالحربه رخصت ویریلموب ذمت قیلنمسی لازمدر زیرا مقالهٔ امیری بیلدکدنصکره دخولی دلالت رضایی قبول
وبوبابده دلالت حکم صریحه موصولدر شول مستأمن منزلنده درکه بعد تقدم الامام مدت امهالدن صکره
داریمزده اقامته اقدام ایلیه وبومسئله ایله فانت فیٔ مسئله سی میاننده فرق نهان اولدرکه قول سابق نبذ امان
اولمغله منعه سنده اولمدقجه ظاهر البطلاندر اما بوقولی نبذ امان دکلدر بلکه امان سابقله ثابت اولان امنده

تأكيد اطمئناندر بناءً عليه امام اسلام محصورينه ان آمنكم فلان فقد نبذت اليكم فخذوا حذركم ديمكله فلان سزلره امان ويرسه بن آنی سزه نبذ ايلدم تدارك اوزره اولكز معناسنی اعلام ايلدكده عسكره فلان مزبور آنلری تأمين قيلسه قول امام نبذ صحيح وقتاللری تحليل وتصحيح قيلنور اما من خرج منكم بامان فلان فهو فیء اوفقد حل دمه ديدكده عسكره ايچلرندن بريسی امان فلانله خارج اولسه البته دائرهٔ امانده مندرجدر كه منعه مزده ايكن نبذ امان ظاهر البطلاندر واكر من خرج منكم بامان فلان فهو ذمة لنا ديدكده عسكره بريسی امان فلانله خارج اولسه قول امام تصحيح وذمتده مندرج قيلنور زيرا قول مزبورده نبذ امان بولنميوب بلكه تأكيد ايله حكم امن سابقه نافع اولمغله منعه مزده بولنمق اكا مانع دكلدر

باب من نفل الخيل ما يكون على العراب دون البراذين * يعنی انفال خيلدن افراس عرابله براذينه شامل ياخود عرابه خاص وبراذينه غير متناول اولان مسائلی بيانده بابدر كافلدر اكرامير من قتل قتيلا فله فرسه ديدكده عسكره ومسلم بر مشركی راجل ايكن قتله اقدام واول مشركك غلامی تحتنده بولنان فرسنی دخی اخذ واغتنام ايلسه اول فرسه استحقاقله بكام اوله مز زيرا ايجاب فرس قتيل مراد امام فارسی حال فارسيتده قتل ايدوكنه ادل دليل ايكن بو مشرك حال قتلنده غلامنده بولنان فرسله فارس بلكه غلامی عندنده حاضر وحارس دخی دكلدر كورمزميسنكه شخص آخر اول غلامی فرس مزبور اوزرنده ايكن قتل واعدام ايلسه استحقاق فرسله بكام اولور پس بو معنادن مسلم اول راجلی قتل ايدوب فارسی قتل ايتمديكی ظاهر وهويدادر وهم امام حربده وجودی معلوم اولان اشياء سائره ميانندن فرسنی تخصيص ايتمشدر وبو تخصيصده مرادی اوزرنده قتال ايلديكی فرس اولوب كسر شوكت مشركين ايچون قتل فرسانلرينه قصد تحريضدن غيری فائده يوقدر اما مشرك مزبور حين قتالده فرسدن نازل ويدنده قائد ايسه قاتلی اول فرسه نائل اولور زيرا معيتنده بولنان فرسله فارسدركه فی الحال ركوب واوزرنده قتاله قادردر همان حربده مزيد اهتمام ياضيق طريق ياكثرت زحام ايچون نزول ايتمشدر بو جهتله حين قتلنده فارس اولمقدن غير خارجدر وصورت مفروضه ده برذون ياخود برذونه اوزره راكب بر مشركی قتل ايلسه مركوبنه مستحق اولور زيرا راكب برذون دخی راكب فرس عربی كبی فارس عد اولنور كورمزميسنكه مسلميندن راكب براذين مستحق سهم فارسيندر سؤال اولنورسه كه مسلم حين قتالده فارس اولميوب بلكه فرسی غلاميله معسكرده موجود ايكن فرساندن معدود وسهم فرسانله محظوظ ومحدود ايكن مشرك مزبور غلامنده اولان فرسله فارس وقاتلی اول فرسی مفترس اولمازمی جوابنده ديرزكه اولماز زيرا غلام مسلم اول فرسله سهم فرسانه مستحق اولمامغله انكله مسلمی فارس عد ايلمك لازم وغلام مشرك حكم تنفيلده اول فرسله فارس عد اولنمغله مشركی عد ايتمكی مستلزمدر واكر صورت مفروضه ده بغل وحمار وبعير اوزره بر مشركی قتل ايلسه مركوبنه مستحق اوله مز زيرا اسم فرس بونلره بر وجهله شامل اولمامغله راكبلری فارسده غير داخلدر واكر امير من قتل قتيلا فله فرس ديو تبشير وبركسنه دخی راجل يافارس بر مشركی قتل وتدمير ايلسه غنائمدن وسطجه بر فرس عربی ياخود قيمتی ويريلور لكن برذون ويريلمز زيرا امير ايجاب تنفيلده فرس مطلق ايله تعبير ايتمشدر وفرس مطلق عربی به مخصوص ايدوكی امر محققدر وتسميه ده اطلاق عين مسماء دن وسط ياخود قيمتنه موجب استحقاقدر اما مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده فرسی ضمير قتيله مضاف قيلديغندن مرادی قتيل آنكله فارس عد اولنان دابه ايدوكی مستفاد واول دخی برذون وفرس عربيدن تعميم قيلنمق معروف ومعتاددر وعلى هذا القياس امير اضافت ضميرايله من دخل من باب المدينة على فرسه ياخود من قاتل على فرسه فله مائة درهم ديو تنفيل ايلسه عراب وبراذينه تعميم وعلى فرس ديسه يالكز عرابه تحميل اولنور كذلك من نزل عن فرسه فقاتل رجلا فله مائة درهم ديمكله فرسدن نزول وپياده قتاله تشجيع قيلسه ينه عراب وبراذيندن توسيع قيلنور اما بو صورتده عن فرس ديسه اكرچه مقتضای قياس فرس عربيدن نزول ايتمليك نفل ايله عدم استيناسيدر زيرا اسم فرسی اطلاق ايتمكله فصول سابقه كبی غير عرابه شامل اولماز لكن بالنظر الى الاستحسان هر برذون وفرس عربيدن نزول وپياده قتال ايلين نفله شايان كورلور زيرا بونده مقصد امير انجق راجلا مباشرت قتال اوزره تحريض فرساندر كورمزميسنكه فرس عربيدن نزول ايدوب قتال ايلسه مستحق انفال اوله مز ومقصد سابقده برذون وعرابدن نزول ميانده فارق يوقدر وهم اسم فرس بو صورتده مطلق ايسه ده ينه مرادی فرس مضاف ايدوكی عنديمزده محققدركه انسان كند وفرسندن نزول ايدر يوقسه فرس غيردن نزول ايلمز بناء عليه بو مقامده مطلق ومضاف متساوی الاقدامدر اما اسم برذون اكرچه تنفيلده براذينك ذكور واناثنه شاملدر لكن فرس

عربی به قطعا متناول دكلدر زيرا لفظ برذون خيلدن نوع خاصك اسمی اولمغله نوع آخره تناول ايلمز نظيری اولدركه من قتل رجلا على فرس عربی ديسه فرس عربی اكرچه كندو نوعندن ذكور واناثه شامل لكن براذينه غير متناولدر اما لفظ فرس بشقه دركه عربيده حقيقت ايسه ده لفظ خيل كبی براذينده دخی مستعملدر بو جهتله عند الاطلاق حقيقته حمل وعند الاضافة عرف استعماله اعتبار اولنور وكسر شين ايله شهری تسميه قيلنان فرس دخی براذيندن بر نوع اولوب عرابدن دكلدر واكر من قتل قتيلا فله دابته ديسه لفظ دابه خيل وبغال وحميره شامل وراكبنی قتل ايلين بونلره نائلدر قال الله تعالى والخيل والبغال والحمير لتركبوها وزينة بو جهتدن عدم ركوب دابه اوزره يمين ايلسه بونلره ركوبله حانث اولور اما قتيلی بعير ياخود بقر اوزرنده ايسه آنلره مستحق اوله مز مكر اول قومك مركوبلری بونلر ايدوكی متحقق اوله زيرا كلام دلالت حالله مقيد اولمغله دابه دن مراد بونلر ايدوكی مؤكد اولور واسم بغل دخی تنفيلده ذكور واناثه شامل كذلك اسم بغله دخی متناولدر زيرا بونده تاء وحدتدر علامت تأنيث دكلدر وذكور واناثه تناولده اسم بقره كبيدر واسم حمار دخی ذكور واناثه شاملدر اما لفظ اتان اناث حماره مخصوصدر ولفظ حماره دخی بويله دركه آنده تاء انجق تأنيثده استعمال ايتمشلردر واسم جمل وبعير دخی شامل لكن اسم ناقه انجق اناثه متناولدر وبز بونلری كتاب الجامعده بيان قيلدق واكر من قتل فارسا فله دابته ديدكده حمار وبغل وبعير اوزرنده بولنان مشركی قتل ايلسه برشيئه مستحق اوله مزكه استحقاق قتل فارسله مشروط ايكن قتيلی دواب مذكوره ايله فارس دكلدر اما ذكور واناثدن برذون اوزرنده ايسه دابه سيله فارس اولمغله استحقاقه متلبس اولور والله اعلم

باب من يكون له النفل ومن لا يكون * يعنی نفلدن حصه مند اولوب اولميانلری تفريقه متعلق مباحث تحقيقدر اكر امير من قتل قتيلا فله سلبه ديو تبشير ايلسه بونده مقتضای قياس قاتل بر يا ايكی ياا وچ ياز ياده دخی اولسه سلبده اشتراك واستيناسلريدر زيرا كلمهٔ من اسماء عمومدن اولمغله على سبيل الاجتماع والانفراد جميع مخاطبينه متناولدر لكن بو بابده قياسله عمل امر قبيحدركه مجموع عسكر قتل شخص واحد اوزره اتفاق ايلدكلرنده سلبنه استحقاقلريله حكمه مؤديدر وبو معنی منافی تحريض واغرا اولمغله تنفيلله مراد امام اولمديغی هويدادر پس بو صورتده طريق استحسانه سلوك ايلمك اوجه واستحسان دخی وجوه ثلثه ايله موجهدر وجه اول اولدركه قاتل اكر رجل واحد ياخود رجلين ايسه سلبه نائل واكر ثلثه ايسه غير واصل اوله زيرا ثلاثه جمع متفق عليهك ادناسيدركه كلمهٔ مفرد وتثنيه وجمعه مقسوم اولمغله جمعك تثنيه يه مغايرتی معلومدر وجمع متفق عليهك ادناسی حكمده اعلاسی كبيدر وامامك تنفيلله مرادی تحريض جماعت اولميوب بلكه تحريض آحاددر وهم مسلمك ثلثه دن فراری جائز وواحد واثنيندن غير جائزدر قال الله تعالى وان يكن منكم الف يغلبوا الفين باذن الله وبو بيانله اثنين وثلثه ميانده فرقلری متبين واثنين حكم واحده ايدوكی متعين اولمشدر لكن حكم مذكور اول مسلمك سلاحی بولنمغله مشروط وايكی مشركله مقاومتدن اميد وار اولمغه منوطدر بو شرطلری جامع دكل ايسه فئهٔ مسلمينه انحياز ونفسنی تهلكه يه القادن احترازده ضرر يوقدر وجه ثانی اولدركه قاتل مسلميندن منعه سی اولميان بر قوم ايسه سلبنه مستحق ومنعه سی وار ايسه غير مستحق اوله لر زيرا منعه سی اولميان جماعت رجل واحد حكمنده دركورمزميسنكه على وجه التلصص دار الحربه دخول ايلسه لر غنيمتلری تخميس اولنماز لكن اهل منعه اولدقلرنده تخميس اولنور وحكم تنفيلده دخی بويله دز زيرا صحت تنفيل حق ارباب خمسی مبطل ومزيلدر وجه ثالث اولدركه قاتل جمع كثير ايكن رأی امام ومسلمينده اول قتيل ايله بينلری تخليه اولنسه جمله سنه مقابل كله جكی معلوم ايسه سلبنه نائل دكل ايسه غير نائل اوله لر زيرا تحريض مقصود مسلمينه مقاومت ايده جكلری قتل اوزره صادق اولوب ايجيه جكلری قتلده متحقق اولماز مؤلف سامی مكان اسكنه الله تعالى فی اعلى الجنان ديركه بو وجوه مذكوره دن قنقيسنی امام رأی عدالت اوزره امضا قيلرسه واسع القضادر لكن مرادی هربری حق وتعدد حق محققدر ديمك اولميوب بلكه هربری طريق اجتهاددر ديمكدر نظيری اولدركه امام مسروق وامام جندب رحمهما الله تعالى بر مسئله ده مقدمات اختلافلرين عرض وترتيب ايلدكلرنده ابن مسعود رضی الله عنه كلا كما اصاب ديمكله ايكيسنی دخی تطييب يعنی طريق اجتهاده اصابت ايتمشسز مفهوميله تصويب ايلمشدر بعده جناب مؤلف ديركه بنم عندمده وجوه مذكوره نك احسن وانسبی وتحقيق حقه احق واقربی انجق وجه اخيردركه آنده غرض تنفيل اولان تحريضی تحقيق وتقرير واردر كورمزميسنكه مسلمين بر مطموره يه واصل اولدقلرنده امير اری من ناهضها فله ما فيها بعد الخمس ديمكله آنی فتح ايدنلره بعد الخمس

ایچنده بولنان اشیابی تنفیلله تبشیرایلدکده برجماعت بوخدمتی ادا ایلسه‌لر نظر اولنور اکراهـل مطموره آنلرایله
مقاومته قادر اوله جق مقـدارده ایسه‌لر نفلدن بهره دار اولورلر واکر قادر اولمیه جقلری مقدارده اهل معسکر
اوزرلرینه اجتماع واستداراتمشلر ایسـه معنای تحریض صورت اولاده موجود وبونده مفقود اولمغله نفلدن بهره دار
قیلنمازلر واکر سبقت ایدن من قتل قتیلا فله سلبه تنفیلنده رجل واحد ضربهٔ واحده ایله قتیلین یاخود اکثری
قتل ایلسه ضربات متعدده ایله قتلی مثلا ومجموع اسلابه ظفریاب اولور زیرا کلمهٔ من لفظ عام وجماعت مقتولینه دخی
قابل انتظامدر واکر امیر عسکریله دارالحربه دخول ایدوب هنوز وقت قتال حلول ایتمدین من قتل قتیلا فله سلبه
دیمکله تنفیل ایلسه جائز کوریلوب حکمی داراسلامه خروجلرینه دکین ابقا اولنور زیرا مقصودی طلب مشرکینده
تقیدودقتلرینه تحریض وتأکید اولمغله کلام مطلق مضمون مقصودی ایله تقیید اولنور حتی برمسلم برمشرکه نائم
یاخود برشغلله غافل ایکن ظفربولوب قتل ایلسه صف قتالده یاخود بعدالانهزام قتل ایتمش کبی سلبنه مستحق
اولور زیرا تنفیل امام قتلی حلال اولان جمیع مقتولینه علی کل حال عامدر کذلک غنیمتده سهمی یاخود نسا
وصبیان وعبید کبی رضخی بولنان جمیع قاتلینه دخی عامدر اما امیر کلام مزبوری تنظیم صف قتالدن صکره تکلم
ایدرسه تنفیلی اول قتاله خاص وانقضا سیله منقضیدر که دلالت حال بومعنایی مقتضیدر نکتـه سی اولدر که امام
کلامنی حضور قتـاله تأخیر ایلدکده مقصودی همان اول قتاله تحریض ایدوکی عندیمزده مستنیر اولمشـدر لکن
صورت اولی بشقه درکه آنده تکلمی دارالحربه حین دخولده ظاهر اولمغله مرادی دخول وطلبده جد واهتمامه
تحریض ایدوکی باهر اولمشـدر قالدیکه صورت ثانیه‌ده نیجه ایام قتال اوزره مستمر اولسه‌لر حکم تنفیـل دخی باقی
ومستقردر کذلک اعدا منهزم ومسلمین تعاقبلرین ملتزم اولمغله قتاللری ثابت وقائم اولدقجه ینه حکم تنفیل باقی ودائمدر
کذلک منهزمین حصنلرینه دخول وتحصن ومسلمین دخی قتال اوزره خارج حصنده تمکن اوزره ایکن برکسنه قتیل
قتیل ایلسه سلبنه مستحق اولور زیرا حسا ترک وتعطیل یاخود غرض قتال اولان تمام قهری تحصیل ایتمدکجه حکم
قتال باقیدر اما بعدالانهزام مسلمین تعاقب ایتمیوب حصنلرینه دخوللرندن صکره اولجانبه مرور وبرمسلم منهزمیندن
یاغیریدن برمشرکی قتلله کسب سرور ایلسه سلبیله مسرور قیلنماز زیرا تنفیل حرب سابقه ایله مقید ایکن تعاقبلرین
ترک ایتدکلرنده اول حرب حقیقهٔ وحکما منقضیه اولمشـدر کذلک منهزمینی تعاقب ایدر ایکن حصن آخره مرور
ایدوب اهالیسندن برینی برمسلم قتـل ایلسه سلبنه مستحق اوله مز زیرا تنفیـل حرب سابقه ایچون ایدی واول دخی
مسلمین ایله مقدما قتاله حاضر اولان مشرکین میـانده ایدی بوقسه مسلمین ایله بوحصنک اهالیسی میـانده دکل
ایدی بلکه بوصورت انشـاء حرب آخردر که متناولات تنفیلدن مؤخردر اما حرب سـابقه‌نک اصحابی انهزام ایله
حصن آخره داخل ومسلمین دخی درعقب واصل اولسه‌لر نظر اولنور اکر بوحصنده غیر منهزمین منهزمین اوزره
غالب ومنعه دخی طرف غالبیندن ایسه بوصورتده برمسلم منهزمین یاغیریدن قتـل قتیل ایله مستحق تنفیل اوله مزکه
بوحرب لاحقه غیر الحرب السابقه‌در اما معظم جماعت انجق منهزمین ومنعه دخی منعهٔ منهزمین ایسه بوصورتده
اهل حصن آخرمد دلاحق منزلنه ملتحق اولمغله حرب سابقه حالا باقیه وحکم تنفیلی مستبقیه اولمغله منهزمین
یاغیریدن قتل قتیل ایلین سلبیله تنفیل قیلنور بونک حکمی سـابقده بیان ایلدیکمز معنـادر که حکم واعتبار جانب
منعه وغلبه‌ده بدیداردر واکر بعـد التنفیل ملک اعظملری عسکر معظمله وصول وقتـال مسلمینله مشغول اولنلر
عسکر ملکه انحیاز ودخول ایلدکدنصکره برمسلم عسکر اول یاثانیدن قتل قتیل ایلسه سلبنه موصول اوله مز زیرا
تنفیل حرب سابقه ایله مقید ایکن شمدی منعهٔ دیکر حادث ومغایرت حرب سابقه‌یه باعث اولمشـدر بوصورتده
امام تنفیلی تجدید ایلمزسه قاتل سلبدن ناامیددر واکر تجـدید ایدوب آنی دخی بعض ناس ایشیدوب بعضلری
ایشتمزسه ده هر برقتل قتیل ایلین سلب مقتولله تنفیل اولنور وبوحکم قویده استمـاع ایدوب ایتمینلر مساویدر
زیرا تنفیل حق غانمینده محض منفعتدر یوقسه ایجاب وقبوله توقف ایدر برمصلحت دکلدر وهم کلام امام میان
ناسده شایع اولدقده جمیع جماعته حکم واصلده واقعدر والله اعـلم

باب من النفل على الدلالة من المسلمين واهل الحرب الاسراء * یعنی مسلمین واسراء اهـل حرب ایچون دلالت
بعض منافع اوزره تنفیلی مبین باب نافعدر امیر عسکر من دلنا من المسلمین علی عشرة من الرقیق فله رأس دیمکله
تنفیل ایدوب برمسلم دخی رقیق عشره‌نک مکانته لسانا دلالت قیلوب عسکرایله برابر عزم ورحیـل ایلدکده عسکر
کیدوب دلالتی اوزره اول رقیق جلب وتحصیل ایلسه‌لر نفلدن برشیئه مستحق اوله مز اکرچه مقتضای قیـاس
عهدهٔ دلالتدن خروجنه بناء استحقـاقله استبنا سیدر کورمزمیسنکه وصف موصوف اوزره محرم صید اوزره

دلالت ایلسه جزاسی اوزرینه لازمدر لکن جنـاب مؤلف طریق استحسانی ترجیحله بووجـه اوزره تصریح
ایتمشدرکه استحقـاق نفل کلام مجرد ایله اولمیوب بلکه موقوف عملدر زیرا غرض تنفیل اولان تحریض انجـق
جنس جهاد وقتـالدن برعمل اوزره ایکن برابر کتمیوب مجرد لسانا وصف مکانله اول عمل متحقق اولمامغله نفـله
مستحق اوله مز اما مسلمین برحربی اوزره دلالت شرطیله حربی آخری تأمین ایدوب اولدخی کلام مجردیله دلالت ایلسه
اداء خدمت ایتمش اولور زیرا اعطاء امان مستأمندن برعمـل اوزره متوقف دکلدر کورمزمیسنکه برمسلم کوفه ده
یاخود شامده کندو منزلنده ایکن مسلمینله معـاهده وبن دارالحربده برمحله مرور ایتمیدم آنده اسیر اوله جـق
اون رأس واردر سزی اوزرلرینه دلالت ایدرسم بررأسی بکا تعییـن ایدرمیسز دیو مواعده ایدوب بعـده لسانا
دلالت ایدوب ذهابده معیت ایتمـسه نفله مستحق اولورمی بلکه اوله مز کذلک اول مسلم دارالحربده ایکن دلالت ایلسه
ینه اوله مز انجق دارالحربه کیدوب مسلمین ایله برابر بولنورسه دلالت ایچون برابر کتمزسه ده غنیمتده شریک مساهم
وتنفیـل ودلالت هیچ سبقت ایتمش مقـامنه قائم قیلنور اما برابر کیدوب اون رأس اوزره دلالت ایدرسه موجب
استحقاق اولان عمل ذهابه مباشرتیله استحقاقی نمایان وبررأس وسطله کامران قیلنور کذلک معیت ذهابله یوز رأسه
دلیل اولسه هرعشره دن بررأس وسطله تبجیـل اولنور واکر یالکز بش رأسه دلالتی متحقق اولسه اوساطندن
برینک نصفنه مستحق اولور زیرا ایجاب امام منفعت مسلمینی متضمن عملنه مقابل اولمغـله من جاء بعشرة اروس
فله رأس قولی منزلنه نازلدر وبوفصلک تفصیلی باب من الشرکة فی النفـل ومایؤخذ بحساب مسائلنده تقدیم
وتکمیل قیلندی واکر امیر اهل حربدن برقاچ اسیر آلوب آنلره خطـابله من دلنا منکم علی عشرة اروس فهو حر
دیمکله قنقیسی اون رأس اوزره دلالت ایدرسه عتقنی ایجـاب ایلدکده ایچلرندن بریسی بلامعیهٔ کلام مجرد ایله
دلالت ایدوب مسلمین واروب وصفی اوزره بولسه‌لر عتقی ثابت اولور زیرا ایجاب مذکور عتقنی شرطه تعلیق اولوب
حقیقهٔ شرطک وجودی لازم ودلالت بالکلام دخی حقیقهٔ تمام شرطی مستلزمـدر نکتـه سی اولدرکه بوبابده
امام آنک ایچون استحقاقی موقوف عمل اوله جق نسنه‌یی ایجاب والزام ایتمکله حقیقت دلالتی ترکه احتیاج یوقدر
اما صورت سابقه‌ده استحقاقی موقوف عمل اولان نفلی ایجاب ایتمکله بزدخی لفظ دلالتک حقیقتنی ترک ونوع مجاز اوزره
حملنی استیجاب ایلدیک واسیره رقوم اکرچه اعتاق اولنور لکن رجوع دارینه رخصت ویریلیوب دارمزه اخراج
وذمته الحاق اولنور زیرا اسرایله عندیمزده محبس ایکن دلالتی انجق حریتنی موجب وحریتی تمکن رجوعنی غیر
مستوجبدر وبوحکمده ذهابده معیت وعدم معیتی برابردر مکر ان دللتکم فانا حر وتدعونی ارجع الی بلادی قوایله دلالتنه
هم حریت وهم دارینه رجوع باننده علی حاله ترک ورخصتنی ترتیب ایتمش ایسه رجوع بلدینی رأینه حواله برله ایفاء شرط
تصویب اولنور زیرا عقد مزبور اول اسیرایله امام بینلرنده صلح جاری منزلنده دروصلحده وفاء شروط واجبدر ایکن
بومعاهده‌یه مساعدهٔ امام غیر لایقدر مکر ضمننده مسلمینه نفع فایق بولنه زیرا امام ناظر مسلمین نصب اولنمغله اول اسیری
مجدد اوزریمزه محارب قیلمق غیرجائزدر مکر ضمننده مسلمین ایچون منفعت عظیمه‌یه فائز اوله مثلا ادلکم علی مائة من
بطارقتهم وتذرونی ارجع الی بلادی دیمکله بلادینه رجوعنی یوز عدد بطارقه اوزره دلالتنه ترتیب قیلسه بوصورتده
دلالتنده بولنان منفعت مسلمین یالکز کندو بی اسیر ایتمکده بولنان منفعتدن اکثر اولمغله بومعاهده‌سنه مساعده تصویب
اولنور واکر اسیر من دلنا منکم علی عشرة مسئله سنده یالکز تسعه اوزره دلالت ایلسه ذهابده معیت ایدوب ایتمسون
رقبه‌سندن برجزئنک دخی عتقنه رخصت بوله مز زیرا بوصورتده عتق باعتبـار الشرط حاصل وشرط دخی
مشروطله جملهٔ مقابل اولمغله شرط کاملا متحقق اولمدقجه عتقه بروجهله مستحق اوله مز یاخود عقدمز بور
رقبه‌سی بدلنده التزام قیلدیغی شرط اوزره مصالحه عداولنمغله اول شرطی بکماله اتمام ایتمدکجه صلحی ناتمام
اولوب ماوقع علیه الصلح ولان عتقدن برشیئه استحقـاقله بکام اوله مز اما مسلم بشقه‌درکه آنک نفله استحقاقی منفعت
مسلمینی متضمن عمل اعتبـاریله اولدیغندن عملیله حاصل اولان منفعت مقداری نفله استحقاقی پدیداردر کذلک
امیر اول اسیره ان دللتنا علی عشرة فانت آمن من ان نقتلک دیوب اول دخی انجق تسعه اوزره دلالت ایلسه قتلی
جائزدر زیرا قتلدن امانی شرطه تعلیق ایتمشـدر وشرط تمام اولمدقجه مستفید امن اوله مز کذلک مسلمین برحصن
اوزره نزول ایتدکلرنده اهل حصن ان دللناکم علی عشرة من البطارقة اتؤمنونا وترجعون عنا یعنی سزی اون عدد
بطارقه اوزره دلالت ایدرسک بزه امان ویروب بزدن عودت ایدرمیسز دیو رجاء تعلیق ومسلمین دخی تصدیق
وتحقیق ایلدکلرنده نیجه بش یاطقوز بطریق اوزره دلالت ایلسه‌لر آمین اوله مزلر وحصنلرندن عودت دخی
مسلمین اوزره واجب اولماز زیرا شرط کاملا حاصل اولمامغله جزادن برجزئی دخی نازل اولماز واکر مسلمینه انجـا برله

مطلب قال للاسراء من دلنا فهو
حر فدل واحد بکلام

نعطيكم مائة من الرأس اوالف دينار على ان تؤمنونا وترجعون عنا عامكم هذا ديمكله سزه يوز رأس رقيق يا بيك دينار
ويرەلم امان ويرمكز اوزره و بزدن بوسنه كزده رجوع ايدرسز مضمونتى رجا ايدوب صكره بعض مال موعودى
ادا قيلسەلر بنه قتاللرى مسلمينه حلالدر زيرا امانلرى اداء جميع الماله متعلق اولمغله اداء بعضله متحقق اولماز
لكن قصد قتال ايتدكلرنده غدردن احتراز ودفع ضررلرين احراز ايچون كركدركه مأخوذلرين رد ومنابذهٔ عهد
ايدەلر زيرا مالارين انجق نفسلرندن دفع ضرر اوزره اعطا ايلمشلردر اما عشرهٔ بطارقه اوزره دلالت مسئلەسى
بشقه دركه آنده مثلا بطارقهٔ خمسه اوزره دلالت ايلسەلر بلا ردشئ قتاللرى حلالدر زيرا آنده وعد ايلديكمز امان
مقابله سنده مالارندن برشيئه تملك ايلمديك كه بلا رد قتالمز ملكلرينى اهدار ايله مؤدى اضرار اوله اما بونده
شرط قيلديغمز امان مقابلهسنده بعض مالارينه تملك ايلديك پس منفعت امان آنلره واصل اولمايىنجه اوزرلرينه
رد ايلمك واجبدر بويله ايكن امام مالارين رد ايلمكدن امتناع ايدرسه كركدركه اظهار مسامحه برله وفاء شرطى
اتمام وترك قتاله اوزرلرندن عودته اهتمام ايليه واكر بعض سبى مأخوذ هالك اولدقدنصكره مسلمين سمت قتاله
سالك اولسەلر كركدركه سبى باقى برله قيمت هالكى رد ايدەلر زيرا رددن مقصود انجق ضرر وخسرانلرين
دفعله معناى غدرى رفعدر اولدخى رد عينله ميسر اولديغى كبى عند تعذر رد العين رد قيمتله دخى متصوردر
واكر مسلمين اهل حصنه اول سنەلرنده اعطاء امان وحصنلرندن عطف عنان ايتملرى اوزره يوز رأس رقيق
آلوب مصالحه ايتدكلرندنصكره قتالده ملاحظهٔ نظر ايلسەلر كركدركه مالارين ردو منعلرنده ايكن نبذ عهد ايدەلر
زيرا مادامكه آنلر اهل حرب محاربلردر اعزاز دين ايچون قتللرى حلال وانجق غدر ايلمك حرامدر ومنعلرنده ايكن
نبذ ايله معناى غدردخى منتفيدر لكن مالرى بطريق الجعل اخذ اولنمغله امان مشروطلرى سالم اولمايىنجه اوزرلرينه
ردى لازمدر شول عوض منزلندەدركه معوضى سالم اولمايىنجه ردى لازم اوله بو صورتده سبى مأخوذ قبول اسلام
ايتمش بولنسەلر رد قيمتلرى التزام اولنور زيرا مسلمى حربىيە تمليك حلال اولمامغله صورت هلاكلرى كبى بعد الاسلام
رد عينلرى محال اولمشدر واكر قبل قبض المال ارادهٔ نبذ ايدرلرسه اولدخى لابأسدر زيرا مسلمين نظر ومنفعتلرى
نەده جارى ايسه آنى تحرى ايدرلر وموجب نظر اولان احوال حالا فحالا استحاله واستبدال اوزرەدركه ابتداء امرده
نظرلرى جانب قتالده اولبدى صلحه ميللرى حلال اولمازايدى صكره نظرلرى قتالده ظاهر اولدقده نقض صلحه
قادر اولورلر كورمزميسنكه امام اهل حرب ايله هر سنه رقيقلرندن يوز رأس ويرمك اوزره مصالحه ايدوب بر ايكى سنەدن
صكره قوت مسلمينى كوروب عزم قتال ايلسه نبذ عهدى حلالدر واكر مسلمين اول سنەلرنده اهل حصندن
رجوعلريچون اسراء مسلميندن يوز رأس اعطالرى اوزره موادعه ايتمشيكن انجق طقسان رأس اعطا ايلسەلر
تعليق امان اولنان شرطلرى غير تام اولمغله بعد النبذ قتاللرى غير حرامدر لكن بو صورتده مأخوذدن وقيمتلرندن
برنسنه رد اولنماز زيرا اسراء مسلمين احرار اولمرله اهل حرب آنلره قطعا مالك اولمامشلردر وبزلردخى بطريق الجعل
ملكلرين آلوب تملك ايتمشز پس عدم رديمزده معناى اضرار بولنمايوب انجق دفع مظالم واردر كذلك
اول طقسان رأسى مماليك مسلمين ايكن اسير ايتدكلرى مدبرين ومكاتبين وامهات اولاددن اعطا ايلسەلر
جواب مسئله بويله در زيرا بومذكورين مثللو برمحلده ثبوت حق عتق بطريق القهر محليت تملكى ازالهده حقيقت
عتق كبى اولمغله اهل حرب بونلره مالك اولمامشلردر همان بونلرى بلاشئ مولالرينه تسليم ايدەرز واكر مماليك
مسلمين ايكن اسير ايلدكلرى عبيد مسلميندن اعطا ايتمشلر ايسه كركدركه قيمتلرى رد اولنه زيرا احرازايله اول
عبيده تملك ايلدكلرندنصكره بز دخى بطريق الجعل ملكلرينه تملك ايدوب امان مشروطلرى دخى سالم اولمامغله
رد عبيدلرى لازم اولمشيدى لكن عبيد مذكورين مسلم اولمرله ردلرى متعذر ورد قيمتلرى متقرر اولمشدر
واكر شرط ايلدكلرى يوز رأسى اللرنده اسير اولان مسلمين يا مسلمينك مدبرين ومكاتبين وامهات اولادلرى كبى
شرعا مالك اولمدقلرى اسرادن باتمام ادا ايلسەلر بنه امام ايچون بعد النبذ قتاللرى جائزوبر نسنه ردى
غير لازمدر زيرا شرعا مالك اولدقلرى نسنەلرينه تملك ايلمديك لكن افضل واوفى آنلر مشروطه وفا ايتملريله بزدن دخى
وفادر كه مستقبلده بومثللو معاهدهده مطمئن اولوب ايفا ايدەلر زيرا امام بوصورتده وفايى التزام ايتمينجه
عدم وفاسى فى الحقيقه غدر دكل ايكن اهل حرب مجرد يدلرنده بولنان اسرايى تخليص ايچون غدر ايلديلرديو
اعتقاد ومستقبلده بومثللو عهوديمزه سلب اعتماد ايدرلر واكر امام بعد اخذ المشروط وفاء شروطله عودتى
التزام ايدرسه نظر اولنور اكر ويردكلرى احرار ايسه سبيللرين تخليه ايدوب مدبرين وامثاللرى ايسه
بلاشئ مولالرينه تسليم ايدر واكر عبيد ايسه قبل القسمة والبيع مولالرى ظفر بولدقده بلاشئ

اخذ ايدوب بعد القسمة والبيع ظفر بولدقده ديلرسه قسمتده قيمتى وبيعده ثمنى برله اخذ ايدرلر زيرا بطريق الجعل
تملك بطريق القهر تملك منزلندهدركور مزميسنكه على كلا الطريقين اخذ اولنان فیء اولوب بين المسلمين تقسيمى
واجبدر واكر امير اسراء اهل حربه من دلنا على عشرة من المقاتلة فهو حر ديمكله تبشير ايدوب آنلردن بريسى
ممكن الوصول اولميان برقلعهده ممتنعين اولان اون عدد مقاتل اوزره دلالت ايلسه كسب حريت ايدهمز زيرا
معلوم مميزدركه مقصود امير انجق نفع مسلمينى متضمن اولان دلالتدركه بو صورتده حصوله پذير اولمامشدر سؤال
اولنورسه كه مقاتل انجق ممتنعه اطلاق اولنمغله اميرك عشرة من المقاتلة قولينك انجق ظاهرى معتبر اولديغندن
عشرهٔ مرقومهيه شمولى مقرردر جواب اولدركه بلى بويله در لكن مقصودى اول دلالتدركه مقصد ما عالم
اولماديغى نسنهيه آنكله مستفيد علم اوله وعلم مطلوب دلالت مرقومه ايله حاصل اولماز زيرا امير ومسلمين
عالملردركه دار الحربده غير مقدور الوصول نيچه نيچه عشرهٔ مقاتله قائملردر پس بزه معلوم اولديكه مرادى
انجق اخذلرى مقدور مسلمين اولان عشره اوزره دلالت وارشاددر واكر عشرهٔ غير ممتنعين اوزره دلالت ايدوب
لكن ورود مسلمينى آنلره اخبار ايله باعث فرارلرى اولسه نظر اولنور اكر فرارلرى مسلمين اخذلرينه قادر اولهجق
موضعه وصولدن اقدم ايسه مقصود اولان تمكن اخذ ميسر اولمامغله بو دلالت غير معتبردر واكر اخذه قادر اولهجق
موضعه وصوللرندنصكره تفريط وتكاسللرندن ايسه حريتى مقرردر زيرا دلالتله اوزرينه شرط قيلنان تمكين
اخذ عشرهيى ادا ايتمشيكن طرفمزدن ظهور ايلين تفريط وتكاسل اوزرينه محسوب اولماز واكر بر موضعده
عشره اوزره دلالت ايدوب آنلردخى مسلمين ايله قتال ايدهرك واصل سلامت اولسهلر بو دخى معتبر دكلدركه
بر قوم ممتنعين اوزره دلالتدر زيرا امتناعلرى قلعهلر ايله اولمغله قوت نفسلريله اولمق ميانده فرق يوقدر مكر سلامتلرى
مسلمينك اخذه قدرتلرندن صكره تفريط وتكاسللرندن اوله بو صورتده حريت اسير صورت تيذ بر قيلنور واكر اول
اسيرك مسلمينه دلالت قيلديغى عشره مسلمينله قتال وبعض مسلمينى قتللرندنصكره مسلمين آنلرى باجمعهم
اسير قيلسهلر ينه حريت اسير دركاردركه اخذ واسيرلرينه تمكن مسلمين انجق دلالتيله آشكار اولمشدر لكن
بو صورتده مسلمين آنلرى اسير ايدهميوب همان قتالله جملهسنى قتل وتدمير ايلسهلر دلالتى دلالت معتبره دكلدر
زيرا مقصود اولان تمكن اسر دلالتيله حاصل اولمامشدركه بو مثللو عشرهٔ مقاتلهيى بلا دلالة دخى بولمق مسلمينه
قابلدر بناء عليه مقصودى ممكن الاسر اولان عشره اوزره دلالت ايدوكى بزه معلوم اولمشدر واكر مسلمين
اول عشرهدن برينى قتل وبقيهسنى اخذ ايدرلرسه نظر اولنور اكر اول مقتولى ممتنعين ايكن قتل ايلديلرسه اسير
حر اولهمز زيرا تمكن اسرلرى قتلندنصكره حادث اولوب بقيهسى انجق تسعه قالوب ابتداء دلالتى همان
تسعهيه تعلق ايتمش اولمغله شرط قيلنان دلالت عشره تحقق ايتمشدر واكر مجموع عشرهيى اسير قيلدقدنصكره
قتل ايلديلرسه اخذ عشرهيه تمكنلرى دلالتيله حاصل اولمغله حريته نائل قيلنور كذلك قريبا تقرير قيلنديغى
اوزره قتالله بعض مسلمينى قتللرندنصكره مسلمين جملهسنى حيا اسير قيلسهلر ينه حريته نائل قيلنور زيرا
مبتلاى قتال وشدت اولديلرسه دهينه اسر عشرهيه دلالتيله فرصت بولديلر واكر مسلمين عشرهيه واصل اولدقده
اخذلرنده تفريط وتكاسل ايدوب اول عشره دخى سلاحدن عارى ايكن سلاحلنوب امتناع وتحامل قيلسهلر
دلالت ايلين اسيرينه شايستهٔ تحرير دركه دلالتيله اخذ عشرهدن تمكين ايتمشيكن مسلمين تكاسل ايتمشلردر واكر
اول اسير ادلكم على عشرة على انى ان دللتكم عليهم فامتنعوا اولم يمتنعوا فانا حر ديمكله عشرهنك امتناع
وعدم امتناعدن عمومنى تقرير ايدرسه همان عشره اوزره ممتنعين ايسهلردخى دلالت ايتدكده حريتله تبشير اولنور
زيرا شرط منصوصله التزام ايلديكى خصوصى ادا ايلمشدر ودلالت حالله مقصود مقالهٔ اعتبار انجق خلافنه
عدم تنصيص عندنده اختيار اولنور واكر امير اسرايه من دلنا على حصن كذا او على عسكر فلان البطريق
او على عسكر الملك فهو حر مضمونتى القا ايلدكده اسرادن بريسى صوب مطلوبه ارشاد ايدوب انجق مسلمين
ظفرياب مراد اولمسهلر ينه اول اسير آزاد قيلنور زيرا بو صورتده اوزرينه شرط قيلنان انجق قوم ممتنعين اوزره
دلالت ايكن اداسنه مبادرت قيلمشدر لكن مسئلهٔ سابقه بشقه دركه آنده مرادى عشرهٔ غير ممتنعين اوزره
دلالت ايدوكى ظاهر عبارتدر كورمزميسنكه امير من دلنا على عشرة من السبى من نساء اوصبيان فهو حر
ديوب براسيردخى پيشكاه جنود مانعيندهممتنعين اولان سبى مطلوبه ارشاد ايلسه عتقله برمراد اولهمز زيرا بونده
مرادى منعهده بولنميان سبى اوزره دلالت ايدوكى ظاهر عبارتدر وهر موضعده كلام انجق غالب احتماله اوزره حمل
اولنمق لازمهٔ حالدر واكر امير دار اسلامه طريق رجوعنده متحير قالوب مسلمينه خطابله من دلنا منكم على الطريق

فله رأس ياخود فله مائة ديمكله مسترشـدراه صواب اولدقده برمسلم وصف علامله دلالت ومسلمين دخى
اول دلالت اوزره كيدوب طريق مستقيمه اصابت ايدوب لكن مسلم مزبور ذهابده معيت ايلمسه برشيئه مستحق
اوله مز زيرا ايجاب مذكور على سبيل الاجرتدر يوقسه على سبيل التنفيل دكلدر زيرا بعد احراز الغنيمة عدم جواز
تنفيلدن بشقه متحيره دلالت طريق اعمال جهاددن دكلدركه استحقاق نفلى موجب اوله بو جهتـله اجاره ايدوكى
ظاهردر واستحقاق اجرت دخى عمله موقوفدر قول مجرد ايله اولماز بناء عليه معيتى متحقق اولمدقجه برشيئه مستحق
اوله مز اماذهابده معيت برله طريق اوزره دلالت ايدرسه ذهابنده انجق اجر مثلنه مستحق اولور زيرا عقد مزبور
اجارهٔ فاسده دركه معيتى نه محـله دكين اوله جغى بيان اولنمامغله عمل معقود عليـه نمايان اولمامشدر زيرا ايصال
طريق كاه اون خطوه ده حاصل وكاه اون مرحله ده غـيرموصلدر وجهالت معقود عليه موجب فساد عقددر
وحكم اجارهٔ فاسده برله اتيان عمل انجق اجرمثلى مستوجبدر بوصورتده مشروط مائة درهم ايسه انجندن اجر مثلنه
مستحق اولوب اجرمثلى مائه دن ازيد ايسه ده مائه دن تجـاوزايده مز زيرا اجارهٔ فاسده ده مسمى معلوم اولدقده
حكم شرعى بويله در اما مشروط سبيدن بررأس ايسه اجر مثلنه بالغا مابلغ مستحق اولور زيرا باب اجاره ده تسميهٔ رأس
مطلق تسميهٔ صحيحه دكلدر ومسمايى تجاوزايده مامك مسمايه تمام رضاسندندر وتمام رضامائهٔ معلومه ده متحقق ورأس
مطلقده غيرمتحققدر كه رؤس قيمت وماليتده متفاضلدر اما من دلنا على الطريق حتى يبلغ بنا موضع كذا فله
مائة درهم ياخود فله هذا الرأس بعينه ديوب برمسلم دخى دلالت برله موضع مطلوبه دك معيت ايلسه اخذ مسمايه
كسب اهليت ايدر زيرا موضع معقود عليه معلوم اولوب بدل دخى مائة درهم ايكن معلوم اولديغى كبى رأس معين
ايسه دخى معلومدر سؤال اولنورسه كه من دلنا على الطريق قولنده عقـد ايله مخاطب مجهول ايكن انعقاد عقد
صحيح نيجه مامولدر جواب اولدركه انعقاد عقدى معيت ذهابه شروعى موجب واتيان عـمل حسبيله اجرى
مستوجب اولمشـدركه اول وقتده جهالت يوقدر واكرامام طريقده متحير دكل ايكن من ساق هذه الارماك منكم
حتى يبلغ الطريق فله مائة درهم ديمكله طريقه واصل اولنجيه دك قسراقلرى سورمك ايچون مستأجر اولوب
برجماعت دخى خدمت مطلوبه يى ادا ايلسه لر بنه مائه دن تجاوز ايتمك اوزره اجرمثله استحقاق پيدا قيلورلر زيرا
جهالت مسافه دن عـمل معقود عليه مجهول اولمغـله فساد اجاره معلومدر اما حتى يبلغ الطريق موضعنـده
الى موضع كذا ديمش اولسه عمل و بدل معلوم وصحت اجاره متحقق اولمغله اجر مسمايه مستحق اولورلر و بوصورتده
دخى امير قوم مخصوصينه خطاب ايتمش ايكن قوم آخرين ايشيدوب مكان معينه دكين سوق ارماكه شتاب ايلسه لر
اجرتدن نسنه يه ظفرياب اوله مزلر زيرا عقد امام انجق امامله قوم مخصوصين ميانده واقع ايكن قوم آخرين
اقامت عمله متبرع اولمشلردر اما جميع اهل عسكرده ندا ايدوب وندا سنى ايشيدن برجماعت سوق ارماكه ابتدا
ايلسه لر على وجه الاجارة عملى اتيان ايتمكله استحقاق اجرلرى نمايان در اماندايى ايشتميلر سائرين اولسه لر برنسنه يه لائق
اوله مزلر كه ندايى مستمعين اولمدقلرندن عمللرى على وجه الاجاره اولميوب متبرعين اولمشلردر و بو بيانله استحقاقلرى
على وجه النفـل اولمديغى نمايان اولمشدر واكر امير خطأ طريقه متحير قالوب يدنده بولنان براسيره ان دللتنا
على الطريق فلك اهلك وولدك مضمونى تقرير ايلدكـده اولدخى معيت ذهاب ياخود ذكر اوصافله طريقه
ارشاد وايقاف ايلسه بنه كما كان اهل وولديله فئ اسلاميانـدر زيرا امير جزاء شرط دلالتده نفس اسيرى ذكر
ايتمكله على حاله اسير قالمشدر وكندو عبد مسلمين اولمغله اكا تابع اولانلر دخى فئ مسلميندر وحكم مقررده اهل وولدى
وسائر املاك ومماليكى برابردر اما مسئلهٔ مزبوره ده فلك نفسك واهلك وولدك ديمش ايسه جزاء شرط دلالتده
حريت نفسى ايراد اولنمشيكن شرط دلالتى ايجاد ايتمكله كندو آزاد ومقتضاى شرط اوزره اهل وولدى اكا تسليمله
دلشاد قيلنور لكن بو بابده زوجه سندن غيرى اسم اهلده داخل اوله مز اماسبقت ايلين فصول امان بشقه دركه
بونده اسر ايله جمـله سى مملوكين اولمريله زوال ملك انجق حصول يقينه مرهون و يقين انجق زوجه سى حقنده
روينمودر كذلك ولد صلبيدن غيرى اسم ولدده داخلين اوله ميوب وادا اولـدى فئ مسلمين قيلنور زيرا
بو استحقـاق انجق متيقنه منوط و يقين مشروط دخى انجق ولد صلبيه مربوطدر اما اول اسيرك بين الاسراء
ولد صلبيسى بولنمسه اولاد ابناسنى اخـذ ايدركه اولاد الابناء عنـد عدم الابناء مقام ابنادده قائملردر اما اولاد بناتى
اخذ ايده مز مكركه آنلرى تسميه وتصريح ايليه زيرا آنلر اولادندن عد اولنماز واسير مرقوم بعـد العتق دار الحربه
ارجاع اولنميوب دار اسلامه اخراج واهـل ذمتده ادراج قيلنور زيرا بعـد تقرر الاسر دار الحربه تمكين رجوعى
غيرمشروعدر و بو بابده وصفـله دلالتى وذهابده معيتى برابردر اماتقدم ايلين دلالت مسلمين بشـقه دركه دلالت

مسلمين على وجه الاجاره اولمغله كلامله ثابت اولميوب بو دلالت على وجه الصلح والامان اولمغـله حقيقت شرطك
وجودى معتـبر وكلامله ثبوتى مقرردر واكر امير دار الحربده سبى تقسيم يا بيعى تعجيل بعـده تحيرطريقله اسرايه
من دلنا على الطريق فهو حر ياخود فله مائة درهم ديمكله استرشاد سبيل ايدوب اسرادن بعضيلرى بوخدمتى
تكميل قيلسه نظر اولنور اكر شرط امام مائة درهم ايسه وجـه سابق اوزره مائه يى تجاوز ايتميـه رك اجر مثله
استحقاقله مكرمدر واول دخى مولاسنكدر زيرا آنلرده ملك تقرر ايتمشـدر وايجاب امام دخى على وجه الاجاره در
على وجه الصلح والامان دكلدر حتى دلالتى كلام مجرد ايله اولوب ذهابده معيتى بوغيسه دنسنه يه مستحق اوله مز واكر
شرط امام حريت اسير ايسه بو قولى باطل و بى تأثيردر زيرا املاك مالكين اسراده متقرر اولد قـدن صكره امام
رفيق مالكينى اعتاقه غير قادردر واكر امير قبـل القسمة والبيع طريقده متحير واسرايه من دلنا منكم على الطريق
فهو حر ديمكله مستحير اولدقده اسرادن بريسى برطريق واضحه دلالتـه واصل انجق اول طريق دار الحربه
موصـل ودار اسلامه غيرموصل اولسه نظر اولنور اكر تحيرلرى دار الحربه دخولده ايسه دلالتى متحقق وحريته
مستحقدر واكر تحيرلرى عودتده ايسه دلالتى دلالت دكلـدر واكر طريق مزبور دار اسلامه موصـل ودار الحربه
غيرموصل ايسه عكس تفصيل سابق جواب فاصلدر زيرا كلام مطلق دلالت حالله مقيد اولمغله حالت دخولده
مرادى مقصـدى اولان دار الحرب اوزره وحالت خروجده دار اسلام اوزره دلالت ايدوكى معلوم ومشاهددر
واكر امير ان دللتنا على طريق حصن كذا فانت حر ديمكله خطـاب اسيرايلدكده اسير دخى حصن مرقومك
اول محلـدن طريق قريبى وار ايكن طريق ابعده دلالت ايلسه نظر اولنور اكر اول طريق ابعـد اول محلدن
حصن مرقومه ذهابده ناسك اعتيـاد قيلدقلرى برطريق ايسه شرط حريتى تحقيق اولنور زيرا طريقيـدن
هر برى طريق حصندر وامير لفظ طريقى اطلاق ايتمشـدر وكلامنده دليل تقييد يوقدر و بلا دليـل تقييد مطلق
غيرجائزدر واكر معتـاد ناس اولميوب بلكه محـل آخرك طريقى اولوب انجق اول محـل آخردن طولاشوب
حصن مرقومه كلمك ممكن اولان برطريق ايسه بو دلالتى دلالت دكلدر زيرا بو موضعدن يعنى شارحك موضع تأليفى
اولان بلدهٔ اوزجنـددن كاشغره واروب بعـده كاشغردن طولاشوب بخارايه وارمق ممكندر بويله ايكن برفرد
اوزجنددن كاشغره كيدن طريقى طريق بخارا عد ايلمز پس اسير مرقوم رعايت شرط ايتمكله عدم حريتى مجزومدر
واكر امير ان دللتنا على طريق حصن كذا وهو الطريق الذى يقال له كذا ديمكله طريق مطلوبى بعينه ايراد
لكن اسير آنلرى طريق آخره دلالتـله بنه حصنه ابلاغ وارشاد قيلسه نظر اولنور اكر تعيـين ايلديكى طريقده
قرب مسافه ياامن مخافه ياكثرت علف وقرى ياوفرت سبى واسرا جهتـله مسلمينـه فائدهٔ زائده ملحوظ ايسه
اول اسير على حاله فيئـده محفوظدر زيرا امير طريق نافعى تعيين ايتمشيكن خلافنـده دلالت وشرطه ترك رعايت
ايلمشـدر وتعيين مطالب مفيـد اولد قجه اعتبارى واجبدر واكر دلالت ايلديكى طريق اول طريق مطلوبدن
انفع ايسه بالنظر الى القيـاس بنه فئ اولمسى مجزوم وموقعدر زيرا شرطه رعايت ايتمشدر وكلام عبـاد حكمت
مفيده وفائدهٔ جيده دن خالى اولمق متصور اولمغله ايجاب عبادده معنايه اعتبار ايتميوب لفظه اعتبار ايلمك مقرردر
وبالنظر الى الاستحسان حكم حريتله احسان اولنور زيرا مقصود مسلمينى مع زيادة اتيان ايلمشدر وتعيين مطـالب
انجق مفيـد اولدقده معتبردر اما اتيان ايلديكنده فائده اكثر اولدقده تعيينـده فائده بولنماديغى اظهر اولمغله
درجهٔ اعتباردن ساقطدر واكر قنقى طريق انفع ايدوكى نامعلوم ايسه بنـه على حاله فئ قيلنمق مجزومدر زيرا
تعيين كلام عاقل اولمغله فائده دن خلوى معلوم اولمد قجه اصل مداولنـده اعتبار اولنور و بو بابده خلوى معلوم
اولمامشدر وعلى هذا امير من دلنا على طريق درب الحدث فهو حر ديمكله استرشاد و براسير دخى طريق مصيصه
ياخود طريق ملطيه اوزره ارشاد قيلسه اكر بو طريقلر اقرب وانفع ايسه حريته مرتقى در واكر بعـد وضررى
مجزوم ياخود كيفيتى نامعلوم ايسه فئ مسلمينده باقيدر زيرا بو صورتده شرطه رعايت ايتمشدر كوره مزسنكه طريق
درب الحـدث ديه رك برطريق آخره دلالت ايدوب آنده ملك كفار عسكر يله موجود اولمغله قتـاله اقدام وبعض
مسلمينى قتل واعدام ايلسه ياخود اول طريق عديم الطعام والعلف اولمغله نفوس ودوابلرى تلف اولسه بنه شرطه
وفا ايتمش اولوب حريتى ايفا لازمميدر بلكه دكلدر ومؤلف بو مثيل بوتمثيل ايله شو معنايى بيان وتفصيل ايتمشدركه
تقييد كلام برفائده يى موجب اولدقجه مخاطب اكا اعتبار ايلمك واجبدر والله الموفق

باب ما يجوز من النفل فى السلاح وغيره * يعنى قتل قبلده جواز تنفيـل مثللو عسكر مسلمين تكميل سلاح وتتميم
ادوات فوز وفلاح ايتملرينه ترغيب ايچون دخى جواز تنفيل بابنده بحث دقتما بدر امير عسكر هنكام دخول دار الحربده

دروع مسلمینی قلیل کوروب من دخل بدرع فله من النفل کذا یاخود فله سهم کسهمه من الغنیمة دیو تنفیل قیلسه
جوازی بی قال وقیلدر زیرا بو تنفیلی وجه نظر مسلمین اوزره واقعدر که درع ارهاب اعادی به بادی ایکن
مسلمك آنی دار الحربه ادخالی ارتکاب مؤنته مؤدی اولمغله ارهاب اعادیده ارتکاب مؤنته ترغیب ایچون تنفیل
امیر تصویب اولنور کورمزمیسنکه شرع قویم ارهاب عدوده التزام مؤنته تحریض ایچون غازی فارسك فرسیچون
دخی سهم مخصوصی ایجاب ونعو یض ایلمشدر امام دخی ایجاب شرعه اعتبار ایله نفل مذکوری ایجاب ایلسه
سزاواردر کذلك من دخل بدرعین فله کذا دیو تنفیل ایلسه بو دخی تجویز وتعویل اولنور زیرا مرد مبارز حین
قتالده بین الدرعین کسب قوة الظهر ایده جکی ظاهر وبارزدر مرویدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم
یوم احدده ظهر شجعا عتمظاهرلرینه بربری اوزره تلبس درعیله متظاهر اولمشلردر پس تنفیل مزبور علی وجه
النظر والاجتهاد ایدوکی معلوم اهل رشاددر اما من دخل بدرع فله مائة ومن دخل بدرعین فله مائتان ومن دخل
بثلثة دروع فله ثلثمائة دیو تنفیل و بش اون درعله دخول اوزره تحریض وهر بر درع زائد ایچون بر مائة زائده ایله
تفضیل ایلسه بو تنفیلی غیر لایق بلکه درعیدن اکثرده عدم جوازی متحققدر زیرا بو تنفیلی وجه نظر واجتهاد
اوزره واقع اولمامشدر که مقاتل حین قتالده درعیدن اکثری تلبس غیر قابلدر زیرا ظهرینه ثقلت و یروب مانع
قتال اوله جغی بلا اشکالدر بناء علیه درعیدن اکثر اوزره تنفیلده منفعت مسلمین بولنمادیغی معلوم ممیز اولمشدر
سؤال اولنورسه که التزام مؤنت وارهاب عدو درع ثالث ورابع وخامسده دخی متحقق ایکن آنلرده تنفیل نیچون غیر
لایقدر جواب اولدر که بویله دکلدر زیرا ارهاب انجق دارعله یعنی لابس درعله در یوقسه درعله دکلدر زیرا بین الناس
امیر مسلمین شوقدر وشوقدر دارعله چیقدی وشوقدر وشوقدر حاسر ایله یعنی غیر دارعله چیقدی دیو سویلنوب
ارهاب اعدا ذکر دارعین ایله پیدا قیلنور ودروع نه دکلو کثیر اولسه بنه دارعی رجل واحددر زیرا دروعی اعطاء
غیر ایچون حامل اولیوب بلکه عند القتال بنفسه تلبس ایچون محتملدر ودرعیدن زیاده سین تلبسه غیر محتملدر
وعلی هذا القیاس امیر اصحاب خیله خطابله من دخل بتجفاف فله کذا دیسه جواز تنفیلی بی التباسدر وتجفاف کسر تاء
وسکون جیم ایله درع کبی برنسنه در که عند الحرب افراسه الباس ایدرلر وفارس حقنده حمل درعله التزام مؤنت وارهاب
عدو حاصل اولدیغی مثللو تجفاف خیله دخی متحصلدر بناء علیه برابکی تجفاف اوزره تنفیلی جائز وزیاده سی حد
جوازی متجاوزدر زیرا تجفاف فرس ایچوندر وتجفاف اوزره تنفیل راجل ایچون اتخاذ فرس اوزره تنفیل کبیدر
اکر امیر فرس واحددن زیاده ایچون رأی سهم ایتمیلردن ایکن من دخل بفرسین فله کذا دیسه تنفیلی صحیحدر
تجفافین دخی بویله در اما فرسیندن اکثر اوزره تنفیلی غیر صحیحدر زیرا مبارز کاهیجه فرسیله قتال ایدر
لکن زیاده ایله قتال ایلمز تجفاف زائد دخی بویله در وتنفیل متضمن منفعت ایسه تجویز اولنوب خلافی تجویز
اولنماز مکر مقاتل کاهیجه اوج فرسه محتاج اولمق بینلرنده معروف اوله بو صورتده افراس ثلثه ایچون دخی تنفیلی
جائز کوریلور وتجافیف ثلثه ده بویله در که هر فرس اوزره بر تجفاف وضع اولنور وقچان تنفیل علی وجه النظر
ایدوکی معلوم اوله تنفیذی لازم انجق نفوذی بعد التنفیل اصابت قیلنان غنائمدندر واکر امیر عسکر مسلمین
محاصرۀ حصن اید نجیه دکین نسنه سویلیوب بعد المحاصره من تقدم الی الباب دارعا فله کذا یاخود
من تقدم متجففا فله کذا یاخود من تقدم مظاهرا بین درعین فله کذا دیو تنفیله شروع ایلسه بو دخی صحیح
ومشرو عدر زیرا بونلرده اظهار قوت وجلادت وقلوب مشرکینه القاء خشیت بولنمغله متضمن منفعتدر
وتنفیل انجق بو مثللو منافع ایچون موضوعدر اما حین محاصره ده دخی نسنه سویلیوب بعد الفتح دارعین
ومتجففین ایچون مشقت وکفایتلرینه کوره قصد تنفیل ایلسه تجویز وتعویل اولنماز زیرا تنفیل قبل احراز
الغنائم واقع اولاندر بعد الاحراز واقع اولان صله واحساندر یوقسه تنفیل شجعان دکلدر وغنیمتده حق غانمین
ثابت اولدقده نصکره ایچندن صله واحسانله بعضیلرین تخصیص وتمییز حق امامده تجویز اولنماز لکن امام مذهب
علماء شام اوزره بعد الاحراز بعض شجعانه علی قدر المشقة والکفایة تجویز تنفیل برله تنفیله اقدام ایدرسه
اجتهادی ایله فصل مختلف فیهی امضا ایتمش اولمغله تنفیذ واتمام وقضادن برفرد ایچون ابطالنه رخصت اولمامغله
التزام تنفیذی مجموع قضاته الزام قیلنور حتی منفل له مذهب اهل عراق اوزره بعد الاحراز تجویز تنفیل ایتمیلردن
ایسه ده ینه اول نفلی اخذ ایلمك اکا حلالدر زیرا خلافنه حکم حاکم حاصل اولدقده اعتبار رأی مجتهد ساقط
وباطلدر زیرا قضاء قاضی ملزم غیردر اما مجرد الاجتهاد ملزم غیر دکلدر نظیری اولدر که برکسنه زوجه سنه
انت طالق البتة دیوب وقول معهود کندو رأینده تطلیقۀ باینه دن معدود اولسه لکن برقاضی قول عمر

مطلب اذا جاء حکم الحاکم بخلاف رأی المجتهد سقط ذلك الرأی

وابن مسعود رضی الله تعالی عنهما اوزره تطلیقۀ رجعیه دردیو قضا ایلسه قضاسی نافذ وزوجه سی اوزره تجدید نکاح
ایتمدین اقامتی جائزدر وتقریر مذکور امام محمددر رحمه الله تعالی قولی اوزره درامام ابو یوسف رحمه الله تعالی دیرکه
رأی مجتهد عند المجتهد اقوم واسد وقوت وصحتده خلافندن اشد ایسه قاضی خلافنه حکم ایلسه ده کندو
رأینی ترك وخلافیله عمل ایده مز وبزبو بحثی شرح مختصرده آخر استحسانده بیان قیلدق والله الموفق

باب ما یجوز من النفل بعد اصابة الغنیمة ومن یجوز ذلك منه *

یعنی بعد اصابة الغنائم جائز کوریلان تنفیل وکیملردن جائز کوریلدیکی ذکر وتعلیل بابنده فصل لازم التفصیلدر
اکر بر سریه دار الحربده غنائمه فائز لکن حملندن عاجز اولملریله امیر اول غنائمی احراق یاخود دار الحربده
ابقا مراد ایتمشیکن بو رأیه نادم ومسلمینه من اخذ منها شیئا فهوله دیمکله تنفیله جازم اولسه تنفیلی جائز وتنفیذی
لازمدر بو صورتده بعض مسلمین تکلف و بعض غنائمی دار اسلامه اخراجله تصرف ایلسه لر خمسی دخی آلنمیوب اول
کسنه یه تخصیص قیلنور زیرا بو تنفیل علی وجه النظر واقع اولمشدر وبعد الاصابه تنفیلی جائز کورمدیکمز انجق غنائمده
حق غانمین ثابت اولدقده نصکره ابطالنی متضمن اولدیغندندر وابطال حق انجق حفظنه قادر وحقلری اخراجله متأکد
اولدقده درامّا حفظندن عاجز اولدقلرنده ابطال حق یوقدر توضیحی اولدر که امیر ایچون غنائمدن ذی روح اولملرین
احراق وحیواناتی بعد الذبح احراق یاخود بولندقلری محل ضیاعده ترك واطلاق ایلمك مشروع و بو معنی ابطال حق
جمیعی متضمن ایدوکی مقطوع ایکن بطریق التنفیل بعضی تخصیص وتمییز ایله حق بعض آخرینی ابطال ضروری
التجویزدر یاخود احراق بلا منفعة احد من المسلمین ابطال حقه باعث وتنفیلدن بعض مسلمینه توفیر منفعت حادث
اولمق بو جانبی ترجیحه اعظم بو اعثدر اما امام غنائمی اخراج یا بیع یا تقسیمه قدرتله جمیع جماعته ایصال منفعته
قادر ایسه تنفیلله ابطال حق بعضه مقتدر اوله مز کذلك عند العجز من اخذ شیئا فهوله بعد الخمس یاخود
فله نصف ما اخذ قبل الخمس یاخود بعد الخمس دیسه جمله سی صحیحدر الکن کرکدر که بونلردن نظر
مسلمینه اقربنی ترجیح ایلیه و بو صورتلرده بعد الاخراج وفق تنفیل اوزره تقسیم اولنور اما برکسنه جواهر یاغیری
نفایسدن معلوم امام اولمیوب ومسلمین اخراجنه قادر اولدقلری برنسنه یی اخذ واخراج ایلسه البته بعد التخمیس
سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا بو تنفیلك صحتی انجق احرازدن ضرورت عجزه مبنی ایدی وضرورتله ثابت
اولان موضع ضرورتی تجاوز ایتمکله بو تنفیل دخی ضرورت اولمیان محللره تناول وتناهز ایلمز و تنفیل مشروح
اموال مأخوذه ده صحیح اولنجه اموال غیر مأخوذه ده اولی بالتصحیح درمثلا ابنیۀ مشرکینده ساج ورخام
وماء الذهب بولنوب مسلمینك حین مرورلرنده اخذ واخراج غیر مقدورلری اولمغله امیر من اخذ منه شیئا فهوله
دیسه جائز و برکسنه اول بنایی تخریب واول نسنه یی اخراج قیلسه آنکله متخصص ومتمیز درز یرا مسلمین
هدمه قادر ایسه لر دخی اخراجندن عاجز وقاصرلردر حتی محلنده ترکلری جائزدر بو جهتله تنفیل مزبور جائز
کوریلور و بو بابده بعد الهدم حملی مقدور اولوب اولمامق برابردر زیرا تنفیل امیر قبل الهدمدر ومقدوریت حمل
بعد تنفیل الامیر احداث ایلدیکی هدمله حادث اولمشدر مکر اول نسنه حین تنفیلده بنادن مفصول وامیرك دخی
مجهولی اوله بو صورتده تنفیل اکا شامل اولمامغله اخراج ایلین برکسنه ایسه ده بین الجماعة تقسیم اولنور واکر امیر
صورت مفروضه ده تنفیل ایتمیوب همان احراقله امر ایتمش اولوب بعض مسلمین دخی دابه لری اوزره تحمیل
وتکلفله دار اسلامه نقل وتحویل ایلسه لر ینه بعد التخمیس بین جمیع السریه تقسیم وتعدیل اولنور زیرا تخصیص
بعض تنفیل امامه موقوف ایکن بونده تحقق ایتمیوب تحقق ایلین امر احراق دخی تخصیص بعضده غیر مؤثردر
غایة الامر اول کسنه کندو ایله غیر یلر بیننده مشترك ایکن مشرف تلف اولان نسنه یی اخراجله احیا ایلمشدر
واحیاء من بور قطع شرکتله اختصاصنه سبب اوله مز واکر امیر غنائم مصابه یی ارض حربده تقسیم یاخود
تجاره بیع یاخود دار اسلامه اخراج ایلدکدنصکره آرقه لرندن دوشمن کلوب مسلمین محتاج فرار اولسه لر کرکدر
غنائم مرقومه دن قطع منفعت کفار ایچون احراق بالنار ایده لر زیرا بونده کفار ایچون معنای کبت واذلال درکاردر
وجعفر بن ابی طالب رضی الله تعالی عنه سریۀ موته ده سلامت نفسندن مأیوس اولدقده قوائم فرسنی قطعله
اهدار ایلدیکی کبی مسلمین دخی نقلی ثقیل اولان امتعه واسلحه لرین دوشمن آنلر ایله انتفاع ایتمسونلر ایچون احراق
بالنار ایتملری جائز وسزاواردر وکذا مواللرنده جائز اولنجه آلدقلری امتعۀ اهل حربده جوازی اولی در صورت
مفروضه ده اول غنائمی احرا قیچون میدانه القا ایلدکلرنده امیر من اخذ شیئا فهوله دیمکله بر قوم آنی اخذ
مهلکه دن تخلیص ایلسه لر ینه جمله سی صاحبلرینه رد و تخصیص قیلنور زیرا بیع وقسمتله اصحابنك ملکلری

مطلب یجب احراق الغنائم فی بعض الاحیان

متعين وامام ایچون املاك ناسده برو جهله ولايت تنفيل غير متبيندر كذلك داراسلامه اخراجله ورثه سنه ميراث
اولمق وجهی اوزره حق غانمين متأ كد اولمغله امام ایچون آنده برو جهله ولايت تنفيل قالمامشدر اما قبل الاحراز
تنفيلی بشقه در وبو بابده ثابت اولان انجق احراز باليدايله ثابت برحق ضعيف اولوب اولدخی احراق ایچون يدندن
القا ايله منعدم اولمغله تنفيل قبل الاحرازه ملتحق اولور اما احراز بالداردن صكره تمام سببله حقلری متأ كد اولمغله
احراق ایچون القاده حقلری باطل وآنده امام ایچون ولايت تنفيل حاصل اوله مز ومعنای محرر بعد القسمة والبيع
دخی اظهردر كه آنده ملك مالك متعين ومقرردر كورمز ميسنكه غنائمی دارالحربده ايكن قبل القسمة والبيع
طرح ايلسه لر واهل حرب آنی كوروب اخذ ايتملرندن اقدم يا اخذلرندن صكره سريهٔ اخرى دخول وآنی محللرندن
ياخود اهل حربدن اخذ واخراج ايلسه لر آنده سريهٔ اولانك حق باطل وهنوز اخذ اولنميان اموال اهل حرب
منزلنه نازل قيلنور واكر بعد القسمة والبيع احراق ايچون القادن صكره خوف دوشمندن احراق ايده ميوب محللرنده
القا ايلسه لر قبل اطلاع المشركين سريهٔ اخرى كلوب آنی اخذ واخراج ايلسه لر ملك مالكين حالا قائم اولمغله
آنلره تسليمی لازمدر اما مشركين اخذ ايلدكدن صكره سريهٔ اخرى يدلرندن تخليص ايلسه لر بوصورتده مالكلری
قبل القسمة واصل اولورلرسه بلاشئ اخذ ايدوب بعد القسمة قيمتيله اخذ ايدرلر شول اموال سائره لری منزلنده ابراز
اولنور كه اهل حرب اكا اصابت واحراز ايده لر كذلك مسلمين غنائمی بعد الاحراز بدار الاسلام طرح ايلدكدنصكره
قبل اطلاع اهل الحرب سريهٔ اخرى كلوب اخذ ايلسه لر حق سريهٔ اولى آنده تأ كد ايتمش اولمغله يدلرينه رد
وتسليمده تردد اولنمازاما اهل حرب اخذ واحراز ايلدكدنصكره سريهٔ اخرى يدلرندن تخليص ايلسه لر بوصورتده
سريهٔ اولى قبل القسمة حاضر اولورلرسه بلاشئ اخذه قادر اولورلر وجواب مذكور مؤلف همامدن انجق روايت
واحده ايله منقول ومأثوردر وبعد القسمة حاضر اولورلرسه برو جهله تعرضه مقتدر اوله مزلر وجواب مزبور
بومسئله ده مؤلف همامدن مأثور اولان روايتك بريسی واصحی ايدوكی باب النفل الذی ينفله امير العسكرده مشروح
ومسطوردر زيرا اخذ ايلسه لر البته قيمتيله اخذ ايدرلر وحقلری قبل القسمة ماليت غنائمده در اعيان غنائمده
كندنك ملكی بوقدر حتی امام ایچون غنائمی بيع واثمانی تقسيم جائزدر وقيمتله اخذده هيچ فائده لری يوقدر
وثبوت حق اخذ انجق مفيد اولدقده متحققدر اما صورت بيعده مشتريلر ياخود قسمتده سهمنه اصابت ايدنلر
ياخود خوف دوشمنده متاعنی القا ايدنلر حين القالرنده من اخذ شيئا فهوله ديوب مسلميندن برجماعت دخی
آنی اخذ ايلسه لر داراسلامه اخراج ايدسونلر اكا مالك اولورلر زيرا مالكينك بوقولری آخذينه هبه به
محمول وقبض آخذينله هبه دخی تمامه موصولدر بوصورتده مالكين قصد رجوع ايدرلرسه نظر اولنور اكر آخذين
هنوز داراسلامه ياخود مالكين حملنه قادر اوله جقلری موضعه اخراج ايتمشلر ايسه هبه ده جاری اولان
حكم اوزره رجوعلری مشروعدر واكر اخراج ايتمشلر ايسه رجوعلری غير مشروعدر زيرا اول نسنه محل
ضياعده مشرف هلاك ايكن موهوب له آنی موضع سلامته اخراجله احيا ايتمش اولمغله آنده صنع موهوب له
برله شئ زائد حادث وحدوث زياده امتناع رجوعه باعثدر لكن حكم مشروح انجق اول قوم حقنده دركه
قول مذكوری مالكدن بالذات ياخود بالواسطه استماع ايده لر اما هيچ استماع ايلمين كمسنه آندن برنسنه يی اخذ
واخراج ايلسه بنه مالكنه ردی لازمدر زيرا استماع ايدنلرك اخذلری على وجه الهبه اولمغله اخذلری قبض
متمم الهبه در اما استماع ايتميلرك اخذلری وجه هبه اوزره اولميوب بلكه مالكنه رد ایچون وجه اعانت اوزره
اولمغله ملكی ثابت اوله مز سؤال اولنورسه كه من اخذ شيئا قولی ايجاب للمجهول ايكن صحت هبه نيجه معقولدر
جوابنده ديرز كه جهالت مزبوره نزاعه مفضی دكلدر زيرا ثبوت ملك عند الاخذ در وآخذ عند الاخذ معلوم
ومتعيندر كويا مالك بولفظله على وجه الهبه اخذينی مباح قيلمشدر وبواباحت جهالتله دخی ثابتدر وبو بابده
اصل قوی عبدالله بن قرط الثمالی رضی الله تعالى عنهك روايت قيلديغی حديث نبويدر كه رسول الله صلى الله
عليه وسلم افضل الايام عند الله تعالى يوم النحر ثم يوم القر بيورديلر ويوم قردن مرادلری ايام نحردن يوم ثانيدر كه
آنده حجاج منی ده قرار ايدرلر بعده راوی مذكور ذيل حديثده بومعنايی تحديث ايلديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم
حضورلرينه بش ياخود آلتی بدنه تقريب اولندی همان بدنات مزبوره ذبحه قنقيلرندن ابتدا بيوريرلرديو سمت
سعادتلرينه قريب اولمغله باشلديلر بعده وجه مستحب اوزره قائمة ومعلقة ذبح اولنوب جنبلری ساقط يعنی
موتا زمينه هابط اولدقلرنده جناب رسالت بركلمه تكلم ايلديلر لكن بن فهم ايده مديم اتصال لرنده بولنان بعض ذواته
بيورديلر ديو سؤال ايلدم اولدخی من شاء اقطع يعنی مراد ايلين لحومدن قطع واخذ ايلسون بيورديلر ديو

جواب ايلدی ايشته بوخطاب عنايتمآب مأخوذ ايله انتفاع وتملك وجهی اوزره اباحت اخذ دركه آخذ ومأخوذ
مجهول ايكن جناب رسالت اول اباحتی ايجاب قيلمشلردر پس بوجنسدن اولان اموره بونصك حكمی تعدی ايدر
وقول محرر بووجهله دخی مؤيد ومقرردركه مجرد القاء مال بلا كلام حكم اباحتی افاده وافهام ايدر زيرا
انسان عرس وغيرنده سكرو دراهمدن برنسنه تكلم ايتميه رك نثار وهر اخذ ايلين تملك وآنكله انتفاع واستبشار ايدر
حتی ديمشلردر كه حال نثار اذن اخذه دليل ظاهردر پس مانحن فيه كبی اخذه اذن صريح بولندقده حكم مزبور اولی
بالتصحيح در وعلى هذا بركمسنه باب دارينه ماو جمد وضع ايلسه غنی وفقير جميع ماره دلالت اذن تحقق ايتمكله آندن
ايچمك مباحدر كذلك كمسنه نك ملكی اوليان ارض مباحه ده برشجره غرس واصابت اثماريني ناسه مباح ايلسه
جميع ماره ایچون ثمارندن اخذ وتناول جائزدر ومسائل مذكوره بالتمام قريبا روايت ايلديكمز حديثدن مأخوذه در
واكر امير بعد انهزام المشركين مقتوللرينك قاتللری نامعلوم ايكن اسلابلرين اوزرلرنده كوردكده من اخذ سلب
قتيل فهوله ديوب برجماعت دخی آنی اخذ ايلسه آنلره نفل حلالدر زيرا مسلمين آنی اخذ واغتنام ايتمشلردر
بوجهتله معناده تنفيل قبل الاصابه در لكن اصحی اولدر كه قول امير تنفيل بعد الاصابه در لكن امام اجتهاديله
آنی امضا ايلمشدر وحكم مختلف فيه اجتهاد امامله امضا اولندقده حكم متفق عليه كبيدر حتی اول امير فوت
يامعزول اولوب يرينه آخری نصب اولنسه اخذ ايدنلردن برشيئ استرداد ايده مز اما قول اميردن صكره نسنه
اخذ ايتمه لر تا كه اول امير عزل اولنوب امير آخر كلدكده عزلنی بيله رك ياخود بيلميه رك اخذ ايلسه لر اميرثانی جمله سنی
يدلرندن اخذ وغنيمته وضع ايدر زيرا تنفيله قصد اولنان اخذ واحرازدن اقدم امير اول عزل اولنمغله تنفيلی باطل
وعن اصل حاصل اولمامش منزلنه نازل اولمشدر وبومسئله نك نظيری باب من النفل لاهل الذمة والعبيد
والنساء وغيرهم ده تقديم وتقرير اولنمشديكه بر امير بعد التنفيل وقبل اصابة الغنائم فوت يامعزول ويرينه آخری
قائم اولسه بطلان تنفيلی مستلزمدر بناء عليه تنفيلی مانحن فيه كبی بعد الاصابه اولدقده بطلانی طريق اولى ايله
عياندر شول قضا منزله سنده دركه قاضی قبل التنفيذ منعزل ويرينه خلافته ذاهب قاضی آخر متصل اوله
شارح الكتاب شرح الله تعالى صدره يوم الحساب ديركه بر باب من يكون له النفل ومن لا يكون اثناسنده براصل
اصيل بيان وتفصيل ايتمشيديك كه تنفيل امير عند قيام الحرب صدور ايدرسه همان اول قتاله مخصوص اما عند
دخول دار الحرب قبل لقاء العدو وظهور ايدرسه تا مسلمين داراسلامه خروج ايدنجيه دك ثابت ومرصود در
مؤلف معالی پناه طيبه الله تعالى بطيب مثواه بو اصل اوزره تفريع فروعه شروع ايدوب ديركه صورت ثانيه ده
مسلمين داراسلامه خروج بعده ينه دار الحربه عودوولوج ايلدكلرنده بريسی قتل قتيل ايلسه سلبيله تنفيل اولنماز
زيرا تنفيل امام داراسلامه خروجله انجامه ايروب شمدی دخول آخره اقدام اولنمشدر امام عند الدخول تجديد
تنفيل ايتمدكجه قاتل سلبه غير نائلدر كورمزميسنكه بعد الخروج داراسلامده برسنه اقامت بعده دار الحربه
عودت ايلسه لر قاتل ایچون تنفيل سابقله سلب حاصل اولماز واكر داراسلامه دخول اعدايی استماعله مسلمين
دفع ایچون محللرندن خروجه اسراع ايلدكلرنده امير من قتل قتيلا فله سلبه ديسه بوتنفيل كرك دار اسلام
وكرك دار الحربده بوتوجهلرندن منزللرينه رجوعه دك اصابت ايتدكلری غنائم اوزره تحميل اولنور اما صورت
مزبوره ده اعدايه داراسلامده ملاقی اولوب امير دخی بويله تنفيل قيلسه انجق اول قتال اوزره تحميل اولنور
زيرا بالدفعات بيان ايلديك كه كلام مطلق هر محلده دلالت حالدن اغلب احتماله مقيددر واكر امير دار الحربده
برحصنه سريه بعث وآنلری ما اصبتم منه فلكم الربع من ذلك ديمكله تبشير ايلدكده واروب قتال ايده رك
نيجه ايام اول حصن اوزره مكث وآرام ايتدكلرندنصكره اصل عسكر كلوب معيت قتاله فتح ايلسه لر اهل سريه
تنفيلله بكام اوله مزلر زيرا نفل انجق سريه نك بدون العسكر قتاللريله اصابت ايده جكلری غنائمده ايجاب
واو او جهله فتح واغتنام اوزره تحريضلرينه ترتيب اسباب اولنمشيدی اولدخی صورتياب اولمادی كورمزميسنكه
عسكر بدون اهل السريه حصنی فتح ايلسه لر سريه حين فتحده حاضر بولنسه لر دخی اخذ نفله قادر اوله مزلر
فتح حصن قتال جميع عسكر ايله ظهور ايتدكده ينه بويله در واكر امام داراسلامدن برسريه بعث واوزرلرينه
برامير نصب ايدوب بعده اول اميری عزل وآخری نصب وارسال ايلدكده برقوم دخی تنفيل امير اول ايله اخذ انفال
ايتمش اولسه لر نظر اولنور اكر عزلنی بيليه رك اخذ ايتمشلر ايسه مأخوذلری كندولره سالمدر كذلك امير دخی
عزلنی بيلميه رك تنفيل ايتمش ايسه ينه تنفيذی لازمدر زيرا عزلنی بيلميوب ياخود عزلنی اخبار وكندويی عملدن
صرف ايدركمسنه كلمدكجه ينه امارتی باقيه در واكر تنفيلی اميرثانی كلوب عزلنی اخبار ايلدكدنصكره واقع

مطلب امیر المصر یصلی الجمعة قبل ان یقدم صارفه

اولمش ایسه بطلانی متحققدر که حین تنفیلده سائر رعایایه ملتحقدر واکر امام فلانی تأمیر وتسییر ایلدی دیو اکا مکتوب کلمش ایسه امیر ثانی کلمدکجه ینه علی حاله امیر وتنفیلی نافذ التأثیردر کورمزمیسنکه بر بلدهنك امیرینه بوکیفیت عارض اولسه صارفی کلنجیه دك امامتله اقامت جمعهسی صحیح وبی معارضدر نکتهسی اولدر که مسلمینی دارالحرب ودارالاسلامده بلا مدبر ولا ناظر ترك واهمال غیر جائزدر بناء علیه امیر ثانی کلمدکجه‌ده بر مسلمین اوله مفوض وتنفیلی نافذدر مکر امام سنی عزل ایلدم یاخود سنی عزل وفلانی نصب ایلدم دیو کندویه تحریر ایتمش اوله بوصورتده معزول وبوندنصکره تنفیلی غیر مقبولدر زیرا عند التقلید خطاب امامله امیر اولمشیدی ینه امامدن خطاب عزله معزول اولمشدر وبعیددن کلن کتاب قریبدن خطاب کبیدر واکر امیر حین تأمیرنده طرف امامدن عسکری دارالحربه ادخاله مأمور ایکن قبل الادخال امام اکا بر فلانی امیر قیلدق اول وارنجیه دك محلکدن حرکت قیلمه دیو نامه ارسال ایدوب اول دخی عسکر ایله ارض حربه دخولی تعجیل وعسکرینه بعض انفاله تنفیل ایلسه بو تنفیلی ابطال وتعطیل اولنور زیرا دخول ارض حربدن نهی امام کتابیله اکا واصل اولمشدر که مواجههٔ خطابیله حاصل کبیدر ومواجههٔ نهیدن صکره بلا امر جدید دخول ایتمش اولسه امیر اولمیوب تنفیلی باطل اولدیغی کبی کتاب نهیدن صکره ینه عاطلدر واکر امیر سن سین همان عسکر ایله ارض حربه دخول قبل اما فلان سکا واصل اولدقده امیر اولدرسن دکلسین مضمونده کتاب امام روغمون اولسه تا امیر ثانی اکا ملاقی اولنجیه دك اولك جمیع تنفیلاتی جائز وباقیدر زیرا عزلی ثانی ایله ملاقاته معلق وملاقات ایتمدکجه امارتی ثابت ومحققدر وبعد الملاقاة ثانی امیر جائز التنفیل واول معزول لازم التعطیلدر واکر امام سن امیرسین فلان سکا ملاقی اولنجیه دك دیو کتب واعلام ایتمش ایسه بو دخی مسئلهٔ سابقه ایله برابردر زیرا امام ولایتنه تعیین غایت ایتمشدر وحکم غایت مابعدی ماقبلنه مخالف اولمقدر وبو مسئلهلرده امامدن سبقت ایلین تقلید امارت مطلق اولمقله غایتله مقید اولمق برابردر زیرا امام تقلید مطلقدن صکره دخی عزله قادر اولمغله آنی توقیته دخی مقتدردر وکتاب مرقومله توقیتی صحیح اولدقده همان فلان سکا واردقده امیر اولدرسن دکلسین دیو عزلنی تصریح کبیدر واکر مسلمیندن بر طائفه اصحاب منعه اولوب بلا اذن الامام ایچلرندن برینی امیر وقصد غارتله دارالحربه اقتحام وبعض غنائمله اغتنام ایلسهلر غنائملری تخمیس ومابقی سهام غنیمت اوزره بینلرنده اقتسام اولنور زیرا منعهلری اعتباریله غنائملری علی وجه اعزاز الدین مأخوذه اولمغله حکم غنیمتده قیلنور وتنفیل امیرلری تقلید امامله بعث اولنان امیر سریه کبی جائزدر زیرا آنی رضالریله امیر قیلمشلردر وحقلرنده رضالری معتبر اولمغله اتفاقلریله اوزرلرینه امیر اولمشدر کورمزمیسنکه امامت عظمی امام اعظمدن استخلاف وولایت عهد ایله ثابت اولدیغی کبی ذات واحده اوزره اجماع مسلمینله دخی متثبت اولور بو بابده اصل وثیق امامت صدیق رضی الله تعالی عنهدر امارت سریه دخی بویله‌در که تقلید امامله ثابت اولدیغی کبی اتفاق سریه ایله دخی متثبتدر کورمزمیسنکه اهل بغی برینی تأمیر ایله دارالحربه دخول ایلدکلرنده امیرلری بعض اشیایی تنفیل ایدوب صکره بغیدن تائب اولسهلر ینه معنای مذکوره بناء فعل امیرلری جائز ومقرردر واکر خلیفه عسکر ایله دارالحربده غزا ایدر ایکن فوت یاشهید اولوب عسکردن بر طائفه فلانی وطائفهٔ اخری دخی فلانی اوزرلرینه امیر وبربرندن مفارقت وهر بری ارض عدودن برجانبنه مسارعتله غنائمه مواصلت وهر امیر قومنه قبل الخمس او بعده تنفیله مبادرت ایتمش اولوب صکره دارالحربده اجتماع وخلیفهٔ واحد اوزره اجماع ایلسهلر کرکدر که اصل خلیفهٔ اول مقامنه قائم اولان خلیفهٔ ثانی غنیمته ظفر بولان اقوامك راضی اولدقلری امیره اعتبار وآنك تنفیلی جائز اولمغله آنی تنفیذ واختیار ایلیه اکرچه حکم مقررده التقاء عسکرین دارالحربده اولمغله بعد خروج دارالاسلام اولمق برابردر لکن دارالحربده ملاقات ایدرلرسه احرازده مشترك اولملریله بعد النفل مابقی بین العسکرین سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور اما بعد الخروج ایسه هر بری نفل وغنیمتلریله متخصص قیلنور واکر خلیفه سرحدلری اوزره بر والی تسییر ایدوب رخصت تنفیله دائر اکا نسنه تعبیر ایلمسه ینه آنك قبل الخمس وبعده تنفیلی تجویز وتقریر قیلنور زیرا آنی انجق ثغوری محافظه واهل حربه غزا بریله بزدن طمعلرینی قطع ایلمك ملاحظه‌سیله استعمال ایلمشدر وتنفیل امر حربدن قتال اوزره تحریض اولمقله اول والی‌یه سرحدده تدبیر حربی تفویض بالضرورة امر تنفیله دخی موجب تفویضدر مکر خلیفه آنی تنفیلدن نهی ایتمش اوله بوصورتده خلافنه تنصیص محله اعتبار دلالت حال ساقط وتنفیلی رتبهٔ جوازدن هابطدر نظیری حضور ناسه تقدیم مائده‌در که بطریق الدلالة اذن تناولدر مکر تناولدن صریحا نهی ایده واکر عامل مذکور عامل آخری استعمال واول دخی تنفیل انفال ایلسه نظر اولنور اکر خلیفه عامل اولی تنفیلدن نهی

مطلب الامامة العظمی تثبت بالاستخلاف وباجتماع المسلمین

مطلب تقدیم المائدة اذن الا ان ینهی

ایتمش ایسه ثانیدن دخی جائز واکر ایتمش ایسه غیر جائزدر زیرا عامل اول ایچون عامل وانك منزلنه نازلدر کورمزمیسنکه برقاضی حدودده حکم وقضادن منهی ایسه استخلاف ایلدیکی نائبی دخی منهی وغیر منهی ایسه نائبی دخی غیر منهیدر مانحن فیه دخی بویله‌در واکر بو عامل سرحددن بر سریه تسییر واوزرلرینه برذاتی تأمیر ایلدکده امیر سریه دارالحربده سلب مقتولینی تنفیل ایلسه عاملك بنفسه غزاسنده تجویز اولندیغی کبی بونده دخی تنفیذ وتکمیل اولنور زیرا اول سریه‌یی دارالاسلامدن بعث وامیرلرین نافذ الامر قیلوب امر حربی اکا تفویض ایلمکله امیر عسکر کبیر کبی اولمشدر وامیر عسکرك غنائمی تحت ولایتنده بولنان عسکرینه مخصوص اولمغله نصا تنفیلاته مأمور دکل ایسه ده تنفیلی جائزدر وامیر سریه دخی آنك کبیدر اما عامل آنی بالکلیه تنفیلدن نهی ایتمش اولوب اولدخی تنفیل ایتمش اولسه جائز کورلمز زیرا اکا تقلید امارت ایلین آنی تنفیلدن نهی صریح ایلمشدر عاملی خلیفه نهی ایلدکده تنفیلی صحیح اولمدیغی کبی بوندن دخی تصحیح اولنماز وهم امیر سریه عاملك اکا تفویض ایتمدیکی امورده امیر اولمامغله تنفیلی سائر رعایانك تنفیلی کبیدر وبوبابده سریه سبنك رضا وعدم رضالری برابردر اکرچه بعد موت الامیر نصب امیر آخره رضای سریه ایله امارت ثابته اولدیغی کبی بونده دخی رضای سریه ایله صحت تنفیل متثبته اولمق اقتضا ایدر ایدی لکن بین المسئلتین فرق اولدر که آنده رضالری مخالفت امر عامل اوزره اولمیوب همان عاملك سکوت ایلدیکی خصوصده حاصل اولمغله معتبردر وبونده رضالری مخالفت امر عامل اوزره اولمغله رضالری امیرلرین عزل وامیر آخر نصبنه رضالری کبی اولدیغندن غیر معتبردر بوصورتده امیرلری تنفیل ایلدکدنصکره غنائمی تقسیم ایتمدین سرحدده اخراج وکیفیتی عامله اخبار ایدوب تنفیذ تنفیلی رأی واختیار ایلسه اکاسزا وار اولماز زیرا بو تنفیذی کندو ابتداء بعد الاصابه تنفیل ایلمك منزلنده‌در بویله ایکن ینه تنفیذ ایدرسه تنفیذی جائز وهر کس اصابت ایلدیکی غنائمی اخذ ایلمك دخی بووجه اوزره تنفیل اولنمش ایسه حلال اولور زیرا مجتهد فیه اولان تنفیل بعد الاصابه‌ده جهت عاملدن حکم وقضا واقع اولمغله تنفیذ وامضاسی لازمدر سؤال اولنورسه که بوصورتده اصل تنفیل باطل اولمغله اکا اجازت مالك انشادن دخی اولسه لغو وعاطلدر نظیری اولدر که بر رجل بر صبینك عورتنی تطلیق ایدوب صبی بالغ اولدقدنصکره تطلیقنه مجیز اولسه شمدی انشاء طلاقه مالك ایکن ینه اجازتی لغو وعاطلدر ایکی وجهله جواب ویریلور وجه اول اولدر که آنده مجیز معتبر بولنمامغله اصل ایقاع طلاق باطل اولوب موقوف اولمامشدر وبونده بولنمغله اصل تنفیل موقوفا واقع اولمشدر که عامل قبل اصابة الغنائم مجیز اولسه بالاتفاق صحیح اولور ایدی بناء علیه بعد الاصابه مجیز اولسه ینه اجازتی تجویز ایدرز وجه ثانی اولدر که بونده اجازت انجق منفل لهه تسلیمله تام اولمغله بو تسلیم اجزت دیمك منزلنده اولمیوب انشا منزلنده قیلنور مسئلهٔ مزبوره‌دن عدیلی اولدر که صبی مزبور بعد البلوغ اجزت دیمیوب بلکه جعلت ذلك تطلیقة واقعة دیسه مجددا انشاء طلاقه حمل اولنور بوندن اوضح عدیلی اولدر که بر کمسنه امیر اعطاء مواجب ایدنجیه دك بر شیئی اشترا قیلسه البته شراسی فاسددر لکن بر قاضی بعد المخاصمة اجازتی رأی ایلسه اصل بیع عند عمرده فاسد ایکن اجازتیله نافذ ومشتری‌یه امساکی حلال اولور واکر عامل عسکر ایله دارالحربه داخل اولدقدنصکره بر سریه بعث ایدوب امیرلرینه امر ونهی ایتمشیکن اول امیر اصحاب سریه‌یه تنفیلدنصکره غنیمتلرین عسکره ایصال قیلسهلر تنفیلی انجق نصیب سریه‌ده نافذدر زیرا بونده مجموع عسکر غنائمده اصحاب سریه ایله شریکلردر وامیر سریه‌نك ولایتی اهل سریه‌یه خاص وعسکره غیر متجاوز اولمغله تنفیلی انجق نصیب سریه‌ده جائزدر واکر عامل عند البعث سریه ایچون تنفیل صکره امیرلری دخی بشقه تنفیل ایدوب بعده غنائملرین عسکره نقل وتحویل ایلسهلر بوصورتده مجموع غنائمدن رفع نفل عاملی تقدیم بعده اظهار حصهٔ سریه ایچون مابقی بین العسکرین تقسیم اولنور غنیمتله نفل عاملدن نصیب سریه نه ایسه ایچندن سریه‌یه نفل امیرلری تسلیم قیلنور زیرا نصیب مرقوم باتمام سریه‌نك حصهٔ خاصه‌لریدر وامیرلرینك اوزرلرینه ولایت خاصه‌سی اولمغله حصهٔ خاصه‌لرنده تنفیلی نافذدر ومسئلهٔ سابقه بشقه‌در که آنده سریه دارالاسلامدن مبعوث اولمغله غنائملرنده غیرك شرکتی یوقدر حتی بو سریه دخی عسکره رجوع ایتمیوب همان بر طرفدن دارالاسلامه خروج ایلسهلر بونلر دخی دارالاسلامدن بعث اولنان سریه حکمنده داخل ومصابلرندن شرکت عسکر زائل اولور لکن مسئلتینك ایکیسنده دخی سریه اغتنام طعام ایلسهلر استدکلری مقداری تناوللری حرام اولماز زیرا عسکره رجوعلرندن صکره دخی اول طعامدن تناول اهل عسکره مباح اولدیغی کبی سریه‌یه دخی مباحدر وطعام مصاب اباحت تناولده اصل اباحتی اوزره باقی کبیدر اما حکم تنفیل بشقه‌در واکر سریه غنم یابقر یارمك اغتنام وامیرلری آنلری عسکره دك سوق ایچون استیجاری الزام ایلسه

بو استیجاری نظر عامی جامع ومنفعتی جمله یه راجع اولمغله هم اصحاب سریه وهم اهل عسکر حقلرنده نفوذی
محققدر اما تنفیل بشقه‌در که آنده منفعتی انجق منفلین حائز اولمغله حصهٔ عسکرده غیر جائزدر واکر عامل سریه یه
علی السویه ربع مصابلرین تنفیل صکره امیرلری دخی حین لقاء اعداده علی وجه الاجتهاد بعضلرینه بشقه
کونه تنفیل صکره سریه عسکره رجوع ایتیوب همان دار اسلامه خروجده تعجیل ایلسه‌لر بو صورتده نفل عامل
باطل ونفل امیرلری جائزدر زیرا قبل ملاقاة العسکر دار اسلامه خروجله دار اسلامدن بعث اولنان سریه حکمنه
واوج ایلشلردر وعامل تسویهٔ سریه ایتمکله تنفیلی فاسددر که اثرده لا نفل للسریة الاولی بوم‌ثللو سریه حقنده
وارددر اما تنفیل امیرلری ایچلرندن بعض خواص ایچون علی وجه الاجتهاد حاصل اولمغله مصابلرنده خواصلرینك
حق زائد ایله اختصاصنه بناء رتبهٔ صحتده واصلدر اما عسکره رجوع ایدرلرسه بو صورتده نفل عامل جائزدر که
بونده عسکر شرکاء غنائم اولمغله تنفیلی علی السویه اولمیوب ابطال شرکت عسکر ایله تخصیص سریه اوزره
اولمشدر بناء علیه بالتبع ابطال خمس وتعطیل تفضیل الفارس علی الراجله مؤدی اولسه دخی صحیحدر اما نفل
امیرلری قریبا بیان ایلدیکمز اوزره انجق حصهٔ خاصه‌لرنده جائز وحصهٔ عسکره غیر متجاوزدر واکر عامل سریه ایچون
تنفیل ایدوب امیرلرین تنفیلدن نهی ایتمش ایسه نهی عامل ایچون نفل امیرلری باطل وعسکره رجوع ایدرلرسه
نفل عامل آنلره واصلدر اما جانب آخردن دار اسلامه خروج ایدرلرسه نفل عامل دخی عملدن عاطلدر بو صورتده
جمیع مصابلری تخمیس ومابقی سهام غنیمت اوزره تقسیم اولنور زیرا بو صورتده مصابلری کندولره خاص اولمغله
تنفیل عامل معمول به قیلندقده خمسله فضل فارسی ابطالدن غیری نسنه حاصل اولماز اولدخی باطلدر والله اعلم

* باب من النفل الذی یکون للرجل فی الشیء الخاص ولایدری ماهو *

یعنی بر غازی شیء خاصه مستحق ونه یه مستحق ایدوکی عندنده مجهول وغیر متحقق اولان انفال خصوصنده
باب مخصوصدر فیجان امیر من جاء بعشرة اثواب فله ثوب دیمکله تبشیر ایدوب برکسنه دخی مختلفه الاجناس
اون عدد اثوابله واصل اولسه هر ثوبك عشرینه نائل قیلنور زیرا تنفیلله کتوردیکی اثوابك عشری اکا ایجاب
اولنمشدر زیرا نص ایتدیسه ده معنای کلامی فله ثوب منها دیمکدر نکته‌سی اولدر که تصحیح کلامنه بو معنادن
غیری طریق یوقدر زیرا اجناس ثیاب مختلفه اولمغله عقود دن برنسنه‌ده ایجاب ثوب مطلق صحیح اولماز وهم اکا
بعض اثوابی تنفیل بعض آخردن اولی دکلدر بو جهتدن ثیاب مختلفة الاجناس قسمت واحده ایله تقسیم اولنماز
بناء علیه هر ثوبك عشرینه مستحق اولور کذلك من جاء بثلثة من الدواب فله دابة واحدة دیسه لفظ دواب
ثیاب کبی اجناس مختلفه‌یه شامل اولمغله حکم سابقده بو دخی داخلدر اما ثیاب ودوابك جمله‌سنی جنس واحددن
استجلاب ایلسه محتمل قسمت اولمغله ایچندن بر وسطنه استصحاب ایدر وامیر اوزره هم غانمینه وهم جلب غنیمت
ایدنلره رعایت نظر واجب وکتوردیکندن اعطاء وسط تمام نظر طرفینی مستوجبدر واکر من جاء بدابة فله ثلثها
دیدکده برکسنه بقره یا جاموس یا بعیر ایله واصل اولسه آنلردن برشیئه نائل اوله‌مز زیرا لفظ دابه استحسانا انجق فرس
وبغل وحماره شاملدر کورمزمیسنکه عدم رکوب دابه اوزره یمین ایلسه بو انواع ثلثه‌دن غیری یه متناول اولماز
وبو بابده بلا شبهة حقیقت لفظ دابه معتبر دکلدر زیرا صورت مفروضه‌ده برجاریه کتورسه برعاقل اندن نفله استحقاقنه
قائل اولماز وحقیقت دابه بمعنی مایدب فی الارض اولمغله جاریه‌یه دخی شاملدر قال الله تعالی ومامن دابة فی الارض
الاعلی الله رزقها بناء علیه کلام امیر متعارف ناس اوزره مصروف ایدوکی عندمزده معروفدر لکن اول قوم مسلمین
موضع دوابده جوامیس وبقر اتخاذیله آنلره راکب وآنلره تسمیهٔ دوابی مرتکب ایسه‌لر امیرلرینك تنفیلی متعارفلرینه تحمیل
اولنور اما بزم دیاریمزده دواب انجق خیل وبغال وحمیره اطلاقله شهرت‌یابدر واکر امیر من اصاب جزرة فهی له دیوب
برکسنه دخی برجزور یا بقره کتورسه برنسنه‌یه مستحق اوله‌مز اما برشاة معز یا خود شاة غنم کتورسه اکا مستحق اولور
اکرچه لفظ جزره هر برذبح اولنان حیوانده حقیقتدر لکن ناس انجق غنمده استعماله اعتیاد واستیناس ایلمشلردر
حتی برکسنه آخره اجزرنی من نعمك یعنی ماشیه‌لرکدن بکا برجزره ویردیدکده انجق رجاء شاة ایلدیکی منفهم اولوب
ابل وبقره منتظم اولماز واکر من جاء بجزور فهو له دیسه بو لفظله بقر وغنمه مستحق اولمیوب انجق ابل ایله استحقاقی
متحقق اولور اکرچه لفظ جزور فعول بمعنی المفعول اولمغله جمیع مجزور ومذبوحه شمولی مأمولدر لکن بین الناس
ابلدن غیریده استعمالی غیر معقولدر بو صورتده بر بعیر مرکوب یا ناقهٔ مرکوبه کتورسه قیاسه اعتبار ایله برشیئه
سزاوار اوله‌مز زیرا اسم جزور ابلدن ذبح ایچون تهیئه اولنانلره مقصوردر وتهیئهٔ ذبح دخی قبل الرکوبدر که
مرکوب اولدقدنصکره حسب العاده آنی بردخی اکل ایچون ذبح ایلمزلر اما استحسانه اعتبار ایله نفله سزاواردر که

اسم جزور مرکوب وغیر مرکوبده استعمالی مشهوردر واکر من جاء ببعیر او بجمل فهو له دیدکده بر بختی
یا خود بختیه کتورسه اسم بعیر وجمل جمله‌سنه شامل اولمغله کتوردیکنه نائل اولور اما من جاء ببختی او بختیة
دیدکده جمل عربی یا ناقهٔ عربیه کتورسه مستحق اوله‌مز زیرا اسم بختی بخت نصره نسبت اولنان جمال عجمیه
خاص اولمغله عربی یه تناول ایلمزنه کیم برنسنه‌یی تنفیلده عجمیتله توصیف اولنسه نك عربیسنه تناول ایلمز
واسم بختی جمال عجمدن ذکور واناثه شامل نته کیم اسم جمل ابل عربیدن ذکور واناثه متناولدر واسم بقر
تنفیلده جاموسه غیر شاملدر اکرچه قیاس مذکوره نظر ایله بقر دخی اسم جنس اولمغله جاموسه شمولی مقرردر
کورمزمیسنکه فی ثلثین من البقر تبیع او تبیعة یعنی اوتوز عدد بقرده بر یاشنه کیرمش ذکور یا اناثدن تبیع یا تبیعه
تسمیه ایتدکلری ولد بقر زکوة ایچون ویرلمك واجبدر حدیث شریفی جاموسه شامل وزکوتده جاموس نقصان
نصاب بقری مکملدر لکن بطریق الاستحسان عرف ناس اعتباره شایان کورلمشدر که عرف ناسده بو جاموسدر
بقر دکلدر دیمکله جاموسدن اسم بقری نفی ایدرلر واسم بقر جاموسه بلا تقیید اطلاق اولنمازنته کیم فارسیه‌ده
بقر معناسنه کاو لفظنه لفظ میش ضم ایدوب جاموسه کاومیش دیرلر اما اسم بعیر وجمل بشقه‌در که جمیع لغات
عربیه‌ده بختی اوزره اطلاق اولندیغندن فضله لفظ دوه والفظ اشترکبی هر لغتده مرادفلری دخی بختی اوزره اطلاق اولنور
واکر من جاء بشاة فهی له دیسه معز وغنمدن ذکور واناثه متناول اولور اکرچه بالنظر الی القیاس السابق معزك عدم
دخولی لایقدر که معز دخی جاموس کبی اسم آخر ایله ممتاز اولوب اندن اسم شاتی نفی ایلمك صحیحدر لکن معنای آخره
اعتبار ایله تناولی اختیار اولنمشدر که حسب العاده معز وغنمی بربرینه تخلیط وجمله‌سنی جنس واحده الحاق
ومجموعنه اسم شاة وغنمی اطلاق ایدرلر لکن جوامیس بویله دکلدر وقوچ معناسنه لفظ کبش وتکه معناسنه
لفظ تیس اناثه شامل اولماز واسم دجاج جنس ماکیاندن ذکور واناثه شاملدر اما اسم دجاجه ذکوره
واسم دیك اناثه شامل دکلدر وبزایمان الجامعده لا آکل لحم دجاج دیوب لحم دیك اکل ایلسه حانث اولور اما عقد
یمینی اسم دجاجه ایله واقع اولوب لحم دیك اکل ایلسه حانث اولماز کذلك اسم دیکله عقد یمین ایلسه
لحم دجاجه اکلنده حانث اولماز مسائلنی ذکر ایلدیکمز محلده بو مسئله‌یی بیان قیلدق وبو بابده حکم تنفیل
حکم یمینه قیاسله تسجیل اولنور

باب النفل فی العسکرین یلتقیان * یعنی مسلمیندن ایکی عسکر منفل دار الحربده ملاقی اولدقلرنده تحقیق تنفیللرینك
محل تفصیلیدر چنانکه مسلمیندن ایکی عسکر هر بری برطرفدن دار الحربه دخول ایلدکده هر برینك امیری قبل
الخمس تنفیل ربع یا ثلثله برسریه تسییر ایدوب اول ایکی سریه برحصن اوزره اجتماع واخذ غنائمله انتفاع
ایتدکلرندنصکره بربرندن تفرق وهر بری عسکرینه تلاحق مراد ایلسه‌لر کرکدر که اول غنائمی قطعا نفلی
وکندولردن غیری مستحق آخری بولنمیان غنیمت کبی قبل التفرق بینلرنده سهام غنیمت اوزره تقسیم ایدەلر زیرا
هر امیر انجق کندو سریه‌سینی اصابت ایلدکلری غنائملرندن تنفیل ایلمشدر وهر سریه‌نك مصابی انجق قسمت
مزبوره ایله نمایان اولور بو جهتدن اولا بین السریتین سهام خیل ورجاله اوزره تقسیم اولنور وبو تقسیمده ایچندن
خمسی اخراج اولنماز که استصحاب خمسه احدی السریتین اخرادن احری دکلدر بعده هر سریه حصه‌سیله
عسکرینه رجوع ایلدکده امیرلری ایچندن نفللرینی تسلیم وباقیسین بعد التخمیس غنائمه ضم وسریه وعسکر
میاننده تقسیم ایدر وصاحب الکتاب بو محلده صورت مسئله‌یی اکتتاب ایدوب دیرکه احدی السریتین سکز
یوز رجال ودورتیوزی فارس دورتیوزی راجل اولوب سریهٔ اخری دخی دورتیوز رجال ویوزی فارس اوچیوزی
راجل اولمغله مجموع سریتین بشیوز فارس ویدیوز راجل اولسه کرکدر که مجموع مصابلری اولا بشیوز فارس
ویدیوز راجل اوزره سهام غنیمتله تقسیم اولنوب بعده مصاب فرسان اخماسا تقسیم وبرخمسی فرسانی یوز
عدد اولان سریه‌یه ودورت خمسی فرسانی دورتیوز اولان سریه‌یه تسلیم اولنه ومصاب رجاله دخی اسباعا تقسیم
واوچ سبعی رجاله‌سی اوچیوز ودورت سبعی رجاله‌سی دورتیوز بولنان سریه‌لره تسلیم اولنه وانجق بو طریق
بینله هر سریه‌نك حصه‌سی متبین اولور مترجم فقیر دیرکه بوندن اقدم ذکر ایلدیکی غنائم سریتین بلا تخمیس
بینلرنده سهام خیل ورجاله اوزره قسمت وهر سریه حصه‌سیله کندو عسکرینه رجعت ایدر قولی بین السریتین
عدد رجال وحساب فرسان ورجالده تساوی وتفاوت صورتلرینك جمله‌سنده جاری وبونده تحریر ایلدیکی
تقسیم اخماس واسباع مثللو تکلفات زائده‌دن عاری ایکن بو صورتك ماقبلنه تفرع وتفریعنك توجیهی دشوار
نهایة الامر بو دخی طریق آخر ایدوکی آشکاردر انتهی وحکم مقررده ما نحن فیه کبی هر امیرك سریه‌سنه

تنفیلی یاخود هیچ برینك عدم تنفیلی یاخود احد همانك تنفیل وآخرك عدم تنفیلی جمله‌سی برابردر زیرا هر امیرك
ولایتی سریهٔ اخرایه متجاوز اولمامغله آنلرك حصه‌سنده تنفیلی غیرجائزدر

باب النفل لمن یجب اذاجعله الامام جملة * یعنی منفل لهمده اجمال وقتی صنفه تنفیل قیلدیغن بیانده اهمال
ایلدکده نفل کیملره واجب اولدیغنی تعیینی حاوی باب دقیق الفحاویدر اکرامیر من خرج من اهل العسکر فاصاب
شیئا فله من ذلك الربع دیو تنفیل ایلسه بولفظی مسلم وذمی رجل ومرأه حر وعبد صغیر و بالغ تاجر ومقاتل سابق القتال
وغیرسابق وبالجمله غنیمتده سهمی یارضخی اولان هرفریقه بلاتفریق شاملدرز یرابوندن مقصود قتال واغتنامه
تحریض واغرا وطوائف مذکوره‌ده اهلیت تحریض پیدا وهو یدادر وعسکرده بولنان تاجر فی الاصل قتال ایتدیسه‌ده
شمدی غنیمته اصابت واتیان ایتمکله مقاتل اولمشدر اما مستأمن قتاله بغیراذن الامام خروج ایتمش ایسه غنیمتدن
رضخ وسهمی متحقق اولمامغله نفلدن نسنه‌یه مستحق اوله مز واکر خروجی باذن الامام ایسه نفلده مقام ذمیده قیام
ایدر واکر اهل حربدن براسیر قول امیری ایشیدوب خروجه عزیمت وغنائمه اصابت ایلسه غنائمی فیء مسلمیندرز یرااسیر
فیء مسلمین وغنائمی آنك کسبی وکسب عبد مولاسنك ملکیدر بنا برین اول اسیر غنائمی ایله فیء مسلمین قیلنور واکر اول دار
اهلندن عسکر مسلمینده مستأمنین بولنوب مقالهٔ امیری ایشیدوب قتاله خروج وآلدقلری غنائمله ینه عسکره
ولوج ایلسه‌لر نظر اولنور اکر مسلمیندن خوفلری زائل ومأمنلرینه واردو واصل اولدقلری موضعده اخذ غنائم
و بعد العود اول غنائم اوزره امان مستقبل ایله استیمان ایتمشلر ایسه بلاخمس جمیع غنائملرینه مالك اولورلرز یراموضع
مرقومه وصوللرنده بیمزده اولان حکم امان منتهی اولدقدنصکره آنلر اهل حرب ایکن اموال اهل حربه استیلا
وتملك بعده آنك اوزرینه استیمان ایتمشلردر واکرمأمنلرینه بالغ اولمیوب هنوز مسلمینه قریب اولان محلده اخذ
ایتمشلر ایسه قتاللری باذن الامام ایسه بعد النفل و بلااذن ایسه بلانفل غنائملری فیء مسلمین قیلنور زیرامأمنلرینه
بالغ اولمدقجه امان تمز باقی اولمغله داراخرادن عسکر بیمزده بولنان حکم مستأمنینده قیلنورلر و باذن الامام خروجلریله
بلااذن خروجلری میاننده توضیح فرق اولدر که اذنله خروج ایدنلری دوشمن احاطه ایلدیکی مسموع اولدقده
امیر ومسلمین اوزره اهل ذمت کبی نصرتلری واجب و بلااذن خروج ایدنلر نصرتی غیرمستوجبدر وحکم تنفیل
* دخی بویله‌درکه اذنله خروج ایدنلر اهل ذمت منزلنه نازل و بلااذن ایسه انفاله غیرنائللردر والله الموفق *

باب النفل فی دخول المطمورة * یعنی تحت الارض بناقیلنان مطموره‌یه دخول بابنده احکام تنفیلك محل تفصیلیدر
فانکه مسلمین ایچنده اعداء مقاتلین بولنان مطموره‌نك قپوسنده قیام وامیرلری من دخل من باب هذه المطمورة
فله نفل مائة درهم دیمکله تحریضه اقدام ومسلمیندن برقوم دخی اولبابه اقتحام ایتدکلرنده ناکاه وراسنده
باب آخر مغلق وارایدوکی ظاهر لکن بین البابین اعدادن برفرد غیرحاضر اولوب همان عامهٔ اهل اسلام
باب ثانی اوزره اقتحام ایدوب فتحله بکام اولسه‌لر ینه باب اوله اقتحام ایدنلرك نفللری متحقق وآنلردن هربری
ایجاب امامله یوزدرهمه مستحقدرز یرا من دخل ده کلمهٔ من لفظ عام وعلی الانفراد هربرینه تناولی بلاکلامدر
بوصورتده جماعت مسلمین اظهار خصام و بین البابین اعدادن کمسنه یوغیدی و باب ثانیده قتال اوزره دخی
جمله مزحاصر ایدیك آنلره نفللرین و یرمزدیو منازعه‌یه قیام ایدرلر ایسه انلری اسکات ایچون دینلورکه سزلر وراءبابده
باب آخر موجود و بین البابین دوشمندن کمسنه نابودایدوکنی بیلمزایدیکز اول حینده تنفیله حاجت مس ایتمکله امام
ایجاب تنفیلله باب اوله دخول اوزره داخلینی تحریضه تعجیل ایتمشیدی سؤال اولنورسه که بوتوجیه امام تعیین
باب ایدرك من دخل هذا الباب دیمش اولایدی وجیه اولورایدی امام ایسه انجق من دخل من باب هذه
المطمورة دیدی وبوبابده باب مطموره انجق باب ثانیدر جوابده دیرزکه بویله دکلدر بلکه حین نفلده اب
مطموره عند الامیر والمسلمین انجق باب اولدرز یرامسلمین آندن دخوله جسارت ایده میوب بعد التنفیل دخول
ایدنلر اعتقادلرینه کوره مخاطرهٔ نفسه اقدام واوزرینه تنفیل اولنان امری اتمام ایلدیلرینه سؤال اولنورسه که بوصورتده
مجموع داخلینه یوز درهم و یریلك واجبدر که امام انجق آنی موجب اولمشدر جوابده دیرزکه کلام مطلق افهامه
تبادر ایلین مفهومه حمل اولنور ولفظ مزبورده کلمهٔ من هربرینه متناول ولفظ مائه دخی منکر اولدیغی آنلردن
هرفردك مستحق اوله جغی آخرك مستحق اوله جغنه مغایرته دلیل اولمغله فهمه تبادر ایلین هربرینی برمائه ایله
تنفیلدر کذلك من دخل فله رأس دیسه حکم تنفیل بوتفصیل اوزره‌در اما من دخل فله الربع من الغنیمة
دیدکده اون کمسنه داخل اولسه مجموعی برربعه نائل اولورز یرابونده داخلینه ایجاب ایلدیکی ربعی غنیمته
اضافتله تعریف ایتمکله مرادی اول ربع مسماده اشتراك داخلین ایدوکی غالب احتمالدر کورمزمیسنکه داخلین

حسب العاده اربعه‌دن زیاده اولور وغنیمتك انجق اربعاع اربعه‌سی موجود اولمغله زائد ایچون ربع زائد نابوددر
پس مرادی داخلین کثیر ایسه‌لرده ینه ربع بینلرنده مشترك ایدوکی بوبیاندن مستفاددر واکر ایتدیلر شخص صکره
بردخی ثم وثم بربر دخول ایده‌رك عشرهٔ کامله اولسه‌لر ینه جمیعا دخوللری منزلنده ربعده اشتراك ایدرلر
زیرا امام جمع وترتیبه بلاتعرض دخول اوزره تنفیل ایلمشدر لکن بوتنفیل انجق اولبابدن اعدانك انعدامی
یاخود تباعد وانهزامی معلوم اولمزدن اقدم دخوله تعجیل ایدنلر ایچوندر بوقسه بین البابین کمسنه بولنمادیغی
معلوم اولدقدنصکره داخل اولان نفله نائل اوله مز زیرا تحریض دخول حال بقاء خوفه مخصوصدر کذلك
مسلمین فتح باب ایلدکدنصکره خلفنده کمین اولمق خوفیله دخولدن اجتناب ایلسه‌لر بونده دخی تنفیل حکم
وتفصیلده ماقبلنه عدیلدرز یرامقصود تحریض دخولدر اولدخی حال بقاء خوفله مقید درکذلك من دخل
فله بطریق المطمورة دیدکده اون کمسنه حال قیام خوفده معا یامتعاقبا داخل اولسه‌لر اشتراکا بطریقه نائل
قیلنورلر زیرا بطریق مطموره‌یه اضافتله تعریف ایتمکله مرادی آنده اشتراك داخلین ایدوکی مستفاد اولمشدر
اما فله بطریق من بطارقتهم دیمش ایسه بونده بطریق تنکیر ایتمکله هرداخل بربطریقه نائل قیلنورلر لکن
اول مطموره‌ده انجق ایکی اوچ بطریق موجود ایسه موجودلری میان داخلینده تقسیم اولنوب شیء آخر اعطا
قیلنمازز یرا صحت ایجاب باعتبار المحل اولمغله محلندن مقدار موجودی تجاوز ایلمز وعلی هذا فله جاریة من جواریهم
دیوب ایچلرنده اوچدن زیاده جاریه بولنماسه بین العشره تفاضل بولنمامغله اول جواری بینلرنده علی السویه
تقسیم اولنوب جواری موجوده‌نك غیریده تنفیل تحقق ایتمکله شیء آخر اعطا اولنماز امامن جواریهم قیدینی
ترکله فله جاریة دیمش اولسه بوصورتده مطموره‌ده بولنان مالدن هرداخله برجاریهٔ وسط یاخود قیمتی اعطا
قیلنور زیرابونده هرداخله برجاریهٔ مطلقه تسمیه اولنوب اول تسمیه دخی مالیت جاریه‌ده موجب حق اولمغله
عینی یاقیمتی واجب اولور لکن تنفیلدن مقصود مسلمینه ایصال منافع اول دخی تنفیلی مطموره‌ده بولنان ماله
تقییده متوقف اولمغله بویله تقیید اولنور حتی مطموره‌ده نسنه بولنماسه محل حقلری منعدم اولمغله داخلین برشیئه
مستحق اوله مزلر فرق مسئلتین مسئلهٔ وصیتله ایضاح قیلنورکه برکمسنه فلانه کندو جاریه‌لرمدن برجاریه
وصیت ایتدم معناسنه اوصیت لفلان بجاریة من جواری دیوب بعد الموت جواریسی بولنماسه موصی لهه
نسنه و یریلمز اما مطلقا برجاریه معناسنه بجاریة دیسه مالندن برجاریه قیمتی و یریلور بونده دخی
هیچ مالی قالمازسه موصی لهه نسنه و یریلمز حکم تنفیل دخی بویله‌درکه مطموره‌ده نسنه بولنمادقده
بشقه غنائملری وار ایسه دخی مستحق نفل اوله مزلرز یرامقصود متکلمله حاصل اولان تقیید کلام تنصیص متکلمله
تقیید مرام کبیدر بناء علی هذا صورت مفروضه‌ده مسلمیندن برینی دخول وخلف بابده کمسنه یوغیمش دیوندا
بعده برجماعت دخوله ابتدا ایلسه‌لر بونده نفل خاصهٔ داخل اولدرز یرا تنفیلی حال بقاء خوفله مقید وخوف
دخی نداء اولی استماعله زائلدر اما مطموره مظلمه اولوب نداء اولی استماع وحقیقت حاله اطلاع ایتمدین دخوللری
بشقه درکه دخوللری حال بقاء خوفده متحقق اولمغله داخل اول کبی نفله مستحق اولورلر واکر صورت مفروضه‌ده
برجماعت باب مطموره‌دن دخول وجماعت اخرایی دخی اذن والتماسلریله بعض کسان بالای مطموره‌دن
ادلا وارسال وانلر دخی بابه مرور ایتمدین تدلی وترسل بر له وسط مطموره‌یه حلول ایلسه‌لر نظر اولنور اکر امیر
من دخلها دیمش ایسه طائفتیندن هربری نفله مستحق اولورز یرا دخول مطلق شرط ایدوب اول دخی
هربرندن تحقق ایتمشیدر واکر من دخل من باب المطمورة دیمش ایسه بالادن نازل اولنلر نفله نائل اوله مزلر
زیرابابدن دخولی شرطله تقیید کلام ایلمشدر کورمزمیسنکه برکمسنه زوجه‌سنه ان خرجت من هذا الباب
دیدکده زوجه جانب سطحدن خروج ایلسه طلاق واقع اولمیوب ان خرجت من الدار دیمش ایسه واقع اولور
واکر برجماعت حدیددن بعض ظروفه کیروب رفیقلری آنلری کندو اذن والتماسلریله بالای مطموره‌دن ادلا
وارسال وآنلر دخی بین السماء والارض معلق طوروب اهل مطموره ایله قتال ومسلمین فتح مطموره‌یه استعجال
ایلسه‌لر مستحق انفال اولورلرز یرادخولدن مقصود امیر انجق وصولی تحقیق جرأته موصل ومنافع مسلمینی
محصل اولان موضعه وصول ایدی اول دخی رسیدهٔ حصول اولمشدر واول جماعت قتال ایله دوشمنی مشغول ایتملریله
مسلمین فرصتیاب فتح ودخول اولمشلردر واکر رفیقلری آنلری برایکی ذراع مقداری ادلا بعده کبر واخراج ایلسه‌لر
بونده معنای دخول متحقق اولمامغله نفلدن نسنه‌یه مستحق اوله مزلرز یراموضع قتاله واصل ومنفعت مسلمینه موصل
اولمامشلردر اماحین تدلیه‌ده حبللری منقطع ووسط حصنه واقع اولسه‌لر بونده التماسلریله تدلیه اولندقلرندن
نفسلرین مطموره‌یه القا ایتمش کبی اولوب شرط دخولی ایفا ایتملریله نفللرینی استیفا ایدرلر اما تدلیه ایدنلر

مطلب اوصی بجاریة ولا جاریة له

التماسلری یوغیکن قطع حباله مطموره یه انزال ایلسه‌لر قتال‌له فتح ایتسه‌لر دخی نفلدن برشیئه استحقاق ایده‌مزلر زیرا کندولر دخول ایتمیوب بلکه القا اولندیلر که قطع حبال التماسلریله اولمادیغندن فعل قاطع آنلره نسبت اولنماز لکن التماسلریله قطع اولنمق بشقه در کورمزمیسنکه صورت التماسده سقوطله هالك اولسه‌لر نفسلرین القا منزله‌سنه نازل اولمغله قاطعین برشیئه ضامن اولمیوب عدم التماسده هلاکلری ضمان دیتلرین متضمندر پس نفل ایله دیتی جمع ایلمك غیر ممکندر واکر بالای مطموره ده قتال ایدرایکن سورچوب مطموره یه دوشرایسه نفله مستحق اولور زیرا مطموره یه بنفسه وضع قدم ایدوب کندو فعلی اوزره فعل آخر معتبر عارض اولمامغله قصدا دخول ایتمش کبی مطموره ده حصولی کندو فعلنه نسبت اولنور اما برکسنه آنی دفع والقا ایتمش اولسه نفلدن برشیئه واصل اوله‌مز زیرا کندو فعلی اوزره فعل آخر معتبر عارض اولمغله کندو ملقی اولوب داخل عد اولنماز مکر بعض رفقاسنه بنی مطموره یه القا قیل دیو امر ایتمش اوله زیرا امریله فعل غیر همان فعل نفسی کبیدر نکته‌سی اولدر که مقصود امیر اظهار جرأتدر واظهار جرأت فعل غیر امریله اولدقده حاصل وبلاامر غیر حاصلدر واکر رفیقلری آنی تدلیه ایلدکده اهل حرب سیوفله قطع حبال وآنی مطموره یه انزال ایدوب اولدخی فتح مطموره یه دك قتال ایلسه نفله مستحق اولور زیرا سیوف اهل حرب حباله واصل اولوب قطع ایتدکلرنده یاخود کیردیکی ظروفه واصل اولوب کسر ایتدکلرنده موضع قتاله داخل اولمشدر اما هواده سلاح عدو واصل اولمیه‌جق موضع عالیده ایکن اهل حرب کنداله مطموره یه جذب ایلسه‌لر نفلدن نسنه‌یی جلب ایده‌مز زیرا فاعل آخردن فعل معتبر ایله مطموره یه ملقی در یوقسه اظهار جلادتله داخل دکلدر مؤلف عالی نظر نظر الله تعالی الیه باللطف المنتظر دیرکه بر مطموره اهالیسی اموال وذراریلرین اخذ ورجاللرینه امان ویرمك اوزره طالب صلح اولدقلرنده مسلمیندن بر طائفه‌یی مطموره‌لرینه ادخال ایدوب آنلر دخی ایچنده انجق اللی عدد رجال کوره‌لر ایله مسلمین صلح مطلوبه مساعده ایتدکدنصکره دخول ایتدکلرنده ایچنده بیك عدد رجال بولنسه قلرندن بشقه مطموره‌نك تحت الارض ابواب عدیده‌سی ظاهر اولسه نظر اولنور اکر خارج ارضه خروج ایده جکلری انجق باب واحد ایسه اول مطموره مطموره‌ٔ واحده عد اولنوب ایچنده بولنان جمیع رجالی امین وسبیل تعرضدن سالمدرلر زیرا بوصورتده اول مطموره شول وجه ارض اوزره بولنان دار منزلنده در که حجره‌لری ومقصوره‌لری متعدد لکن طریقه خارج اولان بابی واحد اوله قالدیکه مطموره ده بولنان رجالی تأمینلرین تصریح ایتدکلرنده اکرچه قلیل العدد ظن ایتمشلر ایدی لکن حکم امان ظن اوزره بنا اولنمیوب انجق تصریحلرینه ابتنا قیلنمغله جمله‌سی امین اولورلر واکر مطموره‌نك جانب آخردن اقصاسنده خارج ارضه خروج ایده جکلری باب آخری وار ایسه اختلاف مدخل حسبیله ایکی مطموره عد اولنوب شول وجه ارض اوزره بولنان دار عظیمه منزلنده قیلنور که ایکی جانبنده بر باب اوله اول ایکی دار عد اولندیغی کبی بودخی ایکی مطموره عد اولنور وبوصورتده امان انجق مسلمینه متصل اولان مطموره یه واصل وآنده بولنان جمیع رجال امانده داخل قیلنور ومطموره‌ٔ دیکرده بولنان رجال فیئده ادخال اولنورلر اکر آنلر بزلر مطموره‌ٔ اولی اهالیسندندز دیرلرسه موضع امانك غیریده بولنمالریله دعوای امانده قوللری قبول اولنماز مکر باعیانهم معروف اوله‌لر نظیری اولدر که اهل ذمت اهل حرب قریه‌لرندن برینه دخول ومسلمین اول قریه یه ظفریاب وصول اولدقلرنده جمله‌سی فیء اولورلر مکر باعیانهم ذمی اولدقلری معروف اوله ومطموره‌ٔ اولاده بولنانلر بالجمله آمنلردر مکر اهل مطموره‌ٔ اخرادن اولدقلری معروف اوله نظیری اهل حربدن شول قومدر که اهل ذمت قریه‌لرندن برینه دخول ایده‌لر مسلمین ایچون اول قریه‌دن برفردی استرقاقه سبیل یوقدر مکر بعینه اهل حربدن ایدوکی معلوم اوله بوندنصکره بین المطمورتین بر دیوار اوزرنده بر برینه واصل اوله جق بر باب آشکار اولسه اول دیوار میان مطمورتینی مفرق اعتبار اولنور اما بویله بر دیوار یوغیسه همان بربرینه وصوللرین قطع ایلین محله نظر وافتراق مطمورتین اول موضعدن معتبر قیلنور لکن بربرینه وصوللرین قطع ایدر میانلرنده فاصل یوغیسه مجموعی مطموره‌ٔ واحده عد اولنوب وجه ارض اوزره ابواب عدیده‌یی مشتمل مدینه منزلنه نازل قیلنور زیرا مدینه تعدد ابوابله مدینه‌ٔ واحده اولمقدن خارج اولمدیغی کبی تحت الارض بنا قیلنان مطموره‌لر دخی فوق الارض اولان ابنیه مدرجنه دارج وایچنده بولنان جمیع رجال حکم امانده مندرج قیلنور والله تعالی اعلم

باب من النفل الذی یفضل فیه بعضهم علی بعض بالتقدم * یعنی بعض شجعان قتالده بعض آخر اوزره سبق وتقدمی حسبیله نفلده تفضیلنك محل تفضیلیدر اولدمکه مسلمین باب حصن اوزره اجتماع وامیرلری من دخل منکم اولا فله ثلثة ارؤس وللثانی رأسان وللثالث رأس دیمکله مسلمیندن اول حصنه ابتدا دخول ایلینه اوچ

ایکنجی یه ایکی واوچنجی یه بر رأس اسیر ویره جکنی استماع ایلسه بو تنفیلی صحیحدر زیرا کفایت ومشقت جهتیله امامدن علی وجه النظر صادر وداخل اولك مشقتی ثانیدن وثانینك ثالثدن اکثر ایدوکی ظاهردر بوصورتده اوچ کسنه متعاقبا داخل اولسه‌لر اوله اوچ وثانی یه ایکی وثالثه بر رأس اسیر واصل اولور کذلك اولا قیدینی حذفله من دخل منکم فله ثلثة ارؤس وللثانی رأسان وللثالث رأس دیمش اولسه ینه معنای سابقه تحمیل ووجه مشروحله تنفیل اولنور زیرا للثانی وللثالث لفظلریله عطفندن ابتداء کلامندن من دخل منکم اولا دیمك مرادی ایدوکی رتبه‌ٔ تصریحده مستفاد در کذلك ایکم دخل اولا فله آه یاخود ایکم دخل فله آه دیسه ینه معنی وحکمده ماقبلی کبیدر زیرا لفظ ای کلمه‌ٔ من کبی لفظ عام وعلی سبیل الانفراد مخاطبیندن هر برینه شمولی بلا کلامدر لکن بوایکی صورتده استحقاق ثانی وثالث انجق دخوللری حال بقاء خوفده حادث اولمغله‌در بعد زوال الخوف ایسه برشیئه مستحق اوله‌مز وبوصورتلرده اوچ کسنه معا لامتعاقبا داخل اولسه‌لر نفل اول وثانی باطل ونفل ثالث اولان رأس واحده اثلاثا نائل اولورلر زیرا لفظ اول فرد سابقك اسمی ولفظ ثانی سابقه تالی اولان فردك اسمی ولفظ ثالث سابق وثانی یه تالی اولان فردك اسمیدر والفاظ مذکوره اکرچه معانی مزبوره ده حقیقتدر لکن مقصود امام مسلمینه اظهار جلادت وقوتلری مقداری تنفیله اهتمام اولوب داخل اولك دخولیله مطلوب اولان جلادت انجق منفردا دخولنده حاصل وایکی رفیقله دخولنده غیر حاصل اولمغله نفل اول باطل اولمشدر کذلك داخل ثانینك دخولیله مطلوب اولان جلادت ایکی رفیقله دخولنده غیر حاصل اولمغله نفل ثانی دخی باطل اولمشدر اما بعد الاثنین داخلك دخولیله مطلوب اولان جلادت ایکی وزیاده رفیقله دخولنده دخی حصولی یقینا متبین اولمغله وجوب نفل ثالث متعین اولمشدر مترجم ضعیف دیرکه الفاظ مذکوره بیان مشروح اوزره افراد مزبوره ده حقیقت اولدقدنصکره انجق لفظ ثالثك افراد ثلثه ده استعمالی محتاج تصرف اولوب اول وثانی لفظلرینك معنای حقیقیلری اولان فردینده استعماللری مستغنی تکلفدر غالبا قرینه‌ٔ صارفه تحقق ایدوب ایتمکده اولینله ثانی بربرندن تفریق ایچون صاحب الکتاب ترجمه اولنان مقال اطنابله بسط وتحقیق ایلمشدر انتهی وصورت مزبوره ده داخلین ثلثه‌دن برینی ثالث قیلمق صاحبیندن اولی اولمامغله نفل ثالث بینلرنده اثلاثا علی السویه تقسیم اولنور سؤال اولنورسه که نیچون هر بری ثالث اعتبار ومستقلا رأس واحد اعطاسنه سزاوار قیلنمز جواب اولدر که برقرینه لفظ ثالث فرد واحده خاص ایدوکی بیان قیلدق وامام مدلولنه رأس واحد ایجاب ایلدیکی لفظ ثانی عام قیلوب ثلثه‌یه جمیعا تناول ایتدرمك غیر ممکن همان برینه لا بعینه شمولی متعیندر بعده نفلده شرکتلری انجق سبب استحقاقده تعارض وتساویلرندن نشئت ایلمشدر واکر صورت مفروضه ده ابتدا ایکی کسنه معا داخل بعده شخص ثالث واصل اولسه بونده داخل اول بولنمامغله نفل اول باطل واول ایکی کسنه نفل ثانی اولان رأسه نائل قیلنور زیرا بونلردن هر برینك رفیقیله معا دخولنده ظاهر اولان جرأتی رفیقندن صکره دخولنده فرض اولنان جرأتندن اظهردر وثالث بعد الاثنین دخولله ثالث ایدوکی متبین اولمغله رأس واحد اکا متعیندر واکر ابتدا ایکی معا بعده ایکی معا داخل اولسه‌لر اولین وجه سابق اوزره نفل ثانی یه نائل اولوب آخرین برشیئه واصل اوله‌مزلر زیرا بونده ثالث بعد الاثنین داخل اولان فردك اسمی ایکن رابعله برابر داخل اولمغله وصف ثالث برنده حاصل اولمامشدر واکر ابتداء دورت کسنه معا داخل اولسه‌لر بونلر برشیئه نائل اوله‌مزلر زیرا رابع مزاحم اولمغله ایچلرنده اول وثانی وثالث غیر موجوددر کورمزمیسنکه بوصورتده یکرمی نفر معا بلکه اهل عسکر جمیعا داخل اولسه‌لر نفلده مداخل اوله‌مزلر بعده دخی بونلره مماثلدر واکر ابتداء برکسنه بعده معا ایکی کسنه داخل اولسه‌لر اول فرد سابق اولمغله نفل اوله مستحق اولور وآخرینندن مزاحمه‌ٔ ثالث ایله وصف ثانویت غیر حاصل اولمغله نفل ثانی باطل اولور لکن بونلر نفل ثالثی اخذ ایدرلر زیرا ثالث ایچلرنده ایدوکی متعین وترجیح احدهما غیر ممکندر واکر ابتداء واحد بعده ینه واحد وبعده اثنان داخل اولسه‌لر بو اثنان نفله نائل اوله‌مزلر زیرا هر بری رفیقنه انضمامله رابع اولوب ایچلرنده ثالث بولنمامشدر وامام دخی رابع ایچون ایجاب نفل ایتمامشدر واکر امیر شخص معینه خطابله سنك اولا دخوللکی امید ایدرم لکن ثانیا دخول ایدرسك سنك ایچون ایکی رأس اسیر واردر مضمونی لست اطمع فی ان تدخل اولا ولکن ان دخلت ثانیا فلك رأسان قولیله ایجاب ایلدکده شخص مزبور همان اولا دخوله شتاب ایلسه بونده موجب قیاس نفله ظفریاب اولمامقدر زیرا امام اول ایچون نسنه ایجاب ایتمیوب انجق ثانیا دخولی شرطیله تنفیل ایدوب اولدخی خصوله کلمشدر ومقتضای استحسان اکا وعد اولنان ایکی رأس احسان اولنمقدر زیرا مطلب امامی اظهار قوت وجلادتده زیاده سیله

اصدار ایلمشدر زیرا امامك ابتداء كلامده لست اطمع فی ان تدخل اولا قولی مرادی ثانیا دخولی شرط قیلنوب
انجق فائده اظهار جدا اوزره تحریض ایدوكنه دلیل اولوب اول دخی اظهار جدی اكمل وجوه اوزره تكمیل ایلمشدر
اما بو مقدمه‌یی ذكر ایجیوب همان ان دخلت ثانیا فلك رأسان دیدكده اول دخی اولا برأسه داخل اولسه نسنه‌یه
نائل اوله مز زیرا بونده مقصود امام مثلا آنك مهالكه اقتحامنی بیلدیكندن لاجل الصیانه دخول اولدن منع ایلمكدر
تا كه بالكز كیرمیوب آندن اقدم یا آنكله برابر غیریلری دخول ایتمكله اول دخی كسب مزید قوت واول وجهله
نفسنی تلفدن صیانت ایلیه پس بو صفتله داخل اولمدقده نفلدن برشیئه نائل اوله مز اگرچه صورت مزبوره‌ده
بو معنی محتمل اولدیغی كبی وجه استحسانده ذكر ایلدیكمز معنی دخی محتملدر لكن احد محتملین بلا دلیل تعین ایده میوب
فصل اولده امیردن تقدم ایدن مقدمه دلیل اولوب استحقاق نفلی تكمیل ایلدیكی كبی بو فصلده قطعا دلیل
بولنمایوب احتمال مجرد قالمشدر واحتمال ایله استحقاق ثابت اوله مز واگر اولا بر رفیقله برابر داخل اولسه البته ایكی رأسه
نائل قیلنور زیرا رفیقنه ثانی اولوب شرط امیر اوزره داخل اولمشدر واگر اولا ایكی رفیقله برابر داخل اولسه
ثانیا دخولنه ایجاب اولنان نفله نائل اوله مز اما بو صورتده ایجاب نفل ثالثا دخولیله مشروط اولسه اول كمسنه
بعد الاثنین دخولنده ثالث اولدیغی كبی مع الاثنین دخی ثالث اولمغله نفله مستحق اولور واگر عموم قومه خطابله
من دخل منكم ثانیا فله رأس دیدكده شخص واحد ابتداء دخولی شتاب ایلسه ایجاب نفل اول ایچون اولمیوب
انجق ثانی ایچون اولمغله اول كمسنه برنسنه‌یه ظفریاب اوله مز سؤال اولنورسه كه معنای كفایت وقوت دخول اولده
اكثردر قولیكز قنده‌در كه بو كمسنه شرط قیلنان دخول ثانیدن افضل اولان دخول اولی اتیان ایتمشیكن نفله نیچون
شایان كوریلمدی جوابده دیرز كه بلی بویله‌در لكن بو معنا شخص معین ایچون ایجابده معتبردر اما غیر معین ایچون
ایجابده اوزرینه ترتیب ایجاب اولنان وصف البته معتبردر كورمزمیسنكه بو كمسنه مطلوبدن اعلاسنی اتیانله
نفله شایان كوریلوب صكره شخص ثانی داخل اولسه نفله مستحق اولورمی اولمازمی لكن ایجاب تنفیل اولنان وصفی
اتیان ایتمشیكن مستحق اولماز دیمك جائزدكلدر البته مستحق اولور واستحقاق ثانی ثابت اولدقد نصكره اوله
نسنه یوقدر ومحذور معهود معین ایچون تنفیلده غیر موجوددر واگر اوج شخص معینه خطابله من دخل منكم
اولا فله ثلثة ارؤس مضمونی ایجاب ایلدكده ایچلرندن بریسی مسلمیندن رفیقلرینك غیری بركمسنه ایله معا داخل اولسه
ایچلرندن داخل اولان اول كمسنه برأسه اوج رأسه نائل قیلنور زیرا آنك ایچون ایجاب نفل دخولده ثلثه‌نك اولی
اولمق اوزره تعلیق اولنوب جمیع ناسك اولی اولمق اوزره تلفیق اولنمامشدر واول دخی صاحبینی برابر دخول ایتمكله
اول ثلثه اولمشدر پس ثلثه‌نك غیریدن بعض كسانك معیتی ایله نفل باطل اولماز حتی مسئلهٔ مزبوره‌ده من دخل منكم
قبل الناس فله ثلثة ارؤس دیمش اولسه شخص مرقوم برشیئه نائل اوله مز زیرا منفردا دخولده جمیع ناس اوزره
سبقتی شرط قیلنمشیكن معیت غیر ایله شرط بولنمامشدر اما مسئلهٔ اولاده انجق صاحبینی اوزره سبقتی
شرط قیلنوب اول دخی تحقق ایتمشدر واگر بو صورتده ثلثه‌دن ایكیسی معا داخل اولسه‌لر برشیئه نائل اوله مزلر
زیرا نفل دخولله جمیع ناسه سبقت ایلین فرد ایچون ایجاب اولنوب اول انفراد بولنمامشدر واگر من دخل من الشبان
اولا فله رأسان وللثانی رأس ومن دخل من الشیوخ اولا فله ثلثة ارؤس وللثانی رأسان خطابیله شباندن داخل اوله
ایكی رأس وثانی‌یه بر وشیوخدن داخل اوله اوج رأس وثانی‌یه ایكی تنفیلنی ایجاب ایلدكده برشاب وبرشیخ معا
دخوله شتاب ایلسه‌لر اول شاب ایكی رأسه واول شیخ اوج رأسه ظفریاب اولورلر زیرا اول شابله برابر شباندن كمسنه
داخل اولمامغله دخولده اول شبان ایدوكی ظاهر وشیخله برابر شیوخدن كمسنه داخل اولمامغله اول شیوخ ایدوكی
باهر اولمشدر واگر ایكی شابله برشیخ معا داخل اولسه‌لر اول شیخ اول الشیوخ اولمغله اوج رأسه نائل اولور
لكن نفل شاب اول باطل اولور زیرا هر بری آخره مزاحم اولمغله ایچلرنده شاب اول منعدمدر اما ایچلرنده وجود ثانی
مجزوم اولمغله نفل ثانی اولان رأس واحد بینلرنده مناصفهٔ مقسومدر وعلی هذا القیاس ایكی شابله ایكی شیخ معا
داخل اولسه‌لر اول ایكی شیخ بربرینه مزاحم وایچلرنده شیخ اول منعدم اولمغله نفل شیخ اول باطل واول ایكی
شاب كبی نفل شیخ ثانی‌یه مناصفهٔ واصل اولورلر واگر امیر من دخل من اهل الشام اولا فله كذا دیدكده اولا
بر رجل غیر شامی بعده شامی داخل اولسه اول شامی نفله واصل قیلنور كه شرط امام اوزره اهل شامدن اول
داخلین اولدر مگر امیر من دخل من اهل الشام اول الناس دیمش اوله بو صورتده دخولده اول الناس اولمامغله
نفلی اختلاس ایده مز وعلی هذا من دخل من الاحرار اولا یاخود اول الناس یاخود من دخل من المسلمین اولا
یاخود اول الناس دیسه‌ینلری فرق مذكور ایله تفریق واستحقاق وعدمی اول وجهله تحقیق اولنور كورمزمیسنكه

اول عبد مسلم اشتریه فهو حر دیدكدنصكره اولا عبد نصرانی صكره عبد مسلم اشترا ایلسه عبد مسلم آزاد اولور
اما اول عبد مسلم اشتریه اول العبید دیسه صورت مفروضه‌ده عبد مسلم آزاد اوله مز كذلك من دخل من عبیدی
الاتراك اولا الدار فهو حر دیدكده اولا داره عبد هندی صكره تركی داخل اولسه عبد تركی آزاد اولور اما من دخل
من عبیدی الاتراك اول عبیدی دیسه آزاد اوله مز وبین المسئلتین فارق معنای سابقدر كذلك ای فارس دخل
اول فله رأس دیدكده ابتدا بر راجل بعده فارس داخل اولسه شرط امیر اوزره اول فارس اولمغله نفله واصل اولور
اما دخل اول الناس دیمش ایسه كندودن اقدم دخول ایدن راجل ناسدن اولمغله كندو دخولده اول الناس
اوله میوب نفلی اختلاس ایده مز كذلك ای حاسر دخل اولا دیو درعی اولمیانلر ایچون تنفیل ایتدكده ابتدا
بردارع بعده حاسر دخول ایلسه نفله موصول قیلنور زیرا تنفیلله مرادی حاسر بولنانلری تشجیع اولوب بودخی
داخلیندن اول حاسردر اما اول الناس دیسه اختلاس ایده مز كذلك ای دارع دخل اول دیسه تفصیل سابق
بو صورتده دخی لاحقدر زیرا دارع مقدور حاسر اولمیان اعماله قادر اولمغله مرادی تشجیع اقویا ایدوكی ظاهردر
بناء علیه دارع وحاسر معا دخول ایتسه‌لر یاخود دارع بعد الحاسر دخول ایلسه دارع نفله موصول قیلنور
مگر اول الناس دیمش اوله كذلك ای ناشب رمی اول دیدكده ابتداء برنابل رمی ایدوب صكره برناشب رمی ایلسه
اول ناشب رمیده اول ناشب اولمغله نفله منتشب قیلنور مگر اول الناس دیمش اوله بو صورتده ناشب ونابل
نفلدن نسنه‌یه نائل اوله مزلر مترجم فقیردیر كه قاموسده نشاب نبل ایله ونبل دخی سهام ایله تفسیر وبحسب الاستعمال
مترادفین اولمق اوزره تقریر اولنوب صحاحده دخی نشابدن مطلقا سهام ونبلدن سهام عربیه ایله تعبیر اولنمشدر
لكن مقدمهٔ الادبده نشابه تیرتركان ونبل تیرتاوك دیو توضیح ومغربده دخی النبل السهام العربیه والنشاب التركیه
دیمكله تصحیح اولنمشدر ومسئلهٔ مذكوره بو معنایه مبنی ایدوكی بیاندن مستغنیدر انتهی واگر ای فارس دخل
اول فله رأس وای راجل دخل اول فله رأس دیدكده برفارس وبرراجل داخل اولسه‌لر هر بری بررأسه نائل قیلنور
وبو بابده معا ومتعاقبا دخوللری برابردر كه علی كلا التقدیرین دخولده احدهما اول فارس وآخری اول راجل ایدوكی
مقرردر اما ایكی فارس معا یاخود ایكی راجل معا داخل اولسه‌لر هیچ نسنه‌یه واصل اوله مزلر زیرا لفظ اول
اسم فرد سابق ایكن فارسین ایچنده فرساندن وراجلینده رجاله‌دن فرد سابق غیر متحققدر واگر ای فارس
او راجل دخل اول یعنی قنقی فارس یاخود قنقی راجل كه داخل اول اوله دیدكده برفارس وبرراجل معا داخل اولسه‌لر
هیچ بری نسنه‌یه نائل اوله مز زیرا ای فارس او راجل قولی انجق فرد سابق مطلقه شامل ایكن ایچلرنده فرد سابق
مطلق غیر حاصلدر اما سبقت ایلین ای فارس دخل وای راجل دخل مسئله‌لری بشقه‌در كه آنلرده احد كلامینی
بالكز فرسانله مقید وآخری بالكز رجاله ایله مقید اولان فرد سابقه متناولدر وفارس وراجل محللرنده شامی وخراسانی مثللو
اوصافله تنفیل ایلسه‌ینه وجه مشروح اوزره تفصیل اولنور واگر كل من یدخل منكم هذا الحصن اول فله رأس
یعنی سزلردن هر كیمكه بو حصنه اولا داخل اوله آنك ایچون بر رأس اسیر واردر دیدكده بش كمسنه معا داخل اولسه‌لر
هر بری بر رأسه نائل قیلنور زیرا كلمهٔ كل مدخولندن هر فرده علی الانفراد شامل اولمق اوزره جمله‌سنی جامع
وحافل اولمغله داخلیندن هر بری معیت غیردن عاری وخاصهٔ مدلول لفظك مجراسنده جاری قیلنوب هر بری
بررأسه مستحق كوریلور اما متعاقبا داخل اولسه‌لر نفل انجق اوله واصل اولور زیرا جمیع داخل اول انجق بودركه
صكره دخول ایدنلری بو سبقت ایتمكله داخل اول اوله مزلر لكن مسئلهٔ متقدمه‌ده هر بری دخولده آخری
سبقت ایتمیوب كلمهٔ كل دخی هر برینك علی الانفراد اعتبارینه دلالت ایتمكله هر بری اول داخل عد اولنور واگر
من دخل منكم اول دیوب بش كمسنه دخی معا داخل اولسه‌لر برشیئه نائل اوله مزلر زیرا كلمهٔ من عموم جنسی
موجبدر وداخلیندن هر برینك غیر ایله معیت ایتمش كبی علی الانفراد اعتبارینی مستوجب دكلدر واعتبار
معنای عموم اوزره ایچلرنده اول داخل معدومدر اما كلمهٔ كل هر برینه معیت غیردن عاری كبی علی الانفراد تناولی
موجبدر كورمزمیسنكه كل رجل دخل اول دیدكده بش كمسنه معا داخل اولسه‌لر هر بری بررأسه واصل اولورلر
اگرچه كلمهٔ كل دخی بعضا من كبی موجب عموم قیلنور لكن قول مذكورده معنای عموم مابعدنده من دخل
لفظندن منفهم اولمغله لفظ كل دخی اول معنایه حمل اولنمقده فائدهٔ زائده بولنمق لازم ایكن منعدم اولور وفائدهٔ
زائده‌سی انجق ذكر ایلدیكمز معنادر كه غیر ایله مسبوق اولمیان هر داخلده علی الانفراد هر برینه شمول اوزره
موجب جمع اولمقدر اما كلمهٔ ای بشقه‌در كه جمعی موجب اولمیوب انجق عمومی موجبدر بناء علیه ای رجل
دخل اول قولی من دخل اول قولیله برابر وبش كمسنه معا داخل اولدقده بریسی برشیئه مستحق اولماملق

مطلب قال اول عبد اشتریه فهو حر او قال اول عبیدی

مطلب قال من دخل من عبیدی الاتراك الدار اولا

مطلب تصرف المترجم فی توجیه الكلب

مطلب معنی كلمهٔ كل

مقرردر واكر جميع من دخل اول ديوب بش كسنه معا داخل اولسه‌لر مجموعى بالاشتراك السوى رأس واحده
نائل قيلنور زيرا كلمهٔ من اوزره ادخال قيلنان لفظ جميع جمعه دلالت ايدوب افراده دلالت ايتمكله جميع داخلين
اول اولمقده شخص واحد منزلنده اولوب جمله‌سى رأس واحده مستحق اولمشدر اما كلمهٔ كل جمع على سبيل
الافرادى موجب اولمغله داخليندن هر برى خاصهٔ مشمول ايجاب وبرأسه رأس واحده ظفرياب اولمشدر واكر
من دخل منكم خامسا فله رأس ديدكده بش كسنه معا داخل اولسه‌لر مجموعى رأس واحده اجماعا واصل اولور
زيرا ايچلرنده وجود خامس امر مجزوم نفل خامسه بربرندن اولى اولمديغى معلومدر اما تعاقب اوزره داخل
اولسه‌لر نفل انجق خامسه واصل اولور زيرا ايجاب نفل اولنان اسم خامس ايله ممتاز ودخولده آنى سبقت ايدنلرك
اسم مزبورده مزاحمه‌لرندن سرافرازدر و بوصورتده ابتداء ثلثه بعده اثنين دخول ايلسه‌لر خامس اثنينده بولنوب
ثلثه‌ده اولمديغى مجزوم اولمغله رأس واحد بين الاثنين مقسومدر اما ابتداء ثلثه بعده ينه ثلثه داخل اولسه‌لر
هيچ برى نسنه‌يه نائل اولمزلر زيرا ثلثهٔ ثانيه‌دن هر برى رفيقلرينك انضماميله سادس اولوب سادس ايچون دخى
تنفيل اولنمامشدر واكر كل من دخل منكم خامسا ديدكده على التعاقب بش كسنه دخول ايلسه نفل انجق
خامسه موصولدر كه‌ار بعه دخولده اكا سبقت ايتدكلرنده اسم خامس آنده ثابت اولمشدر اما معا داخل اولسه‌لر
هر برى رأس واحده واصل قيلنور زيرا كلمهٔ كل على وجه الافراد جمعى موجب اولمغله هر برى سبقت اربعه‌ده
خامس اولديغى كبى معيت اربعه‌ده دخى خامس اولور واكر جميع من دخل منكم خامسا ديدكده خمسه معا
داخل اولسه‌لر مجموعى رأس واحده واصل قيلنور زيرا لفظ جميعده معناى افراد اولمامغله ايجاب آنلره انجق جمله
شامل ومجموعنه بالاشتراك رأس واحد حاصل اولور اما كلمهٔ كل بشقه‌درحتى كل من دخل منكم خامسا فله رأس
ديدكده ابتداء خمسه معابعده خوف اعداعلى حاله قائم ايكن ينه خمسه معا داخل اولسه‌لر بوعشره‌دن هر برى
برأسه نائل ومجموعنه اون رأس حاصل اولور زيرا معناى كلام كل من دخل منكم خامس خمسة مفهومى
اولوب خمسيتيندن هر فردى خامس خمسه ايدوكى معلومدر وكلام مزبورى مفهوم مذكوره حمليز اكا مبنيدر كه
نفلى خامس ايچون ايجاب ايلديكى مشهود وخامس انجق خمسه ايچنده موجوددر واكر اولا اربعه بعده اثنان معا داخل
اولسه‌لر هيچ برى برشيئه نائل اوله‌مزلر زيرا اخيريندن هر برى سادس ستّه در بوصورتده بعد الاثنين اثنان آخران
معابعده واحد داخل اولسه بوواحد اخير نفله واصل اولور زيرا اربعهٔ اولادن صكره خامس بولنمامغله اول اربعه
منزلهٔ حسابدن هابط ودخوللرى درجهٔ اعتباردن ساقط اولوب همان اعتبارده اثنان و بعده اثنان و بعده
واحد قالمغله بوواحد خامس خمسه دوشوب نفله واصل اولور واكر ابتداء اربعه معا داخل اولدقدنصكره
خمسه معا داخل اولسه‌لر بوخمسه‌دن هر برى برأسه واصلدر زيرا بيان مشروح اوزره اربعه اعتبار دخولدن
مطروح اولمغله خمسه ابتداء داخل منزلنده نازل وهر برى خامس خمسه اولوب نفله واصل قيلنمشدر واكر
كل من دخل منكم عاشرا ديوب اولا معيت يا تعاقب اوزره تسعه دخول بعده اثنان معا حلول ايلسه هيچ برى
برشيئه موصول اوله‌مز زيرا ايچلرنده عاشرلرى بوقدر كه اخيريندن هر برى سائر داخلين ايله احد عشردن
واحددر بوقسه عشره‌دن واحد دكلدر سؤال اولنورسه كه اگرچه توجيه مرقوم تسعه معا دخول ايلدكده
مستقيمدر اما تعاقب اوزره دخوللرنده كركدر كه مسئلهٔ متقدمه‌ده اعتبار اربعه ساقط اولديغى كبى بونده دخى
واحد اول منزلهٔ اعتباردن هابط واثنين اخيريندن هر برى عاشر عشره اولدقلرى منضبط اوله جوابده ديرزكه
اعتبار اربعه‌يى اسقاط ايلديكيمز اكا مبنى ايديكه صورت مذكوره‌ده متأخر الدخول بولنان انجق فرد واحد
وخامس خمسه اولمقده مستبد ايدى لكن بوصورتده متأخر الدخول بولنان اثنان معا اولوب اثبات عاشر العشره
واحد اولى الغا ايله ممكن اولديغى كبى احد الاثنينى الغا ايله دخى ممكن و بوايكى الغادن بريسى آخردن اولويتله
غير متعين اولمغله الغالردن هر برى الغا واهمال وجمله سنك نفللرى تعطيل وابطال قيلنمشدر لكن بوصورتده دخى
بعد الاثنين ثمانيه معا داخل اولسه‌لر اول ثمانيه‌دن هر برى رأس واحده نائل قيلنور زيرا بعد التسعه عاشر
كلمكله اعتبار تسعه باطل همان اثنان بعده ثمانيه داخل وثمانيه‌دن هر برنده وصف عاشر العشره حاصل
اولمشدر واكر بعد الاثنين عشره معا داخل اولسه‌لر اول عشره‌دن هر برى رأس واحده نائل قيلنور زيرا مسئلهٔ
سابقه‌ده اعتبار تسعه ساقط اولديغى كبى بونده دخى اعتبار اثنين ساقط همان دخول عشره اعتباريله منضبط
وهر برى عاشر العشره اولمغله استحقاق نفله مرتبط اولمشلردر والله اعلم

باب الاستيجار فى ارض الحرب والنفل فيه * يعنى امام المسلمين ارض حربده بعض مسلمينى بعض اعمال ايچون استيجار

وضمن استيجارده تنفيل احكامنك محل تفصيليدر شويله‌كه مسلمين ارض حربده برمطموره‌يى محاصره اوزره
اقامت وامرلرى مطموره‌دن كيجه دوشمن خروج ايتمك ايچون محافظه‌يه عزيمتله كل رجل يحفظ المطمورة الليلة
حتى لايخرج منها العدو فله دينار مفهومنى اشاعت بعده بوزعدد كسنه تا بصباح اداء خدمت ايلسه نظر اولنور
اكر اول مائه‌دن هر برينه ويره‌جكى دينارى مطموره‌دن اصابت ايده‌جكلرى غنائمدن تعيين ايتمش ايسه تنفيل صحيح
ايتمشدر زيرا اهل مطموره متعين اولوب محافظه‌لرينه تحريض ايچون تنفيله حاجت مس ايدوب اعدا اقتتال ياخود
فرار ايتمك ايچون محافظه‌لرى اعمال جهاددن اولمغله تنفيلى صحيحدر واكر مقدما اصابت ايلدكلرى غنائمدن
تعيين ايتمش ايسه كلامى باطلدر زيرا بطريق التنفيل تصحيحى ممكن دكلدر كه تنفيل بعد الاصابه غير جائزدر
و بطريق الاجرة دخى ممكن دكلدر كه عمل مزبور جهاددندر وجهاد اوزره استيجار مسلم باطلدر حكمنى اولدركه
مسلمين عمل جهاد اوزره سهم غنائمه مستحق اولورلر ايكن اجرته نيجه مستحق اولورلر وهم جهاد فرض كفايه ايسه‌ده
اكا هر كيم مباشرت قيلسه فرضى ادا ايتمش اولور واداء فرض اوزره استيجار اداء صلوة اوزره استيجار كبى باطلدر
واكرنه محلدن ويره‌جكنى تصريح ايتمش ايسه غنائم مطموره‌دن تنفيل صحيحه حمل اولنورزيرا عاقلدن كلام مطلق
انجق وجه مشروع اوزره محمول وخلاف مشروعه حملى نامعقولدر اما صورت مفروضه‌ده مطموره‌ده مقاتله
بولنمايوب همان اموال وذرارى وار ايسه اول مائه‌دن هر برى غنائم موجوده‌دن بردناره سزاوار اولور زيرا
بوصورتده محافظه‌لرى جهاد اولميوب همان عمل معلوم اوزره بدل معلومله استيجاردر لكن مقالهٔ اميرى استماعله
اقامت عمل ايدنلر مستحق اجر معلوم واستماع ايتميوب عمل ايدنلر اجرتدن محروملردر كه مقالهٔ اميرى استماع ايتمدكلرنده
عمللرى على وجه الاجاره اولميوب على وجه التبرع اولمشدر نظيرى اولدركه امير من ساق هذه الارماك الى موضع
كذا فله دينار مقالنى اصدار وغنائمده بولنان قسراقلرى محل معينه‌ده‌كين سوق ايلينه وعد دينار ايلدكده
انجق مقالهٔ اميرى استماعله سوق ايدنلردن هر برى اجرت ديناره سزاوار اولور و بوبابده نفل وقسمتدن اقدم غنيمتدن
اداء اجرتله ابتدا قيلنور واكر غنائم بالكليه ضايعه اولورسه امام اوزره اجيرلرى ايچون نسنه ايجاب اولنماز زيرا
آنلرى نفسى ايچون استيجار ايتميوب انجق على وجه الحكم والنظر منفعت غانمين ايچون استيجار ايتمكله اجرتلرى
انجق غنيمتده در ويدنده غنيمتدن نسنه قالمامشدر وامام على وجه النظر حكم ايلديكى امورده ملتزم عهده اولمامغله
مال نفسندن برشيئى ادا لازم دكلدر كذلك غانمين اوزره دخى اجرت ايچون برشيئله رجوع ايده‌مز زيرا غانمين اوزره
ولايتى توفير منفعتله مقيددر بوقسه اضرار ايله دكلدر وهم قبل القسمة سوق ايلدكلرى ارماك غنائمه غانمين هنوز
مالك دكللردركه اجرت سوقى التزام ايده‌لر كورمزميسنكه امام ايچون غنيمتدن اسرايى قتل واموالى بيع ايلمك
جائزدر وغانمين اوزره وجوب بدل انجق عقد ايله كندولره سلامت عملدن صكره دره بومعنى حقيقة تحقق ايتمديكندن
فضله ملكلرينه تسليم عمل برله حكما دخى تحقق ايتمشدر واكر امام من نصب رماح المسلمين حول العسكر
فله دينار مفهومنى اصدار وبركسنه رماح مسلمينى آلوب اطراف عسكره نصبله امتثال امرينه ابتدار ايلسه
مستحق دينار اولور زيرا نصب مذكور اعمال حربدن واول كسنه اوزرينه واجب اولان اموردن اولمامغله امامك
اول عمل اوزره اول كسنه‌يى اجر معلومله استيجارى جائزدر اما من نصب رمحه فله دينار اجراله مضمونى اعلان
وبركسنه دخى كندو رمحنى نصبله امتثال فرمان ايلسه اخذ ديناره شايان اوله‌مز زيرا انسان ملك نفسنه تعلق ايدن
فعلنده اجير غير اوله‌مز وهم كندو رمحنى نصب ايلمك آنكله طعن ايلمك كبى اعمال حربدن اولمغله اجرته مستحق
اوله‌مز اما نصب رماح مسلمين بويله دكلدر واكر من قتل قتيلا وجاء برأسه فله دينار ديسه بوكلامى تنفيل
صحيحدر لكن فاعلنه دينار موعود انجق بعد التنفيل اصابت اولنان غنائمدن وامام رأى ايدرسه بيت المالدن
ويريلوب مقدما احراز اولنان غنائمدن ويريلمز زيرا نفل ديو ويريلسه تنفيل بعد الاصابه دركه غير جائزدر
واجرت ديو ويريلسه قتل اهل حرب اعمال جهاددن اولمغله مسلم آنكله مستحق اجرت اوله‌مز وحكم مرقوم مسلميندن
مقاتله حقلرنده ثابت اولديغى كبى مسلميندن تجار وعبيد حقلرنده دخى ثابتدركه آنلردن دخى فعل معهود اعمال
جهاددن معدوددر بناء عليه فعل مزبور تاجردن صادر اولسه سهم وعبددن صادر اولسه رضخه مستحق اولورلر
اما مسلمين اهل ذمتله استعانت وآنلر ايچون اعمال حربدن عمل معلوم اوزره مال معلوم ايجاب ايتدكلرنده آنلر دخى
اول عمله مبادرت ايلسه‌لر مستحق اجرت اولورلر زيرا فعللرى جهاد دكلدركه جهاد موجب ثواب ايكن كافر
اهل ثواب دكلدر وجهاد باعث تقرب الى الله ايكن كافر اهل تقرب دكلدر اما مسلم بشقه‌دركورمزميسنكه
بركسنه آخرك يرينه اجرتله فى سبيل الله جهاده سفر ايلسه اجرته ظفر بوله‌مز زيرا جهاد ايله تقرب الى الله ايتمكله

مطلب لا يصح الاستيجار على الغانمات

اجرينى الله تعالى اعطاقيلر ومتقرب الى الله كند و نفسيچون عامل ايكن غيراوزره موجب اجرت اوله مز
وسهم غنيمت كند و يه حاصل اولوب مستأجره واصل اولماز پس مقدمات متقدمه دن نفسى ايچون عامل ايدوكى
منفهم اولمشدر بعده مؤلف سامى مكان جهاد اوزره استيجار حج واذان وامامت اوزره استيجاره منزلنده اولديغن
بيان قيلدى شارح عالى مقام ديركه بزدخى بو بحثى شرح مختصرده استيجار على الطاعات مبحثنده شرح واعلام
ايلديك واكر مسلمين برحصنى محاصره ايدوب خارج حصنده اهل حصنك كنائس ومحل لعبلرى كبى مواضع
خاليه لرى بولنمغله امام مسلميندن برقومى اجر معلومله اول مواضعى تخريب اوزره استيجار ايلسه جائز كوريلور
زيرا مواضع مرقومه ايادى مسلمينده داخل اولوب درونى اعدادن خالى بولنمغله قتاله حاجت مس ايتمديكندن
تخريبى اعمال جهاددن دكلدر امابرحصنك اهاليسى ايچنده متمنعين ايكن تخريبى ياخود كسر بابى اوزره استيجار
بشقه دركه اداء خدمت محتاج قتال اولمغله اعمال جهاددندر واكر اهل حربدن برطائفه سفينه لرنده قصد
مسلمين ايله توجه ايدوب امام احرار مسلميندن ياخود مسلمينك كفار يا مسلمين اولان عبيدندن برقومى سفينه لرينى
احراق ايچون رمى محرقات اوزره استيجار ايلسه اعمال جهاددن اولمغله عاملى اجرته سزاوار اوله مز و بوبابده
معتبر اولان دين مولادر دين عبد دكلدر كه مسلم فرسيله جهاد ايلديكى كبى عبديله دخى جهاد ايلر اما عمل مرقوم
اوزره اصابت ايده جكلرى غنائمدن تنفيل ايدرسه تحريضه احتياج بولنمغله جائز كوريلور وبحرك قريبده
حصونه رمى منجنيق اوزره برقومى استيجار ايلسه دخى بويله در اما اعمال مذكوره اوزره اهل ذمتى استيجار ايلسه
جائزدر كه اهل جهاد اولمدقلرندن عملرى جهاد دكلدر واكر جهاد بحرده مسلميندن برقومى كورك چكمك ايچون
استيجار ايلسه بوجائزدر كه عمل جهاددن دكلدر وبرعمل معلومدركه اوزرينه استيجار اولنمق جائزدر كورمزميسنكه
عمل مزبور لقاء اعدايه مخصوص اولميوب لقاء اعدادن غيرى اوقاتده دخى اتيان ايدرلر وملاحين عملرى اوزره
اخذ اجرت ايدرلر وحلال كوريلور واكر مسلمين غنائم متفرقه يه مانع ومدافعى يوغيكن ظفر بولوب اميرلرى

مطلب الاستيجار للبيع فى مدة معلومة او غير معلومة

من جمعها فله دينار ديسه جائز كوريلور زيرا جمع مغانم اعمال جهاددن اولميوب نفسنده عمل معلوم اولمغله اوزرينه
بدل معلومله استيجار جائزدر امابعد الاحراز بيع غنائم ايچون برمسلمى استيجار ايلسه بوعقدى اجارۀ فاسده در
مكر بيان مدت ايدوب مثلا اون كون بيع غنائم ايچون شوقدر درهمه سنى استيجار ايلدم ديسه زيرا بيان مدتده
عقدى منافع اجيره متناول اولمغله بيع ايتسون ايتمسون همان تسليم نفسله مستحق اجرت اولور امامدت بيان
اولنماسه معقود عليه انجق بيع اولوب اول دخى امر مجهولدر كه كاه كلمۀ واحده ايله تام وكاه اون كلمه ايله بيله
ناتمام در كذلك حصولى مساعدۀ مشترى يه مربوط اولدغى نه وجهله اوله جغى غير مضبوطدر بناء عليه
استيجار على البيع فاسددر وفساد مزبور بايع غنائمه خاص اولميوب بلكه جميع بايعين بووجه اوزره در واكر امير

مطلب اجرة القسام حلال

غنائمى بين الغانمين تقسيم اوزره بركسنه يى اجر معلومله استيجار ايلسه بوجائزدر زيرا قسمت عمل معلومدر وتمامى
قسامه متوقف اولمغله اخذ اجرت آنده جائزدر ومرويدركه حضرت على رضى الله تعالى عنهك برقاسمى وار
ايدى واجرتله تقسيم ايدرايدى و بونده مدتى بيان وعدم بيان متساويدر كه عمل بنفسه معلوم ونمايان درو بوصورتده
قبل النفل والغنيمة اجرت قسامه ابتدا قيلنور زيرا بودينه در قسمت غنيمت قسمت ميراث كبى ونفل دخى وصيت كبى اولوب

مطلب الوكيل بالاستيجار اذا عقد بالغبن الفاحش

ديون بونلردن اقدمدر واكر امير اجر مثلندن اكثر ايله استيجار ايتمش ايسه نظر اولنور اكر زيادۀ يسيره ايسه جائز
كوريلوب دكل ايسه انجق اجر مثلنه مستحق اولور زيرا امير بوتصرفده ناظر مسلمين اولمغله ولايتى اب ووصينك يتيم
ايچون ولايت استيجارى كبى شرط نظر ايله مقيددر بوصورتده اجر مثلندن زياده سى استرداد اولندقده اجير اول
زياده ايله كندوينى استيجار ايلين اميره قصد رجوع ايلسه رجوعى غير مشروعدر زيرا امير نفسى ايچون عقد ايتميوب
همان على وجه الحكم مسلمين ايچون عقد ايدوب انجق خطا ايتمشدر اكا عهده دن برنسنه لازم كلمز اما وكيل بالاستيجار
بشقه دركه اجر مثلدن اكثر ايله مباشر عقد اولسه عقدى نفسى اوزره نافذ وموكل اوزره غير نافذ اولمغله جميع
اجرت كندو اوزرينه لازم اولوب موكل اوزره لازم اولماز زيرا استيجارده محابات فاحشه ايله وكاله مخالفت ايتمكله
وكيل بالشرا منزلنده نازل اولوب عقدى خاصة كندو اوزرينه نافذ اولور وامره حكم ايلديكى عقودده حقوق عهده
تحقق ايتمكله عقدى كندو اوزرينه نافذ اولماز نظيرى شول مسئله دركه قاضى يتيم ايچون برعاملى اجر معلومله

مطلب تعمد الجور من القاضى

استيجار ايدوب آنده غبن فاحش بديدار اوله بوصورتده اجيره اجر مثلى اعطا ومابقى يتيمه رد وايفا قيلنوب استيجار قاضى
على وجه الحكم واقع اولمغله اوزرينه نسنه لازم اولماز اما امير وقاضى بزبو فعلمزى بزه لايق اولمديغى بيله رك اصدار
ايلدك ديو اقرار ايدرلرسه جميع اجرت كندو مالرندن اوزرلرنده استقرار ايدر مؤلف جليل بومسئله يى تعليلده ديركه

لانهما تعمدا الجور فصارا فيه غير حاكمين يعنى امير وقاضى تعمد جور ايتمكلريله اولبابده حاكم دكلدر وشارح جليل
بعض فروعى تفصيلده ديركه حاكم جور ايله منعزل اولور دينلر تعليل مذكور ايله استدلال ايلديلر لكن مسئلۀ
انعزال بزم مذهبمز دكلدر و برآنى املا ايلديكمز شرح الزياداتده باب تحكيمده بيان قيلدق وتعليل مذكورينك
تأويلى انجق اولدركه نفوذ حكم قاضى دليل شرعيدن صدوره موقوف ايكن بوحكمى دليل شرعيدن خالى اولمغله
اول قاضى بغير حجۀ ياخود خلاف نص اولان كندو رأيله حكم ايلين قاضى منزلنده نازل وعلى حاله قاضى ايكن
بوحكمى باطل اولور وحكمى بووجهله باطل اولدقده عقدى كندو اوزرينه نفوذ ايدر زيرا قاعدۀ اصليه دركه
عقدك عاقد اوزره نفوذينه مانع بولنمادقده البته عاقد اوزره نافذ وواقعدر و برادب القاضيده بويله ذكر ايلديك كه

مطلب اذا اخطأ القاضى فى قضائه

قاضى قضاسنده خطا ايلدكده نظر اولنور اكر خطاسى حقوق عباده ايسه غرامتى مقضى له اوزره واجب
واكر حقوق الله ده ايسه خطاسى بيت المال اوزره مترتبدر واكر اول قضاده تعمدينى اقرار ايدر ايسه غرامتى اوزرنده
وكندو مالنده برقراردر وامير دخى افعالنده قاضى يه معادل وحكمى حكمنده مماثلدر واكر امير سوق ارماك ايچون
برقومى استيجار وآنلر دخى سوقه ابتدار ايلدكلرنده بعض ارماك يدلرنده تعديلرى يوغيكن ياخود سوقده قصورلرى
وار ايكن رسيدۀ هلاك اولسه نظر اولنور اكر هلاكلرى دار اسلامه قبل الانتهاء هنوز دار الحربده ايكن تحقق
ايدرسه تعديلرى بولنسون بولنمسون اوزرلرينه بروجهله ضمان تلاحق ايلمز زيرا غنائمده حق غانمين هنوز متأكد
اولمامغله دار الحربده استهلاك غنائم ايدنلر دخى ضامن اولمازلر واكر هلاكلرى وصول دار اسلامدن صكره

مطلب ضمان الاجير المشترك

ايسه اجير مشترك همحال اولورلر و برشرح الكافيده بيان قيلدق كه اجير مشترك يدنده بلاصنعه تلف اولان
نسنه احترازى ممكن وغير ممكن نه كونه سببله تلف اولسه قول ابى حنيفه رحمه الله تعالى ده اوزرينه ضمان يوقدر
وعند الامامين سببى غير ممكن الاحتراز اولمدقجه ضامن اولور اما جنايت يديله تلف اولان نسنه يى ابو حنيفه وامامين
رحمهم الله تعالى قوللرنده ضامن وحكم استهلاكى متضمندر وماتحن فيهده سوق ارماكده عدم رعايتلرى ياخود
تناطح ايتدكلرنده اهمال وغفلتلرى ايله تلف اولانلر جنايت يدا جيردن عد اولنوب ضمان قيمتى اوزرينه ايجاب قيلنور
لكن انجق مكان تلفده قيمتنى ضامن اولوب اول محله دك اجرت سوقلرينه مستحق اولورلر اما قصار وامثالى بشقه دركه
آنلرده صاحب المتاع مخيردر كه ديلرسه متاعينك غير معمول ايكن قيمتنى تضمين ايدوب اجرتنى ويرمز وديلرسه معمول
ايكن قيمتنى تضمين ايدوب اجرتنى ويرير زيرا آنلرده اجير اوزره تاوقت قبضنده بلاعمل ايجاب ضمان ممكندركه
عند القبض قبل العمل استهلاك ايلسه البته ضامن واجره غير مستحقدر زيرا بوبابده عقد اجاره عاقد اوزره وقت
قبض اجيرايله وقت ايفاء عملده متفرق اولمغله همان وقت قبضنده فسخ اجاره ممكندر وماتحن فيهده باعتبار وقت
التسليم ايجاب ضمان غير ممكندركه وقت تسليمده دار الحربده بو انعامك استهلاكلرى موجب ضمان دكلدر بناء عليه
ايفا ايتدكلرى عملرى مقدارى ابقاء عقد ايلمك كركدركه ايجاب ضمان ممكن اوله بوجهتدن اول محله دك اجرت سوقه
مستحق اولورلر و بلاصنع الاجير ممكن الاحتراز اولان سببله تلف اولان نسنه لرده على قول الامامين دخى مبان
مسئلتين بووجهله تفريق اولنور واكر سوق ايتدكلرندن بعضيسى دار الحربده تلف اولسه ذكر اولنان علته بناء
قطعا ضمان يوقدر لكن على قول ابى حنيفه رحمه الله تعالى اكر تلفى بغير صنعهم ايسه اقامت ايلدكلرى عملرى
مقدارى اجرته مستحقلردركه بغير صنعهم هالك اولمغله تسليم ايتدكلرى عملرين استرداد ايتمشلردر واكر
تلفى بصنعهم ايسه اجرته غير مستحقلردركه اهلاك كله عملرينكو بالاسترداد ايلمشلردر وهم اوزرلرينه ضمان واجب
اولمامغله عملرندن غانمينه برفائده مترتب اولمامشدر بوجهتله اجرى مستوجب اوله مزلر اما دار اسلامده بصنعهم
هالك اولدقده اوزرلرينه ضمان واجب اولمغله غانمينه سلامت عملرى ظاهر واجرته استحقاقلرى باهردر وعلى قول
الامامين نظر اولنور اكر دار الحربده بغير صنعهم تلفى ممكن الاحتراز اولان سببدن ايسه ينه اجرته مستحق
اوله مزلر زيرا بونده تلف حكما كندولره نسبت اولنور حتى دار اسلامده واقع اولسه قيمتنى ضامن اولورلر
بوجهتدن اقامت ايتدكلرى عملرين استرداد ايتمش كبى اولوب مستحق اجرا وله مزلر نظيرى اولدركه
بركسنه جلود ميته سنى احتمال ودباغت ايچون برشخصى استيجار ايدوب اول دخى تحميل ايدوب كيدر
ايكن سور چوب اول جلود نار اوزره ساقط ومحترق اولسه ياخود اول شخص حامل جلودى احراق ايلسه
اوزرينه ضمان لازم اولماز كه مال متقوم دكلدر واجره مستحق اوله مزكه اتلاف جلود ايله عملنى استرداد
ايلمشدر غنائم دخى دار الحربده بصنعه ياخود بغير صنعه تلف اولدقده حكمى بووجه اوزره در اما سوق ايلدكلرى
ارماكى اعدا كلوب آچقدن تغلبله اللرندن اخذ ايلسه اول محله دك اجرت سوقه مستحق اولورلر زيرا بونده

تلف سبب غیر ممکن الاحتراز ایله اولمغله اقامت ایتدکلری عملرین استرداد ایتمش اولمازلر انجق سایقین بو وجهله
تلفی ادعا ایلدکلرنده علی قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی قول مع الیمین آنلرك قوللریدر که عندنده اصل قبضلری
علی وجه الامانه اولمغله قول مع الیمین قول الامیندر وعند الامامین بلا بینة تصدیق اولنمازلر که عندلرنده قبضلری
قبض ضماندر بناء علیه دار اسلامه خروجدنصکره تلف اولسه ضامن اولورلر وضامن منزلهٔ غاصبده اولمغله
قولی بلا حجة قبول اولنماز واکر امیر عسکر غنیمتدن صغار وکبار سبیی ورقیقی مکان معلومه دك دوابی اوزره
حمل ایچون برشخصی استیجار ایدوب اول دخی حمل ایلیوب کیدر ایکن دار الحربده سوء سوقدن یاخود بشقه سبب
ممکن التحرز یاغیر ممکن التحرزدن هالك اولسهلر ضمان یوقدر کذلك هلاکلری دار اسلامده اولوب اجیرك استهلاکی
یاخود سوق دابهده عنف وشدتی یاصنع اخری معلوم اولماسه ینه ضمان یوقدر اما محمولی بنی آدمك غیری امتعه اولسه
حکمی بشقهدر که آنده دار اسلامده سوقدن تلف اولان نسنهیی ضامندر نکتهسی اولدر که آدمیده
واجب اولان ضمان همان ضمان جنایتدر که ضمان عقد جنسندن دکلدر واجیر مشترك اوزره وجوب ضمان انجق
باعتبار العقددر وجنس ضمان عقددن اولمیان ضمانده اعتبار عقد غیر ممکندر اما ضمان امتعه بشقهدر وهم راکب
بنی آدمدن اولدقده معقود علیه اکا مسلم وضمان اجیردن خارجدر لکن امتعه بویله دکلدر بو صورتده حامل
اولدیغی محله دك اجره مستحق اولور زیرا معقود علیه کندویه تسلیمله مستأجره امر ایلدیکی کسنهیه مسلم اولمشدر
وهم اجیر اوزره ضمان واجب اولمدیغندن برنسنه استرداد ایلدیکی بزه معلوم اولمشدر اما سوقده عنف وشدت
یاخود استهلاك ایتمش ایسه نظر اولنور اکر بو فعلی دار الحربده احداث ایتمش ایسه اوزرینه ضمان یوقدر که
غنائمده حق غانمین تأکد ایتمهمشدر واکا اجرت دخی یوقدر که استهلاکله تسلیم ایلدیکی عملنی استرداد ایلمشدر
وبو بابده امیر آنی تأدیب ایتمك کرکدر که آنده حق غانمین ثابت اولان نسنهیی اتلافله تعدی ایلمشدر واکر دار اسلامده
احداث ایتمش ایسه قیمت مستهلکی ضامن اولور که آنده احرازایله حق غانمین تأکد ایلمشدر وکتوردیکی موضعهدك
اجرتهدخی مستحق اولور که اول موضعده اولان قیمتی ضامن اولمغله عملنی تسلیم ایدوب استرداد ایلمدیکی تقرر ایلمشدر
انجق اسرادن رجال بالغینده ضمان یوقدر که آنلرده احرازایله حق غانمین متأکد اولمامشدر کورمزمیسنکه امام
ایچون قتللری جائزدر بناء علیه دار اسلامده ودار الحربده استهلاکلری برابردر واجرت حمله مستحق دخی اوله مزکه
اوزرینه ضمان واجب اولمامغله عمل حملنی استرداد ایتمش کبیدر واکر امیر برقومی تعیین یومیه یاشهریه ایله سوق
ارماك ایچون استیجار ایلسه جائز کورلور زیرا بدل معلوم ایله منفعت معلومه اوزره عقد ایلمشدر لکن بو صورتده
سوقدن یاخود غیر سوقدن دار الحربده ودار اسلامده هالك اولنلر ایچون اجیر اوزره ضمان یوقدر زیرا اجیر وحددر
واجیر وحدك فعلی وجه معتاد اوزره واقع اولدقده جنایت یدینی ضامن اولماز زیرا معقود علیه آنك منافعیدر
کورمزمیسنکه مدت استیجارده تسلیم نفسله مستوجب اجر اولور ومنافعی حکم اعیانده در بو جهتله عملنده
عیبدن وصف سلامت معتبر دکلدر لکن اجیر مشترك بشقهدر اما دار اسلامده تعنیف سوق یا استهلاك ایلسهلر
ضامن اولورلر که بعد تأکد الحق تعدی ایتمشلردر وحمل سابقلرینك اجرتنه مستحق اولورلر که مدت ایچنده تسلیم
نفسله اجرتلری تقرر ایتمکله تعدیلری بطلان حقلرینه مؤدی اولماز ومؤلف بلیغ الافصاح فرق مسئلتینی ایضاح
ایدوب دیرکه کورمزمیسنکه بو صورتده امیر ایچون اجیرلر اوزره تحملرینه کوره ارماك متقدمه اوزره ارماك سائره
زیادهسی یاخود بعضیسی هالك اولدقده یرینه مثلنی اعادهسی جائزدر واجیر مشترکده بونلر غیر جائزدر وبو بیانله نمایان
اولمشدر که اجیر مشترکده عقد انجق عمله تناول ایدوب اجرت عوض عملی اولمق عملنك عیبدن صفت سلامتنی مقتضیدر
واجیر وحدده عقد انجق منفعته تناول ایدوب عمله ایتمکله سلامت عملی غیر مقتضیدر واکر امیر احرار یاعبیددن برمسلمه
مشرکیندن شول فارسی قتل ایدرسك سنك ایچون اوزرینه یوز دینار اجرت واجب اولسون مفهومنده ان قتلت ذلك
الفارس من المشرکین فلك علی اجر مائة دینار دیوب اولدخی قتل ایلسه مستحق اجر اوله مز زیرا امیر تصریح اجر
ایتمکله کلامی تنفیله حمل ایلمك ممکن اولمیوب تحریض ایلدیکی قتل فارس دخی اعمال جهاددن اولمغله جهاد اوزره
استیجار دخی غیر جائزدر واکر قول مذکور ایله برذمییه خطاب ایلسه قول ابی حنیفه وابی یوسف رحمة الله تعالی
علیهما اوزره ینه بو جوابله مجابدر اما قول محمد رحمة الله تعالی علیه اوزره اول ذمی اجر مسماییه مستحق اولور بو مسئلهده
اصل اختلاف اولدر که عند ابی حنیفه وابی یوسف بحق او بغیر حق قتل اوزره استیجار غیر جائزدر حق ولی الدم
استیفاء قصاص ایچون بررجلی استیجار ایلسه عندلرنده اجرته سزاوار اوله مز وعند محمد قتل اجیرك مقدوری عمل
معلوم اولمغله ذبح الشاة وقطع بعض الاعضاء حکمنده داخل واوزرینه استیجار صحیح وکاملدر زیرا امام قطع ید

مطلب اجير الوحد

مطلب الفرق بين اجير الوحد والمشترك

مطلب الاستيجار على القتل

سارق ایچون یاخود من له القصاص فی الطرف استیفاء قصاص ایچون بررجلی استیجار ایلسهلر بالاتفاق جائزدر
توضیحی اولدر که قتل مثلا قطع رقبه ایله حاصل اولور ومقدور اجیر اولمقده رأسی بدندن تفریقله برعضوی
سائردن تفریقك فرقی یوقدر وقول امامینك وجهی اولدر که قتل انجق زهوق روحله حاصل ومحل قدرت اجیردن
بعید ومنفصل اولمغله حصول ولد ونبات زرع منزلهنه نازل وعمل قاتلده غیر داخلدر وقتلی قاتله نسبت فاعل
اولدیغندن اولمیوب انجق کسبی ایله حاصل اولدیغندندر کورمزمیسنکه مقتولده فعلی مثلا ضرب السیف ایکن
کاهیجه محصل قتل اوله مز واستیجار انجق اجیرك عملی یامنافعی اوزره اولوب قتل بونلردن دکلدر لکن ذبح الشاة
بشقهدر که آنده استیجار انجق طاهری نجسدن تمییز برله تزکیه کندو عملندن اولان قطع الحلقوم
والاوداج در کذلك قطع الاطراف دخی ازهاق روح اولمیوب همان جملهٔ بدندن برجزئنی تفریقدر که قطع الحبل
والخشبه مثللو کندو عملندندر واکر امیر مشرکین مقتولینی کوروب من قطع رؤسهم فله اجر عشرة دراهم دیمکله
استیجار و برمسلم یاذمی قطع رؤسلرینه ابتدار ایلسه اجرته سزاوار اولورز یرا بو اعمال جهاددن اولمیوب محل قدرت
اجیرده عمل معلوم اولمغله قطع الحبل والخشبه مثللو اوزرینه استیجار اولنمق جائزدر واکر امیر اهل حربدن برفارسه
نظر واحرار وعبیددن برمسلمه بکا شو فارسك سلبنی کتوریرسك سنك ایچون اون دینار اجرت واردر مضموننده
ان جئتنی بسلبه فلك اجر عشرة دنانیر قوایله خطابه مظهر قیلوب اولدخی فارسی قتل ایدوب یاخود
قاچردقدنصکره سلبنی احضار ایلسه عمل جهاد اوزره استیجار اولمغله اجره سزاوار اوله مز اما بو خطابی برذمییه
القا ایلسه فعلی جهاددن اولمامغله اجرتی استیفا ایدر کذلك قطع بدفارسه اغرابله ان قطعت یده فلك کذا
مقالنی اجر ایلسه مقاتل ممتنعك قطع یدی جهاددن اولمغله مسلم آنك اوزرینه اجری موجب اولمیوب ذمی اجری
مستوجب اولور واکر امیر قتل اسرایه ابتدار وقتل اوزره برمسلم یاذمی یی استیجار ایلسه بو مسئله دخی قصاصله
مقضی علیه اولان کسنهیی قتل اوزره استیجارده ذکر ایلدیکمز اختلافله اعتبار اولنور واکر امیر اهل عسکردن
برقومه شو نهردن اشبو موضعی تافلان موضعهدك حفر ایدیکز حتی صو آقوب شو بلدهده اهلنی غرق ایده
وسزلر ایچون یوز آلتون اجرت واردر مفهومنی احفر وا هذا الموضع من هذا النهر الی موضع کذا حتی ینبثق الماء
فیغرق اهل هذه المدینة ولکم اجر مائة دینار دیمکله تفهیم وآنلردخی عمل مطلوبی ادا وتتمیم ایلسهلر نظر اولنور
اکر محل حفرده اهل حربدن مانع ومقاتل وار ایسه ینه نظر اولنور اکر حفر ایدنلر مسلمین ایسهلر عملری جهاددن
اولمغله مستحق اجر اوله مزلر واکر اهل ذمت ایسهلر مستحق اولورلر واکر بکرمی نفر واونی مسلم اونی ذمی ایسهلر
هر فریق من جهة الدین فریق آخره مماثل عدا ولنوب اول وجهله اهل ذمت نصف اجره نائل قیلنور
واکر محل حفرده اهل حربدن مانع ومقاتل یوغیسه بو صورتده حفر ارض عمل جهاددن اولمامغله مسلم دخی اجر
مسماییه مستحق اولور نظیری حصن محصورك خارجنده بولنان کنایس وملاعبلرین تخریبده تقدم ایلین مسئلهدر
وقطع اشجار ایچون استیجاری بو قیاس اوزره جاریدر زیرا قطع اشجار عمل جهاددن دکلدر وآندن معنای جهاد
انجق سنی آندن منعله اتمام عملده مجاهدهیه محتاج قیلر کسنه بولندقده تحقق ایده جکدر اولدخی بولنمازسه
بو وجهله جهاددن اوله مز واکر رمی منجنیق اوزره برقومی استیجار ایلسه اهل ذمت مستحق اولوب احرار وعبیددن
مسلمین مستحق اولمازلر زیرا رمی منجنیق البته ایچنده ممتنعین ودفع مسلمین ایچون مقاتلین بولنان حصنی تخریب
ایچون اولمغله اصابت نفوس ایچون رمی سهام منزلهنه نازل وعمل جهادده داخلدر وبو بابده رمیلری منعهٔ مسلمینده
حادث اولمق فعللری جهاد اولمامغه باعث اولماز زیرا رامیلر منعهٔ مسلمینده ایسهلرده مرمیلری منعهٔ مشرکینده
واقع اولور ومقصود بالجهاد دخی انجق بودر سؤال اولنورسه که معنای معهود مانع ومقاتل بولنمادقده حفر نهردهده
موجوددر که منجنیقدن رمی اولنان احجار منعهٔ مشرکینه دوشوب قتل نفوس وتخریب دیار ایلدیکی کبی ماء نهر دخی
منعهلرینه سیلانله اغراق وتخریب ایده جکی آشکاردر جوابده دیرز که اکرچه بویلهدر لکن منجنیق وسهم عمل
بدلیدر که آنلردن حاصل اولان آثاری اول قومه مباشرتله نسبت ایدرلر اما اغراق مباشرتله حافر نهره
نسبت اولنمایوب اکا انجق عمل حفر نسبت اولنور وفرق محرر فعل جنایتده دخی مقرردر مثلا برکسنه کندو
ملکنده طوروب برانسانه رمی سهم وقتل ایلسه بالمباشرة قاتل ومستوجب قصاص اولور اما کندو ملکندهحفر نهر
ایدوب صویی غلبه ایتمکله جارینك ارضنه جاری اولوب زرعنی غرق ایلسه حافر اوزره موجب ضمان اولماز والله اعلم

* باب الانفال بالاثمان والهبات *

یعنی غنائمی قبل الاغتنام مجاهده هبه وانعام یاخود قبل الاغتنام تعیین اولنان اثمانله مجاهده بیعی یاخود بدندن

اشتراسنی التزام وجهی اوزره تنفیلك مبحث احكامیدر امیر جیش من جاء برمكة فهی له بیعا بعشرة دراهم
خطابیله هركیم اموال مشركیندن برقسراق كتوررسه آنی كندویه اون درهمه بیع وتملیك ایلدم مفهومنی اشراب
ومسلمین كیدوب اول رمكه یی استجلاب ایلسه لر بیع مرقوم باطلدر كه رسول الله صلی الله علیه وسلم بیع الغرردن
وانسان عندنده حاضر اولمیان نسنه یی بیع ایتمكدن نهی ایتمشلردر كه مراد شر یفلری ملكنده اولمیان نسنه یی بیعدر
وبو بابده امیر یدنده وملكنده بولنمایوب نفسنده مجهول وموهوم الحصول برنسنه یی بیع ایتمشدر ومعلوم دخی اولسه
هنوز عندنده بولنمامغله بیعی غیر جائزدر بویله مجهول اولدقده نیجه جائز كوریلور الكی كتورن مجاهد اول ثمنله
بیعه راغب اولورسه امام اوزره مجددا اول ثمنله اكا بیعی واجبدر زیرا آنی جلبه قصد ترغیبله بیع مذكوری
علی وجه التنفیل ذكر وترتیب ایلمشدر وحصول شرطدنصكره كركدر كه تنفیلندن رجوع ایتمیوب همان طریق
مشروعله تحصیل مقصوده شروع ایلیه اما راغب اولمازسه امام یدندن اخذ وغنیمته وضع ایدر واول كسنه اوزره
امیره ثمنی ویرمك واجب اولماز زیرا تنفیل حقنه مراعات ایچون اولوب بیعه عدم رضاسیله حقی منعدم اولمشدر
وسبب متقدم ایله اوزرینه اداء ثمن واجب اولمامشدر وواجب اولسه دخی كورمدیكی نسنه یی اشترا ایتمش اولمغله
آنك ایچون خیاررد واردر فكیف كه بیعی هیچ صحیح اولمیه لكن بو بابده آنك ایچون نفل دخی یوقدر زیرا تنفیل ضمن
بیعده حاصل اولمغله بطلان بیعله باطل وبیع بالمحاباة ضمننده وصیت منزلنه نازل اولمشدر ووصیت مزبوره دخی
ضمن بیعده حاصل اولمغله رد ورثه ایله بیع مزبور باطل اولدقده وصیت دخی عاطل اولور مترجم فقیر دیر كه
وصیت مزبوره ده صور مختلفه واقوال متخالفه واردر كه كتب فقهیه ده استیعاب اولنمشدر بحثمزدن خارج اولمغله
حل كتابه مقدار وافی اوزره اقتصار ایله اطنابدن اجتناب اولندی انتهی وعلی هذا اكر امیر هركیم بر رمكه كتوررسه
آنی اكا اون درهمه بیع ایده رز مآلنده من جاء برمكة بعناها ایاه بعشرة دیو بسط مقال ایلسه بو دخی صورت
سابقه ایله همحالدر اكرچه صورت سابقه نفس بیع وبو صورت وعد بیعدر لكن معنای تنفیلی متضمن اولمغله
كتورن كسنه راغب اولدقده امام اوزره وعدینه وفا واجبدر كورمزمیسنكه تمامنی یا نصفنی هبه ایده رز مفهومنی
وهبناه له یاخود وهبنا له نصفها دیمكله افهام ایلسه وفاء وعدی اوزرینه الزام اولنور وبونده دخی امیر اكا تملیك
ایتمدكجه مالك اولمز وعلی الاطلاق فهی له دیسه بو تنفیل منفذ اولمغله نفس اصابتله مالك اولور اما وهبناه له
قولی تنفیل موعود اولمغله اكرچه وعدینه وفا لازم لكن قبل الهبة المستأنفة ثبوت ملكی غیر مستلزمدر حتی بو صورتده
جلبی مطلوب اولان بر جاریه اولوب بعد الاصابه اعتاق ایلسه عتقی نافذ اولماز واكر فهی له هبة یاخود فهی
علیه صدقة دیسه همان كتورن اكا مالك اولوب مجددا تملیك امیره محتاج اولماز زیرا بونده فهی له قولی تنفیل تام
وهبة قولی آنی تأكید وتقریردر بوقسه حكمنی تجدید وتغییر دكلدر واكر من جاء بسیف وهبناه له یاخود
بعناه منه بعشرة دراهم دیوب بركسنه دخی جلب واحضار ایلدكده مسلمین اكا محتاج اولمغله امام آنی اكا تسلیم
ایتمكی سزاوار كورسه عدم تسلیمی لابأسدر لكن كركدر كه موعودی هبه ایسه اكا تمام قیمتنی وبیع ایسه ثمن
مشروطدن فضلة قیمتنی اعطا ایلیه زیرا بونده تملیكی موعود غیر منفذدر وامام دخی ناظر جمیع مسلمیندر ومسلمینك
اول سیفه مشروطه احتیاجی كوریلكن كتورن شخصه ویرسه مسلمین متضرر اولورلر اما قیمتنی یا فضلة
قیمتنی ویرسه هم آنك مقصودی حاصل وهم عیندن حاجت مسلمین زائل اولوب بو طریقله نظر طرفین
معتدل اولور اما مسلمینك اكا احتیاجلری یوغیسه شرط ایلدیكی وجه اوزره بدینه تسلیم قیلورلر زیرا
شرطی علی وجه التنفیل مترتب اولمغله وفاسی مستوجبدر قال علیه السلام المسلمون عند شروطهم
واكر غنمی بر محلده جمع وتحصیل وهركیم بونلردن بر دیلم پیز آلورسه اوزرینه ثمنی بر درهم وبر قیون آلورسه بش درهم
واجب اولسون وبر جاریه آلورسه بیك درهم مقابله سنده آنك اولسون مفهومنی من اخذ جبنة فعلیه ثمنها درهم
ومن اخذ شاة فعلیه خمسة دراهم ومن اخذ جاریة فهی له بالف درهم دیمكله تفصیل ایلدكده بركسنه بر قیون
آلوب ذبح واكل وبری دخی بر دیلم پیز آلوب اكل ایدوب بری دخی بر جاریه آلوب اعتاق ایلسه هر بری اوزره ثمن
مذكور لازم اولمیوب انجق مأخوذینك قیمتنی غارم اولورلر زیرا تنفیل بعد الاصابه جائز اولمامغله امیرك بو كلامی
علی وجه التنفیل اولمیوب بلكه علی وجه البیع در وبیع دخی حین عقدده جهالت مبیعه بناء فاسددر وهركیم
بر نسنه آلوب استهلاك ایتمش بولنسه امام فساد عقده بناء یدندن استرداد ایلمك جائز كوریلور كذلك مشتری
راضی اولورسه ثمن مذكور ایله مجددا بیع ویدنده ابقا دخی جائز كوریلور زیرا حین اخذنده مبیعه تعین كلمكله
مجددا اكا بیعی جائز اولوب بیع دخی رضای جانبینه توقف ایتمكله رضای مشتری شرط قیلنور اما استهلاك ایتمش ایسه

جاری اولان حكم ضمان قیمت بونده دخی جاریدر بناء علیه جاریه ده عتق نافذدر زیرا حكم بیع فاسدله قبض
ایدوب اكا مالك اولمشدر حتی اول جاریه یی بیع ایلسه بیعی جائز وقیمتنی غارم اولور عتق دخی بویله در سؤال
اولنورسه كه بركسنه غنائمدن پیزی اكل وقیونی ذبح واكل ایلسه مباح كوریلوب كذلك دار الحربده غنائمدن بر جاریه یی
اتلاف ایلسه قطعا ضمان بوغیكن امیرك بو قولندنصكره ضمان قیمت نیجه لازم اولور جوابنده دیرز كه كلام امیردن اقدم
حق غانمین متأكد اولمیوب بعد الكلام متأكد اولمشدر زیرا بیع فاسد بیع جائزه قیاس اولنوب امامك دار الحربده
غنائمی بیع جائز ایله بیعی تأكد حق غانمینی افاده ده بمنزلة الاحراز اولدیغی كبی بیع فاسدی دخی بمنزلة الاحرازدر
توضیحی اولدر كه ما نحن فیهده جهت عقد ایله اخذ ایلدكده مأخوذه مالك اولور حتی آنی بیع ایلسه بیعی
جائز كوریلور وبویله عقد معاوضه ایله تملك انجق عوضله حاصل اولور وفساد بیع ایچون ثمن مسمی واجب
اولمامغله اول عوض انجق قیمت اولور اما قبل كلام الامیر اخذ ایله مالك اولمز حتی بیع ایلسه بیعی جائز كوریلمز
واتلافله ضمانی واجب اولمامق انجق قبل الاحراز حق غانمین تأكد ایتمدیكندندر حتی كلام امیری ایشتمین كسنه
قیونی اكل ایلسه ضامن اولمیوب بیع ایلسه بیعی جائز اولماز زیرا ایشتمدیكندن اخذی علی وجه البیع اولمیوب
قبل كلام الامیر اخذی منزلنده اولمشدر اما ایشیدن انجق علی وجه البیع والملك اخذ ایلمشدر اما قریبا ذكر
اولندیغی اوزره من جاء بجاریة فهی له بیعا بالف درهم دیوب بركسنه دخی بر جاریه كتورسه بونك حكمی
بشقه در كه اعتاق ایلسه عتقی نافذ اولماز زیرا بدون المحل كرك جائز كرك فاسد قطعا بیع منعقد اولمامغله بو صورتده
انعقاد بیع اصلا حاصل اولمامشدر وما نحن فیهده محل موجود اولوب انجق ایجاب بیعده مجهول بولنمغله بیع
وصف فساد ایله منعقد وقبضله ملكی ثابت اولور كذلك من جاء بشاة فهی له بیعا بدرهم دیدكده بركسنه
بر قیون كتوروب بعده ذبح واكل ایلسه ضمانی لازم اولماز زیرا بونده بیعی منعقد اولمامشدر كورمزمیسنكه امیر
مجددا اكا بیع ایتمدكجه مجرد اخذ ایله مالك اولمز حتی بیع ایلسه بیعی جائز اولماز همان قبل كلام الامیر اخذ واكل
ایلمش كبی برشیئ ضامن اولماز والله اعلم مترجم فقیر السید محمد منیب العینتابی دیر كه الحمد لله منزل الكتاب
وملهم الصواب شرح السیر الكبیردن احكام انفال ایچون عقد اولنان یكرمی طقوز عدد ابوابك ترجمه سی بین
الایجاز والاطناب سنة اثنتی عشر ومائة والف محرمینك یكرمی دورد نجی یوم اربعاده ختم واكتتاب
اولنمشدر جناب رب جواد تعالی شانه عن تشابه الاشباه وتضاد الاضداد اتمام مرامله بوكینه یی بر مراد
واثر عاجزانه می سبب انتفاع عباد وباعث ازدیاد معاد ایلیه آمین

باب سهمان الخیل والرجالة * یعنی غنائمدن بیان نصیب فارس وراجله بابیدر مسلمین بعد احراز الغنائم
تقسیمه عازم اولدقده قول ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره فارسه بر نفسی وبر فرسی ایچون ایكی سهم وراجله انجق
نفسی ایچون بر سهم اعطا قیلنور واول امام عادل فضله الله تعالی فی دار فضله بانواع الفضائل دیمشدر كه
بن فرسی ایچون ایكی سهم تعیین ایدوب سهم فرسی سهم رجل مسلمدن افضل قیلمزم واهل عراق یعنی اهل كوفه
وبصره دخی بو قول اوزره اتفاق ایتمشلردر زیرا طریق كرامتله حاصل اولان استحقاقده بهیمه یی آدمی اوزره
تفضیل غیر موجهدر وهم استحقاق ارهاب عدو واعتبار یله اولدیغی مقرر وارهابك رجل ایله حصولی فرسله
حصولندن اظهردر كورمزمیسنكه فرس بلا رجل قتاله غیر قادر ورجل بلا فرس مقتدردر كذلك مؤنت رجل
كاهیجه مؤنت فرسدن زیاده اولوب فرس حشیش وغیری بی قیمت اولان نسنه ایله اكتفا ایدوب طعام آدمی
انجق ثمنله اقتنا اولنور مع هذا بو بابده مؤنت اعتبار یوقدر كه بغل وبعیر وحمار صاحبلری مؤنت فرس مقداری
بلكه دخی زیاده یی ارتكاب ایدرایكن سهمه غیر مستحق ومؤنت فیل فرسدن اكثر ایكن سهمه غیر ملتحقدر بو بیانله
متبین اولمشدر كه فرسله استحقاق سهم علی خلاف القیاس نصله ثابت ومتعین اولمشدر زیرا فرس آلت حربدر وآلتله
استحقاق سهم حاصل اولماز وقبل مثلاو مجرد ارهاب عدوبی موجب اولمق استحقاق سهمی مستوجب اولماز لكن
فرسده وارد اولان سنت نبویه ایله بز قیاسی ترك ایلدیك وفرسله سهم واحده استحقاقده واحد اثنینده داخل
اولمغله نقلهٔ اخبار اتفاق ایدوب مضمونی متیقن غیر مشكوك اولدیغندن آنده قیاس متروكدر اما سهم واحد
یاخود سهمان دیو تعارض اثر عارض اولدقده همان اجرای قیاس اعدل مقیاسدر اما قول ابی یوسف ومحمد
رحمه الله علیهما اوزره فارس ایچون اوچ سهم افراز بری نفسی وایكیسی فرسی ایچون اعطا واحراز اولنور واهل شام
وحجاز بو قوله دمساز اولمشلردر ومؤلف الكتاب امام محمد والاجناب دیر كه بونده بهیمه یی آدمی اوزره تفضیل
یوقدر زیرا سهم واحددن صكره سهمین فرسی ایچون ویریلیوب انجق فارسیچون ویریلكه بونده انجق فارسی

مطلب الوصية بالمحاباة

راجل اوزره تفضیل واردر که اجماعله ثابتدر وفارس احد سهمینه مؤنت فرسی التزام ومصلحته قیاماله وسهم آخره فرس اوزره قتاله اقدامله وسهم ثالثه بنفسه اقتحامله مستحق اولور ینه مؤلف بی عدیل بو اقوالی جرح وتعدیلده دیرکه بن بو قولی قول اول اوزره ترجیح ایدرم زیرا بونك اوزرینه اهل حجاز واهل شام کبی ایکی فرقهٔ عظیمه اجماع ایلمشلردر اما قول اول اوزره همان اهل عراق اجماع واتفاق ایلمشلردر و بزدخی باب الشهید ومایصنع به ده بیان ایلدیك که مؤلف دقیق الانظار بو کتابك مسائلنده خلاف ظاهر مذهبی اختیار و کثرت عدد ایله ترجیحه اعتبار ایدوب اجماع فریقین انفراد فریق واحددن اقوی یعنی افادهٔ اطمئنان خاطرده اظهر واوفی دردیو نکته سنی اظهار ایلمشدر نظیری شول استحسانده ذکر ایلدیکی قول جلی الاحساندر که برکسنه نجاست مائی اخبار وایکی کسنه طهارتنی اخبار ایلسه کرکدر که قول اثنین اختیار اولنه زیرا خبر اثنینده طمانینت قلب البته اظهردر بعده مؤلف عدالت بنیان قولین مذکورینك هر برنده آثار صحیحهٔ مشهوره ورودینی بیان واول اخباری کتابنده اسانیدی ایله روایت واعلان ایلدی لکن احتیاجیمز انجق میان اخباری توفیق وهر فریقك کندو مسلکنی سبب ترجیحی تحقیقه مقصور اولمغله بو مقدار حاجت اوزره محصور قیلندی اما ابو حنیفه رحمه الله تعالی دیرکه میان اخباری توفیق وفرسه ایکی سهم اعطا قیلنمق روایتنی شو معنایه حمل وتلفیق ایده رمکه اول ایکی سهمك بری انجق فرس ایچون فارسه ویرلوب آخری احتیاجنه بناء خمسدن ویرلمش یاخود قبل الاصابه اکا تنفیل قیلنمش ایدی یاخود اعطاء سهمین انجق فارسه تعلق ایلدیکی معلوم ممیز اولمق قرینه سیله فرسی ذکر ایدوب علاقهٔ مجاورتله فارس اراده اولنمش ایدی وحدیث خیبرده وکانت الرجال الفاوار بعمائة والخیل مائتی فرس قولی بو معنایه محمول ورجال جمع راجل یعنی الرجالةدر وخیله مرادی فرسان ومائتی فرسله مرادی مائتی فارسدر قال الله تعالی واجلب علیهم بخیلك ورجلك ای بفرسانك ورجالتك وامام همامك بو مسلکی ترجیحه باعث اهتمامی اولدرکه فارسه اعطاء سهمین اتفاق آثار ایله امر متیقندر وخلاف قیاسله حاصل اولان استحقاق انجق مقدار متیقنله اثبات واحقاق اولنور اما امامین رحمهما الله تعالی دیدیلرکه اخبار مرویه دن زیادهٔ سهامی اثبات ایلین نافیلره نسبتله قاعدهٔ اصول اوزره اولی بالقبولدر ومیان اخباری توفیق بو وجهله تلفیق اولنور که فارسه اعطاء سهمیله روایت قیلنان اخبار یله مراد انجق فارسك راجله مشارك اولدیغی سهم واحددن فضله راجله تفضل ایلدیکی سهمنی ایرادر بو قسمه اعطا ایلدکلرینك مجموعنی تعداد دکلدر بعده مؤلف دریاد رایت غنائم خیبرك حدیث قسمتنی ذکر وروایت واون سکز سهمه تقسیم اولندیغی حکایت ایدوب آخر حدیثده ولم یکن قسمها النبی علیه السلام انما کانت فوضی فکان الذی قسمها وافرقها عمر رضی الله تعالی عنه قولنی نقلله نهایت ویرمشدر مترجم فقیر دیرکه عندالامامین رحمة الله تعالی علیهما قریبا ذکر اولنان حدیث خیبرده لفظ رجال جمع رجلدر والخیل مائتی فرس قولی حقیقت معناسنه محمولدر یعنی غزوهٔ خیبرده رجال مسلمین جمیعا بیك دوزیوز ایدی وایچلرنده خیولدن ایکییوز فرس وار ایدی ورأی امامین اوزره ایکییوز فرس درتیوز رجل منزلنده اولمغله گویا مجموع رجال بیك سکزیوزه واصل اولوب فرسان اوچر سهمه وراجلین برر سهمه نائل اولدیلر و بونلردن هر مائه نك آحادی بینلرنده اقتسام ایچون هر مائه یه سهم واحد تنظیم وغنائم خیبر اون سکز قسم اوزره تقسیم بیورلدی وقول مذکور زیادهٔ تفصیل برله کتب سیرده مسطوردر انتهی وحدیثده فوضی بمعنی المتساویه در وشرکة المفاوضه بوندن مأخوذدر قال الشاعر * لایصلح الناس فوضی لاسراة لهم * ولاسراة اذا جهالهم سادوا * یعنی ناس تساوی اوزره اولوب ایچلرنده سادات ورؤسالری بولنمادیغی حالده امورلری صلاح وانتظام بولمز وجاهللری اوزرلرینه رئیس اولدقده سادات ورؤسالری بولنمامش اولوب جمله سی متساوی بلکه واصبحت الاذناب فوق الذوائب وفقنجه اسافلی اعالی واعالیسی اسافل اولوب امورلری صلاح وانتظامه قابل اولمز وارفها عمر رضی الله تعالی عنه قولی حضرت عمر رضی الله عنه هر سهم اوزره قرعه اخراج و وضع ایلدی دیمکدر وامام ابو حنیفه ظلله الله فی الریاض الوریفه دیمشدرکه رجل واحد حربه افراس عدیده ایله دخی حاضر اولسه انجق فرس واحد ایچون اخذ سهمه قادر اولور واهل عراق وحجاز اوزرینه اجماع ایلدکلرندن امام محمد رحمه الله دخی بو قولی اخذ ایلمشدر اما اهل شام ایکی فرس ایچون اعطاء سهم اولنوب زیاده سی جنیبه یعنی یدك عد اولنور دیدیلر وامام ابو یوسف رحمه الله دخی بو قولی اخذ ایلدی زیرا مبارز اوزره قتال ایچون کاهیجه ایکی فرسه محتاج اولور اما زیاده یه محتاج اولماز وامام ابو حنیفه وامام محمد رحمهما الله تعالی جوابده دیدیلرکه مبارز حسب العاده انجق فرس واحد اوزره قتال ایدوب زیاده سی قدر حاجتدن زیاده در بو مسئله نفقهٔ خادمده اختلافلرینك نظیریدرکه

عندالامامین قاضی امرأه ایچون خدمتندن انجق خادم واحد ایچون تقدیر نفقه ایدوب عند ابی یوسف خادمین ایچون تقدیر ایدر و بز بو مسئله یی شرح مختصردن کتاب النکاحده بیان ایلدیك وقولین مذکورینك هر برینه شاهد بعض آثار وارد اولمشدرکه مؤلف اصل کتابده اسانیدی ایله روایت واکتاب ایلمشدر و بونده دخی هر جانبدن میان آثاری توفیق وبعضی آخر اوزره ترجیح سهم فارس مسئله سنده ذکر ایلدیکمز وجه اوزره تصحیح اولنور ومالك بن عبدالله الخثعمی رحمه الله تعالی دن منقولدر دیمشدرکه بن مدینه ده ایدم همان عثمان بن عفان رضی الله عنه قیام و بو مجلسده اهل شامدن کمسنه وارمیدر دیو استفهام ایلدی بن دخی بلی یا امیرالمؤمنین بن بونده یم دیدم دیدیکه سن امیر شام اولان معاویه یه واردقده طرفمدن اکا امر قیل که الله تعالی اکا فتح غنائم ایدرسه ابتدا اول غنائمی بش قسم ایدوب بعده بدینه بش اوق آلوب برینه کلمة لله یازدقد نصکره علی وجه الاقتراع هر اوقی برقسم اوزره وضع ایلسون اول کلمة لله یازیلن اوق قنقی قسم اوزره دوشمش ایسه خمس ایچون آنی اخذ ایلسون بو کلامده بیان واردرکه امام خمسی اخماس اربعه دن تمییز قصد ایتدکده اعلاسنی انتخاب ایتمیوب قرعه ایله تمییزی شایاندر و بو معنی اوزره حدیث ابن عمر رضی الله عنهما دخی دلیل معتنیدر دیمشدرکه عهد نبوتده غنائم بش جزئه تجزیه اولنوب بعده اوزرلرینه قرعه وضع اولنور ایدی وقرعهٔ رسول الله علیه السلام قنقی جزء اوزره واقع اولمش ایسه آنی اخذ ایدوب بلاقرعهٔ انتخاب بیورمزلر ایدی بونده نکته اولدرکه هر امیر قلوب رعیته رعایت ونفسندن تفضل واستیثار ایله حقدن میل وانحراف تهمتنی دفعیه همتله مأموردر و بو معنی انجق عندالقسمة استعمال قرعه ایله حاصلدر بناء علیه اخماس اربعه بین العرفا تقسیم اولندقده وهر عریف دخی تحت رایه سنده بولنانلره تقسیم ایلدکده استعمال قرعه ایدرلر بو جهتدن اخماس اربعه دن خمسی تمییزده دخی استعمال اولنور بو بابده اصل اصیل شول روایت اولنان حدیث جلیلدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ارادهٔ سفر بیوردقلرنده بین الازواج استعمال قرعه ایدرلر ایدی حال آنکه عند سفر الزوج امرأه نك حق قسمی اولمامغله ازواج مطهره دن دیلدکلریله سفر جائز ایدی بویله ایکن مجرد قلوبلرین تطییب ونفس نفیسلرندن شبههٔ میلی دفع وتجنب ایچون استعمال قرعه ایدرلر ایدی پس امیر قسمت غنائمده بویله ایتمك لایق ودلپذیردر والله اعلم

باب سهام البراذین

ائمهٔ حنفیه عاملهم الله تعالی بالطافه الجلیة والخفیه دیدیلرکه برذون استحقاق سهمده فرسله همعنان وهجین ومقرف دخی استحقاقده کفرسی رهاندر واهل حجاز وعراق بو قول اوزره اتفاق ایلمشلردر وفرس فرس عربیدر و برذون فرس عجمدر وهجین اول فرسدرکه باباسی عربی واناسی عجمیه در ومقرف بونك عکسیدر وغنیمتدن استحقاق سهمده رجل عربی وعجمی سیان اولدیغی کبی خیله استحقاقده فرس عربی وعجمی یکساندر حکمتی اولدرکه خیله استحقاقك مداری ارهاب اعدادرکه جنسنده هویدادر قال الله تعالی ومن رباط الخیل ترهبون به عدو الله وعدوکم واسم خیل براذینه شاملدرکه سعید بن المسیب رحمه الله دن زکوة براذیندن سؤال ایتدکلرنده اوفی الخیل صدقة یعنی خیلده زکوة وارمیدر دیو جواب و براذین خیلدن اولدیغنی اشراب ایلدی وابن عباس رضی الله عنهما الفرس والبرذون سواء دیدی یاخود استحقاقك مداری فرس اوزره قتالدر وامر حربه عارف اولنلر دیرلرکه عندالقاء قتالده برذون فرسدن افضلدر زیرا عطف عنانی اسهل ومراد صاحبنه متابعتی اکمل ومشاق قتاله صبر وتحملی محکملدر وافراس عرابه مدار تفوق انجق طلب وهربده سرعت تلاحقیدر پس هر بری لوازم قتالدن برامر مطلوبی محتوی اولمغله استحقاق سهمده مستویلردر یاخود مدار استحقاق التزام مؤنت فرسدر ومؤنت برذون مؤنت فرسدن دون دکلدر اما علماء شام دیرلرکه برذون ایچون سهم ویرلمز مکر انده مشابه عراب اوله و بو مقالرینه شول حدیث مروی ایله استدلال ایدرلرکه ابوموسی الاشعری حضرت عمره رضی الله عنهما یازدیکه اما بعد فانا اصبنا من خیل القوم خیلا دکاعراضا فما یری امیرالمؤمنین فی اسهامها مترجم فقیر دیرکه الدك بالضم جمع الاداء در الفرس العریض الظهر معناسنه در کذا فی القاموس وفی حدیث الاشعری خیلا عراضا دکا جمع ادك وهو العریض الظهر القصیر کذا فی المغرب وامام حصیری رحمه الله تعالی نسخه سنده دکا عراضا آن بود که اندامهای وی بدیکر نزدیك بود و پشت پهن بود دیمکله تفسیری وصاحب النهایه نك ای عراض الظهور قصارها دیو تفسیری بلا تغییر کلام مغرب ایله متحد التعبیردر وعلی جمیع التقادیر لفظ عراض معناسی دکی تأکید وتقریردر معنای کلام اما بعد علی التحقیق بز غنائم اهل عراقدن برنیچه جثه لری صغیر وقامتلری قصیر وآرقه لری عریض فرسلره ظفر بولدیق آنلردن سهمنه اصابت ایلین مسلمین آنلرك اوزرنده قتال ایلدکلرنده

غنائمدن اول افراس ایچون تعیین سهامده امیرالمؤمنین نه کونه امر واعلام ایدر دیمکدر انتهی بعده حضرت عمر رضی الله عنه جوابنده اکا یاز دیکه ان ذلك یسمی البراذین فما کان منها مقاربا فاسهمها سهما والغ ماسواها یعنی اکا براذین دیرلرسن نظر قیل آنلردن مقارب خیل اولنلره اعطاء سهم ایدوب ماعداسنی الغا قیل ومعنای مذکور عمر بن عبدالعزیز رحمه الله تعالی دن دخی مأثوردر که عاملنه فان کان برذونا رایع الجری والمنظر فاسهم له ولا تسهمن لماسوی ذلك دیمشدر یعنی جری ومنظری کوزل برذون ایسه اکا سهم ویروب سائر براذینه البته سهم ویرمه وخالد بن الولید رضی الله عنه برفرس هجین کتوردکلرنده لان استف التراب احب الی من ان اقسم له دیدی یعنی سفوف ترابی اکل ایتمك بکا بوفرس ایچون سهم غنیمت ویرمکدن احبدر وکلثوم بن الارقم رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه شامده خیل مسلمین غارت کفار ایچون اعتراك ایلدکلرنده افراس عراب یوم حرکتلرنده ادراك ایدوب کوادن یعنی براذین بطیئة الحرکه انجق ایرته سی وقت ضحی ده ادراك ایلدیلر وامیرلری منذر بن ابی حمصة الوادعی ایدی بوحالی کوردکده بن رأیمله ادراکده بویله مسبوق بولنانلری سهمده سابقلر ایله تسویه وتنظیر ایدهمم دیوب حضرت عمر رضی الله عنهه نامه تحریر ایلدی وحضرت عمر رضی الله عنه جوابنده اکاهبلت الوادعی امه لقداذکت به وفی روایة لقد اذکرته دیو تسطیر ایلدی مترجم فقیر دیرکه لفظ هبلت هبل دن مأخوذ بمعنی الشکل یعنی موت الولددر والوادعی مفعولی وامه فاعلیدر ظاهر کلام دعاء سوءدر که وادعی فوت اولوب والده سی آنی فاقده اولسون دیمکدرکه امام حصیری دخی مادرش کم کاددیو تفسیر ایلمشدر بعده عرب قاتله الله وتربت یداك قوللری کبی علی وجه التعجب مدحده استعمال اولندی ومانحن فیه بوقبیلدن اولدیغنه مابعدنده کلن مدح وثنامی دلیلدر وزایله اذکت به ولدزکی طاهر طوغوردی دیمکدر وذالله اذکت ذکی ماهر طوغوردی دیمکدر واذکرته ولد فحل بهادر طوغوردی دیمکدر خلاصهٔ معنی وادعی نه عجب عاقل ومصیب کاملدرکه علی التحقیق مادری آنی طاهر وماهر وبهادر طوغورمشدر انتهی بو وجه اوزره نامهٔ عمری رونما اولدقده قسمت غنائمده رأینی امضا واصحاب کوادنی سهم فارسدن الغا ایلدیلر لکن بز جواب اهل شامده درزکه آثار منقوله انجق براذین مزبوره صالح قتال اولمیوب حمل امتعه ایچون اعداد اولنان صورتلره محموله در حتی بو معنی عمر بن العزیز رحمه الله تعالی دن ماکان من فرس ضرع او بغل فاجعلوا صاحبه بمنزلة الرجالة قولنده تفسیر وتمییز برله نقل اولنمشدر یعنی فرس ضعیف مهزول یاخود بغل بولندقجه صاحبلرینی منزلهٔ رجاله یه تنزیل ایدیکز وسبقت ایلین حدیث منذرده دخی براذین ایچون اعطاء سهام بین المسلمین متعارف ایدوکنه دلالت وافهام واردر زیرا حضرت عمر رضی الله عنه بو صنعندن تعجب قیلدی وتعجبی انجق معروف قدیمه مخالفتدن ایدی لکن منذر عامل اولوب حکمی معمول به اولدیغندن بوامر مجتهد فیه ده اجتهادیله حکم ایلدی وحضرت عمر دخی بالضرورة حکمنی امضا ایلدی یوقسه رأینه موافق کلدیکندن دکل ایدی وبز دخی بوقوله قائللرزکه حاکم امر مجتهد فیهده برشیئله حکم ایلدکده حکام سائرین ایچون مجال ابطال یوقدر وبعض اهل شام برذون ایچون برسهم وعراب ایچون ایکی سهم اسهام اولنور دیدی وحدیث منذر بو وجهله مفسر اولمق اوزره دخی روایت اولندی وبعض اهل شام حدیث خالدده ذکر اولندیغی اوزره برذون ایچون اصلا اسهام اولنمایوب صاحب البرذون صاحب الحمار والبغل منزلنده در دیو قطع کلام ایلدی وحضرت عمر رضی الله عنه دن مرویدرکه دیمشدر اذا جاوز الفرس الدرب ثم نفق اسهم له مترجم فقیر دیرکه الدرب کل مدخل من مداخل الروم دیو تفسیر اولنمشدر بو تقدیر اوزره کلام مزبور بعض غزوات رومده واقع اولمش اوله یاخود دربله مطلقا سرحد قصد اولنمش اوله وحاصل معنی فرس سرحدی تجاوز ایتدکدن صکره هالك اولسه سهمی ویریلور دیمکدر انتهی وعلمامز بو قولی اخذ ایدوب دیدیلرکه ارهاب اعدا همان سرحدی فرسله تجاوز ایتمکله پیدا اولور که تدوین دواوین وضبط اسامی مجاهدین انجق هنگام تجاوز سرحدده واقع اولوب صکره دارالحربده شوقدر شوقدر فارس وشوقدر شوقدر راجل ایله تجاوز ایلدیلر شایع اولور ومعنای ارهاب متحقق اولمغله سهم فارسه مستحق اولور وحضرت عمر رضی الله عنه دن نقل اولنان الغنیمة لمن شهد الوقعة یعنی غنیمت انجق حربه حاضر اولانلره مخصوصدر مقالی قول مذکوره معارض دکلدرکه بزم عندیمزده تجاوز سرحددن صکره فرسی هالك اولان وقعه یه حاضر اولمدقجه سهمه مالك اولهمز بلکه دارالحربه فارسا دخولی وقعه ده فارسا حصولی منزلنده در بوجهتدن عسکر مدد وقعه ده بولنمسه لر دخی غنائمده جیشله تشریك ایلدیك نکته سی اولدرکه اعزازدین همان علی قصد الجهاد دخول دارالحربله مستبین اولور وقال علی رضی الله تعالی عنه ماغزی قوم فی عقر دارهم الا ذلوا یعنی برقوم اصل داررلنده دوشمنلری

کلوب غزا اولنمادیلر الا اول قوم خور و ذلیل اولدیلر وعند یمزده امرأه وصبی وعبد وذمی ایچون اسهام اولنمایوب انجق قتال ایتسونلر ایتسونلر احرار مسلمیندن طائفهٔ مقاتله ایچون تعیین سهام قیلنور ومقاتله دن بشقه طائفهٔ نسا اهل غزانك مجروحلرینه تدبیر علاج ونان ونعمت طبخی ایله دفع احتیاج ایچون خروج ایتمشلر ایسه رضخله اکرام ومذکوریندن سائرلری دخی قتال ایدرلرسه بنه رضخله بکام قیلنورلر لکن علماء شام مرأه وصبی وعبد ایچون اسهامی التزام ورسول الله صلی الله علیه وسلم یوم خیبرده نسا وصبیانه اسهام بیوردقلرنده وارد اولان حدیث مکحول ایله اقامت دلیله قیام ایلدیلر امابوخبرك صحتنده نظر واردرکه یوم مزبورده قسمت غنائم بیك سکز یوز سهم اوزره اولوب خیل دخی ایکیوز فرس بولندیغی مشهور واول بابده امرأه وصبی غیر مذکوردر وبونلر دخی قسمتده مساهم اوله لر ایدی نقلده کانت الرجال کذا وکذا والصبیان کذا وکذا والنساء کذا دیتمك لازم ایدی زیرا بهائمدن خیل مذکور ایکن نسا وصبیانی اهمال امر محالدر وحدیث مذکورك ضعفنه دلیل کبار صحابه دن مشهر اولان نیجه قول جلیلدرکه حضرت عمر رضی الله عنه لیس للعبد فی المغنم نصیب در ایدی وابن عباس رضی الله عنهما لا یسهم للنساء ولکن یحذین من الغنائم دیدی یعنی نسایه سهم ویریلیوب همان غنائمدن برمقدار عطیه ویریلور وسعید بن المسیب رحمه الله تعالی دخی جناب رسالتدن بویله روایت ایلدی وابوهریره رضی الله عنه رسول الله علیه السلام عبد ونسا وصبیانه سهم ویرمزلر ایدی دیو روایت ایلدی وفضالة بن عبید رضی الله عنه دن مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم مملوکینه سهم ویرمزلر ایدی دیدی ومرویدرکه غلام سید الانام اولان شقران رضی الله عنه معیتلرنده غزوهٔ بدره حاضر اولمشیکن اکا سهم ویرمدیلر لکن آنی اسرا اوزره تعیین بیورملریله اصحاب اسرا اکا شورتبه مجازات عطیه ایلدیلرکه بنی هاشمدن آنده بولنان رجال ثمانیه دن برینك سهمنه مساوی اولدی وجناب مؤلف اول ثمانیه یی بوکتابده ذکر وتسمیه قیلمشدر وعمیر مولی آبی اللحم رضی الله عنهمادن مرویدر دیدیکه حال مملوکیتمده غزوهٔ خیبرده حاضر اولدم رسول الله علیه السلام بکا سهم ویرمیوب همان خرثی متاعدن یعنی امتعهٔ ردیه دن اعطا بیوردیلر و بوبیانله متبین اولمشدر که حدیث مکحولله صحتی تقدیری اوزره مراد انجق طوائف مزبوره یه یوم خیبرده اعطاء رضخ بیوردیلر دیمکدر و بز دخی بونلره رضخ ویریلوردیرز که بونلر اتباعدر ومتبوعله تابع استحقاقده تسویه اولنماز اکرچه افراس دخی اتباعدر لکن مستحق سهم اولان افراس اولمیوب انجق صاحبلری اولمغله تبع ومتبوع میاننده مساواتی مستصحب اولماز کذلك فعلهلری جهاد اولمیان اهل ذمت دخی اتباع اولدقلرندن سهم ویریلمیوب همان رضخ ویریلور لکن عطا رحمه الله تعالی دیرایدیکه امام اهل ذمتی غزایه کرها اخراج ایدرسه اجر مثللرینه مستحق اولورلر وابن سیرین رحمه الله دیرایدیکه آنلردن جزیه یی وضع ایدر ومراداری اعطاء رضخی بیان وسبب رضخ جانب مسلمیندن کفایت وقتاللری ایدوکنی اعلامدر لکن امام زهری رحمه الله تعالی اهل ذمته سهم مسلمین ویریلور دیرایدی ورسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یهوددن برجماعتله غزایه کیتدکلرنده سهام مسلمین کبی آنلره اعطاء سهم ایلدکلری روایت اولندی بوا خلافه بناء امام محمد رحمه الله تعالی دیمشدرکه بروالی طوائف مذکوره یه سائر مسلمین کبی اسهام قیلسه حکمی نافذ اولور حتی خلافنی رأی ایلین والی آخره رفع اولنسه اوزرینه امضاسی واجب وابطالی باطلدر زیرا والی اول فصل مجتهد فیهده امضای حکم ایتمشدر که بالاجماع نافذ در وابطالنده مخالفت اجماع اولمغله غیر جائزدر واول اجیرکه آنی برغازی خدمت ایچون استیجار ایتمش اوله نیل سهمه سزاوار اولهمز زیرا بو خروجی اوزره اخذ مال ایتمکله غنیمتدن برشیئ استیجاب واستحصالی ایده مز بوبابده اصل اصیل روایت اولنان حدیث جلیلدرکه عبدالرحمن بن عوف رضی الله عنه اوچ دینار ایله براجیری استیجار قیلوب صکره اجیر سهم غنیمته طلبکار اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم هذه الدنانیر حظك فی الدنیا والاخرة قول شریفلریله زرافشان کفتار اولمشلردر وعکرمه رحمه الله دن مرویدرکه برغزوه ده معیت نبویه ده براجیر وار ایدی اکا سهم ویرمدیلر وابن عباس رضی الله عنهمادن اجیره سهم ویریلور دیو مرویدر لکن تأویلی اولدرکه اجیر استیجار اولندیغی عملی ترك وقتال ایدرسه استحقاق اجرت فائت واستحقاق سهم ثابت اولور واکر بویله ایتمزسه حکم منعکس اولور آنك حالی عسکرده بولنان حال تاجر ایله متفقدرکه قتال ایدرسه سهمه مستحق ایتمزسه غیر مستحقدر والله اعلم

باب سهمان الخیل فی دار الحرب * یعنی دارالحربده افراسك سهامنی محل تفصیل وافهامدر بز قربا بیان ایلدیك که بعد مجاوزة الدرب فرسی هالك اولان سهم فرسانه مالکدر مؤلف همام قصد افهامله دیرکه کورمزمیسنکه قتالده فرس غازینك قوائمی قطع یاقتل اولنسه اصابت غنائم صکره راجل قالدیغی حالده متحقق ایسه ده ینه سهم

فرسانه مستحقدر كذلك اعدا فرسنى اخذ واحراز ايلسه لر ينه اكا سهم فرسان افراز قيلنور زيرا بو جهتله سهم فارسدن
محروم قيلنسه ناس افراس اوزره قتالدن امتناع واول جهتله بطلان سهملرندن خوفه اتباع ايدرلر حال آنكه
لايق امام انجق مزيد تحريض مسلمينى موجب اولان فعله اهتمامدر وهم استحقاق على قصد القتال دارالحربده
التزام مؤنت فرسه مربوطدر يوقسه بالفعل فارسا مباشرت قتاله مشروط دكلدر كورمزميسنكه قتاللرى
ابواب حصون ياسفائن يامداخل ما مثلو بعض مضايقده رونما اولسه آنده فارس فرسندن نزول ايتمشيكن ينه
سهم فرسانه موصولدر وخيبر برقاچ حصوندن عبارت اولوب مسلمين آنى راجلا فتح ايتمشلر ايكن سيد الانام
عليه الصلوة والسلام ينه فرسانه سهملرين انعام بيورمشلردر مقدمات مزبوره دن التزام مؤنت فرس معتبر اولوب
اوزرنده قتال معتبر اولمديغى عنديمزده مقرر اولمشدر واكر فرسنى صيانت وآريه يعنى معلف اوزره معسكرده
ربط وحمايت وكندو قتاله راجلا مباشرت قيلسه ينه سهم فرسانه اصابت قيلر پس قتالده فرسى تلف اولدقده
استحقاق سهم فرسان بالاولويه نمايانددر واكر دارالحربه راجلا دخولدن صكره اشتراء فرس بر له فارسا قتاله مشغول
اولسه انجق سهم رجاله يه موصول قيلنور لكن ابن مبارك رحمه الله تعالى روايتنده سهم فرسانه استحقاقى
وارد اولمشدر زيرا قتال ايچون دارالحربده مؤنت فرسى التزام ايتمشدر وهم تجاوز سرحد حكما منزلهٔ قتالده ايكن
آنكله سهم فرسانه مستحق اولنجه فارسا حقيقت قتالله استحقاقى بالاولويه متحققدر وجه ظاهر الروايه
اولدركه سبب استحقاقك انعقادى انجق تجاوز سرحد ايله پيدا وشخص مفروض ايچون انعقاد سبب
سهم راجل هويدا اولمغله صكره تغييرى ناسزادر نكته سى اولدركه امام ايچون غزاتدن هر برينك
هر وقتده رعايت حالى موجب مشقت بسيار اولمغله لاجل التيسير حال تجاوز سرحد واجب الاعتبار اولمشدر
زيرا عادت معروفه دركه عرض جيوش انجق حال دخول وخروجده واقع اولور بنا برين عند الدخول دفترده
فارس قيلنان سهم فرسانه وراجل قيلنان سهم رجاله يه استحقاقلرى مقرر صكره حاللرى متحول اولسه ده غير معتبردر
واكر ضعف كبر ياخود عجز صغردن ناشى اوزرنده قتاله مطيق اولميان بر فرسله داخل اولسه ادخال ايلديكى
فرسى صالح قتال اولمامغله اول كمسنه راجلا داخل وسهم فرسانه غير واصلدر زيرا بونك حالى بغل وحمار وبعير ايله
داخل اولنلردن دون اولوب بيان سابق اوزره آنلر انجق سهم راجله واصل ايكن بودخى انجق اكا متوصلدر
اما حين دخولده فرسى مطيق قتال اولمامق اوزره مريض اولوب وصحت بولنجيه دك مسلمون نائل غنائم اولميوب
صحتندنصكره اخذ مغانم ايلسه لر بونده مقتضاى قياس انجق سهم راجل اقتباسيدر زيرا سرحدى تجاوزنده
قتاله صالح فرسى بولنميوب صكره صحت كلدكده صالح قتال اولمغله بعد الدخول اشتراء فرس مركوب ايلين ياخود
بركرهٔ صغيره ايله دخول ايدوب دارالحربده طول اقامتله كسب صلاحيت ركوب ايلين كمسنه لر منزلنده نازل
ورجال رجاله ده داخل اولمشدر لكن مؤلف صاحب احسان بو بابده ميل استحسان ايدوب ديركه صحت فرسندن
مقدم ومؤخر اصابت اولنان جميع غنائمده سهم فرسانه رسان قيلنور زيرا اول فرسله دخولى والتزام مؤنتى انجق
اوزرنده قتال ايچون ايدى وفرس دخى صالح قتال ايكن بر عارض مشرف الزوال بر له اوزرنده قتال متعذر اولمشيدى
صكره اول عارض زائل اولدقده عن اصل حاصل اولمامش كبى اولدى اما كرهٔ صغيره بشقه دركه كره فى الاصل
صالح قتال دكل ايدى صكره دارالحربده طول اقامتله هنوز صالح قتال اولمغله صاحبى دارالحربده اشتراء
فرس ايلين كمسنه ايله همحال اولمشدر توضيح فرق اولدركه زوجهٔ صغيره عن اصل خدمت زوجنه صالحه اولمامغله
زوج اوزره ايجاب نفقه ايده ميوب مرضى مانع جماع اولان زوجهٔ مريضه فى الاصل خدمتنه صالحه اولوب
مجرد عارض مشرف الزوال بر له متعذر اولمغله استيجاب نفقه ايدر فرس دخى عند مجاوزة الدرب مريض ياعرج
بولندقده ينه بو يله در اما ضعف فرس كبر سندن ايسه مشرف زوال اولمامغله حكمى بشقه در واكر بر مسلم دارالحربه
فارسا دخولدنصكره فرسى قتل اولنوب قبل اصابة الغنائم كندو دخى اسير اولدقدنصكره عسكر غنائمه
ظفر بولوب هنوز دار اسلامه اخراج ايتمدين اسيرلكدن فرار وعسكره ملتحق اولسه ينه سهم فرسانه مستحقدر
زيرا عند مجاوزة الدرب انعقاد سبب استحقاقده مسلمينله برابر ودار اسلامه احراز غنائمده مشاركتى مقرر اولمغله
حكما هيچ مفارقت ايتمش كبى قيلنور كه ابتلاى مفارقت عارض مشرف الزوال ايله اولديغندن هيچ اولمامش كبى قيلنور
اما جيش اول خارج وجيش ثانى داخل اولدقدنصكره فرار ايله آنلره واصل اولسه بعد الوصول اصابت
ايلدكلرى غنائمدن سهم راجلده داخل اولوب قبل الوصول اصابت ايلدكلرنده هيچ مداخل اوله مز زيرا انعقاد
سبب استحقاقده بو جيشله برابر بولنميوب كندو ايچون منعقد اولان سبب دخى جيش اول دار اسلامه خروج ايدوب

كندو معيت ايتمكله زائل واول استحقاق باطل وجيش ثانى يه لحوقله انعقاد سبب استحقاقى هنوز حاصل
اولمشدر بناء عليه بو وقت لحوقنده حالى معتبر اولوب راجل ايسه سهم رجاله يه ملتحق وفارس ايسه سهم فرسانه
مستحق اولوب شول كمسنه منزلنده اولوركه دارالحربده اسلامله جيشه التحاق ياخود دارالحربده تاجر مستأمن
ايكن جيشه التصاق ايليه بو جهتدن لحوقندن اقدم اصابت اولنان غنائمده شريك اوله مزكه حين اصابتده
سبب استحقاقى هنوز منعقد اولمامشدر مكر مسلمين صكره دن مبتلاى قتال اولوب اول شخص دخى تخليص
غنائم ايچون برابر مقاتله ايليه بو صورتده لحوقنده راجل ايسه سهم راجله مستحق اولور كذلك فارس ايسه سهم
فارسه مستحق اولور لكن شول شرطله كه راكب اولديغى فرسنى اهل حربدن اشترا ياخود اهل حرب اكا هبه
ايتمش اوله زيرا بو صورتلرده ملك خالصى اولوب آنكله فارس عد اولنور اما اول فرسى اهل حربدن طيب خاطرلرى
بولنمقسزين آلمش ايسه اول كمسنه راجل وفرسى فيئده داخلدر زيرا منعهٔ جيشله احراز ايتمش اولمغله بين الجيش
مشترك اولان غنيمتدن اولوب كندو دخى غنيمتدن اولان فرسله فارس عد اولنماز كورمزميسنكه اول فرس اوزرنده
قتالى هنوز مشروع وحلال دكلدر واكر بر كمسنه العياذ بالله تعالى مرتد ودوشمنه ملتحق اولدقدنصكره اسلامه كلوب
دارالحربده عسكر مسلمينه لاحق اولسه اول كمسنه جميع احكام مذكوره ده دارالحربده اسير اولوب ياخود اسلامه
كلدكدنصكره لاحق اولان كمسنه لر منزلنده در واكر طوائف مذكوره عسكره واصل اولمادين فرسلرى هالك اولسه
رجاله دن عد اولنورلر زيرا حقلرنده لحوق عسكر دار اسلامدن دخول ايدنلر حقنده تجاوز سرحد منزلنده در
مكر عسكر كندولره ردء وپناه اولوب لدى الاستغاثه مقتدر اغاثه اوله جق مرتبه ده معسكره قريب اولدقدنصكره
فرسلرى هالك اوله بو صورتده سهم فرسانه مالكلردر زيرا عسكره فرسله واصل اولملريله كويا فرسلرى بعد المخالطه
هالك اولمشدر واكر بر مسلم اذن امامله عسكرك اردنجه دارالحربه فارسا دخولدنصكره فرسى هالك وكندو
عسكره راجلا واصل اولسه ينه سهم فارسه نائل قيلنور زيرا دارالحربه فرس اوزره قصد غزا بر له دخولى
استحقاق اصل شركتده لحوق جيش منزلنده در زيرا شخص مزبور اذن امامله داخل اولمغله مدد عد اولنوب
بيان سابق اوزره مدد استحقاق سهمده حاضر وقعه منزلنده اولديغى كبى فارسيت وراجليت كبى وصف استحقاقده
دخى اويله در واكر مسئلهٔ مرقومه ده امام بعد العسكر دارالحربه دخولدن ناسى منع ايتمش ايسه اول كمسنه نك همان
وقت لحوق عسكرده حالنه نظر اولنور زيرا بغير اذن الامام دخولنده لص مغير اولوب غازيا داخل اولمامشدر
كورمزميسنكه ياالكز بر شيئه ظفر بولسه تخميس اولنماز دخولى اذنله اولدقده تخميس اولنور وهم شخص مرقوم
جيشك لحوقندن اقدم مصابلرنده شريك اوله مز اذنله داخل اولان شريك اولور همان بو غير مأذون حال وقت
لحوقى معتبر اولمقده دارالحربده اسير يا اسلامه كلن كمسنه لر ايله برابردر زيرا انجق وقت لحوقنده غازى اولمشدر
واكر مسلمين با اهل ذمتدن معسكرده بولنان تجار فرسان اولوب معيت مسلمينده قتاله ابتدار ايلسه لر انجق حين قتالده
اولان حاللرينه اعتبار اولنور زيرا قبل القتال تجار اولوب غزاة اولمدقلرندن سبب استحقاقلرى انجق وقت
قتاللرنده منعقد اولوب اول حالنده مسلميندن فارس بولنان سهم فارسه وراجل سهم راجله مستعد اولور كذلك
اهل ذمتدن فارس بولنان فارسلكى حسابيله وراجل راجلكى حسابيله رضخه ظفرياب قيلنور واكر اهل ذمت
اسلامى قبول وصكره قتاله ابتدار ايلسه لر ينه صفت استحقاق سهمده انجق وقت قتالده حاللرينه اعتبار اولنور
زيرا سبب استحقاقلرى حين قتالده منعقد اولديغندن دارالحربده اسير يا اسلامه كلن كمسنه لر ايله برابر اولورلر
واكر اهل ذمت كندو دينلرنده ايكن قصد قتالله عسكر مسلمينه التحاق ومعا مشركينله قتال بعده
اسلامى قبول ايلسه لر وقت لحوقنده فارس بولنان سهم فرسانه وراجل سهم رجاله يه موصول قيلنور
كذلك مسلمين ايله برابر قتال ايچون اهل ذمتدن فرسان ورجاله دخول واصابت غنائمدن مقدم يا مؤخر
اسلامى قبول ايلسه لر ينه حين دخولده راجلرى سهم رجاله يه وفارسلرى سهم فرسانه موصول قيلنورلر
لكن بعض فقهاء مؤلفك معارضه بو ايكى مسئله ده معترض اولوب ديديلركه اهل ذمت ايچون قبل الاسلام
سبب استحقاق سهام منعقد الانتظام دكل ايدى زيرا اهل استحقاق دكللر ايدى وبدون الاهليه سبب استحقاق
منعقد اولماز بناء عليه كركدركه بعد الاسلام حاللرى معتبر اولوب دار اسلامدن داخللرينك تجاوز سرحدده
ودارالحربدن واصللرينك لحوق جيشده بولنان حاللرى مطمح نظر اولميه اما مؤلف والاجنابك آنفا بو كتابده ذكر
ايلديكى اصح وصوابدر زيرا اهل ذمت غنائمدن بعض اشيايه اهل استحقاقدر كورمزميسنكه قبل الاسلام رضخه
مستحقلردركه رضخ غنيمتدندر بو مقدمه دن آشكاردركه انعقاد سبب استحقاقلرى همان على قصد القتال جيشه

لحوق یانجاوزسرحدایله بدیداردر بعده غنائمی داراسلامه احرازدن اقدم قبول اسلام ایتدکارنده عند ابتداء السبب صفت استحقاقده منزلهٔ مسلمینه تنزیل وسهام مسلمین آنلره تکمیل قیلنور زیرا صفت اصله تابع اولمغله صفت استحقاق اصل استحقاق اوزره مبنی ومتابع قیلنور وعلی هذا اهل ذمت امداد جیش ایچون اذن امامله دارالحربه دخول وقبل لحوق الجیش یاخود بعد اللحوق قبل احراز الغنائم اسلامی قبول ایلسه‌لر ینه سهام مسلمینه موصول قیلنورلر واکر برعبد مولاسیله برابر مأذونا بالقتال قصد اقتالله فارسا دارالحربه داخل ومسلمین بعض غنائمه واصل اولدقدنصکره مولاسی آنی اعتاق واول فرسی کندویه هبه ایدوب بعده باز غنائمه دخی نائل اولسه‌لر بوصورتده کرکدرکه قبل العتق غانم اولدقلرندن مولاسنه اعطاء رضخ اولنوب رضخ دخی سهم رجاله‌دن زائد اولورسه‌ده سهم فرسانه متواصل اولمیه زیرا عبد حکم رضخده ذمی یه مماثل ورضخ ذمی فارس سهم فارس مسلمه غیر معادلدر زیرا عبد وذمیده برمقاتل بوقدرکه احرار مسلمینده آنلردن اقوی بولنمیه تسویه قیلنسه‌لر رق وکفر ایله کندولردن اقوی اولان حر مسلمله تساویلری لازم کلور لکن عبد وذمی شووجهله تفریق اولنورلرکه عبدك مستحق اولدیغی رضخ قبل العتق اصابت اولنان غنائمده عتق ایله متغیر اولمیوب ذمیده اسلامیله متغیر وصورهٔ مذکوره‌ده تمام سهمه استحقاقی متقرر اولور زیرا اسلام ذمی ایله ذات مستحق متبدل ومتعدد اولمیوب همان سهم ورضخه مستحق اولان شخص واحد اولمغله اسلامی عند ابتداء السبب حکم موجودده قیلنمغه مستعددر اما عتق عبد ایله ذات مستحق متبدلدرکه مولاسی کندو فرسی ایله سهم فارسه مستحق اولدیغی کبی عبد یله دخی رضخه مستحق اولان اولدر وبعد العتق مستحق اولان انجق عبددر بویله ایکن عتق عبد عند ابتداء السبب حکم موجودده قیلنسه استحقاق مولانك بالکلیه بطلانه بادی اولور بناء علیه قبل العتق اصابت اولنان غنائمده حکم رضخ باقی وبعد العتق اصابت اولنان غنائمده عبد سهم فرسانه مستحقدر دیو حکم ایلدیك زیرا عند دخول دارالحرب انعقاد اصل سبب وقتنده راکب اولدیغی فرس مولاسینك ایسه‌ده فارس بولنوب فرس عاریت اوزره داخل منزلنه نازل اولمشدر یاخود بعد العتق مولاسی فرسی اکا هبه قیلدقده اسیرو تاجر ایکن عسکره فارسا لاحق اولان کسنه منزلنه نازل وبعد القتال سهم فارسه نائل قیلندی مؤلف مصیب الاجتهاد مسئلهٔ دیکر دخی ایراد ایدوب دیرکه کذلك ذمی ومکاتب فارسا دارالحربه داخل بعده مسلمین غنائمه واصل اولدقدنصکره مکاتب آزاد وذمی اسلامله برمراد اولوب بعده بعض غنائمه دخی متواصل اولسه‌لر غنیمت اولادن هر برینه رضخ فارس اعطا وثانیه‌دن هر برینه سهم فارس اجرا قیلنور لکن شارح صائب الافکار بومسئله‌نك برشقنی انکار ایدوب دیرکه بوجواب ذمیده ناصوابدرکه ما قبلنده ذمی مفروض جمیع غنائمده مستحق سهمدر دیو افاده ایتمشیکن شمدی خلافنی اعاده ایلمشدر اکرچه قول مذکور تناقض ییندر لکن بومقوله غلط انجق کاتبدن صادر اوله جغی متبیندر وحق ذمیده صحیح ومعول بیان ایلدیکمز علته بناء همان جواب اولدر وبعض فقهاء دیدیلرکه بوجواب حق مکاتبده دخی ناصوابدر زیرا مکاتب کندو کسبنه مستحق اولوب مولاسی مستحق اولمامغله عتق ایله ذات مستحق متبدل اولمیوب حالی حال ذمی یه مماثل اولور حتی مؤلف همام بوندن صکره اشبو بابده ایکی موضعده علی وجه التنصیص بو معنایی افهام ایلمشدر لکن عبد بویله دکلدر وبعض فقهاء دیدیلرکه بلکه بوجواب حق مکاتبده عین صوابدر زیرا کسب مکاتب کندو ایله مولاسی میاننده دائروهر بریچون آنده حق تملك متقرردر کورمزمیسنکه عجز مکاتبله حقیقت ملك مولی عودت واول وجهله تبدل ذات مستحق صورت بولور بنابرین غنیمت اولاده رضخه مستحق کوریلور اما بعد العتق سهم فارسه مستحق کوریلور فرسی حین دخول دارالحربده حقیقهٔ ملکی دکل ایسه‌ده زیرا مکاسبندن ملك یدی ثابت اولمغله فرسی فرس مستعاردن دون دکلدر وهم بعد العتق فرس ملکی اولمامغله راجل عد اولنسه بعد العتق استحقاقی قبل العتق استحقاقندن دون اولمغه مؤدی اولور زیرا رضخ فارس بعضا سهم راجلدن زائد اولور ومعلومدرکه عتق اکا زیادهٔ خیر ایدوب ازدیاد شر ایلمز بوجهتله بعد العتق سهم فارسه مستحق اولدیغی عندیمزده متحقق اولدی واکر عبد مزبور مولاسیله مجرد خدمتی ایچون داخل وبلااذن قتالله مشتغل اولسه مقتضای قیاس برشیئه نائل اولمامقدر زیرا کندو اهل قتال اولمیوب انجق اذن مولاسیله کسب اهلیت ایدر اول دخی تحقق ایتمشدرهمان شول حربی مستأمن منزلنده درکه قتالی اذن امامه مقرون ایسه رضخه مستحق دکل ایسه غیر مستحقدر وبالنظر الی الاستحسان اعطاء رضخله احسان اولنور زیرا اکتساب محض منافعدن غیر محجوردر واستحقاق رضخ دخی محض منافعدندر بناء علیه مولاسندن بطریق الدلالة مأذون کبیدر ومسئلهٔ مزبوره من جهة القیاس والاستحسان عبد محجور نفسنی ایجار وتسلیم عمل مسئله سیله سیا ندر بعده مؤلف

اصابت پرداز غزوه کاتبی بیانه آغاز ایدوب دیرکه مکاتب دخی قن محض کبی بلااذن المولی غزایه کتمك غیر جائزدر زیرا غزاسی هنوز مملوك مولی ایکن نفسنی هلاکه عرضی متضمن اولمغله عبد کبی بغیر اذن المولی مخاطرهٔ نفسه متمکن اوله‌مز اما تجارت ایچون دارالحربه خروجی بشقه‌درکه باب اکتسابدن اولمغله اوابده احراردن عدو حساب اولنور حتی مولاسی عقد کتابنده تجارت ایچون دارالحربه عدم خروجنی شرط قیلسه شرطی لغو اولور وبزبو بحثی کتاب المکاتبده بیان قیلدق لکن مکاتب بلااذن المولی قتالله مبتلای محنت اولسه فارس یاخود راجل مختی مقداری رضخه نائل قیلنور زیرا بوفعلی اکتساب مال اولمغله عقد کتابت بوفعلی اکا اطلاق وترخیص قیلمشدر وحکم مزبور حق مکاتبده ثابت اولدقده بغیر اذن المولی قتال ایلین عبد حقنده دخی ثابت اولور واکر برعبد مولاسیله خدمت ایچون دارالحربه داخل بعده مولاسی آنی اعتاق واکا برفرس هبه ایتدکدنصکره عسکره واصل اولسه بوصورتده انجق عسکره حین لحوقنده بولنان حالنه اعتبار واول حینده فارس ایسه بعد اللحوق غنائم مصابه‌دن سهم فرسانه وراجل ایسه سهم رجاله یه سزاوار قیلنور وقبل اللحوق اصابت اولنان غنائمده شریك اوله‌مز مکر صکره‌دن ظهور ایدن دوشمنی اول غنائمدن دفع ایچون برابر قتال ایلیه زیرا لاعلی قصد القتال دخولله سبب استحقاقی منعقد اولمیوب انجق جیشه لحوقنده منعقد اولمشدر همان آنك حالی دارالحربده تاجر یا اسلامه کلن کسنه‌لرك حاللری کبیدر واکر برمکاتب بعد الدخول فی دارالحرب وقبل الخروج الی دار الاسلام آزاد اولوب یاخود بدل کتابتنی ادا قیلسه آنك انجق حین دخولده بولندیغی حالنه اعتبار واول حینده فارس ایسه قبل العتق وبعده اصابت اولنان غنائمدن سهم فرسانه وراجل ایسه سهم رجاله یه سزاوار قیلنور زیرا مولاسی غزایه اذن ویرسون ویرمسون خدمتی اوزرینه واجب اولمامغله دخولی قصد قتالی موجبدر وقصد قتال حقنده معتبر اولمغله همان دخولله سبب استحقاقی منعقد وقبل تمام الاحراز عتقله کمال حاله رسیده اولوب عند الدخول کامل الحال اولنلره ملتحق اولمشدر وبوبیانله نمایان اولمشدرکه بوندن اقدم مکاتب حقنده نقل اولنان جواب ذمیده اولان جواب کبی انجق غلط کاتب اولوب مؤلف مصیب الآرادن عدم صدوری بی ارتیابدر لکن عتق غنائمك بیع وتقسیمندن صکره حاصل اولورسه کمال حالندن اقدم حق غنائمین تأکد ایتمکله اول غنائمدن انجق رضخه واصل قیلنور زیرا بیع وقسمت غنیمتده موجب تأکد حق اولمقده بمنزلة الاحرازدر حتی بیع وقسمتله شرکت مدد منقطع اولور بوجهتدن مکاتب مزبور غنائمی داراسلامه احرازدن صکره اعتاق قیلنان عبد ایله مساوی اولور وبو بابده رضخ واجب کسب مکاتب اولمغله کندو ملکی اولوب بعد العتق اکا سالم قیلنور واکر مولاسی دارالحربده ایکن آنکله حکم کتابتده مخاصمه وبعض تفسیطلرنده قصور ایتمکله قاضی فسخ کتابته محاکمه ایلسه بونده موجب قیاس دخولی بغیر اذن المولی ایسه غنائمدن نسنه اختلاس ایتمکدر زیرا کتابت منفسخ اولمغله منعدم اصلی یه لاحق وحالی بغیر اذن المولی قصد قتالله داخل اولان عبدك حالنه ملتحق اولمشدر وبز قریبا بیان ایلدیك که صورت عبدده مقتضای قیاس رضخه دخی عدم استحقاقی ومقتضای استحسان رضخه استحقاقیله اول رضخك ملك مولاسنه التحاقیدر پس مکاتب دخی آنك کبیدر واکر مکاتب غازی بدل کتابتی ادادن عاجز یاخود وفاایده جك مقداری مالی موجود ایکن فوت اولسه نظر اولنوراکر وفاتی غنائمی تقسیم وبیع واحرازدن اقدم ایسه کتابتی ادا اولنسه دخی کرك کندو وکرك مولاسیچون غنائمدن برنسنه افراز اولنماز زیرا قبل الاحراز والقسمة والبیع موتله غنیمتدن سهم غازی باطل اولور ایکن استحقاق رضخ استحقاق سهمدن اقوی اولممغله موت مکاتبله بطلان استحقاقی دخی اولیدر واکر وفاتی قسمت وبیع واحرازدن متأخر ایسه غنائمدن رضخه استحقاقی متقرردر حالت مزبوره‌ده موت احرار ایله سهمه استحقاقلری مستقر اولدیغی کبی انجق عاجزا فوت اولمش ایسه اول رضخی مولاسی اخذ ایدر وبوصورتده رضخ مزبورده وفاء کتابت وار ایسه مولاسی آنی قبض ایدوب حریتی ایله حکم وبعد الموت حکم احرار آنده اجرا قیلنور واکر کتابته وفا ایده جك مال آخر ترك ایتمش ایسه اول رضخ ورثه‌سنه ویریلور سؤال اولنورسه که عتق حال حیاتنه مستند اولمغله اقتضا ایدرایدیکه مکاتب مزبور حیاتنده قبل الاحراز منزل معتقه تنزیل واستحقاق سهمله تبجیل قیلنه جوابنده دیرزکه بومسئله‌ده ائمهٔ حنفیه ایچون ایکی طریق یعنی ایکی مذهب واردر برطریقده عتق حیاتنه مستند اولمیوب انجق وقت اداء بدل کتابته دك حکم حیاتده قیلنور وطریق آخرده حیاتنه استنادی لاجل الضرورة اولمغله کندوده ضرورت تحقق ایلین حکم کتابتده اثری ظاهر وماوراسنده غیر ظاهردر واستحقاق سهمده ضرورت یوقدر واکر مکاتب مزبورك محلنده قتاله مأذون یاغیر مأذون برعبد بولنوب قبل الاحراز والبیع والقسمة فوت اولسه

صاحب سهم اولان حرك موتنه اعتبار ايله مولاسى برشيئه سزاوار اوله مز سؤال اولنورسه كه فارس فرسيله
مستحق سهم اولدقدنصكره دارالحربده فرسى هالك اولمغله سهم فارس باطل اولمديغى كبى اقتضا ايدرايديكه
مولاسى عبدى سببيله مستحق رضخ اولمغله موت عبد ايله رضخده حق مولى زائل اولميه جوابده ديرزكه اويله دكلدر
بلكه بو بابده استحقاق اولا عبد ايچون ثابت اولوب صكره مولاسى كسب سائرينه تملك كبى بونده دخى خلف
اولمشدرنكته سى اولدركه عبد آدمى مخاطب اولمغله مستحق اولديغى نسنه يه مولاسى خلف اولمق اوزره سبب
استحقاق منعقد اولمغله اهلدر امافرس بشقه دركورمزميسنكه عبد بعد مجاوزة الدرب وقبل القتال فوت اولسه
مولاسى مستحق رضخ اوله مز لكن فرس بويله دكلدر واكرموتى احراز وبيع وقسمتدن صكره ايسه رضخى مولاسنه
ويريلور زيرا سبب استحقاقى تأكد ايتمكله موتيله باطل اولميوب وارث خليفهٔ مورث اولديغى كبى مولاسى رضخنده
خليفه سى قيلنور بناء عليه قبل الاحراز مولاسى آنى بيع ايلسه تحول ملكله اهليت استحقاقدن خارج اولمامغله
بنه رضخى باطل اولماز اكن مولاى اولنه ويريلور اكرچه بعدالاحراز بيعده وجهى ظاهردر امافرض مذكور اوزره
قبل الاحراز بيعده وجهى اولدركه سبب استحقاقى ملك مولاى اولده منعقد واصابتله اصل استحقاق ثابت اولمغله
سائر مكاسبى كبى رضخنده دخى بيعله حق باطل اولماز كورمزميسنكه عبد مأذون شرط خيار ايله برشيئى
اشتراد نصكره مولاسى عبدى بيع ايلسه اول نسنه بايع عبدك اولوب مشترى عبدك اولمازاما بعدالبيع مسلمين
غنيمت احرايه ظفر بولسه لر آندن نصيب عبد مشترى عبدكدر زيرا استحقاق عندالاصابه ثابت اولوب
وقت اصابتده ملك مشترى اولمغله مستحق اولديغى نسنه يه تملكده مشترى اكا خلف اولور واكر احراردن
بركسنه عاقل ايكن دارالحربه داخل اولوب قبل احرازالغنائم معتوه اولسه غنيمتدن حصه سى منع اولنماز
زيرا معتوه ايسه ده هنوز اهليت استحقاقله حياتده ايكن احراز اولنمشدر اماقبل الاحراز موتى بويله دكلدر
واكرمعتوه اولميوب العياذ بالله تعالى مرتد اولسه نظر اولنور اكرينه مسلمين ايله داراسلامه چيقوب اسلامدن
امتناعله قتل اولنورسه نصيبى ورثهٔ مسلمينه ميراث اولوب ذمى كبى اكا رضخ ويريلور زيرا مرتد كافر اصلى منزلنده
اولمغله احراز غنائم وقتنده اهل دار بزدن اولديغندن انجق استحقاق رضخه اهل اولوب سهمه اهل دكلدر مؤلف
دفت پناه احسن الله تعالى مثواه ديركه بوقول منقول قبل احرازالغنائم ذمى اسلامه كلوب يامكاتب اعتاق اولنسه
سهم كامله مستحق اولدقلرينه دليل مقبولدر زيرا انجق غنائمى احراز يابيع ياتقسيم وقتنده بولندقلرى حاللرينه
اعتبار اولنور وشارح حقيقت بين اكرمه الله تعالى بفضله المبين ديركه جناب مؤلفك بوقوليله متبين اولمشدركه
جواب سابق هم ذمى وهم مكاتب حقلرنده غلط بين ويان ايلديكمز وجه اوزره خطاء كاتب ايدوكى متعيندر
واكر مرتد مسفور بعد اصابة الغنيمه ردت اوزره دارالحربه لحوق بعده قبل الاحراز يابعد الاحراز اسلامله
رجوع ايدرسه اول غنيمتدن برشيئه مستحق اوله مز زيرا بوصورتده حربى اصلى يه ملتحق اولمشدر وحربى اصلى
بعدالاحراز وقبله اسلامله جيشه لاحق اولوب صكره مسلمين قتال آخرده ملاقى اولسه لر غنائملرنده شريك اوله مز
مرتد دخى بويله در ونيجه شريك قيلنور حال آنكه مسلمين آنك مالنه ظفر بولسه لر ايدى مالى دخى فئ اولور ايدى
وغنائمدن بعض اشيايى اخذ ودارالحربه احرازدن بعده قبول اسلام ايتمش اولايدى اكا مالك اولور ايدى
مقدمات مرقومه دن حربى اصلى كبى اولديغى بزه معلوم اولمشدر واكر مرتد مزبور غنائم داراسلامه احراز
ياخود بيع ياتقسيم اولندقدنصكره دارالحربه التحاق ايلسه نصيبى ميراث ورثه سنه الحاق اولنور زيرا غنائمده
حق تأكد ايتمكله نصيبى اموال سائره سنده داخل وبوحالتده ردتله دارالحربه لحاقى منزل موتنه نازل اولمشدر
واكر برمسلم قبل احرازالغنائم مشركينه مأسور وحياتى معلوم ومشهور اولسه كركدركه قبل الاسر اخذ ايلدكلرى
غنائمدن حصه سى افراز وكلنجيه دك حفظ واحراز اولنه زيرا غنائمده حقى ثابت اولوب مجرد اسير اولمغله
داراسلامله وقت احرازده تقرر حقه اهليتى فائت اولمامشدر لكن بعدالاسر اخذ اولنان غنائمدن قطعا
نصيبى يوقدر زيرا بداهل حربده مأسور بولنان حقيقة وحكما جيشه مقارن وغنائمى اخذ واحرازده عسكره
معاون اولمامشدر واكر اول اسيرك بعدالاسر حيات ومماتى نامعلوم ايسه همان غنائم تقسيم ونفريق اولنوب
آنك ايچون برنسنه توقف ونمو بيق اولنماز زيرا تمام استحقاق انجق غنائمى داراسلامه اخراجله تحقيق اولنور
والمفقود كالميت فيما يستحقه ابتداء حتى اذامات قريب له لم يرثه ولم يوقف لاجله شئ فهذا مثله يعنى مفقود ابتداء
مستحق اوله جغى نسنه حقنده ميت حكمنده درحتى برقريبى فوت اولسه نه وارث ونه توقيف حصه سنه باعث اوله مز
واسير معهود مثل المفقود در وصورت مفروضه ده بعدالتقسيم اسلامى اوزره ظاهر اولسه برنسنه يى استرداده

قادر

قادر اوله مز زيرا قسمتله حق غانمين متأكد وغنائمده ملكلرى ثابت وممهد اولمغله حق ضعيف غيره تأكدى ابطال
ضرورت حاندندر واكر غنائم بيع ياتقسيم يا احراز قيلندقده اول مسلم بعض مصالح مسلمين ايچون دارالحربده
قالمش ايكن اسير اولسه بوصورتده نصيبى توقيف وتأخير اولنوب موتى ظاهر اولدقده ورثه سنه وحيا كلدكده كندويه
سوق وتسيير اولنور زيرا احراز وبيعله غنائمده حقى متأكد ومتقوى اولمغله نصيبنده حكمى مفقودك مال قديمنده
حكمى ايله متساوى اولمشدر والله تعالى اعلم

باب سهمان الخيل فى دارالاسلام والشركة فى الغنيمة * يعنى دار اسلامده قتال ايله اخذ اولنان غنائم مشركينده
سهام غانمين وشركت مسلمينه وجهله واقع اوله جغنى محل تبيينيدر چقان دارالحربدن برعسكر داراسلامه داخل
ومسلمين قتال ايدوب نصر وظفره نائل اولسه لر غنيمتلرى انجق وقعه ده حاضر بولنانلره واصل قيلنور
وخصوص مذكورده حضرت عمر رضى الله تعالى عنه دن الغنيمة لمن شهد الوقعة وارد اولديغى مأثور در
نكته سى اولدركه استحقاق انجق جهاد ايله در وداراسلامده مجاهد انجق وقعه ده حاضر بولنان كمسنه در
امامسلمين دارالحربه داخل اولدقده جواب مسئله بشقه دركه آنده جيش مدد حاضر وقعه اولمسه لرده غنائمده
شريكلردر زيرا دارالحربه على قصد الجهاد دخولله مجاهد اولمشلردر وهم دار الحرب موضع قتال اولمغله
هركيم قصد قتال ايله آنده بولنسه حاضر وقعه حكمنده قيلنور اماداراسلام موضع قتال اولمامغله آنده مقاتل
همان وقعه ده حاضر بولناندر نظيرى اولدركه بركمسنه مسجد ايچنده امامدن بعيد ايكن اقتدا ايلسه اقتداسى
صحيحدر زيرا مسجد مكان صلوة اولمغله اول كمسنه هر قطعه سنده خلف امامده كبيدر اما صحراده اقتدا
بويله دكلدر واكر عسكر مسلمين بربلده يى فتحله داراسلام ايلدكدنصكره قبل قسمة الغنائم جيش مدد ملتحق اولسه
شركته مستحق اوله مزلر زيرا بلده يى داراسلام قيلمرله غنائملرى دارايله محرزه اولمغله داراسلامه اخراجدنصكره
لحوق مدد منزلنده اولمشدر حكمتى اولدركه مدد ايچون استحقاق شركت انجق احرازده مشاركتلرندن
نشئت ايتمشيكن بو بابده مشاركت ايتمشلردر كذلك دارالحربده غنائملرين بيع ياتقسيمدنصكره مدد لاحق اولسه
ينه شركته غير مستحقلردر زيرا شركت مدد انجق قبل تأكدالحق لحوقلرينه مخصوص ايكن بو بابده احراز كبى
قسمت يابيعله حق غانمين مؤكد ومرصوص اولمشدر وبومسئله ده دليل حضرت صديق رضى الله تعالى عنه دن
حضرموت عنده واقع اهل نجير حقنده روايت قيلنان اثر جليلدركه بزآنى السيرالصغيرده بيان وتفصيل ايلديك
واكر اهل حربدن برعسكر داراسلامه داخل ومصيصه وملطيه كبى برمدينه يه واصل اولدقده اهاليدن برطائفه
خروج وقتالله مظفر اولسه لر غنائم آنلره مقرر واهل مدينه يه شركت غير ميسردر حتى اهل مدينه بزسزه رده
وپناه ايديك ديو دعوايه ابتدار ايلسه لر كلاملرينه اعتبار اولنماز زيرا شركت مصاب خاصهٔ مجاهدين ايكن
آنلر مجاهدين اولميوب مسكنلرنده متوطنين اولمشلردر وهم نه اصابت ونه احرازده شريك وانباز دكللردر
امااهل مدينه سلاحله آنلرينه نوب باب مدينه يه قصد قتالله اقتحام وباب اوزره تزاحم ناس جهتيله بعضيسى
خروج وبعضيسى مدينه ده قيام اوزره ايكن ظفر برله بكام اولسه لر جمله سى شركتله نائل مرام اولورلر زيرا
بوصورتده وقعه ده حاضر بولنمشلردر كورمزميسنكه عسكر مسلمين برصحراده دوشمنه مقابل اولوب ايچلرنده
انجق بعض قليل بالفعل مقاتل ايكن جمله سى وقعه ده حاضر بولنمغله شركت غنائمه نائل قيلنورلر بودخى اويله در
كذلك برمسلم سلاحله باب دارينه چيقوب پيشگاه بابده زحام مسلمين واقع اولمغله باب مدينه يه وصولنه مانع اولسه
اول دخى شركتله متمتعدر زيرا سلاحنى آلوب باب دارينى آچوب وصول قتاله زحامدن غيرى مانع بولنمادقده
اول كمسنه فارسا اوراجلا باب دارنده بلكه جوف دارنده طورسه دخى وقعه ده حاضر ومجاهد مجاهد دراماباب دارى
اوزرينه مسدود ايسه نيل غنيمتدن مردود در زيرا منزلنده متحصن وقصد قتالله موضع قتاله توجهى غير مشهوددر
اماباب دارى مفتوح اولدقده بويله دكلدر مؤلف جليل بومسئله يى تعليلده ديركه اكر بومقوله يه ضرب سهمله
قضا اولنسه بوندن غيرى جوف خانه سنده عورتيله مشغول جماع اولان شخص بهائم طباعه دخى ضرب سهم
اقتضا ايدر اكرچه تقريريمزده تقدير سهم قيلنان وقلنميان بربرينه متقاربدر لكن بو بابده استحسانله متعارف ناسه
تمسك مناسبدر بناء عليه برطائفه سور مدينه يه چيقوب رمى سهام وصداى كلبانكله تحريض مسلمين وارهاب
مشركينه اقدام ايلسه لر بونلر وقعه ده حاضر ونوعاما جهاده مباشر اولملريله شركت غنيمتله بكام قيلنورلر
واكر امير برطائفه يه همان سور مدينه اوزره قيام ومسلمين منهزمين اولورلرسه اعدايى دخول مدينه دن منعه
اقداملرى امر وتقرير ومسلمينه بروجهله اعانتدن نهى وتحذير ايلسه بومصلحته قيام ايدنلر شركت غنيمتله توقير اولنورلر

زيرا بونلر مسلمينك قوت وشجاعتن ودوشمنلري مدينه لرينه ظفر بولمقدن امن وسلامتن موجب اولان اعماله مباشر
واولوجهله وقعه ده حاضر اولمشلردر بونده اصل اصيل رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلمدن روايت قيلنان حديث
جليلدر كه يوم احدده رماة سهامه مركزلرندن عدم انفكاكله فرمان ايلديلر وآنلر دخي وقعه ده حاضر وغنائمه ظفر
بولنسه ايدي اشترا كه قادر اوله جقلري بلاشبهه ظاهر ايدي واكر مسلمين فرسلرين سرج ولجامله منزللرنده تهيئه
واحضار وكندولر باب مدينه يه چيقوب راجلا قتاله ابتدار ايلسه لر انجق سهم رجاله يه سزاوار اولورلر زيرا تهيئهٔ فرس
بروجهله اعمال قتالدن اولمامغله نه حقيقة ونه حكما افراس اوزره اقتتال ايتمشلردر امامنزللرندن افراسله خروج بعده
معركه ده نزوله راجلا قتاله مشغول اولسه لر سهم فرسانه موصول قيلنورلر زيرا وقعه يه فارسا حاضر اولدقدنصكره
ضيق مقام ياخود خدمت قتالده مزيد جد واهتمام ايچون ترجلي التزام ايلمشلردر بناء عليه سهم فرساندن
حرمانله ناكام قيلنمازلر كذلك يانده غلامي فرسني چكه رك معركه يه راجلا حاضر اولان شجعان مستحق
سهم فرساندر زيرا فرسني يد غلامندن اخذ واوزرنده قتالي قابل اولمغله حكما فرسيله مقاتلدر اما فارسا حاضر اولوب
بعده غلامي فرسني امريله خانه سنه ايصال وكندو راجلا قتال ايلسه بو صورتده فرسني موضع قتاله اصلا
احضار ايتمش كبي اولمغله مستحق سهم رجالدر كورمزميسنكه اول كمسنه فرس اوزره قتاله محتاج اولسه اكا قادر
اوله مز واكر اهل حرب مدينه يه قريب اولميوب بلكه برقاج ميل بعيدنده ترتيب عسكر ومسلمين دخي فرسان
ورجاله چيقوب هزم وغنائمله كسب ظفر قيلسه لر بو صورتده حين قتالده فارس وراجل اولدقلرينه نظر
اولنميوب همان فرسله خارج اولان سهم فرسانله مظفر قيلنور زيرا فرسني معسكره احضار ايلدكده راجلا
مباشرت قتال ايلسه ده فرسله قتال ايتمش اعتبار اولنور اما مسئلهٔ اولى بشقه دركه آنده فرسي منزلنده مضبوط
وآريه وطويله سنده مربوط اولمغله نه حقيقة ونه حكما فرسله مقاتل اولمامشدر واكر مسلمين مقابلهٔ مشركينده
ترتيب صفوف ومشركيني قتال الله معسكرلرندن مهزوم ومصروف قيلدقلرنده بعض مسلمين فرسلرين معسكرده
تركله تعاقب وراجلا قتاللرينه تواثب ايلسه لر نظر اولنور اكر مشركين منهزمينه وصوللري معسكرده قالان
مسلمين آنلره اعانت وفرسلريمزي ارسال ايديكز ديو كير وخبر ارسال ايلسه لر بعث افراسه همت ممكن اولان
موضعده واقع اولمش ايسه معسكرده قالان مسلمين دخي غنائمده داخل ومعقبلرك فارسلري سهم فارسه
نائللردر زيرا معسكر موضع وقعه يه قريب اولمغله جمله سي وفرسلري حكما وقعه ده حاضر مرتبه سنده ترتيب اولنور
واكر وصوللري معسكردن محل بعيده ايسه معسكرده قالانلر شركتدن تبعيد اولنورلر كذلك معقبلر دخي اول معركه ده
فرسي اوزره حاضر اولمدقجه اخذ سهم فارسه قادر اوله مزلر زيرا آنلر فرس اوزره قتاله مقتدر اوله مديلر كورمزميسنكه
اول معقبين دوه لره بنوب مشركينك آردنجه نيجه ايام كيتسه لرينه رجاله دن تعداد اولنوب معسكرده قالان
فرسلرينه اعتداد اولنماز زيرا دار اسلامده استحقاق غنيمت حضور وقعه يه منوط اولمغله كرك شخص مستحق
وكرك فرسي كبي آلت استحقاقي حقيقة وقعه ده حضور ياخود اعانتلري ممكن اولوب رده وپناه اولمق وجهي اوزره
قريب اولمغله حكما وقعه ده حضور ايله مشروطدر بو ايكي صورت مفقود اولدقده اول كمسنه ياخود فرسي
حاضران وقعه دن غير معدوددر واكر مدينه دن معسكره خروجندن صكره فرسي هالك اولسه قتاللري معسكرده
ياموضع قريبده ايسه ينه سهم فارسه مالك اولورز يرا معسكرده فارسا حاضر وفرسله مجاهد مجاهر اولمشدر و بو بابده
معسكره فارسا داخل اولمق قتال دار الحربده سرحدي فارسا تجاوز منزلنه نازلدر واكر معسكره راجلا چيقوب
هنوز ملاقي قتال اولمدين خانه سندن فرسني استجلاب ياخود شرا ايله برفرس استصحاب ايلسه ينه سهم فارسله
كامياب قيلنور كذلك قتال ايچون ايكي طرف ترتيب صفوف ايتدكده راجل ايكن صكره فرسي كلوب ياخود
اشترا ايلسه ينه سهم فرسانه نائل قيلنور زيرا معتبر اولان انجق شهود وقعه در وحقيقت شهود دخي نجق عند القتال
واقعه در وحضور معسكر حكما مقام شهود ده قائم اولسه دخي اسقاطله اعتبار حقيقته مقاوم اوله مز اما
استصحاب فرس بعد اشتداد القتال حاصل اولسه انجق سهم راجله واصل قيلنور زيرا شهود وقعه حقيقة وحكما
راجل ايكن حادث اولدقدنصكره استصحاب فرس تغيير حالنه باعث اولماز كورمزميسنكه مسلم راجل ايكن
بعض مشركيني قتل وفرسني اخذ واوزرينه بنوب قتال ايلسه انجق نائل سهم رجالدر واكر مسلمين شغل قتالده
ايكن قبل انهزام الاعداء بعض مسلمين فوت يامقتول اولسه شركت غنيمته دخول ايتمز زيرا بقاء قتاله اصابت
غنائم ناتمامدر كه هنوز مشركين منعه لرنده ماللرندن دفع اضدادلرينه قيام اوزره درامافتل ووفاتي بعد الانهزام
ايسه غنيمتدن اكا تعيين سهام قيلنور زيرا قتال دار اسلامده واقع اولمغله انهزام اعدا مؤكد سبب استحقاق

الارية الاخية وهى عروة حبل
يشد اليها الدابة فى محبسها فاعول
من تأرى بالمكان اذا اقام فيه هذا قول
العرب وعند العامة هى المعلف
وهو مراد الفقهاء كذا فى المغرب

واول غنائم دار ايله محرز حكمنه الحاق اولنور وبز قريبا بيان ايلديك كه بعد الاحراز فوت اولان مجاهدك نصيبي
ابطال اولنماز بو دخي اويله در واكر بر مسلم راجل بعد اشتداد القتال هبه ياشرا برله برفرسه نائل واوزرنده
قتال ايدوب مسلمين دخي غنيمتله دونوب معسكره واصل اولسه لر اول مسلم انجق سهم راجله متوصلدر زيرا
معتبر اولان حال حضور وقعه در وحضور وقعه ابتداء قتالده واقعدر واول حالده راجل بولنمشدر اما مسلمين
ايرته سي كونده قتاله عودت و بو دخي فارسا معيت وغنائم جديده يه اصابت ايلسه لر بونده سهم فارسه كسب لياقت
ايدر زيرا وقعهٔ اولى بريرندن كف يد ايتدكده منقضي اولمغله وقعهٔ ثانيه اكا مغاير و بو دخي آنده فارسا حاضر اولمشدر
كورمزميسنكه وقعهٔ اولاده قبل القتال فرسه نائل اولايدي غنائمدن سهم فارسه واصل اولورايدي وقعهٔ ثانيه
دخي بويله در واكر مشركينله قتالده مسلمين ظفرياب غنيمت اوله ميوب تاكه مدينه دن فرسان ورجاله
برقوم مدد ورود وورلرنده پناه اولمق اوزره وقوف ياخود محاربه ده معيتده بذل مجهود ايتملريله مسلمين غنائمه
اصابت ايلسه لر اول قوم غنائمده تشريك وفارسلرينه سهم فارس وراجللرينه سهم راجل تمليك اولنور زيرا
قبل اصابة الغنائم وقعه ده حاضر اولملريله جيشله برابر خارج كبي اولمشلردر كذلك اول قوم مدد معسكره كلوب
آنده اقامتله موضع قتالده معيت ايتمسه لر ياخود اعانت عسكره قادر اوله جقلري محل قريبده معسكر آخر ترتيب
وآنده اقامت ايلسه لرينه تشريك اولنورلر زيرا منزللرندن قصد جهاد ومعيت قتاله نيت امداد اوزره مفارقت
ايتمشلردر وقبل اصابة الغنائم اعانتلري ممكن اوله جق موضعه واصل اولملريله عسكره رده وپناه اولمشلردر
ورده وپناه استحقاق مصابده مباشر قتال كبي اولديغي بي اشتباهدر كذلك اهل عسكر قبل ورود المدد بعض غنائم
وبعد ورودهم ينه بعض غنائمله مغتنم اولسه لرينه جمله سنده شركت مددي مستلزمدر زيرا بين الفريقين
مادامكه قتال قائم اوله اصابت غنائم تام وسالم اوله مزكه مشركين ايادي مسلميندن تخليص اموللرينه سعي
واشتغال اوزره لردر واول وآخر مجموع غنائمي اخذ واغتنام انجق قوت ردئله تمام اولمشدر امابعض غنائمله
اغتنامدن صكره قتالدن كف يد برله هر فريق كلوب معسكرينه لاحق اولدقدنصكره جيش مدد كلوب
ملتحق اولسه اول غنائمده شركته مستحق اوله مزلر زيرا بوغنائمه اصابت حقيقة فريقينك تفرق وامتيازي
وحكما قتاللري دار اسلامده بولنمغله دار اسلامله احرازي برله رسيدهٔ تمام وبو وجهله حقيقة وحكما
احرازدن صكره عدم اشتراك مدد مالا كلامدر اما ايرته سي كون قتاله عودت و بعض غنائمه اصابت قيلسه لر
جيش مدد قتال ايتسون ايتمسون بوغنائمده مشاركت ايدرلر زيرا آنلرده وقعه ده حاضر اولوب احراز غنيمت يه قتاله
مباشرت ياخود رده جيش اولملريله قريب وقوعلرندن حاصل اولمشدر واكر ايرته سي كونده عسكرينه قتاله
عودت وانهزامله خندقلرينه معاودت ايتدكدنصكره لشكر مدد تعاقب ايلين مشركيني منع وهزمله اوزرلرندن
دفع ايدوب بعده بزلر غنائم اولادن قتال ودفع اهل اشراك ايلديك آنده دخي اشتراك ايده رز ديسه لر كلاملرينه
التفات اولنماز زيرا اول غنائم بو قتالدن اقدم دار اسلامله احراز اولنمشدر ودار ايله محرزه اولان اموال غنائمدن
دفع اعدا ضمننده قتال همان جيشك لابس اولدقلري ثياب واسلحه لرندن دفع ايچون قتال كبي اولمغله ايجاب
شركت عديم الاحتمالدر حتى مشركين هنكام هزم عسكرده اول غنائمي اخذ ايدوب بعده لشكر مدد يدلرندن
تخليص ايلسه لرينه عسكر اول اوزره رد وآنلره تخصيص اولنور زيرا دار اسلامله احرازده تأكد حقلري متحقق
واموال قديمه لرينه ملتحق اولمشدر وهم مشركين اخذ ايتديلر ايسه ده دارلريله احراز ايتمدكلرندن كما في السابق
حق اولين آنده متحققدر اما حادثهٔ مزبوره نك دار الحربده حدوثي بشقه دركه آنده احراز منعدم اولمغله
حق مسلمين غير متأكد واحراز اهل حرب مجرد اخذ ايله تمام اولديغندن آندن حق اولين باطل اولوب هنوز اصابت
ايلدكلري غنائمه التحاق ايلديكندن شركت مدد التزام اولنور واكر اعدا دريادن سفينه لرايله اهل اسلام
صولرينه كلوب مسلمين دخي سفينه لره راكب وبره چيقوب قتال ايلمك ملاحظه سيله سفائنده استصحاب افراسي
مرتكب اولوب صكره بحرده قتال وبعض غنائم اغتنام ايلسه لر كركدركه سهام خيل ورجاله اوزره اقتسام ايده لر
زيرا جهاد ايچون مؤنت فرسي التزام ايلمشلر اوزرنده قتاله قادر اولمديغي موضعده راجلا قتال ايتدكده
سهم فرساندن حرمانله ارغام اولنمازلر كورمزميسنكه اعدايه بعض مضايق برده ياخود باب حصنده اتصال
وفرسلرندن اينوب راجلا قتال ايتسه لر نكتهٔ مزبوره يه بناء بالاستحقاق سهم فرسانه ايصال قيلنورلر بناء عليه
مسئلهٔ مزبوره ده فرسلرين سواحل ارض اسلامده تركايله بلافرس سفائنه راكب اولسه لر نظر اولنور اكر برده
بولنوب فرس اوزره قتاله محتاج اولدقلري صورتده فرسلرين جلبه قادر اوليه جق مسافه ده فرسلرندن بعيد

اولمشلر ایسه نه آنلر سهم فرسانه مستحق ونه معسکرساحلده قالانلر شرکت غنائمه مستحق اولهمزلر زیرا برده
بو وصف اوزره بولندقلرنده معسکرده تخلف ایلین فرس وانسان وقعهده حاضر اولمادیغندن استحقاقی ثابت
اولهمز وبحرده بولنسهلر ینه بویله در واکر لدی الاستغاثه ممکن الاغاثه اولهجق مرتبهده قریب ایسهلر بونده متخلفین
ایچون شرکت واصحاب خیل ایچون سهام خیله لیاقت ثابتدر زیرا موضع قتاله قربله موضع قتالده حاضر کبی اولوب
هزم اعدا برله ظفر مسلمین انجق معسکرده بولنانلرک قوتلریله ظاهر اولدیغندن مشارکتله مستظهر اولورلر
کورمزمیسنکه مشرکین ارض اسلامده برجزیرهده بولنوب عسکر مسلمینله میانلرنده عرض دجله مقداری مسافهٔ
یسیره وار ایکن مسلمین سفائنله واروب ظفریاب غنائم اولسهلر بعد الرجوع معسکرساحلده قالانلرک اشتراکی لازمدر
وصورت مذکوره دخی بویله در وعلی هذا مشرکین دار اسلامده غیاض طبرستان کبی برمبشهیه دخول ومسلمین
فرسله ممکن اولمیوب راجلا حلول ایلسهلر ینه نظر اولنور اگر قتاللری صهیل فرسلری استماع اولنهجق مرتبهده
قرب معسکرده ایسه اهل معسکر ایچون شرکت واصحاب خیل ایچون سهم فرسانه لیاقت ثابتدرکه موضع قتاله
قربله حاضر کبیلردر واگر اول مبشهده اعدانک اردنجه امعان سیر ایتملریله قتاللری لدی الاستغاثه معسکردن اغاثه
ممکن اولمیهجق موضعده ایسه معسکرده بولنان فرس وانسان موضع قتالدن بعید اولملریله حقیقة وحکما
وقعهده حاضر اولمدقلرندن شرکت مصابله مستظهر اولهمزلر کذلک مشرکین ارض اسلامده فرسله دخول
وصعودی ممکن اولمیان برقلعه یاخود جبلده تحصن ایتملریله مسلمین راجلا دخول وصعود یاخود برحصنده
تحصن وخندقنده اجراء میاه ایدوب اطراف حصنی دریاچه کبی ایتملریله مسلمین سفینهلر ایله اول حصنه ورود
ایدوب فتحله اخذ غنائم ایلسهلر اهل معسکر شرکتله واصحاب خیل سهم فرسانله مغتنم اولورلر زیرا ظفر عسکر
قربده بولنان قوت اهل معسکر ایله در مگر اهل معسکرده مغیث اولمیهجق رتبهده بعید ایسهلر شرکتدن
ناامید قیلنورلر زیرا بوبابده اصابته قدرتلری قوت اهل معسکر ایله اولمیوب انجق قوت نفسلریله اولمشدر وغنائم
مجرد دار اسلامله محرزه اولمغله اصابتلری معسکره رجوعدن اقدم تمام اولمشدر کورمزمیسنکه خصوص مرقوم
دارالحربده واقع اولوب بعده عسکر معسکره رجوع ایتمدن جانب آخردن دار اسلامه خروج ایلسهلر اهل معسکر
وجه مشروح اوزره قربده بولنمادقجه دائرهٔ شرکته ولوج ایدهمزلر دار اسلامده وقوعی ینه بویله در انجق
دارالحربده اهل سریهدن فرسنی معسکرده ترک ایدنلر اخذ غنائم معسکردن بعیدده دخی متحقق اولسه سهم فرسانه
مستحق اولورلر اما دار اسلامده قتال بشقهدر زیرا دارالحربده سبب استحقاق مجرد فارسا تجاوز سرحد ایله
حاصلدر کورمزمیسنکه بعد التجاوز فرسی هالک اولسه ینه سهم فرسانه مالکدر وفرسنی معسکرده ترکی دخی
بویله در وفرسده معتبر اولان معنای مزبور شخص مستحقده غیر معتبردر کورمزمیسنکه عسکردن برشخص
دارالحربده فوت اولسه اکا سهم ویرلمز بوجهتدن معسکرده قالانلر صورت مفروضهده شریک اولمیوب
اهل سریهدن فرسنی معسکرده ترک ایدنلر فرسیله سهم فارسه مستحق اولور اما قتال دار اسلامده واقع اولدقده
سبب استحقاق انجق وقعهده فارسا حاضر اولمغه موقوفدر وفرسی وجه مشروح اوزره موضع بعیدهده
بولندقده وقعهده همان راجلا حاضر اولمش اولوب سهم فارسله مستظهر اولهمز والله اعلم بالصواب

* باب دخول المسلمین دار الحرب بالخیل ومن یسهم له منهم فی الغصب والاجارة والعاریة والحبس *

یعنی مسلمین دارالحربه مغصوب یا مستأجر یا عاریه یا وقف اولان فرسله داخل اولدقده سهم فرسان مالک
وذی الیددن قنقیسنه رسان اولدیغنک موضع بیانیدر مؤلف صاحب التدبیر بومحلده شو ترتیب اوزره تقریر
ایدرکه سابقده بیان ایلدیککه امیر جیش دارالحربه داخل اولدقده کرکدرکه جیشنی کندو اوزرینه عرضله
بالطول والعرض دقت نظر وفرسان ورجالهنین اسملری وباباری اسملری وشکل وشمائللریله تحریر دفتر ایلیه
زیرا سبب استحقاقلری اول حینده منعقد ومتمکن اولمغله امیر هر برینک وقت مرقومده حالنی بیلمکه محتاجدرکه
لدی الاقتضا بینلرنده حق اوزره حکم وقضا اکا ممکن اوله کذلک دارالحربدن ینه اول موضعه عود ایتملرنده کرکدرکه
ینه بروجه محرر عرضله تحریر دفتر ایلیه زیرا تقسیم غنائم انجق دار اسلامله احرازدن صکره متقرر اولمغله
هر برینک وقت مرقومده دخی حالنی بیلمکه محتاجدرکه تقسیم اکا متیسر اوله نکتهسی اولدرکه کل یوم عرض
جیوش موجب مشقت بی انتها اولمغله همان اولا عند انعقاد السبب وثانیا عند تأکد الحق بالاحراز عرضله اکتفا
اولنور بعده برکسنه عرض اولده فارس ایکن عرض ثانیده راجل بولنسه کرکدرکه امیر اکا حال فرسندن
سؤال ایلیه اول کسنه دخی فرسم هالک اولدی یاخود مشرکین اخذ ایلدیلر یاخود قواغنی قطع ایلدیلر دیرسه

قول

قول مع الیمین آنکدر زیرا انعقاد سبب استحقاقی معلوم اولمغله اول کسنه معروف الثبوت اولان امره متمسک
ورفیقلری فرسنی بیع ایلدی دیمکله سبب عارض ایله استحقاقنی ابطال ایلین نسنهیی مدعی اول دخی منکر اولمغله
قول مع الیمین آنکدر مگر اصحابی اول عارض مبطلی اثباته متمسک اولهلر بوصورتده ایکی شاهد بوکسنه
قبل اصابة الغنیمة فرسنی بیع ایلدی دیو شهادت ایلسهلر استحقاقنی مسقط اولان سبب عارض حجتله ثابت اولمش اولور
وبینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کبی اولمغله اول کسنه قبل اصابة الغنیمة فرسنی بیع ایلدیککی بزلر معاینه ایلسک
سهم فارسه مستحق اولهمز انجق ابی حنیفه رضی الله تعالی عنهدن حسن بن زیاد رحمه الله تعالی روایت قیلدیغی
روایت شاذهده مستحق اولور وثابت بالبینه دخی بویله در وبز بومسئلهیی شرح مختصرده بیان ایلدک وبوبابده
اول شاهدلر اهل عسکردن وتجاردن اولملری برابردر زیرا عسکر قبل القسمة غنیمتدن نسنهیه مالک اولمدقلرندن
شرکتلری شرکت مال بیت المال کبی شرکت عامه اولمغله آنکله شهادتلرنده تهمت تمکن ایتمدیککی مقرردر

مطلب لا یکون الشرکة العامة
مانعة عن الشهادة

واگر برمسلم قصد غزا ایله فرسیله دخول دارالحربه حاضر ایکن مسلم آخر قبل الدخول اول فرسی غصب
ودارالحربه ادخال ایلدکدنصکره مغصوب منه دارالحربده فرسنی بولوب اقامت بینه ایله استرداد ایلسه بونده
موجب قیاس انجق سهم رجالهیه استحقاق واستعدادیدر زیرا دارالحربه دخولنده لدی الحاجه اوزرنده قتاله قادر
اولهجق فرسی یدنده بولنمامقله سبب استحقاقی راجلا منعقد واسمی دیوان رجالهده ثابت ومتقرر اولدقدنصکره
فرسی دارالحربده یدینه عودت وصکرهدن اشتراء فرس ایتمش کبی اوزرنده قتاله کسب قدرت ایتمکله حالی متغیر اولماز
وبالنظر الی الاستحسان مستحق سهم فرساندر زیرا محلندن فارسا خروج وجهله قتال ایچون مؤنت فرسی التزام
وفارسا قتاله دخی اهتمام ایتمکله بین الخروج والقتال فرسی مریض اولان کسنه منزلنه انزال اولنوب بواثناده فرس
اوزره قتاله قدرتی مزیل اولان عارض غصبله رجالهده ادخال اولنماز کورمزمیسنکه اول کسنه دخول دارالحربه
مقدار نصف میل مسافه قالدقده قضاء حاجت ایچون فرسندن نازل اولدقده همان برکسنه اول فرسه سوار
ودارالحربه داخل اولوب صکره صاحب الفرس آردنجه راجلا دخول ویدندن اخذ ایلسه بومقدار ایله سهم
فارسدن حرمانه سزاوار اولورمی ینه کورمزمیسنکه قضاء حاجت ایچون نزولنده فرسی اورکوب دار الحربه داخل
واول کسنه آردنجه راجلا کیدوب دار الحرب ایچنده واصل اولسه ینه سهم فرساندن حرمانی قابلمیدر ینه
کورمزمیسنکه اول حینده فرس اورکوب آنی برمسلم طوتدقدنصکره اوزرینه بنوب یاخود بنوب آنی دارالحربه ادخال
بعده صاحبی راجلا کیروب یدندن اخذه استعجال ایلسه سهم فرساندن محروم قیلمغه مجال وارمیدر وبرفرد
مذکورینک بومقدار ایله سهم فارسدن حرمانی تجویز اولمدیغی کبی صورت اولاده دخی مستجیز دکلدر لکن
صورت مزبورهده دارالحربه راجلا دخول ایدر ایکن عند العرض امیره مرور ایتدکده بن فرسله خروج ایتمشیدم
لکن یدمدن غصب اولندی دیو تقریر ایلسه کرکدرکه امیر آنی تصدیق ایتمیوب دفتر رجالهده تحریر ایلیه زیرا
حقیقة راجل ایدوکنی کوروب بیلمش ایکن خبر محتمل الصدق والکذب ایچون حقیقتی ترک ایدهمز ودفتر رجالهده
تحریرندن صکره اول کسنه فارسا مرور ایدوب امیره حین دخولده غصب اولندی دیو سکا تقریر ایلدیککم فرسم
ایشته بودر دیسه ینه تصدیق ایلمیه زیرا سبب غیر معروفله استحقاق سهم فارس ادعا ایلمشدر واستحقاقی قول
مجردیله ثابت اولمیوب اقامت بینهیه محتاجدر واقامت بینه ایتدکده ثابت بالبینه ثابت بالمعاینه کبیدر واگر غاصب
اول غازی یدندن غصب ایلدیککی فرسی دارالحربه ادخال واوزرنده قتال ایدوب تاکه مسلمین غنائمله دار اسلامه خروج
وانصال ایلسهلر اول غاصب سهم فارسه ایصال قیلنور زیرا مؤنت مغصوب صاحبنه رد ایتمدکجه غاصب اوزرینه
التزام اولنمغله اول غاصب هم قتال ایچون مؤنت فرسی التزام وهم اوزرنده قتالله غرض قتالی تحقیق واتمام ایلمشدر
وفرس اوزره تمکن قتالده مغصوب ومملوک بینلرنده فرق محسوس یوقدر وسهم مرقوم انجق غاصب ایچون
لازم اولوب همان فرسی صاحبنه رد وایراث نقص ایتمش ایسه غاصب نقصان فرسی غارم اولور زیرا مستحق
اولدیغی سهم انجق فرس اوزره قتال ایچون مستحق اولمغله مغصوبی ایجار واجرتنی اخذ ایلمک منزلنه نازلدرکه
آنده اجرت ملک غاصب اولوب مغصوب منه ایچون اجره سبیل اولمیوب همان فرسده ایراث نقصان ایتمش ایسه
انجق بدل نقصانی حاصل اولدیغی کبی مانحن فیه دخی اکا مماثلدر وبوصورتده صاحب الفرس ایچون انجق
سهم راجل تعیین قیلنور زیرا دارالحربده فرس اوزره قتاله اصلا قادر اولمامشدر وهم فرس واحد ایله ایکی کسنه
مستحق سهم کامل اولمق نامشروع اولمغله غاصب آنکله مستحق اولدقدنصکره استحقاق مالک ممنوعدر
اما صورت مفروضهده فرسی دارالحربه صاحبی ادخال بعده غاصب غصب واوزرنده قتال ایتمش اولسه بونده

مطلب یرد الغاصب ویضمن ما
نقص من المغصوب

صاحب الفرس سهم فارسه ایصال قیلنور زیرا فرس اوزره قتاله قدرتی تجاوز سرحددن صکره غصبله زائل اولمغله موت فرسله زوالی منزلنه نازلدر و بوصورتده غاصب ایچون انجق سهم راجل تعیین قیلنور زیرا اول فرسله صاحبی فارس عد اولنورقد نصکره شخص آخر دخی عد اولنماز وهم دار الحربده اشتراء فرس ایلین مستحق سهم فرسان دکل ایکن غاصبك عدم استحقاقی بالاولویه نمایاندر واکر فرسی تجاوز سرحددن اقدم غصب ایدوب دار الحربده فرس یدنده ایکن مسلمین اصابت غنائم ایلدکدنصکره صاحبی استحقاقله فرسنی اخذ ایدوب بعده قتالله یا خود بلاقتال ینه غنائمه اصابت ایلسه‌لر غنائم اولاده غاصب ایچون سهم فارس تعیین اولنور زیرا دار الحربه فارسا دخول واول غنائمه اصابتده فارسا قتال ایلمشدر وصاحب الفرس ایچون سهم راجل تعیین قیلنور زیرا بیان مشروح اوزره فرس واحد ایله ایکی کمسنه فارس قیلنماز وغنائم ثانیه ده صاحب الفرس ایچون سهم فارس تعیین قیلنور زیرا بو وقعه دن اقدم فرسنی استرداد ایتمکله بعد الاسترداد حاصل اولان غنائم حقنده قبل القتال استرداد ینه قیاس اولنور وغاصب ایچون سهم راجل تعیین اولنور زیرا صاحب الفرس بو غنیمتده اول فرسله فارس عد اولنمغله شخص آخر دخی عد اولنماز وهم اول فرس یدندن دخول دار الحربدن اقدم متحقق اولان حق مستحقله اخذ اولنمشدر وفرس کندو ملکی ایکن بعد الدخول بیع ایدوب مشتری حق حادث مستحقله یدندن اخذ ایتمش اولسه بعد الاخذ اصابت اولنان غنائمده فارسلکدن خارج اولنجه بو صورتده خروجی بالطریق الاولیدر کذلك صاحب الفرس فرسنی اخذ ایتدکدنصکره مسلمین برقتاله دوچار وصاحب الفرس دخی غنائم سابقه دن دفع مشرکین ایچون قتاله درکار اولسه ینه آندن همان سهم راجله سزاواردر زیرا بو قتالی انجق حق سابقندن دفع ضرر لاحق ایچون اولوب غنائم سابقه ده حق دخی مقدار سهم راجل متحقق اولمغله بعد القتال بونك حق زیاده واکمال وغاصبك مستحق اولدیغی سهم فارس تنقیص وابطال اولنماز واکر صاحب الفرس دخول دار الحرب ایچون کلدکده فرسنی برمسلمه دار الحربده بونکله قتال قیل دیو اعاره ایدوب مستعیر فرسی دار الحربه ادخال ایلدکدنصکره صاحبی نادم اولوب اصابت غنیمتدن اول یاصکره استرداد ایلسه صاحب الفرس بهر حال همان سهم راجله کسب استعداد ایدر زیرا قبل مجاوزة الدرب بالاختیار فرسنی یدندن ازاله ایدوب عند مجاوزة الدرب سبب استحقاق انجق راجل ایکن منعقد ومتقرر اولمغله بعد المجاوزه شراء فرس صورتی کبی استرداد فرسله دخی متغیر اولماز و بو مسئله قریبا استحسان ایلدیکمز مسئلهٔ غصبه قیاس اولنماز زیرا آنده فرسدن یدینی ازاله سی بالاختیار اولمادیغندن فرق مسئلتین آشکار درکورمزمیسنکه دار الحربه فارسا داخل اولدقدنصکره مشرکین فرسنی اخذ ایلسه‌لر سهم فارسه مستحق وکندو بیع ایلسه غیر مستحقدر وفرقلری انجق زوال ملکی بالاختیار اولوب اولمامقده در اما مستعیر قبل رد الفرس اصابت اولنان غنائمده سهم فرسانه مستحقدر زیرا مجاوزهٔ دربله سبب استحقاق فارس ایکن منعقد واول غنائمه اصابت دخی فارس ایکن واقع اولمشدر وحکم مزبور تقریر مذکور اوزره غاصبده ثابت اولنجه مستعیرده ثبوتی اولی در و بعد الرد اصابت اولنان غنائمده سهم راجله مستحقدر زیرا یدندن فرس دار الحربه دخولدن اقدم متحقق اولان حق مستحقله اخذ اولنمق بعد الاخذ اصابت اولنان غنائمده فارس اولمقدن آنی اخراج ایلمشدر واکر فرس عند المستعیر هالك اولسه مستعیر غنائم سابقه ولاحقه ده سهم فارسه مالك اولور زیرا انعقاد سبب فارس ایکن واقع اولوب یدنده هالك اولنجه دك فرس آندن حق مستحقله اخذ اولنمادیغندن مالك کبی اولمشدر واکر مشرکین اول فرسی یدمستعیردن اخذ واحراز بعده مسلمین اخذ ومستعیره رد ایلسه‌لر کما کان یدنده باقی منزلنه نازل وقبل الرد اصابت اولنان غنائمده دخی سهم فرسانه واصل قیلنور واکر صورت مفروضه ده مستعیر فرسی معیره رد ایدوب صکره بعض غنائمه اصابت اولنسه بو صورتده اخذ مشرکین منزلهٔ عدمده نازل ومستعیر مسئلهٔ سابقه کبی سهم راجله نائل قیلنور واکر صاحب الفرس فرسیله ارض حربه دخولندنصکره آخره اعاره ایدوب مستعیر دخی اول فرس هالك یا مستهلك اولنجه دك اوزرنده قتال ایلیوب مسلمین آنك قتالندن اول یاصکره اصابت غنائم ایلسه‌لر بو صورتلرك جمله سنده صاحب الفرس سهم فارسه مستحق اولور زیرا بعد دخول دار الحرب فرسنی قتال ایچون غیره اعاره ایله فرس اوزره قصد قتالدن خارج اولماز اما بیعی بویله دکلدر که بیعله قصدی فرسله تجارت اولوب قتال اولمدیغی ظاهر اولور وصورت مذکوره ده معیر ایچون سهم فارس متبین اولدقده مستعیر ایچون سهم راجل متعین اولور زیرا فرس واحد ایله ایکی کمسنه فارس قیلنماز وهم دار الحربده استعارهٔ فرس اشتراء فرسدن فایق دکل ایکن اشترا ایله دخی سهم فارسه لایق اوله مز واکر صاحب الفرس قبل دخول دار الحرب اوزرنده قتال ایتمیوب مجرد رکوب ایچون فرسنی برکسنه یه اعاره ایدوب

اول دخی رکوب ودار الحربه دخولدنصکره صاحبنه رد ایلسه صاحب الفرس جمیع صور مذکوره ده فارس عد اولنور زیرا دار الحربه دخولنده فرس اوزره قتاله لدی الاحتیاج قادر درکه هرنه زمان دیلسه استرداد فرسنه مقتدر در علی الخصوص استرداد وفارسا قتالله استبداد ایلمشدر بنابرین سهم فرسانه کسب استعداد ایلمشدر ومستعیر جمیع صور مذکوره ده انجق سهم راجله نائل قیلنور زیرا فرسی قتال ایچون استعاره ایتمیوب رکوب ایچون ایتمکله عند مجاوزة الدرب فرس اوزره قتاله غیر مقتدر در اما مسئلهٔ سابقه بشقه درکه آنده مستعیر قبل الرد قتال ایدوب غنائمه اصابت اولنسه فرس اوزره مقتدر قتال اولمغله سهم فرسانه ایصال قیلنور و بو قول واضح برله حق معیرده دخی فرق مسئلتین متضح اولمشدرکه مسئلهٔ سابقه ده اول فرسله مستعیر فارس عد اولنوب معیر فارسلکدن رد اولنمشدر اما بو مسئله ده اعارتی انجق رکوب ایچون اولمغله مستعیر استحقاق سهمده فارس اولمیوب معیرنه زمان دیلسه اخذه قادر اولمغله فارس قیلنمشدر بو صورتده مستعیر بعد دخول دار الحرب حق صاحب الفرسی انکار وفرس غدر دعواسیله اوزرنده قتاله ابتدار ایدوب مسلمین غنائمله کامکار اولدقدنصکره معیر اقامت بینه واخذ فرسله استظهار ایلسه ینه جمیع صور مذکوره ده صاحب الفرس سهم فارسله نامدار قیلنور زیرا مستعیر انکار ایله غاصب اولوب انکاری دار الحربده اولمغله فرسی صاحبندن ابتداء دار الحربده غصب ایتمش کبی اولمشدر وقریبا بیان ایلدیك که غصب مرقومله صاحب الفرس فارسلکدن خارج وغاصب فرسانده مندرج اولماز لر ما نحن فیه دخی اویله در واکر صاحب الفرس فرسنی دار الحربه دخول ایدنجه دك برقاچ ایام رکوب ایچون برکسنه یه ایجار بعده اصابت غنائمدن اول یاصکره انقضاء مدت اجاره ایله اخذ فرسه ابتدار ایلسه صاحب الفرس بهر حال رجاله دن اعتبار اولنور زیرا مستأجر ایچون حق مستحق ایجاب ایتمکله دار الحربه دخولنده اول فرس اوزره قتاله قدرتیاب دکلدر و بو جهتله اعاره دن فرق اولنور بنابرین بعد انقضاء المدة استرداد ایلدکده هنوز اشتراء فرس ایدنلردن تعداد قیلنوب فارس اوله مزو مستأجر دخی جمیع صورده رجاله دن اعتبار اولنور زیرا استیجاری رکوب ایچون اولوب قتال ایچون اولمامغله لدی الحاجه فرس اوزره قدرت قتالی بدیدار اولمیوب حمل اثقال ایچون استیجاری منزلنده ایدوکی آشکار اولمشدر وصورت مزبوره ده مستأجر برآی یازیاده مدتده رکوب واوزرنده قتال ایچون اول فرسی استیجار ایتمش اولسه صاحب الفرس مسلمین دار اسلامه خروج ایدنجه دك اخذ اولنان جمیع غنائمده رجاله دن اعتبار اولنور زیرا بیان سابق اوزره دار الحربه دخولنده غیر ایچون فرسنده حق مستحق بولنمغله صاحب الفرسك فرس اوزره قدرت قتالی غیر متحققدر ومستأجر قبل انقضاء الاجاره اصابت اولنان غنائمده فارسدر که دار الحربه فرسله داخل وحقیقة وحکما اوزرنده قتاله قدرتی واصل واصابت غنائم حال بقاء قدرتنده حاصل اولمشدر و بعد الانقضاء اصابت اولنان غنائمده راجلدر که بعد الانقضاء فرس یدندن دار الحربه دخولندن اقدم ثابت اولان حق مستحقله اخذ اولنمغله رجاله ده داخل اولمشدر واکر صاحب الفرس فرسیله دار الحربه داخل ومسلمین غنائمه واصل اولدقدنصکره اول فرسی رکوب یاقتال ایچون مدت معینه ده آخره ایجار ایدوب مدت اجارنده مسلمین بعض غنائمه دخی نائل اولدقدنصکره انقضاء مدتله فرسنی استرداد و بعد الاسترداد بعض غنائم دخی حاصل اولسه مستأجر جمیع غنائمده راجلدر که استیجار فرس بعد دخول دار الحرب شراء فرسدن اقوی دکل ایکن آنده دخی راجلدر اما صاحب الفرس غنیمت اولاده فارسدر که دار الحربه فارسا دخول ایدوب اول غنائمه فارس ایکن اصابت اولنمشدر وایجار فرس بعد الاصابه بیعدن اقوی دکل ایکن آنده دخی فارسدر کذلك غنیمت ثالثه ده دخی فارسدر که ایجار ایله فرس ملکندن چیقمیوب هم وقت تجاوز سرحدده سبب استحقاقی منعقد اولدقدنصکره وهم مدت اجاره منقضیه اولدقدنصکره اوزرنده مباشرت قتاله قادر اولمشدر اما غنیمت ثانیه ده راجلدر که فرس یدندن غیر ایچون ایجاب ایلدیکی حق مستحق ایله اخذ اولنوب اوزرنده قتاله قدرتی زائل ومدت اجاره ده بیع ایتمش منزلنه نازل اولمشدر زیرا اجاره دخی بیع کبی اوزرنده قدرت قتالی ازاله ایدر کذلك بعد انقضاء المدة مسلمین مبتلای قتال اولوب صاحب الفرس دخی فرسنی استرداد وغنیمت ثانیه دن دفع اضداد ایچون اقتتال ایلسه ینه آندن سهم راجله ایصال اولنور زیرا بو قتالی انجق سهمندن دفع اضداد ایچون اولمغله حق ثابتنده باعث ازدیاد اولماز واکر برمسلم فرسیله دار الحربه قصد دخول ایتمش ایکن آنی مسلم آخر غصب وادخال و بعد الادخال مسلمین بعض غنائمه اتصال ایدوب صکره مغصوب منه آردنجه کیتمکی ملاحظه وکیدوب فرسنی اخذ واستحصال ایتدکدنصکره مسلمین بعض غنائمله دخی خوشحال اولسه‌لر صاحب الفرس ایکی غنیمتده ده راجلدر که دار الحربه راجلا داخل بعده آنده فرسنه واصل اولوب شراء جدید ایتمش منزلنه

مطلب غصب فرس مسلم

نازل اولمشدر و بو مسئله اوائل بابده مذكور الاستحسان اولان مسئلهٔ غصبه مخالفدر كه آنده نيت غزا ايله دخول دار الحربه قصد واهتمامى اولمغله لاجل القتال مؤنت فرسى التزام ايدوب دار الحربه قريب ودخوله حاضر اولدقده غاصب بلا اختيار يدندن اخذه اقدام ايلمشيدى بو جهتله بعد الاسترداد غصب عارض مورد عد مده ايراد اولنمش ايدى امابونده نه قبل دخول دار الحرب ونه عند الدخول قتال ايچون مؤنت فرسى ملتزم اولديغندن اصلا اسلاك فرسانه منتظم اولميوب همان حين استردادنده ملتزم واول حينده شراء فرس ايدنلر سلكنه منتظم اولمشدر وصورت مفروضه ده غاصب قبل الاسترداد اصابت اولنان غنائمده فارسدر كه داره فارسا داخل واول غنائم فارس ايكن حاصل اولمغله آنك ايچون سهم فرسان متقرر اولدقدنصكره فرس يدندن استحقاقله زائل اولدقده سهم ثابتى متغير اولماز و بعد الاسترداد اصابت اولنان غنائمده راجلدر كه فرس يدندن حقله زائل اولمشدر كذلك صاحب الفرس قتال ايچون آخره اعاره دنصكره نادم و بنفسه غزايه عازم اولوب مستعيره دار الحربده واصل واسترداد ايله فرسى يدينه داخل اولسه بو دخى جميع احكامده صورت متقدمه يه مماثلدر زيرا صاحب الفرس دار الحربه راجلا كيرمكله تا چيقنجيه دك راجلدر كه قصد غزا ايتدكده فرسى يدنده بولنميوب مؤنت مستعار رد ايدنجيه دك مستعير اوزره اولمغله مؤنت فرسى ملتزم دخى دكلدر امابو مسئله ده اعاره سى قتال ايچون اولميوب انجق ركوب ايچون اولسه بو مسئله حق صاحب الفرسده مسئلهٔ متقدمه يه مماثل يعنى جميع غنائمده راجلدر اماحق مستعيرده مسئلهٔ متقدمه دن مفارق و بونده مستعير جميع غنائمده رجاله يه ملتحقدر كه استعاره سى انجق ركوب ايچون اولمغله فرس اوزره قدرت قتالدن محجوبدر وصورت مزبوره ده مستعير غدر ايله صاحبنه مخالفت وهمان دار الحربه دخول واوزرنده قتاله مباشرت قيلسه ينه راجلدر كه بعد الدخول اوزرنده قتاله غاصب اولمشدر و بو وجهله غاصب مستحق سهم فرسان اولماديغنى بز قريبا بيان ايلديك وصاحب الفرس دخى ينه جميع غنائمده راجلدر كه قبل قصد الغزاء ركوب ايچون اعاره سيله قتال ايچون اعاره سى كندو حقنده برابردر زيرا ايكى صورتده دخى قتال ايچون مؤنت فرسى انجق بعد دخول دار الحرب التزام ايتمشدر وهم قصد غزا ايتدكده دار الحربده فرسنه ظفر بولوب بولمسه جغى معلومى دكلدر اكرچه دار الحربه غازيا دخول ايچون حاضر اولدقدنصكره فرسنى ركوب ايچون غيره اعاره وبعد الدخول استرداد ايلين اهل جهادده بز سلوك استحسانله داخل زمرهٔ فرسان ايلديك زيرا آنى شو منزله ازال قيلدق كه غازى برمشيه قادر اولميان راجلى كوروب آنى مقدار ميل فرسنه تحميل ايدوب دار الحربه دخولدنصكره ازال وفرسنى اخذ ايليه ايشته بو بابده اول غازى فارس ايدوكى بى ارتيابدر كذلك آنك منزلنده نازل قيلنان فارسلكله شكا مبابدر لكن بومعنى مانحن فيهده مفقود ومعير مزبور فرساندن غير معد وددر واكر مسئلهٔ مزبوره ده فرسنى مجرد ركوب ياخود قتال ايچون ايجار ايتمش اولسه صاحب الفرس جميع غنائمده رجاله دن اعتبار قيلنور زيرا قريبا بيان ايلديك كه قتال ايچون قصد دخوله حاضر اولدقدن صكره فرسنى ايجار بعده مستأجر ادخال دار الحربه ابتدار ايلسه صاحب الفرس جميع غنائمده رجاله دن اعتبار اولنور مانحن فيهده صاحب الفرس ايچون قصد غزا انجق فرسى حق مستحقله يد مستأجرده ايكن پيدا اولمغله اعتبار مذكوره دخى احرى در اما مستأجر اكر ركوب ايچون استيجار ايتمش ايسه آنده دخى جواب صاحب الفرسده سبق ايلين قول صوابدر واكر قتال ايچون استيجار ايتمش ايسه قبل انقضاء مدة الاجاره اخذ اولنان غنائمده فارس و بعد الانقضا اخذ اولنان غنائمده راجلدر زيرا فرس حق مستحقله يدندن اخذ اولنمشدر مكر بعد الانقضا فرسى صاحبندن منع ياخود فرس ملكمدر ديو صاحبنى دفع ايليه بو صورتده جميع غنائمده فارس عد اولنور ومستعير دخى صورت مزبوره ده مستأجر كيدر زيرا هر برى قصد قتال ايله فارسا دخول ايتمكله فرس يدلرندن حق مستحقله اخذ اولنجيه دك فارسلردر نكته سى اولدر كه بونلر منع فرسله غاصب اولمشلردر و بيان اولنديكه فرس مغصوبله سبب استحقاق اوزرنده قتال ايتدكده ابتداء منعقد اولور وحالت بقا حالت ابتدادن اسهل اولمغله فى الاصل منعقد اولان سبب فرس مغصوبله ابقا اولنمق اولى واكملدر واكر بركمسنه فرسنى برغازى يه سهم فرسى كندويه ويرمك اوزره ايجار ايلسه بو اجاره نك فسادى آشكاردر زيرا اخذ اولنه جق غنائم مجهول الجنس والمقدار اولوب سهم دخى فرس اوزره بولنان غازينك اولوب فرسك اولمامغله اول فرسى جهالت فاحشه ايله مجهول اولان بدل ايله ايجار ايتمشدر واجارهٔ فاسده حكمده اجارهٔ جائزه ايله اعتبار اولنمغله سهم فرس مستأجرك اولوب صاحب الفرس ايچون دخى اجر مثلى بالغا ما بلغ ايفا اولنور زيرا مستأجر حكم عقد فاسد ايله معقود عليهى استيفا ايتمشدر كذلك شرط مذكور ايله اعاره ايلسه ينه حكمى حكم اجاره در زيرا بونده اشتراط

اجر ايلمشدر واجر ايله مشروط اولدقده لفظ اعاره ايله لفظ اجاره ميانده فرق يوقدر بو صورتلرده مسلمين هيچ غنيمه اصابت ايتمدين دار اسلامه خارج اولسه لر ينه مستأجر اوزره اجر مثلى واجبدر كه مستأجر حكم اجارهٔ فاسده ايله استيفاء معقود عليه ايتمكله برشيئه اصابت ايتسون ايتمسون اوزرينه اجر مثلى مستوجبدر بونك نظيرى شول مضاربدر كه مضاربهٔ فاسده ده تكميل عمل ايليه ربح حاصل اولسه ده اولماسه ده اجر مثلنى مستوجبدر واكر بركمسنه كندو بينه مدت معينه ده ياخود مسلمين شو غزوه لرنده نهايت مبلغلرينه واصل اولنجيه دك ديمك مثلا ومدت غير معينه ده غزا ايتمك اوزره بركمسنه يى استيجار ايلسه بو عقدى باطلدر زيرا بيان ايلديك كه جهاد سنام الدين وعباداتده ركن ركين اولوب فرض كفايه ايسه ده اكا مباشر اولان كندو فرضنى ادايه مباشر ايدوكى مستبيندر واداء فرائض وطاعات اوزره استيجار باطل ونا پايداردر بو صورتده سهم غنيمت مستأجر نفسنه شرط ايتسه ده ايتمسه ده اجيركدر زيرا استيجار باطل وكالمعدوم اولمغله سهم غازى يه ويريلمك معلومدر واجير دخى مستأجردن اخذ اجر ايتمش ايسه ردى واجبدر زيرا عقد باطل اصلا اجرى غير موجبدر وهم غزاسنده نفسى ايچون عامل اولمغله غير اوزره اجرى غير مستوجبدر بو صورتده مستأجر كندو سلاح ودابه سنى اجيره ويرمش ايسه نظر اولنور اكر سهم غنيمتى نفسى ايچون شرط ايتمش ايسه سلاح ودابه سنك اجر مثلى بالغا ما بلغ اجير اوزره واجبدر زيرا مستأجر نفسى ايچون منفعت سلاح ودابه سى مقابلنده عوض مجهولى شرط ايدوب اجير دخى عقد فاسد ايله اول منفعتى استيفا ايلمشدر كركدر كه اجر مثلى ايفا ايده واكر شرط ايتمش ايسه اجر سلاح ودابه دن اجير اوزره نسنه واجب اولماز زيرا مستأجر نفسى ايچون عوض مالى شرط ايتمكله سلاح ودابه سنى اجيره اعاره ياخود قتال ايچون فى سبيل الله بذل ايتمش اولوب آنلرى قتالده استعمال ايلين غازى اوزره مستوجب اجر اولماز واكر بركمسنه برفرسى مدت معلومه ده ركوب واوزرنده قتال ايچون ياخود برغلامى دار الحربده مدت معلومه ده خدمتى ايچون بدل معلومله استيجار ايلسه بو عقدى جائزدر كرك هر يوم ايچون تسميهٔ اجر ايتسون كرك ايتمسون زيرا بونده معقود عليه بيان مدتله معلوم و بدل دخى معلومدر ومعناى طاعت واقامت فرضدن نسنه يوقدر پس بو استيجار صحيحدر اما بيان مدت ايتميوب همان شو غزوه يه كيدوب فلان محله عودت ايدنجيه دك ديو استيجار ايلسه بو عقدى فاسددر زيرا معقود عليه مجهولدر كه مسلمين دار الحربده نه محله بالغ اولوب آنده اقامتلرى طو يلميدر قصيرميدر بيلنمز بو صورتده مستأجر استيفاء منفعت ايدرسه اوزرينه اجر مثل واجب اولور زيرا بونده معقود عليه حاصل اولمغله عقد اجاره منعقد اولوب انجق غرر وجهالته بناء فاسد اولمغله اجر مثلى بالغا ما بلغ مستوجبدر زيرا بو بابده اجر اكرچه مسمى در لكن صاحب الغلام والدابه بن سزه اول محله واصل اولمزدن اقدم عودت ايدرسز ديو اميد ايدر ايدم يوقسه واصل اولديغكز محله دك بو مسمايه راضى اولمادم ديمك جائز اولمغله دفعا للخصام اجر مثل بالغا ما بلغ اوزرينه الزام اولنه دى واكر بركمسنه نك يدنده حبس فى سبيل الله اولان بعض افراس حاضر واول كمسنه دخى قيم افراس اولمغله ديلديكنه ويروب وديلديكندن آلمغه قادر ايكن بعضيسنى فى سبيل الله اوزرنده غزا ايده جك بعض ناسه اعطا ايدوب آنلر افراسله دار الحربه دخولدنصكره مسلمين غنائمه اصابت ايلسه لر بعده افراسى آنلردن اخذ وآخرينه ويروب صكره بعض غنائمه دخى اصابت ايلسه لر بو صورتده افراسله داخل اولانلر مصاب قبل الاخذده سهم فرسانه و بعد الاخذده سهم رجاله يه مستحقلردر وافراس حبس ايله مراد شول افراسدر كه جهاد ايچون وقف اولنه ووقف افراس صحيح ومستحكم الاساسدر اما اصل محمد رحمه الله تعالى اوزره ظاهر التجويزدر كه امام مشار اليه وقف منقولاتى مجيزدر واما اصل ابى يوسف رحمه الله تعالى اوزره ثياب جنازه وآلات غسل موتى كبى متعارف الوقف اولنلرده صحيح اولمغله فى سبيل الله اوزرنده قتال اولنان افراسده دخى تعارفه بناء تصحيح اولنور و بو بابده اصل اصيل شول روايت اولنان قول جليلدر كه حضرت عمر رضى الله تعالى عنه وفات ايلدكده بدخلافتده فخذلرى اوزره حبس فى سبيل الله لفظى يازلمش اوچيوز فرس وار ايدى ومانحن فيه اولان مسئله نك نكته سى اولدر كه غازى مرقوم دار الحربه فرس اوزره داخل وفرس اوزره قتاله قادر وغنائم اولى اصابت اولنجيه دك قدرتى باقيه اولمغله آنده سهم فرسانه نائل اولوب مستعير فرس منزلنده قيلنور و بعد الاصابه فرس يدندن حق مستحقله اخذ اولنمغله غازى مرقوم غنائم ثانيه ده فارس بولنميوب يدندن فرسى اخذ اولنان مستعير كبى انجق سهم رجاله يه مستحق اولور و بو بابده دار الحربده يدندن فرسى استرداد ايدن قيم وقف ياخود نفس واقف اولمق مساويدر وقيم وواقف بعد الاسترداد اول فرس اوزره قتاله اجتهاد ايلسه لر آنكله فرساندن تعداد اولنمازلر زيرا استردادلرى انجق دار الحربده واقع اولمشدر و بو استرداد

دارالحربده شراء فرسدن اقوى دكلدر وحكم شرا سبقت ايلمشدر كذلك اول فرسى راجل آخره اعطا ايلسه لر
اول دخى دار الحربده اشترا ايلمش منزلنه نازل وفرسانده غير داخلدر واكر بركسنه نك يدنده افراس موقوفه
بولنوب كندو واقف ياخود قيم ايكن اوزرنده فى سبيل الله قتال ايچون بركسنه يه ايجار ايلسه بو صنعنده اسائه
اجتسار ايتمش اولور زيرا واقف ارضنى مسجد قيلمش كبى اول افراسى خالصا لله وقف ايلمشدر بوندنصكره
كسب مال ايچون ايجار ايله آنده تصرف حلال اولماز وهم واقف اوزرلرنده فى سبيل الله قتال ايله آخرتده نيل ثواب
ايچون آنلرى اعداد ايتمشيكن قيم آنلر ايله دنياده اكتساب مال ايلمك تغيير شرطدن تعداد اولنور قال الله تعالى
فمن بدله بعد ما سمعه فانما اثمه على الذين يبدلونه يعنى اول كسنه كه وصى ياخود شاهد وصيت اولوب وصيت اكا
بالغ وعندنده متحقق اولدقدنصكره آنى تغيير ايليه وبال تغيير انجق تغيير ايليلر اوزره واقعدر بو صورتده
مستأجرين اوزرلرنده قتال ايلسه لر سهم فرسانى استحصال ايدرلر زيرا دار الحربه فارسا داخل وفارسا قتاله
قادر اولمشلردر كه سهم فرسانه مدار استحقاق بونلردر واجور خيلى ادا دخى اوزرلرينه واجبدر زيرا متناول
عقد اولان منفعتى استيفا ايلمشلردر وحاللرى غاصبدن استيجار خيل ايدنلر كبيدر زيرا قيم وواقف بو ايجارده
غاصبدن كمتر دكلدر وعقد غاصبله مستأجر استيفاء منفعت ايتدكده مستوجب اجرا ولنجه بونده دخى اظهردر
لكن ايجار ايدنلر كركدر كه اجرت حاصله يى اكل ايتميوب تصدق ايده لر زيرا حق شرعله بو اجاره دن ممنوع
اولدقلرندن اول اجرت سبب خبيث ايله اكتساب اولنمشدر و بومقوله ده سبيل شرعى انجق تصدق قيدر واكر
افراس مرقومه مستأجرك يدنده هالك ياخود عقر اعدا برله مستهلك اولسه بو صورتده والى قيمتلرين ديلرسه
موجره وديلرسه مستأجره تضمين ايدر زيرا هر برنده تعدى واردر وموجر شول غاصب منزلنده دركه مغصوبى
ايجار ايدوب استعمال مستأجرده تلف اوله بو صورتده اكر مستأجره تضمين ايدرسه اول دخى قيمتيله موجر اوزره
رجوع ايدر زيرا طرف موجردن موجب سبب عقد ضمانله مغرور اولمشدر واكر موجره تضمين ايدرسه موجر
مستأجر اوزره برشيله رجوع ايده مز بعده والى اول قيمتله فرس آخر اشترا ايدوب هالكك مقامنه قائم ويرينه
وقف لازم قيلر زيرا قيمته قيمتله تسميه ايتدكلرى انجق قيامدن مشتق ومقام عينه قائم اولديغى محقق اولديغندندر
وبو بابده اصل عين فى سبيل الله حبيس وموقوف اولمغله بدلى دخى اول وصفله موصوف قيلنور نته كيم فرس
موقوف مقتول وقاتلى قيمتنى غارم اولسه آنده معا ملهٔ مرقومه لازمدر و بدلنى وصف اصل ايله موصوف قيلق
آنكله برفرس اشترا وفى سبيل الله آنى موقوف ايلمكه موقو فدر بعده مؤلف واقف الاسرار بو مسئله ده شرط
وقفى اظهار ايدوب ديديكه فرس وسلاح مقوله لرينى صاحبى يدندن اخراجله يدقيمده ادراج ايتمدكجه حكم حبيس
وموقوفده ظاهر الاندراج اوله مز وشارح واضح التقرير دليل مسئله يى تحريرده ديركه زيرا وقف فرس وسلاح
وقف العقار كبى نوع من الوقفدر وتسليم الى المتولى قول محمد رحمه الله تعالى اوزره تمام وقفده شرطدر
وابن ابى ليلى رحمه الله تعالى قولى دخى بودر و بعد التسليم الى المتولى بردخى آنده رجوعى غير مشروعدر لكن اول
واقف توليت وقفنى ابتداء امردن ياخود بعد موت المتولى نفسنه شرط ايلسه جائزدر زيرا تسليمى مجرد اتمام
وقف ايچون شرط قيلنمشدر بعد وجود الشرط يد واقفه عودتنده ضرر يوقدر ومؤلف جليل كراع وسلاحده
جواز وقف اوزره ذكر اولنان اصل اصيلدن بشقه حضرت على وابن مسعود وتابعيندن امام شعبى ونخعى
رضى الله تعالى عنهمدن اكا بالغ اولان تجويزلر يله سوق دليل ايلدى بو صورتده بركسنه يه اوزرنده غزا ايچون
برفرس حبيس يعنى موقوف ويريلوب اولدخى دارالحربه دخول ومسلمين غنائمه وصول ايتدكدنصكره
اول فرس يدندن استرداد بعده مسلمين بعض غنائمه دخى بر مراد قيلنسه اول كسنه غنيمت اولى ده فارس اولمغله سهم
فارسله مسرور وثانيه ده فرس يدندن بحق اخذ اولنمغله سهم راجل اوزره مقصور قيلنور اما متولى وقفك يدنده فرس
آخر اولميوب دارالحربه راجلا داخل اولسه جميع غنائمده انجق سهم راجله نائلدر زيرا داره راجلا كيردكدنصكره شخص
آخردن اشتراء فرسله فارس اولمديغى كبى يد غازيدن اخذ فرسله دخى اولماز والله تعالى اعلم بالصواب

باب ما يبطل فيه سهم الفارس فى دار الحرب وما لا يبطل * يعنى دارالحربده سهم فارسى بعد الثبوت ابطال
ايليوب ايلمين اسبابك بابى دقت نصابيدر بركسنه دار اسلامده ايكن فرسنى شخص آخره هبه ايدوب اول دخى
بعد القبض معيت عسكرده اول فرسله دار الحربه داخل ومسلمين غنائمه واصل اولدقدنصكره واهب فرسنده
هبه سندن قصد رجوع ايلسه رجوعى مشروعدر زيرا موهوب يد موهوب لهده على حاله قائم وواهبه عوض
هبه سى غير واصل اولمغله مقصودنده خلل تمكن ايتديكندن حق رجوعى ثابت وحاصلدر بو صورتده رجوع

ايدوب صكره مسلمين بعض غنائمه دخى نائل اولسه لر واهب اول فرسله فارس اولميوب جميع غنائمده راجل
قيلنور زيرا دارالحربه راجلا كيردكدنصكره آنده تحصيل فرس استحقاق سهمده غير معتبردر وموهوب له غنائم
اولى ده فارسدر كه دارالحربه دخولده واول غنائمه وصولده فارسدر وغنائم ثانيه ده راجلدر كه فرس يدندن
حق مستحقله اخذ اولنمشدر زيرا واهبه عوض هبه سى واصل اولمادقچه حق رجوعى شرعا ثابتدر سؤال
اولنورسه كه بو صورتده موهوب له كندو ملكى اولان فرس اوزره داخل اولمشيكن لا باختياره يدندن زائل اولمشدر
كركدركه بعد الدخول اهل حرب اخذ واحراز ايتدكلرنده فارسلكدن خارج اولمديغى كبى بونده دخى اوليه
جوابنده ديرز كه بونده فرس يدندن حق مستحق شرعى ايله اخذ اولنمشدر وحق مزبور دارالحربه دخولى اوزره
سابقدر بو جهتله على الاطلاق فرس اوزره متمكن قتال اولمقدن خارج وتمكن قتالى انجق قبل رجوع الواهب
بولنمغله مقيددر حتى مسلمين هيچ غنائم اصابت ايتمدين واهب رجوع ايلسه موهوب له بعد رجوعه فارس
اوله مز اصابت بعض غنائمدن صكره ينه بويله در اكر موهوب له مجرد ملكى اولان فرس اوزره دخولله جميع
غنائمده فارس قيلنسه اقتضا ايدركه بركسنه نك اون فرسى اولوب هر برين برراجله هبه واوزرنده دارالحربه
دخوللرندنصكره يدلرندن استرداد ايلسه همان بومقدار ايله جمله سى جميع غنائمده فرسان اوله لر وبو معنى
بعيد غير معتنى در زيرا بو قوله قائل اولان لا محاله اول افراس عشره يى رجال عشره يه اعاره ودارالحربده استرداد
ايلسه ينه فرسان اولورلر ديمكه محتاجدر زيرا هبه واعاره ده عند الدخول صاحب الافراس رجوع ايدنجيه دك
افراس اوزره تمكن قتالده تفاوت يوقدر وعلى هذا بركسنه شراء فاسد ايله برفرسى اشترا وقبضله اوزرنده
دارالحربه دخولدنصكره بائع فساد بيعله رجوع ايلسه حكم مسئلهٔ هبه بونده دخى قطعى الوقوعدر زيرا واهبك
حق رجوعى كبى بائعك دخى بيع فاسدده حق استردادى ثابت بلكه اظهردركه بو بابده بائع استرداد ايله شرعا
مأمور اما واهب رجوعدن ندبا منهيدر واسترداد واهبله موهوب له بعد الاسترداد اصابت اولنان غنائمده
فارسلكدن خارج اولنجه بونده دخى اولادر واكر بيعى صحيح اولوب صكره دارالحربده بركسنه بينه ايله فرسه
مستحق اولوب يد مشتريدن اخذ ايلسه بودخى بيع فاسد منزلنده در زيرا دارالحربه دخولدن اقدم ثابت اولان
حق مستحقله يدندن اخذ اولنمشدر وهم استحقاق غير ايله مشترى غاصب الفرس اولوب غاصب استرداد
مغصوب منه ايله فارسلكدن خارج قيلنور كذلك بركسنه آخره بر بغل ويروب آنكله برفرس اشترا ايدوب بعد التقابض
ايكيسيده دارالحربه داخل اولدقلرنده بغلده يا فرسده عيب بولنوب اول عيبله قضاء قاضى برله ياخود بلا قضاء
معيبى رد ومالنى استرداد ايلسه بو صورتده مشترى فرس بر برينه رد ايتمزدن اقدم اخذ اولنان غنائمده سهم فارسه
مستحقدر وبو بابده عيب فرسده بولنمغله مشترى فرس فرسى رد ايلين كسنه اولمق ياخود بغلده بولنمغله مشترى
فرس بغل اوزرينه رد اولنان كسنه اولمق مساويدر وبر برينه رددن صكره اخذ اولنان غنائمده سهم راجله
مستحقدر زيرا عيب فرسده بولنمغله كندو رد ايلمش ايسه فرسى ملكندن بالاختيار ازاله ايتمشدر واكر عيب بغلده
بولنمغله اوزرينه رد اولنمش ايسه فرس يدندن حق مستحقله اخذ اولنمشدر اما مشترى بغل مجموع غنائمده راجلدركه
دارالحربه راجلا داخل اولمشدر كذلك بيعلرى صحيح ايكن دارالحربده بعض غنائمه اصابتدن صكره اقاله
واستقاله ايدوب ياخود احدهما مشتراسنى كورمامش اولمغله خيار رؤيتله رد ايدوب ياخود مشترى فرس قبض
فرس ايتمش ايكن بغلى تسليم ايتميوب عندنده هالك اولمغله فرسى رد ايلسه بو صورتلرده ملكلرى سبب مستحقله
ازاله قيلنمغله صكره اخذ اولنان غنائمده فارسلكدن اخراج وسهم رجاله يه اناله قيلنور واكر بركسنه دار اسلامده
ايكن فرسنى دينى مقابله سنده داينه رهن ايدوب ايكيسى بردن عسكر ايله دارالحربه داخل اولدقدنصكره
دينى ادا وفرسنى استرداد ايلسه جميع غنائمده راهن ومرتهن رجاله دن تعداد اولنور زيرا مرتهن فرس مرهون
اوزره قتاله مقتدر اولمامغله آنكله فارس قيلنمق متعذردر وراهن دخى عقد رهنله مرهونده مرتهن ايچون موجب
ملك اليد اولوب قبل قضاء الدين كندو يدينى اثبات ممكن اولمامغله دخول دارالحربده فرسى اوزره قتاله غير
متمكندر واكر دارالحربه فرسيله دخول و بعض غنائمه وصولدنصكره رهن ايدوب صكره بعض غنائم
دخى اكتساب بعده قضاء دين ايله فرسنى استرداد ايلدكدنصكره بعض غنائمه دخى ظفرياب
اولنسه مرتهن بهر حال اول فرسله فارس اولمديغى ظاهر وراهن غنيمت اولى وثالثه ده فارس ايدوكى باهردر
اما غنيمت وسطى ده راجلدر كه ملكى قائم ايكن اختياريله فرس اوزره تمكن قتالنى زائل قيلوب دارالحربده
فرسنى ايجار ايلين كسنه منزلنه نازل اولمشدر وبز قريبا مسئلهٔ اجاره يى بيان ونكته سنى تقرير واعلان ايلديك

ورهن دخی اکا قیاس اولنور زیرا هر بری ملك صاحب الفرس قائم ایکن غیرك استحقاق یدینی مستلزمدر واکر برکسنه دارالحربه فرسله دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره فرسنی بیع ایدوب بعده بعض غنائم دخی حاصل اولدقدنصکره مشتری اول فرسده عیب بولوب قضاء قاضی برله یاخود بلاقضاء اوزرینه رد ایلدکدنصکره بعض غنائم دخی حاصل اولسه صاحب الفرس غنیمت اولی وثالثه ده فارس وغنیمت وسطی ده راجلدر که فرسی ملکندن اخراجله اوزرنده قتالدن تمکننی بالاختیار زائل ایلمشدر و بو بابده فرسك صاحبنه عودتی من کل وجه فسخ عد اولنان سببله اولوب یاخود کندو حقنده فسخ وحق غیرده بیع جدید عد اولنان سببله واقع اولمق برابردر که علی کلا التقدیرین غنیمت وسطی یه حین اصابتده فرس اوزره قتاله قدرتی غیرمتبیندر سؤال اولنورسه که صورت مفروضه ده صاحب الفرس غنیمت ثالثه ده دخی راجل قیلمق واجب ایدی زیرا مؤنت فرسی التزام ایلدیکی قصد تجارت ایچون اولوب قتال ایچون اولمادیغی بیع ایتدیکنده ظاهر اولدقدنصکره فرس یدینه عودت ایتمش ایسه ده هنوز اشتراء فرس ایدنلرك منزلنده نازلدر ودارالحربه راجلا کیروب صکره اشتراء فرس ایدنلر سهم فرسانه غیرنائلدر جوابده دیرز که دارالحربده فرسی بیع ایلمك سؤالده ذکر اولنان کبی قصد تجارت ایچون اولمق محتمل اولدیغی کبی اوزرنده قتاله بوندن اقوی فرس آخره استبدال ایچون اولمق دخی محتملدر بناء علیه فارساً دخولنده منعقد اولان سبب استحقاقی بو یله امر محتمل برله باطل اولمیوب انجق فرس اوزره قتاله تمکنی بالفعل زائل اولمق کبی امر متیقنله عاطل اولور واول دخی انجق غنیمت وسطی ده حاصل اولمشدر ومؤلف همام بو اصل اوزره تفریعه اهتماماً دیرکه مسئلهٔ مزبوره ده فرسی اوزرینه رد اولنمیوب همان کندو آنك برینه فرس آخر اشترا یاخود اکا فرس آخرهبه اولنسه ینه غنیمت وسطی ده راجلدر که فرس اوزره قتاله غیرقادر ایکن اول غنیمت حاصل اولمشدر وغنیمت اولی وثالثه ده فارسدر که فارساً دخولله سبب استحقاقی منعقد اولدقدنصکره فرس اوزره قتاله مقتدر ایکن بو غنیمتلرك اخذی متیسر اولمشدر کذلك مشرکین غنیمت وسطایی استرداد ایچون مسلمینله قتال ایتدکده اول دخی دفع مشرکین ایچون فرس ثانی اوزره معیت مسلمینده اقتتال ایلسه ینه سهم راجله ایصال قیلنور زیرا اول غنیمتده آنك ایچون نصیب راجل وار ایکن قتال ایتمشدر واول قتالله آنده اولان حقی تزاید ایلمز کذلك اشترا ایلدیکی فرس مقدماً بیع ایلدیکی فرسدن دون اما اوزرنده قتاله متحمل اولسه ینه حکم مذکور متحول اولماز زیرا بو یله فرسله ابتداء دارالحربه داخل اولسه ینه سهم فرسانه نائل اولور پس آنکله سبب استحقاقی ابتداء منعقد اولمق جائز اولنجه حالت بقاده دخی اسهل ایکن آنکله ابقاء فارسیتی البته جائزدر واکر ایکی فارس بر بریله فرسلرینی مبادله یاخود هر بری کندو فرسنی آخره دراهمله بیع ایلسه لر ایکیسیده علی حالهما فارسلردر زیرا هر بری دارالحربه فارساً داخل و بیع یاخود اشترا ایلدیکی فرس اوزره تمکن قتالی غیرزائلدر واکر دارالحربه فارساً دخولدنصکره برمسلم فرسنی قتلله قیمتنی ضامن اولمشیکن صاحب الفرس آنکله فرس آخر اشترا ایتمیوب اول احیانده غنائمه اصابت اولنسه صاحب الفرس جمیع غنائمده فارسدر زیرا سبب استحقاقی منعقد اولدقدن صکره فرسنی ملکندن اختیاریله ازاله ایتمیوب هالك اولمش کبی صنعی یوغیکن تلف اولمشدر سؤال اولنورسه که متلف ضامن اولدقده صاحب الفرس قیمتنی آلوب فرسی اکا تملیك ایتمش کبی اولمغله بیچون اکا بیع ایتمش منزلنده قیلنماز جوابنده دیرز که صاحب الفرس متلفه تملیکنی قصد ایتمیوب همان استرداد عین متعذر اولدقدنصکره استرداد قیمتیله نفسندن دفع خسارت قصد ایتمشدر لکن قیمتده تقرر ملکی عیندن انعدام ملکینی مستلزمدر تا که بدل ومبدل منه ملك شخص واحدده مجتمع اولمیه لر پس بو بابده متلفه تملیکی بطریق الضرورة ثابت اولوب قصدی یاخود فعل قصدیسی ایله ثابت اولمامغله حق ابطال اولنماز وعلی هذا بعد الدخول فرسنی برمسلم قتل بعده فرار ایدوب اکا ظفر بولنماسه یاخود غصب وتغییب ایدوب قیمتنی ضامن اولسه یاخود غصب واوزرنده فرار ودار اسلامه اخراج ایلسه بو صورتلرك مجموعی جمیع احکامده صورت سابقه کبیدر اما غاصب تغییب ایدوب قاضی اوزرینه قیمتله حکم ایلدکدنصکره فرس یدنده ظاهر اولوب مسلمین غصبدن اقدم وغصبله ظهور فرس بیننده وظهور فرسدنصکره اصابت غنائم ایتمش اولسه لر بو صورتده صاحب الفرس قبل الغصب وغصبله ضمان بیننده اخذ اولنان غنائمده فارسدر زیرا بو بابده غصبله ملکی زائل اولمیوب همان اوزرنده تمکن قتالی بلااختیار زائل اولمشدر اما بعد الضمان کرك قبل ظهور الفرس وکرك بعد الظهور اخذ اولنان غنائمده راجلدر زیرا بو صورتده اوزرنده تمکن قتالی اختیاریله زائل اولمشدر زیرا فرسی ظاهر اولوب اخذ ایلمك امیدیله منتظر اولوب تضمین قیمتده تراخی ممکن ایکن قیمتنی طلب وقاضی دخی حکم ایتمکله حکم بابعده داخل وفرس اوزره تمکن قتالی

زائل اولمق اختیاریله حاصل قیلنور کورمزمیسنکه برکسنه فرسنی غصب ایدوب صاحب الفرس دخی درساعت قیمتنی تضمین ایتدکدنصکره فرس ظاهر اولسه بو وجهله ملکندن اخراجه بالاختیار استعجال ایتمشیکن اول فرسله بر دخی فرسانده ادخال اولنورمی مکر استیفاء قیمت ایتدکده قبل اصابة الغنائم آنکله فرس آخر اشتراقیله بو صورتده فرس اوزره تمکن قتالی برقرار اولمغله جمیع غنائمده فارسیتی استقرار ایدر واکر دارالحربه فارساً دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره فرسنی بیع وفرس آخری استیجار واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی استحصال اولنسه اول کسنه غنائم اولاده فرسانده وثانیه ده رجاله ده ادخال قیلنور زیرا سبب استحقاقی انجق مملوکی اولان فرسله منعقد اولوب مستأجر مملوکی اولمامغله مقام مملوکده قائم وآنکله منعقد اولان سبب استحقاقی ابقایه ملائم اولمادیغندن بشقه دارالحربده استیجار اولنمغله مجدداً انعقاد سبب آخره مدار دخی اوله مزصورت مزبوره ده فرس آخری استعاره قیلسه ینه بو یله در زیرا استعاره استیجار ایله برابر بلکه دخی کمتردر اما اکا فرس آخرهبه یاتصدق اولنوب قبض ایلسه جمیع غنائمده فارس قیلنور زیرا موهوب مملوکی اولمغله فرس اول برله منعقد اولان سبب استحقاقنی ابقاده مقامنده قیامی هویدادر توضیحی اولدر که فرس آخری استعاره واستیجار ایله مقدماً مؤنت فرس اولی التزامدن مرامی تجارت اولمدیغی متبین اولمیوب شرا ایله متعین اولمغله مشترایی مقام مبیعه اقامت امرهیندر بعده موهوب حکم مشتراده ایدوکی ثابتدر که هبه واشترادن هر بری عین فرسده ملکنی مثبتدر واکر دارالحربه ابتداء فرس مستأجر اوزره دخول و بعض غنائمه وصولدنصکره انقضاء اجاره ایله صاحبی اخذ ایدوب بعض غنائم دخی حاصل اولدقدنصکره فرس آخری استیجار واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی متحصل اولسه اول کسنه غنائم اولی وثالثه ده فارس ووسطاده راجلدر زیرا سبب استحقاقی عیننه مالك اولمیوب همان اوزرنده قتاله قادر اولدیغی فرسله منعقد اولوب فرس ثانی دخی اکا مماثل اولمغله استحقاقنی ابقاده مشتری مقام مبیعه قائم اولدیغی کبی بو دخی منزل اوله نازل قیلنور انجق فرس اوزره قتاله مقتدر دکل ایکن اخذ اولنان غنائمده سهم فرسانه غیرمستحقدر و بو معنی انجق غنیمت وسطاده متحققدر ومسئلهٔ مرقومه ده موجر فرسنی اخذ ایلدکدن صکره فرس آخری استعاره قیلسه غنیمت ثالثه ده دخی راجلدر زیرا استیجار ایله منفعته استحقاقی ثابت واستعاره ایله غیرثابت اولدیغندن استعاره استیجاردن دون اولمغله فرس مستأجر ایله منعقد اولان سبب فرس مستعار ایله ابقا اولنمق امتناعه مقروندر اما حین انقضاء اجاره ده اکا فرس آخرهبه اولنوب یاخود اشترا ایلسه جمیع غنائمده فارس قیلنمق بلامرادر زیرا استیجار ایله فارس اولنجه اشترا واتهاب ایله اولمق دخی اولیدر که بونلرده علت انعقاد سبب استحقاقی مع زیادة موجود ایدوکی اجلی در واکر دارالحربه ابتداء فرس مستعار اوزره دخول وغنائمه وصولدنصکره معیر فرسنی استرداد و بعض غنائمله دخی نیل مرادندنصکره فرس آخری استعاره واوزرنده قتالله بعض غنائم دخی استحصال اولنسه نظر اولنور اکر معیر ثانی سهم فارسه انجق اشبو اعاره ایلدیکی فرسله مستحق اولنلردن ایسه مقدماً بیان ایلدیك که قتال ایچون اعاره ده معیرك فرس اوزره تمکن قتالی زائل اولمامغله استحقاقی غیر باطلدر ومعیر اول فرسله علی حاله سهم فارسه مستحق اولنجه فرس واحد شخصینی فارس قیلمامغله مستعیر آنکله برشیئه ملتحق اولمیوب همان غنیمت اولاده سهم فارسه ملتصق قیلنور واکر معیر افراس کثیره یه مالك و بشقه فرسله سهم فارسه متملك ایسه بو صورتده مستعیر غنائم اولی وثالثه ده فارس ووسطاده راجلدر زیرا فرس ثانی همان سبب استحقاقی آنکله منعقد اولان فرس اوله مماثل اولمغله سبب مزبور عین اول ایله باقی قیلندیغی کبی مثلی ایله دخی باقی قیلنور کورمزمیسنکه دفعهٔ ثانیه ده ینه بعینه فرس اولی استرداد واوزرنده قتال ایلسه البته آنکله فرسانده ادخال اولنور کذلك بعد استرداد المعیر فرس آخری اشترا یاخود اتهاب یا استیجار ایلسه ینه حکم سابق آشکاردر زیرا بونلر انعقاد سبب استحقاقنی موجب اولان معناده استعاره دن فائق ومعنی اولمغله بونلر ایله اول استحقاقی ابقا اشا یسته اعتادر وصورت استیجارده صاحبی انجق اول فرسله فارس اولوب اولمامق برابردر زیرا اجاره ایله صاحبی آنکله فارس اولقدن خارج اولمغله مستأجر آنکله فارس قیلنمق مقرردر اما اعاره بشقه در که اجاره ده موجر مستأجر ایچون ایجاب حق ایتمکله اوزرنده موجرك تمکن قتالی زائل واعاره ده غیرزائلدر کورمزمیسنکه برکسنه دارالحربده مدت معلومه ده خدمتیچون نفسنی ایجار ایلسه سهم غنیمته سزاوار اوله مز اما بلاایجار برغازی یه خدمت واعانت ایلسه سهمی باطل اولماز وسهم فرسده دخی حکم شرعی بو یله در واکر برکسنه دار اسلامده برفرسی اشترا وقبل نقد الثمن والقبض دارالحربه دخوللرندنصکره نقد ثمن وقبض فرس ایلسه بایع ومشتریدن هر بری جمیع غنائمده راجلدر زیرا بایع قبل الدخول فرسنی ملکندن ازاله ایتمکله بلافرس داخل کبیدر ومشتری دخی حین دخولنده فرس اوزره تمکن

قتالدن مأيوسدركه فرسى عند البايع مقابلهٔ ثمنده بمنزلة المرهون محبوسدر همان دارالحربده حين نقد ثمنده متمكن اولمغله هنوز اشتراء فرس ايلمك حكمنى متضمندر اماقبل الدخول نقدثمن ايدوب ياخودثمن مؤجل ايكن قبل القبض دارالحربه داخل اولسهلر بونده موجب قياس مشترى دخى بايع كبى غنائم مصابهده راجل اولمقدر زيرا فرس اوزره قتال نوع من التصرفدركه مشترىيه انجق عندالقبض حاصل ودارالحربده بعدالقبض اوزرنده تملك قتاله واصلدر توضيحى اولدركه مشترى نقدثمن ايلسه دخى فرس مزبور ضمان بايعدهدر زيرا هالك اولسه ملك بايع اوزره هالكدر و بايع ثمنده زيوف بولوب مشترىيه رد ايلسه استيفاء ثمن ايچون حبس مبيعه مالكدر بوجهتله عندمزده متحققدركه مشترى حين دخولنده على الاطلاق فرس اوزره قتاله غير متمكن وقبل نقد الثمن بيجه سهم فارسه نامستحق ايسه بوصورتده بعد النقد دخى نامستحقدر لكن بطريق الاستحسان مشترى مستحق سهم فرساندر زيرا انعقاد سبب استحقاقه مدار اولان عند مجاوزة الدرب فرس اوزره قتاله اقتدار مشتريده ثابت واستواردركه فرسه حق غيردن خالى اولمق اوزره مالك واقدار بايعله هرنه زمان ديلسه اخذينه قادر ومتملك ايكن بواقتدارى قبضله متقرر و فرسنى ركوب ايچون غيره اعاره ياخود ايداع صورتلرى كبى سهم فارسه استحقاقى مستقر اولمشدر واكر ايكى مسلم بينلرنده مشترك برفرسله دارالحربه داخل واوزرنده كاه برى وكاه آخرى مقاتل اولسهلر جميع غنائمده ايكيسيده راجلدر زيراهر برى بغير اذن الاخر اوزرنده قتاله متمكن اولمامغله آنكله فارس قيلنمق غير ممكندر اما دارالاسلامده احدهما آخره حصهسنى ايجار يا اعاره ايتمش اولسه مستعير ومستأجر دارالاسلامدن اوزرنده تمكن قتالله منفصل اولمغله آنكله فرسانده داخل اولور مكر معير حصهسنى اخذ ايدوب ياخود اجاره منقضيه اوله اول حينده بعدالاسترداد اخذ اولنان غنائمده راجل قيلنور زيرا دارالحربه دخولندن اقدم ثابت اولان حق مستحقله فرس اوزره تمكن قتالى زائل اولمشدر واكر بينلرنده بالمناصفه مشترك اولان ايكى فرسله داخل وهر برى برفرس معين اوزره قتاله آخرى ارضا بر له مقاتل اولسهلر ينه ايكيسيده راجللردر زيراهر برى فرس اوزره قتاله غيرمتمكن ايكن دارالاسلامدن منفصل ودارالحربده شريكنى تطييبله حادث اولان سببدن اول تمكنى محصل اولمشدركه اكا نفع حاصلى يوقدر اما قبل الدخول وجه مشروح اوزره هر برى آخرى ارضا ايلسه هر برى رضاسندن رجوع ايدنجيه دك ايكيسيده فارس اولمغله قضا اولنور زيرا هر برى فرس اوزره تمكن قتالله منفصل اولمغله اول تمكن باقى اولدقجه سبب استحقاقى منعقد ومتصلدر وايكيسى بردن رجوع ايلدكده اول تمكن زائل وايكيسيده راجل اولمشدر كذلك صورت مفروضهده فرسين مشتركين اوزره ركوبده قبل دخول دار الحرب تهايؤه قائل اولسهلر ينه ايكيسيده راجللردر و بز ركوب دابتين اوزره تهايؤده اولان اختلاف مجتهدينى شرح المختصردن كتاب الصلح ده ذكر وتبيين ايلديك واجماع ايتمشلردركه احد شريكين طلب مهايأه وآخر امتناع ايتدكده مطلوبى قتال ايچون ركوب ايسه مهايأه اوزره هيچ برينه جبر اولنماز زيرا مهايأه قسمت منفعتدر بوصورتده اول قسمتده اعتبار معادله ممكن دكلدر ومعادله ممكن اولميانموادده مهايأه اوزره جبر اولنماز لكن بينلرنده اتفاق ايدرلرسه تراضيلرينه بناء تجويز واطلاق اولنور واكر مطلوبى قتالك غيرى برمصلحت ايچون ركوب ايسه عند محمد رحمه الله تعالى مهايأه اوزره جبر اولنورلر زيرا بونده اعتبار معادله ممكن اولمغله قسمت منفعتى قسمت عينله اعتبار واحدهمانك طلبيله بونده دخى آخر اوزره اجبار اولنور بناء عليه صورت مفروضهده هيچ برى سهم فارسه مستحق اوله مز زيرا قتال ايچون ركوبده مهايأه ايله فرس اوزره قتاله هيچ برى متمكن اولمامشدر واكرهر برى شريكنه ديلديكى فرسه ركوب ايچون دار اسلام يادارالحربده اذن ويروب لكن برينى بعينهيدينه تسليم ايتمسه ينه ايكيسيده راجللردر زيرا احدالشريكين نصيبنى آخره اعاره مجرد اذنله تمام اولميوب تسليمه محتاجدر واكر برمسلم دار الحربه افراس كثيره ايله دخول وجملهسنى بيع انجق برينى ابقا ايلسه ينه سهم فارسدن الغا اولنماز زيرا فرس باقى اوزره قتاله متمكندر وهم صنع مشروحندن همان بيع ايتديكنده قصد تجارت ايدوب ابقا ايتديكنده ايتديكى كسب وضوح ايتمشدر بوجهتله بيع ايتديكى استحقاق سهمده درجهٔ اعتباردن ساقط وهمان فرس باقى ايله دخولك حكمى منضبط قيلنور حكمى اولدركه واحد اوزره زائد اولان فرس محتاج اليه اولميوب فضلهدر وثبوت وبقاده حكم استحقاق انجق محتاج اليه اوزره بنا قيلنور كورمزمىسنكه بعض شهود شهادتلرندن رجوع ايدوب لكن رجوع راجعين ايله نصاب شهادته نقصان كلسه ينه قاضى حكمت مرقومهيه بناء شهادت باقيله قضادن امتناع ايلمز واكر رجوع مذكور بعدالقضا واقع اولسه موجب ضمان اولان محلدهايسهده راجعين اوزره برشيئك ضمانى واجب اولماز واكر افراس مزبورهدن برى دارالحربده هالك

باطرف عدودن عقرايله مستهلك اولوب صكره بقيهٔ افراسى جميعا بيع ايلسه ينه فارسدر زيرا هلاكى بعد بيع البعض واقع اولايدى ينه انكله فارس قالورايدى قبل البيع دخى بويلهدر نكتهسى اولدركه بيع ايتديكى كالعدم اولوب همان فرس واحدايله داخل اولدخى قبل القتال او بعده هالك حكمنده اولمغله اول فرسله سهم فرسانه مالك قيلنور واكر برمراهق فارسا ياراجلا دارالحربه دخول ومسلمين غنائمه كسب وصول ايلمهلر اول دخى تفسير سابق اوزره رضخ فارس يارضخ راجلهوصول قيلنور اما عسكر دار اسلامه خروج وتقسيم غنائم ايتمدين بالغ اولسه فارس ايسه سهم فارس وراجل ايسه سهم راجله بالغ قيلنور و بوبابده مسلمين بلوغندن صكره غنائم اوزره مبتلاى قتال اولمق واولمامق برابردر زيرا تجاوز سرحدايله سبب استحقاقى منعقد اولوب قبل تمام الاستحقاق بلوغله كماله رسيده اولمغله كمال عارض سهم كامله استحقاقنده اصل سببه مقارن كبى قيلنور نظيرى بعدالدخول اسلامه كلن ذميدركه سابقده بيان ايلديك ومؤلف مصبب التقرير بوبابده مراهق مرقوم له ذمى مرسوم بينلرينى فرقله وجه آخر تحرير ايدوب ديديكه بعض علما مراهق بالغ اولمازسهده وذمى مسلم اولمازسهده هر برى سهم كامل ايله مساهم اولورديدىلر پس مذكورينكدن برى قبل البلوغ و برى قبل الاسلام سهم كامله مستحق اولمقده واقع اولان اختلافلرى شخص واحد عند تمام الاستحقاق اسلام و بلوغى جامع اولدقده سهم كامله استحقاقنده عين اتفاقدر والله تعالى اعلم

باب مايختلف فيه صاحب الفرس وصاحب المقاسم فيما يجب للفرس * يعنى صاحب الفرس ايله قسام غنائم سهم فارسه استحقاق وعدم استحقاقده اختلاف وحين اختلافلرنده علماء مجتهدينك جوابى خلافلرين بيانه ضامن باب دقت مضاميندر اكر برغازى فرسنى دارالحربده بيع ايلسه قبل البيع اخذ اولنان غنائمده سهم فرسانه نائل و بعد البيع اخذ اولنانده سهم رجاله يه واصل قيلنور بناء عليه قسام غنائم حين تقسيمده اول غازىيه سن فرسكى قبل الاصابه بيع ايتمشيدك ديوب اول دخى انجق بعدالاصابه بيع ايلدم ديسه بونده قول قول قسامدر اكرچه لايق اولان قول قول غازى اولمقدر زيرا فارسا تجاوز سرحد ايله سبب استحقاقى منعقد اولمشدر وهم بيع امر حادث اولمغله سبق تاريخ حجتله ثابت اولمدقجه حدوثى اقرب اوقاته احاله قيلنور لكن مؤلف بى عديل قول مشروحى تعديل ايدوب ديديكه بوبابده سبب حرمانى اولان بيع فرس كند و اقرار يله ثابت اولمشدر بوندنصكره استحقاقى بلاحجة ثابت اوله مز كورمزمىسنكه برمسلم فوت اولوب اخ مسلمى وار ايكن مرتد اولان اوغلى كلوب ارتدادى موت ابدن صكره وقوعنى ادعا ايلسه ميراثى آنكدر بوصورتده اخ مسلم بلكه سن اب حياتنده ايكن مرتد اولمشيدك ديسه اخ مزبور ردتده تاريخ سابق دعوى ايدر ايكن ينه قول قول اخ در زيرا سبب حرمان اولان ردتى ظاهر اولدقدنصكره بلاحجة اثبات استحقاقه قادر اوله مز كذلك ابن مسفور نصرانى ايكن قبل موت الاب اسلامنى دعوى واخ دخى سن بعدموت الاب اسلامه كلديك ديو دفع مدعى ايلسه ينه سبب حرمانى اولان اختلاف دين معلوم ايكن بلاحجة استحقاقى ثابت اوله مز توضيحى اولدركه سبب استحقاقى عند مجاوزة الدرب قصد قتالله مؤنت فرسى التزامىدر ودارالحربده اوزرنده قتالى بوقسه بيعله تجارتمى قصد ايلديكى محتمل اولمغله بعدالقتال وبعدالاصابه بيعى ظاهر اولوب جانب قصد قتال ترجح ايتمدكجه استحقاق ثبوته محول اوله مز ومعناى مذكور بينه ايله اثباته مقصوردر اما حدوث بيعى اقرب اوقاته احاله ديديكمز نوع من الظاهردر وظاهر اكرچه استحقاق غيرى دافعدر لكن اثبات استحقاقده غيرنافعدر بوصورتده بعدالاصابه بيعى اوزره عسكردن ايكى شاهد اقامت ايدرسه شهادت مرقومه تهمتدن بالكليه عاريه اولمغله قبول اولنور امابالكز شاهد واحد شهادت ايدرسه آنكله تمام حجت حاصل اولماز بوصورتده مشهود له اشبو فارس بنم مدعامى اقرار ايتمكله بن اكا غنيمتده مشارك اولورم ديو دعوى ايدرسه استماع اولنماز زيرا شهادتى رد اولنان كمسنه نك اقرارى انجق ملكنه مصادف اولوب ياخود غيرك برنسنهده ملكنى اقرار ايلدكده معتبردر و بوبابده قبل القسمة حين اصابتده غنيمتدن برنسنهده هيچ برينك ملكى ثابت دكلدر واكر غازى فارس فرسم دارالحربده هالك ياخود عقر اعدا ايله مستهلك اولدى ديوب قسام دخى بيع ايلديك ظن ايدهرم ديسه بونده قول قول فارسدر زيرا سبب استحقاقى معلوم وابطال ايلين بيع الفرس مختلف فيه وقسام مدعى وغازى منكردر پس قول مع اليمين آنكدر مسئلهٔ سابقهدن شول منزلهدهدركه اخ مسلم ابن اوزره حيات ابده مرتد و بعدالموت مسلم اولدى ديو دعوى وابن دخى بن هيچ مرتد اولمادم ديو دفع مدعى ايده ايشته بونده قول قول الابن در وميراث آنكدر اماغازى بن فرسمله داخل اولوب صكره هالك اولدى ديوب قسام دخى فرسله دخولك معلوم دكلدر ديسه اول غازى فرسله دخولنى اثبات ايدنجيه دك

راجلدر زيرا بونده استحقاق سهم فرس ادعا ايدر اول دخی معلوم اولمامغله بلا بينة مستحق اوله من نظيری اولدر كه برعورت فلان ميت بنی حياتنده تزوج ايتمشيدی ديو طلب ميراث ايليه البته بلا حجة تصديق اولنماز واكر بر غازی فارساً دخول و بعض غنائمه وصولدنصكره فرسنی بيع ياخود هبه ايله يدندن اخراج واستهلاك ايلديكی قسام ومسلمين عندلرنده مجزوم لكن قبل الاستهلاك وبعده اصابت اولنان غنائم قنقی غنائم ايدوكی نامعلوم اولسه قبل الاستهلاك اصابت قيلنان متحقق اولمدقجه جميع غنائمده سهم راجله مستحق اولور زيرا بعض غنائمدن حقنی مبطل اولان استهلاك فرس معلوم اولمغله مقدار متيقن وير يلوب زياده وير يلمز وهم غنائمدن هر قطعه سنی قبل الاستهلاك مصاب اولمق محتمل اولديغی كبی بعد الاستهلاك مصاب اولمق دخی محتملدر واحتماله استحقاق ثبوتدن عاطل وهر قطعه سی اول بابده ذكر اولنان مسئله ده جميع المصاب منزلنه نازل اولور وصورت مذكوره ده قسام خصم اولميوب همان بمنزلة الحاكم اولمغله اوزرينه قطعا يمين لازم اولماز واكر فرسنی بيع وفرس آخر اشترا ايلمش ايسه قريبا بيان ايلديك كه اول غازی جميع مصابده فارس انجق بيع اول وشراء ثانی ميانده اصابت اولنانده راجلدر بو صورتده دخی مصابك قبليت وبعديتنده اختلاف حاصل اولسه ينه جميع مصابده انجق سهم راجله واصل قيلنور زيرا مصابك هر جزئی ميان مزبورده مصاب اولمق محتمل واحتماله بلا حجة ثبوت استحقاق غير مؤملدر وهم دار الحربده بعض اوقاتده راجل قالديغی معلوم ميز اولمغله اصابت غنائم اول وقتك غيريده ايدوكی مجزوم ميز اولمدقجه سهم فرسانه استحقاق معدوم مدر شول ابن منزلنده دركه بر وقتده نصرانی ايدوكی معلوم ايكن بعد موت الاب مسلما كلوب حياتنده اسلامه كلديكنی ادعا ايليد البته بلا حجة تصديق اولنمازكذلك بر وقتده مرتد ايدوكی معلوم ايكن بعد موت الاب كلوب قبل الموت اسلامنی دعوی اخ مسلم دخی سن بعد الموت اسلامه كلديك ديو انكار مدعی ايليه البته قبل موت الاب اسلامی بينه ايله متحقق اولمدقجه ميراثه مستحق اوله من واكر غازی فرسمی اشبو يد مده اولان فرسله مبادله ايتمشيدم ديو اقرار وقسام فرسكی بيع ايدوب صكره بونی اشترا ايلمديك ظن ايده رم ديو اصرار ايلسه قول مع اليمين قول غازيدر زيرا فرسی فرسله مبادله آنی حكم راجلده قيلميوب وقتا من الاوقات راجل قالديغی معلوم دكل ايكن قسام آنك حقنده سبب مبطلی دعوی اول دخی انكار ايتمكله قول مع اليمين آنك قوليدر اما مسئلهٔ اولی بشقه در واكر بر تاجر ياخود دار الحربده اسلامه كلن حربی ياخود مولاسنه خدمت ايچون دخولدنصكره آزاد اولان عبد عسكره التحاق ايلسه قريبا بيان ايلديك كه بونلر بعد الالتحاق اصابت اولنانده شريك اولوب قبل الالتحاق اصابت اولنانده تشريك اولنمازلر مكر مسلمين مجددا ملاقی قتال اولوب بونلر دخی اول غنائمدن دفع اعدا ايچون اقتتال ايده لر بو صورتده غنائملری بعد اللحوق قيدر يا قبل اللحوقی بديدار اولميوب ومجددا قتاله دخی دوچار اولمسه لر بعض غنائمه بعد اللحوق اصابت اولنديغی بينه ايله آشكار اولمدقجه برشيئه سزاوار اوله مزلر زيرا مصابك هر جزئنده احتمال وار ايكن ابتداء ثبوت استحقاقه مجال يوقدر بو صورتده بونلر ايچون شهادتی موجب حكم اولميان مثلا شاهد واحد ياشاهدين غير عدلين شهادت ايتدكده مشهودله اقرارلرينه بناء نصيبلرنده شريك اولورم ديسه استماع اولنماز زيرا بر قريبا بيان ايلديك كه بو شهادت برنسنه ده نه ملك شاهده مقارن ونه مشهود له ايچون اقرار ملكه مراهندر كورمز ميسنكه شهادتی موجب حكم اولان كسنه لر شهادت ايتمكله قبول اولنسه دخی قبل قسمة الغنائم برشيئه مالك اوله مزحق اشتراك ايسه شيءٔ خاصده ملك اوزره بنا قيلنور ينه كورمز ميسنكه عسكر تقسيم غنائم ايتدكدنصكره بركسنه كلوب بن سزكله برابر ايدم ديو ادعا وبعض عسكر اقرار مدعی ايلسه لر ينه مقرله نصيب مقرده مشاركتی استدعا ايده مز وحكم مذكور شبهه واشكالدن دور در زيرا اول كسنه جيشله برابر ايدوكی معلوم دخی اولسه ينه بعد التقسيم هر برينه اصابت ايلين سهم اوزره استحسانا سبيل رجوعی يوقدر انجق غنيمتدن برنسنه قالمش ايسه امام اندن سهمنی اعطا ايدر وقالمامش ايسه بيت المالدن تعويض ايدر پس معينی معلوم اولانلر بعد القسمة نصيب عسكرده تشريك اولنمايجه معلوم اولميانلرده عدم تشريك بالطريق الاولی در وتعويض بيت المال نوع استحساندر كه الغرم مقابل بالغنم قاعده سندن نمايان اولمشدر زيرا غنيمتدن بين الغانمين متعذر القسمة برنسنه قالسه بيت المال وضع اولنور كذلك قسمتده سهو واقع اولسه ينه بيت المالدن اخذ اولنور كذلك مذكورينك بريسی بنم لحوقدنصكره مسلمين مبتلای قتال اولوب بن دخی غنائمدن دفع اعدا ايچون برابر اقتتال ايلدم ديو دعوی ايدوب مسلمين بعد الاصابه مبتلای قتال اولدقلرينی بيلوب لكن اول قتال لحوقندن مقدم يا مؤخر ايدوكنی بيلمسه لر مادامكه دعواسنده مسلميندن اقامت بينه ايتميه شركتی متبينه اوله مز زيرا سبب استحقاقی انجق دفعا عن المصاب قتالده معينی اولوب اولدخی قول مجرد ايله ظاهر اولمديغندن اقامت بينه يه احتياجی باهردر والله تعالی اعلم

مطلب لا يعين على صاحب المقاسم

باب دفع الفرس باشتراط السهم واعارته وايداعه فی دار الحرب * يعنی دار الحربده سهم فرس كندويه راجع اولمق اوزره فرسنی بركسنه يه اعطا ياخود اعاره وايداعندن باحث مسائل ومباحثدر اكر بر غازی دار الحربه فارسا دخولدنصكره فرسنی اوزرنده قتال ايدوب سهمی كندويه راجع اولمق اوزره بركسنه يه اعطا قيلسه شرطی موافق حكم شرعی اولمغله جائز ومقبولدر زيرا قريبا بيان ايلديك كه دار الحربده اعارهٔ فرس استحقاقنی ابطال ايلمز بو جهتدن شرط مزبور تحقق ايتمسه دخی سهم فرس صاحبنكدر پس تحقق انجق حكم مزبوری مؤكددر اما هم فرسك وهم اوزرنده قتال ايلين رجلك سهملری تماما كندويه راجع اولمغی شرط ايتمش ايسه بو فاسددر زيرا نفسی ايچون فرس اوزره قتال ايدن شخصك حقنی شرط ايتمش اولمغله فرسنی اول حق مشروطله ايجار ايتمش اولوب بدل مشروط دخی مجهول اولديغندن اجاره سی فاسده در بو صورتده فرسك اجر مثلی اول مقاتل اوزره واجب اولور اما سهم فرس بالكليه باطل اولوب نه مقاتله ونه صاحبنه واصل اولماز زيرا مقاتل دار الحربده اجارهٔ فاسده ايله استيجار فرس ايتمشدر واجارهٔ صحيحه ايله استيجار بلكه اشترا ايتمش اولسه برشيئه مستحق اوله مز ايكن مانحن فيهده بالاولويه اوله مز وصاحب الفرس دخی فرسنی دار الحربده اجارهٔ صحيحه ايله ايجار ايلسه بيع ايتمش كبی غنائم آتيه ده حقی باطل اولنجه اجارهٔ فاسده سنده دخی عقد فاسد حكمده جائزه قياس اولنمغله ينه باطل اولور وهم منفعت فرسك عوضنده اجر مثله مستحق اولمشيكن بر دخی آنكله سهم فارسه مستحق اوله مز مكر اندن بشقه فرس آخری بولنه بو صورتده اول فرس آخر كرك يدنده باقی وكرك هالك اولسون تفصيل سابق اوزره آنكله سهم فارسه نائل وصفت مرقومه ايله ايجار ايلديكی فرسی منزلهٔ معدومه نازل قيلنور واكر قبل دخول دار الحرب فرسنی شرط سابق اوزره بركسنه يه اعطا قيلسه بونده سهم فرس انجق دار الحربه ادخال ايلين شخص اوزره اجرا قيلنور زيرا سبب استحقاقكه دار اسلامدن فارسا انفصال انجق آنك ايچون منعقد اولمشدر وصاحب الفرس دخی فرسنی بدل مجهولله موجر واجر مثلنی مستوجب اولمغله راجلا داخل اولمش اولمغله سهم فرسدن نسنه يه نائل اوله مز اما فرسی ايكی بولنوب برينی بو وجهله اعطا وبرينی نفسی ايچون ابقا ايتمش ايسه فرس باقيسيله سهم فارسه سزا كوريلور اما فرس آخرينك سهمی اوزرنده قتال ايلين شخصه تسليم اولنوب اول دخی فرسك اجر مثلنی صاحبنه تقديم ايدر قول محمد رحمه الله تعالی بودر وقول ابی حنيفه رضی الله تعالی عنه دخی بويله اولمق مقتضای قياسيدر زيرا بو امامين همامينك اصوللرندندركه غازی افراس كثيره ايله دخی كلسه انجق فرس واحد ايچون سهمه موصول قيلنور بناء عليه شرط مذكور بيان ايلديكمز اوزره معنای اجاره يی متضمندر اما غازی ايكی فرسله داخل اولدقده سهم فرسينه نائل قيلنور قولنه قياسله كه قول ابی يوسف رحمه الله تعالی دخی بودر كركدركه شرط مرقوم صحيح وكامل واول كسنه يه وير ديكی فرسك سهمی دخی بالتمام صاحب الفرسه واصل اوله زيرا شرط بولنمسه دخی سهم فرسينه مستحق ايدی پس وجود شرط همان ازدياد تأكيدينی محققدر بشرط آنكه شرط مرقومله اعطاء فرس دار الحربده واقع اوله اما دار اسلامده واقع اولسه سهم فرس علی جميع الاقوال اوزرنده قتال ايلين شخصه ايصال وصاحبنه اجر مثلی اكمال قيلنور زيرا صاحب الفرس هنوز دار اسلامده ايكن بو فرسله سبب استحقاق منعقد اولميوب انجق آنكله فارس بولنان شخص ايچون عند الانفصال منعقد اولمغله بينلرنده معنای اجاره متقرر ومتأكد اولمشدر واكر صاحب الفرسك فرس آخری اولديغی كبی دار اسلامده شرط مذكور اوزره آخذ الفرسك دخی فرس آخری بولنسه علی قول الامامين بو فرس ايچون سهم اولميوب وصاحبی ايچون دخی آخذ اوزره ايجاب اجر اولنماز زيرا هر بری عند الانفصال فرس آخری ايله فارسدر وعلی قول ابی يوسف اوزرنده قتال ايلين سهم فرسينه ايصال قيلنور كه ايكی فرسله دار الحربه منفصل اولمشدر وصاحبنه اجر مثلی ايصال قيلنور كه عقدلری دار اسلامده شرط فاسد مزبوره متصل اولمشدر مترجم فقير در كه صورت مزبوره ده معاملهٔ مذكوره لری دار الحربده واقع اولسه اكرچه كتابده آنك حكمی صريحا تفهيم اولنمادی لكن مسائل مذكوره ده امعانله منفهم اولديغندن بز دخی تفصيلی التزام ايلمديك انتهی واكر بر مسلم فرسنی دار الحربده مسلم ياذمی يه ايداع وكندو برسريه ده راجلا خروج ايدوب اول سريه اصابت غنائمله عسكره رجوع ياجانب آخردن دار اسلامه ولوج ايلسه لر صاحب الفرس ايكی صورتده دخی فارسدر زيرا سهم فرسه سبب استحقاقی منعقد اولدقدنصكره اصل عسكرده كندو ايله برابر بولنان كسنه يه ايداعله استحقاقی باطل اولماز كه بعد الايداع تمكن اخذی باقيدر وبو مسئله بی اعاره ده تقرير ايلديك نظيری اولدر كه فرسنی معسكرده غلامی عندنده ترك ايده آنده سهمی باطل اولمديغی كبی بونده دخی اولماز كورمزميسنكه عسكر اوزره اعدا هجوم ايتدكده

بركسنه قتالده فرسه محتاج ایکن فرسنی صیانت ایچون عسکرده ترك وراجلا عزیمت ایلسه سهم فرسه نائلدر
کذلك فرسه محتاج یاغیر محتاج ایکن مصالح فرسنی بعض رفیقلری رؤیت ونسمینه همت ایتملری ایچون یانلرنده ترکله
سریه ده راجلا حرکت قیلسه ینه سهم فرسه واصلدر اما امام فرسان سریه ایچون تنفیل ایتمش ایسه اول کسنه
نفلدن برشیئ تحصیل ایده مز زیرا بوتنفیلدن غرضی سریه یی ارسال قیلدیغی محله دك استصحاب فرس اوزره
تحریض اولمغله فرسنی معسکرده ترك ایلین غیرداخلدر حتی جمیع سریه فرسلرین معسکرده ترکله رجالا کیتسهلر
علت مرقومه یه بناء نفل فرساندن برشیئه واصل دکللردر واکر عسکر مسلمین حصون اهل حربدن برحصن
ممتنعه مرور ایدوب برمسلم دخی فرسنی اول حصنده ساکن مسلم مستأمن یاذمی یااسیر یاخود بینلرنده قرابت ومعارفه
بولنان حربی یه ایداع بعده باب حصنه قریب یابعید برمحلده راجلا قتال ایلسه غنائم مصابه دن انجق سهم
راجله ایصال قیلنور زیرا منعهٔ اهل حربه وضع ایدکده فرسنی استهلاك واضاعت ایتمش کیدر نکته سی
اولدر که فرس اوزره تمکن قتالنی اختیاریله ازاله ایتمشدر زیرا اهل حرب فرسی اندن منع ایتدکلرنده کندوقوتیله
فرس اوزره اثبات یدی ممکن اولمادیغندن فضله منعهٔ اهل حربده بولنانلر تحت ولایت امامده اولمدقلرندن قوت
امامله دخی ممکن اوله مز اما مسئلهٔ سابقه بشقه در که آنده عسکردن برمسلمك یدنده وضع ایتدیکندن نه زمانده
دیلسه استردادی ممکن واوزرنده قتاله هرحالده متمکندر واکر صورت مفروضه ده بعد اصابة الغنائم عودتله
فرسنی اخذ ایلسه ینه انجق سهم راجله واصلدر کرك صکره قتال آخره ملاقی اولسونلر وکرك اولماسونلر
اما عدم ملاقات قتالده حکم مذکور بلااشکالدر که اول کسنه فرسنی بیع ایدوب بعد الاصابه اشتراء فرس ایدنلر ایله
همحالدر واما ملاقات قتالده وجهی اولدر که اول کسنه مقدما سهم راجله مستحق اولمشیدی پس بو قتالی
آندن دفع اضداد ایچون اولمغله سهمنه باعث ازدیاد اوله مز کذلك برمسلم فرسیله مداین اهل حربدن برمدینه یه
امانله داخل اولمشیکن مسلمین اصابت غنائم ایتدکدنصکره عسکره خارج اولسه اول کسنه بوغنیمتدن برسهمده
مندرج اوله مز زیرا امانله منعه لرینه داخل اولدقده مقاتل اولمقدن خارج اولوب نه حقیقة ونه حکما وقعه ده
بولنموب همان اول مدینه ده مسلم مستأمن ایکن چیقوب عسکره التحاق ایدنلر ایله همحال اولمغله قبل الخروج
اصابت ایتدکلرنده مجال شرکتی محالدر انجق بوصورتده مسلمین مجددا مبتلای قتال اولوب اولدخی دفع اعدا ایچون
اقتتال ایدرسه غنائم سابقه ده سهم فرسانه ایصال قیلنور زیرا آندن برشیئه مستحق دکل ایدیکه قتالی نصیبندن
دفع اعدایه حمل اولنه پس اول قتالله حتی ابتداء ثابت اولوب فارسا ملتحق اولمغله سهم فرسانه مستحق اولور
اما مسئلهٔ سابقه بشقه در واکر مسئلهٔ مزبوره ده فرسیله اسیر اولمش ایسه بوصورتده صکره التحاقنده فارس اولسون
راجل اولسون البته سهم فارسه نائل قیلنور زیرا قتال ایچون دار الحربه فارسا دخولنده مسلمینله برابر سبب استحقاق
منعقد اولوب صکره برمبطل معارض اوزرینه عارض اولمامشدر زیرا اسیر اولمقده بی اختیار اولدیغندن مختار بالکدن
خارج اولمامشدر کورمزمیسنکه لدی القدرة اهل حربی قتل واموالارین اخذ اکا جائزدر اما مسئلهٔ اولی بشقه در که
آنده بالاختیار ترك قتال ایتمشدر کورمزمیسنکه ایچلرنده مادامکه مستأمندر قتللری واخذ اموواللاری اکا حلال دکلدر
واکر امیر بعض حوایج مسلمین ایچون اهل حربه بعث رسول ایدوب اول رسول امانله ایچلرینه دخول ایتدکدنصکره
مسلمین غنائمه وصول بولوب بعده فارسا یاراجلا عود وقفول ایلسه اول رسول فی الاصل فارس ایسه سهم فرسانه
موصول قیلنور زیرا رسول تارك محاربه اولیوب ایچلرینه انجق تدبیر امر حرب ایچون کیتمش اولمغله ینه معسکرده
باقی منزلنده در اما کندو مصلحتی ایچون مستأمن اولان بویله دکلدر کورمزمیسنکه نکتهٔ مزبوره یه بناء رسول
جانبین بلااستیمان امین اولمشدر وهم رسول انجق منفعت مسلمین ایچون کیتمشدر ومنفعت مسلمینده ساعی اولان
حکما آنلردن غیر مفارقدر لکن مستأمن منفعت مسلمین ایچون کیتمیوب همان کندو نفع خاصی ایچون کیتمشدر
بوجهتدن حکما دخی عسکردن مفارقدر و بوبابده اصل قوی شول روایت قیلنان حدیث نبویدر که رسول الله
صلی الله تعالی علیه وسلم طلحة بن عبیدالله رضی الله عنهی بعض منافع مسلمین ایچون جانب شامه بعث ایتمشلر اولوب
غزوهٔ بدرده حاضر دکل ایکن غنائم بدردن اکا تعیین سهم ایتمشلردر کذلك رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم محاصرهٔ
خیبر ایله وقت اشتغاللرنده محیصة الانصاری رضی الله عنهی اهل فدکه ارسال واول غائب ایکن فتح خیبری اکمال بیوروب
صکره کلدکده تعیین سهمله خوش حال قیلدیلر پس مقدمات مذکوره دن عندمزده مقرر اولمشدر که سعیی
توفیر منافع مسلمینی متضمن اولان کسنه هرقنده ایسه ینه حکمده مسلمینله برابردر واکر مسلمین یااهل ذمتدن ایکی کسنه
قصد قتالله دار الحربه داخل ومعیت مسلمینده قتال ایدوب لکن هیچ غنیمته ظفر بولمدین استیمانله مشرکینه دخول بعده

قصد قتال ایتمیه رك همان قصد تجارتله ینه عسکره عود وقفول ایتدکلرنده مسلمین غنائمه وصول بولسه لر اول کسنه لر
آندن برشیئه موصول قیلنمازلر زیرا اهل حربدن استیمان ایتدکلرنده معیت مسلمینده محاربه یی تارك واهل حربده
امانله تاجر ایکن لاعلی قصد القتال عسکره ملتحق اولان کسنه یه مشابه ومشارك اولمشلردر وحکم مذکور
بلاسبق الاستیمان همان لاعلی قصد القتال عسکره رجوع ایلین ایکی کسنه ده ثابت اولنجه آنلر دار الحربده مستأمن
اولدقلرنده بالطریق الاولی متثبتدر کورمزمیسنکه اول ایکی کسنه اهل حربه هیچ استیمان ایتمدین ترك قتال وعسکر
ایچنده تجارته اشتغال ایتملریله عسکردن خروج بعده تجارت ایچون دخول ایتمشلر کبی اولوب حاللری عند المسلمین
ظاهر اولدقدنصکره مسلمین غنائمله مستظهر اولسه لر آنده اشترا که قادر اوله مزلر پس بعد سبق الاستیمان
عدم شرکتلری طریق اولی ایله نمایاندر واکر برمسلم دیوان عسکریده مسطور الاسم دکل ایکن فارسا دار الحربه
داخل اولوب مسلمین ظفریاب غنائم اولدقده اول کسنه بن اکرچه عسکریدن دکلم لکن تطوعا قتال ایچون
کلمشیدم بوجهتله سهام غنیمتده بن دخی مداخلم دیوب مسلمین دخی بلکه سن تجارت ایچون کلمشیدك دیمکله
دفعه مائل اولسه لر بونده قول مع الیمین اول کسنه نك قولیدر زیرا هر مسلم فی الاصل مشرکینله محارب ومقاتلدر که
دین ودارده مشرکینه مخالفتی البته محاربه ومقاتله یه حاملدر پس بو وصفك خلافی آشکار اولمدقجه بقاء محاربه
بدیداردر وصورت مفروضه ده مسلمین دخلت تاجرا قوللرنده سبب حرماتی مدعی اول دخی منکر اولمغله قول
مع الیمین آنك قولی ایدوکی ظاهردر اما مسئلهٔ مزبوره ده شخص مرقوم ذمی یاعبد یاصبی یاامرأه اولسه بونده
مادامکه امرأه مداوات مجروحین ایچون وغیریلری قتال ایچون داخل اولدیغی معلوم اولمیه البته غنائمدن
محروملردر زیرا بونلر فی الاصل مقاتل دکللردر که امرأه وصبینك محاربه یه صالح بنیه لری یوقدر وعبد دخی
حق مولاسی ایچون قتالدن محجوردر وذمینك دخی اهل حربه موافقت اعتقادی مانع محاربه در بناء علیه بونلرده
قصد محاربه یاخود مباشرت محاربه لری حجتله معلوم اولمدقجه البته غنیمتدن محروملردر اما مسئلهٔ متقدمه
بشقه در وفرق مذکوره دلیل اولدر که اهل حربدن محارب اولوب اولمدیغی نامعلوم اولان کسنه اکر رجل بالغ ایسه
مباح القتلدر واما حتی انجق بحسب الظاهر محارب اولدیغندندر واکر صبی یاامرأه ایسه آندن مباشرت قتال
تحقق ایتمدکجه غیر مباح القتلدر توضیحی اولدر که فی الاصل مقاتل اولان مستحق سهمدر اما بونلر قتال ایتسه لر دخی
انجق رضخه مستحقلردر و بومقدمه لردن فی الاصل مقاتل اولمدقلری بزه معلوم اولمشدر واکر برفارس فرسنی
دار الحربده بعض تجاره یاخود امرای خلیفه یه بعث ایلدیکی رسولنه اعاره ایدوب مستعیر دخی بنوب دار اسلامه
ذاهب اولدقدنصکره مسلمین غنائمه ظفر بولسه لر نظر اولنور اکر مستعیر اول غنائمه اصابتلرندن اقدم دار اسلامه
قادم اولمش ایسه معیر ایچون انجق سهم راجل قائم اولور زیرا فرسنی اختیاریله دار اسلامه ارسال ایتمکله فرس
اوزره تمکن قتالی حقیقة وحکما زائل اولمشدر که دار اسلامده بولنان فرسله صاحبی دار الحربده فارس اولمق
غیر قابلدر کورمزمیسنکه فرسنی غلامیله دار اسلامه رد ایدوب اولدخی ولایتنه ایصال ایلسه صاحبی آنکله
فارس اوله مز ماسبق دخی بویله در واکر مستعیر هنوز دار اسلامه قادم اولمامش ایسه معیری اول غنائمده فارس
قیلنمق لازمدر زیرا فرس اوزره قصد قتالله دار الحربه انفصالنده سهم فرسه سبب استحقاقی منعقد اولمش
ایدی مادامکه فرسی دار الحربده باقیدر اوزرنده تمکن قتالی بسبب البعد حقیقة زائل ایسه ده ینه استحقاقی باقی
ومستندر کورمزمیسنکه فرسنی معسکرده اعاره وسریه ده راجلا خروجله معسکردن بعید اولسه بردخی عسکره
رجوع ایتسه دخی ینه مصاب سریه دن اکا سهم فارس تحدید اولنور ماسبق دخی بویله در کورمزمیسنکه مستعیر
مزبور دار اسلامه خروج ایتمدین بعض ملاحظه ایله عودت وفرسی اوزرینه رده مبادرت ایلسه عودتندن اقدم
اصابت اولنان غنائمده سهم فرسانه مستحق اولمازمی والحاصل صاحب الفرس جمیع احوال مذکوره ده فارسدر
نکته سی اولدر که دار الحرب مدار استحقاق غنیمت اولان امورده موضع واحد حکمنده در بناء علیه مدد جیشله
واصحاب سریه عسکر ایله دار الحربده ملاقی اولورلرسه غنائملرنده بربرینه مشارك اولورلر ومانحن فیهده فرسی
دار الحربده دائر اولدقجه همان یانده حاضر کبیدر اما دار اسلامه اخراجی بشقه در بونك نظیری مسجد ایله
خارج مسجد در که اتصال صفوف بولنماسه دخی مسجد ایچنده امامه اقتدا جائز خارجنده غیر جائزدر
واکر مستعیر دار اسلامه خروجندن صکره عودت وفرسی معیره تسلیمه مبادرت قیلسه بوصورتده مستعیرك
دار الحربدن خروجندن اقدم اخذ اولنان غنائمده معیر ایچون سهم فارس متعین اولدیغی کبی دخولندن صکره
اخذ اولنانده دخی سهم فارس متبیندر اما دار اسلامه خروجندن صکره اخذ اولنانده نکتهٔ مذکوره یه بناء انجق

مطلب ما یتعلق بصحة الاقتداء
واتصال الصفوف

سهم راجله واصلدر بو صورتده وقت اصابت غنائم معلوم اولمازسه نظر اولنور اکر فرسك دار اسلامه وصولی
معلوم ایسه معیره انجق سهم راجل ویریلك امر مجمز ومدر زیرا سابقده امثالی بیان اولندیغی اوزره بو بابده دخی
غنائمدن هر قطعه یه اصابت فرسك دار اسلامه خروجندن صکره واقع اولمق محتمل اولمغله صاحبنه انجق
قدر متیقن اولان سهم راجل اعطا قیلنور واکر فرسك دار اسلامه وصولی معلوم دکل ایسه بو صورتده
صاحب الفرس بنم فرسم دار الحربدن هیچ خارج اولمدی دیرسه قول آنك قولی اولمق مقرر واولبابده مستعیرك
تصدیق وتکذیبی غیر معتبردر زیرا سبب استحقاقی مجزوم وآنی مبطل اولان فرسنك دار اسلامه خروجی
غیر معلوم ایکن کندو انکارده اصرار ایتمکله قول آنك قولی ایدوکی آشکاردر وابطال حقنده قول قسام تصدیق
اولنمدیغی کبی مستعیر دخی آنی تکذیبنده تصدیق وتحقیق اولنماز زیرا فرس مستعیرك عندنده ایسه دخی قولی
صاحب الفرس اوزره حجت دکلدر وبلا حجة سبب حرمانی ثابت اولماز اما مستعیر بو فرسله غنائمدن برنسنه ده
فارس عد اولنماز کرك دار اسلامه خروج ایتمش اولسون وکرك اولمسون زیرا اول فرسی انجق رکوب ایچون
استعاره ایدوب اوزرنده قتال ایچون ایتمدیکندن اوزرنده قتاله اصلا متمکن اولمامشدر واکر اول فرس ید مستعیرده
هالك اولسه نظر اولنور اکر هلاکی دار اسلامه خروجندن اقدم ایسه معیر جمیع غنائمده فرسانده داخلدر
زیرا اعاره سی فرسله استحقاقنی غیر مبطل وید مستعیرده هلاکی ید معیرده هلاکنه مماثلدر واکر هلاکی دار اسلامده
حاصل اولمش ایسه معیر اول فرسی دار اسلامه اخراجدن اقدم اصابت اولنان جمیع غنیمتده فرسانده داخل
صکره اصابت اولنانده انجق سهم رجاله یه نائلدر که فرسی کندو اختیاریله دار اسلامده حاصل اولمق آنکله سهمه
استحقاقنه مانع وماقبلنده غیر مبطلدر واکر هلاکی مستعیر آنی دار الحربه اعاده وایصالدن صکره ایسه ینه معیر
بعد الاعاده اصابت اولنانده فرسانده ادخال اولنور زیرا مانع استحقاق زائل اولدقدنصکره ید مستعیرده هلاکی
ید معیرده هلاکنه مماثلدر واکر هلاکی ید معیره تسلیمندن صکره ایسه اول معیر جمیع غنائمده فارس همان فرس
دار اسلامده ایکن اصابت اولنانده راجل ایدوکی قریبا عدم هلاکی صورتلرنده بیان قیلنمشیدی بو دخی آنك کبیدر
اما سهم مستعیری بیانده بو وجهله بسط وتبیان ایده رز که اکر مستعیر دار اسلامه طرف امیردن رسالتله مبعوث ایسه
دار اسلامه خروجندن اقدم اصابت اولنان غنائمده فرس مستعارك غیری فرسله فارس ایسه سهم فارسه ودکل ایسه
سهم راجله وصولی مقرر ومجددا دار الحربه عودتی وعدم عودتی غیر معتبردر زیرا بو صورتده معسکردن بعید ایسه ده
بعدی انجق منفعت عسکر ایچون اولوب هنوز دار الحربده بولنمغله مجددا عودت ایلسون ایتمسون عسکر ایله برابر
حکمنده در اما دار اسلامه وصولندنصکره اصابت اولنانده نظر اولنور اکر قبل التقسیم والبیع دار الحربه عودت
ایدرسه مدد منزلنده اولوب اول غنائمده دخی کسب شرکت ایدر واکر هیچ عودت ایتمیوب یاخود بعد التقسیم والبیع
عودت ایدرسه آنده اصلا کسب شرکت ایده مز زیرا کندو دار اسلامه داخل اولدقدنصکره اصابت اولنان غنائمده
من اصل دار الحربه داخل اولمیانلره ملتحق وشرکته غیر مستحق اولمشدر ونیجه مستحق اولسونکه غنائم
مزبوره یه اصابت اولندقده کندو هنوز خانه سنده وعورتنك واولادینك یاننده ایدوکی متحققدر واکر مستعیر
رسالتله مبعوث اولمیوب دار اسلامه عزیمتی همان کندو مصلحتی ایچون ایسه بو صورتده جیشله برابر ایکن یاخود
لدی الاستغاثه اغاثه سی ممکن اوله جق مرتبه ده جیشه قریب ایکن اصابت اولنان غنائمده سهمه واصل
اما جیشدن بعید یاخود دار اسلامه خارج اولدقدنصکره اصابت اولنانده بر دخی جیشه عودت ایتمز ایسه
سهمه غیر نائلدر زیرا مفارقتی مسلمینه راجع اولمیان منافع ایچون اولمغله حکما دخی شاهد وقعه اولمقدن خارج
واشتغال تجارت بر له ترك قتال ایدنلرده مندرج اولمشدر اما قبل القسمة والبیع عودت ایدرسه بونده حکم مدد ده
داخل وجمیع غنائمده مشارك ومداخلدر اکرچه رسولده دخی مقتضای قیاس سیاق مذکور ایدوکی آشکار
ایدی لکن مفارقت رسول انجق منفعتی مسلمینه راجع اولان امر ایچون اولمق اعتباریله آنده طریق استحسانی
اختیار ایلدیك وبو استحسان قریبا منعهٔ اهل حربه منفعت مسلمین ایچون رسالتله یاخود کندو مصلحتی ایچون استئمانله
دخولنده ذکر ایلدیکمز استحسانك مثلی وانده بین الصورتین ذکر ایلدیکمز فارق بونده اولان فرقك عدیلیدر
واکر بر غازی فرسنی منعهٔ اهل حربده بولنان بعض کسانه ایداع ایلسه آنك حکمی قریبا بیان اولنمشدر که
کندو صنعی ایله فرسنی بیع ایتمش کبی اضاعت ایتمکله بعد الایداع اصابت اولنانده انجق سهم راجله شایاندر
لکن بو صورتده مسلمین اول فرسی اغتنام ایدوب مودع قبل القسمة آنی بلا شیء استرداد یاخود امام بیع
ایتدکدنصکره مشتریدن ثمنله اخذ ایدوب بعده مسلمین بعض غنائمه اصابت ایلسه لر فرسی یدینه کلدکدنصکره

اصابت

اصابت اولنانده فارس آندن اقدم اصابت اولنانده راجلدر که ابتداء اشتراء فرس منزلنده نازلدر زیرا ابتداء کندو
صنعی ایله فرس اوزره تمکن قتالنی ازاله واستحقاقنی ابطال ایلمشدر پس فرسی یدینه عودت ایتدکجه تمکن
مزبورك عودتی محالدر اما بو مسئله ده فرسنی کسنه یه ایداع ایتمش اولوب انجق مشرکین آنی اخذ ایتمشلر ایسه
صکره دن اخذ اولنان جمیع غنائمده دخی فرسانده داخل وزوال تمکنی اختیاریله اولمدیغندن فرسی یدنده هالك
اولمش منزلنده نازلدر حتی اول فرسی دوشمندن بر کسنه اشترا ایتمش اولوب صاحبی اول مشتریدن ثمنیله اخذ
ایتمکدن امتناع ایلسه ینه بعد الامتناع اخذ اولنان غنائمده فارس قیلنور زیرا بونده بلا ثمن فرسنه وصولی ممکن
اولمیوب اکا دخی اعطاء ثمن واخذ فرس اوزره جبر اولنماز نظیری اولدر که دار الحربده فرسی هالك اولوب فرس
آخری اشترایه قدرتی وار ایکن اشترا ایتمیه واکر بر غازی فرسنی دار اسلامه اخراج وبلدنده اهلنه تسلیم ایله امر
واعاره ایدوب مستعیر دخی بعد الاخراج فرسنی اهلنه تسلیم ایتمیوب ینه راکبا دار الحربه قفول ایلسه معیر الفرس
مستعیری دار اسلامده ایکن کذلك دار الحربه رجوعندن صکره فرسی یدینه واصل اولمزدن اقدم اخذ اولنان
جمیع غنائمده سهم رجاله یه موصول قیلنور اکرچه فرس دار اسلامده ایکن اخذ اولنان غنائمك احکامنی برقریبا
بیان واعلام ایلدیك اما بعد الرجوع وقبل تسلیم الفرس اخذ اولنان غنائمده حکمتی اولدر که مستعیر فرسی خلاف
امر معیر اوزره دار الحربه اعاده ایله صاحبنه تسلیم ایدنجیه دك غاصب وضامن اولمغله فرس مغصوب اوزره
ملتحق جیش اولان مدد حکمنه التحاق وآنکله سهم فرسانه کسب استحقاق ایتمش اولدیغندن اول فرسله معیری
دخی فرسانه الحاق ممکن اولماز وبعد التسلیم مستعیر راجلدر که فرس یدندن حق مستحقله اخذ اولنمشدر
ومعیر فارسدر که فرس آخر اشترا ایتمش کبی فرس اوزره تمکن قتالی عودت ایلمشدر واکر صورت مفروضه ده
مستعیر اول فرسی دار الحربه رد ایتمدین هنوز دار اسلامده ایکن مشرکین اوزرینه استیلا ودارلریله احراز ایتمش
اولسه لر معیر اول فرس دار اسلامه چیقدقدنصکره واهل حرب احراز ایلدکدنصکره اصابت اولنانده راجلدر
زیرا نفسلری ایچون احراز ایتمش اولملریله آنکله اوزرنده قتاله تمکنی عودت ایلمز مکر مسلمین اول فرسی غنیمتده اخذ
ایدوب قبل القسمة بلا شیء یاخود بعد القسمة ثمنله استرداد ایلیه بو صورتده معیر دار اسلامه بعثدن اقدم
اوزرنده قتاله متمکن اولدیغی کبی بعد الاسترداد ینه متمکن اولمغله بعد الاسترداد اصابت اولنانده
فارس قیلنور واکر غازی فرسنی دار اسلامده ترك ودار الحربه جیشله راجلا دخول ایدوب بعده مشرکین فرسنی
اخذ ودارلریله احراز دنصکره مسلمین اول فرس اوزره استیلا وبعد الاخذ کندویه تسلیم ایلسه لر ینه راجلدر
زیرا حین دخولنده سبب استحقاقی راجل ایکن منعقد اولدقدنصکره دار الحربده فرسی یدینه واصل اولسه
دخی ابتداء اشتراء فرس ایتمش کبی اولمغله استحقاقی متغیر اولماز اما مسئلهٔ اولی بشقه در که آنده انعقاد سبب فارس
ایکن واقع اولوب صکره مانع اختیاری عارض اولدقده فرس اوزره تمکن قتالی زائل اولمشیدی بعده اول
مانع دخی زائل وحکم عدمده داخل اولمشیدی کذلك صورت مفروضه ده راجلا دخولندنصکره اهلنه تحریر
کتابله فرسنی دار الحربه استجلاب ایلسه ینه فرس آخر اشترا ایتمش منزلنده نازل وجمیع غنائمده راجل قیلنور زیرا
بو وجهله فرس اوزره تمکن قتالی اکرچه بعد انعقاد السبب ظهور حکم فارسیته مانع اولان نسنه یی رافع وحکم مزبوری
تقریر وابقاده نافعدر لکن راجلا منعقد اولان سببی تغییری ممتنعدر واکر فارسا دخول بعده فرسی دار اسلامه ارسال
وفرس آخری اشترایه استعجال ایتدکدنصکره بعض غنائم استحصال اولنسه جمیع غنائمده سهم فرسانه ایصال اولنور
زیرا سبب استحقاقی فارسا منعقد اولدقدنصکره فرس اوزره قتاله تمکنی منعقد اولمامشدر بو صورتده قسام غنیمتله
بینلرنده منازعه واقع واول غازی فرسم هنوز دار اسلامه واصل اولمدین بو فرسی اشترا ایتمشیدم دیوب قسام
دخی حقیقتنی بیلم اما ظن ایدرمکه سن بو فرسی اشترا وبز بو غنائمه اصابت ایتمدین دار اسلامه واصل اولمشیدی
دیو مدافع اولسه بونده قول مع الیمین قول غازیدر زیرا فرسی دار اسلامه واصل اولمدیغنه حکم راجلده داخل اولماز
ایکن قسام آنی حکم راجلده ادخال ایده جك شیء ادعا اولدی انکار ایتمکله قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی آشکاردر
شول منزله ده در که بر کسنه فرسنی بیع وفرس آخری اشترا ایدوب بعده بن بو فرسی فرسمی بیعدن اقدم اشترا یاخود
فرسمله مبادله ایتمشیدم دیسه بو دخی دار الحربده بر وقتده راجل قالدیغی مقر اولمیوب بلکه اوزرینه ادعا قیلنان سبب
حرمانی منکر اولمغله قول مع الیمین آنك قولی ایدوکی ظاهردر واکر جیشله راجلا دخول وغنائمه وصولدنصکره
یالکز دار اسلامه عودت بعده فرسنه بنوب ینه جیشه قفول ایلسه جمیع غنائمده سهم فارسه انجق دار اسلامه
خروجندن اقدم اصابت اولنان غنائمده سهم راجله موصول قیلنور زیرا دخول اولنده آندن سهم راجله مستحق

اولشيدی ودخول ثانيسنده اكرچه جيشه مدد لاحق اولمشدر لكن بنه استحقاق سابقی متغير اولماز زيرا لحوق
مدد قتالدن اقوی دكل ايكن قريبا بيان ايلديك كه برغنيمتده سهم رجاله يه مستحق اولان كمسنه آتدن دفع اعدا
ايچون فارسا قتال ايلسه بنه سهم فرسانه ايصال قيلنماز اما ايچنده حق بولنميان غنيمتدن فارسا قتال ايلسه سهم
فرسانه ايصال قيلنور وحكم لحوق مدد دخی بويله در زيرا داراسلامه خروجندنصكره اخذ اولنانده حق يوقدر
پس بو التحاقله آنده سهم فرسانه مستحقدر اما قبل الخروج اخذ اولنانده سهم رجاله يه مستحق ايدی پس
بو استحقاقی متغير اولماز ومؤلف اصيل بو اصلك بعض فروعنی تفصيل ايدوب ديركه غازی مرقومك دخول
ثانيسنده مسلميندن شخص آخر فارسا آنكله برابر داخل اولسه بو شخص ثانی جميع غنائمده سهم فارسه نائل قيلنور
زيرا قبل لحوق الجيش غنائمده آنك هيچ حقی متحقق اولمامغله فارسا ملتحق اولدقده جمله سنده سهم فرسانه
مستحق اولور اما تقرير سالف اوزره غازی اول اكا مخالفدر نكته سی اولدركه غازی اول فی الاصل شريك اولديغی
غنائمی احراز ايچون عودت وغازی ثانی فی الاصل شركتی يوغيكن هنوز كسب شركت ايده جكی غنائمی
احراز ايچون دخوله مبادرت ايتمش اولملريله صفت شركتده اولك حالت سابقه سنه وثانينك حالت لاحقه سنه
رعايت اولنور واكر غازی دارالحربده فرسنی برمسلم راجله داراسلامه خروج ومصلحتنی رؤيت بعده فرسنی
دارالحربده كندويه رد ايتمك اوزره اعاره ايدوب اولدخی داراسلامه خروجندنصكره رجوعه قادر اولميوب صاحبنه
رد ايچون شخص آخره تسليم اولدخی كتوروب دارالحربده تسليمله خدمتنی تتميم ايلسه نظر اولنور اكر اول شخص آخر
عيال مستعيرده داخل ايسه آنك يدی حفظ ورددده يد مستعيره مستوی وهر بری مستعارك بلا تعد هلاك ونقصاننده
ايجاب ضمانی غير محتوی اولمغله مستعير بنفسه رد ايلدكده تقرير سابق التحرير اوزره معير فرسی داراسلامده
ايكن اصابت اولنان غنائمده راجل وسائرنده جميعا فرسانده داخل ايدی بو صورت دخی اكا ممائلدر واكر
عيال مستعيرده داخل دكل ايسه معير فرسی داراسلامه خروجندن يدينه عودت ايدنجيه دك اصابت
اولنانده راجل وسائرنده فرسانده داخلدر زيرا فرسی اعاده ايلين شخص آخر غاصب اولمغله دارالحربده فرس
اوزره يدی مناب يد معيره نائب دكلدر كورمزميسنكه فرس يدنده هالك اولسه معير مخيردركه ديلرسه مستعيره
تضمين ايدر ومستعير بركسنه يه هيچ برشيله رجوعه مالك اوله مز وديلرسه اول شخص آخره تضمين ايدر واول شخص
مضمونی مستعيره اوزره رجوعه سالك اولور ومؤلف جليل بو مسئله يی اول فرس اول شخصك يدنده بمنزلة الوديعه در
ديو تعليل ايلدی پس بو تعليل واضح نص موضحدركه مستعير ايچون ايداع مستعار غير جائزدركه حتی ايداع
ايدرسه ضامن اولور اما اعاره مستعار بشقه دركه مستعير ايچون مستعاری آنكله انتفاعده بين الناس تفاوت
اولميان اموردده اعاره جائزدر وبو مسئله ده اختلاف مشايخی شرح الجامع الصغيرده بيان وحق مستعيرده
اعاره وايداعك فرقنی تقرير واعلان ايلديك اما اول فرسی صاحبنه رد ايچون كلن شخص آخر مقصودی حين
دخولنده قتال ايسه ده جميع غنائمده رجالده ادخال قيلنور اكرچه وجه مشروح اوزره فرسی غاصب وعند الهلاك
ضامن اولديغنه نظر ايله غاصب الفرسده سبقت ايدن وجهله بودخی فارس اولمق مأمول ومنتظر ايدی لكن
مؤلف وجيه شو وجهله توجيه ايدركه شخص مزبور فرسی اوزرنده كندو غزا ايتمك ايچون ادخال ايتميوب همان
صاحبنه ايصال ايلمشدر وهم ضمانی اوزره غير متقرردر كورمزميسنكه بعد الضمان مستعير اوزره رجوعه
مقتدردر وبرفرسكه آنده كندويه ضمان لاحق اولسه اول ضمانله غير اوزره رجوعی متحقق اوله آنكله فارس
اولمغه نيجه مستحق اولور كورمزميسنكه برغازی راجل ايكن بركسنه فرسنی اكا ايداع ايدوب اولدخی دارالحربه
برابر ادخال ايلسه انكله فارسنی استحصال ايده مز ما نحن فيه دخی آنك كبيدر واكر مسئله مزبوره ده
مستعير اول فرسی شخص آخره صاحبنه رد ايچون ويرميوب بلكه اوزرنده قتال ايچون اعاره ايتمش اولسه
اول شخص آخر بعد الدخول جميع غنائمده فارس انجق داراسلامه خروج فرسدن اقدم اصابت اولنانده راجلدر
زيرا شخص مرقوم بو صورتده ضامن وضمانی اوزرنده مستقر وبرفرد اوزره رجوعه غير مقتدردر بناء عليه
حكم غاصبده دخول وفرس اوزره قتال ايچون داخل اولدقده سهم فرسانه حلول ايلمشدر اكرچه بو صورتده
شخص مزبور مدد لاحق اولمغله جميع غنائمده فارس قيلنمق لايق ايدی لكن فرس داراسلامه خروجدن
اقدم اصابت اولنان غنائمده معير آنكله سهم فارسه مستحق اولمش اولمغله غاصب دخی آنكله اول غنائمده
سهم فارسه ملتحق اوله مزكه فرس واحد ايله ايكی كمسنه سهم فارسه مستحق اولمق محال وغير متحققدر
اما مستعير غنائمدن برشيئه واصل اولميوب انجق معسكردن بعيد اولمزدن اقدم اصابت اولنانده جيشله راجلا

داخل اولديغندن سهم راجله نائل قيلنور وبعد الخروج عسكره عودت واصابت واحرازده نه حقيقة ونه حكما
مشاركت ايتديكندن غنائم سائرده كسب شركت ايده مز واكر امير بعض امور مسلمين ايچون داراسلامه ارسال
رسوله عزيمت وفرسكی شورسوله ويديو برفارسه طرح ثقلت واول دخی رضاسيله اعطاء فرسه مبادرت ايدوب فرس
داراسلامه چيقدقدنصكره مسلمين غنائمه اصابت ايلسه لر معير اختيار يله فرس اوزره تمكن قتالنی ازاله ايتمكله اول
غنائمده راجل وصكره فرسنی كندويه رجوع ايدوب ايتمكده فائده غير حاصلدر اما اول فارس فرسنی ويرمكدن
امتناع ايدوب امام دخی ضرورت مسلمين ايچون اول فرسی يدندن اخذ ورسوله اعطايه محتاج ايسه كرها اخذی جائزدر
زيرا ناظر مسلميندر وعند الضرورة مبتلای مخمصه اولان كمسنه كبی بشرط الضمان مال غيری اخذی جائزدر
وبو صورتده معير جميع غنائمده فارسدر زيرا فرس اوزره تمكن قتالنی اختيار يله ازاله ايتميوب بلكه كرها اخذ اولنمغله
كندو مضيع اولمامشدر شول منزله ده دركه فرسنی مشركين اخذ ايده لر بلكه ما نحن فيه ده فارس قيلنمق دخی
اولی دركه اخذ مشركينده منفعت مسلمين مفقود وبونده موجوددر پس آنده تمكنی زائل ايكن سهمی ساقط
اولمايجه بونده عدم سقوطی بالاولويه معلوم ومشهوددر والله اعلم

باب من يرضخ له ومن لا يرضخ له من الادلاء وغيرهم * يعنی دليل طريق وسائر فريقدن رضخ ويريلوب
ويريلميانلری تفريق بابنده مبحث تحقيقدر اكر عسكر اسلام دارالحربه دخول واهل ذمتدن برطائفه مجرد دلالت
طريق ايدوب قتال ايتمك اوزره معيتلرنده حلول ايلسه لر كركدركه امام آنلره رضخيله انعام ايدوب نه سهام خيل
ونه سهام رجالهدن اسهام ايلميه زيرا اهل ذمت حكما مجاهدين اولميوب بو صورتده حسا مقاتلين دخی دكللر ايكن
دلالت طريق كبی منفعت مسلمين ايچون حاضرين اولملريله كركدركه بو مثللو خدمته هر وقتده مباشرته ترغيب
ايچون مال مسلميندن عمللری مقداری رضخيله تطييب اولنه لر حتی دلالتلرنده مسلمينه منفعت عظيمه بولنورسه
رأی امام اوزره سهام فرسان ورجالهدن اكثر ايله دخی اعطاء رضخده بأس يوقدر زيرا سبب استحقاقلری مقابلينك
سبب استحقاقی جنسندن اولميوب نوع منفعت اخری اولمغله دلالتلريله حاصل اولان منفعت مقداری رضخ
ويريلمك احرادر واكر امام آنلر ايچون دلالتلری اوزره غنيمتدن نفل معين تسميه وتصريح ايتمش ايسه اولدخی
تنفيذ وتصحيح اولنور زيرا اصل تنفيل منفعت مسلمينی متضمن اولان اعمال اوزره تحريض وتحميل ايچوندر بو صورتده
غنائمه ظفرياب اولورلرسه كركدركه قبل القسمة اعطاء نفللرينه شتاب ايده لر زيرا غنائمده نفل تركه ده وصيت
كبيدركه قبل قسمة الميراث وصيته ابتدا واجب اولديغی كبی قبل قسمة الغنائم نفل ايله ابتدا لازم ولازبدر واكر
مقدار نفلدن زياده يه ظفر بولمازلر ايسه همان اول مقداری سالما منفلينه تسليمه ابتدار ايده لر زيرا نفل تركه ده
دين منزلنده اولمغله جميع غنيمت اوزره مقدمدر واكر هيچ غنيمته ظفر بولنمازسه هيچ تركه بولنمادقده غريم
وموصی له برشيئه واصل اولمديغی كبی منفلين دخی برشيئه نائل اوله مزلر واكر بوندنصكره اول طائفه غزاء آخرده
بنه معيت وامرينه مقابلهٔ دلالتده آنلر ايچون تنفيله مبادرت ايدوب مسلمين بونده غنائمه اصابت ايلسه لر اول غنائمدن
انجق نفل ثانيلری اعطا اولنوب نفل اول اعطا قيلنماز زيرا استحقاقلری تسميهٔ ثانيه ايله اولوب تسميهٔ اولی بلاشیء
عودتلرنده انعدام محلله باطل اولمشدر مكر مسلمين بو غنائمدن نفل اول وثانيلرين شرط تسليملرين تقديم ايده لر
بو صورتده وفاء شرط واجب اولور زيرا بو شرطده تسميهٔ كل اوزره تنصيص اولنمغله تسميهٔ سابقه منزلهٔ عدمده
نازل وايكی نفله استحقاقلری همان بو تسميهدن حاصل اولور وذمی وحربی مستأمن مقابلهٔ دلالتده تنفيله
مستحق اولمقده مسلميله برابر كيمنلريله برابر كيتميوب مجرد اخبار يله دلالتلری مبايننده خبرلری مطابق واقع ايدوكی
عيان اولدقدنصكره فارق بولنماديغی واضح وعيان در زيرا تسميهٔ نفل شرط دلالته متعلق ودلالت دخی اخبار يله
متحققدر لكن برابر كيتمدكلرنده كركدركه امام رضخ ونفللرين قبل الدلالة اخذ اولنان غنائمدن اعطا ايتميه زيرا قبل
التنفيل اصابت اولنان غنائمده اعطاء نفل صحيح اولميوب انجق آندن اعطاء اجرت تصحيح اولنور وبرابر كيتميوب
اخبار مجرد ايله دلالت موجب استحقاق اجرت اولماز بو صورتده مسلمين اعطاسيه رضا ويريلرسه رضالری كندو
حقلرنده معتبر وحق ارباب خمسده غير معتبر اولديغندن كركدركه نصيبلرندن ادا ايدوب خمسدن قضا ايتميه
واكر امام برذمی ياحربی مستأمنی موضع معينه دلالت اوزره استيجار ايدوب اولدخی برابر كيتميوب خبر ايله دلالت
اوزره اقتصار ايلسه اجره سزاوار اوله مز زيرا باب النفل علی الدلالة مسائلنده بيان ايلديك كه استحقاق اجرت
موقوف عملدر كلام مجرد ايله حاصل اولماز وشخص مرقوم دخی مسلمين ايچون برعمله ابتدار ايتميوب همان كلام ايله
اخباره اقتصار ايلمشدر لكن مسلمين دلالت ايلديكی مكاننده بعض غنائمه لاحق ومقابلهٔ دلالتده اعطاء رضخ

دخی رأی امامه موافق اولسه آنده بأس یوقدر شول منزله تنزیل قیلنور که اشتراط اجر ایتمدین اول مکانه دلالت ایده و بز قریبا بیان ایلدیک که اول بابده دلالتیله اصابت اولنان غنائمدن امام ایچون رأی ایتدیکی مقداری آنلره اعطاء رضخ جائزدر و بو دخی آنک کبیدر واکر امام شخص مرقومه بزله فلان محله دک برابر کیت وسنک ایچون شو دکلو اجرت واردر دیوب اولدخی برابر کیتسه اوزرینه شرط قیلنان عمله وفا ایتمش اولمغله اجر مسماتی تماما استیفا ایدر واول اجرتی امام بعد الدلالة اخذ اولنان غنائمدن ویرمک جائز اولدیغی کبی قبل الدلالة اخذ اولنندن دخی جائزدر اما نفل ورضخ بشقه درکه بونده استحقاق عقد اجاره ایله در که عقد لازمدر وعقد لازمده بعض مصالحک بعض آخردن تفاوتی یوقدر نته کیم سوق غنم وار مالک ایچون برقومی استیجار ایلسه حکمی بویله در اما نفل ورضخده استحقاق منفعت مسلمین اعتباریله در وآنده دلالت وعملیله اخذ اولنان غنائم منفعت عملی اولمغله اکا متعین قیلنور واکر صورت استیجارده هیچ غنائمه اصابت اولنمازسه کرکدر که امام اجر اجیری بیت المالدن اعطا ایلیه زیرا امامک بو استیجاری نظر مسلمین ایچوندر واکرچه مسلمین ایچون مباشرت ایلدیکی عقودک عهده سی اکا لاحق اولماز لکن مال مسلمین اولان بیت الماله رجوع ایدر واکر امام برمسلم یاذمی یا حربی یی مسلمینله دار الحربه دخول ودلالت طریقی ایچون استیجار ایلسه سابقده بیان ایلدیک که بو وجه اوزره اجاره فاسده اما تنفیل جائزدر زیرا اجاره ده مقدار معقود علیه بیان اولنمق لازم ایکن دلالت ایده جکی مکان مبدأ ومنتهاسیله تسمیه اولنمادیغی معقود علیه مجهولدر اما تنفیلده تحریض ایچون تسمیهٔ نفل قیلندیغی ماده ده اعلام مقداره حاجت یوقدر وصورت مفروضه ده اجارهٔ فاسده اوزره برابر کیتسه قصد قتال ایتمدیکندن مسلم دخی اولسه غنیمتدن سهمی یوقدر انجق مسمایی تجاوز ایتمامک اوزره اجر مثلنه مستحق اولور زیرا عمل مشروطی اقامت ایدوب مقدما مسماسنه راضی اولمشدر پس اجر مثلی مسمادن اکثر ایسه ده اوزرینه زیاده قیلنماز واکر دلالت ایچون استیجار اولنان اجیر ذمی یامستأمن اولوب موضع مطلوبه عدم دلالتندن بشقه علی الغفله مسلمینی اعدا اوزره ایصال ایلسه بو صورتده ذهابده معیت ایتسون ایتمسون عمل مشروطی اتیان ایتمدیکندن اجرته شایان اولهمز لکن اساءت مزبوره یی قصد ایتمش ایسه ده امام ایچون قتلی جائز دکلدر زیرا فعل مزبور مستأمندن صدور ایلسه امانتی ناقض اولمدیغی کبی ذمی ومستأمن مثللو صاحب العهددن ظهوری دخی امانته مناقض اولماز انجق بو بابده سوء قصدی فهم اولنورسه اول قصد اوزره امام مناسب کوردیکی مقدار ایله تأدیب مسئله قادر اولدیغی کبی بونلری دخی تأدیبه شرعا مقتدردر مکر حربی فی الاصل غیر مستأمن ایکن صکره تأمینی شرط دلالتله مشروط ومبین اوله بوصورتده امام ایچون قتلی جائزدر لکن جواز قتلی فعل مذکوری ناقض امان اولدیغندن اولمیوب بلکه امانی شرطه تعلیق اولنمغله قبل حصول الشرط کالعدم اولدیغندندر واکر امام مقدما اخذ اولنان غنائمدن دلیل طریقی ایچون فلان محله دک برابر کیتمک اوزره تنفیل ایدوب اولدخی اداء خدمت ایلسه بو بابده مسلمین راضی دکللر ایسه ده آنی اعطایه رخصت واردر زیرا بو تنفیل منزلهٔ اجاره ده در که بدل معلومله عمل معلوم اوزره استیجار ایلمشدر واستیجاری منفعت مسلمین ایچوندر پس اجرتی غنیمت مسلمیندن اعطا ایدر اما صورت مزبورده ده خبر مجرد ایله دلالت ایدوب ذهابده معیت ایلمسه رضاء مسلمین بولنمدقجه قبل الدلاله اصابت اولنان غنائمدن نسنه ویرمک امام ایچون جائز دکلدر ورضالری بولندقده کرکدر که نصیبلرندن ویروب خمسدن ویرمیه زیرا ذهابده معیت ایتمدکجه خبر مجرد اوزره مستحق اجر اولهمز واکر امیر بعد اصابة الغنائم اعدایه ویردیکی نکایتی اخبار ایچون برکسنه یی بشارتله خلیفه یه بعث وتسیار ایلسه اول بشیره فارس یاراجل کندو سهمندن غیری نسنه اعطاسی سزاوار اولماز زیرا غنیمت حق غانمین اولدقدن صکره رضالری اولمدقجه اندن برشیئی برفرده اعطا جائز دکلدر بونده اصل اصیل کبهٔ شعر یعنی قیلدن بریوماق حقنده وارد اولان حدیث جلیلدر که رسول الله صلی الله علیه وسلم غنیمتدن کبهٔ شعری طلب ایلین کسنه یه اما نصیبی منها فهو لک یعنی اما اول کبه دن انجق کندو نصیبم سنک اولسون بیوردیلر اول کسنه کبهٔ معهوده یه محتاج وطلبکار اولوب رسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلری برفرددن برشیئی دریغ بیورمزلر ایکن آنی اعطادن احتراز ایتدکلرندن عندیمزده ظاهر اولدیکه بعد رسول الله صلی الله علیه وسلم بومثللو اعطا هر امامک حقنده عدیم الجواز در لکن اول بشیر محتاجیندن ایسه امام ایچون اکا احتیاجنه بناء خمسدن اعطا جائزدر زیرا مصرف خمس محتاج اولنلردر واول کسنه محتاجیندن اولمغله بشارتله ارسال اولنمسه دخی اکا خمسدن اعطا جائزدر پس ارسالنده دخی اولی در واکر مسلمین بشیرلره غنیمتدن اعطاء امامه راضیلر ایسه نظر اولنور اکر بشیرلر محتاجیندن ایسه لر عطیه لرین تمام غنیمتدن اعطا جائزدر واکر

اغنیادن ایسه لر کرکدر که حصهٔ مسلمین اولان اخماس اربعه دن خمسدن ویرلمیه زیرا رضالری نصیبلرنده معتبر وخمسده غیر معتبردر ومحتاجیندن اولدقلرنده رضاء غانمین بولنمسه ده خمسدن ویرلمک جائزدر ونصیبلرنده ینه رضالری معتبردر بناء علیه تمام غنیمتدن ویرلور واکر اول بشیرلر بشارتله جناب خلیفه یه واصل ووفاتی اولدقده خلیفه دخی علی وجه النظر والاجتهاد بیت المالدن آنلره برمقدار جائزه ویرمکی جائز کورسه آنده دخی بأس شرعی یوقدر زیرا رسول کریم علیه افضل التحیة والتسلیم حضرتلری طرف اشرفلرینه وارد اولان ایلچیلره ورسوللره اعطاء جوائز ایله تکریم بیورلرایدی نکته سی اولدر که بیت المال دفع نوائب مسلمین وجلب منافع موحدین ایچون تهیئه واستحصال قیلنمشدر لکن غنیمت بشقه در که انجق حق غانمیندر کورمز میسنکه غنائم غانمینک فقرا واغنیاسی بینلرنده تقسیم اولنور ایکن مال بیت المال اغنیاء مسلمینه تقسیم اولنمیوب همان نوائب موحدین ایچون تهیئه وتنظیم اولنور کذلک امیر عسکره ملک اهل حربدن بررسول بالغ اولسه رضاء مسلمین بولنمدقجه اکا غنیمتدن جائزه ویرمک قطعا جائز وسائغ کوریلمز زیرا غنیمتدن برشیئله تخصیص بعض غانمین جائز دکل ایکن تخصیص حربینک عدم جوازی اولی در بو صورتده رضاء مسلمین بولنورسه بهرحال نصیبلرندن ویرلوب خمسدن ویرلمز زیرا خمسده حق حربی بولنمامغله رضالری انجق نصیبلرنده معتبردر لکن امیر علی وجه الاجتهاد بشیرلره ورسوللره غنیمتدن جائزه ویردکدن صکره بو قضاسی قضات مسلمیندن برینه رفع اولنمق اقتضا ایلسه کرکدر که رأینه مخالف ایسه ده آنی تنفیذ وامضا ایلیه زیرا حکم مرقوم بین الفقها مختلف فیه ایکن امیر اجتهادیله امضا ایلمشدر صکره برقاضی ابطاله قضا ایده مز وبز بو مسئله یی تنفیل بعد الاصابه ده تقریر وتفصیل ایلدیک ومقال مشروح المآل اوزره بو وجهله دخی استدلال قیلندیکه امیر بلا تنفیل اسلاب مقتولینی قاتلینه تعیین ایدوب صکره خلافنی رأی ایلین برقاضی یه رفع اولنسه امیر اجتهادیله فصل مختلف فیهی امضا ایتمش اولمغله قاضی آنی ابطاله قضا ایده مز کورمز میسنکه حرمت فروج بوندن اهم ایکن قاضی اجتهادیله تحلیل ایلسه برقاضی ایچون رأینه مخالف ایسه ده ابطال وتعطیلی جائز اولماز حتی برکسنه عورتنه انت خلیة او بریة او بائن او بتة دیدکده حضرت عمر وابن مسعود رضی الله عنهما بونده تطلیقهٔ رجعیه واقع اولور دیوب حضرت علی رضی الله عنه ثلاث تطلیقات واقع اولور دیمکله برقاضی احد قولین ایله قضا ایتدکدنصکره خلافنی رأی ایلین قاضی آخره رفع اولنسه قولیندن هر برینه امعانله ظاهر اوله جق بروجهله تحلیل فروجه باعث ایکن ینه قضاء اولی ابطال جائز کوریلمز زیرا محل مختلف فیهده واقع اولان قضایی ابطال اجماعه مخالف ولمغله باطلدر وحکم مذکور استقصا اوزره مبنی اولان تحریم فروجده ثابت اولنجه تعیین اسلاب واجازهٔ بشیر ورسول کبی تنفیل بعد الاصابه ده ثبوتی بطریق الاولی در والله اعلم

باب کیفیة قسمة الغنائم وبیان من یستحقها ممن جاء به بعد الاصابة

یعنی کیفیت قسمت غنائمی بیان و بعد الاصابه لاحق اولنلردن مستحق مغانمی کشف واعلان صددنده باب اصابت بنیاندرکه چونکه بین المسلمین واهل الحرب قتاللری دار اسلامده واقع اولسه غنیمت حاضر وقعه یه تخصیص اولنوب بعد اتمام القتال کلنلر برشیئله منتفع اولهمزلر زیرا بونده غنیمت نفس اصابتله دار اسلامله محرزه اولمغله بعد الاصابة مدد لاحق اصابت واحرازده شرکت جنبشه ملتحق اولهمز کذلک مسلمین ارض عدودن بربلده یی فتحله اهالیسی فرار وبلده یدلرنده قرار ایلدکدنصکره مدد لاحق شرکته مستحق اولهمزلر زیرا ظهور احکام مسلمینله اول بلده دار اسلام وغنائمی قبل لحوق المدد دار اسلامله احراز واتمام اولنمشدر کذلک دار الحربدن غنائمی دار اسلامه اخراجدنصکره مدد لاحق ینه شرکته ملتحق اولهمزلر زیرا غانمین انی هم ید وهم دار ایله احراز وتأکد حقله امتیاز ایلمشلردر حتی قبل القسمة فوت اولنلرک نصیبی میراث قیلنور امادار الحربده بعد الاصابه وقبل الاحراز والبیع والقسمة مدد لاحق برم عندیمزده مصابلرنده شرکته مستحقلردر زیرا حق غانمین مجرد اخذ ایله متأکد اولماز که سبب تأکد قهر اعدا ایکن دار الحربده من وجه موجود ومن وجه غیر موجوددر که مسلمین من جهة الید قاهرین ومن جهة الدار مقهورینندر کورمز میسنکه اول بقعه یی دار اسلام قیلوب ایچنده قراره اقتدارلری یوقدر بلکه عند الاحراز تمام سبب قوت مدده مقارندر بو جهتله تشریک اولنورلر بناء علیه قبل الاحراز والبیع والقسمة فوت اولنلرک نصیبلری عندیمزده میراث قیلنماز وقول علی رضی الله تعالی عنه دخی بودر زیرا میراث انجق میتک بعد الوفات متروکاتیدر وحق ضعیف بعد الموت باقی قالماز که متروکاتندن اوله اما قول عمر رضی الله تعالی عنه اوزره میراث قیلنور زیرا وارثی میتک حق مستحقنده خلیفه سیدر بعده مؤلف مصیب المقال صورت مذکوره ده شرکت مدد اوزره بعض آثار ایله استدلال ایلدی انلردن بریسی اول اثر مرویدر که ابو بکر الصدیق رضی الله تعالی عنه عکرمة بن ابی جهل رضی الله عنهی بشیوز نفر ایله ابی امیه

وزياد بن لبيد البياضى يه امداد ايچون بعث ايتدكده حصن نجير فتح اولند قد نصكره واصل اولمشلر ايكن
انلرى غنائمده تشريك ايلدى وفقهاء شامدن بر بلده فتح ودار اسلام قيلندقدنصكره واصل اولان مدد دخى تشريك
قيلنورلر مقالنه ذاهب اولانلر بو اثر ايله استدلال ايدرلر لكن جوابلرنده ديرزكه نجير بلاد حضرموتده بر قريه نك اسميدر
وقريه بلده سنه تابعدر وقبل فتح البلدة قريه دار اسلام اوله مز ياخود ديرزكه مدد مذكور همان فتحه متعاقب احكام
اسلامك ظهورندن اقدم ادراك ايتمش اوله لر و بو مقوله ده شركت مدد بزم عنديمزده دخى ثابتدر اما تمام فتحله ظهور
احكام اسلامدنصكره ثابت اوله مز زيرا طارق بن شهاب رضى الله عنه دن مرويدر ديمشدر كه ماه دينار نام بلده
فتح اولندقدنصكره عمار بن ياسر رضى الله تعالى عنهما اهل كوفه دن بعض عسكره امير اولوب امداده كلوب
غنيمتده شركت مراد ايلدبلر همان بنى عطارددن بركسنه مخاصمه يه قيام وعمار حضرتلرينه ايها العبد الاجدع
اتريدان تشاركنا فى غنائمنا يعنى اى عبد مقطوع الاذن بزه غنائمزده مشارك اولمقمى ايسترسين ديو دشنام
ايلدى عمار دخى خير اذنى سببت يعنى ايكى اذنمك افضلنه سبله خطأ فاحش ايلديك ديدى وانما قال ذلك
لان احدى اذنيه قطعت فى الجهاد مع رسول الله صلى الله عليه وسلم يعنى بو قوليك وجهى اولدركه بر قلاغى
رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم حضرتلريله بر غزاده حاضر ايكن قطع اولنمشيدى آنكيچون افضلى قطع
اولنان اذنيدر مترجم فقير ديركه اول شخص دنى جناب عماره ايها العبد ديو خطاب تشنيعى اكا مبنيدر كه
ابو حذيفة بن المغيره جاريه سى سميه رضى الله عنها يى ياسر بن عامر رضى الله عنهه تزويج ايدوب عمار رضى الله
عنه انلردن تولد ايتدكده عبد اولوب صكره ابو حذيفه آنى اعتاق ايتمشيدى وقطع اذنى اصابه وساير كتب سيرده
ذكر اولنديغى اوزره خلافت صديقده حرب مسيلمه ده واقع اولمشيكن اصل كتابده قطعت فى الجهاد مع
رسول الله صلى الله عليه وسلم ديمشدر والعلم عند الله وفضائل عمار كتب احاديث وسيرده مشروحه در انتهى
راوى ديركه نزاع معهود امير المؤمنين حضرت عمر رضى الله عنهه كتب اولندقده جوابنده ان الغنيمة لمن شهد
الوقعة ديو ترقيم وجيش عمارى غنائمدن منع وتحريم ايلدى و بو جوابنه بادى اولدركه ماه دينار ايچنده احكام
اسلام اجرا قيلنمغله قبل لحوق المدد دار اسلام اولديغى بديدار اولمشيدى كورمز ميسنكه حضرت عمر رضى الله
تعالى عنه سر عسكرى سعد بن ابى وقاص رضى الله عنهه من وافاك من الجند ما لم تتفقأ القتلى فاشركه
فى الغنيمة ديو تحرير ايلدى مترجم فقير ديركه بو اثر معتبرده قتلى جمع القتيل بمعنى المقتولدر وتتفقأ بتقديم الفاء
على القاف مهموزدر تشقق معناسنه در ومعناى كلام سكا امداد ايچون بعث ايلديكيم جنود شامدن مقتولين
اعدا تطاول زماننه تشقق ايتمدين ياخود مقتولين مسلمين دفنله مقتولين مشركيندن تميز وتفرق ايتمدين واصل
اولانلرى قسمت غنيمتده شريك قيل ديمكدر انتهى وبعض روايتده بتقديم القاف على الفاء مالم تتقف القتلى
واقع اولمشدر مترجم فقير ديركه بو تقدير اوزره تتقى ناقصدر وقفادن مأخوذدر وروايت مرقومه ايكى وجهله
توجيه اولنمشدر وجه اول اولدركه قتلى فاعل اوله بو وجه اوزره معناسى قرب موتله حكم مقتولينده اولان
مجروحين بر برى اردنجه موتده تعاقب ايتمدكجه ياخود مجروحين غازيلر ايله مكانلرينه عودت واعدايى قفالرنده
ترك ايتمدكجه ديمكدر وجه ثانى اولدركه قتلى مفعول اوله بو وجه اوزره معناسى سن مقتولينى قفاده ترك ايدوب
دار اسلامه منصرف اولمادقجه ديمكدر واصل كتابده ذكر اولنان انجق وجه ثانيدر وجه اول طلبة الطلبه دن
انتخاب اولنمشدر انتهى واشهر روايتين روايت اولى در زيرا فقأ تميز وتشقق دن عبارتدر و بوندن اخذ ايله
فقبهه ففيه ديمشلردر صحيحى سقيمدن فرق وتميز ايتديكيچون وشاعرك نظم تفقأ فوقه القلع السوارى
وجن الخازباز به جنونا قولى دخى بو قبيلدندر يعنى اول مكان ممدوحك فوقنده سحائب عظيمه انشقاق ايلدى
تشقق وامطار ايدوب نبت خازباز قوت ناميه دن تكثر ايلدى ياخود مجنون كبى بر برينه قارشدى ديمكدر
و بو تقرير اوزره خازباز نبا تاتدن بر نوعدر وبعضيلر خازباز بمعنى الذباب در ديديلر بو تقدير اوزره معناسى
نضارت مكانله كثرت نباتاتدن ذباب تكثر ايلدى ياخود مجنون كبى صيحه ايلدى ديمكدر وعبد الله بن ابى بكر بن حزم
حضرتلرندن مرويدركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم غنائم خيبردن جعفر بن ابى طالب رضى الله عنهه
وآنكله حبشه دن برابر كلن ايكى سفينه اصحابنه وابو هريره وطفيل بن عمرو ايله برابر كلن دوسيلره فتح خيبردن صكره
كلمشلر ايكن غزاتله برابر اسهام بيورديلر لكن رسول الله صلى الله عليه وسلم بونلرى ادخال سهام ايچون على وجه
الاسترضاء مسلمينه بسط كلام ومسلمين تسليم ورضالرين اعلام ايتدكلرندنصكره بونلر ايچون دخى اسهام ايلديلر
ووقعه مذكوره بو وجهله توجيه وتفسير اوزره روايت اولندى پس بونده بيان واردر كه بعد الفتح لاحق اولانلر

شركته غيرشاياندر زيرا شركته شايان اولهلر ايدى رسول الله صلى الله عليه وسلم بونلره سهام ايچون استرضاء
مسلمينه محتاج اولمازلر ايدى و مرويدركه رسول الله صلى الله عليه و سلم ابان بن سعيد رضى الله عنهى
مدينه دن بر سريه اوزره تأمير ايله جانب نجده تسيير ايتمشلر ايدى آنلر دخى فتح خيبردن صكره واصل اولدقده
ابان اقسم لنا يارسول الله ديو طلبكار سهام اولدقده اجلس يا ابان قول شريفلريله منع واقحام وانلر ايچون
ترك اسهام بيورديلر بو حديث جليلده اكا دليل واردر كه بعد الفتح ملتحق اولانلر شركت غنيمته مستحق اوله مزلر
مكر امام مصالح عسكر غانمين ايچون آنى رسالته بعث ايتمش اوله و بزقريبا بيان ايلديك كه رسول معهود غانميله
موجود كبيدر حتى مرويدركه رسول الله صلى الله عليه وسلم محاصره خيبر اثناسنده محيصه رضى الله عنهى بعض
رفقاسيله فدكه ارسال ايتمشلر ايدى وفتح خيبردن صكره عودت ايتدكلرنده آنلر ايچون شق ونطاتدن اسهام وسهملرندن
بشقه كتيبه ده اولان خمسدن هر سال وظيفه معينه ايله انعام بيورديلر لكن بعضيلرى بو ماده ده تأويل آخره
مائل وشو وجه اوزره توجيه قائل اولديلر كه غنائم خيبر وعدكم الله مغانم كثيرة تأخذونها فعجل لكم هذه يعنى
اى اهل حديبيه الله تعالى سزلر ايچون مغانم كثيره وعد قيلديكه سزلر آنلرى اخذ ايده جكسز همان بو غنائم
خيبرى سزلر ايچون پيشين تعجيل ايلدى نظم كريمى مدلولنجه قبل الهيدن اهل حديبيه ايچون وعد تكريم ايدى
بناء عليه اهل حديبيه دن بولنانلره فتحه حاضر اولسون اولمسون اسهام بيورديلر ومرويدركه حضرت
عثمان بن عفان رضى الله عنهما حليله جليله سى رقيه بنت رسول الله عليه السلام مريضه بولنمغله رؤيت
مصالحى ايچون غزوه بدردن تخلف ايتمش ايكن كذلك طلحة بن عبيد الله وسعيد بن زيد رضى الله عنهمايى
كاربان قريشك اخبارينى تجسس ايچون جانب شامه بعث ايتمشلر ايكن كذلك انصاردن جناب مؤلف اصل
كتابده اسملريله ذكر ايلديكى بش كسنه يى منافقيندن بر خبر غدر بالغ اولدقده مدينه يه ارسال ايتمشلر ايكن غنائم
بدردن جمله سنه سهم ويرمشلردر لكن بو بش كسنه يه اسهامى تأويلده وجوه عديده واردر برى اولدركه
اول ايامده يهود ومنافقينك مدينه ده كثرتى اولمغله رسول الله عليه السلام اصحاب كرامله ايچندن غزايه خروج
ايتدكلرندنصكره مدينه ده احكام دار اسلام جاريه اولمامغله اول بش كسنه دار الحربده منفعت مسلمينه ضامن
وفراغ قلب رسالتپناهى يى متضمن اولان اعماله مشغول ايديلر بو جهتله آنلره اسهام ايلديلر و بعض علما تأويلنده
ديديلركه امر غنائم بدر قل الانفال لله وللرسول نص اجازت فصى مقتضاسنجه جناب رسالته مرهون
وديلدكلرينه ويروب ويرمكه مأذون ايديلر بناء عليه آنلره دخى اسهامله انعام ايلديلر ومرويدركه يوم حنينده
بعض مسلمين انهزامله تا مكه يه بالغ اولمشلر ايكن ظهور نصرتى استماعله صوب رسالتپناهى يه عودت ايتدكلرنده
آنلره دخى اسهام غنيمت بيورديلر وحرب حنين مكه فتحله دار اسلام قيلندقدنصكره واقع اولمغله منهزمين
مرقومين دار اسلامه بعد الوصول عود وقفول ايتمشلر ايكن نائل سهم اولمرلرندن بزه ظاهر اولمشدر كه غنيمى
دار اسلامه احرازدن اقدم لاحق اولان مدد اشترا كه قادردر بناء عليه مؤلف دقت پناه اكرم الله تعالى فى الجنة
مثواه ديركه امام المسلمينه لايقدركه غنائمى دار اسلامه قبل الايصال بيع وتقسيمه استعجال ايلميه زيرا تقسيمى قطع
شركت مدده بادى ومددك لحوق جيشه قلت رغبتنه مؤدى اولديغندن بشقه هر برى كندو سهمنى حفظ
واحتماله اشتغالى بلكه هر بريك بر جانبه تفرق واعتزالنى موجب و بونلر دخى اعدايى هجومه تشجيعله هزيمت
مسلمينى مستوجبدر وهم قسمت وبيع نوع من التصرفدر وتصرف دخى انجق تمام سببله بعد تأكد الحق صحيح
اولمغله دار ايله احرازه توقف ايدر بو يله ايكن دار الحربده تقسيم ايلسه جائز كوريلور زيرا اجتهاد ايله فصل
مختلف فيهى امضا ايلمشدر بعده مؤلف جليل مسئله مزبوره اوزره حديث رافع بن خديج رضى الله عنهما ايله
سرد دليل ايلديكه رسول الله صلى الله عليه وسلم غنائم بدرى غنائم اهل نخله ايله برابر مدينه ده تقسيم ايلديلر
وغنائم نخله بدردن اقدم اخذ اولنمش ايكن توقيفله بدره تشريفدنصكره عودت وايكى غنيمتى بردن تقسيمه
مباشرت بيورديلر وجناب رافع روايت اخراده اول غنائمى سيرنام محلده كه صفرا نام موضعك مضيقنده بر شعب
منفرجدر تقسيم بيورديلر ديدى اكر روايت اولى اوزره قسمت مذكوره مدينه ده واقع اولمش ايسه مدعامزه
دليل قاطعدر واكر روايت ثانيه اوزره سيرده واقع اولمش ايسه دعوامزه ينه برهان ساطعدر زيرا قريبا بيان ايلديك كه
اول ايامده دار اسلام انجق رسول الله عليه السلام اصحاب كراميله بولندقلرى مقامدركه مسلمين ايچون منعه
سائره يوقدر وغنائم حنينى جعرانه نام محله كلدكجه تقسيم ايلمديلر حتى مرويدركه جهله اعراب مطالبه تقسيمله
جناب رسالتى بر شجره سمره يه الجا وتضييق ايتمغله ردالرى اول شجره يه ايلشوب ينه اعراب قليل الآداب

ردازین جذبله تخریق ایلدکلرنده اول رسول کریم الخصال آرکوالی رداتی فوالله لوکانت هذه العضاه ابلا
وبقرا وغنما لقسمتها بینکم ثم لاتجدونی جبانا ولابخیلا یعنی بنم ردامی بکا ترك ایدیکز والله شو اشجار ام غیلان ابل
وبقر وغنم اولیدی ینه سزلره تقسیم ایدر ایدیم صکره بنی جبان وبخیل بولماز ایدیکز قول شریفلریله تطییبلرینه
اشتغال بیوردیلر ایشته بو بابده تقسیم غنائم ایچون شو مرتبه ابرام ایتمشلر ایکن ینه رسول الله علیه الصلوة والسلام
دار اسلامه منتهی اولنجیه دك تأخیرینی التزام ایلدیلر وجعرانه مکه یه تابع بر قریه اولمغله فتح مکه ایله مفتوحه
اولمش ایدی پس بو قصه‌نك حکمت بنیاننده تقسیم غنائم دار الحربده جائز اولمدیغی بیان واردر بعده مؤلف
دقیقه دان شو وجهله حکم وبیان ایلدیکه هرکیمکه وقعه ده حاضر اوله قتال ایتسون ایتمسون مریض اولسون
صحیح اولسون شرکت غنیمته قادردر وبونده اصل قوی شول حدیثدر که سعد بن ابی وقاص رضی الله عنه
یارسول الله بر کمسنه که عسکری حمایت ورفیقلرندن ضرر اعدایی دفعده اظهار حمیت ایده آنك نصیبی سائر
عجزه ایله برابر میدر خبر ویردیکله جوابنده ثکلتك امك یا ابن ام سعد وهل تنصرون وترزقون الا بضعفائکم یعنی
ای ابن ام سعد والده‌ك سنی فاقده اولسون سزلر انجق ضعفالریکز برکاتیله منصور ومرزوق اولورسز بیوردیلر
وبونك نظیری رسول اکرم صلی الله علیه وسلمدن آنلر دخی رب ارحم جل احسانه المعمم حضرتندن روایت
ایلدکلری لولا الصبیان الرضع والشیوخ الرکع لصبت علیهم العذاب صبا حدیث قدسیدر یعنی ممه امر
معصوملر وبیلی بوکلمش اختیارلر اولمایدی اوزرلرینه عذابی شدت صبله صب ایدر ایدم ومرویدرکه رسول الله
صلی الله علیه وسلم اطیب کسب المسلم سهمه فی سبیل الله وصفقة یده وماتعطیه الارض دیدیلر یعنی مسلمك
اطیب مکاسبی فی سبیل الله جهادنده حاصل اولان سهم غنیمتی وتجارتندن ربحی وزراعتندن ارضك نماسیدر
وبو حدیث جلیل مرد غازی کرك غنی وکرك فقیر وسهمی کرك قلیل وکرك کثیر اخذ سهمنه اظهار رغبت لازم
ایدوکنه دلیلدر زیرا اشرف جهات اصابت اموال اولان اعزاز دین واعلاء کلمة الله ایله اصابت اولنمغله اطیب
مکاسبیدر وحدیثده صفقة یدندن مراد اکرچه تجارتدر لکن اداء امانت وحدود شرعه رعایت آنده شرطدر
وماتعطیه الارض ایله مراد زراعتدرکه اولدخی الزارع یتاجر ربه یعنی زراعت ایلین رب العالمین ایله بیع وشرا ایدر
حدیثی اوزره نوع تجارتدر وامام الاسلام قسمت غنائمی التزام ایتدکده کرکدرکه جمله‌نك مرضیسی اولان
مجرب الامور ومجرب العقل والشعور بر ذات عد النقرینی قسمت اوزره تعیین ایده وبعد افراز الخمس خمس
اوزره دخی محافظه یه قادر وکتابته مقتدر عاقل وامین بر شخص صداقتهینی ناظر ایلیه زیرا امام کثیر الاشغال
اولمغله بنفسه مباشرت قسمتدن عجزی ظاهر وغیر ایله استعانت ایده جکی باهردر بو صورتده کرکدرکه
حفظ وقسمته اقدر اولانلری اختیار ایده واقدر اولانلر انجق شرائط مذکوره یه مظهر اولانلردر وبو بابده
اصل اصیل شو روایت قیلنان حدیث جلیلدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم محمیة بن جزء الزبیدی
رضی الله عنهی خمس بنی المصطلق اوزره امین قیلمدیلر صکره اخماس غنائم آنك عندنده جمع اولنور ایدی
وزکوة اموال ظاهره دن جمع اولنان اموال دخی بشقه وضع اولنوب آنك بشقه حافظی ومصارفی وار ایدی
وغنائمك دخی بشقه حافظی ومصارفی وار ایدی وزکوة مذکوره دن ایتام وضعفا ومساکینه ویریرلر ایدی
ویتیم بلوغله اوزرینه جهاد واجب اولدقده جهاده رغبت ایدرسه وظیفه سنی زکوتدن غنیمته نقل ایدرلر ایدی
اما رغبت ایلمزسه فیء وزکوتدن نسنه ویرمیوب تعیش نفسی ایچون کسبله امر ایدرلر ایدی ورسول الله
صلی الله علیه وسلم سائلدن برشیئ دریغ ایتمزلر ایکن ایکی کمسنه کلوب خمس بنی المصطلقدن بعض نسنه
استدکلرنده آنلره علی وجه التهدید ان شئتما اعطیتکما منه ولاحظ فیها لغنی ولالقوی یکتسب یعنی ایسترسکز
سزه اندن اعطا ایده یم لکن اخماسده غنی ایچون وقوی کاسب ایچون نصیب یوقدر قول شریفلریله
منع وتشدید ایلدیلر وروایت اولندیکه عبیدة السلمانی رحمه الله تعالی قومینك علوفه لرینی تقسیم ایدر ایدی
ایکی کمسنه میانده بر درهم فضله قالدقده آنلره امر ایلدیکه اقتراع ایدوب قرعه قنقیسنه حکم ایدرسه درهمی
اول اخذ ایده همان مجلسدن بر کمسنه قالقوب قولاغنه کیزلوجه سویلدیکه بونلره امر ایدرمیسنکه قرعه قنقیسنه
حکم ایدرسه آخرك نصیبنی اول اخذ ایده همان عبیده قول اولندن رجوعله آنلره وار یکز بو درهمله بر نسنه آلوب
بینکزده اقتسام ایدیکز دیو امر ایلدی وبز دخی بو رأیه مائل وبو قوله قائلرز که تعیین مستحقده اقتراع غیر جائزدر
وشیئ مستحق بنفسه قابل قسمت دکل ایسه کرکدرکه ایکی شریك آنی مناصفة حفظ وامساك ایده لر یاخود آنکله
برنسنه اشترا ایدوب آنی مناصفة اقتسام ایده لر کذلك ایکی کمسنه برشیئ هر بری ملکمدر دیو دعوی ایدوب

وقنقبسنك

وقنقبسنك ایدوکی مستبین اولمسه سبب استحقاقده مساوی اولملریله مناصفة ایکیسی میانده تعیین قیلنور
واحنف بن قیس رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه بزلر باب عمر رضی الله تعالی عنه ده جالسین ایدیك ناکاه
برجاریه مرور ایلدی حضار مجلس آنی امیر المؤمنینك ام ولدلرندن بری ظن ایدوب یرلرندن قیام ایچون حرکت
وتوسیع طریقه مبادرت ایلدیلر پس جاریه ظن ناسی فهم ایدوب دیدیکه بن امیر المؤمنینه حلال دکلم زیرا بن خمس
مال الله دن برجاریه یم جاریه نك بو کلامی بزلره شبهه ایراث ایتمکله بینمزده عجبا امیر المؤمنینه مال الله دن نه مقداری
حلال اولور دیو بسط ابحاث ایلدیك انجام کار امیر المؤمنین حضرت عمر رضی الله عنه کشف استار اسرار ایدوب
دیدیکه بن مال الله دن انجق صیفی وشتوی ایکی حله یی واوزرنده حج واعتمار ایده جکیم دابه یی وقریشدن برشخصك
بین اسراف وتقتیر قوت عیالی مقداری مؤنت اهلیمی استحلال ایدوب باقیسنده سائر مسلمیندن بریسی کبی
جمله ایله اشتراك ایده رم بو اثر جلیلده امام مال مسلمیندن انجق مقدار کفایه سین اخذ ایله ممتاز وماعداده مسلمینه
شریك وانباز اولدیغنه دلیل واردر مترجم فقیر دیرکه حکم مذکور اوائل اسلامده وناس اطاعت ائمه یی حکم
شرعله التزام ایتدکلری هنکامده ایدی امافی زماننا انظار ناس زینت ظاهره یه مقصور واطاعتلری قوت اعوان
ومنعه یه محصور اولمغله خلفا وامرا اقتضاسنه کوره تکثیر خیل وحشم واسرافدن اجتناب اوزره نفسی
واتباعی اوزره اوساط ناسدن زیاده بسط نعم ایلمك جائز اولدیغی امام حصیری مشایخمزدن هامش نسخه سنده
نقل ایلمشدر انتهی زیرا امام بمنزله وصی الایتامدر وقرآن عظیمده اوصیا ومن کان غنیا فلیستعفف
ومن کان فقیرا فلیأکل بالمعروف مضمونیله ایصا اولنمشلر یعنی اوصیادن غنی بولنان مال یتیمدن عفت ایلسون
وفقیر بولنان احتیاجی واجرت سعیی حسبیله مقدار معروف اکل ایلسون بعده مؤلف سریره دان بو وجهله
ذکر وبیان ایلدیکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم خیبرده سهم ذوی القربی یی همان بنی هاشم وبنی المطلب
بینلرنده تقسیم ایلدیلر حتی حضرت عثمان وجبیر بن مطعم رضی الله عنهما قسمتده داخل اولمغیچون بعض کلامله
استرحام ایلدیلر مترجم فقیر دیرکه خلاصهٔ کلاملری بو ایدیکه جد عثمان اولان عبد شمس وجد جبیر اولان
نوفل هاشم ومطلب ایله قرنداشلر وجمله سی اولاد عبد مناف ایکن سهم ذوی القربی بنی هاشم وبنی المطلب
بینلرنده مقسوم اولوب بزلر محروم اولدیق دیو استرحام ایلدیلر انتهی وبز بو صددك تمامنی شرح السیر الصغیرده
بیان واتمام ایلدیك لکن مؤلف دریانهادك بو کابنده موجزن ازدیاد اولدیغی همان اولدرکه نبی اکرم صلی الله
تعالی علیه وسلم حضرت عثمان وجبیر رضی الله عنهمایه دیدیلرکه بنی المطلب بزمله برابر شعبده داخل وزمان
جاهلیتلرنده دخی بزمله مخالط ومواصل ایدیلر همان بنی هاشم وبنی المطلب شیئ واحددر ایشته بو حدیث بلاغت
تخصیصده ذوی القربی ایله مراد وقت هجران ناسده رسول الله علیه السلامه انضماملریله قرب نصرت اولوب
یالکز قرب قرابت اولمادیغنه تنصیص واردر ومرویدرکه نبی علیه السلام اولبابده حضرت جبریل علیه التبجیل
ایله استشاره ایدوب اولدخی بنی هاشم وبنی المطلب میانلرنده تقسیمله اشارت ایلمشدر وامام مجاهد علیه الرحمه دن
مرویدرکه خمس الخمس ذوی القربی یه مخصوص ایدی دیوب سبب تخصیص آنلرك مال زکوتدن اکل ایتمدکلریدر
دیو تنصیص ایلمشدر لکن قول اول اصح وامثلدرکه تحریم زکوة آنلره بطریق الاکرام اولمغله مقابلنده
عوضی استلزام ایلمزلر وهم حرمت زکوة بنی هاشمه خاص ایکن نبی کریم سهم ذوی القربی یی بنی المطلبه دخی
تعمیم ایلمشلردر پس تفصیل مرقومدن سبب اسهام حرمت زکوة اولمیوب بیان سابق اوزره قرب نصرت ایدوکی
بزه معلوم اولمشدر والله اعلم

باب مایستعمل فی دار الحرب ویؤکل ویشرب * یعنی دار الحربده غنائمدن استعمال واکل وشربی استحلال
اولنان اشیایه متعلق بسط مقالدر مسلمین دار الحربده ظفریاب غنائم اولدقلرنده آندن برشیئله انتفاع برفرده
لایق دکلدر مکر نفسلری ودوابلرینك مأکول ومشروبلرندن مرتزق اوله لر واکل ایچون بقر وغنم وامثالنی
بلاخمس ذبح دخی جائزدر زیرا طعام وعلفه احتیاجلری ظاهر وبونلری دار اسلامدن استصحاب ودار الحربده
اشترا متعذردر وظفریاب اولدقلری انجق غنیمت اولمغله مقدار حاجتلری شرکت قسمتدن مستثنی وقبل الاصابه
بولندیغی اصل اباحت اوزره ابقا اولنور نظیری شرکت مفاوضه درکه شریکیندن هربرینك نفسی وعیالی ایچون
اشترا ایلدیکی طعام وکسوه آندن استثنا ومدت شرکتده بونلره احتیاجی معلوم اولمغله هربری بونلر ایله ممتاز
ومستثنی قیلنور بو بابده اصل معتبر حدیث عمر رضی الله عنه درکه کتاب عاملنه جوابده ان دع الناس یأکلوا
ویعلفوا فمن باع شیئا من ذلك فقد وجب فیه خمس الله وسهام المسلمین یعنی امرم اولدرکه ناسی حاللرینه ترك ایله

غنائمدن يسونلر ودابه لرينه يدير سونلر اما هر كيم آندن برشيء بيع ايدرسه آنده خمس الله وسهام مسلمين واجب اولمشدر
ديو تحرير ايلدى ومعناى مذكور فضالة بن عبيد رضى الله عنه دن دخى مأثور در و بزدخى بو قولى اخـذ ايدوب
ديرزكه غنائمدن اباحت تناول انجق احتياج ايچوندر تجارت ايچون دكلدر پس بيعله تحت تجارتده داخـل اولدقده
اخذ ايلديكى ثمن بدل مبيع اولوب سائر غنائم كبى اولمغله آنكله امتيازده برفرد ايچون جواز يوقدر ومؤلف در بادرايت
بو بابده حديث سلمان رضى الله عنهى دخى ذكر ورواية ايلديكه يوم نهاونده غـلام سلمان حضور سلمانه برسپت
كتورد كده سلمان ديديكه بروكتور كوره ليم اكر ايچنده مال وار ايسه شو امناء امواله ويره ليم واكر طعام وار ايسه اكل ايده ليم
ناكاه آچوب كورديلركه ايچنده برقاچ ارغفة حوارى يعنى بياض اتمكلر و برمقدار پينيرو بر بچاق وار در همان سلمان اتمكلر دن
رفيقلرينه طرح و پينيردن نه كونه طبخ وترتيب اولنديغنى سويليه رك قطع ايدوب اكله باشلديلر بعده جناب مؤلف آنى ذكر
ايلديكه ابن عباس رضى الله عنهما غنائمدن اكله رخصت و يروب آندن برشيء قبل القسمة اخذ واخراج ايدرلرسه
تصدق ايدرلرديدى ومرادى بعد القسمة يدنده قالورسه تصدق ايدر ديمكدر اما قبل القسمة همان مغانمه رد وتسليم
ايدر زيرا قبل القسمة مغانمه رد والقاليله اول شيء مستحقنه ايصال متيسر در اما بعد القسمة متعذر اولمغله لقطه كبى
سبيل استخلاصى تصدقه منحصر درمكر كندو محتاج اوله همان كندو اكل ايدر اماغنى ايكن اكل ايتمش ايسه ينه حكم
لقطه كبى قيمتنى تصدق ايدر وقول مذكور ابن عمر رضى الله عنهما دن دخى مأثور در وعبدالله بن عمرو رضى الله
عنهمادن مرويدركه يوم خيبرده رسول الله صلى الله عليه وسلم ردوا الخياط والمخيط وكلوا واعلفوا ولا تحملوا ديديلر
يعنى غنائمدن اخـذ ايلديككز ايلكى واكنه يى محلنه رد ايدوب غنائمدن اكل ايديكز ودوابكزه علف و يريكز
لكن آلوب كوتورمكز بو حديث جليلده اكا دليل واردركه مأكول ومشروبك غيرى غنيمتده ادخال اولنور آندن
برشيئله اختصاص برفرد ايچون استحـلال اولنماز ومأكول ومشروب دخى انجق حكم اكل وشربده مستثنى در
حكم حمل وتصرفده دكلدر بناء عليه سليمان بن يسار رحمه الله تعالى ديديكه كرك ارض عدوده وكرك
بعد الخروج بيع طعام ثمنى غنيمته رد ايتمزسه غلول حرامدندر وعبدالله بن ابى اوفى رضى الله عنهمادن مرويدركه
يوم خيبرده طعام تخميس اولنميوب هركس ديلديكى مقدارينى آلورايدى ديدى پس بو قول جليلده طعام اصل
شركتدن مستثنى وتخميسى غير واجب ايدوكنه دليل واردر وحكم محررده طعامدن اول موضعده كثير الوجود
وعزيز الوجود اولنلرى برابردر و بعض علماء شام بونده مخالفت وشو وجهله كشف مرام ايلديلركه اباحت مرقومه
شول طعامه خاصدركه اول موضعدن موجود واشياء تافهۀ حقيره دن معدود اوله اما موضع آخردن منقول ايسه
اول موضعده اعزاموالدن اولمغله تناولى استحلال اولنماز لكن قول اولده بزم اعتماديمز مكحول شامى رحمه الله تعالى دن
نقل اولنان خبر قوى الاسناد اوزره دركه بلاد رومده غزاده ايكن بركمسنه برناقه يى ذبحه ابتدا بعـده ناسه كليكز
بو لحمدن اخذ ايديكز ديو ندا ايتد كده امام مكحول غساندن برشخصه قالقوب شو ناقه نك لحمندن بزه كتورمزميسين
ديوب اول شخص دخى اول ناقه نهبى در يعنى هنوز تخميس اولنمايوب مال منهوب كبيدر ديد كده امام مكحول
مأذون فيه اولان طعامده نهبى يوقدر ديدى ايشته امام مكحول كندو زماننده بلاد رومده دوه بولنمازايكن ذبح واكلنى
تجويز ايتمسى جواز اكل انواع طعامده مساوات اوزره ايدوكنه دليل منقولدر و ينـه امام مكحولدن مرويدر
ديمشدركه هرنسنه كه مال متقوم اولميه آنى بركمسنه ارض عدودن نفسى ايچون حمل واخراج ايلسه اكا تخصيص
قيلنورو بو قولى بزم عنديمزده دخى اكرچه داريمزده قيمتى اولميان نسنه لرده صحيحدر امادار عدوده قيمتى اولان نسنه لرده
غنيمته ردى واجبدرزيرا تمكن اخراجى انجق قوت مسلمينله حاصل ونقل مكانله عين اشيا غير متبدل اولمغله جملهٔ
غنائمده داخلدر ظن ايده رمكه مكحول اول نسنه ده نقل مكانى منزلهٔ صنعته نازل وصفت تقومى محدث ومحصل
قيلمشدر حتى ديمشدركه شجر عدودن قطع وآندن برقدح ياتوقاق ياعصى ياپسك آنده بأس يوقدر امابو نسنه لرى
ياپلمش بولسك كركه غنيمته ردايده سين وبزدخى بو قولى اخذ ايده رز زيرا شيء معمول صنعتيله مال متقومدر اما
قبل العمل غير متقوم ايكن صنعتيله مال متقوم قيلدقده تراب غيردن اتخاذ كوز منزلنده صانعه تخصيص قيلنور لكن
بزلر صنعتله نقلى تفريق وبو وجهله تحقيق ايده رزكه صنعتله عين اشيا متبدل واول متقوم شيء آخر اولوب صنعتيله
حادث ومتحصل اولمشدر ونقلله عدم تبدل اعيان ظاهر وعياندر بعـده امام مكحول رسول الله صلى الله عليه
وسلم ايايكم وربوا الغلول بيورديلر ديو روايت وتقرير وربوا الغلول غنائمدن برداب يه بنوب لاغر اولدقده ياخود
برثوبى كيوب كهنه اولدقده غنائمه رد ياخود قبل التملك والاستبراء جاريهٔ مغنمى وطىء ايتمكدر ديو تفسير ايلدى
وبزدخى بو قولى اخـذ ايده رز زيرا غازى ايچون قبل القسمة اعيان مزبوره دن ومنافعندن واستعماله فائت

ومنتقص اولان اجزاسندن برشيئله امتياز حرام لازم الاحتراز در وابو الدرداء رضى الله عنه دن مرويدرديديكه
سريه طعامدن اخذ ايتدكلرى نسنه ايله اهللرينه رجوع ايدوب بيع ايتمد كجه آندن اكل واهدالرى مشروعدر
ظن ايده رمكه جناب ابى الدرداء اهداى اكل كبى جملهٔ حوايجدن احصا ايلدى لكن بز بو قولى اخـذ ايتمزز كه
اكل اصول حوايجدن اولمغله آنده ضرورت متحققدر واهدا اصول حوايجدن اولمامغله تصرفات سائره يه ملتحقدر
ومرويدركه براء بن مالك رضى الله عنه يوم الزاره ده مغانمدن برسيف الوب آنكله قتال ايلمشـدر و بزدخى مثلا
برغازينك سلاحى منكسر واحتياجى ظاهر اولدقده بو قولى اخذ ايده رز اما سـلاحنى صيانت وعدودن اخذ
ايلديكى سلاحله قتاله مبادرت ايدرسه اول دخى ربوا الغلولدندر زيرا اخذ ايلديكى غنيمتدندر لكن عند الضرورة
قتالده استعمالى جائزدر كورمزميسنكه برمشرك آنى سيفله ضرب ايدر ايكن اليندن سيفنى اخذ ومشركى آنكله
ضرب ايلسه جائزدر مؤلف سماحتقرين دهن غنيمتدن رأسنى ودابه سنك طرناغنى ياغلامق دخى جائزدر ديو تبيين
ايلدى لكن مرادى انجق زيت وسمن مثللو اكلى معتاد اولان ادهانله فعل مزبورى اتيان ايدر مفهومنى ايراد در
اما بنفسج وزنبق وخيرى يعنى شب بوى مثللو نسنه لرك ادهاننى مصلحت مرقومه ده استعمالى غير جائزدركه بونلر
مأكول دكللردر كورمزميسنكه مسك غاليه ياخود دهن شجرهٔ بانه ظفر بولسه بونلر مأكول اولمديغندن استعماللرى
حلال اولماز امازيت وامثالنى اكل ومسراجه وضع جائز اولديغى كبى آنلرايله ياغلنمق دخى جائزدر ومرويدركه بركمسنه
يوم خيبرده برويرانه ده برمقدار دراهم بولمشيدى رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم ايچندن خمسنى اخذ ايلديلر
و بزدخى بو قولى اخذ ايده رز زيرا غانمدن برى دار الحربده ركاز يامعدنه ظفر بولسه اول محله واول مالى استخراجه
انجق قوت مسلمينله واصـل اولمغله غنيمته داخل قيلنور واكر امام حبشى بقر وغنم وامثالنى اكلدن منع وتشديد
وقبل التقسيم آنلره تعرض ايتمزسن ديو قسمله تأكيد ايلسه كلامى واجب الامتثال وآنلردن برشيئه تعرضلرى
غير حلالدر زيرا امام حبش اوزره قسمله اخذ ميثاق ايلديكى ماده ده مجتهد در ونهيى تنصيصى ايله اول مالك شركت
غنيمتدن مستثنى اولمسى منعدم وحكم غنائم سائره ده منتظم اولور لكن لايق شان امام اولدركه حال عسكره نظر
ايدوب احتياجلرين بيلدكده همان خمسنى اخذ وماعداينى تقسيمه اهتمام ايده تاكه هركس كندو نصيبندن استعمال
ايدوب امام دخى يميننده باراوله زيرا فرض مذكور اوزره قسمنه احتياج متحقق وعند الضرورة دار الحربده تقسيم
غنائم جائز ولايقدر والله تعالى اعلم

باب قتل الاسارى والمن عليهم * يعنى اسيرلرى قتلله آنفا ياخود منله عفو وابقا يه متعلق باب دقت احتوا در
امام المجتهـدين يعنى مؤلف كرامترهين ديركه امام المسلمين رجال اسراء مشركينى قتلله بعـد التخميس تقسيم
غانمين بينلرنده مخير ايدوكى مختار اهل يقيندر وحسن بصرى رحمه الله تعالى قتل اسيرى دار الحربده ارهاب
اعدا ايچون تجويز ايدوب دار اسلامده مكروه كورر ايدى وحماد بن ابى سليمان رحمة الله عليه دار الحربده دخى
حرب اوزارينى وضع يعنى اهل غزا اسلحه لرين نزعله محاربه اتمام ودفع اولندقدنصكره مكروه كورر ايدى دليللرى
اولدركه اباحت قتللرى فان قاتلوكم فاقتلوهم نظم مبينى مدلولنجه انجق محاربه لرينى دفع وتسكين ايچون اولوب
اسرايله وتمام حربله مندفع اولمشيكن قتللرنده رقبه لرنده ثابت اولان حق مسلمينى ابطالدن غيرى ثمره اولمغله
جواز واباحتى مرتفعدر وهم روايت اولنمشدركه عبدالله بن عامر رضى الله عنهما عبدالله بن عمر رضى الله عنهمايه
قتلله مأجور اولسون ديو براسير بعث ايتدكده ابن عمر رضى الله عنهما اما والله مصرورا فلا اقتله ديدى مصرور
بمعنى المشـدود والمربوط در وامامين مذكورين شـدى اسرايله تفسير و بعد ما اسرتموه فلا اقتله ديمكدر
ديو تعبير ايلديلروهم قرآن عظيمده فاذا لقيتم الذين كفروا فضرب الرقاب حتى اذا اثخنتموهم فشدوا الوثاق فاما منا
بعد واما فداء آيت كريمه سنده كيفيت قتالى تعليم وكفار ايله ابتداء ملاقاتده ضرب رقابله قتل واكثار قتلدنصكره
ربط حبالله اسر و بعد الاسر حكم شرعى مجانا ياخود اخذ فدا ايله سبيللرين تخليه در ديو تفهيم اولندى اما بزم
ايچون بعد الاسر جواز قتل اوزره دليل قصهٔ بنى قريظه دركه رسول الله صلى الله تعالى عليه وسلم آنلرى بعد الاسر
و بعد سكون الحرب قتلله تنكيل بيورمشلردر وهم عقبة بن ابى معيط ونضر بن الحارثى اسراء بدردن ايكن
اثيل نام موضعده وصولرنده قتلله مخذول بيورمشلردر ومعبد بن وهبى ابو بردة بن ابى نيار يوم بدرده اسير ايتدكده
مأسوره سفور حضرت عمر رضى الله عنهه خطابله ياعمر اتحسبون انكم غلبتم كلا واللات والعزى يعنى ياعمر سز بزلره
غلبه ايتديكز مى ظن ايدرسيز اويله ظن ايتمكز لات وعزى يه قسم ايده رمكه غلبه ايتمديكز ديو فضولانه جواب
ناصواب ايتدكده جناب فاروق ايشيدوب يديمزده اسير ايكن بو يله مى سويلرسين ديو همان آنى ابى برده دن اخذ

وضرب عنقله قتلنه شتاب ایدوب رسول الله صلی الله علیه وسلم اولبابده زجر وعتاب ایلدیلر واستدلال
ایتدکلری ادله‌لرینه جوابده دیرزکه حربینك قتلدن امنی انجق امان یاخود ایمان ایله ثابت واسر ایله بونلردن بریسی
غیر متثبت اولمغله قبل الاسر بولندیغی اباحت دم اوزره باقیدر وهم اسیرده محاربه مزه باعث اولان اختلاف دین
قائم ایکن اسر ایله محاربلکدن خارج اولمیوب بلکه یدیمزده مقهور اولدیغندن محاربه‌دن عاجز اولمغله یدیمزده
مقهور اولان مرتدکبی قتلی جائزدر بعده فاما منا بعد واما فداء آیتی فاقتلوا المشرکین حیث وجدتموهم
آیتیله منسوخه ایدوکی امام سدی رحمه الله تعالی دن منقولدر وابن عمر رضی الله عنهمانك اما والله مصرورا
فلا اقتله قولنده مصرور بمعنی مشدود الیدین اولوب مرادی مشدود الیدین ایکن قتلنی مکروه کورمکدر
بوقسه بعد الاسر قتلندن تحرز دکلدر وبزدخی بوقوله قائللرز ومشرکك فرار وبعض مسلمینی قتلندن اندیشه
اولنمدقجه مشدود الیدین ایکن قتلی نامنا سبدر بوندنصکره جواز قتل اسیرده دار اسلام ایله احرازدن مقدم
یا مؤخر اولمق برابردر زیرا حرمت دملرین موجب اولان سبب منتفد اولدیغندن فضله دار ایله احرازده حق
مسلمین اسرا حقلرنده غیر متأکددر کورمزمیسنکه امام حقنده رقبه وارضلرین کندولره من واعطا وراسلرینه جزیه
وارضلرینه خراج وضع ایدوب احرار الاصل اولمق اوزره ابقالری جائزدرنته کیم حضرت عمر رضی الله عنه اهل سوادی
بو منه مظهر قیلمشدر واسراده حق غانمین متأکد اولمیجه حقلرنده بعد الاحراز حکم شرعی قبل الاحراز
حکم شرعی ایله متحددر وامام ناظر مسلمین اولمغله منفعت مسلمینی تقسیملرنده ملاحظه ایدرسه آنلری بین الغانمین
تقسیم ایدر واکر قتلله دفع فتنه‌لرنده ملاحظه ایدرسه قتللرین تقدیم بیله وقاتلوهم حتی لاتکون فتنة نظم
کریمنك مقتضاسنی تمیم ایدر اما اسرا دن قبول اسلام ایدنلرك قتلی حرامدر زیرا فان انتهوا فلاعدوان
الا علی الظالمین نص شریفی ظم شرکدن منتهی اولنلری قتله مانع وتعدی مسلمینی انجق ظلمه مشرکین اوزره
دافع اولوب قبول اسلام ایدنلردخی ظالم اولمقدن مرتدع اولمشلردر وقال علیه السلام فاذا قالوها عصموا منی
دماءهم واموالهم یعنی مشرکین کلمهٔ توحیدی تکلم ایتدکلرنده بندن دماوامواللرینی حفظ وتخلیص ایدرلر لکن اسراء
مزبورین بین المسلمین تقسیم اولنورلر زیرا اسلام آنلری اکرچه قتلدن تأمین ایدر لکن رقبه‌لرنده مسلمینك
حق ثابتلرین ابطال ایلمز وامام قتل وقسمتلری میاننده مخیر ایکن شمدی اسلاملریله احدهما متعذر اولمغله آخری
مقرر اولمشدر وقتی مسلم براسیری اسلام وبیع وتقسیمدن اقدم قتل ایده اکرچه اوزرینه قطعا نسنه لازم
کلمزز یرا دم مباحی اراقه ایتمکله همان مرتدی یاخود رجمله محکوم علیه اولان شخصی قتل ایتمش کبیدر لکن
بو قتلی مکروهدر زیرا آنی غیری کسنه اسیر ایتمش ایسه قاتل قتلله اول کسنه‌نك یدینی اسیرندن تفویت ایتمش اولورکه
شرعا ممنوعدر زیرا رسول الله صلی الله علیه وسلم لایتعاطی احدکم اسیر صاحبه اذا اخذه قبله فیقتله یعنی سزلردن
بریکزك رفیق کندودن اقدم براسیری اخذ ایتدوکده آنی یدندن اخذ وقتل ایتمسون بیوردقلری جابر رضی الله
عنه دن مرویدر لکن بینه قاتل اوزره نسنه لازم کلمز زیرا یدرفیقی حقنده مال متقوم اولمیان نسنه دن زائل قیلمغله
برمسلم خل ایتمك ایچون خمری حفظ ایدر ایکن آنی اراقه ایلین کسنه منزلنه نازل اولمشدر واکر آنی کندو اسیر
ایتمش ایسه قتلنده رأی امام اوزره مسابقتله استدلال وامام ایچون ثابت اولان خیاری ابطال ایتمش اولورکه شرعا
مکروهدر قال علیه السلام لیس للمرء الاماطابت به نفس امامه یعنی انسانه امامنك طیب نفسله ویردیکندن
غیری غنائمدن نسنه حلال اولماز مکر اول اسیر معالجهٔ خلاصنی تحصیلده معاجله وحضور امامه احضاردن
عاجز ایده‌جك مرتبه‌ده اسباب فراری مزاوله ایلیه بوصورتده قتلی حلالدرکه مسلمیندن بلکه صحابهٔ کرام
رضوان الله علیهم اجمعیندن چوق کسنه‌لر بوصورتده قتل اسیره ابتدار ایتمشلر ایکن مظهر عتاب وانکار
اولمامشلردر اما اسیری یدنده اسلامه کلمش ایسه اکرچه رقی باقی لکن امن قتلله ذروهٔ سلامته مرتقیدر ومعنای
مذکورده حضرت عمر رضی الله عنه دن اذا اسلم الاسیر فی ایدی المؤمنین فقد امن من القتل وهو رقیق دیدیکی
مأثوردر لکن امام اسرانی بیع یا تقسیم ایتمش ایسه دملری حرام اولور زیرا امام بیع وتقسیمله
اسرانی مشترین وغانمینه تملیك ایدوب ملك دخی حرمت مالکله واجب الاحتراز اولمغله قتلدن امانلرین
التزام ایلمشدر بوندنصکره مالکلرینك غیری آنلری خطأ قتله اقدام ایلسه سائر عبید مسلمینی قتلك
حکمی بونده دخی التزام واوزرینه قیمت مقتوله کفارت الزام اولنور اما قبل القسمة والبیع قتلی بشقه‌درکه آنده
ملك اسیر یدنده بولندیغی مسلم ایچون هنوز ثابت اولمامغله اکرچه ینه اول مسلمك یدینه احترام غیری کسنه‌لر
اول اسیری قتل ایتمك مکروهدر لکن قتلی قاتل اوزره برشیئی مثبت دکلدر حتی یوم بدرده سعد بن ابی وقاص

و بو آیت کریمه آنفا استدلال ایلدکلری فان قاتلوکم فاقتلوهم آیتی دخی ناسخه‌در *

رضی الله عنهك قرنداشی عمیر بن ابی وقاص رضی الله عنه شهید اولدقده رسول الله صلی الله علیه وسلم سعده
قرنداشنك قاتلی خبر ویرمکزکه یدلریکزده بولنسان هر براسیری قتل ایتمه مضمون شفقتمونده لاتخبر واسعدا
بقتل اخیه فیقتل کل اسیر فی ایدیکم قول ملیحلری ایله جواز قتله تلمیح بیورمشلردر ومحمد بن ابراهیم التیمی
رحمه الله تعالی دن مرویدر دیمشدرکه یوم بدرده غنائمی اخذ ایدنلر مجمع غنائمه رد والقا ایدوب انجق اسرا اسیر
ایدنلرك واسلاب قتیل قتل ایدنلرك یدلرنده ابقا اولندیلر حکمتی اولدرکه اول غزوه ده رسول جلیل علیه التحیة
والتبجیل دن من قتل قتیلا فله سلبه ومن اسر اسیرا فهوله قول شریفلریله تنفیل سبقت ایتمشیدی اما امیردن
بووجه اوزره تنفیل سبقت ایتدکده جمله سنی مغنمه رد والقا واجبدر واکر امام قتل اسرانی رأی والتزام ایلسه
کرکدرکه آنلری جوع وعطش مثللو عقوباتله تعذیب ایتمیوب همان قتل کریم ایله جزالرین ترتیب ایلیه یعنی قطع
بعض اعضا وبونك امثالی اذی وجفا ایله مثله ایتمك لایق وسزا دکلدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم کلب عقوره
دخی مثله‌دن نهی ایتمشلردر وبنی قریظه حقنده دخی یوم صیفده حرارت نهار مشتد اولدقدنصکره لاتجمعوا
علیهم حر هذا الیوم والسلاح قیلوهم حتی یبردوا یعنی اوزرلرینه بو یومك حری ایله سیفی جمع ایتمکز آنلره
قیلوله ایتدیریکزتا که کسب برودت ایده‌لر بیورملریله وقت برودته دکین باقی قالانلرینه قیلوله ایتدیروب بعده واروب
قتل ایلدیلر ورسول الله صلی الله علیه وسلم امر ایدوب برنیجه یوك تمری حین قتلده اوکلرینه نثار ایلدیلر وبنی قریظه
دخی مربوط الید اولملریله حمارلر کبی اوك دیشلریله قاپوب اکل ایدرلر ایدی مؤلف کریم اکرمه الله تعالی بکل
تکریم دیرکه امام ایچون لایق دکلدرکه اسیری قتل وبیع وتقسیم ایتمدین تخلیهٔ سبیل ایله من وتسبیل ایده زیرا امام ایچون
غنائمی بعض مسلمینه تخصیص ایله حق آخرینی ابطال غیر مشروع ایکن من اسیر ایله حق جمیعی ابطالدن
بالاولویه ممنوعدر نکته سی اولدرکه من مذکورده اسیری بعد المغلوبیه مجددا محارب مسلمین اولمغه اقداردرکاردرکه
عدم حلی آشکاردر وقریبا بیانمزده مرتسخ اولمشدرکه فاما منا بعد واما فداء نظم جلیلی فاقتلوا المشرکین
قول جزیلی ایله منتسخ اولمشدر اکرچه رسول الله علیه السلام یوم بدرده ابی عزة الجمحی نام مشرکه من ایلدیلر
لکن من مذکور قبل النسخ ظهور ایتمشیدی کورمزمیسنکه یوم احدده مارالذکر ابی عزه ینه اسیر اولوب
رسول الله علیه السلام دن من سابقی نیاز ایتدکده لاتحدث العرب بانی خدعت محمدا مرتین یعنی بن محمدی
ایکی کره آلداتدم دیو طائفهٔ عربه خبر ویرمیه سین قول شریفلریله مساعده‌دن امتناع ایدوب بعده امر ایدوب
قتل ایتدیردیلر ومؤلف جلیل ذکر اولنان حدیث من ایچون بشقه‌تأویل ایدوب دیرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم
انجق عربدن عبدهٔ اوثانله قتال ایدرلر ایدیکه آنلرك اوزرلرینه حکم سبی جاری دکل ایدی بوجهتله بعض اسرا اوزره
من بیورملرنده رقبه‌لرنده ثابت اولان حق مسلمینی ابطال یوغیدی وبزدخی بونلرکبی حقلرنده سیف یا اسلامدن
غیری قبول اولنمیان مرتدین وعربدن عبدهٔ اوثان خصوصلرنده بوقوله قائللرز زیرا بونلر قبول اسلام ایدرلرسه
احرار وایتمزلرسه انجق قتله سزا واراولورلر لکن امام بعض اسرا اوزره من ایتدکده نظر مسلمین ملاحظه ایدرسه
بوصورتده جائزدر زیرا مرویدرکه رسول الله صلی الله علیه وسلم ثمامة بن اثال الحنفی بی مسلمین اسیر ایدوب مسجد
نبوینك اسطوانه‌لرندن برینه ربط ایتدکلرنده رسول الله صلی الله علیه وسلم اوجانبه توجه واقبال وماوراءك یا ثمامة
قول بشارت اشتماللریله انجام کاری نه‌یه منجر اوله‌جغنی ینه کندودن سؤال بیوردقلرنده ثمامه دیدیکه اکر بکا عقاب
ایدرسك مذنبه عقاب ایتمش اولورسین واکر من واحسان ایدرسك شاکر النعمه‌یه من واحسان ایتمش اولورسین
واکر مال ایسترسن بنده دیلدیکك مقداری مال واردر همان نبی ذی شان علیه صلوات الرحمن اهل مکه‌دن طریق
ذخائری قطع ایتمك شرطیله تخلیهٔ سبیل واواوجهله اکامن واحسانلرین تکمیل بیوردیلر ثمامه دخی کیدوب شرط
مرقومه وفا واهل مکه‌یی مبتلای قحط وغلا ایلدی ومدعای مذکور اوزره بردلیل دخی اولدرکه امام ایچون اراضی
مشرکینه تبعا رقبه‌لرینه دخی جواز من واحسان ظاهر وبونده جزیه وخراجله تحقق منفعت مسلمین باهردر
بوجهتله بزه معلوم اولمشدرکه وجه آخر ایله دخی منفعت مسلمین تحقق ایتدکده ینه جواز من واحسان امر محزومدر
وجابر رضی الله تعالی عنه دن مرویدر دیدیکه غزوهٔ حنینده رسول الله صلی الله علیه وسلم ایله خروج وقیلوله ایچون
برمحلده نزول وولوج ایتدکدنصکره رسول الله صلی الله علیه وسلم بنی حضورلرینه دعوت ایلدیلر عندلرنده
برشخص جالس وارایدی ودیدیلرکه ان هذا جاء وانا نائم فسل سیفی ثم قال یا محمد من یمنعك منی الیوم فقلت الله
ثم قال من یمنعك منی الیوم فقلت الله ثم شام السیف وهاهو جالس یعنی شو رجل بن نائم ایکن کلوب قلیجمی چکدی
بعده دیدیکه یا محمد بوکونده سنی بندن کیم قورتارر بن دیدیم الله بعده ینه دیدیکه یا محمد بوکونده سنی بندن

قتل کریم مقولنه ابدا ایتمیوب همان ذبح بهایم کبی ذبح ایله اکتفا ایلکدر دیو امام حصیریدن نقل اولندی *

کیم قورتاریر بن دیدیم الله بعده سیفی غلافنه وضع ایلدی اینته اول رجل بو شخص جالس در جابر رضی الله عنه دیدیکه نبی عالی جناب علیه صلوات الملک الوهاب اول شخصه نه قولا عتاب ونه فعلا عقاب ایلمدیلر لکن بونک تأویلی اولدرکه روایت اخراده ورودی اوزره سیف اول شخصک یدندن بی اختیار ساقط اولدقده حقه واقف واسلامله متشرف اولمشیدی بناء علیه جناب رسالتمآب اکا عتاب وعقاب ایلمدیلر یاخود اول شخصی اخذ واسیره قدرتلری قوت مسلمینله اولمیوب انجق تأیید الهی برله متحقق اولمغله اسلامنی امید ایدوب اکا من واحسان ایتمکی لایق کوردیلر واکر امیر من اخذ اسیرافهوله دیوب بعده اسیر واحد ایکی رجلک یدلرنده موجود ایکن هر بری بن اخذ ایلدیم دیو دعوی ایلسه ایکیسی سبب استحقاق وضع یدده مساوی بولنملریله بینلرنده تنصیف اولنور مکر بریسی بعینه اول اسیرک قدمنی قطع یاخود وجه آخر ایله جرح ایدوب آخری دخی اخذ ایتمش اوله بو صورتده نظر اولنور اکر عقر وجرح ایلین قدرت فرارینی ازاله ایتمش ایسه اخذی آنک فعلندن حاصل اولمغله ملکنده داخل اولور واکر ازاله ایتمش ایسه اخذی آنک فعلندن حاصل اولمامغله ملک اخذنده داخل اولور نظیری شول صیددرکه آنی برکسنه رمیله بی مجال ایدوب آخری اخذینه استعجال ایلیه وسعد بن ابی وقاص رضی الله عنه دن مرویدر دیدیکه یوم بدرده سهیل بن عمروه رمی سهم ایلدیم همان فخذنده نسا تسمیه اولنان عرقنه اصابت وقطع ایلدی بعده آنی طلب ایدوب دمک اثرینه تابع اولدیم تاکه آنی مالک بن الدخشم یدنده بولدم که اسیر اولدیغی عادت عرب اوزره اعلام ایچون مقدم رأسنده اولان صاچنی قطع ایلمش بعد الاختصام حضور رسالتپناهی یه رفع خصام ایلدیکمزده ایکیمزک یدندن اخذ وانتزاعله بزلری الزام ایلدیلر وسبب اخذلری انجق بالدفعات بیان ایلدیکمز معنی درکه غنائم بدر سائر غنائمه مغایر اولوب آنده حکم رسول الله علیه السلام مخصوص ودیلدکلرینه ویروب دیلدکلرینه ویرمکه مرخص ایدیلر ویحیی بن ابی کثیر رحمه الله دن مرویدر دیدیکه حسن بصری رحمه الله تعالی دن سؤال وبر مسلم احرار مسلمیندن ایکن اسیر دوشن بر مسلمی مشرکیندن اشترا ایلسه آنده تحصیل ربح ایتمک جائزمیدر بکا خبر ویر دیو استکشاف حال ایلدم جائز دکلدر دیو قطع مقال ایلدی بز دخی بو قولی اخذ ایده رز زیرا مسلم اسیر دوشسه دخی علی حاله حر اولمغله آنی عدودن اشترا ایلین مالک اوله مزکه آنده طریق ربحه سالک اوله بلکه اسیر اشترا ایله اکا م ایتمدین اشترا ایتمش ایسه ویردیکی فداسنده متطوع اولوب تخلیه سبیلی واجبدر واکر امر ایتمش ایسه امری ثمنله اوزرینه رجوعی مستوجبدر لکن استیجاب رجوعی همان بطریق الاستحساندر بو قیسه بالنظر الی القیاس شرط رجوعی تنصیص ایتمدکجه عدم رجوعی نمایاندر زیرا امر مجردک انواع مختلفه سی واردرکه کاه طلب احسان وافضال ورجای اظهار مکارم خصال ایچون اولوب کاهیجه ده استدانه واستقراض ایچون واقع اولور لکن امر مرقوم بین الناس عادت معروفه یه بناء استقراضده متعین اولوب شول کسنه منزلنه تنزیل قیلنمشدرکه غیره مال نفسندن عیالنه انفاقله امر ایلیه وبر نظیری دخی بین المشایخ اختلاف اولنان بر مسئله ده احدی الروایتیندر مسئله اولدرکه سلطان برکسنه یی مصادره ایتدکده اول کسنه مال مطلوبی ادا ایچون آخره امر ایلسه بونده بعض مشایخمز دیدیلرکه شرط رجوعی تصریح ایتمدکجه حق رجوعی ثابت اوله مز زیرا مال مطلوب آمر اوزره واجب اولمیوب بلکه اول بابده مظلومدر وغیرد ن امری ایله دفع ظلم ایلین اوزرینه برشیئله رجوع ایده مز لکن قول اصح اولدرکه اوزرینه رجوع ایدر وجه تنظیر اولدرکه اهل حرب دخی حبس اسیرده ظالملردر وآنلردن اشترا ایلین اوزرندن ظلملرینی دفع ایتمشدر ومع ذلک اشترا امریله واقع اولدقده اوزرینه حق رجوعی ثابت اولور وبشر بن غالب رحمه الله تعالی دن مرویدر دیدیکه حضرت حسن بن علی رضی الله تعالی عنهمادن متی یجب السهم للمولود یعنی ولدنه زمانده میراثدن حصه مند اولور دیو سؤال ایلدیلر جوابده اذا استهل یعنی بکا ایله رفع صوت ایتدکده دیدی زیرا استحقاق میراث والده سندن حیاتله انفصالنه موقوف اولدیغی انجق صوت بکا ایله معروفدر بعده فک اسراء مسلمین کیملر اوزره واجبدر دیو سؤال ایلدیلر جوابده علی الارض التی یقاتل علیها یعنی محافظه سیچون قتال ایلدیکی ارض اوزره یعنی اول ارضک خراجندن واجبدر دیدی زیرا قبل الاسر اول ارضک اهالیسندن دفع اعدا ایله مشغول اولمغله الغرم بالغنم قاعده سی اوزره فک اسرینه آنلر اولی درلکن فک مزبور انجق خراج ارضدن مشروعدرکه خراج ارض نوائب مسلمین ودفع احتیاج محتاجین ایچوندر وفک اسرا بو قبیلدندر بعده قائما شرب ما جائزمیدر دیو سؤال ایلدیلر همان برناقه یی حلب ایله امر ایدوب لبنندن قائما شرب ایلدی یعنی بو فعلنده بیان جوازایله جواب ویردی وفعلله جوابده

والد ماجدی حضرت علی رضی الله عنهه اقتدا ایلدی زیرا حضرت علی رضی الله عنه بعض ناس قائما شرب مائی مکروه کوردکلرینی استماع ایتدکده مسجد کوفه نک وسطنده قعود ووعظ ایچون اتخاذ ایلدیکی رحبه ده توضی بعده اناء وضوئی اخذ وفضل مائی قائما شرب ایلدی وبوندن مقصدی قائما شرب مائی مکروه کورنلری رد ایدی ومرویدرکه علی بن ابی طالب رضی الله عنه حضورینه یوم صفینده مخالفیندن بر مسلمی اسیر ایدوب کتوردکلرنده اول اسیر بنی قتل ایتمه دیو استرحام ایلدکده لااقتلک صبرا انی اخاف الله رب العالمین یعنی بویله مشدود الیدین ایکن سنی قتل ایتمم رب العالمیندن خوف ایدرم دیو مساعفه مرام ایلدی لکن سلاحنی آلوب اسیر ایدن کسنه یه اعطا ایلدی، واخذ سلاحک وجهی انجق اولدرکه اسیر ایدن کسنه اول سلاحله اعدا اوزره کسب قوت ایدوب بعد سکون الحرب صاحبی حیاتده ایسه صاحبنه وفوت اولمش ایسه ورثه سنه تسلیمه مبادرت ایلیه وحضرت علی رضی الله عنه اموال اهل جملدن کراعله سلاحدن غیری غنائم اخذ ایلمدی دیو امام شعبی رحمه الله تعالی دن نقل اولنان قول جلیل دخی بو وجهله تأویل اولنور یعنی کراعله سلاحلرین اخذ وعسکرینه اعطا ایلدی تاکه وقت حربده اعدالری اوزره کسب قوت ایده لر یوقسه عسکرینه تملیک ایلمدی زیرا مال مسلم بر وجهله غنیمت مسلمین اوله مز کورمزمیسنکه آنلردن اخذ خمس ایلمدی وعسکری مطالبهٔ اقتسام ایتدکلرنده فمن یأخذ منکم عائشة رضی الله عنها یعنی عسکر مخالفینده ایکن اخذ ایلدیکمز زوجهٔ رسول الله علیه السلام اولان عائشه یی قنقکز آلورسز دیو علی وجه الانکار جمله سنی افحام ایلدی پس مقدمات مرقومه دن سلاح مخالفینی اخذ ایدوب عسکرندن بعض کسنه یه اعطاسی انجق اول کسنه محتاج سلاح اولوب بعد سکون الحرب صاحبنه رد ایچون ایدوکی بزه معلوم اولمشدر وچانکه مشرکین عربدن برقوم اوزره غلبهٔ مسلمین وقوع بولسه بز قریبا بیان ایلدیککه رجاللرندن سیف واسلامدن غیری نسنه یی قبول غیر مشروعدر اما صبیان ونسالری اکرچه فیئده ادخال اولنورلر اما اسلام اوزره جبر اولنمازلر قال علیه السلام اقتلوا شیوخ المشرکین واستحیوا شرخهم یعنی شیوخ مشرکینی قتل وشرخلرینی استبقا ایدیکز وحدیثده شیوخله مراد کامل الاسنان اولان رجال جلادتنهادلر یدر وشرخ بمعنی اول الشباب در بو بابده آنکله مراد صبیاندر ونسا دخی صبیانه ملتحقدر واستحیادن مراد استبقا علی وجه الاسترقاقدر وقرآن عظیمده ویستحیون نساءهم نظم کریمی دخی بو وجهله تفسیر اولنمشدر وبز قریبا بیان ایتمشیدیککه مشرکین عرب، فی حکم المرتدیندر ومرتدیندن اولان نسا وذراری اهل حرب اولدقلرندنصکره استرقاق اولنورلر مشرکین عربده دخی بویله در انجق مرتدین فی الاصل حکم اسلامی ملتزمین اولملریله آنلره اسلام اوزره جبر اولنور اما عربدن عبدهٔ اوثان مقدما اقرار اسلام ایتمدکلرندن ذراریلرندن استرقاق اولنسانلره اسلام اوزره جبر اولنماز ورجالدن هرکسنه که استرقاقی جائز اوله آندن عقد ذمتله اخذ جزیه جائز اولور اهل کتاب وعجمدن عبدهٔ اوثان کبی وهرکسنه که استرقاقی جائز اولمیه آندن عقد ذمتله اخذ جزیه دخی جائز اولماز مرتدین وعربدن عبدهٔ اوثان کبی اکرچه صورتینک هر برنده اخذ جزیه ده مسلمینه حاصل اولان منفعت مالیه ایچون ابقاء کافر واردر لکن بو بابده اصل مقبول ایکی دلیل منقولدر بریسی حدیث امام زهریدر دیمشدرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم عربک اهل اوثانندن براحدن قبول جزیه ایتدکاری بزه بالغ اولمیوب انجق اسلام یاخود قتللی قبول ایتدکاری بالغ اولمشدر ایکنجیسی حدیث معاذ رضی الله عنه دیرکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم یوم حنینده لو ثبت علی احد من اهل العرب ولاء اورق لثبت الیوم ولکن انما هو القتل او الفداء بیوردقلرینی روایت ایلمشدر یعنی اهل عربدن برفرد اوزره ولا یاخود رق ثابت اولیدی بو کونده اسراء هوازن اوزره ثابت اولورایدی لکن آنلرک حکملری انجق قتل یاخود فدادر وبز قریبا بیان ایلدیککه حکم فدا منسوخدر همان حکم قتل باقیدر مکر اسلامله سلامت بوله واکر براسیر بعد القسمة برمسلمک سهمنه دوشوب صکره اول اسیر یانده بولنوب معلوم امر اولمیان مالی اخراج ایلسه کرکدرکه صاحب السهم اول مالی غنیمته رد وادراج ایلیه زیرا امیر اکا انجق رقبهٔ اسیری تملیک ایدوب معلومی اولمیان مالی ایتمشدر وامیر قسمتده عدله مأمور وعدل دخی انجق قسمتی معلومی اولان نسنه لره تناول ایتمکله متحقق الظهوردر لکن مال مزبوری غنیمته رد ایتمدین غانمین متفرق اولوب یاخود قلیل اولمغله قسمت مستأنفه یه غیر متحمل اولسه کرکدرکه صاحب السهم آنکله مساکینه تصدق ایلیه زیرا بو صورتلرده اول مالی صاحبلرینه ایصالدن عاجز اولمغله یدنده لقطه منزلنده اولوب تصدقی لازم اولور وامام مکحولدن دخی بویله نقل اولنمشدر وبونکله مبتلی اولان کسنه یه تصدقدن احسن طریق اخر بیلزم دیمشدر اکرچه عبدالرحمان بن خالد بن الولید اول مالی کبیر وصاحب السهمه اعطا قیلدیغی روایت اولندی لکن بو اعطانک

تأو یلی اولدر که مال مزبور قسام غنیمتك معلومی اولدیغی معلومی دکل ایدی بلکه قسام اول مالی اسیرایله برابر سهمی
مقابلنده اعطا ایلدی ظن ایتمشدر و مرویدر که برکسنه غنائمدن برجاریه یی اشترا ایتمشیدی جاریه اول کسنه نك
ملك خالصی اولدیغی اذعان ایتدکده یانده برحلیسی وارایدی آنی اعلان ایلدی همان اول کسنه بو حلی نه دربکا
حلالمیدر حرامیدر بیلمزم دیه رك کیدوب امیرجیش اولان سعدبن ابی وقاص رضی الله عنهه خبرو یردی سعد دخی
آنی غنائم مسلمینه وضعله امرایلدی کذلك برشخص آخر دخی اغتسال ایچون کتمشیدی ماء غسلی اساله برله
تخنده اولان ترابی ازاله ایتدکده التوندن بر کرپیچ ظاهر اولدی اولدخی کلوب جناب سعده اخبار ایلدکده بنه
وضع غنائمله امرایلدی و بزدخی بو قولی اخذایده رز زیرا اسیرك یانده بولنان مال غنیمت اولمشدر و بیع امیرانجق
رقبه سنه شامل وماله غیرمتناول اولمغله اول مال غنیمده کما کان داخلدر کذلك برکسنه جبشله دارالحربه داخل
وآنده برکنزه واصل اولسه اکا وصولی انجق قوت مسلمینله اولمغله اول دخی غنائمه متواصلدر واکرسبایادن برجاریه
برکسنه نك سهمنه دوشدکدنصکره بن دختر ذمیه ایدیم اهل حرب بنی سبی ایتمشیدی صکره مسلمین بنی اخذایلدیلر
دیو دعوای حریته قیام ایدوب انجق قول مجردندن غیری اعلام حالنه مجالی بولنمسه قولی قبول اولنماز زیرا
ارض عدودن سبیله رقیق اولمشیکن اسقاط رقده قول مجردی غیرمقبولدر حتی بیعی وملك یمین ایله وطئی
مولاسنه حلالدر مکرمدعاسنه بینهٔ عادله قائمه اوله زیراهر مسلم اتباع ظاهر ایله مأموردر خلافی حجتله ثابت اولمدقجه
وحسن بصری رحمه الله تعالی دن مرویدر که بومثللو جاریه دن سؤال ایلین کسنه یه همان آنی بیع قیل وقربان
ایتمه دیو جواب ویردی لکن قرباتی مکروه کوردیکی علی طریق التنزیهدر بوقسه علی طریق التحریم دکلدر
کورمزمیسنکه اکا بیعله امرایلدی اکرزعم جاریه اوزره حریتنه ذاهب اولیدی بیعه دخی رخصت ویرمزایدی واولدمکه
امام ارض مشرکین اوزره مظفراوله اوابایده مخیردر دیلرسه ارضی واسراء ارضی تخمیس واربعهٔ اخماسنی اول
ارضه اصابت ایلین غانمین بینلرنده تقسیم ایدرنته کیم رسول الله صلی الله علیه وسلم خیبرده بو حکمی اختیار ایلمشلردر
بوصورتده اراضی ارض عشر قیلنور زیرا اصحابی مسلمین اولمغله مسلمین اوزره وضع خراجله ابتدا قیلنماز بلکه
عشر وضع اولنور که عشرده معنای صدقه واردر واکر دیلرسه ارضی واهلنی علی حالهما ترك ایدر بوصورتده
اراضی ارض خراج اولوب اصحابی اول اراضیدن خراجنی ادا ایدرلرنته کیم حضرت عمر رضی الله تعالی عنه
ارض سواد وارض شامده بومعامله یی التزام ایتدکده صحابهٔ کرام باالجمله استحسانله اتفاق والتیام ایلمشلردر
انجق برقاچ ذواتدن مخالفت ظهور ایدوب آنلردخی مخالفتلرنده بین الناس ممدوح ومشکور اولمامشلردر حتی حضرت
عمر رضی الله عنه اللهم اکفنی بلالا واصحابه یعنی یارب بلاله و بومخالفتده اکا تابع اولانلره طرفکدن سن کفایت قیل دیو
بددعا ایتمکله برسنه کچمدین آنلرده برچشم نکران باقی قالمیوب طاعوندن جمله سی انتقال بقا ایتمشلردر و بز بوبحثك
تمامنی شرح السیر الصغیرده اتمام ایلدك ومرویدر که عمر بن الخطاب رضی الله عنه سعد بن ابی وقاص رضی الله عنهه
شو وجهله تحریر کتاب قیلدیکه اما بعد فقد بلغنی کتابك تذکر ان الناس قد سألوا ان تقسم بینهم غنائمهم فانظر
ما اجلب الناس علیك من کراع وسلاح فاقسمه بین من حضر من المسلمین واترك الارض والانهار لعمالها یعنی
بعد الحمد والصلوة معلومك اوله که کتابك بکا بالغ اولدی وایچنده ذکر ایده یورسنکه ناس سندن تقسیم غنائملرین
مطالبه ایتمشلرسن دخی ناسك حضور یکه جلب ایتدکاری کراع وسلاحه نظر ایدوب آنلری مسلمینـدن وقعه ده
حاضر بولنانلر بینلرنده تقسیم قیل اما ارضی وانهاری عمال قدیمه لرینه ترك وتسلیم قیل و بزدخی بو قولی اخذایده رز
زیرا قبل الفتح والغلبه اخذ اولنان اشیا اهل ارضدن منفصل و یدلرندن خارج ایدوکی هویدا اولمغله بین الغانمین
تقسیمی واجب و بعد الفتح ارضی اهلنه من ایلمك اشیاء منفصله ده بطلان حق مسلمینی غیرموجبدر بعده جناب
فاروق کتاب مرقومده دیدیکه وانظران لا توله والدة عن ولدها یعنی ولدندن دور ایتمکله بر والده یی والههٔ
متحیره ایتمك باینده دقت نظر قیل یعنی صغیر ایله والده سی میاننی تفریق ایلمه ومعنای معهود ده رسول اکرم
صلی الله علیه وسلم دن برأثر دخی ورود ایتمشدر که غنیمت ایچنده برجاریه یی والهه ومتحیره کوروب ما حالها
دیو سؤال بیوروب ولدی بیع اولندی دیو جوابله واقف احوال اولدقلرنده لا توله والدة بولدها یعنی بر والده تفریق
ولدی حسبیله والهه قیلنماسون دیو جوهر نثار مقال اولدیلر بعده اول کتابده دیدیکه ولا تمس امرأة حتی تطیب
رحمها یعنی استبرا ایله طهارت رحمی بدیدار اولمادقجه برعورته مس اولنماسون و بو کلام حقیقت سمیری اثرده
وارد اولان ولا الحبالی حتی یستبرئن بحیضة یعنی حامل ظن اولنان جواری یه مس اولنماسون تا که برحیضله
برات ارحاملرین آشکار ایدنجیه دك قول حقانیت مصیر ینك نظیریدر بعده دیدیکه ولا تتخذ احدا من المشرکین

کاتبا علی المسلمین فانهم یأخذون الرشوة فی دینهم ولا رشوة فی دین الله تعالی یعنی سن مشرکیندن برفردی
کاتب اتخاذ ایدوب مسلمین اوزره تسلیط قیلمه زیرا آنلر کندو دینلرنده رشوت آلورلر حال آنکه دین الهیده رشوت
یوقدر و بزدخی بو قولی اخذایده رز زیرا والی غیر مسلمیندن اتخاذ کاتبدن ممنوعدر قال الله تعالی لا تتخذوا
بطانة من دونکم یعنی ای اهل ایمان خلاف دینکز دن محرم راز اتخاذ ایتمکز بعده دیدیکه ولا عشر علی
مسلم ولا علی صاحب ذمة انما العشور علی اهل الحرب اذا استأذنوا ان یتجروا فی ارضنا یعنی مسلم وذمی اوزره
لسان ترکیده کمرك تسمیه اولنان عشر یوقدر واول عشرلر ارضمزده تجارته استیذان ایتدکلرنده اهل حرب اوزره
الزام اولنور لکن بوقولك صحت روایتنده شبهه واردر زیرا حضرت عمر رضی الله عنه اهل ذمتدن اخذ نصف
عشر ایله عماله امر ایلدیکی مشهوردر پس صحت روایتی تقدیر اوزره مرادی اهل ذمت اموال تجارتله عاشر
اوزره مرور ایتدکلرنده اوزرلرینه تمام عشر الزام اولنمیوب تمام عشر انجق اهل حرب اوزره الزام اولنسون واهل ذمت
اوزره نصف عشر الزام اولنسون دیمکدر و مجاهد رحمه الله تعالی دن مرویدر دیمشدر که قنقی مدینه که عنوة
فتح اولنمشیکن اهلی قبل التقسیم قبول اسلام ایدهلر آنلر احرار اولورلر بوقولك تأو یلی اولدر که اهلی مرتدین
یاخود عربدن عبدهٔ اوثان ایسه لر یاخود امام ارضلرنده اداء خراج ایتمك اوزره ترکلرینی رأی ایدر ایسه احرار
اولورلر دیمکدر یوقسه بونلردن اولمیوب وامام نفوس واراضیلرینی تقسیمی رأی ایلسه البته عبید اولورلر زیرا
بیان ایلدیك که بعد اتمام القهر اسلاملری اکرچه قتلدن امانلرینی موجب لکن رقبه لرنده حق مسلمینك
بطلانی غیر مستوجبدر والله سبحانه وتعالی اعلم

باب ما یحمل علیه الفیٔ وما یرکبه الرجل من الدواب وما یجوز فعله بالغنائم فی دار الحرب من القسمة وغیر ذلك*
یعنی اوزرینه غنائم تحمیل اولنوب وانسان رکوب ایده جك دواب ودارالحربده قسمت وغیریلری کبی غنائمده
فعلی صواب وغیرصواب اولان معاملاته متعلق باب دقتنصابدر مؤلف مصیب النظر نظر الله تعالی الیه باحسن
مما انتظر دیرکه قریبا بیان ایلدیك که امام ایچون غنائمی دارالحربده بیع وتقسیم غیرشایان ایکن ایدرسه ینه نفوذی
ظاهر ونمایاندر اما بیان سابق احتیاج مسلمین غیرمتحقق اولدقده در لکن احتیاجلری بدیدار اولدقده کرکدر که
اسلحه واثواب مثللولری بعد التخمیس بینلرنده تقسیمه ابتدار ایلیه زیراشبه قسمت اولان تنفیلی وقت حاجتده
قبل الاصابه ارتکاب ایلمك جائز اولنجه وقت حاجتده بعد الاصابه نفس قسمت اولی بالجواز در وهم عدم تقسیم
انجق حق مدده رعایت ولحوق جیشه قلت رغبتلرینه تسبیدن مجانبت ایچوندر وعند الحاجه حالا معیننده
بولنان مسلمینه رعایت اولی در اما رفیق دارالحربده تقسیمه قطعا حاجت مس ایتمیوب وآنلرده حق غانمین متأکد
اولیوب حتی امام ایچون قتللری دخی حلال اولمغله قبل الاحراز بالدار تقسیملری سزا وار اولماز فعلی هذا امام
غنائمی دار اسلامه اخراجده بذل مجهود ایتدکده یانده اوزرینه تحمیل ایده جك دواب ناموجود ایسه نظر اولنور
اکر غنائمده وار ایسه آنلره تحمیل ایدر واکر غنائمده بولنمیوب عامهٔ عسکرده حوله لرندن فضله دواب وار ایسه آنلره
تحمیل ایدر زیرا غنائم حق عامه در ودواب مزبوره دخی ملك عامه در پس غنائمی آنلره تحمیلده جمله یه مراعات
نظر واردر اکرچه درون غنائمده حقلرندن خارج اولان خمس مندرجدر لکن استحقاق خمس دخی اصابت
غانمیله حاصل اولمغله حق غانمینه تابعدر وحکمك اصلده ثبوتی تبعده ثبوتی مستتبع اولمغله مجرد خمس
ایچون حکم تحمیل ممتنع اولماز واکر فضل حوله امامك خواص خدامنده وار ایسه بوصورتده آنلر تحمیل
غنائمه طیب نفسلریله راضی اولورلرسه آنلره تحمیل ایدر لکن راضی اولمازلرسه تحمیل اوزره آنلره جبر واکراه
ایلمز زیرا دواب خواصك املاك خاصه لریدر وغنائم حق عامه در واصحاب دوابك غیریلرینه رعایت اول دواب
اوزره تحمیله بادی واصحاب دوابه رعایت بلارضا عدم تحمیله مؤدیدر وحق بعض حق آخرینه بو بابده تابع
اولمامغله بلارضا تحمیلی ممتنعدر کورمزمیسنکه بعض عسکری بعض آخرینك دوابنه قصد تحمیل ایلسه
بلارضا جائز کورلمز حمل غنائم دخی بویله در قالدیکه خواص راضی اولمدقلری صورتده کرکدر که غنائمی
بین الغانمین تقسیمه مبادرت ایده تا که هرکس نصیبنی کندو یه ممکن اولان وجهله تحمله مباشرت ایلیه زیرا
بوحالده تقسیم ایتمسه غنائمی اول محلده ترکله بالکلیه ابطال حقلرینه باعث اوله جغی بدیدار اولدیغندن
تقسیمه احتیاجی آشکار اولمشدر واکر اول محلده اشتراء غنائمه طالب اولان تجار حاضرین ایسه آنده بیعی دخی
جائزدر زیرا حالت مزبوره ده تقسیمی جائز اولنجه بیعی دخی جائزدر زیرا بیع وتقسیمدن هر بری برتصرفدر که تأکد
حق غانمینه مبنیدر واحتیاج مشتر وحله تأکد حقلری بیاندن مستغنیدر و بعد البیع کرکدر که بین الغانمین ثمن

غنائمی تقسیمده استعجال ایدوب دار الحربدن خروج ایدنجیه‌دك تأخیر واهمال ایلیه زیرا نفوذ بیعله حق غانمین متأکد وثمنده شرکت مدد منقطع اولوب دار اسلامه محرز حکمنده داخل اولمغله تأخیر قسمت ثمنده نفع حاصل یوقدر واکر امام اصحاب دوابدن اجر معلومه استیجار حموله‌یی معقول کوریرسه اولدخی صحیح ومقبولدر واول اجرت غنائمدن ادا وقبل الخمس آنکله ابتدا قیلنور زیرا بو استیجارده منفعت غانمین درکار اولمغله سوق غنم وارماك ایچون استیجار کیدر وغنائمده بولنان حق اصحاب حموله صحت استیجاره مانع دکلدر زیرا قبل الاحراز والقسمة ملکلری ثابت دکلدر وصحت استیجاره مانع اولان شرکت ملکدر یوقسه مال بیت المالده ثابت اولان شرکت کبی شرکت حق دکلدر وصحت استیجارده اصحاب حموله‌نك رضالری واول حموله‌دن مستغنی ایسه‌لر عدم رضالری برابر یعنی علی کلا التقدیرین صحت استیجار امر مقرردر زیرا مستغنی ایکن عدم رضالری انجق تعنتلرینك مقتضاسیدر که مستغنی اولدقلری حموله‌دن بدون الاستیجار کندولره باقی قالمیه‌جق برمنفعت مقابله سنده کندولره اجرت حاصله اولدیغی جهتدن استیجار مزبور کندولره نافع اولوب غانمینه دخی موجب المنافع ایکن عدم رضاده تعنت ایتمشلردر وقاضی امتناع متعنته التفات ایلمز وهم وقت حاجتده کرك ابتداء استیجار وکرك بقاء استیجار امیرك غیریدن صحیح ایکن صورت مفروضه‌ده امیردن صدوری اولی بالتصحیحدر بو مسئله‌نك بیانی اولدر که برکمسنه برسفینه‌یی مدت معلومه‌ده استیجار ایتمش اولوب سفینه هنوز لجهٔ بحرده ایکن کذلك برشیئ مایعی وضع وحمل ایچون مدت معلومه‌ده قوچو وطلوم کبی بعض اوعیه‌یی کذلك برمحلدن محل آخره مدت معلومه‌ده حمل امتعه ایچون برداب‌هیی استیجار ایدوب هنوز مفازه‌ده ایکن مدت اجاره منتهی یاخود موتله صاحبلری منقضی اولسه البته انتهاء مدت صورتلرنده اجر مثلله عقد جدیده ابتدا وموت صورتلرنده اجر مسمی ایله عقد قدیم استبقا اولنور وحکم مزبور احتیاجدن منبعث اولمغله حمل غنائمده دخی احتیاج واقع اولدقده اجاره‌ده جواز اکراهه باعث اولور مکر امام اصحاب فضل حموله‌یه جبر ایتمدین حمل غنیمته قادر اوله بو صورتده احتیاج تحقق ایتمدیکندن حموله‌لرینه تعرض ایلمز وقال علیه السلام لا یحل مال امرئ مسلم الا بطیبة نفس منه واکر غنائم سبی اولوب آنلری ماشیا اخراجه قدرت وارایسه امام اوله‌جهله تمشیت ایدوب اصحاب حموله‌یه جبر واذیت ایلمز زیرا بونده مشبله سببه عارض اولان تعبدن غیری نسنه یوقدر آنلری انعاب ایتمك ایچون اصحاب حموله‌یه راضی اولمدقلری امر اوزره جبر واکراه جائز کوریلمز واکر برکمسنه‌ده فضل حموله بولنمیوب مشیله اخراجه قدرت دخی یوغیسه کرکدر که غنائمدن ذی روح اولمیوب قابل احراق اولنلری احراق بالنار ایدوب حدید مثللو محترق اولمیانلری اهل حرب مطلع اولمیه‌جقلری برموضعده دفن واضمار ایده وسبیك رجال بالغینی ضرب اعناقله تنکیل ونسا وصبیانی ضایع وهالك اوله‌جقلری معلوم اولان برموضعده طرد ایله تخلیهٔ سبیل ایلیه اما حیوانات سائره‌یی کرکدر که اولا ذبحله اهدار بعده احراق بالنار ایدوب ذی روح ایکن احراقه اجتسار ایلمیه زیرا احراق مزبور مثله‌درکه مثله‌دن علی الاطلاق نهی اولنمشدر وهم رسول الله علیه السلام لا یعذب بالنار الا ربها یعنی نار ایله انجق رب النار عذاب ایدر قول شریفلرنده احراقله تعذیبدن بخصوصه نهی وتجنب ایلمشلردر والحاصل مشرکینك نفوس واموالرندن برنسنه‌یه امامه واصل اولدقدنصکره اوزرینه واجب اولان ایکی شیئله عامل اولمقدر بریسی اول نسنه‌دن بالکلیه قطع منفعت مشرکین وبریسی آنده تحصیل منفعت مسلمیندر وامام ایکیسنده‌ده قادر ایسه ایکیسنی ده تکمیل ایدوب برندن عاجز ایسه آخری تحصیل ایلمك لازمدر وبو بابده تحصیل منفعت مسلمیندن عاجز وقطع منفعت مشرکینه قادر بولنمغله کرکدر که اجرای مقدورنده بذل قدرت ایده تاکه مشرکین بر دخی اول نسنه‌لر ایله مسلمین اوزره اکتساب قوت ایتمیه‌لر وهم امام اعدایه کبت وغیظی متضمن اولان فعلله مأمور واعمال مذکوره‌ده معنای کبت وغیظ ظاهر ایدوکی غیر مستوردر وقتل صبیان ونسا اکرچه غیر مشروع وغدر لکن امام آنلری وجه مشروح اوزره ضایع اوله‌جقلری موضعده ترکله قتللرینه تعرض ایتمش اولمیوب همان آنلری بلاد عامره‌یه نقلله احساندن اعراض ایتمش اولور وترك احسان فعل اسائته مغایردر کورمزمیسنکه برکمسنه مفازهٔ خالیه‌ده برصبی یاعورته مرور ایدوب آنلری عمرانه نقل ایتمکه قادر ایکن صرف مقدور ایلمسه بدللرندن برشیئ ضامن اولماز کذلك دواب مسلمینك طور غلرینه ونقلی متعسر اولان امتعه‌لرینه عمل مشروحله معامله اولنور واکر برمسلم دار اسلامده برداب‌هیی اشترا واوزرنده عزم غزا ایدوب دار الحربده عیب قدیمنه واقف اولسه نظر اولنور اکر بایع عسکرده برابر ایسه آنکله مخاصمه واوزرینه رد ایدر زیرا عیب مبیعی کتمله طرفندن مشتری مظلوم اولمغله آندن بو وجهله

انتقامی جائزدر واکر بایع حاضر اولمیوب مشتری ردینی التزام ایدرسه کرکدر که اوزرینه بنوب دار اسلامه چیقنجیه‌دك سوق ورده اهتمام ایلیه زیرا عیبنی بیلدکدن صکره عیبنه رضا عد اولنمغله رکوبدن احترازینی اقتضا ایدر مکر سقی یاخود معلفنه سوقیچون راکب یاخود اوزرینه حمل علفنی مرتکب اوله بونلر عیبنه رضا عد اولنماز زیرا صاحبنه ردی انجق سقی وعلفیله ممکن اولوب دابه دخی کاهیجه بلا رکوب سقی ومشی معلفه منقاد اولمامغله رکوب مزبور دلیل رضادن تعداد اولنماز اما کندو مصلحتی ایچون رکوبی یاخود اوزرینه امتعه‌سنی تحمیلی کندو ملکی ایله انتفاع اولدیغندن تقرر ملکه علامت رضا قیلنور وحکم محررده مشتری عند الرکوب دابه‌ٔ اخراجه قادر اولوب اولمامق برابر وآنك عذری حق بایعه راجع اولان احکامده غیر معتبردر همان کندو مصلحتی ایچون رکوبی دلیل رضا بلکه منزلهٔ تصریح ارتضاده قیلنور بو صورتده مشتری امامه کلوب حالنی افاده امام دخی امر ایدوب اول دابه‌یه رکوبنی اراده ایلسه‌ینه بایعه ردایده‌مز زیرا قبل امر الامام رکوبه قادر ایکن رکوبی امامدن التماس ایتمشدرکه کندو رضاسیله رکوبدن صکره امر امامله حکمك عدم تغیری بی التباسدر اما امام هلاك مشتریدن خوف ورکوب اوزره اکا جبر واکراه ایدرسه ینه نظر اولنور اکر رکوبی دابه‌یه ایراث نقص ایدرسه جواب سابق بونده دخی لاحق ودابه بدنده آفت سماویه ایله متعیبه اولمق مسئله‌سنه موافقدر واکر ایراث نقص ایتمزسه عیبله رده قادردر زیرا اکراهی قتلله ایسه مکرهدن ایقاع فعل منعدم اولوب آلت جامده مقامنه قائم اولمشدر واکر حبس وقیدایله ایسه فعله مقدم ایسه‌ده رضاسی منعدم اولمشدر وبعد الرکوب رده عدم قدرتی انجق دلیل رضاسی موجود اولدیغندن ایدی ومکرها رکوبله رضاسی منعدم اولدقده رده قادر اولور لکن امام جبر واکراه ایتمیوب همان ارکبها وانت علی ردك یعنی سن شمدی راکب اول وقدرت ردك ینه باقی اولسون دیمش اولوب اولدخی راکب اولمش ایسه ینه تقرر ملکی مترتب اولور وامامك قول مزبوری باطل اولور زیرا خلاف شریعتله فتوادر یوقسه طرف امامدن حکم وقضا دکلدرکه حکم وقضا البته مقضی له ومقضی علیهك حضورینی اقتضا ایدر اما صکره بایع ومشتری برقاضی‌یه رفع خصومت ایدوب قاضی دخی امامك قول سابقنه بناء علی طریق الاجتهاد بسبب العیب ردایله قضا وحکومت ایلسه بعده خصومت مرفوعه قاضی اولاك حکمنی تخطئه ایلین قاضی آخره رفع اولنسه البته قضاء اولی امضا ایدر رد ودفع ایده‌مز زیرا قضاء اول محل اجتهادده واقع اولمشدرکه طاعت امامی موجب اولان ظواهر نصوص رکوبی عیبه رضا اولمقدن اخراج ایلمشدر کذلك امامك وانت علی ردك قولیله تنصیصی رکوبی عیبه دلیل رضا اولمق اعتبارینی اسقاط ایلمشدرکه اعتبار دلیل خلافنه نص بولنمامغله مقصوردر قالدیکه ردی متعذر اولدیغی صورتده نظر اولنور اکر تعذری کندودن دلیل رضا موجود اولمقدن ایسه ثمندن حصهٔ عیبله بایع اوزره رجوع ایده‌مز واکر ایراث نقصاندن ایسه بو صورتده مکرها راکب اولمش ایسه حصهٔ عیبله رجوع ایدر مکر بایع رد دابه‌یه رضا ویره نکته‌سی اولدرکه دلیل رضا تصریح رضا حکمنده‌در ومشتری تصریح رضای عیب اوزره اکراه اولنسه حق ردی ساقط اولمدیغی کبی دلیل رضا اوزره اکراهنده دخی ساقط اولماز واعتبار اکراهله رضاسی منعدم اولدقده اعتبار نقصان دابه‌یه باقی قالوب بلا صنع احد حاصل کبی اولور وبو معنی رد دابه‌یه تمکین ایتمزسه‌ده ثمندن نقصان عیبله رجوعه تمکین ایدر مکر بایع رد دابه‌یه راضی اوله واکر مسلمین غنائم ایچنده برکتاب بولوب انجق کتاب مزبورده کتب اولانان توریة وانجیل وزبور میدر یوقسه کفریاتدن برکلام مهجور میدر معلوملری اولمسه کرکدرکه امیر آنی مشرکینه بیع ایتمیه زیرا خوف اولنورکه اول کتاب قوت ضلاللرینه بادی اولوب امیر دخی آنلرك اصرار کفر ایله فتنه‌لرینه سبب اولمق حرام ایکن سبب مؤدی اوله کذلك مسلمینه بیع وبین الغانمین تقسیم دخی ایتمیه زیرا خوف اولنورکه مشتریلر یاخود سهمنه دوشنلر مشرکینه بیعه اجتسار ایله محذور مذکوره دوچار اوله‌لر کذلك احراق بالنار دخی ایتمیه زیرا جائزدرکه ایچنده ذکر الله یا کلام الله‌دن برنسنه موجود اوله واحراق بالنار استخفاف محرقه باعث ایدوکی محققدر اکرچه حضرت عثمان رضی الله تعالی عنه نامی مصحف واحد اوزره جمع ایتمك مراد ایلدکده کندو مصحفنه مخالف اولان مصاحف مختلفه‌یی احراق بالنار قیلدی دیو روایت اولنور لکن روایت مزبوره صحتدن مهجوره‌درکه اول جناب والامقامك کتاب اللهه‌ٔ تعظیم واحترام ولیل ونهار تلاوت اوزره دوام والتزامندن ظاهر اولان احوالندن روایت احراقك اصلی اولمدیغنه استدلال اولنور انجق امام اول کتابه نظر ایدر اکر ورقنده قیمت وار ایسه خطنی محو وابطال وورقنی غنائمده ادخال ایدر واکر قیمتی یوغیسه خطی زائل اولنجیه‌دك صو ایله غسل ایدوب بعده دیلرسه احراق ایدر وکاه اولورکه بعد الغسل احراقی مشرکینه کبت وغیظی مورث اولور بو صورتده احراقنده بأس شرعی یوقدر وامام ایچون لایق دکلدرکه

قبل محو الخط آنلردن برشیئی دفن ایلیه زیرا اندیشه اولنور که مشرکین آنلری طلب واستخراج وعضولرین اخذ واستعمال ایدوب ضلال قدیملری اوزره ازدیاد ضلال ایلیه‌لر لکن بو تعلیلده اکا اشارت واردر که محذور مزبوردن امین اولنورسه دفنده ضرر یوقدر واصحابمزدن بعضیلری دیدیلر که اوراق مصحف منقطع واحتمال جمع وترتیبی مرتفع اولدقده آنلری مکان طاهرده دفن ایلمکده ضرر یوقدر وسبقت ایلین تعلیل بو قوله دخی دلیلدر لکن صوایله غسل وامحا ذکر ایلدیکمز توجیه اوزره احسن الوجوه ایدیکی هویدادر واکر اول کتابی مشرکینه بیعندن امین اولنسان برمسلم موثوق به اشترایه طالب اولورسه امام ایچون اکا بیعده بأس یوقدر زیرا مال متقومدر زیرا هرکیمه بیع ایلسه بیعی نافذدر وکراهتی همان خوف فتنه‌دندر وبو صورتده خوف فتنه منعدمدر وبیع مذکور عصیر العنبی اتخاذ خمر ایتمیه جکی معلوم اولان کمسنه‌یه بیعک نظیریدر ومشایخمز دیدیلر که فرقهٔ باطنیه وسائر اهل اهواء مضله کتابلرندن مسلمینک ظفر بولدقلرنده دخی وجه مشروحله جواب ویریلور زیرا کتب مزبوره ایادی اهل ضلاله دوشوب ازدیاد فتنه‌لرینه بادی اولمقدن خوف اولنمغله بیعی ممنوع اولوب همان قریبا ذکر ایلدیکمز معامله آنده مشروع کوریلور واکر غنائمده ذهب وفضه‌دن صلیب یاخود تصاویر یاخود تصاویرایله منقوش اولان دراهم ودنانیر بولنسه کرکدر که امام آنلری کسرایله تبرقیله زیرا علی حاله بیع وتقسیم ایلسه بعض مشرکین لباسده لیسه البسهٔ مصوره‌نک تلبسنه وتصاویر مجسده ایله عبادتنه میل ورغبت ایتدیکندن ثمن غالی برله طالب اولمغله مالک اولان مسلم آنلره بیع ایلمک احتمالی غالبدر وبوندن اجتناب ایچون صلیب وتماثیلی کسر ایلمک ایجاب اولنور اکرچه حضرت معاویه رضی الله تعالی عنه بومثللو نسنه‌لری بیع ایچون ارض هنده بعث ایلدیکی روایت اولنور لکن امام مسروق رحمه الله تعالی حضرت معاویه‌دن بوفعلی استعظام وبو اجتهادنده خطاسنی اعلام ایلمشدر نته‌کیم امام محمد رحمه الله تعالی صدد مذکوری کتاب الاکراهده ذکر ایله دفع اشتباه ایلمشدر وبزدخی بو ماده‌نک تأویلنی شرح المختصرده ذکر وتفصیل ایلدیک امادراهم ودنانیردن منقوش تصاویر بولنانلری قبل الکسر بیع وتقسیمی لابأسدر زیرا بونلر حسب العاده عبادت وتلبس اولنموب معاملاتده تبدل اوزره درکورمزمیسنکه دراهم اعاجم باشی تاجلی صورتله منقوش ایکن مسلمین آنکله بیع وشرا ایدوب برکسنه آنکله معامله‌دن ابا ایلمز وکراهت مرقومه انجق صلیب وامثالندن تلبس یاعبادت اولنان نسنه‌لردهدر وبونلرک احکامی غنائمده بولنان بربط وغیری آلات لهوک احکامی کیبدرکه آنلری کسرایدوب صکره حطبلرینی بیع وتقسیم ایتمک کرکدر مؤلف زهادت پناه اکرم الله تعالی مثواه دیرکه مکر امام آلات لهوی مسلمیندن اکا انجق حطبی ایچون رغبت ایدوب وجهه حرام اوزره استعمال ایتمین موثوق به برکسنه‌یه قبل الکسر بیع ایلیه بوصورتده بیعی لابأسدر زیرا مال منتفع به اولمغله شرعا مباح اولان طریقله انتفاع ایچون بیعی جائزدر اماغنائمده بولنان کلب صید وپارس وبازی امثالنی بین المسلمین تقسیمده بأس یوقدر زیرا بونلر مال متقومدر وشرعا طریق مباحله انتفاعلری جائزدر بناء علیه علمامز بیعلرین تجویز ایتمشلردر ومدعای مشروح المآل اوزره حدیث ابراهیم رحمه الله ایله استدلال اولندی دیدیکه رسول الله علیه السلام اهل بیت قاصی ایچون یعنی مصردن بعید اولان اصحاب بیوت ایچون لاجل الحراسة اتخاذ کلبده رخصت ویردیلر وهم کلب حارس هره‌یه تشبیه اولنمشدر وهره حلال الاکل دکل ایسه ده منتفع بها اولمغله بیعی جائزدر پس کلب منتفع به آنک مثلی بلکه دخی اولیدر واکر برغازی دارالحربده کمسنه‌نک ملکی اولمیان پارس وصقر وبازی مثللو نسنه‌لره ظفر بولوب داراسلامه اخراج ایلسه غنائمده ادراج اولنور زیرا بونلر بعد الاخذ والاخراج مال متقومدر ومکانلرینه انجق قوت مسلمینله واصل اولمشدر پس بعض مشرکیندن بونلری اخذ ایلمک منزلنه تنزیل وغنائمه وضع ایلمک اوزرینه ایجاب اولنور ونظیری دارالحربده کنز یاخود معدن بولوب آنلردن استخراج مال ایلدیکی مسئله‌ده تقدم ایلمشدر کذلک دارالحربدن برموضعده بحردن لؤلؤ وعنبر مثللو نسنه‌لر اخراج ایلسه ینه وصولی انجق قوت مسلمینله اولدیغندن غنیمتده ادراجی واجبدر واصابت سمکده دخی بویله‌در لکن حکم طعام غنیمت اوزره سمکدن تناولی ورفقاسنه اطعامی جائزدر کذلک غنیمتدن اولان کلب وفهد وبازی مثللو نسنه‌لرایله اخذ صید ایلسه صیدی دخی غنیمتدن اولور انجق سائر اطعمهٔ غنیمت کبی صیدندن تناولی جائزدر لکن علماء شام بونلردن مملوک اعدا اولوب اولمیانلرک بینلرین تفریق ایدوب دیرلر که مملوک اولمیانلر بعد الاخذ اکا مخصوص وسالم اولور زیرا الصید لمن اخذه حدیثنک مقتضای ظاهری بودر وهم غنیمت اعزاز دین واعلاء کلمة الله وجهی اوزره اخذ اولنسان مالک اسمیدر وبو معنی انجق بطریق القهر مشرکینک خلافنه تملک اولنسان مالده متحققدر امامباح

وغیر مملوک اولوب بین الناس حقیر اولان نسنه‌لردن اخذ اولنان غنیمت اولماز وبو وجهله اشیاء حقیره ایله ذهب وفضه وعنبر ولؤلؤ کبی اشیاء نفیسه میاننی تفریق ایدوب دیرلر که کورمزمیسنکه داراسلامده بولنوب صید وحطب وحشیش کبی تافه وخسیس اولان نسنه‌لرده خمس اولمیوب معادندن استخراج اولنسان ذهب وفضه کبی عزیز اولان نسنه‌لرده خمس واجب اولور وعندلرنده لؤلؤ وعنبر دخی بویله‌درکه غنیمت اولور وتخمیس اولنور اماسمک بویله دکلدر لکن بزلر جوابلرنده دیرزکه دارالحربده قوت جیشله اصابت اولنسان اشیا شریف وخسیس جمله‌سی غنیمتده منطوی وبو بابده مملوک اعدا اولوب اولمیان مستویدر زیرا دارالحرب مواضع ولایتلریدر وموضع ولایتلرنده برنسنه‌یه اصابتمز موجب غیظ وحقارتلریدر پس بو اصابت منعهٔ جیشله حاصل اولدقده حکمی حکم غنیمتدر کورمزمیسنکه مجاهدین جبال اعدادن یاقوت وزبرجد استخراج ایلسه‌لر البته غنیمتده ادراج اولنور حال آنکه برمسلم جبال اهل اسلامده بونلردن برشیئه ظفریاب اولسه اوزرینه خمسی ایجاب اولنماز زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم لیس فی الحجر زکوة بیورمشلردر وبونلرک جمله‌سی حجردر انجق بعض حجر بعض آخردن برق وضیاده اکثردر مقدمات مذکوره‌دن بزه معلوم اولمشدرکه اشیاء مزبوره‌دن شریف وخسیس دارالحربده بولنوب قوت جیشله اخراج اولنانلر داراسلامده بولنانلرک حکم قیاسنده ادراج اولنماز واکر برغازی غنیمتدن اولان کلب وفهد وبازی ایله قصد اصطیاد ایلسه حقنده مکروه کوریلور زیرا بوفعلی غنیمتدن برشیئله بلا احتیاج انتفاع اولمغله دابهٔ غنیمته رکوب وثوب غنیمتی تلبس منزلنده‌در امابونلری صید ایچون ارسال ایتدکده فرار ایدوب عودت ایتمسه‌لر اوزرینه ضمان یوقدر زیرا غایة الامر ارسال ایله استهلاک ایتمش اولمقدر ودارالحربده غنائمدن برشیئی استهلاک ایلین ضامن اولماز همان بغیر اذن الامام ایسه تأدیب اولنور وماتحن فیه دخی بویله‌در واکر غنائمده برفرس بولنوب اوزرنده حبس فی سبیل الله کتب اولنمش اولسه نظر اولنور اکر عسکر مسلمین یاخود قرب عسکر مسلمینده بولنوب مال مسلمین ایدوکی ظن غالبله متبین ایسه اول فرس لقطه منزلنده‌در آنده سبیل داراسلامده بولنمق کبی تعریفدر لکن اوزرنده علامت وقف بولنمغله وقف عد اولنماز زیرا علامت حجت حکمیه دکلدر کورمزمیسنکه علامتله استحقاق ملک وید حاصل اولماز واکر ید اهل حربده اولان برموضعده بولنوب مال مشرکین ایدوکی ظن غالبله تخمین اولنورسه سائر غنائم کبی ادخال مغانم قیلنور زیرا علامت مزبوره برشیئه استحقاقله حکمی مثبته اولمامغله وجود وعدمی مساویدر ومحتملدرکه مشرکین تجسس اخبار ایچون ارسال جاسوس ایدوب مسلمینه القاء اشتباه ایچون فرس جاسوسی بوعلامتله معلم قیلمش اوله‌لر وبویله امر محتمل حجت اوله‌مز ومسئلهٔ مزبوره اوزره دلیل اولدرکه بومثللو فرس ید مسلمده بولنوب بیعی مراد ایلسه مجرد آنده علامت وقف بولنمغله بیعدن منع اولنماز پس بوندن ظاهر اولمشدرکه علامت مجرده احکامده حجت اولماز لکن مسلمیندن برقوم فرس مرقوم خیل حبسدن یعنی افراس موقوفه‌دندر دیو فی الاصل ذی الیدی اولان قیم وقف حاضر ایکن شهادت ایلسه‌لر کرکدرکه امیر اول فرسی کرک قبل القسمة وکرک بعد القسمة مجانا قیمنه رد وتسلیم ایلیه زیرا بو وقفی جائز کورن امامین همامین رحمهما الله تعالی علیهما قوللری اوزره فرس موقوف حکم شرعده اوقاف سائره کبیدرکه بیع وهبه ومیراث قلنماوب مشرکین احرازایله ومسلمین ایادی مشرکیندن اخذ ایله مالک اوله‌مزلر بناء علیه آنی فی الاصل ذی الیدی اولان قیم وقفه رد وتفویض وقسمنه دوشن کمسنه‌یه قیمتنی وامام بیع ایتمش ایسه مشتری‌یه ثمننی بیت المالدن تعویض ایدر بونده حکم شرعی شول مدبرده اولان حکمدرکه آنی مشرکین اسیر قیلدقدنصکره مسلمین اکا ظفر بوله‌لر اما بو وقفی جائز کورمین امام ابوحنیفه علیه رحمة الله تعالی بالطافه اللطیفة قولی اوزره بونده حکم شرعی مشرکین احراز ایلدکلری سائر افراس مسلمینده اولان حکم کبیدرکه عندنده بوفرس بیع وارثله تملکه محل اولمغله اغتنامله دخی تملکه محل اولور واکر امام غنائمی داراسلامده تقسیم وخمسنی افراز ایدوب صکره اعدا هجوم واول خمسی اخذ واحراز بعده مسلمین استخلاصله شجاعتلرین ابراز ایلسه‌لر نظر اولنور اکر قبل التقسیم مال مزبور خمس ایدوکی معلوم اولورسه کما کان خمسه رد اولنور زیرا حق غانمین تقسیمله اخماس اربعه‌ده متأکد اولدیغی کبی حق ارباب خمس دخی خمسده متقرر ومتأید اولمشدر واکر معلوم اولمیوب همان بین الغانمین مقسوم اولمش ایسه غانمینه سالم قیلنور زیرا امام بعد الاقتسام ارباب خمس ایچون اخذینی التزام ایلسه انجق قیمتله اخذ ایدر وآنده هیچ فائده‌لری یوقدر واکر تقسیم ایتمیوب بیع ایلدکدنصکره خمس ایدوکی معلوم اولسه نظر اولنور اکر قیمتیله یاخود قیمتندن اکثر ایله بیع ایتمش ایسه مشتری‌یه سالم قیلنور زیرا اخذ ایلسه تمنله اخذ وثمن قیمتنه مساوی یاخود اکثر اولمغله اخذنده

ارباب خمسه فائده بولنمیوب ضرر محتملدر واکر قیمتندن اقل ایله بیع ایتمش ایسه ثمنله اخذی جائزدر زیرا ثمن قیمتندن اقل اولمغله بواخذی ارباب خمسه مفیددر که خمسدن ثمنی اعطا وباقیسین اربابی بینلرنده تقسیم ایدر واکر مسلمین ساحل بحرده بعض امتعه یه یاخود ضرب ریاحله امتعه سیله ساحله دوشمش برسفینه یه ظفر بولسه لر نظر اولنور اکر اول موضع ارض حربدن ایسه اول متاعك مسلمین یامشرکینه صلاحنه اعتبار اولنمیوب همان بعد التخمیس فیئه ادخالنه ابتدار اولنور زیرا اول موضعه وصوللری انجق قوت جیشله اولمغله مصابلری غنیمت اولمشدر وفی الاصل امتعهٔ مسلمیندن اولمق حصن اهل حربده بولنان امتعهٔ مسلمین کبی بو امتعه یی دخی غنیمت اولمقدن اخراج ایلمز نکته سی اولدر که ارض حربده بولندیغندن فضله مشرکین آنی تجار مسلمیندن اشترا یاخود مسلمیندن قهرا اخذ واحراز ایتمش اولملری محتملدر واکر ارض اسلامدن ایسه حکمی حکم لقطه یه مساوی واول متاعك مسلمین یامشرکینه صلاحی حکم مزبورده ینه متساو یدر مکر مال اعدا ایدوکی اغلب احتمال اوله بوصورتده بعد التخمیس غانمینه ایصال قیلنور وتفصیل مشروحده نکتهٔ وضوح اولدر که برموضعك ظاهرنده بولنان مال باطننده مدفون ایکن استخراج اولنان اموال کبیدر ومسلمین برکنز مدفونی استخراج ایلسه لر اکر موضعی دار الحربدن ایسه حکمی حکم غنیمتدر واکر دار اسلامدن ایسه تخمیس اولنوب مابقی مصیبنه ابقا اولنور وبو باده دراهم اعاجمدن وغیریدن اولمقده تفاوت یوقدر مکر اول موضع مجهول الحال اولوب موضع اهل حرب ایدوکی اغلب احتمال اوله یاخود دار اسلامدن ایدوکی معلوم ایسه ده اول مال موضع اهل حربدن کلوب وضع اولندیغی اغلب احتمال اوله حکمتی اولدر که وقوف حقیقتی متعذر اولان اموروده حکمی ظاهر اوزره بنا ایلمك واجب وحجت ایله اثباتی ممکن اولمیان مواد ده ظن غالب حکم یقینی مستوجبدر واکر مسلمین دار الحربه دخول ایتدکلرنده قبور کفار ده موتاریله دفن اولنمش اموال واسلحه واردر دیو اخبار اولنسه لر اول قبوری حفر واموال واسلحه یی اخراج ایتملری جائزدر زیرا بعض اهل حربك عادتیدرکه شجعان وابطاللرین اسلحه واموال لریله دفن ایدرلر واول مالی اخراجده مسلمینه منفعت واردرکه آنکله قتال کفار اوزره اکتساب قوت ایدرلر وحرمت قبورلری حرمت بیوتلرندن اکثر اولمیوب ایچنده بولنان مالی اخذ ایچون بیوتلرینه هجوممز جائز اولنجه حفر قبورلری دخی جائزدر نکته سی اولدر که اموال مزبوره اموال ضایعه‌دندر ومدفن اموال اولان موضع انجق کنز اولوب قبر اولمازو بوتحقیقله اکفان موتایی نبش ایچون حفر قبور ایله حفر مذکورك مباینلری تفریق اولنور زیرا اکفان مال ضایع اولمیوب حاجت موتایه مصروفه ایدوکی نمایاندر بعده اموال مزبوره بعد الاستخراج تخمیس اولنوب غنیمته ادراج اولنور زیرا اکا وصول انجق قوت عسکر ایله پذیرای حصول اولمشدر واکر مسلمین دار الحربده سوط ونعال وحبال کبی برشیء ساقطی واجد ولاقط اولسه لر نظر اولنور اکر اول نسنه متاع مشرکیندن ایسه البته غنیمت قیلنور واکر متاع مسلمیندن ایسه دار اسلامده بولنان لقطه منزلنده قیلنور بوصورتده واجدی غنی ایسه آنکله انتفاعی قطعا حلال اولماز اما اول نسنه یه محتاج ایسه آنکله انتفاعی جائز کوریلور لکن صاحبی کلدکده نقصانتی ضامن اولور سؤال اولنورسه که سوط وامثالنده رخصت تملك حدیث صبی بن معبدده وارد وجناب مؤلف کتاب اللقطه ده آنی روایتله مستشهد اولمشدر جوابنده دیرزکه حدیث مذکور شول سوط منکسرده درکه هیچ قیمتی اولمامغله بعد السقوط صاحبی آنی طلب ایتمیه بلکه من اول الامر آخرینی تدارك وآنی یدندن القا ایتمش اوله اما قیمتی اولوب وصاحبی القا ایتمیوب یدندن ساقط وصاحبی اکا طالب ایدوکی معلوم اولسه قلیلی کثیرینه قیاس وحکم لقطه بونده دخی مقیاس قیلنور شول حدیث صحیح التحدیثده وارد اولان تهدید متواردی کورمزمیسنکه رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم ردوا الخیاط والمخیط قول شریفلریله اکنه دن ایلکه وارنجه غنائمدن قبل القسمة آلدقلری اشیایی رد ایله امر ایلدکلرنده دیدیلرکه یارسول الله فلان کسنه شعردن ایکی قبال یعنی قیلدن غلظ اصبعده ایکی حبل اخذ ایلدی اول حینده رسول الله علیه السلام قبالین من نار یعنی ناردن ایکی قبال اخذ ایلمش بیوردیلر وحکمت غنیمت بویله اولنجه مال مسلمده نه ظن ایدرسین ومؤلف عدالت بنیا بو مسئله ده برمخالفی وار ایدوکنه اصل کتابده رمز وایما ایلدی واول مخالف بعض علما شامدرکه آنلر سوط وامثالنده ترخیص عام ایدرلر بعده مؤلف اصابت بنیان فساد مذهبلرین بیان ایدوب دیدیکه اول سوط ساقط اون درهمه مساوی اولسه آنی سرقه ایلین کسنه یه قطع یدی ایجاب ایدر ایکن آنی مجانا تملك ایلمك تجویز واستصواب اولنورمی بکا خبر ویر کذلك بو قیمتده یکرمی سوط اولسه جمله سی سوطدر دیو مجانا تملکاری جائز وصواب کوریلورمی بکا خبر ویر ومقدمات مرقومه دن بزه معلوم اولمشدر که سواقطدن جائز الانتفاع اولنلر انجق چکردك وانار قابغی وبعرابل وجلد شاه میته مثللو مقوم اولمیوب وصاحبی آنی تفقد ایتمین نسنه لردر بو قسمه

صاحبنك

صاحبنك تفقد ایلدیکی معلوم اولان اموال یدنده لقطه منزلنه انزال قیلنور والدابة العجفاء التی یعلم ان صاحبها ترکها یعنی شول دابهٔ مهزوله که صاحبی اکا راکب اوله جغی معلوم اوله نسخهٔ حصیریدن ترکها موضعنده ترکها نقل اولندی قرینهٔ سباق وسیاقله بو نسخه صحیحة الانساقدر یعنی شول دابهٔ مهزوله که صاحبی آنی ترك وارسال ایلدیکی معلوم اوله آنی دار الحربده برکسنه اخذ واخراج ایلسه صاحبنه ردی واجب اولوب طرح اولنان سوط بی قیمت منزلنده قیلنماز اکرچه مقتضای قیاس بو مذکورانده واحد ووجوب رده جمله سی متحددر ایکن سوطی تحمله صاحبی قادر ایکن طرح والقاسی آندن قطع علاقه ایله اعراضنی اقتضا ایدر دیو استحسانله قضا ایلدیك اما ترك دابه اعراضندن اولمیوب انجق اخراجندن عجزینه مبنی اولمغله زوال ملکنی مقتضی اولمدیغندن آنده موجب قیاسی امضا ایلدیك کورمزمیسنکه برکسنه‌نك جاریه سی دار الحربده مریضه اولوب اخراجندن عاجز اولمغله دار الحربده ترك ایتدکده آنی شخص آخر اخذ وتربیه ومرضندن تبرئه ایلسه اول جاریه یه اسباب ملکدن برسببله مالك دکل ایکن شخص مزبوره وطئی حلال اولورمی همان علت مرقومه وامثالنه نظر ایله حیوانده موجب قیاسی مقرر قیلدیق واکر صاحب الدابه اخذ دابه سنی استدعا ایلدکده یدنده بولنان کسنه اکاسن تخلیهٔ سبیل وقتنده هرکیم آلورسه آنك اولسون مفهومنده من اخذها فهی له دیمش ایدیك دیو ادعا وصاحبی دخی انکار مدعی ایلسه قول مع الیمین صاحبنك قولیدر زیرا قول مذکوری اوزرینه دعوی یعنی دعوی کبیدر بوصورتده مدعی اقامت بینه یاخود صاحبی یمیندن نکول ایدرسه دابه مدعی یه سالم اولور وصاحب الدابه قول مذکوری تکلم ایلدکده دابه یی اخذ ایلین شخصك حضور وغیبتی برابردر زیرا رسول الله صلی الله تعالی علیه وسلم بدنات مذبوحه لرینك لحوملری حقنده من شاء فلیقتطع دیدکلرین روایت ایلدیك وحدیث مذکورك ذکری ومسائلدن بونك امثالینك بیانی باب مایجوز من النفل بعد اصابة الغنیمة مباحثنده تقدم ایلمشدر ووجه مشروح اوزره هبه سی صحیحه اولوب موهوب دخی یدموهوب له ده صالح وسمین اولدقدنصکره موهوب یده حاصل اولان زیادهٔ متصله هبه دن رجوعه مانع اولمغله واهب بردخی هبه سندن راجع اوله مز والله اعلم

باب قسمة الغنائم التی یقع فیها الخطأ * یعنی قسمت غنائمده واقع اولان خطأ اقسامی بیان وطریق اصلاحنی اعلام واعلانه متعلق مسائل اصابت بنیاندر اکر قسام غنائم مغانمدن اجناس مختلفه یی بین الغانمین تقسیم وهر برینك نصیبی یدلنده برجنسنی تسلیم ومالیتده معادلهٔ اجناسه رعایتن تمیم ایلسه جائز کوریلور زیرا حق غانمین انجق مالیت غنائمده دراعیانده دکلدر کورمزمیسنکه امام ایچون بیع غنائم وتقسیم اثمان جائزدر ووصف مذکور اوزره تقسیمده حقلری اولان مالیتده اعتبار معادله یی تمیم واردر اما ارث واشترا وامثاللریله مشترك اولان مالی تقسیم بویله دکلدر که بونلرده عند اختلاف الاجناس قاضی وجه مشروح اوزره شرکادن هر برینه برجنسنی ویروب مالك جمله سنی بردن تقسیمله جبرایده مز زیرا بونده شرکنلری اعیانده درکورمزمیسنکه قاضی اعیانی بیع واثمانی تقسیم مراد ایلسه رضالری بولنمدقچه جائز کوریلمز توضیحی اولدر که بونده شرکادن هر برینك اجناسدن هر برنده ملکی ثابتدر حتی بعض شرکا رقیق مشترکی اعتاق ایلسه عتق کندو حصه سنده نافذدر بناء علیه اجناس مشترکه‌نك جمله سنی بردن تقسیمده معنای معاوضه محقق ایدرکه هر بری اخذ ایلدیکی جنسده بولنان حصهٔ شریکندن شریکینك اخذ ایلدیکی جنسده بولنان کندو حصه سنی تعویض ایتمش اولور اما غنائمده قبل القسمة ملك غانمین یوقدر حتی بعض غانمین رقیق غنائمدن بعضلرین اعتاق ایلسه عتق کلا او بعضا نافذ اولمیوب استیلاد ایلسه ام ولدی اولماز وولددن نسبی ثابت اولماز انجق شبههٔ ملکله حد ساقط اولور بناء علیه بو باده قسمت همان هر برینه غنائمدن حقی یدلنده ویردیکی اکا ابتداء تملیکدن عبارت اولور بو جهتله آنده جنس واحد واجناس مختلفه صحت تقسیمده مساوی اولور بوصورتده غنائمدن برجاریه برکسنه‌نك سهمنه دوشوب صکره اول جاریه یه حرهٔ ذمیه اولوب مشرکین آنی سبی ایتدکلرینه اقامت بینه ایلسه نظر اولنور اکر شهودی اهل ذمه‌دن ایسه شهادتلری ابطال ملك مسلم اوزره قائمه اولمغله قبول اولنماز واکر مسلمین ایسه لر شهادتلری قبول وحریت جاریه ایله حکم اولنور وبونده موجب قیاس اول مستحق علیه اولوب جاریه می یدندن اخراج اولنان کسنه مجموع عسکره رجوع ومأخوذلرندن کندو حصه سنی استخلاص واختلاسدر نته کیم قسمت میراثده بعض شرکانك نصیبی یدندن استحقاقله انتزاع اولندقده بووجهله قطع نزاع اولنور لکن مؤلف شامل الاحسان سالك مسلك استحسان اولوب دیدیکه امام قسمت سابقه سین نقض وابطال ایتمیوب اول کسنه یه قیمت جاریه سنی بیت المالدن تعویض وایصال قیلر کذلك اول جاریه برمسلمك مدبره یاخود ام ولدیدر دیو اقامت بینه اولنسه معاملهٔ سابقه بونده دخی متبینه‌در نکته سی اولدر که

عسكرك كثرتی وبعد القسمة هر بری قبیله سنه تفرق وتشتتی حسبیله اول کسنه‌نك حصه سیله عسكر اوزره
رجوع ایلك امام ایچون متعذردر ومتعذر فی حکم الممتنع در واول مستحق علیه اولان کسنه دن دخی دفع ضرر
واجبدر ودفع ضرری انجق قیمت حصه سنی بیت المالدن ادابرله تعویضده در زیرا خصوص مرقوم نوائب
مسلمیندندر وهم غنیمتدن برشیء متعذر القسمة باقی قالدقده بیت الماله وضع اولنور وبویله غرامت وقوعنده دخی
الغرم مقابل بالغنم قاعده سی اوزرینه بیت المال اوزره تحمیل اولنور وهم تقسیم مزبور طرف لمامدن
مسلمین ایچون عملنده خطایی متضمندر وبومثللو خطا بیت المال اوزره تحمیل اولنور کذلك ایکی یااوچ جاریه
وبونلرك امثالنده استحقاق ثابت اولوب غرامتده بیت الماله نقصان فاحش ترتب ایتمسه ینه مستحق علیهم
بیت المالدن تعویض اولنور کذلك قسام غنیمت حین قسمتده برقاچ کسنه یه اداء سهمندن غفلت ایلسه بونلردخی
تفصیل مقررده نصیبنده استحقاق ثابت اولانلرایله برابردر اما اسراء مقسومه دن بیك رأس بلکه دخی اکثر اوزره
اهل ذمتدن اولدقلرینه بینه قائمه اولوب حریتلریله حکم اولنسه یاخود غفلت قسام بومثللو عدد کثیرده
واقع اولسه بوصورتلرده قاضی مستحق علیهمه بیت المالدن تعویض ایتیوب بلکه آنلره ایتونی بمن قدرتم علیه
من الجند حتی اردکم علیهم بحصصکم من الغنیمة یعنی عسکردن احضارینه قادراولدقلریکزی بکااحضار
ایدیکزتاکه غنیمتدن حصه لریکز مقابله سنده سزلری اوزرلرینه رد وتحویل وحصه لرندن حصه لریکزه
اصابت ایده جك مقداری تحصیل ایدهیم دیمکله کند وقدرتلرینه تفویض ایدر زیرا مستحق علیهمدن
دفع ضرر واجب اولدیغی کبی عامهٔ مسلمیندن دفع ضرر دخی واجبدر وکثرت مستحق وقتنده بیت المالدن
تعویضی التزامده بیت مال المسلمینه ضرر فاحشی الزام واردر حتی وقت اولورکه جمیع بیت المالی اذهاب بلکه زیاده
کلوب بیت المالی دیون وافره استیعاب ایدر بناء علیه مستحق قلیل اولدقده استحسانی اعمال وکثیر اولدقده اصل
قیاسی استعمال ایلدیك بوصورتده مستحق علیهم واروب غنیمتدن اخذ ایلمش برشخصی احضار ایلسه لر قاضی
اول شخصك یدنده اولان مالدن بونلرك اول مالده اولان حصه لری مقدارینی آنلره اعطا ایدر کذلك خمسی
بین المساکین تقسیم ایتمش ایسه نصیبلرین خمسدن اکمال وایفا قیلور واگر تقسیم ایتمش ایسه آنلره اموال صدقاتدن
تتمیم ایدر واگر اموال صدقاتدن برنسنه موجود دکل ایسه کله جك اموال صدقات اوزره دین معقود قیلور زیرا
مستحق علیهمك حقلری امامك رفع ایلدیکی خمسله غیریلرینه ویردیکی سهامده ثابت اولمشیدی پس نصیبلری
محلین مزبورین یاخود محل آخردن آنلره سالم اولمدقجه ساقط اولماز وهنوز سالم اولمدیغی بیان مذکوردن
نمایاندر اما مستحق علیهم اخذ غنائم ایدنلردن جمع کثیری احضار ایدوب بزلر بونلرایله چونکه مساویلرز پس
یدلرنده اولان اموالی جمع وبونلرایله بزم بینمزده علی السویه تقسیم قیل دیو امیردن رجایه ابتدار ایلسه لر امیر
بورجارینه اعتبار ایتیوب همان اموال مزبوره ده بولنان مقدار حصه لرین اخذ وآنلره اعطا اوزره اقتصار ایدر
زیرا قسمتله هر بری حقنده تملیك سهمی صحیح اولدقدنصکره انجق مقدار حصه لرنده تحقق سبب مبطل متیقن
اولمغله انجق اول مقدارده تملیك سابق باطل اولوب بقیهٔ حقلری سائر غانمین یدلرنده حاصلدر لکن آنلری دخی
احضار ایتدکجه اوزرلرینه بقیهٔ مرقومه یی اداایله وحکم قضا صحیح وسزاوار اولماز وتفصیل مذکور بین الغانمین
تقسیم قیلنان غنائم اجناس مختلفه اولمق اوزره مقصوردر اما مکیلات وموزوناتدن جنس واحد ایسه بونده
احضار ایلدکلری اشخاصك یدلرنده بولنان اموال بالتمام اخذ وبین الحاضرین تقسیم وتفریق اولنوب اموال
مزبوره مجموع غنائم وجماعت حاضرین جمیع غانمین اولمقده جاری اولان حکم بونده تحقیق اولنور زیرا مکیلات
وموزوناتده قسمت همان تمییز مجرددرکه معنای معاوضه دن مبعددر کورمزمیسنکه بوقسمتده بعض شرکانك
انفرادی جائز وشریك آخرك حضوری غیرلازمدر ومکیلات وموزوناتی اشترا ایدنلر بعد الاقتسام هر بری نصیبنی
مرابحة بیع ایلك جائزدر بناء علیه غانمین غائبین غنائم مزبوره دن هم مقدار حقلرین وهم زیاده سین اخذ ایتمشلر اولمغله
مقدار حقلری کندولره سالم وزیاده سی تاوی وهالك مقامنه قائم قیلنور اما عروض واجناس مختلفه یی تقسیمده
معنای معاوضه متمکندر کورمزمیسنکه آنده بعض شرکانك انفرادی غیر جائزدر ومشتریلردن بعد الاقتسام
برفرد ایچون نصیبنی بدل ایلدیکی مقدار ثمن اوزره مرابحة بیع ایلك غیر جائزدر بوجهتدن صورت ثانیه ده
مستحق علیهمك مقدار نصیبلری فی الاصل بواحضار اولنانلرك یدلرنده اعتبار ومقدار مزبوری اخذ وآنلره
رد واعطایه ابتدار قیلنور مؤلف دقیق الافکار بوسر مبهمی آشکار ایدوب دیدیکه کورمزمیسنکه برکسنه فوت اولوب
اوچ اوغلنی واوچده عبدینی ترك ایتمکله قاضی عبیدی بینلرنده تقسیم وهر برینی برینه تسلیم ایتدکدنصکره

برینك

برینك نصیبنده استحقاق ثابت یاحریتی ظاهر اولدقده اخوینندن انجق بری حاضر بولنسه آنك یدنده اولان
عبددن انجق فی الاصل آنده نصیبی اولان ثلثنی اخذه قادر اولور اما مسئلهٔ مزبوره ده بینلرنده تقسیم اولنان مکیلات
یاموزوناتدن اولسه یدنده بولنان نصفنی اخذه مقتدر اولور وبین الصورتین فرق فارق انجق تحقیق سابقدر
وحکم محرر مبناسی ملك اولوب ابتداء تملیکی متضمن اولمیان قسمتده مقرر اولنجه مبناسی حقوق اولوب ابتداء
تملیك عینی متضمن اولان قسمتده تقرری اولی واظهردر وصورت مفروضه ده اقتسام رفیق ایلین بقیهٔ جنود
استحقاق مشروحی استماع ایلسه لردخی قاضی حصهٔ مستحق علیهی یدلرنده بولنان مالدن اوزرینه حکم ایتمدکجه
یدلرنده بولنانلری بیع وهر بری کند ویه اصابت ایلین جاریه یه جماع ایتمکده جواز واتساع واردر زیرا قسمتده
ابتداء تملیك امامله اکا تملك ایتمش اولمغله قاضی اول تملیکی ابطال الله اوزرینه حکم ایتمدکجه آندن برنسنه ده ملکی
باطل اولماز اما میراث بشقه درکه آنده احد ورثه نصیبنده مستحق علیه اولسه سائر ورثه یه نصیبنی بیع یاوطئ
ایلك حلال اولماز زیرا قسمت میراث تمییز ملك اولوب ابتداء تملیك اولمامغله آنده معنای معاوضه متمکن وورثه دن
هر بری اخذ ایلدیکی جاریه نك بعض اجزاسی نصیبی اولوب وبعض اجزاسی شریکینك اخذ ایلدیکی جاریه ده
نصیبندن عوض اولمق اوزره اخذ ایلدیکی متعین اولدیغندن برینك نصیبنده استحقاق یاحریت اصل بینه ایله
ثابت اولدقده قسمت سابقه باطل اولوب آنده قبل القسمة واقع اولان حکم شرکت عودت ایدر بوجهتدن وطئی
وآنده بولنان نصیب شریکنی بیعی حلال اولماز وبوفرقك حقیقت بیانی مقدما ذکر ایلدیکمزدن نمایاندرکه
قبل القسمة غنائمده ملك غانمین ثابتدر حتی عتقلری غیر نافذ واستیلادلری غیر صحیحدر وبوندن بزه معلومدرکه
ملکلری انجق قسمتله ابتداء ثابتدر اما میراثده قبل القسمة دخی ملك شرکا ثابتدر حتی بعض ورثه نك عتق
واستیلادی نافذدر پس قسمت میراث استحقاقله باطل اولدقده مستحق علیه شریکینك یدنده بولنان مالدن
نصیبنه قسمتدن اقدم مالك اولدیغی کبی قبل قضاء القاضی ینه مالك اولور اما غنیمتده مستحق علیه بعد
بطلان القسمة شریکینك یدنده بولنان برشیئه قسمتدن اقدم مالك اولمدیغی کبی قبل قضاء القاضی ینه مالك اوله مز
توضیحی اولدرکه امام غنیمتده قسمتی ابطال ایتیوب مستحق علیهه قیمت نصیبنی بیت المالدن تعویضی مناسب
کورسه جائز کوربلور اما میراثده قاضی بویله مراد ایلسه قادر اوله مز بلکه مستحق علیه شریکینك اخذ ایلدیکنده
اولان نصیبنه حاکم دیله سون دیلمسون رجوعه مقتدر اولور همان بوبیانله فرق مسئلتین نمایان اولمشدر واگر قسام
غنائم خمسله اخماس اربعه یی بربرندن تفریق ایدوب هنوز برفرده برنسنه ویرمدین خمس یاخود اخماس اربعه
مسروق یاهالك اولسه کرکدرکه مابقی ده قسمتی استقبال وهالکی معدوم اصلی منزلته انزال ایلیه زیرا قسمت
قبل التسلیم مجرد مقسومی بربرندن تمییز ایله تمام اولمایوب شخص واحد برأسه فاعل اقتسام اولمامغله انجق لااقل
ایکی کسنه میانده رسیدهٔ اختتام اولور بناء علیه هلاك هالك قبل التمییز یابعد التمییز واقع اولمق برابردر اما سرقهٔ
اخماس اربعه خمسی مساکینه اعطادن صکره واقع اولسه مساکینه مأخوذلری سالم اولوب غانمین برشیئله
اوزرلرینه راجع اوله مزلر کذلك سرقهٔ خمس اخماس اربعه یی بین الغانمین تقسیمدن صکره وقوع بولسه غانمین
اوزره دخی برشیئله رجوع اولنماز زیرا صورت اولی ده قسام وکیل غانمین کبی اولمغله خمسی ارباب خمسه ایصاله
کندو ایله ارباب خمس بینلرنده قسمت تمام اولمشدر وصورت ثانیه ده وکیل مساکین کبی اولمغله اخماس اربعه یی
غانمینه ایصاله کندو ایله غانمین بینلرنده قسمت ختام بولمشدر وقسام امام وکالت طرفینه صالح ایدوکی مالا
کلامدر نظیری اولدرکه برکسنه ثلث مالنی مساکینه وصیت ایدوب قاضی دخی ترکه یی تقسیم وثلثینی ورثه یه اعطادن
صکره یدنده ثلث ضایع اولسه یاخود ثلثی مساکینه اعطادن صکره ثلثان یدنده ضایع اولسه قسمتی تمامله امضا
اولنوب احد فریقین آخر اوزره برشیئله رجوع وتقاضا ایده مزلر زیرا قاضی فنی فریقك نصیبی یدنده قالمش ایسه
اول فریقك نائبی کبی ونصیبلری نائبلرینه واصل اولمق کندولره واصل اولمق منزلتنده اولمغله بعد الوصول هلاکی
کندو اوزرلرینه محسوبدر کذلك اخماس اربعه یی تفریق وسهام خیل ورجاله اوزره تجزیه وتلفیق ایدوب
هنوز برفرده نسنه ویرمدین برمقداری ضایع اولسه کرکدرکه قسمتی نقض وابطال ومابقی یی بینلرنده تقسیمی
استقبال ایلیه زیرا برکسنه برنسنه یی قبض ایتمکله قسمتی تمام وقسام برأسه ناس اوزره فاعل اقتسام اوله مز لکن
هلاك هالك نصیب جماعتدن واقع وبقاء باقی دخی ینه جماعته راجعدر واگر سهام رجاله یی ویروب خیله
سهام خیل عندنده بشقه بشقه قالمش ایکن سهام خیل ضایع اولسه بوصورتده رجاله یه مأخوذلری سالم اولور که
قسام امام اصحاب خیلدن نائب کبی اولمغله حق رجاله ده قسمتی تمامدر بعده کرکدرکه یدنده بولنان خمسی تقسیم

وخمسنی ارباب خمسه و باقیسنی اصحاب خیله تسلیم ایلیه زیرا بو ایکی فریقدن برینه نصیبنی ویرمکله بینلرنده قسمت تمام اولمدیغندن هلاك هالك اوزرلرینه الزام و بقاء باقی ینه آنلر ایچون التزام اولنور کذلك بو صورتده ضایع اولان خمس ایسه کرکدرکه اصحاب خیل ایچون تفریق ایلدیکنی آنلر ایله ارباب خمس بینلرنده وجه مشروح اوزره تقسیم وتلفیق ایدوب رجاله اوزره برشیئله رجوع ایتمیه زیرا رجاله نصیبلرین قبض ایتمکله قسمت حقلرنده تمام اولمشدر و بو مسائل ایله مقدما بیان ایلدیکمز حربت یا طریق آخر ایله استحقاق نصیب البعض مسائلی میانلرنده فرق واردر وجه فرق اولدرکه عند الاستحقاق قسام مخطی وقسمتی فاسده ایدوکی بدیدار اولور اما هلاك بعضله قسمتده خطا وفساد آشکار اولماز بناء علیه ثانیده حقنده قسمت تمام اولنلرك نصیبنده قسمت ابقا واولده جمله سی حقنده الغا اولنور والله اعلم

باب من اثمان الغنائم التی یبرئ الامام منها اهلها * یعنی امام اثمان غنائمدن مشتریلرین ابرا ایلدکده بیان حکمی بو بابده اجرا قیلنمشدر مؤلف مرضی الفعال رضی عنه ربه المتعال دیرکه بز قریبا بیان ایلدیك که امام غنائمی دار الحربده تقسیم یا بیع ایلدکدنصکره مدد لاحق اولسه شرکت مغانمه مستحق اوله مزلر زیرا قسمتله هر برینك ملکی نصیبنده ثابت اولمشیکن مدد ایچون شرکت ثابت اولسه انجق بطریق الغنیمة ثابت اوله جغی مقرر ومسلم ایچون مال مسلمده بطریق الغنیمة ثبوت حق غیر متصوردر کذلك بیعله ملك مشتری متقرر اولمغله مدد ایچون مبیعده اثبات شرکت متعذردر وثمنده دخی مشتریدن قبض اولنسون اولنمسون شریك اوله مزلر زیرا شریك اولسه لر انجق غنیمده اولورلر بوقسه غانمین عقد ایله مستحق اولدقلری نسنه ده اوله مزلر وثمنه استحقاقلری انجق عقد بیعله در وهم بیع ملکده تقابل بدلینی ومبیعده ملك مشتری یی موجب اولدیغی کبی ثمنده دخی ملك غانمینی مستوجب اولمغله قطع شرکت مدده احراز ایله تأکد حقلرندن اقوی واشددر وهم امام بیعده نائب غانمین اولمغله غانمین بانفسهم بیع ایتمشلر کبیدر وغانمیندن بیعك نفوذی ضمننده تأکد حقلرندر بو جهتله ابتداء غنائمی اقتسام بعده هر بری بیع نصیبنه اقتحام ایتمش کبیدر وقسمت مانع شرکت ایدوکی قریبا سبقت ایلمشدر بوندنصکره بیلمك کرکدرکه مشتریلر اشترا ایلدکلری غنائمی قبض ایدوب هنوز نقد ثمن ایتمشلرایکن مشرکین عسکر اوزره هجوم ایتمکله امیر عدم مقاومت مسلمینه واقف اولوب برمنادی یه بزدن نسنه اشترا ایلین آنی براقسون ای مسلمین همان تجمع ایدیکز تا که دار اسلامدن مأمنکزه بالغ اوله سز دیوندا برله امر ایدوب مشتریلر امتثال امر مرقوم ایتدکدنصکره دار اسلامه خروجلرنده امام مطالبۀ ثمنه اقدام ایلسه مشتریلر دخی بز اشترا ایلدیکمز نسنه لری سنك امرك ایله طرح ایلدیك سنك ایچون اوزریمزه ثمن یوقدر یاخود سن اول نسنه لرك قیمتلرینی بزه ضامن اول دیسه لر نظر اولنور اکر اول نسنه لری طوعا و بلا اکراه طرح ایتمشلر ایسه امیر اوزره الزام ضمان اولنیوب مشتریلر اوزره التزام ایلدکلری مقداری الزام اثمان اولنور زیرا مبیعده حکم بیع همان تسلیمله تمام اولوب مبیع املاك سائره لرینه التحاق وانضمام ایلمشدر بو صورتده کندو ملکلرینی طوعا اتلاف ایتمشلردر ونداء امیر علی وجه المشورة رأی واشارتدن عبارت اولمغله اوزرینه موجب غرامت اولمدیغندن ذمم مشتریلرنده دین متقرر اولان اثمانه باعث سقوط و برأت دخی اولماز واکر اول نسنه لری طرف امیردن وعید متلف ایله مکره اولوب طرح ایتمشلر ایسه کرکدرکه خلیفۀ زمان بو بابده نظر وامعان ایلیه تا که اکراه امیر مسلمینه نظر وشفقتدن ایدوکی عندنده نمایان اولورسه طرح ایتدکلری اشیاده اکا تحمیل ضمان ایلمیه زیرا طرف خلیفه دن نظر مسلمینله مأمور اولوب اول بابده صرف مقدور ایلمشدر وهم مسلم اوزره وقت ضرورتده مالنی نفسنه وقایه قیلمق شرعا واجب اولوب اکراه امیر دخی انجق اول واجبی مستوجب اولمشدر وحقله اکراه ایلین محسن اولور وما علی المحسنین من سبیل اما اکراه امیر نظر وشفقتدن اولمدیغی عندنده متبین اولورسه بو صورتده طرح ایتدکلری اشیانك قیمتنی اکا تضمین ایدر زیرا بو اکراهنده متعدی ومخالفت خلیفه یه متصدی اولمغله بعد تحقق الاکراه طرح ایدنلر آلات جامده منزلنه نازل وکندو همان یدلرندن اخذ وطرح ایلمش حکمنده داخل اولمشدر وعلی کلا التقدیرین اداء ثمن مشتریلر اوزره واجبدر زیرا ثمن ذمتلرنده دین متقرر اولمشدر وانتهاء عقد ایله ثمن دین متقرر اولدقدنصکره اتلاف مبیع کرك فعل مشتری ایله اولسون وکرك فعل بایعله بردخی ساقط اولماز واکر امیر لیطرح کل واحد منکم ما اشتری منی فهو بریء من الثمن یاخود علی انه بریء من الثمن یعنی هر بریکز بندن اشترا ایلدیکی نسنه یی طرح ایلسون واول ثمندن بریدر یاخود بری اولمق اوزره یاخود ان طرحه فقد ابرأته من الثمن یعنی طرح ایدرسه بن آنی ثمندن ابرا ایلدیم دیمش اولوب آنلر دخی طوعا او کرها طرح ایتمش اولسه لر ینه اداء ثمن اوزرلرینه واجب اولور

زیرا امیردن زیادۀ ابرا باطلدر که غانمین ایچون بیع ایلدیکی اموالده ثمندن ولایت ابرایه غیر نائلدر اما امام ابو یوسف رحمه الله تعالی عندنده امیر بو بابده اب یا وصی یا وکیل منزلنده درکه بونلرده ولدی یاخود یتیمی یاخود موکلی ایچون بیع ایتدکلری اموالك اثماننده ولایت ابرا یوقدر اما امام ابو حنیفه وامام محمد رحمة الله علیهما عندلرنده امیر بو تصرفنده اوزرینه تعهده لازم اولنلردن دکلدرکه کلامی حکم حاکم منزلنده در وملتزم عهده اولمدیغندن عقد بیعده رسول کبی ثمندن ابرایه مالك اوله مز کذلك عسکر سفینه ده بولنوب تخفیف سفینه یه محتاج اولدقلرنده امیر اشترا ایلدکلری غنائمی دریایه طرحله امر ایلسه بو دخی جمیع احکام مذکوره ده صورت سابقه کبیدر کذلك امیر سفینه ده اولان امتعۀ غنیمتی بر وجهله استهلاك ایتمکله بیعی غانمیندن نیابتله اولمیوب نفسی ایچون اولسه یاخود امیر اولمیان برکسنه سفینه ده اولان امتعه یه مالك ایکن بیع ایتمش اولسه بعده اول امیر یا اول کسنه من طرح شیئا مما اشتراه منی فی الماء فهو بریء من ثمنه یاخود اطرحوا علی انکم براء من ثمنه یعنی هر کیم بندن اشترا قیلدیغی نسنه لردن برشیئی صویه طرح ایدرسه اول کسنه ثمندن بریدر یاخود طرح ایدیکز ثمندن بریلر اولمکز اوزره دیدکلرنده مشتریلر دخی طرحی التزام ایلسه لر ابراء مذکورلری باطل اولمغله ینه مشتریلر اوزره ثمن الزام اولنور اکرچه بو صورتده هر بری ثمندن مالك ابرا اولملریله مشتریلر اوزره عدم وجوب ثمنی اقتضا ایدر ایدی لکن توجیهنده دیرز که قول مذکورده ابرا شرط طرحه تعلیق اولندی حال انکه ابرا عقد بیع کبی محتمل تعلیق دکلدر حتی بایعك غیری برکسنه ابراء مشتریلری ذکر ایتدیکده اطرحوه علی ان ثمنه او قیمته لکم یعنی طرح ایدیکز ثمنی سزك اولق اوزره دیسه یاخود قیمتی سزك اولق اوزره دیسه ثمن وقیمتی تملیکی صحیح اولمیوب اول کسنه اوزره برنسنه یی ضمان دخی لازم اولماز وقول مذکور بایعدن صدور ایلسه دخی ینه حکم مزبور اوزره در نکته سی اولدرکه مبیع مشتریلرك ملك وضمانلرینه داخل اولدقدنصکره طرحله امر ونداء ایلین کرك بایع وکرك غیر مشتریلره کندو ملکلرنده احداث فعله بطریق المشورة رأی واشارت ایتمش اولور لر وانسان کندو ملکنده احداث فعلی مشیره انتقال ایتمکله صورت مفروضه ده دخی مشیر اوزره وجوب ضمانه سبب اولماز پس ما نحن فیهده امیر یاخود بایعك طرحله امر وندالرینك حکمی بوندن ظاهر وهویدا اولوب کیرو ده شرطه تعلیق اولنان ابرا یاخود اکا شبیه اولان عقد قالمشدر اول دخی باطلدر و بو بیان واضحله امیر ثمنه مالك دکل ایکن بعد البیع ابراء ثمندن سبقت ایلین کلامیز متضح اولور واکر امیر منادی یه فرمان اولدخی ایها الناس انا قد اقلنا المشترین العقد فیما اشتروا منا فمن کان اشتری شیئا فلیطرحه دیوندا برله اشترا ایلدکلری غنائمده اقالۀ عقدی وآنلری طرحله امری طرف امیردن ناسه اعلان ایدوب ناس دخی موجبنی اتیان ایلسه لر وجوب ثمندن تخلیص کریبان ایتمش اولورلر زیرا اقالۀ بیع ایتمشدر وامیردن اصل بیع صحیح اولدیغی کبی اقاله دخی صحیح اولنور کورمزمیسنکه اب ولدی ووصی یتیمی ایچون بیع ایتدکلری نسنه لرده اصل بیعلری کبی اقاله لری دخی جائزدر وصحت اقاله دنصکره مشتری اوزره ثمن باقی قالماز و بو صورتده مبیع کما فی السابق غنیمت اولوب دار الحربده استهلاك غنیمت موجب ضمان اولمدیغندن بشقه طرحلری امر امیر ایله اولوب امیر بنفسه طرح ایتمش کبی اولمغله طرحلری سبیله دخی اوزرلرینه نسنه ایجاب اولنماز نظیری اولدرکه برکسنه برثوبی اشترادنصکره بایع بن اول ثوبده بیعی اقاله ایتدم آنی بکا قص قطع ایله دیمکله مشتری قطع قیص ایده یاخود اشترا قیلدیغی طعام اولوب بایع بن اقالۀ بیع ایتدم آنی طرفدن شوسا کینه تصدق ایله دیمکله مشتری آنلره تصدق ایده زیرا برکسنه آخره خطا ایله بن سندن شو ثوبی یاشو طعامی شو ثمنله اشترا ایلدم آنی بکا قیص قطع ایدوب یاخود طرفدن تصدق ایله دیمکله آخر دخی امرینه امتثال ایلسه بیع مزبور صحیح اولوب آمر اوزره ثمنی ایجاب اولنور اقاله دخی بویله در کورمزمیسنکه مشتریلر غنیمتی عیبله رد ایدوب امیر دخی بلا قضاء قبول واسترداد ایلسه صحیح اولمازمی حال آنکه بعد القبض بلا قضاء عیبله استرداد اقاله دن تعداد اولنور و بیان مذکوردن متبین اولورکه امیردن مشتریلر ایله اقاله حق غانمینده نافذ اولور نکته سی اولدرکه حق غانمین اکرچه بیعله ثمنده تأکد ایلمشدر لکن ثمنده ملکلری قبل القسمة متعین اولمامغله امیردن ولایت تصرف زائل اولماز نته کیم دار اسلامله احراز اولنان غنائمده زائل دکلدر کذلك مال خراجده دخی بویله درکه امام مال خراج بدلنده ثیاب آلوب بیع ایلدکدنصکره اقاله یی مناسب کورسه اقاله سی نافذدر وما نحن فیه دخی بویله در واکر صورت مفروضه ده مشتریلر نداء اقاله یی استماع ایتدکلرنده طرح امتعه یه استسراع ایتیوب تا که برایکی مرحله سائر یاخود قطع مجلسه دلالت ایدر عمل آخره مباشر اولدقلرند نصکره طرحه متبادر اولسه لر ثمن اوزرلرینه واجب اولور زیرا اقالۀ عقد اصل عقد ایله مقایسه اولنمغله ایجاب اصل بیع قبل القبول تفرقله باطل اولدیغی کبی

ایجاب اقاله دخی باطل اولور و بو بابده قبول اقاله انجق طرحله اولوب مجلس اقالهده طرح ایتملریله اقاله ثابت اولمیوب ثمن اوزرلرنده باقی قالمشدر بوصورتده مشتریلر برهمان نداء اقاله یی استماع ایتدیکمز کبی طرح ایتمشیدیك دیو دعوی ایدوب و بودعوالری قول مجرد لرندن غیری وجهله ظاهر وهویدا دکل ایسه قوللری بلا بینه تصدیقه رواکورلمز زیرا بعد تقرر السبب الموجب مسقط ثمنی ادعا ایتملریله بعد الافتراق مجلسده قبول اقاله یی بایع منکر ایکن دعوی ایلیلر منزلنه نازل اولدقلرندن بلاحجة مقبولیت قوله نائل اوله مزلر واکر امیر منادی یه فرمان اولدخی هرکیم بندن اشترا قیلدیغی متاعی طرح ایدرسه بن آنده بیعمی اقاله ایلدم مفهومنی من طرح منکم المتاع الذی اشتری منی فقد اقلته البیع فیه دیمکله اعلان ایلسه اکرچه بونده اقاله شرطه تعلیق اولنمغله موجب قیاس عدم صحتنی تحقیقدر لکن تعلیقدن مقصود اقاله یی تحقیق وامضا ومشتریلری طرح اوزره حث واغرا اولمغله بطریق الاستحسان صحتیله قضا اولنور کذلك منادی طرح ایتمکز اوزره اقاله ایلدم یاخود طرفکزدن بکا اقاله اوزه طرح ایدیکز مفهومنده اقلتکم علی ان تطرحوا یاخود اطرحوا علی الاقالة منکم لی دیو نداء قیلسه ینه تفصیل سابق اجرا قیلنور کذلك بایع امتعه غیر الامیر اولسه ینه تفصیل مسائل قیاس امیر اوزره تقریر اولنور و بو قیاس واستحسان اصل بیعده اولان قیاس واستحسانك نظیریدرکه برکمسنه آخره خطابله بکا شوثوبك ثمنی شومقدار درهمی ادا ایدرسك بن ثوبی سکا بیع ایلدم مفهومنده تعلیق شرطله ان ادیت الی کذا درهما ثمن هذا الثوب فقد بعته منك دیوب اولدخی مجلسده اداء ثمن ایلسه بیع مزبور قیاسا غیر صحیح ایسه ده استحسانا تصحیح اولنور اقاله دخی بویله در واکر منادیدن نداء مذکوری انجق بعض ناس ایشیدوب لکن ایشیتمیلره دخی آنلر اخبار ایلسه لر بوصورت منادیدن جمیعا ایشتدکلری صورتله برابردرز یرا امیر ایشیتمیلره کلامنی تبلیغده اذنی منادی یه نصا ایذان ایلدیکی کبی ایشیدنلره دخی دلالة اعلان ایلمشدر اما بایع برتاجر اولوب سفینده اولان متاعنی بیع ایتمش اولسه آنك حکمی بشقه درکه ایجاب اقاله ده کلامنی بعض مشترین ایشیتیوب ایشیدنلر آنلره اخبار ایتمکله طرحه برابتدار ایلسه لر اوزرلرنده وجوب ثمن ینه برقراردرز یرا بونده بایع تاجر اول مبلغی رسول قیلمیوب صریحا ودلالة اکا تبلیغله امر ایتمشدر بناء علیه مبلغدن استماعلری فی حکم عدم السماعدر اما امیرك رعیتنه خطابنده مبنای کلامی شیوع وانتشار اولمغله تبلیغه اذنی دلالة اشعار ایلمشدر ومعنای معهود نفسی ایچون متصرف اولان تاجرك کلامنده مفقود در وهم اقالهٔ عقد اصل عقد ایله مقایسه اولنمغله برتاجر بن شوعبدیمی فلان غائبه شوثمنله بیع ایلدم مفهومنده بعت عبدی هذا من فلان بکذا دیوب بوکلامنی ایشیدن کمسنه رسول قیلنمامش ایکن واروب اول غائبه ابلاغ ایتمکله اولدخی قبول ایلسه عقد مزبور منعقد ومقبول دکلدر اما فابلغه یافلان دیو تبلیغله اول کمسنه یه امر ایتمش اولوب ابلاغنده غائب دخی قبول ایلسه بیعلری صحیح ومقبول اولور کذلك ابلاغله مأمور اولان کمسنه ابلاغ ایتیوب بو امری استماع ایدنلردن برشخص آخر ابلاغ ایلسه ینه بیعلری صحتله موصول قیلنور زیرا فابلغه یافلان دیمکله تبلیغه رضاسنی اظهار ایتمشدر بناء علیه هرکیم تبلیغ ایدوب غائب دخی قبول ایدرسه بیعلری صحیح ومقبول اولور وحکم مذکور بیعده جاری اولنجه اقاله یه دخی ساری اولور وبیان مشروحله امیرك منادی یه امرنده سبقت ایلین مسئله تبلیغ اکتساب وضوح ایدرزیرا منادی یه تبلیغله امرینی تصریح ایلدکدن صکره منادینك تبلیغی وغیرك تبلیغی مساوات اوزره تصحیح اولنور کذلك امیر توسیط منادی ایتیوب همان بنفسه بن سزه بیعمی اقاله ایلدم پس بندن اشترا قیلدیغکز نسنه لری طرح ایدیکز وحاضر بولنانلریکز بوقولمی غائبلریکزه تبلیغ ایلسون مفهومنده قد اقلتکم البیع فاطرحوا مااشتریتم منی ولیبلغ شاهدکم غائبکم دیمش اولسه بو دخی صورت سابقه ایله مساویدرزیرا امیر تبلیغله امری بوقولنده تصریح ایتمکله هر مبلغك عبارتی کندو عبارتی منزلنده تصحیح قیلنور واکر امیر تبلیغله امرینی زیاده ایتمامش اولسه مقتضای قیاس نفسی ایچون بیع ایلین تاجر صورتی کبی مقالهٔ امیر بالنفس استماع ایتمیلر ثمندن بری اولمامقدر لکن مؤلف صاحب الاحسان سالك طریق استحسان اولوب دیمشدرکه مقالهٔ امیر استماع ایدنلردن کندولره بالغ اولدقده طرحه سرعت ایدرلرسه ثمندن اکتساب برائت ایدرلر زیرا بیان ایلدیکه حسب العاده مبنای کلام امیر ظهور وانتشار اوزره در وکلام مطلق تقییدده عادته اعتبار اولنور بوجهتله فلیبلغ شاهدکم غائبکم قولنی تصریحله عدم تصریحی مساوات حکم اوزره تصحیح اولنور والله اعلم

باب قسمة الخمس من الاربعة الاخماس

* یعنی امام اخماس اربعه دن خمسنی تمییز وتفریقده مباحث تحقیقدر اکر امیر دار الحربده اخماس اربعه دن خمسنی تفریق ایدوب هنوز کسنه یه نسنه ویرمدین جیش مدد لاحق

اولسه شرکته مستحق اولورلر زیرا قریبا بیان ایلدیك که امام بنفسه قادر اقتسام اولمیوب تفریق مذکور ایله دخی برفرد ایچون ثبوت ملکی استلزام ایلمز کورمزمیسنکه خمسی ایچون تفریق اولنان سرقه اولنسه قبل التفریق سرقه اولنمق منزلنه تنزیل وغنائمیله ارباب خمس بینلرنده اجتماعا تشریکاء تکمیل اولنور وتفریق مذکور قسمت اولمدیغی ثابت اولدقده لحوق مدد قبل القسمة والبیع ایدوکی ظاهر اولمغله اخماس اربعه ده شرکته قادر اولورلر واکر امیر خمسی مساکینه اعطا ایدوب هنوز اخماس اربعه یی بین الغانمین تقسیم ایتمدین جیش مدد لاحق اولسه بو بابده اخماس اربعه ده شرکته مستحق اوله مزلر زیرا خمسی ارباب خمسه تسلیمله ملکلری ثابت وقسمت متحقق اولمشدر کورمزمیسنکه بوندن صکره اخماس اربعه هالك اولسه غانمین ارباب خمس اوزره برشیئله رجوعه مالك اوله مزلر وزقریبا بیان ایلدیك که مدد ایچون بعد القسمة قدرت شرکت یوقدر سؤال اولنورسه که بوصورتده شرکت مدد خمسده اولیوب انجق اخماس اربعه ده اوله جقدر ومحل حقلرنده قسمت بولنمامشدر پس محل حقلرینك غیریده واقع اولان قسمتله شرکتلری نیجه منقطع اولور جوابنده دیرزکه بویله دکلدرزیرا قسمت احد جانبیندن واقع اولوب جانب آخردن اولمامق غیر متصوردر پس ارباب خمسه صرف اولنان قسمده تقرر قسمت بالضرورة اخماس اربعه ده دخی ثبوت حکم قسمتی مقتضیدر توضیحی اولدرکه مدد شرکته مستحق اولسه لر انجق بطریق الغنیمة مستحق اولورلر ونصیبلری ابتداء غنیمت کبی اولدقده بطریق الغنیمة اصابت اولنان نسنه لرده خمس واجب اولمغله نصیب مددده دخی ایجاب خمس لازم اولور وبو بابده خمسی مقدما اخراج اولنمغله بردخی ایجاب خمسك وجهی یوقدر وبلا خمس ایجاب سهم غنیمتك دخی وجهی یوقدر پس مددی بو قسمتده تشریکك خصوصنده غایت مایمکن اخماس اربعه ده نصیبلرینی بمنزلة النفل قیلمقدر حال آنکه امام برسریه یه بعض مصابلرینی تنفیل ایدوب بعد الاصابه آنلره مدد لاحق اولسه سریه ایله نفللرنده شرکته مستحق اوله مزلر ومانحن فیه دخی بویله در والحاصل بعد صرف الخمس الی اربابه لاحق اولان امداد بو وجهله اخماس اربعه ده اشتراکه کسب استعداد ایده مزلر کذلك اخماس اربعه یی بین الغانمین تقسیم ایدوب هنوز خمسی تقسیم ایتمدین یاخود بعض غانمینه سهملرینی تقسیم ایدوب هنوز جمله سهام بعضی اربابنه تسلیم ایتمدین مدد لاحق اولسه امیردن صنع مذکور ایله حکم قسمت ثابت اولمغله شرکته مستحق اوله مزلر اما امیردن صنع مذکور صادر اولمیوب همان بریاخود ایکی کمسنه نك غنیمتدن نصیبلرین تعجیل ایتمش اولوب صکره جیش آخر لاحق اولسه بوصورتده شرکته مستحق اولورلر لکن جماعت کثیره نك سهاملرینی تعجیل ایتمش اولسه بوصورتده تشریکلری تعجیل اولنمازلر اکرچه مقتضای قیاس بو ایکی صورتده واحد الاسلوبدرکه امیردن نوع قسمت تحقق ایتمکله شرکت مدد مسلوب اولمقدر لکن مؤلف دقیق التحقیق علی طریق الاستحسان میان قلیل وکثیری تفریق ایلمشدر وبو تفریق دلپذیر قریبا باب قسمة الغنائم التی یقع فیها الخطاده سبقت ایلین برشخص یاایکی شخصك نصیبنده استحقاق ظاهر اولسه قسمت باطل اولمیوب مستحق علیهك قیمت نصیبی بیت المالدن تعویض اولنمق اما جماعت کثیره نك نصیبلرنده ظاهر اولسه بشقه معامله اولنمق صورتلرنده استحسان ایلدیکی تفریقك نظیریدرزیرا استحقاقله نقض قسمتده میان قلیل وکثیری تفریق ایتدکاء ابتداء قسمتده دخی نفر قلیله نصیبلرین تعجیله جمع کثیره تعجیل میانلرنده فرقی تحقیق ایدوب واحد ومثنی ایچون تعجیلی قسمت قیلمیوب جمع کثیر ایچون تعجیلی قیلمشدر زیرا شرکت غنیمت شرکت عامه اولمغله واحد یا اثنین ایله واقع اولان معامله ده اکا تغیر کلمیوب انجق جمع کثیر ایله معامله ده معنای عموم تحقق ایتمکله آنده حکم تغیر تقرر ایدر کورمزمیسنکه امام نصیب فرسانی ویروب همان نصیب رجاله قالسه یاخود نصیب اکثر جنودی ویروب همان یدنده مثلا یوز نفرك نصیبلری قالسه بوندن صکره لاحق اولان مدد شرکته نائل اولورلرمی زیرا نائل اولملرینه برفرد قائل اولماز واکر جیش مدد قبل القسمة دار الحربه داخل اولوب هنوز جیشه واصل اولمادین امام بین الغانمین تقسیم غنائمه مستعجل اولسه بوندن صکره لاحق اولان مدد شرکته نائل اوله مزلر زیرا مدد ایچون ثبوت شرکت انجق جیشه لحوقله در کورمزمیسنکه دار الحربه کیروب جیشه لاحق اولمادین جانب آخردن دار الاسلامه خارج اولسه لر شرکته مندرج اوله مزلر بوجهتله بزه معلوم اولمشدرکه شرکتده معتبر اولان جیشه وصوللریدر یوقسه دار الحربه دخوللری دکلدر وجیشه وصوللرنده دخی انجق غنیمتده شریك اولوب ملك غانمینده تشریك اولنمازلر ومانحن فیهده قبل لحوقهم قسمتله ملك غانمین متعین اولمغله عدم شرکتلری متبین اولمشدر واکر مدد قبل القسمة وقت حاجتده عون اوله جق رتبه ده قرب عسکرده نازل اولوب انجق عسکر ایله مخالط ومداخل اولمسه لر بونده شرکته نائل اولورلر زیرا مدد ایچون ثبوت شرکت انجق جیشه

باعث قوت اولدقلرندندر و بو معناده جیشه مخالطه ودخوللریله موضع قریبه نزوللری بینلرنده فرق یوقدر
بو صورتده دخی امیر غنیمتی عسکر اول میاننده تقسیم ایدوب جیش مدده آندن بر نسنه تسلیم ایتمکله جیش مدد
بو امری خلیفه یه رفع وتقدیم ایلسهلر کرکدر که خلیفه صنع امیری امضا وتقویم ایلیه زیرا وقعه ده حاضر بولنمیان
مدد ایچون ثبوت شرکت بین العلماء مختلف فیهدر وامیر دخی تقسیمنده بمنزلة الحاکم در ومجتهد فیهده حکم حاکم
نافذدر حتی خلافنی رأی ایلین حاکم آخره رفع اولنسه نقض ایده مز و بو بابده صنع امیر دخی بویله در واکر امیر
غنائمی دار الحربده بیع ایدوب لکن مشتریلر خیار رؤیت یا شرط خیارلری یا وجدان عیبله رد ایتدکلرندنصکره
مدد لاحق اولسه آنده شرکته مستحق اوله مزلر زیرا بو صورتلرده بیع غنائم امیردن نافذ ولازم اولمشدر
کورمزمیسنکه خیار رؤیت و عیبله ملك مشتری بالاجماع ثابتدر وخیار شرطله دخی عند ابی یوسف و محمد
رحمه الله تعالی علیهما ینه ثابتدر وعند ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اکرچه ملك مشتری غیر ثابتدر لکن
مشتریلر بحکم الشراء آنده تصرفه احقلردر پس بو بیانله متبین اولمشدر که صور مزبوره ده غنائم غنیمت اولمقدن
خارج وسائر املاك مسلمینده مندرج اولمشدر بناء علیه مدد لاحق شرکته متلاحق اوله مزلر کورمزمیسنکه
لحوقلرنده مشتریلر هنوز نقض بیع ایتمیوب خیارلری اوزره ثابت بولنسهلر بعد تمام البیع ثمنده شریك اوله مزلر ایدی
کذلك بعد نقض البیع مبیعده دخی تشریك اولنمازلر واسباب مذکوره ایله بیع منتقض اولوب مبیعك ید امامه
عودتی همان التماس مشتری برله واقع اولان اقالهٔ بیعله عودتی منزلنده اولور واکر امیر خمسی مساکینه تسلیم ایدوب
بعده اخماس اربعه یی بیع وثمنی تقسیم مراد ایلسه بو دخی جائز کورلمور زیرا اکرچه غانمیله ارباب خمس بینلرنده
قسمت تحقق ایتمشدر لکن نصیب غانمین بینلرنده تقسیم اولنمادیغندن نصیبلرنده ملك غانمین ثابت اولمامشدر
کورمزمیسنکه نصیبلرینی بیع ایتسهلر بیعلری جائز اولماز وملکلری ثابت اولمدقجه بیع وقسمت ثمننده ولایت امام
باقیه در کورمزمیسنکه امام اولا اخماس اربعه یی بین الغانمین تقسیم بعده خمسی بیع ایلسه جائز کورلمور عکسی
دخی بویله در واکر امیر بیع غنائمده ایام ثلثه ده خیاری نفسی ایچون شرط قیلمش اولوب ونقض بیعدن مقدم
یا مؤخر جیش مدد لاحق اولسه بو صورتده نقض بیعله مبیعده وتمام بیعله ثمننده شرکته مستحق اولورلر زیرا
بایع ایچون خیار شرط ثابت اولدقجه مبیعده ملك مشتری ثابت اولمادیغی کبی مبیعده مشتریلر ایچون حق تصرف
دخی مثبت اولماز بناء علیه غنائم مبیعه حکم غنیمتدن خروج ایلمز اما صورت سابقه بشقه در نکته سی اولدرکه
بایع ایچون شرط خیار ایله عقد اولنان بیع حق حکمده معلق بالشرط کبیدر ومعلق بالشرط قبل وجود الشرط
معدومدر بو جهتله ابتداء حکم بیع انجق عند اسقاط الخیار ثابت اولور حتی مشتری قبل اسقاط الخیار مشتراسنی
اعتاق ایلسه عتقی نافذ اولماز بو سببله امیر صورت مفروضه ده بعد لحوق المدد ابتداء بیع ایتمش کبی اولمغله شرکته
مستحق اولورلر واکر امیر خمسی تفریق ومساکینه اعطا ایدوب هنوز اخماس اربعه یی تقسیم ایتمدین غانمیندن
بری غنیمتدن بر جاریه یی اعتاق یاخود استیلاد ایلسه ایکیسیده صحیح اولماز زیرا بو قسمتله غانمین ایچون ملك
ثابت اولمامشدر وملك محل ثابت اولمادقجه عتق واستیلاد ثابت اولماز اکرچه حالت مزبوره ده لاحق اولان
مدد ایچون شرکت یوقدر لکن بو معنی غانمینك ثبوت ملکنه دلالت ایلمز نته کیم دار ایله احرازدنصکره قبل القسمة
حکم غنیمت بویله درکه اول هنکامده لاحق اولان شریك اولمازلر ایسه ده ینه ملك غانمین ثابت اولمامغله عتق
واستیلادلری نافذ اولماز بناء علیه صورت مفروضه ده واطیٔ اوزره عقر جاریه ایجاب اولنور زیرا امام خمسی
تفریق واعطا ایتمکله اخماس اربعه تأکد حق غانمین خصوصنده دار ایله محرزه اولان غنائم کبی اولمشدر
و بو شبهه ایله واطیٔدن حد ساقط واوزرینه عقر واجب اولمشدر پس اول جاریه ولدیله غنیمته تسلیم و بین الغانمین
تقسیم اولنور وهم اخماس اربعه حالت مزبوره ده تأکد حق غانمین جهتیله بمنزلة النفلدر ونفلدن بعد الاصابه
شرکت مدد لاحق مسلوب ایسه ده بعض اصحاب نفلدن اعتاق واستیلاد دخی مسلوبدر ومانحن فیه دخی
آنك کبیدر واکر امیر اخماس اربعه یی عرفای عسکر ورؤسای رایات لشکره یا نده تقسیم ایلدکدنصکره هنوز
آحاد عسکره تفریق وتسلیم اولنمادین بعض اهل رایه کندو رایه سنده تعیین اولنان عبدی اعتاق ایلسه مقدما
بیان ایلدیك که عتق مزبور بطریق الاستحسان تنفیذ اولنوب بعض شرکانك اعتاق ایلدیکی عبد مشترك
حکمنده قیلنور واصل مشروح اوزره بعض غانمین امیر خمسی مساکینه اعطادنصکره فوت اولسه آنك نصیبی
میراث قیلنور زیرا نفوذ قسمت موجب تأکد حق اولمقده بیع ودار ایله احراز منزلنده اولوب ارث دخی ملکده
جریانی کبی حق متأکده ده دخی جاریدر کذلك صورت مفروضه ده مشرکین اخماس اربعه اوزره استیلا ودار ایله

احراز

احرازدنصکره مسلمیندن جیش آخر آنی تخلیص ایلسهلر نظر اولنور اکر جیش اول قبل اقتسام الثانی واصل
اولورلرسه بلاشیٔ اخذ ایدرلر واکر بعد الاقتسام واصل اولورلرسه قطعا اخذه سبیل بوله مزلر نته کیم دار اسلامله
محرزه اولوب هنوز تقسیم اولنمیان غنائمده حکم شرعی بویله در نکته سی اولدر که صورت اقتسامده جیش ثانی
اقتسامله مالك اولدیلر اما جیش اول هنوز مالك دکللر ایدی بو جهتله مجانا ناحق اخذلری یوقدر وقیمتله اخذده
دخی فائده یوقدر اما عدم اقتسامده جیش ثانینك اخذ واحراز ایله حقلری اکرچه متأکد اولمشیدی لکن هنوز
مالك اولمامشلر ایدی کذلك حق اولین دخی متأکد اولمشیدی پس حق اولین رجحان سبقله ترجح ایدر واکر
وصول جیش اول امیر جیش ثانی خمسی بین المساکین تقسیمدن صکره محقق اولورسه ینه اخماس اربعه یی
اخذه احق اولورلر زیرا اخماس اربعه بو قسمتله هنوز جیش ثانینك ملکی اولمامشدر لکن مساکین خمسه مالکین
اولملریله آنلردن استردادده تمکین اولنمازلر واکر امیر ثانی اخماس اربعه یی جیش ثانی یه تقسیم وخمسی ابقا ایتمش ایسه
جیش اول خمسی بلاشیٔ اخذ ایدوب اخماس اربعه ده ملك جیش ثانی ثابت اولمغله اکا وصول والتقاده مزلر
واکر هیچ بر قسمنی تقسیم ایتمیوب انجق قبل الاحراز او بعده جملهسنی بیعدن صکره جیش اول حاضر اولورسه
آندن بر شیٔ اخذه قادر اوله مزلر زیرا بیعله مشتریلرك ملکلری اولمشدر حتی عتقلری دخی نافذ اولمشدر وجیش اولك
هنوز ملکلری آنده متحقق دکل ایکن مجرد اکافی الاصل مستحق اولملریله ابطال ملك متعینده ولایته ملتحق اوله مزلر
واکر امام غنائمی تخمیس و جیش اولك نفراتی یاخود رؤسای رایاتی بینلرنده تقسیم ایلدکدن صکره اوزرینه
مشرکین استیلا واحراز ایدوب بعده جیش آخر یدلرندن تخلیص واخراج ایتدکلرندن صکره صاحب اوللری
حاضر اولسه نظر اولنور اکر حضورلری قبل القسمة ایسه بلاشیٔ اخذ ایدرلر واکر بعد القسمة ایسه دیلرلرسه
قیمتلریله اخذ ایدرلر زیرا بو صورتده بین النفرات یاخود بین رؤساء الرایات تقسیمله ملکلری ثابت حتی عتق مثللو
تصرفلری دخی نافذ اولمشیدی بوندنصکره آنك اوزرینه وارد اولان استیلا همان املاك سائرهلری اوزره
وارد اولان استیلا ایله علی سواءدر والله اعلم

باب العیب یوجد فی بعض الغنیمة قبل القسمة او بعدها * یعنی قسمتدن مقدم یا مؤخر بعض غنائمده ظهور معایب
صورتلرندن باحث مباحث ومطالبدر امیر مسلمین علی وجه العدالة غنائمدن خمسی علی حدة افراز واخماس
اربعه یی دخی علی حدة ممتاز قیلوب هنوز هر فریقك نصیبلرین توزیع وتفریق ایتمدین احد قسمینده وضع
ایلدیکی مثلا بعض رقیقده وجود عیبی تحقیق ایلسه نظر اولنور اکر عیب یسیر ایسه قسمتنی علی حالها امضا
وتقریر ایدر زیرا قسمت غنائم توسع اوزره مبنی در وصداق وبدل خلع کبی توسع اوزره مبنی اولان امورده عیب یسیر
غیر معتبردر کورمزمیسنکه عیب یسیر بعد تمام القسمة ظاهر اولسه اکا التفات اولنماز کذلك قبل تمام القسمة
ظهورنده اتمام قسمته مانع اولماز واکر رقیق قلیلده عیب قلیل فاحش ایسه یاخود رقیق کثیرده عیوب کثیرهٔ
غیر فاحشه اولوب اما جمع اولنسه بر عیب فاحش منزلنه واصله ایسه اکرچه بونده دخی قسمتنی نقض ایلمز لکن
اول نقصانه نظر وجمع ایدوب معادله حاصل اولنجیه دك قسم آخردن اوزرینه ضم ایدر زیرا اعتبار عیب فاحش
متضمن فائده اولمغله توسع وتضیقه مبنی اولان امورده معتبردر لکن اعتبار مزبور مباشرت قیلدیغی عمل قسمتی
نقضه محتاج دکلدر زیرا مقصود همان معادله در واولدخی احد قسمیندن قسم آخر اوزره زیاده ایله تحصیل اولنور
سؤال اولنورسه که چونکه قسمت قبل التسلیم قسمت دکلدر بو جهتله لازمدر که امام اعتدال نظر جانبین اوزره
استینافی التزام ایلیه جوابده دیرزکه مباشرت قیلدیغی افراز وتمییز تمام قسمت دکل ایسه ده اعمال قسمتدن اولمغله
عیب فاحش ظهورنده متبین اولور که امام بعض اعماله قیام و بعض اخرایله ترك قیام ایلمشدر پس همان ترك ایلدیکی
عملی اتیانله اشتغال ایدر بو قسمه اتیان ایلدیکی عملی نقضله اشتغال ایلمز کذلك خمس ایچون تعیین ایلدیکی بعض رقیقك
حر مسلم یا حر ذمی یا مسلمك ام ولدی ایدوکی صکره تحقیق اولنسه ینه مباشرت قیلدیغی قسمتی نقض وتعویق ایلمز
والکنه یأخذ من الاخماس الاربعة مقدار قیمة اربعة اخماس هذا الذی وجده حرا لان المعادلة بذلك تحصل
یعنی صورت مفروضه ده انجق حریتی تحقیق اولنان شخصك علی فرض الرق قیمتندن اربعهٔ اخماسی مقداری
غنیمتك اخماس اربعه سندن اخذ وخمسه ضم ایدر زیرا معادلهٔ مقصوده بونکله حاصله اولور شارح الکتاب
شرح الله تعالی صدره عند الحساب دیرکه بو جوابده نظر وارتیاب واردر زیرا حریتی تحقیق اولنان شخصك
قبل القسمة خمسی نصیب ارباب خمسدن واربعهٔ اخماسی نصیب غانمیندن اولدیغی کبی آنده بحسب الحریة
قسمت مؤثره اولمدیغندن بعد القسمة دخی بویله در وصورت مفروضه ده نصیب غانمیندن قیمتنك اخماس اربعه سی

اخذ وخمسه ضم اولنوب خمس قيمتى قيمت اخماس اربعه دن تنقيص اولنمغله تدبير مذكور نصيب ارباب خمسك
خمسدن ازديادينه بادى اولوب حصول معادله يه مؤدى اولماز لكن توجيهنده بز ديرزكه امام شخص من قومى
حصه ارباب خمسه وضع ايلدكده خمسنى ارباب خمسك اصل حقلرى اعتباريله وضع ايدوب اخماس اربعه سنى
دخى غانمينه تسليم ايده جكى غنائمده بولنان نصيب ارباب خمسه بطريق المعاوضه وضع ايتمشدر واحد العوضينده
استحقاق ظاهر اولسه مستحق عليه عوضله رجوع ايدر و بو بابده عوض تمام اخماس اربعه در كذلك حريت
بعض رقيق خمسى تقسيم ايتدكدن صكره ظهور ايلسه همان اخماس اربعه يى غانمينه تسليم و بينلرنده تقسيمدن صكره ظهور ايلسه
ياخود اخماس اربعه تقسيم اولنمغله خمسى اربابى بينلرنده تقسيمدن صكره ظهور ايلسه ينه قسمتنى نقض ايتميوب
بلكه عند كثرة الاستحقاق معادله حاصل اوله جق مقدار ايله طرف آخره رجوع ايدر و عند قلة الاستحقاق نظر اولنور
اكر استحقاق مزبور قسم غانمينده واقع اولمش ايسه بيت المالدن تعويض ايدر واكر قسم خمسده ايسه حصه سيله
غانمينه تعيين ايلديكنه رجوع ايدر و بعد الرجوع اول حصه يى امام ديلرسه ابتداء ويروب يدنده حريتى ظهور ايلين
مسكينه و يرر و ديلرسه مسكين آخره و يرر زيرا يدنده حريتى ظهور ايتمكله اكا ابتداء اعطاسى غير صحيح ايدوكى
ظاهر اولمغله مقدار مزبورى هنوز برفرده و يرمش كبى اختيار مصرفنده رأى امام باقى قالمشدر ونقصان عيب فاحش
دخى بويله در كه آنى دخى يدنده نقصانى ظاهر اولان مسكين اوله ياخود مسكين آخره و يرمك رأى امامه منوطدر
وشارح الكتاب اثابه الله تعالى باحسن الثواب ديركه اصل كتابده بو محلدن آخر بابه وارنجه ذكر اولنان مسائل
بالجمله مكررات اولمغله تركنى استصواب ايلديك والله اعلم بالصواب

باب ما يجوز لصاحب المقاسم ان يأخذ لنفسه ومالا يجوز و ما يكون قبضا فى البيع و ما لا يكون *

يعنى قسام غنائم غنائمدن كندو سهمى ايچون اخذ ايلمك جائز كوريلوب كوريلمين اموال و بيعده
قبضدن عد اولنوب اولنميان احوال بياننده مبحث ومقالدر امام المسلمين بركسنه يى بيع غنائم ايچون مخصص
واولبابده نه ايشلرسه مأذون ومرخص قيلوب اولدخى بعض اشياسنى دار الحرب يا دار اسلامده قيمتدن اقلله
بيع ايلسه نظر اولنور اكر نقصانى قدر ما يتغابن فيه الناس ايسه بيعى صحيح واكر مالا يتغابن فيه الناس ايسه
مردود صريحدر زيرا فعل مولى فعل امامله برابر وآنده دخى جارى اولان بو حكم مقرردر ومعناى مطلوب
ايكيسنده ده متحد الاسلوبدر كه غنيمت حق غانمين ايكن امور ضارى ظاهر اولمدين نفوذ بيع انجق حقلرنده
نظر وشفقتى متضمن اولمق اعتباريله در وغبن فاحشله بيعدن حسب العاده احتراز ممكن اولمغله معناى نظرى
غير متضمندر اما غبن يسيرايله بيعدن حسب العاده احتراز غير مقدور اولمغله معناى نظردن مهجور دكلدر
كورمزميسنكه اب ووصى مال صغيرى غبن يسيرايله بيعه مالك وغبن فاحشله غير متملكلردر سؤال اولنورسه كه
بيع غنيمته مباشر اولان كسنه نك غنيمتده نصيبى بولندقده كندو نصيبنده على الاطلاق ولايت بيعى مقرر اولمغله
نصيبنده بيعى بهرحال تنفيذ اولنمق لازم ايدى نيچون حكم مزبوردن استثنا قيلنمادى جوابنده ديرزكه قبل القسمه
نصيبنده دخى اصلا ملكى يوقدر كورمزميسنكه طرف امامدن بيعه مولى قيلنما يدى برنسنه ده بيعى نافذ اولماز
ايدى بو جهتدن عندمزده معلوم ومقرردر كه جمله سنده نفوذ بيعى انجق باعتبار معنى النظردر توضيحى اولدركه
مالك هبه اولميان كسنه دن محابات فاحشه بمنزلة الهبه در و بايع غنيمتك غنائمدن برنسنه ده هبه سى غير صحيحدر
وغبن فاحشله بيعى دخى بويله در و بو مقال مشروح المآل اوزره قصهٔ سعد بن ابى وقاص رضى الله عنه ايله استدلال
قيلنديكه سعد رضى الله تعالى عنه امير عسكر اولوب فتح عراقله مظفر اولدقده مسور بن مخرمه رضى الله عنهما يه
غنائمدن برطشتى بيك درهمه بيع ايتمشيدى بعده مسور آنى ايكى بيك درهمه بيع ايلدكده سعد اكا ديديكه
لا تتهمنى وفى نسخة لاتلمنى ورد الطشت فانى اخشى ان يسمع ذلك عمر فيرى انى حابيتك يعنى يا مسور سكا غدر ايله
بنى اتهام ياخود طعن وملام ايتمه وطشتى بكا رد قيل زيرا قورقارمكه امير المؤمنين حضرت عمر رضى الله تعالى عنه
بو خصوصى ايشيدوب بن سكا محاباتله بيع ايتمشيم ظن ايليه همان مسور آنى رد ايلدى بعده بو قصه حضرت
عمر رضى الله عنهه ذكر اولندقده الحمد لله الذى جعل رعيتى تخافنى فى افاق الارض يعنى حمد وثنا
اول الله عظيم الشانه اولسونكه رعيه مى آفاق ارضده و بلاد بعيده ده ايكن دخى بندن خوف ايدرلر قيلدى ديوب
بوندن زياده نسنه سويلمدى و بيع مزبور جناب سعددن جائز اولايدى البته مسور اوزره رد طشتله سعده
امر ايدرايدى واكر اول مولى غنيمتدن برشيئى قيمتدن اقل بلكه اكثر ايله نفسى ايچون اشترا ايلسه جائز كورلمز
زيرا نفسنه بايع ونفسندن مشترى اوله مزكه شخص واحدك جانبيندن عقده مباشرتى تضاد احكامى متضمندر

مطلب المحاباة كالهبة .

و بعض اصحابمز ديديلركه بو جواب قول محمد رحمه الله تعالى در اما قياس قول ابى حنيفه رضى الله عنه اوزره
قيمتدن اكثر ايله اشترا ايدوب غانمينه منفعت ظاهره يى مشتمل اولدقده جائز كوريلمك لابدر كه مال يتيمى نفسى
ايچون اشترا ايلين وصى منزلنده قيلنور لكن قول اصح اولدر كه جواب مذكور اجماع جميعله صحيحدر زيرا بونك
بيعى بمنزلة الحكم درحتى بيعنده اكا لزوم عهده يوقدر بو جهتله نفسى ايچون قضا ايتمش اولور وانسان حق نفسنده
بالاجماع قضا ايده مز واول بيع بو معنايى متضمن اولمايدى منفعت ظاهره اولمسه دخى بالاجماع جائز اولور ايدى
ووصينك نفسنه بيع ايده مديكى عهده كندويه لاحق اولمغله تناقض احكامه مؤدى اولديغندندر كه بو معنى جائز
دكلدر واكر مولى نفسى ايچون اشترا وثمن مسمى ايله نفسى ايچون اخذ ايلديكنه اشهاد ايدوب صكره جاريه حامل اولوب
بر ولد كتورسه اول جاريه عقرى ايله برابر يدندن اخذ و غنيمته رد اولنور زيرا بيعى باطلدر وحد دخى شبهه ملك ايله
ساقطدر بو جهتدن عقرى واجبدر اكرچه موجب قياس نفسى ايچون اشترا ايتمه دين وطئ واستيلادى كبى
ولددن نسبى ثابت اولميوب آنى دخى غنيمته رد والقاسيدر لكن مؤلف كثير الاحسان سلوك مسلك استحسانله اول
ولدى قيمتى مقابلنده حر ثابت النسب قيلوب اولبابده باعتبار الظاهر ثابت اولان غروره بنا ياخود مولى بو تصرفنده
مال ولددن نفسى ايچون اشترا ايلين اب كبى ولايت بيعى ولبسى اولدقلرى ذواته نظر وشفقت ملاحظه سبيله اولمغله
اب منزلنده قيلديغندن قياس شبهه ابتنا ايلمشدر وقياس شبهك بو مقدارى غرور ايچون اثبات حكمده كافى اولمغله
ولدينى قيمتله حر قيلمشدر بو صورتده غنيمت تقسيم اولنمامش ايسه جاريه وعقرى وقيمت ولدى غنيمته تسليم اولنور
واكر غنيمت و جاريه ايچون ويرديكى ثمن تقسيم اولنمش ايسه امام ثمنى اكا عقر ايله قيمت ولددن اعطا قيلر زيرا
بونلر غانمين ايچون مولى اوزره دينلردر وآنك ثمنى دخى بطلان بيعه بنا غنيمتده حقيدر كفايت ايدرسه بربرينه
تقاص اولنور اما بونلر ثمنه وفا ايلمزسه امام جاريه يى بيع و بقيهٔ ثمنى ايفا ايدر بعده مابقى يى آلوب بيت الماله وضع ايدر
زيرا مابقى جملهٔ غنيمتدندر لكن غانمين متفرق اولملريله قسمتى متعذر اولمشدر بعده مؤلف دقيق الافكار مولى
غنائمدن نفسى ايچون نسنه اشترا قيلمقدده حيلهٔ شرعيه سين آشكار ايدوب ديديكه كركدركه مولى اشترا قصد
ايلديكى نسنه يى اولا اعتماد ايلديكى بركسنه يه اقصاى ثمنله بيع بعده اندن نفسى ايچون اشترا ايليه بو صورتده اول
ثمندن اقل ايله اشترا ايده جك ايسه كركدركه اول كسنه دن اول ثمنى ابتداء غنيمت ايچون قبض بعده نفسى ايچون
اشترا قبله اما اول ثمنك مثلى يا اكثر ايله اشترا ايده جك ايسه ثمن اولى قبضه حاجت يوقدر زيرا بو بابده مولى شول
قاضى ايله همحالدركه مال يتيمدن نفسى ايچون اشترايه عزم واقبال ايليه بعده مؤلف واضح المسالك مولى نفسندن
نفسى ايچون اشترايه مالك اولمديغنه قصهٔ عثمان بن عفان رضى الله عنه ايله استدلاله سالك اولمشدر كه ابل صدقه دن
بر مقدارى جمع اولنوب حضرت عثمان رضى الله عنه خليفه ايكن حضورينه كتوردكلرنده اول ابله رغبت ايدوب
بيع من يزيد ايچون سوقه عرض واقصاى اثمانلرينه ابلاغدن صكره اول اثمانله نفسى ايچون اشترا قيلدقده ناس
عبدالرحمن بن عوف رضى الله تعالى عنه واروب بو وقعه يى اخبار ايلديلر اول دخى همان حضور عثمانى يه
كلوب يا امير المؤمنين سندن اقدم عمر بن الخطاب بويله برنسنه ايشلديكنى كوردكمى ديو عتاب واول ابلى ابل
صدقه يه رد ايله امر وخطاب ايلدى وحضرت عثمان رضى الله عنه اوزره بعض ناسك اعتراض ايلدكلرى
معايبدن اول ما وقع بو وضع نامناسبى اولمشيدى پس بو اعتراض حضرت عثمان رضى الله تعالى عنه كبى
ذات عاليشان اوزره وارد اولنجه سائر ولى مقاسم اوزره ورودى اولى در واكر قسمت غنائم ايچون
مولى اولان كسنه اجزاء غنائمى تجزيه وهر حصه يى بيان وتسويه دن صكره تعيين حصص ايچون وضع
قرعه يه مباشر اولدقده قرعه ايله كندو حصه سى دخى ظاهر اولسه بو صورتده هركس نصيبنى قبض
ايلمك جائز اولديغى كبى مولايه دخى جائز اولور زيرا قرعه ده نفسنى غيريلريله تسويه ايلديكندن تميز نصيب نفسنده
تهمتدن عارى وتهمت انجق تخصيص نفس ايلديكى هنكامده جاريدر وبز بو معنايى باب نفل الامير ده بيان
وتقرير ايلديك ومسئلهٔ مرقومه ده تلويح اولنان فرق قسمت و بيعك توضيحى اولدر كه بو وصف اوزره قسمت
بالكز قسامله تمام اولميوب بلكه قسام ومسلمينله تمام اولنمشدر كه قسام نصيبنى قبض ايلديكى كبى مسلمين دخى
نصيبلرين قبض ايتمشلردر وتمام قسمت انجق قبضله در وقسمت جمله ايله تميم اولنمغله البته صحيح ومستقيم اولور
اما نفسنه بيعنده تمام بيع يالكز نفسيله اولور و بيع جانبيندن مباشرت واحد ايله تام اولماز كورمزميسنكه احدورثه
تركه يى سائر ورثه رضالريله تقسيم ايدوب بعد الافراغ هربرى نصيبنى قبض ايلسه جائز كوريلور اما وجه مشروحله
احدورثه بيع تركه يه مولى اولوب تركه دن سائر ورثه نك نصيبلرينى رضالريله كندو نفسندن اشترا ايلسه جائز كوريلمز

مطلب شراء الوصى لنفسه بالنفعة الظاهرة لليتيم

مطلب اول ماعيب على عثمان رضى الله عنه

مطلب اخذ احد الورثة نصيبه اواشترى برضاء سائر الورثة

مطلب يتعلق بقبض المبيع

وغنيمته دخی قسمت وبيع ایچون مولی بونك كبيدر واكر بيع غنائمه مولی قيلنان كسنه غنائمك ارماك يعنی قسراقلرینی
برحظيره يعنی آغل ایچنه وضع ايدوب صكره ایچندن برمكه یی بعینها برشخصه بيع وقبض ثمن ايلدكدنصكره
اول شخصه ايشته سنكله اول رمكه نك بينلريكزی تخليه قيلدم سن حظيره يه كيروب آنی قبض قيل ديمكله
شخص مزبور كيروب قبضنه تدبير ايدر ايكن رمكه اندن كريزان وباب حظيره دن چيقوب بی نام ونشان اولوب
قبض ايده مديكندن مطالبهٔ رد ثمنه شتابان اولسه بو بابده جواب انجق قبض معقود عليهی تعريفله صورتياب اولور
امدی بو مثللو مسائلده مشتری نك معقود عليهی قبضی كاهیجه بايع مشتری ايله معقود عليهك بينلرینی تخليه دن صكره
قبضه قدرت كملكله اولور وكاهیجه مشتری يه مباشرت تسليمله اولور وصورت تخليه ده مشتری نك معقود عليه
اوزره اثبات يده قدرتی معتبردر تا كه قابض اوله اما صورت مباشرتنده بومعنی معتبر دكلدر زيرا مباشرت تسليم
حقيقيدر وشيئك حقيقتی همان وجوديله تمام اولوب شیء زائده توقف ايلمز اما تخليه تسليم حكميدر آنك ايچون
قدرت قبضی مستدعيدر بومقدمه یی تقديمدنصكره جواب مسئله یی تفهيده دير زكه حظيره ده اولان رمكه نك
مشتری اخذينه قادر اولوب غاية الامر اخذنده برمقدار صعوبت اولمغله كمند وسائر قيد وبند مثللو نسنه لره
محتاج اولديغی صورتده دخی باب حظيره مسدود وقبل فتح الباب احتمال خروجی نابود ايسه تخليه قبض
مشتريدن معدوددر كه مشتری قبضه قادر وبايعدن تمام تسليم صادر اولمشدر واكر مشتری اخذينه غير قادر
ياخود باب حظيره مفتوح اولوب ياخود رمكه بركشاده محلده بولنمغله فرار وعدم انضباطه قدرتی ظاهر ايسه
بو تخليه قبضدن عداولنماديغی باهردر زيرا تخليه تمكين قبضدن عبارت اولوب تمكين بدون التمكن حاصل اولمامغله
بو بابده تخليه حكما غير متحصلدر واكر مشتری بنفسه اخذنه قادر اولميوب اعوانه محتاج واعوان دخی حاضر
دكللر ايسه بنه جواب سابق اوزره عدم قبضی ظاهردر زيرا انسان بشرط الاعوان برنسنه يه قادر اولمق بنفسه
قدرتنه دليل اولمديغی ظاهردر كورمزميسنكه انسان برخشبهٔ ثقيله یی اعوان كثيره ايله محل آخره نقله متمكندر
وبومعنی بنفسه تمكننه دليل اولمديغی متبيندر كذلك مشتريده حبل بولنسه اخذنه قادر اولوب فراری حلی
بولنمديغندن ايدوكی ظاهر اولسه بودخی قبض اولمديغی باهردر زيرا بشرط الآلة برشيئه قدرت انعدام آلت
وقتنده قدرتنه دلالت ايلمز اما بلاحبل ولاعون اخذه قادر ياخود حبل وعونه محتاج وآنلرده يانده حاضر ايسه
تخليه قبض ايدوكی ظاهر واوزرينه وجوب ثمن باهردر زيرا قبضه قادر ايكن ايتميوب رمكه سمت فراره
سالك اولمغله مشتری بعدالقبض مضيع اولوب مالندن هالك اولور واكر رمكه حظيره ده اولميوب بلكه زمامی
بد بايعده ايكن مشتری يه آل شورمكه یی ديوب زمامنی يدينه وضع ايتدكده رمكه فرار ايلسه بنه مال مشتريدن
ايدوكی آشكاردر زيرا يدينه وضع ايتدكده اوزرنده يدينی حقيقهٔ اثبات ايلمشدر ومشتری اوزره تقررثمنده معتبر اولان
اصل قبض اولوب استدامت قبض دكلدر وبايع اوزره عقدايله واجب اولان مشتری يه تسليمدر بوقسه اوزرنده

مطلب وجوب الضمان على المشتري والفرق بينهما

يدينی ابقا دكلدر واكر بايع يدمشتری يه وضع ايتدكدنصكره يدينی نزع ايتميوب مشتری ايله برابر امساك واوحالده
ايشته سنكله رمكه نك بينلريكزی تخليه قيلدم وامساكم آنی سندن منع ايچون دكلدر همان سن آنی ضبط
ايده سين ديو امساك قيلدم ديوب اول هنكامده رمكه فرار ايلسه بودخی قبض ايدوكی بديداردر زيرا بايع
يدمشتری یی اوزرنده اثبات ايدوب كندو يدينی استدامتنده تقرير يدمشتری اوزره معيندر بوقسه مانع دكلدر
بوجهتله تمام قبض مشتری يه مانع اولماز سؤال اولنورسه كه بوصورتده رمكه يد بايعده بولنوب يدی اوزرنده
باقی اولدقجه ثبوت يدغيره مانع اولور نته كيم رمكهٔ مغصوبه اوزره يدمالك باقی اولدقجه يد غاصبك آنده مدخلی
اولميوب اوزرينه ضمان لازم اولماز جوابده ديرزكه بقاء يد بايع ثبوت يد غيره مانع اولق علی طريق المنازعة والمقابله
اولدقده دربوقسه يد غيری تمكين وجهی اوزره اولدقده مانع اولماز ومسئلهٔ بيعی مسئلهٔ غصبه قياس ايتمك
قياس مع الفارقدر زيرا غصبده وجوب ضمان مجرد ثبوت يد غاصبله دكلدر بلكه انجق تفويت يد مالكله در
امامبيعك ضمان مشتريده دخولی مجرديد مشتری اوزرنده ثابت اولمغله در بناء عليه مجرد تخليه ايله قبل النقل
دخی حكم بيعه نظرايله ضمان مشتريده داخل اولور اما حكم غصبه نظر ايله ضمان مشتريده داخل اولماز
حتی قبل نقل المشتری هالك اولوب صكره مبيعده ظهور استحقاقله مشتری قبضله غاصب اولمش اولسه شخص
مستحق مشتری غاصبه برشيء تضمين ايده مز واكر رمكه يدمشتری يه واصله اولميوب هنوز يدبايعده حاصله ايكن
بايع ايشته سنكله رمكه نك بينلريكزی تخليه قيلدم همان قبض قيل وبن آنی انجق سنك ايچون امساك ايده بوردم
ديوب اول حالده رمكه فرار ايلسه بوصورتده مشتری اخذ وضبطنه قادر ايسه ده بنه معنای مذكور ايله قبضی

آشكار اولماز زيرا يد بايع آنده حقيقهٔ ثابته در وحكم يد حقيقيه انجق يد حقيقيه ايله زائل اولور وتخليه ايله
مشترينك قدرت قبضيله يد حكميه سی آنده بايع ايچون ثابته اولان يد حقيقيه يه مقابل اوله مز اما مبيع مثلا
ثياب اولوب بايع آنی حضور مشتری يه قد خليت بينك وبينها ديه رك وضعدن صكره هالك اولسه جواب
مسئله بشقه دركه آنده بايع ايچون اوزرنده يد حقيقيه قالميوب مشتری دخی متمكن قبض اولمشدر حتی بايع يدنده
امساك ايدر ايكن مشتری يه خليت بينك وبينها فاقبضها ديسه قابض اولماز مكر برطرفی دخی يد مشتری يه
واصل اوله بوصورتده يدحقيقيه سی يد بايعه معارض واولوجهله قابض اولور واكر بايع ثوبی مشتريدن بعيد اولان
موضعه القا ومشتری يه قد خليت بينك وبينه فاقبضه ديوب ندا ايلسه مشتری كلوب يدی واصل اوله جق مرتبه ده
ثوبه قريب اولمدقجه حكم قبضی هويدا قيلنماز زيرا بووضعی تسليم تمكينيدر وتمكين بدون التمكن غير متحققدر
وتمكن قبض انجق بعدالقرب حاصلدر وقبل القرب وجود تخليه كالعدمدر واكر مولی حظيره ده بولنان جميع
ارماكی بيع ومشتری ايله بينلرين تخليه ايدوب باب حظيره مسدود اولمغله ارماك قبل فتح الباب خروجه قدرتياب
دكللر ايكن مشتری بعض ارماكی اخذ ايچون فتح باب ايتدكده ارماك بعضا اوكلا اوزرينه غلبه وحظيره دن
فراره شتاب ايلسه لر بوصورتده مشتری بعد دخول الحظيرة اخذلرينه قادر اولسون اولمسون اوزرينه ثمنلری
ايجاب اولنور زيرا بيع جمله سنه شامل وجمله سی باب مسدود ايله محرز ايكن مشتری فتح بابله استهلاك ايلمشدر
ومعقود عليهی مشترينك استهلاكی قبضی منزلنده در بعض اصحابمز ديديلركه قول مذكور انجق قول محمد
رحمه الله تعالی دركه آنك عندنده فتح باب استهلاك بطريق تسبيب الاسبابدر حتی بركسنه آخرك باب اصطبلنی
فتح ايدوب دابه سی درساعت فرار ايلدكده مالكنه قيمت دابه یی ضامن اولور اماقول ابی حنيفه رضی الله عنه
اوزره كركدركه بوصورتده مشتری اوزره ثمن واجب اولميه زيرا ابوحنيفه رحمه الله تعالی فتح بابی استهلاك
قيلميوب اولبابده هلاك دابه یی دابه دن حاصل اولان فعل اوزره احاله ايدر بوجهتله ملك غيرده فتح بابله ايجاب
ضمان ايلمز لكن رأی اصح اولدركه قول مذكور جميع ائمه نك مذهب مصححلريدر زيرا امام ابی حنيفه رحمه الله
تعالی دخی فتح بابی تسبيب قيلمشدر انجق فعل دابه یی ايجاب ضماننده اعتبار ايتمديسه ده ازالهٔ سبب ضماننده
اعتبار ايتمكله حكم ضماننده اول تسبيب اوزره فعل معتبر عارض اولدی ديمشدر كورمزميسنكه دابه یی طريقده سوق
ايدوب سائق برابر دكل ايكن دابه يمين ويساره جولانله بعض اشيايه زيان ايلسه اول دابه نك خلاف سوق سائق اوزره
كندو اختياريله سيرندن احداثی اعتباره شايان كوريلوب سائق اوزره ايجاب ضمان اولنماز وفتح باب باجماع اولی الالباب
اتلاف دابه يه تسبيب اسباب ايدوكی صورتياب اولوب آندن اقدم حكم عقد ايله اوزرينه ثمن تقرير وايجاب اولندقدنصكره
فعل دابه حكم عقدی مزيل اوله ميوب ضمان ثمن اوزره باقی قالور واكر صورت مفروضه ده فتح باب ايلين مشتريدن
غيری برشخص ايسه نظر اولنور اكر مشتری كندو فتح باب ايدوب حظيره يه دخول وبذل مقدور ايلسه قبضنه قادر
اوله جق مرتبه ده ايسه اوزرينه ثمن واجبدر واكر بويله دكل ايسه ثمنی غير مستوجبدر زيرا آندن مباشرت وتسبيله اتلاف
بولنمامغله اوزرنده تقرر ثمن ايچون انجق تخليهٔ بايعله قبل فتح الباب تمكن قبضی معتبر اولدخی شق اولده مقرر وثابتدر غير
متصوردر كورمزميسنكه مشتری ارماكدن برينی قبضه متمكن دكل ايكن بايع فتح باب ايلسه اوزرينه ثمندن نسنه ايجاب
اولنماز پس فتح باب ايلين شخص آخر اولدقده بنه بوجوابله مجابدر نظيری اولدركه بركسنه بريت عظيمده طيران ايلين
طيری بيع ومشتری ايله بينلرين تخليه ايتدكده فتح بابله فرار وطيرانه باعث اولان مشتری ايسه اوزرينه ثمن واجب
اولور واكر شخص آخر ياريح صرصر ايسه مشتری متمكن اخذ اولمامغله واجب اولماز پس ارماك دخی طيور كبيدر
مؤلف موشكاف ديركه مسائل مذكوره اكرچه بربرينه متقاربه در لكن هربرنده استحسانله جواب مستأنف استيناف
اولندی واكر مولی غنائمی بيع ايدوب ثمنی قبض ايتمكله امام مولی نك مشتريدن ثمنه ضمانتی طلب ايدوب اولدخی
ضامن اولسه ضمانی صحيحدر اما وكيل بالبيع موكل ايچون مشتريدن ثمنه ضامن اولسه صحيح اولماز زيرا وكيل
حقوق عقده نفسی ايچون عاقد كبيدر حتی معقود عليهده استحقاق ياعيب ظهور ايلسه آنكله مخاصمه اولنور
بويله ايكن مشتريدن ثمنه ضامن اولدقده نفسی ايچون غيريدن ضمانی حكمنده اولوب جائز كوريلمز لكن مولی
بوعقده بمنزلة الرسول نائب محض اولوب اوزرينه حقوق عقددن نسنه لازم اولمامغله مشتريدن ضمان ثمنده
اجانبدن بری كبيدر كه امريله ضامن اولدقده بعد الاداء اوزرينه رجوع ايدوب بلاامر ضامن اولدقده ادا ايتسه
دخی رجوع ايده مز وبوفرقه دليل اولدركه مولی ثمندن مشتری یی ابرا ايلسه ابراسی صحيح اولميوب وكيل بيعك
ابراسی حق مشتريده تصحيح اولنور انجق مثل ثمنی موكله ضامن اولور وهم بوبعده مولی بيع مال يتيمده قاضی

مطلب كفالة الولي او الوكيل

مطلب باع طيرا يطير في البيت

منزلنده در و وكيل بيع مال يتيمده وصى منزلنده در و برقاضى مال يتيمى بيعندن صكره قبل قبض الثمن يتيم كبير اولوب قاضى حال قضاسنده يتيم ايچون مشتريدن ثمنه ضامن اولسه ياخود اول قاضى عزل اولنوب قاضى آخر كلوب ثمنى اول قبض ايلمك اقتضا ايلدكده قاضى اول قاضى ثانى ايچون مشتريدن ثمنه ضامن اولسه ايكى صورتده دخى ضمانى جائز كوريلور امابايع وصى ايسه مشتريدن ثمنه بعد الكبر يتيم ايچون ياخود قاضى ايچون ضامن اولسه ضمانى باطل اولور واب دخى مال صغيرى بيع وثمنه ضامن اولدقده وصى حكمنده در وقاضى ايله فرقلرى ذكر ايلديكمز معنادر كه اب ووصى يه عهده واجبه اولوب عيب واستحقاقده خصومت مشترى آنلر ايله واقعه اولور اماقاضى يه عهده لازمه اولميوب مشترى ايچون بونلردن برنسنه ده آنكله خصومت واقعه اولماز وامين قاضى دخى عدم لزوم عهده ده بمنزلة القاضى اولمغله مشتريدن ثمنه ضمانى صحيحدر و بيع غنائمه مولى قيلنان دخى بونلر كبيدر كه بيعنده اكا دخى لزوم عهده يوقدر حتى مبيعده استحقاق ظاهر اولسه مشترى اخذ ثمن ايچون من له البيع اولان غانميه رجوع ايدر وعيب ظاهر اولدقده مشترى ايچون امام ديلرسه اول مولايى وديلرسه آخريني تعيين خصم ايدوب حق مشترى ثابت اولدقده ثمنله قبل القسمة غنائمه رجوع ايدوب بعد القسمة امام بيت المالدن غارم اولور ومباشر بيع اولان مولى اوزره بونلردن برنسنه ده عهده لاحقه اولمامغله ثمن ايچون ضمانى صحيح اولور والله تعالى اعلم

باب المسلم يخرج من دار الحرب ومعه مال فيما يصدق فيه ومالا يصدق * يعنى برمسلم دار الحربدن خارج اولدقده يانده بولنان اموالده تصديق اولنوب اولنميان اقوالى بو بابده مشروحة الاحوالدر مسلميدن برمستأمن بعض امواله عسكر مسلمينه دار الحربده لحوق واتصال ايتدكده بومالى بن دار اسلامدن ادخال ايتمشيدم ياخود اهل حرب بعض اسبابله بكا تمليك وايصال ايتمشلرايدى ديو بسط مقال ايلسه قول آنك قوليدر زيرا يدى يد محترمه ايكن اول مال اوزره ثابتدر وهم ظاهر حالى شاهد مقاليدر كه دار الحربه معامله‌ء اهل حرب ايچون داخل اولمشدر وتاجر حسب العاده انجق مالله داخل اولور واموال اهل حربدن دخى اكا واصل اولان البته اقتضاى عقد امانله راضى طرفينه بناقيلنان بعض اسبابله حاصل اولور وقول معتبر بومثللو ظاهر حال شاهد مقالى اولانلرك قولى ايدوكى امر مقرردر امامسلم مرقوم بن بومالى اهل حربدن غصب ايلدم ديو اقرار ايدرسه اول مالى فئ مسلمينده تقرير اولنور وامير ه لا يقدر كه آنى آلوب اهل حربه رد وتسيير ايليه زيرا مسلم مزبوراكابطريق القهر تملك ايدوب قهرى دخى جيشه لحوقله احرازده مشاركتلريله تمام اولمشدر كورمزميسنكه مسلم مزبوراهل حربده مستأمن اولميوب بومالى اخراج ايلمش اولسه البته غنيمت مسلمين قيلنور بوجهتله اول مالده حق جيش ثابت اولنجه ولايت اميردخى ثابت اولور لكن مستأمن اولوب اموال اهل حربدن برشيئ طيب خاطرلرى بولنمادقجه اخذ ايتمك وغدر ايتمك اكالازم ايكن شرعا حرام اولان سبب غدرايله آنى تحصيل ايلمشدر و بومثللو سبب خبيثله حاصل اولان مالده طريق سلامت اصحابنه رد وايصالدر پس بوتعليل مشروحله مال مزبور فئ اولديغى ومسلمين دار الحربده ياخود بعد الخروج دار اسلامده بولنسه لردخى اول مالى اهل حربه رد وايصال لايق شان اميراولديغى كسب وضوح ايلمشدر وصورت مفروضه ده مال مغصوب اهل حربك بعض رقيقلرى اولوب اولدخى اسلامله مظهر توفيق اولمش بولنسه امير آنى بيع وثمنى ارسال ياخود كلوب ثمنى اخذ ايده سز ديو تحريرنامه يه استعجال ايدر زيرا اسلامله رد عينى متعذر اولمغله خروج عهده بيع وردثمنه منحصر اولمشدر نظيرى شول حربى مستأمنك عبديدر كه اول مستأمن هنوز دار بمزده موجود ايكن ياخود دارينه رجوعندنصكره عبد مزبوردار بمزده اسلامى قبول ايده واكر مسلم مزبور احرار اهل حربى قهرا اخذ واخراج ايلمش ايسه نظر اولنور اكر قبول اسلام ايدرلرسه جمله سى كما كان احرار اولوب اوزرلرينه استيلايه سبيل يوقدر زيرا مسلم مزبورامانى سببيله اخذ لرندن شرعا ممنوع اولمغله قهرى تمام اولمامغله اول مسلمك حقنده اهل حرب دار بمزده بولنان مستأمنين حكمنده اولدقلرندن قهرايله مملوك اولمازلرايكن اسلامله حريتلرى متأكده اولمشدر واكر اسلامه كلميوب طالب ذمت اولورلرسه دار بمزده حصوللرندنصكره دخى صفت حريتلرى باقيه اولمغله اهل ذمت قيلنورلر لكن عبيد اهل حربك طلب ذمتلرينه التفات اولنماز زيرا آنلرده مولالرينك حقلرى ثابت واوزرلرينه ردلرى واجب اولمغله اموال سائره لرى حكمنده لردركه ممكن ايسه اموالرى باعيانها اوزرلرينه رد اولنور وردى متعذر ياخود احتمال ضياعى متقرر اولدقده بيع وثمنى ارسال اولنور ياخود عينى يا ثمنى صاحبى كلوب النجيه دك توقيف اولنور واكر مسلم مزبور اهل حربك اموال مسلميندن اخذ واحراز قيلدقلرى بعض اشيالرين اخذ ايتمش ايسه بودخى صورت سابقه ايله برابردر زيرا احراز ايله اشياء

مرقومه يه مالك اولوب حتى اسلامه كلسه لردخى ينه ملكلرنده ابقا اولنمغله اموال سائره لرى حكمنده اولمشدر انجق صورت مزبوره ده فى الاصل مالك مسلمين اولان رقيق بولنورسه آنلر فى الاصل اهل دار الاسلامدن اولمغله اهل حرب آنلره قهر ايله مالك اولمشلرايسه ده بعد الخروج بردخى باعيانهم اوزرلرينه رد اولنميوب همان بيع وثمنلرى ارسال اولنور واكر مسلم مزبور اهل حرب قهرايله مالك اولميه جقلرى رقاب مسلمينى اخذ واخراج قيلمش ايسه آنلر كما كان حريتلرى اوزره ابقا واهل حربه رد ونسليمدن هروجهله ابقا اولنور زيرا اهل حرب قهرايله بونلره مالك اولمامشلردر حتى اسلامه كلسه لر بونلردن قصر يداوزرلرينه واجب اولور بوجهتله مسلم مزبور رقاب مسلميندن يد ظلمى قصر واوزرينه واجب اولديغى وجه اوزره حالت اصليه لرينه اعاده ايله دين قرنداشلرينه امداد ونصر ايلديكنده محسن و بوفعلى غدر امانندن عد اولنماديغى متبين اولمشدر واكر مسلم مزبور اهل حربدن غصبله مأخوذى دار الحربده عسكر مسلمينه اخراج ايتميوب همان دار اسلامه ادراج قيلسه نظر اولنور اكر مأخوذى رقاب مسلمين كبى اهل حربك مالك اوليه جقلرى نسنه لردن ايسه بودخى صورت سابقه ايله برابردر زيرا مسلمينك اهل حربدن اخذ واحراز ايله تملك ايده جكلرى انجق مملوك اهل حرب اولوب ياخود قهرايله محل تملك اولان نسنه لردر واكرمأخوذى اهل حربك مملوكلرى اولوب اسلامه كلسه لردخى كندولره سالم قيلنه جق نسنه لردن ايسه كركدر كه امام مسلم مزبوره اول نسنه لرى اصحابنه رد ايله افتا ايدوب حكم رد ده اوزرينه جبر واجبا ايلميه زيرا بوصورتده سبب ملك اولان احراز بدار الاسلامى اتماملة منفرد اولمغله آنده حق مسلمين ثابت اولميوب ولايت امام دخى ثبوت حق مسلمينه مبنى اولمغله اولدخى ثابت اولمديغندن رد اوزره جبره قادر اوله من اما مسئله‌ء اولى بشقه در غاية الامر مال مزبورى شرعا حرام اولان سببله تحصيل واقتنا ايلديكندن بينه و بين الله تعالى ردى واجب ايدوكنى تعليمله امام اكا افتا ايدر نكته سى اولدر كه مسلم مزبور انجق امان نفسنى ابطال ايدوب امان مسلمينى ابطال ايتمشدر زيرا اهل حرب بوفرض اوزره امان مسلمينده بولنميوب انجق اول مسلم مستأمنك امانده بولنمشلرايدى كورمزميسنكه سائر مسلمين ايچون اول مالى اياديء اهل حربدن اخذ ايتملرى مباح ايدى وامان مسلمينى ابطال ايتمديكندن امام ايچون امان مسلمينه رعايت قصديله اول مالى رد بابنده ولايت اجبار ثابت اولماز وامان نفسنى ابطال ايلديكندن بينه و بين ربه كسب وبال ايلمشدر و بومثللو احوالده امام ايچون اجباره مجال اولميوب طريق اصلاحى همان فتوى ايله بيان حرام وحلالدر زيرا اجبار خصومته مبنى و بو بابده آنكله برفردك خصومتى منتفيدر لكن مال مرقومى آندن شرا برمسلمه لايق وسزا دكلدر زيرا كسب خبيثدر وشرا امنده معناى خبثى تقرير واردر وهم امتناع شرا رنده بومثللو صنيعه عودندن زجر وترهيب وعلى ماهو الواجب اصحابنه رد اوزره حث وترغيب واردر بو يله ايكن آنى بركسنه اشترا ايلسه مسيئ اولورسه ده اشتراسى منعقد اولور زيرا سببك شرعا فسادى بعد تمام السبب ثبوت ملكنه مانع اولمامغله اول مسلم ملك نفسنى بايع اولمشدر ونهى اشترا عين مشتريده بر معنادن پيدا اولمامشدر اما شراسى منعقد اولدقدنصكره بايعه امر اولنان رد اهل حربله مشترى يه دخى امر اولنور زيرا موجب رد اولان معنى بوشرا ايله زائل اولماز لكن شراء فاسده ايله اشترا قيلنان بشقه در كه مشترى آنى بايعه رد ايله مأمور ايكن بيع صحيحله آخره بيع ايلدكده مشترى ثانى رد ايله مأمور دكلدر كه بونده فساد بيع ايچون وجوب رد ملك مشترى اول اوزره مقصور ايكن آخره بيعله ملكى زائل اولمشدر ومانحن فيهده وجوب رد انجق امانده غدر وخيانت ومالده ملك اهل حربه رعايت وصيانت ايچوندر كه بومعنى اخراج ايلين ملك بايعده استوار اولديغى كبى ملك مشتريده دخى برقراردر بناء عليه بايع كبى مشترى يه دخى رد ايله افتا اولنمق سزاواردر نظيرى شول متاعدر كه بايع آنى اكراهله بيع ايلميه مشترى آخره بيع ايلدكده بايع مكره ايچون مشترى اولدن قبل شراء الثانى حق استردادى ثابت اولديغى كبى ثانيدن دخى ثابتدر زيرا ثبوت حق استردادى عدم رضاسندن اولمغله بيع مشترى تغير حقنى اقتضا ايلمز واكر مسئله‌ء مفروضه ده مسلم مزبور دار اسلامده يا عسكر مسلمين ايچنده ايكن اهل حربه اعطاء امان ايتمش اولسه بوصورتده متاع مزبور يدندن جبرا ايله اخذ واهل حربه رد واحسان قيلنور زيرا منعه‌ء مسلمينده ايكن امانى امان جماعت مسلمين كبى اولديغندن مال مستأمنينى قهرايله اخذ ايتمش اولوب مال مستأمن قهرايله تملك اولنمامغله رد اوزره اجبار اولنور اماصورت اولى ده كندو امان اهل حربده بولنوب اهل حرب كندودن مستأمن اولمدقلرندن مال مستأمنينى اخذ ايتمش اولمامشدر وغدر امان اوزرينه شرعا حرام اولمغله كسبنده خبث متمكن ايسه ده مال مزبور قهرايله تملكه محل اولديغندن آنده ملكى ثابت اولمشدر بناء عليه رد اوزره حكمده جبر اولنماز وهم صورت ثانيه ده غدرى امان مسلمينه در كورمزميسنكه اول امانك حكمى

جمیع مسلمین حقلرنده ثابتدر که اموال اهل حربدن برشیئی اخذ برفرد ایچون حلال دکلدر وامام ایچون امان مسلمینه
غدر ایدنلر ایچون ولایت منع واردر بو جهتله رد اوزره اجبار ایدر اما صورت اولی ده غدری بالکز امان نفسنه‌در
کورەمزمیسنکه سائر مسلمین ایچون بو مالی ایادی اهل حربدن حق اخذلری واردر بو جهتله امام رد ایله افتا ایدر
وجبر ایلمز واکر مسلم مستأمن مزبورك دار اسلامه اخراج قیلدیغی اهل حربك امتعهٔ مسلمیندن اخذ واحراز
ایلدکلری نسنه‌لردن اولمغله صاحب المتاع کوروب اول مسلمدن قیمتیله اخذنه طالب اولسه کرکدر که امام
اخذ ایله قضایه اقدام ایلیه زیرا اکا قیمت انجق مقام عینه قیامله سالم اولوب بو بابده عینی اهل حرب اوزره
رد ایله مأمور اولدیغچه ملکی آنده شرعا غیر متقرر ایکن امام ایچون تنفیذ اخذنه قضا برله ملکنی تقریر واهضا
غیر مشروعدر کورمزمیسنکه اول متاعی اهل حربه رد ایلدکدنصکره اسلام یاذمتی قبول ایلسه‌لر متاع مرقوم
ینه آنلره سالم ومالك قدیمی ایچون سبیل اخذی منعدمدر اما اهل حرب اول متاعی مسلم مزبوره هبه ایتمشلر ایسه
آنك حکمی بشقه‌در که آنده ملکی شرعا متقرر اولمغله مالك قدیمی قضاء قاضی برله آنی قیمتیله اخذه مقتدردر
ومانحن فیهده محذور آخر دخی مقرردر که مالك قدیمی اخذ ایله آنی ملك قدیمنه اعاده ایدوب عبد جانی ایچون
مولاسی دیتی فدا قیلدیغی کبی بو دخی ویردیکی قیمتی ملکنه فدا قیله جقدر وملك قدیمنه اعاده ده لامحاله اول متاعدن
حق اهل حربی ابطال وتعطیل وآنکله حکم وقضاده اول مسلمدن صادر اولان غدر امانی تقریر وتکمیل واردر
اما مسلم مزبور اول متاعی مالك قدیمنك غیری برکسنه‌یه بیع ایلسه بیعی نافذ اولور واولبابده برقاضی‌یه رفع خصام
اولنسه اول بیعی تنفیذه اقدام ایدر زیرا بونده مشتری ملك جدید ایله مالك اولمغله تنفیذ شراسنده حق اهل حربی
ابطال یوقدر انجق بو دخی بایع کبی اهل حرب اوزره رد ایله امر اولنور اما مالك قدیم انجق حق اهل حرب اوزره
متقدم اولان ملك قدیمنه اعاده مراد ایلدیکندن آنکله حکم وقضاده حقلرینی اصل ثابت اولماش منزلنده محو
وابطال بولندیغی عندمزده معلوم ومستفاد اولمشدر کذلك مالك قدیم قیمت یاثمنله مشتری ثانیدن دخی اخذ ایچون
تقاضا ایدرسه بیان مشروح اوزره ملك قدیمنه اعاده‌یی متضمن اولمغله امام ینه اخذیله قضا ایده‌مز واکر مسلم مزبورك
دار اسلامه اخراج ایلدیکی عبد مسلم یاخود امهٔ مسلمه ایسه ینه مولاسی ایچون قیمتیله حق اخذ یوقدر زیرا بیان ایلدیك که
آندن حق اهل حرب منقطع اولمامشدر واستیلا اولنان نسنه‌دن حق اهل حرب منقطع اولمدقچه مالك قدیم ایچون
حق اخذی ثابت اولماز کورمزمیسنکه استیلا ایلین حربی امانله دارمزه داخل وعبد مستولی علیه دخی معیتنده
حاصل اولسه اکرچه اسلام عبده بناء بیع اوزره اکا جبر اولنور لکن مولای قدیمی ایچون نه قیمت ونه ثمن برله
حق اخذی ثابت اولماز واکر مسلم مستأمن مزبور متاع مذکوری دار الحربده منعهٔ جیشله احراز ایتمش ایسه
آندن حق اهل حرب منقطع اولدیغندن مالك قدیمی ینه نه قیمت ونه ثمنله اخذ ایده‌مز لکن بو صورتده امام یدندن
جمله‌سنی اخذ وایچنده رقیق مسلم وار ایسه بیع وثمنی اموال سائره ایله برابر اصحابی کلوب اخذ ایدنجه‌دك توقیف ایدر
زیرا بونده بقاء حقلری صورت سابقه‌دن اظهردر که بو احرازی منعهٔ جیشله اولمغله امام ایچون رد اوزره ولایت
اجبار بولنوب صورت سابقه‌ده احرازی بنفسه دار ایله اولمغله امام انجق وجوب رد ایله افتا ایدر ومالك قدیم ایچون
قیمت وثمنله حق اخذ صورت سابقه‌ده ثابت اولمایجه بونده عدم ثبوتی بالطریق الاولی‌در واکر مسئلهٔ مرقومه‌ده
دار الحربدن خارج اولان مستأمن اولمیوب بلکه ایچلرنده اسیر ایسه نظر اولنور اکر خروجنده ابتداء دار اسلامه
قادم اولمش ایسه احراز ایلدیکی جمیع اموال کندویه سالمدر زیرا اهل حربده مستأمن اولمیوب بلکه مقهور
اولمغله وقت قدرتده قتللری واخذ اموالری شرعا مقدور یدر ومالرندن هرنه احراز ایلمش ایسه اکا حلال طیبدر
اما ایچنده اهل حربك امتعهٔ مسلمیندن احراز ایلدکلری نسنه وار ایسه بو صورتده مالك قدیمی دیلرسه قیمتیله
اخذ ایدر زیرا مسلم مزبور اهل حرب اوزره استیلا برله آنی احراز ایتمکله آندن حقلری منقطع وکندوکا تملکله
ممتاز اولوب اول نسنه غنیمتدن اکا اصابت ایلین سهمی منزلنده اولمغله مالك قدیمی دیلرسه قیمتیله اخذه قادر اولور
واکر خروجنده دار الحربده بولنان عسکر مسلمینه ولوج ایدوب بو مالی اهل حرب بکا هبه ایلدیلر یاخود آنلردن
اشترا قیلدم دیو دعوایه اجترا ایلسه تصدیق اولنمیوب همان فیء عسکره القا اولنور زیرا اهل حربده مقهور اولوب
اهل حرب اسیرله بو یله معامله ایتدکلری عادتلرندن مشهور اولدیغندن ظاهر حال مکذب مقالی اولمغله
تصدیقنه مجال بولنمیوب همان غصبله اخراج ایلدیکی منزلهٔ امواله انزال واهل عسکر مدار تمام قهر اولان
احراز بدار الاسلامده مشارك اولملریله فیء عسکرده ادخال قیلنور مکر مدعاسی اوزره مسلمیندن بینهٔ عادله
اقامت ایده بو صورتده الثابت بالبینة کالثابت بالمعاینة حکمی اجرا قیلنور زیرا اهل حربك اکا برنسنه‌یی هبه

یاخود بیع ایدوب بعده سبیلنی تخلیه ایتدکلرین معاینه ایلسك اهل عسکر آنده شریك اوله مزلر که اول
بطریق التراضی مالك اولمشدر وشرکت عسکر بطریق القهر اخذ اولنان نسنه‌لرده‌در که تمام قهر قوت
جیشله‌در اما تمام هبه وشرا قوت جیشله دکلدر وبونلر بینه ایله ثابت اولدقده ذکر اولنان حکم معاینه بونلرده
جاریدر واکر مسئلهٔ مزبوره‌ده دار الحربده عسکر مسلمینه خارج اولان براسیر وبر مستأمن ایکی مسلم اولسه‌لر
بو صورتده حال اجتماعلری حال انفرادلری ایله اعتبار وید مستأمنده بولنوب هبه وشرا ادعا ایلدیکی مالده قولی
مع الیمین تصدیقه ابتدار وید اسیرده بولنوب بو یله ادعا ایلدیکی مالده انجق مسلمیندن اقامت بینه ایله تصدیقنه
اجتسار اولنور اکر بونلر بز دار اسلامدن دار الحربه بو مالله برابر دخول ایتمشیدك دیو ادعا ایدرلرسه ینه مستأمن یدنده
بولنان مالده یمینی ایله تصدیقنه سزا کوریلور لکن اسیر اقامت بینه ایتسه ده ایتمسه ده تصدیقنه روا کورلمز زیرا
اهل حرب اول اسیری معیتنده بولنان ماله برابر دارلریله احراز ایتدکلرنده محل تملك اولان اشیاسنه مالك اولملریله
بو مال دخی اهل حربك اموال اصلیه‌لری سلکنه منسلك اولمشدر صکره اول اسیره منعهٔ جیشله احراز ایلدکده
فیء مسلمین قیلنور مکر مال مذکور اهل حربدن مستور اوله مثلا ید اسیرده براینجو ظاهر اولوب اول دخی حین
اسرمده بو اینجو فمده مستکن یاخود بلع ایتمشیدم بطنمده محتقن بولنمغله اهل حرب اکا متفطن اولمدیلر دیو
دعوایه مباشر اوله بو صورتده دخی مال مزبور محل تملك اولوب حین مقهوریتنده معیتنده مصحوب وتمام احراز
اهل حربله اموال سائره‌سی کبی آندن دخی بقاء ملکی مسلوب اولمغله مقتضای قیاس ینه عدم تصدیق مدعاسیدر
لکن مؤلف الیف الاحسان بو بابده سالك استحسان اولوب دیدیکه اسیر مزبور اول مال مستوری دار اسلامدن
برابر ادخال قیلدیغنی بینه ایله اثبات ایدرسه اکا سالم قیلنور زیرا احرازلری انجق قهر ایله اولوب دار الحرب
دار حکم اولمامغله قهرلری حکما ثابت اولمیوب انجق حسا ثابت اولور وقهر حسیلری بیلدکلرنده تحقق ایتمیوب
انجق بیلدکلرنده ایدر و بطن وفمده بولنان نسنه‌یی البته بیلدیلر وآنده بطریق القهر ملکلری ثابت اولمیوب
فی الاصل اسیرك ملکی ایدوکی بینه ایله ثابت اولدقده ملك اصلیسی اوزره ابقا واندن شرکت جیش الغا اولنور
سؤال اولنورسه که صورت مفروضه‌ده دار اسلامدن ادخاله اقامت بینه کفایت ایتمیوب حین اسرنده فم وبطننده
ایدوکنه اقامت لازم ایدی جوابده دیرز که اسیر مزبور محتمل الصدق اولوب تکذیب ظاهره مقرون اولمیان
اخبارنده امین وقولی قبول وتصدیقه قریندر واکر عسکر مسلمینه خارج اولان مستأمن واسیر اولمیوب بلکه
دار الحربده اسلامه کلمش برذات هدایتمسیر اولسه یدنده بولنان مالده فی الاصل ملکم ایدی یاخود اهل حرب
بکا هبه ایتمشلر ایدی دیو دعوی ایلسه قول آنك قولیدر زیرا شخص مرقوم امین اولوب یدنده بولنان نسنه‌ده
خبر محتمل الصدق ایله اخبار ایتمکله خبریله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کبی اولدیغی آشکاردر حتی بزلر مضمون
قولنی معاینه ایتمش اولسق مال مزبور اکا سالم وشرکت جیشدن محفوظ ومسلم قیلنور ایدی خبریله ثبوتنده
دخی بو یله‌در اما اهل حربدن غصب ایتمشیدم دیسه بو صورتده مال مزبور فیئه ادخال قیلنوب اهل حربه رد
وایصال قیلنماز لکن مستأمن بشقه‌در که مستأمن غدر اهل حربدن ممنوع ایکن طیب خاطرلری بولنمادین
برنسنه‌لرین اخذی نامشروعدر اما ایچلرنده قبول اسلام ایلین غدر واخذدن غیر ممنوعدر زیرا اهل حرب
بربرینك امانده اولمیوب بربرینه عدم تعرضلری مجرد موافقت دینیدن نشئت ایتمکله اول دخی ایچلرنده قبل الاسلام
بولندیغی حال اوزره حاصل ومالرندن غصب ایلدیکنده منزلهٔ اسیره نازل اولمشدر سؤال اولنورسه که
بو تقدیر اوزره دعوای هبه‌ده اسیر کبی بو دخی تصدیق اولنمامق لازم ایدی جوابده دیرز که عدم تصدیق
اسیر انجق ایچلرنده مقهور اولدیغندن ظاهر حالی مکذب مقالی بولنمغله‌در اما ایچلرنده اسلامه کلن کسنه‌نك
اسلامی معلوملری اولمامغله مال ونفسنه تعرضدن بری وطرز قدیمله معامله اوزره جاری اولملریله ایچلرنده
مقهور اولمیوب ظاهر حالی مقالنی تکذیب ایتمکله بزدخی خبرنده تصدیقنی تصویب ایلدیك واکر شخص مرقوم
دار الحربده عسکره ولوج ایتمیوب همان دار اسلامه خروج ایتمش اولسه دار ایله احرازده منفرد اولمغله کندودیکی
مالك جمله‌سنده تملکله منفرد قیلنور بو صورتده مال مزبور فی الاصل برمسلمك متاعی ایکن اهل حربك احراز
ایلدکلری نسنه ایسه صاحب قدیمی دیلرسه قیمتیله اخذه قادر اولور زیرا شخص مرقومك اهل حرب اوزره
استیلا ایدوب قهر ایله اول نسنه‌یه تملکی مسلم آخرك بو وجه اوزره تملکی کبیدر وصاحب قدیمی مسلم آخردن
قیمتیله اخذه قادر اولدیغی کبی بوندن دخی قادردر مکر اول متاع اوزره استیلا ایلین حربی قبل الاسلام شخص
مرقوم اوله بو صورتده متاع مذکور اکا سالم قیلنور لقوله علیه السلام من اسلم علی مال فهوله یعنی اول کسنه که

برماله استیلا اوزره قبول اسلام ایلیه اول مال آنك ملکیدر وهم اسلامله آنده حق تقرر ایتمشدر وحق مستولی
منقطع اولمدیغی حق مالك قدیم ثابت اولمدیغنی قریبا بیان ایلدیك وبونکله اسیر مادهده توضیح فرق اولدرکه
اسیر وشخص مزبورك خروجلرندن اقدم مسلمین دارالحربدن بونلرك بولندقلری دیارا اوزره استیلا قیلسه‌لر
بو اسلامه کلن شخصك مالی کندویه سالم ومال اسیر ادخال مغانم قیلنور زیرا اهل حرب احراز ایله مال اسیره
اموال سائره‌لری مثللو مالك اولوب مال شخص مزبوره متملك اولمامشلردر لکن اهل حرب اسلامنه واقف اولوب
قهرایله آنی دخی استعباد ایتمشلر ایسه اسیرده ذکر اولنان اجوبه بونده دخی بالتمام اجرا اولنور واکر عسکردن
برجماعت دارالحربده جمع علف ایچون چیقوب بعض امتعه ایله رجوع وبز بوامتعه‌یی اهل حربدن اشترا ایلدیك
یاخود بزه هبه ایلدیلر دیو دعوایه شروع ایلسه‌لر تصدیق اولنمیوب همان فیئه ادخالی مجزوم ومقطوعدر
امامدعالر ینه مسلمیندن بینهٔ عادله اقامت ایدرلرسه نظر اولنور اکر شاهدلری اهل حرب ممتنعین ایکن بونلره
بیع وهبه قیلدیلر دیو شهادت ایدرلرسه بوصورتده بالتراضی تمام اولان سببله تملکلری جهتله متبین اولمغله
مال مزبور آنلره سالم ومتعین قیلنور واکر ممتنعین دکللر ایکن بیع وهبه ایلدیلر دیرلرسه فیئه متمکن قیلنور
زیرا ممتنعین اولمدقلرنده نفسلری ومماللری اوزره یدلری بطریق القهر ثابت وجمله سنده شرکت عسکر دخی
مثبت اولدقدنصکره بیع وهبه لفظلریله حکم غنیمت متغیر ومتفاوت اولماز بوصورتده بزاولا اهل حربه ممتنعین
ایکن امان ویروب بعده فعل مذکوری اتیان قیلدیلر دیو دعوی ایدرلرسه ینه بلا بینهٔ عادلهٔ تصدیقلری روا
کوریلمز زیرا حین امتناعلرنده دعوای امانلری حین امتناعلرنده ادعای هبه‌لریله سیان اولوب ثانیده بلاحجه
عدم تصدیقلری بیان اولنمغله اولده دخی نمایان اولمشدر واکر بو دعوالرینه عسکردن برجماعت شهادت ایدوب
فسقلرینه بناءً شهادتلری قبول اولنماسه بوشهادت کالعدم اولمغله مال مزبور غنیمته موصول قیلنور لکن
مال مزبوردن بعضیلی قسمتده بوشاهدلرك سهاملرینه اصابت ایلسه مشهود لهم اولنلر یدلرندن اخذ ایدرلر
زیرا برکسنه برشخص ایچون برعینده اقرار ملك ایلدکدنصکره اول عینه مالك اولسه اقراری اوزرینه بحجت
اولمغله اول شخصه تسلیمله امر اولنور واکر جماعت مرقومین بومال کندو مالمزایدی دار اسلامدن دخولمزده
برابر ادخال ایلمشیدیك دیو بسط مقال ایدرلرسه نظر اولنور اکر کشف حقیقتی مسلمین اوزره مشکل وقوللری
معلوم الکذب اولمیوب شکل صدقله متشکل ایسه قول مع الیمین آنلرك قوللریدر زیرا غازی دارالحربده احتیاج
ملاحظه سیله بعض اموالنی استصحاب ایده کلدیکی متحقق اولمغله ظاهر حاللری صدق مقاللرین محققدر
واکر مسلمین اوزره مشکل اولمیوب بلکه صورت کذبلری متجسم ومتشکل ایسه ظاهر حال مکذب مقاللری اولمغله
همان غنیمته ادخال اولنور زیرا بعیر وامثالی اخفاسی ممکن اولمیان اشیا جماعت علافه ده خروجندن اقدم
یاننده موجود اولیدی البته عسکر مسلمین اکا واقف وآشنا اولورلرایدی وبومثللو ظاهرك تکذیب ایلدیکی امر ایله
اخبار ایلین تصدیقه سزا وار اوله مز واکر کتوردکلری اشیاده رفیق بولنوب حقیقت حاللری دخی
مشکل التحقیق اولسه بوصورتده قول رفیقه رجوع علمه تلفیق اولنور اکر رفیق آنلری قوللرنده تصدیق
ایدرلرسه قول آنلرك قوللریدر زیرا بو رفیق ملکلریمزدر دار اسلامدن ادخال ایتمشیدیك دیدکلرنده
رفیق هنوز ایادی انفسلرنده بولنملریله قوللرینه رجوع ایتمك لازمدر کورمزمیسنکه بو ادعانی دار اسلامده
ایلسه‌لر قول رفیقه رجوع ایتمك واجبدر دار الحربده دخی بویله در واکر رفیق بزلر اهل حربدن برقوم
احرار ایکن بونلر بزلری اسیر قیلدیلر دیرلرسه قول قول رفیق اولمغله یدلرندن نزع وفیء مسلمینه وضع اولنورلر
زیرا رفیق آنلری اوزرلرینه ملك ادعالرنده تکذیب ایلدیلر وبوادعا وتکذیب دار اسلامده واقع اولسه قول
قول رفیق اولور دارالحربده دخی بویله در وقوللریله احرار اهل حربدن اولدقلری ثابت اولدقده یدیمزده بلاامان
قهرایله حاصل اولملریله فیء مسلمینده داخل قیلنورلر واکر رفیق بزلر عبید اهل حرب ایکن بونلر اخذ ایلدیلر
دیرلرسه بوصورتده قول آنلری کتورنلرك قوللریدر زیرا رفیق اقرار رق ایتملریله حق نفسلرنده ید وقوللری زائل اولوب
ملکلرین غیریلره صرف اوزره تصدیقه نائل اوله مزلر امامسئلهٔ متقدمه بشقه‌در نظیری اولدرکه برکسنه یدنده
بولنان مجهول الحال اوزره ملکمدر دیوب مجهول الحال دخی بن فلان آخرك ملکی یم دیسه تصدیق اولنمیوب
قول قول ذی الید قیلنور اما بن حرم دیسه قول قول رفیق قیلنور توضیح فرق اولدرکه خبر ویردکلری اوزره
احرار اهل حرب اولدقلری معلوم مسلمین اولوب امام دخی اوزرلرینه من ایتمکی مناسب کورسه کالاول احرار
اولورلر اما عبید اهل حرب اولدقلری معلوم اولوب امام ینه من ایتمکی مناسب کورسه بونده احرار اوله میوب

بلکه کالاول عبید قیلنوب اهل حربدن مولالرینه رد اولنورلر بوتقریر واضح ایله فرق مسئلتین متضح اولور
واکر رفیق ایچنده غلام نابالغ وار ایسه نظر اولنور اکر نفسندن تعبیره قادر ایسه بالغ کبی قول آنك قولیدر واکر
غیر قادر ایسه اول غلام متاع جامد منزلهٔ‌ده اولمغله قول مع الیمین قول ذی الیددر واکر رفیق ایچنده برصبی ظاهر
واحد ابوینی معروف النسب اولمق اوزره یاننده حاضر اولسه ینه نظر اولنور اکر صبی نفسندن تعبیر ایدرسه
نفسنده قول آنك قولیدر واکر ایده مزسه قول قول والده حاضردر زیرا آنك یدنده در وحکمده اکا تابعدر
کورمزمیسنکه احد ابویله برابر سبی اولندقده مجرد داره تبعا اسلامیله حکم اولنماز واکر نفسندن تعبیره قادر ایکن
ابتدا برکونه سویلیوب صکره عادت صبیان اوزره اندن رجوع وقول آخره شروع ایلسه آنك حکمی قول اولنسه
بناقیلنور زیرا قول ثانیده مناقضدر وهم ابتدا انا حر دیمش ایسه آنده حق عسکر ثابت اولدقدنصکره ابطال
حقلرنده تصدیق اولنماز واکر انا عبد دیمش ایسه آنده ملك ذی الید متقرر اولوب صکره ابطال ملکنده قولی
قبول اولنماز واکر طلب علف ایچون خروج وبعض امتعه ایله عود وولوج ایلینلر بومتاعی اهل حرب ایچنده مستأمن
یا اسیر اولان برمسلمدن یاخود اهل حربدن قبول اسلام ایلمش برکسنه‌دن شرا ایلدیك دیسه‌لر شهادت ظاهرك
خلافنی ادعا ایتملریله قوللری بلاحجه تصدیقه سزا کوریلمز زیرا آنلر غارت ایچون کیدوب معامله ایچون کیتمدیلر
وهم دعوای معامله ایتدکلری مسلمك اول موضعده وجودلری غیر ظاهردر بوصورتده اقامت بینه ایلسه‌لر
نظر اولنور اکر دعوالری اول متاعی اهل حربده مستأمن یا اهل حربدن مسلم اولان کسنه‌دن اشترا ایسه متاعلری
کندولره تملیك واعطا قیلنور زیرا دعوای مزبوره‌نك بینه ایله ثبوتی معاینه ایله ثبوتی کبیدر واکر اسیردن اشترا
ایسه اول متاع فیء عسکره ایفا قیلنور زیرا متاع مزبورلی اخراجده مشتریلری صورت مرقومه‌ده مقام بایعده قائم
وبایعین مذکورینك احکامی اوائل بابده متقدمدر واکر بزلر مسلمیندن دارالحربده اسیر یا مستأمن یاخود اهل
حربدن اسلامه کلمش برقومه ملاقی اولوب آنلر بوامتعه‌یی بزه ایداع ودار اسلامه اخراجله امر ایلدیلر دیو ادعا
ایلسه‌لر تصدیقه سزا کوریلمزلر حتی امتعه‌ده رفیق بولنوب بوقوللرینی تصدیق ایتسه‌لر آنلره دخی اعتبار وتحقیق
اولنماز زیرا رفیق اقرار رق ایلدکدنصکره قول معتبرلری یوقدر وآنلری کتورنلرك دخی ظاهر حال مصدق
مقاللری اولمامغله بلاحجه قبول قوللرینه اقبال اولنماز بوصورتده اقامت بینه ایدرلرسه نظر اولنور اکر متاع مزبور
دارالحربده مسلم یا مستأمن اولان کسنه‌لرك ودیعه یاخود عاریه‌لری ایسه عسکر ایچون آنلر اوزره سبیل یوقدر
زیرا بینه ایله ثابت اولان معاینه ایله ثابت کبیدر ودارالحربده مسلم یا مستأمنك ملکی ایدوکی معاینه اولندقده آنده
حق عسکر ثابت اولماز بینه ایله ثبوتی دخی بویله در ومودع ومستعیرلرینك دخی یدلری کندو یدلری کبیدر ومال
مزبورده بونلرك احرازی احراز مسلمیندن اسبقدر واکر متاع مزبور اهل حرب یاخود دارالحربده مرتدین یاخود
اسراء مسلمین طرفلرندن ایداع واعاره قیلنمش ایسه جمله‌سی فیء اولور زیرا ید مودع ید مودع کبیدر ومودع مرقوم
اول متاعی منعهٔ جیشله احراز ایدیدی فیء اولورایدی پس مودعی کتوردکده ینه فیء اولور انجق صورت واحده‌ده
فیء قیلنماز که شهودلری بو جماعت حربی ممتنعه اولا امان ویردیلر بعده اول حربی بومتاعی آنلره ایداع
ایلدی دیو شهادت ایدرلرسه مسلمین ایچون آندن برشیئه تعرض جائز اولماز زیرا بوصورتده مال مستأمن ایدوکی
بینه ایله ثابت اولدی وحربی مستأمن داریمزه کلسه ملکندن برشیئه تعرض بزه جائز دکلدر مودعی کلدکده
ینه اویله‌در لکن اول حربی یه امان ویرن انجق ایچلرنده اسیر اولان برمسلم ایسه متاع مزبور فیء قیلنور زیرا یدلرنده
مقهور اولان اسیرك اکا اعطاء امانی باطل ووجودی عدمنه مماثلدر یاخود ایداع مذکور امان اسیره بنا قیلنمغله
اول اسیر بنفسه عسکر مسلمینه کلوب اول متاعی ایداع وینه دارالحربه رجوع ایتمش حکمنده قیلنور وایداع اسیرك
حکمی قریبا تفهیم اولنندی واکر بز بومالی دارالحربده مسلم یا مستأمن یا حربیدن غصب ایلدیك دیو دعوی
وبینه ایله اثبات مدعی ایلسه‌لر بوصورتده مستأمندن غصب اولنان اوزرینه رد اولنور زیرا مال مستأمن مسلمین
ایچون قهرایله عرضهٔ تملك دکلدر وحربیدن غصب اولنان البته فیء اولور اما دارالحربده اسلامه کلن کسنه‌دن
غصب اولنان قیاس قول ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه اوزره اولدیغی فیء اولور زیرا امام مشارالیهك اصلی اولدرکه
آنك اسلامی نفس ومالنده تعرض ایدنلر آثم اولمق خصوصنده بطریق الدیانه عصمتی موجب اما احکام قضاده
عصمتی غیر مستوجبدر کورمزمیسنکه آنی برکسنه خطأ قتل ایلسه دیت لازم اولمیوب همان کفارت لازمدر
وبرکسنه دارالحربده آنك مالنی اتلاف ایلسه ضمانی موجب اولماز کذلك آنکله ربوا وغیری وجهله معامله ده
حکم مذکور ظاهر اولوب شخص آخرك استردادده قادر اولدیغی نسنه‌لرده بوقادر اوله مز کذلك مسلمین آنك

بولندیغی دارالحربه استیلا ایلسه‌لر عقاری الینه فیٔ اولور ومنقولاتندن دخی کندو یدنده یاخود مقام یدینه قائم
اولان بر ید محترمه ده بولنمیان نسنه‌لری دخی فیٔ اولور وفیٔ اولمیان آنجق کندو یدنده یاخود کندو ایداعیله
ومسلم یامعاهدك یدنده بولنان منقولاتیدر که ملك یدی اعتباریله آنلرده احرازی مسلمین اوزره سبقت ایلمشدر
اما منقولاتندن کندودن غصب ایلین برغاصبك یدنده بولنانلر اول غاصب مسلم یامعاهد اولسه دخی فیٔ قیلنور که
ید غاصب حکم احرازده ید مغصوب منه کبی دکلدر ومسلم ومعاهدك آندن غصب ایتدکلرنده حکم غنیمت
جاری اولنمه اکا دارالحربده ملاقی اولان مسلمینك غصب ایتدکلرینه دخی ساریدر مکر کلوب منعه‌لرینه
کیردکدنصکره غصب ایتمشلر ایسه ینه کندویه رد اولنور زیرا منعهٔ مسلمینله اول مالی کندو محرز اولوب یدی ید غیردن
اسبق اولمغله اول دار اوزره هنکام استیلاء مسلمینده یدنده ایکن مسلمینك غصب ایتدکلری مالنه ملحق اولمشدر
وبو مال اوزرینه رد اولندیغی کبی مال معهود دخی اوزرینه مردوددر ومسائل مذکوره ده علت فقهیه اولدر که
عصمت مقومه دینله ثابت اولمیوب انجق احراز بالید ایله ثابت اولور واحراز بالیددخی انجق منعهٔ مسلمینله یاخود دار
اسلامله تمام اولور وعصمت مقومه بولنمدقجه مالی محل اغتنام اولمقدن خارج اولماز بو ذکر اولنان اقوال
شریفه اصل امام ابی حنیفه رحمه الله تعالی اوزره‌در اما امام محمد رحمه الله تعالی قولی اوزره دارالحربده اسلامه
کلن کسنه‌نك حالی حکم عصمت مالنده دارالحربده مسلم مستأمنك حالی کبیدر حتی امام مومی الیه دیدیکه
اول کسنه ایله معامله ایلین مسلم ایچون آنکله علی وجه الربوا معامله جائز اولماز وعلاقه ده خروج ایدنلرك
مسلمین مستأمنیندن غصب ایتدکلرنده حق عسکر ثابت اولمیوب مستأمن اوزره ردی واجب اولدیغی کبی
دارالحربده اسلامه کلنلردن غصب ایتدکلری دخی بویله‌در کذلك مسلمین آنك بولندیغی دارالحرب اوزره استیلا
ایتدکلرنده منقولاتندن کندو یدنده یاخود ایداعی یاغصبله برمسلم یامعاهد یدنده بولنانلر اوزرینه رد اولنور انجق
اندن اهل حربك غصب ایتدکلری فیٔ اولور زیرا اهل حرب استیلا برله اکا مالك اولمشلردر حتی بعد الاستیلا
قبول اسلام ایلسه‌لر آنلره سالم قیلنور اما مسلم یامعاهد یاحربی به ایداع ایلدیکنه بونلر مالك اولمامشلردر حتی
اول دارك اهلی قبول اسلام ایلسه‌لر مال مزبوری اکا رد ایدرلر واول دار اوزره مسلمین استیلا ایتدکلرنده ینه
بویله‌در کذلك دارالحربده قبول اسلامدن صکره اموالنی آنده ترك ودار اسلامه خروج ایدوب اهل حرب اموالنه
تعرض ایتمدین مسلمین اول دار اوزره استیلا ایلسه‌لر ینه امام محمد رحمه الله تعالی قولنده جمیع مالی اکا اعطا قیلنور
اما برحربی اولا امانله دار یمزه خروج بعده قبول اسلام ایدوب صکره مسلمین دارالحربده مالنه استیلا ایلرلری
بشقه‌در که آنده مالی فیٔ اولور زیرا دار اسلامده قبول اسلامله دارالحربده بولنان مالنی احراز ایتمشدر که حین
اسلامنده مالی اوزره ولایتی یوقدر ومالی اوزره ولایتی واخذینه قدرتی بولنمدقجه احرازی تحقق ایلمز اما صورت
سابقه‌ده حین اسلامنده مالی تحت قدرت وولایتنده بولنمغله همان اسلامله آنی احراز ایلمشدر کورمزمیسنکه دار یمزده
قبول اسلام ایلدکده دارالحربده بولنان اولاد صغارینك اکا تبعا اسلامیله حکم اولنمازحتی مسلمین اوزرلرینه استیلا
ایلسه‌لر فیٔ اولور وفیٔ اولدقلرندن صکره اسلام اوزره جبر اولنورلر زیرا دار یمزه دخولرندن صکره حکم اسلام تبعا
للاب آنلره الزام قیلنور اما دارالحربده قبول اسلام ایلدکده اولاد صغاری آنك اسلامیله مسلمین اولورلر حتی اوزرلرینه
استیلا اولندقده احرار قیلنوب سبیل تعرضدن آزاده اولورلر اگرچه آنك مالنی دارالحربده اتلاف ایلین شخص
اوزره ضمانی واجب دکلدر لکن بومعنی اول کسنه اسلامیله رقبه‌سی کبی مالنی دخی محرز اولمامغی موجب دکلدر
زیرا آنی عمدا یاخطأ قاتل اوزره قصاص ودیت لازم اولماز ایکن ینه اسلامیله رقبه‌سنی محرزدر حتی اوزرینه استیلا
برله مملوك اولماز واهل بغیك نفوس واموالرین اهل عدل اتلاف ایتدکده ضمان لازم دکل ایسه ده ینه استیلا برله
مالك اولمدقلری مسلم ایکن بعد الاسلام دارالحربده مکث ایلین کسنه‌نك جرمی خوارج واهل بغیدن اعظم
اولمامغله لااقل حکم مزبورده آنلره همقدمدر ورسول الله صلی الله علیه وسلم حضرتلرینك ایما رجل اسلم
فی دار الحرب ثم خرج الی المسلمین ثم اتبعه ماله فهوله یعنی قنقی رجل که دارالحربده قبول اسلام بعده مسلمینه
خروج ایدوب صکره مالی اکا تابع اولوب عقبنجه کلسه اول مال آنك ملکیدر قول سدیدلری جمیع مقالمزی تأیید
وتسدید ایدر وبو حدیثده مالیله مراد عبدیدر اگر اسلامیله عبدینی محرز اولمیدی آنك اسلامندن اقدم عبدی
اسلامه کلوب هاربا ومغاضبا دار یمزه خروج ایتدکده حر اولدیغی کبی اسلامندن صکره دخی حر اولور ایدی
لکن امام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه ایچون ذکر ایلدیکمز قول صوابده کلام محمد رحمه الله تعالی دن جواب
واردرکه امواله عند الاستیلا تملك مسلمینی دفع ایتمك انجق مقوم مال اولان احراز ایله در واحراز دخی دار ایله در

دینله دکلدر اما نفوس بشقه‌در که نفوس فی الاصل عرضهٔ تملك اولمیوب همان جریمهٔ کفر بناء عرضهٔ تملك
اولوب اول جریمه دخی دارالحربده اسلامیله منعدم اولمشدر اما اسلامیله مالنی محرز اولیدی متلفی ضامن اولوب
دارالحربده مسلم مستأمنك مالنی استهلاك حکمنی متضمن اولور ایدی لکن امام محمد رحمه الله تعالی دارالحربده
قبول اسلام ایدنلر ایله مستأمنك استهلاك مالری خصوصنده بینلرین فرق ایلمشدر نته کیم عند جمیع الائمهٔ قتل
نفسلری خصوصنده بینلری فرق اولنمشدر که دارالحربده مسلم مستأمنی کرك عمدا وکرك خطأ قتل ایلین قاتل
اوزره کندو مالندن دیت واجب اولور زیرا عاقله دارالحربده واقع اولان جنایتی متحمل اولماز ودارالحربده واقع
اولان سببده تمکن شبهه‌یه بناء قصاص دخی واجب اولماز نکته‌سی اولدر که دم ومالده تقوم انجق احراز
بالدار ایله‌در زیرادین انجق حقیتنی اعتقاد ایدنلرك حقلرنده تملك ملك غیری دافع واعتقاد ایتمیانلرك حقلرنده
دافع ونافع دکلدر اما منعهٔ دار معتقد وغیر معتقد حقلرنده خواه ناخواه دافع ورادعدر ومسلمك دارالحربه امانله
دخولنده نفس ومالنی داراسلامله احرازی منتقض اولمایوب دارالحربده اسلامه کلن کسنه‌دن هنوز نفس
ومالنی داراسلامله احرازی تحقق ایتمشدر ایشته بووجهله عند الاستهلاك حکم ضمانده فرق مبانلری نمایان اولور
ومؤلف اصیل بو اصلك بعض فروعنی تفصیل ایدوب دیدیکه اهل عسکردن برکسنه دارالحربده غارته آغاز
ودارالحربده قبول اسلام ایلمش کسنه‌نك مالنی اخذ وعسکر ایله احراز ایدوب بعده صاحب المال دخی لحوق
عسکر ایله سرفراز اولسه مال معهود قبل القسمهٔ وبعدها بلاشیٔ اوزرینه مردوددر زیرا مسلم مزبور مالی استیلا ایله
مملوك اولمیوب کندو کلوب اخذ ایدنجه‌یه دك استهلاکندن مسلمین اشد منعله ممنوعین اولمقده منزلهٔ مسلم مستأمنده‌در
وصاحب المال عسکر مسلمینه کلدکدنصکره اول مالی برکسنه استهلاك ایلسه ضامن اولور زیرا منعهٔ مسلمینده
بولنمغله نفسی متقومه اولمشدر حتی آنك قاتلی عسکردن بشقه کسنه‌یی قتل ایتدکده نه وجهله غارم اولورسه
بونده دخی اولوجهله غارم اولور کذلك مالنی دخی استهلاك ایلین ینه غارم اولور اما قبل لحوق العسکر
حکمی بشقه‌در که آنده برشیٔ غارم اولماز کذلك قبل لحوق العسکر مالنی استهلاك ایلین ضامن اولماز لکن
امام ابو حنیفه رضی الله عنه جوابنده دیرکه مال مزبور فرض مذکور اوزره صاحبنك لحوقندن اقدم دخی منعهٔ
عسکر ایله محرز ایدی اگر بو احراز صاحبنه نسبت اولنورسه بعد اللحوق منعهٔ جیشله بنفسه احرازنده متلفی
ضامن اولدیغی کبی بونده دخی ضامن اولمق اقتضا ایدر واگر اکا نسبت اولنمازسه لاجرم بو احراز اهل
عسکره نسبت اولنوب مال من قوم فیٔ عسکر قیلنور وبوبابده موجب قیاس امام ابی حنیفه رحمه الله
تعالی نك وضع ایلدیکی اصل واساسدر لکن امام محمد رحمه الله تعالی استحسانه مائل اولوب بووجه اوزره
قائل اولمشدرکه اول کسنه بعد الاسلام دارالحربده دخی شرائط زکوتی مستجمع اولدقده مالندن
اداء زکوتله مأموردر وفوت اولسه ورثهٔ مسلمینی اکا وارث اولورلر ومال واحدده زکوة وتوریث مسلمینله حکم
اغتنام نه کونه مجتمع اولور وامام مومی الیه بوقول حقیقتماسیله مال مسلم قطعا فیٔ مسلمین قیلنماد یغنه رمز وایما ایلمشدر
واگر طرف امامدن بر رسول اهل حربه دخول وبعض متاع ور قیقلرین غصب ودارالحربده عسکر مسلمینه
موصول قیلسه کرکدرکه امیر اندن اخذ واصحابنه رد ایلیه زیرا اهل حرب ایچنده رسول ایچلرنده مستأمن کبیدر
ومستأمن مال اهل حربی غصب ومنعهٔ جیشله احراز ایتدکده بو حکمی بربیان ایلدیك رسول دخی آنك کبیدر
واگر امیر غصبنه عارف اولمیوب اول مالی غنائمله برابر بین الغانمین تقسیمدن صکره واقف اولسه کرکدرکه
نصیبنه دوشن کسنه‌دن اخذ ورد ایلیه زیرا سبب استحقاق رد اولان معنای غدر قسمتله منعدم اولماز بوصورتده
مال مزبورسی اولوب سهمنه دوشن غازی دخی آنی اعتاق ایلمش بولنسه نظر اولنور اگر سبی مزبور احرار
اهل حربدن ایسه عتق باطل اولمغله اکا وار استدیکی محله کیت دیو سبیلی تخلیه واجب اولور زیرا رسولدن
صادر اولان غدر امان مانع اولمغله رقبه‌سنده ثبوت ملك ممتنع اولور کورمزمیسنکه امیر قبل القسمهٔ حالنی بیلسه
حر آمن اولوب بلادینه عودت ایچون تخلیهٔ سبیلی واجب اولور کذلك بعد القسمهٔ یاخود بعد الاعتاق بیلسه
ینه واجبدر زیرا مملوك اولمیان انسانی اعتاق باطلدر واگر سبی مزبور عبید مشرکیندن ایسه عتق مذکور
نافذ اولور زیرا امام ایچون اول عبد اوزره ولایت تملیك وار ایکن آنی قسمتله اول غازی یه تملیك ایلمشدر کورمزمیسنکه
امام قبل القسمهٔ حالنی بیلسه ینه بیعله آخره تملیك ومولاسنه ثمنی ارسالی جائزدر کذلك حالنی بیلدین بیع یاقسمتله
آخره تملیك ایلسه تملیکی صحیح اولوب آنده عتق متملك مصادفت ملکنه بناء نافذ اولور صکره امیر امانته رعایتی ایچون
مولاسنه قیمتنی ارسال ایدر وبعد الارسال مولاسی قیمتنی قبض ایدرسه معتق ایچون رجوع دارالحربه رخصت

ویریلمز زیرا آنده ملك مسلم عتقله نهایت بولمغله تقرر ایدوب عوضی دخی دارالحربه واصل اولمغله حکم غدر
دارالحربه رد ایله مرتفع اولدیغی مرتبه ده بونده دخی مرتفع اولمشدر اما مولاسی قبض قیمتدن امتناع ایدرسه
اول عبد معتقه دیلرسك داریمزده اقامت قیل ودیلرسك واروب دار الحربه ملتحق اول دیمکله تخییر اولنور زیرا
دارالحربه ردی امان ایچون مستحق اولمشیکن مقامنه قائم اولور بر عوضله اول استحقاق هنوز باطل اولمامشدر
انجق بیان مشروح اوزره اعتاق مسلم ایله حر اولدیغندن دارالحربه رجوعی رأینه تفویض اولنور کورهمزمیسنکه
قبل العتق مولاسی اخذ قیمتدن امتناع ایلسه امیر قیمت و بیعی نقض وآنی دارالحربه رد ایلملك لازمدر
و بعد الاعتاق دخی بویله در انجق بو بابده عودتی کندو رأینه تفویض اولنور واکر رسول مزبور مال مذکوری
منعهٔ جیشله احراز ایتمیوب همان دار اسلامه ادخال ایلسه بو صورتده اکا مالك اولور لکن دارالحربه رد ایله افتا اولنور
وحکمده اوزرینه جبر واجبار اولنماز زیرا ذکری سبقت ایلین مستأمن منزلنده اولمغله انجق کندو ذمتنی ابطال ایدوب
ذمت مسلمینی ابطال ایتممشدر واکر دارالحربه رد ایتمیوب آخره بیع ایدرسه بیعی مکروه ایسه ده منعقد اولور
و بو صورتده اخراج قیلدیغی سبی ایسه اهل حربك احرارندن یاخود ممالیکندن وذکورندن یاخود اناثندن
اولمق میاننده فرق یوقدر زیرا بونلرك جمله سی محل تملك ایکن احرازی تام اولمغله مملوکی اولمشلردر اما مسئلهٔ
سابقه بشقه در که آنده احرازی جیشله اولمغله دارالحربه ردنده ولایت امیر ثابت اولوب تمام احرازینه مانع اولمشدر
واکر رسول مذکور یاخود آندن اشترا ایلین سبی مزبوری اعتاق ایدرسه عتق ملکنه مصادف اولمغله نافذ اولور
واول معتق دیلرسه دار الحربه رجوع ایدر زیرا ردی مستحق شرعی ایدی حتی قبل الاعتاق رد ایله حکمده
جبر اولنمازسه ده رد ایله بطریق الافتا امر اولنمشیدی شمدی عتقله امر نفسنه مالك اولمغله دارالحربه رجوعنه
متملك اولور واکر سبی مزبور عبد اولوب آنی مدبر یا مکاتب قیلوب یاخود جاریه اولوب آنی مکاتبه وام ولد
قیلدقدنصکره دارالحربه قصد رجوع ایلسه لر مسلمین بونلری رجوعدن منع ایدهمزلر اما اخراج یا اشترا ایلین
مولاسی مانع اولورسه مسلمین آنك منعنه دخی مانع اولهمزلر زیرا بو تصرفاتدنصکره ملك مولی هنوز قائمدر
اما بعد الاعتاق بشقه در که آنده معتق اوزره ملکی باقی اولمادیغندن دارالحربه رجوعندن آنی منعنده ظالم
وظلمدن منعی مسلمین اوزره لازمدر لکن ام ولد اولوب ولدیله کیتمك مراد ایدرسه بو صورتده منعی مسلمین اوزره
دخی واجبدر که ولدی دین والدی اوزره مسلمدر بو مسائلك خلاصه وحاصلی اولدر که هر موضعده که عوض
دار الحربده مولاسنه واصل اوله معوض ایچون قطعا حق رجوع قالماز وهر موضعده که واصل اولمیه البته
رجوعه قادر اولور اما مالکی رجوعنه مانع اولورسه هر موضعده که رد اوزره حکمده مجبور اوله منعنه التفات
اولنمیوب بلکه منعندن منع اولنور وهر موضعده که مجبور اولمیه ملکنی ابقا ایچون احداث قیلدیغی منعنده
اکا تعرض اولنماز لکن عتقله ملکی زائل اولدقدنصکره حق منعی دخی زائل واولبابده سائرناسه مماثل اولور
والله تعالی اعلم بالصواب والیه المرجع والمآب وهو حسبی ونعم الوکیل

باب فضول الغنائم * یعنی بعد التقسیم غنائمدن قالان بقیهٔ فاضله نك تفصیل مصارف واحکامنده مسائل فاضله در
امیر عسکر غنائمی بعد التقسیم فضلهٔ قلیله قالوب آنك قلتی وجیشك کثرتی حسبیله تقسیمه مستقیم اولمسه
کرکدر که امام آنی مساکینه تصدق ایدوب بیت الماله وضع وتسلیم ایتمیه اکرچه مؤلف جلیل بوندن اقدم باب قسمة
الغنائم التی یقع فیها الخطاده بعض مسائلی تعلیلده فضلهٔ مذکوره بیت الماله وضع اولنور دیمشیدی لکن
اختلاف جواب اختلاف موضع مسائلدن صورتیاب اولمشدر که مسئلهٔ سابقه شول صورتده در که فضله دن
خمسی اخذ اولنمیوب اول فضله تحت قسمتده داخله اولمیه اما بو مسئله شول صورتده در که جمیع غنیمتك اولا خمسی
اخذ اولنوب نصیب عسکر ایچون افراز اولناندن شیء یسیر باقی قاله بو شیء یسیر تحت قسمتده داخل وعسکرك
حصهٔ خاصه لری اولمق اوزره منفصل اولدقدنصکره عسکره ایصالی قابل اولمیوب ید امامده لقطه منزلنه
نازل اولمشدر ولقطه نك سبیلی تصدق وتسبیلدر انجق لقطه نك صاحبی کلوب یدینه تسلیم مأمول اولمغله برسنه
توقیف وتعریفنه اشتغال اولنور اما بو بابده بومثللو نسنه مأمول اولمامغله تعریفله اشتغال وتصدقی تأخیر واهمالده
فائده بولنمادیغندن همان تصدقنه استعجال اولنور واکر عسکردن برطائفه قسام غنائمه کلوب بزم منزللریمز بعیددر
وهنکام قسمته دك اقامته قدرتمز یوقدر همان ظن وتخمینله غنائمدن حصه لریمزی ویرز یاده سی سکا حلال
اولسون دیسه لر اول دخی اولوجهله ویروب کیتدکلرندنصکره حصه لری مأخوذلرندن ازید ایدوکی ظاهر اولسه
بو صورتده فضل نصیبلرندن ید قسامده باقی قالان لقطه منزلنده اولمغله امام دیلرسه آنی یدنده ابقا ودیلرسه

اخذ ایدوب بهرحال برسنه توقیف وخبری اصحابنه واصل اولمغیچون آنی مسلمینه اخبار وتعریف ایدر زیرا
فضل معهود اول غائبلرك حق ایدوکی معلوم ومشهور وآنلر دخی بعد وصول الخبر مرجو الورود اولملریله اولا
تعریف ومدت تعریفدن صکره تصدقده لقطه حکمنده در واولبابده تدبیر امامه منوط اولوب قسامه مربوط
دکلدر زیرا امام آنی انجق قسمته مولی قیلوب اتمام قسمتله ولایتی تمام اولمغله امر امامله یدنده قالان نصیب بعض
غانمینده سائر ناسله برابر اولوب بلا اذن الامام آنی تصدقه قادر اولماز حتی بلا اذن الامام تصدق ایدرسه امام
تضمینه قادر اولور زیرا آنك یدینه کندو طرفندن واصل اولمشیکن آنده امرینك غیری بر فعله مباشر اولدقده خائن
مطلب حکم الملتقط
اولوب اکا اعطا ایلین امامك حقنده ضامن اولور نظیری شول مودع المودع در که مال ودیعه یی اتلاف ایلیه زیرا
مالك اصل صاحبی کلدکده مودع اول مودع ثانی یه تضمینه قادر اولور واکر امیر آنی قسامدن اخذ وتصدق ایلسه
جائز کوریلور صکره اصحابی کلدکده دیلرلرسه امیره کندو ماللرندن تضمین ایدرلر وامیر اول ماله بیت مال المسلمینه
رجوع ایدهمز زیرا بو بابده حال امیر حال ملتقط کبیدر ملتقط لقطه یی تصدقدنصکره صاحبی کلدکده دیلرسه
تصدقی مجیز اولوب اجریله قانع ودیلرسه ضمانه طامع اولور بو صورتده امیر دخی بویله در وبیت الماله رجوع
ایدهمدیکی انجق بو تصدقی علی وجه الحکم اولمیوب همان ملتقط لقطه یی تصدق ایلدیکی وجه اوزره اولمشدر
زیرا وجه حکمه نظر اولنسه آنی اصلا تصدق ایتمیوب بیت الماله بشقهجه وضع ایتمك اقتضا ایدر ایدی تا که صاحبی
کلوب اخذ ایده یاخود بیت المالده ابدی باقی قاله امیر بویله ایتمدیکندن معلوم میز اولدیکه تصدقی علی وجه الحکم
واقع اولمامشدر وامیر علی وجه الحکم واقع اولمیان فعلنده مسلمین ایچون عامل اولمامغله اولبابده کندویه لاحق اولان
ضماننه بیت مال المسلمینه رجوع ایدهمز واکر امیر اول مالی مساکین ایچون استقراض واول وجهله بین المساکین
تقسیم ایلسه جائز کوریلور زیرا نظر ایچون منصوب و بو فعلنده هم اصحاب ماله وهم مساکینه نظری ظاهردر
بوندنصکره اصحابی کلدکده یدنده بولنان اموال مساکینه رجوع ایدوب اصحابنه اندن اعطا قیلرز زیرا تصرفی
علی وجه الولایة نافذ اولمشدر و بو بابده امیر شول قاضی کبیدر که لقطه یدینه واصل اولهنه کیم تصدق قاضی
علی وجه الحکم اولمیوب صاحبی کلدکده ضامن وضمانله برفرد اوزره رجوعه غیر قادردر حال امیر دخی بو منوال
اوزره در زیرا آنی خلیفه امور ثغور یاخود مصالح عسکر منصور اوزره مولی قیلمشدر وخلیفه نك مولی قیلدیغی
امورده امیر قاضی کبیدر اما قسام بشقه در که انجق قسمته مولی اولمغله تصدقی بر وجهله جائز دکلدر واکر بر عسکر
عظیم غنائم قلیله یه اصابت واخراج ایلدکدنصکره قلت غنائم یاخود سبب آخر ایچون متفرق اولوب
بعضیلری حاضر بولندقده کرکدر که امیر حصهٔ حاضرینی اعطا وحصص غائبینی برسنه توقیف وابقا ایلیه زیرا
تحت قسمتده داخل اولمغله یدنده لقطه منزلنه نازل اولمشدر وآنده حکم شرعی قریبا بیان ایلدیکمز حکم مرعیدر
لکن امیر بو بابده حقیقت حکمی امضا قصد ایدرسه کرکدر که اول مالی بیت الماله بشقهجه وضع وتقریر واوزرینه
مطلب حقیقة الحکم فی اللقطة
جنس ومقدارینی وکیملرك مالی ایدوکنی وباعث وضع اولان قصه سنی تحریر ایده وصاحبی وارد اولنجه دك
بیت المالده مؤبد وخالد قیلنه ولقطهده دخی حقیقت حکم انجق بودر زیرا بعد التعریف جواز تصدقی رخصتدر
واولبابده عزیمت انجق مال غیردن کف ید وصاحبی یاخود وارثی کلنجهدك عین مالنی حفظ ایتمکدر وعینی
حفظده عروض فسادن خوف اولنورسه بیع وثمنی حفظ ایتمکدر که بو صورتده حفظی انجق بو وجهله ممکندر
و بو بیعی علی وجه الحکم واقع اولور حتی صاحبی کلدکده ثمنی اخذ ایدر وامیره قیمتنی تضمین ایدهمز اما تصدق
بویله دکلدر که بیعی حکم شرعی اوزره صاحبی ایچون حفظ مالینی بحسب الامکان تقریردر اما تصدق اجازتی
تقدیری اوزره ثوابنی اکا ایصالدر بو جهتله تصدق علی وجه الحکم واقع اولماز واکر عسکردن برکمسنه بعض
غنائمی بطریق الغلول اخذ ایله خیانت ایدوب قسمتله تفرق جیشدنصکره عروض ندامتله آنی کتوروب تسلیم
امامه مبادرت قیلسه بو صورتده امام مخیر ورد وقبولده رأیی معتبردر دیلرسه اقرار غلولده آنی تکذیب ایدوب
بن سنك بو قولکده صدقیکی بیلمم وسن اقرارك اوزره بروبالی التزام ایلمش سین والتزام ایلدیککك امرك احوالنه
سن دخی اعلم سین تا که حق مستحقنه ایصال ایده سین دیمکله رد وتجنیب ایلر ودیلرسه مال مزبور اول کمسنه نك
یدنده بولنوب وصاحب المال یدنده بولنان نسنه نك اخبار حالنده شرعا مصدق اولمغله آنی تصدیق ایدوب
خمسنی اخذ واربابنه تفریق و باقیسنی یدنده منزلهٔ لقطهده توقیف وتعویق ایلر بو صورتده اصحابنه ایصالی
مأمول ایسه ذکر اولندیغی اوزره برسنه توقیف وتعریفله مشغول اولور واکر غیر مأمول ایسه دیلرسه همان
مساکینه تقسیم ودیلرسه امر وشأنی اوزرینه تحریر وترقیمله بر وجه تأبید بیت الماله وضع وتسلیم ایدر واکر

صاحب الغلول مال مزبوری امامه کتورمیوب یدنده برقرار ایکن غلولندن توبه کار اولسه بو صورتده اهلنه ایصالدن
ناامید ایسه مستحب اولان همان تصدق وانفاقدر واکر امید وار ایسه انکدخی حکمی مذکوراتده حکم لقطه ایله
اتفاق اوزره در لکن کرك غلول وکرك لقطه‌ده بهرحال امامه دفع وتسلیم بنم عندمده احب واسلمدر وقصد
تسلیم ایتدکده دخی امام تصدیق وتکذیبنده مخیردر لکن صورت تکذیبنده خمسی یدنده ترك ایلمك لایق دکلدر
زیرا اول کسنه کندو یدنده بولنان مالك خمسی کتاب اللهده تسمیه اولنان ذواتك حقلری اید وکنی اقرار قیلمشدر
ویدنده بولنان نسنه‌ده اقراری کندو حقنده صحیحدر پس لایقدر که امام آندن خمسنی اخذ ومصارفنه
صرف قیله تا که حق ارباب خمسی مضیع اولمیه والله اعلم

باب الحکم فی الاساری عبید هم واحرارهم فی امورهم * یعنی اهل حربك عبید واحرارلرندن اسیر قیلنانلرك
احکام امورلری بو بابده مشروح ومسطوردر اسراء اهل حرب بعد الاخذ قبل القسمة کرك قبل الاحراز
وکرك بعد الاحراز حکمده عبید مسلمینله شریك وانبازلردر زیرا قبل القسمة ملك آنلرده تقرر ایتمامش ایسه‌ده
قهر ایله حکم رق ثابت اولمشدر زیرا لفظ رق رقتدن مأخوذ اولوب ضعفدن عبارتدر واهل حرب عرضهٔ
تملك اولملریله قبل الاخذ دخی آنلرده ضعف شرعی موجود ایکن منعه‌لری اعتباریله قوت حسیه‌لری
بولنمغله ضعف شرعیلری ظاهر دکل ایدی شمدی اسر ایله قوت حسیه‌لری فائت اولمغله قسمت وبیعه متوقف
اولان ملك آنلرده ثابت اولمامش ایسه‌ده حکم رق ثابت اولمشدر حتی مسلمیندن برقتیل بولنوب اسراء مزبورندن
بعضیلری بنه ایچلرندن برینك اوزرینه شو رجل اول مسلمی سیفله عمدا قتل ایلدی دیو شهادت ایلسه‌لر شهادتلری
قبول اولنماز زیرا شهادت نوع ولایت اولوب آنلر مانع ولایت اولان رقله موصوف اولملریله اهل شهادت دکللردر
لکن امام مشهود علیهی قتل ایلسه جائز کوریلور انجق جواز قتلی شهادتلرینه مبنی اولمیوب بلکه اماندن عاری
اسیر اولدیغنه مبنیدر حتی بعد القسمة والبیع ملك تعین ایتمکله شهادت مزبوره تحقق ایتمدیکی صورتده قتلی
جائز اولمدیغی کبی صورت تحققنده دخی غیر جائزدر وشهادت مزبوره‌لری ایچلرندن بر عورت اوزره واقع اولسه
امام ایچون قتلی بر وجهله جائز کوریلمز زیرا امرأه مأسوره‌نك قتلی غیر جائزدر وبونلرك شهادتلری دخی غیر
معتبردر وبو قول صحیحی امام ابی حنیفه رضی الله تعالی عنه‌دن نقل اولنان کلام صریح دخی تأیید وتوضیح ایدر
دیمشدر که عسکردن برکسنه قبل القسمة بر عبد یا امه‌دن نصیبنی اعتاق یاخود برامه‌یی استیلاد ایلسه بالنظر
الی القیاس نافذ وبالنظر الی الاستحسان غیر نافذدر وجه توضیحی اولدر که آنلرده حکم رق ثابت اولمیدی نفوذ
عتق واستیلادده قیاس واستحسانك مدخلی نمایان اولمازایدی واکر امام دار اهل حرب اوزره استیلا برله دار اسلام
قیلسه اولبابده مخیردر دیلرسه اول اراضی‌یی بعد التخمیس بین الغانمین تقسیم وتفریق ایدر ودیلرسه حضرت
عمر رضی الله عنه اهل سواده قیلدیغی معامله کبی رؤسلرندن جزیه واراضیلرندن خراج ویرمك اوزره اهلنی ذمت
قبلوب اوزرلرینه من واحسانی تحقیق ایدر لکن حقلرنده رأی امام هنوز واضح وعندنده احد جانبین آخر
اوزره راجح اولمدین اول دارك بعض اهلی ایچلرندن بر رجل اوزره شو رجل بنه بزلردن بر عورتی عمدا یاخطأ قتل
ایلدی دیو شهادت ایتدکلرندنصکره عند الامام احد جانبین مترجح اولسه بو صورتده شهادت سابقه‌لری بمنزلهٔ
العبید مقهوریتلرینه مقرون اولمغله بطلانی متضحدر اما صکره اعادهٔ شهادت ایدرلرسه نظر اولنور اکر امام
آنلری تقسیم ایتمش ایسه قسمتله آنلرده ملك متعین اولمغله بو شهادتلرینك دخی عدم قبولی متبیندر واکر من ایتمش
ایسه من ایله احرار الاصل قیلنوب حکم حریتلری مستقر اولمغله بو شهادتلرینك قبولی متقرردر زیرا عبد حال رقنده
شهادت ایدوب رد اولندقدنصکره بعد الحریة اعادهٔ شهادت ایلسه قبولی واجبدر بو صورتده قاتل کرك عمدا قتل
ایلسون وکرك خطأ قیمت نفسی وقیمت مقتوله‌دن قنقیسی اقل ایسه اول مقداری کندو مالندن غارم واولیاء مقتوله‌یه
ادایه عازم اولور وصورت مفروضه‌ده دم مقتوله‌ده حین قتلنده شبههٔ هدر باقی اولوب قاتل حین قتلنده مترددالحال
اولمغله قتل عمد ایله مستحق قصاص اولسه دخی قصاصه مجال محالدر زیرا بو قاتل ومقتوله‌نك حین قتلده
حاللری حال مکاتب کبیدر که هر بری اوزرنده قسمتله تقرر ملك ومن ایله تقرر حریت مباینده متردد بر رقیق اولمغله
حکما مکاتبه عدیل ورفیقدر ومکاتب عمدا مکاتب آخری قتل ایلسه قصاص واجب اولمیوب بلکه قیمت قاتل
وقیمت مقتوله‌دن قنقیسی اقل ایسه آنك اداسنی موجب آنك دخی اداء بدل کتابتله حریتی ایله حکمندن صکره کسب
قاتلدن ورثهٔ مقتوله اداسنی مستوجب اولور ومانحن فیه دخی بویله‌در کذلك آنلردن بریسی بر حر مسلمی خطأ
قتل ایلسه نظر اولنور اکر امام آنلری تقسیم ایدرسه آنی دخی اولیاء مقتوله تسلیم ایدر واکر ذمت قیلمغه عازم اولورسه

و بو مسئله قتل امرأه ایله تصویر اولنه‌دیغنك وجهی قریبا ظاهر اولور که قتل رجلده ضمان وغرامت واجب اولمامغله آنده بو تفصیل غیر مترتبدر معه

مطلب المکاتب اذا قتل مکاتبا لایجب القود

قاتل کندو قیمتنی اولیاء مقتوله غارم اولور نته کیم خطأ حر مسلمی قتل ایلین مکاتبده حکم مرقوم مکتوب ومرتبدر
اما مقتول عورت اولمیوب ایچلرندن بر رجل ایسه قاتل اوزره نسنه لازم اولماز زیرا اول رجلك دمی حلالدر ودم
حلالی اراقه ایلین شخص اوزره ضمان یوقدر واکر حقلرنده رأی امام هنوز واضح اولمدین ایچلرندن بر طائفه قبول
اسلام وبرکسنه اوزره شهادته اقدام ایلسه‌لر ینه قبول اولنماز زیرا آنلرده قهر ایله ثابت اولان حکم رق اسلامله
زائل اولماز کورمزمیسنکه امام ایچون تقسیملری جائزدر بناء علیه بونلر شول مکاتب مسلم ایله همحال اولوردر که اداء
شهادتله اشتغال قیله واکر امام شهادتلرین رد ایلدکدنصکره اراضیلرین ارض خراج وآنلری خراج ارضی ادا اوزره
ارضلرنده اسکان وادراج ایلسه ینه جائز کوریلور زیرا اسلاملرندن اقدم امام ایچون بو معنی جائز ایدی بعد
الاسلام بالطریق الاولی در سؤال اولنورسه که مسلم اوزره ابتداء خراج ارض وضع اولنماز ایکن مسلمین مزبورین
اوزره نیجه وضع اولنور کورمزمیسنکه امام اراضی مزبوره‌یی بین الغانمین تقسیم ایلسه اصحابی مسلمین اولمغله ارض
عشر قیلریو قسه وضع خراج ایده‌مز جوابده دیرز که صورت تقسیمده غانمینه مجددا تملیك ایتمش اولمغله وضع
خراج ایلسه مسلم اوزره ارضنده ابتداء توظیف ایتمش اولور اما اراضی ایله اهلنه من ایلدکده آنده ملك قدیملرین
علی ماکان تقریر ایتمش اولور وامام ایچون بو اراضی اوزره ملك اصحابنده اسلاملرندن اقدم حق توظیف خراج
ثابت ایدی شمدی اول حق ثابتی ابقا ایتمش اولور وابقاء خراج قدیم ارض مسلمده دخی مستقیمدر کورمزمیسنکه
نفوس واراضیلری اوزره توظیف خراجدن صکره قبول اسلام ایلسه‌لر اکرچه خراج رؤسلری ساقط اولور
لکن خراج اراضیلری ساقط اولماز مانحن فیه دخی بویله‌در بو صورتده شهادت سابقه‌لرین اعاده ایلسه‌لر امام
آنی قبول ایدر زیرا حریتلری تقرر ایتمکله تقسیم اولنوب مولالری اعتاق ایلدکدنصکره اعادهٔ شهادت ایتمش منزلنده
اولمشلردر ووجه مفروض اوزره حقلرنده رأی امام هنوز واضح اولمدین آنلردن بر طائفه قبول اسلام ایدوب ایچلرنده
دار اسلامده حر مسلم باباسی بولنان برکسنه اولوب هر برینك آخردن غیری وارثی یوغیکن بریسی فوت اولدقدن
صکره امام آنلری ذمت قیلمق رأیني التزام ایلسه نظر اولنور اکر فوت اولان باباسی ایسه اسیرا کا وارث اوله‌مز واکر
اسیر ایسه باباسی اکا وارث اولور زیرا اسیر مزبورك حالی رق وحریت مباینده متردد اولمغله منزل مکاتبده در
ومکاتب حال کتابتنده فوت اولان قریبنه وارث اوله‌مز اما حال کتابتنده کندو عن وفاء فوت اولوب کتابتی اداوحریتی
ایله حکم اولندقده قریبی اکا وارث اولور واسیر مزبور دخی بویله‌در که موتندن صکره امثالنه عقد ذمتله حریتی ایله
حکم اولندقده قریب مسلمی اکا وارث اولور واکر اول اسلامه کلن اسرادن بری فوت اولوب وارثی دخی ینه اول اسراء
مسلمیندن بریسی بولندقدنصکره امام اوزرلرینه رأی من واحسانی التزام قیلسه بو صورتده مال میت وارث مسلمینه
میراث قیلنور زیرا بونده حکم حریت وارث ومورثده سبب واحد ایله تقرر ایتمکله شول مکاتب منزلنده اولمشدر که حین
کتابتنده متولد بر ولدی وار ایکن فوت اولوب بعد الموت کتابتی ادا اولنه اما مسئلهٔ سابقه بشقه‌درکه آنده اهل دار
اسلامدن اولان باباسینك وقت موتنده حریتی متقرره ایکن اسیر هنوز مترددالحال اولمغله صکره حریتی ظهور ایتسه
دخی ینه باباسنه وارث اولمق محالدر که آنك مالنده حکم توریثی انجق نفس موتله تقرر واستحصال قیلنور امابو مسئله‌ده
میت عند الموت وارث کبی مترددالحال اولمغله هر برنده حکم حریت ومالده حکم ارث وقت واحدده تقرر
واستحصال اولنور سؤال اولنورسه که مکاتبده حریت حال حیاتنه مستند اولور یاخود وقت اداء کتابته دکین حکما
حی کبی قیلنور ومعنای مذکور اسیر مزبورده غیر ممکن التحقیق ایکن بینلرنده جریان ارث نه وجهله تنسیق اولنور
جوابده دیرز که معنای مذکور اسیر مزبورده دخی اظهردر که امام آنلری ذمت قیلدقده حریت ثابته‌لرینی تقریر
ایتمشدر اما مکاتبده عند الاداء آنده فی الاصل قطعا ثابت اولمیان حریت هنوز ثابته اولمشدر ومکاتب لاجل التوریث
مجددا اثبات حریته محتاج اولدیغندن حکما حی قیلنمق صحیح اولنجه بو بابده تقرر حریت ثابته ایچون حکما
حی قیلنمق اولی بالتصحیحدر کذلك اسیر مزبورك اسیر آخر مذکور ایله برابر اهل داریمزدن ورثهٔ مسلمینی بولنسه
ینه میراثی بینلرنده حصه‌لرینه کوره تقسیم اولنوب شول مکاتب منزلنده قیلنور که بعد الموت بر ولد حری وبر کتابتنده
متولد ولد آخری بولنه واکر بر حر مسلم اسلامه کلن اسراء مذکورندن برینی عمدا یاخطأ قتل ایدوب بعده امام
آنلری ذمت قیلسه قاتل قیمت مقتولی غارم اولوب اول قیمت دخی عمدده مالندن وخطاده عاقله‌سی اوزره لازم
اولور زیرا دم مقتولده ثابت اولان صفت حل اسلامیله زائل وعبد مکاتب منزلنه نازل اولمشدر لکن بو صورتده
قصاصك ولی مستحقده اشتباه اولمغله قاتل اوزره قصاص واجب اولماز زیرا امام آنلری ذمت قیلرسه ولی
مستحق ورثه‌سی اولور وتقسیملرین مناسب کوریرسه ورثه‌نك استیفاء قصاصده حقلری ثابت اولماز واشتباه

مستحق وجوب قوده مانع اولوب همان وجه مشروح اوزره وجوب قيمت واقع اولور وقيمتی بدل نفسی اولوب
توريثده املاك سائره سی منزلنه نازل اولمغله جميع ورثه سی وراثنده داخل اولور بوصورتده اول مقتولك اهل
دار بمزدن بر وارثی بولنوب مقتول اولدقدنصكره فوت اولسه واسراء مزبوريندن وارث آخری دخی بولنوب اولدخی
دار بمزدن اولان وارثندن صكره فوت اولسه اسير مقتوله هم دار بمزدن وهم اسرادن اولان وارثلری وارث اولور
زيرا وقت موتنده هر بری حياتده ايديلر وحريتی ايله بعد الحكم ارثی وقت موتنه مستند اولور اما دار بمزدن اولان
وارثله متأخر الموت اولان اسير بر برينه وارث اوله مزز يرا دار بمزدن اولان وارثك وفاتی اسير مزبوردن اقدم
پس نتيجه اكا وارث اولور واسير مزبور اگرچه وارث مرقومك وقت موتنده حياتده ايدی لكن وقت مرقومده
بين الرق والحرية متردد الحال اولمغله متقرر الحرية اولان كمسنه يه وراثتی محالدر نظيری شول مكاتبدر كه عن وفاء
فوت اولوب برابن حرو بر كتابتنده متولد ابن آخر ترك ايتدكدنصكره اولا ابن حر ترك مالله فوت بعده كتابتنده متولد اولان
ابن آخر دخی ترك مال ايله فوت اولدقدنصكره بابا رينك بدل كتابتی ادا اولنسه كسبندن مابقی يه ايكی ابن دخی وارث اولورلر
اما آنلردن هر بری آخره وارث اوله مزكه وجهنی بيان ايلديك واگر اسراء مرقومیندن بعضيلری عبدينی بيع يا مكاتب
ايلسه اول اسيرك ملكی هنوز من ايله كندويه سالم ياخود قسمتله باطل اولمق ميانده متردد ومتوقف اولمغله بو تصرفلری
دخی متوقف اولور سؤال اولنورسه كه اسير مزبور نيچون كسبنده متصرف مكاتب منزلنده قيلمادی جوابده ديرز كه
مكاتبدن مولاسی حجرينی رفعله كسبنه احق وآنده تصرفنی مطلق ايلمشدر اما اسير مزبورك بسبب القهر نفسنده
حجری ثابت اولديغی كبی كسبنده دخی ثابتدر بو جهتله كسبنده تصرفی موقوف اولور بوصورتده امام آنلری ذمت
قيلرسه تصرفی نافذ اولور بعده نظر اولنور اگر اول مكاتب بدل كتابتنی عقد ذمتدن صكره ادا ايدرسه ثبوت عتقی
هويدادر واگر آندن اقدم ادا ايتمش ايسه ينه نظر اولنور اگر بدل مزبور يد مولاده غير مستهلك ايسه اول مكاتب
حر اولور زيرا حكم كتابتی موقوف ايكن شمدی من ايله نافذ اولدی كورمزميسنكه بدل مقبوض اكا شمدی سالم اولدی
بو جهتدن بدل مزبور حالا حاضر وحاصل اولمغله بعد المن استيفا قيلنمش منزلنه نازل اولوب حكم عتقه واصل اولور
واگر مستهلك ايسه اول مكاتب بدل كتابتنی بركره دخی ادا ايتمدكجه عتقله كامروا اوله مزز يرا بدل كتابت حقيقة يا حكما
نفوذ عقددن صكره قبض اولنمق لازم ايكن بو بابده نفوذ كتابت انجق بعد المن وجود بولمغله قبض مذكور آنده
موجود اولمامشدر زيرا مقبوضده بعد الاستهلاك حكم توقف باقی اولميوب همان بدل اولمامق اوزره ضايع اولور
زيرا قابض آنی مملوكندن قبض ايتمش اولمغله امام آنلری تقسيم يا ذمت قيلسه اوزرينه ضمانی لازم كلمز واگر
اسير مزبور عبدينی اعتاق يا تدبير ياخود غيره تصدق ايلسه بو فعللری امام آنلری صكره ذمت قيلسه دخی باطلدر
زيرا اسير مزبور حكم تصرفده منزله مكاتبده بلكه آندن دوندر وبو تصرفلرك مكاتبدن بطلانی ظاهر ونمايان در كه
بونلر حقيقت ملكه بنا قيلنور ومكاتب ايچون يدنده بولنان مالده حقيقت ملكی يوقدر اسيردن دخی صدوری
آنك كبيدر اما ذكر اولنان بيع وكتابت بويله دكلدر واگر امام اهل حربدن ايكی دار اوزره استيلا ايدوب هنوز
اهللرين تقسيم وذمت ايتمدين ايچندن بعضيلری وفاتله اهل دارندن بعض ورثه واهل دار اخرادن بعض ورثه ترك
ايلدكدنصكره امام آنلری ذمت قيلسه ميراثی انجق اهل دارندن اولان ورثه سنه ايراث قيلنور زيرا اهل حربدن
ايكی دارك بينلرنده تباين منعه حسبيله ولايت منقطع اولمغله بر برندن توارثلری مرتفع وبو تباين امام آنلری تقسيم
يا ذمت قيلنجه دك بينلرنده باقی وغير مندفعدر بوصورتده مذكورينك حاللری شول جماعت مكاتبينك احواللری
كبيدر كه اول مكاتبين قرنداشلر اولوب عقد كتابتلری واحد اوله وآنلردن برينك برابن مكاتبی بولنه كه اول ابنك كتابتی
مستقله اوله بعده اب عن مال فوت اولدقدنصكره ابن كتابتنی ادا ايله آزاد اوله بعده كتابت ميت ادا اولنه
بوصورتده اكا قرنداشلری وارث اولوب ابن وارث اوله مزز يرا كتابت ابن مستقله اولمغله حريتی مستند حريت
ابه مستند كلدر وسابق الذكر اهل دارين مختلفين دخی بويله در اما امام اول كمسنه لك وفاتندن اقدم آنلری
ذمت قيلمش ايسه بوصورتده جمله سی اهل دار اسلامدن اولمغله بر برينه وراثتله بكام اولورلر واگر امام اولا
دار ينلدن برينی ذمت قيلوب بعده دار اخری اهلندن بری وفات ايلدكدنصكره اول داری دخی ذمت
قيلسه بوصورتده اهل دارندن جميع ورثه سی اكا وارث اولورلر اگرچه ميتك اهل دارندن اولانلرك وراثتی
غير مشكلدر اما دارينك غيريدن اولانلرك وراثتی بو جهتله دركه آنلر قبل موت الميت اهل دار بمزدن احرار اولمشلردر
بنابرين وراثتلری آشكاردر والله تعالى اعلم بالصواب مترجم الكتاب اولان علمانك ضعيف وبی تابی
السيد محمد منيب العينتابی دير كه الحمد لله على نواله والصلوة والسلام على سيدنا محمد وآله بوعبد

قليل البضاعه وكثير الآثام مجرد حبل متين عنايت الهيه يه اعتصامله شرح السير الكبيری
ترجمه يی التزام وبيك ايكييوز اون ايكی سنه سی ربيع الآخرينك يكرمنجی يوم اربعاده باب الحكم
فی الاساری عبيدهم واحرارهم فی امورهم قطعه سينك آخرينه دكين اوضح عبارات
وافصح اشاراتله ترجمه يی ايصاله اهتمام ايلديك لكن محل مذكور بعض نسخ معتبره ده
اصل كتابدن جلد اول اعتبار يله فصل وافراز قيلنمش اولمغله بزدخی ناظرينه
مؤنت ثقلت جلدی تخفيف ايچون اول موضعدن وضع علامت امتياز يله
مفصول وممتاز ايلديك ان شاء الله تعالى بوندنصكره
جلد ثانی يه باب الشركة فی الغنيمة دن آغاز وجناب
واهب الآمالدن حسن ختامله نفع عامی
رجا ونياز اولنور ومن الله التوفيق
والهداية فی البداية
والنهاية

م

قضا

درلواء

بن ... ام

ساكن محله ولد

تابع قريه

غروش

تنظيمات خيريه ايجابنجه قضاء مزبورك ايكيوز اللي
بدى سنه سى ويركوسندن اصابت ايدن بر وجه
بالا غروش تماما جانب محصلانه
تسليم اولنمشدر

سنه ١٢٥

قضا

درلواء

بن ... ام

ساكن محله ولد

تابع قريه

غروش

تنظيمات خيريه ايجابنجه قضاء مزبورك ايكيوز اللي
بدى سنه سى ويركوسندن اصابت ايدن بر وجه
بالا غروش تماما جانب محصلانه
تسليم اولنمشدر

سنه ١٢٥

قضا

درلواء

بن ... ام

ساكن محله ولد

تابع قريه

غروش

تنظيمات خيريه ايجابنجه قضاء مزبورك ايكيوز اللي
بدى سنه سى ويركوسندن اصابت ايدن بر وجه
بالا غروش تماما جانب محصلانه
تسليم اولنمشدر

سنه ١٢٥